Ce livre est extrêment rare et précieux le moindre prix qu'il se vend dans les ventes de Paris est de cent francs son mérite aussi est qu'il est imprimé une année après l'invention de l'imprimerie en 1523*

note du Libraire./

£ 4 work

*The "Libraire" is mistaken. —

The first book that issued from the presses of Faust & his associates at Mentz was an edition of the Vulgate, commonly called the Mazarine Bible, a copy having been discovered in the library that owes its name to Cardinal Mazarin at Paris. This is supposed to have been printed (from types cut with the hand) between the years 1450 & 1455.+ In 1462 the second Mentz bible proceeded from the same printers. This is the earliest book in which cast types were employed. John of Spira was the first who applied the art of printing on an extensive scale to the publication of classical writers. Several Latin authors came forth from his press in 1470, & during the next 10 years a multitude of editions were published in various parts of Italy. The "Editio princeps" of the Satires of Juvenal is supposed to have been printed before 1470.

A.J.

+ The Cologne chronicle says: "Anno Domini 1450, qui jubilæus erat, cœptum est imprimi, primusque liber, qui excudebatur, biblia fuere Latina". Lambinet (Origines de l'Imprimerie, T.1, p. 130) thinks it was probably not begun before 1453, nor published till the end of 1455. See on this Bible, an article by Dr. Dibdin, in Valpy's Classical Journal No. 8; which collects the testimonies of his predecessors.

See also N & Q. v. vi. 478 & vii. 405. 2d S. xii. 171

¶ Decij Junij Juuenalis poete excellentissimi satyre ab Antonio Mãcinello maxima diligentia exposite: cum Jodoci Badij Ascensij familiari earundem explanatione.

¶ Addite sunt nuperrime figure suis locis apte disposite cum tabula dictionum in toto opere contentarum.

¶ Habes preter hec omnia candide lector aliquot adnotationes: quas a prioribus distinctas hoc signo * facile cognoscere poteris.

M.ccccc.xxiij.

Frederick Griffin, 1838.

¶ Jodocus Badius Ascensius Henrico Valuphino artium bonarum professori optimo: ac clarissime Lugdunensium ciuitatis grãmatico disertissimo & amico primario Salutem plurimam dicit.

Cum hisce diebus in ludo tuo Lugduneñ. virorũ prestantissime Vergiliana Buccolica accuratius interpreter/ animaduerti diuinum illũ ac plane incomparabilem artificem/ in quinte egloge Buccolica phrasi/ amicitie vere/ cuius inter nos indissolubile fedus percussimus/ om̃is explicuisse numeros. Quippe in qua sibi Menalcas & Mopsus pastorales illi amici mutuo cedunt/ honores impartiunt/ studiorũ paritatẽ exhibent/ cõmunẽ amicũ predicant/ munuscula conferunt/ & sexcenta id genus alia: que & pariũt: et augent/ et cõseruant amicitiã/ non obscitabundus lector offenderit. Quorum quidẽ omniũ nunc mihi presertim in mentem venit/ cum memoria repeto/ ꝙ iucunda studia quasq; amicas cõfabulationes habuerim⁹. Tecũ etenim vt Priscianũ illud citem/ longos memini consumere soles. Et tecũ primas epulis decerpere noctes. Unũ opus & requiem pariter disponimus ambo. Is siquidẽ tibi visus sum. vt Ennianũ quoq; verbũ adducã/ qui cũ bene sepe/ libenter mensam sermonesq; tuos/ rerũq; tuarũ comiter impartires. Cui res audacter magnas/ paruasq; iocũq; exprimeres. Tu vero mihi exploratissime cognitus es is/ de quo sic idem poeta subsequitur. Doctus/ fidelis/ suauis/ homo/ facũdus/ suoq; Contentus/ atq; beatus/ scitus/ secũda loquens in tempore/ cõmodus/ & verborũ vir paucorũ: Multa tenens antiqua sepulta & sepe vetustas. Que facit et mores veteresq; nouosq; tenentem. Multorũ veterũ leges diuinũq; hominũq;. Prudentẽ: qui multa loquive tacereve posset. Addamus ad has tuas virtutes quotidiana tua in me beneficia/ q̃ me saneq; sollicitũ habent/ vt qui nesciam/ que tibi/ que tali reddã pro munere dona. Multo tamẽ solitiorem haberent/ nisi animi tui candorem libertatẽq; vel in cunte cognoscerem. Neq; tamen idcirco aut minus debere arbitror/ aut negligẽtius referre conabor vbi facultas erit. Interea virorũ optime amice suscipe manu has nostras in Juuenalẽ tam familiares explanatiões/ vt si que sint Satyrice muse eas mihi non minus offensas vereri possem/ ꝙ Macrobius in priore de somnio Scipionis libro Eleusinas deas Numenio philosopho sacra earũ reuelaturo offensas predicat quippe abs quo se prostitutas cõqueritarent. nullum em̃ verbũ pretermisi/ cuius aut explanationem aut contextum siue ordinem non consecutus fuerim. Quod non eo tamen animo feci quo literas bonas prostituerem. Multa etenim bonis ingenijs subtilius explananda/ multa doctis addenda/ multa studiosis latius exponenda consulto reliquimus/ sed quo bonos mores vel ex hoc poeta addiscere volentibus aditum facerem. Nam complures altioribus vacantes negotijs aut propter cõmentariorũ prolixitatẽ aut propter autoris obscuritatem hunc poetam legere recusantes/ nunc vno intuitu & ordinem & explanationem/ si non fallor/ libenter amplectentur. Proposuimus autem Antonij Mancinelli viri eruditissimi cõmentarios/ vt qui maiora velint: ad manum habeant. Hanc autem oppellam nostrã incredibili dexteritate peractam/ idcirco nomini tuo nuncupo atq; dedico/ vt quicũq; eam videbunt (si qui forte videbunt) intelligant te non solum Lugdunensibus tuis quos incõparabili eruditionis tue beneficio deuinxisti: gratum ac iucundum esse/ sed vero Ascensio charissimum. Accessit Simonis Vincentij bibliopole optimi et vtriusq; nostrum amantissimi/ cui hanc operam nauamus: plenum & totis punctis suffragium. Accipe igitur: igitur vt rursus dicã amica manu vir egregie exiguum hoc munusculum: non cuius egeas: doctior em̃ es ꝙ vt hanc felicitatem desideres/ sed vt multos mortales in literatura rudiusculos demereare. Hec summa est. Vale literarum decus Lugduni ad. xiij. Kal. Decembris. Anno salutis nostre. M. cccc xcviij.

Prefatio.

¶ Antonij Mancinelli Veliterni ad Reuerendū edis geminiane Antistitem diuiq; Marci Canonicum Nicolaum rubeum patriciū Venetum: omnium bonarum atrium et virtutis cultorem In Iuuenalis Satyrici poete commentarios prefatio.

Vidre hactenus commentationes in Iuuenalem presul dignissime viri clarissimi quatuor. Sabinus Calderinus. Merula. Georgius Valla. Quintus igitur ipse accedam. est enim opus longe omnium difficillimum: hinc plurimorum studio: plurimorum diligentia plurimorum doctrina: acumine: expositione: inditio indiget. Predicti quatuor multa reconditissima in lucem dedere: multa expositu necessaria tanq̄ facillima omiserūt: quocirca doctissimis etiam elaborandum: vt auditoribus satisfacerent. Ego vero quamq̄ minime vitiosum est si quid in re infinita omiseris nihil fere intactum: nihil implicitum: nodosum nihil reliqui: ita subacta explicita enodata passim mihi sunt omnia. poterunt ergo iamiam quicunq; Iuuenalis Satyras adolescentibus facillime interpretari. Non enim carminum sensus: non dictionum ordo: non etiam auctorum testimonia locis suis desiderantur. Textum quoq; mendosum prius: emendatissimum habent & punctis suis notatum. id namq; potissimum debet esse interpreti. Verum ꝙ impressorum incuria sepe aliter legitur q̄ quis scripserit: haud ignauie mihi ascribendum: siquid forte ab illis vt assolet erratum fuerit. Animaduertent preterea locis me q̄ plurimis superiorum sententijs non hesisse: neq; alienis demū institisse vestigijs. Qua de re priusq̄ meis ab interpretationibus diuertant: consulto opus erit. Nec velint vbiq; vetustioribus fidem potius q̄ recensioribus adhibere. nam et quo iuniores: eo perspicaciores interpretandis haberi solent: neq; enim lapsa et effeta natura est: vt aiunt. Nec etiam tam autores in disputando q̄ rationis momenta querenda sunt: vt Cicero inquit. hinc et zeno aiebat. Quod ratione vtitur melius esse q̄ id quod ratione non vtitur: Quicquid deniq; vigilatum est Nicolae Rubee vir omnium prestantissime: tibi tua sublimi prudentia: beniuolentiaq; et fide erga omnes singulari allectus: generosa etiam natalium dignitate constantia integritateq; morum: quibus sane te fortem: omnes: te iustum: seuerum: grauem: magnanimum liberalemq; predicant: & ipse experior. Tibi inquam offero ac dedico. Suscipe igitur Mancinelli tui grata munuscula: non argentum: non aurum Sardonichas ve afferentis. Ea enim omnia vana sunt: & fortune talis obiecta. Veruntamen alme perpetuas opes & vera bona virtutis. Id enim omne Iuuenalis satyra cōtinet: meaq; officiosa sedulitas & diligens lucubratio auxit. lateq; ampliauit. Viue et vale. Datum Venetijs. v. idus Iunias Anno christiane salutis. M. cccc. xcij.

¶ Iuuenalis Commoda per Antonium Mancinellum.

Emper ego auditor tantum. Hec prima Iuuenalis celeberrimi vtilissimiq; poete Satyra est. Quo carminis genere primus insignem laudem adeptus est apud latinos Lucilius: vt Fabius libro. x. scribit. Nam eruditio in eo mira: et libertas atq; inde acerbitas: et abūdantia salis multū etiā inerat. Tersior inde ac purus magis Hora. ad notādos hominum mores precipuus. Multum quoq; et vere glorie q̄uis vno libro: et Persius meruit. post illos autem Iuuenalem habemus. Cuius certe faciundia ac probitas cuiq; legēti patere potest amplissime. Est enim in eo quod flaccus in arte inquit. Aut prodesse volunt aut delectare poete. Aut simul & iucunda et idonea dicere vite. Edocet itaq; que mala: que bona sint: quid vitia: quid item virtutes hominibus pariant. Nam in impios: superbos: auaros: luxuriosos: iracūdos gulosos: inuidos: veneficos: & id genus inuectus ostendit pessimos illorum euentus. E contrario virtutis optimos: nam sine illa beata felixq; vita constare non potest. Felicitas enim consistit in operationibus: que ab virtute proficiscuntur. de qua quidem scire non satis est: sed enitendum ipsam habere ac vti sola namq; vitia fugat. vnde q̄ optime scribitur. Virtus est vitium fugere. Virtus affectio est animi constans conueniensq; laudabiles efficiens eos in quibus inest. Hinc omnia que pulchra: honesta: preclara sunt: & quod per virtutem efficitur afficit voluptate. Si quis igitur prudētie querat effectus (cuius finis est quidnā sit agendū aut nō agēdū percipere) in Iuuenale inuenit. Si fortitudinis: nonne plenissime edocet idem que sint agenda vt fortes magnanimiq; efficiamur? Si continentie: quam quidem in superando consistere dicunt: vt constantiam in resistendo: idem quoq; q̄ plurima admonet. Si iustitie. Nōne in eo varijs sepe locis exēpla atq; precepta reperiūtur: que certe sola vt aiunt: perfecta est virtus? Atq; propterea iustitia ipsa preclarissima virtutum esse videtur. vnde Aristo. ait in ethicis. Iustitia in se virtutes continet omnes. Est enim nature conuentio in adiutorium multorum inuenta: seu iustitia virtus est animi cuiq; s̄m merita distribuens: teste pho. Atq; iniustus habearis non solum nō notebis: sed etiam nocentes prohibere curaueris. Si quis itaq; Iuuenalem ipsum diuinum sane poetam morumq; censorem q̄ optimum non amauerit amādoq; intelligere et ediscere non curauerit: quantū ab ipso virtutis vestibulo seu fonte aberret omniū sit iudicium.

Juuenalis vita per Ascensium.

DEcij Junij Juuenalis vita non satis integra fide a probo narratur. nec quicq̄ explorati posteriores habuere preter ꝙ quod ex eius aut contemporaneorum scriptis elicere potuerunt. Non enim verisimile est ꝙ a Domitiano in exiliũ missus mox interierit: quandoquidẽ ipse Domitiani cedem in fine quarte Satyre nõ dubie ponit. Nec ob id militiam laudat: immo siquis Saty. vltimam intra cutem perspiciat: licentiam militum potius damnet. Fuisse aquinatem probat illud Umbritij ad ipsum loquentis Saty. iij. Roma tuo refici properantem reddet aquino: bonũ virũ fuisse ostendit. Martialis: qui cum malos acerbe carpat ipsum sibi amicum fatetur dicens. Cũ Juuenale meo que tu committere tentas. Quid nõ audebis perfida lingua loqui? Doctum rhetorices fuisse fatetur Saty. j. Et nos consilium dedimus sylle. Putatur a quintiliano eruditus: et ideo nõ expresso nomine ab eo laudat⁹. Acron ipsi palmariũ in satyris scribẽdis tribuit dicẽs. Nisi Juuenalis scripsisset: Horatio nemo esset melior. Scripsit Satyras. xvj. quas in libro diuidere nec calderino nec alijs peritis placuit.

¶ De Satyra per Antonium Mancinellum.

SAtyra est carmen apud Romanos maledicum et ad carpenda hominum vitia compositum. Olim vero carmen quod varijs poematis constabat Saty. vocabatur quale scripserunt Pacuuius et Ennius. Saty. autem dicta siue a Satyris ꝙ in hoc carmine ridicule res: pudendeq; dicuntur: velut a satyris prolate ac facte. Siue a Satyra lancea que referta varijs: multisq; primitijs in sacris cereris inferebatur: et a copia et saturitate rei Satyra vocabatur. Alij autem dictam putant ab lege Satyra: que vno rogatu multa simul comprehẽdit ꝙ scilicet Satyrico carmine multa simul poemata cõprehenduntur. Ea cuncta ex Dio. accipimus: quibus etiam addit. ꝙ in Satyrica fabula apud grecos tragici poete non reges aut heroes: sed Satyros induxerunt ludendi causa iocandiq; simul. Ut spectator inter res tragicas seriasq;: satyrorum quoq; iocis et lusibus delectaretur: Festus vero sic. Satyra est cibi genus ex varijs rebus conditum: et lex multis alijs referta legibus: ⁊ genus carminis vbi de multis rebus disputatur.

¶ Loca quedã e plurimis vel intacta vel secus ab alijs q̄ Ant. Mancinello exposita: quib⁹ cognitis facile quid in ceteris senserit nosci poterit.

¶ Satyra prima.

Antrũ Uulcani. Quid agant venti.
Manũ ferule subduximus. Mercedẽ sanguinis
Cum fas esse putet curam sperare cohortis ⁊c.
Ipse dies pulchro distinguitur ordine rerum ⁊c.
Et latum media sulcum deducit harena.

¶ Satyra tertia.

Quondã hi Cornicines. Et verso pollice vulgi.
Si trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo.
Quum tibi vestiti facies scorti placet.
Me quoq; ad Eluinam cererem.

¶ Satyra quarta.

Rubrius offense veteris reus: atq; tacende.
Senior illo põpeius tenui iugulos aperire susurro.

¶ Satyra quinta.

Salua sit artocopi reuerentia.

¶ Satyra sexta.

Deinde adamas notissimus ⁊ beronices ⁊c.
Tu tibi tũc curruca places q̄ psaltria penem ⁊c.
Magnaq; debetur violato pena caduceo ⁊c.
Tremulũq; caput descendere iussit In celum.

¶ Satyra septima.

Et spes ⁊ ratio studiorum in cesare tantum ⁊c.
Uel si tetigit latus acrior illo. Qui venit ⁊c.
Et cum se verterit annus.
Accipe victori populus quod postulat aurum.

¶ Satyra octaua.

Famosos equitum cum dictatore magistro
Ante numãtinos si dormire icipis ortus luciferi
Ergo caucbis.
Et metues ne tu scis creticus aut camerinus
His ego quẽ monui. Tecũ est mihi sermo rubelli.
Et de marmoreo citharã suspende colosso.
Nobilis ornatur lauro collega secunda.

¶ Satyra decima.

Quid si vidisset pretorem in curribus altis
Extantem: ⁊ medij sublimen in puluere circi ⁊c.
Pannum ⁊ circenses.
Atq; suos iam dextera computat annos.

¶ Satyra duodecima.

Et beticus adiuuat aer. Emptor olinthi
Tandẽ intrat positas inclusa per equora moles.
Tyrrhenãq; pharon: porrectaq; brachia rursus
Interiora petit baiane peruia cymbe.

¶ Satyra tertiadecima.

Ne dubitet laudas: si nõ eget anticyra.

¶ Satyra quartadecima.

Laudant hoc numina ruris.

¶ Satyra quintadecima.

Et minor igne rogi.

¶ Satyra sextadecima.

Et samia genitrix que delectat̃ harena:
Et grandes magna ad subsellia sure.
Quod mea cum vetulo coluit puls annua libo.
Jam facũdo ponẽte lucernas Ceditio.
Ipsius certe ducis hec referre vident̃.
Ut qui fortis erit sit felicissimus idem.
Ut leti phaleris omnes ⁊ torquibus omnes.

¶ Finis.

Tabula Alphabetica.

¶ Vocū ac rectū index ordine literario: sic tamen: vt ab ae et oe inchoata inter e querantur.

¶ De litera. A.

¶ De litera. B.

¶ De litera. C.

Tabula Alphabetica.

De litera. D.

De litera. E.

De litera. F.

Tabula Alphabetica.

Tabula Alphabetica.

Ꞇ De litera.T.

Ꞇ De litera.V.

Tabula Alphabetica.

¶De litera X.

¶De litera Z.

¶Finis.

¶ Epistola ad iuuenes in laudes satyra-rum laureati poete in vitia declamatio.

Humanum genus a deo eterno conditum: non quidẽ propter deum: sed propter seipsum creatũ: vt deo omnipotẽti inserui-ret: et sibimet demereretur: omnibus quoq; bonis frueretur id genus satum est: vt vult ille diuus pater Aurelius augusti nus. Ait enĩ. Creauit deus hominem vt summũ bonum intelli geret: intelligendo amaret: amãdo possideret: possidẽdo frue retur. Ad quid ergo homo creatus sit/ iã plene (si id istud ca-pis) intelligere potes. Quoniam quidem si homo postꝙ ex semine quatuor elementorum satus in se stetisset: nulla se maiora ambire volẽs: sed in eum qui eos fecit marem et mulierem penitus toto mentis affectu sese reuoluẽs: intellexisset quid optare: quid amare debuerit. Sed ex ea que fere iam tetigit oẽs/ cupiditate falsi/ quid bonum/ quid malum scire cupiens: antiqui hostis suasu veti-ti pomi ausus gustare cibum: id perdidit ad quod bonũ iam conditus erat. Nec be ne meminit quid bonũ est/ malum vesciuisse. Sed citus sciuit bonum quod obmi-sit: nam celi gaudiũ. Malã xpo sibi suisq; subijt mortẽ. Exinde sata semina mali. O ꝙ male nobis primi quesiuere parentes: qui in Eliseo cãpo incole delitiarũ omniũ functores: omni inopie subijci maluere: ꝙ oĩm bonorum fuisse cõpotes. O grauis ia-ctura tũ subijsse mortẽ. iã ⁊ perdidisse vitã: o ignarũ gen⁹ nõ recolẽs: quale aut quã-tũ gaudiũ est summũ possidere bonũ. Et ꝙ graue dãnũ vitã pdere eterno/ ⁊ subire mortẽ. Uere tũc nos filij eterni gaudij. Nũc aũt filij meroris/ laboris/ ⁊ tristitie. Pa rentũ iniquitates dure ferentes ꝓpter auere primũ ⁊ cupere/ que sciuisse equũ ius-sum vetabat. Heu heu. proh dolor. Ex quo cibus cepit (que non erat) mors orbem intrauit. Et inde tota vitiorũ propago/ scelera/ horrida facinora/ impia bella/ seua prelia/ arma lucida: parta mors. Et meũ dici cepit/ in rebusq; tuum/ que hoĩm ani-mos tunc diuisere. vnde odiũ/ calũnia/ furtum/ rixe/ inuidia/ pectoris machinatio-nes/ fraus omnis/ nouaq; iurgia cõcreuere hũanis. Et nõ paulopost varie inuẽte de litie/ sed inde sequunt fetidus luxus/ bacchosa ebrietas/ referta cõuiuia/ fori incom posita saltatio/ elata/ arrogans supbia/ insatiabilis gula/ odora vestimẽta. Dñatio seruitus. hec statim cõcreuere mala. At que cetera bona erant fugere cũcta: sola ma nens corruptio morũ lites accreuere simul. Quãobrẽ leges ⁊ instituta morũq; pre-cepta ex cõsulto (vt nocentes puniret) populus statuit/ vt quod rationis genus ar te ⁊ ratione viueret. Quapropter iura cõdiunt/ interq; ius Satyricũ sumpsit exor-diũ quo mores colẽdi ac vitia fugiẽda erãt argutis carminib⁹ deprehẽsa. Hoc nãq; sanctũ erat omni honestate decorum/ nõ aperta reprehẽsio: canora vitiorũ fuga/ hoc genus errãtiũ prius noĩa inseruit/ carmine quoq; Satyrico in cõpitis horrida faci nora arguere soluit monitis suadens colere virtutes. Id genus Satyre iuriscõsulti libellũ famosuz appellauere/ id iniurie factum edictũq; asserũt/ eos quoq; grauiter puniunt/ grauibusq; penis afflictos esse volũt: torqueriq; iubẽt. Ex hac vera inditio ne ciuilis iuris/ Ius satyricũ interdictũ fuit/ vt distinctiõe quinta. Capite/ ius Sa-tyricũ vtinã nõ ablatũ esset/ vt quisq; virtutũ corruptor nephanda sua scelera cerne ret annotatus/ pudendaq; culpa erubesceret. Et si non in cõpitis lectitaret/ in chiro graphis nostri poete oculo intelligẽtie legeret. Quoniam quidẽ stupra in mores ⁊ virtutes indignanti animo obhorreret virtutũ morũ quoq; cultor efficeretur. Eya lectores qui vitia declamare soletis: huius egregij poete lectitate/ sepiusq; rumina te carmina. Nam conditorũ verborum segentẽ nimis exuberantem iuuentam. Iam habetis quibus nõ infacunde cetera arguere liceat. Nec paruifacere que poeta dicit aut terere verbo canino/ vel sanna ridere de cetero contingat. Valete dixi.

Argumenta Satyrarum Iuuenalis per Antonium Mancinellum.

Prima docet Satyre causas: formamq; libelli.
Qui simulant Curios satyra patuere Secunda.
Ex vrbe Vmbritij digressum Tertia narrat:
Quarta quidem Crispinum odit: caluūq; Neronem.
Saneo que tolerat parasitus Quinta notauit.
Sexta hec infidas mulieres pandit abunde.
Septima demonstrat Romam nil ferre poetis.
Nobilis Octaua propria virtute vocatur.
Turpia qui tolerant Nona carpuntur auari.
Cure hominum Decima rerumq; libido notantur.
Arguit Vndecima vates conuiuia lauta.
Bissena arguitur satyra captator auarus.
Tertia post decimam solatur damna dolentes.
In decimaquarta dant praua exempla parentes.
Numina diuersa Egypti Penultima monstrat.
Vltima militie felicis premia narrat.

¶ Argumentum Satyre prime per Mancinellum. Prima docet Satyra causas formamq̃ libelli.

Indignatus poeta q̃ diutius auditor esset: q̃ spadones vxorem ducerent: mulieres in theatro feras occiderent: delatoresq̃ nobilissimũ quenq̃ opprimerent. Adulteri heredes fierent. Pupilli circũuenirentur. Dãnati repetundarũ inani quodam iudicio pudorem omnẽ exuerent. Mariti ipsi lenones mechorũ bona acciperent. Pretoriane cohorti infames etiaz preponerentur. Testamentorum significatores falsi ditescerent: Matrone viris suis venena pararent: Sceleratissimi dona plurima cõsequerẽtur: Soceri nurus corrũperent. Nuberent viris pueri: Vitiorum copia vberior esset: Auaricia maxima alea frequens: Villarum impense plurime: Gula vorax: pretoresq̃ ac tribuni etiam sportulam peterẽt pauperibus cõstitutã: Libertini diuitiis affluerẽt ꝛ inde superbirent: Clientes iam lassi quidez diuites comitando: nulli cene adhiberent. Illi vero mẽse totos etiã apros apponerent. Vitia omnia q̃ vlterius ire minime possent: Difficile sibi esse nõ scribere Satyrã inquit. At quoniã viuos carpendi libertas illa pristina minime aderat: quid in mortuos concedatur experiri velle concludit.

¶ Junij Juuenalis Satyra prima.

Semper ego auditor tm̃. nũq̃ ne reponã?
Vexatus totiens * rauci theseide codri.
Impune ergo mihi recitauerit ille togatas?
Hic elegos? impune diẽ cõsumpserit igẽs
Thelephus? aut summi plena iam margine libri:
Scriptus et in tergo necdum finitus Orestes?

¶ Semper ego. latini quidẽ poete vbi tractãda proposuere inuocare: deinde postremo narrare solẽt. Satyrici vero nec inuocãt nec breuiter quicq̃ primitus dicendum proponũt: sed ex abrupto cũ indignatiõe incipiẽtes de quibus locuturi sunt: lõgiori processu proponũt. Itaq̃ cũ indignatiõe Junenalis erũpit: seipsum incusans: q̃ totiẽs recitãtes poetas audierit: nec scripserit vnq̃: vnde inferius ait. Si natura negat facit indignatio versum. Eius aũt ꝓpositio illic extat. Quicq̃d agunt hoies votũ: timor: ira: voluptas: Gaudia discursus nr̃i est farrago libelli. Semper ego auditor tm̃. Aposiopisis figura est. quaz Cicero reticentiã: Celsus obticẽtiã: nõnulli interruptionez appellãt: vt Fabius lib. ix. ait. Est em̃ hoc Juuenalis quasi interceptum silẽtiũ vt Terentij illud. Si cẽsero. Et poete. Quos ego deest puniaz: vel quid simile. Id autẽ fit: cuz animus irascitur aut perturbatur. Semper ego: supple ero. Dicẽdo aũt ego: maiores affectus ostẽdit. Est enim emphasis in pronomine: id est significatio vel demõstratio. Nunq̃ ne reponam: pro scribam. scribendo em̃ reponimus rem de qua agitur. Unde si talia non scripsisset: haud reposita nobis essent: ꝛ reseruata. hinc: et Naso ad Suiluz lib. iiij. de Ponto ait. Scripta ferũt: annos: scriptis Agamẽnona nosti o quisquis cõtra vel simul arma tulit. Nũq̃ ne. plus est nũq̃ q̃ nõ: vt donatus in Hecyra scribit. Rauci. assidua quidem recitatione. Codri. is profecto ille de quo tertia Satyra iquit. Lectus erat Codro procula minor Vrceoli sex. Ornamentum abaci. Theseide. fabula de Theseo celebrata. Fuit aũt Theseus Ethre pithei filie ac Neptuni seu Egei filius Herculee virtutis imitator. ad ea enim certamina adiecit animũ: que laudẽ ꝛ gloriã essent allatura. hic sustulit chorinetum externorũ interfectorẽ. Item Schinona arboribus hoies laniantẽ. Aprum siluestrẽ: qui plurimos interimebat: deleuit. Scyroẽ qui calce e scopulo hoies in mare deijciebat. Item cercyonẽ a se victos perimentẽ. Inde procustem qui viatores in lecto lacerabat: longiores aut breuiores. Occidit ꝛ minotaurum ꝛ Helenã decennẽ Perithoi consilio Lacedemone cepit Athenasq̃: vbi regnabat aduexit. Inde ad rapiendã proserpinã cum perithoo ad inferos descẽdit: sed vterq̃ ibi captus est. Hercules vero Theseũ liberauit. Mortuo deinde hyppolito filio pulsus patria perijt. Athenieses penitẽtia ducti Thesei ossibus Athenas allatis euz pro deo coluerũt: hec ꝛ plura Dyodorus lib. v. ¶ Impune frustra ꝛ sine effectu aliquovt nihil precepisse videar. Vel ipune. i. passim ꝛ cõtinue. Si em̃ ego scribẽdi cura nõ detinebor: alios passim ꝛ ꝯtinue audiuero. Impune vero significate frustra ꝛ sine effectu. in Hecyra pater. Ubi laches inquit. Tũ illũ viuũ ꝛ saluũ vellẽ: postea respõdet Phidippus. Impune optare istuc lz: ille reuiuiscet iã nũq̃: ꝛ tm̃ vtrum mauis scio. Põt aũt hic ꝛ passim cõtinue exponi cũ dicat ille reuiuiscet iã nũq̃. Itaq̃ hoc vno Terẽtij ꝛ Juuenalis loco vtrũq̃ impune significat. frustra vcz ꝛ passim. Ergo si nunq̃ reponã Togatas. Togate fabule dicuntur: que scripte sunt ꝓm ritus ꝛ habitus hoim togatorũ. i. Romanoruz. Toga nãq̃ Romana est: sicut grecas fabulas ab habitu eque palliatas Varro ait nominari. plura etiã Diomedes. Ele-

Man. * Raucus pro clamoso ꝛ q̃ voce magna sit ponit: vñ Vergi. cicadas raucas appellat. i. valde strepẽtes. Oui. in fastis. Ecce rudẽs rauce Sileni vector asellus. Intẽpestios edidit ore sonos Verg. cygnos bñ canentes raucos appellat dãt sonitũ rauci per saxa liquẽtia cygni. Mar. Perlegat vt tumid⁹ rauca tevoce magister potes rauci referre ad fastidiũ poete quasi q̃ nimio ei⁹ clamor coffensus sit. Poetarũ principia. Aposiopisis. Emphasis Repono. Nunq̃ ne. Theseus. Chorinet⁹ Schinõ. Scyros. Cercyo. Procustes

Elegum.

gos. Elegum metrum binis versibus constat hexametro heroico subiecto quinario: vt ibidem quoque docuit eleiario et eleeo misereor dicit. Elogos luctus dicit elegies versus ad mesticiam. Solet enim elegis versibus miserabiles hoim erūne: amorūque labores describi. Quia aūt elegia penultima lōga dicēdū sit antelegia nr̄m carmē de florib' te docebit si legeris. Diē cōsumpserit. sil'r Martialis li. x. ad potitū. Audit toto sepe poeta die. Telephus. telephi fabula. fuit aūt his herculis fili' ex auge elei arcadū regis filia q̄ q̄dē a matre inter virgulta abscōsus cōtinuo vt nat' est a pastorib' repertus fuit a cerua exhibito vbere nutritus. In Mysia tādē magno in honore habitus est. qd̄ Diodorus li. v. ita scribit. Quum aūt e Mysia Grecos arcere voluisset ab achille percussus est i femore sinistro. Cōsulto exinde oraculo intellexit nullo pacto sanari posse ni rursus eodē in loco ab Achille vulneraret. vn̄ vt Pli. scribit li. xxxiiij. c. xviij. rubigine thelephū ꝓdit sanasse. Achilles siue id erea siue ferrea cuspide fecerit. ita certe depingebat ex ea rubiginē decutiēs gladio. Rubiginis aūt vis est ligare siccare restringere. Summi. i. magni. Et in tergo. exteriori parte mēbrane. Cōsueuere enim vt plurimū poemata aut oratiōes in voluminib' mēbranei s scribere quo scripta facilius delerent. Orestis autē tabula cū ab interiori capi nō potuisset in tergo etiā scripta fabula et tandē nondū finita. Orestes. de oreste tragedia. dictus aūt Orestes: q2 oros oreos mōs dicit. ei' enim cadauer vt Solinus de hoie scribit: inuentū est cubitorū septē. Is preterea Agamēnonis filius matrē Clytēnestram occidit et Pyrrhū Achilis filiū. de quo quidē permulta poete scribunt. hinc maro dixit. Scenis agitatus. Orestes hinc et Juuenalis. Scriptus et in tergo etc.

Telephus

Orestis.

¶ Jodoci Badij Ascensij familiarissima Junij Juuenalis Satyrici eiusque interpretum explanatio.

Ascensius

Diuisio satyre.

Semper ego auditor tm̄. Quatuor in hac Satyra prosequtur poeta. Primū egre ferēs ꝙ toties poetas recitātes audiuerit nec quicꝗ scripserit: et ita illis vicē quodāmodo repēderit: innuit sibi quoque scribēdū esse. Deinde aīaduertēs etiā se poetices ac oratorie artis peritū infert se quoqz posse scribere. Tū cōsiderās fabulas fere oēs descriptas esse et nihil ad bonos mores cōducibilius ꝙ vitia reprehēdere quoꝝ tūc prouētus fuit maximus. Nā vt inquit. Nil erit vlteri' qd̄ nr̄is morib' addet. Posteritas. eadē cupiēt faciētqz minores. Omne in precipiti vitiū stetit etc. cōcludit Satyrā scribere. Postremo loco aīo cōplectēs quā vtilitatē prisca illa qua Lucilius gauisus est libertas bonis moribus attulerit: dolet sibi ꝑscriptā esse legē cui tn̄ se obtēperaturū cōcludit. Primū facit in principio secūdū ibi. Nota magis etc. tertiū ibi. Cur tn̄ hoc poti'. et quartū ibi. Securus licet etc. ¶ Incipit ergo ex abrupto et quadā indignatiōe animi quippe egre ferentis ꝙ cū ipse quoque scribere posset hactenus. i. ad mediū vsque etatis auditor tm̄ fuerit. Cohortās ergo sese ad scribēdū inquit. Nūquid sup. ego qui sum vir peritus fabularū et artis dicēdi ero sup. tm̄ auditor aliorum sup. recitantiū opera sua. Ne. i. an tan nunꝗ. i. ne semel saltē in vita reponā. i. emēdatius q̄d scribā aut scribēdo illis paria faciā: aut qd̄ debeo rependā. Ego inquā vexatus. i. molestia affectus totiēs theseide. i. fabula de theseo vulgatissima. Codri. i. illius poete rauci. i. dissoni ob nimiā recitationē raucescētis. q. d. minime. Ego sup. ero tā patiēs: tā iners: et tā ignauus: vt ille. i. quiuis poeta vulgaris recitauerit. i. freqnēter pronūtiauerit viro perito impune. i. passim vel libere sine pariū redditione togatas. i. comedias factas de togatis. i. de Romano pplo: et hic. i. alius sup. recitauerit impune elegos. i. versiculos hexametro et pentametro cōstātes et de miserijs mortuorū aut misere amantiū: vel construit sic. Ergo ego auditor tm̄ et ille recitauerit mihi impune. i. passim togatas: hic. i. alius elegos: et ingens thelephus. i. maxima tragedia de thelepho cōsumpserit dū recitatur: diem. i. tempus vnius diei sicut Martialis dicit. Audit toto sepe poeta die. Aut Orestes. i. tragedia de oreste: script'. i. cōscripta et. i. etiā in tergo. i. in dorso mēbrane et margine. i. extremitate libri summi. i. mēbrane summe existente plena. q. d. minime gentiū. hec ꝙ familiarissime potui. Ceterū q2 constitui non solum autorem ipsum sed etiam interpretes eius qui interdū difficiliores arguūtur explanare. dicā primo loco cur non inuocēt Satyrici. Scdo cur ex indignatione incipiant. Tertio qua specie indignationis hic noster: et qua alij quos habemus inceperint: progressurus ad singuloꝝ interpretationē. Nō inuocāt quidē poete si modo poete dicēdi sunt Satyrici: q2 familiariori stilo de rebus humilibus vtpote de hoim vitijs loquūtur. Sed vt monet Flaccus in arte. Nec deus intersit nisi dignus vindice nodus inciderit: hoc est poeta nō dicet aliquid gestū esse opera solius dei nec inuocabit deū vt dicatur aut fiat qd̄ humanis operibus et dici et fieri posset. Incipiūt vero ex īdignatiōe quadā qua significāt se hoim vitia ferre nō posse ne odio cuiuspiam aut maliuolentia et petulantia animi scripsisse censeantur. Quod vitiū a se remotissimū cōtendit Horatius ostendēs se ad Satyram scribendā natum nec posse dormire si non scripserit. Neminē insontem velle ledere. Et q2 Satyra est carmen maledicū maluit opus suuz sermones ꝙ Satyras appellare: tametsi fateatur se Satyras scribere dicēs. Sunt quib' in Satyra videor nimis asper etc. Idcoque leuiter cum quadam interrogatione: non tm̄ sine indignatione quadā ad amicum sic exorditur. Qui fit mecenas etc. Persius aūt petulanti splene cachinno et acerbissimus irrisor: et vehemētissimus vitioꝝ explosor prefationē a scōmate et irrisiōe incipit dicēs. Nec fonte labra prolui caballino. Et Satyrā ab exclamatione acerrima. O curas hoim o quātū est in rebus inane. Autor vero noster Juuenalis quāuis orone satis supereque: si dicere audeo: fluat: aīo tn̄ vehemētissime in vitia excādescēs incipit ab aposiopisi. i. obticentia qua vti solent vehemētissime irati: cū nō inueniāt qd̄ satis malū minētur aut imprecentur. vt. j. Enei. Neptunus in ventos. Quos ego: sed motos prestat cōponere fluct'. Dicit aūt ab apo prepositione greca: et siopo verbo qd̄ significat sileo. Utitur preterea figurata interrogatiōe que nullā respōsionez ab alio: sed a se negatiuā efflagitat. Utitur etiā antithesi. i. cōtra vel cōtrariorū positione: semper enim et nunꝗ mere cōtraria sunt: et q2 sola nō sunt. est etiam contentio. i. sniarū repugnātia: quia alios impune recitare et se nunꝗ: cōtēdunt. Utitur ad hoc emphasi qua vtimur quū per excellentiam aliquid alicui attribuimus: aut per maius minus excludimus ad quā significandā ꝓnoīa cū verbis prime vel secunde ꝑsone necessario exprimunt: secus nō: vt. Et tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis: quasi p excellētiam. Ego sum panis viuus: q2 nō alius. Tytire tu patule etc. q2 nos patriam fugimus. et Georg. j. Cum iam sacre deficerēt: silue: q2 si sacre: ergo potius alie. Et hic. Semp ego auditor tm̄. Ego inquam fabularum peritissimus: q2 Nota magis nulli domus est sua ꝙ mihi lucus martis. Si ergo ego: ergo poti'

Aposiopisis.

Figure quibus vtitur poeta.

alius. Preterea vt ex ordine dicam singula vocabula videntur suam vim habere ⁊ signanter posita. Semper enim habet vniuersalitatem ⁊ anthiterū. Ego emphasim. Auditor indignitatem ⁊ contēptū. Nā si audio a voce q̄ grece aude audes dicitur: deducitur: Auditor: videtur esse mere vocis captator ⁊ nihil ad rē respiciens quo nihil vilius. Tantū hz vim exclusiuā alterius cōmodi. Nunq̄ vniuersalitatē in negando ⁊ anthiterū semper. Tunc aūt eleganter plus significat q̄ non: qn̄ ponitur pro nō hoc est cum alio aduerbio tēporis particularis. vt. ñ. eñ. Nunq̄ omnes hodie moriemur inulti. et in eunucho. Nunq̄ edepol quicq̄ iādiu ⁊c. Ne pre se fert indignantis interrogationē. Reponā vtilitatē ⁊ indignitatē. Nam si ignominiosum ⁊ inglorīū est nō posse ponere. i. primū quid excogitando effingere: quanto ignominiosius erit nō posse reponere. i. iterato ponere. hoc est scribere vel paria facere. Quocirca altius repetā vocabuli huius naturā. Dicit em̄ Calderinus sic. Reponere ⁊ impune cū in varias significationes accipiātur: a iuuenale vsurpata sunt nō secus q̄ ab Horatio. Repono reficere ⁊ resarcire est qd̄ fuit detractuz. Iuue. Meliora ac plura reponit Persicus orborū lautissimus. Verg. hec rapta pro virginitate reponit. Papinius. Qui dāna dolens aliena repono infelix lachrymas: scz meas quas reparo ⁊ renouo. Mar. qui amissum somnū in vrbe in ꝓuincia reparabat. Ingēti fruor improboq̄ somno. Et totū mihi nūc repono quicquid ter denos vigilauerā ꝑ annos: surgentē focus excipit. Quāuis quidā Mart. sensus nulla habita ratione repono pro scribo traduxerit: cū dormiēs nihil minus agat q̄ scribat. Inde reponere poete dicuntur cū auditas fabulas scribūt. Nā ita tēpus audiendo cōsumptū reponunt. i. reparāt ⁊ sartiunt. Hora. in arte. Scriptor honoratū si forte reponis Achillē. Scriptū iam scz ab Homero. Et ibidē. Fabula q̄ posci vult et spectata reponi. impune sine pena dicitur: q̄ aūt sine pena fiunt passim agūtur. Qua ratione Hora. impune pro passim vsurpauit in arte poetica. Ne spisse risuz tollat impune corone. ⁊ cetera. Hec ille Geor. val. sic. Pono scribo plerūq̄ significat. vt apud Persiū. Ecce modo heroas sensus afferre videmus. Nugari solitos grece. nec ponere lucos artifices. Ponere sculpere et pingere. Hora. Solers nūc hoīem ponere nūc deū. Nam de sculptore aut pictore loquitur. Repono autē reuoco. Reprimo siue cohibeo. Statius. quotiens iā torta reponā Fulmina. Repono reddo. Horat. Inspice si possuz donata reponere lex⁹. Plaut⁹ i psa. Des mihi nūmos sexcētos q̄s ꝑ capite illi⁹ pēdā q̄s tibi cōtinuo reponā i h̄ triduo aut q̄triduo. Repono depono. Mar. Ullus si pudor est repone cenam. Repono reduco ⁊ reficio. Ver. in. ñ. geor. Et quātū longis carpēt armēta dieb⁹. Exigua gelidus tm̄ ros nocte reponet. Repono supaggero. Idē i tertio eiusdē: atq̄ nō Massica Bacchi: munera nō illis epule nocuere reposte. Repono scribo. Horat. scriptor honoratum vt supra. ita ⁊ hic exponendū est. Hec ille. Uerum vt aperiamus causam tante diuersitatis. Re in compositione interdum vacat: vt qn̄ cōpositū pro simplici accipitur: vt docet Ualla. vt redeo pro eo. Interdum significat cōtrariū simplicis vt qn̄ iungitur dictioni clausuram aut velamen importanti. Unde recludo ⁊ claudo resero ⁊ sero. Reuelo ⁊ velo. retego ⁊ tego. retexo ⁊ texo fere contraria sunt. Interdū ⁊ id quidē proprie significat iterationē: ponere autē quid sit notū est. nam interdum ponimus nummos accepturo eos. aliquando escam comesturo. Aliquando ponimus primam effictionem aut figuram quod effingere aut protrahere vocant. Reponere est iterū ponere. seu q2 qui quod accepit reponit: reddit: ⁊ satisfacit: ideo dicunt q̄ sit reddere. et qui escas vnde prompserat reponit: tollit eas: dicunt q̄ sit deponere. Et qui quod positum: id est semel pictum aut scriptum est reponit iterato scribit aut pingit: ideo sic quoq̄ accipitur: et sic de aliis. Si ergo accipitur reponam hic: id est reddaz. Sensus est. Ero ne semper auditor: et ita obnoxius his qui mihi sua carmina recitarunt: ⁊ nunq̄ reponam. i. faciam illis paria etiam scribendo saltem quod scriptum est. Uel in malam partem: vt significet se affectum iniuria ab improbis recitatoribus. de quibus in verbo recitauerit dicam. ⁊ ita velle rependere vicem: nec sinere amplius impune eos recitare: vt pro pena quadam sit: et quasi genus vindicte scribendo eos cogere audire: nec semper recitare. Sin accipitur pro scribo: vtroq̄ modo stat pondus indignitatis. Nam si vt Tullius inquit. Acceptor beneficii debet imitari agros feroces qui longe plus q̄ acceperint conferunt: q̄ indignum erit eum qui semper audiendo obnoxius factus est nunq̄ reponere. Uel si in malam partem: erit lacessitum et prouocatum: immo vexatum totiens nihil posse referre. Et si gloriosius est inuenire q̄ inuentis vti. Et vt Horatius in arte inquit. Rectius iliacum carmen deducit in actus q̄ si proferres ignota indictaq3 primus. ignominiosissimum erit cum qui semper audiuerit: immo audiendo vexatus sit: non posse saltem reponere: id est emendatius quod semel scriptum est rescribere. Emendatius dico: quia id operepreciū est vt laudem assequaris vnde Liuius in prologo primo. Noui semper scriptores aut in rebus certius allaturos aliquid se: aut scribendi arte rudem vetustatem superaturos credunt et non immerito: quia nisi melius scripseris frustra rescripseris. Nam quia facilius est vti inuentis et ea imitari: ideo lex amabei carminis vult vt sequēs aut plus aut contrarium dicat. Sed hec alias. Uexatus autem vt. A. Gellius docet precipuam vim habet. Nam frequentatiuum videtur a vehor. sed quod illius significationem seruat vector vectaris dicitur. Uexari autem est violenter huc illucq̄ impelli aut maxima animi molestia affici. Totiens aduerbium multiplicandi est. Raucum dissonum aut malum significat poetam. Quinetiam Theseide affectanter dixit. Nam noua et inaudita licet non facunde dicta vtcunq̄ delectant: nota autem rauce et male pronunciata audientem cruciant. Ideoq̄ Uergilius circa principiū tertii Georgicorum significat se nolle vulgata dicere his verbis. Cetera que vacuas tenuissent carmina mentes omnia iam vulgata ⁊c. Nihil autem vulgatius Theseide: id est fabula de Theseo. Nomina enim librorum formantur vt patronimica feminina. vt iliuz iliī ilias: eneus sic enim grece dicitur Enei Eneis: Achilleus Achillei grece Achilleis. Theseus Thesei Theseis. Masculina autem apud nos contra habent ei in i longum: et addunt des vt Eneides. Uergi. Sit satis Eneide ⁊c. alibi ab Enea fit Eneades ⁊c. Hanc fabulam prosequitur Mancinellus. Codri quoq̄ nomen signanter protulit. Nam aut sui aut operis sui aut vtriusq̄ contemptum pre se fert. Si enim dicimus cū Mancinello esse illum miserum et pauperem poetam: cuius meminit autor alibi. Lectus erat Codro ⁊c. certum est vilem esse quia raucum: et contemptibilem. Sin Georgium vallam secuti dicimus per Codrum argute intelligi quemuis nobilem Romanum: significatur vilitas operis eius: quia nobiles laboris impatientes raro bona opera edunt: sed interdum fragmenta versiculorum q̄ Persius per

Semper.
Ego.
Auditor.
Tantum.
Nunq̄.
Ne.
Reponaz.
Repono.
Impune.
Repono.
Uexatus.
Totiens.
Rauci.
Theseide.

contemptū vtens diminutiuo elegidia vocat dicēs. elegidia crudi dictarūt proceres. Ratio aūt quare per Codrū quēuis nobilē intelligat hec est. ꝙ sicut Romani nobiles troiugene aut Romulide vocari gaudebāt: ita Athenięses codride: ꝓpter nobile facinus eiꝰ codri cuiꝰ meminit Uer. in buc. dicēs. Aut alconis habes laudes: aut iurgia codri. De quo quidē facto Geor. valla loquitur. Impune siue vt Calderinus accepit ꝑ passim. i. ꝑ singulos fere passus accipiat. Siue vt Mācinellꝰ ⁊ Geor. val. ꝑ eo qđ est sine punitiōe ⁊ pena: mirabilē vim hꝫ. Nā frustra ⁊ incassum. Siue in natiua ⁊ ꝓpria significatione ꝙ est sine punitiōe ⁊ pena: mirabilē vim hꝫ. Nā egre ferēdū est qđ ab alijs passim fit. abs te nusꝙ̄ posse fieri. Indigna etiā res est te tā stolidū ⁊ ignauū esse vt eoꝝ vexatio ⁊ assidua recitatio sic incassum fiat ⁊ nequeat te ad scribēdū cōpellere. Inertis aūt ⁊ ignaui hoīs est totiēs vexatū rauca recitatiōe nō sumere vindictā vicissiꝫ sua recitāde: ⁊ sinere alios impune. i. sine pena recitare. Mutat autē oe diphthōgus in u. vt pena punio: penus punicus: menia munio. Ergo itē hꝫ illationē sūme amaritudis: vt apud Augustū de testamēto Uerg. Ergo ne supmis potuit vox improba ꝟbis. Tā dirū mādare nephas: ergo ibit in ignes? ⁊c. Mihi rursus emphasim hꝫ Recitauerit frequētiā. Est eñi frequētatiuū a recieo: ⁊ insup vim habet ꝑ prepositionē. Significat autē summā molestiā ꝓpter improbitatē ⁊ importunitatē recitātiū. De qua alibi. Et augusto recitātes mēse poetas. Et Hora. in eplīs. Hic spōsum vocat: hic auditū scripta: relictis oībꝰ officijs. Et ī fine de arte poetica ostēdit malos poetas tā auide recitare ⁊ tā rauce: vt recitādo enecent auditorē. Preterea idē in sermonibꝰ ostēdit nōnullos prediuites pecuniā ad fenus dare ea lege vt si soluēdo nō sint auditū veniāt. erat ergo summe molestie audire ineptoꝝ nugas. Ille in hoc viꝫ hꝫ ꝙ copiā significat. Est eñi idē ac si dicat. Quiuis quātūlibet ineptꝰ. Solet habere hoc ꝓnomē significationē rei notissime: vt Alexander ille magnꝰ: Plato ille phs diuinꝰ ⁊c. Togatas ꝗ̄ affectate dicit ꝑ q̄s humilē cōpositionē sigt. Togate eñi sunt fabule siue comedie de pplo Romano humiliore facili stilo cōposite. dico hūiliore: qꝛ de nobilibꝰ fiebāt ꝓtexate. Pretexta eñi est vestis nobiliū Romanoꝝ: ⁊ toga vulgariū. Uñ ꝑ togatos romanos intelligimꝰ. vt primo eñ. Romanos rerū dños gentēq₃ togatā inde Uerro togatoꝝ. i. romanoꝝ doctissimus appellari solet. Et dꝛ toga a tegēdo. Est eñi vestis oblōga qua cetere tegunt: qua tpe pacis vti solebāt: iđ ꝑ pace poni solet. vt apud Ciceronē. Cedāt arma toge ꝯcedat laurea lingue. Et apud Mar. Claro militie frōto togeq₃ decꝰ. Hic. i. quiuis aliꝰ: eādē vim hꝫ quā ille elegoꝝ etiā ꝑ cōtēptū dixit sicut togatas. Nā sicut togatas vtcūq₃ quiuis grecarū literarū imperitus facere poterat: fiebāt eñi de argumēto romano ita vt elegos. i. versiculos de mortuis aut misere amātibꝰ. Propriū eñi argumētū elegiacorū versuū est q̄rimonia. Unde Hora. in arte poetica. Uersibꝰ impariter iūctis querimonia primū. Mox etiā voti cōpos snīa clausa est. Eoꝝ aūt facillima videt cōpositio: qꝛ scđo ꝗ̄ versu pōt claudi snīa: et iđ breues sunt ⁊ modici cōtextus. vñ Hora. ibidē. Quis tñ exiguos elegos emiserit autor. Grāmatici certant ⁊ adhuc sub iudice lis est. Cōtēpnit ergo togatas ⁊ elegos ꝓpter vtilitatē: sequētia ꝓpter plixitatē. Diē cōsumpserit: pōdus hꝫ ꝓpter amissionē tpis quo nihil preciosiꝰ ⁊ ꝓpter diuturnitatē. Nā sicut diecula ꝑ paruo tpe: ita dies pro magno capi pōt. vñ diu aduerbiū: vel reuera satis lōgū est diei tps qđ audiēdo cōsumptū dolet. sicut Mar. Audit toto sepe poeta die. Cōsumi aūt est hic sumi vt nihil remaneat reliquū. Ingēs Thelephus. i. ingens tragedia de Thelepho: cuiꝰ historia materiā tragicis ꝓbuit: sicut tāgit Hor. in arte. Thelephus ⁊ peleus quū pauper ⁊ exul vterq₃ ⁊c. Plꝰ aūt est ingēs ꝙ̄ magnus. ingēs eñi dꝛ q̄si sine gēte. i. gñe qđ excedit genꝰ debite magnitudinis. ⁊ iđ parasitꝰ gnato assentator ille apud Terē. in eunucho. Cuiꝰ est de magnis maiora loqui vbi de thraso dixerat. Magnos ꝟo thais agere gr̄as mihi: r̄ńdit. Ingētis: qđ ꝭm donatū ibidē plꝰ est ꝙ̄ si magnas diceret. Thelephi ergo recitatio qꝛ fabula fuit ingēs ⁊ notissima tediū peperit. eā mācinellꝰ recitat. Plena magine ⁊ scriptꝰ in tergo orestes: amplissimā fabulā ⁊ vulgatissimā de oreste significāt. vñ Uergil. in. iiij. eñ. scenis agitatus orestes. Mutat autē genus poeta. Nam margo solet masculinū poni. sicut apud Stati. iiij. Thebaide. Soluerat hesperū deuexit margine libri. Preterea Terē. qꝛ eunuchū ꝑ fabula accepit: dixit in ꝓlogo eunuchū gñe feminino. ⁊ Uer. i. v. qꝛ cētaurū ꝑ naui: dixit. Cētauro inuchit magna: hic tñ dꝛ. Scriptꝰ i tergo orestes ⁊c. de quo calderinꝰ ex vsu ātiquoꝝ hoc ait ꝙ ī pugillaribꝰ mēbraneis scribebāt: ita vt scpta possent deleri tanꝙ̄ ex tabulis. Qui ꝟo interiore pagina nō cōtenti in tergo scribebant: dānabant tanꝙ̄ loquaces ⁊ nimij. Mar. Scribit in aduersa. ꝑicēs epigrāmata charta. Et dolet aduerso qđ facit ille deo.

¶ Nota magis nulli domꝰ est sua. Ostēdit poeta doctos et indoctos īferiora describere se etiā nosse ea cūcta. Cū sepissime audierit: attamē ad Satyrā indignatione potiꝰ trahi. Lucus Martis: hꝰ est Rhomuli ac rhemi: vrbisq₃ historia. Lucꝰ eñi martis nō lōge ab Alba erat. In quo Rhea Numitoris filia clausa tāꝙ̄ sacerdos electa duos pueros incertū stupro an ex matre conceptos enixa est. Noīa pueris alteri rhomulo: alteri Rhemo fuere ꝙ postea vrbē Romā cōdiderūt. De quibꝰ oībꝰ Justinū li. penul. legito. Martis Martē fabule tradūt primū fabricat[ ] armis armasse: milites pugnādiq₃ ac certādi morē īduxisse: vt scribit Diod. li. vj. Eolijs rupibꝰ. Eolus apđ nos variꝰ ac dolosus īterp̄tat. fuit aūt Eolus hippote ex Menalippe filiꝰ cuiꝰ filia Arne metapōti duos filios pepit: Eolū ac Betū. Eolus postea ad insulas Tyrrheni

Nota magis nulli domus est sua ꝙ̄ mihi lucus
Martis: et eolijs vicinum ruperibus anteum
Uulcani: quid agant venti: quas torqueat vmbras
Eacus: vnde alius furtiue deuehat aurum
Pellicule: quantos iaculetur Monicus ornos:
Frontonis platani conuulsaq₃ marmora clamant.
Semper: et assiduo rupte lectore columne:
Expectes eadem a sumno minimoq₃ poeta:
Et nos ergo manum ferule subduximus: et nos
Consilium dedimus Sylle priuatus vt altum
Dormiret. stulta est clementia: cum tot vbiq₃
Uatibus occurras: periture parcere charte.

[Marginal notes, from top to bottom: Impune. / Ergo. / Mihi. / Recitauerit. / Ille togatas. / Toga. / Elegos. / Ingens. / Telephus. / Manci. / Lucus. / Martis / Mars. / Eolus.]

maris se appulit. que ab eo Eolides sunt appellate. Urbē ꝙ̄ cōdidit quā Liparā vocauit: hec ex Diodo-
ro li. v. excerpta Solinus ṽo ait ꝙ Lipare nomē dedit rex Liparus qui cā ante Eolū rexit. At plinius
scribit dictā a Liparo rege: qui successit Eolo: nā antea longinis vocitata est. Eolie antē insule seu lipa-
rie septē sunt e q̄bus maxima liparis Sicilie proxima iacēs post Termessa est Hiera que sacra vulcano
est colle in eo nocturnas euomēte flāmas saxosa tota ⁊ ignita: eū trifariā ꝙ̄ q̄si ternis ex craterib' efflat.
In strōgile regnauit Eolus q̄ etiā ignib' scatebat flāmarū quidē vt minor: lumine ṽo maior. cui' fumo
quinā flaturi essent vēti in triduū p̄dicere incole tradūtur. Uñ Eolo vētos paruisse existimātur. Cetere
sunt didime. i. gemella vocata. ericusa phenicusa ab arbustis dicte. Septima ⁊ nouissima eadē ꝙ̄ mini-
ma euonyma dicta. i. sinistra: qm̄ e lipara in Siciliā nauigātib' sinistra maxime offert. Stra. pli. ⁊ Dio
do. dicūt etiā sitas esse iter Italiā Siciliā ꝙ̄ recto cursu: distare ꝙ̄ ab Sicilia cētū quinquagita ferme sta
diis. Antrū vulcani. Ethna Sicilie mōs littori catanēsi immines ⁊ Tyrrheno pelago atꝙ̄ liparitanis in
sulis: q̄ etiā eolie dicte: per noctē q̄dē lucet e cacumine: interdiu aūt fumo ⁊ caligine obsidet. Insula to
ta cauernosa sub terra est fluuiis ⁊ igne plenissima. vt li. vj. Stra. docet. Diodorus ꝗ̄ li. vj. scribit ꝙ as-
serūt: nōnulli meatus esse subterraneos ab ethna ad eolias: ⁊ eis oibus eadē ignē spirādi causam esse.
Nos vero superius ostēdim' hierā Uulcano sacrā. Itaꝙ̄ vulcani antrū: illud totū intelligas: ethnā scꝫ
meatusꝙ̄ illos subterraneos ac Hierā: q̄ ꝓprio Uulcano sacra erat. Uulcani. Uulcan': vt Diodorus in
p̄ncipio scribit: fuit ignis inuētor apō egyptios: vbi prim' regnauit. De igne tñ plura dixim' lib. j. geor.
ibi mellaꝙ̄ decussit foliis: ignēꝙ̄ remouit. Dicit aūt Uulcanus vt aiūt quasi volicanus: ꝙ per aerem vo
let. ignis em̄ e nubibus nascit. Uulcanū itē ferri: eris: auri: argēti oīmꝙ̄ q̄ igne fabricant artē inuenisse
ferūt: eāꝙ̄ ceteros docuisse. Quapropter harū rerū operū opifices oēs vota sacraꝙ̄ huic deo maxime fa
ciētes ignē i eternā memoriā suscepti bñficii Uulcanū vocāt. Autor est Diodo. li. vj. Quid agāt vēti i eo-
liis ⁊ ethna. Stra. em̄ li. vj. vbi de hiera meminit: sic ait. Elōga ṽo obseruatiōe creditū est flāmas ipsas
flatib' cōcitari: tū i eoliis: tū in ethna: q̄b' cessantib' cessant ⁊ flāme. Si spiratur' est auster: nebulosam
circū insulā effundi caliginē dicūt adeo vt lōge Sicilia cerni neq̄at: flāte vero borea puras flāmas alti'
extolli ac maiores emitti strepitus. zephirū aūt mediū quedā tenere ordinē. Eacus is. iouis egineꝙ̄ fi
li' scribit: ab Diodo. li. v. q̄ i ea regnauit īsula: q̄ ab matre egina dicta est. vñ Ouid. i meta. inq̄t. En opiā
veteres appellauere: sꝫ ip̄e Eacus eginā genitricis noīe dixit. Euꝫ p̄terea apō inferos bonoꝝ maloꝝꝙ̄
iudicē factuꝫ fabule ferūt. Sic rhadamātū: sic ⁊ minoē iouis filios: vt idē Diodo. scribit li. vj. ⁊ Tulli' li.
j. Tus. hinc ait i ibin Naso Noxia millemodis lacerabit vmbra tuasꝙ̄ Eacus i penas īgeniosus erit. No-
tādū preterea vt Gel. lib. xiiii. c. xxj. scribit: p̄stātissimos ṽtute prudētia: virib' Iouis filios poetas appel
lasse: vt Eacū minoa: Sarpedona: ferocissimos vero ⁊ īmanes ⁊ alios ab oī hūanitate tāꝙ̄ e mari geni
tos Neptuni filios dixisse: vt cyclopa cerciona: ⁊ lestrigonas. Quas torqueat vmbras eacus. per id oēm
inferorū fabulā denotat. Furtiue aurū pellicule. Phryxus Atamātis filius ex europa in pōtū sup aureū
ariete proficiscēs: in colchos delatus est: q̄ cū secūdū oraculū arietē sacrificasset. pellē in tēplo Martis
suspendit: postmodū Oeta rex tēplū muro circūdedit: custodesꝙ̄ plures apposuit ⁊ drachonē: sed re ve-
ra tēpli custos draco dictus est. Ceterū medeā filiā regis tradunt. Iasonē ⁊ argonautas ad tēplū dedu-
xisse martis: lōge ab vrbe Sybali colchorū regis stadiis septuaginta. Militesꝙ̄ apertis ianuis vt regis
filiā introduxerūt: Argonaute tēplū simul igressi eductis ensib': cū plures occidissent aliis territis dif-
fugiētibusꝙ̄: erepta aurea pelle e vestigio ad nauē reuersi sunt: Medeaꝙ̄ vna cū Iasone mare cōscēdit.
hec aūt latius Diodo. li. v. Tñ Grecorū quidā aliter retulere. Ferunt em̄ Neptunū correptū amore Theo
phanes Altidis filie illā in ouē cōuertisse: ⁊ in arietis forma cognouisse: ex quo cōpressu aries chrysoma
lus natus fuerit. sic em̄ appellāt greci arietē illū qui vt in fabulis: lanā aureā habuit. de his Pōtanus i
li. de aspiratiōe meminit. Strabo aūt li. xj. scribit ꝙ apud colchos torrētes dicunt aurū deferre qō bar
bari perforatis tabulis ac lanosis pellibus excipiūt. Uñ aurati velleris fabula: cōficta est inq̄t. Furtiue
furtim ⁊ clā erepte. Monichus fuit is e cētauris vnus quē nestor a pirythoo vocat' ad nuptias pugna
inter cōuiuas exorta superauit. vñ ⁊ apud Ualeriū Flaccū: fert grauis inuito victorē nestora collo Mo
nichus. Homerus aūt dat hoc epithetō equis ꝙ nō habeāt fissas vngulas. Interpretatur enim Moni
chus vnicus vnguis. sic em̄ est eq̄s nō fissis vt bobus. monos solus dr̄: ⁊ onix vnguis. Quantas iaculet
monichus ornos: per id cētaurorū fabulā ac pugnā ab aliis scriptā sig̃t. Frōtonis. frōto nobilis quidā
fuit: q̄ poetis egregias domos pro poematū recitatiōe cōmodabat ad quē Mar. li. v. inq̄t. Uota tui bre
uiter sivis cognoscere Marci. Clarū militie frōto togeꝙ̄ decus. Huius etiā tacitus meminit: scribit em̄
li. xvii. Iuliū frōtonē tribunū exautoratū ab galba ex vrbanis cohortib'. Platani. Erāt vsu platani apō
Romanos vel in villa: vel in hortis vrbanis: ad vmbras inambulationū quē vsuꝫ docuerūt Athene in
phoꝝ atrio. platos aūt latitudo dicit platis latus: platyno dilatio. Macrobius aūt li. iii. refert hortēsiū
platanos suas vino irrigare cōsueuisse: adeo vt i quadā actiōe quā habuit cū Cicerone suscepta p̄cario
a Tullio postulasset: vt locū dicēdi permutaret secū abire em̄ in villā necessario se velle: vt vinū platano
quā i tusculano posuerat ip̄e suffunderet. Cōuulsa: assidua sessiōe cōcussa ⁊ cōmota Marmora: marmo
rea podia. Clamāt resonāt: referūt. Quid agāt vēti: q̄s torq̄at vmbras eacus ⁊c. Semp Horati' etiā Sa-
ty. iiii. inquit. In medio q̄ scripta foro recitent sunt multi. Rupte nimio. s. clamore lectorū. Colūne: sup.
clamāt. Quid agāt vēti ⁊c. Eadē q̄ retulim'. s. Minimoꝙ̄ poeta. Hora. itē li. ii. epl'a ad Augustū. Scribi-
mus īdocti doctiꝙ̄ poemata passim. Quid ergo ampli' restat nisi ꝙ ⁊ ego aliq̄d scribere debeā. Et nos
ergo: ostēdit se quoꝙ̄ aptū fore scribēdi poematis: cū grāmatice oratorieꝙ̄ vocauerit. Est itaꝙ̄ ⁊ hoc lo-
co asserētis: sec' minime sensus ꝓcederet. Ergo cū docti ⁊ idocti scribāt. Ubicūꝙ̄ em̄ ergo vel igit est: cō
clusio sit necesse qō ēt scribit Uictorin' i rethori. Manū ferule subduxim'. i. manū verberib' supposui-
mus quo grāmaticā disceremꝰ Oui. ꝗ̄ li. j. i arte de Achille ait. poscēte magistro verberib' iussas p̄buit
ille man'. itē li. j. de amorib' ad aurorā. Tu pueros somno fraudas: tradisꝗ magistris: vt subeāt tene-
ra ṽbera seua manu. Nec me latet subducere alibi etiā subtrahere significare: vt Ouidii illud. subducūt
oneri colla perusta boues. ⁊ Martialis Clinicus herodes trullā subduxerat egro. Ferule. nulli fruticū
leuitas maior ꝙ̄ ferule: ob id gestata facilius baculoꝝ vsuꝫ senectuti prebet. vt pli. ait li. xx. Ea etiā p̄ce
ptores vtebātur. Uñ Martialis iquit li. x. Tristesꝙ̄ ferule sceptra pedagogoꝝ: cessent. ⁊ idus dormiāt in

Eolie. Insule. Lipara. Liparee. Ethna. Uulcanus. Eacus. Egina. Iouis filii. Neptuni filii. Phryxus. Oeta rex. Medea Iason. Neptun'. Theophane. Chrysomalus. Aries. Aurei velleris fabula. Monich'. Fronto. Platani. Ergo igit. Ferule.

Octobris. Estate pueri si valēt satis discūt. Et nos cōsiliū dedim⁹ Sylle. i. declamādo rhetoricē didici-
mus in gn̄e deliberatiuo versantes. Fabi⁹ em̄ li. iij. scribit q̄ plerūq̄ exercitatiōis gr̄a ponebāt priami-
verba apud Achillē: aut ꝟba Sylle dictaturā deponētis in cōtione. Cōsiliū dedim⁹: suasim⁹. Est em̄ cō
siliū: vt inq̄t Cice. li. j. rhetori. veterū aliq̄d faciēdi aut nō faciēdi ꝟa rō excogitata. Sylle Sylla gētis pa
tricie nobilis fuit lr̄is grecis atq̄ latinis doctissime erudit⁹: aīo ingēti: cupid⁹ voluptatū: sed gl̄ie cupi
dior: q̄d Sallusti⁹ in Jugur. scribit. rep. ordinata: vt docet Plini⁹ dictaturā deposuit puteolosq̄ cōcessit
et morbo: q̄ pthyriasis vocat̄ interijt. Pythome aūt putresco sig̃t: ꝛ pytho putrefactio dicit̄. Priuat⁹ vt
altū dormiret. Mar. li. j. ad Lucianū scribēs: iter alia quidē cōmoda ait. Nō rūperet altū pallidus som
nū reus: sed mane totū dormiēs. Vergili⁹ itē in fine libri tertij Georg. inq̄t nec somnos abrūpit cura sa

Somnus.

lubres. Atq̄ philosophus. j. Ethicoꝝ ait. Somnus ociū est aīe tā studiose q̄ vitiose. Et Pli. li. x. de som-
no aīaliū sic. est aūt somn⁹ nihil aliud q̄ animi i mediū sese recessus. ait Ouid. li. ij. de amorib⁹ sic. Stul

Clemētia.

te q̄d est somn⁹ gellide nisi mortis imago? Lōga q̄escēdi tp̄a fata dabūt. Clemētia ea est tēperātie pars:
p̄ quā animi temere in odiū alicui⁹ inuētiōis cōcitati comitate retinētur. vt scribit Tulli⁹ li. ij. rhetori.
veterū. ꝛ Seneca ep̄la. lxxxix. inq̄t: q̄ clemētia alieno sanguini tāq̄ suo parcit. Cū tot vbiq̄ vatib⁹ occur
ras. Jd ēt Pli. j. ep̄la asserit. scribit em̄ sic. Magnū ꝓuētū poetarū annus hic attulit: toto mēse Aprili: ꝛ
nullus fere dies quo nō recitaret aliquis. Periture parcere charte. Suas ingenij vires extenuat: peri
tum eteniꝫ dicit quicquid reponet: tamen non propter id parcere debet quin scribat. Cum tot vatibus
occurras. Martialis in detractorē li. vj. ait. Audes preterea: quos nullus nouerit: i me scribere versi-
culos miseras ꝛ ꝑdere chartas. At si q̄d nr̄e tibi bilis insserit ardor. Viuet ꝛ herebit: totoq̄ leget̄ in orbe.

Ascensius.

¶ Nota magis nulli. Jn hac scd̄a parte ostēdit autor se ꝗ posse scribere: vt potissime historiarū fabula-
rūq̄ peritū ꝛ rhetorices eruditū. Duo em̄ sunt ad poeticē necessaria: res ꝛ verba. ſꝫ rē nouit ex historijs
ꝛ fabulis: verba ex declamationibus rhetoricis. Sed animaduertere lector inuidiam ꝛ contēptū eorū
qui solas fabulas sectātur: ꝛ scribūt autorē solū fabularū se peritū iactare. Cuꝫ tn̄ bona ꝛ vtilia scriptu-
rus debet philosophie nō esse ignarus. vnde Hora. in de arte poetica. Rem tibi socratice poterūt osten
dere charte. Ordo igit̄ est. Nulli. i. non vlli vlli sua. domus non est magis nota q̄ lucus martis. i. quo fi-
lius martis Romulus a lupa nutrit⁹ dicit̄: est sup. notus mihi. Ne ꝟo calūnier a grāmaticulis quib⁹
hec expono q̄ datiuū vlli precōstruxi: sciāt hoc factū oportuisse vt relatiuū suū habeat antecedēs quo si
ne nō haberet locū in cōstructiōe. Sed pergamus: ꝛ nulli est magis nota domus sua: q̄ antrū vulcani
in quo vulcanus dn̄atur q̄ fulminis faber est vicinū rupibus. i. rupturis saxoruꝫ. colijs in quib⁹ colus
rex vētorū regnabat. Plātani. i. arbores ille a latitudine dicte et ꝓpter vmbras cōsite frōtonis. illi⁹ viri
doctissimi ad quē poete cōueniebāt ꝛ quo se etiā A. Gelli⁹ conuenisse testatur q̄ pro ꝛ marmora. i. podia
marmorea cōuulsa hyperbolicos dicit. i. exhausta ꝛ cauata frequēti reuerberatiōe vocis recitātiū. ꝛ co-
lūne marmoree in hortis illi⁹ deambulacrū faciētes rupte assiduo lectore. i. recitatore vel trite a lectore
qui carmina assixa legeret clamāt. i. referūt ꝛ indicāt semꝑ q̄d vēti agāt. quas vmbras. i. animas eacus
filius iouis ꝛ iudex infernalis torqueat: ꝛ vn̄. i. a quo loco q̄ꝛ a colchorū insula alius vꝫ Jason deuehat
i. subuehat ꝛ clā auferat aurū pellicule furtiue. i. aurei velleris furtim sublati. ꝛ quātas. i. q̄ magnas. or
nos. i. tales arbores. monichus. i. ille cētaurus habēs vngulas pedū solidas more equorū iaculetur. i.
proῆciat in hostē. Expectes. i. expectare posses. eadē. i. easdē fabulas iā dictas a summo ꝛ minimo poe
ta. Q̄ꝛ vt dicit Horati⁹ in ep̄la ad augustū. scribim⁹ īdocti doctiq̄ꝫ poemata passim. ꝛ ī poetica. Qui ver
sus nescit tn̄ audet ꝛc. Ergo cū ita sit q̄ oēs scribāt ꝛ. i. etiā nos subduxim⁹. i. supposuim⁹ scd̄m Manci
nellū: vel subtraximus secūdū alios: ferule. i. ligno ex ferula quo preceptores triuiales feriunt manū. i.
scd̄m Mācinellum nos tulimus ꝛ perpessi sumus ferulas: vt grāmaticē disceremus: vel nos: vt Calde
rinus sentit: metu verberuꝫ subtraximus ferule manum: quod minus placet quia dischol̄i et a studio
auersi manū sic subtrahūt. vel secundū Georgium qui argute sentit. subtraximus ideo quia iam in lu-
do grāmatico emeriti ꝛ satis eruditi nobis videbamur: quod maxime contextui quadrat: vult em̄ dice
re se grammatices peritum euasisse ꝛ nos dedimus Sylle dictatori consilium vt priuatus. i. abiens di
ctatura: dormiret altū. i. profundo ꝛ quieto somno. hoc est nos declamauimus sub rhetoricis ꝛ perue-
nimus ad summā perfectionē. nā perfectissimis auditoribus dabatur declamādū thema aliq̄d in ge-
nere deliberatiuo summopere arduū. quale erat An conducat Sylle deponere dictaturā quā sic tene-
bat vt rusticus lupum auribus tenens. nam neq̄ꝫ diu tenere poterat. Nullū enim violentum est perpe
tuum. neq̄ꝫ dimittere ꝓpter crudelitatē cōmissam. Unde tot hostes sibi cōparauerat. vt priuato nihil
tutū foret. Est aūt ꝓfundū nomē pro aduerbio. s. ꝓfunde positū. Cū igit̄ occurras. i. quilibet occurrat
sicut ꝛ ego tot vatibus. i. tot poeticem profitentibus stulta est clemētia parcere chartis perituris. i. ideo
non scribere: quia scripta tua pereant: vt Mancinellus sentit: vel potius perituris etiā si nihil scripse-
ris. Nulla ei inuidia aut īpietas est chartas vetustate ꝛ carie perituras scriptis: ſꝫ nō sane cōditis occu
pare. Hec de textu. redeamus ad ampliorē explanationē. Nota magis nulli. hipbole est. Nihil enim no-
tius cuiq̄ esse solet domo sua: et tamen sibi notiorē dicit lucū martis per quē omnē historiā Romano-
ruꝫ intelligit. Est aūt lucus silua incedua. i. que cedi aut amputari ob religionē nō potest. Jn locis em̄
religiosis aut ꝓpter sepulturā aut propter numina visa gētiles lucū faciebāt. quē q̄dē a cōtrario sensu
a lucendo dictum putāt eo q̄ minime luceat. alij a luce numinis: q̄ꝛ nullus lucus sine numinib⁹ crede-
batur: nec tēplū sine luco fiebat. Lucus aūt martis varie exponit̄: Nā erat lucus martis dictus locus il
le vbi Romulus Asylon cōstituit: vt asconius pedianus asserit. Erat p̄terea luc⁹ martis vt dicit Varro

Lucus.
Marij.
Colus.

in via appia Rome iuxta tēplū iunonis lucine q̄ vel a luco illo vel ab eo q̄ veniētib⁹ in lucē p̄est lucina
dicta est. approbāte Ouid. in. ij. fastoꝝ. sic Gratia lucine dedit hec tibi noīa lucus. Aut q̄ principiū tu dea
lucis habes. Et preterea lucus martis vbi Rhemus ꝛ Romulus filij martis a lupa nutriti sunt. vt Li
uius in p̄mo ab vrbe cōdita late declarat. ꝛ Ver. in. j. Eneid. tāgit sic. donec regina sacerdos Marte gra
uis geminā partu dabit ilia prolē. Quā historiā sic perstrinxit Justinus lib. xliij. Post multos albane v:
bis reges ad postremū Numitor ꝛ amulius regno potiti sunt. sed Amulius cum in etate potiorem Nu
mitorē oppressisset: filiā eius rheā in perpetuā virginitatē: ne quis vindex regni sexus virilis ex gn̄e nu-
mitoris oriret̄: demersit: abolita iniuria specie honoris: vt nō dānata est. sed sacerdos electa videt̄. Jgit̄

inclusa in loco martio sacro duos pueros: incertū stupro an ex marte ꝯceptos: enixa est: q̄ cognito amulius multiplicato metu ꝑ euētu duos pueros exponi iubet ⁊ puellā vinculis onerat. ex quoꝝ iiuria decessit. Sꝫ futura origini rōane ꝓspiciēs pueros lupe alēdos obtulit q̄ amissis catulis distēta vbera exinanire cupiēs nutricē se infantibꝰ p̄buit. Quū sepiꝰ ad paruulos veluti ad catulos reuerteret: rē faustulus pastor aiaduertit: subtractosq̧ fere inter greges pecoꝝ agresti vita nutriuit. Martios pueros fuisse siue ꝙ in luco martis enixi sunt siue ꝙ a lupa que in tutela Martis est nutriti manifestis argumentis creditum est. hec ille et plura alia. Sunt tamen qui credant faustuli vxorē meretricem fuisse et lupā vocatā sicut nos locū meretriciū lupanar vocamꝰ: sꝫ lōgū esset singula ꝓsequi. Eolus rex vētoꝝ dictus putat̄ q: cū teste Varrone apō nouē insulas sicilie et italie ꝓpinquas tp̄e belli troiani regnaret ex ꝯsurgētibꝰ nebulis futuros vētos ita viridice p̄dicebat. vt eos a rudibꝰ sit creditꝰ i sua ꝑtāte habuisse. Pli. aūt dixit eū vētoꝝ rōnē inuenisse sunt q̄ cesa silua dicūt eū mare vicinū vētis exposuisse: ⁊ ob id dictū vētis iꝑasse. certū est eas regiōes vētos gn̄are plurimos: sicut ethnā siciliā Vulcani antrū fulmi- na. nā vapores pingues ⁊ sulphureos exhalat. Vulcanꝰ autē fabricare ioui fulmina ob id fingit̄. Quid agāt vēti. sic ostēdit Geor. val. i. quos voluāt turbines cete: q: aliꝗ pestilētes sunt vt auster. aliꝗ aquas in glaciē ꝯuertūt vt boreas. aliꝗ arboꝝ ⁊ seminū fetus educūt vt zephirꝰ. hec ⁊ id genꝰ alia apō Arist. in libris metheoroꝝ legas. Motꝰ aut huiꝰ cā p̄ma ⁊ p̄cipua sunt stelle ⁊ planete: sicut iuppiter q̄ mouet a septētrione salubres vētos. sol ab oriēte. luna ab occidēte mars a meridie. Signa ꝙ vētos pariūt. nā tria signa q̄ hn̄t calidas qualitates. q̄ ignea triplicitas appellant̄: aries: leo: sagittariꝰ oriētales mouēt vētos. Altera triplicitas: taurus: ꝟgo: capricornꝰ terrea ventos excitat meridianos. q̄ qualitates habet frigidas ⁊ siccas. Tertia q̄litates calidas ⁊ humidas hꝫ. aeria ab hoc appellata: gemini: cācer: libra occiduos. Tria ꝟo reliqua signa q̄ dicunt̄ aquea triplicitas qualitates habēt pituitosas vētosq̧ excitāt septētrionales. Eacus iouis ⁊ egine filiꝰ q̄ ex endeide chironis filia thelamonē ⁊ pelea habuit: tāte dū viueret fuisse dr̄ iusticie: vt apud inferos animarū creditꝰ fuerit a plutone delectꝰ iudex. vn̄ Hor. ꝙ pene furue regna ꝓserpine ⁊ iudicātē vidimꝰ eacū. Socrates apud Platonē iouis dicta referēs. Ego igitur inq̄t: vtpote q̄ ante vos hoc preuiderim cōstitui iā meos filios iudices: duos quidē ex asia minoē ⁊ rhadamāthū. vnū ꝟo ex europa eacū. hi ğ postea ꝙ mortui fuerūt iudicabūt in prato quodā ibiq̧ in triuio ex quo gemine extāt vie. altera quidē ad tartarū. alia ꝟo ad insulas beatoꝝ: ⁊ asiaticos q̄dē rhadamātus. eos ꝟo qui ab europa veniēt eacus iudicabit. minoi ꝟo ad id munus iniūgā: vt ipse dı̄iudicet si q̄d aliꝗs ābiguū fuerit: vt iustissime ꝓcedat iudiciū: recteq̧ fiat trāsmissio animoꝝ. In socratis ꝟo apologia addit etiā triptolemū inquiēs. Qui illic iudicare ꝓhibent̄. Minos rhadamātꝰ eacus triptolemꝰ. Hec oīa Geor. val. Errat ğ seruiꝰ q̄ europe filios dicit. qō tn̄ diodoꝝ siculū asseruisse Lādinꝰ affirmat. Strabo dicit rhadamāthū antiquissimū crete regē fuisse ⁊ primū legibꝰ cretēses instituisse. Cuiꝰ imitator minos deide extitit fratrēq̧ habuit ex huiꝰ imitatiōe rhadamāthū appellatū. Sūt q̄ hoꝝ triū officia diuidēt ⁊ rhadamātho inquisitionē attribuat. Juxta illud. vj. eñ. Gnosiꝰ hec rhadamāthꝰ hꝫ durissima regna. Castigatq̧ auditq̧ dolos subigitq̧ fateri. Que q̄s apō superos furto letatꝰ inani. Distulit in serā cōmissa piacula mortē: mino iudiciū. vn̄ Hor. Cū semel occideris ⁊ de splēdida minos fecerit arbitria. Eaco ꝟo executionē. vn̄ hic q̄s torqueat vmbras. Sꝫ valla exponit. i. q̄s iudicet. ⁊ Hor. dicit iudicātē vidimꝰ eacū. Oēs nimirū sunt iudices. Qō iō fictū reor: q: credebāt idē studiū ⁊ exercitiū fore defunctis qō fuit viuētibꝰ. vn̄. vj. eñ. Que gratia currū Armorūq̧ fuit viuis. Que cura nitētes Pascere equos eadē sequit̄ tellure repostos. Q: ergo optimi dū viuerēt iudices erat. tales nūc ꝙ fingunt̄. Monichꝰ apud Lucanū nō dr̄ ornos iaculatꝰ: sꝫ rhetus. dicit eñ lib. vj. Asperate pholcos frāgētē moniche saxa. Teq̧ sub etheo torquētē vertice vulsas Rhete ferox: quas vix boreas inuerteret ornos. Oēs autē cētauri possent dici monichi. i. vnꝰ vnguis vel solidi vnguis: q: fingunt̄ a parte media sursum versus humanā effigiē hr̄e ⁊ deorsum equinā: qō iō fictū est: q: sunt populi thessalie q̄ primi in equis cōspecti de lōge vidētibꝰ ptiꝫ hoīes pti eq̄ videbāt̄. ¶ Tāgit aūt poeta breuit̄ q̄ a poetꝭ fere describi solēt: vt maris tēpestates q̄s agūt vēti: sicut Ver. j. eñ. Aut nauigatiōes. vn̄ aliꝰ furtiue deuehat aurū pellicule. Aut inferoꝝ penas: sicut Ver. in. vj. Vn̄ hic quas torqueat vmbras eacus. Aut bella: sicut Ver. i sex vltimis libris: ⁊ iō hic quātas iaculet̄ monichus ornos: quas in bello ꝯ lapithas iaculatꝰ est. Aut mirabiles rerū ortus. Vn̄ hic. Nota magis nulli ⁊c. Ferule manū subduximꝰ. q̄d sit subducere exposuimꝰ. Ferula aūt vti p̄ceptores triuiales testat̄ columella dicēs: feruleq̧ minaces minant̄ eñ scholasticis: et Mart. Testesq̧ ferule sceptra pedagogoꝝ. Jngenui tn̄ vapulabāt pellibꝰ anguillarū: vt autor est Pli. Sylle historiā sic ꝙ colligit Geor. val. Sylla gētis patricie. i. de patribꝰ seu senatoribꝰ ortus vsq̧ ad questure sue initia vitā libidine: ⁊ vino coinquinatā cōtinue ꝓduxit: postea iugurthe cathenas iniecit: Mariū superauit: Cinne dominatū fregit: Sulpitiū ꝓscripsit: Seruū sulpitꝗ qui dn̄m ꝓdiderat de tarpeia arce p̄cipitari iussit. Mythridatē cōpescuit: eūq̧ ex oī europa: ⁊ eubea reppulit ⁊ intra auitum regnū coegit: Pugnauit ante vrbē ad portā collinā: vbi romanoꝝ octoginta milia fusa dicunt̄. Mox vrbē ingressus q̄tuor hoīm milia q̄ se ei dederāt nulla fide seruata inermia bellator scꝫ strennuꝰ occidit. Plurimi ꝙ tūc insontes: ⁊ q̄ eiꝰ sequebant̄ nutū occisi sunt ab hoc nature efferato mōstro. hos q̄dā supra nouē milia fuisse tradūt. Deide ifamē illā ꝓscriptiōis tabulā ꝓducit: quā octogita hoīm milia q̄dā scribūt ꝯtinuisse. Scd̄a īde tabula q̄ngētos dr̄ habuisse. M. mariū Caꝗ fratrē necari iussit oclis priꝰ effossis: et deinde mēbris minutim amputatis: Carinatē mariꝗ pretorē iugulauit. Tanta deniq̧ cedes facta nō vt vrbs modo ipsa: sed ⁊ cūcta Jtalia illius cruenta rabie ac peste tremulētoq̧ furore sanguine inūdauerit: fortis ad vitia ⁊ ad secura facinora satis strennuus. Fides ei nulla nullus dei timor: nullaq̧ clementia. Quatuor legiones Mariane partis fidem eius fluxā ⁊ vanā secutas trucidauit: miam que in ip̄o nulla erat frustra implorātes. Quinq̧ p̄nestinoꝝ milia fide prius data trucidauit ⁊ spargi per agros iussit vt iacerent insepulta. Quin ⁊ aduersus feminas distrinxit enses. Multoꝝ viroruꝫ abscissa capita ad se iussa deferri spectauit illudēs: Caꝗ marꝗ cineres eruptos sparsit in tyberim. Sed tādem dei in se iraꝫ sensit vltricem. Cum enim dictaturā quā sibi asciuerat deposuisset laruis vexatus sepe nocturnis: est e lecto aliq̄n tractus in pauimētū: eūq̧ aliq̄n in sublime eleuatū in terrāq̧ demissum a laruis: semine cem famuli in lectū reportarunt ac tādē spiritū rabie ac cruore plenū vt scribunt quidā vomuit. Aliꝗ vi

Vulcanus

Venti.

Eacus.

Monichꝰ

Ferula.

Sylla.

re exitū fuisse adhuc atrociorē scribūt:crodēte eū se corpe ꝛ suppliciū gignēte cedis ꝛ calamitatis mul toꝝ vermiculis quos pediculos dicim⁹ ferūt absumptū.etiā Sereno docēte sic.Sȝ q̄s nō pareat phe recidis fata tragedi.Qui nimio sudore fluēs aīalia tetra.Eduxit turpi miserū q̄ morte tulerūt.Sylla ꝙ īfelix tibi lāguore peresus Corruit:ꝛ fedo se vidit ab agmine vinci.hoc de vita ꝛ morte ei⁹ geor.Ne q̄s aūt tardiuscul⁹.credat Juuenalē dedisse veraciter Sylle viuēti cōsiliū vt dictaturā deponat.sciat.xij.im peratores inter Syllā ꝛ iuuenalē fuisse:neꝗ vult dicere ꝙ hoc re vera fecerit:sȝ ꝙ pro themate ficto de clamauit.i.exercuit ingeniū suū in scholis rhetoꝝ q̄ artē rhetoricā docebāt argumētādo ꝑ vtraꝗ par te:ꝓbādo scȝ mō ꝙ vtile eēt deponere mō ꝙ inutile.Si ḃꝟba nō ītelligis lector nihil ītelligis.Dixi aūt difficillimū esse thema:ꝓpterea ꝙ neꝗ satis cōmode tenere poterat dictaturā:neꝗ dimittere.erat aūt dictatura summ⁹ magr̄at⁹ summaꝗ dignitas post exactos reges supra ꝯsules:p̄tores:tribunos equi tū vñ īpatores orti q̄ ꝑpetuā dictaturā occupabāt.dicta aūt est eo ꝙ ex dictamine nullo obsistēte oīa ge rebat dictator.Qd̄ aūt dicit ṗuat⁹ vt altū dormiret.alludit inq̄t Calderin⁹ ad historiā:nā vt Pli.scribit pedicularē morbū ī quē īcidit sylla somno dissimulabat ne adiret.Valla dicit ꝙ ꝓfundior ī paupe som nus ē.Vñ Stati⁹ īuitat tenues ad dura cubilia sōnos.ꝛ Lucan⁹ ī quoꝝ pectora sōno dat vires fortuna min⁹.Charte.i.libro ex chart̄.dr̄ aūt grece ħ charthes:latiē ħ charta.Sūt ei pluscula noīa alteri⁹ gn̄is apud grecos ꝙ̄ apud nos:sȝ fere terminationē mutant vt chataracta catapulta margarita charta ce ra amphora.Pāther ꝛ Lynther q̄ nos feminina ipsi masculina ꝓferunt.sed ꝛ antiquorū plurimi apud nos hic Lynther dixerūt:ꝓbo ꝛ capro testib⁹.¶Frequēter aūt scd̄a persona ꝑ quauis ponitur.vt.iiij. Enei.Migrātes cernas.i.quilibet cernat ꝛ hic occurras.i.quilibet occurrat.vel cū ego occurram.vel loquitur de se quasi de alio:cum o tu Juuenalis occurras:sed primus modus placet.

¶Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo.
Per quem magnus equos Arūce flexit alumnus
Si vacat:et placidi rationem admittitis:edam.
Cum tenet vxorem ducat spado:Meuia tuscum
Figat aprum:ꝛ nuda teneat venabula mamma:
Patricios omnes opibus cum prouocet vnus
Quo tōdente grauis iuueni mihi barba sonabat:
Cum pars niliace plebis: cum verna canopi
Crispinus tyrias humero reuocante lacernas
Uentilet estiuum digitis sudantibus aurum:
Nec sufferre queat maioris pondera gemme:
Difficile est Satyram nō scribere:nā quis inique
Tam patiens vrbis:tam ferreus:vt teneat se:
Causidici noua cum veniat lectica Mathonis
Plena ipso:ꝛ post hunc magni delator amici:
Et cito rapturus de nobilitate comesa
Quod supest:quē Massa timet quē munere palpat
Carus:et a trepido Thymele summissa latino.

¶Cur tñ hoc poti⁹.Hic poeta scribē de Satyre cās rōnesꝗ ordit.Cāpo vi tioꝝ copiā cāpū appellat.Magn⁹ ma gnū est qd̄ in cumulū sui ꝛ magnitudi nē crescit.Amplū ḃo est:ꝙ late ptȝ ꝛ ꝑ multa diffundit.vt inq̄t victorin⁹ ī rhe to.Equos.īgenij mētisꝗ vires ītellige metaphoricos.Arūce.Ausoniū vlyssis Calypsusꝗ filiū vrbē Arūcā ꝯdidisse fe runt:a quo etiā ausonia dicta:vt scri bit Festus.Fuerūt autē arūci ppl̄i an tiquo ī latio qd̄ a tyberi vsꝗ ī circeios seruatū est.vt Pli.docet li.iij.Liui⁹ ḃo li.viij.narrat Arūcā a fidicinis deletā fuisse eiusꝗ ciues antea ꝓfugos cū cō iugib⁹ liberisꝗ suessaȝ coisse q̄ suo tpe arūca appellabat:vt inq̄t.Idē ḃo Pli. ait suessam ī extremo adiecti latij ħ est noui sitā eē.Flexit exercuit Arūce alū nus periphrasis est.i.circuit⁹ eloquē di.pluri⁹ eñi explicuit ḃbis qd̄ vno peterat ītelligi.nāꝗ Lucillū.Is eñi vt Fabi⁹.li.x.narrat.In scribēda satyra prim⁹ īsignē laudē adept⁹ est apd̄ lati nos.de q̄ lati⁹ ī ṗncipio dixim⁹ Alūnū aūt significare ꝛ q̄ nutrit diuersis q̄dē locis ī carmine de floris⁹ iā ꝓbauim⁹. Si vacat.si ociū ē vobis Rōnē.Rō in q̄t Fabi⁹ li.vij.est q̄ qd̄ factū eē ꝯstat de fendit.Victorin⁹ aūt li.j.rheto.sic ait. Cā est aī īpulsus ad aliq̄d agēdū.Rō ē gerēdoꝝ ordo ex cā veniētiū vt q̄d q̄ lo co facias ac dicas ītelligas.Cice.ḃo li.ij.ad herē.sic ait.Rō ē cā q̄ demōstrat id verū eē qd̄ ītēdim⁹ breui subiectiōe.Cū tener vxorē ducat spado.mulierū libidinē rep̄hēdit.Estꝗ lōgū hypbatō.tēdit eñi illuc vsꝗ.Difficile ē Satyrā nō scribere.iterp̄tat aūt hypbatō ḃbi trāsgressio ħm Fabiū.lib.vij.Lōgi⁹ eñi ḃbū ꝓprie hypbatō ē.ab hypbeno qd̄ ē trāseo vl̄ trāsgredior.Tener spado.i.mollis ꝛ lenis.pili eñi post geni ti ijs q̄ aū pubertatē castrati sūt:nō exeūt ꝛ post pubertatē excisi soij decidūt p̄ter ꝙ̄ pub.ita scribit Ari. li.iij.de aīalib⁹.Juue.itē sa.vj.Sūt q̄s eunuchi īmbelles ac mollia sp.Oscula delectēt et desperatio barbe Ma.li.vij.scri.calorē eē q̄ pilos creat.vñ eunuchis desunt quoꝝ naturā null⁹ negarit frigidiorē.spado is castrat⁹ aliq̄s dr̄.fitꝗ a ḃbo spazo vl̄ spao qd̄ ē aufero traho diuello.testes eñi euellunt.Dicūtꝗ aliq̄ Ari.īter eunuchū ꝛ spadonē facere differētiā.vt sit eunuch⁹ adolescēs.at grādior etate spado.Eunuch⁹ aūt dr̄ ab eune qd̄ est cubile ꝛ echo custodio teneo habeo:q: id hoim gen⁹ adhibeat reseruādis cubilib⁹ regū ꝛ ṗncipū.Domitian⁹ ḃo castrari maiores vetuit.vt Sue tradit.Vxorē postꝙ̄ iulia lex ī adulteros reuocata est:a domitiano.Meche mechis nubebāt ne supplicio afficerent.Hinc Mar.li.vij.Julia lex ppl̄is ex quo faustine renata est:atꝗ intrare domos iussa pudicitia.Aut min⁹ aut certe plusꝙ̄ trigesi ma lux est:ꝛ nubit decimo iā thelesina viro.Ait itē eo li.Qd̄ nubis ꝓculina ꝯcubino.Et mō mechū nō facis maritū.Ne lex iulia te notare possit.Nō nubis ꝓculina sȝ futeris.Inter adulteros aūt erāt ꝛ spa dones ꝛ eunuchi:qd̄ q̄dē ipe Juue.sat.vj.ōñdit dicēs.Sūt q̄s eunuchi īmbelles ꝛc.vt iā patuit.Sȝ de le ge iulia clare dicim⁹ ī sa.j.Neuia vl̄ meuia:mulieꝝ īpudātiā carpit.nā ī theatro vti ꝛ viri feras occidere audebāt.ē itaꝗ nomē īpudice mulieris.Tuscū aprū:ī tuscia eī ferociores erāt:hic mar.ait.li.vij.Tusce

Magnus
Amplum.
Ausonius
rex.
Suessa.
Lucillus.
Alumnus
Ratio.
Hypbatō.
Piloꝝ cā.
Spado.
Eunuch⁹.
Tusci.

glandis aper populator ⁊ illice multa. Iā piger. et hole fama scda fere ⁊c. Tusci sūt vt Fest⁹ ait a Tusco rege filio Herculis sunt dicti. hinc voluīt aliqui p u simplex scribi. Pli. ꝓo li. iij. docet q a sacrificij ritu lingua grecoꝝ Tusci sunt cognominati. et tūc iubent aliq̄ p th scribi. Thyo eīm sacrifico significat. Romani preterea vt Stra. li. v. inquit: thyrrenos hetruscos appellāt atq thuscos: thusciecq longitudinē maximā docet ab luna vsq hostiā p litt⁹ stadioꝝ milibus duob⁹ ⁊ quīgētis. Latitudinē p mōtana minus dimidio: cāposq vsq ad amnē Tyberiz thusci possidēt. parte ex altera thyrreno atq sardonico mari sunt confines: ex altera sabino. hoc ex Strabone. Nuda māma. i. apta: impudice eīm mulieris habitū ⁊ in vulnera prone ostēdit. Venabula ea hastilia sunt dicta quasi venatu habilia: vt aiūt. Pli. aūt li. vij. Piseū venabula inuenisse scri. Patricios generosos. Romulus eīm centū senatores creauit: siue q: is numerus satis erat: siue q: soli centū erāt: q̄ creari patres possent: patres certe ab honore: patricijq ꝓgenies eoꝝ appellati. autor Liui. li. j. Sallusti⁹ ꝓo in Catili. scri. Delecti quib⁹ corp⁹ annis infirmū: ingeniū sapiētia validū erat reipu. Cōsultabāt hij ⁊ vel etate vel cure similitudine patres appellabant plures etiā leges in Romulo Plutar. ꝓuocet. ad certamē vocet aut cōmoueat. Unus quo tondente de cinnamo sua tēpestate tonsore intelligit. Is eīm eques effectus erat amice donis: demū dānat⁹ in Siciliā exulauit. qd̄ quidē Mar. lib. vij. sic docuit. Qui tonsor fueras tota notissim⁹ vrbe. Et post hec domine munere fact⁹ eques: Sicanias vrbes ethneaq regna petisti. Cinname: quū fugeres tristia iura fori. Qua nūc arte graues tolerabis inutilis annos. Quid facit infelix ⁊ fugitiua quies. Nō rhetor nō grāmaticus ludive magister. Non cynicus nō tu stoicus esse potes. Vēdere necvocē siculis plausumq theatris. Quod superest iterū cinname tōsor eris. Grauis barba. i. molesta. Pars niliace plebis. i. seruus ex plebe. Nilus Aphricā ab ethiopia diuidēs medios ethiopas secat. lōgo postea interuallo in egyptiū mare se euomit. Certis tn̄ dieb⁹ actu magno per totā spaciatus egyptū: fecūdus innatat terre. qd̄ Pli. li. v. c. x. edocet. Verna. vernas veteres appellabāt ⁊ q̄ vere sacro fuerāt nati habebaturq nomen hoc p vitabili maledicto. de quo Mar. autor. Ver autē sacrū quidā dictū putāt vituperabile et execrādū vt idem scribit de doctorum indagine. Festus vero sic Verne appellant ex ancillis ciuium Romanorū vere nati qd̄ tp̄s anni maxime naturale feture est. Canopi. canopus. c. ac. xx. stadijs distat ab alexandria pedestri itinere vadentib⁹: dicta de noie canopi q̄ menelai classem gubernabat: et ibi mortu⁹ est. Stra. autor lib. xvij. Est autē canopus in quadā nili insula teste Strabo. quā vrbē aiūt ab Alexandro Pelleo edificatā. i. Macedonico. Pella eīm vrbs Macedonie est teste Mella. Crispinus. Queritur Iuuenalis q is cū seruus fuerit euaserit eques. ad quē quidē Mar. lib. vij. ita scri. Sic placidum videas semper crispine tonantē. Nec te Roma minus q̄ tua mēphis amet. Qui. etiā lib. viij. de abolla Crispini ait. Nescit cui dederit tyriā Crispinus obollā. Dū mutat cult⁹ induiturq togā. Quisquis habes humeris sua munera redde precamur. Nō hoc Crispinus te sed abolla rogat. Tyrias lacernas. i. purpureas. Nā apud Tyrū post Sydonē maximā ⁊ antiquissimā Phenicū vrbē purpurarū piscatus est. hec Tyria purpura optima oīm perhibet. ceteraq oīa q̄ ad inficiēdas vestes ptinēt: abūde habet. Autor est Strabo. lib. xvj. plura tn̄ dicim⁹ lib. ij. Geor. Lacernas. erat lacerna vt aiūt Palliū fimbriatū quo olim soli milites vtebant: vn̄ ⁊ in distinguēda castrēsi vrbanaq turba: hos togatos illos lacernatos vocabāt: eadē ꝓo abolla dicebat vt Martialis ostēdit dicēs. Nescit q̄ dederit Tyriā Crispin⁹ abollā. humero reuocāte. ꝓpter carū vcz pōdus. Vn̄ Ammian⁹ ait. Sudāt sub pōderib⁹ lacernarū. Vētilet in aere. s. iacēdo ostētationis grā. Estiuū aurū. Luxuria inuenerat: Prob⁹ inq̄t: alios anulos estiuos alios vero hyemales: pessimū vite scelus fecit: q̄ anulū prim⁹ induit digito inq̄t Pli. li. xxxiij. c. ij. addēs q alij pōdera coꝝ ostētāt. alijs plures q̄ vnū gestare labor est. alij bracteas inserūt leuiori materia ⁊ ꝓpter casuz gēmarū totā sollicitudinē putāt: alij sub gēmis venena claudūt anulosq mortis grā hn̄t: hec aīt de sua tēpestate scripsit. Gēme. i. ꝓciosi lapides: gēme autē vocate: vt aiūt: q instar gūmi trāsluceāt. Ut teneat se intra suā pelliculā. s. nec scribat satyrā Mathonis. de hoc etiā Mar. li. iiij. ait. Hospes eras nr̄i semp matho tyburtini: hoc emis imposui: rus tibi vēdo tuū. Et iterū eodē li. Declamas i febre matho: hanc esse phrenesim. Si nescis nō es san⁹ amice matho. Et li. x. Oīa vis belle matho dicere: dic aliqn̄. Et bn̄ dic neutrū dic aliqn̄ male. ⁊ li. xj. Parua rogas magnos: sz nō dāt hec q̄ magni. Ut pudeat leui⁹ te matho: magna roga. Noua pauloan̄ dilatiōib⁹ cōpata. cū paup esset. Plena ipso. sol⁹ eīm inerat tāq̄ supb⁹ ⁊ delicat⁹. Magni delator amici. Si magni amici accusator: ergo minimi. nō ei ab re addidit magni. delator. pb⁹ de heliodoro intelligit. Inq̄t eīm vt aiūt q heliodorus stoic⁹ Licinū syllanū discipulū suū: quū argueret cōiurationis inficiātē pter domesticā dilectionē oppssit. Qd̄ q̄dē haud crediderim. Tacit⁹ eīm de heliodoro nō meminit: nec de illi⁹ doctrina. Verū de. L. Cassio cui⁹ q̄dē displina. L. Syllanū imbutū ostēdit. Scribit aūt li. xiij. Agripinā Iunio Syllano ꝓcōsule asie: ignaro nerone mortē parauisse: idē etiā fratri ei⁹. L. Syllano necē inolitā: vltorē eīm metuebat. Cū esset crebra. vulgi fama anteponēdū esse vir dū pueritia egresso neroni: ⁊ imperiū p scel⁹ adepto. Vir erat etate cōposita insons nobilis ⁊c. Cesarū poster⁹: q̄ppe diui Augusti abnepos erat: hec cā necis. Lib. etiā. xv. scribit idē. L. Syllanū eximia nobilitate disciplinaq. L. Cassij. apd̄ quē educat⁹ erat fuisse. Et li. xvj. ostēdit nerone Syllanū misisse i exiliū: clausumq fuisse i municipio Apulie cui nomē Bariū est: ibi demū cēturione ad cedē misso iubēte cū milites agressi sunt: ceciditq tāq̄ in pugna recept⁹ vulnerib⁹ aduersis a cēturione ⁊c. Delator amici De vnico tn̄ hic intelligit. de regulo. s. Pli. ei iunior li. j. epi. Voconio Romano scribēs docet. M. regulū sub domitiano nō minora flagitia cōmisisse q̄ sub nerōe: sz tectiora. Erat aūt regul⁹ vt ibidē legit locuples: factiosus: curabat a multis timebat a plurib⁹. At. li. ij. i epi. ad Caluisiū scribit regulū p fraudē legata ⁊ testamēta impetrasse. De eoq ita inquit. Aspice regulū q̄ ex paupere ⁊ tenui ad tātas opes p flagitia ꝓcessit: vt ipse mihi dixerit cū cōsuleret q̄ cito sextertiū sexcēties impletur⁹ esset: inuenisse se extra duplicata: q̄b⁹ portēdi milites ⁊ ducēties habiturū ⁊ habebit si mō vt cepit aliena testamēta: qd̄ ē improbissimū gen⁹: falsis ipsis quoꝝ sunt: illa ditiauerit. Rapturus: cōsumptur⁹ delationibus suis. Comesa. plures eīm e nobilib⁹ ꝓscripti: occisiq fuerāt. Munere palpat. i. cui munere blādit. palpare eīm palpari ⁊ blādiri est: vt inq̄t Fest⁹. Quē massa timet. De bebio Massa delatore. Pli. in. vij. epi. ꝓo vltima meminit. Carus. Idē Pli. li. j. epi. Voconio Romano scribēs Metiū Carū delatorē fuisse ostēdit. ⁊ lib. vj. epi. ad Hispanū sic ait. petis vt carus veniat nosq si pōt i aliq̄ inq̄sitiōis vestigia iducat. A tre-

Thusci.
Thyo.
Thyrrheni
Thuscia.
Venabula
Patres.
Patricij.
Cinnam⁹.
Tonsor.
Verne.
Canopi.
Gemme.
Matho.
Iunius
Syllanus
L. Syllan⁹
Barium.
Palpat.
Bebius.
Massa.

pido Thymele submissa latino. Latinus Domitiani mimꝰ fuit cuius quidē iocis: ⁊ Thymeles vxoris ipse delectabat. Hinc Mar. li. j. ait. Qua thymelē spectas derisorēq; latinū. Illa fronte precor carmina nostra legas. Thymele autem dr̄ pulpitum: scena: thymelikos hystrio. Trepido latino: ab latino delatorem timeri ait: vt ostendat ne mimū quidē imperatoris: q̄q̄ ei iocūdissimus esset: a delatiōibus tutū esse. Submissa vel ad coitum vel ad iocos: ⁊ hystrionicam delectationem vt delatorem placaret.

Ascēsius.

¶ Cur tn̄ ⁊c. ¶ Hec est tertia pars principalis huiꝰ satyre in qua autor ostēdit causam cur potius satyrā ꝙ aliā q̄uis rē scribere velit: ⁊ ea est ꝙ munera videat in hoibꝰ vitia: quoꝝ plurima enumerat q̄ potius exagitāda cōcludit ꝙ fabellas sectādas. Ordo est tn̄ o vos auditores: satyrici eīn q̄si vbi diuini declamatores quos p̄dicatores vocāt ad pplm̄ loq̄ se fingūt. vn̄ ⁊ sermones Horatij dicti: igit tn̄. i. tāetsi iā exploratū est ꝙ debeā velle scribere ⁊ ꝙ sciā: ⁊ ꝙ possim scribere: tn̄ q: nō cōstat q̄d mihi potissimum scribēdū sit o vos auditores me si vacat. i. si ociū vobis est: ⁊ si vos placidi. i. beniuoli admittitis rōnē quā daturꝰ sum: ego edā. i. expōsse dicā: cur. i. qua rōne quāobrē libeat sup. mihi decurrere. i. me exerceri potiꝰ in hoc cāpo. i. in satyrica palestra: p quē magnus alūnus aurūce vl' arūce. i. Luciliꝰ princeps satyre noue in aurūca pte italie alitꝰ vt plures intelligūt: flexit equos sup. suos. i. exercuit vires ingenij sui. de hac metaphora postea dicā. Pōt aūt hypbati sequētis ordo esse: difficile est satyrā nō scribere. Cū tener vxorē ⁊c. Vel sicut vba iacēt: sz scies lector sniam nō fore cōpletā donec dicet difficile est satyrā non scribere. Abūdantia ergo vitioꝝ est prima ⁊ potissima rō: vn̄ dicit. Cū sup. ita sit ꝙ spado. i. emasculatꝰ et castratꝰ tener. i. mollis ⁊ lenis quasi sine barba ducat vxorē: ⁊ cū Neuia vel meuia mulier infamis figat. i. trāsfigat venabulo suo aprū. i. suē siluestrē: tuscū. i. ex tuscia vbi pigues ⁊ feroces inprimis sunt et teneat venabula. i. cuspidē qua venatores vtunt: māma sua existēte nuda. i. nudata: q: dū manus ad figendū aprū eleuat cū sinus sit latior: nudat ⁊ patefit ex alto spectātibꝰ māma sinistra: ⁊ ideo singulari vsus est gestū habitūq; venatricis depingēs. Et cum sup. ita si ꝙ vnus vez Cinnamꝰ: quo tōdēte: dū his existēs tonsor me tōderet: barba grauis. i. molesta sonabat ꝓpter babilitatē ⁊ artificiū tōdentis: mihi iuueni: ⁊ iō nō dicā grauis. i. pōderosa: q: nō est iuuenibꝰ barba pōderosa sed molesta: cū imberbes puellis gratiores sint. Et cū ita sit ꝙ crispinꝰ existēs pars niliace plebis. i. vnus ex seruis egyptijs q̄ a nilo Romā aducebant: ⁊ cū ipse crispinus verna. i. seruus verno tpe ex ancilla genitꝰ canopi. i. illiꝰ ciuitatis in egypto: ventilet. i. exponat vēto: aurū estiuū. i. virgulas aureas siue anulos leuiores quibꝰ tpe estiuo delicatissimi vtebant ⁊ hoc digitis sudantibꝰ ⁊ humero eiꝰ reuocāte. i. repellāte lacernas tyrias. i. clamydes aut obolas purpureas ex purpura tyria q̄ p̄ciosissima erat: q: dibapha. i. bis tincta. nec ꝓ et ⁊ nō: et nō queat sufferre. i. sustinere pōdera. i. pōderositatē ⁊ molē gemine. i. lapilli maioris in anulo hyberno. Cū inquit hec fiāt difficile est nō scribere satyrā. Nā ꝓ q: q̄s est tā patiēs. i. tolleratiuus inique. i. scelerose vrbis Rome. s. et quis est tā ferreus. i. tā durus ⁊ tā sine affectione ⁊ quasi improuocabilis ad indignationē: vt teneat. i. cōtineat se intra pelliculā suā nec satyrā scribat vel teneat se a risu et indignatiōe: cū noua lectica. i. hois noui q̄ nūq̄ fuit magistratus: lectica. i. gestaculū in qua portabāntur nobiles ⁊ p̄diuites Romani Mathonis illiꝰ viri causidici. i. qui causas dicēdo ad diuitias puenerat: veniat. i. obuiā portet plena. i. referta ipso: q: pinguis erat. ⁊ cū sup. veniat post hūc. s. Mathonem delator magni amici nō solū parui. i. q̄ ne magno quidē amico pcat. i. regulꝰ rapturus cito. i. ppe diē postpaulū seu paulopost: de nobilitate cōmesa. i. comesta: hoc est de nobilibꝰ iā fere p delationē deuoratis ⁊ ꝯsumptis: illud qd̄ supest. i. reliquū est: hoc est eos q̄ reliqui sunt: quē delatorē tā immanē Massa alius delator sz minor timet: ⁊ quē carꝰ illis etiā delator palpat. i. palpādo placat. i. mollit p adulationē: tractat munere. i. donis secrete datis. tractū est ab equis quibꝰ dū eos palpamꝰ. i. dū eis palmas p dorsum ducimꝰ quodāmō blādimur: ad qd̄ respiciēs Hora. in primo scdi serm̄. dixit de angusto vtens voce deponētali cū dtō. Cui male si palpere recalcitrat vndiq; tutꝰ. Et simil'r Plautꝰ in amphitryone. Obseruatote ꝙ blāde mulieri palpabit. Accepit ergo poeta hic actiue et in actiua voce cū actō: et quē etiā palpat munere thymele: mulier illa scenica summissa. i. clā ⁊ secrete missa ab latino marito suo trepido. i. pre timore trepidāte: tametsi Cesari admodū charus sit. Sequētia eādē cōstructionē habēt vt dicemus. Sed repetamus hāc partē. Cur tn̄ hoc potius ⁊c. Autor vtit metaphora. i. trāslatione cuius lex est: vt sit persistēs in verbis ⁊ cōformis in rebus. Si eīn dixero amicos fictos esse similes hyrūdinibus: q: veniēte hyeme. i. aduersitate abeūt: peccabo q: dicedū erit auolāt qd̄ hyrūdinū est. Hoc autē loco q: dixerat decurrere cāpo: qd̄ equoꝝ est in curruli certamine: iō permāsit in methaphora dicens: p quē magnus equos aurunce flexit alūnus. Vtit aūt signatis vocabulis: q: decurrere est incipientiū de carceribꝰ suis currere vel deorsum currentiū: flectere aūt equos est eiꝰ q̄ iā ad metā peruenit: ergo modeste sibi incepturo priꝰ dat: ⁊ vrbane Lucillio posteriꝰ: vtpote iā victori in satyrico cāpo: quē magnum vocat ⁊ magnū vocamus eū cui similis nō est. vt magnus dn̄s ⁊ laudabilis nimis. Magnus Alexander. Pōpeius Carolus ⁊c. Amplius autē est in honore Clarus sanguine. Altus natalibꝰ vt miles alto loco natus. Alūnus etiā nutritor dr̄ lz Valla refraget: q: Pli. dicit Italiā alūnā: ⁊ Pli. Libyā. Sunt autē qui negāt luciliū arūcum fuisse: et ideo dicit Valla: ꝙ locutus est per synodochen accipiēdo partē pro toto: aurūcā vel quidā legūt arūcā partē Italie ꝓ Italia. Probus autē dicit eū loqui aut de quodā turno: aut de Lelio: aut de Sylio Satyricis ⁊ Juuenali cōtēporaneis qui oēs ex arūca fuere: sed sine dubio de Lucilio locutus est qui si aurūce natus nō est: nutritus tn̄ esse potuit. Nō placet autē vt dicat edā sup. qd̄ scripsi. i. proferā: sed edā. i. eloquar cur satyrā libeat scribere: et est verbū cōpositum ab e ⁊ do quod aliqn̄ accipit ꝓ dicere: vt in Buccoli. Attamen iste deus qui sit da tityre nobis. i. dic nobis. Inde edere aliquādo expresse loqui: aliquādo sententiā nostram e manibus nostris in lucē dare: vt in principio carminū Horatij. Mecenas atauis edite regibꝰ. Hinc liber etiam edit dū emittit. Cū tener vxorem ⁊c. Lex Julia grauissime animaduertebat in adulteros quam domitianus iā absoletam in pristinum vigorē vocauit: quāobrem multe diuites mulieres ijs nupserāt cū quibus cōsuetudinem venerea habuerant. Delicatissime autem quibus aut parere: aut abortum facere durū erat habebāt rem cum spadonibus. i. emasculatis seu castratis vt non parerēt: vnde Martialis. Cur tn̄ eunuchos habeat tua gellia queris. Pāniche vult futui gellia non parere. Idē alibi dyndymo de quo quidaz hunc locum intelligunt dictū. Cū sene cōmunē vexat spado dyndymus eglē. Et iacet in medio sicca puel-

Palpor.
Palpo.

Metaphora.

Magnus.
Amplus.
Clarus.
Altus.
Alūnus.

la thoro. Viribꝰ ħ opi nō est hic vtilis ānis. Ergo sine affectu prurit vterꝗ labor. Supplex illa rogat ꝓ se miserisꝗ duobꝰ. Hūc iuuenē facias hūc cytherea virū. Cytherea ne igres venꝰ ē. Hñ aūt poeta vita mo lestissime ferēda prio loco taxat. Nā si m̄rimoniū vocat̃: q̃ mulier ducit̃: vt m̃r fiat: q̄d magis detestādū ꝙ spadonē ducere vxorē cui genitalia euulsa sunt. Distinguit aūt Vlpianꝰ ponēs duplicē spadonē: z di cēs. Si spadoni mulier nupserit distinguēdū arbitror: castratꝰ fuerit necne: vt i castrato dicat̃ dotē nō esse: i eo q̄ castratꝰ nō est: q̃ m̃rimoniū: z dos z dotis actio. Quid etiā plus ꝯ officiū z honestatē ꝙ vt mu lier i harena: hoc est i publico spectaculo apr̄u figat: de q̄ Mar. hec iā feminea vidimꝰ acta manu. Quid ꝑterea intolerabiliꝰ ꝙ vt vilissimꝰ tōsor adulatiōe z delatiōe ditatꝰ sit vt ꝓuocet. i. ad irā inciter iactādo diuitias suas oēs patricios. i. nobiles ex p̃ribꝰ. i. senatoribꝰ natos. Vel ꝙ vilissimꝰ ꝟuoꝝ ad eas delicias ꝑuenerit: vt oneri ei sit vestis purpurea aut anulꝰ maioris pōderis. Vñ pli. de anulis. Alij pōdera eoꝝ ostētāt: alijs plures ꝙ vnū gestare labor est: alij bracteas inserūt leuiori materia. De mollibꝰ aūt vestibꝰ idē sic. Nec puduit hos vestes etiā viros leuitate vsurpare ꝓpter onera estiua: intm̃ a lorica gerenda di scesserūt mores: vt oneri sint etiā vestes. Si ḡ hoc vitio dabat̃ teneris vtpote nobilibꝰ: ꝙto magi vilissi mo seruoꝝ. Delator occultꝰ accusator: magni. i. imꝑatorū amici. i. vt priꝰ diximꝰ etiā ꝑcipui amici sui zc. Represserat autē domitianꝰ in initio imꝑerij sui delatores: sz postea eosdē ita excitauit: vt sic de eo tran quillus scribat. Bona viuorū z mortuoꝝ vsꝗquaꝗ quolibet z accusatore et crimine corripiebātur. Satis erat obijci qualecūꝗ factū dictūꝗ aduersus maiestatem principis.

Cum te submoueant qui testamenta merentur
Noctibus: in celum quos euehit optima summi
Nunc via processus: vetule vesica beate.
Unciolam Proculeius habet: sed Gillo deuncem:
Partes quisꝗ suas ad mensuram inguinis heres
Accipiat sane mercedem sanguinis: z sic
Palleat: vt nudis pressit qui calcibus anguem:
Aut lugdunensem rhetor dicturus ad aram.

Cū te submoueāt. alia scribēde saty re cā. turpi em̄ q̄stu: z vetularū ꝯsuetu dine m̃ri diuites fiebāt. Submoueāt ab hereditate expellant. Noctibus. no cturno coitu. In celum. i. ad magnas opes: inde ad honores et dignitates. Optia via. ironia est. ħ ē illusio seu dis simulatio. Processus. i. augmēti. Vesica: ea infra aluū est: ꝑ quā vuluā ħ itel ligimꝰ. Pliniꝰ em̄ li. xj. scribit ꝙ vesice iūctꝰ est vtriculꝰ. Vñ dictꝰ vterꝰ. qđ alio noīe loculos appellāt. ħ in reliq̄s aīali bus vuluā. Beate. locupletis z diuitis.

Vesica.
Uulua.
Beata.

Tulliꝰ em̄ lib. v. tusc. existimat beatos eē q̄ sunt in bonis nullo adiūcto malo. latiꝰ tñ id carmē de floribꝰ edocet. Unciolā ꝓculeiꝰ hꝫ. Scđo lib. institu. de heredibꝰ instituēdis ita scribit̃. hereditas plerūꝗ diui dit̃ in. xij. vncias. q̄ assis appellatiōe cōtinētur. hñt em̄ z he ꝑtes ꝓpria noīa ab vncia vsꝗ ad assē. vt pu ta ħ. Secūx. Sextās. Quadrās. Triēs. Quicūx. Semis. Septūx. Bes. Dodrās. dextās deūx. As. Ea ꝓo oīa carminibꝰ memorie grā notaui q̄busdā. Deuorat as librā: sextās bina vncia fert̃. Tres retinet qua drās: sz quatuor adde triēti. Quicūx q̄nꝗ tenet: veꝝ sex semis hēbit. Septūx dat. vij. Bessis bes siue dat octo. Dodrās q̄ppe nouē dextrāsꝗ decūxꝗ. decē fert. Rite decē atq3 vnā: scito referre deūcē. Inguis. mē bri genitalis. Inguina aūt summe coste ꝑtes dicunt̃. Mercedē sanguinis. nimio ei coitu sanguis emit tit̃: nā cū sꝑma: vt auicēna scribit: sit priꝰ sanguis magis digestꝰ z magis subtilis z sup̃fluitate digestiōis quarte z inde i testiculis dealbet̃: nimio coitu dealbari neq̄t: hic sanguis emittit̃ necessario. Docet etiā dictus autor ꝙ opꝫ vt deuitetur coitus menstruate: coitꝰ vetule: z egre. z illiꝰ q̄ nō nuꝑ coiuerit z coitꝰ virginis: debilitat̃ em̄ virtꝰ mēbroꝝ coitus ꝓpria. Palleat: pallescūt timētes q̄m natura visꝗ corporis improuisa veret̃: nec q̄d extrinsecus patiat̃: z queādmodū nos ꝙ in domū ꝑfugimꝰ: ita ipsa fugit tuē di sui grā: intra corpꝰ: cōtrahit autē secū sanguinē q̄ vtit̃ nutrimēto atꝗ vehiculo. Idꝗ erat qđ roseā rubicūdāꝗ cutim redebat. Autor est Aristo. In ꝓblematis. Lugdunēsem arā. munaciꝰ plācus Cicero nis discipulus orator: quū galliā comatā regeret lugdunū cōdidit: vt scribit Eusebiꝰ. Stra. aūt docet li. iiij. ꝙ vbi arar amnis rhodano cōmiscet̃. lugdunū in colle ꝯditū ē ꝓpe vienā. Tēplū añ vrbē ab vni uersis gallis cōi designatū ipēsa: z augusto cesari dicatū erat vbi fluuioꝝ est coitio. Aderat itē ara digni tatis eximie. alia subide igēs locata erat. Suetoniꝰ autē de caligula scribit ꝙ i gallia lugdunēsi certa mē grece latineꝗ facūdie instituit quo certamine ferūt victoribꝰ ꝑmia victos cōtulisse. Eorūdē z lau des cōponere coactos. Eos aūt q̄ maxime displicuissent scripta sua spōgia lingua ve delere iussos: nisi ferulis obiurgari aut flumie ꝓxio mergi maluissent. Oratores igit̃ illic dicturi pallebāt supplicij metu. Cū te submoueāt: aut submoneāt. Recitat aliud genus sceleris ob qđ difficile sit satyrā nō scribere z cōtinere qui aut rideat aut indignet̃. Quia vero scie patent. Ordo est. Cum. i. q̄n quidem ita sit ꝙ sup. ij submoueant. i. clā de loco hereditatis tue depellāt z detrudāt te: qui merent̃ testamēta. i. inscribi heredes matronarū diuitū noctibꝰ. i. adulterio z coitu nocturno: hoc est mechi z adulteri q̄ pupillos expellūt hereditatibꝰ suis quos optima. i. deterrima patissima siue facillima: via. i. rō: summi. i. ma ximi ꝓcessus ad diuitias sup. acq̄rēdas. videlꝫ vesica. i. vulua siue mēbrū libidinis: vetule. i. matrone ꝓuecte etatis q̄ ꝓpter speciē nō amat̃. beate. i. bñ habētis: ħ. est diuitis. euehit. i. exaltat. in celū. i. ꝑ hy perbolē ad summā dignitatē. vel in celū. i. ad domū imperatoriā: ad quā diuites effecti admittebant̃ Non si domitianus se dñm z deū iussit appellare: voluit nimirū z domū suā celū vocari. Proculeius adulter alioquin vir bonus: habēs mēbrū virile paruum: hꝫ ex testamēto videlꝫ vetule. vnciolā. i. solū modo paruā vnciā. i. duodecimā partē hereditatis z eā iminutā: sz Gillo vir bñ mēbratꝰ hꝫ deuncē. i. vndecim vncias. hoc est. xj. ꝑtes hereditatis. Naꝫ quisꝗ. i. q̄liber heres sic institutꝰ accipit sup. partes. suas. i. portiones hereditarias: ad. i. iuxta mēsurā inguinis. i. mēbri virilis. Voluit dicere: accipit sz sa tyrica petulātia z quodam risu ac morsu subinfert sane. i. certe iustū est vt accipiat: quia mercedem san guinis: q̃ vsꝗ ad sanguinis emissionē: vt vetulis placeāt: cocunt oē etiā sperma ex sanguine fit: z pro pter exhaustum sanguinē palleat sic: vt. i. queādmodū sup. pallet is q̄ pressit. i. cōculcauit anguē. i. ser pentē nudis calcibꝰ. i. pedibus. a parte totum: aut sup. pallet vel palluit rhetor dicturus. i. qui erat di-

Assis.
Spma q̄d sit.
Coitus vitandus.
Timentes cur palēt.
Lugdunū Rhodanꝰ.
Ascēsius.

cturus ofonẽ cõpositã ad.i.apud vel iuxta arã Lugdunũ.i.Lugdini ad cõfluẽtẽ cõstructã. De his q̃ diuitias fedo cõmercio vetular cumulabãt erat caridem⁹ i quẽ sic martialis. Nũc sectarꝫ anus:o q̃rũ cogit egestas. Proculei⁹ ẽm Calderinũ vir optim⁹ fuit.cui⁹ meminit Horati⁹ i carminib⁹ dicẽs. Uiuet extẽto pculei⁹ euo. Not⁹ in frẽs ai pr̃ni. Is em̃ eqs roman⁹ tãte pietatis in frẽs fuit:vt bona cũ eis iterũ cõportiõe diuiserit:cũ bellis ciuilib⁹ attriti paupes eẽnt. h aũt p optio viro ⁊ minime mẽtulato ponit. gũlo p mẽtulato. Pressit q̃ calcib⁹ anguẽ. Imitatio ẽ illi⁹.ij.eñ. Obstupuit:retroq̧ pedẽ cũ voce repssit. Improuisum aspris veluti q̃ sentib⁹ anguẽ. Pressit humi nitẽs ⁊c. De oratorib⁹ Lugdunẽsib⁹ adde cũ georex cõmẽtarijs cesarꝫ. Lugduni galli oratores q̃tãnis cõtionẽ hr̃e solebãt:cõfidebãt in secreto loco:⁊ cõtrouersias hẽbãt:vndiq̧ cõueniebãt:eorũq̧ iudicijs decretisq̧ parebãt. Disciplina hec i Britãnia repta atq̧ inde i galliã trãslata cẽ existimat. De ciuitate aũt Lugd. vñ ẽm Pli. tertia ps galliarũ denoĩata est: ex varijs autorib⁹ hec habeto. Ex strabone i de situ orbis. Lugdunũ i colle cõditũ vbi arar ãnis rhodano cõmiscet:tenet ipio ãpliori ⁊ supra reliqs excepta narbone ciuitates floret viror ordĩe. Nã ⁊ vsu magno est illis emporiũ. Monetã argẽteã atq̧ aureã eo i loco romani signãt duces. Tẽplũ etiã ab vniuersis gallis cõi designatũ ipẽsa:⁊augusto cesari dedicatũ añ hãc vrbẽ edificatũ cẽ vbi fluuior ẽ coitio. Adest ⁊ ara dignitatꝫ eximie:gẽtiũ.xl.nũero inscriptũ habẽs titulũ: earũq̧ singular statua vna. Alia subinde locata ẽ ara. Hãc vrbẽ segosianor p̃sidẽ ↄstat q̃ in rhodani ⁊ dubidis fluuior medio iacet. Reliq̃ dehinc gẽtes vergẽtes ad rhenũ ptim a dubide:ptiꝫ ab arare discernunt ⁊c. Hec strabo. Ex q̃b⁹ cõstat lugdunũ olim vt nũc floruisse:⁊ emporiũ atq̧ mercatũ:monetariũq̧ vt nũc habuisse. Arã aũt cui⁹ h mẽtio fit vbi cenobiũ monachor de ordĩe scti bñdicti nũc est qd athanacũ vocãt cõstructã. Urbẽq̧ in colle sitã fuisse cui forovenerꝫ nomẽ est:quã deletã incẽdio fuisse Seneca sic i epl'is restat. Liberalis nr̃ nũc tristis ẽ:nũciato incẽdio q̃ lugdunñ. colonia exusta est. Et infra. Nusq̧ tã infestũ vlli exarsit incẽdiũ vt nihil alteri superesset incẽdio. Tot lugduni pulcherrima opa q̃ singula illustrare singulas vrbes possent: vna nox strauit:⁊ i tãta pace:q̃tũ ne bello q̃dẽ timeri põt accidit. Quis h credat:Ubiq̧ armis q̃escẽtib⁹ cũ toto orbe terrar diffusa securitas sit:lugdunũ qd õndebat i gallia q̃rit. Oib⁹ fortuna q̃s publice afflixit:qd passuri erãt timere pmisit. Nulla res magna nõ aliqd habuit ruine sue spaciũ:i hac vna nox iterfuit iter vrbẽ maximã ⁊ nullã. Deniq̧ diuti⁹ illã tibi perisse q̃ perijt narro. Et paulo post. Huic vrbi ab origine sua cẽtesim⁹ ann⁹ ẽ. etas ne q̃dẽ hoi extrema a Plãco deducta. In hac frequẽtia loci opportunitate ↄualuit. Que tñ itra spaciũ hũane ptulit senecturꝫ:hec tibi. multa em̃ et acria bella p romanis gessit. vñ Cornetacit⁹ li.xvij. historie. Aug. Frustra aduersus heduos q̃sita belli cã. iussi pecuniã atq̧ arma deferre gratuitos isup cõmeat⁹ pbuere. Qd hedui formidine. lugduñ. gaudio fecere. Sꝫ legio italica ⁊ ala taurina abducte:cohortes.xviij. lugdu. solitꝫ sibi hibernis relinq̃ placuit. Mãli⁹ valẽs legat⁹ italice legiõis q̃q̃ bñ de ptib⁹ merit⁹ nullo apd vitelliũ honore fuit. Secretꝫ em̃ criminatiõib⁹ infamauerat fabi⁹ ignar:⁊ q̃ incautior deciperet palã laudatũ. Ueterẽ iter lugd. viẽnẽsesq̧ discordiã primũ bellũ accẽderat. Multe inuicẽ p clades crebri⁹ iestiusq̧ q̃ vt tm̃ ppter neronẽ galbãq̧ pugnaret. Et galba reddit⁹ lugdunẽsiũ occasiõe ire veruerat. Mult⁹ ↄ in Uiẽnẽses honor. vñ emulatio ⁊ inuidia. ⁊ vno amne discretis cõnexũ odiũ. Igit lugdunẽses extimulare singulos militũ:⁊ i euersionẽ viẽnẽsiũ ipellere. Obsessaꝫ ab illis coloniã suã adiutos vidicis conat⁹:ↄscriptas nup legiões i p̃sidiũ galbe referẽdo. Et vbi cãs odior p̃tẽderãt magnitudinẽ p̃de ostẽdebãt. Nec iã secreta exhortatio sꝫ publice p̃ces irẽt vltores: excinderent sedẽ gallici belli. Cũcta illic externa ⁊ hostilia se coloniã romanã ⁊ ptẽ exercit⁹ ⁊ psparũ aduersarũqꝫ rer socios fortuna ↄ daret iratꝫ ne relinq̃ret. His ⁊ plib⁹ i eũdẽ modũ ppulerãt vt nec legati q̃dẽ duces ptiũ restrigi posse iracũdiã exercit⁹ arbitrarent. Cũ haud ignari discriminis sui viẽnẽses velamẽta ⁊ isulas p̃ferẽtes vbi agmẽ icesserat arma:genua vestigiaqꝫ p̃ntãdo flexere militũ aios. Addidit valẽs tricenos singul' militib⁹ sestertios. Tũ vetustas dignitasqꝫ colonie valuit ⁊ v̾ba fabij salutẽ, icolumitatẽqꝫ Uiẽnẽsiũ cõmẽdãtꝫ eqs aurib⁹ accepta. Publice tñ armis multatꝫ p̃uatis ⁊ pmiscuis copijs iuuere militẽ. Sꝫ fama ↄstãs fuit valẽtẽ magna pecunia emptũ. Is diu sordid⁹ repẽte diues mutationẽ fortune mole regebat. Sic ille plura alibi legas. Manifestũ est aũt post icẽdiũ p̃oris vrbꝫ i colle vt dixim⁹ ↄstrucre eã q̃ nũc ẽ iter arariꝫ quẽ sagonã vocãt ⁊ rhodanũ paulopost ↄditã fuisse. qd monumẽta ãtiq̃ssima a dijs manib⁹ dedicata q̃ nũc q̧ passiꝫ visunt testificant ãplissime. Sicut ãt Cesare testãte ad p̃orẽ illã ciuitatẽ ↄueniebãt vndiqꝫ orator iudicijs atqꝫ decretꝫ parituri:ita ad eã q̃ nũc visit pulcherrima vndiqꝫ cõueniũt a galliar p̃mario archiep̃o sniaꝫ hituri. Prĩa ei illic sedes ẽ. Ut v̾o cetera trãseã vnũ addã iscriptũ sarcophago iposito parietib⁹ phani scti petri monialiũ lugduni a pte exteriori vbi sic are hui⁹ fit mẽtio. Joui. O. M. O. Joui optimo maximo. Quint⁹ adcinni⁹ vrbici fili⁹:martin⁹ seq̃n⁹ sacerdos rome augur ad arã ad ↄfluẽtẽ ararꝫ ⁊ rhodani flamẽ duũuir i ciuitate sequanorũ ⁊c.

Manci. Jecur. Cholera. Irus.

¶ Quid referam. diuerse idignatiõis cause exponũt. Siccũ iecur ardeat ira id fit ppter cholerã q̃ calida est ⁊ sicca cholera ab ipso hepate ad fel trãsmittitur ex q̃ ira mouet. hinc cholerici facili⁹ irascunt ppter humoris tenuitatem. Spoliator. in oẽs pupillor spoliatores accipi potest. De iro tñ satyra x. Juue. ait. Quot basilus socios q̃t circũscripserit irus pupillos. Prostãtis in q̃stu p meretrice publice stantis ob paupertatẽ. Oui. lib. j. de amoribus. Quid puerũ veneris p̃cio pstare iubetis:Et li. ij. de põto:illd amicitie quodam venerabile nomẽ pstat: ⁊ in questu p meretrice sedet. Et pstibulũ or

¶ Quid referã:quanta siccum iecur ardeat ira:
Cũ populum gregibus comitũ p̃mat hic spoliator
Pupilli prostantis:at hic damnatus inani
Judicio:quid enim saluis infamia nummis:
Exul ab octaua Marius bibit:et fruitur dijs
Jratis:at tu victrix prouincia ploras.
Hec ego non credam venusina digna lucerna:
Hec ego non agitem:sed quid magis heracleas:
Aut diomedeas:aut mugitum labyrinthi:
Et mare percussum puero:fabrumq̧ volantem:

Cum leno accipiat mechi bona: si capiendi
Jus nullum vxori: doctus spectare lacunar:
Doctus ⁊ ad calicē vigilāti stertere naso.
Cum fas esse putet curam sperare cohortis:
Qui bona donauit presepibus: et caret omni
Maiorum censu: dum peruolat axe citato
Flamineam puer Automedon: nam lora tenebat
Ipse lacernate cum se iactaret amice.

qđ ante stabulū stet questus diurni et nocturni cura vt Marcellus scribit. At hic dānatꝰ. carpit iā impudentes ⁊ nihil infamie inanisqꝫ iudicij curātes salua pecunia. Quid ei aitꝗd. f. ē: q. d. nihil. Exul ab octaua Marius bibit: Mariū adduxit i exēplū ille dānatus inani iudicio. Que ei cū exēplo fuūt li‑ cere videnť inquit Ci. Mariꝰ pli. lib. ij. epistolarū sic ait. Marius priscꝰ ac‑ cusantibus Aphris: quibꝰ pcōsul pre‑ fuit: omissa defensione iudices petit. Ego ⁊ Cornelius tacitꝰ adesse puin‑ cialibꝰ iussi: existimauimus fidei no‑ stre conuenire: notum senatui facere excessisse priscū immanitate ⁊ seuitia crimina quibus dānare iudices possent. Cū ob innocentes pdē nādos: iterficiēdos etiā pecunias accepisset. Cornutus Tortulus cōsul dignatꝰ censuit septingēta mi lia ꝗ acceperat Marius erario inferēda. Mario vrbe Italiaqꝫ interdicendū ⁊c. Ab octaua: finita octa‑ ua hora. Oui. lib. iiij. met. Nays ab ijs tacuit: octaua autē palestris impendebatur: nona mensis: deci‑ ma fabellis audiēdis. Unde Mar. lib. iiij. Prima salutantes atqꝫ altera cōtinet hora. Exercet raucos tertia causidicos. In quintā varios extendit Roma labores. Sexta quies lassis. Septima finis erit. Sufficit in nonā nitidis octaua palestris: imperat extructos frāgere nona toros. Hora libellorū decima est euphemē meorū. Tēperat Ambrosias quū tua cura dapes. Fruitur dijs iratis. i. voluptatē capit ex dijs iratis. frui eñi est delectationē capere ex vtendo. Dijs iratis: bene iratis: nā exulabat Mariꝰ qđ ꝗ dem actū esse iratis superis videbať. Victrix puincia ploras: Aphrica intelligiť: ꝗ dānato Mario vice rat in iudicio: plorabat tñ nō sibi restituta pecunia: quā Mariꝰ acceperat. fuerat eñi illata erario: vt di ximus. Prouincie autē appellate sunt: ꝙ ppl's Ro. eas puicit. i. ante vicit. Autor est Festus. Victrix p‑ uincia. pli. li. iij. epi. ad Corneliū Minitianū scribit ꝙ Mariū priscū vna tñ ciuitas Aphrice publice: multeqꝫ priuate reū pegerūt. hec ego nō credā: multiplici scelerū cā iratꝰ poeta sic loquiť. Venusina lu‑ cerna: Horatiana vigilia vel satyra seu stilo. fuit eñi ad notādos hoim mores precipuꝰ vt inquit Fabiꝰ lib. x. Venusina. venusia vt scribit Pli. Dauniorū colonia fuit. Flaccus autē primo sermone libri scđi: sic ait. Vita senis: Sequor hūc: Lucanus an appulus anceps. Nā venusinus arat finē sub vtrūqꝫ colonꝰ. Missus ad hoc pulsis vetus est vt fama fabellis. Sequor autē hūc. Luciliū intelligit: agitē tractē in‑ secter. Sed quid magis heracleas. ꝙ heracleas potiꝰ ꝙ herculeas legendū sit Probi autoritate: et vete ris codicis iudicio sit quidā aiūt: assero equidē. heracles eñi grece heracleus possessiuū format. Hercu les vo cū sit latinū facit herculeū. Syllius lib. iij. herculeā factis seruas a noie famā. Assero itē vt etiā herculeias pentasyllabū legi possit. heracleas. i. herculis erūnas: heracles autē interptaľ heras. i. Ju‑ nonis. cleos. i. gloria quasi illa persequēte magnā gloriā sit cōsecutus. Fuit preterea hercules Almene Jouisqꝫ filius. ferūt eñi Jouē tris noctes in vna redactas almene operā dedisse. Infans autē Hercu‑ les duos drachones vtraqꝫ manu apprehēsos strāgulauit quos Juno ad eū perdēdū miserat. Vñ illū argiui qñ Junonis opera gloriā esset adeptus cū antea Alceus vocaret: heraclē dixere: Succedēte tpe duodecim labores executus est: quos ei euristeus Mycenarū rex iusserat. Manibꝰ itaqꝫ suffocauit in‑ ter Mycenas ac Nemeā siluā ingentē leonē: interemit lerneā hydram: aprū erimantheū Archadie va‑ stantē agros viuū sup humeros ad Euristheū attulit. Cētauros expugnauit aureis cornibꝰ: ceruā ve‑ locitate eximia fessam cōtinua in persecutione cepit. Stimphalidas aues finitimarū regionū fructꝰ vastantes ad fugā cōpulit. Aulā egei nemine iuuāte purgauit Pignione flumine supinducto. fuerat au tē illa p multos annos cōtractis sordibꝰ repleta. Diomedis thracis equos ad euristheū deduxit. ama zones superauit. mādatū nāqꝫ fuerat ei ab euristheo. vt cingulum hippolite amazonis afferret: geryo nis boues hispani ad euristheū occiso geryone adduxit: ab inferis cerberū ad superos eduxit. Ultimo ei labore indicto mala hesperidū aurea afferendi: occiso peruigili drachone executus est. hec et plura Diod. lib. v. Apuleius lib. iiij. floridorū scribit Herculē mōstra illa immania hominū ac ferarū virtute subegisse orbēqꝫ terre purgasse. Similiter aduersum iracundiā et inuidiā atqꝫ auaritiā, atqꝫ libidines ceteraqꝫ animi humani mōstra ⁊ flagitia. Philosophus iste hercules fuit eas oēs pestes mētibꝰ exegit: familias purgauit: malitiā perdomuit. semi nudus et ipse claua insignis etiā thebis oriūdus: hec ex illo. Genuit preterea hercules duos ⁊ septuaginta liberos. Ait eñi pbs li. vij. aialiū sic. Sūt ⁊ viri ꝗ nō nisi feminā pcreāt. Et mulieres ꝗ nō nisi marē ⁊ cōtra: vt de Hercule fabulantur: qui inter duos ⁊ se‑ ptuaginta liberos: feminā vnā tñmō genuit. Aut diomedeas. i. Diomedis fabulas ⁊ erūnas: qui ꝗdē ab troia rediēs ab Egialia vxore nō receptꝰ vt Lycophorō scribit: in Apuliā venit. vbi arpos et beneuē tum cōdidit: ⁊ submersi socij: a pallade in aues ꝗ Diomedee dnr: cōuersi sunt. De quibꝰ Solinus plu rima scribit. Mugitū Labyrīthi. Pasiphae Minois vxor tauro supposita dedali arte genuit minotau rū natura duplici ꝗ vsqꝫ ad humeros taurꝰ: cetera hō esset. Ad hoc nutriendū monstrū aiūt ab dedalo labyrinthū fabricatū difficiles habentē egressus et inscijs penitꝰ irremeabiles. In quo recluso mino‑ tauro septē atheniēses pueri totidēqꝫ vgines singulis annis dabanť. Hūc tādē Theseus peremit. De quibꝰ oībus latiꝰ lib. v. Diod. Et mare pcussum puero. Dedalꝰ a pasiphae abscōditus nauibꝰ cū nullo mō euadere minois irā posset sibi ⁊ filio fabricauit alas. Icarus altiꝰ euolās in mare cecidit. Uñ ait Oui. Icarus icarias noie fecit aquas. Dedalus vo ad siliciā peruenit incolumis. vbi opera ꝗdē mul‑ ta ⁊ mirāda cōstruxit: preclarus eñi architectus fuit. De quo itē Diod. late lib. v. Et Naso lib. de arte. ij. Eos aūt volasse fictū est qñ teste Pli. lib. vij. Uela Icarus. Malū ⁊ antennā Dedalꝰ inuenit Eusebius tñ scripsit Dedalū cū filio Icaro minoē naui fugisse ⁊ ppter inuestigabilē fugā euolasse pēnis existima tus est. Diod. vo. scribit lib. vj. ꝙ velis vti nautas Eolus docuit. Cū leno accipiat mechi bona. Si ca‑

Mariꝰ priscus.

Horarum officia.

Venusina.

Heracleas.

Hercules. Alceus.

Herculis labores.

Diomedes.

Dedalus

Icarus. Uela.

piēdi ius nullū vxori. Domitian⁹ vt Suetoni⁹ scribit: pbrosis feminis lectice vsum ademit. Iusq; ca-piēdi legata hereditatesq; eap: itaq; viri tāq̄ lenones mechorū legata accipiebāt. Jus. i. potestas. Lu-ca. iusq; datū sceleri canim⁹. Spectare quo. s. adulter sua cōiuge licēti⁹ potiat̄. Lacunar quadratus lo-

Lacunar.
Lacus.
Laqueus.

cus in tabulis pcipalr lac⁹ dr. Lucili⁹ resultāt edesq; lacusq;: diminutiuū lacunar facit hora. Nec mea renidet i domo lacunar. inde ꝛ fit alia diminutio lacunariū ꝛ p antistechō laqueariū: qd q̄dē Serui⁹ lib. j. eñ. edocet ꝛ Apuleius lib. v. ait. Nā summa laquearia citro ꝛ ebore curiose cauata: subeunt aure colūne: parietes oēs argēteo celamine cōtegunt̄. Ad calicē in mēsa: quū forte adulter ingredit̄ vel secū ederit. Ouid. itē lib. j. de amorib⁹ sic. Si bene cōposit⁹ samno vinoq; iacebit. Cōsiliū nobis resq; locusq; dabūt. Cū fas esse putet ꝛc. Cogitanti mihi ꝛ plura legēti de quonā hic intelligere cōueniret. Nullus p fecto occurrit cōueniētior q̄ Tigillinus: is em̄ vt Tacitus scribit lib. xiiij. in alo Neronis ex intimis li bidinib⁹ assumpt⁹ est. Ualidiorq; indies fact⁹. lib. etiā. xv. de eodē Nerone ita inquit. Tū quasi bello ge sta expositurus vocat senatū ꝛ triūphale decus Petronio tarpiano cōsulari. cocetio nerue pretori desi

Tigillinus

gnato. Tigillino pfecto ptorij tribuit. Tigillinū ꝛ neruā ita extollēs vt sup. triumphales in foro imagi-nes apd palatiū effigies q̄ eo sisteret. ꝛ li. xvij. vbi de othone meminit: ita inquit Ophonius tigillin⁹ obscuris parentib⁹: feda pueritia: impudica senecta pfecturā vigilū ꝛ ptorij ꝛ alia premia virtutū: quia velocius erat vitijs adept⁹: crudelitatē: mox deinde auaritiā ꝛ virilia scelera exercuit: corrupto ad oīe facinus Nerone: quedā ignaro ausus ac postremo eiusdē desertor ac pditor. Un̄ nō aliū pertinaci⁹ ad penā flagitauere: quib⁹ odiū Neronis inerat ꝛ q̄b⁹ desideriū. paulo aūt inferi⁹ ait. Tigillinus accepto apud sucssanas aquas supme necessitatis nūtio inter stupra ꝯcubinarū ꝛ oscula deformes moras se-ctis nouacula faucib⁹ infamē vitā fedauit etiā exitu fero ꝛ inhonesto. Per hmōi igit̄ intimā in libidi-nibus amicitiā Neroni iunctū Tigillinū illi⁹ etiā aurigā in turpib⁹ presertim fuisse quis deneget? Cū etiā lib. xv. Tacit⁹ ita scribat. de ꝯiuratiōe in Neronē. Nihil aduersum hoc Neroni ꝑuisum etiā fortes terreri. Necdū ille scenicus Tigillino. s. cū pellicib⁹ suis comitāte arma cōtraceret. qd quidē p ironiā dixit. q̄si diceret Neronē comitāte eū tigillino cū pellicib⁹ suis nō potuisse arma in cōiuratos parare. De Cornelio fusco hic intelligere minime ꝯuenit: q̄uis Sueto. scribat eū domitiani tpib⁹ pfectū co-hortiū ptorianarū fuisse eisdēq; belli summā domitianū cōmisisse. Nō ꝯuenit inquā. qm̄ Fusc⁹ ipe ꝛ aū domiciani tpa senatorio ordine fuerat: claris q̄dē natalib⁹: adept⁹ etiā fuerat ꝑcurationē. Un̄ si curā choortis sperasset merito q̄dē: hincq; Juuenalis ꝑpterea irasci nō iure potuisset. Et q̄uis putet Ju-uenalis pn̄ti tpe dixerit minime refert. Nā ꝛ in fine huiusce prime satyre ait de eodē Tigillino iā quidē mortuo vt ostēdem⁹: pone Tigillinū ꝛc. Itē q̄ dedit ꝗ trib⁹ patruis aconita vehat̄ pēsilib⁹ plumis. Nā p tigillinū similes poeta carpit. De fusco demū tacit⁹ li. xvij. impatore adhuc vitellio ita scribit Tit⁹ fa-

Cornelius Fuscus.

bian⁹ pānoniā: pōpei⁹ syllan⁹ dalmatiā tenebāt. sꝫ ꝑcurator aderat Corne. fusc⁹ vigēs etate: claris na-talib⁹ prīa iuuēta q̄etis cupidine senatoꝝ ordinē exuerat. Idēq; ꝑ galba dux colonie sue eaq; opa ꝑcu-rationē adept⁹: susceptꝗ vespasiani ptib⁹ acerrimā bello facē ptulit ꝛc. Inde subdit. pxia cornelij fusci p curatoris autoritas. Is q̄ iclemēter i vitelliū inuehi solit⁹ nihil spei sibi inter aduersa reliq̄rat. Cohor tis i legiōe erāt cēturie. xl. Manipuli. xxx. Cohortes. x. vt Cynthi⁹ li. vj. notauit autore Gel. li. xv. ca. iiij. Cohors igit̄ ꝯtinebat milites sexcētos. Sꝫ de cohortib⁹ late modest⁹. Atq; fest⁹ ait ptoria cohors dicta q̄ a ptore nō discedebat. ¶Qui bona donauit psepib⁹. oñdit Tigillinū fuisse veneri deditū: qd etiā su-peri⁹ patuit huic pauperē effectū: q̄ oli patrimonio carēs: nā obscuris parētib⁹ ort⁹ erat vt diximꝰ: au rigā se neroni tradiderat vti putare possum⁹. presepib⁹. i. lupanarib⁹ ꝛ meretricib⁹ postq̄. s. ab nerone ditatus fuerat: cū aūt dicit puer: oñdit eū tūc nihil habuisse q̄. s. tpe aurigare ceperat: puer aūt donare nō poterat meretricib⁹: ergo iā grādis donauit illis. Placet itē in psepib⁹. i. eq̄s alēdis exponas. Dū ꝑ eo tpe quo Flaminiā Cai⁹ flamini⁹ cōsul. M. lipidi collega: victor ligurū strauit flaminiā e Roma p thusciā ꝛ vmbriā vsq; ariminū: autor ē Stra. li. v. Puer autumedō: ipe tigillin⁹ auriga neronis: vti fue-rat achilli autumedō. hinc ait Ouid. i arte. Currib⁹ autumedō lētisq; erat apt⁹ habenis. et Home. lib. iliados vlti. Circūq; epulas ꝛ vina parabat heros autumedō ac clarū robur in armis. Alcin⁹. De q̄b⁹ etiā paulo inferi⁹ sic. heros autumedō simul ꝛ comes alcin⁹ ibāt. Quos sibi delegit socios post tristia cari fata meneciade ꝛ primo venerat⁹ honore. Ipse iactaret sup. Nero. Is em̄ intelligit̄. Nā Suet. sic ait. puerū sporū exectis testib⁹ etiā in muliebrē naturā trāsfigurare conat⁹ cū dote ꝛ flāmeo p solēnia nu ptiarū celeberrimo officio deductū ad se ꝑ vxore habuit: quē spoꝝ augustarū ornamētꝗ excultū lectica q̄ vectū. ꝛ circa ꝯuēt⁹: mercatusq; grecie ac mox Rome circa sigillaria comitat⁹ ē: idēridē exosculās la cernate amice. lacerna idute: p qd marē oñdit. Lacerna ei militarꝗ erat vestꝗ. vt patuit. s. amice sporo. s.

Ascēsius.

¶Quid referā ꝛc. Tāgit alias causas indignatiōis sue sub vario mō dicēs. Quid. i. ad q̄d ad quā vtili tatē referā. i. recitē vel enarrē. q. d. ad nullā: cū notū esse debeat quāta ira ardeat iecur meū siccū. i. exsic catū ex frequēti ira q̄ est accēsio sanguinis circa cor. cū hic. i. q̄libet vtpote irus aut ali⁹. Credo tn̄ poe-tā ingeniosum artificē allusisse ad nomē iri dicentē quāta ira ꝛc. spoliator pupilli. i. orbati parēte pstā-tis. i. ad venerē amore lucri expositi pmit pplꝫ gregib⁹. i. mltitudine comitū. i. cliētū ꝛ seruoꝝ se comi-tātiū. at. i. sꝫ cū videā sup. q̄ hic. i. alr⁹ sit dānat⁹ iudicio inani. i. parū reo nocēti ꝛ nihil actori ꝯducēti. Q2 ꝓo nō est verisil'e iudiciū datū ꝯ furē dānatū repetūdarū. i. de pecunijs ab actorib⁹ repetitꝗ restituēdis parū illi nocere. efficit̄ ifamis ꝛ fur ꝑbat⁹. Rn̄det ad h⁹ poeta ironicos ꝛ ex opiniōe dānatorū taliū lo-quēs. em̄ p q2q2 q̄d sup. est aut nocet ifamia saluis nūmis. i. dū nūmi sint salui. q. d. nihil ꝛ id quidē s̄m eos nō s̄m se loquit̄ poeta. vn̄ vultuose ꝑferēdū ē qd aūt nihil videat̄ nocere ꝑbat exēplo. Nā Ma-ri⁹ prisc⁹ exul. i. q̄ exulabat ꝑpter spoliationē Aphrice: bibit ab octaua sup. hora. i. voluptuosus idulget igenio suo: ꝛ agit letū cōuiuā incipiēs ab hora octaua: cū s̄m ritū Romanū solūmō hora nona iciperēt discūbere ꝛ frāgere thoros discubitorios. Nā octaua hora palestrꝗ ꝛ exercitātib⁹ corpa debebat̄. Nec aū nonā licebat meretrici publice ꝑstare. Un̄ a Persio nonaria dicta est: q̄uis ꝗ mari⁹ esset dānat⁹: q2 pl⁹ surripuerat q̄ restituerat. bibit. i. potat. ꝛ letū vultū agit ab octaua hora: ꝛ fruit̄. i. ad voluptatē vtit̄ dijs iratis. i. q̄ ipsi Mario visi sunt irati: q2 pmiserūt ipm̄ dānari. quē locū: q2 alr̄ itelligo q̄ alij sic expono. Mari⁹ cū ꝑcōsul esset videbat̄ dijs fauētib⁹ oīa agere ꝛ tn̄ ꝑpter ꝑcōsulatū et magistratus onera erat haud dubie multis curis implicitus: ita vt pre sollicitudine exporrigere frontē ꝛ ilarē cōuiuā agere nō

posset:dānatus aūt z priuat⁹ magistratu illo:visus est deos iratos habere:s3 fruit̃ dijs iratis : q2 capit voluptatē ex dānatiōe sui.bibit eñi z obsonat libere z secure etiā ab octaua hora:at.i.s3 tu ꝓuīcia:victrix aphrica:victrix in iudicio:q2 dānat⁹ est Mari⁹:ploras q2 nihil vtilitatis cōsecuta es.Pecunie eñi ablate q̄ tibi restitui debebāt ex auaricia publica senat⁹ in erariū seu fiscū cōuerse sunt: qđ hodie in multis locis cōspicim⁹ vbi si q̄s furē rerū suarū dep̄hēderit:nihil sibi s3 dn̄o loci recupauerit.Q2 ꝟo talia sunt iniq̄ssima:ideo indignabūdus poeta infert nō credam.i.putas ꝙ nō credā.q.d.nō debes id putare:q2 credo maxime:hec.i.huiuscemodi scelera digna sup.esse lucerna.i.diligēti lucubratiōe z appta taxatiōe venusina.i.horatij q̄ erat venusin⁹:z putas ꝙ ego nō agitē.i.ꝓsequar hec:q.d.nō debes putare.S3 q̄d sup.putas vt debeā agitare.Nūq̄d heracleas.i.fabulas de heracle.i.hercule Junonis gloria.q.d. minime.Aut sup.agitē magis diomedeas.i.fabulas de Diomede z socijs ei⁹.Aut fabrū.s.Dedalū architectū aut Jcarū filiū ei⁹ volātē.i.fictū a poetis volasse ꝓpter celerē fugā.Cū tñ leno.i.marit⁹ fungēs officio lenonis in cōiuge sua accipiat bona mechi.i.adulteri cōmiscētis cū vxore sua.si nullū.i.nō vllu3 si nō est vxori.i.si nō h3 vxor vllū ius capiēdi sup.hereditatē ab adultero:q2 hoc vetuerat Domitian⁹:z iō inscribebant̃ mariti heredes q̄ erāt lenones.i.vt Galli dicūt ruffuani: de vxorib⁹ suis dissimulātes se nescire Vñ subdit.leno inquā doct⁹.i.expt⁹ z cōsuet⁹ spectare.i.frequēter aspicere lacunar.i. cōnexionē trabiū in tabulatis q̄ q̄dē a soliditate solaria vocāt.Tūc aūt spectabat q̄n mech⁹ cōiugē amplex⁹ deosculabat̃: aut doct⁹ stertere.i.stertēdo dormiētē simulare naso vigilāti.i.ip̄e vigilās z faciēs natum stertere : ad.i. iuxta:calicē.i.pocula q̄bus se potū simulabat dormire:z tāgit ḿm Māci.precipue tigillinū.Preterea nō putē hec eē digna lucerna venusina:z sequar poti⁹ dictas fabulas.Cū iā dict⁹ leno tigillin⁹:aut quiuis ali⁹ hō ꝑdit⁹ adulatiōe putet esse fas sperare.i.merito expetere sibi curā cohortis.i. p̄fecture p̄toriane: q̄ donauit bona.i.diuitias suas p̄sepib⁹.i.ad aurigaturā:vt Neroni cōplaceat alēdis:z q̄ sup.caret oī cēsu maiorꝝ.i.eq̄s q̄ nullo patrimonio potēs : sola adulatiōe ad diuitias ꝑuenit q̄s in alēdis eq̄s cōsumpsit vt neroni cōplaceat.Caret ꝗ cēsu maiorꝝ.i.p̄rimonio su p.eo t̄pe dū.i.q̄ t̄pe ip̄e existēs puer autumedon.i.iuuenis auriga neronis:sicut Autumedō erat vir fortis z auriga achillis:ꝑuolat.i.q̄si volādo ꝑcurrit axe.i.illa p̄te rotarū citato.i.a p̄te totū accipiēdo:cōcitatis z cōmotis velociter rotis ꝑuolat.i.volat ꝑ flamineā sup.viā.a Caio flaminio stratā.Jdeo aūt h̄ fecit:q2 fret⁹ erat auxilio neronis.Nā tenebat lora.i.frena eq̄rū ex corio fctā dū ip̄e.i.p̄ncipalis ve3 Nero cui⁹ curr⁹ agebat̃ ab eo:sicut curr⁹ achillis ab Autumedōte iactaret.i.frequēter se inijceret amice lacernate.i. in āplexū spōsi.i. pueri emasculati quē Nero vt verā ꝯiugē solēniter duxerat:ꝗ amice lacernate.i.induēde veste virili.i.masculi q̄ nero vt muliere abutebat̃. Pupilli ꝓstātis.Prostare est āte lupanar stare z expectare aduētātes ad stuprū quō in Jtalia oli3 pueri iberbes ꝓstabāt. Prouincia dicta est:q2 ꝓ.i.aн̄ victa: vel q2 porro.i.lōge ab italia victa.ad quā regēdā z tenēdā in obediētia mittebant̃ ꝓcōsules.Q2 ꝟo difficile ē aut victos aut lōge positos regere:iō ꝓuīcia ꝓ duro z difficili negotio sepe capit̃.Venusina lucerna.prob⁹ dicit ꝙ venusij fiebāt lucerne leues q̄ vili pretio vendebātur:z ita ḿm eā poeta opus suū vili cōstare fateret̃:s3 nihil ꝓcedit.Sciemus aūt lucernā a luce dici correpta tñ syllaba.Unde ꝓpter tersam z apertā reprehēsionē Horatij potuit lucernā dicere.Sed mea sentētia est vt vigiliā z lucubrationē horatianā intelligat.Res enim diligenter z quasi a peruigilātib⁹ facte:sicut orationes Demosthenis dicūtur lucernas olere.Si legis heracleas est versus spōdaicus.Heracles eñi cū apud Grecos habeat ita:literā primā ꝓducit z secūdā si vis positione z tertiā more Greco.Herculei⁹ aūt siue Hercule⁹ dicat̃:q2 latinū ē eādē corripit.Sicut aūt a Priam⁹ fit priamei⁹:ita a noiatiuo Hercules fieri pōt Herculeius:z ita aut heracleas aut heracleias legi posse sentit Māci.sed Priamei⁹ antepenultimā producit q̄dē:sed corripit penultimā quō si Herculeias legat̃ versus nō cōstet. Lege ꝗ ḿm ꝓbū heracleas.Cetera manifeste exposita sunt.

Prostare.
Prouincia
Lucerna.

Nonne libet medio ceras implere capaces
Quadriuio:cum iam sexta seruice feratur
Hinc atq3 inde patens:ac nuda pene cathedran:
Et multum referens de Mecenate supino
Signator falso:qui se lautum atq3 beatum
Exiguis tabulis:et gemma fecerat vda:
Occurrit matrona potens:que molle cadenum
Porrectura viro miscet sitiente * rubetam:
Instituitq3 rudes melior locusta propinquas
Per famam:et populum nigros efferre maritos.
Aude aliquid breuibus Gyaris et carcere dignum
Si vis esse aliquid:probitas laudatur:z alget.
Criminibus debent hortos:pretoria:mensas:
Argentum vetus:z stantem extra pocula caprum.
Quem patitur dormire nurus corruptor auare?
Quem sponse turpes:z pretextatus adulter?
Si natura negat:facit indignatio versum:
Qualecūq3 potest:quales ego vel Cluuienus:

¶ Nōne liber.q.d.imo.est aūt alia idignationis cā.Capaces. Ceratas tabulas ingētes z āplas.Plerūq3 eñi antiq̄ ceratis in tabulis scribere solebāt: qđ etiā Priscian⁹ edocet.Quadriuio.Loco publico z in quem vie quatuor:confluūt.Patens.Apt⁹.Nuda.Quo meli⁹ videret̃. Cathedra.i. letitia quā appellāt Hexaphorō:q̄ñ a sex seruis portaret̃ sicut octophorō ab octo seruis.De mecenate supino. i. molli. Mecenas eñi solutis tunicis in vrbe semꝑ incessit. Comitabāturq3 eū spadones duo: mag(tū viri ꝙ ipse:apparet itaq3 mollē fuisse.hec scribūtur a Seneca in epistola centesimaquinta.Jdēq3 Juuenalis in Satyra.xij.ait.Vestē purpurea3 teneris ꝗ mercenatibus aptā.i.viris mollib⁹.Supino.i. superbo vt aliqui dicunt: non procedit. Seneca eni3 in epistola predicta de mercenate sic ait. Maxima laus illi tribuitur māsuetudinis:pepercit gladio: sanguine abstinuit.Nec vlla alia re quā posset ꝙ licētia offēdit.Signator falso. Regulū notat de quo late superi⁹.Nā ex paupe ditissim⁹ ꝑ flagitia euaserat.Aliena ei te-

Hexaphoron.
Mecenas
** Rubete vane a rubis in quibus maxime versantur dicte.*

Testamēta Anulorū sculptura.

stamēta falso dictabat signabatq́ falso. Preterea vt habet̃ in institu. de pub. iudi. li. iiij. Lex cornelia fal-
sos testamētorū signatores puniebat. legit̃ em̃ ibi ita. Itē lex Corne. de falsis ꝗ etiā testamētaria vocat̃:
penā irrogat ei qui testm̃ vel aliud instr̃m falsum scripserit: signauerit: recitauerit: subiecerit: vel signū
adulteriū fecerint: sculpserit: expresserit sciēs dolo malo ⁊c. Signator. Signatores erāt ꝗ aut testis aut
causis se subsignabāt. Lautū delicatū vestibus ⁊ victu. Tabulis. Scdo lib. insti. de testamētis ordinādis

Calena vina. Phalerna. Setina. Surrentina. Calenum. Cales. Rubeta. Amphibios.

sic scribit̃. Nihil aūt interest vtrū testamentū in tabulis aut in chartis mēbranisue: vel in alia materia
fiat. Gēma vda. Sigillo saliua madido. Macro. aūt lib. vij. satur. inquit ꝙ imprimebat̃ sculptura ma-
terie anuli siue ex ferro: siue ex auro foret. postea vero vsus luxuriātis etatis signaturas preciosis gem
mis cepit insculpere. Occurrit matrona potens. Arguit veneficia que quidē hincinde etiā a coniugi-
bus fiebāt. Matrona: nō de Agripina imperatoris Claudij vxore: que virū boleto venenauit: sꝫ de qua
libet alia sui tp̃is intelligit̃. Indignat̃ em̃ poeta suorū tēpoꝝ vitijs: hinc ad Satyrā scribēdā impulsus.
Molle suaue ⁊ dulce. Calenū. Strabo li. v. a cāpania optima vina aduehi scribit. Phalerna setina atq́
calena quibus surrētina contēdunt facto nuper eoꝝ periculo inquit: quādo longā accipiunt vetustatē.
Dicit̃ aūt calenū ꝙ calos bonū significat: oinos vinū. Preterea vti Stra. lib. v. docet. Calenū in campa
nia vrbs imprimis eximia adiuncta casilino est. Sunt aūt qui hoc negent: asserūt em̃ a calebus calenū
dictū de quibus Maro lib. vij. Enei. ait. Equora quinq́ cales linquūt. Rubetā. Rane rubete ⁊ in terra
⁊ in humore viuūt plurimis referte medicaminibꝰ que deponere quotidie: ⁊ resumere pastu dicuntur

Gyarꝰ vna ex sporadibꝰ de qua īsula in decima Satyrā ait Gyari clausus scopulis parua q́ seripho.

venena tm̃ sibi reseruātes: autor est Pli. lib. viij. cap. xxix. Amphibios autē dicitur in terra ⁊ in aqua vi-
uens. Melior locusta: id est doctior ꝙ locusta illa que Suetonio teste venenorū index fuit ⁊ Neroni cha
rissima. hinc Britānico Claudij ⁊ Massiline filio venenū parauit: qui cenans cū Nerone ad primū gu-
stum cōcidit. Propinquas: eius vicinas: nec intelligendū de prima locusta: sed de matrona simili locu-
ste. Per famā ⁊ populū: id est per infamiā populi. endiadis est. infamia autē populo erat viros venena-
tos efferri. Cū non castigaretur id scelus. Seu per famā ⁊ populū. i. palam. ⁊ per famā populi: ducebā-
tur em̃ per populū: tamē nō puniebātur. Liuius lib. viij. scribit per Decij deuotionē veneficiū cōpluriū
matronarū deprehēsum quarū plurime statim epotis medicaminibꝰ perierunt: lexq́ de veneficio tūc
primū cōstituta est. Juuenalis vero queritur sui temporis impunitatē. Meminit etiam Ualerius lib.
ij. Uideto quoq́ Liuium lib. lxviij. Nigros veneno liuidos: ⁊ supra modum pallidos. Breuibus gyaris.

Gyaros. Sporades. Cyclades.

Gyaros insula est in mari egeo cum oppido: vna sporadum circuitu duodecim miliū passuū: vt scribit
Plinius libro. iiij. c. xij. Illuc autē noxij mittebātur. Sporades preterea ita dicte: vt scribit Mela: quia
disperse sunt. Cyclades vero: quia in orbem iacent. Breuibus autē gyaris: non multū extātibus: vel ad
paruū oppidum retulit. Nam insula tota duodecim miliū passuum circuituꝫ habebat. Probitas lau.
optimus quisq́. Alget: friget. Seneca epistola. lxxxvij. Nihil mihi videtur iam interesse algeat balneū:
an caleat. Criminibus: id est criminosis ⁊ sceleratis. Manilius etiā libro. iiij. ait. Et male cōsultis pre

Criminosi ditantur.

tium est. Et Sallustius in Jugurtha. ꝙ quisq́ pessime fecit: tam maxime tutus est. Plinius autem li-
bro sexto epistola ad Seruium inquit. Recordabar etiam plurimos honores pessimo cuiq́ delatos ⁊c.
Philosophus item libro quarto Ethicorum inquit. Sed interduꝫ quos opporteret esse pauperes eos
diuites faciunt: et his quidem qui moderatis sunt moribus nihil darent. adultoribus aūt multa: aut
quempiam alias afferentibus voluptatem. Criminibus debent: sunt ⁊ qui velint intelligere ꝙ diuites
scelerati debent diuitias quas habent proprijs sceleribus: nam per scelera bona ipsa asecuti sunt. Lu-
canus item libro quinto sic ait. Non vltra cuncta carine debebis. Uerba sunt Cesaris ad amiclam nau

crinite mēsę acerne.

tam. Demū ⁊ superior sensus per verba philosophi: ⁊ hic vltimus per verba Lucani satis cōuenit. Cō-
firmatur ⁊ vltimus per Martialem. ait em̃ libro. vj. Quum coleret puros pauper Thelesinus amicos.
Errabat gelida sordidus in togula. Obscenos postq́ cepit curare cinedos: Argentū mensas predia so-
lus emit. Uis fieri diues bythinice conscius esto. Nil tibi: vel minimū basia pura dabant. Plinius iteꝫ
libro secūdo epistola vltima de regulo ait. Et hic hereditates hic legata quasi mereatur accipit (alla ti
diateinomai.) In ea ciuitate in qua iampridem non minora premia immo maiora: nequitia et impro
bitas ꝙ pudor ⁊ virtus habent. Alla autem sed: ti quid. diateinomai inuchor. Pretoria. pretoria dicun-
tur proprie eo ꝙ ibi pretores sedeant ad discutiendū: ponuntur etiaꝫ pro magnificis edificijs ruri ma-
nentibus. Martialis libro. x. Ad lapidem torqueatus habet pretoria quartum. Ad quartum breue rus

Pretextatꝰ

emit otacilius. Mensas citreas scilicet ⁊ acernas. De citreis videto Saty. xj. ibi scilicet latos nisi susti-
net orbes grande ebur. De acere autem Plinius lib. xvj. c. xxvj. ⁊. lx. Legito. Mar. ait libro. xiiij. de men-
sa citrea. Accipe felices atlantica munera siluas. Aurea qui dederit dona minora dabit. Item de men-
sa acerna. Non sum crispa quidem: nec Silue filia Maure. Sed norunt lautas ⁊ mea ligna dapes. Ar-
gentum vetus: argentea vasa celata ꝙ optime animalium figuris. Unde ait. Et stantem extra pocula
caprum. Mar. itē lib. viij. Stat capet in phiala thebani vellere phrixi. Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse
soror. Atq́ Gellius lib. viij. ca. ix. scribit autore. M. Uarrone: is demū latine caper dicitur: qui excastra-
tus est. Quem patitur: soceros arguit qui pecunia nurus corrūpebāt vt pueris subirent quibus depre
hensis abuterentur ipsi. dormire ne Satyram scribat Corruptor. socer. Auare. nihil enim infamiā cu-
rat dum sibi pecunie dentur. Quem sponse turpes. pueros intelligit: qui viris nubebant. Pretextatus
adulter. puer qui in adulteriū allicitur vt pedicetur. Non eniꝫ mouetur poeta ꝙ puer in pretexta adul
ter sit: sed ꝙ fraude afficiatur. Tullus autē hostilius rex Romanorum tertius debellatis hetruscis sel-

Bulla aurea. Toga.

lam curulem lictoresq́ ⁊ togam pictam atq́ pretextam: que insignia magistratuum hetruscoruꝫ erant:
primus vt Rome haberentur instituit. Sed pretextā illo seculo puerilis non vsurpabat etas: erat eniꝫ
vt cetera que enumerauit honoris habitus: sed postea Tarquinius priscus rex de Sabinis egit trium
phum: quo bello filium suum annos quatuordecim natū: ꝙ hosteꝫ manu percusserat: bulla aurea pre-
textaq́ donauit. Bulla autē gestantem erat triūphantiū: quā in triūpho pre se gerebant inclusis intra
eam remedijs aduersus inuidiam que bulla cordis figuraꝫ tenebat preterea vero toga erat cui purpu-
ra pretexebatur. Hec ex Macrobij lib. j. Saty. nobiles itaq́ tantū pueri pretexta vtebātur. Unde pedia-
nus lib. ij. Uerrinarum ait. Toga cōmunis habitus fuit ⁊ Mariū et feminarū: sed pretexta honestiorū.
Toga viliorum: quod etiam circa mulieres seruabatur. Si natura negat: predictis causis poeta com-

motus si natura negāte carmina cōponere nequibit indignatiōe dicit id se ꝑsecuturū.nec ab re dixit. si natura negat.Quoniā Cice.pro archia scribit.Ceterarum rerum studia ꝛ doctrina ꝛ preceptis et arte constare:poetam natura ipsa valere ꝛ mentis viribus excitari:ꝛ quasi diuino quodā spiritu inflammari.Hora.item in arte natura fieret laudabile carmen an arte.Que situꝫ est ego nec studiū sine diuite vena:nec rude quid prosit video ingenium:alterius sic altera poscit opem res.Cluuienus: hunc sui tēporis maluꝫ poetam etiā carpit imitatus maronē in Buc. Qui bauiū non odit amet tua carmina meui.

Poeta per naturam.

¶ Nonne libet medio ꝛc.Alia scelera que sine Satyrica taxatione videre non potest enarrat dicēs:non ne libet.i.placet cum quadā animi affectione implere scriptura scilicet Satyrica:ceras campaces:id est ingētes pugillares vel tabulas ceratas:ꝛ hoc medio:id est in medio quadriuio:id est loco publico quo ex quatuor partib⁹ plures cōueniunt.q.d.manifeste ꝛ nemine contradicente.Cū.i.quia ita est ꝙ signator.i.sigilli impressor falso.i.per falsitatē ꝛ dolos imprimēs vbi nō deberet:q̄ fecerat se lautū.i.mūdū et splēdidū ꝛ beatū.i.bñ habentē ꝛ diuitē:ꝛ ſm opi.vulgi felicē:exiguis.i.modicis tabulis sup.testamētarijs ꝛ gēma.i.sigillo insculpto:in gēma vda.i.madefacta saliua ne cera adhereat.i.q̄ factus est diues ex hoc ꝙ sigillo suo signauit falsa testamēta vel alioꝝ testamēta vsurpauit sibi:vt regulus ſm pliniū:cū ergo talis falsari⁹ olim pauper ꝛ adiectus:ferat.i.portet iam sexta ceruice.i.hexaphoro.s.lectica quaꝫ sex ferebāt:patēs.i.apertus vt videat ad iactātiā.hinc atq̄ inde.i.vtrinq̄ siue ab vtraq̄ parte.ac ꝓ ꝛ cathedra ei⁹ existēte sup.pene.i.q̄si nuda.i.discooperta ꝛ oibus cōspicua referēs.i.representās multū de mecenate eq̄te illo amico Vergilij ꝛ Horatij ceteroꝝq̄ poetarū bonoꝝ:supino.i.molli ꝛ sibi indulgēti.Sic em̄ Mācinellus ꝛ Calderinus pertinaciter asseuerāt Valla cōtra.dicit em̄ supino.i.superbo siue erecto ꝛc.Si vacat audire sniam nostrā.Pronus ꝛ supinus cōtrario modo se habent:nā pronus est cui facies in terrā incūbit.vñ Ouid.Pronaq̄ cū spectāt aialia cetera terras.Supinus aūt cui os sublime ꝛ ita erecta est ceruix:qđ apud Hierony.si nō est supbie.Qđ autē Calderinus dicit supinū nō legi ꝓ elato aut superbo ne apud persiū quidē dicentē.italo ꝙ honore supinus.cū ibi pro molli capiat:longe qđ cū venia ei⁹ dico oberrat.nā cui nō vero similius videbit queq̄ honore habito potius superbū ꝛ elatū effici cuꝫ id natura vocabuli exigat potissimū ꝙ mollē:Qđ vero autoritate senece Mācinellus asserit mecenatē solius mollicici argutū esse:ꝛ nusq̄ de supbia notatū:fatemur q̄dē ipsum pro modestia laudatū ab Horatio cū neminē fastidiret.tñ eundē incessum eundēq̄ habitū pōposum quē mecenas per mollicië habuit: potuit Regulus aut quiuis ali⁹ ex humili fortuna ad diuitias ingētes euectus ad summā superbiā habere.ꝛ ideo dixit referēs multū de mecenate supino.i.erecta ceruice.ꝛ luxurioso habitu incedēre. q: cōsimilē retulit habitū ꝛ similē erectionē ceruicis:signū maxie superbie in hoie humili loco nato qđ in his qui sunt regali prosapia geniti tolerabilius est qualis fuit mecenas: vñ in pricipio carminū Horatij.Mecenas atauis edite regibus.Sed procedēdū est mihi.Occurrit supple cogitationi mee matrona.i.mulier matrimonio data potēs.i.valde diues ꝛ per diuitias plurimū valēs.q̄ porrectura.i.talis que debeat porrigere eo ꝙ diues vel porrectura q̄ñ est porrectura:quale illud molle ꝛ suaue.miscet.i.cōmiscet ipsum rubeta.i.veneno rubēte.ꝛ hoc viro sitiente.i.dum videt virū sitire.Sitiēs em̄ auide ꝛ sine disquisitiōe bibit:ꝛ ita venefica mulier captat oportunitatē ne deprehēdat ꝛ ne frustra conet.Est auteꝫ sic melior cōstructio ꝙ dicēdo sitiēte pro sitiēti:ablatiuū pro datino poni.Sunt em̄ ablatiui in designatione sequele positi.Posset forte viro bis cōstrui.semel cū porrectura in datiuo ꝛ semel cū sitiēte.ꝛ id absolute in ablatiuo ꝙ pro ꝛ.ꝛ quedā melior locusta.i.quedā venefica peritior ꝙ illa prior locusta q̄ erat tēpore neronis.instituit.i.ꝑ institutiōes suas edocuit ꝓpinquas.i.vicinas suas vel rudis vel rudes.i.imperitas ꝛ ignaras veneficij.efferre.i.facere exportare per famā ꝛ pplm.i.famā id notificāte ꝛ populo patiente.hoc est manifeste ꝛ impune:maritos nigros a se veneno infectos ꝛ luridos effectos.Est autē locusta noiatiui casus vt docet vltima syllaba q̄ breuis est.Nō est ergo ordo.melior.i.peritior mulier locusta.i.ꝙ fuerat locusta.sed locusta melior.i.quedā venefica peritior ꝙ illa prior.Per excellentiā em̄ potest locusta pro venefica poni sicut Hector pro viro forti apud Ouidiū dicentē.Illic ꝛ multos hectoras esse putat.Melior aūt bonitate artis nō morū.i.peritior.Qđ aūt nō sit dictū per endiadē per famā ꝛ populū.i.per infamiā populi.sed sicut dixi.per famā ꝛ populū.i.populo sciente ꝛ non clamāte.immo quodā modo assentiente:patet per sequētia.Est em̄ ac si dicat quis.Qui potest fieri vt populus sciat ꝛ non petat vindictā ꝛ respōdeat poeta.tantū abest vt malefici modo puniātur vt etiā honorib⁹ accumulentur. Unde infert.Adde.i.audacter effice aliquid.i.aliquod facinus: dignū in malā partē capitur breuibus gyaris.i.exilio in gyaron.qđ est grauissimū.Uel potius distigue vt tria dicat.Primo dignū breuibus.i. exilio vel deprehēsiōe ad breuia.i.maria vadosa ꝛ scopulis arenisq̄ plena: vnde difficillimus est exitus De quibus Vergilius in.j.Eneid.In breuia ꝛ syrtes vrget miserabile visu.Secundo dignum gyaris.i. exilio non vnius illius insule ad quā noxij delegabantur sed plurimū sicut Horatius. Si tribus antyciris ꝛc.moris enim est indignantes vnaꝫ rem in plures efferre.Tertior dignuꝫ carcere.i.incarceratione perpetua si vis esse aliquid.i.haberi in aliquo precio vel esse aliquid.i.effici magne reputatiōis.Nā aliquid aliqñ magnū quid significat sicut alibi.Est aliquid sese vnius dñm fecisse lacerte.Et apud Persium Saty.ij.Sese aliquē credens italo ꝙ honore supinus.Fregerit heminas.Probitas:id est vir probus laudatur:quia vt dicit Ualerius maxi.lib.iiij.Magno vbiq̄ precio virtus estimatur.Uirtus eniꝫ est tam pulchra vt etiaꝫ a malis laudetur.vsq̄ adeo vt persius pro summa pena malis fieri exoptet virtutem:vt videant intabescantq̄ relicta.Probitas ergo:id est vir probus laudatur etiā ab improbis.et alget.i.in frigore conficitur.nemo enim vel trita lacerna virum bonum donauerit. Sciunt em̄ multi quid agere debeant ꝛ ita laudant bonos:sed agere nolunt. Unde dicit Ouid. Laudamus veteres sed nostris vtimur annis. ¶ Ipsi autem diuites debent criminibus suis:vt pote per que eas acquisiuerunt vel debēt criminibus.id est criminosis hominibus. quibus obnoxij sunt propter scelera que per ipsos perpetrarunt:vel quorū complices sunt:debent inquam hortos voluptatis scilicet causa:arboribus consitos. Pretoria: id est pretoribus digna edificia aut forte preciosa sedilia in hortis constructa ꝛ mēsas ex preciosissimo ligno.aut forte ex marmore:ꝛ argentum vetus:id est veteris celature.vel a vetere et laudato artifice sculptum.vel reuera vetus:quia argentum quo veterius eo melius.ꝛ capruꝫ.i.signum capri stantē extra pocula.i.eminentē vel signū eminens in exteriori parte poculi quod inaurari

Ascensius.

solet: vt tāgit Mācinellus: quē patitur ⁊c. Affert alias causas indignatiōis sue ex quib⁹ infert difficile esse Satyrā nō scribere dicēs. Quē corruptor auare nurus .i. q̄ cohortat̄ eā vt sinat se violari ⁊ que facile assentit̄: q: auara: patit̄ dormire .i. nō sollicitū esse de Satyra scribēda. ⁊ quē sponse turpes .i. infames et adultere: vel reuera masculi q̄ nubebāt viris vt spōse: patiunt̄ sup. dormire ⁊ quē adulter pretextatus .i. puer nobilis adhuc imberbis q̄ vestit̄ .s. pretexta patit̄ dormire: q. d. neminē: q: si natura negat versum .i. si q̄s nō est oīno nat⁹ ad carmē. tn̄ indignatio de tot scelerib⁹ facit versum si nō elegātē: qualēcūq; pōt talē sup. quales versus ego sup. facio. vel Cluuienus minus erudit⁹ poeta ille facit. Credo iam oīa etiā mediocri ingenio fretis cōstare: sed q: imbeciliorib⁹ hāc operā narro: repetā pauca. Ceras capaces dicit. q: in tabulis ceratis antiquitus scribebāt potissimū carmina cōponētes vt delere possent. Quadriuiū est locus public⁹ q̄ quatuor vie cōcurrūt. eo aūt ppl's cōuenire cōsueuit publica carmina auditur⁹ q̄ vulgares poete cōposuerāt. Vn̄ in Buccolicis. Num tu in triuijs indocte solebas Stridenti miserum stipula disperdere carmē. Gēma vda .i. madefacta ne cera adhereat. Nobiles em̄ ⁊ pre diuites sigillū siue q̄d vulgo dicūt signetum: in gēmis insculpi fecerāt. Corruptor nurus vz socer. Causa vero ob quam nurū suā corrūpi velit non est auaritia: q: tunc diceret corruptor auarus: sed longe turpior quā Calderinus sic recitat. Vxores a viris coacte pueros molles in adulteria alliciebāt vt ijs deprehēsis viri abuterentur. vn̄ Martialis ad Gallū. Subdola famose moneo fuge rhetia meche. Leuior o cōchis galle cytheriacis. Idē alibi. Vxorē nolo thelesinā ducere: q̄re: Mecha est: sed pueros dat thelesina velo. eadem de causa dixit ⁊ pretexat⁹ adulter. Nec vacat q̄d dicit. Nurus auare: q: cū vxor sit iā profecta facilius nurus .i. vxor filij pueros allicit. Nec alliceret tn̄ cū nō sit filia sed nurus. vn̄ nō posset honeste cogi: nisi esset auara. Turpes spōse .i. masculi. Nam si meretrix nubat nō ob id erit turpis .i. inhonesta spōsa: q: honestior est q̄ pri⁹. Per trāsitū aūt tāgit more Satyrico ineptitudinē Cluuieni in carmine. Q̄d aūt mutauit numerū dicēs quales ego: metrū fecit vel respexit ad pluralitatē subaudit̄ aūt versus: q: q̄lis q̄ntus ⁊c. volūt cōformari cū sequēti. ¶ Addamus ad ea q̄ Mancinellus dicit ibi si natura negat: q̄d poeta videt̄ imitari. Vergiliū in Buc. dicētē. O mihi tā lōge maneat pars vltima vite Spūs: ⁊ quātū sat erit tua dicere facta. Nō me carminib⁹ vincet: nec thraci⁹ orpheus. Nec lin⁹: huic mater: q̄uis atq; huic pr̄ assit ⁊c. In quib⁹. Ver. nō prefert se orpheo lino ⁊ pani: sz dicit se tā vberē habiturū materiā vt pulchritudine ei⁹ fretus nō possit ab illis vinci. Sic et Juuenalis nō dicit sibi negatū a natura carmē: sz q̄uis esset negatū: dicit se posse versuz cōficere ex indignatione tot scelerū: ⁊ ex vbertate materie. Vn̄ subdit q̄ sequūtur.

Quadriuium.

¶ Ex quo Deucalion nymbis tollentibus equor
Nauigio montem ascendit: sortesq; poposcit:
Paulatimq; anima caluerunt mollia saxa:
Et maribus nudas ostendit Pyrrha puellas.
Quicquid agunt hoīes: votū: timor: ira: voluptas:
Gaudia discursus: nostri * farrago libelli est.
Et quando uberior vitiorum copia? quando
Maior auaricie patuit sinus? alea quando
Hos animos? neq; enim loculis comitantibus itur
Ad casum tabule: posita sed luditur arca.
Prelia quanta illic dispensatore videbis
Armigero simplex ne furor sestertia centum
perdere? et horrenti tunicam non reddere seruo?

¶ Ex quo deucalion. sensus est quecūq; vitiorū genera inualuere ex quo humanū gen⁹ reparatuz est: libelli nostri materia fiet. Deucalion. deucalionis ⁊ pyrrhe tpibus vt narrat Ouid. li. j. metamor. aiūt diluuiū p vniuersaz terrā fuisse: quūq; ipsi duo tātūmodo: q: optimi restitissent: vecti .s. parua rate in parnasi montis phocidis cacumina: nā cetera texerat equor: Themidis oraculo ducti lapides post tergū iecerūt. Inq; breui spacio superorū numine saxa missa viri manib⁹ faciē traxere virorū. Et de femineo reparata est femina iactu. Inde gen⁹ durū sum⁹ experiēsq; laborū. Et documenta damus qua sumus origine nati. Veritas tn̄ alia est. Nā vt Justin⁹ lib. ij. scri. Amphiteonis athenarū regis tpib⁹ aquarū illuuies maiorē grecie partē assumpsit. superfuere: quos refugia montiū ceperūt aut qui ad regem thessalie deucalionē ratibus euecti sunt a quo pp̄terea genus hūanū cōditū d̄r. Nymbis. nymbi pp̄rie dicūtur. repētine ⁊ precipites pluuie. plerūq; tn̄ vētos significāt. aliqn̄ nubes. ita demū vt locus sumit intelligat̄ Ser. ⁊ hyrcius lib. v. de bel. Aph. sic. Circiter vigiliā secūdā noctis nymbus cū saxorū grādine subito exortus est ingēs. In exercitū videlicet Cesaris. Apuleius itē libro de mūdo ita. Imber pluuia iugis est. Nymbus v̄o quāto repētinior est: tāto vehemētior: ⁊ quāto improuisior ⁊ precipitatior est: tāto breuiore casu restringit̄. Nymbis .i. repētinis pluuijs. Ait em̄ li. j. Metamor. Ouid. Pena placet diuersa: genus mortale sub vndis perdere. ⁊ ex oī nymbos demittere celo Nauigio parua rate. Sortes oracula. Aia caluerunt: id dixit q̄m vt Macro. li. j. de som. scribit. hypparchus dixit aīam eē ignē. Parmenides ex terra ⁊ igne. Betus ex aere ⁊ igne. Epicurus speciem ex igne ⁊ aere ⁊ spiritu mixtam. Hypocrates vero spirituz tenuem per corpus oē dispsum. Anim⁹ deniq; pp̄rie mēs est: quā diuiniorē aīa nemo dubitauit: sz nōnūq̄ sic ⁊ animā vsurpātes vocam⁹. Idē autor est ⁊ Cicero li. j. Tus. Quicq̄d agūt hoīes. Animi pturbatiōes denotat. Que sequūtur em̄ sunt mot⁹ animi rōni nō obtēperātes: de quibus late in Tuscu. quest. Cice. hoc preterea loco Juuenalis pponit. diximus em̄ Satyricos poetas longiori processu pponere agenda sibi. Votū: cupiditas: que velut Cicero scribit lib. iiij. Tuscu. Est immoderata appetitio opinati magni boni rōni nō obtemperans. ⁊ Seneca epl'a. xlv. inquit optamus cōtra id quod optauim⁹. pugnant vota nostra cum votis. cōsilia cū cōsilijs. Timor. is metui subijcitur. ait Cicero lib. iiij. Tuscula. q̄ sub metu subiecta sunt pigricia: pudor: terror: timor: pauor: examinatio: cōturbatio: formido. Timorem dixit metum esse mali appropinquātis. Pauorem v̄o metum mentem de loco mouentem. Metum autem rerū absentiū esse.

Mācinel.
Deucaliō.
* Farrago proprie est id q̄d ex pluribus satis pabuli cādatur iumētis: dicta s̄m Varro. q̄ primū farracea segete seri cepta: aut q̄ ferro cesa sit.
Nymbus.
Cupiditas
Timor.
Pauor.
Metus.

Presentiū egritudinem. Ira. ostendit Cicero. li. iiij. tuscu. ꝙ ira libido est puniēdi eius qui videat lesisse iniuria. Odiū vero ira inueterata est. Voluptas: voluntas est quicquid cū rōne desiderat. Voluptati subiecta sunt maliuolētia: letans malo alieno delectatio: iactatio: et similia. Cicero lib. iiij. Thusculā. Apu. li. vj. scribit. Voluptatē filiā esse cupidinis: et psyches puelle mylesie. plura tñ diximus de voluptate Sat. vj. ibi. nā quātula nostra voluptas. Itē plurima Saty. xj. in fine. Gaudia. gaudiū dr quū ratione anim⁹ mouet placide atq; cōstanter. Quū aūt et inaniter et effuse animus exultat: tū illa leticia gestiens vel nimia dici pōt. Cicero lib. iiij. Tuscu. Gelli⁹ vero lib. ij. capi. xxvij. sic ait. Siquidē leticia dr exultatio quedam animi gaudio: efferuētiore euētu rerū expetendarū. Discursus. vari⁹ itus ac reditus. Farrago. i. diuersa materies. farrago eñ appellat id qd ex pluribus satis pabuli causa dat iumētis autore festo. Et quū vberior vitiorū copia. Indignatione poeta exclamans ad Satyrā scribendā se cogi oino ostēdit. Vitiorum prauitates: animi recte vitia dicunt: vt inquit Cicero in parado. Auaritie. est auaritia opinio vehemēs de pecunia quasi valde expetenda sit inherēs et penitus insita. Cicero li. iiij. Tuscu. Alea ludus est tabule vbi quidē fraus mēdaciū: periuria: odiū: dāna rerū cōtinue insunt: hinc aliqñ interdicta legibus fuit. Loculis. crumenis et bulgis. Casum. fortunā: periculū. Posita arca. Hor. li. j. epi. inquit. Nec lusisse pudet: sed nō incidere ludū. et etiam Cicero li. j. officiorū. Ludendi etiam est quidā modus vt ne nimis omnia profundamus: elatiq; voluptate in aliquā turpitudinem delabamur. Prelia. pugnabat enim cū seruo herus amissa pecunia volens ei⁹ tunicam vt ludat eripere: qd sequētia indicant. Dispēsatore sup. cū dispensatore. i. cum economo. Est enim economus tam pecunie ꝙ frugū et omniū q dñs possidet dispensator: de quo Hiero. in homelia post penthecosten. Atq; Fabius li. iij. meminit: Economia grece appellata est cura rerū domesticarū. Armigero. est armiger qui in prelio gerit tela dñi sui: vt scutum et arcū vt lanceam et cetera huiusmodi. hic vero ironice armigerū appellauit seruū qui alee tabulas tulerat. Sestertia. Sestertius nūmus duarū librarum et semis: de quo Aruntius hec ait. Sestertius olim dipondius et semis quasi semis tertius. Priscianus de numeris. Dicitur autem sestertius et sestertius. Suetonius in Cesare. In Italia non vltra quingentos sestertios remisit. horrenti seruo: id est dispensatori vel seruo alicui suo algore trementi. Per qd etiam serui tunicam perdidisse ostēdit. Tunicā. Tunica proprie vestimentū erat sine manicis: autore Nonio. Hinc Maro illud arguit. Et tunice manicas et hñt redimicula mitre. Gelli⁹ li. vij. capi. xij. ita scribit ꝙ viri romani pmo qdē sine tunicis toga sola amicti fuerit. postea subtrictas et breues tunicas circa hūerū desinētes habebāt sine manicis. Ascēsius.

¶ Ex quo Deucalion &c. Ostendit ꝙ facile sit Satyram scribere presertim temporib⁹ suis qr vberrimā farraginem: id est materiam ex multis et diuersis vitijs accumulatam que Satyre debet: nūc quilibet habere potest. Nam Satyricus potest taxare omnia vitia a diluuio deucalionis vsq; ad tēpora sua et ita si nulla vitia nūc cōmitterentur non deessent argumenta Satyre. et insuper tāta nūc est inquit copia vitiorū: vt maior neq; vnq̄ fuerit: neq; futura sit. Ordo est. Votū. id est desideriū boni futuri. Timor. id est metus de malo futuro. Ira. de iniuria illata. voluptas. de delectabili presenti. gaudia discursus: id est queuis alie commutationes et perturbationes animorū: immo quicquid homines agunt ex eo tēpore quo Deucalion ascendit nauigio montem parnasum: et hoc nymbis: id est aquis et ventis tollentib⁹: id est eleuantib⁹: equor: id est mare prius equū. et poposcit: id est exquisiuit a dea Themide: sortes: id est responsa quomodo reparare posset genus humanū: et pro et: et saxa mollia: id est mollificata et in carnem versa: caluerūt: id est calida hoc est viuentia facta sunt paulatim anima: id est spiritu vitali. Et pyrrha coniunx Deucalionis ostendit maribus: id est masculis maris ex lapidib⁹ proiectis ab ipso Deucalione. puellas: id est feminas nudas et productas ex lapidib⁹ a se iactis totū in quā illud est, farrago. i. accumulata et vndiq; congesta materia libelli nostri: id est cōpositionis modice cuiuslibet Satyrici. Nō enim de se tantū loquit: sed de quocūq; Satyrico. Vtit autem diminutiuo aut pro primitiuo: aut qr respexit: ꝙ Satyrici in vna re non persistent: sed de vitio in vitiū saliant more Satyrorum. Et cū ita sit: de quocunq; vitio scribere possum⁹: quādo supple fuit: vel ab eo qd sequit: quando patuit: vberior: id est maior copia vitiorū ꝙ supple nūc: quasi dicat nūq̄. Et quando sinus: id est receptaculū auaritie: patuit maior: id est extensior ꝙ nunc: quasi dicat nunq̄. Et quando alea: id est ludus alee: patuit maior ꝙ nūc: Nec enim itur: id est iam vulgo progredit ad casum tabule: id est ad ludum fortuitum in tabula: vbi alea vel talo luditur: et hoc loculis: id est crumena: et vt dicūt bursa comitantib⁹: id est insequentibus: hos id est huiusmodi tam auaros animos: sed ludit scilicet a plerisq; area posita: id est deposita ad ludū. Quanta id est ꝙ magna: quasi dicat maxima prelia: id est maximas rixas et concertationes videbis: id est quilibet qui illic erit videre poterit. Ponitur enim secūda persona pro quauis: et indicatiuus pro optatiuo aut subiūctiuo: hoc est videbis pro quiuis videat: id est in illo ludo: supple cū dispensatore armigero: id est qui gerit arma domini sui: vel dispensatore existente armigero et dicente. Est ne simplex: id est modicus furor: quasi dicat minime: immo multiplicissim⁹ furor est te perdere in ludo alee centum sestertia: id est centies duas libras et semis. sestertius enim vel sestertium est nummus qui olim erat dipondius: id est duorū pondo vel duarum librarum et semis. Consuetudo enim Romanorum sicut et aliorum quorūdam adhuc est: erat semis preponere et significabat dimidium deesse ei quod sequebatur: vt semistertius et per sincopam. sestertius. Et non reddere: id est non dare: accipiendo compositū pro simplice: vel non reddere: id est non restituere: eo ꝙ tunicam suam domino prestiterit seru⁹ amissa tunica sua. Vel non reddere: id est persoluere quam promisisti et debes mihi seruo tuo horrenti. i. frigore contrementi: tunicam. i. interiorem vestem qua carere non possum. Vel legam⁹ generaliter. Est ne simplex furor quēuis dominū perdere centum sestertia et non reddere seruo horrenti tunicam: quasi dicat minime simplex est: immo ꝙ maxime multiplex et intelligit. Id tamē mihi facis. Horrere est aut subito timere aut frigore quodāmodo tremere. vnde Persi⁹. scis comitem horridulū trita donare lacerna. Repetam⁹ nunc pro imbecillioribus pauca vocabula. Et quo: id est postq̄ vel post quod supple tempus: sicut dicimus ex illo: id est post illud supple tempus. et ex meridie fit vespera: id est post meridiem. Non eñ dicit circūstantiam cause materialis. Nymbi. nymbi enim videntur nubes ventis permixte in aere sicut procella in aquis: et ita pro vtrisq; accipit. Equor dicitur ab equalitate: et ita etiam terra equa: id est plana et non aspera equor a Vergilio appellatur. ergo

Ira. Odium. Volūtas. Voluptas. Gaudiū. Leticia. Farrago. Vitia auaricie. Ludendi modus. Econom⁹. Economia. Armiger. Sesterti⁹. Tunica. Ascēsius.

erat equor priusq̄ nymbi tollerent: id est eleuarent. Nam tollere etiam educare significat: vt in Terētio: quicquid peperisset decreuerunt tollere. Sortes etenim in hac significatione singulari caret et est genus diuinationis sed hic accipitur id quod precessit pro eo quod secutum est. Nam themis ex sortibus responsa dedit: et ea poposcit Deucalion. Paulatimq̄ anima quidam animis: quidam vero animas legunt. Sed repperi in bonis codicibus anima. Caluerunt. et venit caluerunt a calesco calescis quod est frequentatiuū: ꝛ non a calco cales. vt docet significatio. Lauren. Valla autem ne quid erres: docet in sco non carere preteritis: sed ea vsurpare a perfectis siue primitiuis: salua significatione ipsorum in sco que non est connotare inchoationem scdm eum: sed passionem intrinsecus prouenientē. caluerunt ergo. i. intrinsecus id est a virtute intrinseca calida facta sunt: vtpote anima. i. per animam saxa mollia: id est iam mollificata et quasi in carnē versa. Et maribus ex deucalionis lapidib⁹ formatis: per quod innuit: quod etiam sacra scriptura attestatur: virilem sexum ante femininum productū esse et femininum in adiutorium ꝛ solatium masculini datum: et ideo ostendit maribus puellas: Nudas autem quia iam recenter productas. Nudum est quod nunq̄ tegitur. nondum autem erāt tecte. Nudatū vero qd cooperitur. vnde facies dicit̄ Nuda ꝛ caput Nudatum. Alea aliquando accipitur p dubio euentu. Ut hic est extra aleam belli aut inuidie. i. extra periculū cōstitutus. Bene dicit itur per verbum impersonale: qd vt docet Seruius generalitatem importat quasi dicat ab omnibus fere. Armiger nō est vir belliger qui in armis bella gerit: sed minister eius qui vbi pugnandū nō est gerit arma quedā. vt hastam ꝛ galeā ꝛ omnia similia arma q̄ hominibus conueniūt ad se protegendum: ꝛ corpus suū ab hostibus defendendum. Lusuri aūt curabant adesse armigerum ne a perdentibus obruerent.

Nudum. *Nudatum.* *Alea.*

Manci. ¶ Quis totidē erexit villas: q̄s fercula septē: Nimiā rusticanoꝝ carpit ipēsaꝫ edificioꝝ. Quis auus bis repetat. Quis fercula septē. puate gule luxuriā arguit. Septē fercula. i. septē iura. Dr̄ aūt ferculū a ferēdo. Pris. teste lib. iiij. p qd vas ipm epularū pprie itelligit: hic vero iura accipim⁹. Secreto cenauit au⁹. Secreto. i. itra edes. olim em̄ itra edes cenabāt magno luxu hinc multe leges de senis ꝛ sumptib⁹ ad ppl'm ferebant. Et iperari cepit: vt patētibus ianuis pransitaret ꝛ cenitaretur. Sic oculis ciuium testibus factis luxurie modus fieret. Autor in his est Macrobius libro. iij. sat. Est autē Juuenalis sensus. q quis antiqui illi luxuriarētur: nullus attamē fercula septem cenabat vti suo seculo agebat. Ualerius item li. ij. ait. q maximis viris prandere ꝛ cenare in ppatulo verecūdie non erat. nec sane vllas epulas habebant: quas ppli oculis subijcere erubescerent. Nūc sportula. Indignat̄ poeta q etiā nobiles ac diuites ꝛ magistratus sportulā captent. q̄ quidē in seruoꝝ ꝛ pauperū salutantiū vsuꝫ fuerat instituta. Nunc. nunc ait quando scꝫ Nero rectas cenas ad sportulas reuocauerat. Sportula. parua sporta. Mart. ait libro. iij. Centū miselli iam valete quadrātes tot em̄ dabat sportula. Et li. x. Sportula nos iunxit quadrātib⁹ arida cētū. Atq̄ asconius lib. ij. Uerrinaruꝫ sporte. sportule sportelle munerū sunt receptacula. b deniq̄ paruā ipsi⁹ receptaculi quātitatem nūmorū intelligimus: ꝛ quia parua ppterea quisq̄ primus esse optabat. vti etiā tēpestate hac Romani gymnasij lectores agūt. nouissimi nāq̄ inanes redeūt semper hinc illd poete. Turbe rapiēda togate. i. ab seruis ꝛ pauperib⁹. Mart. lib. iij. Exigis a nobis operam sine fine togatam. Nō eo libertū sed tibi mitto meū Erat em̄ toga viliorum vt iam ostendimus. Jlle tamē: qui. s. sportulam diuidit. Suppositus. p altero positus ac missus. Falso noīe. alicui⁹ scꝫ alterius grā. Nomē autē est qd vnicuiq̄ psone attribuit̄: vt inquit Cicero li. j. Rheto.

Nomen.

¶ Quis totidem erexit villas: quis fercula septem
Secreto cenauit auus: nunc sportula primo
Limine parua sedet turbe rapienda togate.
Jlle tamen faciem prius inspicit: et trepidat: ne
Suppositus venias: et falso nomine poscas:
Agnitus accipies: iubet a precone vocari
Jpsos troiugenas: nam vexant limen et ipsi
Nobiscum: da pretori: da deinde tribuno.
Sed libertinus prior est: prior inquit ego adsum.
Cur timeam: dubitemve locum defendere: quāuis
Natus ad Euphratem: molles quod in aure fenestre
Arguerint: licet ipse negem: sed quinq̄ taberne
Quadringenta parāt: quid confert purpura maius
Optandum: si Laurenti custodit in agro
Conductas Coruinus oues: ego possideo plus
Pallante: et Licinis: expectent ergo tribuni.
Uincant diuitie: sacro nec cedat honori
Nuper in hanc vrbem pedibus qui venerat albis.
Quandoquidem inter nos sanctissima diuitiarum
Maiestas: et si funesta pecunia templo
Nondum habitas: nullas nummorū ereximus aras:
Ut colitur pax: atq̄ fides: victoria: virtus:
Queq̄ salutato crepitat concordia nido:
Sed cum summus honos finito computet anno.
Sportula quid referat: quantuꝫ rationibus addat:
Quid faciēt comites quib⁹ hic toga: calceus hic est:
Et panis fumusq̄ domi: densissima centum
Quadrantes lectica petit: sequiturq̄ maritum

Languida:vel pregnans:et circunducitur vxor
Hic petit absenti nota iam callidus arte:
Ostendens vacuam et clausam pro coniuge sellam,
Galla mea est inquit:citius dimitte:moraris:
Profer galla caput:noli vexare:quiescit.

vete. Troiugenas. Romanos īsignes a troianis oriūdos. Da pretori. verba sunt ipsius p̄toris querētis sportulā. Pretor aūt dict⁹ q̄ preiret iure ⁊ exerci tu:autor est Uarro. Creabat̄ aūt ex pa trib⁹ pretor. Dictusq̄ pretor vrbanus q: īter vrbanos ius diceret. qđ quidē ius honorariū ob ipsius honorē voca bat̄. Postea pretor alter creat⁹ est: qui q̄m inter peregrinos cognoscebatur: peregrinus apellatus est. Festus vero ait:ꝙ initio p̄tores erāt q̄ nūc cōsules:⁊ bella administrabāt. Ui deto tñ plura in Saty.x. Da deinde tribuno. ipsius tribuni petētis verba sunt. Tribuno. Erat tribun⁹ plebis qui plebē defenderet. erat itē tribunus militū. Utq̄ habetur digestis de origine iuris:ab plebe creati sunt tribuni ⁊ sic dicti. q: tunc in tris partes populus diuisus erat:qui ex singulis singuli creabā tur tribuū suffragio scz. Tribunorū vero militariū officiū:vt est. ff. de re militari: vel corū qui exercitui presunt:erat milites in castris cōtinere:ad exercitationē producere:claues portarū suscipere. vigilias interdum circuire:frumentationibus cōmilitonū interesse:frumentū prebere: mēsure fraudē coerce re:delicta secundū suam autoritatē his modis castigare:querelas cōmilitonū audire: valitudinarios inspicere ⁊c. Interdum vero. xx. fuerunt:interdum plures:nonnunq̄ pauciores. Sed libertinus:sua tē pora notat. Suetonius enī de Domitiano sic ait. Quedā ex maximis officiis inter libertinis militisq̄ Romanos cōmunicauit. Hic vero. Crispinus intelligendus de quo supra. Libertinus autē dicebatur ingenuus procreatus e manumissis. Unde Suetonius in claudio inquit. Ignarus tēporibus Appii ⁊ deinceps aliquādiu. libertinos dictos nō ipsos qui manumitterētur sed ingenuos ex iis procreatos. Fabius vero. lib. vii. ait. Seruus cum manumittitur libertinus. Libro etiā secūdo institutionū de li bertinis sic scribitur. libertini sunt qui ex iuxta seruitute manumissi sunt. Locum. quē primus cepi. nā et superius prior inquit ego adsum. Euphratem. per hoc seruilem intelligens conditionem:ex assyrie autem montibus:et qui potissimū ad orientē conspiciuntur Euphrates amnis clarissimis erumpit: longo deinde discursu mediam inundat babylonem. Postremo in persicum mare celeri cursu dilabi tur. Autor est Dionysius. Molles. molliciem quandā designātes. In aure fenestre. in oriente enī:vt Pli nius scribit:Uiri decoris gratia in auribus aurum gestabant. Nunc autem hebree femine in latio etiā ferunt cū gēmis ⁊ superiori etate mea in patria christiane mulieres. extant enī adhuc foramina in au ribus habentes:quarum vna est mea socrus:que eadem ⁊ nouerca. Arguerint. ostenderint. Quinq̄ ta berne postq̄ se ab genere extollere non potuit:ab pecunia ⁊ diuitiis se iactat:⁊ cēsu equestri. Liuius pre terea scribit ꝙ arserunt circa forum taberne que olim septē:suo tēpore quinq̄ dicebantur. ponūtur hic pro foro vicinis domibus vnde pensio sibi dabatur. Idem Liuius lib. vi. tertie decadis de Hannibale vrbem obsidente ait:ꝙ vocato precone taberuas argentarias:que circa forum Romanum tunc essent: iusserit venire. Quadringenta. id est censum equestrem. qui quadringentis sestertiis cōtinebatur Ty berii edicto. vt docet Plinius. Confert. dona affert. Purpura. i. equestris dignitas: que designatur ve stibus purpureis ⁊ anulo. Siquidem. Laurēti agro. Erat Laurentū oppidum prope lauiniū antiquo in latio de quo Strabo lib. v. sunt preterea magna illic campi equora ⁊ pascuis apta. Utq̄ Liuius libro primo ostendit:lauinii quoq̄ incole laurentes dicebantur. Conductas. non proprias sed alienas. Cor uinus. nobili genere natus ex coruina scz domo. Pallante. Suetonius scribit pallantem Claudii liber tum fuisse ⁊ Narcisū:quos decreto quoq̄ senatus non premiis modo ingentibus sed ⁊ questoriis pre toriisq̄ ornamentis ornari libenter passus est: tantum preterea acquirere ⁊ rapere. vt querente eo quō dam de fisci exiguitate non absurde sit dictum abundaturum si duobus libertis in consortium recipe retur. Tacitus etiam libro. xii. scribit pallantem Claudii libertum fuisse: eiusq̄ autoritate adoptionem in Domitium:id est Neronem festinatam:qui obstrictus agrippine vt consiliator nuptiarū ipsius sci licet agrippine et Claudii:ac mox stupro eius illigatus stimulabat Claudiū consuleret reipub. Britan nici pueritiam robore circundaret ⁊c. Subdit item Tacitus eodem libro. xii. Claudium pallanti preto ria insignia ⁊ centies quinquagies sestertium censuisse. scribit etiam pallantem ipsum sestertii ter mil lies possessorem fuisse. libro vero. xiiii. ait: Neronem veneno interfecisse pallantem ꝙ immensam pecu niā longa senecta detineret. Licinis. plurali est vsus quoniā plures hoc nomine dites fuere. fuit enim licinus Cesaris liuertus quē postea Augustus curationi galliarū preposuit ⁊ eas spoliauit: quod Pro bus scribit vt aiunt. Idq̄ tranquillus asserere videtur. ait enim de augusto sic. Multos libertorum in honore et vsu maximo habuit vt Licinum Enceladum aliosq̄. Dictus item vt scribunt habuisse cāpos quantum milui volant:hinc Persius. Nunc licini in cāpos:nunc crassi mittit in edes. fuit et licinorum domus inclita ⁊ diues. Pli. li. iii. epistola ad Marcū:ita ait:de Plinio scz auunculo suo. Referebat ipse potuisse se cum procuraret in Hispania vendere hos cōmentarios Laertio Licino quadrigentis mili bus nūmum ⁊c. Et tacitus lib. xiiii. Licinum gabulum pretura functum scribit. et lib. xx. Marcum lici num consulem. Et libro. xvii. Licinū proculū Othonis familiarissimum atq̄ pretorii prefectum. Ergo cum diuitiis affluam. Uincāt diuitie. cum indignatione exclamat poeta. Hora. quoq̄ Saty. iii. libro. ii. sic ait. Omnis enim res virtus fama decus diuina humanaq̄ pulchris diuitiis parent. quas qui con struxerit ille clarus erit:fortis: iustus:sapiens etiam rex. Sacro honori. sacris pretoribus tribunis. Pe dibus albis. i. argentea creta illis creatis:per qđ venalem fuisse ostendit. Pli. enim lib. xxxv. capite vero penultimo ait:ꝙ Aquaia creta argentaria appellatur nitorem argenteū reddens. est ⁊ vilissima qua pe des venalium trans mare eductorum denotare instituerunt maiores. Maiestas amplitudo ac digni tas. Nam Cic. libro. ii. de oratore ait. Si maiestas est amplitudo ac dignitas ciuitatis:is eā minuit qui exercitū hostibus populi Ro. tradidit. Funesta pecunia. dicebat Socrates Laertio teste. Opes atq̄ no bilitatē non solum nihil in se habere honestatis:verum ⁊ malum omne iis oboriri. Et Iuuena. Saty. x. Sed plures nimia congesta pecunia cura strangulat: et cuncta exuperans patrimonia census. Par.

Pretor. Tribunus. Domitiani officia. Libertin⁹. Euphrates. In aurib⁹ aurum. Quinq̄ taberne. Laurētū. Pallas. Libertus narcisus. Licini. Diuitie. Creta argentea. Maiestas Pecunia. Par.

Vespasianus templum pacis foro proximū fecerat autor est tranquillus. Fides. fides est firma opinio,
Fides. vt docet Cice. in partitionibus. Et seneca epistola. lxxxix. inquit. fides sanctissimū humani pectoris bo
nū est: nulla necessitate ad fallendū cogitur nullo corrūpitur premio. Vre inquit: occide: non prodā. Li
uius preterea lib. j. scribit. Numā Pompiliuz fidei solēne instituisse: ad quod sacrariuz flamines bigis
curru arcuato vehi iussit: manuq; ad digitos vsq; inuoluta rem diuinā facere: significātes fidem tutan
dam: sedēq; eius etiam in dextris sacratam esse. Cice. autē in lib. de. n. d. scribit fidē capitolio edificataz
proxime a. M. Emilio scauro. ante autem ab Attilio collatino erat fides consecrata. Videto etiam Sa
ty. xiij. in principio. Victoria. victorie tēplum in palatio fuisse ostendit Liuius. lib. viij. de secundo bello
Victoria. puni. Virtus. virtus est affectio animi constās. cōueniensq; laudabiles efficiēs eos: in quibus est. Tul.
Virtus. lib. iiij. tusc. ⁊ lib. v. ait. Bonum autē mentis virtus est ergo hanc beatā vitā cōtinēti necesse est: hinc oīa
que pulchra honesta preclara sunt virtuti ascribuntur. Virtuti autē ⁊ honori Marcellus separatis edi
bus simulachra statuit: vt Valerius lib. j. ostēdit. Liuius autē libro. xxix. sic ait. Edem virtutis eo anno
ad portaz capenā. M. Marcellus dedicauit: septimodecimo anno postea ꝙ a prē ei⁹ primo ↄsulatu vo
ta in Gallia ad Clastidiū fuerat. Atq; Cice. li. ij. Tusc. ait. Virtus ex viro apellata est. Viri autez propria
Fortitudo virtus maxime est fortitudo cuius munera duo maxima sunt: mortis dolorisq; contēptio. Diximus et
Cōcordia. plura in Saty. viij. ibi. Nobilitas sola est atq; vnica virtus. Salutato crepitat concordia nido: concor
Cornices. die templuz liuia drusilla constituerat: vt scribit Naso libro. j. fast. Tyberius vero eius filius dedicauit.
Unde Sueto. ait. Dedicauit et concordie edem. Crepitat. alludit ad Ciconiā cōcordie dicataz: sub cuius
forma colebatur. Solinus capite. xxxvij. scribit ꝙ eximia inest ciconijs pietas: etenī quantū tēporis im
penderint fetibus educandis: tantum ⁊ ipse a pullis suis inuicem aluntur: ita enim impense nidos fo
uent: vt incubitus assiduitate plumas exuant. ⁊ sonuz quo crepitant oris potius ꝙ vocis esse idem ait.
Politianus ꝓ vir hac tēpestate ⁊ grece ⁊ latine eruditissimus cornicē potius ꝙ ciconia accipit: ductus
vt inquit heliani greci scripto in testimonio: qui libro de animalibus tertio: Cornices inquit iter se fi
dissime sunt ⁊ quum societatē coierint maximo se opere diligunt. Neq; id genus animalia videat quis
piam licenter miscere ⁊ temere. quin hoc quoq; dictitant: queres istiusmodi callent: altera extincta cō
parem viduam degere. Ceterum id quoq; audio. Veteres in nuptijs post hymeneum cornicem inuo
care. signumq; id concordie dare ijs consuesse. qui liberorum querendorum gratia conuenissen. Tum
qui sedes auium et volatus obseruant in auspicatuz esse captantibus auguria dicunt: vnius tm̄ corni
cis obsequium Sichelianus. Sed et numismatis aureis duobus faustine Auguste manifestā prorsus
imagunculam nuper sibi Laurentiuz Medices ostendisse cum titulo ipso concordie idem politianus
ait. Placet igitur vt de cornice intelligatur. Nec displicet etiam de ciconia intelligere propter illud crepi
tat salutato nido. nam illius nature vt ostendimus id conuenit. Nec absurdum videri potest ⁊ ciconiā
et cornicē concordie dicatas. Sed cum summus honos. pretorum auaritiam carpit quorum quidē ho
nos summus erat. tātum etenī aucta erat pretoris autoritas vt quod pretor ipse edixisset ob ipsius ho
Pretor. norem ius honorarium vocaret: hinc ⁊ Oui. li. j. fast. ait. Verbaq; honoratus libera pretor hz. Atq; ostē
dimus etiam autoritate festi. Initio pretores erant qui postea consules: ⁊ bella administrabant. Preter
Honos. ea de honore Cice. de claris oratoribus sic ait. Honos premium est virtutis iudicio studioq; ciuium de
latum ad aliquem qui eum sententijs et suffragijs adeptus est. Is mihi ⁊ honestus et honoratus vide
tur. Comites: diuitum clientes. Densissima. multis stipata ac plena. erant enim in ea viri et vxores ac
filij. hinc ait sequiturq; maritum. Sequitur maritum. Noua captande sportule ars exprimitur.
Ascensius. ¶ Quis totidem erexit villas. Taxat luxuriam: idest superfluitatem Romanorum in extruendis villis:
id est domibus rusticis. Villa eniz non est vt Galli dicunt vrbs aut oppidū: sed queuis domus in agro
posita. Item taxat luxuriam cenarum et impudentiam in sportula petenda. Id enim etiam hodie con
tingit vt qui prodigaliter ⁊ immodeste sua consumunt ac profundunt aliena impudenter petant: sicut
is de quo Sallustius. Profusus sui: appetens alieni. Sed ne quis duriusculus licet. Mācinellus aper
te dicat adhuc ignoret quod sit sportula: altius repetam. Romani preter ceteros mortales glorie ⁊ ho
norum cupidi: vt multis noti et conspicui essent constituerunt clientibus ⁊ familiaribus qui prima lu
ce venirent se salutatum et salutatos deducerent in forum centenos quadrantes: quos in sportula as
seruari iusserunt. Nam et sporta ⁊ sportella et sportula receptaculum est eleemosynarum seu munerū:
sed accipiendo continens pro contento pro munere ipso accipitur: sed ceperunt diuites pro sportulis
rectas cenas dare. Nero autem constituit: vt centū quadrantes et non cena recta: id est plena daretur.
Unde duabus primis horis diei occupati erant in salutandis diuitibus sicut dicit Martialis. Prima
salutantes atq; altera suscepit hora. Ceperunt enim ditissimi quiq; salutatoribus suis ampliora mune
ra dare. Unde multi diuites prima luce ditiores se salutatum ibant: ⁊ magna munera eripiebant e fau
cibus pauperum clientium et familiarum et eadem pro parte suis salutatoribus impartiebant. quod
egre fert poeta eo ꝙ non habeant rationem dignitatis sue. Nam cum vilissimis hominibus libertine
conditionis sepe contēdere ⁊ nonnunꝙ ab eis vinci non erubuerunt. Contra luxuriam: id est abunda
tiam et superfluam amplitudinem villarum que granaria aut possessiones a gallis vocantur: erat lex
censoria. vt dicit. Pli. precipiens ne Romani plus verrerent ꝙ ararent: id est ne plus occuparent edifi
cijs quorum aream verrunt: id est scopis mundant ministri ꝙ ararent. Cōtra superfluitatē autē men
sarū institutū erat: vt publice cenarent qr antiqui volētes frugales haberi: cōperti sunt in secreto prodi
galiter vixisse: potest autē textus hic dupliciter legi. Aut ꝙ ipsi antiqui etiam in secreto quidā cenaue
rint: sed non tot fercula. Aut ꝙ ipsi non in secreto cenauerint: vt nunc primo modo cōstruitur sic. Quis
auus. id est quis antiquoruz erexit totidem villas. vt sup. nunc erigunt quasi dicat nullus. Quis auus
id est quis antiquoruz cenauit: id est cenando consumpsit. secreto: id est in loco occulto septem fercula:
id est septem genera cibariorum que seorsum afferuntur vt nunc supple cenant. q. d. nullus: quia licet
quondam etiam in secreto cenauerunt: non tamen septem fercula. Secundo modo sic vt etiam dicat
null⁹ qr aui (licet ataui ⁊ proaui forte in secreto cenauerint) neq; in secreto cenauerūt: neqz tot fercula.
Sportula. i. eleemosyna centū quadrantū: parua. i. exigua sedet: id est sita est nunc. i. postꝙ Nero cenas
rectas ad sportulas reuocauit cuius contrarium postea fecit Domitianus: sed nondum fecerat in pri

mo limine:id est in primo introitu domus ne intromissorum,litigia domino molestie sint:sed inquaꝫ rapienda.i.violēter occupanda turbe togate.i. Romanis qui non salutabant neq̃ sportulam petebāt nisi togati essent:⁊ ideo nobiles purpura dimissa togam salutaturi accipiebant: et postea dimittebant quod conqueritur Mar.dicens.Quid faciam Rome cui non licet esse clienti.Dimisit nostras purpura vestra togas.Jlle tamen quē noscis : videlicet balneator seu custos balneorum ſm Martialem inspicit priusq̃ det faciem tuam:⁊ trepidat:id est cum timore disquirit:ne id est vt non venias ad sportulam:suppositus.i.clam loco alterius positus:⁊ poscas nomine falso.i. simulato et nō tuo qđ tibi verū nomē est.Tu agnitus.i.postq̃ fueris inspectus ⁊ bene notus : accipies sup.sportulā ⁊ non pri⁹.Turpe autē merito esset nobileꝫ a balneatore inspici ⁊ agnosci.Jubet autē beator autoritate domini sui:ipsos troiugenas .i. nobiles Romanos qui iactāt se de illis Troianis qui cum Enea in Jtaliam profugi venerant originem trahere: vocari a precone.i.a publico proclamatore. Usq̃ adeo eos non puduit sportulam petere:quia tamen hoc minus verisimile videtur addit.Nam pro quia ⁊.i.etiam ipsi troiugene i.a Troia oriundi nobilissimi Romani:vexant id est pulsant et frequentant cum molestia nobiscum.i. sicut et nos pauperes:limen .i. illud trāsuersum in pede hostij vbi dictū est sportulā sedere. Uexant in quā limē porrigētes manū ⁊ clamātes pretor sic. Da pretori sup.sportulā suam.Deinde dicit tribunus Da tribuno sportulam suā.Sed libertus alicui⁹ diuitis:vt Crispinus ille de quo dictū est.Cū ius esse putet ⁊c.enim pro q̃:est prior:⁊ dicit per parenthesim.Uel lege potius sic.Sed libertinus prior est.i. sꝫ ponamus q̃ aliquis libertine conditionis est prior:tunc ipse inquit:ego assum prior .i. ante pretorem ⁊ tribunū priori autem debebatur sportula: quia tamen verisimile est q̃ debeat pretori aut tribuno cedere:quod illi potest etiam ab astantibus dici subdit ipse dicens.Cur timeā aut dubitē defendere.i.protegere meū locū quē occupo iure preuentionis:q̃uis sum sup.natus ad.i.iuxta euphratā.i.fluuiū illū in mesopotamia ſm Geor.vel in capadocia ſm Calderinum.vnde q: tot serui Romā cōcesserāt: Martialis capadocas posuit pro seruis dicēs.Quid te capadocū sex onus esse iuuat. Uel ſm Mancinelluꝫ in assyria:⁊ omnes verū dicūt:q: ad oēs alluit euphrates propter dictū tamē Martialis placeret Calderinus : nisi videretur poeta de eodē loqui cū dicet:Egypt⁹ atq̃ arabarches.vnde intelligi placet de Arabia .qđ .i.quē reꝫ scꝫ me natū esse ad euphratē:fenestre.i.aperture seu fissure in aure.i.quas habeo in auriculis meis more patrie:arguerint.i.probauerint arguendo mendaciū cōtradicentis : q̃uis:id est tamet si ipse.i.egomet negem:id est velim negare.q.d.ego egregie fateor sum libertine conditionis potest autē esse vt is de quo loquitur poeta aliquando ostentauerit fissuras auricularū ad gloriā:quia illis probauerit se tanq̃ captus esset in aures siue aurū in auriculis gestasse:qđ ingenuitatis signū est. Nō est autem vt docet Laurentius valla:Auricula parua auris.sed cartilago illa que eminet ad aures: in qua erant fissure:non in aure.Libertinus ꝟo ſm eundem est adiectiuū ⁊ absolutū. Uñ nō debeo addere dū dico hic libertinus est:cuius sit.quia idem est.ac si dicā.hic est libertine cōditionis : et est tam manumissus q̃ ex manumissis natus .sed libertus est substantiuū ⁊ relatiuū.Nec plene ponit̃ sine correlatiuo aut subiecto eius vt hic libertus Neronis. Et om̄is libertus manumissus est:hic igit̃ in aure dicitur pro auricula:⁊ libertus pro eo quod est libertinus diceretur: si legeretur.Sꝫ libertus cū prior est:prior inquit ⁊c.Unde docti legunt.Sed libertinus prior est ⁊c.Quia vero libertin⁹ de vtroq̃ dici potest:⁊ speciale habemus pro manumisso : cepit qđ Suetonius dicit generale illud pro altero capi:vt videlꝫ is libertinus dicat̃ qui patronū nō habet:sed ex habēte patronū :hoc est manumisso natus est: sꝫ redeo ad ordinē verboꝝ.Sum igit̃ inquit libertine cōditionis:⁊ ob eā inferior q̃ pretores ⁊ tribuni:et ceteri nobiles Romani:sed quinq̃ taberne quas ego scꝫ possideo in foro:parant.i.cōparāt mihi singulis annis quotannis quadringenta sup.sestertia.i.cēsum equestrē per quē recipior in.xiiij.primos gradus theatri.vt postea dicet̃.Quid optādum.i.inter ea q̃ sunt optāda.purpura.i. nobilitas eorū quib⁹ cōcedit̃ purpura cōfert maius.i.accumulatius bonū.q.d.nihil.cū ex illis habeat ⁊ honorē et diuitias. Nō potuit poeta dicere magis propter metruꝫ.magis enim corripit primā . Nec latina lingua patitur duo adiectiua simul construi sine coniunctione:ideo non dixit.Quid maius optandum:sed diuisi.Si id est etsi id est q̃uis:Coruinus id est ille nobilis custodit ī agro laurēti id est in antiquo latio terra fertilissima:oues cōductas id est alienas ad hoc conductas : vt diues videretur quod dictum est non ex sententia poete: sed ex scommate ⁊ irrisione petulantis hominis ex seruili conditione.Quod si re vera ita intelligi placet q̃ Coruinus custodiat:expone : id est qđ faciat custodire : oues conductas dimidio lane ⁊ feture : q: Coruinus quidem pascua habuit pinguia:sed caruit ouibus.⁊ ideo alienas ad equas portiones pascendas susceperat.licet ergo ille inquit agrum sine pecore habeat: quid hoc ad me ? ego possideo plus pallante : id est q̃ pallas ditissimus libertus Claudij ⁊ licinis illis diuitibus . Quidam sequentem locum diuersis attribuunt:vt dicat Libertinus ille qui hactenus locutus est. ergo cum ita sit q̃ affluam diuitijs ⁊ sim dit ior etiam tribunis : tribuni expectent donec supple accepero: et sequentia dant poete : quia tamen omnia dependent ad illud ergo: quod illatiue seu continuatiue ponitur. mallem omnia poete dare : vt Satyrice cōcedat quod maxime negandum censet.ergo si ita est q̃ tu tā diues es:iustum est supple:⁊ hoc per ironiam intellige vt tribuni expectent:⁊ diuitie supple vincant dignitatem:nec pro ⁊ et nō:⁊ q̃ is qui venerat nuper:id est superioribus annis:in hanc.i. nostrā vrbem Romanam.pedibus albis.i.gyspatis quod signum serui venalis est:non cedat : id est non det locum honori sacro:id est dignitati tribunitie que sancta ⁊ sacra id est veneranda est.iustum inquam est quādoquidem id est quoniam ita est q̃ maiestas id est summa dignitas diuitiarum supple est sanctissima id est maxime inuiolabilis inter nos Romonos scilicet.Etsi.i.q̃uis.o pecunia funesta:id est funerum causa plurima: nondum habitas id est coleris:tēplo:id est phano vel edificio tibi sacrato: ⁊ q̃uis nullas:id est non vllas:nō ereximus adhuc vllas aras nūmorū:id est ad honorem nummorum vt : id est quem admodū pax collitur id est veneratur ⁊ adoratur in templo pacis:atqꝫ pro ⁊ fides colitur : id est adoratur in templo fidei ⁊ victoria in templo victorie:⁊ concordia que crepitat:id est ore suo : nam rostrum negāt dici nisi fuerit incuruum:crepitum seu sonitum facit nido salutato : id est dum nidus salutatur.Colebatur enim in forma Ciconie vel cornicis:vt bene recitat Mancinellus . Sed cum summus honos . Hic iterum redit poeta ad castigandam ineptam petitionem sportule cum res vilissima

fit: cum non contineat nisi centum quadrantes: quibus prestabat vna cena recta. Unde Martialis postꝙ Domitianus instituit pro centum quadrantibus cenam rectam in sportulam dari inquit. Cētum miselli valere quadrantes. Lautissima enim sportula non dabat nisi centum quadrantes: vt hic dicitur. vnde idem Martialis. Dat baiana mihi quadrantes sportula centum: et tamen pretores et tribuni non habentes rationem dignitatis sue tam auide petebant eas: ac si res magna esset. Unde indignatur poeta dicens. Sed demus sup. ꝙ re magna liceat publico et nobili cum priuato et paupere controuersiam agere: tamen sup. nō licet pro sportula: quia cum ita sit ꝙ summus honos: id est summus magistratus computet: quid id est quantum pecunie sportula referat: id est reddat: ei anno finito: et quantum addat rationibus: id est redditibus et prouentibus siue vectigalibus solitis: hoc est cum nobilissimi annuerent sportulam ad diuitias suas: quid facient comites: id est sequaces et clientes qui comitantur gratia sportule: id est quantum illi poterunt habere: quibus supple comitibus: toga id est vestis exterior tegens interiora indumenta mechanicis forte artibus apta est hinc: id est ex hac sportula calceus: id est indumentum pedū est hinc: id est ex alia: et quibus est hinc panis: id est domui omne nutrimentum necessariū: et fumus id est omne quod necessarium est ad ignem seu decoctionem: hoc est cum clientibus (non sunt autem clientes Satellites siue apparitores gallice sergens: sed qui se fidei et tutele alicuius diuitis potentis commiserunt) et comitibus seu familiaribus nihil detur nisi ex sportula: et tamen dominus computet sportulam inter redditus suos annuos: quid facient ipsi id est quomodo poterunt viuere: quia lectica densissima id est in qua fertur vir amplissimus in dignitate vel in qua fertur mulier egra aut grauida cum prole maxima: non petit nisi centū quadrantes: id est xxv. asses: qui si quadrantes tūc vocauerunt quos nūc quatrinos vulgus italicum vocat: non sunt nisi. xxv. albi minores monete Gallicane. Quod autem debeat poti⁹ intelligi de lectica in qua feruntur plurimi liberi siue infantes: patet quia dicit. ꝙ pro et: vxor languida. id est egra vel pregnans. i. grauida sequitur maritū et circūducitur. i. ducitur in circuitu: vt respiciatur ei⁹ miseria. hic. i. alius qui non habet cōiugem presentem: vt tn̄ sportulā habeat. petit absenti. i. pro coniuge absente: tanꝙ presens esset in lectica et hoc facit callidus. i. subtilis et astutus: sed arte iam nota. i. cognita distributori ostēdēs scꝫ pro cōiuge. i. loco coniugis quam fingit esse in sella. i. in lectica in qua cedere posset (dr̄ em̄ sedēdo sella quasi seda) sellā vacuā et clausam: et inquit cum quadam confidentia ad ipm distributorē seu eleemosynariū vt non fiat inquisitio. Galla mea. i. vxor mea: sic vocata est sup. in hac lectica clausa: dimitte. i. da mihi portionē et sportulam meā: et sine me abire quū aūt id statim nō faceret dispēsator dispensans ait petitor: moraris. i. detines me hic. Ille aūt sciens astutiam qua multos deprehenderat vacuas sellas aduectis se simulantes se coniuges aduehere. inquit. O Galla profer. i. produc et extolle caput sup. tuū. Ad qđ marito dispensator. noli vexare. i. molestare eam: quiescit. i. capit requiem post longam infirmitatem. Repetamus pauca. Pedibus albis. i. cretatis vel Gypsatis quod signum est serui transmarini et venalis Unde. Ouid. Nec tu quisquis erit capitis mercede retentus. Despice gypsati nomen inane pedis. Et tibullus. Barbara Gypsatos ferre catasta pedes Gypsum autē Galli vulgo plastrū vocāt. Funesta pecunia: que funerum sepe causa est. vnde. iij. Eneid. polidorum obtrūcat et auro. Ui potitur: qđ non mortalia pectora cogis. Auri sacra fames: quid non cogis. q. d. ad nihil nō cogis. Et dicit funesta a funere funus autem de funibus ceratis que cremantur dum cadauer ducitur.

Ipse dies pulchro distinguitur ordine rerum.
Sportula: deinde forum: iurisq; peritus Apollo:
Atq; triumphales: inter quas ausus habere
Nescio quis titulos egyptius: atq; arabarches:
Cuius ad effigiem non tantum meiere fas est.
Uestibulis abeunt veteres: lassiq; clientes:
Uotaq; deponunt ꝙꝙ longissima cene
Spes hominū: caules miseris atq; ignis emendus.
Optima siluarum interea pelagiq; vorabit
Rex * horum: vacuisq; thoris tantū ipse iacebit.
Nam de tot pulchris et latis orbibus: et tam
Antiquis: vna comedunt patrimonia mensa:
Nullus iam parasitus erit: sed quis ferat istas
Luxurie sordes: quanta est gula: que sibi totos
Ponit apros: animal propter conuiuia natum:
Pena tamen presens: cum tu deponis amictum
Turgidus: et crudum pauonem in balnea portas:

Ipse dies. diuitum atq; nobiliū notat auaritiam: qui cū salutati fuissent postea comitati in forum diuersaq; loca: reducti inde domū: Clientes non cibabant: qđ quidem illi sperant: hinc lassi et ieiuni vestibulis abibāt. Hec perfecto vera hui⁹ loci sententia est. Pulchro. ironia est: id est irrisio. Sportula. sportule tēpus. s. distinguit. prima em̄ et secūda hora salutabant sportule causa. Deīde forū. tertia hora iuris dicēdis tēpus distinguebat: qua quidē causidici comitabant reducti postea clientes nō pascebāt vt diximus. Forū Augusti forū intellige. Suetoni⁹ enim ait: ꝙ August⁹ publica opera plurima extruxit: ex quib⁹ precipua forū cū ede martis vltoris. Tēplū apollinis in palatio. Fori extruendi cā fuit hominū et iudiciorū multitudo: q̄ videbat nō sufficientib⁹ duob⁹ etiam tertio indigere. Itaq; festinanti⁹ necdū perfecta martis ede publicatū est: cautūq; vt separatim in eo publica iudicia et sortiones iudicū fierent. Atq; Plini⁹ scribit li. vij. ca. lv. in augusti foro apollo fuit eboreus: ppter id igit ait poeta iurisq; peritus apollo. nā ibi iudicia dabant hinc apparet totū hoc de vnico foro intelligendū. In eodem et statue triumphales erāt. Martialis enim ait lib. v. Nec litis tetricas forumq; triste no-

Forum. Augusti.

* Rex al's regnatorē al's diuitē sigt: al's nomē hꝫ vt h̄ loco ad aliqđ dictuꝫ: ad significādos cliētes q̄ eq̄ ac pasiti dn̄ꝫ sequūt: vt conēt nā sicut pasit⁹ē regis: et liberi⁹ pro ni: ita rex ē pasiti et patron⁹ liberti. vñ Ter. Nemo pro merito gratiā regi refert. Parasit⁹ apud Plautū in captiuis ita loquit. Naꝫ postꝙ me⁹ est rex potitus hostium: appellat enīꝫ pasit⁹ philopolemū regem suū apđ quē se pe cenabat.

Hinc subite mortes: atq; intestata senectus.
It noua: nec tristis per cũctas fabula cenas.
Ducitur iratis plaudendum funus amicis.

scem⁹: nec imagines superas. Nescio quis. Crispinũ intelligit cuius superbiã paulo superi⁹ ostẽdit. egypti⁹. Asie prima pars Egypt⁹: cui ꝓpinqua arabia. qd̃ Mella scribit: ꝓpterea Iuue. ait Egypti⁹ atq; arabarches. i. arabũ princeps: eoꝝ scʒ qui tũc in vrbe erãt ꝑ qd̃ etiã cũ taxat cõditionis libertine ostẽdẽs. Nõ tantũ meiere sed etiã egerere. Vñ Hora. sat. viij. in p̃mo volumine ait. Atq; in me veniat mictũ: atq; cacatum Iulius. Et Sueto. scribit Neronẽ fuisse religionuʒ cõtẽptorẽ: preter vni⁹ dee syrie: quã mox ita sp̃euit vt vrina cõtaminaret alia sup̃stitione captus. Vestibulis abeũt. Nisi vti superius exposui intelligit ibi scʒ ipse dies pulchro ꝛc. hic locus nõ recte exponi poterit: nã illud hoc aperit. Vestibulis abeũt ipsoꝝ scʒ diuitũ. Est aũt vestibulũ locus ante ianuã dom⁹ vacuus ꝑ quẽ de via aditus accessusq; ad fores edium fit. Ipsa eñi ianua ꝓcul a via fiebat area intersita q̃ vacaret. Autor Macrobius li. vj. sat. Veteres: propter hoc arguit magis amãdos a diuitibus ipsis. Lassi. satis supra cur lassi ostendimus. Votaq; deponũt. Ordo est: ꝛ deponũt cene vota q̃q̃ longissima. Apppositio spes hoĩm: per acclamationẽ: erat eñi quid minimũ qd̃ sperabãt: longissima autẽ dicit: qm̃ seri⁹ dñm reduxerãt diutiusq; esurierãt peracta iã nona hora: nã decima erat mẽse vt patuit. Sensus ṽo est. Vestibulis abeũtes cliẽtes cene spem reliquebant: q̃uis diutius eã sperassent atq; expectauissent: vltra scʒ sportulã: q̃ erat centũ quadrantũ. Deponũt. nõ eñi recta cena dabaꝛ eo tp̃e: sed sporsula tantũ. Emendus. ex quadrãtib⁹. s. sportule: quos loco cene acceperãt. Interea. dũ cliẽtes emebãt caules ꝛ ignẽ ꝛ centũ quadrantib⁹. Vacuis. q: solus sine cliẽtibus. Thoris. lectulis seu puluinis. q̇bus stratis olim vescebantur. hinc Tricliniũ ab trib⁹ lectulis stratis dicebaꝛ. De tot. pro ex tot. Orbib⁹. Citreas mẽsas intelligit: de quib⁹ Plinius ipse lib. xiij. c. xvij. multa dixit. Vbi f̃m quosdã Cedrus ꝓ Citro male legitur. Ex hac aũt arbore mẽse magno emebanꝛ: nec putredinẽ seu cariẽ vlla sentiebãt: ꝓpterea dixit ꝛ tã antiquis. Est aũt Citrus apud Mauros plurima. In principio ṽo dicti lib. xiij. ꝛ Cedri ꝛ Citri legiꝛ. Potes ꝛ argẽteas patinas intelligere. Iam: q: soli optima edũt diuites. Parasitus. cliens. is Parasitus dicebatur: q: oĩa cibi gratia laudabat: tolerabatq;. Diciꝛ autẽ a para quod est iuxta ꝛ sirõ cibus. sitos ṽo frumentũ. Quãta est gula. Philoxenus erixius voluptatib⁹ deditus epularũ: precatus est: vt lõgius sibi guttur q̃ gruis fieret. Propterea q̇ tactu delectabaꝛ. Autor est philosophus libro. iij. ethicorũ. Gula aũt vt idẽ ostẽdit lib. j. de animalibus intra collũ est: cui comes arteria iungiꝛ priorem obtinens situm. Nam Cartilagine alteria constat: ꝛ sanguinis q̃q̃ exigui cõpos est: venulis complexa tenuibus. Arteria: accipiendi reddendiq; tantũmodo spiritus officio fungitur. Libro ṽo scd̃o eiusdẽ operis ait: q̇ gula incipiẽs ab ore deorsum tẽdit ad pulmonẽ septũq; trãsuersum: hinc se ad vẽtrẽ applicat maiorẽ. Animal. Macrobius li. ij. de som. ait. Animal esse corpus animatũ. Cõuiuia: de cõuiuio videto in sat. xj. videto etiã plurima apud Gel. lib. xij. c. xj. Luxurie. voracitatis. Sordes maculas vitia. Deponis amictus. vcʒ in apodyterio. i. spoliatorio. Apodio eñi exuo significat. Turgidus: cibo repletus. qd̃ quidẽ inicũ est. Nã vt scribit Cice. in Catone maiore. tm̃ cibi ꝛ potionis adhibenda vt reficianꝛ vires nõ opprimanꝛ. Nec ṽo corpori solũ subueniendum est: sed etiã menti: atq; aĩo multomagis. Crudũ pauonẽ. i. indigestũ incoctũ nimio luxu. Cruditates aũt vt refert Macrobi⁹ lib. vij. sat. eueniũt aut qualitate succi in quẽ cibus vertitur si nõ sit aptus humori: qui corpus optinuit: aut ipsius cibi multitudine nõ sufficiente natura ad oĩa q̃ congesta sunt cõcoquẽda. In balnea portas instituerũt eñi medici quidã balneas ardentes teste Pli. quib⁹ ꝑsuasere cibos concoqui: multi ṽo ad sepulchrũ efferebanꝛ. hinc subite mortes. ab luxu videlicet: cui⁹ quidẽ mod⁹ est optimus. De Socrate eñi Laertius scribit: q̇ adeo parce ac tẽperate vixit vt cũ athenas lues sepenumero vastaret: solus ipse nũq̃ egrotauerit. Et Hor. li. j. epi. ad villicũ suũ ait. Cena breuis iuuat. Atq; intestata senect⁹. oĩa luxu cõsumpserãt: hinc senes effecti nihil testari poterãt: seu subita morte oppressi intestati moriebanꝛ. Duciꝛ funus. funerale ṽbũ. Vergi. lib. iiij. geor. de apibus. Tunc corpora luce carentũ exportãt tectis ꝛ tristia funera ducũt. Duciꝛ aũt funus. i. fiũt exequie seu efferꝛ funus. i. cadauer ipsuʒ. Funus p̃terea quũ exequias designat ab funalib⁹ diciꝛ: quũ ṽo mortẽ significat ab greco trahiꝛ. nam phonos cedes interpretanꝛ. Plaudendũ. leticie dandum. Iratis: nihil eñi bonoꝝ illius habuerant.

¶ Ipse dies pulchro ꝛc. Per ironiam dicit Romanos diuites pulchre obseruare officiũ singularũ horarũ: q: institutũ erat narrante Marciale vt prima hora ꝛ secũda fierent salutationes tertia adireꝛ forũ. ꝛ eũ ordinẽ obseruabãt: sed in fraudẽ clientũ: q: nõ redibãt tẽpestiue domũ vt sportulam clientib⁹ darent. Vtcũq; intelligant alij ego sic intelligo: vt Romani magistrat⁹ q̃ preerãt iuridicendo prima luce iuerint salutatũ ditiores vñ debuerint redire domũ suã vt a suis salutarenꝛ q̃ eos in forib⁹ prestolabanꝛ: sʒ recta ibãt ad foꝝ vbi ius dicebaꝛ: ꝛ ita miseri clientes q̃ sperauerant salutando se merituros sportulam ex qua sibi compararent lautã cenã: videntes q̇ dñi non redirent deposita spe ieiuni et famelici abibant. Non ergo intelligo q̇ sportula primũ petatur a clientib⁹ sed ab aduocatis clientuloꝝ: nec q̇ clientes deduxerũt aduocatos suos in forũ: sic enim iam sportulam meruissent: sed q̇ aduocati illi diuites priusq̃ clientes poterant aduenisse: abiuerint salutatũ et petitum sportulam nec rediuerint donec tempus salutandi esset transactũ: ꝛ ita miseri clientes famelici redibant et princeps salutatorũ. i. q̃ plurimos diuites salutauerat post abitum illoꝝ lautissime cenabat. ꝛ id quidem solus qd̃ signũ summe gulositatis est: cui⁹ penã incidentaliter subiũgit dicẽs: q̇ ex tali voracitate sepe ĩ balneis subite fiebant mortes. Ordo est. Ipse dies. i. officiũ diurnũ distinguiꝛ pulchro ordine rerũ: q: ad res ad quas institut⁹ erat dies seruato ordine. Sportula: supple petiꝛ a diuitib⁹ primũ ꝛ hoc duab⁹ horis. vel de Apollo iurisperit⁹. i. q̃ est iuxta forũ iudiciale vel qui leges licurgo dictitasse diciꝛ sup. petiꝛ: sed melius priori modo ꝓpter hoc qd̃ sequiꝛ. Atq; ꝑ et. ꝛ triũphales sup. statue decrete triũphatorib⁹ ꝛ posite ad forũ iudiciale sup. petunꝛ inter quas sup. triũphales statuas nescio q̇s. q. d. indignus q̃ nomineꝛ a me: egypti⁹ ex egypto: atq; ꝑ et arabarches. i. priceps seruoꝝ ex arabia ad cui⁹ effigiẽ. i. statuã ad eius similitudinẽ effictã: non est tantũ. i. solũmodo fas. i. licitũ meiere. i. mingere vel vrinã spargere. sʒ sup. qd̃ propter honestatem pulchre subticuit: ꝛ ergo honor sit aurib⁹ tuis lector: etiã cacare aut oletũ face-

Egyptus.
Vestibulũ.
Tricliniũ.
Citree mẽse.
Parasit⁹.
Philoxen⁹
Gula.
Arteria.
Animal.
Apodyterium.
Cibi modus.
Funus.
Ascẽsius.

fert: ausus est habere titulos.i.inscriptionē nominis sui.Et ita periphrasi.i.circūlocutione quadā forl
angusti:per trāsitū taxat more satyrico Crispinū qui ex infimo loco ad eā gloriā vt illic statuaꝫ haberet
malis artibꝰ prouectus est.Cū ergo deberēt salutatis alijs redire domū vt a suis salutati in forū dedu
cerenť:recta ibant in forū.⁊ ita clientes.i.familiares aut in fidem ⁊ tutelam eorū cōmissi:veteres lon-
ga obseruantia et fide cogniti: ⁊ lassi ex longa statione vel expectatiōe abeūt.i.discedūt a vestibulis.i.
locis ad standū et obseruandū ante fores diuitū idoneis: erant em̄ defensi illic stantes a sole ⁊ imbri-
bus:sed nō erāt intromissi:qꝛ foris sub tecto tamē stabāt.vnde vestibulū potest dici a ve particula que
aliquādo diminuit:et stabulo.quasi sit paruus locus ad standū sicut in templis sepe huiusmodi loca
videmus que etiā vestibula proprie dicuntur.Abeūt ergo vestibulis et deponūt vota.i.desideria sua.
vel spes suas.Potest tamen esse vt vota iam destinauerint in animo si sportulam impetrauerint que
deponūt ꝙꝙ.i.licet spes longissima.i.longissimo tpe per meritū concepta(non em̄ speramus proprie
sine merito)hominū.i.quā etiā illi qui hoīes sunt habent:cū tamen maiora sperare debeāt: sit supple
spes cene.Mancinellus sic exponit.et deponūt vota cene ꝙꝙ longissima.⁊ deinde per acclamationeꝫ
additur spes hominū.Acclamatio autem fit quoties ad id quod dictū est acclamare cogimur ꝓpter
mirabilitatē eius sicut.j.eneið.Vergilius postꝙ tetigerat que prius Eneas passus esset et quid superi
permiserūt destrui vt Roma construeretur:acclamat dicens.Tante molis erat Romanā condere gen
tem.Est ergo hic ꝭm eū acclamatio vt sit videre que sit spes hominū.vel sic o spes hominū sup.viles ⁊
inanes.Potius diceremus apposionem vt sit deponūt vota longissime cene: vota dico existētia spes
hominū.Idē Mancinellus intelligit vt ex quadrantibus sportule emāt cliētes cibi caules ⁊ reliqua.
Sed ego intelligo vt sportulam non habuerint:nec sperauerint habere cenam ja salutatis.Nō em̄ ve-
risimile est vt vsqꝫ ad horam decimam a prima illic steterint:sed sportulaꝫ vnde vnam dūtaxat cenam
cōparare possent sperauerant:oppiparā tamē:qua spe fraudati coacti sunt emere holuscula ⁊ ignē ex
proprijs pecunijs.Habent quidā codices homini:vt sit ignis emēdus est homini miseris.i.ꝓ mise-
ris domesticis.vel vt Geor.Val.accipit.Spes homini sup.hec manet ⁊c.sed quia plures hominum le
gunt acipiamus sic.Clientes abeūt vestibulis lassi ⁊ deponūt vota.i.desideria sua: desiderauerant em̄
habere bonam cenam ex centum quadrantibus sportule ꝙꝙ spes longissima hominum sit sup.spes
cene:id est ꝙꝙ non sperauerint nisi vnam cenam ex tot laboribus tamen illusi sunt:et ita ignis emen
dus est.i.lignū vnde fiat ignis emendum est miseris.i.debet emi ab ipsis miseris:et caules.i.holuscu
la accipiēdo speciē pro genere ⁊ partem pro toto.nam caulis ea pars herbe est vnde se producit foliū.
Caules igitur supple emendi sunt.Est enim hypozeugma:id est ab inferiore.Rex horꝫ:id est princeps:
id est qui plurimas sportulas sibi acquisiuit:vel qui eos ita pro libito regit:vel re vera quem sperauc-
rant habere regem:sicut secūdo eneið.Chorebus dicitur gener Priami: qꝛ fore sperauerat.Rex autem
est dominus conuiuij vt sepe apud Martia.inuenies.Rex ergo horū.i.qui debebat eis dare vnde ce-
nam haberent:vel saltem eos ad cenam inuitare:vorabit:id est ingurgitabit;interea dum ipsi miseri
comparant sibi holuscula:optima supple obsonia siluarum et pelagi.i.que in siluis et pelago possent
comparari.i.optimas feras ⁊ optimos pisces:⁊ iacebit:id est procumbet tantū: id est solūmodo: ipse
nullo accepto:in supple thoris vacuis:id est lectis discubitorijs quos ternos habebant:vn̄ triclinium
dictum est:⁊ singuli quatuor conuiuas capiebant:vnde Horatius primo sermonum.Sepe tribus vi-
deas lectis cenare quaternos.Iacebit inquam tantū ipse:id est nullo conuictore adhibito.nā cōedūt
supple plerique.hoc enim moris est vt quotiens ad generalitatem referimus verba sine suppositis pro-
feramus vt ita aiunt.vrbem quam dicunt Romam.Nunquid de spinis colligent vuas ⁊c.Comedunt
ergo iam fere omnes diuites:patrimonia:id est omnes diuitias quas ex successione patris obtinue-
runt vna mensa:id est in vna cena vel in vno obsonio sicut apud Horatium videre licet de ijs qui ex
canoris et preciosis auiculis cibum et qui ex vnionibus maximis potum sibi cōparauerunt.cōedunt
ergo sic vt supple nihil reliquant de tot pulchris ⁊ latis et tam antiquis orbibus:id est mensis rotun-
dis ex citro factis aut forte argento aut ebore.aut de tot vasculis rotundis.aut orbibus que scissoria
vulgus appellat.Pulchris:et quod ad precium facit.⁊ antiquis: quod ad charitatem.Vnde maxime
damnandi tales sunt ꝙ congesta forte multo sanguine ⁊ sudore ⁊ diu conseruata non sine maxima an
xietate a maioribus:vna mēsa cōsumūt.Nec placet vt dicamus de tot orbibus.i.ex tot orbibus:quasi
ex orbibus intelligamus eos cibos capere:qꝛ tūc reliqui essent orbes.nec intestati morerētur.Nā po-
tior sensus est subaudiendo qđ dixi:vel nihil subaudiēdo sic. Comedunt vna mensa patrimonia a tot
pulchris et latis et tā antiquis orbibus.i.licet parentes eis reliquerint tot pulchros orbes ⁊c.Cōedūt
tamen totum patrimonium vna mensa.Nullus parasitus.i.sectator ⁊ adulator cibi gratia critiam.i.
qn̄ ita viuere volunt.vel postꝙ ita viuere instituerunt.Sed quis ferat.i.patiatur equo aīo istas sor-
des.i.tā cōtēnendas feditates luxurie.i. quas ipsi luxu suo seu:luxuria.i. nimia supfluitate sumptus
faciunt quibus tamen se lautos putent appellandos.Et quidem artificiose dictum sicut in sequenti
satyra.Cum sis inter socraticos notissima fossa cinedos:nihil em̄,est Sacraticis magis cōtrariū ꝙ vt
cinedi sint:⁊ tn̄ qꝛ illi qui cinedi erāt se Socraticos iactabant:coniunxit repugnantia.Similiter:hic.
Sordidus em̄ proprie dicitur auarus nō audēs quicꝙ exponere pro lautiore vita. Luxuria aūt dicit
vbi est superfluitas in amictu aut victu aut corporis ambitione etiam in segetibꝰ.Quomodo ergo di-
xit sordes luxurie:Certe ꝙ in eisdem sunt.Sordidi em̄ merito dicunť:qꝛ nullū admittunt clientulum
aut parasitum.Luxuriosi autē in sumptu:qꝛ vna cōmedūt patrimonia mensa.Et ideo acclamat poe-
ta per indignationem satyricam.Quanta est gula:id est voracitas hominū:vel quāta: id est ꝙ magna
est gula: id est ea pars hominis qua cibus ingurgitatur:quasi dicat oportet sit ꝙ maxima:vtpote que
ponit sibi:id est vni nullo admisso totos.i.integros apros animal per appositionē: quasi dicat apros
dico existentes animal natum propter conuiuia: id est cōmessationes:cū tamen conuiuia honestiora
sint a cōuiuendo dicta.Et potest esse sensus vt dānet cōsuetudinem eorū qui ex apris epulum dabant:
quasi sine eis epulum dari non possit.Vel vt damnet eos qui animal natum: id est a natura ꝓductū
propter cōuiuia.i.vt plures simul viuant:ponunt sibi solis.Primus autē aprum solidū apposuit epu
lis Seruilius tullus:vt autor est Pli.Pena tamē sup.est presens.i.in promptu vel presto siue ꝙ primū

Acclamatio.

presens.

insequẽs: sicut venenum dicitur presens quod ꝙ̄ citissime necat: ⁊ deus vel amicus presens qui qđ peti tur ꝙ̄ ocissime confert. Pena ergo. i. vindicta vel punitio est presens. i. statim sequitur: quum. i. quando tu sic voras cibos: deponis amictꝰ vt intres balneũ postero die ꝙ̄ pauonẽ voraueris: vt lautus ad aliã cenam properes: ⁊ quum tu Turgidus. i. habens ventrem inflatũ portas pauonẽ crudũ. i. indigestũ in stomacho tuo: in balnea. Est eñi caro pauonis difficillime digestionis. vnde sanctus Augustinus de ci uitate dei lib. xxi. ca. iiij. Quis enim inquit nisi deus creator omniũ dedit carni pauonis mortui ne pu tresceret? Quod cum auditu incredibile videreť euenit: vt apud Carthaginẽ nobis cocta apponeretur hec auis: de cuius pectore pulparũ quantũ visum est decerptũ seruare iussimus: quod post dierũ tãtũ quantũ alia caro quecũq; cocta putresceret: prolatũ atq; oblatũ nihil nostrũ offendit olfactũ. Itemq; repositũ est post dies amplius ꝙ̄ triginta idem quod erat inuẽtũ est. Idemq; post annũ: nisi ꝙ aliquã- tulum corpulentie siccioris ⁊ cõtractioris fuit. Hec ille. Bene ergo hic pauonem crudum dicit: forte ta- men pro homine crudo. Nam crudus est cui cibus indecoctus ⁊ indigestꝰ in stomacho est. cuius aspe- ctus immitis fere est: vnde ⁊ crudelis dictus: sed etiam cibum crudũ vulgo dicimus. Sciens autẽ lau tiora conuiuia Romanis fieri solita postꝙ̄ lauti ⁊ vincti in balneis fuerant: et ita solũmodo cenarum sumptuosarũ mentio vbiq; fit. Nam prandia reprehẽdebãtur. hinc id est ex hac balneatione repleto sto macho: fiunt supple mortes subite ⁊ senectus intestata: id est que nullum fecit testamentũ. Vel quia vn- de faceret non habuit: vel quia subita morte preuenta non potuit. Noua fabula: id est fabulatio: it id est diuulgatur per cunctas cenas. Funus: id est feretrum in quo erat cadauer. vel ipsum cadauer plau- dendum: id est cum plausu accipiẽdum ducitur: id est effertur ad sepulchrum amicis: id est ab amicis iratis. Item vtitur antithetis: id est contra positis. Nam irasci de re plaudẽda nõ est vero simile. Sed varie responderi potest: vel vt amici videantur irati sub persona: id est sub inuolucro capitis quod ca- putium vocant: attamen sibi plaudant ꝙ ita mortuus sit anteꝙ̄ omnia consumpserit. Nam vt in vete- ris mimi prouerbio est apud Aulum Gelium: heredis luctus sub persona risus est: vel vt funus plau- dendum dicatur ab aliis epulonibus quibus plaudendũ erat in tam voracis hominis morte: et ami- ci irati sint: propterea quia parum reliquerit. Vel reuera plaudendum amicis: quia iam mortuus sit: iratis: quia non prius.

Pauo.

Crudus.

Nil erit vlterius quod nostris moribus addat
Posteritas: eadem cupient: facientq; minores.
Omne in precipiti vitium stetit: vtere velis:
Totos pande sinus: dicas hic forsitan: vnde
Ingenium par materie est? vnde illa priorum
Scribendi quodcũq; animo flagrante liberet.
Simplicitas: cuius non audeo dicere nomẽ?
Quid refert dictis ignoscat Mutius: an non?
Pone Tigillinum: teda lucebis in illa:
Qua stantes ardent: qui fixo gutture fumant:
Et latum media sulcum deducit arena.
Qui dedit ergo tribus patruis aconita: vehatur
Pensilibus plumis: atq; illinc despiciat nos?
Cum veniet cõtra: digito compesce labellum:
Accusator erit: qui verbum dixerit: hic est.
Securus licet Eneam: rutulumq; ferocem
Committas: nulli grauis est percussus Achilles.
Aut multum quesitus Hylas: vrnamq; secutus
Ense velut stricto: quotiẽs Lucillius ardens
Infremuit: rubet auditor: cui frigida mens est
Criminibus: tacita sudant precordia culpa:
Inde ire ⁊ lachrime: tecũ prius ergo voluta
Hec: animante tuba galeatum sero duelli
Penitet: experiar quid concedatur in illos
Quorum flaminia tegitur cinis: atq; latina.

Nil erit vlterius. Postꝙ̄ poeta ipse varia diuersaq; vitia supra ostẽdit me rito hec verba profert. In precipiti in abrupto ⁊ cacumine ac sũmitate adeo ꝙ vlterius ꝓgredi nõ potest. Vitium. dixit philoso. autore Laertio: vitiũ ad miseriam atq; infelicẽ vitaʒ sufficere: quãtũlibet corpus affluat bonis. Vte re velis: seipsum hortatur ad scribẽdã satyrã vel monitorẽ amicum introdu cit. Loquiť autẽ methaphoricos: nau te eñi velis vtũtur: quo citius port te neant. Sinus. ingenij vires. Dicas. di cere posses. Ingeniũ: naturalis sapiẽ- tia ingenium est: autore Nonio. Et Vi ctorinus in rhetorica sic ait. Ingeniuʒ est vis quedaʒ naturaliter animis in- sita suis viribꝰ preualens. In ingenio itaq; ⁊ sapiẽtia est ⁊ eloquẽtia. materie vitiorũ scʒ. Vnde illa priorũ. Flaccꝰ in Satyra quarta ostẽdit. Eupolis ⁊ Cra tinus Aristophanesq; poete. Atq; alij quoꝝ comedia prisca virorũ est. Si ꝗs erat dignꝰ describi: ꝙ malus aut fur. Qđ mechꝰ foret aut sicariꝰ aut alioꝗn famosus multa cũ libertate notabãt: hinc omnis pendet: Luciliꝰ hosce secu tus: mutatis tantũ pedibꝰ numerisq; facerꝰ. Cicero demũ li. iiij. tusc. scribit ꝙ ne liceret carmẽ fieri ad alterꝰ iniu riam leges sanxerunt. Simplicitas. li bertas. Simpliciter enim loquiť qui aperte et libere dicit. Est autem liber tas potestas viuendi vt velis: autore Cicerone in parado. Cuiꝰ non audeo dicere nomen. Domitianus enim li- bertatẽ ipsaʒ oppresserat. Quid refert dictis. Loquiť adhuc amicꝰ: ⁊ sensus est. Si mutius sceuola in quẽ olim Lu cilius inuectꝰ est in se dictis parceret: vel nõ nihil referret: ⁊ id quoniã nulli erant imperatores: sed respublica li- bera. hinc Lucilius euʒ libere carpere potuit. Nũc ꝟo minime liceret impu-

Manci.

Vitium.

Ingeniũ.

Libertas.

ne aliquem carpere.imperatores enim vlciscerentur.Hinc ait pone Tigillinum. Refert: distat dictis
in se ab Lucilio quondã. Pone Tigillinũ:vt olim Mutium Lucilius posuit. Tigillinũ vero.i. hominẽ
gratum imperatori:vt fuerat Tigillinus Neroni.De Tigillino aũt latius dictu3 est superius.ibi. Cum
fas esse putet ⁊ cetera.Pone Tigillinum teda lucebis ⁊cetera.Hinc Cicero libro.ix.epistola ad Papyriũ
optime ait.Reliquũ est ne quid stulte ne quid temere dicam faciam ve contra potentem.Teda affixo li
gno quod tedam appellauit:quia vti teda arderet fixo gutture: scilicet vnco quo tracti fuerant in are
nam ad scalas gemonias:vbi postea pendentium crura frangebãtur: et iniecto igni ardebant vel fixo
gutture fumãt:quouiã affixi palo:vt Seneca tradit cõburebãtur.vel vt Suetonius refert:quia noxijs
gladij mucro mento supponebatur:vt visandam faciem preberẽt omnibus.Deducit. ordo est lucebis
in illa teda qua ardent stantes qui fumant fixo gutture: et qui deducit latum sulcum in media arena:
per quod non omnes qui vrebãtur vnco tractos intelligendum:is autem ordo verissimus est quẽ per
me excogitatum:postea magis confirmauit quidã antiquissimus textus:erat enim super deducit pro

Tigillinus
glosula qui appositum:deducit trahit.Qui dedit ergo tribus.respõdet amico poeta.ergo quia simpli
citer ac libere in aliquos scribere minime nũc liceret vti quõdã Lucilio.Trib⁹ patruis.de ipso Tigilli
no intelligendũ.Prob⁹ enĩ vt aiũt sic scripsit.M.Ophoni⁹ Tigillin⁹ homo omniũ nequissim⁹ tris pa

Aconitum
truos habuit quos oẽs vt eorũ hereditatib⁹ potiret veneno absumpsit:subtractisq̧ anulis ⁊ falso tabu
lis signatis hereditates summo scelere cõsecut⁹ est.Aconita.Solin⁹ scribit in ponticis oris aconẽ por
tum esse qui prouẽtu malorũ graminũ vsq̧adeo celebris est:vt noxias herbas aconita illinc noiemus.
Vehatur sup.sine reprehẽsione.Pensilib⁹ plumis:eleuatis in letica.Quũ veniet cõtra. consulentis seu
cõmonẽtis amici verba.Digito cõpesce labellum.Perfer erit lucro lingua retẽta tuo.inquit Ouidius
Qui supple illi.Verbum dixerit. sic legi aiunt:in antiquissimis codicibus quod quidẽ magis superio
ri sententie conuenit.Nam si etiam bene diceres accusator:tamẽ falsa referret: hinc tacere melius hic
est.eiusdem amici ostendentis accusatorem vox est.Securus licet Eneam.Per hunc ⁊ alios subsequẽ

Eneas.
tes mortuos tantum ⁊ quasi incognitos viuentibus impune reprehẽdi posse ostendit. Eneã. Eneas
laudabilis interpretari potest.enos enim est laus.eneo laudo Anchise autem Troiani ⁊ veneris filius
Troianorũ dux fuit.de quo late Maro et Liuius.Rutilũq̧ ferocẽ. Turnum intelligit Rutulorũ regem

Ardea.
qui ardeam incolebat antiquo in latio sitam.Unde ⁊ Strabo lib.v. ardeam appellat Rutulorũ Colo
niam.De distantia vero ab mari quam ponit ipse secus est.Nam longe propior mari est.Ponit enĩ sta

Hylas.
dia.lxx.Cõmittas.tue satyre inferas.Percussus:id est reprehẽsus ab aliquo. Hylas.Is vt Strabo do
cet lib.xij.ex socijs Herculis fuit qui etiam argonauta erat.Probus addit q̧ in Mysia dũ ad haurien
dum aquam Ascanij fluuij vrnam extulisset:⁊ ad ripam accederet adamatus ab nymphis ⁊ raptus est.
Strabo vero iuxta Prusyadem vrbem in Bithinia fuisse scribit vbi festa quedam celebrãtur:in quibus
per montes vagi ac saltantes Hylam vocabant. Hylas autem resono vel clamo significat. Ense velut
stricto.Consulere Iuuenali amicus videtur ne reprehendẽdo aliquos nominet.Quisq̧ enim sue culpe
conscius in se quoq̧ reprehensionẽ accipiet:q̃uis minime nominatus.Velut.tanq̃.Stricto:euagina

Infremuit
to.Ardens:iracũdus.Infremuit.reprehendendo exclamauit insonuit.Est enim fremere magnũ sona
re.vt Nonius ait.vir.fremit impia plebes.Rubet auditor.speculum enim mentis est facies. vt inquit

Facies.
Hieronymus de castitate loquens:⁊ taciti oculi cordis fatentur arcana.Rubet auditor.id quidem pu
dore accidit.natura enim cum aliquid ei occurrit honesto pudore dignum:imũ penetrat sanguinem:

Rubor.
quo cõmoto atq̧ diffuso cutis tingitur:⁊ inde nascitur rubor qui color est sanguinis: quem natura pu
dore tacta ante pro velamento tendit:vt phisici dicunt.de quo legito Macro.lib.vij.Cui frigida mens
est criminib⁹.Vacare culpa magnũ est solatium inquit Cicero libro.vij.epistola ad Trebatiũ.Frigida
mens criminibus.scelerũ timore id euenit.Unde etiam tremere solent q̃ timent: quia virtus anime
introrsum fugiens neruos relinquit quib⁹ tenebat fortitudo membrorũ:⁊ inde saltu timoris agitant
de hoc etiam Macro.lib.vij.satu.Tacita.latenti.Sudant.propter angorem ipsi⁹ culpe ⁊ anxietatẽ.pre
cordia. exta homini ab inferiore viscerum parte separant membranis q̃ precordia appellant: q⁊ cordi
pretendunt.Pli.libro.xj.Interpres.Item Aristoteles lib.j.de animalib⁹ sic ait.Tenuissimũ medio sub
pulmone septũ transuersum pectoris est.q̃ precordia et cinctum appellant: costis et sub cartilagineis
spine annexũ parte media tenue membraneaq̧ exiliate contextum.Inde ex culpa ⁊ intellecta reprehen
sione q̃uis minime nominat⁹ irascit: quid igit ageret nominat⁹? Ire.s.veniũt et lachryme. solent enĩ
pre nimia ira etiã lachrymari.Prius.anteq̃ aliquẽ reprehẽdas.Ergo qm̃ reprehensi maxime irascunt
et scribẽdi libertas ablata est.Hec que superi⁹ dicta sunt.Animante tuba.i.hortante ⁊ impellẽte ad pu
gnam:quo verbo Macrobius etiã vsus est lib.j.de som.sic dicens.Spẽ regis animauit.Et lib.v.satu.
Sic.Sed ⁊ ipse future felicitatis aiauit.Vel si anime añ tubas (vti in antiquissimis codicib⁹ legi aiũt)
placeret:sic cõstrue.Ergo prius tecũ volupta hec o anime.i.o mẽs ante tubas.i.anteq̃ tube sonent ad
pugne initiũ:hoc est anteq̃ scribas:⁊ sic poeta loquitur.nam seipsum cõmonet.Aliter enĩ amici verba
essent.Poete vero illa.Experiar quid cõcedat ⁊c.Duelli:hoc est belli.ex duello enĩ bellũ factũ est.autore

Appia via. **Valeria ⁊c.** **Latina via** **Algidum.** **Ferentinũ** **Frusino.** **Fabrateria.** **Aquinum** **Casinum.** **Augusti.** **Mausoleum.**

Fabio lib.j.Experiar.ostẽdit se mortuos reprehensurũ.Flaminia.de hac iã superius. Latina. precla
rissime sunt vie:vt Strabo docet libro quinto.Appia: latina. Valeria. Appia quidam ad mare vsq̧ si
nuessam protenditur.Valeria vero in Sabiniam vsq̧ marios.a Tyburtinis enim capiens initium ad
marios ⁊ corphiniũ.pelignoru3 metropolim ducit.In ea latine vrbes sunt.Valeria ⁊ Carseoli et Alba.
Inter appiam et valeriã media latina est:que ad Casinũ oppidum coniungitur appie:ab capua decez
et nouem distans stadijs.Transit autem latina per Tusculanos montes ad oppidum descendens al
gidũ.postmodũ i ipsa latina vrbes sunt Ferẽtinũ Frusino ⁊ Fabrateria iuxta quã terus Amnis fluit.
Aquinũq̧ magna ciuitas est. iuxta quam Melpis flumen labitur ingens. Casinum preclara ciuitas
est latinorũ nouissima.Hec ex libro.v.Strabonis.Via autem flaminia ⁊ latina mortuorũ tumuli erãt.
Unde idem poeta Satyra quinta ait.Et cui per mediã nolis occurrere noctez Cliuose veheris dũ per
monumenta latine.Augusti quoq̧ reliquias in Mausoleo: hoc est monumento inter flaminiã viam
ripãq3 tyberis condiderũt:q̃d opus sexto suo consolatu extruxerat circũiectasq3 siluas et ambulatio
nes in vsum populi tunc iam publicarat.quod Suetonius scribit:latius tamen Stra.lib.v.

Ascēsius.

Nil erit vlterius ⁊c. Hic incipit vltima inter ꝑ̄cipales partes huius satyre in qua poeta sic ꝓcedit. Primo ostendit oīa vitia tp̄e quo motus est ad satyrā scribendaȝ fuisse in summo gradu:ita vt posteri nihil noui sceleris excogitare possint: ⁊ ergo cohortat̄ se ī scđa persona tanq̄ aliū dicēs:vtere velis ⁊ pāde totos sinus .i. plenā operā in scribenda satyra. verūtamen q: non viuorū sed mortuorū vitia licituȝ erat nominatim carpere:ideo inducit ad imitationē Persij monitorē:et dicit:q: oīa q̄ nunc regnāt vitia:carpere nō possum expresso nomine eius: q̄ ea commisit:qđ tamē presupponere videor. Et ex quo per hoc infero mihi scribendum esse:tu quisquis ades admonitor vel castigator dicas mihi hoc loco: vñ o Juuenalis fiet tibi libertas scribendi quicquid velis sicut facta erat priorib⁹ vt Lucilio ⁊ grecis: quasi dicat nullo pacto fiet tibi. Ad qđ poeta more irascentiū ex arte rhetorica cū respondere nequeat ad interrogata:id eñi lata lege cautū erat ne quis famosum libellum edat:obijcit aliā questionem dicens. Cuius non audeo dicere nomen:quasi dicat nullius non audeo. immo cuiuslibet audeo quod confirmat exemplo Lucilij qui mutium reprehendebat paruifaciens an ignoscat necne. Ad quod admonitor. queris cuius nomen non audeas dicere. pone solūmodo Tigillinū .i. quemuis pessimum ⁊ vilissimum hominem:sed magnum adulatorem et imperatori charum sicut erat Tigillinus Neroni: tu statim ad supplicium traheris quomodo quidam martyrum sanctorum a Nerone trahi iussi sunt. Ut enim dicit Carderinus:duo genera suppliciorum erant apud antiquos. aut enim puniebant̄ more maiorum hoc est pendentes e furca nudis corporibus ⁊ cesi virgis vsq̄ ad mortem: vt Trāquillus interpretatur:ad scalas gemonias trahebātur:hoc est inserto gutturi vnco producebātur in harenā vbi postea pendentium crura frangebantur et iniecto igni ardebant:hoc genus supplicij in Claudio commemoratum est a Suetonio tranquillo. ⁊ Nero exercuit in christianos:quibus ardentib⁹ in vsum luminis vsus est. Nouum excogitauit Domicianus qui faces per obscena immitti iubebat: hec ille. Ad hoc autem obiectum admonitoris respondet poeta. si ita est ꝙ suppliciū de me sumeret̄: permittam ergo homicidā pessimū in malitijs suis gloriari ⁊ nos despicere. Immo dicit admonitor. cuȝ obuiam forte venerit digito cōpesce labellum ne verbum siue bonum siue malū dixeris: quia accusator aderit: sed si vis scribere satyraȝ esse poteris securus:licet committas libro tuo antiquissimos heroas et principes:et apud latinos aut Troianos Eneam et Turnum:apud Grecos Achillem: qui percussus .i. postq̄ occisus est nulli grauis est et etiam hylam q̄uis sit multum quesitus. Respondet poeta verum quidem est ꝙ id securus faciam sed non tā vtilis reipublice aut bonis moribus:nā quis fructus sequetur si mortuos carpā: quasi dicat nullus. At cū Lucillius mordaci verbo quasi ense stricto vitiosos ꝑstigauit viuētes erubuerūt ⁊ alij veriti sunt peccare. Respōdet admonitor: verū quidē dicis: sed lachryme ⁊ ire nascebant̄: ⁊ adhuc nascerent̄:inde .i. ex illa manifesta reprehensione. ⁊ ita cōstitues tibi multos inimicos. cogita ergo hec priusq̄ feceris. Nam si quem ꝓuocaris ad pugnā ⁊ iā in harena seu loco ad hoc constituto galeatus prodeas:tunc tardū esset nimis si iste duelli penitere ceperit. Respondet poeta bene mones. et ergo ego experiar quid libertatis mihi ꝯcedatur in eos qui in vijs publicis sepulti sunt. q.d. in mortuos. At si velit dicere se scripturū esse in sequentibus in mortuoꝝ vitia. Quod subtilissime facit:q: nō est dubiū quin multa scribat in Domitianū ⁊ eius adulatores:sicut Persius in Neronem:sed sicut Persius quedam inserit vt possent ad alium referri:ita si quis ea q̄ Juuenalis scribet in Domitianuȝ scripta affirmauerit:possit dicere protestatū esse se nihil scripturū nisi in sepultos. Et hec sentētia meo iudicio est. Scio verū esse qđ Comicus dicit. Quot capita tot hoīm snīas spero tamen fore vt multi peritoꝝ in nostrā ierint. Nā filū satyre sic optime nectit̄. Ne tamen de inuentis meis glorier: ordinē familiarē dūtaxat repetā qui hmōi est. Nil sup. vitiorū: erit vlterius .i. vltra ea q̄ modo fiunt: qđ posteritas addat .i. qđ posteri siue qui post nos venturi sunt. addant .i. addere possint nostris moribus .i. institutis siue modo viuendi q̄ pessimus est. Minores supple in tp̄e .i. posteriores nostri: cupient supple facere ⁊ facient eadē supple facinora:quasi dicat nihil noui aut cupere aut facere poterunt. ⁊ quia quodāmodo minus est cupere tantū: q̄ cupere ⁊ facere: cū plus ⁊ peius sit cupere malum et non facere q̄ facere ⁊ non cupere:ideo preposuit qđ minus est: sicut Verg. in. vj. eñ. Ausi oēs immane nephas ausoq̄ potiri. Omne vitiū stetit .i. semel fuit:in precipiti .i. in supremo vertice: vnde paret precipitiū. Verterem a vertendo eo ꝙ cū altius ascēdi non possit illinc vertendū sit: ⁊ preceps est qđ fit capite priore siue anteriore. sicut qui altius q̄ datū est arti aut nature ascendere volunt. Quia aūt omne vitiū stetit in precipiti .i. iam consummatū est ⁊ in suppremo grudu fuit: vtere o Juuenalis (cohortatur eñi vt dixi seipsum) velis ⁊ pande .i. aperi et expone ventis totos sinus .i. incuruaturas tam velorum q̄ antemnarum:hoc est nauiga plenovento quod est naua plenā operā ad satyrā scribendā. Nauare aūt est cito ⁊ multum ad optatū perducere:eo ꝙ nauib⁹ cito ⁊ multa et longe plura q̄ curribus ad portum perducimus. Naues autem tūc maxime ꝓcedūt quādo habent fluxum secundū .i. sequentē ⁊ a tergo: ⁊ ideo secūdare dicimus pro fortunare aut prosperare. Item quando vtimur remigio ⁊ vento vnde qui pleno cursu se aliquid facturos pollicent̄ dicūt se vsuros velis ⁊ remis. Verūtamen vbi bonus est ventus nō est opus remigio: ⁊ ideo q: plus ꝓcedit̄ ventis aut velis q̄ remis: dixit vtere remis. ⁊ pande totos sinus. Sinus aūt est oīs angulus inuolutus: capax alicuius rei: vt sinus maris: sinus veloꝝ: sinus oculoꝝ: sinus etiā vestiū potissimū in pectore. Nā gremiū inter femora dicit̄: nec placet vt sint verba admonitoris: q: iā primū introducet monitorē dicens. Tu quisquis es admonitor forsan dicas hic .i. in hoc loco: hoc est ad hoc ꝙ significaui mihi toto conatu scribendū esse: eo ꝙ iam maxime regnant vitia: presupponēs ꝙ ea possem reprehendere: dicas inquā o Juuenalis: vnde sup. tibi detur ingeniū par .i. sufficiēs materie. si scribere sup. liceret. ⁊ vñ sup. fiet tibi: simplicitas .i. vniformitas ⁊ indifferentia siue mera libertas scribendi quodcūq̄ .i. quācūq̄ rē. siue quocūq̄ peccatū liberet sup. scribere animo flagrante .i. dū anim⁹ flagrat .i. ardet: ⁊ excādescit cōtra vitia. q.d. ⁊ liceret scribere oīa vitia que nūc regnant: non sufficerent vires ingenij: ⁊ si sufficerint nō liceret propter legē latam. Ad quod Juuenalis querens cum indignatione: q: dictū erat simplicitas quasi auderet hos notare ⁊ nō illos. Cuius non audeo dicere .i. aperte infamare nomen. q.d. nullius non audeo immo cuiuslibet audeo. Quid eñi refert .i. q̄d interest an mutius albutius vel vt quidam dicūt Sceuola quē Lucillius carpsit dicēte Persio. secuit Lucillius vrbem. Te lupe tenuit ⁊ geminū fregit in illis. An inquā Muti⁹ igno-

scat.i.veniam det Lucillio an nō.i.an quiuis nobilis ignoscat mihi an non: quasi dicat nihil refert an quiuis nobilis reprehensus a me ignoscat an nō: sicut non retulit an mutius ignosceret Lucillio an nō. Et nō intelligas ꝙ Juuenalis velit reprehendere Mutiū: sed quēuis similē: nec ꝙ aduersari⁹ siue admonitor loquaꝛ de Tigillino q̄ erat tpe Neronis: sꝫ de quouis adulatore sic charo imꝑatori Domitiano sicut Tigillinus Neroni. De quo Sueto. sic. M. ophonius Tigillinus obscuris parentib⁹: feda pueritia: impudica senecta: prefecturā vigiluꝫ ⁊ pretorij ⁊ premia virtutum que velocius erat vitijs adeptus: crudelitatem mox: deinde auaritiā ⁊ virilia scelera exercuit corrupto ad omne facinus Nerone ⁊c. Dicit ergo admonitor rogas cuius non audeas dicere nomen. Non solum audeas ponere Mutium.i.virum nobilem ⁊ potentem sicut erat Mutius: sed pone: id est describe solummodo Tigillinum: id est quemuis vilem hominem ⁊ sceleratū: charū tamen imperatori sicut erat Tigillinus Neroni. tu lucebis: id est lucidus ⁊ inflammatus stabis in illa.i.nota ⁊ famosa teda.i.ligno pingui cito ⁊ clare ardenti cui affixi erant. Legitur autē residuū tribus modis. Nam Caderinus et Valla dicūt ꝙ media arena sit nominatiui casus: et licet media in vltima corripiatur excusatur: q: est vltima dictionis et prima tertij pedis: sicut ibi. Omnia vincit amor et cedamus amori. Et ita ordo ꝑm eos est. Tu lucebis in ea teda: qua ardent stantes qui fumant gutture fixo per vncum quo tracti sunt vel per ensem suppositū. et supple qua media arena deducit: id est deducendo facit in se latum sulcum.i. latam fissuram. Mancinellus dicit non nominatiui sed ablatiui casus esse: verum licet subaudiatur q̄ numerus non quadrat. Ego autem potius legerem fumat: vt sit. Qua stantes ardent et is supple qui fumat fixo gutture: et is qui deducit latum sulcum in media arena. adhereo tamen prime sententie. Respondet poeta. Ergo si ita est ꝙ non audeam etiam vilissimum hominem notare dum viueret: Tigillinus supple ⁊ quiuis ali⁹ similis Tigillino qui dedit tribus patruis: id est fratrib⁹ patris sui vt hereditatē haberet aconita: id est succū illi⁹ herbe venenosum vehet.i. sineꝛ ꝑ me vehi: ⁊ exaltari in plumis pensilibus.i.plumarijs in lectica pensili fulsitus: atq̃ despiciet: id est deorsum cum contemptu videbit nos illinc: id est ab illis plumis seu illa lectica. Immo inq̄t admonitor: cū talis veniet ꝯtra tibi.i. obuiam cō pesce.i.cōclude vel cōprime digito labellū ne quid supple loquaris: q: qui dixerit verbū.i.si quis est q̄ dixerit verbū accusator erit: id est aderit supple dicens: hic est o imperator qui supple hoc dixit. Vel si legis verum sic. q: accusator erit dicens hic est qui dixit verū.i.qui dixit aut te adulatorem aut imperatorem perditū aut aliquid simile quod verū est: non tamen dicet te verū dixisse: sed mentitū esse: licet verū dixeris. Est in fabellis vulgaribus cū quodam tempore leo rex siluarū egrotaret lupū illi attulisse arietem pinguē: et ita lete acceptum et deductū per regiaꝫ omnem que ossibus ⁊ pellibus predarū feda erat: interrogatumq̃ an ne bene oleret. respondisse ꝙ non. ob quod indignatus rex illi pellem a scapulis detraxit: ⁊ ita sanguinolentū exeuntem aduentanti vrso occurrisse: ⁊ illi casum suū exposuisse. quem cū vrsus vitare vellet contra dixisse ꝙ bene oleret ad quod rex: alter inquit vestrū mentitus est et cum nesciam vter: parem penam dabitis. itaq̃ illi quoq̃ pellem detraxit: quam rem vbi vulpes intellexit que pullū afferens regem quoq̃ visebat. finxit se cū similiter interrogareꝛ tantū piscatui incubuisse ꝙ pre reumate nihil olfaceret: itaq̃ salua euasit. quod cū ceteri admirarenꝛ: in domib⁹ inquit regū neq̃ verū neq̃ falsum dicere licere noui: tacens ergo euasi. Licet ergo verū dixeris: immo si quoduis verū dixeris accusaberis: sed securus supple esse poteris.i.sine cura: quia extra periculum licet committas: id est inferas carminib⁹ tuis Eneam filium Veneris et Anchise. ⁊ caput Romani generis: aut rutulum ferocem dū viueret qui egre tulit ꝙ a Junone manib⁹ Enee ereptus esset. Achilles fortissim⁹ Grecorū filius Thetidis ⁊ Pellei regis thessalie percussus. id est occisus a paride ⁊ dei phebo in templo Apollinis: nulli pro non et vlli non est grauis: id est modest⁹ vlli q̄ dū viuebat molestissimus erat omnibus Troianis: et etiam Agamennoni imperatori exercitus Grecorū. Et melius exponitur percussus: id est occisus q̄ꝫ reprehensus: immo magis proprie dixit percussus q̄ꝫ si occisus dixisset: quasi manu diuina tact⁹ dicente. Vergil. Phebe graues Troie semper miserate labores. Dardana qui paris dixerit tela manusq̃. Et hylas. puer dilectissim⁹ Herculi questus multū ⁊ secutus vrnam: id est submersus cū vrna nulli grauis est: quāuis Herculem vindicem habeat. Respondet poeta: quasi dicat id verū esse: sed minoris vtilitatis esse mortuorū vitia notare q̄ꝫ viuentiū: q: quoties Lucilius satyricus ille qui apud Romanos prim⁹ satyram nouam scripsit: veteri tamen libertate ardens: id est acri et ardenti verbo insectans vitiosos adhuc viuentes vel vitia recitans velut: id est sicut ense stricto. id est nudato vel euaginato infremuit: id est fremitū ore indignabūdo dedit: auditor cui mens est frigida: id est timore et tremore perculsa: criminibus: id est ob crimina rubet supple in facie: et precordia.i.interiora circa cor sudant culpa.i.pre culpa tacita.i.latente. Dices quomodo sudāt precordia: si mens est frigida. Respondeo mentē esse frigidā non corr⁊ metaphoricos non simpliciter. sed criminibus. Si cū virtus dr̄ ardens vt. vj. eneidos. Aut ardēs euexit ad ethera virt⁹: vnde charitas ignis est. Bene dicunꝛ vitia frigida: etiam potest fieri naturaliter vt precordia sudent. et cetera membra fere frigeant. quasi dicat. Et ob id multi cauerūt peccare. Quia vt diciꝛ in epistolis Horatij. Oderūt peccare boni virtutis amore. Oderūt peccare mali formidine pene. Respondet admonitor inde: id est ex hac re: quia timent et egre ferūt reprehendi: ire oriunꝛ et lachryme et ergo voluta: id est frequenter voluc et considera hec tecū priusq̄ꝫ supple scribas: aut quēuis ad iram prouoces: q: penitet galeatū: id est qui iam ab Armigero galeam accepit vt congrediaꝛ cū hoste sero: id est nimis tarde tuba animante: id est clacissis instigantibus animos: hoc est quando tuba inflatur ad dandū animos conflicturis: et ita videtur meli⁹ stare q̄ꝫ anime vel anima ante tubam vt sint verba monitoris. sicut Hora. in principio secūdi sermonū introducit Trebatiū sibi consulentem meli⁹ esse vt non scribat q̄ꝫ scribendo quemuis maiorum ledat: melius inquam est: vt sint verba monitoris q̄ꝫ poete ad animū suū loquentis: q: sequentia verba sunt poete dicentis: ergo cū supple periculosum sit quemq̄ꝫ viuentiū ꝓuocare. ego experior quid concedaꝛ: id est permittaꝛ in: id est contra illos quorū cinis: id est vrna in qua reliquie sunt tegiꝛ: id est sepeliꝛ in supple flaminia supple via ⁊ latina supple via que erāt strate lapidib⁹ ⁊ multorū diuitum monumentis ornate: hoc est in mortuos vt prius exposuim⁹. Et hec est prima satyra.

Explicit prima satyra.

¶ Secunde Satyre argumentum. Qui simulat curios Satyra patuere secunda.

Ultra sauromatas rc. Indignatus poeta multorū hypocrisi: hoc modo exclamat Sauromatas. Sauromate superiorē Asie partem occupāt que ad borcā conspicit. Ipsi enim sunt qui Meotidē paludē circū habitant ex Amazonū semine procreati vastam quandā siluā inhabitant: cuius per mediū tractus Tanais intra ꝓpinquā paludē dilabit: multoq̄ prius inflatus borea: ꝛ per Scithiā diffusus immensam illuc conuehit glaciē: infelicesq̄ illos facit q̄ vicina incolūt loca. vt Dionysius scribit Glacialē oceanū. Superi' ad boreā cum sol ibi tarde tepideq̄ illuceat ob ipsi' ab cursu distātiā: ꝛ vallatā altissimis collib' regionē: ex quib' obdurata inhorrescit glacie: q̄cq̄d ea loca circūfluit oceanū ab cōcretis vndis glacialē pontū appellāt. aut ab eo q̄d ibi fluct' interisse videātur mortuū mare q̄d etiā Dionysi' scribit. Audent loqui scʒ Curios. i. curij ꝓbitatē. Marc' enī curi' dentat' qui de samnitib' triumphauit: ꝛ de sabinis tertio: de lucanis pyrrhū epirotam ex Italia pepulit. legatis samnitū aurū offerētib' cū ipse in foro rapas tolleret malo hec īquit in fictilib' meis esse ꝛ aurū habentib' imperare. Demū sua plurima ob merita dom' eius amplificata est: et agri iugera quingenta publice data. Autor est Pli. Qui curios simulāt. Mar. itē lib. vij. ad Gallā inquit. Quere aliqueʒ curios semp fabiosq̄ loquētē hirsutū: ꝛ dura rusticitate trucē. Inuenies: sed hʒ tristis q̄ turba cinedos. Difficile ē ꝓo nubere galla viro. Et bacchanalia viuūt. i. tanq̄ bacchanalia celebrātes. hec enī sacra noctu in vrbe ꝛ clam celebrātur ab marib' ꝛ mulierib' hinc stupra ꝓmiscua ingenuorū feminarūq̄: erāt addire voluptates religioni vini ꝛ epularū quo pluriū animi illicerent erātq̄ plura viroꝝ inter se q̄ feminaꝝ stupra. Si qui min' patientes dedecoris fuissent ꝛ pigriores ad facin' ꝓ victimis immolare nefas nō putabāt. ibi deniq̄ oīa nefanda patiēda ꝓmū. deinde faciēda erāt: inde etiaʒ falsi testes exibāt venena item ꝛ intestine cedes: multa dolo pleraq̄ ꝑ vim audebant. hec ex Liuij lib. ix. de bel. Macedonico. Plura etiā dixim' saty. vj. ibi. hululāte priapo. Gypso. Gypsum calcis albe genus est. plura eius genera. Gypso autē madido statim vtendū est: q̄m celerrime coit ac siccatur. de quo Plinius libro. xxxvj. Chrysippi. Chrysippus zenonis siue Cleanthis auditor fuit vir quidam ingeniosus ac accutissimus in omni genere orationis. adeoq̄ in dyaletica insignis vt pleriq̄ dicerent: si apud deos vsus esset dyaletice non futurā aliam q̄ Chrysippeā. fuit ꝛ laboris patiētissimus vltra oēs quod ex eius voluminib' constat qui sunt numero septuagintaquinq̄. Aiunt itē quingētos eum versus quotidie scribere solitū. Erat aūt imbecilli tenuiq̄ corpusculo: vixitq̄ annos tris ꝛ septuaginta. Autor est Laertius. Aristotelem: is voce gracili exilibus: paruisq̄ oculis fuit: veste insigni ꝛ anulis ac tonsura vtens. xvij. etatis anno Platonē audire cepit: annosq̄ viginti apud eum cōmoratus est. Interrogatus quidnam mendaces lucrantur: inquit vt cum vera dixerint nō illis credatur. Rogatus item quid differrēt docti ab indoctis inquit: que viuētes ab mortuis: parētes qui liberos erudiendos curassent dicebat lōge honorabiliores esse his qui solū genuissent. hos enī viuēdi tm̄: illos etiam bene beateq̄ viuēdi actores esse. Interrogatus quo pacto discipuli egregie ꝓficerent: si excellētiores ait prosequētes tardiores non attendant. virtutem ad beatam vitam sibi minime sufficere dixit. quippe corporalib' bonis exteriorībusq̄ indigere: miserū atq̄ īfelicē fore sapiētē siue dolorib' afficiat siue inopiā ꝛ ceteris hm̄ōi incōmodis premat. obijt aūt quū esset annoꝝ. lxiij. hec oīa ex Laertio Pittacō. fuit is mitylene' e septē sapiētib' vn' q̄ cū decē annis rēpublicā tenuisset ei a ciuib' traditā seipm̄ spōte magistratu abdicauit. phocatio dicēti querēdū esse studiosum ac frugi virū: innuit etiā si valde q̄sieris nō inuenies. Dixit item amico noli maledicere ne inimico quidem. pudicitiā ama: veritati stude: temp' nosce. Vixit annos plusq̄ septuaginta autor est Laertius. ¶ Archetypos: principalis seu antique figure. archi enim principalis dicit: ꝛ typos figura archeos item antiquum significat nobis dicunt etiam Archetipū quodcūq̄ ita primū fabricatū sit vt exemplar reliquis fiat. Pluteū. Armariuʒ. Plutei namq̄ tabule dicunt quib' aliq̄d presepit vt festus ait. Plutei enī dicūtur q̄ ad similitudinē cassidis contexuntur e vimine: ꝛ cilitijs vel corijs proteguntur in vsum bellicum. De quibus latius scribit Vegetius

Manci. Sauromate. Meotis thanais. Oceanus glacialis. Curius dētatus.

¶ Satyra secunda.

Ultra Sauromatas fugere hic libet: et glacialem
*Oceanum: quoties aliquid de moribus audent
Qui curios simulant: et bacchanalia viuunt
Indocti primum: q̄q̄ plena omnia gypso
Chrysippi inuenias: nam perfectissimus horum
Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit:
Et iubet archetypos pluteum seruare Cleanthes.

* Ocean' appellatur om̄e mare q̄d ambit terram. Bacchanalia. Gypsum. Chrysipp'. Aristoteles. Mēdaces. Indocti. Parētes. Discipuli. Virtus. Diuitie necessarie. Studios' vir. Archetyp'. Plutei.

Cleāthes.

libro.iiij.Cleanthas vel cloantas:vt in antiquis legi.cleanthes aūt primū pugil fuit: ꝑfectꝰ vero athe-
nas apud zenonē studiose philosophatus est:memorie proditū est ipsum laboriosissimū fuisse adeo vt
inopia cogēte se mercenariū faceret ac noctu quidē in hortis hauriret aquas:interdiu autē operā stu-
dijs liberalibus daret.Erat illi quidē eximiū studiū.Ceterū ingeniū obtusum atq̧ tardissimū:tamē id
labore studio ac diligētia vincebat.Et quū aliquādo probro sibi daretur ꝙ esset timidus:⁊ ideo inquit
parum pecco.Aiunt eum que ab zenone audierat in testa boūq̧ ossibus inscribere solitum cum pecu-
nijs careret quibus chartam emere potuisset.hoc vite instituto clarius obtinuit:vt zenoni succederet.
Reliquit autem pulcherrimos libros ac multos:hec ex laertio.

Ascensius.

VLtra sauromatas.Licet in Satyris scribendis nullus seruetur ordo. videtur tamē satyri-
ci ea primū ⁊ maxime sectari vitia que pessima ⁊ perniciosissima iudicauerūt.ideoq̧ Hora-
tius qui auariciā.i.malā cupiditatē iudicauit oīs mali matrem dicēs.Dāda est hellebori
multo pars maxima auaris.Nescio an antycirā ratio illis destinet omnē:in prima Saty-
ra auariciā persequit.Persius autē qui bonos poetas plurimi facere videtur: ⁊ ecōuerso
malos pessime odisse:eos persequitur:qui poetica maiestate abutūtur: et aut inepte scri-
bunt aut recte scripta inepte recitant.Juuenalis ꝟo in hac Satyra que post eā que pro logi loco posita
est primū locū obtinet maximos quosq̧ pessimi criminis arguit:⁊ primū philosophos qui ⁊ honestatē
⁊ sanctitatē ⁊ sapientiā profitētur:⁊ tamē inhonestissime:iniquissime et stultissime viuūt.nā cū sapien-
tia hoīes maxime a beluis segreget:ipsi plusq̄ belue scelus turpissimū quod ꝯtra naturā est cōmittūt.
Deinde imperatorē Domicianū qui cū summū debeat esse iustitie columē:leges tamē per immane ne-
phas ⁊ incestū a se reuocatas ⁊ approbatas trāsgressus est.Tum iudices cause criminalis qui cū seue-
ritate metuēdi esse debeāt:mollicie habitus ⁊ vite auctoritatē amittūt.Et postremū sacerdotes potissi-
mū albanos qui cū ceteris in honestate vite ⁊ integritate morū ⁊ sanctitate doctrine prestare debeant:
turpissimā vitam degunt.Quatuor ergo facit.Primū in principio.Scdm incipit ibi.Quis tulerit: sed
tractat ibi.Qualis erat nup ⁊c.vbi etiā adulteros taxat.Tertiū ibi.Fugerūt trepidi ⁊c.Ultimū ibi.Fe-
dius hoc aliquid quādoq̧ audebis.Oēs aūt he partes cōdependēt:ita ꝙ videtur esse quedā cōtinua-
tio materie.Primū ergo in phos hypocritas insurgit quomodo saluator noster scribas ⁊ phariseos ꝓ-
pter hypocrisim maxime reprehēdit.De his aūt ita scribit Aulus Gellius lib.viij.ca.ij.Ad herodē atti-
cum consularē virū ingenioq̧ amenor ⁊ greca facūdia celebrē adijt nobis presentibus palliatus quidā
⁊ crinitus:barbaq̧ prope ad pubē vsq̧ porrecta:ac petijt es sibi dari:ad panes emendos scz.Tum He-
rodes interrogat:quisnā esset.Atq̧ ille vultu sonituq̧ vocis obiurgatorio philosophū sese esse dicit:mi-
rari quoq̧ addit:cur querendū putasset qd̄ videret.Uideo inquit Herodes barbā ⁊ palliū:philosophū
non video.Queso aūt te cum bonavenia dicas mihi:quibus nos vti posse argumētis existimas:vt esse
te philosophū noscitemus.Interibi aliquot ex his qui cū Herode erant:erraticū esse hominē dicebāt
⁊ nullius rei:incolāq̧ esse sordētiū gancarū:ac nisi accipiat qd̄ petit cōuitio turpi solitū incessere.Atq̧
ibi Herodes.Demus inquit huic aliquid eris cuiusmodi est nō tanq̄ hoīes tanq̄ homini.Et iussit da-
ri precium panis.xxx.dierum.Tum nos aspiciēs qui eum sectabamur.Musonius inquit circūstanti
cuipiā id genus ⁊ phm se ostentāti dari iussit mille nummū.Et quū pleriq̧ dicerent: nebulonē esse ho-
minē malū ⁊ maliciosum:⁊ nulla re bona dignū.tum musoniū subridentē dixisse aiunt. dignus igit̄ est
argento.Sed hoc inquit potius dolori mihi atq̧ egritudini est: ꝙ istiusmodi aīalia spurca atq̧ pba
nomē vsurpant sanctissimū:⁊ phi appellant.Maiores aūt mei Athenienses nomina iuuenū fortissimo-
rum Harmonij ⁊ Aristogytonis:qui libertatis recuperāde gratia Hipiam Tyrannū interficere adorsi
erant:ne vnq̄ seruis ludere liceret decreto publico sanxerunt:qm̄ nephas ducerent noīa libertati pa-
trie deuota seruili contagio pollui.Cur ergo nos patimur nomen phie illustrissimū in hoībus deterri-
mis exordescere.Hec ibi.Dicit ergo poeta sic.Quoties hi qui simulant curios.i.viros castissimos ⁊ ma-
xime sobrios:⁊ tamen viuunt bacchanalia:hoc est incontinenter et voluptuose audent de moribus di-
sputare:aut mores docere: ego vellem aufugere hinc vsq̧ oceanū glacialē vbi zona frigida perpetuo
gelu rigens dicitur.Primū em̄ sunt indocti.et tamen simulant se doctos ⁊ amatores doctorum:ad qd̄
simulandum habent domi sue simulacra doctissimorum philosophorum.Quia quilibet videtur eius
imaginem aut simulacrū amare:cuius vitam amat.Et ideo inepti sumus christiani qui picturas pro-
stibulis ⁊ lupanaribus dignas q̄ honesti viri thalamis in cubiculum nostrū adducimꝰ:neglectis aut
parui habitis saluatoris nostri sanctorūq̧ imaginibꝰ.Ordo est.Libet.i.delectat ⁊ placet:fugere.i. per
fugam celeriter discedere aut rapi quod plus est q̄ proficisci.hinc.i.ab hoc loco mihi natiuo: vbi libē-
tissime esse debeam.Quod idem voluit melibeo dicenti apud Uerg.Nos patriam fugimus:vltra sau-
romatas qui tamen superiorem partem Asie boream versus inhabitant.et per id vltra oceanum.gla-
cialem: id est vltra mare magnum perpetua glacie horrens: hoc est in zonam inhabitabilem propter
perpetuum gelu:⁊ habent oīa emphasim.Primo ꝙ dicit vltra:quia satis durum ⁊ miserum esset illuc
vsq̧ ꝓficisci.Secūdo q: dicit sauromatas qui populi feri sunt ⁊ malo assueti.Tertio q: fugere qd̄ fuga-
torum et expulsorum est ⁊ plusq̄ abire aut facessere:aut proficisci:aut migrare aut quouis pacto disce-
dere.Hinc locum natiuum demōstrat natura charissimū: ⁊ ita multiplex dolor nascitur et a termino
abs quo ⁊ a termino ad quem ⁊ a modo:q: per fugam.Et tamen libet.qd̄ plus est q̄ placet.nā id libet
ad quod natura nos inclinat.Toties aūt libet:quoties supple hi qui simulant.i. per hypocrisim refe-
runt ⁊ representant curios.i.viros cōtinētissimos ⁊ maxime sobrios qualis erat Marcus Curius dē-
tatus:⁊ viuunt bacchanalia.i.vitam ducunt more eoꝝ qui celebrant bacchanalia.i.bacchi festa in qui-
bus fedissima peccata committebant. Et ita aduerbialiter positum:vel ſm Geor.qui viuūt.i. viuēdo
sunt ipsa bacchanalia.i.oīs turpitudinis domicilia:et hoc emphatice quo hoīem scelestū scelus appel-
lamus.Et ita bacchanalia esset nominatiui casus.⁊ est maioris significantie q̄ in accusatiuo. ſilū ta-
men orationis melius esset in accusatiuo:quoties inquā tales simulatores audent sup.hiscere aut lo-
qui aut mutire aliquid.i.quātūcūq̧ modicū de moribus.i.de institutis ⁊ modo debite viuēdi.q.d.qui
fedissime viuunt nō debere mores honestos docere:q: vt dicitur.Turpe est doctori ꝙ culpa redarguat
ipsum.Quod ⁊ gregorius ⁊ Ambrosius approbāt. Et annota diligentiā poete; qui in fuga oīa auxit:

Hypocrite philosophātes.

hic oĩa diminuit. Nã nõ dicit quoties disputãt aut declamatiões in propatulo faciũt: sed quoties audẽt: qd quodãmodo minus est saltẽ ad indignationẽ excitãdã ꝙ facere: q: multi audẽt qd nõ faciũt. cõtra. Nemo facit nisi coactus qd nõ audet. Pulchre etiã subticuit verbũ hiscere aut mutire: aut simile: q. si q̃ nesciuerit inuenire verbũ significãs tã modicã mẽtionẽ de moribus facere quin malit aufugere ꝙ audire. Et signãter addit aliquid. q. d. quãtulũcũqꝫ exiguũ. Tales aũt q̃ se curios simulãt & bacchanalia viuũt sunt primũ indocti: qui tñ se philosophos dicũt. Vñ ordo est. hi sup. sunt primũ. i. in primis idocti. Vel sic. primũ. i. primo loco in hoc gñe sunt indocti ꝗꝗ. i. tametsi inuenias. i. q̃libet inuenire possit apud eos oĩa supple loca plena gypso. i. statua gypsacea chrysippi. i. illius diligentissimi & doctissimi philosophi. Et si queras quare statuas philosophoꝝ domi habẽt. Respõdet. Nã perfectissimus horũ sup. est aut existimat̃ esse: si quis eorũ sup. emit. i. publice cõparauit sibi Aristotelẽ similẽ. i. ad similitudinẽ eius q̃ viuebat effectũ & simulatũ: aut pittacon philosophũ ex septẽ sapiẽtissimis grecie. Et si q̃s eoꝝ iubet. i. vult pluteũ. i. pinacothecã. i. repositoriũ tabularũ pictarũ ẽm Calderinũ: vel armariũ vbi libri reponũtur ẽm Vallã & Mãcinellũ. vel vt ego intelligo: illud obiectũ qd in conclaui studiosi obijciunt oculis ne vagent̃: qd cõfectũ est ex tabulis siue asserib⁹: ad similitudinẽ pluteorũ bellicoꝝ sic appellatũ. Cõcludũt eñ nõnulli sese dũ aut carmina fingũt aut quãuis rẽ excogitãt pluteis: quos poete idignati verba inuẽtis nõ respõdere: preter industriã aut cõpositũ cedunt: vt testat̃ Persius. In cõspectu ergo sunt e regione aduersa id maxime ponebãt: cuius memores fieri summopere desiderabant. Et ita iubebãt pluteũ seruare. i. vt pluteus seruet cleanthas. i. philosophos studiosissimos et laboriosissimos archetypos. i. veteres & primũ typum siue primã figurã aut protractionẽ bonorũ pictorũ habentes. Solẽt enĩ pictores imperitiores doctioꝝ archetypos custodire: & ita custodiebãt tales philosophi cleanthas: vt significẽt se imitari velle cleanthem illũ virũ: aut vt se eius amatores significẽt qui eius archetypos etiã charissime emerint. Accipitur autẽ hic archetypos adiectiue sicut apud Martialem. Sic tãꝗ tabulas scyphosqꝫ paule. Omñes archetypos habes amicos. Potest autem vterqꝫ accusatiuus a parte ante construi: hoc est sic. iubet pluteum seruare cleanthas: et sic iubet cleanthas seruare pluteum.

> Fronti nulla fides: quis enĩ non vicus abundat
> Tristibus obscenis: castigas turpia: cum sis
> Inter socraticos notissima fossa cinedos:
> Hispida membra quidem: & dure per brachia sete
> Promittunt atrocem animum: sed podice leui
> Ceduntur tumide medico ridente marisce.
> Rarus sermo illis: & magna * libido tacendi:
> Atqꝫ supercilio breuior coma: verius ergo
> Et magis ingenue Peribonius: hunc ego fatis
> Imputo: qui vultu morbum: incessuqꝫ fatetur:
> Horum simplicitas miserabilis: his furor ipse
> Dat veniam: sed peiores qui talia verbis
> Herculis inuadunt: et de virtute locuti
> Clunem agitant: ego te ceuentem Serte verebor
> Infamis Varillus ait: quo deterior te:
> Loripedem tectus derideat: ethiopem albus.

Fronti: seuere videlicet & graui. Plinius libro vndecimo scribit: ꝙ frons hoĩ tantũ tristitie hilaritatis & seueritatis index est. Atqꝫ philosophus libro primo de animalibus ait. Quib⁹ hec magna segnes: quib⁹ parua mobiles quibus lata mẽte moueri idonei: quibus rotũda iracũdi sunt. Nulla adhibẽda est fides scilicet. Vicus. Vicus dictus a vicinis vel ꝙ viã habeat tantũ sine muris. est eñ villa licet et vici dicuntur ipse quoqꝫ habitationes vrbis vtrunqꝫ hic potest intellegi. Tristibus obscenis: seueris et immundis. Castigãs turpia. absenti loquitur per apostrophen: id est auersum sermonẽ seu auersionez. teste Fabio libro nono. fit enim quum ad aliquem per secundã personam fit conuersio. Castigas turpia. conuenit hic Horatij illud in Satyra tertia. Cũ tua non videas oculis mala lippus inunctis. Cur in amicorũ vitijs tam cernis acutum: Et Ciceronis illud libri primi officiorum. Fit eñ nescio quomodo vt magis i alios cernamus ꝙ in nobismetipsis si quid delinquitur. Idẽ vero libro tertio Tusculanarũ ait. Esse ꝓpriũ stultitie aliorum vitia cernere obliuisci suorũ. Socraticos cinedos. Socrates patre lapidario matre obstetrice nat⁹ fuit in oratoria promptus atqꝫ acer: primus cum eschine discipulo oratorie campos aperuit. primusqꝫ de vite ratione disseruit: hic primus Ethicen inuexit: ea potius inquirẽda exhortans que mores instruerent. Magna vero mẽtis altitudine carpẽtes se atqꝫ obiurgãtes contẽnebat: dicebatqꝫ se scire nihil preter hoc ipsum ꝙ nesciret. nũcianti sibi quendã se maledictis incessere: bene ait loqui nõ didicit. Apollinis demũ oraculo mortaliũ oĩm Socrates sapiẽtissimus predicat⁹ est. Sed eñ ex his qui successere socrati appellãturqꝫ socratici. nobilissimi sunt: plato xenophon & antisthenes. autor est Laertius. De socrate itẽ ait Cicero libro quinto Tuscu. Socrates autẽ primus philosophiã deuocauit e celo: & in vrbibus collocauit: & in domos etiã introduxit & coegit de vita & morib⁹ rebusqꝫ bonis & malis querere &c. Scribit etiã inferius idẽ ita Socratẽ ferunt quum vsqꝫ ad vesperum contentius ambularet: quesitũqꝫ esset ex eo quare id faceret: respõdisse se quo meli⁹ cenaret obsonare ambulãdo famẽ. Cinedos socraticos: i. pathicos de morib⁹ disputãtes: vt Socrates agebat qui primus de vite ratiõe disseruit. Cinedus autẽ dicitur a cineo quod est moueo et edia pudẽda. Notissima fossa. i. notissimus omnibus vti fossa viatoribus vel notissima fossa: id est notissima vitiorũ labes seu receptaculũ vitiorum vti fossa est sordiũ: seu fossa: id est vitiorum lacus: aut fons notissimus. Hispida mẽbra quidem: Polyphemus apud Ouidium inquit. Barba viros hirteqꝫ decẽt in pectore sete. Macrobius libro septimo ait. ꝙ in corpore hu-

Mãcinel.

Apostrophe.

* Libido preter tritã & notã illã significationẽ h̃ est venereũ pruritũ capit̃ ꝓ cupiditate et veluti appetitũ sine volũtate vt hoc loco: et apud Terẽ. in hecy. Neqꝫ libidini tue aduersabor.

Socrates.

Cinedus.

mano ille partes maxime vestiūtur quib⁹ am plius inest caloris. leue aūt est mulierū corpus quasi na
turali frigore densentur: comitatur em̄ algorem densitas: lenitas densitatē. Atrocē. fortē seueruz. Podi
Marisce.
ce leui: depilata sede. Marisce. Celsus ait in sede vlcus simile fungo nasci solere: qd̄ tollit̄ vel medicamē
tis vehemētiorib⁹. vel ferro adurēdū est: quē fungū medici quidē putāt eū esse quē iuniores ficū appel
lauerūt. Juuenalis aūt festiuitate poetica mariscas scripsit sunt em̄ marisce ficus insipide. Martialis
libro septimo. Infanti mellimella dato fatuasq̄ mariscas. Nā mihi que nouit pungere chia sapit. Me
dico ridēte pro deridēte turpi em̄ causa morbus ille euenerat. Libido. i. cupiditas. proprie tm̄ libido est
cupiditas effrenata: que in oībus stultis inuenit̄: est em̄ aduersus rationē incitata. de qua Cicero libro
Tuscu. Uerius: iustius ⁊ rectius agit. Ingenue: libere. Peribonius id dici pōt vltra scurrā peri eniz hoc
Periboni⁹
loco significat vltra. ⁊ homolochos scurra est. Uel peribonius appellatus est. q: perhiberet ac diuulga
ret vitia sua. peribontō em̄ diuulgatū dicūt. Fatis imputo: id quidē Malīj sentētie cōuenit: inqt em̄ li
bro. iij. Fata quoq̄ ⁊ vitas hoim̄ suspēdit ab astris. Sic felix aut triste venit per singula fatū. Fatū vero
dicit Plato esse volūtatē ⁊ iussionē dei: vti Priscianus lib. vj. de duodecim card. scribit Chrisippus. Fa
tū autē est inquit sempiterna quedā ⁊ indeclinabilis series rerū de quo latius Gellius libro sexto capi.
Morbus.
ij. ⁊ Seneca ait ep'a. cix. Ducūt volentē fata nolentē trahunt. Morbum. morbū appellant totius corpo
Egrotatio
ris corruptionē. Egrotationē morbum cū imbecillitate vitiū cū artes corporis inter se dissidēt. ex quo
Uitium.
prauitas mēbrorū distortio deformitas. Sic. M. Cicero libro quarto tuscu. hic tamen morbum accipi
Impudic⁹
mus impudiciciā. qui vultu morbū incessuq̄ fatetur. Seneca quoq̄ epistola. liij. sic ait. Omnia rerum
Digit⁹ ad caput.
omniū si obseruātur indicia sunt. ⁊ argumētū morū ex minimis quoq̄ licet capere. Impudicū ⁊ inces
sus ostēdit: ⁊ manus mota: ⁊ vnum interdum responsum: et relatus ad caput digitus: ⁊ flexus oculorū
Insanus.
improbū interdum risus. Insanū vultus habitusq̄ demonstrat. Et hieronymus in autecla sic. Specu
Facies.
lum em̄ mentis est facies. ⁊ taciti oculi cordis fatentur arcana. Atq̄ Cicero libro quarto tuscu. ait. En
Furor.
nius dixit. Indiciū insanie est color. vox oculi spiritus impotētia dictorū atq̄ factorū. quam partē ha
Herculis virtus.
bent sanitatis. Fatetur. ostendit. Horum similium periboni. Furor. insania furor enim est mentis ad
omnia cecitas. vt inquit Cicero libro tertio tuscula. talia scz vitia. Inuadunt. castigāt arguunt. Uerbis
herculis: id est grauibus et seueris. qualibus hercules vsus est in voluptatem eam incusando. scribit
enim magnus Basilius q̄ hercules quum adolescens esset diu secū multūq̄ dubitauit quam viam ca
peret cum duas videret. vnam voluptatis alterā virtutis. Inter ambigendum autē due accesserūt ma
trone. hoc est ⁊ virtus ⁊ malicia quarum altera ornatissima erat: ⁊ omniū voluptatū examen post se tra
hebat: oiaq̄ ostentabat: ac multo etiā plura pollicebatur: vt ad se herculē traheret. Altera vero aspera ⁊
dura seuereq̄ intuēs talia ecōtra dixit polliceri se: nec voluptatē aliquā nec quietē: sed labores pericu
la sudoresq̄ infinitos: terra mariq̄ tolerādos. premiū aūt illorū fore deū fieri. hanc itaq̄ hercules secu
tus fuisse dicit̄ magna verborū grauitate accusata voluptate. Clunem agitant nates atqz inferiora mo
uent dum venerē patiunt̄ voluptate siquidē affecti. Ceuentē. clunes agitātē. et apte motātē dū pateris
Ceuere.
turpia. Nā Ceuere mariū est hoc est apte se motare dū veneris turpitudinē patiūt̄. hinc Martialis ait.
Crissare.
Sed pedicaris. sed pulchre neuole cenes. Crissare vero mulierū est apte. s. se motantiū dū cocunt. Hinc
idē inquit lib. x. in Leliā. Nūquid quū crissas blādior esse potes. Sexte. erat sextus seueri atqz cinedi no
men. Loripedē. claudū. Similiter fere Cicero in Sallustiū. ait em̄. Carere debet om̄i vitio qui in alterū
dicere paratus est. Quo deteriore te Horatius irē Satyra. vij. libro. ij. ait. Tu cuz sis quod ego et fortas
sis nequior vltro. Insectere velut melior: verbisqz decoris Obuoluas vitium. quid si me stultior ipso:
Ascensius.
¶ Fronti nulla fides ⁊c. Quia ergo multi se alios simulant q̄ sint. vt enim dicit saluator: veniunt in ve
stimentis ouiū intrinsecus autem sunt lupi rapaces. dicit poeta q̄ non est confidendum fronti: id est
apparatui exteriori. quia multi seueram castam ⁊ omni ex parte sanctam vitam in barba prolixa breui
capillo. silentio. alto. supercilio seuero. pilosis brachijs ⁊ pallio ac baculo pre se ferunt et se habere ostē
tant: qui fedissima illa zodomitica peccata in se admittūt. Et ita peius peccant tales simulatores q̄ in
docti qui simplicitate quadam se non alios q̄ sint profitentur. Non q̄ melius sit publice q̄ secrete pec
care. Dictum est enim. si non caste tamen caute. sed quia nō ignorātia aut fragilitate sed manifesta ma
licia peccant. Difficilius enim est simulare bonuz virum q̄ esse. ⁊ tamen malunt simulare q̄ esse. ⁊ plus
laboris sumunt vt videantur boni: q̄ boni vt sint. ⁊ ita ex deliberatione mali sunt. Ordo est. Nulla fides
est nulla firma credulitas est supple adhibēda fronti: id est apparatui exteriori enim pro quia: quis vi
cus: id est regio in ciuitate aut cohabitatio hominū in agro non abundat tristibus. id est seueris: et ri
gidis in vultu sup. ⁊ obscenis: id est turpibus in vita. quasi dicat nullus vicus nō abundat. immo qui
libet abundat. Et querit per indignationē castigas sup. ne tu turpia scilicet facta aliorum cum sis fos
sa. i. lac⁹ et cētina notissima inter cinedos. i. pathicos qui patiūtur muliebria precisi: Socraticos. i. qui
fingunt se in doctrina socraticos. i. castitatis ⁊ aliorum bonorum morum preceptores quasi dicat non
te decet id facere: q: non est ferendum a te cum amiseris autoritatem. Mēbra sup. tua hispida. i. pilosa
⁊ hirta: ⁊ sete dure: id est pili tam magni ⁊ duri vt sete porcorū. Sunt em̄ sete in porcis. villi in leonibus:
lana in ouibus: pilus in equis ⁊ hominibus. squame ⁊ spine in piscibus: plume in auibus ⁊ cetera per
brachia: id est que videntur circa brachia: promittunt quidem: id est pollicentur nobis in te animum
atrocem: id est robustum ⁊ virilem: sed marisce tumide: id est hulcera inflata more fatuarum ficuum ge
nerata ex fedo ⁊ inhominabili coitu ceduntur: id est inceduntur ⁊ aperiuntur ferro. tibi in podice leni
i. in sede naturali depilata ex frequenti subactione lene enim est non asperum ⁊ polituz. vt qui sine bar
ba sunt lenes dicuntur: ⁊ habet primā longā sic: ceduntur medico ridente quia nouit causam hulceris
esse turpitudinē tuā. Rarus sermo et magna libido tacendi est sup. illis. i. eiusmodi viris. Atq̄ pro ⁊ co
ma. i. capillus breuior supercilio. i. nō demissus vsq̄ ad superciliū est sup. illis. Ergo cū ita sit q̄ simulāt
se caste et sancte viuere cum sint turpissimi. peribonius. i. diuulgator turpitudinis fite vel peribonius
cinedus cybelles matris deoz: dict⁹ a peri qd̄ est circū ⁊ bomos ara quasi circū arā versatus. ⁊ ponit̄ p
q̄libet ex simplicitate pctm̄ suū prodēte. Ueri⁹. i. tolerabili⁹ q: cōfitēti verū ignoscere solēt ⁊ dij ⁊ hoies et
magis ingenue. i. vt ingenuū. i. natura liberū decet q: furū ⁊ seruoz est mētiri: ingenuoz veritatē fateri
neq̄ dissimulare ⁊ aliud in corde: aliud in ore habere: sup. agit aut facit. Ego imputo hūc. i. talē. i. talis

viri vitā fatis.i.iudico ꝙ talis sit secut⁹ inclinationē nature: ꝛ ꝙ ex simplicitate nō ex malicia peccet q̄ fateṫ vultu ꝛ īcessu morbū.i.pctm̄ qđ est aie morb⁹ꝛ si ꝑseuerat mors. Et simplicitas hoꝝ.i.q̄ peccāt nec tegūt pctā est miserabilis.i.digna miseratiōe. Ipe furor.i. violētus impetus cui nesciūt moderari ita vt furere videanṫ: dat his.i.huiusmodi veniā. Sꝫ peiores sup.sunt qui inuadūt.i.increpāt et lacessunt talia.i.tales ex simplicitate peccātes vel talia facta ex simplicitate peccantiū: ꝟbis herculis.i.grauissimis qualib⁹ vsus est hercules cōtra voluptatē se allicere volentē: ꝛ locuti.i. postq̄ disputauerūt de virtute.i.de fortitudine et castitate agitāt.i.mouēt dū subiguṅṫ clunē.i.podicē qđ nō decet.q: nemo patiṫ se ab iniquiore repꝫhēdi. Vñ varillus infamis.i.per turpitudinē vite infamatus ait ad sextū virū in verbis seuerū sed cinedū o sexte ego verebor.i.putas ne ꝙ ego cū reuerētia timebo te ceuentē.i.artificiose turpitudinē patientē: ꝛ posteriora tua motantē.q.d.minime. Nā quo.i.in quo sup.suꝫ deterior.i. minoris dignitatis aut precij te.i.q̄ tu.q.d.in nullo: ꝛ ita nō debes me repꝫhēdere: decet eñ vt rectus.i.recte incedēs derideat loripedē.i.obliq̄ icedērē: nā loripes ī india anguiū more īgrediṫ teste plinio. ꝛ alb⁹.i. mūdus ꝛ pulcher ethiopē.i.fedum ꝛ turpē.vel albus.i.bonus ethiopem.i.nigrum hoc est malum.

Quis tulerit Gracchos de seditione querentes:
Quis celum terris nō misceat: ꝛ mare celo:
Si fur displiceat Verri: homicida Miloni:
Clodius accuset mechos: Catilina Cethegū:
In tabulam Sylle si dicant discipuli tres:
Qualis erat nuper tragico pollutus adulter
Concubitu: quin tūc leges reuocarat amaras
Omnibus: atq̄ ipsis Veneri Martiq̄ timendas.
Cum tot * abortiuis fecundam Iulia vuluam
Solueret: et patruo similes effunderet offas.
Nonne igitur iure ac merito vitia vltima fictos.
Contēnunt Scauros: et castigata remordent:

¶ Quis tulerit. poete verba. ꝓbāt aūt ꝑ exēpla vitio carere oportere q̄ ī alios dicere parati sunt. Graccos. Tyberius Graccus Aphricani ex filia nepos tribun⁹ plebis quū prorogare sibi potestatē vellet aduersis auspicijs in publicū ꝓcessit statimq̄ capitoliū petijt vbi oppressus est ab Scipiōe nasica. et ei⁹ cadauer in tyberim missum. Cai⁹ iteꝫ Gracch⁹ quū accersit⁹ ī cenatū nō iuisset: armata familia auentinū occupauit vñ fugiēs postea vl' sua vl' serui manū iterfect⁹ rept⁹ est. De q̄b⁹ oīb⁹ legito pliniū de vir' illus. Seditiōe tumultu populi. Verri. Cai⁹ Verres cū successisset in sicilia. C. sacerdoti ꝓrē: eāq̄ nō sibi succedēte. Arrio ꝑ triēniū tenuisset atq̄ in ea fuisset libidinose auare crudeliterq̄ versat⁹. succedēte tādē in eadē ꝓuincia Metello repetūdarū reus ab siculis postulat⁹ē accusanteq̄ Cicerone dānat⁹. q̄ oīa ex Asconio pediano habuim⁹. Miloni Annius Milo Ciceronis amicissimus cōsulatum petebat. Clodius Ciceronis inimicissimus ꝑturā eodeꝫ anno quā debilē futurā ꝯsule Milone intelligebat. sepeq̄ inter se Milo ꝛ Clodi⁹ cū suis factionib⁹ Rome depugnauerant: Milo tandē Lamiciū ex quo erat municipio ꝛ ibi tū dictator profect⁹ est ad flaminē ꝓdēdū: postera die occurrit ei circa horā nonā Clodi⁹ paulo vltra baiulas rediēs ab aricia: Vehebaṫ Clodius eq̄.serui.xxx.fere expediti gladijs cincti sequebanṫ: erant cū Clodio ꝑterea tres comites ei⁹. Milo rheda vehebaṫ cū vxore fausta.ꝛ.M. Fusio familiari suo: seq̄baṫ eos magnū seruorū agmē iter q̄s gladiatores q̄ erāt ex q̄b⁹ duo noti Eudam⁹ ꝛ Byrrhia ij in vltimo agmine tardi⁹ eūtes cū seruis publij Clodij rixā cōmiserūt. ad quem tumultū quū respexisset Clodi⁹ minitabūdus humerū ei⁹ Byrrha rūphea traiecit. Inde cū orta esset pugna plures miloniani accurrerūt. Clodi⁹ vulneratus in tabernā ꝓximā Bouillano delat⁹ est. Milo vt cognouit vulneratū Clodiū cū sibi ꝑiculosi⁹ illud etiā viuo eo futurū itelligeret: occiso autē magnū solatiū esset habiturus etiā si subeūda esset pena exturbari tabernam iussit atq̄ ita Clodi⁹ latēs extract⁹ est. multisq̄ vulnerib⁹ cōfectus cadauer ei⁹ in via relictū. Accusat⁹ est Milo parricidij: Cicero defendit hec ꝛ plura habenṫ apud pedianū. Clodi⁹ accuset mechos. Publi⁹ Clodi⁹ pōpeiā. C. Cesaris vxorē adamās dū sacra bona dee per noctem fierēt Cesaris in domo q̄ pontifex maxim⁹ erat muliebri veste illuc ingressus est (viris eñ nō licebat) cognit⁹ tandē ꝛ captus est: sꝫ tñ corruptela iudiciū absolutus euasit: de quo in vita Ciceronis hr̄. fuit idē duarū soroꝝ mechus quarū altera lucullo: altera Metello nupserat. autores Liui⁹ Cice. ꝛ plutarch⁹ in cesare. Catilina. cōiurauerāt ꝯ rēpubli. corruptissimi ciues ꝛ sue amētie ducē Catilinā habebant q̄ Lētulo Cethego ꝛ alijs quoꝝ ꝓꝑtā audaciā cognouerāt mandauit vt opes cōiuratiōis quātū possent ꝯfirmarēt: insidiasq̄ ꝯsuli Ciceroni.s. maturarēt. De quibus oībus Sallusti⁹ amplissime scribit. in tabulā sylle. de Sylla in prima satyra latius: is aūt ꝓscriptiōis tabulas prim⁹ ꝓposuit: qđ ꝛ pliū. de viris illustribus docet. ꝛ valerius lib.ix. de crudelitate ait. ꝙ Lucius Sylla quatuor milia et.cc. dire prescriptionis edicto iugulatos in tabulas publicas rettulit: videlicet ne memoria tā preclare rei dilereṫ: nec contentus in eos seuire qui armis ab se dissenserant etiam quieti animi ciues ꝓpter pecunie magnitudinē per nomenclatorē cōquesitos proscriptorū numero adiecit ꝛc. Discipuli tres. Lepidus Octauius Antonius: quos Selle discipulos vocat: q̄ñ eandē disciplinā administrande reipubli. secuti sunt ij eñ triūuiri fuerāt qui ꝑ cruentū fedus iuncti quū rempubli. inuasissent Sellam imitati senatū ꝛ equestrē ordinē ꝓscripsere. Liui⁹ item lib.cxx. scribit ꝙ Caius Cesar pacem cū Antonio ꝛ Lepido fecit. ita vt tres viri reipubli. ꝯstituende quidē ꝑ quinqueniū ꝑessent Ipse Lepidus ꝛ Antoni⁹ statuerunt vt suos quisq̄ inimicos ꝓscriberent: in qua ꝓscriptione plurimi equites.cxxx. senatorum noīa statuerant: ꝛ inter eos. L. pauli fratris. M. Lepidi.ꝛ.L. Cesaris Antonij auūculi.ꝛ.M. Ciceronis cui⁹ occisio a popilio legionario milite cū haberet annos.lxiij. caput quoq̄ cū manu dextera in rostris positū est. Qualis erat nup. tales erant vitiosi turpia castigātes qualis erat Domitian⁹ qui leges in adulteros reuocarat. ꝛ tamē adulter et mechus erat. Iuliā nāq̄ Titi germani

Manci.
Gracci.
Verres.
* Abortiuos appellam⁹ immaturos fet⁹: ꝛ añ legitimū tꝑs editos. Trāq̄l. in Aug. Illos senatores q̄s vulgus abortiuos vocabat: ad modū ꝑstinū ꝛ splēdorē redegit.
Milo.
Clodius.
Clodij vulnus.
Clodius adulter.
Catilina.
Lepidus.
Antonius
Octauius
Ciceronis cedes.

Domitiani incest’. Mars cuz Venere. Effluxiões Abortiões Scaurus.

filiam adamauit coegitq; cōceptū a se abigere. Hinc illa obijt. Autores Trāquillus. & Pli. ad Corneliū scribens. p cui’ verba hic & de Domitiano intelligendū est: nō de Claudio vt quidā ait. Tragico ꝯcubitu. i. turpissimo qualē tragici tractare solēt. scribūt em̄ de turpissimo amore Phedre i hippolytū: & thyeste in filiā &c. Turpissim’ aūt erat Domitiani cōcubitus. quia cū iulia nepte. Leges reuocarat. Juliam legē intellige q̄ multo ante ab Augusto ꝯtra adulteros lata fuerat. vt Trāquill’ docuit. Ait em̄ sic. leges retractauit & quasdā ex integro sanxit. vt sumptuariā. & de adulteris & de pudicitia de ambitu. de maritātis ordinib’: amaras oib’: seuerissime em̄ puniebant adulteri. Ipsis veneri martiq; timēdas. i. numinib’ etiā. Mars aūt adulter cū Venere a Vulcano dep̄hensus est: atq; adamātinis vinculis circūuēti dijs oib’ spectacula p̄buere. Hor. Quis matrē tunica tectū adamātina. Digna scripserit. Sz lati’ Naso li. ij. de arte. Abortiuis ante tp̄s editis. Effluxiones vocant̄ q̄ intra septimū diē corruptiões incidūt Abhortiões aūt q̄ intra q̄dragesimū. ita scribit interpres phi li. vij. de aīalib’. Vuluā: est ea q̄ semē recipit. Solueret aperiret veneficijs. s. Patruo. Domitiano. Offas: carnis frustra īformata. Igit̄ cū pessimi sint alios arguētes. Vitia vltima vitiosi & i p̄cipiti vitioꝝ existētes: vt Varill’ infamis Scauros. factos nobiles & hypocritas. vti fuit. M. Emili’ scaur’ de eo em̄ Sallustius in iugur. sic ait. Sed ex oibus maxime Emilius scaurus hō nobilis impiger factiosus auidus potētie honoris diuitiarū. Ceterū callide vitia sua occultās. hec ille. itaq; nō ab re Juuenalis fictos & scauros inquit. Meminit etiā plura Asconius in oratione. pro. M. Scauro. Castigata: reprehensa vitia ab hypocritis. Remordent. reprehendit em̄ hypocritas aliorum reprehensores. est autem a canibus metaphora.

Ascēsius.

¶ Quis tulerit graccos &c. Cōtinuat partē superiorē q̄ ostēdit qđ Cicero in Sallustiū dicit. Carere debet omni vitio q̄ in alterū dicere parat’ est. Et ꝓgredit̄ ad rep̄hēdēdū Domitianū q̄ cū in adulteros legē reuocauerat iuliā titi fratris filiā quā auidētissime amauit frequētib’ abortiuis perire coegit. Valla tn̄ secut’ p̄biū dicit de claudio Cesare intelligi. cui’ ꝯsilio occisa messalina vxore pudicissima: iuliā aggrippinam fratris filiā matrē neronis reuocatā ab īsula in matrimoniū accepit: ꝯcesso iure nuptiarū ex senatusꝯ cō. quē dicit frequēter abortū appetisse apud claudiū: ne ex ipso coheredē neroni filiū pareret cui p̄parabat imperiū & paulopost. Certū est claudiū taxari q̄ fratris filiā duxit vxorē agrippinam occisa vxore messalina. Aggrippina aūt erat neronis mater. hec ille. Quib’ cū Calderio Mācinell’ ꝯstāter refragat̄. Qr̄ v̄o poeta pollicit’ est scribere in sepultos: posset eē rō cur p̄robo ꝯsentirem’ p̄sertim cū nō sit verisimile ip̄m in Domitianū adhuc viuētē talia ausum fuisse. verūtamē sicut persi’ i neronē scribit: sic tn̄ vt de alijs videat̄ loqui. sic Juuena. in Domitianū. nā multa sunt q̄ Domitiano dici ꝓbant: & potissimū v̄ba plinij plurima q̄ de Claudio. vel q̄ nō quadret ip̄m in p̄ncipē viuētē scripsisse: sz dicemus scripsisse nō edisse donec in exiliū missus esset. deīde q̄r tot dicit qđ Claudio cōperit q̄ adulterio assumptā tot facere coegerat: sz id in fratris filiā Domitian’ facere poterat. Tū q̄ patruo siles dicit offas. i. difformes q̄lis erat claudi’ vsq; adeo: vt Antonia mater ei’ eū portētū hoīs diceret: nec absolutū a natura sz tm̄ ichoatū & si quē stulticie arguebat filio suo stultiorē dicebat. Verū possum’ dicere patruo siles: q̄r ex patruo cōceptas & iā formatas ad imaginē patrui. i. fratr̄ p̄ris solēt em̄ liberi p̄ris effigiē pre se ferre. Offas aūt dicit frustra carnis. i. offa: carnē & sanguinē quo embrio coaugmētari debebat. Demū q̄r dicit nuper qđ de plusculo tp̄e q̄ dudū accipiēdū docet vallen̄. Lanrē. & ita de claudio poti’ q̄ de Domitiano: verūvallen̄. docet scđm modū rei accipiēdū esse: ita vt interdū de plusculis mensib’ dicat̄. Itaq; in vtrūq; dici posset: sz subtiliter in Domitianū dictū accipe. Vltima vitia. i. vitiosi infime dignitatis per emphasim. Ordo est. Quis tulerit. i. passus fuerit vel sustinuerit aut tolerauerit graccos: viros illos nobilissimos sz seditiosissimos querētes. i. querelā deponētes apud populū de seditiōe. i. q̄ alij sint seditiosi. q. d. nemo. Qr̄ nō misceat. i. cōfundat mixtū inclamādo celū terris. sicut in Terētio. o celū o terra o maria neptuni. hoc autē faciūt maxime irati q̄ nesciētes q̄d primū incusent: oīa simul inclamāt. q̄s ergo nō cōmisceat terris celū: & celo mare. q. d. nemo nō cōmisceat q̄r q̄libet cōmisceat si fur displiceat verri mario furi. & si homicida displiceat miloni nouissimo parricide q̄ clodiū occidit. Et si Clodi’ adulter manifestissim’ q̄ Caij Cesar̄ vxorē sollicitās & iterpellās de adulterio dep̄hēsus est: accuset mechos. i. minores adulteros. Nā mechū nō simplicē fornicariū sz adulterū dicim’. Et si Catilia vir i patriā ꝯiuratissim’ et caput cōiuratiōis accuset cethegū. cōplicē suū. Et si tres discipuli. i. imitatores Sylle. i. Triūuiri Lepidus Antoni’ et Augustus dicāt. s. cōtra tabulā Sylle: in qua plurima milia hoim ꝓscripta erāt. Qualis. i. cuiusmodi erat. i. q̄lis rep̄hēsor erat alioꝝ trāsgrediētiū legē quā ip̄e a se renouatā turpissime trāsgressus ē. Adulter scz Domitia. aut si mauis clodi’ pollut’ nup ꝯcubitu tragico. i. tā turpi & imani ēvt a tragicis scribi mereat̄. Quid em̄ tragedia digni’ q̄ filiā f̄ris abortiōib’ necare q̄ reuocarat. i. iterū i pristinum vigorem vocarat: tunc. i. paulo ante leges latas scz cōtra adulteros: amaras. i. acerbas et graues omnibus sup. mortalibus: quia tunc omnes erant fere adulteri: atq; timendas ipsis marti: et veneri: qui etiam in adulterio deprehensi erant hoc est etiam dijs et deabus. plin̄. autem ad principium secundi naturalis hystorie dicit: demētie esse credere matrimonia aut adulteria inter deos fuisse. poete autem aut historiam aut rem phisicam intelligunt aut mores significant. Tunc enim mars cum venere coit quando planetarū illorum coitio est: que res fulgura excitat: & ita vulcano proditū dicit̄ adulterium. Moraliter. facile venus marti. i. viro bellicoso coit: quia vt in. vj. huius dicetur ferrum est qđ amant mulieres scilicet libidinose. quum. i. quando iulia solueret. i. aperiret vel laxaret per potiones et veneficia vuluam. i. receptaculum fetus. i. loculos vel vt dicunt matricem fecundam. id est frequenter concipientem: tot abortiuis id est immaturis fetibus & effunderet: id est extra funderet & eijceret offas. i. frustra carnis cū sanguine similes patruo. i. representātes effigiem patrui. i. fratris patris vnde cōcepte erant. vel turpes: vt patruus erat. Igitur cū ita sit q̄ qui vitia reprehendunt: et mores docent et leges sanxiunt aut in pristinum vigorem vocant cōtra reprehensionem: doctrinam et leges turpissime faciant. Nonne vltima vitia: id est contemptissimi homines vitiosi in vltima dignitate constituti contemnunt iure ac merito scauros fictos: id est nobiles & factiosos per fictionem vitia sua occultantes: sicut Marcus emilius scaurus vt recitauit Mancinellus ex Sallustio. & ipsa vitia morsa. i. ipsi vitiosi. castigata. i. reprehensa & per reprehensionem acerbam. remordent. i. vicissim mordēt vn̄ morsa sunt: quasi dicat maxime. Ex quo infert quod sequitur.

¶ Non tulit. hoc loco viroꝝ vitia lauronia insectatur. Ex illis: fictis ⁊ hypocritis. Toruū pro torue. Lauronia sic est in antiquis sed quenā hec fuerit. Mar. lib. ij. in ponticum ita scribens ostendit. Abnegat ⁊ retinet nostrū lauronia seruū. Respōdes orba est diues anus vidua. Dormis tūc enī leges dormire dicunt: quū impune q̄d mali agit̄. Cū itaq̄ adulteri adultereve nō puniebant̄: Julia lex dormire videbat̄ ꝑterea vt habet̄ in institutiōibus lib. iiij. de publicis iudiciꝭ lex iulia de adulteriꝭ coercēdis nō solū temeratores aliarū nuptiarū gladio punit: sꝫ ⁊ eos q̄ cū masculis nefandū libidinē exercere audēt: sꝫ eadē lege iulia etiā stupri flagitiuꝫ punitur quum quis sine vi vel virginē vel viduam honeste viuentē stuprauerit.

¶ Non tulit ex illis toruum Lauronia quendam
Clamantem totiens: vbi nunc lex iulia: dormis?
Ad quem subridens: felicia tempora: que te
Moribus opponunt: habeat iam Roma pudorem:
Tertius e celo cecidit Cato: sed tamen vnde.
Hec emis? hirsuto spirant opobalsama collo.
Que tibi? ne pudeat dominum monstrare taberne.
Quod si verantur leges: ac iura citari
Ante omnes debet Scatinia: respice primum:
Et scrutare viros: faciunt hi plura: sed illos
Defendit numerus: iuncteq̄ vmbone phalanges.
Magna inter molles concordia: non erit vllum.
Exemplum in nostro tam detestabile sexu.
Tedia non lambit Cluuiam: nec Flora Catullam.
Hispo subit iuuenes: ⁊ morbo pallet vtroq̄:
Nunquid nos agimus causas? ciuilia iura
Nouimus? aut vllo strepitu fora vestra mouemus?
Luctantur pauce: comedunt collipbia pauce.
Vos lanam trahitis: * calathisq̄ peracta refertis
Vellera: vos tenui pregnantem stamine fusum
Penelope melius: leuius torquetis Arachne:
Horrida quale facit residens in codice pellex.
Notum est cur solo tabulas impleuerit Hister
Liberto: dederit viuus cur multa puelle:
Diues erit magno que dormit tertia lecto:
Tu nube: atq̄ tace: donāt archana cylindros.
De nobis post hec tristis sententia fertur.
Dat veniam coruis: vexat censura columbas.

Erāt ⁊ lex iulia de ambitu. Lex iulia repetūdaruꝫ. Lex iulia de annona. Lex iulia de residuis ad quē subridēs sup. ait. Felicia scꝫ sunt. ironia est. Pudorē honestatē. Tertius Cato. Catones fuere plures: duo aūt celeberrimi et morū cēsores. Marcus Cato orator ⁊ cēsor. Et M. Cato pretori⁹ qui se bello ciuili vtice iteremit cēsoꝝ pronepos. Natus est enī ex. M. Catone tribuno plebis filio Marci catonis saloniani filij. M. Catonis oratoris atq̄ cēsoris qd̄ scribit Gel. li. xiij. c. xviij. Emilius vero probus ait: ꝙ Cato cēsor fact⁹ seuere prefuit ei potestati. nā ⁊ i cōplures nobiles aiaduertit et multas res nouas i edictū addidit quare luxuria reprimeret̄ que iā tū incipiebat pullulare. quō autē Cato maior fact⁹ est cēsor vide Plutarchū. Sed tū vn̄ euꝫ facere remordet. Opobalsama. oib⁹ odorib⁹ prefert̄ balsamū. Est aūt arbuscula viti similior ꝙ myrtho: perpetua coma: succus ⁊ plaga manat: queꝫ opobalsamū vocāt eximie suauitatis. Lignū xylobalsamū vocat̄: ⁊ coquit̄ i vnguētis: ꝓ succo ipsuꝫ substituere officine. Precipua autē grā lachrime. scd̄a semini: tertia cortici: minima ligno autor Plinius li. xij. c. xxxvj. Dn̄m: vnguētariū: scꝫ. Qd̄ si eū accusat turpissimi coitus. Vexātur excitant̄. Leges ac iura. lex iuris est species: ius enī gn̄ale est. ius ad nō scripta etiā ꝑtinet leges ad ius scriptū Seruius. j. Eneid. Jura dabat legesq̄ viris. Jus ꝑterea dictū. q: iustuꝫ est. Scatinia: ea lex lata in pedicones ex cuius seritate multos vtriusq̄ ordinis dānauit. Domitian⁹ autore trāq̄llo dicta aūt a Caio scatinio: qui vt scribit Vale. lib. vj. filio Marcelli vim inferre ausus est ⁊ patre accusante dānatus. Scrutare exq̄re. Defendit numerus. Luca. ait. Quicq̄d multis peccat̄ multū est. Jūcteq̄ vmbone phalāges i. acies: loquit̄ aūt metaphoricos. Sꝫ q̄d sit phalāx: Curtius aperit ita dicēs Macedones phalangem vocant peditum stabile agmen: cum vir viro: armis arma cōserta sunt. Cōtinet aūt phalāx viros cētū ⁊ viginti: vt aliqui scribūt fiebatq̄ armoꝝ series vmbonibus inter se colligatis. Umbone. vmbo ꝓprie scuti pars media est: q̄si vmbilic⁹. Detestabile vituperabile. Magna iter molles cōcordia. Nihil est enī qd̄ ad se rē vllā tā alliciat ⁊ tā attrahat: ꝙ ad amicitiā silitudo moꝝ: vt inq̄t Cicero. Vera tū amicitia in bonis dūtaxat habet̄. Tedia nō lābit. i. fallatores id scribit̄. Tedia ꝓ meretricis nomē cū aliꝭ. Hispo cinedi nomē: ⁊ dici pōt ab hispo qd̄ est sequor. secta bat̄ enī draucos. Pli. li. iiij. ep̄la ad Ursum de altero vel de eodē meminit ita. Cēsuit Bebius Macer cōsul designatus lege repetūdarū Bassum teneri Cepio Hispo salua dignitate iudices dādos vterq̄ recte ⁊c. Subdit ad fellādū. s. ⁊ patiēdū. Utroq̄: agēdi ⁊ patiēdi: vel poti⁹ fellat ⁊ pedicat̄. vt exēplū cōueniat. Dixit enī. Tedia nō lābit cluuiā ⁊c. Nūq̄d hoc aduerbiū indicatiuo soli adiūgit̄: ad qd̄ pertinet interrogatio. autore Prisciano li. xv. Seneca tātū ep̄la. ix. subiūctiuo adiūxit: ait enī. nūq̄d perdidisset: oia inq̄t bona mea mecū sunt. De stilphone philosopho loq̄tur. Jtē ep̄la. lxxij. ait. Nūq̄d illo definiendū sit? Agimus tractam⁹. Causas. causa est negotiū cui⁹ finis est cōtrouersia: vt finit Appollodorus autore Fabio

Mācinel. Lauronia. Julia lex. Catones. *Calathis dictio greca est ⁊ apd̄ nos nō solū sigt̄ calicē vinariū: vt illō Vergilij. Uina nomē fundā calathis aruisia nectar: sꝫ etiā pro quē ciste ponit̄ vt h̄ loco. Et Ver. i buco. Tibi lilia plenis. Ecce ferūt nymphe calathis. Balsamuꝫ Opobalsamum. Xilobalsamum. Lex. Jus. Scatinia lex. Phalāx. Umbo. Amicitia. Hispo. Nunquid. Causa.

Jus ciuile. Forum. Colliphia. Stamen. subtegmē. Penelope. Penió arachne. Arao. Fusus. Retia. Codex. Caudex Caulis. Pellex. Cylindr⁹ Cylizo. Elenchi.

lib.iij. Ciuilia iura: ius ciuile est eq̄tas cōstituta his q̄ eiusdē ciuitatis sunt ad res suas obtinendas. Itē
ius ciuile est qđ in legib⁹: senatuscōsultis: reb⁹ iudicatis: iurisperitorū autoritate: edictis magistratuuꝫ
more: eq̄tate cōstat. Qđ quidē Cicero scribit i topicis. Fora. forū iudiciorū ⁊ litiū est sedes autore Nonio
vt Festus etiā ait. forū est in quo iudicia fieri solēt. Colliphia. i. panes luctatorū aliq̄ aiunt dici a colon
qđ est mēbrū: ⁊ phirob⁹: aliq̄ vero colliphia a collix: qđ est panis subcinericius. Stamine filo: dicit̃ autē
stamē ab stādo ꝙ eo stat oē in tela velamentū: subtegmē vero est qđ subit stamini vt Uarro scribit. Pene-
lope meli⁹. hec vlixis vxor absente viro procos tela decipiebat. pollicebat̃ em̄ absoluta tela se is obsecu-
turā: noctu aūt retexebat. ab officio itaq; nomē assumpsit: penion em̄ est fusus quo reuoluit̃ subtegmē.
Arachne de hoc naso in metamorpho. lydia puella fuit q̄ textura cū pallade certauit: a qua postea i ara
neā cōuersa. Dr̄ aūt ab arao qđ est cōpono: apto cōgruo. Pli. li. vij. scribit ꝙ fusos in lanificio reperit Clo
ster fili⁹ arachnes: linū ⁊ rhetia arachne. horrida. iculta. quale. s. stamē. Codice arboris trūco. codex em̄
vel caudex in arbore dicit̃ qđ supra terrā supplex assurgit. in herbis vero caulis appellat̃. Pellex. i. ancil
la vel meretrix: q̄ vxorū pellices esse possunt cū ad eas viri accedere valēt. Mar. i li. xij. i zelotipā: etiā mi
nistros pellices appellat dicēs. Cū tibi nota tui sit vita fidesq; mariti. Nec premat vlla tuos sollicitaq;
thoros. Quid quasi pellicib⁹ torqueris inepta ministris. In quibus ⁊ breuis est: ⁊ fugitiua venus. Pel-
lex autē appellata est ea que iungeretur cum eo cui alia matrimonij causa foret: interpretari potest con
cubina. De quo Gel. lib. iiij. c. iij. Notū est cur soli. illos hoc loco lauronia reprehendit: qui quidem mu
liebria patiebātur. Nec solo legas: cū nemo dixerit vnq̄. desunt em̄ exempla huius vocis ⁊ si dixere olim
huius soli vni ipsi. Antiqui etiā textus soli habēt. Hister: seueri cinedi nomē. Tabulas. testamēti videli
cet. Puelle vxori decoris sui conscie. Tertia. vir em̄ medius est: draucus ⁊ vxor extremi. Tu nube ad mu-
lieres apostrophe: id est conuersio. Cylindros. Cylindrus dicitur a cylindro vel a cylizo quod est voluo
est em̄ lapis teres in modū columne: quo area equabatur. vnde Cylindri etiā dicti sunt lapides quidā
oblongi quibus mulieres ornabātur. erat em̄ summa cōmendatio in lōgitudine. vt Plinius scribit li-
bro. xxxvij. capitulo. xij. Intelliguntur autem elenchi qui fastigiata longitudine erant: quos digitis su-
spendere et binos ac ternos auribus feminarum gloria est: inquit Plinius libro nono capitulo. xxxiiij.

Ascensius.

¶ Nō tulit ex illis ⁊c. Inducit mulierē prediuitē reprehēdētē viros ⁊ arguētē eos turpitudinis summe:
ea aūt a quibusdā lauronia: ⁊ sic meli⁹ stat rō metri: ab alijs laronia dr̄: sic quidā vt saluēt metrū scribūt
scātinia pro scatinia. Dicit ergo poeta sic. Cū quidā ex his q̄ turpiter viuūt: ⁊ tn̄ alios seuerissime casti-
gāt: forte muliercculas reprehēderet ⁊ seuero supercilio tanq̄ magn⁹ zelator honestatis ⁊ fidelitatis ma
trimonialis freq̄uēter clamaret. vbi nūc es lex iulia: q̄ nō cōdēnas istas adulteras: dormis? Lauronia
quedā diues ⁊ potēs ac superba mulier nō valens eū patiēter audire sed sicut moris est mulieris: p̄mū
cū ironia quadā videt̃ eū laudare tanq̄ sit catonibus comparādus. Deinde manifeste reprehēdit eum
⁊ consequēter omnes viros: qui longe plura ⁊ grauiora vitia q̄ mulieres cōmittūt: ⁊ tn̄ q̄ plures sunt
⁊ fortiores sunt parcitur viris ⁊ nō mulieribus. Nō est autē institutū siue intentio poete dicere ꝙ lex iu
lia cōtra adulteros ⁊ adulteras non est tolerāda: sed quod eā debeant executioni mādare aut curare vt
mādetur qui tali vitio ⁊ maiori vacant. Q̄ ergo pctm̄ cōtra naturaꝫ qđ dicit plurimos viros cōmisisse
peius est q̄ adulteriū in mulierib⁹ repertū. ideo innuit ꝙ q̄ peius peccāt nō sufferūtur dū leuius peccā
tes castigare volūt. Qđ aūt peccatū adulterij sit multū detestabile: pꝫ ex lege veteris testamēti qua adul
tere lapidabantur ⁊ ex legib⁹ Romanis quib⁹ licebat deprehēsos impune corrigere. Quinetiā xp̄s dn̄s
noster qui dixit. Discite a me q̄ mitis sum ⁊ humilis corde: q̄ deprehēsam in adulterio e manibus insi
diantiū prudēter ⁊ clemēter liberauit ostēdit summopere displicere sibi pecatū adulterij dicēs. Matth.
v. Dictū est quicūq; dimiserit vxorē suā det ei libellū repudij. Ego aūt dico vobis: q̄ oīs q̄ dimiserit vxo
rē suā excepta fornicatiōis causa facit eā mechari. Quāuis ergo valde graue sit pctm̄ adulterij: tn̄ nō sa
tis cōuenieter reprehēdit̃ ab eo qui maiori crimine detinet̃. Nō ergo tulit lauronia: de qua in Manci-
nello vidisti: q̄ nō negat mulieres peccare: sed ꝙ tm̄ peccēt. Uñ dicit. Nō erit vllū exēplū in nr̄o tā: detesta
bile sexu exēplū aūt dicit qđ q̄s inspicit ad hoc vt possit imitari. Aliqñ aūt exēplū dicit̃ grauissima puni
tio q̄ ad terrorē aliorū fit. Q̄ ergo viros peius peccare sꝫ min⁹ puniri q̄ mulieres videt: ideo dicit. Dat
veniā coruis vexat cēsura colūbas. Que metaphora sumi pōt vel ex natura vel ex colore. Ex natura qui
dē: q̄ corui cadauerib⁹ etiā fetidissimis vescūtur: immo interdū humanis. Colūbe nō nisi reb⁹ mun-
dis. Ex colore aūt q̄ corui sunt nigerrimi oēs colūbe aūt sepe albe nūq̄ oīno nigre: sed nigra mala: al-
ba vero bona dicunt̃: hec est sentētia. Artificiose aūt iducit̃ mulier diues id facere: q̄ moleste sunt viris
mulieres diuites potissimū reprehense qm̄ in. vj. Satyra dicet̃. Intolerabili⁹ nihil est q̄ femina diues.
At iterū. Deprehēsis nihil est audaci⁹ illis. Q̄ ergo verisimile est ꝙ mulier potēs a molli viro ⁊ effemia-
to reprehēsa cōtumeliosa verba in eū reijceret: ⁊ q̄ melius mulieri q̄ viro quadret virorū turpitudinē
exprobrare. pulchre iducit mulierē diuitē ⁊ audacē id faciētē de cuius audacia cōquerit̃ Mar. q̄ seruū
suū detineat. Sunt aūt quedā vocabula in cōmētarijs ⁊ aliqñ in textu sine quorū intellectione autor in

Pedicones

telligi non posset: ideoq; licet fedissima paucis exponēda sunt. Pedicones enim sunt masculorū concu-
bitores: qui agūt. Pathici q̄ patiūtur. Drauci bene mētulati qui operā mollibus prestant. Fellatores et
fellatrices q̄ ⁊ que pudēda lingunt ⁊ sugūt. sꝫ q̄ patiūtur irrumatores. Tribades mulieres inter se qua-
si virile mun⁹ p̄stātes. Sed trāseamus hec sordida q̄ melius ignorātur q̄ sciunt̃: nisi vt vitent̃. ¶ Ordo
est. Lauronia. mulier illa diues ⁊ imperiosa: non tulit. i. non tolerauit: nō perpessa est quendā poete sex

Toruum.

notū: ex illis videlicet hypocritis: philosophos se dicētibus toruū: id est frōte seuera et immiti qualem
taurus habet: ⁊ quicūq; minātur. Unde Horatius alludens ad bouē petulcū dicit de se dici fenū habet
in cornu ⁊c. Nec me latet oēs quos quidē vidi aut audiui exponere toruū pro torue sicut notū est apud
Uergiliū legi. sed ratio cur in eorū sentētiā nō eā est: q̄ bene cōueuit superioribus vbi dictum est fronti
nulla fides vt hominē seuerissimam frontē ⁊ tristissimū superciliū habētē toruū dicat ab intorta fron-
tis pelle ⁊ superducto supercilio. Preterea essent duo epitheta aduerbialia sine coniunctione clamantē
totiens toruum. sed ea tolerabilia sunt dum se mutuo determinant sicut valde diserte locutus est. itaq;
dici posset clamantē totiens toruuꝫ. i. torue quia tamen longius seiunctum est a participio: ⁊ vicinius
dictioni quendā: ego malui sic cōstruere. quēdā toruū clamātē totiēs. i. frequētissime. o lex iulia que la-

ta erat in adulteros.vbi supple es.nunc dormis:qꝛ scꝫ tot adulteras pateris impunitas: ⁊ ita credidit se lauronia notatam ab illo philosopho.Ad quod supple dictum philosophi: Lauronia subridens : id est parum illusionem aut irrisionem ridens inquit supple.o felicia tempora. vel tēpora sunt supple iudicāda felicia ꝗ moribus supple malis te opponunt.i.censorē et castigatorem cōstituunt.quod per ironiā dicit ⁊ addit ꝑ irrisionē.Roma habeat iam pudorē.i. vereat̄ publice peccare ⁊ accipit cōtinens pro cōtentis.Romā ꝓ Romanis.q.d.Sint Romani mō pudorosi qꝛ terti⁹ cato.i.seuerissimus morū cēsor quales fuerunt duo notissimi catones:cēsorius et vticensis:cecidit e celo quasi ad mores castigandos demissus sit.Moris autē est quotiēs numerus aliquorū notus est vbi ꝗs reperit̄ illorū similis numerū facere augere.sicut Horatius in sermonibus.Hec mihi stertinius sapientū octauus. qꝛ septeꝫ erāt Grecie sapientes notissimi.⁊ ita quidā sappho aut diuā catharinā decimam musarum dicunt.Sed tamen:id est ꝙuis ita sit ꝙ sis tertius cato: id est seuerissimus morum censor dic supple bone censor vnde id est abs quo pharmacopola: id est vnguentario emis hec opobalsama : id est hunc succum balsami qui preciosissimus est.⁊ nō nisi a mollibus et effeminatis ad vsum recipi solitus.ꝗ spirāt:id est suauē odorē emittūt.⁊ fragrāt tibi in supple collo hirsuto.i.piloso ⁊ virili cū anim⁹ sit mollis ⁊ effeminat⁹ deinde addit qꝛ videt eū rubore forsan perfusum:quasi dicat dic audacter vnde emis.ne pudeat.i.pudori sit tibi mōstrare supple nobis dn̄m taberne.i.vnguentariū seu aromatariū quē apothecariū vulgus appellat.nā taberna est vbi ꝗd vēdit̄ quā apothecā vulgus vocat.⁊ officina vbi ꝗd fit: qđ operatoriū galli dicūt.Postea loquit̄ sine ironia.sed minaciter dicens.Si ita est ꝙ leges et iura vexant̄: id est a quolibet prouocantur ne dormiant.scatinia supple lex que lata est in pedicones.i.masculorum stupratores propter Caium scatiniū pediconem debet citari.id est ad executionem vocari ante omēs supple alias leges quasi dicat nūc plures sunt pedicones ꝙ̄ adulteri aut aliarū legum trāsgressores.et ita debet lex scatinia primū reuocari.o tu bone censor respice primū viros ⁊ scrutare.i.diligēter disquire.qꝛ dicturus est poeta ꝙ domi redimicula sumūt frōtibus.q.d.nō est satis inspicere sed oportet respicere ⁊ non solū respicere:qđ est secūdo loco inspicere:sed res patētes ad oculos:vnde ad misericordiā refertur sicut ibi.Respice in me miserere mei.Et respexit humilitatē ⁊c.sed etiā scrutari. Scrutare igit̄ primum scꝫ facinora viroꝝ.hi scꝫ viri faciunt plura sup.turpia facinora ꝙ̄ nos mulieres:sed numerus.i.multitudo defendit illos ⁊ phalanges.i.tales ꝓtectiones iuncte.i.cōnexe vmbone.i.primo per vmbones.i.clypeorū curuaturas.q.d.quia tā multi sunt ⁊ tā potētes nihil in eos animaduertitur:qꝛ viri nō puniūt viros.preterea omnes sunt eodē vitio inquinati.⁊ ita est magna cōcordia.i.magnus:cōsensus inter molles.i.effeminatos.qui vicissim agunt ⁊ patiunt̄. Ullum exēplum sup.vite aut etiam ad terrorem punitionis si iuste puniamur:non erit tā detestabile.i.execrabile aut vituperabile: in nostro.i. feminino sexu:sicut sup.est in virili ⁊ probat:qꝛ tedia.meretrix illa famosa non lambit.i.dum osculat̄. nō lambit vel vt honor sit auribus:nō fellat cluuiaꝫ.aliā meretricē consociam:nec flora meretrix etiā illa lambit sup.catulā cōmeretricē.sed Hispo vir ille immūdus ⁊ fellator subit iuuenes.i. inclinat se ad fellandum iuuenes : ⁊ pallet. i.pallidus fit vtroꝗ morbo tam fellandi ꝙ̄ pedicandi: sed fellat et pedicat̄: vl' vicissiꝫ agit ⁊ patit̄.⁊ ita subit.i.subitrat subagitādo scꝫ:⁊ pallet vtroꝗ morbo:qꝛ etiā patit̄.Et lꝫ dicēdo ꝙ subit vt fellat.melius quadret superiori.Tedia nō lābit ⁊c.tm̄ dicēdo ꝙ pedicet ⁊ pediceturmeli⁹ ꝗdrat cū seꝗntib⁹ qꝛ ꝗ pedicat̄ muliebria patit̄.Uos ergo viri patimini muliebria.⁊ ita abutimini officio nostro etiā turpissimo ⁊ nos non vsurpamus etiam honestissimū viriliū.Dicit em̄.Nunquid nos.i.mulieres agimus causas:aut nouimus ciuilia iura:aut mouemus vestra fora vllo strepitu.q.d.minime.Pauce etiā nostrum sup.luctantur in arena.scꝫ ad spectaculū.⁊pauce comedunt coliphia.i.panes luctatorum:hoc est pauce vsurpant officia virilia.At.i.sed:vos .i.viri trahitis lanam.i. carpitis vel carminatis ⁊ refertis.i.reportatis in calatis.i.vasculis ex viminibus contextis. vellera peracta.i.pexa et carpta seu carminata:ad eos vel ad eas vnde peragenda accepistis:vos torquetis nendo scꝫ: fusuꝫ instrumentū nendi ad qđ filum voluitur pregnantem.i.densum tenui stamine.i. filo vnde fiat stamen et hoc facitis melius.i.doctius ⁊ artificiosi⁹ penelope.i. ꝙ̄ vxor Ulixis que a textura summopere laudat̄ ⁊ leui⁹.i.facilius : ⁊ vt dicūt habilius ⁊ expertius Arachne.i.puella illa Lydia ꝗ palladē ausa est ad certamen in arte texendi prouocare:abs qua victa versa est in vermē quē araneū dicimus.⁊ telā eius araneam:ꝗ adhuc hodie faciliter ⁊ leuiter incredibili artificio texit.Q:vero de textricibus tm̄ loquit̄ possemus superiorē partē sic ꝯstruere.Uos torꝗtis.i.cōpellitis texēdo fusum.i.fistulā vel cānā inuolutā filo more fusi:pregnātē tenui stamine quale sup.stamē facit nēdo scꝫ pellex.i.ancilla vl' reuera meretricula ꝗ cupit esse pellex:⁊ ita ne habeat vxor cui⁹ pellex esse cupit suspitionē est horrida.i.male vestita ⁊ frigore ꝯcussa ⁊ ꝯtremēs ⁊ residēs ĩ codice.i.trūco.i.aū fores suas nēs vt e labore suo viuere putet̄. Hic aūt accipit̄ codex in ꝓpria significatiōe.nā iđ capit̄ ꝓ libro copioso:qꝛ in codice sunt multi libri.i.cortices ĩ ꝗb⁹ oli scribebāt.Pro trūco aūt.i.ꝑte illa directa vsꝗ ad ramos sepi⁹ caudicē dicim⁹.Uos ꝗ facitis officia muliebria.i.trahitis lanā nexitis ⁊ texitis.Nec hoc satis est ꝗn etiā patimini muliebria.Nā notū est cur.i. ꝙpobrē. Hister vir ille diues sꝫ mollis ⁊ pathic⁹ ĩpleuerit tabulas sup. testamēti sui solo liberto.i.noīe solius liberti:nullū coheredem ei scribēdo:quia scꝫ erat draucus subagitans eum:et cur viuus.i.dum adhuc sanus esset dedit multa puelle.i. vxori liberti sui quia scilꝫ tacuit et perpessa est vt maritus nō se sed histrū pathicū subagitaret.Ego reperio in bonis codicibus solo.nec est dandi:sed auferendi casus ⁊ ita lꝫ solo nō legatur in datiuo:legit̄ tm̄ in ablatiuo.Et qꝛ hister ideo dedit:qꝛ passa est talia.Dicit ꝙ vxor etiā pauperis viri erit diues que erit tertia.i.existens tertia in lecto:ita ꝙ permittat diuiteꝫ patronū inter se ⁊ maritum draucū.Et hoc dico:qꝛ libertū dicit.Uel potest sic intelligi. Notum est cur Hister dederit puelle .i. vxori sue adhuc iuuencule multa quia tacuit et permisit libertum habere rem cum marito suo.⁊ ergo mulier erit diues que dormit tertia in lecto:ita ꝙ vir sit medius.⁊ vxor ab vna parte et draucus ab altera.Tu nube.facit apostrophē ad absentē. Tu quecunꝗ es que vis ditari.nube supple viro molli atꝗ tace.qꝛ arcana.i.secreta illa facinora que fiunt in lecto. donāt.i.cōquirunt vxoribus tacētibus Cylindros.i.lapillos teretes a mulieribus in ꝓcio habitos.Et sentētia tristis scilicet in adulteras per legē iulia lata fiet post hec.i. post hmōi turpissima virorū facinora de nobis supple mulieribus.Censura.i.castigatio morū dat veniā.i.ignoscit:coruis.i.pessimis quales sunt viri. et vexat.i.

molestat colūbas.i.mulierculas ex fragilitate ⁊ simplicitate: forte peccantes. Et ita conuenientissime dixit columbas de quibus dictum est. Estote simplices vt columbe. Et que in tutela veneris sunt propter frequētem fetum ad quem est natura instigātur: quasi dicat Lauronia mulierculas forte reperiri adulteras: quia per simplicitatem forte decepte sunt. aut quia ad libidinē proniores ex fragilitate sexus deuicte. ⁊ ita potius ignoscendū illis ꝙ viris qui philosophantur: ⁊ tū peccatum contra naturam perpetrant. Notum est etiam cur coruos dixit viros. Omne em̄ nigrū malum indicatur. Unde Horatius in primo sermonuz. Hic niger est hunc tu Romane caueto. Preterea corui rapaces sunt ⁊ sinistre aues sed pergo. De his enim iam satis locuti sumus. Censura autem est censorū iudicium quod iustū et seuerum esse debeat quale olim censorum fuit.

Fugerunt trepidi vera ac manifesta canentem
Stoicide quid enim falsi Lauronia? sed quid
Non facient alij: cum tu * multitia sumas
Cretice: et hanc vestem populo mirante perores
In proculas et pollineas: est mecha Labulla:
Damnetur si vis etiam Carphinia: talem
Non sumet damnata togam: sed Julius ardet:
Estuo: nudus agas: minus est insania turpis.
En habitum: quo te leges: ac iura ferentem
Vulneribus crudis populus mō victor: et illud
Montanum positis audiret vulgus aratris.
Quid non proclames in corpore iudicis: ista
Si videas? quero an deceāt multitia testem.
Acer: ⁊ indomitus: libertatisq̧ magister
Cretice pelluces: dedit hanc contagio labem:
Et dabit in plures: sicut grex totus in agris
Unius scabie cadit: ⁊ porrigine porci:
Uuaq̧ conspecta liuorem ducit ab vua.

Manci. *Stoici.* *zeno.* Fugerūt trepidi ⁊c. stoicide ficti philosophi. de moribus em̄ locuti clunez agitabāt. Stoici autē a stoa: id est porticu dicti sunt. Apud Athenas em̄ porticus erat vbi zeno docebat: que summo in honore apud Athenienses habebatur: adeo vt vrbis ac meniū claues apud illum deponerēt. plura Laerti⁹.

** Multitia vestes te nuisse: dicte a mollicie: vt quibusdā placet: vt alijs vero plz a mulcendo ꝙ mulcerēt ⁊ grate cēnt tenuitate sua.* Cum tu multitia sumas. quendam mollem vt habitus ostēdebat arguit. cuz in mulierum mores ille inueheretur. Multitia vestes erāt tenues ac lucide e serico: dicta ꝙ mulcerēt suauitate sua. Poeta vero intelligit de Bombyce coa. Ait enim Pli. lib. xj. capi. ij. Nec puduit has vestes etiaz viros leuitate vsurpare propter onera estiua intātū ab lorica gerenda discessere mores: vt oueri sint etiaz vestes. superiore vero capite dixerat ꝙ bōbyce telas araneorū modo texuit ad vestem luxūq̧ feminarū q̄ Bombycina appellatur.

Multitia. Bombyx coa. Bōbyces. Creticus. Cretice. id est iudicans vel iudex vt sequētia iudicant: deducitur em̄ mutatis literis ab greco crites qd̄ iudex dicit: crisis vero iudiciuz. Perores: indignationē cōmoueas: cōmouent enim affect⁹ in ipsa peroratione. i. orationis fine. In proculas. pcule similes. meretricuz noīa sunt hec omnia. Talē: tā turpem non sumet dānata togam.

Femine dānate. femine em̄ adulterij commissi conuicte in publicū procedere cogebant viril toga iducte: Autores sunt Porphirio et acrō li. j. sermonū. Sz iuli⁹ ardet: cretici vba: min⁹ ꝙ mollicies. En habitū. exprobrātis ē.

Crudus. Vectes. Crudis: cruētis adhuc. nā dr̄ ꝙ sit cruēt⁹. ppl's mō victor. Roman⁹ q̄dē ppl's. Nā Vespasianus: Claudio iperāte: vt trāquill⁹ scribit isulā vectē britānie primā in ditionē redegerat. Domitian⁹ vē armenios vicerat ⁊ dacos. Mōtanū vulg⁹ in vrbē em̄ plebs ipa ab agris cōfluebat q̄tiēs leges pmulgabant. Quid nō pclames. q. d. oē cōuitiū. Deceāt testē. q. d. nō tāto min⁹ decēt iudicē. Acer. ordo ē. O cretice tu acer ⁊ indomit⁹ ⁊ magr̄ libertat̄ .i. morū cēsor ⁊ rector. Pelluces: trāsluces seu valde luces. a per

Pelluceo. Contagio porrigo. luceo. Cōtagio a ctigo dr̄ morb⁹ q̄ polluit q̄cq̄d tāgit: lati⁹ tū i tyro iā dixim⁹. Dedit hāc ctagio labē. Alter alterū i vitia trudim⁹ inq̄t Sen̄. ⁊ cpl'a. vij. ait. Malign⁹ comes cādido ⁊ simplici rubiginem suā affricuit. Et pbs li. ij. ethicor̄ sic. Nos em̄ ipsi q̄ magis ad voluptates sum⁹ pclues: idcirco facili⁹ ad itēperātiā ꝙ ad moderātiā iclinamur. Porrigine porci: porrigo morb⁹ ē vbi iter pilos q̄dā q̄si squāme surgūt: he ꝙ acute resoluunt: ⁊ interdū madēt: sepi⁹ sicce sūt: fereq̧ id i capillo fit: rari⁹ in barba aliqū etiā in supcilio. hec li. vj. celsi. pp̄ter qd̄ Juue. ait scabie ⁊ porrigine: idē signās. Uuaq̧ cōspecta. silitudo est. sic em̄ vnū exemplū aut luxurie aut auaricie multū mali facit. vt scri. Sen̄. epi. septima.

Ascensius. Fugerūt trepidi ⁊c. Hic p cōtinuationē quādā pgredit poeta ad castigādos iudices et eos q̄ sntam mortis ferūt cū sint mollissimi pdēteq̧ mollicie suā habitu quē feminis molliorē in sede iudiciali habēt. De hac aūt re sic ait Aulus Gelli⁹. j. c. v. Hortēsius oib⁹ ferme oratoribus etatis sue nisi Marco Tullio clarior: qui multa cū mundicia et circūspecte cōpositeq̧ indutus ⁊ amictus eēt: manusq̧ eius inter agendū forēt argute admodū ⁊ gestuose. maledictis cōpellationibusq̧ pbrosis iactatus est multaq̧ in eū quasi in histrionē i ipis causis atq̧ iudicijs dicta sunt. Sed cū luci⁹ torquat⁹ subagresti hō igenio ⁊ infestiuo graui⁹ acerbiusq̧ apud cōciliū iudicū cū de causa Sylle q̄reret nō iā histrionē eū eē diceret: sz gesticulariā: dionysiāq̧ eū notissime saltatricule noīe appellaret. tū voce molli atq̧ dimissa hortēsius dionysia inquit: dionysia malo equidē esse: ꝙ ꝙ tu torquate inelegās agresti aditu difficilis. Sūt autē verba hec poete nō ampli⁹ Lauronie. Ordo aūt est. Stoicide. i. phi seuerissimi vbis q̄dē quales erāt stoici q̄ nemini peccāti ignoscebāt: sz eq̄liter oīa vitia puniēda p̄dicabāt: vt docet p̄mo sermonū Flacc⁹ trepidi. i. festini ex timore ⁊ verecūdia fugerūt lauroniā scz canērē. i. alta ⁊ apta voce ꝯ eos pclamātem vera ac manifesta. i. res veras ⁊ manifestas. vera sup. inq̄t poeta dico em̄ p q̄: q̄ q̄d falsi sup. dixit lauronia. q. d. nihil. et hec decērer addit poeta ne q̄s dicat superiora eē muliebria dicta nihil veri habētia sz ex iracūdia dūtaxat orta. q̄ em̄ docte loquētes iducūt qd̄ vex ē semp: sz nō qd̄ ipis loq̄ntib⁹ verū visuz est

res loqui faciũt. Sicut dido decepta ab vno dicit.iiij.eñ. Nusq̄ tuta fides. Ne ergo quis dicat poetã nõ cõsentire lauronie: approbat dictũ ei⁹ dicẽs. Quid eñi lauronia falsi? Et deide subtiliter ꝓcedit quasi per approbationẽ prioris dicti. Et est loc⁹ a minori. Min⁹ eñi verisĩle est iudicẽ in causa criminali esse mollẽ q̄ philosophantẽ: ⁊ tñ iudicẽ mollẽ esse cõuincit ex habitu vñ dicit. sed q̃d alij nõ faciẽt? q.d. nihil faciẽt. imo q̃dlibet faciẽt: cũ sup. ita sit q̄ o tu cretice. i. iudex seuere sumas. i. assumas multicia. i. vestem mollissimã ⁊ pellucẽtẽ vñ singula corporis mẽbra ꝑspici possent q̃ lubrici se de ꝓceritate corporis iãctãtes excogitauerũt. Fit aũt mihi verisĩle vt legat̃ poti⁹ cretice ⁊ poti⁹ a creta q̄ a crite: q: seuerissimi iudices in creta fuere vt dictũ est in prima hui⁹ lib. Quas torqueat vmbras eacus ⁊c. Et, cũ sup. tu portes i. extremã sñiam hoc est diffinitiuã sñiam feras ppl'o mirãte hãc quã dico. s. mollissimã vestẽ. Perores inquã in. i. cõtra ꝓculas ⁊ pollineas. i. meretrices ⁊ mechas quales ꝓcula ⁊ pollinea. Fabula illa mulier est mecha fateor: dãnet̃ ergo si vis etiã carphinia adhuc infamior mecha ipsa dãnata. i. postq̄ fuerit dãnata: nõ sumet talẽ. i. tã infamẽ togã vt tu sumis oraturus causas sup. sed sup. dices forte: iuli⁹ i. sol i mẽse iulio: vel syri⁹ ardet. i. ardorẽ vehemẽter facit: ego estuo. i. calore cõficior. Rñdet poeta agas i. cas ſm georgiũ. nudus vel agas sup. rẽ iudicialẽ: insania est min⁹ turpis sup. q̄ mollicies. q.d. poti⁹ eligendũ est vt ppl's te insanũ q̄ mollẽ dicãt. Alij legũt infamia: ⁊ est ordo: infamia quã nudus agẽs incurres est min⁹ turpis. i. detestabilis q̄ ex ea quã incurris agẽs i multitijs. Vñ infert p irrisionẽ sicut Verg. En agros ⁊ quã bello Troiane petisti Italiã metire iacẽs ⁊c. En habitũ. q.d. vide qualẽ habitũ geris: quo. i. in quo: ppl's mõ. i. paulo ante: victor. i. quasi iã rediẽs ex recenti cede hostiũ. ⁊ p disciplinã militarẽ exercit⁹ ⁊ vulnerib⁹ crudis. i. adhuc habitãtib⁹ ⁊ nõdũ cõsolidatis: et illõ mõtanũ vulg⁹. q.d. qd̃ notũ est esse durissimũ ⁊ oĩ labori assuetũ: q: in mõtib⁹ degẽtes remoti sunt ab his q̃ ad mollẽ vitã nauib⁹ aduehunt̃: montanũ dico vulgus positis. i. repositis ⁊ relictis aratris. audiret. i. audire debeat te ferentã leges ⁊ iura. q.d. nõ decet in tã molli habitu ferre legẽ aut militiã aut agri culturã passis qui oĩ labori assueti sunt. Quid. i. quã rẽ nõ ꝓclames. q.d. nullã nõ ꝓclames vel nihil nõ ꝓclames. i. porro. hoc est a lõge clames vel q̃d. i. cur nõ ꝓclames si videas ista. i. istos vituperabiles habitus in corpore iudicis. quero eñi an multitia decẽat testẽ. hoc est an audiẽdus ⁊ accipiendus est testis qui tã molliter vestiat̃? q.d. nõ: q: talis infamis est: infamis aũt nõ põt firmũ ⁊ ratũ testimoniũ ꝓhibere. et si ista non decent testẽ o tu cretice existẽs vel existere debes acer. i. vehemẽs vitiorũ castigator ⁊ punitor: ⁊ indomitus. i. nullo munere: nulla prece. nullis minis nulloq̄ fauore seueritate flectẽdus. Et ponitur indomitus p indomabili. Sicut. vij. eñ. Diues inaccessos vbi solis filia lucos: inaccessos lucos dicit nõ quos nemo accessit: s; inaccessibiles. quos nemo accedere debeat. Et in geor. Aut illaudati nescit busyridis aras. Nõ erat ergo indomit⁹ de quo loquit̃: s; debebat esse. ⁊ magister liberat⁹. i. q̃ debebas vt in ciuitate libera vnicuiq̄ ius suũ tribuere secluso oĩ timore ⁊ fauore. Tu inquã o cretice q̃ esse deberes acer. indomit⁹. ⁊ magister. i. princeps ⁊ maxim⁹ cõseruator libertatis. pelluces. i. p mediũ habitus tui luces vt liniamẽta corporis tui appareãt. q.d. minime talis esse deberes: s; scio vñ hic morbus ingruerit: cõtagio. i. cõmerciũ ⁊ ratio seu cõsuetudo quã habes cũ mollib⁹ viris dedit. i. genuit hanc labẽ. i. maculã vel inquinationẽ vite ⁊ dabit hãc labẽ in plures: q: plures te secuti idẽ faciẽt. sicut totus grex. i. cõgregatio ouiũ sup. cadit. i. morit̃ vel deterior fit scabie ꝓpter scabiẽ vnius sup. ouis ⁊ tot⁹ grex porcorũ cadit porrigine. i. porcorũ scabie squamosa q̃ p squamas decidit. ⁊ ita loquit̃ de grege ouiũ ⁊ porcorũ. ⁊ dat scabiẽ ouib⁹ porriginẽ porcis vel qd̃ minus placet vtrũq̄ porcis. q̄ ꝓ et: vna. i. botrus cõspecta ab vua i. existẽs in vmbra alterius vue: ducit. i. cõtrahit liuorẽ. i. maculã qualis nascit̃ ex ꝑcussione ⁊ nimio cõtractu: aut morsu ⁊ est plũbei coloris. Vñ Tibullus. Cũ succos herbasq̄ dedi. quis liuor abiret. Quẽ facit impresso mutua dẽte venus. Or ꝟo q̃ inuidẽt cũ se corrodãt ⁊ succũ naturalẽ cõsumãt talẽ colorẽ habent quales qui cõpressi sunt aut cõtacti violẽter: ergo liuidi dicunt̃. Omnis igit̃ cõtagio ⁊ cõsuetudo malorũ parit maculã. Vñ in psalmo. xvij. cũ sancto sanctus eris: ⁊ cũ viro innocẽte innocẽs eris. Et cũ electo elect⁹ eris: ⁊ cũ ꝑuerso peruerteris. Dicit̃ aũt ꝯtagio. hec cõtages ⁊ hoc cõtagiũ. Primũ ponitur hic Scdm apud Lucretiũ. Qui fuerãt aũt presto cõtagib⁹ ibãt. Et iterũ apd̃ Verg. in bucco. Nec mala vicini pecoris cõtagia ledẽt. Et in singulari apud Aulum Gellium lib. viij. c. ij. legit̃ contagio singulariter vbi dicitur. qm̃ nefas ducerent nomina liberati patrie deuota seruuli contagio pollui.

Liuor.

Cõtagia. contagio. contages.

¶ Fedius hoc aliquid quandoq̄ audebis amictu.
Nemo repente fuit turpissimus: accipiẽt te
Paulatim qui longa domi ridimicula sumunt.
Frontibus: ⁊ toto posuere monilia collo:
Atq̄ bonam tenere placant abdomine porce:
Et magno cratere deam: sed more sinistro
Exagitata procul non intrat femina limen.
Solis ara dee marib⁹ patet ire ✱ prophane
Clamatur: nullo gemit hic tibicina cornu.
Talia secreta coluerunt orgia teda:
Cecropiam soliti bapte lassare Cotytto.
Ille supercilium madida fuligine tinctum

¶ Fedi⁹ hoc aliq̃d qñq̄ audebis amictu ⁊c. Ordo ẽ. qñq̄ audebis aliq̃d fedi⁹ hoc amictu. Accipiẽte: i sacerdotes inuehit̃ quorũ collegiũ minerue i albano domitian⁹ instituerat vbi q̃dã mollissime viuebãt: oñditq̄ eos nihil differre ab mulierib⁹ colẽtib⁹ bonã deã. Domi redimicula sumũt frõte. domi dicit. nõ eñi i tẽplo talia s; domi pagebãt. Ridimicula ea sunt q̃b⁹ mitre alligant̃ sumũt tãq̄ mulieres. bonã deã eãdẽ esse malã bonã deã ⁊ terrã ex ipso ritu occultiore sacrorũ doceri posse cõfirmat Corneli⁹ labeo. Bona dr̃ q̄ oĩz nobis ad victũ bonorũ causa est. Eandem alij ꝓserpinã credũt: porcaq̄ ei rẽ diuinã fieri: q: segetẽ quã ceres mortalibus tribuit porca depasta est. P̃terea vinũ in templũ eius nõ suo noĩe solet inferri s; vas i qd̃ vinũ inditũ sit mellariũ nominat̃. ⁊ vinum lac nũcupat̃. templũq̄ eius virũ introire non lice-

Manci.

✱ Prophanũ oẽs pene consentiũt id esse qd̃ extra fanaticã naturam causam sit q̃si porro a fanore religione secretũ. Ci. ad Herenniũ. locus querit̃ celebris an desert⁹: fa cer an prophan⁹: publicus an priuatus.

Obliqua producit acu: pingitq; trementes
Attollēs oculos: vitreo bibit ille priapo:
Reticulumq; comis auratum ingentibus implet
Cerulea indutus scutulata: aut galbana rasa:
Et per Junonem domini iurante ministro.
Ille tenet speculū pathici gestamen Othonis.
Actoris arūci spolium: quo se ille videbat
Armatū: cum iam tolli vexilla iuberet.
Res memoranda nouis annalibus atq; recenti
Historia: speculum ciuilis sarcina belli.
Nimirū summi ducis est occidere Galbam:
Et curare cutem summi constantia ciuis:
Bebriaci in campo spolium affectare palatij:
Et pressum in faciē digitis extendere panē:
Quod nec ī assyrio placeret rata Semiramis orbe:
Mesta nec actiaca fecit Cleopatra carina.
Hic nullus verbis pudor: aut reuerentia mense
Hic turpis Cybeles: et fracta voce loquendi
Libertas: ⁊ crine senex phanaticus albo
Sacrorum antistes: rarum ac memorabile magni
Gutturis exemplum cōducendusq; magister.

Porphirio illud Oratij exponēs Odi pphanū vulgus. aut pphanos eos dici: q̄ sacris initiati non sunt: ⁊ fanū īgredi non pn̄t.

bat. Hec ⁊ plura Macro. lib. j. sat. sunt et plura in sat. vj. Abdomine. i. sumie: qd̄ antiq̄ abdomē vocabāt autore Pli. li. xj. More sinistro: ritu ꝯtrario: viris enī non licebat bone dee sacris interesse. prophane. impie scelerate pollute religiose. pphanū inq̄t Festus d̄r qd̄ phani religione nō tenetur. Nullo pro nulla tibicina. Gemit resonat. talia q̄lia quidē in Albano effeminati ⁊ molles sacerdotes colebāt. Orgia bacchanalia naꝫ orgia bacchi sacra dicebant̄ Orge ira d̄r Orgao concito. cōcitabantur enī in illis sacris ⁊ furore agitabātur. Hic aūt poeta orgia dixit ob simitudinē quandā lasciuie ⁊ luxus. Sed de orgib' plura dixim' circa finē georgicorū. Cecropiam soliti bapte lassare cotytto. Soliti est in antiquo textu. cōuenit hoc loco magis quidē meo iudicio probi illud. Scribit enim ꝙ bapte comedie titul' fuit: in qua eupolis inducit viros Atheniēses ad imitationē feminarū saltantes lassare psaltriam cotytto: qd̄ nocturno tpe agebat̄: propterea secreta teda. bapte demuꝫ viri ipsi impudici hic intelligunt̄. Ille superciliū. in eosdem sacerdotes minerue in Albano bacchātes scribit̄. Pli. li. xj. ca. xlj. sic ait. Extremū ambitum gene superioris antiqui ciliū vocauere: vn̄ ⁊ supcilia. Madida fuligine tinctū Ursinus adeps raritatē supciliorꝫ emēdat mixtus cū fungis lucernarū ac fuligine q̄ est in rostris earum. Autor est Pli. li. xxviij. c. xj. Producit. extēdit pigit. Ordo est. Et attollēs oculos pigit trementes tremum enī quum digitis attollunt̄. Pingit Pli. li. xj. ca. xlj. sic ait. Palpebre in genis hoi vtrinq;. Mulierib' etiā infecte quotidie: tāta est decoris affectio vt tingant̄ oculi q̄. Id autē grece Julius pollux sic appellat. Tus opthalmus hyppographe: tas orphris peleni: hoc est oculos pingit: supcilia denigrat. Tortellius v̄o ī dictiōe phucus sic ait. Est etiā phucus color quidā purpureus q̄ grece phycos d̄r: vbi y grecū in u nostrū cōuertit̄. de quo Xenophō ī pedia cyri. Quidā inquit oculorꝫ inferiores palpebras quodā phuco depingētes decorē grauissimū in aspectu cōtrahebāt. Uitreo priapo. Pli. etiā li. xxxiij. c. j. sic ait. Auxere ⁊ artē vitiorū irritamēta. ī poculis libidines celare iuuit ac p obscenitates bibere. Reticulū. tegmē capitꝭ muliebris autore Nonio. Cerulea. i. viridi seu viridia si voles accusatiui esse casus. Scutulata. vestimēta orbiculos quosdā habētia in similitudinē scutularū. i. rotundarū formarū. scutulis autē diuidere gallia instituit. Autor Pli. lib. viij. c. xlv. Galbana rasa: genera sunt vestium dicta ab galbaneo colore qui est sublucidus et subalbus cum pallore. hec autem vestes muliebres erant dūtaxat. Et per Junonē. Et p etiā nō enī dn̄s tantū: sed etiā minister per Junonē iurabat imitans dn̄m ipsum: qd̄ agere femine solebāt. Seneca epistola. iij. li. xix. sic scribit. Ita tamē hoc seponas volo: vt memineris maiores nostros q̄ crediderūt stoicos fuisse. singulis enī ⁊ Geniū ⁊ Junonē dederūt. Ac epistola. xij. de villico suo ita ait. Jurat per genium meū se oia facere. Pli. item lib. ij. ca. vij. sic. Cū singuli quiq; ex semetipsis totidem deos faciant Junones geniosq; adoptando sibi: hoc itaq; reprehendit poeta ꝙ non per geniū: sed per iunonē dn̄i minister iuraret muliebri. i. more. Un̄ sic apud petronium arbitrum: Quartilla loquit̄: Junonem meam iratam habeam si vnq̄ meminerim virginem fuisse. De genio autem latius in satyra. vj. ibi. scꝫ nemo mathematicus. Ille tenet speculum in eosdē sacerdotes ꝓsequit̄: qui vt femine: speculo se comebant. Pathici patientis libidinem. mutuo enī stupro conciliatus est neroni. Pathos autem passio dicitur Patheticus passiuus. Gestamē Othonis. In othonis reꝑhensionē diuertit. Is aūt galbe successit fuisseq; tradit̄ mundiciarū pene muliebriū vulso corpore: quin ⁊ faciē quotidie rasitate ac pane madido linire cōsuetū. Idq; instituisse a prima lanugine: ne barbatus esset vnq̄: qd̄ Sueto. edocet. Actoris arūci spoliū. ironice. Actor enī nō speculū. sed hastā ingentē portabat. hic aūt gloriabat̄ gestando speculum. qd̄ deuicto othone rapuisset. vti in lib. ij. enī. Turnus gloriat̄ ꝙ hastam eripuerit Actori arūco. Est aūt Maronis carmē tale. Et in q̄ medijs ingenti adnixa colūne. Edib' astabat validā vi corripit hastā actoris arūci spoliū: quassatq; tremētē vociferās ⁊c. Ille otho. s. rex sup. est Annalib'. Dicūt annales oino esse id qd̄ hystorie sint: hystorias nō oino id qd̄ annales sint. Itaq; hystorias aiūt rerū gestarū expositionē vel demonstrationē esse. Annales v̄o esse quū res geste plurimū annorꝫ obseruato cuiusq; anni ordine cōponunt̄. Gel. autor li. v. c. xviij. Annales Diomede scribēre dicti ꝙ fere singulorum annorum actus contineant. Speculū sup. erat ciuilis belli: qd̄ otho cū vitellio gessit ad Bebriacū vicū inter Veronā: ⁊ Cremonā. Sarcina: ea est vtensiliū ⁊ eorū q̄ ad cultū ⁊ ad certū vsum pertinent. vn̄ milites cū ca-

Abdomē.
Prophanum.
Orgia.
Bapte.
Cotytto.
Superciliorum vnguentum.
Phucus.
Pocula.
Reticulū.
Scutulata
Galbane' color.
Genius.
Juno.
Pathos.
Actor.
Annales hystoria.
Sarcina.

Galba. Otho. Bebriacus Vicus.

ſtra mouere volūt:ſarcinas colligere dicunt̄.Nimirū ſummi:ironicos loquit̄.Galbā.Galba ſeptimꝰ im-
perator Neroni ſucceſſit:nullo gradu cōtingēs Ceſarū domū:demū ab ſuis deſertꝰ trucidatꝰ ē ab otho
nis militibꝰ.Otho em̄ ab Galba adoptari expectabat:ſed Piſone ꝑlatoris em̄ adoptatꝰ eſt ⁊ ad vim cō-
uerſus eſt:itaq₃ ipator euaſit.Autor eſt Sueto.bebriaci cāpo.Bebriacū li.vij. vicū eſſe Tacitꝰ ſcribit inter
Veronā ⁊ Cremonā ſitū duabꝰ romanis cladibꝰ notū īfauſtūq₃.vbi Tarq̄llio teſte fraude ſupatꝰ ē otho.
quū ipe colloquij facta quaſi ad cōditionē pacis militibꝰ eductis ex iprouiſo atq₃ in ipſa cōſultatiōe di
micatū fuiſſet ab Vitellij.ſ.militibꝰ:quos q̄dē ꝑmiſerat aduerſus othonē cū ipſe ī Gallia eſſet: vbi ēt de
morte othonis audiuit:q̄ ſane ſeipſ₃ ī caſtr(occiderat poſt ſui exercitꝰ cladē.Spoliū palati.i.romani ipij
ſpolia et exuuias.in cāpo em̄ Bebriaci cū Vitellij militibꝰ pugnauit vt diximꝰ:quos vitelliꝰ ipſe a galba
habuerat quū miſſus ab illo eſt ī īferiorē germaniā.In palatio aūt reges ⁊ cōſules ⁊ ipatores maiori ex
parte ſedē habuerūt.Semiramis.fuit hec Nini regis Aſſyriorū vxor magni mulier animi ⁊ bellatrix ma

Semiramis. Cleopatra M. Antonius. Nicopolis Cybele.

xima.multos em̄ pplos bello vicit:vixitq₃ annos.lxij.cū quadrageſimoſecūdo regnaſſet. de qua Diod.
li.iij.multa.Cleopatra ea filia fuit vltimi Ptolomei qui auletes dictꝰ eſt.hec mortuo parēte ab Alexādri
nis regina ꝑfecta eſt cū a fratre natu grādiore demū eiecta fuit. Ceſar ṽo ab exilio reuocatā Egypti re-
ginā cōſtituit.poſt Ceſaris mortē Antoniꝰ Cleopatrā accepit in vxorē ex qua ⁊ filios ſuſcepit:ābo poſtea
in actiaco bello fuerūt:ambo fugerūt.ambo poſtea ab Ceſare auguſto ſunt euerſi.hec ex Strabo.li.xvij.
Suetoniꝰ etiā ⁊ Florus ⁊ Plutarchus q̄plurima.Meſta.timebat em̄ ꝓpterea meſta.hinc prima dux fu
ge fuit quā mox ſecutus Antonius Alexādriā vſq₃ vbi ⁊ ſeipm̄ occidit capta vrbe ab Auguſto:⁊ Cleopa-
tra:que poſtea adhibitis vberibus anguibꝰ ſeſe interemit qđ latius Florus ſcribit ⁊ Plutarchus.Actia
ca.eſt actiū epiri ꝓmontiorū Auguſti colonia cū tēplo appellinis nobili ac ciuitate Nicopoli:q̄ victorie
ciuitas interpretat̄.vide Pliniū ⁊ Strabonē.hic nullus verbis pudor.ad ſacerdotū vt ſupra ſcelera nūc
redit.Turpis cybeles.turpiū ſacrorū libertas.ludi enim rome turpiſſimi fiebāt cybelli:eo potiſſimū die
quo lauabat̄ in almone fluuio:ante cuiꝰ lecticā:vt Augu.ſcribit:ſpurciſſima q̄q₃ audiēte frequētiſſima
multitudine vtriuſq₃ ſexus cantabātur:⁊ que vel obſceniſſimo cuiq₃ pudorē incuterēt.Fracta voce:la-
ſciua eneruata.Et crine ſenex:hic eſt ſenex albo crine:phanaticꝰ ſacrorū antiſtes rarum ac memorabile
exemplū magni gutturis ⁊ magiſter cōducēdus.Phanaticus diuino afflatus numine ⁊ qui futura ca
nit.dicit̄ ⁊ phani cuſtos.Antiſtes:princeps.Tullius pro domo ſua ad pontifices.Alie cerimonie nobis
erunt alij antiſtites deorū immortaliū.Ibidem qui eſtis antiſtites ⁊ cerimoniarū ⁊ ſacrorū.Conducen
dus.conſtituta mercede ducendus:adeo preſtat alijs.in vitijs ſupple.

Aſcenſius.

¶Fedius hoc aliquid ⁊c.Progredit̄ ad reprehēdēdos ſacerdotes quorū collegiū minerue in albano cō
ſtituerat Domitianꝰ oſtēditq₃ fediſſima illorū ſcelera:atq₃ hi q̄ tā molliter alliciunt̄ aliq̄n ꝓgreſſuri ſunt.
Dicit ꝗ q₃ amictꝰ quidē fedꝰ eſt:ſed lōge fedioris vite pre ſe fert iudiciū de qua re Aulus Gelliꝰ li.iij.c.v.
Plutarchꝰ refert archeſilaū vehemēti verbo vſum eſſe de quodā nimis delicato diuite:q̄ incorruptꝰ tn̄
⁊ caſtus ⁊ ꝑinteger dicebat̄.Nā cū vocē eiꝰ infractā:capillūq₃ arte cōpoſitū atq₃ oculos ludibūdos atq₃
illecebre voluptatiſq₃ plenos videret.Nihil intereſt inq̄t:q̄bꝰ mēbris cinedi ſitis:poſterioribꝰ.an ꝑoribꝰ
hūc aūt locū Cecropiā ſoliti bapte laſſare cotytto.a carderino nō bñ intellectū:⁊ a georgio mācinello q₃
nō ſatis explanatū qui ſecuti ꝓbū quedā vocabula nō ſatis integre poſuerūt: Angelus politianus ad
vnguē explicat.c.x.cēturie ſue:ꝓbans veterū autoritate baptas eſſe fabulā eupolidis cōtra baptas:qui
nocturna ſacra cotyttus dee impudētie:quā pſaltriā fuiſſe ꝓbꝰ dicit:impudētiſſime colebāt:ob quā fa
bulā vt Platoniꝰ grecus autor eſt ab ipſis baptis in mare ſubmerſus eſt. Eſt aūt bapte maſculini ge-
neris.q₂ viros ſignificat p̄cipaliter:l₃ etiā fabule nomē ſit. Cotytto aūt q₂ ſaltrie aut dee impudentie

Cotytto.

nomē:nō dubie feminini.declinatū ſicut cetera greca in o lōgū:quorū ſm̄ Seruiū nō habemꝰ niſi gtm̄
in us:et actm̄ in o in noſtra declinatione.vñ hic legendū eſt coytto:non cotyttō nec cōcytton. Dicta tn̄
eſt etiā cotys cuiꝰ actm̄ cotyn.Ci. et Strabo ponūt:⁊ gtm̄ cotyos Syneſius.ſacra aūt dicunt̄ cotyttia:
vt patebit in explanatione noſtra.Ordo igit̄ eſt.Tu qui tā molliter veſtiris audebis q̄nq₃.i.aliq̄n tpe fu
turo.aliq̄d.i.aliqđ factū:fedius.i.obſenius ⁊ turpius:hoc amictu in quo ſc₃ pelluces.nemo fuit repē-
te.i.ſine incremēto ſucceſſiuo turpiſſimꝰ:hoc eſt ſicut nemo vno impetu factꝰ eſt optimꝰ:ita nemo vno
turpi facto habet̄ turpiſſimus:ſed paulatim fies.Nā ſup.illi qui accipiūt domi. nō em̄ cū ſint ſacerdo-
tes ſed turpes vt ſacerdotes illi:hoc audēt in pplo aut in tēplo.redimicula quibꝰ.ſ.mitre alligant̄:qđ
mollicici ſignū eſt.vñ apđ Verg.vitio dant̄ phrygibꝰ:hoc eſt Troianis.vbi dr̄.Et tunice manicas et ha-
bent ridimicula mitre.illi inquā qui ſumūt domi ridimicula in frontibꝰ ſuis.i.imitant̄ molles ſacer
dotes Albanos.accipiēt ſup.in collegiū aut cōſortiū ſuū.paulatim.i.ſucceſſiue te ⁊ q̄ poſuere.i. appo-
ſuere toto collo monilia.i.ornamēta muliebris colli.i.q̄ viciſſim patiunt̄ ī ſecreto muliebria: ⁊ ita ſe or
nāt ornamēt(muliebribꝰ atq₃ placāt.i.ita ꝯgregant̄ tpe nocturno:vt mulieres q̄ placabāt bonā deā ab
domine.i.ſumine.porce tenere.i.ſuis eximie.Sues em̄ ſm̄ donatu₃ ſacrificio idonei dicebant̄: eximij:
oues lacte:boues itacti:placāt inquam abdomine ⁊ magno cratere.i.vaſe qđ mellariū vocant:l₃ vino
ipleāt placāt inquā deā abdomine porce.i.faciūt oīa q̄ mulieres bone dee ſacrificātes facere debeāt: ſ₃
femina exagitata ꝓcul nō itrat tēplū more ſiniſtro.i.ꝑuerſo:q₂ ſolis mulieribꝰ debebant̄:⁊ ita exclude-
di erant viri.vnde dicit Ouid.Sacra bone maribꝰ nō adeūda dee: ⁊ ipſi excludebāt feminas: ara dee
patet ſolis maribꝰ.i.viris:cū patere debeat ſolis feminis:⁊clamat̄ a ſacrificulo.ſ.ſicut in cetu mulierū
clamabat̄ prefica.clamat inquam ſic. o vos ꝓphane.i.a phano excludēde tanq̄ indecentes mulieres:
ite.i.diſcedite hinc:tibicina.i. queuis pſaltria:nō gemit.i.nō facit femininū ſonū q̄ſi gemitū: vllo cor-
nu:q₂ nulla admittebat̄: ⁊ ita vt preceptū erat mulieribꝰ ne tibicen adhiberet̄ ⁊ nō adhibebant tibici-
nam bapte.i.viri molles ⁊ impudici q̄ Athenis peregrina ſacra:tpe nocturno cū om̄i immūdicia facie
bant:cōtra quos eupolis baptas ſcripſit.ſoliti.i.cōuerſi olim apud Athenieſes.laſſare.i.frequēti ſacri
ficio moleſtare cotytto illā deam q̄ prius fuerat pſaltria:ſicut apud Romanos dea flora cui romani flo
ralia inſtituerūt fuerat meretrix.cecropiā.i.Athenieſem: hoc eſt in ea ciuitate vbi cecrops olim regna
uerat.coluerūt talia orgia.i.impudica ſacrificia qualia ſc₃ fuerūt orgia bacchi . nō aūt vocabant̄ orgia
ſed cotyttia ⁊ bendidia.ſ₃ q₂ orgia erāt bacchi ſacra in quibꝰ vt prius p Mancinellū dictū eſt om̄ia ob
ſcena fiebant:ideo pro obſcenis ſacrificijs accipit.coluerūt inquā ſecreta teda.i.abſcōſa lampade:ne a

turpissime arcerenť quouis pudore.ille.i.quis ex talib⁹ vir[mollib⁹ ꝑduxit.i.extēdit acu obliqua.i.ad ħ icuruata:supciliū.i.pilū i supiore oculoꝝ cilio tinctū.i. itīctū pri⁹.fuligine.i.nigredine fumi ad ħ colle cti.madida.i.adhuc humida.vt adhereat.i.cōponit ꝛ facit sibi supciliū nigrū ꝙ in muliere placet.ꝛ at tollens oculos tremētes.i.petos ꝛ lubricos vel timore ne phuco ledanť depingit.i. cōponit aut phucat eos.Ille.i.alius ex illis bibit ex priapo vitreo:quasi delecteť mēbro virili sicut mulier:ꝛ implet reticulū auratū.i.aurū intextū hñs:ingētibus comis.i.multis ꝛ ꝓlixis capillis more mulierū: quē pānonij seu hūgari ꝛ huni nōnulliqꝫ alemānoꝝ assumpserūt: implet inquā existēs indut⁹ scutulata.i.i d gen⁹ vestis mulieris.cerulea.i.cerulei coloris:aut galbana aliud gen⁹ vest.s rasa.i.nō villosa:sed tonsa ꝑbe.mini stro.i.pedissequo iurāte.ꝛ.i.etiā nō solū dño p Junonē dñi.i.p Junonē:nō p Jouē quo dñe solēt:vt mi nistre etiā dñiꝫ effeminatū significet ipo nō refragāte.Ille.i.ali⁹ tenet speculū appositorie gestamē.i.qđ erat gestamē:othonis pathici.i.soliti pati muliebria.ꝛ hoc tenet pro re egregia quasi magnū sit habere talis viri speculū.et iō p aliā appositionē iocūde addit.Actoris arūci spoliū.i.qđ sic iactabūde tenebat. vt turn⁹ apud Uer.hastā ingentē actoris arūci spoliū.i.qua actoria arūcū ingētē bellatorē spoliauerat. vsitati⁹ dr spolia ꝙ̄ spoliū singulariter.q̄ sup.speculo.ille.s.otho:videbat se armatū.i.effigiē sui existētis in armis.quū.i.qñ iuberet.i.vellet iuberet:iā.i.paulopost.vexilla ad pugnā cōmittēdā tolli. erat enim impator exercit⁹.Speculū dico exñs sarcina.i. qđ hēbať in sarcinis ciuilis belli qđ otho ꝯ vitelliū ges sit:est sup.res mēorāda.i.mēorie cōmēdāda:nouis annalib⁹.i.p nouos annales ꝛ hystoria recēti.i.q̄ co anno quo talis res gesta sit scribať.Nimirū.q: certe est sup.facin⁹ summi ducis : vel ptinet ad summū ducē occidere galbā.i.p ħ ꝓbať otho summ⁹ dux:q: galbā occidit.vñ magnū est hr̄e ei⁹ spolia:veꝫ specu lū.ꝛ cōstātia summi ciuis est curare cutē.i.polire ꝛ leuigare aut phucare more muliebri cutē.ꝛ hec oia p ironiā dicit.Aduertēdū aūt ꝙ pleriqꝫ hūc locū accipiūt q̄si tot⁹ de othone intelligēd⁹ sit: vtpote ꝙ otho galbā interfecerit vt speculū ei⁹ hr̄et.dicit etiā Ual.ꝙ hic dictū est bebriaci in cāpo ꝓ bebriaco ꝓpter ho meoteleutū.ꝛ ꝙ palati sit gt̄us hui⁹ nois palat⁹.dicit em̄ ꝙ illud spoliū pri⁹ galbe mortuo palat⁹ sustu lerat:qđ sublatū ipsi palato īfamiori postea ab othone fuit.Erat em̄ vt inq̇t galba mollior ꝙ̄ otho.Ego aūt vt oia de othone intelligēda potiusꝙ̄ de ciuib⁹ romanis cōcedā:malim dicere spoliū bebriaci pala ti.p palatij.i.ꝙ otho a galba affectauit ī cāpo bebriaci palati.i.vbi erat ipator:ꝛ ita palatiū impatoriū q: sic in cāpo ciuilis belli vt in palatio mollissime vicit.Ordo igiť est.Et summi ciuis est affectare in cāpo sup.bellico spoliū bebriaci palati.i.palatij.s.speculū ꝛ extēdere digit[panē madidatū lacte asinino in fa cie:vt cutis firma ꝛ nitida sit.qđ.i.quā rē semiramis regina babylonie ꝙ̄uis esset tā lassiua ꝙ equū vsqꝫ ad coitū amauerit:vt dicit ꝑli.pharetrata.i.armata:q: gessit viriles habit⁹ simulās se filiū suū eē.nō fe cit i orbe assyrio.i.oppido babylonico:nec cleopatra regina egypti.Mar.Antonij triūuiri amica mesta ꝓpter amissam victoriā fecit in actica carina.i.qua in actiaco mari : vbi ab Augusto victa ē vrebať:ħ est lꝫ semiramis ꝛ Cleopatra mulieres fuerūt:tñ cū bella gererēt:nec speculo nec phuco vse sunt. hic.i.in ħ collegio sacerdotū:aut poti⁹ vt dixi q̇ sacerdotes imitanť in turpitudine vite: null⁹ est honor aut reue rētia mēse hic est libertas turpis cybelles.i. qualis erat apud gallos cybelles sacerdotes turpissimos. et libertas loquendi voce fracta.i.effeminata est hic: ꝛ senex phanaticus.i.delirus aut ad phanū perti nēs albo crine.i.canescens.antistes.i.preses sacrorū existens rarum ꝛ memorabile exemplū gutturis magni:id est maximus deuorator ciborum:et magister conducendus:id est qui talibus cōducatur est supple hic:id est qui talia sacra colebant antistitem moribus suis consentaneum conducebant. et ita non tam de collegio Albanorum ꝙ̄ de immundis Romanis loquitur poeta.

Manci. Galli sacer dotes.

❡Quid tñ expectant. sensus est.Cur turpis cybeles mos eis placeat:cur se nō castrāt vt galli cybeles sacerdotes de q̇b⁹ Naso li.iiij.fast. Qui em̄ e gallo amni i phrygia biberit insan⁹ reddiť ꝛ furēs hic cybeles sacerdotes galli di cti.Supuacuā:illis veꝫ q̇ nubūt vt mu lieres.Quadringēta seu quadraginta vtrūqꝫ ei i vetustis codicib⁹ legiť.Qua dringēta ꝓ̊o sestertia erāt equestris cē sūs.laccrat aūt masculorū nuptias q̄ q̇dē vti inter virū ꝛ vxorē celebranť oi seruato ritu.Gracc⁹ generosus aliq̇s ꝛ diues iter illos sacerdotes:q̇les grac ci fuere:de q̇b⁹ superi⁹ patuit.Cornici ni:cornu cātanti qđ curuū erat.Recto ere.i.tuba.Oui. in meta.Nō tuba di recti nō eris cornua flexi vsus erat.Ta bule dotis videlꝫ.Dictū:feliciter:dictū scꝫ est feliciter sup.aganť nuptie.Cēso re.ad mores corrigēdos. De cēsura la tissime videro in sat.xj.ibi.Cēsoris mo res.Haruspice:ad mōstra expiāda.nā virū nubere par monstrū est mulieri parturienti vitulū aut boui agnū .In ruina hierosolyme teste Josepho:bos cū hostia duceret agnū in medio pha no peperit ꝛ ꝑli.scribit li.vij.c.iiij. Al cyppē elephātū peperisse: qđ iter ostē ta est. Nam ꝛ ancilia serpētem iter ini

❡Quid tamē expectāt:phrygio quos tp̄s erat iam
More:superuacuam cultris abrū pere carnem:
Quadringēta dedit Gracchus sestertia dotem
Cornicini: siue hic recto cantauerit ere:
Signate tabule:dictum feliciter:ingens
Cena sedet:gremio iacuit noua nupta mariti.
O proceres censore opus est:an haruspice nobis?
Scilicet horreres:maioraqꝫ monstra putares:
Si mulier vitulum:vel si bos ederet agnum?
Segmenta ꝛ longos habitus ꝛ flāmea sumit
Arcano qui sacra ferens nutantia loro
Sudauit clypeis ancilibus.O pater vrbis
Unde nefas tantum latijs pastoribus? vnde
Hec tetigit Gradiue tuos vrtica nepotes?
Traditur ecce viro clarus genere:atqꝫ opibus vir:
Nec galeā quassas:nec terram cuspide pulsas:
Nec quereris patri:vade ergo:ꝛ cede seueri

Jugeribus campi: quem negligis officium cras
Primo sole mihi peragendum in valle Quirini.
Que causa officij? quid queris: nubit amicus
Nec multos adhibet: liceat modo vivere: fient:
Fient ista palam: cupient et in * acta referri.
Interea tormentum ingens nubentibus heret.
Quod nequeũt parere: ꝛ partu retinere maritos.
Sed melius: ꝙ nil animis in corpore iuris
Natura indulget: steriles moriuntur: et illis
Turgida non prodest in pyxide condita lyde.
Nec prodest agili palmas prebere luperco.

tia marcisi belli pepcrisse dicit̃ in veteribꝰ historijs. Haruspice. solebant eñi haruspices per ostenta ꝛ similia monere futura mala expianda. Hinc Ci. in oratione de respõsis haruspicũ sic ait haruspices vt a servitio caveremꝰ monerẽt. Gellius itẽ lib. xv. ca. vj. ita scribit. Ostentum eñi est ꝛ piaculis facris procurandũ Haruspice. Donatus in Phormione sic ait. Haruspex ab haruga nominatur nã haruga dr̃ hostia ab hara in qua concludit̃ ꝛ servatur. Hara autem in qua pecora cõcludunt̃ ꝛc. De haruspice autem Juue. etiã saty. ra. vj. ait. Armenius vel coma genus haruspex. Pectora pullorũ rimatur et exta catelli. Interdũ ꝛ pueri: maioraꝗ mõstraꝗ putares. si mulier vi. q. d. minime Segmẽta: cosdẽ arguit sacerdotes mollicici: muliebribꝰ eñi vestibus et ornatu vtebãtur Segmenta. Servĩ lib. j. eneẽ. Monile segmentũ appellat ꝛ ornamentũ gutturis: qꝺ quidẽ verũ esse credendũ. Valerius eñi ait. Datũ est mulieribꝰ vt segmenta aurea gestarẽt. Et pli. li. vj. c. xxxiij. Segmẽta circulos significare oñdit his ṽbis: plura sunt aũt hec segmẽta mũdi: q̃ nostri circulos appellare greci paralellos. Flãmea. rubra tegmina quibus noua nupta velabat̃. hinc Festus ait obnubit: caput operit: vnde ꝛ nuptie ab capitis opertione. Idem ꝯ ait. Flameo amicit̃ nubẽs ois boni causa ꝙ eo assidue vtebat̃ flaminica. i. flaminis vxor cui nõ licebat facere divortiũ. Arcano est enim intrinsecus loro. Loro retinaculo excorio. Nutãtia huc illuc declinãtia. Clypeis ancilibus. Clypeus ab glypo qꝺ est sculpo derivat̃ quasi glypros. i. sculptꝰ g verso in c. Scutis eñi quibꝰ apud Troiã pugnatũ est cõtinebant̃ imagines: vñ ꝛ nomẽ habuere clypeorũ: vt inquit pli. lib. xxxv. Ancilibꝰ. rege Numa scutũ e celo decidit qꝺ ancille vocavit: q2 ab oi parte recisum est ꝛ vt scribit Ovid. li. iij. fasto. Responsũ est deinde ab haruspicibꝰ illic orbis imperiũ fore vbi ancille cõsisteret. Ne igit̃ ab hostibꝰ raperet̃ vndecim similia Mamuriꝰ fabricavit: q̃ in tẽplo Martis servabant̃: duodecimꝗ sacerdotes ab Numa instituti ea collo suspẽsa ferebãt saltãtes canẽtesꝗ etiã. Hinc ait Ovid. dicto libro. Jã dederat saliis a saltu noia dicta. Armaꝗ ꝛ ad certos ṽba canẽda modos. Fuitꝗ reverẽtie maxime saliorũ collegiũ. hic Aphricanꝰ vnus eorũ fuit pluresꝗ viri dignissimi: patricij eñi erãt vt Lucanꝰ ostẽdit dicẽs. Que lecta iuuẽtus patricie cervice movet. De salijs optime etiã Liviꝰ. Clypeis ancilibꝰ: scutis rotũdis ꝛ circũcisis. O pater vrbis: apostrophe ad Romulũ vrbis fundatorẽ. Latijs pastoribꝰ. i. Romanis: q̃ olim pastores duri ac rudes. nũc ṽo delicatissimi ac molles. Vel pastoribꝰ. i. imperatoribus. De Domitiano eñi ꝛ Othone habuimꝰ. Gradive. dicũt gradivũ thracicũ vocabulũ esse qꝺ bellicolum designat ꝛ fortẽ: latine ṽo Mars dr̃ Jovis filius ex Junone: vel Junonis tñ ꝫm Ovi. in fas. Aliq̃ ṽo dicũt a ṽbo greco gredenim qꝺ est vibrare. Urtica. methaphora est aptissima: nã herbã mordacis ꝛ vivacis pruritꝰ ad libidinis trãstulit significantiã. Pulsans. irascentiũ signa expssit. Severi iugeribꝰ cãpi. De cãpo Martio loquit̃ q̃ Marti dicatꝰ Martiꝰ dictꝰ est autore Livio. ibi aũt iura diceba-nt̃ ppterea severi dixit. De situ aũt Martij cãpi ꝛ ornatu multa Stra. lib. v. Liviꝰ aũt li. ij. sic ait. Ager Tarqniorũ q̃ inter vrbẽ ac tyberim fuit cõsecratus Mar. Martiꝰ deinde cãpus fuit ꝛc. Officiũ cras. inducte psone ṽba p irrisionẽ narrãtia Mariũ inter se nuptas celebrãtiũ. vtꝗ Victorinus ait in rhet. officiũ est qꝺ ex legibus vel ex natura necesse est nos iplere. In valle Quirini. ad porticũ Quirini. quo plures cõveniebãt. Martia. li. xj. Vicinã pete porticũ Quirini. Turbã nõ hꝫ ociosiorẽ põpeij vel agenoris puella. Romulus aũt Quirinus dictꝰ est teste Ovi. li. ij. fa. Sive ꝙ hasta Quiris: priscis est dicta sabinis Bellicꝰ a telo venit in astra deꝰ. Sive suo regi nomẽ posuere Quirites. Seu q2 Romanis iũxerat ille cures. In acta referri. notari i actis memorie causa oia eñi in vrbe in acta referebant̃ q̃ q̃dẽ ad rẽpublicã ꝛ ad res privatas ptinebãt. De actis autem videto sat. vij. ibi acta legẽti. Interea. ordo est interea ꝙ nequeũt parere ꝛ partu retinere maritos: nubẽtibꝰ heret ingẽs tormẽtũ ꝛ ptu retinere maritos. multe pfecto a maritis abigerent̃ ni ples adessent: qꝺ quidẽ exẽplo pꝫ. scribit eñi Laertiꝰ ꝙ dicẽti alcibiadi nõ esse tolerabilẽ Xantippem adeo morosam Socrates ait. An ṽo tu nõ toleras clamore pstrepẽtes anseres: illio dicẽte. at mihi oua pullosꝗ pariũt. et mihi ait: Xantippe filios gignit. Sed meliꝰ ordo est. meliꝰ ꝙ natura indulget. i. concedit animis nil iuris. i. ptãtis in corpora: optãt eñi cõcipere natura tñ repugnat. Turgida non prodest condita in pyxide lyde. i. aranea q̃ olim puella lydia a pallade versa est. Pli. scribit lib. xj. Aranearũ plura genera: sed phalangios parere tricenos: ceteras pauciores: itaꝗ scribũt aliꝗ mulieres eo remedio ad cõcipiendũ vsas qꝺ hic poeta ostẽdere videt̃. Politianus aũt vult lyden hic esse ppriũ mulieris gestantis medicamẽta in pyxidibꝰ. legitꝗ Turgida nec prodest condita in pyxide lyde qꝺ etiã ego legi in antiquo textu. Pyxide pyxis buxolum dicit̃ pyxos eñi buxos significat. Luperco. mẽse februario vt scribit Ovi. in fast. Luperci sacerdotes p vrbẽ nudi discurrebãt: hircinaꝗ pelle mulierũ palmas percutiebant: vt concipere possent facilius. hinc ait idẽ. Nupta quid expectas: nõ tu pollentibꝰ herbis. Nec prece nec magico carmine mater eris. Excipe fecũde patienter verbera dextre. Jam socer optatum nomen habebit avi. Plura eñi Plutarchus de his in vita Antonij. Idẽ Valerius maximꝰ lib. ij. de ordine equestri. Fabius libro primo scribit inveniri qui lupercalia tres partes orationis esse contenderent. quasi luere per caprum. Nam solitaurilia persuasum est esse sue. oue tauro.

¶ Quid tñ expectant ꝛc. cũ ita sit inquid ꝙ ornant se more muliebri: ꝛ ꝙ patiũtur muliebria quare nõ demũ sibi virilia more sacerdotum cybeles qui galli dicuntur. a gallo fluvio: ꝫm plures presertim qui

Haruspex.
* Acta libri in qbꝰ describebãtur tã privata q̃ publica negotia: hoc est q̃ ad rẽpu. ptinebãt. Sueto. in Cesa. fuerat animꝰ cõiuratis corpꝰ occisi in Tyberim trahere: bona publicare: acta rescindere.
Hara.
Segmẽta.
Flamea.
Clypeus.
Ancille.
Gradivus Mars.
Martius campus.
Quirinus porticus.
Quirinus vnde.
Romulꝰ.
Xantippe Socratis.
Aranea.
Pyxis.
Luperci.
Ascẽsius.

nubunt ꝛ afferunt dotem ꝓ onere matrimonij sustētando ꝛ id publice cū oī solēnitate debita et a iure approbata. qđ maximū mōstrū est. Ordo est. tamē cū ita sit ꝙ in habitu ꝛ opere sint mulieres: quid expectant. i. attēdūt qđ nos facit differre qđ facere deberent. hoc est quos erat iam tempus. i. tempestiuū abrumpere. i. violenter offerre carnem superuacuam. i. virilia membra quibus non vtunt̄ cū patiātur muliebria cultris sup. lapideis. sicut etiā circūcisio a iudeis fiebat: ꝛ ergo dicit abrumpere nō abscinde re more phrygio. i. more sacerdotum cybeles phrygie: id est troiane Graccus. i. diues et nobilis sed parthicus nubens pro muliere: dedit quadringenta sestertia. i. censum equestrem: dotem. i. in dotem vel pro dote. dedit inquā cornicini. i. cantanti cornu. siue. q. d. vt non mentiar. hic. i. is cui dedit cātauerit recto ere. i. tuba magna. Tabule nuptiarū scʒ ꝛ dotis signate sunt a notario publico. dictum ab omnibus q̄ aderant: feliciter sup. cāt. incepta. i. nuptie qđ galli dicūt bienoistre vous soit: ingēs cena sedet. i. multi cenātes vt in nuptijs discūbūt: noua nupta. i. ille nobilis ꝛ diues quē graccū vocauit ꝛ q̄ ꝓ femina nupsit iacuit in gremio mariti. i. nuptie oīno cōsummate sunt. lʒ natura ꝛ sexus refragent̄. ꝛ iō exclamat dicēs. O ꝓceres. i. o optimates q̄ onera ciuitatis sustētatis: ꝛ ei⁹ ꝑiculo ꝓspicere ꝛ occurrere debetis: an opus est nobis cēsore: vt iā turpes mores arceant̄: aut extirpent̄: an haruspice. i. exta ad aras inspiciēte quo op⁹ est quotiēs mōstra aut portēta ꝓdigia ve euenerāt. Scʒ horreres. i. cū horrore timeres ꝛ putares esse maiora mōstra. i. res q̄ cōtra naturā aut ꝓter ꝯsuetudinē fiūt: mōstrant̄. si mulier humani. s. gñis ederet. i. pariēdo eniteret̄ viculū. vel si bos ederet agnū: q̄ res ꝓ mōstris ꝛ portētis maximis habite sunt. q. d. minime deberes horrere aut putare esse maiora mōstra q̄ꝫ ꝙ vir viro nubit. Frequēter em̄ vtimur. s. q̄ñ cū ironia quadā: aut indignatione interrogam⁹ ꝛ r̄n̄sionē negatiuā petim⁹: sicut. iiij. eñ. Scʒ is superis labor est: ea cura q̄etos sollicitat: vt aūt scias cē maximū mōstrū ōndit ca cōtigisse q̄ maxime repugnāt nature ꝛ officio: vt vcʒ vir patrici⁹ ꝛ ob id maxie nobilis tā obscena patiat: vt sali⁹. i. sacerdos martis q̄ nō nisi strenuus ꝛ apprime nobilis cē debet: vtpote q̄ ancilla martis arma gestare meruerit: sumat flāmea: ꝛ cetera nobilissima mulierū indumēta: ꝛ vt hi q̄ ab agrestib⁹ pastorib⁹ q̄ rapinis viuebāt: vtpote a Remo ꝛ Romulo eorū ꝙ cōplicib⁹ originē duxerint: tā molles fiāt vt muliebria passuri vt mulieres solēniter nubāt. Ostēdit ergo cām quare maximum portētū esse putet dicēs. is q̄ ferēs. i. portās sacra nutātia. i. res sacras nutātes pre pōdere loro. i. corrigia: corio arcano. i. secrete apposito: sudauit clypeis ancilib⁹. i. circuncisis ad morē ancillis de celo lapsi tpe nume: sumit. i. vltro nullo cogēte aut ꝓhibēte assumit sibi segmēta. i. talia ornamēta mulierꝫ ꝛ lōgos habit⁹ ꝛ flāmea. i. tales vestes rubeas q̄b⁹ noua nupta nubebat. i. tegebat̄. O gradiue. i. o Mars pr̄ vrbis. s. Romane q̄ Romulū. s. vrbis cōditorē genuisti. de q̄ re dicit sic Liui⁹ in ꝓfatiōe ꝑme decadis. Si cui pp̄lo licere opꝫ ꝯsecrare origenes suas: ꝛ ad deos referre autores: ea belli gl̄ia pp̄lo Ro. vt cū suū ꝯditorisꝙ sui parētē martē potissimū ferat: tā hoc gētes hūane patiant̄ equo aīo: ꝙ imperiū patiunt̄ ꝛc. o gradiue inquā pr̄ vrbis Romane: vn̄. i. qua occasione vel quo autore tm̄ nephas vt vir nobilissim⁹ nubat sup. natū est pastorib⁹ latijs. i. a durissimis ꝛ martijs viris ortis: ꝛ vn̄ hec vrtica. i. prurigo libidinis: tetigit nos nepotes. i. a te descēdētes ꝑ denoīatione a Romulo. Ecce tāꝙ res inaudita vir clar⁹ gñe atꝙ opib⁹ tradit̄ in m̄rimoniū. s. viro. Nec. i. ꝛ nō cassas. i. frequēter cōcutis in signū indignatiōis galeā q̄ est in capite tuo: nec pulsas terrā cupide q̄ est i manu tua. Nec q̄reris. i. querelā facis. patri. i. Joui: q: si q̄raris tales fulmie sterneret. vade ergo ꝛ cede iugerib⁹. i. āplis spacijs seueri cāpi. i. vbi seuerū dari debet iudiciū i quo tu stas et q̄ a te marti⁹ dict⁹ est: ꝛ quē. i. cui⁹ officiū tu negligis. Est ei sup. q̄ dicat te audiēte: officiū. i. obsequiū debitū amico est mihi pagēdū. i. debet a me pagi cras i valle. i. porticu quirini. a Romulo sic dicta. Et interrogat q̄uis hoc audiēs. Que cā officij sup. est ibi? Ad qđ ille indignatus r̄n̄det: q: rē notā nesciat. Quid queris. i. pcūctaris ac si nescias: amic⁹ nubit: ꝛ nō adhibet multos q: viro nubit: sʒ liceat. i. licitū sit: mō viuere ista. i. hmōi fedissima facinora fiēt: fiēt palā: ꝛ cupiēt referri. i. redigi in acta. i. in publica istrumēta. Interea tm̄ dū sic viri viris nubūt: ingēs tormētū. i. cā magni: tormēti heret. i. adheret ꝛ ꝯnectit̄ nubētib⁹ sup. viris ꝙ. s. nequeūt parere ꝛ retinere maritos suos domi: ne ad pellices deuertātur. Sed meli⁹. i. decētius sup. est ꝙ nil. i. nō aliq̄d. ꝙ inquā natura nō indulget aliq̄d iuris. i. ꝙ nō ꝯcedit aliq̄d iuris animis i corꝑe. i. ꝙ nō sint mulieres ꝑfecte i corpore: pariēdo. s. ꝑlē sicut sunt in aīo: q: hoc vellēt: sʒ frustra: q: moriunt̄ steriles. ꝛ lyde. i. aranea q̄ olim lyda puella fuit: turgida. i. turgidos faciēs cōdita. i. ꝑ cōdimētis posita i pyxide. i. in vasculo ex buxo facto: nō ꝓdest illis. ꝛ tm̄ araneoꝝ quorūdā fertiliū medicamētū fecūditatē afferre q̄busdā credit̄: vel vt Politianus. c. xlvj. dicit. legit̄ sic turgida non ꝓdest ꝯdita pyxide lyde. ꝛ ꝯstruit̄ sic. Lyde. i. mulier illa aut sil̄is turgida. i. crassa ꝛ hmōi medicamenta vēditās: nō ꝓdest illis pyxide cōdita. i. postꝙ ꝯdiuit illis pyxidē. Nec ꝓdest illis ꝓbere lupco. sacerdotali agili. i. mēse februario ꝑ ciuitatē discurrēti. cui⁹ ꝑcussio fecūditatē afferre credebat̄ vt Mac. recitat.

Manci. — ¶ Uicit ꝛ hoc mōstrū. postꝙ sacerdotū vitia poeta exposuit. hic nobiles arguit ꝙ i arena gladiatorescēnt. vn̄ ait id turpi⁹ q̄ꝫ virū viro nubere. Hoc mōstrū ꝙ vir viro nubat. Fuscina. certabāt. Retiarij. — Retiari⁹ ꝛ secutor: erat fuscina retiarij iaculū. Fuscina. — h̄ē rete q̄ aduersariū cuspide isequētē opiret iplicitūꝙ virib⁹ superaret: vn̄ inferi⁹ ait. cui⁹ tūc munere retia misit. Secutor. — Secutor v̄o ab isequēdo retiariū dict⁹ gestabat em̄ cuspidē q̄ aduersarij iaculū ipediret. hic idē sa. viij. ait. Cū gracco iussus pugnare secutor Tunicati. est tunica vestimētū sine manicis vt Marcel. ait. Tunica. — tunicati aūt i arenā retiarij gladiatores ꝓdibāt. de q̄ vi decto lati⁹ saty. viij. ibi. Credam⁹ tunice

¶ Uicit ꝛ hoc mōstrum tunicati fuscina Gracchi:
Lustrauitꝙ fuga mediam gladiator arenā:
Et capitolinis generosior et Marcellis:
Et Catulis: Paulisꝙ minoribus: ꝛ Fabijs: ꝛ
Omnibus ad podiū spectantibus his licet ipsum.
Admoneas: cuius tunc munere retia misit:
Esse aliquos manes: ꝛ subterranea nigras:
Et contum ꝛ stygio ranas ingurgite ranas.
Atꝙ vna transire vadum tot milia cymba:

Nec pueri credunt:nisi qui nondū ere lauantur:
Sed tu vera puta:Curius quid sentit?ꝛ ambo
Scipiade?quod Fabritius:manesq̄ Camilli?
Quod cremere legio:ꝛ Cānis cōsumpta iuuētus
Tot bellorum anime?quoties hinc talis ad illos
Vmbra venit:cuperent lustrari si qua darentur.
Sulphura cum tedis:ꝛ si foret humida laurus.
Illuc heu miseri traducimur:arma quid vltra
Littora Iuuerne promittimus?ꝛ modo captas
Orcadas?ac minima contētos nocte Britānos?
Sed que nunc populi fiunt victoris in vrbe:
Non faciunt illi quos vicimus:ꝛ tamen vnus
Armenius zelates cunctis narratur ephebis
Mollior ardenti sese indulsisse tribuno.
Aspice quid faciant commercia:venerat obses.
Hic fiunt homines:nam si mora longior:vrbem
Indulsit pueris:non vnq̄ deerit amator:
Mittentur bracche:cutelli:frena:flagellum:
Sic preteratos referunt Artarata mores.

Gracci ꝑ generoso positꝰ. nobiles em̄ fuerāt gracci:vt.s̄.patuit.Capitolinis Mālius ob defensum capitolium Capitolinus dictus.Capra enim vrbe autor in capitolium fugiendi fuit:a quo deinde capitolina gētilitas.de quo legito Plinium. Marcellis. Marcus Marcellus vir Romanus Galloꝝ ducem singulari prelio fudit:syracusas ꝑ tres annos expugnauit:quinq̄es consul: insidijs Hānibalis deceptꝰ perijt. Legito Pli.ꝛ Liuiū latiꝰ de bel.punico scdo: fuit Marcellus alter Octauie sororis Augusti filiꝰ.de quo li.vj.eñ.Catulis.Quintꝰ Luctatiꝰ Catulus primo punico bello.ccc.nauibꝰ aduersuz penos ꝑfectꝰ sexcētas coꝝ naues inter siciliā ꝛ Aphricā depssit.de q̄ Pli. id tñ latissime libro primo polybius scribit Paulisq̄ minoribꝰ: id est Pauli Emilij nepotibꝰ. Maiores paulos accipere possumꝰ patrē ꝛ filiū: pater bello cānēsi cōsul obijt:filiꝰ e liguribꝰ triūphauit:ꝑsen philippi filiū apd̄ samothracas cepit.fuit is etiā minoris Scipionis genitor.lege Pliniū.Fabijs.fuere hi nobilissimi:quoꝝ trecēti sex duce fabio cōsule cōtra veniētes pugnarūt:ꝛ sepe victores exiuere.Isidijs tñ aduniū occisi sunt.Pli.ꝛ Naso ꝛ Liuiꝰ li.ij. Podiū.locꝰ erat vñ ꝑncipes ꝛ nobilissimi spectare solebāt.Tran. de Nerone.spectauit primū ꝛ paruis foraminibꝰ.deī de toto podio adapto.His lz ip̄m. Admoneas ip̄m.s.iperatorē Neronē: q̄ Sueto.teste etiā i arenā descēdit. ait em̄ Certamina deinceps obijt oīa.de Nero.ꝙ hic ꝑbꝰ itelligit.placet aūt magis Admoueas. nā etiā i tribꝰ antiq̄s codicibꝰ ita legi. Si tñ admoneas tibi placuerit olno sensus ꝓcedet si diligēter aduertes. Cuiꝰ munere.munere.i.gladiatorio ludo.de Nero.ei sic ait Trāquillꝰ.Spectaculoꝝ plurima ꝛ varia gn̄a edidit.Esse aliq̄s manes sensus est:q: inferi esse nō credunt apd̄ q̄s scelera punianꝰ:ꝓpterea ꝛ iperatores: ꝛ alios vitia plurima cōmittere.Tu tñ vera oīa de illis credere debes:qd̄ Curiꝰ qd̄ Fabritiꝰ qd̄ Camillꝰ qd̄ Fabij credidere.q̄ propter ꝟtuti operā tribuerūt.Erit aūt ordo.Sz qd̄ sentit Curiꝰ ꝛ ābo scipiade qd̄ fabritiꝰ ꝛc. Tu vera puta.si tñ q̄d legeres ꝑ iterrogationē:tūc. Sz tu vera puta supiori snīe iūgeres.Manes.inferos dicit. Nā q̄dā manes deos iferos tradūt.Manū autore Nonio d̄r clarū:vñ ꝛ mane post noctis tenebras diei ps ꝑma d̄r.Inde volūt etiā deos manes appellari bonos ac ꝓsperos.Immanes ꝟo nō bonos.Varro scribit ꝙ bonū antiq̄ manū dicebāt.Et cōtū.de Carōte portitore apd̄ iferos poeta li.vj.eñ.sic ait. Ipse ratē cōto subigit:velisq̄ mistrat.Et ferruginea subuecta corpora cymba.Iā senior:sz cruda deo viridisq̄ senectꝰ huc oīs turba ad ripas effusa ruebat.Matres atq̄ viri defunctaq̄ corpora vita.Magnanimū herōū puer inupteq̄ puelle.Impositiq̄ rogis iuuenes aū ora parētū.Cōtū.cōtꝰ sudes est siue hasta lōgior duriorq̄ ꝛ acuta sine ferro ad ꝑcutiēdū apta.Verg.Ac duris detrudere cōtis. Irē assueti lōgo muros defendere cōto.Sude igiꝰ Carō cymbā subigit ac impedit.Cōti haste lōgiores ꝛ robuste dicunꝰ: vt scribit Noniꝰ.Et stygio ranas. Stra.li.ix.de arcadia inq̄t apd̄ phaneū sane stygis eq̄ stāt.sic ei vocāt letalis aq̄ stillicidiū quā sacrā hoīz fac opinio.Poete q̄dā fabulose describūt iferioꝝ paludē.Deducit aūt a stygnos qd̄ ē tristis:seu stygeo qd̄ ē odi:timeo:seu ab stynezo qd̄ ē tristor:tristiciā fero.Vadū stygꝭ aluei cocyti ꝛ acherōtis:q̄ sunt iferna flumina.Cōtū q̄ naute inituꝰ.Nigras.luce carētes aut penarū squalore luridas.Qui nōdū ere lauanꝰ.i.ꝑuuli.hi em̄ i thermis nō lauabāꝰ:vbi q̄drātē soluebāt loturi.Hora.sat.iij.Dū tu q̄drātē lauatū Rex ibis.ꝛ Iuue.sat.vj.Cedere syluano porcū q̄drātē lauari.Curiꝰ qd̄ sentit.q.d.iferos eē.de curio aūt i ꝑncipio huiusce sat.ibi.Qui curios simulāt.poterꝭ ꝛ videre plīma li.iiij. Vale.maxi.i capite de ꝯtinētia.Ambo scipiade.Publiꝰ ꝛ En.Scipiōes germani i hispania ꝑlijs igētibꝰ hānonē ꝛ Asdrusbalē fratrē hānibalis cecidissent raptaq̄ erat ipetu hispania nisi fortissimi viri i ip̄a victoria oppssi punica fraude ceciderūt terra mariq̄ victores.Qd̄ Florꝰ scribit.Hoꝝ ꝟo alter pr̄: alter patruꝰ fuit maioris Aphricani.Preterea Mac.li.j.sa.scribit nō alr̄ dictos Scipiōes nisi ꝙ Corneliꝰ q̄ patrē luminibꝰ carētē ꝑ baculo gerebat:Scipio cognominatꝰ:nomē ꝛ cognomē posteris dedit. Fabritiꝰ scribit Liniꝰ.li.xiij.ꝙ bello tarētino fabritiꝰ missus ad Pyrrhū epirotaꝝ regē vt de redimēdis captiuis ageret:frustra vt patriā desereret ab rege tentatꝰ est.Luciꝰ ꝙ Florus vbi de tarētino bello meminit:sic ait.Fabritiꝰ oblatā sibi ab rege iperij ꝑtē repudiauit:ꝛ paulo inferiꝰ de eodē Fabritio inq̄t. ꝙ decē pōdo argēti circa rufinū ꝯsularē virū q̄si luxuriā cēsoria grauitate dānauit.Vale.aūt maxi.li.iiij.i capi.de ꝯtinētia scribit ꝙ Fabritiꝰ liciniꝰ honoribꝰ ꝛ autoritate oī ciue tpibꝰ suis: maior fuit cēsu par vnicuiq̄ pauprimo: q̄ a samnitibꝰ q̄s vniuersos i cliētelā habebat decē eris ꝛ q̄nq̄ pōdo argēti totidēq̄ seruos sibi missos i Sāniū remisit ꝯtinētie sue bn̄ficio sine pecunia ꝑdiues ꝛc. Meminit ēt Gel.li.j.ca.xiiij.Camilli.Furiꝰ Camillꝰ faliscos ditiōi subdidit:veios domuit:absēs dictator dictꝰ gallos iteremit: ppl̄m

Māliꝰ capitolinus.
Marcellꝰ.
Luctatius Catulus.
Pauli emilij.
Fabij.
Podium.
Manes.
Manum.
Mane.
Caron.
Contus.
Styx.
Scipiade.
Camillus.

Romanũ migrare veios volentē retinuit:sic et oppidũ ciuibus et ciues oppido reddidit.autor Plini⁹.
de quo etiam Martialis libro.vj.ait.Referentem signa camillum Manes anime.Cremere legio:Cre
mera fluuius est Tuscie apud quem trecenti Fabij occubuere. Hinc Ouidius lib.ij.Fasto.ait.Ut celeri
passu Cremerā tetigere rapacem.Turbidus hibernis ille fluebat aquis ꝛc.Et cannis cōsumpta iuuen
tus.Canne ignobilis Apulie vicus sed magnitudine cladis emersit:ꝛ.xl.milium cede parta nobilitas.

Canne.

nam duo maximi exercitus cesi ad hostiũ societatē donec Hannibal diceret:parce ferro.Autor est Flo
rus.Liuius autē lib.ij.tertie decadis scribit ꝙ quadraginta milia peditũ duo milia septingēti equites
cesi dicũtur.In ijs alter cōsulũ Paulus scȝ.questores.L.Acili⁹ ꝛ Lucius Furi⁹ Bibaculus.xxj.trib.mili.
Consulares quidē pretorijꝗ edilitij inter eos.C.Seruili⁹.ꝛ.C.Minuti⁹ Numarius.lxxx.preterea sena
tores aut qui eos magistrat⁹ gessissent.Capta eo prelio tria milia peditũ ꝛ equites trecēti dicũtur.Ta
lis vmbra.qualis est Domitiani:Othonis:ꝛ nobiliũ alioꝝ de quibus iam dictũ est.Neronis itē de quo
pauloāte Pli.lib.vij.ca.lvij.ait.Que genitis quies vnꝗ si in sublimi sensus anime manet inter inferos
vmbre.Sulphura cũ tedis.pugnabat olim sulphure aqua igni.Oui.Terꝗ senē flāma ter aqua ter sul
phure lustrat de quibus videto satyra.vj.ibi.Nisi se centũ lustrauerit ouis.Laurus.scribit Pli.li.xv.ho

Laurus in purgationibus.

norē lauris habitũ in triũphis: q: suffimentũ sit cedis hostis ꝛ purgatio:vt tradit Masuri⁹.De lauro
etiā lib.v.fasto.Ouid.ait.Et aqua mercurij porte vicina capene. Si iuuat expertis credere numen ha
bet.Huc venit incinctus tunica mercator:ꝛ vrna purus suffusa quaȝ ferat haurit aquā. Huda fit hinc
laurus lauru spargũtur ab huda.Oia que dños sunt habitura nouos ꝛc. Illuc eu miseri traducimur.
Arguit imperij cupiditatē nihil prodesse ostēdēs multis imperare:cũ oibus ad inferos eũdũ sit. vnde
ꝛ Naso ait.Serius aut citi⁹ sedē properam⁹ ad vnā.ꝛ Hora.in arte.Debemur morti nos nostraꝗ.Item
mortalia facta peribũt.Iuuerne.sup Britāniā inuēta est pene par spacio:sed vtrinꝗ equalis tractu li

Iuuerna.

Orcades.

torum oblōga:celi ad maturāda semina iniqui.cultores eius pietatis ad modũ expertes: quod Mela
scribit.Et modo captas Orcadas.Diu⁹ Hieronym⁹ de tpib⁹ sic ait.Claudi⁹ de Britānis triũphauit:et
Orcadas insulas Romano adiecit imperio.In cui⁹ glorie memoriā filiũ suũ britānicũ appellauit.Sũt

Britānic⁹.

aũt orcades triginta angustis intra se ducte spacijs.Autor est Mela. Pli. etiā lib.iiij. de ijs scribit.Bri
tānos.finis erat orbis ora gallici littoris nisi Britānia insula nomē pene orbis alteri⁹ mereret:octingē

Britānia.

ties ꝛ amplius milib⁹ passuũ longa porrigit.Multe ꝛ alie circũ Britanniā insule:e quib⁹ Thule vltima
in qua estiuo solstitio sole de cancri sydere faciente trāsitũ nox pene nulla. Brumali solstitio pinde nul

Thule.

lus dies.Autor est Solinus Plini⁹ etiā lib.ij.ait ꝙ in Britānia longissimus dies habet horas.xvij.Ubi
estate lucide noctes.Atꝗ Cesar lib.v.de bello Gallico inquit.Oēs se Britāni glasto inficiũt ꝙ ceruleum
efficiat colorē:atꝗ hoc horribiliores sunt in pugna aspectu:capilloꝗ sunt promisso. at omni parte cor
poris rasa preter caput ꝛ labrũ superi⁹.Uxores habēt deniꝗ cōes ꝛ maxime fratres cũ fratrib⁹:ꝛ parē
tes cũ liberis.Sed si qui sunt ex ijs nati:eorũ habent liberi:a qb⁹ primũ virgo queꝗ adducta est.Sed
que nũc.Romanos arguit multa eni scelera cōmittebāt:que quidē victi populi vitabāt. Ostēditꝗ ho
nestos alibi Rome cōtagione corrũpi.Armeni⁹.armeniā Cesar Augustus vendicauit:vt Sueto.docet.

Armenia.

Ephebos.

Ephebo.

Obses.

zelates:id obsidis ppriũ est.Datos aũt fuisse Armenijs obsides Clodio ꝛ domitio corbuloni Tacitus
scribit.ephebis.ephebos puber dr: ephebeo pubesco:ephebia etas est prima adulescentie. Cōmercia:
cōuersasiōes.obses.i.qui dari solet cũ honore custodiēdus:necvnꝗ ligant obsides.autore etiā Seruio
libro.ij.eneid.ꝛ Festus ait ꝙ obsides dicunt p obfides.i.ppter fidē q: ob fidē patrie pstandā dant.hic
fiũt hoies . ironice loquit. Mittent p omittant ꝛ relinquent.Bracche.i.vestimenta quib⁹ vtebantur in
patria ꝛ cultelli frena flabellũ:hoc est studia exterendoꝝ equoꝝ.vt virilis disciplina disceretur:reporta
būtꝗ in patriā Romanos mores pditissimos.hec snia placet.Persi⁹ eni sat.iij.bracchatos medos ap
pellat. Atꝗ Ptolomeus lib.vj.edocet. Media ab occasu terminat maiori Armenia in qua sunt arta
xata.vt idē lib.v.ostēdit.optime ergo post illud mittent bracche.Artaxata subijcit.Brace:sunt qui bra
cas ꝛ braccas sunt q bracchas ꝛ brachas dicũt. scribuntꝗ esse velamen illud siue lineũ siue laneũ siue

Media.

bracche.

etiā scorteũ ab vmbilico incipiēs et ad crura vsꝗ ptēdēs quo naute imprimis et gētes frigidioris pla
ge vtunt.Diodorus autē lib.vj.de galatis scribēs ait: vestes ad terrorem intonsas ac coloris varij fe
rũt:quas illi vocant brachas.Sic in vrbe morando ꝛ studia pristina omittendo pretextatos.i.Roma
nos:ij enim pretexta veste vtebantur.Artaxata vrbs est maioris Armenie in campis sita iuxta oraxem
teste Plinio lib. vj.Tacitus lib.xiij.Scribit Neronis tempore corbulonē Romani exercitus impera
torē artaxatis ignē immisisse: illaꝗ deleta ꝛ solo equata esse:q: nec teneri sine valido presidio ob ma
gnitudinē meniũ:nec id Romanis virũ erat ꝙ firmando presidio ꝛ capessendo bello diuideretur.

Ascensius.

¶ Uicit et hoc monstrum ꝛc. Reprehendit ardentissime nobiles Romanos qui sicut olim coacti erāt
a Nerone:ita nũc spōte gladiatorio munere se polluebāt. vñ dicit Calderin⁹ tēporibus Iuuenalis Do
mitianus edidit pugnas viroꝝ ꝛ mulierũ:multiꝗ nobiles illic prestiterũt operā .vnde ipse alibi i eodē
Quanti sua funera vēdāt .Quid refert vēdũt nullo cogēte nerone.Scribit i vitellio tacit⁹:cautũ seuere:
ne equites Romani luto ꝛ arena pollueren.Et trāquillus neronē scribit exhibuisse ad ferrũ quadrin
gētos senatores ꝛ sexcentos equites Romanos.Domitianus vero non coegit:sed illi educati sub nero
ne inter ludos scenicos sponte in theatrum veniebant:quod iuuenalis alibi conqueritur sic Cithare
do principe natu nobilis: hec vltra quid erit nisi ludus. Per graccũ autē omnem nobilē ꝛ prepotentē
intelligit.qd aũt dicit ꝙ fuscina gracci qua in arena vsus est.vicit mōstrũ:viroꝝ nubētiũ sane intelligi
debet.Unde scies vitij grauitatē duob⁹ modis pensitari posse aut in eo q id hȝ aut in alijs.Manifestũ
aũt est vitiũ zodomiticũ lōge graui⁹ esse cōmittentib⁹ ꝙ scenica.i.iocularia vitia ꝛ histrionica in nobi
lib⁹:verũtñ q: illi secrete id faciebāt lȝ dicat eos publice nupturos videt min⁹ perniciosum et paucio
res scādalizare:ꝙ vitia illa nobiliũ que in publico spectaculo fiebant ob quā causaȝ dicit poeta ꝙ licet
dicat immo persuadeat eis ꝙ null⁹ sit infern⁹:tñ deberēt honesti⁹ viuere ea de cā q maiores eoꝝ hone
ste vixerũt:qd cũ nō faciāt multos trahũt in errorē.Uñ exclamauit dicēs.Aspice qd faciāt cōmercia.
¶ Ordo est fuscina.i.iaculũ rhetiarij hoc est rhete quo secutorē caperet gracci.i.nobilissimi viri tunica
ti.i.qui erat tunicat⁹.i.qui veste sine manica indutus vt expeditior esset vsus est:vicit.ꝛ.i.etiā hoc mō
strũ viroꝝ nubentiũ.s.ꝛquidā sup.gladiator.i.gladio dimicās publice.generosior.i. clarioris gñis ca

pitolinis.i.nobilib' illis a capitolio defenso noiatis: z marcellinis: et paulis minorib'.i. pauli Emilĳ nepotib'. z Fabritĳs z olb' spectãtib' ad.i.apud podiũ.i.illũ locũ altiorẽ i theatro.vñ nobilissimi ludos deorsum spectabãt: lustrauit.i.circuiuit.fuga.i. fugiẽdo.mediã arenã.i.locũ publicũ arena stratũ. Licet tu admoneas ipsum.s.Neronẽ olim vel nũc domitianũ: cuius munere misit tũc rhetia vbis sequẽtib'. Nec pueri.i.nõ solũ viri prudẽtes nõ credũt: sz ne pueri qdẽ: nisi q nõdũ lauant ere.i.pcio: hoc ẽ nisi qui tã parui sunt ꝙ cũ parẽtib' balnea itrãt nõ exigit ab eis pecunia.credũt eẽ aliqs manes.i.inferos z regna subterranea.i.iferna q sub terris eẽ dicunt: z cõtũ.i.hastã lõgiorẽ q nauteꝟ tunt: z nigras ranas in gurgite.i.voragine: stygio illi' paludis ifernalis a tristitia dicte: atq tot milia quot a Verg.i. vj.inuunt trãsire vadũ stygie paludis vna cymba.i.scapha seu nauicula.sz tu puta eẽ dera q dicta sunt.vel puta ꝙ illõ qđ ambo scipiade.i.ãbo scipiones senserũt: z fabriti' z manes camilli z qđ legio.i.mltitudo occisoꝝ cremere.i.apđ cremerã fluuiũ Tuscie vbi trecẽti fabĳ occubuere z iuuẽtus.i.multitudo iuuenũ Romanorũ cõsumpta.i.occisa ab Hãnibale: cãnis.i.apud cãnas apulie vicũ.Et ꝙ tot belloꝝ aie.i.q in tot bellis a corporib' migrauerũt.puta inquã oia esse vera.Habet hieronym' noster cõsimilẽ sentẽtiã: qua pbat ea q de penis inferni et de difficultate salutis nostre a sctis dicta sunt: nõ eẽ friuola: nec ad terrorez tãtũmodo dicta: quasi si ipsi sensissent ꝙ p delitias ad eternã vitã ingredi potuissent.nũꝙ tã aspere z tã caste vixissent nec pro fidei vitate mori voluissent. Sic ergo dicit Juue.lz nũc stulti dicãt nullos esse manes: z que de inferis dicunt: esse fictitia.qđ z Macrobius z multi alĳ philosophi sicut epicurus: qui docuit animas cũ corporib' interire: senserũt dicẽtes nõ esse aliũ locũ inferoꝝ ꝙ vbi nũc sumus: tñ verissimile est oẽs illos Romanos nobilissimos z clarissimos viros q vltro p patria mortui sunt bene sensisse de statu post mortẽ.in quo p bene actis pmia z pro pctis supplicia reposita credebãt. Et ideo quotiẽs talis vmbra.i.aia taliter viuentiũ z credentiũ venit hinc.i.ex hac vita ad illos scz defunctos.ipsi omnes cuperent lustrari.i.expiari vel purgari: si qua.i.aliqua: sulphura darent.i.cõcederent ad purgationez: cũ tedis.i.lignis pinguibus.vñ facile fit ignis: z si laurus humida.i.humoris z viriditatis plena foret i.esset eis. Credebãt eñi gentiles sicut z nos quasdã animas purgari per ignẽ sed z quasdã per aerem z per aquã.Unde Verg.in.vj.Alĳ panduntur inanes.Suspense ad ventos: alĳ sub gurgite vasto.Infectuz eluitur scelus aut exuritur igni: heu nos miseri traducimur illuc.i.ad inferos credebant eñi elysios cãpos.i.locuz beatorũ esse apud inferos quid.i.ad quid nos scilicet Romani promouimus.i.extẽdimus aut porro mouimus arma.i.bella gessimus.vltra littora iuuerne.i.regionis inter Britãniam z Hispaniã z orcadas.paruas illas insulas in oceano iacẽtes: z Britannos: quos anglicos vocãt maxime circa hyberniã: cõtentos minima nocte.Sed illi quos vicimus nõ faciũt sup.ea scelera que fiunt nũc in vrbe populi victoris z tamẽ vnus armenius zelates noie existẽs mollior cunctis ephebis.i. adolescentibus adhuc imberbibus: dicitur se indulsisse.i.ad libidinẽ exposuisse tribuno ardẽti sup.libidine. Aspice qđ cõmercia.i.conuersationes: faciant zelates venerat Romam obses.i.vas.hic.i.Rome fiunt homines. hoc dicit per ironiaz quasi dicat venerat vir et redĳt mulier.Nam si longior.i.prolixior mora indulsit.i. affectuose concessit pueris vrbem: id est Romã: amator: id est corruptor z concubitor masculorum non deerit vnꝙ: id est aderit statim.Brache. id est talia indumenta talibus pueris pro more patrie grata et cutelli z frena z flagellum ad impellendum equos quia pleriq omnes faciunt adolescentes aut equos alere zc.z ipsi sic corrupti per dona referunt.i.reportant artaxata.id est ad illam vrbẽ maioris armenie mores pretextatos.id est pretextatorum hoc est nobilium Romanorum precipue adolescentum.

Satyra tertia.

Quamuis digressu veteris cõfusus amici:
Laudo tñ vacuis qđ sedem figere Cumis
Destiet: atq vnũ ciuẽ donare * Sibylle.
Janua Baiarum est: et gratum littus ameni
Secessus ego vel Procbytam prepono subure.

Argumentum Satyre tertie.
Ex vrbe Umbritĳ digressum tertia monstrat.

Quamuis digressu. Scripturus poeta vrbis scelera vmbritĳ digressum describit.Cũq illa exprimẽtẽ iducit.pli.li.x.c.iiĳ.de vulturib' sic ait.Umbritius haruspex nr̃o euo peritissim' parere tradit oua tredeciz.Tu tñ aduerte philosophũ scribere li.vj.de alalib' ꝙ vultur nidificat i excelsissimis rupibus: vñ fit vt raro nidus z pulli vulturis cernãtur.pariunt vultures oua bina zc.De vmbritio itẽ paulo inferi' vi deto ibi.s.ranarũ vixera nũꝙ inspexi. Amici: amic' est q mihi vsu vite similis pbo ac fideli amore cõiungit.soci' vero est q nobis aliquo mõ ad aliqđ gerendũ cõiungit: vt inquit in rhetor. Uictorinus.Cumis: cume in cãpania sunt: antiqtate cũctas z sicilie z Italie vrbes antecellit vrbs ipsa. Hippocles aũt cumeus z megasthenes calcidicẽsis cõdiderũt qua ex re cume nũcupãtur: nõnulli cumas ob cymata.i.fluct' nomẽ duxisse memorãt. littus eñi pximũ frequẽtib' abũdat tergorib'.quibus illi sefremũt vt autor est Stra.li. v.Ibidẽ pro Sybille sacellũ erat: vt etiã

Umbriti'.

Uultur.

Amicus.
Socius.
Cume.
* Sibilla nomen est officĳ non propriũ.nã antiqui sibillas appellauere omnes puellas que numie afflate deorũ cõsilia enũtiarent.

Nam quid tam miserū ꝛ tam soluȝ vidimus vt non
Deterius credas horrere incendia lapsus
Tectorum assiduos: ac mille pericula seue
Urbis ꝛ Augusto recitantes mense poetas.

solin⁹ ait ꝛ Maro. Uacuis. nō plenis ciuiū. vti Roma. Destinet. deliberet cōstituat. Janua baiarū. cōtiguus baijs lucrinus adest sinus.

Baie.

Baias aūt ab vlixis socio baio noīe vocabuluȝ traxisse ferūt. Erāt ibi calide aq̄ ꝛ ad voluptatem ꝛ ad sanādos morbos accōmodatissime: qđ etiā Stra. lib. v. scribit. Gratū littus sunt eñi amena cāpanie littora vt scribit mela. Prochytā. ante misenū prochyta iacet insula epithecusis quōdā diuulsa vt scribit Strabo. li. v. Dicta aūt prochyta a pcheo qđ est effundo. Nā vt Pli. scribit. li. iij. c. vj. ab enaria insula profusa erat. Enaria vero a statiōe nauiū Enee. ab homero inarime dicta: vt idē ait. Uergili⁹ quoq̄ sic. Tū sonitu pchyta alta tremit durūq̄ cubile. Inarime iouis imperijs imposita Typheo. Dionysius aūt scribit a prochyta muliere troiana prochytā insulā dici. Subure. in antiq̄s textib⁹ ꝛ in Uarrone q̄ subura est nō suburra. itaq̄ per vnicū r meli⁹ scribit. Nā Uarro inq̄t subura. ꝙ sub muro terreo carinarū. Et postea sic subura. Junius scribit ab eo ꝙ fuerit sub antiqua vrbe: cui testimoniū pōt esse ꝙ subest ꝛ loco q̄ terreus murus vocat. Erat aūt celeberrima regio: ꝓpterea Juuenalis illā opponit pchyte qđ q̄dē Mar. ostēdit li. xij. dicēs. Dū tu forsitā inq̄et⁹ eras: Clamosa Juuenalis in subura. ꝛ paulo inferi⁹ ad marcellā. Nulla nec ī media certabit nata subura. Nec capitolini collis alūna tibi. Ac mille pīcula seue vrbis. Idē fere Cicero q̄stus est li. vj. eplarū fam. his ṽbis. Eq̄dē nos ꝙ Rome sum⁹ miserrimū eē duco nō solū ꝙ in oīb⁹ malis acerbi⁹ est videre q̄ audire. sed et ꝙ ad oēs casus subitoꝝ pīculoꝝ magis obiecti sum⁹ q̄ si abessemus. Augusto recitātes mense poetas. eos eñi recitātes audiēdo tedio maximo afficiebantur.

Prochyta. Procheo. Enaria. Inarime. Subura.

Ascensius.

Quamuis digressu. in hac tertia Satyra poeta (vt inq̄t calderinus) reprehēsurus acerbitate Satyrica ciuitatis Romane vitia: ex hoc p̄sertim ꝙ bonis viris loc⁹ nō sit in vrbe: sed tātū peregrinis ꝛ seruilib⁹ assentatorib⁹. vmbritiū sue etatis virū optimū ꝛ haruspicē migrātē intro ducit: eiq̄ suas dat partes ad vrbis incōmoda exponēda. Dicit ergo p̄mo ꝙ mestus q̄dē ꝛ ꝓpter digressionē amici sui vmbritij: sed tñ eū laudare ꝛ cōsiliū eius ꝙ proponat habitare cumis nō tā populosis nec tātis incōmodis vt ciuitas Romana est pressis. Quia in multis locis sunt iucūdi ꝛ ameni secessus: quos preferat vico Romano populosissimo: imo poeta dicit se malle habitare ī insula desertissima sicuti erat pchyta q̄ in subura. nā nulla solitudo aut vastitas seu desertio loci est tam misera aut tā molesta cuiq̄ vt incōmoda ciuitatis ꝛ pericula que ex parte enarrat. ¶ Unde ordo est q̄uis ego sup. sum cōfusus. i. pturbat⁹ aīo. digressu. i. ꝓpter digressum amici mei vmbritij haruspicis: tñ ego laudo ꝙ destinet. i. intēdat figere. i. firmare sedē. i. māsionē cumis in ea ciuitate antiq̄ssima. q̄ est in cāpania italie. atq̄ destinet. i. animo proponat addere. i. adiūgere sybille. s. cumane q̄ cumis residebat: vnū ciuē. i. ciuitatis ei⁹ habitatorē vcȝ seipsum. ianua. i. introit⁹ baiarū: est littus gratū. i. vtile ꝛ cōmodū ꝛ secessus ameni. i. receptacula a populo seposita. lōge amenissima. q. d. non esse opus vt quis Rome maneat: cuȝ tam ameni sint secessus in cāpania: vt cumis ꝛ baijs. Et si non essent secessus tam ameni. tñ inquit ego prepono. i. antepono subure. i. regioni illi Romane: vel vico ciuitatis Romane sub muro terreo lōge celeberrimo. prochytā insulā paruā ꝛ desertā ante misenū iacentē. nam quid vidimus tā miseꝝ ꝛ tam solū. i. desertū quasi dicat. nihil est tam miserū vt nō credas sup. esse. deterius. i. peius: licet ꝓprie sit minus bonū horrere incēdia ꝛ assiduos lapsus tectoꝝ: ac mille pericula seue vrbis. ꝛ poetas recitātes mēse Augusto. quo tñ ceteris gymnasijs ꝓpter intēsum cauma vacatio conceditur. Innuit itaq̄ qđ in principio p̄me Satyre diximus nihil modestius esse q̄ raucos ꝛ ineptos poetas audire. quoꝝ tanta erat impudentia vt etiā sub estiuo calore vnūquēq̄ sollicitarēt ad audiendū.

✳ Capena porta erat q̄ et appia. vt autor ē frōtin⁹ de aq̄ductib⁹ dicta est: ꝑ quā itur ca puā. Madidā iō cā dicit: q2 vt scribit probus super eā erāt aq̄ductus.

¶ Sed cum tota domus rheda componitur vna:
Substitit ad veteres arcus madidamq̄ ✳ Capenā:
Hic vbi nocturne Numa constituebat amice:
Hunc sacri fontis nemus ꝛ delubra locantur
Judeis quorum cophinus fenūq̄ supellex.
Omnis enim populo mercedem pendere iussa est
Arboꝝ ꝛ eiectis mendicat silua camenis.
In vallem Egerie descendimus ꝛ speluncas
Dissimiles veris: quanto prestantius esset
Numen aque viridi si margine clauderet vndas
Herba: nec ingenuuȝ violarent marmora tophum.

Mācinel. Rheda.

¶ Sed quū tota. in antiq̄s est quuȝ et dū. Rheda: dicūt aliq̄ rhedā vehiculū dici ꝙ rotas habeat. Fabius ṽo lib. j. docet gallicū eē vocabulū. Una. per id gaze tenuitatē ostēdit ad veteres arc⁹ hos lateritios ab Romulo ꝯstructos dicūt: nec florētes: postea romani passi sunt in marmoreos cōmutari vt antiq̄tatē ꝛ memoriā cōditoris cōseruarēt. Madidāq̄ capenā. porta capena. Appia quoq̄ dicta est vt Frōtin⁹ scribit: sm ṽo alios a capena oppido iuxta quaȝ portā fontes erāt ꝛ aq̄ductus sup eā. Hic vbi nocturne Romani po. auaritiā carpit. locabāt eteñ nemora alias musaruȝ ꝓpria. Hic ꝑ illic cōstituebat loq̄bat. Amice. i. egerie: de qua li. iij. fasto. ait poeta egeria est q̄ prebet aquas dea grata camenis. Illa nume cōiūx cōsiliū fuit. Sacri fontis nem⁹. Liui⁹ lib. j. sic ait. Lucus erat quē mediū ex opaco specu fons perēni rigabat aq̄: quo q2 se ꝑ sepe numa sine arbitris velut ad cōgressum dee inferebat: camenis eū lucuȝ sacrauit ꝙ dearū sibi cōsilia cū cōiuge sua egeria essent. Plutar. ṽo scribit non solū camenis lucū ꝛ prata q̄ circū erāt sacrata ab numa fuisse: sed et fontē ipsum sacris vestalibus virginibus cōstitutū. Scriptores preterea nemora appetunt. vnde Hora. li. ij. epla ad ӡ lorū ait. scriptorū chor⁹ oīs amat nemus ꝛ fugit vrbē. Delubra. Camenarū. s. vtq̄ Asconi⁹ li. j. verrinarū ait. Tēpla sunt

Capena porta.

Egeria.

Camenaꝝ lucus. Camena. Scriptoꝝ secessus. Templa.

singulorū dīs attributorū locorū. Delubra ꝓ multarū ediū sub vno tecto ob diluuia pluuie munitarū. Alij delubra dicūt ea tēpla in quib⁹ nūc delubra corporū abluēdorū more dodonei Jouis aut Apollinis Delphici in quib⁹ delubris lebetes tripodesq; visunt. li. aūt. iij. geor. etiā aliter ex Macrobio diximus. Judeis. qb⁹ edicto Domitiani vrbe pulsis necesse fuit siluas icolere. Cophin⁹. vas ex virgultis. greca autē est dictio. Priscian⁹ corbē interpretat. Suppellex. substātia. facultas sarcinule. Cophinus fenūq;: ex tenui et vili suppellectile inopiam declarauit iudeorum: de his autem latius diximus Satyra sexta. Cophino fenoq; relicto: itaq; videre non pigeat. Pendere soluere. penso em̄ ere non numerato debitū soluebant. Unde Festus ait: penas proprie pendere dicitur: qui ob delictū pecuniam soluit. q: penso ere vtebantur. Eiectis camenis: quibus sacratum erat nemus. Mendicat. ab alijs necessaria querit ⁊ capiat. Silua. i. iudei ipsi siluam colentes. Unde Satyra sexta ait. Quum dedit ille locum cophino fenoq; relicto Arcanam iudea tremens mendicat in aurem: interpres legum solimarum ⁊c.

Delubra
Cophin⁹
Pēdere penas.

¶ Sed dum tota cohors ⁊c. Describit locū quo couenerat vmbritiū: ⁊ id nō sine acerbitate Satyrica in auariciā Romanorū qui sanctissima loca et musis olim consecrata iudeis locabant. Legendū puto sed dum: q: cū subiunctiuū efflagitat in sensu quo hic poneret quum autē nō tā cōgruit. Nā ordo est. Sed interea dum tota dom⁹. i. om̄is suppellex Umbriti per qd̄ significatur vir cōtinens ⁊ minime auarus cōponitur. i. simul ponit in vna rheda. i. vehiculo humili: ipse vmbriti⁹ substitit. i. parū stetit expectās aduentū rerum suarū: ad veteres arcus quos Romulus lateritios fecerat. fiebant autem arcus lapidei sicut in pontibus: ad memoriā triūphi aut victorie egregie. vnde hos factos dicit Calderinus ob memoriam horatoriorum tergeminorū: de quibus est. Liuius lib. j. ⁊ ad id iuxta capenam sup. portam madidam propter fontes ⁊ aqueductus illic existentes ⁊ fontinalia festa que illic celebrari cōsueuerūt puteis coronatis ⁊ sparsis floribus in fontes. constitit inquam hic. i. in eo loco vbi. i. in quo loco Numa Pompilius scʒ secundus Romanorū rex ⁊ vir religiosissimus qui cū vxore sua egeria nympha dicebat se habere nocturna colloquia super sacris ab se institutis vt reuerētia maior haberet eis pro numinis autoritate. constituebat sup. colloquendi tēpus amice nocturne. i. cū qua tempore nocturno: amicorū more locutus est. i. familiariter: et hoc tēpore suo. Nā nunc inquit nemus. i. secessus ille ⁊ locus a nemine propter religionem omnium habitatus sacri fontis: in quo erat sacer fons ⁊ delubra. i. tēpla dee illic constructa locantur iudeis: quorum post destructionem Hierosolyme: nusq; certa domus. requies et nulla labori. vnde dicit quorum suppellex. i. tota vtensilium collectio: est supple cophinus: in quo infantes ⁊ pauca suppellex ad victum necessaria reponebant: ⁊ fenū in alimētum iumenti: omnis em̄ arbor. i. quilibet locus minimus in quo ad arborē alligari potest equus aut mulus: est iussa nunc a senatu pendere. i. ad pensum dare hoc est persoluere populo Romano mercedem. i. precium locationis ⁊ silua a silendo. vel sylua ab hyle. i. congerie materie prime dicta mendicat. i. turpeʒ stirpem a miseris iudeis efflagitat. aut silua. i. habitans in silua iudeorum populus mendicaret. et hoc camenis. i. musis ⁊ ceteris nymphis eiectis. i. violēter exclusis aut expulsis. Nos ergo vt possemus scʒ habere prolixius colloquiū: lōga em̄ est Satyra: descēdim⁹ i vallē egerie vbi erat fons egerie sacer. ⁊ ad sup. speluncas. i. antra dearū dissimiles veris id lōge distātes ab illis naturalib⁹ a natura exhaustis cū iā sint manu exhauste cū ars imitetur naturā non prestet. vnde dicit quāto. quasi dicat multo prestantius esset numē aque: id est sanctitas ꝓpter presentiam numinis. nullus enim fons credebatur sine numine si herba illic nascēs clauderet. i. circundaret: vel potius sepiret vndas. i. aquas fontales: viridi. i. virēti: margine. i. extremitate: ⁊ marmora que nūc sunt per artē polita ⁊ illic constructa: nō violarēt. i. corrumperent ⁊ minus religiosum redderent: tophū. lapidem scabrum illic nascētem. vnde dicit ingenuum. q. d. inde genitum: vel non adulteratum nec phuco aut arte simulatum qd̄ ingenuorum est.

Ascensius

¶ Hic tūc vmbritius q̄n artib⁹ inquit honestis
Nullus in vrbe locus: nulla emolumenta laborum:
Res hodie minor est here q̄ fuit: atq; eadem cras
Deteret exiguis aliquid: proponimus illuc
Ire: fatigatas vbi Dedalus exuit alas:
Dum noua canicies: dū prima: ⁊ recta senectus:
Dum superest Lachesi qd torqueat: ⁊ pedibus me
Porto meis: nullo dextram subeunte bacillo:
Cedamus patria: viuant Arcturius istic:
Et Catulus: maneant qui nigrū in cādida vertunt.
Quis facile est edem conducere: flumina: portus
Siccandā *eluuiē: portandū ad busta cadauer:
Et prebere caput domina venale sub hasta.
Quondam hi cornicines: ⁊ municipalis arene:
Perpetui comites: noteq; per oppida bucce

¶ Hic tūc vmbri. Emolumēta fruct⁹. hodie. dr̄ hodie quasi hoc die. vt inq̄t Asconi⁹ lib. ij. verrinarum. here. Fab. libro. j. sic ait here nunc est litera terminam⁹: at veterū comicorū adhuc libris īuenio heri ad me venit. Deterret deꝓmet. diminuet. illuc. i. cumas. poeta nāq; lib. vj. en̄. ait dedalus vt fama est fugiēs minoia regna ꝑpetib⁹ pennis ausus se credere celo insuetū per iter gelidas enauit ad arctos chalcidicaq; leuis tādē supastitit arce. reddit⁹ hijs primū terris tibi phebe sacrauit. remigiū alarū posuitq; imania tēpla dedalos aūt īgeniosus interꝑtat: dedalo tn̄ ornovario. De dedalo ꝓ lati⁹ Dio. li. v. Et nos Saty. j. Dū ꝑma ⁊ recta senect⁹. Anno. vj. ⁊. xl. initiuʒ senectutis maiores nr̄i esse voluerūt. vt inq̄t i catone maiore Cicero. Gelli⁹ itē li. ix. ca. xxviij. ait ꝙ tubero scripsit Seruiū tullū regē ppl'i Ro. pueros esse existimasse q̄ minores essent annis septēdeciʒ. Atq; idē ab anno septimodecimo: q̄s idoneos iā esse reipublice arbitraret: milites scripsisse. eosq; ad annū q̄dragesimū sextū iuniores: supraq; eū ānū seniores appellasse. Lachesi. Lachesis

Manci.
Hodie.
Here.
Dedalus.
*Eluuies sordes q̄ ꝑ cloacas aut flumina labunt: et residere solent: ab eluēdo dicte.
Pueritia.
Juuentus
Senectus
Lachesis.

Munera nunc edunt:⁊ verso pollice vulgi
Quemlibet occidunt populariter:inde reuersi
Conducunt foricas:et cur non omnia? cum sint
Quales ex humili magna ad fastigia rerum
Extollit:quotiens voluit fortuna iocari.

vna parcarū est q̄ interꝑtaꝫ ꝯtractio ꝺm quosdā.ab aliq̄b⁹ sortiēs: q᷑ de nobis sortiaꝫ.lachos ei sors d᷑ : lachano aūt sortior.Cur ꝟo tria fata sunt. lati⁹ vide apuleiū i ꝟ.li.de mūdo. De lachesi itē Mar.ait li.iiij.Nil adijcit pēso lachesis:fusoq̄ sororū.Explicat:et semꝑ de tribus vna necat . Arcturius ⁊ Catulus nomina sunt vilissimorū hoīm iam sane diuitum. Nigrū in cādida. vitia in virtutes:falsa in vera:mala in bona. hoc est qui ex humili fortuna eleuantur . Solebant enim veteres bona albo lapillo notare:mala vero nigro.vnde et Persius ait.Queq̄ sequenda forent: et que vitanda vicissim.Illa prius creta mox hec carbone notasti.Edem conducere flumina portus:id est vt sint publicani. per edem namq̄ templorum intelligit loca vel agros . Eluuiem . voraginem cloacam: immundiciam lacune:liquorem fossarum sordes.Cadauer.erant enim funeris locatores ⁊ conductores.Busta.

Bustum. Ustrina.

Bustum proprie dicitur locus in quo mortuus est combustus et sepultus . diciturq̄ bustum quasi bene vstum.vbi vero quis combustus tantummodo:alibi: sepultus est is ab vrendo vstrina vocatur : sed non modo busta sepulta simulachra vocamus. hec Fest.Prebere caput:ij enim precio ducti operam suam locabant.Plau.in mustellaria. vbi isti qui trium nummorum causa subeunt sub hasta. Quondam hi cornicine.hi est in antiquo textu cum glosa superius scilicet.Arcturius ⁊ Catulus quod quidē aliter interpretari nō debet.cōqueriꝫ autē vmbritius q̄ olim cornicines tubicines et hmōi homines nūc adeo diuites sint:vt munera gladiatoria edant. Municipalis arene:id est munera capientis vel oppidane.nam in municipijs etiā theatra erant.Perpetui.assidui. Note bucce.in theatris cū canere solebant:vel q᷑ tibicines fuerant. Munera.gladiatoria scilicet.Et verso pollice vulgi:id est vulgo refragante:repugnante:aduersante.nam si premendo pollicem fauere dicimus:vertendo illum fauorem denegamus.Unde Plinius libro.xxviij.capi.ij.sic ait . Pollices cum faueamus premere etiam prouerbio iubemur.⁊ Horatius libro.j.epistola ad Lollium ait . Fautor vtrūq̄ tuum laudabit pollice ludum.Ostendit igitur Iuuenalis vulgo etiam aduersante illos omnino exequi sua vota . Populariter.vulgo passim . Tullius li.vj.de repu.homines enim populariter annum tantummodo solis:id est vnius astri reditum metiuntur.sunt qui aliter dixerint non rite tamen occidunt:quum enim gladiatoria munera edunt:illorum mortis causa existunt.Martia.in cerdonem li.iij.Innocuos permitte sales:cur ludere nobis.Non liceat.licuit si iugulare tibi.Inde ab muneribus ⁊ cede. Foricas cloacas latrinas.

Forice.

Foria enim teste Nonio:stercora Liquidiora dixerunt veteres.forice teste Probo : deijcere ⁊ deonerare ventrem foras eijcere:non omnia sup.faciant.

Ascensius.

¶Hinc tunc vmbritius.In hac pte incipit vmbriti⁹ narrare cām cur migret:quasi iterrogat⁹ fuerit a Iuue.cur nolit āpli⁹ rome residere.⁊ assignādo cām oportune recitat variavitia ciuitatis romane vsq̄ ad finē satyre fere.¶Ordo est.vmbriti⁹ inq̄t hic.i.in valle egerie tunc.i.postq̄ illuc perueneram⁹: qm.i. quādoquidē null⁹ locus est sup.in vrbe honestis artibus:⁊ nulla emolumēta.i.nulli fruct⁹:nulle mercedes sup.sunt laborꝫ quos sumūt.s.honesti.⁊ qm̄quidē res.i.possessio diuitiarū viri boni nihil lucrantis rome:est hodie minor q̄ fuit here.i.heri:⁊ eadē res deteret .i. diminuet cōsumendo sese cras aliq̄d exiguis sup.rebus.Nō dices sic.⁊ cras.i.crastinū tempus deterret aliquid exiguis rebus: quia tunc vacaret eadem:qđ fieri nō potest.quia ergo res inquit mea indies rome deterior fit : nos proponim⁹ ire illuc:vbi Dedalus Faber Atheniēsis subtilissimus: qui a Minoe rege captus: factis sibi et Icaro filio alis auola uit : vnde dixit exit alas fatigatas : longo volatu scilicet hoc est proponim⁹ ire cunas.Unde Uergilius in sexto.Dedalus vt fama est fugiens Minoia regna.prepetibus pēnis ausus se credere celo.Insuetum per iter gelidas enauit ad arctos . Chalcidicaq̄ leuis tandem super astitit arce.Hoc est cumis a chalcidēsibus conditis . Uidetur autē hic non sine causa vti periphrasis.i. circūlocutione habet enim suum pondus in sententia.Nam si Dedalus volans et longe terras despiciēs:elegit sibi sedē et resedit cumis:facile creditu est illic optimū ⁊ amenissimū esse locū . Preponim⁹ inq̄t ire acumas.dū q̄diu sup.nobis est canicies noua.i.pma.i.nō pridē cepta.⁊ dū senecta est pma.i.in pncipio sui ⁊ recta i.sinens rectū incedere.⁊ dū superest.i.reliquū est vel restat lachesi.i.illi parce seu dee fatali: q̄ vitā hominū quasi e colo filū trahens paulatim deducit ad mortē:supple aliq̄d roboris:qđ torqueat.i. carpat aut attenuet:seu fuso inuoluat ⁊ dū ego porto me meis.i.naturalib⁹ pedib⁹ ⁊ hoc nullo bacillo .i. paruo ⁊ leui baculo subeunte.i.subingrediente vel sustētāte dextrā.Cedam⁹.i.abeamus patria non dicit patrie:q᷑ is p̄rie cedit qui ⁊ eā ifestā ⁊ inimicā hꝫ.patria autē qui vltro abit:arturi⁹ et Catulus:ꝓditi adulatores olim cornicines nūc potētissimi viuant:istic.i.ista nostra patria:⁊ maneāt illi q̄ vertūt nigrū.i. opa sua mala in cādida.i.in bonorū apparatū.⁊ ita recipiūt ꝓ malis opib⁹ mercedē bonorꝫ:vel qui vertūt nigrū.i.fortunā aduersam nigro lapillo designatā in cādida.i.in bonā: vel q̄ opa imꝑatoris mala laudāt vt bona.Quis.i.q̄b⁹ facile est cōducere edē rome licet magno ⁊ cōstet flumina ⁊ port⁹ vt maiore precio locēt vnde diuites facti sunt.Itē quibus est facile cōducere eluuiē.i. voraginē et clocarū immūdiciā siccādā.i.emūdandā.quasi dicat quorꝫ tāta est auaricia vt velint : ⁊ tāte apđ imperatorē autoritatis vt possint etiā inhonestissimorꝫ ministeriorū habere gubernationē.vt videlicet sine eorꝫ ꝯsensu nemo aut cloacas seu latrinas audeat mūdare:aut cadauera cōburere.vnde subdit:⁊ quib⁹ facile sup.est cōducere cadauer portandū ad busta.i.ad vestrinā.vbi defunctorū corpora cōburebanꝫ. ⁊ postea cineres in vasculū qđ ab vrēdo vrna diciꝫ : collecti cōdebanꝫ in loco quē bustū quasi bene vstū dicebāt qui aūt tale mun⁹ habebāt dicebātur libitinarij.Ex quib⁹ facile ē ꝑbere caput venale sub hasta dn̄a .i. cui⁹ autoritate p̄co vēdit:et q̄ dn̄os emptores facit.Pōt aūt dupliciter intelligi aut sicut mācinell⁹ : vt sit q̄bus est facile ꝑbere suū caput venale sub dn̄a.i.qui nō timent cū nō sint soluendo aut soluere non possint preciū ꝯductionis publicarū rerū:vēdi sub hasta publica licitatione.aut q̄ tā auidi sunt lucri vt se venales exhibeāt.Aut certe quib⁹ facile est ꝑbere caput seruorū venale sub hasta dn̄a.i.qui etiam vēdi

tionibus publicis presunt: Hi de quibꝰ loquor arturiꝰ ⁊ catulus qui sup. fuerũt quõdã cornicines .i. canẽtes cornu more hystrionico dũ gladiatores aut cõsimiles in arena exercebant: non quidẽ Rome vbi peritiores erãt: sed in municipijs. vñ dicit ⁊ q̃ sup. fuerũt quõdã comites perpetui .i. cõtinui arene municipalis .i. gymnasij vbi laniste aut ceteri ludi sese exercebãt: ⁊ bucce note .i. habẽtes buccas quibꝰ cornua inflabãt notas per oppida .i. loca clausa menibus: edunt .i. distribuunt nũc munera supple gladiatoria .i. qui erant ministri gladiatorũ nũc eoꝝ prefecti sunt ⁊ occidũt populariter .i. per populũ ⁊ passim ⁊ hoc tñ pollice vulgi verso .i. fauore subtracto ⁊ in odiũ verso quã sentẽtiã politianus .cxlij. ponit. Videtur tñ maior vis esse i snia Calderini qui intelligit verso police vulgi .i. cõciliato vulgo ⁊ ppl'i fauore. q. d. nũc tm̃ sublimati sunt vt ppl's etiã dũ male ppl'o faciũt eis faueat: q: populus qui stupet in titulis et imaginibus vt hora. dicit fortũnã sequitur. ⁊ ipsi reuersi inde .i. ex populi cede. conducũt foricas .i. latrinas purgãdas ⁊ cur non oĩa sup. faciant: et vilia ⁊ sublimia cum sint sup. tales quales fortuna quoties voluit iocularí .i. iocularíter ⁊ sine ratione agere: extollit ex humili .i. ex re humillima . hoc est infima et humi sita: ad magna fastigia .i. ad summitatẽ ⁊ magnam altitudinem rerum .i. diuitiarũ ⁊ honoruꝫ. Et quia ipse talis non est: nec esse velit: ideo innuit sibi Rome non esse locum. Unde subdit qđ sequitur.

❡ Quid Rome faciam? mentiri nescio: librum
Si malus est nequeo laudare ⁊ poscere: motus
Astrorum ignoro: funus promittere patris
Nec volo: nec possum: ranarum viscera nunq̃
Inspexi: ferre ad nuptam que mittit adulter.
Que mandat norint alij: me nemo ministro
Fur erit: atq̃ ideo nulli comes exeo: tanq̃
Mancus: ⁊ extincte corpus non vtile dextre.
Quis nunc diligitur nisi conscius: ⁊ cui feruens
Estuat occultus animus: semperq̃ tacendis?
Nil tibi se debere putat: nil conferet vnq̃
Participem: qui te secreti fecit honesti.
Charus erit Verri: qui Verrem tempore: quo vult
Accusare potest: tanti tibi non sit opaci
Omnis arena Tagi: quodq̃ in mare voluitur aurũ
Ut somno careas: ponendaq̃ premia sumas
Tristis: et a magno semper timearis amico.
Que nunc diuitibus gens acceptissima nostris:
Et quos precipue fugiam fateri properabo.
Nec pudor obstabit. Non possum ferre Quirites
Grecam vrbem: quãuis quota portio fecis achee.

❡ Quid Rome faciã. q. d. nihil q: motus astrorũ ignoro vt futura canã. Funus mortẽ. ait em̃. Quid filiꝰ ante diẽ patrios inquirit in annos. De funere aũt Satyra prima latiꝰ dictũ est scꝫ. Et astris plaudẽdũ funus amicis. Ducit Ranarũ viscera nũq̃ inspexi: ad venefĩcia vcꝫ paranda: autore Plinio ex rane rubete visceribꝰ hoc est lingua ossiculo liene iecore ⁊ corde mira fieri posse cõstat: sunt em̃ plurimis referta medicaminibꝰ. De quo latius videto Saty. j. ibi sitiẽte rubetã. Taciꝰ li. xvij. ita scri. xviij. kal. feb. sacrificãti pro ede Appollinis galbe haruspex vmbritius tristia exta: et instãtes insidias ab domestico hoste predixit audiẽte othone. nã proximus astiterat ⁊c. Que mittit munera .s. Que mãdat: ṽba videlicet: Norint alij. ⁊ norũt ⁊ norint i antiq̃s est. Mãcus. manu carẽs ṽ qñq̃ debilis. Consciꝰ. malorũ .s. vñ Mar. vis fieri diues bythinice cõsciꝰ esto. Hor. ṽo. li. j. epl'a ad soluũ ait. Arcanũ neq̃ tu scutaberĩ vlliꝰ vnq̃. Cõmissumq̃ reges ⁊ vita tortus ⁊ ira. Verri. diuiti scelerato ⁊ furi q̃lis fuerat verres. De quo latiꝰ Saty. ij. ibi. Si fur displiceat verri. Tãti tibi nõ sit opaci precipit alioꝝ secreta fugiẽda et si lucrũ consequi posses. Tagi. Solinus capite. xxiij. de lusitania loquens ait tagũ ob harenas auriferas ceteris omnibus pretulerũt. ⁊ Mar. lib. j. Liciano inq̃t. Estus serenos aureo franges tago obscurus vmbris arboꝝ. Ut somno careas. maloꝝ nãq̃ cõscius anxiꝰ est: ne ab diuite illo qñq̃ morti detur ꝙ secreta manifestaret. Timearis ne eiꝰ scelera patefacias. grecã vrbẽ .i. grecos viros ac mores. vñ ait inferius. Oĩa mouit greculus esuriẽs. Quid ꝙ adulãdi gẽs prudẽtissima ⁊c. Quãuis sup. sit. Quota portio fecis achee .i. minima portio vilissimorũ grecorũ plures em̃ syri sunt.

Mãcinel.

Rubeta.

Umbritius

❡ Quid Rome faciã. q. d. nihil cũ nihil sciã aut scire velim corũ q̃ nunc Rome in pretio sunt. ego nescio mẽtiri sicut faciũt adulatores ⁊ bonoꝝ delatores ⁊ nequeo laudare librũ .i. scripta diuitũ: si est malus .i. si sunt inepta: ⁊ neq̃o laudãdo librũ malũ poscere ipsum ab eo q̃ eũ fecit: ego ignoro motꝰ astrorũ vt futura canã. ⁊ nec volo nec possum ꝓmittere liberis sup. funꝰ .i. mortẽ p̃ris diuitis .s. ⁊ rigidi ego nũq̃ inspexi viscera ranarũ: q̃ rubete dicunt: vt inde venenũ extrahã. Alij norũt .i. nouerũt. q. d. ego nõ noui ferre .i. portare ad nuptã q̃ adulter mittit ⁊ que mãdat. nemo erit fur me ministro .i. me ministrãte vel existẽte ministro. atq̃ ideo ego nulli exeo comes .i. nõ egredior cũ aliquo ad malũ facinus perpetrandũ. et q: nemo Rome iã bonũ facit. ego sum tãq̃ sup. essem mãcus .i. cui mẽbrũ deest. ⁊ tãq̃ corpus nõ vtile .i. inutile dextere extincte .i. emortue .i. cuiꝰ dextera est mortua. Quis nũc diligit nisi cõscius .i. q̃ sit secreta facinora. Et cui animꝰ feruẽs .i. incẽsus estuat .i. ardet occultis ⁊ semꝑ tacẽdis. q. d. nemo est aũt sententiose dictũ ꝙ animꝰ ꝯscij ardet. vel q: difficile est tacere: vel q: nota mala incitãt ad silĩa. is q̃ fecit te participẽ .i. cõsciũ secreti honesti: nil .i. non aliq̃d: nõ putat se debere aliq̃d. Ille sup. erit charus verri .i. furi diuiti sicut verres erat: q̃ põt accusare verrẽ tpe quo vult. oĩs arena tagi .i. fluuij Lusitanie seu Hispanie q̃ auriferas hꝫ arenas: opaci .i. dẽsi ⁊ turbulẽti ꝓpter tales arenas: ⁊ aurũ qđ voluit in mare p tagũ ⁊ similes fluuios: nõ sit tibi .i. nõ reputet a te tãti sup. pretij esse vt careas somno: q: cõscius tãti sceleris. et

Ascensius.

vt tristis: sumas premia ponēda.i.ꝙ merito deponi debeāt ⁊ vt timearis semper a magno amico.i.vnde ea premia sumpsisti.timearis inquā ne eius scelera reueles.Ego ꝓperabo nūc fateri ꝙ gēs sup.sit acceptissima nr̄is.i.Romanis diuitibus: ⁊ quos sup.hoīes ego fugiā sup.si essem diues vt illi precipue.i.preter alios: fatebor inquā nec pudor obstabit: quāuis sit dedec⁹ ciuitati ꝙ est patria mea. o q̄rites.i.o Romani: ego nō possum ferre.i.equo animo tolerare vrbē grecā.i. Romanā vbi tot greci ⁊ fere oēs greco more viuūt: quāuis quota portio.q.d.minima portio fecis.i.turpissime gentis achee.i.grece sit Rome. hoc est pauci quidem greci respectu aliorum obscenorum sunt Rome ⁊ tamen tota vrbs grecissat.

¶ Jampridez in Tyberim Syrus defluxit Orōtes.
Et linguam et mores ⁊ cum tibicine chordas
Obliquas: necnon gentilia tympana secum
Uexit: ⁊ ad circum iussas prostrare puellas:
Jte quibus grata est picta lupa barbara mitra.
Rusticus ille tuus sumit rechedipna Quirine:
Et ceromatico fert niceteria collo.
Hic alta Sycione: ast hic Amidone relicta:
Hic Andro: ille Samo. hic trallibus aut alabādis:
Esquilias: dictūq; petunt a vimine collem:
Uiscera magnarum domuum: dominiq; futuri
Jngenium velox: audacia perdita: sermo
Promptus: ⁊ Jseo torrentior: ede quid illum
Esse putes? quēuis hominem secum attulit ad nos
Grāmaticus: rhetor: geometres: pictor: aliptes:
Augur: schenobates: medicus: magnus: oīa nouit.
Greculus esuriens: in celum iusseris ibit:
Ad summā nō Maur⁹ erat: neq; sarmata: nec thrax
Qui sumpsit pennas: medijs sed natus Athenis.

Mācinel. Nuper. Pridem.

¶ Jāpridē. Dudū ⁊ iādudū de paruo tpe dr̄. nup siue pridē ⁊ iāpridē de lōgiore tpe. Syrus orōtes.i.syri Romā venere. Syria autē septētrionē versus cylicia ⁊ aniano terminat̄. Est in syria orōtes fluui⁹ olim Typhō dict⁹. eo eīn in loco de Typhonis fulminatiōe fabulāt̄. Mutato aūt noīe ab illo ꝙ i eo pōtē fecit Orōtes est appellat⁹. Effecitq; hostia amnis ipe apd̄ seleuciā syrie. de ꝙ Stra.li.xvj.latius. Chordas obliq̄s nō solū tybias: sȝ ēt instr̄a q̄dā obliq̄s chordis. Gētilia. gētis ꝓpria. Gētiles sunt ꝙ inter se eodē sunt noīe ab ingēnis oriūdi: vt Cice.scri.i topicis.

Gentiles. Tympana

Tympana.ea dr̄ a tympanizo qd̄ est extendo ⁊ ꝟbero. Sunt eīn i vasa semisphe- rica ꝙ semper bina ferunt̄: in quib⁹ ab vno latere pellis extēdit̄: ⁊ virgula percutiūtur: q̄b⁹ q̄dē in sacris cybeles vtebāt̄. Picta mitra: ex more gētis. Scri. eniȝ Herodot⁹ ꝙ assyrij capita crinita habētes mitris redimūt. Rustic⁹ ille tu⁹. ostēdit Grecoꝝ syrorūq; cōtagione ēt rusticos ⁊ robustos Romanos luxu mollitie et palestris corruptos: ⁊ vires aīoꝝ perdere. Rechedipna. sic est i antiq̄s codicib⁹. erāt aūt peregrīe vestes q̄b⁹ in gymnasijs vtebāt̄. Ceromatico collo. ceromate perūcto. Erat eīn Ceroma vnguētū cū oleo ⁊ terra i speciē luti quo q̄dē i palestra vngebātur. Neceteria vel niciteria: vtrūq; inuenit̄ in antiq̄s: mutat̄ eīn i e vel i i: erāt p̄mia relata i victoria pugilū. nike eīn victoria est. nikao vinco niketeriō premiū victorie. Alta Sycione sup.relicta. syciō teste Pli.li.iiij. achaie oppidū fuit. itē teste eodē in mari egeo insula ex opposito ad epidaurū quā altā esse: ⁊ eminētē voluit. Dicimus ⁊ plura li.ij.geor. Amydone. amydō peonie ciuitas troianis auxilia misit. qd̄ Home.lib.ij.iliados ostēdit. Andro. p̄ma cycladū andros cū oppido: ipsam myrsili⁹ Caurō: deinde Antādrō cognominatā; tradit callimachus lassiā. alij nōnagriā hydrusaȝ epagri. Pli.li.iiij. Samo. in ionia chios ⁊ Samos est teste mela. Gratissima olim iunonis pelasgidos sedes. vt scribit Dionysius: vtq; Stra.li.xiiij. edocet samos vino nō valde fortunata est: in ceteris vero feracissima. vn̄ laudātes nō dubitāt illud ei prouerbiū accōmodare ꝙ etiā fert galline lac. vt menāder inq̄t Apuleius lib.ij. sic ait. Samos icario in mari modica insula est ⁊ aduersum miletos ad occidentē eius sita. Trallib⁹. trallis vrbs sita est in vertice quodā plano ꝙ promōtoriū natura munitū hȝ ea optime habitat̄. hinc clari oratores fuere dionysocles ⁊ postea damasus scōbes. Trallas ab argiuis cōditas dicūt ⁊ thracibus q̄busdā. a q̄b⁹ etiā nomē vrbi inditūȝ est hec ⁊ plura Stra.li.xiiij. Est aūt in caria vrbs vt Ptolome⁹ li.v.ostēdit. ⁊ Pli. etiā li.v.c.xxx. alabādis alabāde mioris asie vrbs i caria duob⁹ mōtib⁹ subiecta est. hoīes molles hȝ ⁊ psaltrias multas: hic viri memorabiles fuere: duo fratres oratores menecles ⁊ hierocles. itē appollonius ⁊ molū ꝙ rhodū migrauerūt. autorē Stra.li.xiiij. exq̄lin⁹ mōs dr̄ vbi edes est marie maioris. ⁊ vici. in macello dicte exq̄lie ab excubijs regis: seu ab eo ꝙ exculte ab rege tullo essent. vt varro docet. Ab vimine collē. viminalis collis icipit a thermis diocletiani. tēditq; in q̄rinalē ad portā ppl'i versus festus aūt sic ait. viminalis porta ⁊ collis appellabātur ꝙ ibi viminū fuisse silua videt̄ iseo torrētior. Jseus oratoris nomē. scribit̄ aūt sine h. ⁊ cū e. post s. de hoc ꝟo Pli. i eplis li.ij. epl'a ꝟo tertia ab nepotē scribēs ita inq̄t. Magna iseū fama p̄cesserat maior iuuētus est: summa est facultas: copia: hubertas. dicit semp ex tpe: sȝ tāq̄ diu scripserit. sermo grecus: imo atticus p̄fatiōes terse graciles: dulces: graues interdū et erecte: poscit cōtrouersias plures: electionē auditorib⁹ permittit ⁊c. postea inq̄t incredibilis memoria: repetit alti⁹ ꝙ ⁊ tpe ne ꝟbo q̄dē labit̄. annū sexagesimū excessit ⁊c. hec ⁊ multo plura de iseo Pli. scri. Plutarch⁹ p̄terea de altero iseo meminit ēt oratore Demosthenis q̄dē p̄ceptore i arte docēdi. grāmatic⁹. s. est. Geometres. i antiq̄s geometri legit̄. Alij geometres volūt vt geo vna syllaba fit per synerefim. Geometrie ꝟo cousq; dādā operā monebat Socrates: quoad q̄sq; posset terrā mensura accipe aut dare. autor est Laerti⁹. Aliptes. alipar oleū vnguētū ꝟnici simile ob lucīditatē: alipho vnguo. allina vnctio. aliptes ꝙ in gymnasio palestritas vngebat. Schenobates: funābulus. schenos eīn funis ⁊ scheniō funiculus dr̄. beno vado ascendo. ma-

Assyrij. Rechedipna. Ceroma. Niciteria. Sycion. Amydon. Andros. Samos. Chios. Trallis. Alabande. Appollonius. Exquilie. viminalis collis. Jseus. Aliptes. Schenobates.

gus:magia incātatio dr:magus incantator:sꝫ persarū lingua sapiens dr.In celū iusseris.p si iusseris. Uer.li.vj.Tu quoqꝫ magnā partē opere in tāto sineret dolor icarc haberes.p si sineret.Hora.lib.j.car. Sapias vina liques:p si sapias.Sepe em̄ p defectionē si subaudit.qd et Priscian' latius.xviij. de con-structione subiunctiui ostēdit.Sarmata.sarmate sunt schytarū gētes.ab grecis sauromate appellant autore pli.lib.iiij.c.xiij.medijs sed nat' Athenis.cōcludit illud de grecis in celū iusseris ibit.

Magia magus. Sarmatc. Sauromate. Ascensius

Iampridē in tyberim. Cōtinuat eūdē sermonē.Orōtes.fluui' ille Syrus.i.fluens in syria defluxit in tyberim fluuiū romanū:hoc est mores syroꝝ tra ducti sunt romā per seruos.Nā syrus vexit secū linguā syrorū z mores z chordas obliquas cythararū cū tibicine.necnō.i.etiā tympana gētilia.i. gētis sue propria:z vexit secū puellas iussas ꝓstare.i.p forib' suis stare ad meretriciū suū questū ad circū in fornici-bus.s.Ite.i.discedite a me z ab oibus honestis romanis:quib' grata.i.accepta est lupā.i. meretrix barbara.i.peregrina z barbaris morib' : picta mitra.i.habēs mitrā in capite pictā more gētis patrie sue. O Quirine:ille tu' tristic' qui colit rura ppl'i tui.sumit nūc rechedipna.i.peregrinas vestes qb' i gym-nasijs vtebant:z fert.i.gestat collo ceromatico.i.vnguēto tali pfuso:niciteria.i.ꝓmia relata ex victoria hic.i.aliqs viliū hoim supple petit esquilias collē illum rome:z collē dictū a vimine.i.viminalē et hoc sycione ciuitate illa achaie relicta.hic.i.ali' amydone ciuitate peonie relicta hic.i.ali' andro illa insula relicta z ille.i.ali' samo illa insula relicta hic.i.ali' trallib' illa vrbe carie:aut alabandis illa vrbe minoris asie sup.relictis:petūt inqꝫ esquilias:z veminalē collē vbi multi diuites habitabāt: existētes futuri viscera.i.ītestina:qꝫuis viscera sint q̄uis caro intra cutē:z futuri dn̄i magnaꝝ domuū.Ede.i.eloq̄re dic expresse qd putes sup.esse illū cui supple est ingeniū velox:z audacia pdita.i.p quā ipse pditus dicit: et sermo prōpt'.i.parat' z expedit' z torrētior.i.abūdātior in fluxu: iseo oratore illo clarissimo z prōptissimo.talis sup.attulit ad nos quēlibet hoiez.i.seipꝫ q̄ est ois hō:grāmatic':rhetor:geometres: pictor aliptes.i.vnguētari':augur q̄ garritū auiū obseruat schenobates sup chordas ambulās:q̄ iō aliqn̄ a latinis funābul' dr:medic':magus:oiat em̄ noiat scd̄m iactantiā suā. Grecul'.i. hō grecus esuriēs ibit in celū si sup.iusseris.Ad summā.i.vt summatim dicā z vno verbo explicē:nō erat maurus neqꝫ sarmata: neqꝫ is q̄ sumpsit pēnas erat maurus:aut sarmata.i.dedalus vel icarus filius ei' nō erat maurus neqꝫ sarmata.nec qui sumpsit pēnas.i.volauit.sꝫ natus est in medijs Athenis vbi philosophi plurimi.

Horū ego non fugiam cochilia:me prior ille
Signabit: fultusqꝫ toro meliore recumbet
Aduectus Romam:quo pruna et coctana vento:
Usqꝫ adeo nihil est:qꝫ nostra infantia celum
Hausit Auentini bacca nutrita sabina:
Quid qꝫ adulandi gens prudentissima laudat
Sermonem indocti:faciem deformis amici:
Et longum inualidi collum ceruicibus equat
Herculis Anteum procul a tellure tenentis.
Miratur vocem angustam:qua deterius nec
Ille sonat:quo mordetur gallina marito.
Hec eadem licet et nobis laudare:sed illis
Creditur:an melior quū Thaida sustinet:an quū
Uxorem comedus agit:vel Dorida nullo
Cultam palliolo:mulier nempe ipsa videtur
Non persona loqui:vacua z plena omnia dicas
Infra ventriculum:et tenui distantia rima.

Horꝫ ego nō fugiā ꝯchilia.ꝯchilia tā vestē significāt.de q̄ Suetoni'. Usū cōchiliate vestꝫ abstulit:sūt aūt ꝯchilia pisces q̄rū icisis ꝯchis lachryme manāt. Cōchilia ḡ adulatiōes z phucatos sermones pōtes exponere.Signabit:scꝫ testm̄. Toro meliore.honoratiore loco discūbet.trib' ei stratꝫ lectꝫ olī epulabātur.Epulādi ꝓo morē i lectꝫ stratꝫ Cic. li.v.tus.oñdit.ait em̄ de Dionysio tyrāno sicl'o i damoclis ꝯuiuio h̄ ꝟba.Collocari iussit hoiem i aureo lecto strato pulcherrio textili stragulo magnificis opib' picto. Abacosqꝫ cōplures ornauit argēto auroqꝫ celato. tū ad mēsaꝫ eximia forma pueros delectos iussit ꝯsistere zc.q̄ pruna z coctana vēto.i.eodē mō venalis.Coctana aūt est i ātiqs nō coctona.Pli.de his li.xiij.ait qꝫ Satyra peculiares hꝫ arbores. In ficorū aūt ḡne Caricas z minores ei' ḡnis q̄ coctana vocāt. Itē pruna in damasco mōte nata. Mart.li.xiij.h̄ tibi q̄ torta venerūt cōditamēra. Si maiora forēt coctana fic' erāt.Usqꝫ adeo.i.certe vel intm̄.iterrogatiue legerꝫ. vl' vsqꝫ adeo i.continue hausit celū.ē aūt sensus qꝫ Rome nati atqꝫ nutriti fuerimus nihil est.greci enim et venales serui in precio sunt. Hausit celum: spirando concepit aerem. Bacca sabina. fructibus ex sabina vrbe latis. Quid qꝫ adulādi.adhuc ēt i grecos iuehit.Quid sup.vlteri' dicā.Gēs.greca scꝫ.Prudētissima.scꝫ est. Et lōgū inualidi:adulatio ē i luctatorē collū ceruicib' equat: collū dr qd iter pect' z faciē ē cui' ps prior guttur:posterior gula ps aūt colli extrema ceruix appellata est:vt scribūt pbi iterp̄tes i li.de aīalib' Anteū. āteos ḡri' iterp̄tat.anteo ꝫ eleuo.De anteo cū Hercu.pugnāte videto Luc.li.iiij.ibi nōdū post genitos tell' effecta gigātes.Terribilē libycis partu ꝯcepit in antris zc. Eusebi' aūt scri.qꝫ dr ante' terre filius: q: solū palestrice artis certaminūqꝫ q̄ i terra exercent sciētissim' erat z ob id videbat a terra mr̄e adiuuari.Procul a tellure tenētꝫ apd Luc.li.iiij.Hercl'es cū āteo certās ait.Nō credere solo sternique vetabere terre.Herebis ꝯstisqꝫ itra mea pectora mēbris.Huc ātee cades:sic fat' sustulit alte Nitētē i terras iuuenē moriētꝫ i art'.Nō poterit nati tell' submittere vires.Alcides mediū tenuit iā corpa pigro Stricta gelu:terrisqꝫ diu nō credidit hostē.Angustā raucā suffocatā ipfectā.nā vox vt emissa fuerit ꝯticessit:iccirco neqꝫ lōgi' ꝓducit.Qua deteri' nec ille sonat.hāc vocē li.xj.Fab.ita iprobat.Uox aūt vltra vires vrgēda nō ē:nā z suffocat sepe z maiore nixu min' clara ē:z iterl elisa i illū sonū erūpit cui greci nomē ab galloꝫ imaturo cātu dederūt.illis.greculis.s.An melior.s.ē oñdit aūt greculū ꝓsone cuilibet i scena idoneū eē Thaida.i.meretricē sustinet.i.repñtat.Comed' ipse grecul' agēs comedias.Dorida nymphā. Oceani

Manci. Cōchilia. Epulandi mos in lectis. Coctana. Carice. Collum. Hercules. Galli vox.

Palliolū. Parsona. Thesbis. Aeschylus

filiā. Cultā ornatā tectā. Palliolo velo ⁊ fascia. Fabi⁹ eñ li. xj. inq̄t. Palliolū sicut fascias quib⁹ crura vestiunt focalia ⁊ auriū ligamenta sola excusare pōt valitudo. Persona: vir ꝑsonat⁹. est eñ ꝑsona oris tegmen qua comedi vtebant ⁊ tragedi. Eā inuenit. Aeschylus. vñ ait Hor. in arte. Ignotū tragice genus inuenisse camene. Dicit ⁊ plaustris vexisse poemata thesbis. Que canerēt agerentq; puncti fecib⁹ ora. Post hūc persone palleq; repertor honeste Aeschylus: ⁊ modicis instrauit pulpita tignis. Edocuit magnūq; loqui nitiq; cothurno. Diximus etiam plura in Satyra. vj. Uacua oīa planaq;: deest enim penis. distantia. separata. Rima. ipsius hiatus fissura. Illic vbi greci sunt.

Ascensius. * Resupinare interdū ꝓ euertere ⁊ ꝓsternere accipit. Sta. I ix. Thebai. Te q̄ sublimi tranātē flumīa curru. Duz socios pharsale petis: resupinat ademptis Dorica cuspis equis resupīare itē accipit ꝓ erigere i arduū icūbūt. Sen. Qui ꝓ pnū eūt resupināt corpora: qui.

¶ Horū ergo ⁊c. Pergit Umbriti⁹ recitādo ineptias ⁊ vitia intolerabilia vilissimoꝝ hoīm q̄ ꝑ adulationē ⁊ nephas ad diuitias ⁊ dignitatē ꝑuenerūt ⁊ dicit nō fugiā. i. debeā nō fugere. q. d. maxime cōchilia. i. ꝯchiliatā vestē: hoꝝ vꝫ vilissimoꝝ hoīm q̄ q: mollib⁹ ⁊ ꝑciosis induunt volūt bonis viris ꝑferri. vnde subdit ille. i. notissim⁹ cornicē ⁊ hystrio. signabit sup. testm̄ prior me. i. priusq̄ ego vbi in testimoniū vocati fuerim⁹ ⁊ ipse fult⁹. i. sustētat⁹ ⁊ molliter sedēs: recūbet in meliore thoro. i. habebit honestiorē recubitū in ꝯuiuijs q̄ ego. ille inquā aduect⁹. i. q̄ aduect⁹ est venalis ex Syria Romā: eo sup. vēto quo coctana. i. fici minores ⁊ pruna q̄ in damasco mōte sup. aduehunt vel aduecta sunt. Usq; adeo. i. intātū est. i. reputat a Romanis nihil. i. nulli⁹ momēti ꝙ nr̄a infantia nutrita bacca. i. fructu minute arboꝝ nō dē se crescēti vt sunt bacce oliuarū ⁊ cornoꝝ: Sabina. i. e Sabina Romā venali allata: hausit celū. i. cōcepit aerē ⁊ spiramētū auētini sup. collis. i. ꝙ nos nati ⁊ nutriti sum⁹ in ciuitate Romana: q: illi aduētitij serui ⁊ histriones ꝑferunt nobis antiq̄s ciuib⁹ ⁊ ingenuis ingenueq; in ciuitate Romana educatis. quid sup. dicā: ꝙ oēs prudētissima. i. peritissima adulādi laudat sermonē indocti amici et laudat faciē amici deformis ⁊ equat. i. equiparat ⁊ equaliter laudat lōgū collū amici inualidi. i. q̄ ꝓlixa: sꝫ laxa ⁊ inualida hꝫ membra: equat inquā ceruicib⁹ herculis tenētis ꝓcul a tellure. i. a terra mr̄e ei⁹ anteū gigantē qui quotiens deuictus ab hercule defatigaret: terrā matrē cōtingēdo vires resumpsit. qd̄ tandē animaduertēs hercules eū subleuauit: ⁊ ita mēbra eius confregit. subleuando autē cum frōtem ei applicaret: ceruices extendit: bene dico ceruices: q: vt autor est quintilianus: hortensius primus ceruicem singulariter dixit. Miratur. i. cū admiratione laudat vocē angustā. i. stridulam ⁊ exilem amici. qua voce nec sonat deterius. i. peius ⁊ dissonanti⁹. ille sup. maritus. i. gallus. quo marito gallina mordetur. i. qualeꝫ habet gallus dum gallinam mordet: licet. i. licitū est hoc non est aliqua lege vetitum nobis laudare hec eadem q̄ illi laudant: sed creditur. i. fides adhibet illis scꝫ greculis. an melior sup. sit comedus. i. actor comediarum: quū. i. q̄n sustinet. i. representat thaida. i. personam meretricis: vel quū agit vxorem. i. matronā honestā. vel quū agit dorida. i. nymphā cultā nullo palliolo. i. nudam. sicut sunt nymphe maris. nempe q: ipsa mulier viua scꝫ quā representat: videtur loqui: non ipsa persona. i. nō comedus personatus. i. facie muliebri adulterina tectus. ⁊ tu q̄ audias cū sic loqui dicas oīa esse infra ventriculū. i. in loco mēbri virilis vacuo. i. sine membro virili et plana. i. non extantia. cum non sit ibi mentula. ⁊ distantia. i. separata aut fissa tenui rima. i. modica fissura qualeꝫ habent mēbra muliebria hoc est dicas eum cūnum non mētulam habere. ⁊ ita plane mulierē nō virum esse. Et ita dicit ꝙ comedi quideꝫ ita agunt personam cuiuslibet mulieris cū ipsi sint viri: siue nude vt nymphe. siue molliter vestite vt meretricis. siue honeste: vt vxoris vt quilibet credat ipsasmet mulieres loqui. ⁊ tñ optimi comedi nō tā bene agunt personas suas representādo quālibet mulierē: sicut greculi illi adulatores suos agunt adulādo: vt in sequēti dicam. Hec doris huius doridis vel doridos est filia oceani: ⁊ accipit interdū ꝓ mari sicut ibi. Doris amara suā nō intermisceat vndā. Diximus prius comedū esse qui comediam agit: et comicū qui eam scribit: ꝙ autem dicit nullo pallio: ad hoc respexit ꝙ comedie fere ex greco sunt argumēto: ⁊ tales palliate dicuntur quia more greco in pallijs agebantur: Est enim vestis vtriusq; sexus apud grecos. sicut toga apud Romanos: sed pro muliebri sepe palla legitur.

¶ Nec tamen Antiochus: nec erit mirabilis illic
Aut Stratocles: aut cum molli Demetri⁹ Hemo.
Natio comeda est: rides: maiore cachinno
Concutitur: flet: si lachrymas conspexit amici:
Nec dolet: igniculum brume si tempore poscas:
Accipit Andromydem: si diceris estuo: sudat.
Non sumus ergo pares: melior qui semꝑ: ⁊ omni
Nocte dieq; potest alienum sumere vultum:
A facie iactare manus: laudare paratus
Si bene ructauit: si rectum minxit amicus:
Si trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo.
Preterea sanctum nihil est et ab inguine tutum.
Non matrona laris: non filia virgo: neq; ipse
Spōsus lenis adhuc: non filius ante pudicus.
Horum si nihil est aulam * resupinat amici.

Manci. Demetri⁹. Stratocles. Emus. Natio. Patria. Cognatio. Rideo. Cachinno. Andromys.

¶ Nec tñ Anthioc⁹. is ⁊ alij mimi optimi suo tp̄e erāt. Unde ⁊ Quintilianus li. xj. in fine ita scribit. Maximos actores comediarū Demetrium et stratoclea placere diuersis virtutib⁹ vidim⁹. Sed illud nimis mirū ꝙ alter deos ⁊ iuuenes ⁊ bonos p̄res seruosq; ⁊ matronas et graues anus optime. Alter acres senes callidos seruos parasitos lenones et omnia agitatoria melius: sunt eñ natura diuersa: naꝫ vox quoq; demetrij iucundior: illius acrior erat. Hemo: eme: cātilena dicit vel ꝓnūciatio. inde Emus viri ꝓpriuꝫ. Natio: natione dr̄ grecus an barbarus. Patria Atheniēsis an Lacedemoni⁹. Cognatio. q̄b⁹ maiorib⁹ quib⁹ cōsanguineis. Autor est Cice. li. j. rheto. vet. Comeda agēdis comedijs apta ⁊ mima. Cachino. Cice. lib. iiij. sic ait. Ut redire cōcessum sit: vituperat tamē cachinnatio: cagchazo autē cathinno significat nobis cathasmos ꝑo cachinnus dicitur. Concutit grecus. s. Andromydes: erat hec vestis hyemalis crassa: qua q̄dē in gymnasijs post certamē vtebant ne refrigescerēt. hinc Martia. lib. iiij. ait de

Scire volũt secreta domus: atq̃ inde timeri.
Et quando cepit grecorum mentio: transi
Gymnasia: atq̃ audi facinus maioris abolle.
Stoicus occidit Baream delator amicum.
Discipulumq̃ senex ripa nutritus in illa
Ad quam gorgonei delapsa est penna caballi.

Andromide. hāc tibi sequanice pinguē textricis alũnam. Que lacedemoniũ barbara nomē habet. Sordida sed gelido nō aspnāda decēbri. Dona: pegrinā mittim⁹ andromidē. Seu lentũ ceromateris tepidumve trigona. Siue harpasta manu puluerulenta rapis. Plumea seu laxi partiris pōdera follis. Siue leuē cursu vincere q̄ris athā. Ne madidos intret penetrabile frig⁹ in artus. Neue grauis subita te pmat iris aqua. Ridebis ventos hoc munere tectus ⁊ imbres. Nec sic in tyria syndone tutus eris. Si dixeris estuo sudat. semp em̄ auget assentatio id qd̄ is: cuius ad voluntatē dr̄ vult esse magnũ. vt scribit Lelio Cice. Ergo: qm̄. s. adulandi gens prudentissima est: et natio comeda. Alienũ nũc em̄ thaida nũc vxorē nũc dorida sustinet. A facie iactare manus: admirātis signa. Laudare paratus si bñ ructauit si rectum minxit amicus ⁊c. Solebāt diuites luxuriosi ⁊ intēperantes inter epulas ⁊ ructare ⁊ meiere ⁊ crepitũ ventris edere palā. Que oia ex luxu puenientia edita corpori psunt: qd̄ ita fieri a quibusdā vt diximus Martia. me docuit li. iiĳ. in zoilũ sic scribēs. Jacet occupatos galbanatus in lecto. Cubitisq̃ trudit hic et inde conuiuas. Effultus ostro sericisq̃ puluinis. Stat exoletus: suggerit ructāti pennas rubētes cupidesq̃ lentici. Et estuāti tenue vētilat frig⁹. Supinat prasino ocubina flagello. Fugatq̃ muscas myrtea puer virga. Percurrit agili corpus arte tractatrix. Manũq̃ doctā spargit oibus mēbris. Digiti crepantis signa nouit eunuchus. Et delicate suscitator vrine. Dñi bibentis ebrium regit penē. Et li. xiiĳ. Matella fictilis sic loquit. Dũ poscor crepitu digitoꝝ ⁊ verna moratur. O quotiēs pellex culcitra facta mea est. li. vo. x. ait Martia. Nihil aliud video quo credam⁹ amicũ. Quā q̄ me corā perdere crispe soles. Hec aũt oia nō in egrotis arguit vt quidā putāt: verũtamē insanis luxuriosis. Itaq̃ trulla nō pro vase ad egerendũ accipi debet: sed p vinario vase: nec vnq̄ aliter reperit. vñ Mar. li. ix. sic ait. Clinicus herodes trullā subduxerat egro. i. furatus fuerat. depħensus dixit stulte quid ergo bibis. est hic vinariũ vas nō aũt egestionis: vt ille intellexit. Hora. itē sa. iiĳ. lib. ĳ. sermonũ. Quid veientanũ festis potare dieb⁹ Cāpana solitus trulla: vappāq̃ pfestis. ⁊ Varro li. j. de lingua latina vinaria trulla accessit. est autē diminutiuũ a trura: vt idē inq̄t: Trua vo vas erat: qd̄ ex culina l lauacrinā aquā fundebat. Exponēs igit sic. laudare paratus: si aurea trulla inuerso fundo dedit crepitũ. i. si exhausta trulla bibendo amiserit diues luxuriosus crepitũ. s. ventris. Qd̄ quidē absurdũ minime vlli videri debet: solēt em̄ bibaces id agere. qd̄ quũ aduerterē ilico locus iste in mentē venit. qua de re hic verus est sensus. Ne vllus ali⁹ omnino cōuenire pōt. Stoici aũt: vt Cicero scribit li. j. in. ix. epl'a ad Papiriũ: dicebāt crepitus eque liberos ac ructus esse oportere. ⁊ Claudius Cesar vt Trāquillus scribit: dr̄ meditat⁹ edictũ quo veniam daret ⁊ flatũ crepitũq̃ ventri in cōuiuio emittēdi: cũ periclitatũ quēdā pre pudore ex otinētia reperisset. Sanctũ. inuiolatũ incorruptũ: vt illud in Marone. Tuq̃ o sanctissima cōiunx felix morte tua. In quo castitatis honorē incorrupte vxoris amplexus est. Vñ ⁊ sancte leges q̄ nō debeā pene sanctiōe corrũpi. Preterea sanctũ q̄nq̃ est idē qd̄ sacrũ: ideq̃ qd̄ religiosum: vt ibi. Et sanctos restringere fontib⁹ ignes. In li. ĳ. eñ. hic em̄ sctōs sacros accipiem⁹. q: diuinit⁹ otigerũt. Sacrũ vo dr̄ q̄cq̄d est qd̄ deoꝝ habet. Macro. li. iiĳ. satu. ita scribit. Sāctitas vo vt scribit Cicero in lib. de. n. d. est sciētia colēdorũ deoꝝ. Inguine. i. pene. Matrona: Gellius li. vĳ. ca. vĳ. scribit Matronā dictā que in matrimonio cũ viro cōuenisset etiā si liberi nondũ nati forēt: dicit ⁊ plura. Laris. i. dom⁹. Lenis imberbis ⁊ sine pilis. Resupinat subuertit. Qñ qm̄. Transi preteri dimitte. Gymnasia: exercitia palestras ⁊ gladiaturas ludos itē et certamina gymnica: quibus quidē Romani ad grecoꝝ imitationē exercebant. gymnaso exerceo denotat. gymnasia. g. f. grece exercitiũ: nobis gymnastice ars exercitatiua: gymnos nud⁹ dr̄. gymnoo nudo. Maioris abolle: maioris ait qm̄ erat abolla: vt aiũt: vestis philosophica ⁊ militaris: scribuntq̃ diploidē dici a grecis vestē duplicē quā latini abollā appellāt. Stoicus occidit bareā. Tacitus li. xvj. vbi de Nerone meminit ita scribit. At bareā soranũ iam sibi Torius Sabinus eques Romanus poposcerat reũ ex pconsulatu Asie: in qua offensiones principis auxit iusticia atq̃ industria. ⁊ q: portui ephesiorũ aperiēdo curā insumpserat: vimq̃ ciuitatis pgamene phibētis Acratũ Cesaris libertũ statuas ⁊ picturas auehere inultā omiserat. Sed crimini dabatur Amicitia Planti ⁊ ambitio cōciliande prouincie ad spes nouas. Postea inquit idē Tacitus. Mox datus testib⁹ loc⁹ ⁊ quantũ nũc seuitia accusationis pmouerat: tantũ ire. P. Egnatius testis cōciuit. Cliens. hic sorani ⁊ tũc emptus ad opprimēdum amicũ. autoritatē stoice secte preferebat habitu ⁊ ore ad exprimendā imaginē honesti ⁊ exerciti. Ceterũ aio pfidiosus auaritiā ac libidinē occultās. q̄ postq̄ pecunia reclusa sũt dedit exēplũ pcauēdi ⁊c. Subdit inde q̄ sorano ⁊ seruilie eius filie datũ est mortis arbitriũ. Stoicus delator. i. publius Egnati⁹. De stoicis aũt vide saty. ĳ. ibi. s. stoicide. Delator suo em̄ testimonio dānatus est bareas. Discipulũq̃ senex. Heliodorus stoicus preceptor Liciniũ Syllanũ discipulũ suũ cũ argueret oiurationis inficiantē preter domesticā dilectionē oppressit. autore Probo saty. j. ibi: scz. Et post hũc magni delator amici. ibi nos varia retulim⁹ de. L. syllano. posset tñ qd̄ Prob⁹ a itverũ esse. nō ois em̄ historicus oia cōplectit. posses itē hũc locũ intelligere aliter de scdo carinate: vcz q̄ discipulũ aliquē detulerit. nā vt Tacitus lib. xv. scribit. Neronis tpe scdōs carinas fuit greca doctrina orēten⁹ exercit⁹. animũq̃ bonis artib⁹ nō imbuerat: ⁊ philostrat⁹ i vitis sophistarũ scdm Atheniēsem sophiā ait. Ripa nutrit⁹ in illa grecũ esse ⁊ thebanũ ostendit: in bellicone em̄ mō re phocidi affini: nec pcul a palnaso distante est ede consecrata musis edes: fonsq; cabalinus ⁊ liberthridũ spelũca nympharũ: ex quo etiā monte permessus ⁊ olmeus fluentes in vnũq; permixti in cōpaidem lacũ incurrũt. Autor est Strabo. li. ix. Ripa igit Iuuenalis ait: propter Permessum ⁊ olmeũ fluuios. Solinus vo sic scribit apud thebas helicon lucus est. Cytheron saltus. amnis ismen. fontes arethusa edipodia psarmate dirce. sed ante alios Aganippe ⁊ Hyppocrene. quos Cadmus literarum primus repertor: dũ rimatur quenam adhiset loca: quoniā equestri exploratione

Incōtinētiũ epule.
Trua.
Crepitus liber.
Sacrum.
Sctitas.
Matrona
Gymnazo.
Gymnasia
Abolla.
Diplois.
Licinius.
Secũdus
Carinas.
Permessus.
Olmeus.
Helicon.
Ismeus.
Aganippe
Hyppocrene.

tione deprehendisset: incensa est licentia poetarum: vt pariter vtrumqȝ vulgarent. s. qȝ eorum alter alitis equi vnguicula sollicitatus foret: alter potatus ꝛc. Penna caballi. scribit Hyginus qȝ aratus ꝛ alij complures pegasum equū Neptuni et Meduse Gorgonis filium dixerunt: qui in helicone Beotie mōte vngula saxum feriens fontem aperuit: qui ex eius noīe Hyppocrene est dictus. Naso in lib. iiij. metamor. scribit pegasum e meduse sanguine natum esse. Pli. autē lib. x. c. lvj. sic ait. Pegasos equino capite volucres et Griphes auritos aduncitate rostri fabulosos reor: illos in Scythia hos in Ethyopia. Gorgonei: medusei: fuerat enim medusa gornonidum regina: que cum vires auxissent ab Perseo Jouis filio expugnate sunt. vt lib. iiij. Diodo. refert: pugnauerantqȝ sepius antea cum amazonibus amoribus igitur vt puto dicte gorgones. Nam gorgos terribilis ac velox dicitur.

Pegasi. Gryphes. Medusa. Perseus. Gorgone.

¶ Nec tamen Antiochus. Sententiā superius diximus. dependet em̄ cum superiore. vult em̄ dicere qȝ ipsi greculi sunt cēsores comedorū: ꝛ sunt comedi optimi. quia optime personas suas adulādo agūt: ita licet qȝ comedus agat mulierē vt ipsemet loqui credatur: tn̄ Antiochus optim⁹ ille comedus non erit mirabilis. i. admiratione dignus illis vel illic. i. apud illos: aut stratocles aut demetrius cū emo molli. i. effeminata voce que etiā comedi et mimi sunt: non sunt sup. mirabiles illis: qꝛ natio eorū est comeda. i. a natura sunt idonei ad parasitos et adulatores agēdos: cum non solum veri videant̄: sed veri sint. Si sup. rurides talis cōcutitur maiore cachinno. si cōspexit lachrymas amici. ipse flet etiam cum eiulatu: nec. i. ꝛ non tamen non dolet: si tu poscas tēpore brume. i. quo dies sunt breuissimi ꝛ frigus vigere solet: igniculū. i. modicū ignem: accipit andromidē. i. vestem villosam: ꝛ densam et crassam qua in maximo frigore vtebant̄ in gymnasijs. Si tu dixeris estuo. i. estu solis afficior vel caleo satis: ille sudat. i. dicit se sudare: ergo cum nos talia facere non possumus non sumus pares. i. sufficiētes expectationi molliū Romanoꝝ vel equales illis adulatoribus: mollior. i. magis idoneus ad hanc rē sup. est qui pōt semp: ꝛ prorid est oī nocte ꝛ die sumere vultū alienū. i. voluntatis et affectionis sue iudiciū facere in vultu: ad affectionē alterius cui assentatur: ꝛ qui potest iactare manus a facie: in signū admirationis ꝛ doloris interdū summi: ꝛ paratus laudare si amicus diues bene. i. libere ructauit. dicit em̄ id salubre esse ꝛ sanitatis indiciū. si amicus minxit rectū. i. directum qđ signū fortis ꝛ nō impedite calculo nature est: ꝛ si aurea trulla dedit crepitum dum ebibit amicus ꝛ hoc fundo inuerso. i. sursum verso. dum em̄ ebibimus fundum poculi sursum vertimus. Vult Mancinellus ructationem ꝛ mixtionē in conuiuijs a diuitib⁹ fieri ꝛ ita trullā accipi ꝓ poculo aureo: nō pro vasculo quo excrementa excipiūtur. Calderinus tn̄ de vasculo tali intelligit: eo qȝ Martialis intelligit in bassam. Ventris onus misero: nec te pudet excipis auro. Nec me mouet qȝ trulla fere ꝓ vase vinario accipiatur: qꝛ luxuriosus hō qui auro excipit excrementa ventris etiā poculo ad hoc vti posset: plus autē mouet qȝ dicit fundo inuerso quasi sursum verso: vt dixi. Quia tamen non est verisimile qȝ ad mensam mingant: ego potius ꝛ libētius dicā qȝ tales adulatores sequant̄ diuites. etiā quādo secedunt ad opus egestionis: ꝛ qȝ trulla facit crepitū aut dn̄ ille largiter egerit: aut dum bombū valdiorē emittit: ꝛ hoc fundo inuerso. i. a parte interiori verso: vel ex onere resultante. aurū em̄ flexibile est ꝛ sine dubio tenuis bractea vn̄ talis trulla cōficitur. Preterea. i. preter perditā adulationē qua patresfamilias decipiūt nihil est vbi tales sunt: sanctū. i. inuiolatū. ꝛ nihil est tutū ab inguine. i. a pudendis illoꝝ: quib⁹ oīa conant̄ pollucre. Matrona laris. i. dom⁹: hoc est materfamilias non est tuta: filia adhuc virgo nō est tuta. neqȝ ipse sponsus cui vex virgo desponsata est adhuc lenis. i. imberbis: et filius pudicus ante. i. priusqȝ tales venerint in domū.

Resupino

Et si nihil est hoꝝ qđ polluat neqȝ matrona neqȝ fili⁹ neqȝ filia: neqȝ gener neqȝ nurus. resupinat. i. subuertit ſm Manci. ꝛ Geor. dicit em̄ Geor. Valla sic resupinat. i. subuertit. Resupinare em̄ honeste ab incepto reuocare vel percutere significat. Actius in antigona qđ agis ꝑturbas rē oēm ac resupinas sorori. Est aūt resupinare caput postqȝ declinaueris sursum eleuare: quđ galline bibunt. Qui ergo rē ꝑturbat iam eleuando iam deprimendo is proprie resupinat. hoc igit̄ loco resupinat. i. inuertit disquirendo singula: vn̄ sit acquisitū: et ad quem vsum: vt cognoscat vitā amici. Aula preterea est que grece aule dicit̄. i. regina: quia ꝓo paterfamilias rex in familia sua dicit̄. ꝛ dn̄s cōuiuij in cōuiuio. ideo pōt hic capi pro tota domo cuius ipse rex est: sicut ꝛ rusticus in Buccolicis Vergil. tuguriū regna vocat dicens. Post aliquot mea regna vidēs mirabor aristas. Et id quidē mihi hoc loco plus placet qȝ vt accipiā aulam pro ea parte domus quā vulgus salā vocat. Causam autem quare aulā resupinat est: qꝛ oēs tales nosse volunt secreta domus atqȝ inde timeri. Primum em̄ non cessant indagare donec norūt: ꝛ postqȝ nouerint si exigantur aut non tam bene accipiantur vt prius minant̄ se ea reuelaturos. Et quando. i. quoniam mentio grecorum cepit supple fieri: transi gymnasia. i. exercitia: palestras scȝ ꝛ glodiaturas ludosqȝ ꝛ certamina gymnica hoc est preteri hmōi mimos ꝛ cornicines atqȝ gladiatores: ꝛ audi facinus maioris abolle: vel sic transi sup. ad gymnasia literaria et audi facinus maioris abolle. i. vestis philosophice talaris: scilȝ. Stoicus. Egnatius professus stoicam sectam: occidit per falsum testimoniū et delationem barcam ꝛ ipse existēs delator occidit amicū barcam. ꝛ ipse senex nutritus in illa ripa ad quam delapsa est penna gorgonei caballi. id est equus alatus ex gorgonis: scilȝ Meduse a Perseo interfecte sanguine natus. i. iuxta heliconem nutritus occidit discipuluȝ scilicet Torium seninum. ꝛ ita de eodem Egnatio mallem intelligere cum Calderino qȝ vt delator sit Egnatius ꝛ senex Heliodorus: vt Probum sensisse volunt. Fabule explanantur ad vnguem a Mancinello.

* Imitatio Oratiana. Preceptū auriculis hoc instillare memento.

Manci.

¶ Protogenes. i. pictor qualis Protogenes qđ teste Fab. li. x. c. x. curā ꝑstātissimus fuit sicut rōne pāphil⁹ ac melāthius. de ꝓtogene etiā meminit Gellius. Dicit̄ qȝ ꝓtogenes aliquis primi generis a quo. s. gen⁹ incipit vt ostēdit Dionysi⁹ in pꝛīcipio historiarū. Diphilus. is interpretat̄ Jouis amic⁹. i. pricipis. Erimāthus. i. mathematic⁹ aliquis interꝑtatur em̄ cridos. i. litis et

Diphilus. Erimanthus.

Non est Romano cuiqȝ locus hic: vbi regnat
Protogenes aliqs: vel Diphilus aut Erimāthus:
Qui gentis vitio nunqȝ partitur amicum:
Solus habet: nam cum facilem * stillauit in aurē
Exiguum de nature patrieqȝ veneno:

Limine ✳ submoueor: periierũt tempora longi
Seruitij: nusꝙ̃ minor est iactura clientis:
Quod porro officiũ (ne nobis blandiar) aut quid
Pauperis hic meritum? si curet nocte togatus
Currere: cum pretor lictorem impellat: ꝛ ire
Precipitem iubeat: dudum vigilantibus orbis:
Ne prior Albinam ꝛ Modiam collega salutet:
Diuitis hic serui claudit latus ingenuorum
Filius: alter enim quãtum in legione tribuni
Accipiunt: donat Caluine vel Catiene:
Ut semel atꝙ iterum super illam palpitet: at tu
Quum tibi vestiti facies scorti placet: heres:
Et dubitas alta Chionem deducere sella.

contẽtionis mãtis.i.vates ꝛ diuinus. Partitur: participẽ facit de bono aliquo. Facilẽ. credulã qd̓ q̃dez vitiũ est. vnde Quint' Cicero de petitione cõsulat' ait. Illud teneo neruos atꝙ artus esse sapiẽtie: nõ temere credere. Aurẽ. diuitis alicui'. Stillauit. susurrãdo imisit. limine. e domo ipa diuitis. Nusꝙ̃ minor est iactura clientis.i. facilior seu ironice loquit᷑. vt idicãt ꝓcedẽtia. Porro certe. Nobis q̃ mediocri censu sum'. Blãdiar. blãditias faciã. dicẽdo forte nos officia mereri. Nocte togat' currere. Erat toga vilior vti superi' ꝑ Asconiũ docuim' hãc salutãtes clientes sũmo mane sumebãt. hic ait Martia. lib. iiij. ad Cãdidũ. Exigis a nobis operã sine fine togatã. Nõ eo libertũ: sed tibi mitto meũ. Et lib. x. ad Gallũ. Mane vel a media nocte togat' ero. Lictorẽ. ei' ministrũ. sex em̃ lictores ꝓtor habebat: duodecim cõsul. De lictorib' late in sat. viij. Dudũ. pauloante. Albinã aut Modiã: he quidem vetule erant diuites ac orbe. Hic Rome. vestiti.i. fucati. per quod natura turpem indicat meretricẽ. vt Chione erat. Hinc Marti. lib. ix. in Galla ait. Nec dẽtes aliter ꝙ̃ serica nocte reponas. Et lateas centũ condita pyxidib'. Nec tecũ facies tua dormiat ꝛc. Scorti.i. meretricis. Scorta em̃: vt Festus ait appellant᷑ meretrices: q: vt pellicule subigant᷑. Heres sistis. Chionẽ. a chion.i. nix dicta est. de qua etiã Mar. ait libro. iij. Digna tuo cur sis indignaꝙ nomine dicã. Frigida es ꝛ nigra es: non es. ꝛ es Chione.

Mantis. Credere temere. Lictore. Schorta. Chione.

¶ Non est Romano cuiꝙ locus. Eandẽ rem ꝓsequit᷑ Umbriti' ostẽdẽs nullũ esse q̃stũ Rome bonis ciuib' postꝙ̃ recepti sunt tot greculi. ¶ Ordo est loc'.i. grã vt recipiaris a quouis diuite in familiarẽ nõ est cuiꝙ Romano. hic.i. rome: vbi regnat aliq̃s protogenes.i. pictor egregi' ꝛ adulator: vel q̃ ex seruili domo nat' principiũ est generis ꝛ nobilitatis sue: vel diphilus.i. aliq̃s Joui charus. hoc est adulator Grecus impatori charus. aut erimãthus.i. litis ꝛ cõtrouersie vates: ꝛ nũcius. hoc em̃ interpretant᷑ hec Grecorũ ꝓpria: q̃ interꝑtamẽta posui: q: cõsona sunt reb' qui.s. protogenes: diphilus: aut erimãthus: nũꝙ̃ impartit᷑.i. partem facit amico: ꝛ ideo haber.i. possidet q̃ per adulationẽ acq̃rit solus: ꝛ hoc vitio gẽtis i. ꝓm ꝙ gentes in patria illius sunt vitiose: vel quod vitiũ est patrie. Tales aũt Maro apud inferos in tormentis ꝛ plurimos esse dicit in. vj. fic. Nec partẽ posuere suis q̃ plurima turba est. Nam ꝓ q: quũ.i. postꝙ̃ stillauit.i. infudit in aurem principis: scz facilẽ: scz ad audiendũ ꝛ credendũ exiguũ.i. modicum de veneno nature sup. ꝓprie ꝛ patrie q̃ oibus illis cõis est: ego summoueor.i. ꝓ delationẽ expellor limine.i. a domo diuitis cui diu seruierã. ꝛ tempora longi seruitij perierũt: q: nullũ emolumentũ mihi attulerũt. iactura.i. dãnũ clientis.i. amici familiaris in clientelã addicti nusꝙ̃.i. nõ vsꝙ̃. nõ est.i. nõ reputatur vsꝙ̃ minor sup. ꝙ̃ Rome: hoc est oino parui fit Rome dãnũ clientulorũ qui exigunt᷑ sine occasione legitima: nulla mercede reposita. Porro. Nã certe qd̓ officiũ aut (ne blandiar nobis.i. vt dicã veritatẽ licet nobis dãnosa sit) qd̓ meritũ.i. ꝓmiũ aut merces paupis est hic.i. Rome. q.d. nullũ si ipse cliẽs pauꝑ curret nocte.i. ante lucẽ: togat' in toga salutatuz: cũ ita sit ꝙ pretor impellat lictorem.i. ministrũ publicum: qui faces ipsius fert: currere: ꝛ iubeat ipsum ire precipitem: ꝛ hoc orbis.i. liberos non habẽtibus vigilãtibus dudum.i. paulo prius. Ne collega.i. competitor sportule ad idem munus missus salutet prior albinam aut modiã ditissimas illas matronas ꝛ orbas: filijs ingenuorũ claudit.i. cõprimit cõtinuando se illi: claudit inquã hic.i. in hoc cõcursu lat' serui diuitis.i. ei' q̃ seruit diuiti. Sed quare diuites sportulã petũt. Nã alter sup. diuitũ donat caluine vel catiene mechis illis: tm̃ sup. ꝙ̃tũ tribuni militũ accipiũt in legione.i. dũ stipẽdia faciũt. vt palpitet.i. palpitiones venerias ꝛ luxuriosas faciat super illã semel atq3 iterũ.i. semel aut bis. At tu.i. quicũq3 es: nõ em̃ ad iuuenalẽ loquit᷑: cũ.i. qñ facies scorti.i. meretricis vestiti: optimis vestib' culte placet tibi: heres ꝛ dubitas chionẽ meretricez optime cultã deducere.i. deorsum ducere alta sella.i. excipere eam cũ descẽdit de sella. q.d. non debes dubitare ꝛ hoc ironice. Mordet autem eos qui meretricibus in publico obsequuntur.

Ascensius. ✳ Britãnicus hũc locũ exponẽs limen ꝓ familiaritate ꝛ amicitia accipit dicit em̃ limine submoueor: a familiarite ꝛ amicitia diuitis reijcior: nã a poetis limẽ ꝓ amicitia poni docet. Serui. illic apd̓ Uergil. de Turno. se limie pelli.

¶ Da testem Rome tam sanctum: ꝙ̃ fuit hospes
Numinis idei: procedat vel Numa vel qui
Seruauit trepidam flagranti excede Mineruam.
Protinus ad censum: de moribus vltima fiet
Questio: quot pascit seruos: quot possidet agri
Jugera: ꝙ̃ malta magnaꝙ paropside cenat.
Quantum quisꝙ sua nũmorum seruat in arca:

¶ Dat testẽ rome: ostẽdit i vrbe fidẽ nõ adhiberi bonis viris: licet essent q̃lis Scipio nasica: vel numa vel Metellus sed diuitibus oĩa credi. Hospes numinis idei.i. cybeles que venit in vrbẽ ex ida troiana vt habet᷑ li. iiij. fast. ꝛ apud Liuiũ libro. xxix. vbi cybeles effigiem sacrũ lapidem fuisse ostẽdit. Publius autẽ Scipio Nasica ab senatu vir optimus iudicat' martẽ deũ hospitio recepit. Eloquẽtia prim' iuris sciẽtia ꝯsultissim' fuit. Uñ vulgo Corculũ dictus. hec et p̓la Plini'. solin' itẽ capite scd̓o vbi d̓ hõie meminit sic ait. Uir optim'

Manci. Scipio. Nasica.

Tantum habet ⁊ fidei: iures licet Samothracum
Et nostrorum aras: contēnere fulmina pauper
Creditur: atqꝫ *deos dijs ignoscentibus ipsis.
Quid ꝙ materiam prebet causasqꝫ iocorum
Omnibus hic idem: si feda et scissa lacerna:
Si toga sordidula est: ⁊ rupta: calceus alter
Pelle patet: vel si consuto vulnere crassum
Atqꝫ recens linum ostendit: non vna cicatrix.

Numa Pōpilius.

*Dia scri. deos penates duos fuisse adolescētes lineos sedētes ac pilā tenētes veteris artis opa: ꝺ dijs ipsis itellexit Vergil. eñ. ij. Hos cape fatoꝝ comites: his menia quere.

Nasica Sciopio iudicatꝰ est: nō prima to tm̄ testimoniū: sed totiꝰ senatꝰ sacro q̄ppe ꝙ inuētꝰ dignior nō fuit cui precipue religionis crederet mysteriū ⁊c. Numa. inclita iustitia religioqꝫ Nume Pōpilio fuit. Curibꝰ Sabinis habitabat cōsultissimꝰ vir ois diuini atqꝫ humani iuris. Auditoqꝫ noie eiꝰ patres Romāi ad vnū oēs ei regnū deferēdū decreuerāt: regno ita potitꝰ, vrbē iure legibusqꝫ ac moribꝰ ornauit. hec ⁊ plura Liuiꝰ li. j. Flagrāti ex ede li. vj. Fast. legit ꝙ signū celeste Minerue armigere: qđ in Troiā cōsiderat Romā deductū fuerat. seruabaturqꝫ in tēplo veste: sz quū id tēplū arderet ministre attonite flebāt. Tūc itaqꝫ Luciꝰ Metellus hō patriciꝰ ⁊ pōtifex: haurit aquas tollensqꝫ manꝰ ignoscite dixit. Sacra vir intrabo nō adeūda viro. Si scelus est: in me cōmissi pena redūdet. Sit capitis dāno Roma soluta mei. Dixit ⁊ arripuit: factū dea rapta probauit. Pōtificiqꝫ sui munere tuta fuit. Videto itē Plutarchū de cōparationibꝰ. ⁊ Pliniū lib. vij. c. xlvj. vbi dicit Metellū orbā luminibꝰ exegisse senectā: oculis amissis incēdio cū palladiū raperet ex ede veste. Trepidā mineruā ꝑ tremētē: palladiū nāqꝫ illud oculos mouebat atqꝫ hastā quā manu detinebat. vel trepidā. de qua trepidabat. Protinꝰ ad censum: si quis testis adhiberet de censu ilico peterēt. de moribꝰ vltimo. De moribus vltima fiet questio. scribit Cicero li. ij. offic. ita: fitqꝫ omne iudiciū nō q̄ locuples sed qualis quisqꝫ sit. Quot pascit seruos sup. aiunt vel petūt. Paropside: paropsis đr a para ⁊ opsum. i. ad cibū. Est enim proprie iuris genus autore Polluce ⁊ Eustathio: sed ꝓ obsonioꝝ lance ac vase hic ponit. Quātū quisqꝫ sua ⁊c. Hinc Sallustius in Jugur. inquit. Et iam antea expertꝰ sum parū fidei miseris esse. ⁊ Horatius Saty. j. inquit. Aut bona pars hominū cupidine falso. Nil satis est inquit: quia tāti quantū habes sis. Samothracū ⁊ nostroꝝ aras. Macro. lib. iij. saty. scribit Varronē humanarū secūdo referre Dardanū deos penates ex Samothracia in Phrygiam: ⁊ Eneam ex Phrygia in Italiā detulisse: atqꝫ etiā Varronē non expressisse qui essent dij penates sed qui diligētius eruūt veritatē penates esse dixerunt ꝑ quos habemus corpꝰ ꝑ quos penitꝰ spiramꝰ per quos rōnē animi possidemꝰ. esse aūt mediū ethera Jouē: Junonē vo imū aera cū terra ⁊c. Mineruā summū etheris cacumē. Et argumēto vtūtur: ꝙ Tarquinius Demarati Corinthij filius Samothraticis religionibꝰ mystice imbutꝰ vno tēplo ac sub eodē tecto numina memorata coniungit. Cassius vero Hemina dicit Samothracas deos eosdēqꝫ Romanoꝝ penates ꝓprie dici. theus magalus. i. deos magnos. quod Maro sciēs ait. Cū socijs natoqꝫ penatibꝰ ⁊ magnis dijs. Expressit eñ theis magalis: hec ⁊ plura Macro. ꝑ qđ intelligendū samothraces et nostros deos eosdem esse hoc etiā loco. Dionysius autem lib. j. hist. scribit ꝙ erant penates adolescentes duo sedentes: ac pila tenētes: ⁊ in oibus simulachris iuuenes duo militari habitu apparebant. Cice. vo in li. de na. d. scribit penates dictos siue a penu. Est eñ oē quo vescunť hoies penus. siue ab eo ꝙ penitus insidēt: ex quo etiā penetrales a poetis vocanť. Samothracū: samothracia insula est in mari egeo. ait eñ Dionysius tum etiā ⁊ imbros: vñ statim thracia illa ⁊ ꝑuagata emicat samos: ac paulo inferius inqt: et samos ipsa grauissima olim Junonis pelasgidos sedes. Ptolomeus lib. iij. scribit samothraciā insulā et ciuitatē esse in egeo meminit ⁊ plura Pli. li. iiij. ca. xij. Apuleius lib. ij. scribit sami Junonē natā ⁊ nutritā fuisse ibiqꝫ vetusta delubra tenuisse. Quid sup. dicendū amplius. Lacerna. i. penula: nā sequiť si toga sordidula est. de lacerna autem videto ibi: lacernate cum se iactaret amice.

Paladiū.

Metellus

Paropsis.

Penates.

Samothracia.

Samos.

Junonis sedes.

¶ Da testem Rome ⁊c. Ostendit virtutē Rome nō esse in precio sed solas diuitias: qđ etiam Horatius in epistolis sic dicit. Hos solos aiūt sapere ⁊ bene viuere: quoruz conspicitur nitidis fundata pecunia villis. Ordo est. Da Rome testem tam. i. tantum sanctum: q̄: id est q̄tum supple sanctus fuit hospes. s. Scipio Nasica numinis idei quod in Ida silua Troiana colitur. i. cybeles. procedat. i. veniat in cōspectum Romanorum vel. i. etiam Numa secundus rex Romanorum vir religiosissimus. vel ille sup. qui seruauit sup. incolumen Mineruam deam illam trepidam. i. in periculo existentem ex ede. i. templo eius flagranti. i. ardenti. hoc est Lucius Metellus qui palladium. i. palladis simulachrum ab Troia auectum ignibus subripuit. protinus. i. statim sup. aspicietur ad cēsum. i. ad redditus ⁊ vectigalia aut diuitias quas possidere permittebantur a censoribus. vltima questio. i. inquisitio fiet de moribus. queretur enim sup. primū quot seruos pascit: quot iugera agri possidet ⁊ q̄ multa: ⁊ q̄. i. quantum magna paropside. i. vase ad cibos coquendos cenat: vulgo dicitur parapsis: sed quia diciť a para ⁊ opson et in compositione solet precedēs vocalis elidi: ideo periti scribunt paropsis. Quisqꝫ habet tantum fidei. i. tāta cuiqꝫ fides adhibeť: quā tanta cuiqꝫ fides adhibetur quantū nūmoꝝ seruat in sua arca. licet tu iures. i. iurando in testimonium accipias aras. i. deos qui coluntur in aris samothracuz. i. populorum samothracie ⁊ aras nostras idē populorum. i. Romanoꝝ: hoc est licet tu qui es pauper iures per deos aduectos ex samothracia: ⁊ per deos quos Romani potissimo celebrāt: tm̄ nihil sup. habebiť tibi fidei. quia pauper creditur ꝯtemnere fulmina quibus iupiter: malos terret: atqꝫ ꝑ ⁊ deos: ⁊ hoc ipsis dijs ignoscentibus. i. nolentibus scire aut factū pauperū dissimulantibus: quasi qui non attendant ad facinora pauperū. Quid sup. dicendū de hoc ꝙ idem videlicet pauper prebet hic. i. Rome omnibus materiam ⁊ causas iocoꝝ. i. irrisionū per iocos. si lacerna. i. vestis oblonga ⁊ virilis quam forte a patrono quiuis habuit dono: sit feda ⁊ scissa: toga. i. vestis exterior ceteras tegens: sit sordidula. i. modicum sordida tolerabilior enim est immundicia in veste interiori in qua pauperes laborant q̄ in exteriore: in qua in populo versantur: et ideo dicit si feda est lacerna: et si toga sordidula est. non sine causa vtens diminutiuo: et si alter calceus patet: id est videtur ab eis pelle rupta. i. detrita: vel si non vna: id est multiplex cicatrix. i. vestigium rupture ostendit linum. i. lineum filū crassum. i. densum vel qđ tm̄ minus pla-

Ascēsius.

cet:pice inuolutū atq̧ recens.i.recenter adhibitū ⁊ vulnere cōsuto.i.fissura ⁊ raptura cōsuta: dixit minus placere q̄ ideo crassum filū dicat.q: pice inuoluatur:q: quanto minus diligentie adhibuerit tāto maior est causa irrisionis.preterea ideo dicit filū recens:q: adhuc albū ⁊ ita plus eminens q̄ si detritum colorem picis aut corij acceperit:⁊ ita paupertatem non vitia deridebant.

¶Nil habet infelix paupertas durius in se:
Quā q̄ ridiculos homines facit:exeat inquit
Si pudor est:⁊ de-*puluino surgat equestri:
Cuius res legi non sufficit:⁊ sedeāt hic
Lenonum pueri:quocūq̧ in fornice nati.
Hic plaudat nitidi preconis filius inter
Pinnirapi cultos iuuenes:iuuenesq̧ laniste.
Sic libitum vano qui nos distinxit Othoni.
Quis gener hic placuit censu minor:atq̧ puelle
Sarcinulis impar:quis pauper scribitur heres:
Quando in consilio est edilibus:agmine facto
Debuerant olim tenues migrasse Quirites.
Haud facile emergunt: quorum virtutibus obstat
Res angusta domi:sed Rome durior illis
Conatus:magno hospitiū mirabile:magno
Seruorū ventres:et frugi cenula magno.

¶Nil hꝫ infelix pau.du. in se q̄ q̄ ridiculos hoīes facit Ci.itē in Lelio sic.q̄d aūt turpi⁹ q̄ illudi.Exeat inq̄t.Pedianus in orōne ꝓ cornelio sic ait.Quā q̄ Lucili⁹ otho biēnio aū ꝯsul firmauit in theatro:vt eq̄tib⁹ Romanis.xiiij.ordines spectandi grā darent.Et Sen. epl'a.xliiij. inq̄t. At me hercle multis xiiij.grad⁹ clausi sunt:nō oēs curia admittit.Hoc aūt loco poeta i Domitianū inuehit. Othonis enī legē reuocauerat:vt ptꝫ p Sueto.vbi sic ait.suscepta morū correctiōe licētiā theatralē ꝓmiscuā iniq̄tate spectādi inhibuit. Flor⁹ etiā li.xcix.epi.Liuij sic ait.Luci⁹ rosci⁹ tribun⁹ plebis legē tulit:vt eq̄tib⁹ Romanis i theatro.xiiij.grad⁹ primi assignarent. De puluino eq̄stri.i.ab equestrib⁹ i quib⁹ sedebāt eq̄tes.Seneca li. vij.de bñficijs.Equestria oīm eq̄tū romanoꝝ sunt.Popularia aūt dicebant vbi plebs in theatris sedebat.Sueto. in domitiano.Et q: ps maior itra popularia deciderat ⁊c. Surgat. seruandis gradib⁹.ꝓfecti erāt lecti⁹ ⁊ Ocean⁹ mar.li.v.Quadringēta tibi nō sūt che restrate surge Lecti⁹ ecce venit. Et li. iij.Est ⁊ in hoc aliq̄d vidit me Roma tribunū.Et sedeo qua te suscitat oceanus.Fornice cauerna antro.Plaudat manus percutiat:gaudeat laudet.Nitidi.i.diuitis ⁊ splēdidi.Pinnirapi.retiarij.retiarij gladiatoris a pinna et rapio dr:pinna acutū significat.hinc pinne muroꝝ.⁊ pinnacula:hinc pinnirapus retiarius qui pinnā.i.galee summitatē aduersarij rapiebat.Laniste.principis gladiatoꝝ qui eos erudiebat. Vano.stulto:vt Serui⁹ ait.exponit enī hūc locū li.xj.en.ibi.s.vane ligur. Melius tñ vano othoni exponetur.et leuia ⁊ inania pro grauibus ⁊ veris astutissime cōponenti.Gellius enī.lib.xvij.ca.iiij.sic ait. Nos autem postea ex appollinare didicimus.Vanos ꝓprie dici non vt vulgus diceret: decipientes aut hebetes aut ineptos sed vt veterum doctissimi dixissent:mendaces et infidos ⁊ leuia inaniaq̧ pro grauibus et veris astutissime componentes.Stolidos autem vocari non tam stultos et excordes q̄ tetros et molestos et illepidos.hec ille.Quis gener hic placuit censu minor.Themistocles vt scri.Ci.li.ij.offi. quum cōsuleretur:vtrū bono viro pauperi aut minus probato diuiti filiam collocaret.Et inquit.malo virum qui pecunia egeat q̄ pecuniā que viro. Atq̧ puelle sarcinulis impar.Cesar lib.vj.cōmen. de bello gallico scribit q̄ gallieviri quantas pecunias ab vxoribus dotis noīe acceperunt:tantas ex suis bonis estimatione facta cū dotibus cōicant:huius oīs pecunie coniunctim ratio habet:fructusq̧ seruatur.Vter coꝝ vita superauerit ad eū pars vtriusq̧ cum fructibus superioꝝ temporū peruenit.Viri in vxores sicut in liberos vite necisq̧ habent potestatem.Sarcinulis.dotibus. Quando in cōsilio est edilibus.Similiter fere Naso li.iij.de amoribus. Curia pauperibus clausa est: dat census honores ⁊c. Quando in cōsilio est edilibus.Romanos magistratus dānat q̄ pauperes neq̧ in consilio neq̧ in magistratu admitterēt.Gelli⁹ aūt li.xiiij.c.xxvij.sic ait.Is q̄ nō vniuersum ppl'm:sed partem aliquā adesse iubet nō comitia sed cōsiliū edicere debet.vtq̧ Ci.li.j.re.vet.scribit consilium est aliquid faciendi aut non faciendi vere ratio excogitata.Edilibus:cum edilibus:qui licet ex plebe creati pauperes in ꝯsilio non admittebant.Edilis aūt initio dictus est magistratus:qui ediū nō mō sacrariū:sed etiam priuatarū curā gerebat:vt Festus ait:⁊ Varro.Pōpeius ꝑo iureconsultus sic.Itē vt essent q̄ edibus preessent in quib⁹ oīa sua plebs deferebat:duos ex plebe cōstituerūt: q̄ etiā ediles appellati sunt. Scribunt alij apud ediles ⁊ plebeios cōsularē ⁊ tribunitiā potestatē:⁊ tādē totius reip. summā recidisse. Crescentibusq̧ plebeis opib⁹ etiā dictatores ac pōtifices ex plebe creati sunt.Asconi⁹ in orōne pro Cornelio ostēdit ediles etiā ludis agēdis prefuisse.ait enī sic.Sed sine mensione megalensiū.ediles enī eos ludos facere soliti erant.Scribūt alij ediliū q̄ officiū fuisse vt cloace publice ⁊ aqueductus:ceteraq̧ edificia lauta mūda integra ⁊ expedita asseruarent.Plutar.in vita Marij scribit:q̄ duo erāt ordines ediliū. Vn⁹ in quo ipsi ediles in iure dicendo sellis curuos pedes habentibus vtebant:⁊ hic nomē magistrat⁹ retinebat.erat enī maior edilitas:Scōm edilē popularē magistratū appellabāt.Debuerāt olim migrasse.i.Iādiu qō placet.Vel dicas qō etiā cōuenit:antiquo tpe debuerāt penitus pauperes Romani a patribus discessisse: ⁊ nunq̄ in gratiā redijsse.Historia enī talis est.ppl's a patrib⁹ scesserat q̄ tributum et militiā tolerarent:nec reuocari poterat.Tūc Menenius agrippa apud eū inquit: humani olim artus quum ventrem otiosum cernerēt ab eo discordarunt:⁊ suū illi ministeriū negauerūt.cū eo pacto ⁊ ipsi deficerent intellexerūt acceptos cibos ꝑ oīa mēbra disserere.⁊ cū eo in gratiā redierūt. Sic senatus et polus quasi vnū corpus discordia pereūt:cōcordia valēt.hac fabula ppl's regressus est. Creauit tñ tri-

Manci. *Puluinuꝫ eq̄stre appellat sedilia ipsa theatri ad siītitudinē fortasse puluini plume: qō nō alr i sedilibus req̄escim⁹ toto corpore sedētes q̄ in puluinis reposito capite. naꝫ puluinus dicit quasi pluminus eo q̄ plumis refertus sit. Otho. Lucius roscius. Eq̄stria. Popularia. Lectius. Oceanus. Pinirap⁹. Pinna. Vanus. Stolidus. filia cui dāda. Galloꝝ dotes. Consiliuꝫ. Ediles. Plebis discessio a patribus. Meneni⁹. Agrippa. Tribuni plebis.

bunos plebis: qui libertatem suã aduersus superbiã nobilitatis defenderẽt. Autor est Pli. Dionysius quoq; li. vj. ꝙ plurima Liuius itẽ li. ij. vbi ait plebẽ Sicinio quodã autore iniussu cõsulũ in sacrũ montẽ recessisse trãs Anienẽ tria ab vrbe milia passuũ: orationeq; menenij agrippe vt dictũ est: in gratiam rediisse. haud facile emergũt. pħs etiã li. j. ethicoꝝ ait. fieri enim nõ potest aut nõ facile fit: vt is res agat preclaras cui facultates desunt. Multa nãq; ꝑ amicos ꝑ diuites ꝑ ciuilẽ potentiã tã ꝙ per instrumẽta agunt. Atq; Laertius scribit. dixit idẽ pħs virtutẽ ad beatã vitam sibi minime sufficere. Quippe corporalibus bonis exterioribusq; indigere: miserum atq; infelicem fore sapientem siue doloribus afficiatur siue inopia: ꝛ ceteris hmõi. Conatus. vltra vires impensa. pħs lib. v. polit. inquit. Parue impense sepe facte consumunt substantiam. Magno: constat scilꝫ frugi cenula. i. vtilis: hinc etiam Hora. ait libro. j. epistolarum ad villicum suum. Cena breuis iuuat.

Sacer mons.

Uirtus.

Impense.

Ascẽsius.

¶ Nil habet infelix. Ostendit iterũ pauptatẽ Rome haberi summo ludibrio: et esse fere intolerabilẽ: qꝛ quos miserari deberẽt Romani irridẽt. sꝫ vt dici solet. Est misero peius derisio ꝙ dolor eius. Ordo est paupertas infelix. i. ꝗ sm opinionẽ Romanoꝝ infelices facit: cũ tñ Lucan' eã dicat: munera nondũ intellecta deũ. nil. i. nõ aliqd durius in se ꝙ ꝙ facit hoies ridiculos. i. derisibiles. Tristissimũ aũt est in publico irrideri a sede occupata explodi: qð etiã in euãgelio Luc. xiiij. salutator ita docet. Cũ inuitat' fueris ad nuptias nõ discũbas in primo loco: ne forte honoratior te fuerit inuitat' ab illo: ꝛ veniẽs is ꝗ te et illũ vocauit: dicat tibi. da huic locũ ꝛ tũc incipias cũ rubore nouissimũ locũ tenere. hic aũt nõ reprehendunt pauperes ꝙ in theatro in. xiiij. primis gradib' aliqñ sedebãt: qꝛ is locus potuit eis cõgruere cũ sint ingenui ꝛ ob virtutẽ lõge honorabiliores ꝙ libertine cõditionis aut turpi questus hoies: ꝛ forte parẽtes eũ locũ tenuerãt. ꝛ ipsi priusq̃ lex esset reuocata ne quis nõ habens censum equestrem sederet illic. census aũt equestris pricebat. cccc. sestertia. ꝗ qꝛ sordidissime vite hoies possidebãt: is qui preerat theatro eiiciebat paupes de honesta domo: ꝛ dedit locũ diuitib' etiã infamib': qð reprehẽdit vmbritius. Ordo est. Theatri' sup. inquit. is sup. cui' res. i. possessio nõ sufficit. i. nõ satis est: legi. i. qui nõ habet censum equestrẽ: exeat ꝛ surgat de puluino. i. sedili puluino instrato equestri. i. debito habentibus censum equestrem si pudor. i. verecũdia est sup. aliqua in eo: ꝛ pueri lenonum qui ex turpi questu meretricularum diuites facti sunt nati: in quocũq; fornice. i. prostibulo sedeant hic. ꝛ filius nitidi. i. pene culti preconis. i. rerũ venaliũ laudatoris ꝛ nũtiatoris plaudat. i. plausum det hic inter cultos iuuenes pinnirapi. i. retiarij gladiatoris: ꝛ inter iuuenes laniste. i. eius qui gladiatores docet: et eos aliqñ ad spectaculũ exhibet cum periculo capitis eoꝝ: hoc est sedeãt hic filij eoꝝ qui ad censum equestrẽ peruenerũt turpibus artibus et infami questu: ꝛ exeant boni ciues: qꝛ pauperes. Sic eñ libitum sup. est: Othoni vano. i. stulto sm Seruiũ: vel leui iudicio: qui distinxit nos sic: vt. s. sedes diuitijs non virtutibus concederentur. Sed nõ solũ otho: ad diuitias respexit: nã quis gener. i. valens esse gener. i. maritus Silie impar: minor cẽsu. i. dote: ꝛ sarcinulis. i. ornamentis seu mũdo muliebri puelle: placuit hic. i. Rome. q. d. nullus. quis pauper scribit. s. in tabulis testamentoꝝ: heres. q. d. nullus. Quãdo est pauper sup. edilibus. i. cũ edilib' in cõcilio. q. d. nunq̃: tenues. i. paupes: quirites. i. ppli Romani debuerant olim. i. a multo tpe migrare. i. discedere mutaturi habitationẽ ꝛ hoc facto agmine sicut olim in montẽ sacrũ secesserãt. q. d. viso ꝙ nulla spes lucri aut honoris est nũc pauperib' Romanis: ipsi debuerãt olim cũ adhuc fuerãt potẽtes ꝛ cũ primũ inceperãt opprimi a diuitib': migrare. i. discedere a Roma: ꝛ alio se trãsferre: sed nũc serũ est: qꝛ nõ auderẽt colligere manũ cõtra potẽtes ita subacti sunt: illi quoꝝ virtutibus obstat. i. detrimẽtũ aut impedimentũ facit res angusta. i. arcta ꝛ modica quã habẽt domi haud. i. nõ emergũt. i. ex obscuro ꝛ ignobili statu quasi ex aquis caput extollũt ad maiora sublimari: sꝫ durior conat'. i. mollicio ad victũ ꝗritãdũ est illis rome ꝙ alibi. hoc est miserabiliores ꝛ afflictiores sunt pauperes Rome ꝙ alibi: qꝛ hospitium miserabile quale fuit codri: est sup. vel constat magno precio: ꝛ ventres seruoꝝ cõstãt magno: ꝛ cenula. i. pua cena ipsi' patrisfamilias: frugi. i. frugalis magno sup. cõstat.

*Cucull' gen' est vestis villose ad arcendas pluuias ꝛ frigora. Collu. li. j. ca. viij. Cultã vesti tãq; familiã magis vtiliter ꝙ delicate habeat munitã diligenter a vẽto: frigore pluuiaq;: que cũcta phibent pellibus manicatis: cẽtonib' confectis: vel sagis cucullis.

¶ Fictilib'. terreis vasis a fingo. Pudet Romanos. s. pauperes ne ab alijs rideant. hinc Señ. epl'a. lj. ait. Nõ ego ambitiosus sum sed nemo aliter Rome põt viuere. Non ego sumptuosus sum sꝫ vrbs ipsa magnas impẽsas exigit ꝛc. Epl'a xo. v. sic inquit. Magnus ille est qui fictilib' sic vtit queadmodũ argẽto. Nec ille minor est ꝗ sic argẽto vtit queadmodũ fictilibus. Qð turpe negauit. M. Curius dentatus bis de sabinis triũphauit. Tertio de lucanis ouãs orbem introiuit: Pyrrhum epirotã ex italia pepulit. Legatis samnitum aurum offerentib' quũ ipse in foco rapas torreret: malo hec inquit in fictilib' meis esse ꝛ aurũ habentib' imperare. hec ex Pli. Lucius etiã Florus sic ait. Quum Curius fictilia sua samnitico auro preferret: qð turpe negauit. sunt qui nullo pacto velint ad historiam aliquam id referri: dicẽtes sensum esse ꝙ Rome pudet homines cenare fictilibus: qui si repẽte ad marsos aut ad Sabellos trãsferant minime putarent id esse turpe: ibi eñ mo-

¶ Fictilibus cenare pudet: quod turpe negauit
Translatus subito ad Marsos mẽsamq; sabellam.
Contẽtusq; illic veneto duroq; *cucullo.
Pars magna Italie est (si verũ admittim') in qua
Nemo togam sumit nisi mortuus: ipsa dierum
Festorum herboso colitur: si quando theatro
Maiestas: tandẽq; redit ad pulpita notum
Exodium: cum persone pallentis hiatum
In gremio matris formidat rusticus infans.
Equales habitus illic: similemq; videbis
Orchestram: et populũ clari velamẽ honoris.
Sufficiunt tunice summis edilibus albe.
Hic vltra vires habitus nitor hic aliquid plus

Quam satis est: interdum aliena sumitur arca
Cõmune id vitium est: hic viuimus ambitiosa
Paupertate omnes: quid te moror? oĩa Rome
Cum pretio: quid das vt Cossum aliqñ salutes?
Vt respiciat clauso Veiento labello?
Ille metit barbam: crinem hic deponit amati.
Plena domus libis venalibus: accipe ⁊ illud
Fermentum tibi habe: prestãt tributa clientes:
Cogimur ⁊ cultis augere peculia seruis.

destius viuit. Arguta sane interpretatio: meo tñ iudicio ad historiã meliꝰ referret. naz clara est: nec ab re marsos mẽsamq; sabellã ait. qm̃ quum samnites libertatẽ assequi vellẽt desciuerũt. Unde Marsicũ exarsit bellũ quod latius infra patebit. Eritq; argumẽtuz a maiore ad minꝰ. si em̃ Curiũ cenare fictilibꝰ nõ puduit eo minꝰ pauperes Romanos in ipsa vrbe pudere debet. Marsos mẽsamq; sabellã. Marsi italie populi velocitate pedũ plurimũ ad cursuz prestant. vt Dionysius scribit. Solinus aũt ait. Marsorũ gentẽ serpẽtibꝰ illesam esse: sed nihil mirũ a circes filio ĩ genꝰ ducũt: ⁊ de auita potentia deberi sibi sciũt seruitiũ venenatorum: ideoq; venena contẽnunt. Stra. vero ait lib. v. ꝙ alba Marsis finitima est in excelso locata saxo: prope Fucinus est lacus lõgitudine par pelago. Is aũt marsis ⁊ vicinis maximo omnibus vsui sit. Sabellam. samnites intelligit qui vt festus ait dicti sunt a colle samnio vbi ex sabinis aduectãtes cõsederunt. Pli. iõ lib. iiĩ. c. xlĩ. ait ꝙ samnitĩ erant Italie populi quos sabellos ⁊ samnites grece dixere. Ea gẽs vt Fabius lib. j. ait. Opulẽta erat fallax rapida ac furiosa ⁊ in exitiũ vrbis agitata ptinax. sexies em̃ rebellauit rupto federe: cladibusq; ipsis animosior. hos tamẽ quinquaginta annis per Fabios ⁊ Papyrios patres eorũq; liberos vrbs Roma subegit ad domuit. Sunt aũt samnites inter cãpaniã ⁊ Apuliam. vt ostendit Stra. lib. v. regionẽ montanã possidentes: ⁊ mari nõ ad modũ proximi. hec aũt natio exigua erat: ceterum formidine cõspicua ostẽtata Romanis coꝝ sepissime virtute: tandẽ cũ libertatem assequi vellent desciuerũt. vnde Marsicũ exarsit bellũ. Marsicũ aũt ideo noĩatũ qm̃ a Marsis rebellãdi suscitatũ fuerat initiũ. Propter hec igitur Iuuenalis ait. ad marsos mẽsamq; sabellã. vñ ad historiã Curĩ referendũ est Veneto. a colore dixit. Est em̃ Venetus color marinis fluctibꝰ silis: autore Vegetio in fine tituli liburnarũ. ait em̃ sic. Ne tamẽ exploratorie naues cãdore prodãtur colore veneto: qui marinis est fluctibus silis vela tingũtur nauteq; vel per noctẽ: sed etiã per diẽ faciliꝰ lateãt exploratores. hec ille. Isido. etiam de colorib' sic ait. Venetũ ceruleũ tẽperate primũ Alexãdria repperit. In Italia ex arene puluere ⁊ nitri flore idem faciũt. hec ille. Putant alĩ illũ esse quẽ nunc blauũ appellãt. Eo aũt colore panni viles tingebantur. Mar. lib. iiĩ. Si Veneto prasinoq; faues: qui coccina sumis. Duro. crassi fili. Cuculo capitis velamẽto. ad imbres. ventos ⁊ frigora arcẽda. Pars magna Italie est. Umbritiꝰ in oppidis facilius viuere posse ostẽdit: vbi nulla ambitio nulli impense conatus vltra vires vti in vrbe manentibus. Nemo togã sumit: ad salutandũ. s. diuites. Nisi mortuus. Toga em̃ mortuo addebat. Mar. lib. ix. Aut palles toga mortui tribulis. Dierum festorum maiestas: de ludis quibuscũq; intelligit: q̃ ab oppidanis vt etiam nunc moris est celebrantur. Maiestas dignitas. Herboso. in pratis em̃ ludebant. Tandem: post annum scilicet: solent enim anno quoq; ludos celebrare oppida multa. Pulpita: cathedras. Exodium notum: non em̃ nouum fiebat vt in vrbe. Exodium vt scribit Pollux cantus est quem sedentes de theatro cantabant. Exodios grece cantus dicitur: exodos vero exitus. Sed quid proprie exodium sit latius videto in satyra. vj. ibi scilicet. Urbicus exodio risum mouet attellane. Liuius enim aperuit. Illic. in theatro herboso. Orchestrã in orchestra apud Romanos senatorum sedibꝰ loca erãt designata: cuius pulpiti altitudo non erat plus quinq; pedum vt ibi sedentes spectare possent omniũ agentium gestus: idq; ex Uitorino colligi potest. In theatro autem herboso loca omnia similia erant cunctis spectantibus. Erat autem proprie locus in theatro vbi saltabatur. ab orchione quod est salto: inde orchestes. i. saltator Vclamen. appositio est. Edilibus qui ludorum curam habebant vti paulo superius etiam ostendimus. Tunice albe: ostendit ꝙ nõ omnes in oppidis spectando albis tunicis vtebantur: vt Rome: sed qui preerant ludis tantum. Martia. libro. iiĩ. de horatio. Et plebs et minor ordo maximusq; sancto cum duce candidus sederet ⁊c. Nitor splendor candora niteo. Ambitiosa. gloriosa superba honoris cupida. Cossum. Fuit Cossus poete temporibus captator quidem. de quo satyra. x. inquit vt captatori moueat fastidia Cosso. Hic tamen de Cosso nobili genere orto intelliges: et per euz nobilissimũ queq;. Cossorum enim familia nobilis erat. Hinc. Tacitus lib. xv. Ubi de Nerone meminit ita scribit. Defunctaq; virgo vestalis lelia: in cuiꝰ locũ Cornelia ex familia Cossorũ capta est. Et lib. xvĩ. ita. Ne vitellius quidẽ minis ac verbis tẽperabat. quũ Claudius cossus vnus ex legatis note facũdie: sed dicendi artẽ apta trepidatione occultans: atq; eo validior militis animum mitigauit ⁊c. Quid das q. d. multũ. Veiento. De hoc ita scribit Taciꝰ li. xiiĩ. vbi de Nerone meminit. haud dispari crimine. Fabius Veiento conflictatus est ꝙ multa ⁊ ꝓbrosa in patres et sacerdotes cõposuisset ĩs libris quibꝰ nomen codicillorũ dederat. Adĩciebat Tacitus geminus accusator vendita ab eo munera principis ⁊ adipiscẽdorũ honorũ ius: qui cã Neroni fuit sufficiẽdi iudicĩ. Cõuictũq; Veientonẽ italia depulit: ⁊ libros exuri iussit conquisitos lectitatosq;. De eodẽ etiã Pli. iunior li. iiĩ. epistola iõ ad Semproniũ Rufum ita inquit. Cenabat nerua cũ paucis: Veiento recũbebat proximus: atq; etiam in sinu ⁊c. Ostendit autem Iuueñ. hic veientonẽ superbum adeo quidẽ qd salutantibꝰ nõ solũ nõ respõderet sed nec eos aspiceret: nisi quicq̃ donassent. Ille metit barbã. Ordo est. ille metit barbã amati scilicet pueri. Est autem sensus ꝙ clientes munera mittere cogebãtur etiã in re turpi diuitibus; quotiens eorum pueri primo radebantur: tondebãturve. dies enim ille ab amicis celebratur solẽniter. Libis. cibarĩs. Accipe: audi. Fermentũ. i. iracundie feruorẽ: fermentũ enim a feruore dici volunt ꝙ plus vna hora non potest contineri. crescendo enim excedit: seu per ironiã fermẽtũ. i. leuamentũ ⁊ solamen. Prestant. soluunt diuitibus. Clientes. amici domestici. Cultis. diuitibus ⁊ amatis a principe. Peculia. peculium seruoruz est a

Marsi.
Alba
Fucinus.
Sãnites.
Sabelli.
Marsicũ bellum.
Venetus color.
Cuculus.
Toga.
Exodiuz.
Exodios.
Exodos.
Orchestra.
Spectãdo candidi erant.
Cossus.
Veiento.
Fermẽtũ.

pecore dictum:sicut ⁊ pecunia nobilium:vt scribit Festus. Peculiũ alij sese volunt quicquid proprie ali cuius est ⁊ quicquid nostro labore paratum.de quo late Lauren.

Ascensius.

¶ Fictilibus cenare pudet. Ostendit quare durũ sit pauperibꝰ Rome residere: quia neq; diuitias acq rere possunt:neq; in paupertate viuere sine irrisione permittũtur: quia vitio nũc datur cenare in ficti libꝰ:qđ tñ nõ erat pudori olim clarissimo dictatori qui de samnitibꝰ triũphabat. Deinde progredit̃ ad detestationẽ põpe que fit Rome in ludis ⁊ publicis spectaculis:cũ talis alibi nõ fiat:⁊ q: oẽs volunt di uites videri:licet multi pauperes sint:ideo durissima agunt vitã: quia nihil miserius in hoc mũdo ꝙ pauper supbus ⁊ elato animo:quia neq; habet neq; petere audet. Cõcludit itaq; oia magno cõstare Ro me:cũ ne mẽdicare quidẽ cũ cõmodo tuo sine pretio possis. Ordo est. Pudet etiã pauperes cenare.i.ce nam facere in sup.fictilibus.i.terreis vasculis a figulo factis:qđ.i.quaʒ rem negauit esse turpe is sup. videlʒ Curius dentatus qui trãslatus est subito.i.ex improuiso: cũ in agro suo araret ad marsos popu los illos Italie:⁊ ad mẽsam Sabellã.i.in qua visus est cum a legatis samnitũ cõueniretur:⁊ contentus erat illic.i.coram samnitibus:cum tamẽ dictator esset cucullo.i. indumẽto capitis rustico quo vinito res ⁊ piscatores ⁊ etiã milites vtũtur contra seuitiã celi. Unde dicit veneto.i.marini coloris vel quo pi scatores Veneti vtũtur.et duro.i.crassi fili. Et nõ solũ tũc dictator duro habitu vestiebat̃:sed etiã hodie in multis partibꝰ Italie pompã vestiũ contẽnũt.vnde dicit. Si admittimꝰ verũ.i.si volumꝰ qđ verum est fateri:magna pars Italie est in quo nemo sumit togã nisi mortuus:q: toga nõ sumitur nisi ab ocio sis aut quibꝰ pudori est vestis vilior in qua laborãt.mortuoꝝ aũt corpora in toga ad sepulchra portabã tur ⁊ si ipsa maiestas.i.festiuitas aut solẽnitas dierũ festoꝝ colitur.i.celebratur vel exornatur:quãdo.i. aliqñ in theatro.i.edificio ad spectãdũ facto:nõ quidẽ marmoreo sed herboso:q: ex herbis ⁊ frondẽti bus ramis in agris ⁊ municipijs Italie sibi similitudinẽ theatri extruebãt ⁊ si exodiũ.i.carmẽ ridiculũ ⁊ rusticũ in fine a iuuẽtute rustica decantatũ.i.notũ tritũ ⁊ vsitatũ. non recẽter factũ sed repetitũ singu lis annis redit.i.redit.ꝑpter sincopẽ eñ ꝑducit syllabã vltimã.tãdẽ pacto.s.anno ad pulpita que plu res petunt vbi sedebãt canẽtes cũ.i.aliqñ.infans rusticus non assuetus talibus spectaculis: formidat in gremio matris illic sedentis hiatũ.i.rictũ ⁊ aperturã deformẽ oris persone.i.ꝑsonati pallentis.i.fe cibus ora pallida habentis.vel pallentis timore ne forte erret in re quã ratio facit. vel reuera persone id est faciei adulterine ⁊ ex cortice facte pallentis nõ bene colorate:sed vetustate albicãtis:tu videbis:id est quilibet videre poterit illic.i.in illo herboso theatro habitus equales.i.nihil discriminis habẽtes.⁊ videbitis orchestrã.i.locũ ad saltandũ aptum.iuxta quã Rome erant senatorũ sedes:⁊ populũ similem id est similiter ornatuʒ:quia frondibus ⁊ herbis:nõ tapetibus orchestrã:aut vestibus populũ.⁊ tunice albe cum ceteris piceis:seu vt dicunt griseis vterentur.sufficiũt.i.sufficiẽter explent:summis edilibus qui ludis illis preerãt.velamen.i.coopertmẽtum clari honoris.i.in signũ summi honoris. Nitor:id est splendor habitꝰ vltra vires.i.facultatẽ:sumitur hic aliquãdo ex aliena arca.i.per vsurã aut furtũ:⁊ ali quid existens plus ꝙ satis est.i.superfluũ sumit̃.hic.i.Rome aliquãdo ex arca aliena. Id autẽ vitiũ est cõmune. Nos oẽs viuimus hic.i.Rome paupertate ambitiosa.i.superba ⁊ honoris cupida. Sed quid o Juuenalis vel quiuis auditor.quid.i.ad quid moror.i.teneo te verbis. Oia sup.fiunt Rome cum pre cio.i.nihil fit Rome gratis.quid das.i.dare cogeris ianitoribus.s.vt salutas.i.admittaris ad salutan dum aliquãdo Cossum virum illum nobilem et prediuitem.q.d. dimidium lucri tui. et quid das vt veiento virille superbus et diues respiciat te:dum cũ salutas.s.clauso labello.i.nihil tibi loquens.sed forte capite annuens. Ille.i.aliquis ex familiaribꝰ domus diuitis:metit.i.radit primam barbã:ama ti supple pueri a dño forte ad turpitudinem:⁊ hic.i.alius deponit crinem amati pueri: ⁊ ita quia cele brant eum diem quo primum raditur ⁊ tondet̃: domus illa diuitis est plena libis.i. cibarijs venalibꝰ et propterea nos miseri clientes vt simꝰ in gratia:cogimur afferre obsonia et munera:que Persius vo cat Marci monumenta clientis.vel emere liba ⁊ dare pueris ⁊ familiaribus. Unde dicit. Accipe.i. in tellige et habe tibi:⁊.i.etiã hoc fermentũ:id est feruide ire incitamentum:vel vt alij intelligũt:sunt ver ba clientis ad eũ cui porrigit: dicens:accipe ⁊ habe illud fermentũ.i. illa liba calida tibi: sed non pla cet:quia fermentum in malum accipi solet.fermentum autem est quia clientes prestãt diuitibꝰ tribu ta.i.coguntur quasi tributarij singulis annis munera offerre:⁊ nos cogimur augere cultis.i.ornatis forte quibus dñs abutitur.seruis peculia.i.quod extra potestatem dominorum habent.

Manci.
Volaterrani.
Gabij.
Tibicines

¶ Quis timet:q.d.nullus. Volsinijs. in hetruria. Pli.li.iij. inquit. Volate rani cognomine hetrusci volsiniẽses. Strabo.etiã lib.v.de eadem ait. Cete rũ in mediterranea preter iaʒ dictas vrbes extant. Aretinũ.perusia.volsinij sutriũ ⁊c. Simplicibus:historiam tan git. Gabij nãq; fuerũt rudes ⁊ simpli ces erga sextũ Tarquinij supbi filiuʒ: qui minor ex tribꝰ erat.de q̃ lib.ij.fast. plene habet̃.⁊ apud Liuiũ lib.j.latius Gabijs.erãt gabij in prenestina via si ti.vbi latomie plusq̃ reliq̃ lapides ro me suppeditabãt.distãtes roma ⁊ pre neste ex equo stadia centum. Autor est Strabo lib .v. Blondus ergo vir pre stãtissimus. De gabijs aliter. Tibicine sustẽtaculo. Festus enim sic ait.tibici nes in edificijs dici estimant̃ a similitu dine tibijs canentium quivt cãtantes sustineant ita illi edificia teneant pro

Quis timet aut timuit gelida Preneste ruinam:
Aut positis nemorosa inter iuga Volsinijs:aut
Simplicibus Gabijs:aut proni Tyburis arce:
Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam
Magna parte sui:nam si labentibus obstat
Villicus:et veteris rime contexit hiatum:
Securos pendente iubet dormire ruina.
Viuendum est illic:vbi nulla incendia:nulli
Nocte metus:iam poscit aquã : iã friuola transfert
Vcalegon:tabulata tibi iam tertia fumant.
Tu nescis:nam si gradibus trepidatur ab imis:

Ultimus ardebit quē tegula sola tuetur
A pluuia: molles vbi reddunt oua columbe.
Lectus erat Codro Procula minor: vrceoli sex
Ornamentum abaci necnon et paruulus infra
Cantharus: ꝛ recubās sub eodē marmore * Chiron:
Iamq̄ vetus grecos seruabat cista libellos.
Et diuina opici rodebant carmina mures.
Nil babuit Codrus: quis eniz negat? ꝛ tamen illud
Perdidit infelix totum nibil vltimus autem
Erumne cumulus: ꝙ nudum ꝛ frustra togantem
Nemo cibo nemo hospitio tectoq̄ iuuabit.
Si magna Arcturij cecidit domus: horrida mater?
Pullati proceres: differt vadimonia pretor.
Tunc gemimus casus vrbis: tunc odimus ignem.
Ardet adbuc ꝛ iam occurrit qui marmora donet
Conferat impensas: bic nuda ꝛ candida signa.
Hic aliquid preclarum Euphranoris: et Polycleti
Phecasianorum vetera ornamenta deorum.
Hic libros dabit ꝛ forulos: mediāq̄ Mineruam.
Hic modiū argenti meliora ac plura reponit:
Persicus orborum lautissimus: et merito iam
Suspectus: tanq̄ ipse suas incenderit edes.

pterea quicq̄d in sustētaculo alterius ponitur tibicē dicit. Ouid. lib. iiij. fast. Hec modo versabat stantē tibicine telam. Fultaz. minutā. Uillicus. ville custos proprie dicit. pendēte. imminēte. Friuola vasa. fictilia cassata. a frio as. qd̄ est vix tractando confringere. quo verbo pli. sepe vtitur. De friuolis vero pli. sepe vtitur. De friuolis vero latius videto Saty. v. per id aūt ostēdit poeta ante meliora etiam trāstulisse. tu tm̄ superiora domus eius habitās nihil seruare poteris. Ucalegon. i. herus cōtuberniū tui q̄ sub te habitat. nā superiora domus inquilinis locabantur ꝛ pauperibꝰ. hic martialis ait. Et tribꝰ habito scalis: sed altis. Et alibi Iuue. Rarus venit i cenacula miles. i. ad inquilinos. Allusit aūt ad illud Enei. li. ij. Iaz proximus ardet. Ucalegon. fuerat demū nomē troiani cuiusdā apud Home. li. iij. iliados vbi sic legit. Stāt circuz simul vcalegon desuetus ab armis iaz senio. Antenorq̄ ambo. sz plurima vtriq̄ ꝯsilij virtꝰ: summis de rebus habebāt sermones ꝛ mira īter se ꝛ magna loquētes. Tabulata tibi iam tertia fumāt. hoc id̄ vt scri. oui. li. j. de amo. Feruida vicino flāma vapore nocet Hor. li. j. epi. ad leliū. Ad te postpaulo vētura picula sentis. Nā tua res agitur paries cū proximꝰ ardet Lectꝰ. cubādi. s. vel tricliniaris. Ait enī pli. lib. xxxvij. c. v. de triūpho pōpeij Lecti triclinares tres vasa ex auro ꝛ gēmis abacorū nouē: ꝛ inferiꝰ inq̄t primusq̄ pōpeiꝰ sex pocula ex triūpho capitolino ioui dicauit: q̄ protinꝰ ad hoim̄ vsum trāsiere: abacis etiā escarijsq̄ vasis inde expetitis. Abaci mēse i qua pocula exponūtur. ornamētū ꝓ abaci ironice: cū dixerit vrceoli sex. Infra. s. vrceolos q̄ supiori gradu astabant. Cātharus est id grecū nomē poculi genus. ꝛ ꝓpriū liberi pr̄is poculū. quē maro sileno assignat. de quo Macr. li. v. satu. Marmore. s. abaci. Chirō. cētauri effigies iacēs sub pede seu colūna ipsiꝰ abaci vel sculpta ibidē. Iāq̄ vetus. ordo est. ꝛ ista iā verꝰ seruabat ꝛc. per qd̄ eiꝰ inopiā ostēdit. Grecos. grecoꝝ autoruz quibꝰ codrus studebat. opici. i. osci ꝛ barbari. Festus enī sic ait. opicū ꝙ inuenimus pro osco. oscis enī frequētissimꝰ fuit vsus libidinū spurcarū: vn̄ ꝛ verba impudētia appellant oscena. Titinius. osce ꝛ volsce fabulant: nā latine nesciūt. Stra. aūt li. v. de cāpania loquēs ait ꝙ alij asserunt opicos priꝰ ꝛ ausones habitasse eā. s. cāpaniā. iter opicos alij numerāt baianos: cumāos: puteolanos neapolitanos. ce nāq̄ vrbes opicoꝝ dicunt fuisse: vocēq̄ opicꝰ opprobrij vim habuisse: ꝛ i ꝯuiuijs i illis dici solitā q̄ literas ne scirēt ꝛ icultiꝰ ineptiusq̄ loq̄rent. Multa enī verba trahūt a moribꝰ nationū. vt grecari ab eo ꝓtulerūt: ꝙ greci liberaliꝰ se haberēt in cōuiuijs. opici mures. potiꝰ opicos dictos ab greco ope: qd̄ est cauerna foramē vox. Cumulus incremētū. Frustra. in antiq̄s frustravidi. ꝓbus ꝓ frustra r addito legit. vt aiūt Arturi diuitis ꝓpriū. pullati. pulla nigra veste induti. Uadimonia. spōsiōes fideiussiōis q̄bꝰ mala plurima euenire possunt. gemimꝰ nō aūt geminꝰ casus q̄ſ ſus ꝓducit. Cōferat impēsas porret ꝓ instaurāda domo. Euphranoris: de h̄ Fabiꝰ. li. xij. sic ait. Euphranorē admirādū facit ꝙ ceteris optimis studijs inter precipuos ꝛ pingēdi fingēdiq̄ idē mirus artifex fuit. polycleti. fabiꝰ idē inq̄t similis i statuis differētia ꝛc. Diligētia ac decor in polycleto supra ceteros cui q̄q̄ a plerisq̄ tribuitur palma: tm̄ ne nihil detrahatur decesse pōdus putāt: nā vt humane forme decorē addiderit supra verū ita non explicuisse deoruz autoritatē videt q̄n etatē ꝙ grauiorē dr̄ refugisse: nil ausus vltra leues gēmas: hec ille. vide etiā pli. li. xxxiiij. c. vij. phecasianorū. i. Atheniensiū in quorū tēplis statue ille fuerant. phecasij eniz vocabantur sacerdotes atheniensiū ꝛ alexandrinorū autore Appiano lib. v. vbi de Marco antonio loquitur hoc pacto. Calciamenta candida qualia atheniensiū sacerdotes ꝛ alexandrinorū: quos phecasios vocāt: deferre consueuerūt: sibi assumpsit. Forulos: thecas capsulas ꝛ cōditoria librorū: tabularū vel aliarū rerum. Dicti autē foruli ꝙ foris tegāt. Mediam: non perfecte stature. Modiū modius mensura erat librarum xliij. vt aiūt. persicus: ditissimi orbi nomen. orbus autē priuatus dr̄ aliqua persona chara vt festus ait. orborum carentiū liberis. Lautissimus. generosissimus: celeberrimus. Tanq̄ ipse suas ꝛc. hinc Mart. libro. iij. ait. Empta domus fuerat tibi tongiliane ducētis. Abstulit hanc nimiū casus in vrbe frequēs Collatum est decies: rogo non potest ipse videri. Incendisse tuam tongiliane domum.

¶ Quis timet aut timuit ge. pre. ruinā. Alia ponit incōmoda ꝛ pericula vrbis ex ruinis domorū ꝛ incendijs frequētibus que in alijs ciuitatibus non timentur: q2 non contingūt. Unde dicit. Quis timet

* Chiron Cētaurus fuit Saturni ex phylira filiꝰ ad quē cincteras. videt ꝙ de chirone opꝰ ꝯpositū intelligere vt planius paupertas Codri ostēdat: q̄ ne q̄dē haberet ꝯmoda librorū suorū repositoriā quū in mōte pelio diuertisset hercules et sagittas eiꝰ manibꝰ mirabūdꝰ ꝯtractaret e manibꝰ vna sāguine hydre lernee tīcta in pedē decidit: cuiꝰ vlnere cū augeret: miseratiōe deorū i celū pꝰ ix. dies est trāslatꝰ inter astra. vnde Oui. i fast. Noua dies aderat quū tu iustissime chiron bisseptem stellis corpore.

Friuola.
Frio.
Ucalegon.
Lecti tricliniares.
Cātharus
Opicus.
Osci.
Oscena.
Opici.
Ausones.
Cāpania.
Opicus.
Grecari.
Euphranor.
Polycletꝰ.
Phecasij.

Ascensius.

preneste.

mō aut timuit vnq̄ ruinā in preneste ciuitate illa: gelida .i. frigida: q2 est in montib' sita .q.d. nemo. Est
aūt preneste oppidū tuscie dictū si festo credimus ꝙ locus in quo sitū est montib' prestet. ꝛ ita cū ae dy-
pthongo prima eius scribitur. Seruius autē vult a pinu .i. ilice que illic abūdat cognominatū. Condi-
tū preterea est teste Festo a ceculo vulcani filio: dicēte Verg. in. vij. Nec prenestine fundator defuit vrbis
vbi de ceculo loquitur. Solinus aūt a prenesto latini regis filio sic appellatū scribit. Seruius preterea
et priscianus dicunt etiā hec prenestis dici. qd̄ Geor. val. negat dicēs: hic gelida ꝛ ipsa apud Vergilium
qui dicit: preneste sub ipsa referri ad generalitatē .q.d. sic ipsa ciuitate ꝛ gelida ciuitate: aut quis timet
ꝛc. volsinijs .i. apud volsinios in hetruria: positis inter nemorosa iuga .i. montium colla sub vertice exi-
stentia: aut gabijs simplicibus .i. nō dolosis. aut in arce .i. castro sublimi tyburis: illius oppidi proni .i.
in decliuo positi. ita vt lōge venientibus ruenti simillimū esse videat. quis inquā illic ruinā aut timet aut
timuit .q.d. nemo. Nos aūt colimus vrbē fultā .i. sustentatā magna parte: qd̄ dicūt pro magna parte sui
tenui .i. fragili tibicine .i. fulcro siue sustētaculo. Nā villicus .i. custos ville rustic' .s. obstat: sic .i. per fulcra
ꝛ sustētacula aut trabes suppositas domib' sup. labētibus .i. q̄ laberent nisi subueniret. ꝛ cōtexit hiatū
.i. aperturā ꝛ foramē veteris rime. ꝛ iubet nos sup. securos .i. existentes sine cura dormire: vel iubet dor-
mire securos hoc est secure. ruina pendēte .i. imminēte. Sensus ergo est qn̄ diuites Romani habēt do-
mos ruinosas quas locauerūt ꝛ vidēt ruinā imminere aduocāt villicū ex agro vt trabē ferat ad susten-
tandū domū ꝛ vt cōtexat .i. obstruat hiatū veteris rime ne videatur. ꝛ abiens dicit dormite securi nihil
imminet periculi: iā satis hꝫ sustētaculi: nō posset ruere. Propterea dicit Umbritius viuendū est .i. viue-
re decet illic vbi nulla sup. sunt incēdia: ꝛ nulli metus sunt nocte. Rome aūt assidue sunt aut icēdia aut
metus habendi ne sint iā .i. aliqn̄ vcalegon .i. quiuis vicinus tuus: sicut vcalegon erat vicinus enee. de
quo ipse apud Verg. in scd̄o dicit iā proxim' ardet vcalegō: poscit .i. efflagitat aquā ad extinguēdū incē-
dium: iam .i. aliqn̄ .s. qn̄ videt extingui nō posse trāsfert .i. in aliū locū fert. friuola .i. res friuolas et fere
cōfractas. ꝛ iā .i. statim post tertia tabulata q̄ vulgus solaria vocat: fumāt tibi .i. in detrimentū tuum. et
tu qui es in altiore parte domus sub tecto locatus: nescis nā si trepidat .i. trepide curritur ꝓpter incen-
diū in imis gradibus .i. in infima parte domus: ille ardebit vltimus .i. illius res ardebit vltima ꝛ forte
etiā ipse quē sola tegula tuetur .i. defendit a pluuia: vbi columbe molles .i. veneree ꝛ salaces reddunt .i.
pariunt vel ponunt oua. Probat exēplo dicēs. Lectus erat codro .i. codrus habuit lectū nō quidē tricli-
narem: q2 dicetur statim. Nil habuit codrus. hoc est tā pauper erat vt nihil dictus sit habuisse: nō est au-
tē pauperis habere tricliniū nec vero simile ꝙ quis lectos triclinares sub tegulis collocet. Intellige-
mus ergo de lecto in quo cubabat: q2 dicit ꝙ erat minor procula: per quā vxorē eius intelligo. vt sit sen-
sus ꝙ tam breuis fuerit is lectus vt procula nō tota super eū cubaret: sed pedibus extensis excederet.
erat ergo lectus codro minor .i. breuior procula vxore eius. ꝛ sex vrceoli .i. parua vascula ad aquā hauri-
endā ꝛ ea fictilia erant codro ornamentū abaci .i. thesaurorū repositorij vel tabule ad hoc cōstructe vt po-
cula ꝛ cetera vasa sustineat. Grece dicit hec abax huius abacos. Unde latinus nominatiuus hic abacus ci.
q2 ergo pro ornamēto abaci non habebat nisi sex vascula terrea signum est summe paupertatis. Nam
apud Horatiū in de arte poetica cū dicit. Amphora cepit Institui currente rota cur vrceus exit. vrceus
est vas paruū ꝛ fictile. ꝛ tm̄ hic diminutiuo vtitur. preterea paruus cantharus .i. vasculū ansatū ad po-
tandū et chiron .i. opus de chirone. vt intelligit Calderinus vel statua chironis. vt intelligit Man. qd̄
minus placet. Quid enī tam pauperi cum chironis statua vel vt ego intelligo chiron .i. opus chironis
in medicina ꝛ potissimū in chirurgia ad quā artem se contulerat codrus paupertate coactus qd̄ signi-
ficat poeta dicens. iāq̄ vetus ꝛc. q2 grecos libellos .i. poetas ꝛ philosophos grecos et carmina diuina:
qd̄ ironice dicit. nā prius dixerat poeta. Rauci theseide codri ꝛc. reposuerat in cista tanq̄ non amplius
eiusmodi rebus vacaturus. vt ergo paucis iterū dicā: accipiam' sic. ꝛ cantharus paruulus erat infra
sup. abacū .i. pendebat sub abaco. sicut in bucollicis dicitur. Et grauis attrita pendebat cantharus an-
sa. ꝛ chiron .i. opus chironis erat sub eodem marmore .i. marmorea mensa: q2 vetus cista seruat iamq̄
.i. a plusculo tp̄e libellos grecos quos abiecerat. ꝛ mures opici .i. cauernosi. vel reuera barbari vt osci:
nō abstinebāt a re tā diuina: rodebāt carmina diuina: si de carminib' codri intelligim': vt mihi placet

Codrus eo paupertatis redact' vt ab oib' nihil habere diceret.

dictū est ironice: si de carminib' grecorū poetarū: merito diuina appellarit. Codrus nihil habuit .i. pau-
perrimus erat vsq̄ adeo vt oēs eū nihil habere dixerint: vn̄ sequitur: quis enī negat eū scꝫ nihil habere .q.
d. nemo: ꝛ tamen ipse infelix perdidit illud totū nihil ita ꝙ reuera penitus nihil haberet: aūt .i. sed: vlti-
mus .i. summus cumulus .i. incremētū vel aggregatū erūne .i. perditionis ꝛ calamitatis sup. erit ꝙ ne-
mo iuuabit cibo. nemo hospitio: ꝛ nemo tecto codrum nudū rogantē .i. petentē more mendici: frustra
.i. fragmēta panis. ꝛ sic nō solū. melior est versus sed etiā sensus. q2 aliter vnū bis diceret: q2 idē est fru-
stra rogare ꝛ nullū eū iuuare. Si magna domus arturi .i. arturij: de quo dictū est. viuant arturius istic
et catulus. cecidit vel incendio vel ruina: mater videlicet Roma est sup. horrida .i. inculta et quasi tre-
mens pre tristitia tanti casus ꝛ proceres .i. primores ciuitatis sunt sup. pullati. hoc est nigris vestibus
induti. pretor differt .i. in aliū diē extendit vadimonia .i. fideiussiones ꝛ alias obligationes nos gemi-
mus .i. deploramus tacite oēs tunc casus vrbis: et nos odimus .i. odio prosequimur tunc ignē quo fa-
ctū est tale incēdiū. ꝛ sciat tyrunculus grāmatice odimus media breui esse. est enim in voce preteriti tē-
poris: sed hic presentis in significatione. nā venit ad odi. odio odis enī nō reperies nisi semel apud Ci-
cerone de oratore odias: domus eius ardet adhuc. etiā occurrit supple aliquis qui donet marmora ad
reedificādā preciosam ꝛ regalē domū. ꝛ supple alius qui cōferat impēsas. ꝛ hic .i. alius dabit nuda ꝛ cā-
dida signa .i. imagines nudorū corporū ad viuū excisas in candido: vtpote pario marmore: hic .i. alius
dabit aliquid preclarum .i. aliquod preclarum opus euphranoris ꝛ polycleti: id est illorum artificū in
statuis sculpendis ꝛ pingendis peritissimorū: appositorie dabit inquit aliquid preclarum existens ve-
tera ornamēta deorum phecasianorum .i. quos sacerdotes phecasij: id est Athenienses ꝛ alexandrini co-
luerunt: hic id est alius dabit libros ꝛ forulos. id est thecas seu capsos in quibus libros reponat: ꝛ me-
diam mineruam: id est vetus es habens imaginē minerue: sed contritam vel reuera mediam miner-
uam: quā deam sapientie in bibliotheca ponebant in tabula altiore vbi media: id est vsq̄ mediū corpo-
ris procul vidētibus tota credebat: vel sic media vt statuas sanctorū medias in aris ex argēto reponi-

videmus.hic.i.alius dabit modium argenti.Persicus vir ille diues lautissimus orborũ.i.lautissime et delicatissime viuens inter orbos.i.liberis carentes:q: enim liberis carebat:omnes heredipete.i.here ditatis petitores mittebant optima queq; cibaria ad eũ vt inescarent eum. huic autẽ cõbusta erat do- mus:sed per dona captatorum reponit.i.resarcit reficit reaccumulat plura ꝛ meliora sup.bona.et ipse est iaꝫ merito suspectus tanꝙ ipse incenderit suas edes vt scꝫ meliora ac plura reponeret quod ꝛ fecit.

¶ Si potes auelli circensibus:optima Sore
Aut Fabraterie domus:aut Frusinone paratur.
Quanti nunc tenebras vnum conducis in annũ:
Hortulus hic puteusq; breuis: nec reste mouendus
In tenues plantas facili diffunditur haustu.
Viue bidentis amans:ꝛ culti villicus horti:
Unde epulum possis centum dare pythagoreis
Est aliquid quocunq; loco:quocunq; recessu
Unius sese dominum fecisse lacerte.
Plurimus hic eger moritur vigilando:sed illum
Languorem peperit cibus imperfectus:ꝛ herens
Ardenti stomacho:nam que meritoria somnum
Admittunt:magnis opibus dormitur in vrbe.
Inde caput morbi rhedarum transitus arcto
Uicorum inflexu:et stantis conuitia * mandre
Eripiunt somnum * Druso:vitulisq; marinis.
Si vocat officium:turba cedente vehetur,
Diues:ꝛ ingenti curret super ora liburno:
Atq; obiter leget:aut scribet:vel dormiet intus.
Namq; facit somnum clausa lectica fenestra:
Ante tamen veniet:nobis properantibus obstat
Unda prior:magno populus pmit agmine lũbos
Qui sequitur:ferit hic cubito:ferit assere duro
Alter:at hic tignum capiti incut it:ille metretã:
Pinguia crura luto:planta mox vndiq; magna
Calcor:et in digito clauus mihi militis heret.

¶ Si potes auelli.Circẽsib':ludis : ex curruũ certamine ꝯstitutꝫ.Sore: sora vrbs est nõ lõge ab arpino Tullij ꝑria apõ quẽ lyris elabẽs fregellas affluit. vt Stra.lib.v.edocet.Ptolo.lib.iij.nu merat soras inter mediterraneasciui tates latinoꝝ.Fabraterie : i via latina vrbes sunt frusino ꝛ fabrateria . iuxta quã Tereus amnis fluit autore Stra. li.v.iuxta ꝟo frusinonẽ cosas elabit te nebras: tenebrosaꝫ domũ. Pute' bre- uis.i.ꝑpter ꝑpinqs amnes.Pythago reis:Pythagoras aīatꝫ abstinere iussit exercẽs atq; assuefaciẽs mortales ad faciliorẽ victũ:vt cibos semꝑ parabi- les haberẽt quib' igne ad coqndũ op' nõ esset quiq; aquam simplicem bibe rent.Obsoniũ. pythagore erãt vt plu- rimũ cruda vel elixa olera:marinis ra ro vtebant.Laerti' plura.Lacerte. exi gui agri ꝛ hortuli . vbi quidem lacerte morari solent.posuit ergo contentum pro continenti per metonymiam . i. transnominationeꝫ Languorem mor buꝫ. meritoria hospitia publica dicta a merẽdo.Nã ꝙ meritoria somnuꝫ ad mittunt.id etiam.Martia.lib.xij.con querit ait enim ad sparsum. Numera re pigri dãna ꝙs põt somni.Et paulo inferius ad clientes ait.Ocia me som nusq; iuuant.que magna negauit Ro ma mihi.Mãdare stantis.tardantis propter vicorum inflexum . Mandre autem: id est gregis mulorum ducen- tium rhedas.Conuitia vero mulionũ intellige in ipsos mulos.Druso.sui tẽ poris sonniculosum notat . Uitulisq; marinis . vituli marini quos vocant phocas:spirant ac dormiunt in terra. Ipsis in sono mugit'.Uñ nomẽ vitu- li acceperũt nulliũq; animal premitur grauiore somno.Pli.autor li.ix.Si vo cat officium:diuitum celer itus per vr bem exponit : illiusq; in populũ tedia et incõmoda . Officium magistratus vel negociũ aliqd sibi agendũ.Libur- no:liburnia dalmatie iũgit:sed augu- sto dimicãte attico bello cũ liburnorũ auxilio ꝑcipue victus fuisset Antoni' experimẽto tãti certaminis patuit liburnorũ naues ceteris aptiores: ergo similitudine ꝛ noie vsurpato earũdẽ instar classem Roma ni principes texuerũt.hincq; naues ipse appellant liburne qd vegetius scribit.Hic ꝟo liburnũ gen' est vehiculi seu lectica.vtrũq; enim intelligi põt.Obiter:dũ in itinere est:quasi circum iter.Tñ ꝙuis legat scribat aut dormiat intus: Anteueniet.precedet.Obstat.opponit.Assere.Asseres dicti ꝙ assideãt parie- tibus tabulisq;: vt festus ait.Asseres demũ pali dicunt vel partice.Cesar nãq; li.ij.de bello ciuili ait.Asse res enim pedum duodecim cuspidibus prefixi.Et hyrcius libro.iiij.de bello Alexan.Asseres remorum vsum obtinebant.Asser item lignũ est longum et eminens quo lectica portatur a seruis.Iuuenal.saty. vij. perq; solum iuuenes longo fremit assere medos.Empturos pueros.Tignum:id lignum est quod de pariete in parietem porrigit:vel qd in edificio transuersum ponit autore Festo.id autẽ Cesar lib.ij. de bello ciuili cõfirmat.inquit eñi.Ita vt capita tignorũ extrema parietũ structura tegerentur ne quid emineret.Ibidẽ.supraq; eũ locũ duo tigna trãsuersa iniecerũt.Tignũ ꝟo hoc loco magnũ lignũ intel- lige.Metretã:metreo metior dr:inde metreta ꝛ metron.i.mẽsura: Metreta ꝟo mẽsura est liqdorũ ha- bẽs ꝓm quosdã sestarios decẽ.Dicti aũt sestarij ꝓm Priscianũ ꝙ eos capiat sex cõgius vnus.Mart.ait. plurimus hispanias misit tibi nauta metretas.Pinguia.supple sunt.Mox delde vbi e luto exij.Clau' militis.milites enim tibialibus vtunt multis clauis fabricatis qd in armis achillis scribit Hora. vn- de Iuuena.ait Saty. xvj.Cũ duo crura habeas offendere tot caligatos milia clauorum ꝛc.Fest.ait cla- uata dicuntur aut vestimenta clauis intexta:aut calciamenta claua infixa.

Manci.
Sora.
Lyris.
Fabrateria.
Pythagoras.
*'Mãdra inmẽtoruꝫ multitudinem signif.
Mart.lib.v.virq; dat lõgas multorũ vicere mãdras.
Vituli marini.
Phoce.
Liburnia.
Liburne naues.
Obiter:
Asseres.
Tignum.
Metreta.
Sextarij.
Congius.
Militum claui.
Clauata.

Ascensius. * Omnes (ait Britānic⁹) q̄s ad hucvidi codices legūt Druso: sic cōmētatores Drusū exponūt p̄ hoīe somniculoso. Ego ꝟo vrso legendū ↄtēderim: hac maxīe ratione: ꝙ quū dicat somnū eripi vitulis marinis: recte p̄cedat: vt de aliis belluis que alte dormiunt loquat̃ ꝙ de hoīe: nā vrsi vt scribit Pli. li. viij. capi. xxxvj. p̄mis dieb⁹ his septenis tā graui somno ꝓmunt̃ vt ne vulnerib⁹ q̄dē excitari queant.

¶ Si potes auelli ⁊c. Nisi inq̄t esset friuola ⁊ inanis delectatio: q: in circēsibus ludis ceterisq; spectaculis rome q̄ fiūt capiant̃ illi q̄ alioq̄n in tāta miseria rome viuūt. possent eo p̄cio quo rome vix cenacula sub tecto: aut locū obscurissimum in aliquo angulo abstruso in vnū annū cōducūt: in oppidis multis Italie emere domū cū aprico aere: ⁊ horto vnde holuscula sibi suisq; emant ⁊ ibidē sane viuere et quieti: cū rome si nō alia de causa vel ex ea languorē cōtrahāt ꝙ noctu p̄ molestiis requiescere vetiti cibū nō digerant. nā vesperi plurimi negociatores molestant: mane salutatores. Ordo est. si tu quicūq; es q̄ Rome paupertate ⁊ miseriis cōficeris. nō eni hoc contra Juue. dicit: sed secundā personā pro qualibet posuit. Si tu igit̃ potes auelli circensibus. i. a ludis curulibus q̄ in circo fiebant. vnde circenses dicti. optima domus parat̃. i. cōparat̃ emitur tibi sore: in ea vrbe Italie nō longe ab arpino: aut fabraterie. i. in ea vrbe q̄ est in via latina: aut frusinone etiam vrbe in via latina. paratur inq̄ tanti. i. tanto precio, quāti. i. q̄to precio tu conducis nūc Rome tenebras. i. tenebrosam domū in vnū annū. i. ad vsum vni⁹ solius anni. hortulus existens sup. hic in aliis oppidis italie: q; p̄ ⁊: ⁊ puteus breuis. i. breui spacio distans: nec mouendus. i. exhauriendus reste. i. chorda: sꝫ sup. manu diffundit̃. i. dispergit̃ facili haustu: q: manuali in plantas tenues. i. tenuellas viue igitur amans bidentis. i. agriculture q̄ bidente fit: et villicus. i. custos in villa horti. i. suo tempore elaborati. vnde. i. ex quo horto possis dare epulum. i. solēne cōuiuiū centum pythagoreis. i. de secta pythagore qui vetuit esum carniū vt p̄limi dicūt. Aliq̄d. i. res nō cōtēnenda est fecisse sese dn̄m vnius lacerte. i. tāti loci: quantum vna lacerta occultare solet: in quocūq; loco ⁊ quocūq; recessu. plurimus eger moritur hic. i. rome vigilādo. i. propter nimias vigilias sed cibus imperfect⁹. i. indigestus herens. i. adherens stomacho ardenti. i. febricitanti peperit. i. ꝓtulit illū languorem. vnde scꝫ moriunt̃. Nā q̄ meritoria. i. vt quidā dicunt: hospitia publica siue caupone vel poti⁹ officine in quib⁹ mechanici operant̃: admittūt. i. permittūt somnū. i. dormitionē. q. d. nulla. Dormitur. i. dormitio fit in vrbe magnis opibus vel precio magnarū opuꝫ quas dare oportet volentibus habere cubiculū quietū: vel ad his qui magnas opes possidēt: ⁊ magnas domos. Caput. i. origo morbi est sup. inde. i. ex hac re ꝙ trāsitus rhedarū. i. currū in arcto. i. angusto flexu vicorū. i. regionum vrbis: ⁊ cōuitia. i. mutua maledicta mandre. i. mulionis ducentis mandrā. i. gregem mulorū ducētium rhedas. stantis. i. impediti p̄cedere. Eripiunt somnuꝫ druso hoi illi somniculoso. ⁊ vitulis marinis. i. phocis solitis grauissimo somno opprimi. si officiū. i. magistratus vel publicū negotiū vocat. i. requirit diuitem adesse. ipse diues vehetur. ⁊ curret. i. magno cursu trāsferet̃ sup ora. i. facies miseroꝝ: et hoc in ingenti liburno. i. curru tā impetuoso ⁊ celeri. quiete tn̄ p̄ his qui insunt procendente: vt naues liburnoꝝ solent ⁊ hoc populo cedēte. i. locū dante vel dic liburno. i. vehiculo sed placet silitudo nauiū liburnorū. dicit eni: atq; p̄ ⁊ ipse sup. diues leget obiter. i. dū in itinere vel scribet vel dormiet intus. i. in ipso vehiculo: aut lectica q̄ pōt esse in hexaphoro. aut in vehiculo: nāq; p̄ q: lectica clausa fenestra. i. habens fenestrā clausam facit somnū: ⁊ lꝫ dormierit: tn̄ ante veniet: q: ei cedit̃: sed vnda. i. turba pp̄li per modū vn̄ defluās prior. i. q̄ ante nos est obstat nobis p̄perantib⁹. i. dū properam⁹ ⁊ pp̄ls qui sequitur nos premit lūbos nostros. magno agmine. i. multitudine agminatim icedēte ⁊ acta a primis. alter. i. vnus ex illis ferit. i. percutit nos: duro assere quo lectica portat̃ aut palo queꝫ in manu portat. at. i. sed hic. i. ali⁹ incutit capiti tignū. i. magnū lignū q̄d possit esse tignū vel asserē ⁊ tignū in notis significantis accipiam⁹ vt dicam⁹ asserē ⁊ tignū vehi ad cōstructionē domoꝝ. sicut in marmorib⁹ postea dicet. q̄d et hic dicerē: nisi diceret poeta ferit ⁊ incutit: q̄d manib⁹ fieri videt̃: ille aūt. i. ali⁹ incutit: capiti metretā. i. mēsurā liquidoꝝ quā secū fert. Crura mea fiūt sup. pinguia. i. crassa ⁊ cenosa luto. ⁊ calcor. i. suppeditor vndiq; a magna plāta equoꝝ. s. ⁊ clauus. i. calcar vel tibiale clauosum: militis insidētis equo. sic eni manus ad calcaria eius extendit̃ dū latere progredimur. heret. infigitur mihi in digito.

Manci. * Sarracū vehiculi gen⁹ ē: de q̄ in. v. sat. Frigida circūagūt pigri sarraca boote. Sidonius Mille graues sarcine ad prediū ex oppido ducte nulla: sarraca: nulla esseda subuehendis onerib⁹ adtrahebāt̃. Sportule. Culina.

¶ Nōne vides quāto: diuitū romanorū arguit gulā et sportule desideriuꝫ: seruorūq; miseriā narrat. Celebretur ab diuitibus scꝫ. Quāto fumo: tanto enim studio obsonia que distribuebātur homines excipiebāt: vt illa cum foculis exciperēt ne intepescerēt. de quo quidem Seneca epistola secūda li. xj. sic ait. Circa cenationē eius sup. egri: de eo eni loquit̃: nō tumultus coquorū est ipsos cū obsoniis focos trāsferē tium: hoc eni iam luxuria cōmēta est ne quid intepiscat cibis: ne quid palato iā calloso parū ferueat cenam culina sequit̃. Hec ille. Suetoni⁹ itē de nerone ait. Adhibit̃ sumptib⁹ modus: publice cene ad sportulas redacte. Interdictū ne q̄d in popinis cocti p̄ter legumina aut holera veniret: cū antea nullū nō obsonii genus proponeretur. Culina aūt locus ip̄e coquēdi quoniā ipsos focos cū obsoniis trāsferebant. Festus ait sic. Culina vocat̃ locus in q̄ epule in funere cōburunt̃. Centū cōuiue. sunt scꝫ. Corbulo. Tacit⁹. li. xii. vbi de Nerone meminit sic ait. ne si ad accipiēdas copias syriā itrauisset corbulo oim ora in se verteret. Corpe ingēs

¶ Nonne vides quāto celebretur sportula fumo:
Centum cōuiue: sequitur sua quemq; culina.
Corbulo vix ferret tot vasa ingentia: tot res
Impositas capiti: quas recto vertice portat
Seruulus infelix: ⁊ cursu ventilat ignem.
Scinduntur tunice sarte modo: longa coruscat
Sarraco * veniente abies: atq; altera pinum
Plaustra vehunt: nutant: alte populoq; minātur.
Nam si procubuit qui saxa ligustica portat
Axis: et euersum fudit super agmina montem:
Quid superest de corporib⁹: quis mēbra: quis ossa
Inuenit: obtritum vulgi perit omne cadauer
More anime: domus interea secura: patellas
Jam lauat: et bucca foculū excitat: et sonat vnctis
Stringilibus: pleno componit lintea gutto:
Hec inter pueros varie properantur: at ille

Jam ſedet in ripa:tetrumq́ꝫ nouitius horret.
Porthmea:nec ſperat cenoſi gurgitis alnum
Infelix:nec habet quem porrigat ore trientem.

verbis magnificus ⁊ ſup experiētiā ſapiētiāq́ꝫ etiā ſpecie inaniū valid᷒. paulo añt ſuperi᷒ dixerat ꝙ nero Domitiū corbulonē retinende armenie ꝓpoſuerat. Ignē. quē. ſ. ī culina portabat. Sarte modo ergo ſtrictiores. Scindunt̄ a ſeruis. ſ. nimio pōdere nixis. Lōga coruſcat. vehiculorū pericula exponit. quē locū ex Horatio trāſtulit. is eñi li. ij. epl'a. ad auguſtū inter alia hmōi ait. Torq̄t nūc lapidē nunc ingēs machina tignū. Coruſcat. tremit micat. Sarraco. ſarracū vehiculi gen᷒ fortiſſimū quo quidē lapides ⁊ ligna ferebant̄. Plauſtra: Plauſtrū vehiculi gen᷒: qḋ ex oī parte palā erat dictū ꝙ plucet. In eo vehebātur lapides aſſeres tignū vt ſcribit Uarro. Liguſtica. liguria in ipſis apēninis mōtib᷒ īter galliā atq́ꝫ hetruriam ſita eſt nihil deſcriptiōe dignū habēs: niſi ꝙ vicatim vitā agūt terrā arātes aſperrimā fatigāteſq́ꝫ ligonib᷒. imo ꝓo ſaxa incidētes: vt poſſidoni᷒ inquit. vt ſcribit Stra. lib. v. Montē. ſaxū ipm mōtis partē. Quid. q. d. nihil. More aie. aiam ventū ac ſpiritū dicūt: ita ergo atterunt̄ corpa ſaxis illis oppreſſa. vt nihil ex eis ſuperſit ac videri poſſit ⁊ nō ſecus ꝙ̄ vētus ac ſpūs q̄ non videt̄ appareat. Uel more aie perit oē cadauer. i. ſicut aia euaneſcit quū a corpore migrat nō apparēdo. Animū dixit eſſe hyppocrates ſpiritū tenuē ꝑ corpus oē diſperſum. De aia vero latius dictū eſt Saty. j. ibi. ſ. paulatimq́ꝫ anima calluerūt mollia ſaxa. Secura. de ſuo hero. ſ. Patellas: patelle poſſunt lāces: ⁊ paropſides dici. Hora. in eplis. Nec modica cenare times: holus oē patella. Feſtus vero ſic ait. patelle vaſa picata parua ſacrificijs faciēdis apta. Buccа: ꝑ id ⁊ foculū eius indicat paupertatē. Sonat: reſonat vnctis ſtrigilib᷒ apparēdo reſonabāt: q̄ quidē vncte erant ꝑpter oleū quo in balneis vtebātur. Strigilibus: ſtrigilis vt Priſci. lib. vij. ſcribit vel deriuatur a ſtringo: vel a greco ſteggis. Stringo aūt rado eſt q̄nq́ꝫ autore Nonio. Erat deniq́ꝫ ferreū inſtrumētū ad radēdū lauantiū corpus ſudorēq́ꝫ tergēdū idoneū. Hinc Suetonius de Auguſto hec inq̄t: ſed et callis q̄buſdā ex prurigine corꝑis aſſiduoq́ꝫ ⁊ vehemēti ſtrigilis vſu plurifariā cōtractis ad impetiginis formā. Soliti aūt erāt priſci pusq̄ comeſſent lauari quare vēturo dn̄o ad balneū neceſſaria parabātur. Uñ Apulei᷒ li. iiij. ſic ait. In fine ſermonis hui᷒ ſeſe deueſtiūt: nudatiq́ꝫ ⁊ flāme largiſſime vapore recreati calideq́ꝫ perfuſi: ⁊ oleo peruncti mēſas dapibus lagiter inſtructas accūbūt. Lintea. ijs eñi madida corpora ſiccātur. Gutto. gutt᷒ vas erat ⁊ cornu qḋ guttatim fundebat oleū lauātib᷒ ſe ī balneis. Erat itē vinariū vas. Uarro eñi ſic ꝙ vinū dabāt vt minutatim funderēt a guttis guttū appellarūt. De gutto etiā plura in Saty. vij. videto ibi. ſ. magno cū rhinocerote lauari. Pueros. i. filios illi᷒ oppreſſi ſaxis liguſticis: nec ſeruos ītelligas cū pauper eſſet. Properant̄. in domo ſcꝫ. In ripa. vcꝫ acherōtis ac ſtygis. porthmea. i. charōtē. ait eñi poeta. Portitor ille charō. De quo lati᷒ videto Saty. ij. ꝑpe finē. Porthme᷒ aut potitor d̄r is. ſ. q̄ traducit hoīes ac vehit nauigio. Nec ſperat qm̄ hi quos vehit vnda ſepulti: vt li. vj. Eneid. poeta edocuit. Cenoſi gurgitis. Uergiliū imitatus eſt. ille eñi dixerat. Hinc via tartarei que fert acherōtis ad vndas. Turbidus hic ceno vaſtaq́ꝫ voragine gurges. Eſtuat: atq́ꝫ oēm cocyto eructat arenā. Alnū. ſtygiā cymbā intellige. Nec habet. nō eñi in eo funeris ſolēnia ſeruata fuerāt. vel inopiā ei᷒ oſtēdit. Triētē. Properti᷒ ꝗ̄ vltima elegia dixerat. Uota mouēt ſuperos vbi portitor era recepit: obſerat vmbroſos lurida porta rogos. Triētē: que de inferis greci fabulant̄ ab egyptijs acceperūt. Autore diodo. li. ij. ij eñi mortuorū corpora per fluuiū ⁊ acheruſiā paludē ad ſepulchrū deferebāt. ibiq́ꝫ cōdebāt. Nauis. q̄ vectabat corpa Uaris appellabat̄. obolū aiebat dari portitori cui nomē inditū erat ab incolis charon. Apulei᷒. itē li. vj. met. ſcrib. Uenerē pſice ancille ſue iratā iuſſiſſe accepta pyxide adire ꝑſerpinā vt ei modicū de ſua formoſitate proſerpina mitteret. Tūc illā in altā turrim aſcēdiſſe: vt inde ſe daret precipitē: ſic eñi rebat̄ ad inferos recte atq́ꝫ pulcherrime ſe poſſe deſcēdere: ſed turris prorupit in vocē ſubitā admonuitq́ꝫ pſicē vt trenarū adiret ꝑpe lacedemonē achaie ciuitatē ibi eñi ad inferos deſcēſus patet. vñ ad ipſam orci reginā pergeret. nō tñ vacua deberet accedere: ſed offas pollēte mulſo cōcretas ambab᷒ geſtaret manib᷒: ac in ipſo ore duas ferret ſtipes: cūq́ꝫ ad flumē mortuū appuliſſet cui prefect᷒ Charon protinus expetens portoriū ſic ad ripā vlteriorē ſubtili cymba deduxit cōmeātes. ergo ⁊ inter mortuos auaricia viuit. Nec charon ille ditis: vt patet tātus deus quicq̄ gratuito facit: ⁊ pauper moriēs viaticū debet querere. ⁊ es ſi fortepre manu non fuerit nemo eū expiare patietur: huic ſqualido ſeni daret nauli noīe de ſtipibus quas ferret alterā ſic tñ vt ipſe ſua manu de ore ſuo ſumeret. alterā vero ſtepē in reditu eidem ſeruaret: ſic etiā offarū alterā. Cerbero cani obijceret tranſiens: alteram tamen rediens ⁊c.

¶ Nōne vides quāto celebretur ſportula fumo. Impedimēta viarū oſtēdit Rome plurima eſſe ⁊ importunitate ⁊ tumultu petentiū ſportulā ⁊ ita progredit̄ ad taxandā hmōi importunitatē dn̄oꝝ qui ſeruos ſuos cū periculo vite cogūt per medios tumult᷒ ppl'i ⁊ occurſus vehiculorū precipitāter currere cū onere maximo vñ ſepe mortē incurrūt. ordo eſt. Nōne vides quāto fumo. i. feſtinātia ⁊ tumultu: vñ a laſſis halitus famoſus emittitur: vel quāto fumo manāte ab igne obſonijs ne frigeſcant ſuppoſito: ſportula celebret̄. i. frequētet̄ a diuitib᷒ per ſeruos ⁊ cliētes. vñ aduertendū in prima Satyra dictū eſt: ſportulaꝫ eſſe portionē centū quadrātū que in ſportula aſſeruabant̄: vt darētur cliētib᷒ poſtq̄ ſalutauerāt: ſed domitianus inſtituit pro illis centū quadrātib᷒ cenā rectā dari quā diuites per ſeruos afferri curauerāt: vt hic narratur: dicit ergo centū cōuiue ſup. ſunt vnius diuitis ſportulā dantis. i. cētū petūt per ſeruos ſportulā ⁊ queq́ꝫ cōuiuarū ſeu petentiū ſportulā ſequit̄ ſua culina. i. ſupellex qua opus eſt ad culinā. i. coquinā obſoniorū: vt calida reportent̄. Corbulo. i. vir fortiſſimus qualis erat domitius corbulo: vix ferret. i. portaret tot ingētia. i. valde magna vaſa: ⁊ tot res īpoſitas capiti ſuo vel ſeruuli quas ipſe ſeruulus puſillo ſcꝫ corpore portat vertice recto. i. erecto ne ſcꝫ effundant̄ iura: ⁊ vētilat. i. vēto inflat ignē curſu. i. currēdo: ignem dico ſuppoſitum leberi aut paropſidi. hoc eſt vaſculo in quo obſonia ſunt. Tunice illi᷒ ſeruuli ſarte. i. cōſute mō. i. pauloante vt honeſtior appareret: ſcindunt̄. i. dilacerant̄ ab alijs premētibus ⁊ ſtipantibus abies. i. talis arbor vcꝫ ſapinus qua ad cōſtructionē edificioꝝ vtunt̄: coruſcat. i. reſplendet longe ⁊ hoc ſarraco. i. vehiculo firmiſſimo veniēte: atq́ꝫ altera plauſtra (ergo ſarracū ꝗ̄ plauſtrum) vehunt pinum: arborem prelongam: ⁊ huiuſmodi arbores nutāt: id eſt extremitate ſua ſicut homines capite motum annuenti faciūt: ⁊ minantur populo. Nam ſi axis. i. currus: ſed tamen primum

Sarracū. Plauſtrū. Liguria. Aia quid. Patelle. Strigilis. Stringo. Guttus. Porthme᷒ Inferorū ſermo. Pſice ancilla. Trenarus Charōtis ſtips. Auaritia īter mortuos. Aſcenſius.

axis:qui portat saxa ligustica.i.de liguria procubuit.i.prostratus est ꝛ infractus ꝛ fudit mōtē.i.saxa ingētissima instar montis:inuersum.i.per agmina turbarū.quid superest.i.reliquum est de corporibus q.d.nihil qꝛ obteruntur in minutum puluisculū:quis inuenit.i.inuenire potest mēbra:quis ossa.q.d.nemo:omne cadauer vulgi obtritū a saxis perit.i.euanescit aut ad nihilum tendisse videtur.more aie:i.spiritus vitalis.quia Juuenalis separat animā ab animo vult eñi animū esse omnibus animātibus animā solis hominibus.Quia si vmbritius.animū intelligit.dic cōparationē in hoc stare ꝙ sicut anima hoīs sic oppressi licet nō redigaꝛ in nihilū non tñ apparet.sic ꝛ corpus ei⁹.vel loquiꝛ ꝑm epicureos docētes animā perire cū corpore:sed istud nō placet:qꝛ iā dicet sic oppressum apud inferos sedere in ripa orantē vt trāsuehatur.Domus.i.familia:sed poteris dubitare cuius sit familia an diuitis ꝗ seruuꝫ emisit an ipsius serui.Videꝛ ꝙ diuitis:qꝛ dictū est ꝙ infelix seruus portat tot vasa:nimirū dñi.ꝛ ita videtur ꝙ domus ipsius diuitis expectans aduentū sportule paret vasa ad eā recipiendā.Veruntamen qꝛ dicit patellas per diminutionē ꝛ ꝙ bucca nō folle excitat foculū non focum:manifestū est ꝙ de serui domo loquitur:qꝛ diuitū domus non sunt sine igne.Capit aūt foculū pro paruo igne continēs pro cōtento.Ad illud autē qδ diximus:seruū emissum a diuite ꝛ ita aduentū eius expectari:duplex est responsio:aut qꝛ partē sportule clientuli domū suā referre solebant:aut qꝛ de alio nunc loquiur:dictū eñi est ꝙ centū erant conuiue inter quos erant ꝛ clientes sportulā pro se petentes.nam ea clientibus debebatur horum ergo vnum dicit nunc oppressum ꝛ domū eius aduētū expectare.ordo igitur est domus.i.familia illius cuius cadauer contritū est existens secura.i.sine cura ꝛ anxietate nihil sciens de morte eius iā lauat patellas:quibus excipiat sportulā aut partē eius ꝛ excitat.i.viuificat bucca.i.inflatura oris foculū.i.paruū ignē:ꝛ ipa domus:sonat.i.resonat.strigilibus.i.instrumētis illis curāde ꝛ stringēde cutis in balneis:vnctis.i.oleo perfusis:ꝛ cōponit.i.suo ordine ponit lintea:quib⁹ madida corpora siccentur.et hoc gutto.i.vasculo ex cornu vñ guttatim oleū distillabat.existēte pleno sup.olei hec.i.huiusmodi ministeria properātur.i.properanter fiunt:varie inter pueros.i.inter domesticos vt filios eius.at.i.sed ille veꝫ cliens cuius cadauer sic contritū ꝛ insepultū est.sedet in ripa acherontis aut stygis petēs traduci:sed nō traducēdus:qꝛ quorū corpora insepulta sunt centum errant annos.vt dicitur.vj.Eneid.et ipse nouitius.i.de nouo accedens horret.i.cū horrore expectat tetruꝫ.i.terribilē ꝛ immanē:porthmea.i.portitorē seu transuectorē charonta scꝫ:de quo Verg.in.vj.Enei.Portitor ille charon ꝛc.nec sperat alnum i.cymbā aut scaphā ex alno arbore in aquis plurimū durāte.gurgitis cenosi.i.lutosi ꝛ immūdi.nec habet trientē.i.quartā partē assis quē porrigat ore ipsi charōti.ꝛ ideo solebant mortuis sub lingua trientē ponere pretiū trāsuectionis.Et hec ex gentilitate potissimū egyptiaca conficta sunt.Videꝛ autē poeta potissimū respicere ad verba Vergiliana sexto Eneid.vbi innuitur ꝙ insepulti nō traducātur ad vlteriorē ripā.vtpote ꝗdiu anime corporibus essent obnoxie.dicit eñi sic sybilla ad eneā.Anchisa generate:deū certissima proles.Cocyti stagna alta vides stygiāꝙ paludē.Dij cuius iurare timent ꝛ fallere numen.hec oīs quā cernis inops inhumataꝙ turba est.Portitor ille charon:hij quos vehit vnda:sepulti.Nec ripas datur horrēdas nec rauca fluēta.Trāsportare:priusꝙ sedib⁹ ossa quierūt.Centū errant annos volitantꝙ ac littora circuꝫ.Tū demū admissi stagna exoptata reuisus ꝛc.Ubi seruius dicit ꝙ ideo centū errant annos:qꝛ illi sunt legitimi humane vite.Qδ aūt exponit inops.i.sine pulueris iactu:non ab oībus accipitur.Nam sunt qui accipiant inopem eū dici quē Juuenalis hic dicit qui nō habet quē porrigat ore trientē.Hec autē oīa de humanatione corporū ꝛ de exequijs persoluēdis.humana pietas excogitauit:ne ferarum more insepulta iacerēt hoīm corpora:quā rem auxit:gētiliū quoꝙ superstitio.

*Apellatione teste itelligim⁹ omnia fragmēta vasoꝝ fictiliū vtpote sexie vrceoli:vrne tegule.Et id genus:ipaꝙ etiā vasa integra:vt illud.picteꝙ icūbere teste.Testas ēt dici m⁹ cōchas pisciuꝫ:vñ Plini⁹ Solertia ē in aniñostrea rū testis se cōdere.

Mācinel.

Jgnauus.

Peluis.

Otho ꝗd noctu.

Nero quid noctu.

*Pelues vasa ꝓpria sunt ad lauādos pedes vt docet Varro.Verū hic ꝓ quocunꝙ vase poniꝛ

Achillis luctus.

¶Qδ spaciū.s.est.Curta fracta.Ignauus inept⁹ inutilis nō aptus īdustriē.nā industrios gnauos dicim⁹.Tot facta.mort[ꝫ] gña sunt.Effūdere pelues:emittere solū qδ in vasis est.peluis autē ꝗsi pedeuis a pedū lauatiōe.vt scribit Varro.Ebri⁹ ac petulās noctis picula in vrbe ostēdit.Trāqllus de othone sic ait.ferebaꝛ vagari noctibus solitus:atꝙ in validū quēꝙ obuiorūꝫ vel potulētū corripere ac distēto sago impositū in sublime iactare.de nerone quoꝙ sic prius scripserat post crepusculum statim accepto pileo vel galero popinas inibat:circūꝙ vicos vagabatur ludibundus nec sine pernicie tamen siquidem redeuntes a cena verberare ac repugnantes vulnerare cloacisꝙ demergere assueuerat.tabernulas etiam effringere et expilare:ac sepe in eiusmodi rixis oculorum et vite periculum adijt.Petulans.audax temerarius improbus.Legētis amicum pelide.De hoc ita Homerus libro vltimo iliados.Carpiꝛ alta quies:virum sed luget Achilles.Patrocli exitiuꝫ:nunc huc nunc vertitur illuc.Et nunquam dulci declinat lumina somno.Patroclum cupit ac defunctū robur amici.Crudeles fundēs lachry-

¶Respice nunc alia:ac diuersa pericula noctis:
Quot spacium tectis subliminibus:vnde cerebrum
Testa * ferit:quoties rimosa et curta fenestris
Vasa cadant:quanto percussum pondere signent
Et ledant silicem:possisꝙ ignauus haberi,
Et subiti casus improuidus:ad cenam si
Intestatus eas:adeo tot fata:quot illa
Nocte patent vigiles te pretereunte fenestre.
Ergo optes:votumꝙ feras miserabile tecum.
Ut sint contente patulas effundere * pelues.
Ebrius ac petulans qui nullum forte cecidit
Dat penas:noctem patitur lugentis amicum
Pelide:cubat in faciem:mox deinde supinus.
Ergo non aliter poterit dormire:quibusdam
Somnum rixa facit:sed quamuis improbus annis
Atꝙ mero feruens cauet hunc:quem coccina lena

Vitari iubet: et comitum longissimus ordo.
Multum preterea flammarum atq3 enea lampas.
Me quem luna solet deducere: vel breue lumen
Candele: cuius dispenso et tempero filum:
Contemnit: misere cognosce proemia rixe
Si rixa est vbi tu pulsas: ego vapulo tantum.
Stat contra: stariq3 iubet: parere necesse est.
Nam quid agas: cum te furiosus cogat: et idem
Fortior vnde venis exclamat: cuius aceto?
Cuius concha tumes? quis tecum sectile porrum
Sutor et elixi veruecis labra comedit?
Nil mihi respondes? aut dic aut accipe calcem.
Ede vbi consistas in qua te quero proseucha.

mas: haud immemor ille. Quāvarios secū casus belliq3 furores pertulit: z rapidos scopulosa per equora fluct9. In latus. Interdū iacet. interdūq3 supino Corpore nūc heret vultu tuū surgit et alti. Anxius ad littus maris errat et oia versat. Improbus: temerarius seuus. Annis pp̄ter annos in quib9 mali non puniunt: vel q2 iuuenis est. Coccina. Coccos ruber d2. Coccinos granū z coloris genus purpurei. s. grano infecti. Pli. lib. xxij. ca. iij. Coccū herbā scribit esse ex qua granis imperatoria paludamēta inficiant. Lena. vestimētum militare qd̄ supra oia vestimenta sumit. Autore Marcello. Ver. li. iiij. Tyriaq3 ardebat murice lena. Designat autē Iuue. tribunū. qui armatus vrbem custodiebat. Atq3 enea lāpas: vel z Enea lāpas: vti est in antiquis. i. cādelabrū. Pli. lib. xxx. de cādelabris. Nec pudet tribunū militū ea salarijs emere cū ip̄m nomē a cādelarū noie impositū appareat. Cui9 filū. i. lineū lignu3 patet tenuē cuius pauper esse. Dispenso. Distribuo. Cognosce proemia rixe: q2 proemia legat meli9 est z magis conueniēs sequētibus. Quod autē principiū latine vel exordiū dicit: greci vident proemiū nominasse inquit Fabius li. iiij. vbi etia3 scribit q2 proemiū dictū est siue q2 emecantus est et cithare di pauca illa que anteq̄ legitimū carmē inchoēt emerēdi fauoris gratia canūt: proemiū cognominauerūt. Oratores quoq3 ea q̄ priusq̄ causa3 ordinatur ad cōciliādos sibi iudicū animos preloquunt eadē appellatione signarunt: siue q2 emos grece via appellatur: id qd̄ ante ingressum rei ponitur: sic vocare est institutū. Conche: conchis viridis faba est: quam hodie vt aiunt neapolitani c in s vertentes: dicunt gongulam: quā cōdiunt nūc porro nunc cepe addito pipere aut cumino alij anethu3 miscent. cibus sane rusticanus est: difficilisq3 materie. De hac Mar. li. vij. in papillum ait. Et bene si cenas conchis inuncta tibi est. i. sine oleo. Et li. xiij. Si spumet rubra cōchis tibi pallida testa Lautorū cenis sepe negare potes. Sectile porrū qd̄ leuiter secari et findi pōt: sectiuo porro autoritatem dedit princeps nero vocis gratia ex oleo estatis mēsium omnibus diebus. autor Plinius li. xix. Est et aliud genus in capita excrescens. Veruecis labra. olim enim veruecinū caput inter alia munera mittebatur. Mar. li. xiiij. de capite arietino. Mollia phryxei secuisti colla mariti. Hoc meruit tunicam qui tibi sepe dedit Proseucha: proseucone oro adoro: pp̄rie deū. inde proseuche oratio que ad deū fundit. quasi pros che qm̄ attentione opus sit. pseccho em̄ attēdo itēdo adhibeo signat. ponit p domo pauperū vbi eleemosynas petunt.

Coccos. Coccinos. Lena. Cādelabrū Tribunus militum. Proemiū. Conchis. Porrum. Proseucha Proseuce.

Ascensius.

¶ Respice nūc alia. Recitat alia incōmoda ciuitatis Romane: presertim tempore nocturno quo ex altissimis fenestris deijciunt sepe in capita trāseuntiū testas ac pelues plenas immūditiarū et quādoq3 ipsas testas. Preterea discurrūt petulātes z ebrij quēlibet molestantes z percutiētes nisi magistratus fuerit abs quo abstinēt: quātūuis ebrios ac improbos se simulent. Ordo est. Respice nūc alia ac diuersa pericula noctis: respice. s. qd̄. i. quale z q̄ altum sup. est spaciū sublimib9 tectis. vnde. i. e quibus testa i. vas terreū z patens deiectū cū immūdicijs ferit. i. incutit cerebrū transire volētiū respice in quā quotiēs vasa rimosa. i. fissa. z curta. i. fracta quib9 pars est ablata: cadant sup. de fenestris: z quāto pōdere signent z ledant silicē. i. lapidē durissimū in pauimēto platearū. tu possis haberi ignauus. i. inutilis ad salutē tuā. z ad debitū op9 negligēs z improuidus subiti casus si eas ad cenā intestatus. i. priusq̄ testamentū feceris: adeo. i. intm̄ sup. tot fata. i. genera mortis vel vie tibi ad mortē parate: quot fenestre vigiles. i. vigilātiū patēt. i. aperte sunt. te p̄tereūte. i. qn̄ tu p̄teris. Ergo optes sup. merito z feras tecū votū miserabile. i. desideriū miser: vt sup. fenestre: h̄ ē q̄ sūt illic vbi patēt fenestre sint ptēte. effūdere. i. effūdēdo euacuare pelues patulas. i. āplas z capaces. z sup. nō deijcere ēt ip̄as testas fissas aut fractas. Ebri9 aut petulans. i. lasciuiēter vnūquēq3 molestās: q̄ nullū. i. nō vllū: q̄ nō cecidit. i. pcussit forte vllū: dat penas i. se tormētat. z patit noctē pelide. i. Achillis qui erat fili9 pelei: lugentis amicū: sc3 patroclū. i. talē noctē habet qualē achilles dicit habuisse libro vlti. iliados apud Homeru3. audita morte patrocli amici sui charissimi cū quo apud Chironē educatus fuerat. Is em̄ audita morte eius cupidus vindicte nō potuit quiescere: sicut nec petulās qui nullū percussit pōt quiescere pp̄ter desideriū future noctis qua aliquē percutiat. vn̄ dicit q2 talis cubat. i. psternit se. nūc. i. aliqn̄ in faciē z deinde mox. i. paulopost. cubat supinus. i. faciē sursu3 habēs: ergo nō poterit dormire aliter q̄ per malū alteri9. q2 rixa facit quibusdā somnū: sed q̄uis sup. sit improbus annis. i. propter iuuenilem etatem que imperita rerum et improba est. et feruens mero: id est vino puro. tamen supple cauet. i. euitat hunc. i. eum quem lena: id est chlamys coccina. i. purpurea. iubet vitari. z quem lōgissimus ordo comitum: id est comitantiū et preterea quem multum flammarum: z lampas. id est candelabrum: erea. i. ex ere corinthio factum sup. iubeat vitari: sed contemnit me. i. pauperem vt ego sum quem luna. i. claritas z splendor: lune solet deducere vel breue. id est modicum lumen candele: cuius scilicet candele: ego dispenso. i. distribuo et tempero filum quod in medio est. ne cito consumat quod in circuitu est. Cognose proemia. i. preludia exordia et incitamenta rixe. si quidem rixa est supple dicēda. vbi in quā tu. i. aduersarius meus quisquis est pulsas. i. percutis me. z ego vapulo. i. percutior tantum z non percutio: quasi dicat nō est proprie rixa que

inter litigātes ⁊ equaliter se defendentes est:sed magis violenta oppressio ⁊ degrassatio si tamē rixa di-
cenda est accipe eius inceptionem.ille improbus stat cōtra sup.tc.i.opponit se tibi ⁊ iubet stari.i. vt ste
tur a venientibus:necesse est parere.i.obedire.nam quid agas .i. agere debeas aut possis cū furiosus
⁊ idē fortior te cogat.q.d.nō possis aliud facere ꝙ obedire.exclamat vn̄ venis. cui⁹ aceto tumes .i. vbi
cū miseris bibisti vinū accetosum:cuius conche.i.faba viridi.tumes quis sutor calciamētorū aut vesti
mentorū veterū:comedit tecū porrum sectile.i. diuisum ⁊ sectum nō capitatum qđ minoris est ꝙ capi
tatum:⁊ labra veruecis.i.arietis castrati elixi.i.bulliti.qui cibus vilis est ⁊ miserorū.Nil mihi respon-
des.:Aut dic sup. qđ peto aut accipe calcē.i.ictū calcanei.ede.i.loq̄re dic expresse:vbi cōsistas.i.habites
in proseucha.i.in quo tugurio ego quero.i.querere debeā te si opus esset opera tua. Nō absurduꝫ esset
si proseucham acceperis pro domo in qua deo seruitur:sed occulte sicut iudei ⁊ christiani tunc tempo
ris proseuchas.i.secreta oratoria habebant et vtrorūq; religio despectui Romanis erat.

¶ Dicere si tentes aliquid:tacitusue recedas
Tantūdem est:pariter feriūt:vadimonia deinde
Irati faciunt:libertas pauperis hec est.
Pulsatus rogat:⁊ pugnis concisus adorat:
Ut liceat paucis cum dentibus inde reuerti:
Nec tamen hoc tantū metuas:nam qui spoliet te
Non deerit clausis domibus:postꝙ̄ omnis vbiq;
Fixa cathenate siluit compago taberne.
Interdum ⁊ ferro subitus grassator agit rem
Armato quoties tute custode tenentur:
Et pontina palus:⁊ gallinaria pinus.
Sic inde huc omnes tanꝙ̄ ad * viuaria currunt.
Qua fornace graues:qua non incude cathene:
Maximus in vinclis ferri modus:vt timeas:ne
Uomer deficiat:ne marre:* et sarcula desint.
Felices proauorum atauos : felicia dicas
Secula:que quonda sub regibus atq; tribunis
Uiderunt vno contentam carcere Romam.
His alias poteram ⁊ plures subnectere causas:
Sed iumēta vocant:⁊ sol inclinat:eundū est.
Nam mihi commota iādudum mulio virga
Innuit:ergo vale nostri memor:⁊ quotiēs te
Roma tuo refici properantem reddet Aquino:
Me quoq; ad eluuiam Cererez: vestramq; Dianā
Conuelle a Cumis : satyrarum ego:ni pudet illas:
Adiutor:gelidos veniam caligatus in agros.

¶ Uadimonia. fideiussiōes ne postea offenderentur.Taberne.caupone: vel apothece.taberna a tabulis đr.Grassator.grassari latrones dicunt vias obsidentes vt scribit Festus.Pōtina palus hec antiquo in latio est.plini⁹ eñ li.iij.sic ait.A circeis palus pōtina est. quem locum.xiiij.vrbium fuisse Mutianus ter cōsul prodidit.Iuuena.autem latronum fuisse sedeꝫ ostēdit per eam eñ paludem Appia via tēdebat. nam multa insunt vestigia vt vidim⁹. Gallinaria pin⁹ Stra.li.v.de sinu cumano sic ait. hocq; in sinu fructicosis virgultis frequēs ⁊ arborib⁹ silua est: multis porrecta stadijs aquarū īdiga ceterū fabulosa : quā gallinariā vocāt siluā hic Sexti Pōpeij Classis prefecti pyratica struxere nauigia qua tēpesta te siciliā a romano desciscere fecit ipe-rio.hec ille.Est ⁊ loc⁹alter ad gallinas dictus in villa cesarū fluuio tyberi imposita iuxta nonum lapidē via flaminia:vt late ostēdit Pli.lib.xv.c.xxx.Pinus p silua dixit.ibi eñ Pinus fuisse credendū:cuꝫ vt Stra.ait:in ea Sexti Pompeij pyratica nauigia struxerint. Huc in vrbē.Uiuaria.de viuarijs:apiarijs leporarijs piscinis ⁊c.videto Gellium li.ij.c.xx . Qua fornace.latronū copiā ostēdit.Qua nō incude: nō scꝫ fiūt q.d.vbiq;:⁊ tamē nō satis est oīno eñ fures multiplicātur.Idē quoq; hac tēpestate Rome accidit. Modus.mēsura.Marre.sappe instrumēta rusticorꝫ Columella.Tū penitus marris erade reviscera matris.Ne dubita.Sarcula instrumēta agricolarū a sarrio .i. purgo.vel vt ait Uarro:a cernēdo ac sartiēdo.Proauorū atauos. Auus est patris matrisq; pater: proau⁹ est aui pr̄. Abau⁹ est proaui:pr̄ni aut materni pr̄ atauus est abaui vel abauie pr̄. Tritauus ē ataui pr̄:vltimū cognatiōis nomē est.De ijs oīb⁹autor est Paul⁹.ff.de gradib⁹. Proauorū cognatio ita se hꝫ pr̄.Auus:proauus:abauus:atau⁹: tritauus.Tribunus:tribuni creati sunt.xvj.anno post reges exactos.Dum eñ plebs a senatu et cōsulib⁹ premeret.tūc ipsa sibi duos tribunos quasi ꝓprios iudices ⁊ defensores creauit aduersus iniurias nobilitatis:qđ quidē Liuius li.ij.edocet.Illi ṽo tres collegas sibi creauerūt.Uno nō eñ tot vigebāt latrones ⁊ scelerati.Carcere.Liui⁹ li.j.de Luco Mar.sic ait Carcer ad terrorē increscētis audacie media vrbe imminēs foro edificat.Iumēta.iumentū a iūctu đr autore Uarro.columella ṽo in ꝓlogo li.vij.scri. iumēta nomē a re retraxisse ꝙ nostrū laborē vel onera subuectādo vel arando iuuarent.Aquino in via latina aquinū magna ciuitas est.iuxta quā Melpis flumen labit.Stra.scribit.li.v. Eluinā cererem a fonte nō lōge ab aquino sic dictā existimo . adhuc eñ ab incolis eluinus fons appellat apud quē ⁊ templorū vestigia:q̄ quidē ⁊ cereris ⁊ Diane putant fuisse.Pli.iij.c.xiiij.scri.esse in piceno eluinū flumē: sed nō ad rē.Satyrarū adiutor Laertius scribit nō defuisse qui Socratē iuuisse Euripidē existimauerint. vnde Mesilochus ait phrygib⁹.Nono Euripidis poemati ⁊ Socratē ligna ministrasse. Euripidis recens phryges est fabula.Sarmenta cui supponit ⁊ Socrates prudens.

Manci.
Grassari.
Pontina. Palus.
Gallinaria pinus.
* Uiuaria dicūt loca vbi aīalia habent ad saginam.
* Modus p copia aliqñ vt h̄ loco ponitur Plau.i Aulu.Agri reliq̄t ei non magnum modum.
Tribunus
Carcer in vrbe.
Iumentū.
Aquinum
Melpis flumen.
Euripidis socrates adiutor.

¶Dicere si tētes.ꝓsequit̃ inceptū.Ordo est.Si tu tētes.i.coneris aliqd dicere.ve ꝑ vel: recedas tacit⁹ Ascēsius.
i.tacēs.tantūdē est.i.in i dē reddit.feriūt eñ sup.tales pariter.i.vniformiter dicentē vel tacentē:dein-
de.i.postq̄ te ꝑcusserūt ipsi irati.i.simulātes se iratos faciūt vadimonia.i.vadē abs te poscūt priusq̄ si
nāt te abire:ꝓ iniuria quā te dicūt sibi intulisse.hec est libertas.i.liberū ius:pauperis.quō gaudet i ci-
uitate Romana paup.q̄ ipse pulsatus rogat.⁊ ip̄e cōcisus.i.cōfusus ⁊ cōcussus pugnis. adorat.i.sup-
plex precat̃.vt liceat sibi inde.i.ex eo loco reuerti cū paucis dētib⁹:ceteris.s.excussis. Nec tñ tu metuas
tm̄ hoc.i.ꝑcuti.Nā nō deerit immo p̄sto erit q̄ spoliet te:clausis domib⁹.i. postq̄ dom⁹ meritorie sunt
clause:⁊ postq̄ ois cōpago.i.cōpactio cōglutinatio ⁊ ex asserib⁹ clausura taberne.i.apothece vt dicunt:
vel caupone:cathenate.i.cathena munite:fixa.i.firma.siluit.i.silentiū fecit vbiq̄. Grassator.i.violētus
obcessor agit rē.i.latrociniū immo homicidiū suū interdū:⁊.i.etiā ferro.i. armis ferreis : quotiēs pa-
lus pōtina q̄ est in antiquo latio ⁊ pinus.i.silua pinoꝝ gallinaria:sic dicta q̄ loca sunt insidijs latronū
apta:tenent̃ tute.i.tutos faciētes q̄ trāscūt custode armato.Sic oēs latrones currūt inde.i.ex illis lo-
cis.huc.i.Romā tāq̄.i.sicut ad viuaria loca victū abūde sufficiētia.sunt eñ vbi nutriunt̃ queuis aialia
ad victū spectātia.siue in aquis siue in terris.Nā in sequēti saty.dicet̃. depastūq̄ diu viuaria Cesaris.
Uerūtamē.M.Uarro apō Au.Gelliū dicit q̄ villatice pastionis tria sunt genera. Ornithones Lepora
ria piscine.Ornithones oim volatiliū.Leporaria oim gressibiliū nō solū lepoꝝ:⁊ ea nūc viuaria appel-
lam⁹:s3 docti olim roboraria dicebāt a tabulis roboreis qb⁹ septa erāt.piscine nūc q̄ pisciū sunt. Ap-
piaria q̄ nūc dicunt̃ loca in quib⁹ siti sunt aluei apū:s3 Gelli⁹ negat apō eos q̄ incorrupte locuti sunt.
illud vocabulū reperiri.Qua fornace ⁊c.Or vt dictū est Romā latrones cōcurrūt q̄ plurimi sunt: dicit
tot cathenas fieri oportere vt merito timeas ne ferrū desit instrumētis rusticis fabricādis. vñ dicit fe
lices fuisse priscos Romanos q̄ viderūt Romā cōtentā vno carcere:nō q̄ detestet̃ copiā cathenarū aut
custodiarū noxioꝝ:sed vim ⁊ abūdātiā maloꝝ ꝓ quib⁹ eas fieri expedit.deinde cū iā aduenerit mulio:
vale dicit Iuue.⁊ ita saty.ꝯcludit̃.Ordo est.Qua.i.in qua fornace ⁊ qua incude.i. ferro duriore sup qō
aliud cudit̃ graues cathene nō sup.fiūt.q.d.in nulla.Uñ maxim⁹ modus.i.maxima mensura ferri est
sup.i vinclis.i.vinculis faciēdis ita sup.vt timeas.i.quiuis merito timeat:ne vomer pars ferrea ara-
tri qui terrā vomit ⁊ ne mare ⁊ sarcula instrumēta quib⁹ terra fodit̃ ⁊ colit̃:desint sup.agricolis.tu di-
cas atauos.i.penultimos aui noīe appellādos:pauoꝝ.i.auoꝝ esse felices ⁊ illa secula esse felicia q̄ vide-
rūt quosdā sub regib⁹ atq̄ tribunis hoc est cōsulib⁹ Romā esse cōtētā vno carcere. Ego poterā his iā
dictis causis subnectere.i.subsequēter apponere alias ⁊ plures causas:quare.s.discedā:s3 iumēta que
trahūt rhedā rerū mearū vocāt sup.me hoc est:q: p̄cedūt significāt mihi q̄ seq̄ debeā:⁊ sol inclinat sup.
se eūdū est.i.ire op3.Nā mulio.i.rector mulorū innuit.i.significat mihi iādudū.i.iā⁊ paulo prius virga
i.flagello muloꝝ cōmota.i.quassato:ergo o Iuuenalis vale existēs memor nostri:⁊ quotiēs Roma red
det.i.restituet quasi debitū aqno tuo.i.patrie tue te ꝓperātē.i.festinātē refici.i.recreari:ꝯuelle.i. cōpel
le ⁊ abstrahe a loco grato vtpote a cumis q̄3.i.etiā me ad cererē eluinā.i.ad tēplū cereris eluine a fon-
te eluino sic dicte q̄ ab aluendo dictus putat̃ q̄ illic eluerent̃.i.purgarent̃ et ad vestrā dianā.i. quā vos
aquinates colitis in luco minturnensi ego adiutor satyraru3.i.adiuturus te satyras scribere.ni.i.nisi
pudet sup.scribere illas veniā caligatus in agros gelidos.i.frigidulos ⁊ ideo caligatus.

¶Satyra quarta.

¶Argumentum satyre quarte.
Quarta quidem Crispinum odit cal-
uumq̄ Neronem.

Ecce iterum Crispinus adest mihi se-
pe vocandus
Ad ꝑtes mōstrū:nulla v̓tute redēptū
A vitiis : eger solaq̄3 libidine fortis
Delitias vidue tm̄ aspnat̃ adulter.
Quid refert igitur quātis iumēta fatiget
Porticibus:quāta nemorum vectetur in vmbra:
Iugera quot vicina foro:quas emerit edes:
Nemo malus felix:minime corruptor:⁊ idē
Incestus:cū quo nuper vittata iacebat:
Sanguine adhuc viuo terrā subitura sacerdos.

Ecce iterū.pria etenī saty.di
xerat.Cū ꝑs niliace plebis
cū verna canopi crispinus
⁊c.Ecce iterū cripin⁹ adest
mihi sepe vocād⁹. adest le-
gi in antiqs codicib⁹.Ecce.de ecce pti
cula sic ait asconi⁹ li.ij.verrinarū.Ec-
ce aūt ꝓpriū h̓ ciceronis ē i reb⁹ iproui
sis.qō cū cura Uergi.⁊ legit ⁊ trāstulit
vt ecce aūt gemini a tenedo ⁊c.Ad par
tes.ad satyras q̄ sunt opis ꝑtes.Egēs
debilis.Uidue.tm̄ ꝑ id voluptate du-
ctū ad libidinē ostendit. cū egestate vt
multi alij:nō cogeret̃.Martia.li.xj.ad
caridemū nūc sectaris anus o quātū
cogit egestas. Illa fututorē te caride-
me facit.Quid refert.ꝓdest:q.d.nihil.
q: mal⁹ est hinc felix esse nō pōt.Porti
cib⁹ solebāt prisci in domib⁹ gestatio-
nes habere in quib⁹ gestarent̃.habere
itē ⁊ hortulos oblectationū grā. Ince
stus.cest⁹ cingulū d̓r veneris quo vtit̃
ad honestas nuptias.hic icestū d̓r q̄ a
sacrato illo veneris cingulo nō fuerit
vinctū.autor est Lactāti⁹ li.ij.the. In-
cestū vt inq̄t Serui⁹ li.vj.eñ.ibi:icestat
funere classem.i.polluit.est q̄cūq̄ pol-
lutio.Terrā subitura sacerdos. Uesta
le3 ei icesti dānatasa numa pōpilio vi
uas suffodi istitutū ē.vt plu.oñdit ⁊ Diony.li.ij.lati⁹ tm̄ ista dixim⁹ i ode Hor.ij.ibi ei de vestalib⁹ mlt̃a.

Ascēsius.
Manci.
Ecce.
*Crispi-
nū egypti-
u3 ex serui
li cōditiōe
ad questrē
dignitate3
domitiani
indulgen-
tia ꝓuectū
vt flagitio-
sum spur-
cissimūq̄
hoiem Iu
ue.vbiq̄ la
cerat:ꝯtra
Martia.
semꝑ adu-
lando lau-
dat. Sic
placitū vi-
deas semꝑ
crispine to
nātē nec te
Roma mi
nus q̄ tua
memphis
amet.
Cestus.

Ascēsius.

Ecce iterū Crispinus adest. In hac quarta satyra: vt calderinus scribit. poeta accusatur⁹ Domitianū crudelitatis gule ꝛ auaritie a Crispino ordit: in quo ꝛ principē notat: nā Domitianus incestū virginū vestaliū (vt scribit Trāquill⁹) varie ꝛ seuere coercuit. Papi. pulchri⁹ an tacita vigilet face troicus ignis Atqꝫ exploratas iaꝫ laudat vesta ministras ꝛc. tū Crispino adultero notissimo ꝛ virginis vestalis stupratori ignoscebat. Tendit aūt pricipal'r satyra in adulatores pniciosissimos ad quos tāxādos iucūde iducit epulū ex rhōbo factū: qꝛ vero semel Crispinum notauerat in. j. saty. cū diceret: verna canopi: posset q̄s dicere ꝙ nimis auide in eū inuehat: iō dicit poeta ꝙ vitia ei⁹ meruerūt vt sepe notet ꝛ rephēdat cū ꝟtutis nihil: vitioꝝ habebat plurimū. ¶ Ordo est. ecce. q. d. vide quō ex iprouiso nō q̄rēti nec de eo cogitāti crispin⁹ adest. i. occurrit mihi scripturo satyrā iterū. i. secūdario: qꝛ semel de eo scriptū est. Alij legūt ꝛ est sic. ecce crispin⁹ iterū sup. occurrit et est vocādus sepe mihi. i. a me ad ptes sup. operis mei. i. ad satyras existēs mōstrū nō redēptū a vitijs: quoꝝ seruit⁹ pessima est. qꝛ q̄ facit pctm̄ seru⁹ est pcti. vlla ꝟtute: ꝛ ergo mōstrū: qꝛ mōstrū est nullā ꝟtutē habere quā vitijs opponas. existēs itē eger. i. imbecillis ꝯ vitia: sꝫ fortis sola libidine: qꝛ magnanimitatē pre se fert i libidine: nā ipse adulter aspnat tm̄ delitias vidue quas q̄ paupes sunt q̄st⁹ gr̄a sectātur. hꝫ ergo i libidine h' fortitudinis ꝙ ipsa libido nō vicat ab auaritia. Poti⁹ vestales formosas ꝛ iuuēculas q̄ viduas etiā diuites: vn̄ lucrū habere posset sectat. Quid igit refert. i. quid ad rē facit. i. ad hoc vt bon⁹ ꝛ btūs sit q̄ptis. i. q̄ magnis ꝛ q̄ lōgis porticib⁹ fatiget iumēta dū ab eis vehit ꝛ i quāta vmbra nemoꝝ. i. arboꝝ i hortis voluptuosis cōcitarū: q̄ q̄dē horti tā magni sunt vt nem⁹ facere videant: vectetur. i. frequēter vehat ꝛ quot iugera. i. q̄t iugerū fundos emerit: vicina foro ꝛ ita i eo loco vbi charissima sunt: ꝛ q̄t edes emerit sup. vicinas foro. q. d. nihil. qꝛ nemo mal⁹ ē sup. felix ꝛ si nemo mal⁹ felix ē mime sup. felix ē. i. nullo mō. est ei aduerbiū negādi sꝫ mimū suplatiuū a parū aut puū vn̄ q̄ mime felix ē. felix nō est. Qui mimū: felix q̄dē est: sꝫ i mimo gradu. mime igit felix est corruptor sup. ꝟginū ꝛ idē. i. etiā icestus. i. corruptor vestialiū. i. monialiū. cū q̄ sacerdos vittata. i. monialis dee veste cōsecrata: ꝛ vittis ac velo ornata: iacebat nup. i. abhic cōplures dies: cū sup. adderet a q̄busdā aut aliq̄d sile (al'r cū nō bn̄ quadret: impfectū tp̄s iā iacuit poti⁹ diceret) vittata iquā sacerdos cū eo iacebat subitura. i. q̄ fm̄ legē subire ꝛ subitrare debeat terrā sanguine adhuc viuo. i. ipsa adhuc exn̄s viuēs. sic ei Numa instituerat.

Manci. Domitiani cēsura.

¶ Sed nūc. s. dictū ꝛ actū est. de factis crispini. s. Judice Domi. vcꝫ. nā legē iuliā i adulteros reuocarat. magistratibus q̄ꝫ vrbanis puinciarūqꝫ presidib⁹ coercēdis tātū cure adhibuit vt neqꝫ modestiores vnq̄: neqꝫ iustiores extiterint: suscepta moꝝ correctiōe licentiā theatralē pmiscua iniq̄tate spectādi inhibuit. Incesta vestaliū ꝟginū a pr̄e suo q̄ ꝛ fratre neglecta varie ac seuere coercuit. Nā corneliā ꝟginē maximaꝫ absolutā dehic lōgo iteruallo repetitā atqꝫ cōuictā defodi iperauit: stupratoresqꝫ virginis i comitio ad necē cedi. Autor ē Trā. Martia. li. vj. ad Domi. etiā ait. Cēsorqꝫ maxie pricipūqꝫ princeps Titio Serioqꝫ. sic est i antiq̄s hi aūt vt dat itelligi eq̄tes erāt vti ꝛ crispin⁹. ponunturqꝫ p q̄buscūqꝫ bonis. Agas. dicas. Quū. qn̄. Dira. dirū ē triste ꝛ ifestū. ꝛ q̄si deoꝝ ira missuꝫ Marcell⁹ scribit. Dirū deorū ira natū inq̄t Fest⁹. Mullū sex milib⁹: postq̄ lasciuie Crispinū dānauit: iā gule arguit. Mullū Macro. sat. lib. iij. scribit Sāmonicū retulisse ꝙ Asini⁹ Celer vir cōsularis mullū vnū septē milib⁹ nūmū mercat⁹ est. In q̄ re luxuriā illi⁹ scli eo magis lꝫ estimare: ꝙ Plin̄. scd̄s tpib⁹ suis negat facile mullū reptū. q̄ duas pōdo libras excederet. At nūc ꝛ maioris pōderis passim videm⁹: ꝛ precia hec insana nescim⁹: hec ille. Plin̄. aūt li. x. ait. Et reliqua nobilitate: ꝛ gr̄a maxima est ꝛ copia mullis: sicut magnitudo modica binasqꝫ libras pōderis raro ad modum exuperās. Barba gemina insigniunt inferiori labro. Nomē eis fenestella a calore mulleoꝝ calciamētoꝝ putat. Mullū octoginta librarū in mari rubeo captū Licini⁹ Mutian⁹ pdidit. Fest⁹ ꝟo ait ꝙ mullei calcei erāt regū albanoꝝ ꝛ post patricioꝝ: a mullendo. i. suēdo dicti. Mull⁹ ꝟo trigla est grecis. Philosophus aūt li. iiij. de aīalib⁹ scribit. mulloꝝ feminas ꝛ maiores esse et viuaciores q̄ mares. Sex milib⁹ i. sex sestertijs. mille eīm nūmos valebat sestertiū vt aiūt. Ut perhibent. vt asserūt assentatores qui Crispinum excusantes dicūt mullū fuisse sex librarū. Cōsiliū. scꝫ emēdi mulli. Precipuā ceram: principalē hr̄ditatis partē. Ulterior. magis vltra ꝛ maior. Magne diuiti. latis specularib⁹. Sene. etiā ep̄la. lxxxvij. sic ait. Nihil mihi videt iā interesse algeat balneū an caleat. Quāte nūc aliq̄s. rusticitatis: dānat Scipionē ꝙ nō in caldariū suū latis specularib⁹ diē amiserat: ꝙ nō in multa luce decoquebat. Plinius autē li. xxxvj. c. xxvj. scribit ꝙ specularis lapis faciliore natura findit in tenues crustas. Et Martia. ait lib. viij. hibernis obiecta notis specularia puros admittunt soles et sine fece diem. operiebantur eīm spe

Cornelia virgo.

Mullus.

Mullei calcei.

Specularis lapis.

¶ Sed nunc de factis leuioribus: et tamen alter
Si fecisset idem caderet sub iudice morum.
Nam quod turpe bonis Titio Serioqꝫ: decebat
Crispinum: quid agas quum dira et fedior omni
Crimine persona est: mullum sex milibus emit
Equantem sane paribus sestertia libris:
Ut perhibent: qui de magnis maiora loquuntur.
Consilium laudo artificis: si munere tanto
Precipuam in tabulis ceram senis abstulit orbi.
Est ratio vlterior magne si misit amice:
Que vehitur clauso latis specularibus antro.
Nil tale expectes: emit sibi: multa videmus
Que miser et frugi non fecit Apicius: hoc tu
Succinctus patria quondam Crispine papyro:
Hoc precium squame? potuit fortasse minoris
Piscator q̄ piscis emi: prouincia tanti
Vendit agros: sed maiores Appulia vendit.

cularibus loca in domo voluptatis gratia: que sic tecta: antrũ appellat Iuuenalis. Tale. vt mullum do nauerit. Multa videmus hoc. scz tempore fieri: ⁊ per Crispinũ ⁊ alios gule causa. Non fecit: scilz gratia gule. Apicius. Seneca de consolatione ad Elbiam matrem hec ait. Apicius nostra memoria vixit qui ⁊ in ea vrbe aliquãdo ex qua philosophi velut corruptores iuuentutis abire iussi sunt: scientiam popi ne professus sua disciplina seculum infecit. Cuius exitum nosse operepreciũ est: cum sestertiũ milies in culinam congessisset: cum tot congia principum et ingens capitolij vectigal singularis comessationes suasisset: ere alieno oppressus rationes suas tunc primum coactus inspexit: superfuturum supra sester tium centies cõputauit: ⁊ velut multa fame victurus si in sestertio centies vixisset veneno vitã finiuit: quanta luxuria erat cui centies sestertiũ egestas fuit: ⁊ qđ alij voto petũt: veneno fugit. Frugi vtilis po steris: q2 se interemit. Succinct⁹ papyro: per id ostẽdit eius inopiã ⁊ cõditionẽ vilissimã. Papyro: papy rus nascit in palustrib⁹ egypti: ex qua nauigia texũtur ⁊ e libro vela tegetesq₃ necnõ ⁊ vestẽ: atq₃ stragula ac funes. Plini⁹ lib. ix. Prouincia. ea proprie extra Italiã dicebat. Plinius in epistolis prouincialis es an Italicus. Et Festus ait. Prouincie appellãtur ꝙ populus Romanus eas prouicit: id est anteuicit.

Apicius.

Papyrius.

Prouincia

¶ Sed nunc de factis ⁊c. Nunc inquit de factis leuioribus crispini loquimur. Maiora aũt erunt quã do de eius dilationibus loquemur quib⁹ optimi viri interempti sunt: que res reipublice magis per niciosa fuit. Possumus quoq₃ sic intelligere vt sit. Sed nunc hoc factum cripini reputatur esse de leuio ribus peccatis nõ ꝙ leue sit: sed quia leue reputat a Domitiano in ipso Crispino: cũ in alio fuisset leta le. Ordo est. Sed nunc loquimur sup. quod potius dicerem ꝙ̃ locuti sumus: quia nõ grauius peccatũ est gulositatis de qua nunc loquitur ꝙ̃ incesti. Loquimur igitur de leuioribus sup. peccatis aut facino ribus crispini locuturi postea de maioribus. Vel sic. sed supple hoc factũ crispini reputat nũc de leuio ribus: ⁊ tamẽ si alter fecisset idem caderet: id est mortẽ oppeteret sub iudice morum: videlicet Domitia no. Dico inquit ꝙ hoc leue reputatur in Crispino. Nam illud quod foret turpe Titio ⁊ Serio: vel Seio vt multi legunt. bonis: id est republica vtilibus equitibus: decebat Crispinum. quid agas: id est quid facias contra: quũ: id est quia ita est ꝙ dira persona Crispini: id est ipse crispinus est fedior omni crimi ne. ⁊ hoc hyperbolice: nã emphatice diceret de crispino ꝙ sit ipsa luxuria aut ipm scelus: sed hyperbola est cũ dicit ꝙ fedior sit omni crimine. Incipit aũt ostẽdere vitia eius. Primũ gulositatẽ dicẽs. ipse cri spinus emit mullũ. i. talem piscem quez vulgo barbionẽ aut barbonẽ dicunt a barba inferioris labri: sed milibus sup. nũmũ: equãtem. i. equiparãtẽ sane. i. certe sex sestertia: que singula mille nũmos con tinent. paribus libris. i. sicut sex milibus emit: que faciũt sex sestertia ita pendebatur sex libris: vt. i. sicu ti perhibent. i. attestãtur assentatores qui loquũtur maiora de magnis. Ego laudo cõsiliũ. i. industriã ⁊ artẽ artificis scz crispini si abstulit. i. callide acquisiuit: sibi tanto munere. i. per tam delicatũ ⁊ magnũ piscem precipuam ceram: id est principalem partem in tabula testamẽti: senis orbi: id est nõ habentis liberos. Dicit aũt laudo pro laudarẽ. ⁊ abstulit ꝓ abstulisset: nisi (qđ mihi vero simile sit) hec verba sint persone introducte respondentis ⁊ dicentis: ego laudo consiliũ artificis siquidem abstulit ⁊c. Et ratio vlterior. i. vtra iam dictam: quare potuit prudenter mullũ tanti emisse: si misit magne. i. prediuiti ami ce. que vehitur latis. i. amplis specularibus supple lapidibus: in antro clauso. i. que latissimã domum aut porticum ad delitias suas solis specularibus lapidibus ornatam habet: sed seclusam a populo vt quietior sit: ⁊ ita videt ab is qui ingredi non possunt a parte que viam publicam respicit aurũ clau sum. ⁊ ita intelligi potest vehi in porticu sua: sicut iam de crispino dictũ est. ⁊ per hoc significat ditissi ma. Respondet poeta. Nil tale expectes. i. nõ debes aliquid tale expectare: quia ipse emit sibi. i. ad gulã suam. Nos videmus multa fieri gratia gule. que non fecit Apicius homo perditissima sui tẽporis gu la: miser ⁊ frugi: aut ironicos hoc dicit. aut miser ⁊ frugi respectu Crispini. aut miser q2 ad inopiam re dactus sibi visus est: cum tamen supra centies sestertium adhuc possideret. ⁊ frugi. i. vtilis his quibus centies sestertium reliquit mortem veneno appetens: vt Seneca scri. Exclamat ergo poeta cõtra Cri spinum dicens. O Crispine an ne tu. quondam succintus. i. succinctim vestitus papyro. i. veste facta ex pellicula ⁊ membranula papyri. i. canne grãdioris. patria. i. que plurima nascitur in egypto que est pa tria tua. fecisti supple hoc: inquã hoc: id est tam enorme precium squame. i. piscis quem ꝓpter speciem que squama noscitur: non propter saporẽ tanti emisti: ⁊ est imitatio Horatij in sermonibus qui dicit quosdam appetere pauones: non propter saporem: sed propter colorẽ seu propter plumas: cum tamẽ plumas nõ comedãt: sicut nec Crispinus squamas mulli. ipse piscator qui cepit aut vendidit piscem potuit fortassis emi minoris. i. minori precio ꝙ̃ ipse piscis. Pronincia vtpote Aphrica aut alia vbi ager charus est. vendit tanti. i. tanto pretio agros qui satis sunt ad familiam vnam alendam quanti sup. emisti piscem. sed Appulia que est pars Italie: vendit etiã agros tanti: sed maiores ꝙ̃ prouincia.

Ascensius.

* Scurra is est q̃ in gratiã po tẽtũ risum captat ab auditorib⁹ nõ seruata dignitate ꝑsone.

¶ Quales tunc epulas ipsum glutisse putemus
Induperatorem: cum tot sestertia partem
Exiguam: et modice sumptam de margine cene
Purpureus magni ructaret * scurra palati:
Iam princeps equitum magna qui voce solebat
Vendere municipes fracta de merce siluros:
Incipe Calliope: licet hic considere: non est
Cantandum: res vera agitur: narrate puelle
Pierides: prosit mihi vos dixisse puellas.

¶ Quales tũc epulas. postꝙ̃ poeta cri spini vitia patefecit: iaz in Domitiani gulam inuehitur. induperatorẽ ꝓ im peratorem. est enim epenthesis. i. in terpositio. Alij parẽtesim vocant: qui dam pleonasmum appellãt: quod do natus ⁊ diomedes scribunt: nos ꝟo la tius in carmine figurarũ. quũz. i. quã do tot sestertia. i. sex. Partẽ. appositio est. Modice. respectu gulosi imperato ris: vel irronia est. scurra irrisor parasi tus adulator purpureus. crispin⁹ cũ iter equites ascriptus erat. hinc ⁊ pri⁹ dixerat crispinus tyrias humero reuo cãte lacernas. Princeps equituz. Taci tus lib. xvij. sic ait. Septimãdecimam cohortez e colonis hostiensi. in vrbem

Manci.

Induperator.

Imperator.

Epẽthesis

Crispinus varius.

Cum iam semianimū laceraret Flauius orbem
Ultimus: et caluo seruiret Roma Neroni:
Incidit adriaci spacium admirabile rhombi
Ante domū Ueneris: quā dorica sustinet Anchō:
Impleuitqꝫ sinus: neqꝫ enim minor heserat illis:
Quos operit glacies meotica: ruptaqꝫ tandem
Solibus effundit torpentis ad ostia ponti
Desidia tardos: et longo frigore pingues:
Destinat hoc monstrum cymbe liniqꝫ magister
Pontifici summo: quis enim proponere talem:
Aut emere auderet? cum plena ea lictora multo
Delatore forent: dispersi protinus alge
Inquisitores agerent cum remige nudo:
Non dubitaturi fugitiuum dicere piscem.
Depastumqꝫ diu viuaria Cesaris: inde
Elapsum veterem ad dominum debere reuerti.
Si quid Palphurio: si credimus Armillato.
Quicquid conspicuū pulchrūqꝫ est equore toto
Res fisci est: vbicūqꝫ natat: donabitur ergo
Ne pereat iam letifero cedente pruinis
Autumno * iam quartanam sperantibus egris
Scribebat deformis hyems: predāqꝫ recētem
Seruabat: tamen hic properat velut vrgeat auster.

Acciri Otho iusserat: armāde eiꝰ cura Uario Crispino tribuno e pretorianis data etc. Municipes. in eodē municipio natos. in Nilo enī nascunt. Municipes itē erant vt Festꝰ ait: qui ex alijs ciuitatibꝰ Romā venissent: quibꝰ non licebat magistratū capere: sed tātum muneris partem vt fuerunt Cumani Acerrani etc. Gellius quoqꝫ li. xv. c. xiij. ait ꝙ municipes erāt ciues Romani ex municipijs suo iure et legibus suis vtētes: muneris tm̄ cū populo romano honorarij participes a quo munere capessendo appellati videtur. Siluros silurus in nilo est grassaturqꝫ vbicūqꝫ est omē aīal appetēs: equos innatātes sepe demergēs: precipue in meno germanie Amne pꝑe Lisbonā: et in Danubio. Plinius libro. ix. capi. xiij. fracta. putrida. Cantandum. fingēdū poetico more. Pierides. hec dicte sunt muse a Piero monte: vt scribit Festus Est autē Pierus mons Thessalie qui ad macedoniam protenditur. Autore Plinio libro. iiij. In Hesiodi aūt theogonia legitur ex Joue et Mnemosine musas in Pieria natas. puelle: olim puere pro puelle. Uarro de vita patrū pueri liberi et puere ministrabāt. pueritia quoqꝫ pro puritas. Autor est Nonius. et Festus ait ꝙ puelli pueri dicebātur per diminutionē. Puellas quasi puras et virgines. Flauius vltimꝰ. Domitianū intelligit. De gēte aūt flauia scribit Trāquillus ꝙ obscura fuit initio. Nā littus. Petroniꝰ municeps rheatinꝰ fuit: filiūqꝫ habuit Sabinū: cui mortuo Uespasia polla Sabinus et Uespasianꝰ liberi fuere superstites. Maior sabinus ad prefecturaꝫ vrbis. Minor Uespasianꝰ ad principatū vsqꝫ processit: qui ex Domicilla vxore liberos tulit Titū et Domitianū et Domicillā. Uxori et filie superstes fuit. vtrāqꝫ autem adhuc priuatus amisit. Titus ei successit in principatu. Tito vero Domitianus vltimus quidē Flauie gentis princeps. Caluo ne Neroni. i. Domitiano. sic enī appellatus est immanitate atqꝫ seuitia. Ausoniꝰ de ordine duodecim imperatorū: his dicimus fatoqꝫ accitꝰ Uespesianꝰ. et Titus imperij felix: bonitate securus frater quē caluū dixit sua Roma Neronē. Trāquillus itē ait Caluitio ita ostēdebat: vt in cōtumeliā suā traheret: ꝙ si cui alij ioco vel iurgio oblectaret. Ait idem in Tyberio ꝙ Nero lingua sabina fortis ac strenuus significat. lacerarct. Domitianus aretinū clementē consularē capitis condēnauit. Flauium clemētem patruelē suum illiusqꝫ etiam filios interemit: plura videto apud Suetoniū. Adriaci Rhombi. Adriam inclitam ciuitatem fuisse memorie proditū est. a cuius nomine modica transpositione sumpta et sinus appellatus est adriaticus. Strabo lib. v. Rhombi. Rhombus piscis est planus: cui dextrum latus resupinatū est. Plinius autem libro. ix. capi. liiij. scribit ꝙ Rhombus Rauēne optimi saporis habetur. Dorica anchon. Mela scribit in pisceno vrbem esse: que in angusto duorū promontoriorū ex diuerso cocuntium inflexi cubiti imagine sedet. et ideo a grajs dicta anchona inter Gallicas Italicasqꝫ gētes quasi terminus interest. Plinius autem scribit libro tertio ꝙ ab siculis Colonia anchon apposita est promontorio cunero. In eavt etiā Catullus ostēdit: venus colebat. Anchon autē cubitū significat. Dorica. Dorus dorienses Parnaso assines habitatores constituit: sibiqꝫ a se superstites a se vocatos reliquit. Autor est Strabo libro octauo. Et Plinius libro sexto capitulo secundo scribit tris tantum gentes grecas iure dici. Doricam Jonicam Eolicam. Ceteras barbarorum esse. Sinus rhetium: scilicet. Minor. Rhombus. heserat in tegetibus. Illis Rhombis. Glacies meotica. scribit Dionysius meotidem paludem in superiori Asie parte: intra quam Tanais dilabitur: multosqꝫ prius inflatus boreas mensam illuc conuehit glaciem: infelicesqꝫ illos facit qui vicina incolunt loca. Strabo vero libro vndecimo scribit: meotim lacum esse qui Tanaim recipit. sicut etiam Plinius libro sexto. Et philosophus libro nono de animalibus sic ait. apud Meotidem paludem lupos esse piscatorum familiares aiunt: et nisi partem suā a piscatoribus acceperit rheria cum in terram expansa resiccantur lacerare. Ad ostia ponti mensura ponti a Bosphoro ad Meotides lacum protenditur: vt scribit Plinius libro sexto. vbi etiam dicit ꝙ ora ipsa Bosphori vtrimqꝫ ex Asia et Europa curuatur in Meotim. torpentis: segnis: frigidi: glaciaci. Pontifici summo. de Domitiano etiam Plinius Cornelio scribens ait. Qui vt pontificis maximi iure: reliquos pontifices: non in regiam: sed in Albanam villam conuocauit: vt incesti Co

Municipes.
Siluros.
Menus.
Pierides.
Pierus mons.
Pueri.
Puelle.
Flauia.
* Uarro putat autūnum dictū ab augēdo ꝙ eo tpe pꝛecipue res hoim augeant coactis agroꝝ fructibus.
Caluus nero.
Domitiani caluitiū
Adria.
Adriaticū mare.
Rhombꝰ.
Anchon.
Dorus dorense.
Grece gentes.
Meotis palus.

nceliam maximillam condemnarent. Proponere. publice ponere ad vendendum. Alge. scilicet marini
littoris: quod alga spargitur. Agerent: accusationem tractarent. Remige nudo: piscatore paupere. Ui
uaria Cesaris. Piscinas enim Domitianus habuit: vbi autore Plinio pisces nominatim ad escam ve-
niebant: palphurio. Palphurius Sura et armillatus magni viri fuerant: sed delatores postea euase-
runt: de quib' lege Trãquillũ in Domitiano ꝛ caligula ac probũ. vel hos fisci causas agẽtes accepim'.
Sueto. cũ sic ait de Domitiano: sꝫ ꝛ capitolino certamine cũctos ingenti cõsensu precãtes vt Palphu
rium Surã restitueret pulsum olim senatu: ac tũc de oratorib' coronatũ nullo responso dignat' tatũ-
modo iussit vocẽ preconis. Fisci. fiscus saccus est publicus quẽ habẽt exactores in quo mittũt debituꝫ
publicũ qđ regi reddit. Pedianus li. ij. Uerrinarũ scribit: ꝙ fisci erãt vtẽsilia ad maioris summe pecu-
nias capiẽdas. Uñ fiscus pecunia publica et cõfiscare dici solet: ne pereat. perdatur. nã piscatori obla-
tus fuisset ab inquisitoribus. Letifero autũno. Ouidius in arte de autũno ait. Aere non certo corpora
languor habet. Et Juuenalis saty. x. Quot themison egros autũno occiderit vno. De autũno autem
latius in saty. vj. ibi scꝫ Septembris ꝛ austri. Quartanam sperantib' egris. Alcinous scribit egrotatio
num causas complures esse. Primum quidẽ elementorũ aut defectum aut superabũdantiã ac trãsmu
tationẽ ad aliena loca. Febris quidẽ continua fit quum ignis superabũdat. Quotidiana vero quũ aer.
Tertiana quum aqua. Quartana autem quum terra. Dicimus de quartana latius satyra. ix. hic pisca
tor. Auster. Pli. lib. ij. ca. lix. scribit ꝙ humidus est auster presertim Italie. Nam Aphrice serenus est. sa-
luberrimus omniũ aquilo. noxius auster. noctu auster. interdiu aquilo vehementior. de austro tamẽ
multo plura videto saty. vj. ibi. Septembris et austri.

Piscine Domitiani.
Autũnus egrotationis causa.
Febris.
Auster.
Aquilo.

Ascensius.

¶ Quales tũc ꝛc. Si inquit tãti cõstat gula vilissimi hominis: quãti erit imperatoris Domitiani. q. d.
maximo precio: qꝛ sanguine multoꝝ vt in descriptione cene ex Rhõbo capto ꝛ Domitiano oblato cõse
quẽter ꝓsequit ostẽdens adulatorũ ꝑniciosissimũ malũ. Ordo est. Quales epulas putemus. i. putare
debeamus ipsuꝫ induperatorẽ. i. imperatorẽ Domitianũ: per epenthesim eñi causa metri interposuit
du: glutisse. i. tanꝗ rem dulcem ingurgitasse aut deuorasse: glyxis eñi dulce est tunc cũ. i. qñ purpureus:
id est purpura inductus. scurra. i. captator risus ex turpibus verbis nõ habita ratione persone sue: pa
lati. i. palatij magni: qꝛ imperatori videlicet Crispinus ructaret. i. vsqꝫ ad ructationẽ ingurgitaret tot
sestertia. i. sex: que multa sunt pro parte cene talis hoĩs. vnde dicit per appositionẽ tot sestertia supple
existentia exiguam. i. modicam partem ꝛ sumptã de margine: de extrema parte modice cene: respectu
aliarum cenarum eius. scurra dico olim sup. iam princeps. i. magister equitũ qui solebat vendere ma
gna voce more eorũ qui in pagis ꝛ minoribus oppidis pisces venales nunciant se habere siluros: pi-
sces in nilo frequentes: municipes. i. secundum Mancinellum in eo municipio captos: vnde Crispi-
nus vel vt dixi venales in municipijs ꝛ viliores ꝙ quos Rome vendere posset. Unde addit: de merce
fracta. i. putrida vel accipiendo contentũ pro cõtinente. i. de corbe manco ꝛ rupto. Incipe calliope ꝛc.
Quia dictũ est quales tunc epulas. q. d. preciosissimas: descripturus qualẽ piscem Domitianus gluti-
uerit. inuocat nimiũ facete musas quasi vero rem ratã sine numinis auxilio exequi non posset. Et id
omne facit cuꝫ scõmate. i. amara irrisione. o Calliope dulcis vocis dea ꝗ heroida. i. maxima queqꝫ scri
pturis auxilio esse soles: incipe sup. mihi rem memorare quã dicere paro. licet. i. licitum est cõsidere. i.
descẽdere vt sedeã ꝛ quietẽ capiã. hic. i. in hac re quã dicere paro: alij habent consistere. i. retinere cur-
sum vene satyrice. ꝛ grauius dicere. vnde subdit. non est cantandũ. i. nõ oportet cantare tanꝗ iocula-
ria aut fabulosa: qꝛ res vera agitur. ꝛ o pierides. i. o muse. puelle. i. adhuc virgines ꝛ pure: narrate mihi
beniuole supple rem: ꝛ prosit mihi dixisse vos puellas. Cum. i. quando vltimus flauius. i. Domitian'
qui nunc est vltimus de flauioꝝ gente: laceraret. i. crudelitate sua tyrannica discecaret orbẽ. i. mũdum
semianimũ. i. semiuiuũ ꝛ semimortuũ ꝛ Roma seruiret. i. in seruitutẽ redacta obediret Neroni caluo
i. Domitiano sic agnominato. spatium. i. amplitudo ꝛ magnitudo admirabile. i. admiratione dignuꝫ
rhombi. i. talis piscis adriatici. i. nutriti in mari adriaco incidit. i. a casu portũ aut sinũ intrauit: ante
domũ. i. edem veneris. quã domũ anchon ciuitas illa dorica. i. a doricis condita sustinet. i. cõseruat et
impleuit sinus. i. angulos ꝛ curuaturas maris iuxta portũ. eñi pro qꝛ hescrat. i. adheserat vel rhetibus
vel littoribus ꝛ arene ꝓpter magnitudinẽ non minor. i. existẽs nõ minor illis. quos glacies meotica. i.
meotis paludis que est in superiori asie parte. operit. i. tegit tota hyeme: ꝛ pingues facit ꝛ ipsa glacies
rupta. i. soluta: tãdem. i. per longam hyemem effundit. i. exponit solibus. i. calori solis ad. i. iuxta ostia:
id est receptacula fluuiorum ponti illius maris: torpẽtis. i. stagnantis ꝛ tarde aut parum refluentis:
effundit in quaꝫ: tardos. i. minus agiles desidia. i. propter sessionem et in fundo hesionem et pingues
lõgo frigore magister cymbe. i. nauicule. ꝛ ligni. i. rhetis linei destinat: id est adiudicat deberi summo
pontifici Domitiano scꝫ hoc mostrum. i. inuise magnitudinis rhombum. eñi pro quia: quis auderet
proponere. i. venalem ante conspectum ementium ponere. aut si propositus esset quis auderet emere
talem supple piscem. q. d. nemo est. cum. i. quandoquidem ea littora in quibus captus erat forent. i.
essent plena multo delatore. i. occulto accusatore: ꝛ cum inquisitores alge. i. quid cum alga herba illa vi
lissima quam mare proijcit: merciũ aut nauiũ ad littus ꝓijciat. dispersi ꝓtinus. i. ampliter per omnia
agerẽt. s. litẽ. i. contẽderẽt in iudicio cũ remige. s. piscatore nudo. i. paupere: nõ dubitaturi. i. tales ꝗ nõ
dubitent dicere piscem illũ fugitiuum sup. esse. i. qui effugerit ex piscina imperatoris. ꝛ depastum esse
diu viuaria Cesaris ꝛ ipsum elapsum inde. i. ex viuarijs: hoc est piscinis Cesaris debere reuerti ad vete
rem dominum. i. possessorem Domitianum. s. Quinetiã si nos credimus: quid. i. aliquid palphurio et
armillato: quicquid est conspicuũ ꝛ pulchrũ in toto equore est res fisci. i. ꝑtinet ad fiscũ. i. ad mẽsam im
peratoris: vbicũqꝫ. i. in quocũqꝫ loco siue publico siue priuato natat: ergo qꝛ retineri tute nõ põt rhom
bus tãtus donabit sup. imperatori ne pereat. i. corrũpat: qꝛ alius emere non auderet. ꝛ hoc potius ꝙ
ne perdat: qꝛ ablat' fuisset: ꝓpterea dico qꝛ sequit iã letifero ꝛc. ironice eñi dicit hoc. q. d. equum est vt
donet cito: qꝛ iã finis est autũni: ꝛ frigus incipit vigere. q. d. nõ opus est vt tñ ꝓperet. Põt tñ sic intel-
ligi ꝛ forte meli': donabit ergo ne pereat: qꝛ vẽdere nõ auderet precipue ea tẽpestate qua diu cõseruari
posset: ꝛ ad imperatorẽ incorrupt' aduehi. si eñi alio tẽpore vẽdidisset potuisset dixisse: qꝛ incorruptuꝫ
attulisse non potuisset. Dic igitur ne pereat cũ iuste auferatur a delatoribus ꝛ a nullo audeatur emi et

hoc autũno letifero.i.letum hoc est mortem afferre solito:cedēre.i.locum dante iam pruinis:id est vt galli dicunt gelu albo:vel materie roris congelate:quod intensi frigoris signum est: et egris speranti bus:id est timentibus:sicut primo eneid.At sperate deos memores fandi atq nefandi.iam quartanā supple febrem que in fine autũni aut annalis aut mortalis iudicatur.hyems.i.tempestas hyberna.de formis:id est formositatem anni hoc est frondes et flores delens stridebat.i. ventorum stridorem da bat:et seruabat:id est preseruabat a putrefactione.predem recentem.i.non solitam:ꝛ tamen hic videli cet miser piscator properat:id est festinat portare rhombum illum ad imperatorem.tanꝙ auster vētus ille tepidus et humidus vrgeat:id est impellat timore corruptionis.

¶ Diruta alba. a Tullo Hostilio scilꝫ Strab.li.v.scribit ꝙ alba diruta est tē plo dũtaxat excepto. fuerat autē illud veste.superius cũ dixerat ꝙ Amulius Numitoris filiaꝫ siluā veste sacerdotē cōstituit.Vestam minorē.ad differen tiā tēpli veste in vrbe cōstructi a Pōpi lio:qui autore Liuio virgines veste le git:alba oriũdũ sacerdotiũ ꝛ genti cō ditoris haud alienũ. Turba sacerdo tũ.albanorũ.s.nō vt scribit Trāquill': celebrat Domitian' ꝛ in albano quo tānis quinquatria minerue: cui col legiũ īstituerat.ex quo sorte ducti ma gisterio fungerentur redderentq exi mias venerationes ꝛ scenicos ludos supq oratorũ ac poetarũ certamina. Cessit:locũ dedit.Exclusi:a pastu rhō bi.s.ꝛ a valuis.Admissa. recepta inte rius.Obsomnia:ea sunt quecũq pa ni ꝛ vino adduntur.Patres.q̄ Domi tianũ fuerāt comitati.Attridē. Domi tianum:nam sicut Orestes matrē oc ciderat ita Domitianus flauiũ clementē patruelē suũ illiusq filiũ trucidauit ꝛ plures.Piscēs:piscator ex pisceno.Picena regio inquit Festus:in qua est Asculũ dicta.ꝙ Sabini cũ asculũ pficiscerent in ve xillo eorum picus cōsederat.De piceno autem multa Pli.li.iij.c.xiij.Genialis.voluptuosus ꝛ cōuiua lis.nā quotiens voluptati operā dam' indulgere dicimur genio:vt etiā Serui' edocet. Laxare.aperi re.Saginis.pingui.Dñs equa potestas.Trāquillus ait de arrogantia Domitiani ꝙ cũ pcuratorum suorum nomine formalem dictaret epistolam:sic cepit.Dñs ꝛ deus noster sic fieri iubet. vñ institutũ post hac vt ne scripto quidā ac sermone cuiusꝙ appellaret aliter.

¶ Atq lacus suberant:vbi ꝙꝙ dirnta seruat
Ignem Troianũ:Et vestam colit alba minorem:
Obstitit intranti miratrix turba parumper:
Et cessit:facili patuerunt cardine value.
Exclusi expectant admissa obsonia patres.
Itur ad Attriden:tunc picens accipe dixit:
Priuatis maiora focis:genialis agatur
Iste dies:propera stomachum laxare *saginis:
Et tua seruatum consume in secula rhombum.
Ipse capi voluit:quid apertius?et tamen illi
Surgebāt criste:nihil est quod credere de se
Non possit:quum laudatur dijs *equa potestas.

¶ Atq lac' ꝛc.Ostēdit quō oblat' est piscis.ordo est:vt.i.postꝙ lac' q̄ erāt sub menib' albe suberāt sup. piscatori.i.postꝙ supauerat lac' ꝛ appropinq̄rat albe vbi tũc Domitian' ī collegio sacerdotũ erat.vbi i quib' lacub' alba ꝙꝙ diruta.i.delcta a tullo hostilio:tñ sup.seruat ignē troianũ q̄ ppetu' erat: ꝛ colit vestā deā virginitatis q̄ p ignē signat:minorē ꝙ q̄ Rome a numa colli iussa est:turba miratrix obstitit parũper.i. puo tpe piscatori intrāti.i.volēti intrare:ꝛ cessit.i.locũ dedit:value.i.ianue patuerũt.i.apte sunt apportāti.s.facili cardine.i.reuolucro earũ:pres.i.senatores exclusi expectant obsonia admissa.i. rhōbũ:quē pluris ꝙ patres faciebat impator.itur ad attridē.i.terrificũ ꝛ magnanimũ impatorē Do mitianũ q̄ agamēnoni cōparādus est: ꝛ hoc ironice. vel vt Māci.dicit tāꝙ ad orestē attride nepotē et matris interfectorē:tũc picēs adulator ille dixit o impator accipe: obsonia maiora.i.excellētiora focis priuatis.i.q̄ debeāt coqui in focis priuatorũ iste dies agat genialis.i.sicut is in quo genio.i.deo natu re indulgeri solet:hoc est natalis quo voluptati ꝛ libidini maximā operā dabāt:ppterea laxare.i.eua cuare:saginis.i.pingui pristino vel poti' laxare.i.recreare ꝛ laxũ reddere stomachũ tuũ saginato pisce et ꝯsume rhōbũ seruatũ a fatis.s.in.i.vsq ad tua scl'a:qō ptꝫ.q: ipse voluit capi.q̄d aptius inquit poe ta posset mētiri?vel sunt ṽba picētis q̄d aptius ꝙ capi voluisse.q.d.nihil.ꝛ tñ criste.i.spine surgebāt illi scꝫ rhōbo pre indignatione ꝙ capt' esset:verũ nihil est qō potestas equa.i.equalis dñs.i.Domitian' q̄ se dñm ꝛ deum voluit appellari.i.cui persuasum est ꝙ deus esset:nō possit credere de se quũ laudatur.

¶ Sed deerat .ppter insolitā magni tudinē.Magne.imperatorie.liburno precone.a liburnia q̄ Dalmatie iũgit. Sedit in ꝯcilio.s.pperabat.ad consi liũ.Abolla.militari velle seu poti' phi losophica de qua lati' supra.Pegasus is albanus ciuis erat:ꝛ iure cōsultus ꝛ causidicus.De quo in vitis pricipũ per Eliũ spartianũ. fuit aũt a Vespa siano vrbe pfect'.vt Pōponi' tradit in origine iuris. De codē ꝙ pegaso li.ij. institu.in rubri.de fideicōmissarijs he reditatib'.§.postea ṽo fit mētio.Atto nite.ppter Domitiani seuitiā ac scele ra.Villic'. q: alban' ciuis.nō aũt Ro man'. Aliud.s. erāt ꝙ villici. Optim'

¶ Sed deerat pisci patine mensura:vocant
Ergo in concilium proceres:quos oderat ille:
In quorum facie misere magneq sedebat
Pallor amicitie:primus clamante Liburno.
Currite iam sedit:rapta properabat abolla.
Pegasus:attonite positus modo villicus vrbi.
An ne aliud tunc prefecti? quorũ optimus atq hic
Interpres legum sanctissimus:omnia ꝙꝙ

Manci.
Alba.
*Sagino idez est qō pinguefa cio: vñ sa gina p pin guedie ac cipitur.
Quinquatria Mi nerue.
*Tāte sto liditatis ꝛ arrogātie fuit Domi tianus: vt quũ audis set se noia ri deũ: p li bellũ statiꝫ edixerit. ne alia pre fatione ap pellaret: vñ Marti. l. v. edictũ dñi deiq nostri.
Domitia ni seuitia.
Picenum.
Domitia nus dñs ꝛ deus.
Ascēsius.
Manci.
Pegasus.

Temporibus duris tractanda putabat inermi
Justitia: venit ⁊ Crispi iucunda senectus:
Cuius erant mores: qualis facundia: mite
Ingenium: maria ac terras populosq̧ regenti
Quis comes vtilior? si clade ⁊ peste sub illa
Seuitiam damnare: ⁊ honestū ferre liceret
Consilium: sed quid violentius aure tyranni?
Cum quo de pluuijs: aut estibus aut nimboso
Vere locuturi fatum pendebat amici?
Ille igitur nunq̄ direxit brachia contra
Torrentem: nec ciuis erat qui libera posset
Verba animi proferre: ⁊ vitam impendere vero.
Sic multas hyemes: atq̧ octogesima vidit
Solstitia: his armis illa quoq̧ tutus in aula.
Proximus eiusdem properabat Acilius eui
Cū iuuene indigno: quē mors tam seua maneret.
Et domini gladijs iam * destinata: sed olim
Prodigio par est in nobilitate senectus.
Vnde fit vt malim fraterculus esse gigantum.
Profuit ergo nihil misero: ꝙ cōminus vrsos
Figebat numidas albana nudus arena
Venator: quis enim iam non intelligat artes
Patricias? quis priscum illud miretur acumen
Brute tuum? facile est barbato imponere regi.

videlз erat. Diris. asperl. infestis. ⁊ detestabilib⁹. Inermi. debili sine vi ⁊ potentia. Venit in cōciliū. Crispi. Tacit⁹ lib. xvij. sic ait. Vibius Crisp⁹ pecunia potentia ingenio inter claros magis q̄ inter bonos ⁊c. lib. ꝓo. xiiij. de Nerone scribēs ita dixerat. fine anni Vibi⁹ secūdus eques roman⁹ accusantibus mauris repetūdarū dānatur: atq̧ italia exigit ne grauiore pena afficeret. Vibij Crispi fratris fauore enixus. hic idē Crispus vt Trāq̄llus scribit Cuidā interrogāti esset ne q̄s int⁹ cū cesare: nō absurde respōdit ne musca q̄dē. domitian⁹ eñi inter initia ꝓncipat⁹ q̄tidie secretū sibi horariū sumere solebat: nec quidē amplius q̄ muscas captare ac stilo preacuto cōfigere. Erāt mores. s. tales. Regēti Domitiano scз Clade. calamitate periculo illi⁹ tpis. Seuitiā qua quidē Domitian⁹ vtebatur. vnde Sueto. ait ꝙ celeri⁹ ad seuitiā desciuit. q̄ ad cupiditatē. Violēti⁹ terribili⁹. Aure. auditu. Seneca in epistolis inquit vtrūq̧ eñi vitium est: ⁊ oībus credere ⁊ nulli. tyrāni. domitiani. nā si quid audisset non placiturū: eos peremisset. De pluuijs aut estib⁹. i. de re parua ⁊ leuissima. scribit eñi Trāq̄llus ꝙ Domitian⁹ multos peremit leuissima de cā. Fatū mors. imminebat instabat. Ille Crispus. brachia. mētē: et animū. metaphora est a natātib⁹: qui cōtra aquas natare refugiūt torrētēз imperatoriā voluntatē. His armis. i. assentatione. Illa: imperatoria. s. Ipendere. cōsumere vitam dicēdo verum. Solstitia ea duo sunt brumale et estiuū. ix. kalē. Januarij: brumale solstitiū est. estiuū ꝓo. viij. ⁊. vij. ⁊. vj. kalē. iulias in quo fauonius ⁊ calor. Autor est Colu. lib. xij. ca. ij. Solstitiū. Varro scribit ꝙ sol eo die sistere videtur appellatuз. Proxim⁹: Crispo. Properabat: ad conciliū. Acilius: Tranquillus de Domitiano sic. complures senatores in his aliquot cōsulares interemit. ex quib⁹ ciuicam cerealem in ipso Asie proconsulatu. Saluidienum orsitum: acilium glabrionem exilio quasi molitores nouarum rerū. cum Juuene. quis hic fuerit latet. Domini. Domitiani. Olim. Jampridem. Nero enim vt Sueto. ait nobilissimo cuiq̧ exitium destinauerat. Prodigio. monstro. Par. similis. Gigantum: id est malim esse ignobilis et incerto patre natus sicut Gigantes nati ex terra et sanguine titanum. vt libro primo Metha. Ouidius indicat. cominus id est ense. Numidas vrsos. Numidia pars est libye Masinisse clara nomine vt scribit Plinius libro quinto. Idem quoq̧ libro. viij. ait Annalibus notatum est Domitiū enobarbum edilem curulem vrsos Numidicos. C. ⁊ totidem idem venatores ethiopas in circo dedisse. sed admirari adiectum Numidicos fuisse: cum in Aphrica vrsos nō gigni constet. Albana arena scribit Suetonius ꝙ Domitianus armorum nullo vel sagittarum precipuo studio tenebatur. ⁊ centenas varij generis feras sepe in albano secessu conficientem spectauere pleriq̧. Artes patricias: id est nobilium astus nobiles enim in theatrales pugnas descendebant. se fere stultos ostendentes: quo imperatoris seuitiam effugerent: vti Bruto contigerat de superbo rege. De quo lege Plinium de viris illustribus. et Liuius libro primo circa finem ait. Junius Brutus Tarquinia sorore regis natus iuuenis longe alius ingenio q̄ cuius simulationem induerat. is cum primores ciuitatis in quibus fratrē suum ab auunculo interfectum audisset neq̧ in animo suo quicq̄ regi timendum neq̧ in fortuna concupiscendum; relinquere statuit: contemptusq̧ tutus esse: vbi in iure parum presidij esset: ergo ex industria factus ad imitationem stultitie cum se suaq̧ prede esse regi sineret. Bruti quoq̧ haud abnuit cognomē: vt sub eius obtentu cognominis liberator ille populi Romani animus latens aperiretur tēpore suo ⁊c. Acumen. ingenium: prudentiam: acuitatem naturalem sapientiam. Barbato regi. prisco ⁊ rudi. vti Tarquinius superbus fuerat: prisca etate qua quidem Romani barbati erant. Nā teste Pliñ. libro. vij. in Italiam ex Sicilia venere tonsores post Romam conditam anno. ccccliiij. adducente. P. Ticino mena. vt autor est Varro li. ij. capite vltimo de re rust. vbi etiam ait ꝙ olim tōsores nō fuisse assignificant statue antiquorum: ꝙ pleriq̧ habent capillum et barbam magnam. Imponere regi. i. decipere regem. impono enim cum datiuo decipere significat.

Vibius.
Vibius secūdus.
Domitiani musce.
* Britānicus nō destinata set festiata legi debere ptēdit his verbis. In iuuenibus mortē acerbā festinatā appellare solem⁹: quasi q̄ ante tps festinet vn̄ festiata legēdū est non autēз destinata. Ipsus enim non staret: recte autēз poeta mortē festiataз appellat: q̄ iuuenē opprimat: q̄si q̄ celeri⁹ festinet q̄ cōueniat.
Solstitia.
Numidie. Ursi.
Junius. Brutus.
Tonsores primi.

Ascensius. ¶ Sed dederat ⁊c. Inuẽta est poete occasio describẽdi seuitiã Domitiani: ⁊ ꝑfidiã adulatoꝝ ⁊ quã q̃sq̃
apud Domitianũ vitã ageret. ideoq̃ recẽset cõciliũ ꝓcerũ. dicens ipm vocatũ ad hoc: vt disquirãt quo
pacto piscis ille coqui debeat aut apponi. nõ eñ habebat vas satis capax nec dignũ videbat talẽ piscẽ
concidi. ordo est. Sed mẽsura patine. i. vasis patẽtis in quo piscis apponeret deerat pisci: ꝓceres ergo
vocãtur in cõciliũ. i. cõtionẽ ad capiendũ cõciliũ: quos ꝓceres ille: scȝ Domitianꝰ oderat: ⁊ in quoꝝ fa-
cie sedebat. i. apparebat cũ vocati essent. pallor in signũ timoris: misere q̃ miserũ exitũ habebat: et ma-
gne. i. imperatorie amicitie. Pegasus vir ille albanus positꝰ. i. cõstitutꝰ mõ. i. pauloante; villicꝰ. i. tanq̃
villicus. i. gubernator ville: q̃uis esset prefectꝰ vrbi. s. albane: attonite. i. perculse quasi tonitru Jouis:
edicto Domitiani. ꝓperabat. i. properãter currebat primus. ⁊ hoc abolla veste tali rapta. i. celeriter ac-
cepta ⁊ liburno. i. preccone ex liburnia clamãte. o ꝓceres sup. currite. i. celeriter venite ad cõsiliũ. nã sup.
imperator sedit. i. iam locũ cepit. Graphice aũt expressit vocẽ clamãtis ⁊ trepidãtis non eñ multis ver-
bis vtitur. ⁊ tanq̃ de noto: nõ dicit quis sedit nec qui currãt. dico Pegasus villicus: et si dicas ꝙ prefe-
ctus esset respõdet. An ne prefecti vrbis aliud sup. erãt tũc q̃ villici: Vel sic an ne prefecti: tũc aliud sup.
faciebãt q̃ Pegasus qui properabat. q. d. non. quorũ scȝ prefectorũ: hic scȝ Pegasus erat sup. optimus.
atq̃ sanctissimus interpres legũ q̃q̃ putabat oĩa esse tractãda iustitia inermi. i. sine vi et potẽtia: ⁊ hoc
temporibus diris: quia tẽpora essent dira quibus non liceret in malos imperatori charos rigorẽ iusti-
tie exeq̃: iucũda senectꝰ crispi. i. ipe iucũdus senes crispus. venit ⁊. i. etiã cuiꝰ mores erãt sup. tales: qua-
lis facũdia. i. dulces ⁊ amabiles. ⁊ ingeniũ mite. i. benignũ et placidũ: vnde Statius. Lumina nestorei
mitis prudẽtia crispi ⁊c. Quis sup. esse posset comes vtilior Domitiano sup. regẽti maria terras ac po-
pulos. i. imperiũ romanũ ea cõtinẽs: si liceret sub illa clade ⁊ cede quã Domitianus in bonos exercuit
dãnare seuitiã ⁊ ferre honestũ cõsiliũ. q. d. nullus: sed q̃d est sup. violẽtiꝰ aure tyrãni scȝ Domitiani. q. d.
nihil. vtpote cũ quo factũ. i. mors amici. i. quẽ simulabat sibi amicũ: locuturi de pluuijs aut estibꝰ aut
nymboso. i. ventoso vere ⁊ autũno scȝ. i. de dispositiõe tẽporis pẽdebat. i. imminebat. igit quia sciebat
ea nõ licere: nũq̃ dixerit brachia cõtra torrẽtẽ. i. fluxũ impetuosum: hoc est nũq̃ quicq̃ fecit cõtra violẽ-
tiam Domitiani: nec erat sup. aliquis tunc tẽporis ciuis: vel nec ipse Crispus cũ haberet mite ingeniũ
non erat talis ciuis q̃ posset ꝓferre libera verba animi ⁊ impẽdere ꝓ vitã. i. q̃ vellet dicẽdo verũ obire
mortẽ inferendã a tyrãno. Hec oĩa possunt ironicos legi: quia tacitus Crispũ inter claros magis q̃ in-
ter bonos habẽdũ cẽset. Sic. i. per assentationẽ aut ꝑ dissimulationẽ: ipse Crispꝰ vidit multas hyemes
quia octoginta. ⁊ octogesima: id est octoginta solstitia supple estiualia hoc est octoginta annos quos vt
accumulatius eloqueretur in hyemes ⁊ estates diuidit: sicut Vergi. in. j. Eneiđ. trienniũ dicens. Tertia
dum latio regnantem viderit estas. Ternaq̃ trãsierit rutulis hyberna subactis. Accipit hic solstitia pro
estiualibus. sicut Vergilius in Bucco. Solstitium pecori defendite. Nam si bina solstitia quadraginta
annis dederit: iaȝ non erit senes. vidit inquã octoginta solstitia. tutus his armis: id est vel hac comi-
tate vel hoc silẽtio ⁊ dissimulatiõe ꝙ. i. etiã in illa. i. in seuissima aula. Acilius vir ille eiusdẽ eui ꝓperabat
proximus sup. Crispo: cum iuuene indigno quẽ tam seua mors: vt passus. est ⁊ que destinata: id est ad-
dita illi est gladijs dñi. i. Domitiani. maneret. i. certissime futura expectaret: dicit Calderinus huncq̃
aciliũ vocatũ. quẽ q̃s sit latere Mancinellus dicit: sed q: vt Seruiꝰ docet: quotiẽs patris ⁊ nõ filij no-
mẽ exprimit. codẽ nomine fuisse credẽdi sunt: facile in sentẽtiã Calderini cõcessero: etiã si filius ciꝰ nõ
fuerit: nisi Valla Domitiũ appellaret. Sed senectus in nobilitate est: olim. i. iã multis annis: par. i. si-
milis prodigio hoc est prodigiũ creditur nobilis senex: q: vt etiam dicit Eccle. x. Omnis potentatus
breuis vita: Et saty. x. dicturus est poeta. Ad generũ cereris sine cede ⁊ vulnere pauci descendunt re-
ges et sicca morte tyrãni. Unde. i. qua de re fit vt ego malim esse fraterculus. i. de genere gigantũ q̃ filij
terre sunt: ⁊ ideo ignobiles. vtpote quoꝝ parentes ignorent. Qñ eñ specialia nescimus ad generalita-
tem recurrimus. ⁊ ideo filij quorum parentes sunt ignoti. dicunt autore Seruio filij neptuni: ſm eos

Filij neptuni.

qui omnia ex humore procreari dicunt: sicut Tales milesius. vnde illud. iiij. Georg. oceanumq̃ patrẽ
rerum. Qui vero ex terra potissimã originẽ homines trahere dicũt. sicut ⁊ fides habet: dicũt quorũ pa-
rentes ignoti sunt esse filios terre: vnde Persius sat. vj. Presto est mihi maniꝰ heres. Progenies terre

Filij terre.

quere ex me: quis mihi quartus Sit pater: haud prompte dicã: tamen adde etiã vnũ. vnũ etiã terre est
iã filiꝰ. Dicit aũt fratercul ꝑ diminutionẽ: q: nõ affectat molẽ corporis gigãtei: sȝ ignobilitatẽ: vt tutus
sit a ꝑsecutione tyrãnoꝝ: respectu igit gigantiũ paruus sit. Ergo cũ mori debuerit: dicit eñ Valla ꝙ cũ
Acilij filiũ Domitianũ Domitianus occidisset: ipsuȝ Aciliũ quo penas sentiret seruauit incolumẽ. Nil

*Britãnico parum plȝ vt matutino pro oriẽtali exponat: sed (inq̃t) quo mane vngeretur.

ꝓfuit misero. i. domitio iuueni ꝙ venator ipse nudꝰ. i. inermis vt Domitiano eiꝰ rei studioso placeret.
figebat cominꝰ: de prope vt dicũt. i. ense vrsos numidas. i. magnos ⁊ feroces q̃ti et quales sunt in Nu-
midia parte libye: in arena albana. Quis eñ nõ itelligat iam artes patricias. i. patricioꝝ hoc est. ex pa-
tribus seu senatoribus ortoꝝ: artes. i. calliditates: q̃ se infames exhibeant ⁊ ob id stultos. vt seuitiã tyrã-
ni euitarent. q. d. nemo. q: quilibet intelligit id eos ea gratia facere. o Brute quis miretur illud tuum
priscum. i. priscis temporibus mirandum acumen. i. ingenium tuum. quo Tarquinij superbi superbiã
euitasti. q. d. nemo sed facile est imponere. i. fraudem facere aut imponere falsam opinionem regi bar-
bato. s. Tarquinio superbo eo tempore nato: quo reges romani barbati ⁊ intonsi erant: sed nũc perq̃
difficile esset callidos tyrannos latere aut circonuenire.

Manci.

¶ Melior: q̃ iuuenis ille erat eñ ti-
more principis pallidus. Ignobilis.
ignobiles eñ tutiores erãt apđ domi-
tianũ Jbat. ad ꝯciliũ. de Rubrio gallo
oĩno intelligẽdũ est de quo Tacitꝰ lib.

Rubrius. Gallus.

xvij. sic ait. Earũ q̃ brixelli egerant co-
hortiũ ꝓces Rubriꝰ Gallꝰ tulit ⁊c. Iteȝ
li. xviij. sic credere pleriq̃ Flauij gabi-
ni ꝯsilijs cõcussam cecinne mentẽ mi-
nistro sermonũ Rubrio Gallo ⁊c. Vete

¶ Nec melior vultu q̃uis ignobilis ibat
Rubrius: offense veteris reus atq̃ tacende:
Et tamen improbior satyram scribente cinedo.
Montani quoq̃ venter adest abdomine tardus:
Et * matutino sudans Crispinus amomo.

Quantum vix redolent funera: duo senior illo
Pompeius: tenui iugulos aperire susurro:
Et qui * vulturibus seruabat viscera dacis
Fuscus marmorea meditatus prelia villa.

ris itaq offense reus . ppter id poeta dixisse crediderim. Et tamen quãuis scilicet reus offense veteris. Improbior.peior: impudẽtior sup.erat. Satyra scribẽte cinedo.i.illo:qui & si improbissimo in alios tamen inuehitur:qd est incõuenientissimũ. Carere eñi debet omni vitio qui in aliũ dicere paratus est.vt Lice.inquit.potes etiam de Nerone cinedo intelligere. Nam vt scribit Tacitus lib.xv. pythagore Nero nupsit. Taciti verba hec sunt de Nerone . ipse per licita atq illicita fedatus nihil flagitij reliquerat: quo corruptior ageret. Nisi paucos post dies vni ex illo contaminatorũ grege cui nomen pythagore fuit: in modum solẽniũ coniugiorũ denupsisset: inditum imperatori Flameũ: misit auspices duos: & genialis torus & faces nuptiales cunctaq deniq spectata que etiam in femina nox operit. Inde subdit hec. Tacitus. Quintianus molli corpore infamis. & ab Nerone probroso carmine diffamatus cõtumelias vltum ibat Mõtani tacitus lib.xj. Trauli montani equitis Romani meminit. Libro vero.xiij. de Julio Mõtano lib.xxj.de alpino montano hic agit de Curtio Montano intelligendum.de qua Tacitus libro.xvj.sic ait. Et Curtium montanum detestanda carmina factitantem eludere impune sinerent.post subdit. Enimuero montanum probe viuentem neq famosi carminis q: protulerit ingeniuz extorrem agi. Et libro.xx.sic censuit Curtius Montanus vt pisonis quoq memoria celebraretur. Inde subdit occurrit truci oratione Curtius Montanus cousq progressus vt post cedem galbe datã interfector pisonis pecuniam et ab regulo appetitum morsu pisonis caput obiectaret &c. Is autez Curtius montanus etiam ad Domitiani tempora peruenit: qd predicta ostendunt: et in tacito late patet. Venter.venter pectus est parte priore eiusq radix vmbilicus est. Cui radici pars subiecta in latus vtrũq Ilia dicitur.vt scri.philosophus libro.j.de animali. Abdomine: abdomen a pube sursum versus ad precordia peruenit autore Celso. Et pli.lib.xj. Sumen & Abdomen idem esse ostendit. Matutino amomo. Amomi vua in vsu est: frutice venenoso palmi altitudine: carpiturq cum radice: nascitur in armenia in media in ponto: vt docet pli.lib.xij. Dyoscorides ait q amomũ genus est odoratissime herbe cuius frutex similis est botro coloris ruffi. florem habet album. Matutino: orientali a matuta: id est aurora. Funera cadauera que vngi solebãt Ennius Tarquinij corpus bona femina lauit et vnxit. Pompe.sup.adest. pli.lib.xij.in epistolis docet pompeium falconem causidicũ fuisse: consulit eniz ei vt creatus tribunus abstineat actione causaruz. Tacitus libro.xx. de pompeio Syluano seu Syllano (vtroq enim modo in varijs locis scriptum est) meminit his verbis. Actuz in senatu vt sexcenties sestertiũ a priuatis mutuuz acciperetur.prepositusq ei cure pompeius Syluanus.vtq ibidẽ apparet: fuit etiã is Domitiani temporibus.de nullo eorum tamen hic intelligendum fuerit. Verum de põpeio Ruffo. is enim delator domitiani tempore fuisse apparet. pli. enim lib.iij.epistola ad Cornelium Minitianũ ita scribit. Quinetiã duo cõsulares põpeius Ruffus & Libo frugi leserunt reum Norbanũ videlicet testimonio tanq apud iudicem sub Domitiano Saluij liberalis accusatoribus affuisset dãnatus & in insulam relegatus est. Et qui. adest intellige. Fuscus scri. Tranquil. Domitianum expeditiones duas in Dacos suscepisse: primam Appio Sabino consulari oppresso. Scdam Cornelio fusco prefecto cohortiũ pretorianarum: cui belli summã commiserat.de fusco autẽ latius vide in Saty.j.ibi. Cuz fas esse putet. Villa marmorea: preliari enim excogitauerat dum ibi in otio esset. Nam vt scribit Tacitus lib.xvij. Cornelius fuscus vigens etate claris natalibus prima iuuenta quietis cupidine senatorium ordinẽ exuerat. Seruabat viscera Dacis.ibi enim oppressus est fuscus.de quo Mar.lib.vj. Ille sacri lateris custos martisq togati. Credita cui summi castra fuere ducis. Hic sit' est fuscus: licet hoc fortuna fateri. Non timet hostiles iã lapis iste minas. Grãde iugũ domita Dacus ceruice recepit: Et famulũ victrix possidet vmbra nemus. Dacis diuiduntur daci a germanis danubio: vt scribit Tacit'. De eisdẽ po Stra.li.vij.

*Vulturescadaue raadeo aui de sequuntur vt tri duo aut bi duo volare vbi cadauera futura sint tradãtur.

Nero nupsit pythagore.

Nero i qñtianum.

Mõtanus Curtius mõtanus.

Venter. Ilia. Abdomen Sumen. Amomũ.

Põpeius ruffus.

Domitianus in dacos.

Corne. Fuscus. Daci.

¶ Nec melior vultu describit reliquos ad conciliũ citatos. Unde ordo est. Rubrius gallus quãuis ignobilis: tamen sup.non ibat ad concilium melior: id est confidentior vultu q̃. s. ille iuuenis . quia vterq pallebat timore: existens reus veteris atq tacende offense. duplex est huius offense expositio: aut stupri quod scelus pre turpitudine nimirũ tacendũ est: aut vt Mancinellus sentit contra Calderinũ: offense tacende: id est quam incurrit quia tacuit pro flauio sabino contra cecinnã . Et quãuis sup. non melior esset vultu: hoc est tantundem timebat: tamen erat improbior: id est impudentior: cinedo: id est muliebria patienti. scribente Satyrã: id est carmen maledicũ in alios qd improbissimũ est. Venter montani: id est Curtij: id est ipse curtius montanus ventrosus & pinguis. tardus propter pingue: abdomine: id est sumine adest quoq. i. etiã & crispinus de quo iam in principio huius Satyre dictũ est sudãs. i. distillans: amomo vnguẽto ex flore amomi. matutino. i. orientali vbi. s. sol matutino tẽpore oritur sudãs sup. tantum quantũ olent vix duo funera: id est cadauera diuitum qui opobalsamo amomo & eiusmodi cõdiri solebant pompeius scz falco senior: id est cum seuitia peritior aperire: id est facere intercidere. leui susurro: id est modica delatione. iugulos: id est guttura multorum supple aderat. Et fuscus meditatus prelia in villa marmorea: id est summo otio et tranquillitate qui seruabat viscera: id est cadauer suum vulturibus: id est auibus illis rapacib'. Dacis: id est in Dacia existentib' vbi oppressus est sup. aderat.

Ascensius.

¶ Et cum mortifero prudens Veiento Catulo:
Qui nunq̃ vise flagrabat amore puelle.
Grande et conspicuũ nostro quoq tẽpore monstruz
Cecus adulator: dirusq a ponte satelles:
Dignus aricinos qui mendicaret ad axes.

¶ Et cuz mortifero pru. ve. ca. De his ad Semproniũ ruffuz pli.iiij.ita scribit. Cenabat nerua cũ paucis: veiẽto recũbebat proximus atq etiã in sinu. Dixi oia quũ hoiem noiaui. incidit sermo de Catulo messalino que luminibus orbatus ingenio seuo mala cecitatis addiderat nõ verebatur non erubescebat non miserebat quo sepius a

Mãcinel.

Blandaq́ꝫ deuexe iactaret basia rhede:
Nemo magis rhombum stupuit: naꝫ plurima dixit
In leuam conuersus: ait illi dextra iacebat
Bellua: sic pugnas Cilicis laudabat et ictus:
Et pegma: et pueros inde ad velaria raptos.
Non cedit Veiento: sed vt phanaticus *estro
Percussus Bellona tuo diuinat: et ingens
Omen habes inquit: magni clari triumphi.
Regem aliquem capies: aut de temone britanno:
Excidet Aruiragus peregrina est bellua: cernis
Erectas in terga sudes: hoc defuit vnum
Fabritio: patriam vt rhombi memoraret et annos.

*Oestruꝫ greci (vt autor ē Festus) appellāt furorē: oestruꝫ ēt greci ꝓ eo accipiūt quē latini vocāt sylū Verg. i. iij. geor. Est lucus silari circa ilicibusq́ꝫ virētem. Pluri mus alburnū volitās cui nomē asylo Romanū est: oestrum grai verte revocātes.

Domitiano nō secus ac tela q̄ ⁊ ipsa ceca ⁊ improuida feruntꝰ in optimū quē ꝙ cōtorquebat. De hui' nequitia sanguinariisq́ꝫ sentētijs in cōe oēs super cenā loquebātur. Hec ille. plura tamē diximꝰ in Saty. iij. ibi. Ut te respiciat clauso veiento labello ꝓrudēs. ironia est: vel serio dicit quoniaꝫ doctus erat veiento: vt Taci. libro. xiiij. ostēdit. Cōspicuuꝫ: preclarum mirādum. Nostro quo tē. Nam prius etiā talis fuerat catulus. Dirusq́ꝫ a pō. sa. tāq́ꝫ a pōte vbi mēdicāt similes ceci imꝑatori satelles seuus effectꝰ esset ⁊ familiaris ac minister scelerum. Aricinos axes. solebant enim egeni in aricino Cliuo mendicare vnde Martia. ait. Debet aricino cōuiua recūbere cliuo. Est autēꝫ. Aricia in colle sita cui ꝓxime superest Appia via vltra albam ad mille passus. Municipium autē Aricinū Cice. philippica. iij. scribit vetustate antiquissimum iure federatuꝫ propinquitate pene finitimum Rome scilicet splendore municipum honestissimum. hinc Voconie: hinc scatinie leges: hinc multe selle curules: hic equites Romani lautissimi plurimi ⁊ honestissimi

Aricia.

Deuexe: declinate prone ipsum propter cliuū qui etiā nunc extat. Sic. similiter adulādo cum nil videret. Cilicis: gladiatoris nomen. Pegma de pegmatis. Sene. sic ait iis annumeres licet machinatores: qui pegmata per se surgētia excogitant ⁊ tabulata tacite in sublime crescentia ⁊ alias ex inopinato varietates aut dehiscentibus que coherebāt. aut que distrahant si a sponte coherentibus: aut his que eminebant paulatim in se residentibus: in quem sensum Mar. ait. Et crescunt media pegmata celsa via. Josephus item lib. vij. de triūpho Vespasiani ⁊ Titi pegma sic describit. Maxime autē stupor erat machinarū que portabātur siue pegmatū fabricatio: pro quorū magnitudine timenduꝫ viribus portantium occurrentes timebant: multa enī in tertiū nidum quartūq́ꝫ surgebant ⁊ magnificentia fabrice cum admiratione delectabat. Pueros. laudabat etiam pueros qui erāt in pegmate. Inde a pegmate finitis ludis. Raptos: stupratos. Velaria loca vbi vela seruabantur: quibus theatrū exornabatur. Non cedit: catuli: id est laudationibus. Phanaticus qui preest phano dicitur. Est autē ordo: sed vt phanaticus o bellona percussus tuo estro diuinat. Estro: id est furore. scribit enim Festus estrum furorem dici greco vocabulo. dicitur item Asylus estreo vero insanio dicitur strelat come stimulor. Bellona. Tullius in libro de. n. d. scribit ꝙ minerua iouis secundi filia inuentrix belloruꝫ fuit atq́ꝫ princeps: ⁊ ob id a nonnullis bellona appellata est: et soror martis ⁊ auriga. Huius autem dee sacerdotes rem diuinaꝫ faciebant proprij sanguinis effusione: quem ritum Lactan. libro. j. ostendit: in ipsaq́ꝫ sanguinis effusione. diuinum afflatum capiebant: itavt presentia explicarent futura vaticinarentur. Tibullus etiam dixit. hec vbi Bellone motu est agitata ⁊c. Temone regimine alludit enim ad currus quibus Britanni vtebantur in prelijs. Aruiragus: Britannie rex. Sudes: spinas cristas pinnas. Fabritio Veientoni. Tacitus etiam scribit libro. xiiij. ita haud dispari crimine Fabritius Veiento cōflictatus est ꝙ multa ⁊ probrosa in patres et sacerdotes cōposuisset his libris: quibus nomen codicillorum dederat.

Pegma.

Phanaticus.

Estrus.

Bellona.

Veiento.

Ascensius.

¶ Et cum mortifero. Eandem rem prosequitur. Ordo est veiento prudens: id est callidus: qui sciebat imperatore vti: et vitam suam diu conseruare supple aderat: ꝙ diu vixerit patet ex carmine Statij de bello germanico vbi sic dicit. Lumina nestorei mitis prudentia Crispi. Et Fabius veiento potenteꝫ signat vtrūq́ꝫ purpura: ter memores implerunt nomine fastos ⁊c. aderat inquā cuꝫ Catulo scilicet messalino ceco: sed mortifero: id est adulationibus et delationibus mortem ferente: qui flagrabat: id est ardebat amore puelle nunq́ꝫ vise: quia cecus erat: existens grande et conspicuum monstrum nostro tempore quia cecus adulator. ⁊ dirus: id est crudelis satelles: id est apparitor: assecla: id est cōtinuus comes Domitiani: a pōte sup. assumptus. vel qui nequitiā suā visus est a ponte vbi mendici sedent deduxisse. dignus qui mendicaret: ad: id est apud axes: id est currus aritiā tendētes aut inde redeūtes: et qui iactaret: id est de longe daret blāda basia. i. blāda verba qualia qui basia dare volunt habēt: rhede. i. vehiculo tali deuexe. i. deorsum vecte. hoc est in cliuo posite: cum vrbs sit in colle sita. nemo magis stupuit rhombū ꝙ ille cecus. nā ille conuersus in leuā supple partē dixit plurima de rhōbo. at: id est sed bellua marina supple scilicet rhōbus iacebat illi dextra: id est iacens erat dextra: est eniꝫ nominatiui casus et ipse laudabat. sic: id est adulatorie ⁊ impudēter: pugnam ⁊ ictus cilicis: illius gladiatoris ex cilicia queꝫ non videbat: ⁊ laudabat sic pegma: id est talem fabricā aut machinā ligneā in qua ludebatur. ⁊ laudabat sic pueros raptos ad stuprū: scilicet inde: id est ex pegmate ad velaria: id est ad loca in quibus vela seruabātur. veiento non cedit. ipsi scilicet catulo ceco: sed diuinat: id est futura predicat vt: id est quēadmodū phanaticus. id est is qui preest phano percussus o bellona: id est minerua que inuentrix es belli tuo estro. id est tuo stimulo furoris quo percussi inter sacrificandū proprij sanguinis effusione: explicabāt presentia ⁊ vaticinabantꝰ futura sm lactantiū. diuinat ergo ⁊ inquit o imperator tu habes ingēs. i. valde magnū omē portentū ⁊ indiciū magni triūphi. tu capies aliquē regē: aut aruiragus rex Britānie excidet de temone. i. regimine: Britanno. i. regni Britānie. alludit autē ad currus quibus tūc vtebantur Britanni in prelio. sed ꝙ regem capiendū significat: patet ex magnitudine eius. dictum enim est ꝙ erat

maior priuatis focis: & q Britãnũ qui extra mundũ regnare d:potius q̃ vicinũ patet:q: bellua est pe regrina.i.externa.q aũt omen belli sit cõstat:q: o imperator tu cernis sudes.i.spinas que representant sudes preustas que sunt rusticorum arma:erectas in terga:si de tergo piscis loquit: magis grammati ce diceret in tergo:quia non videtur habitudo accusatiui casus.si de alijs loquitur. dic in terga: id est contra terga obstantium.omnia ergo que de rhombo dici possent consecutus est: sed hoc vnuz defuit Fabritio:scilicet Veientoni:vt memoraret patriam et annos Rhombi.

¶Quidnam igitur censes?conciditur?absit ab illo
Dedecus hoc montanus ait:testa alta paretur:
Que tenui muro spaciosum colligat orbem.
Debetur magnus patine:subitusq Prometheus:
Argillam atq rotam citius properate:sed ex hoc
Tempore iam Cesar figuli tua castra sequantur.
Vicit digna viro sententia:nouerat ille
Luxuriam imperij veterem:noctesq Neronis
Jam medias:aliamq famem:cum pulmo falerno
Arderet:nulli maior fuit:vsus edendi
Tempestate mea:circeis nata forent:an
Lucrinum ✱ ad saxum rutupinoq edita fundo:
Ostrea callebat primo deprehendere morsu:
Et semel aspecti littus dicebat echini.

¶Testa vas fictile. Muro tenui.subtili creta.Spaciosũ orbẽ: allusit ad il lud vitellij.de quo Pli.li.xxxv.c.xi.ait. At hercules Vitelli⁹ in principatu suo cc.sestertijs condidit patinã: cui faciẽde fornax in cãpis exedificata erat qm̃ eo puenit luxuria vt etiã fictilia pluris cõ stent q̃ murina.Prometheus.i.figul⁹ prudẽs q̃lis pmetheus q̃ hoiem ex hu mo terre cõposuit.Figulinã xo fabricam teste Pliñ.libro.vij. inuenit Chorebus Atheniensis: Promethia autez prudẽtia seu prouidentia dicitur.pro metheo prouideo. promethos prouidens seu prudens. Argilla. ea vt quidem putant ab argis vocata est apud quos vt aiũt primum ex ea vasa confecta sunt. Rotam. in figulinis orbem inuenit. Autore Pliñ. libro. vij. Anacharsis scythes:vt alij: hyperbios Corinthius. Figuli: luti compositores. Viro:montano. Noctes Neronis. De nerone Tranquillus sic.epulas e medio die ad mediam noctem protrahebat:refotus sepius calidis piscinis ac tempore estiuo niuatis. Itaq id poeta mõtanũ nouisse dicit: cũ dicat etiã luxuriã imperij veterem. De Domitia no aũt Trãquillus ait q prandebat ad satietatẽ:cõuiuabaturq frequẽter ac large s; pene raptim certe nõ vltra solis occasum. Aliãq famẽ.i.futurã:adhuc em̃ in mensa sedẽs de futura cogitabat. Nulli.q̃ ipsi montano.hinc dicit.venter abdomine tardus.Ostrea.pisces sunt silicea testa inclusi. Ouid.fast.li. v. Ostreaq in conchis tuta fuere suis. Sergius aũt orata primus optimũ saporem ostreis lucrinis ad iudicauit:sed nondum Britãnica seruiebant littora.quũ orata lucrina nobilitabat:a Brũdusio postea aduecte ostree cõpascebant in lucrino. Pli.lib.ix.circeis circeium post Antium est stadijs.cclxx. distans mons mari & paludib⁹ imminet instar habẽs insule.habet etiã castellum et circeis sacellũ: & minerue arã:in medioq storas est fluuius.deinceps circeio prima intra stadia.C. Tarracina est:antea trachina id est aspera vocata.quod Stra.li. quinto edocet Hora.item ait. Ostrea circeis miseno oriuntur echini Lucrinum ad saxum lucrinus sinus vsq baias lalitudinem pandit: qui exteriori pelago per aggerem longitudinis stadiorum.viij.latitudinis autem vnius orbite arcetur. illum autez ab Hercule tra ducendarum Geryone boum causa aggregatum fuisse perhibent. Captandis verũ ostreis vberrimus Stra.libro quinto. Rutupino fundo id est Britannico ab oppido littorari.quod Ptolomeus edocet li bro secundo vbi dicit canticorum vrbem esse rutupias Echini pisces sunt e cancrorum genere.in quibus spine pro pedibus.Ingredi est his in orbem volui.ora in medio corpore in terram versus. Plini⁹ scribit libro nono vbi etiam alio capite dixerat q est paruus admodum piscis assuetus petris. echi neis appellatus hoc carinis adherente naues tardius ire creduntur.

¶Quidnam igitur censes. Hic explicatur causa concilij.Dictum enim est. Sed deerat pisci patine mẽ su. vocantur ergo ad concilium proceres dicitur ergo a veientone aut alio consultante: quidnam igi tur censes:id est indicas de hoc pisce faciendum esse.conciditur id est nonne quia deest mensura pati ne: debet concidi: id est in particulas diuidi? Montanus ille qui dictus est ventrem abdomine pin guem habere tanq̃ primus gule procerum:affert primam sententiam et ait hoc dedecus:id est hec cõ tumelia et hec indignitas absit ab illo scilicet pisce tam nobili vt concidatur: sed testa: id est vas ter reum paretur:id est fingatur que colligat spaciosum orbem: id est capacem rotunditatem: tenui mu ro vt leuius et melius coquatur magnus et subitus: id est subito inuentus. vel subito operans. pro metheus.id est figulus peritissimus qualis erat prometheus debetur patine:id est ad patinam fingẽ dam.properate: id est properanter afferri curate: citius argillam: id est tenacem terram atq rotam qua currente fingat.sed o imperator ne forte aliquando similem defectum patiaris: figuli sequantur ex hoc tempore: id est post hac tua castra. Vicit digna viro vrbane Domitianum reprehendit qui talibus viris acquiescebat.Ordo est. Sententia digna viro: scilicet montano epuloni vicit: id est appro bata est ille enim expertus aut conuictior habitus nouerat veterem luxuriam: id est abundantiam in cibo: vestitu: venere: aut eiusmodi re aliqua in qua luxus est.quo omnes fere imperatores a Suetonio peccasse notantur: et nouerat iam medias noctes Neronis quas solitus est Nero in comessatio nibus traducere:et aliam.i.nouam & exquisitã famẽ:cũ pulmo arderet.i.flagraret estuaret: falerno.i. vino falerni mõtis ardẽtissimo:quo digerẽte cibos appetit⁹ excitabat: nulli inq̃t poeta maior vsus.i. experiẽtia edendi:fuit mea tẽpestate.i.tpe meo q̃ sup.mõtano:q: callebat.i.callide sciebat:deprehẽde

Marginal notes: Manci. ✱ Ostrea alibi capta i Lucrinũ aducebãtur:vt illic saginarẽt. Martial. Ostrea tu fumis stagno saturata lucrino Viellij ficti le. Prometheus. Promethia. Prometheo. Rota figuli. Neronis epule. Domitiani cibus. Ostrea. Sergius orata. Circeum. Storas. fluuius. Tarracina Trachina. Lucrinus Rutupin⁹ fundus. Echini echineis. Ascensius.

re.i.internosse:⁊ cōprehendere primo morsu ostrea: an forent: id est essent nata.i.procreata circeis.i. mari apud circeum montē:an ad saxum lucrinū:an forent edita: id est extracta aut procreata fundo: rutupino:id est Britannico:⁊ dicebat littus.i.locū natiuū aut educatiuum:echini illius piscis de genere cancrorum semel aspecti:id est postꝙ semel aspexerat.Est autem echinus piscis de genere cancrorum spinosus ad cuius similitudinem coopertoria seu calices castanearum etiam echinos appellant et quecunqꝫ in eorum similitudinem quid includunt. Echineis autem huius echineidos pisciculus est nauem ingentem detinens.vnde remora latine appellari potest:autore Dion. super illud in andria Therentij. Manebo ne quid vestrum remorer commodum.Jucunde autem et diserte dicit:quidnam igitur censes:que vox est attoniti et incerti consilij vtpote nescientis visa difficultate rei quid dicēdum sit:quasi de re censoribus digna.videtur autem declinare in eam sententiam vt concidatur: viso ꝙ nō est patina satis ampla:que omnia ironicos per poetam efficta sunt quia licet sex librarum fuisset rhōbus.facilis repertu fuisset tanta patina. Sed vt perditam gulam Domitiani et eius conuictorum significet:dicit ipsum etiam fictilibus vsum: quia in fictilibus cibus non contrahit saporem reprobum Sententia digna viro:quia cum esset maximus lurco:id est deuorator:dedit sententiam se dignā vt integer seruetur:qđ ad gulā spectat.Sicut in prima dictū est. Quāta est gula que sibi totos ponit apros!

¶ Surgitur:et misso proceres exire iubentur
Concilio:quos albanam dux magnus in arcem
Traxerat attonitos:et festinare coactos:
Tanꝙ de ✳ Getis aliquid:toruisqꝫ Sycambris
Dicturus:tanꝙ diuersis partibus orbis
Anxia precipiti venisset epistola penna.
Atqꝫ vtinam his potius nugis tota illa dedisset
Tempora seuitie:clare quibus abstulit vrbi
Illustres animas impune:et vindice nullo:
Sed perijt:postꝙ cerdonibus esse timēdus
Ceperat:hoc nocuit Lamiarum cede madenti.

¶ Getis.Juuena.primam pducit:alij vero corripiūt.Ouid.Nulla getis toto gens est luculētior orbe. Getas autem greci thraces opinati sunt: qui vtrūqꝫ istri latus incolebant.Gete quidaꝫ ad pontum in orientem vergunt.Toruis sycambris. Sycambri germanie populi de quibus lege Cesaris commentarios. Precipiti penna. Cursores vt Dion scribit peregrinantes soliti erāt pennas in vertice arrectas ferre.plinius autem de columbis sic ait lib.x. Quin internuncie in rebus magnis fuere:et epistolas annexas earum pedibus obsidione mutinensi in castra consulum pertulere.D. Bruto mittente. Quid valluꝫ ⁊ vigilum obsidio atqꝫ etiā rhetia amne pretēta profuere Antonio per celum eunte nuncio. Abstulit Domitianus.scilicet Impune:nullo nobilium vlciscente. Cerdonibus: id est plebeis et vilibus. Cerdones enim dicuntur qui artificio et lucro victum querunt nam cerdos lucrum dicitur:cerdenos: lucros. Tranquillus de Domitiano sic. per hec terribilis cunctis et inuisus tandem oppressus est amicorum libertinorūqꝫ intimorum conspiratione:simul et vxoris. Trucidatus autem est vulneribus septem.xiiij.kalen.octob. Anno etatis.xlv.et perijt.xv. Et postꝙ ⁊c. hinc Cicero libro secundo officio.sic ait.Rerum autem omniuꝫ nec aptius est quicꝙ ad opes tuendas ac tenēdas: ꝙ diligi.Nec alienus ꝙ timeri.Preclare Ennius.queꝫ metuunt oderunt:quē quisqꝫ odit:perijsse expedit.Hoc timeri:scilicet a cerdonibus et vilissimis. Lamiarum id est nobilium: lamias enim nobiles pro alijs posuit:quos multos Domitianus occiderat:licet etiam Elium Lamiā: de quo ita Tranquillus.elium lamiam ab suspiciosos quidem verum et veteres ⁊ innoxios iocos ꝙ post adductam vxorē laudanti vocem suam:heu taceo dixerat. Elij quidem vxor Domitia Longina apellabaꝛ. quam viro ablatam Domitianus etiaꝫ in matrimonium adduxit.deinde Lamiam ipsum in exilium misit vt Tranquillus scribit.Hora.quoqꝫ lib.iij.carminuꝫ de Lamijs ita scri.ode.xvij. Eli vetusto nobilis ab lamo. quandoꝛ priores hinc lamias ferunt denominatos ⁊ nepotū per memores genus omne fastos.Autore ab illo ducis originem:qui formiarum menia dicitur princeps:⁊ inantem marice littorib' tenuisse lyrim late tyrannus ⁊c. Ab lamo itaqꝫ formiarum rege lamie dicte sunt.

¶ Surgitur ⁊c.Urbane admodū ostendit quđ dimissum est cōcilium:⁊ simul amare taxat Domitianū qui in re nulla summa maturitate cōsilij vsus est:et in re grauiss.ma:vtpote procerū interēptione:nulla.vnde dicit ꝙ qui passim ⁊ nullo vindice nobilissimos quosqꝫ interemit tandem perijt cū ceperit esse timendus:cerdonibus.i.vilissimis quibusqꝫ: qđ dictū videꝛ quasi cū nihil de nobilitate dereliquerit: in cerdones.i.vilis questus gr̄a opatores seuitiā suā extendissent.Ordo est.surgiꝛ sup.ab oībus ⁊ proceres iubenꝛ exire cōcilio misso.i.demisso:quos pceres magnus dux videlꝫ Domitianus:qđ per ironiā dicit:qꝛ dux erat epulonū:traxerat.i.celeriter aduenire cōpulerat:in arcem albanam:vbi templū vestē erat.attonitos.i.quasi tonitru repentino pcussos ⁊ coactos festinare tanꝙ sup. esset dicturus aliquid de getis ⁊ sycambris toruis.i.ferocib' populis illis in extremis oris fere germanie.Uer. etiam pducit primā de dictione gete dicens. Mortem cōtemnūt laudato vulnere gete. sed idem poeta oēs pedes hexametri versus a breui inchoasse notaꝛ.⁊ tanꝙ ep̄la anxia .i. anxietatis index ⁊ significatrix venisset.i. apportata esset a diuersis partibus orbis precipiti pēna videlꝫ colūbe aut alterius auis ad hoc edocte et emisse in extrema obsidione.atqꝫ vtinaꝫ Domitianus sup.dedisset potius his nugis.i. hmōi rebus inutilibus.tota illa opa seuitie quibus abstulit impune.i.sine punitione ⁊ nullo vindice: clare vrbi scꝫ rome q̄ per illustres aīas clara erat.nā dicendo claras illustres:animas.duo essent epitheta vitiose cōiuncta:qꝛ sine cōiunctione.Sed ipse perijt:qꝛ interemptus est a cōiuratis ministro quodā Stephano vocato.vt dicit Sueto.postꝙ ceperat esse timendus cerdonibus.i.mechanicis lucro intentis. hoc scꝫ se timendum fecisse:nocuit Domitiano madenti sanguine Lamiarum:id est nobilium quales erāt Lamie e quibus quedam Elium nomine interemerat.

Echinus.

Manci.

Gete.

Sycambri

Pēne nunciorum.

Columbe nuncie.

Cerdones

✳ Legēdū ō Cattis nō de Getis plerique affirmāt: ad historiā eī respicit: naꝫ de Cattis. Dacisqꝫ post varia plia dupli cē triūphū egit Tranquil.⁊ Euse.autores Sta.lib. j. syluarum. Das Cattis Dacisqꝫ fidē.Eutropi' de expeditiōibus Domitiani sic scribit. Expeditiones iiij.habuit vnam aduersus sarmatas: alterā aduersus cattos duas aduersus Dacos.Sunt autem Catti Germanie ppl'i.

Argumentum Satyre quinte. Saneo qui tolerat parasitus quinta notauit.

Si te propositi. Incertũ quẽdã alloquitur hic Iuuenalis arguẽs illũ q diuitũ cenas sectaret. in quibꝰ intolerabilia pati oporteret. hinc ad mendicandũ potius eundẽ hortatur: quẽ trebiũ esse infra ostẽdit. Quadra. i. mẽsa seu frustro panis in quadrã scisso. Mar. lib. vj. Quũ mittis turdũve mihi quadrãve placẽte. Et li. xij. in vacerrã. nec quadra deerat casei tolosani. Sarmẽtus de hoc Saty. v. Flaccus ait. Nũc mihi paucis sarmẽti scurre pugnã messiq cicerri musa velim memores. fuit is cesaris scurra. De quo Plutarchus in vita. Mar. Antonij galbaris ẽt scurra fuit. Mar. li. j. in ceciliũ. Qui galbã salibus tuis & ipsuz posses vincere testiũ caballũ. Et li. x. de capitolino. Ille suo felix Cesare galba vetus. Frugalibꝰ: modestius ac parciꝰ. paruo eñ cõtẽtus esse põt. Cicero pro deiotaro sic ait. Ego tñ frugalitatẽ. i. modestiã tẽperãtiã virtutẽ maximã iudico. Idẽ quoq lib. iij. tusc. ait. Eas tres virtutes fortitudinẽ iustitiã prudẽtiã. frugalitas ex cõplexa. Reliq igitur & quarta virtus vt sit ipsa frugalitas necesse est. Frugalitas vt opinor a fruge: q nihil meliꝰ a terra orit. hec ille Inani ieiunio & vacuo. Crepido abrupti saxi altitudo et cauerna. Vacat. vt ibi. s. maneas mẽdicãs. Põs. vbi item mẽdicare possis. Tãti. s. est vt eiꝰ causa tot patiaris. Tã ieiuna sup. est ibi. Possis. sis Iuuenalis corripuit: aliĩ pduxere. Hora. Saty. ij. Metiri possis oculo latus. Illic. in crepitudine aut ponte aut tegete. Tremere frigoris. s. cã. farris canini. sordes caninas ĩtelligit. Festus enim ait sic. Canice furfures de ferre a cibo canum vocare.

Macinel. Quadra. Sarmẽtꝰ. Scurra. Galba. * Crepido capit p loco excelso & summitate excelsi loci vñ Seneca ad lucil. Itaq caligabit si vastã altitudinez ĩ crepidine eiꝰ cõstitutus despexerit. Frugalitas. Crepido. Possis. Canice.

Satyra quinta.

Si te propositi nondũ pudet: atq eadem est mens
Ut bona summa putes aliena viuere quadra:
Si potes illa pati: q nec Sarmentus iniquas
Cesaris ad mensas: nec vllus Galba tulisset:
Quamuis iurato metuam tibi credere testi.
Uentre nihil noui frugalius: hoc tamen ipsum
Defecisse puta: quod inani sufficit aluo.
Nulla * crepido vacat: nusq pons et tegetis pars
Dimidia breuior: tanti ne iniuria cene:
Tam ieiuna fames: quum poscis honestius illic
Et tremere: et sordes farris mordere canini.

Si te propositi nõdũ pudet. in hac quita Satyra poeta duo facit notat impudẽtiã ingenuorum q vt vilissimi scurre cenas diuitũ sectabant vilissimas & auaritiã atq iniquitatẽ diuitũ q tales cenas clientibꝰ & familiaribus apponi iusserant. cum ipsi delicatissimi viuerent. Ordo est ſm Calderinum. o trebi ego nihil noui frugalius: id est modestius & tẽparãtius vẽtre sup. tuo tñ puta hoc ipsum qđ sufficit inani aluo defecisse sup. tibi. vt necesse sit aliũde petere: nulla crepido. i. abrupti saxi altitudo: vacat. i. vacua est ceteris mẽdicis vt illic sedeas & mẽdices; et põs i. sedes in ponte nusq vacat: & pars tegetis. i. teges mutilata. i. abrupta breuior dimidia sup. parte integre tegetis: nulla inquã teges. i. ptectio a pluuia ĩ qua mẽdices: vacat. q. d. plurima adhuc loca vacãt in quibꝰ potiꝰ tibi mẽdicãdũ esset. & hoc si te nõdũ pudet ppositi: atq eadez mẽs est sup. tibi vt putes summa bona viuere aliena quadra. i. pane in quadrã scisso. vñ scissoriũ vulgꝰ vocat sup. quã panẽ diuites obsonia pĩguia ſcidũt quapropter a mẽdicis amat. & si potes pati illa sup. opprobria & illas ptumelias & iniurias: q. s. opprobria: nec sarmẽtus scurra ille tulisset. i. pati voluisset ad mẽsas Cesaris. s. iulij: iniqs. i. si fuissent iniq. hoc est inequales: nec galba scurra ille vilis tulisset q me uã tibi testi iurato. i. postq iurasses hoc testificãti per iuramẽtũ credere tãti sup. est &c. hũc ordinẽ inuit Calderinus. qr tñ nimis lõgus est & intricatus dicamꝰ ex ordine textꝰ sic. o trebi: vel tu qcũq es trebij lis: qđ potius mihi placet: si te nõdũ pudet ppositi: atq si eadẽ mens est tibi vt viuere aliena quadra putes esse summa bona si potes pati illa. q nec sarmẽtus nec galba vilis tulisset ad mẽsas Cesaris iniquas. i. si fuissent iniq quãuis metuã. i. formidẽ id credere tibi testi iurato. i. iuramẽto astricto qr ego nihil noui frugalius. i. parcius vẽtre tuo: & ita purẽ q potiꝰ fameas q talia patiaris: sed puta hoc ipsum qđ sufficit inani aluo defecisse. i. pone casum q illud modicũ quo vẽter tuus cõtentꝰ est desit tibi: ita vt necesse sit aliũde petere: nulla crepido vacat: nusq pons & tegetis pars dimidia breuior. i. vacat ne aliquis locus vbi potius mẽdices: q cenulas supborũ secteris. nã est ne tãti tibi iniuria cene. i. reputas ne tñ valere iniuriosam cenã. & est ne tibi tũc sup. tã ieiuna fames: quũ. i. qñ poscis. i. exigis cupis tremere. i. cũ timore sedere honestius illic. i. in cena iniuriosa diuitũ. & mordere sordes. i. reliqas immũdas

farris canini.i.panis duri z immūdi:z quē ne canes quidē esse vellēt.de quo dicet infra. Ecce ali' quā/to porrexit murmure panē.Vix fractū solide iā muscida frusta farine. Que geminū agitēt nō admittē/da morosum.Ego hāc interptationē ab alijs nō accepi.nā vt vidistis Mācinellus legit possis a possuz: quod sine dubio fieri non potest: quia vltimā apud omnes producit ego legerē potius possit vt fames tua:possit:id est tu famelicus:possis.Sed quia vero simile est ꝙ viri honesti potius amabāt:iniuriosas cenas diuitū sectari ꝙ publice mēdicare: z etiā tā in ponte ꝙ in cena diuitū sordes canini farris dabā/tur:ego lego et legendū nō dubito possis z expono illic:id est apud iniuriosam cenā.Vnū obest mihi:ꝙ cum in hac significatione apud alios raro indicatiuo iungitur:sed tamen non conuincor:quia si nusꝙ in ea significatione in qua hic accipi videtur a Juuenale indicatiuo iūgitur: quod nolim cōcedere:ta/men:dum quando idem est ꝙ quādo passim indicatiuo iungitur.vnde exposui.quum:id est qñ vt si fa/mes est tibi quum possis.vel iungitur cum sequētibus vt sit quum:id est quādo tu poscis:id est requi/ris et exigis tremere illic honestius.i.cum maiori honore ꝙ supple in ponte zc. Primo finge loco.zc.

¶ Primo finge loco:ꝙ tu discumbere iussus
Mercedem solidam veterum capis officiorum:
Fructus amicitie magne cibus:imputat hunc rex:
Et quāuis rarum tamē ✱ imputat:ergo duos post
Si libuit menses neglectum accire clientem:
Tertia ne vacuo cessaret culcitra lecto:
Vna simus ait votorum summa:quid vltra
Queris:habet Trebius propter qd rūpere somnuz
Debeat:et ligulas dimittere:sollicitus ne
Tota salutatrix iam turba peregerit orbem
Sideribus dubijs:aut illo tempore quo se
Frigida circumagunt pigri sarraca boote.

¶ Primo loco.in primis Finge:cogi/ta. Discūbere. vesci. Jussus ab diuite. Solidam. totam z integram. Capis: ex ipsa mēsa scilicet. Vnde ait. Fruct' amicitie magne cibus. imputat expro/brat.hunc cibuz scilicet. Rex diues. er/go. quoniā imputarat cibum. Libuit: regi et diuiti. Tertia culcitra. Tres eñi mensas in conuiuio apponere cōsue/uerant iuxta quas erant tori in quib' sederent. pli.lib.ij. epistola ad Auitū. Eadem omnibus pono. ad cenaz eñi non ad notaz inuito: cunctisꝙ rebus ex equo quos mensa z toro equaui. Ne cessaret culcitra. nō tui boni grā inui/taberis.sz quo Tricliniū certo nume/ro conuiuarum impleatur. Votoruz. desiderate cene. Summa scz est cliēti. Rumpere summū: salutaturi siquidē summo mane surgebant. Ligulas. lin/gua diminutiuū format lingula z fine n ligula ꝓ ea q̄ calceorū est. Mar. ait. Nō extrema sedet lunata lingula plā/ta:ligula vero primā corripit. vt hic. orbē. vt scz ediderit. Syderibus dubijs in crepusculo.i.dubia luce. Tunc eñi stelle non ita vti prius apparent. Jllo tēpore:id est eodē crepusculo.idem eñi declarat.tunc au/tem plaustrum se circumagit ad nos versus rediens. Pigri sarraca boote. Bootes aliter Arctophylax: id est vrse custos est appellatus. Legitur enim libro secundo de.n.d. Arctophylax vulgo qui dicitur esse botes. Manilius etiā libro primo ait. A tergo venit Arctophylax idēꝙ bootes. Scribit enim Hyginus sic.itaꝙ et ille qui antea plaustrum sequens bootes est appellatus: Arctophylax est dictus. Est autem si/gnum proximū plaustro:id est maiori arcto:quā cōplures plaustro similē dixerunt a figura positura ꝙ stellarū.vñ z septētrio appellat a septē stellis. Triones:boues appellāt quasi terriones hoc est arāde co/lēdeꝙ terre idoneo. De trionib' ꝓo latius Gel.li.ij.c.xxj. Boteo aūt aro significat bootes bubulcus. pi/gri. hoc ideo qm̄ adeo polo iūctus est:ꝙ nūꝙ totus occidit:z tardius voluitur. Circūagūt. circūuoluūt.

Marginal notes: Mācinel. — ✱ Imputare obiecta re est. Seneca. Ministeriū est serui: que z cōditio sua eo loco posuit: vt nihil coruz q̄ prestat imputet supiori. — Bootes. — Artophilax. — Plaustruz vrsa maior. — Septētrio — Triones. — Booteo. — Bootes. — Ascensius.

¶ Primo fige loco. Mancinellus legit finge.i.cogita.alij fige.i. fixum pone in animo tuo. docet autem cenas diuitum esse aspernandas multis de causis: primo propter iacturaz z damnū qd ex eo sequitur. nam cliens non habet aliam mercedem pro intolerabili labore ꝙ vnam cenā z eam vilissimā. Ordo est. Fige.i.pone primo loco inter iniurias z causas contēptus cene:ꝙ tu iussus discūbere.i.ad mensam di/uitis sedere:capis solidā.i.integram mercedem veterum officiorum.i.obsequiorū z ministeriorū.nam fructus.i.vtilitas z lucrum magne amicitie.i.familiaritatis cū diuite est sup. cibus.i. cibatio in vna ce/na:rex.i.diues dñs cōuiuij.imputat.i.exprobrat tibi hunc cibuz scz: z qz exprobratio fieri solet in ingra/tos qui sepe z multa beneficia acceperūt:nunꝙ aliqua referentes: ideo ne forte putes clientes sepe ac/cipi:aut ad cenas vocari addit. Et quāuis rarum sup. det cibuz tamen imputat eū vel imputat hunc ci/bum z quāuis rarū tamē imputat eum. Ergo si libuit.i.si libidine:nō ratione nec gratitudine ductus voluerit:accire.i.aduocare post duos menses:clientem scz te neglectū:ne tertia culcitra cessaret.i.otio/sa esset:lecto existente vacuo:hoc est vt infimus triclinij lectus esset plenus:z vt conuiuiū esset plenum. Erant eñi in triclinio vt prius dixi tres lecti.vnde Hora.j.sermonū. Sepe tribus videas lectis cenare quaternos. Erant tamen lecti minores qui ternos capiebant. in quorū primo dñs solus sedebat. ad/hibitis sex alijs. De quo triclinio sic dicit Martialis. Septem signa capit sex sumus ade lupum. vt scz adimpleatur tricliniū. Nō ergo pro tuo cōmodo:sed ex libidine sua:z ne tertia culcitra.i. tertius torus culcitra tect' vacaret. si libuit inquā te accire ipse ait.i.dicit ad te simus vna.i.simul in vna cena. sum/ma.i.consummatio z plenitudo votoꝝ.i.desiderioꝝ tuorū sup.hec est.quid queris vltra:q.d.nihil. Tre/bius habet pro tu trebi habes. Mutat personam vel qz prius de alio trebij simillimo locutus est:quod mihi absurdū non videtur:vel qz moris est quando in nomie vtpote noto z nobili vis quedam est: reli/cto pronoie transire ad ipsum etiam persona mutata:ideo ad trebium locutus in secunda persona nūc quasi de trebio loquat in tertia persona dicit. habet trebius zc. Sic quinto Eneid. nisus de se loquit di/cens. Que munera niso Digna dabis:primā merui qui laude coronam. Niso dicit: quasi cuius nomen tanꝙ victoris iam oībus innotescebat priusꝙ ceciderat. Sic hoc loco trebius qui pre se fert ingenuita/tem habet hoc dicto propter qd debeat rumpere.i. interrumpere somnos:z dimittere ligulas.i.parti

calciamenti cooperientem pedis summitatem factam in modū lingue. Naz a lingua diminutiuū esse volunt. solent autem diminutiua syllabam corrumpere: que elementa abijcit vt ofella ab offa. tigillus a tigno: sigillum a signo: figulus a fingo: ligula a lingua ⁊c. Debeat inquam dimittere ligulas sollicit⁹ ne tota turba salutratrix .i. sulutantium peregerit orbem: id est ne iam ceteri salutatores omnes diuites salutauerint quos per orbem .i. circuitum adibant. In prosa dixisset ne turba salutatrix peregerit totum orbem. et hoc syderibus dubijs: id est in diluculo: quū iam sydera cum luce certant: aut illo tēpore: quo frigida sarraca .i. plaustra septentrionis que tempore frigido videnᵗ. Boote qui Arctophilax: id est vrse custos dicitur: pigri id est tarde se mouentis: circumagunt id est circumuectum se.

Qualis cena tamen? vinū quod succida nollet
Lana pati: de conuiua corybanta videbis.
Jurgia proludunt: sed mox et pocula torques
Saucius: ⁊ rubra deterges vulnera * mappa:
Inter vos quoties libertorūq; cohortem
Pugna saguntina feruet commissa lagena.

Succida lana. que sudāti oui lana tōdetur. eam Varro succidā appellat. hec vt mollescat vino suffundiᵗ. Varro aūt li.ij.c.xj. sic ait. Tonsure tps inter equinoctiū vernū ⁊ solsticium quū sudare inceperit oues a quo sudore recēs lana tōsa succida est appellata. Corybāta: te insanū ⁊ furentē pessimi vini culpa. Corybātes scribit Strabo li. x. Crete pplos cybeles ministros. Inter quos esse tradunt quosdā spiritibus affiatos ⁊ bacchicos cū strepitu ac fragore cymbalisq; ac tympanis ⁊ armis. Itē etiā tybijs ⁊ vociferationib⁹ inter sacrificandū stupefaciētes: incq; ministrorū habitu publica modo quodā sacra factitātes. Jurgia: altercationes cōuitia. Saucius. vulneratus ab eo cui cōuitia dixeras. Vos cliētes ⁊ parasitos. Saguntina lagena. fictili vase. Mar. enim ait lib. vlti. Que nō sollicitus teneat seruetq; minister: Sume saguntino procula ficta luto. Saguntus autē vrbs sita est vltra iberū in radicib⁹ mōtis: qui hispanos a celtiberis diuidit circiter mille passus distās ab mari: cui⁹ incole ⁊ copia terrestriū fructuū et multitudinis incremento a virtute militari ceteris hispanie populis prestant. autor est Polyb. lib. iij.

Qualis cena ⁊c. Describit iniquitatē cene: primo q: vilissima apponebanᵗ clientulis: scōo q: lautissima ⁊ maxime opipara dn̄o. scōm facit ibi. Ipse capillato. Ordo est hic. Tn̄ ꝙuis sup. tantopere cenaz sectaris: qualis sup. est ipsa cena. q.d. vilissima: q: vinū sup. apponiᵗ in ea: qō lana succida .i. q̄ sudante oue tonsa est: nolet pati .i. imbibere vt mundeᵗ tā Crassum et immixtū est. Tu videbis .i. quilibet videre poterit. corybanta .i. aliquē raptū furore effectū quasi corybanta. de cōuiua .i. effectū malignitate vini ex eo qui venerat vt esset conuiua. Jurgia .i. cōtumeliosa verba iurgiorū incitamēta. proludūt .i. pugnā tanꝙ proludia precedunt: sed tu saucius .i. vulneratus ab eo cui cōuitia dixeris: vel a furētib⁹ et ebrijs torques .i. impellis ⁊ proijcis in aduersariū tuū mox .i. paulopost iurgia illa: pocula .i. vasa notoria. et deterges vulnera sup. mappa .i. mantili. rubra .i. sanguinolenta vel sanguine tincta. Quotiens pugna cōmissa inter vos scilicet clientes ⁊ parasitos ⁊ cohortem libertorum ipsius dn̄i. nam serui non accūbunt. lagena saguntina .i. fictili ex luto saguntino: qō a sagunto hyspanie oppido Romam aduehebaᵗ. feruet .i. feruide fit: quasi dicat frequentissime: ⁊ ita neq; bene neq; quiete accipiebantur.

Manci.
Succida lana.
* Mappa mātilis genus ad vsū mēsarum. Ora. i eplīs loquēs de duuijs sic Varius mappa cō pescere vinū. Vix poterat. Idē i eplīs. Ne turpe toral ne sordida mappa Corruget nares.
Saḡtus.
Corybātes

Ipse capillato diffusum consule potat.
Calcatamq; tenet bellis socialibus vuam:
Cardiaco nunꝙ cyathum missurus amico.
Cras bibet albanis aliquid de montibus: aut de
Setinis: cuius patriam: titulumq; senectus
Deleuit multa veteris * fuligine teste.
Quale coronati Thrasea Heluidiusq; solebant
Brutorum et Cassi natalibus: ipse capaces
Heliadum crustas et inequales beryllos.
Virro tenet phialas: tibi non committitur aurum:
Vel si quando datur custos affixus ibidem
Qui muneret gemmas: vnguesq; obseruet aducos.
Da veniam preclara illi laudatur iaspis.
Nam Virro vt multi gemmas ad pocula transfert
A digitis: quas in vagine fronte solebat
Ponere zelotipo iuuenis prelatus Hyarbe.
Tu beneuentani sutoris nomen habentem

Capillato cōsule: id est intonso ⁊ antiquissimo Ouid. in fast. hoc apud intōsos nomē habebat auos. De tonsura autem latius diximus Sa. iiij. ibi scilicet Barbato imponere regi Bellis socialib⁹. Julio Cesare ⁊ Martio philippo cōsulib⁹: vt scribit Florus de bello sociali. ⁊ Liuius libro. lxxj. M. Liuius Drusus tribunus plebis vt maiorib⁹ viribus senatus causam susceptā tuereturi socios ⁊ Italicos pplos spe ciuitatis Romane sollicitauit: hisq; adiuuātib⁹ per vim legib⁹ agrarijs frumētarijsq; latis legemq; iudicialem tulit vt equa pte iudicia penes senatū et equestrem ordinem essent. Cum inde pmissa socijs ciuitas prestari nō posset irati Italici defectionē ceperunt agitare. Propter que Liuius Drusus etiam senatui inuisus fact⁹ velut socialis belli autor incertū a quo: domi occisus est. Idez Liuius superiori libro narrat ꝙ cum senatus impotentiā equestris ordinis ī iudicijs exercēdis ferre nollet oīni vi niti cepit: vt ad se iudicia trāsferentur sustinente causam. M. Liuio Druso trib. ple. ⁊c. Id opposuit vt senatus causa aperireᵗ. Cardiaco. cardia cor significat: inde cardiac⁹ qui cordis molestiā patitur ⁊ dolorē cui quidem optimū vinuz mederi solet. Cardiaco nunꝙ legiᵗ: item cardiaco cyathū nō

Manci.
* Fuligo diciᵗ nigricies ois q̄ ex fumo puenit: quasi fumigo. Apu. in prima apologia paries fuligie deformatos ait.
Sociale bellum.
Cardiac⁹.

Siccabis calicem: nasorum quatuor: ac iam
Quassatum: et rupto poscentem sulphura vitro
Si stomachus domini feruet vinoque ciboque:
Frigidior geticis petitur decocta pruinis.

Albania vina.
Sentina vina.

porrecturus amico. Albanis mōtib⁹. plinius li.xiiij.scribit. Albanas vuas predulces ac raras in austero. vbi etiā ait q̄ diuus Augustus setinum pretulit cunctis. Est autem Setia in monte sita pōtinas paludes despectās. hinc Mar. ait. pendula pōtinas despectat setia cāpos. Thrasea. is et heluidi⁹ erāt Brutorū emuli: qui patriam liberam a tyrannis reddiderat. Tacitus lib.xx. sic ait. Heluidius priscus regiōe Italie tarracine municipio cluuio patre qui ordinē primipili duxisset ingeniū illustre altiorib⁹ studijs iuuenis admodū dedit: nō vt plerique: vt nomine magnifico segne otiū velaret: sed quo firmior aduersus fortuita rempublicā capesceret doctores sapientie secutus est qui sola bona q̄ honesta. mala tantū que turpia: nobilitatem ceteraque extra animū: neque bonis neque malis annumerāt. Questorib⁹ adhuc a peto thrasea gener delectus. e moribus soceri nihil eque ac libertatem hausit. Ciuis: senator: maritus: gener: amicus cunctis vite officijs equalibus: opum cōtemptor: recti peruicax: cōstans aduersus metus. Erant quibus appetentior fame videretur: quādo etiam sapientibus cupido glorie nouissima exuitur. Ruina soceri in auxiliū pulsus vt galbe principatu redijt: Marcellum eprium delatorem Thrasee accusare aggredit̄ etc. Postea subdit: denique cōstantia fortitudine Catonib⁹ et brutis equaretur Heluidius etc. De thrasea item li.xvj. scribit Tacitus Neronem thrasee infensum fuisse: q̄ ille senatu egressus est cū de Agrippina referretur: quodque iuueniliū ludicro parum expectabilem operam prebuerat: eaque offensio altius penetrabat: q2 idem thrasea patauij: vnde ortus erat ludis cesticis a troiano Antenore institutis habitu tragico cecinerat: die quoque quo pretor Antistius ob probra in Nerone cōposita ad mortē dānabatur: mitiora censuit: obtinuitque: et vt quū diuini honores Pōpee decernerentur sponte absens funeri non interfuit etc. Inde subdit Tacitus Capitonē Consutianum Thrasee inimicum Neroni dixisse. Frustra Cassium amouisti si gliscere et vigere Brutorum emulos passurus es. Subijcit quoque Tacitus Thrasee datum esse mortis arbitrium: quoque Heluidius gener Italia pelleretur: q̄ item ad Thraseam in hortis agentem questor consulis missus est. Thrasee vero Domitius Cecilianus ex intimis amicis quid senatus censuisset exposuerat. Cum progressus in porticum illic a questore reperitur leticie propior: quia Heluidium generum suū italia tantū arceri cognouerat. Accepto dehinc senatuscōsulto Heluidiū et Demetriū cynice institutionis doctorem in cubiculum inducit porrectis vtriusque brachij venis postq̄ cruorem effudit humū sup spargens propius vocato questore litemus inquit noui liberatori etc. Placet preterea q̄ in Domitiani inuidiā Thrasee et Heluidij meminerit Iuue. Nam Suetonio teste Juniū Rusticum necari iusserat qm̄ peti thrasee et Heluidij laudes ediderat: appellabatque eos sanctissimos. Coronati. Ualerius lib.ij. de institutis antiquis vbi de ciuitate Spartana meminit: scribit primos Jonas vnguenti coronarūque in cōuiuio dandarū et secūde mense ponende ɔsuetudinē haud parua luxurie irritamēta reperisse. Brutorū. Junius enī brutus reges expulerat. Decius vero brutus cū Cassio sororis eius marito et alijs cōiuratis Juliū Cesarē occiderat: studio libertatis. Heliadum crustas: vasa que ex electro cauabant̄ significat: ferunt enī heliadas sorores phaetontis fratris interitū tandiu deplorasse vt mortue oēs in alnos tandem arbores lachrymantes adhuc cōuerterentur: easque lachrymas a celtis ipsis q̄ ea circūhabitant loca sepenumero emungi cum in aureū vertant̄ electrū et tanq̄ lapides durescant: qd̄ et Dionysius scribit. Helios preterea sol dicitur Inde heliades solis filie. ex electro aūt calices fiebāt. de quo lege Pliū. lib.xxxiij.c.v. vbi inuenies etiam q̄ omni auro argentum inest: sed vbicūque quinta argenti portio est: electrum vocatur cuius natura est ad lucernarū lumina clarius argento splendere Inequales beryllos. Beryllos india gignit raro alibi repertos. poliunt̄ omnes sexangula figura artificum ingenijs. qm̄ hebescunt ni color repercussu angulorū excitet̄. Aliter enī politi nō haberent fulgorē eundē. Probatissimi sunt ex ijs qui viriditatē puri maris imitantur. Indi mire gaudent longitudine eorū: solosque gēmarū esse predicāt qui carere auro malint: et ob id pforatos elephātorū setis religant. Quidā et angulosos putāt statim nasci. et perforatos gratiores fieri medulla candoris exempta etc. Autor est Plinius libro. xxxvij.c.v. Inequales ergo Juuenalis ait ppter angulos vt dictum est. Ipse capaces. ordo est. ipse virro tenet capaces: heliadum crustas et inequales beryllos (appositio) phialas. Phialas. phialas vasa quecunque designat vini aut aque capacia quibus in mensa vtimur vt scribit Pollux. da veniam. si custos affigitur ibi. Jaspis. viret et sepe transflucet iaspis plurime ferunt eam gētes: optima que purpure quicq̄ habet. secūda que rose: tertia que smaragdi est et stellata rutulis punctis. Plinius lib.xxxvij.c.xx. Uirro ita legitur in antiquis codicibus. Ad pocula gēmas. Mart. etiam agit libro vltimo. Gēmarum scythicis vt luceat ignibus aurum Aspice quot digitos exuit iste calix. Plinius item lib.xxxiij.c.j. ait. Nec hoc fuit satis turba gēmarū potamus: et smaragdis teximus calices. Uagine fronte. i. capulo zelotipo. suspicioso. zelos amor et emulatio dicitur. typos forma figura. Juuenis Eneas quem Dido hyarbe regi libye preposuerat. vt li.iiij. eneid. habetur. vbi de enea dixit. Stellatus iaspide fulua ensis erat. Beneuentani sutoris. de Nerone Corneli⁹ ait: Apud beneuentum interim consedit. vbi gladiatorum munus a Uatinio celebre edebatur. Uatinius inter fedissima eius aule ostēta: fuit sutrine alūnus: corpore detorto facetijs scurrilibus. primo inter contumelias assumpt⁹: dehinc optimi cuiusque criminatione eo vsque valuit: vt gratia pecunia vi nocendi inter maximos emineret: beneuentani ergo sutoris. i. Uatinij qui fuerat sutor vitreari⁹ ex beneuento a quo calices vitrei Uatinij dicti sunt. Siccabis calicem. Apulei⁹. lib.iiij. floridorum scribit. ita. Sapientis viri super mensam celebre dictum est. prima inquit cratera a sitim pertinet. secunda ad hilaritatem. tertia ad voluptatē. quarta ad insaniam. Nasorū quatuor fiebat. enī in Uatinij poculis nasus longior. vnde Mar. ait lib. xiiij. Uilia sutoris calices monumenta Uatini accipe. sed nasus longior ille fuit. Sulphura: ruptū vitrū sulphuratis permutabat̄. Mar. Qui pallentia sulphurata fractis permutat Uitreis. Decocta. Neronis principis inuentū est decoquere aquā vitroque demissam in niues refrigerare: ita voluptas frigoris contingit sine vitijs niuis Pli. libro. xxxj. c. iij.

Heliades.
Helios.
Phiala.
Jaspis.
zelotypus.
Uatinij calices.
Aqua decocta.

Ascensius.

¶Ipse capillato. Ostēdit e diuerso lauticias cene dñoꝝ: nā sicut Seruio teste: plena alicuius rei commendatio atq̧ laudatio fit: ex presentia bonoꝝ eius ⁊ absentia maloꝝ q̄ alijs insunt ita plene vituperatio ecōuerso: ex presentia maloꝝ q̄ habet ex carentia bonoꝝ quib⁹ caret. Ordo est. ipse scȝ dñs ⁊ rex conuiuij potat .i. abūde bibit supple vinū diffusum .i. qd̄ diffuse ⁊ abūde puenit cōsule capillato .i. intonso et per hoc antiquissimo: virtus aūt vini ex diuturnitate eius cōprobat. qd̄ et Cicero in lib. de amicitia attestat his v̄bis. Amicitiarū esse debēt sicut aliarū rerū societates. vetertima queq̧ vt ea vina q̄ vetustatē ferūt esse debēt suauissima ⁊c. Hinc quoq̧ Vergil. eneid. j. Impletur veteris bacchi pinguisq̧ ferine ⁊c. Et ille tenet vuam .i. liquorem vue .i. vinū opimianū: calcatū .i. calcibus expressum bellis socialibus .i. dum essent ea bella que socialia ⁊ marsia vocantur. nā L. Opimio consule cum brachius tribunus plebis interemptus est: temperies quedam fuit que coctura dicit: tanta vini fertilitate ⁊ prestantia vt que eo anno diffusa sunt in ducentesimū fuerint seruata redacta in speciē mellis, vt scribit plinius. tenet ergo .i. habet in potestate vt bibat tale vinū nunq̄ missurus .i. cōcessurus: cyathum .i. poculū illud amico cardiaco .i. cordis dolorem qui sitim generat patienti. tenet inquā nūc: quia biber cras aliquid sup. vini .i. aliquod vinū de montibus albanis: aut de setinis sup. qui sunt iuxta pontinos cāpos: cuius sup. vini senectus .i. vetustas delenit .i. amouit multa fuligine .i. mucore aut situ nigro veteris teste: q: in testis vinū olim seruabant: siue in fereis .i. terreis vasis nō in ligneis. deleuit inquā patriā .i. inscriptionē de qua patria esset: ⁊ titulū ei⁹: scribebant eñi ad vascula illa pice obturata ⁊ in multos annos reposita: cōtinentē patriā ⁊ nomē ⁊ preciū vini: qui iā vetustate amotus aut offuscat⁹ erat. quale supple vinū thrasea ⁊ heluidius libertatis amatores: ⁊ tyrannoꝝ inimici solebant supple bibere vel tenere coronati .i. habentes coronas pampineas in capite quas sumebant qui egregie potare decreuerant. natalibus: id est in die natiuitatum brutoꝝ ⁊ cassi .i. cassij libertatis vindicum. nam Junius Brutus reges exegit: Decius autē Brutus cū Cassio imperatores exigere conatus: Juliū Cesarē occidit ipse Virro .i. vir diues rex cōuiuij tenet crustas heliadum .i. vasa que ex electro cauabant. quod quidē electrū fit ex lachrymis heliadū .i. filiarū solis ⁊ soroꝝ phaetontis: q̄ cū fratris mortē nimiū inpatiēter ferrent in arbores mutate sunt: aut alnos aut pp̄los. vn̄ species electri distillare dr̄. tenet inquam capaces .i. valde amplas crustas .i. corticū electra sudantiū particulas: heliadū .i. filiarū solis ⁊ tenet beryllos lapides tales inequales. itē virro tenet phialā .i. paterā. Aurū .i. poculū aut aliud vasculum aureū nō cōmittit tibi qui conuiuia pauperes vel si aurū dat quādo .i. aliquādo custos .i. obseruator, est sup. affixus ibidē: qui numeret gēmas .i. p̄ciosos lapillos qui sunt in vasculis illis aureis. Et q̄ obseruet .i. diligēter custodiat ne furentur vngues adūcos .i. rapaces: quib⁹ gēmas abradere possis. da veniā .i. ignosce istiusmodi luxurie iaspis .i. lapillus talis: preclara .i. pura ⁊ multū perluciaa laudat illic .i. in cōuiuijs diuitū vel potius in poculis. Nā Virro vir ille, diues trāsfert gēmas .i. lapillos preciosos a digitis ad pocula: vt multi sup. faciunt: gēmas dico quas .i. quales iuuenis scȝ Eneas prelatus sup. ab Elissa que Dido dicit s̄m Verg. Hyarbe. duci illi zelotipo .i. primū zelū tenēti solebat ponere in frōte vagine in capulo seu manubrio ensis vel in summa parte vagine. Dicitur eñi. iiij. eñ. de ense Enee. Stellatus iaspide fulua ensis erat. Solent eñi mortales quibus maxime oblectantur plurimū exornare. Bibaces ergo ⁊ Bacchi proceres pocula sua gēmis exornant: belligeri viri ensem suum ⁊c. Tu vero cliens siccabis .i. ebibendo siccum reddes cum non sit satis vini in cor: calicem scilicet: vitriū quatuor nasoꝝ .i. plurime deformitatis: sicut vatinio vitriario ex beneuēto vnus nasus multū difformitatis afferebat: siccabis dico calicem quatuor nasorū habentem nomen sutoris beneuētani .i. ipsius vatinij: a quo calices vitrei vatiniani dicti sunt: ⁊ siccabis calicem iam cassatum .i. concussum ⁊ dissolutū et poscentē sulphura. requirentē cōmutari pro sulphure ⁊ hoc vitro rupto. Si stomachus domini feruet vino ⁊ cibo .i. febricitans est. aqua supple decocta .i. artificiose facta frigidior pruinis geticis .i. que sunt apud getas vbi plurime ⁊ diutissime sunt niues. petitur supple pro eo.

¶Non eadem vobis poni modo vina querebar.
Vos aliam potatis aquam: tibi pocula cursor
Getulus dabit aut nigri manus ossea Mauri.
Et cui per mediam nobis occurrere noctem.
Cliuose veheris dum per monumenta latine.
Flos Asie ante ipsum precio maiore paratus.
Quam fuit et Tulli census pugnacis et Anci.
Et ne te teneam: Romanorum omnia regum
Friuola: quod cum ita sit: tu getulum Ganymedem
Respice: cum sities: nescit tot milibus emptus
Pauperibus miscere puer: sed forma: sed etas
Digna supercilio: quando ad te peruenit ille?
Quādo vocatus adest calide gelideq̧ magister?
Quippe indignatur veteri parere clienti:

¶Cursor. picerna minister. Getul⁹ niger. Ossea man⁹ .i. dura et sine pulpa p̄ qd̄ etiā grādē oñdit. Ouid. in ibim ait insequar ⁊ vult⁹ ossea forma tuos. Cliuose. inequalis. De latina v̄o via late dictū est in fine saty. j. Monumēta .i. sepulchra. Sūt aūt aliq̄ monumēta p̄ u aliq̄ monimēta p̄ i dicētes. Mihi tñ p̄ u poti⁹ placuerit dicim⁹ eñi documētū a doceo nō docimentū. est etiā monumentū plen⁹ q̄̄ monimētū. Demū Pris. li. iiij. de noiatiuis tractās terminatis in en sic ait. Sin a scd̄a vel tertia i habēt correptā: vt moneo mones monimē. rego regis regimē. Et paulo superi⁹ dixerat monui vel monit⁹ monimētū. ostendēs a preterito actiuo vel participio deriuari. Qua de re arguo a monui monumētū p̄ u. a monit⁹ v̄o monimētū p̄ i dicendū. Verū q: documētū p̄ u dicimus eodē pacto monumētū p̄ u cēseo p̄ferendū. Flos Asie. vt fuit ganymedes. Tulli pugnacis ⁊ anci. Tullus hostili⁹ tertius Romanoꝝ rex fuit Romulo ferocior hinc Maro lib. vj. ait. Cui deinde subibit

Monumenta. Monimenta.

Tullus hostilius.

Quodqꝫ aliquid poscas: et ꝙ sestante recumbas:
Maxima queqꝫ domus seruis est plena superbis.
Ecce alius quanto porrexit murmure panem
Vix fractum: solide iam mucida frusta farine
Que genuinum agitent non admittentia morsum.
Sed tener et niueus molliqꝫ ⁎ siligine factus
Seruatur domino: dextram cohibere memento.
Salua sit artocopi reuerentia: finge tamen te
Improbulum: superest illic qui ponere cogat.
Vix tu consuetis audax conuiua canistris
Impleri: panisqꝫ tui nouissime colorem.
Scilicet ⁎ hoc fuerat: propter quod sepe relicta
Coniuge per montem aduersum: gelidasqꝫ cucurri
Esquillias: fremeret seua cum grandine vernus
Juppiter: et multo stillaret ⁎ penula nimbo.

Ocia q̄ rūpet prie residesqꝫ mouebit. Tullus in arma viros ⁊ iā desueta triū phis agmina. Quē iuxta sequit̄ iactā tior ancus. ŋ aūt paupes fuere. Om̄ia sup. ꝙ fuerint. Friuola. ea sunt ꝓprie vasa fictilia quassata. Vñ dicta verba friuola q̄ min⁹ sunt fide subnixa vt scri bit Festus. Getulū Ganymedē. nigrū pincernā. Sz forma. est ei. Supcilio. grauitate. Maro siliter in priapeia di cit. cōueniēs latio pone supciliū. Pli. li. xj. in qt. Supcilia hoi ⁊ pariter et al terne mobilia ⁊ in his pars animi ne gam⁹ an annuim⁹: hec maxime indi cāt fast⁹ supbia: alibi conceptaculū. sed hic cede habet: in corde nascit̄: huc subit hic pēdet. nihil alti⁹ simul abru ptiusqꝫ iuenit in corpore vbi solitaria esset. Pbs aūt li. j. de aialib⁹ ait. Si su percilia in rectū porriguntur mollem subesse aīm indicant. Si iuxta nasum inflexa sunt: austerū notāt ⁊ acerbum. Sed si iuxta tēpora inflectunt̄ deriso rē dissimulatoreqꝫ indicāt. Si vo in to tū demissa: notā inuidie habēt. Cali de gelideqꝫ minister. olim em̄ Roma ni ⁊ calidā ⁊ frigidā aquā nesciebant. hinc Martialis li. vlt. ait. Frigida nō decrit: nō decrit calda petenti. Sed tumorosa ludere parce siti. Quintilia. preterea li. j. vbi de vtilitate declinationis meminit: ostendit Augustum in epistolis ad Caium Cesarem scriptis emendatius cali dū dicere maluisse ꝙ caldum: nō q: id nō latinū esset: sed q: esset odiosum. Veteri. Vili. nouis em̄ clien tibus vt allicerent̄ blanditie fiebant. Alius minister. scz Vix. cū labore. Genuinū. Genuinus deus est a genis dependens: vt scribit Festus. Siligine. Siligo nunqꝫ maturescit pariter: nec vlla segetū minus dilationē patitur ꝓpter teneritatem: semper rectam habet spicam: nec rorem cōtinet qui rubiginem faciat. Ex Aphrica dulcissimus panis: ipsa spissio ꝙ far. et maiore spica: eadem ⁊ ponderosior. far sine arista est itē siligo. Pli. li. xviij. c. x. Molli siligine mollē appellat ꝓpter eius teneritatē de qua iam dixi mus. Artocopi. Artocopi in antiquissimis codicib⁹ legi non aliter. Dices igitur artocopi. i. panis cū labore facti. artos em̄ panis dicit̄: copos labor. Nec ꝑ aliq̄ accipit̄ hic nisi pro ipso pane: qm̄ subsequit̄ superest illic qui ponere rogat. Licet cōfector panis grece dicatur artocopos ⁊ artopeos: superius em̄ dixerat sed tener ⁊ niueus molliqꝫ siligine factus seruat̄ dño. Salua reuerentia ea quidem tum serua erit: cū panis ille nisi a dño taccus fuerit. Improbulum. importunū. dictus autem improbus ꝙ etiam instet ꝓhibēti. Vix tu cōsuetis. Vix sup. dignus es dispēsator inquit. Canistris consuetis. i. cōsueto pa ne. Scilicet hoc fuerat. Cliētis ⁊ parasiti responsum hoc. vt male cenarem: vt opprobria reciperē. Ex quilias. De quibus videto saty. iij. Exquilias dictumqꝫ petunt ab vimine collem. Fremeret. strideret. Vernus Juppiter. aquosus ventosusqꝫ aer. Juppiter em̄ vt Varro scribit aer dicitur ⁊ celum.

¶ Non eadē vobis poni modo vina querebar. Non tantū inquit in vino quod dñs cōuiuij optimū: clientes pessimū bibūt: discretio est. sed etiā in aqua ⁊ pane: ⁊ multo maxima in seruitijs seu ministris. Ordo est. Ego querebar. i. cōquerebar: modo. i. pauloante: nō eadē vina poni. i. apponi vel proponi vo bis ⁊ dño: verū qd̄ intolerabilius est vos potaris aliā aquā. q: in decoctam: cursor Getulus. i. niger qua les sunt getuli dabit tibi po cula: aut ossea. i. massilēta manus in qua nisi ossa et nerui vident̄. Mauri: quē vurgo morum dicunt: nigri in colore ⁊ is sup. cui nolis occurrere per mediā noctē. dū veheris ꝑ monumēta. i. sepulchra latine sup. vie cliuose. i. depēdētis. vel illic vbi cliuosa est: ⁊ sepulchra sunt: quia crederes spiritum aut manes defuncti esse. Flos Asie. i. pulcherrim⁹ iuuenis ex Asia: sicut erat Gany medes raptus in pincernā Jouis: ministrabit sup. ante ipsum vcz dñm: paratus. i. cōparatus ⁊ empt⁹ maiore precio ꝙ fuit cēsus. i. thesaurus ⁊ possessio Tulli. s. Hostilij tertij regis Romanor: pugnacis. i. bellicosi. q̄ aios Romanor tpe numc resides ⁊ ociosos in arma excitauit. ⁊ census anci. i. anci Martij quarti regis Romanor: ⁊ ne ego teneā te sup. suspēsum lōga narratione. ofa. i. oēs diuitie regū Roma norū qui septē fuerūt sup. sunt friuola. i. quasi teste rupte. ⁊ res nulli⁹ precij respectu precij dati ꝓ pin cerna dñi. qd̄ cū ita fit: tu qn̄ sities respice. i. respiciro Ganymedē getulū. i. pincernā nigrū ⁊ deformē ex getulia: quē ironicos Ganymedē appellat: sicut prius socraticos cinedos cū nihil sit alienius a Gany mede: q: puer. s. pincerna dñi empt⁹ tot milib⁹ nummū. s. nescit miscere sup. potū. Sed forma scz etas sup. talis pueri est sup. digna supercilio. i. grauitate vel potius supbo fastidio ⁊ cōtēptu ⁊ hoc iterū iro nice: quasi diceret nō est egre ferendum si tā formosus puer ⁊ tā tener adhuc sit superbus ⁊ fastidiosus nolens pauperib⁹ propinare aut seruire: quando ille. i. notus minister qui vinū propinat vel ille iam dictus puer peruenit ad te. q. d. rarissime: aut nunqꝫ: quando minister calide ⁊ gelide sup. vocatus ad te adest tibi. q. d. tardissime: quippe: q: certe ipse indignatur parere veteri clienti. i. tibi qui ex vetusta te cōtēptum contraxisti q: noua placent. et indignat̄ ꝙ poscas aliquid ab eo: ⁊ ꝙ recūbas. s. sedeas ad mensam se. i. ipso stante maxima queqꝫ domus. i. omnis magna ⁊ magnorum hoc est diuitū dom⁹ est plena seruis supbis. i. fastidiosis: ecce quāto murmure alius sup. seruus porrerit. i. de procul apposuit tibi panē vix. i. cū difficultate maxima nō scissum: fractū panē dico (appositorie) existētē frusta: id est fragmēta mucida. i. mucore cōtracto ex vetustate. farine solide. i. cōglutiate: vel in qua nihil est irrita

Friuola. ⁎ Delicatissim⁹ panis cōficiebat̄ ex siligine: de q̄ Señ. sic in ep̄la de abstinētia ⁊ tēperantia esus. Malū panē in q̄s expecta bonus fiet etiā illū te nerū tibi ⁊ siligineuz fames red det. Idē de parsimonia vict⁹. vtrum hic panis sit phebeius an siligine⁹ ad naturā nihil pertinet. Supcilia. Saperbia Caldum. Artocop⁹. ⁎ Hec ptīcula. s. fere semp ironicos ꝓfertur. Persi⁹ Scilz hoc ppl̄o perusqꝫ toga ꝙ recenti. Teren. Id ppl̄scurat scilicet. Ascensius. ⁎. Penula tpe pluuio sumebat̄. Eli⁹ Spartan⁹ i prio opis sui limine sic scribit de Hadriano Tribunus plebis fact⁹ est: in q̄ magistratu ad ppetuā tribunitiā ptātē omen sibi factū asserit: ꝙ penullas amiserit: q̄bus vt tribuni ple. tpe pluuie solebant.

menti gule sicut in pane dñi: que scilicet frustra agitent: id est expellant vel torqueant genuinum: id est dentem illum a genis dependētē inter reliquos molares fortissimū non admittētia: quia non admittunt morsum: id est vt mordeātur pre duritie: sed panis tener et niueus: id est albus factus molli siligine: id farina siliginea que mollis admodum est: seruatur domino: memēto cohibere: id est continere ⁊ tecum habere nō extensam dextram tuam. reuerētia: id est honor debitus artocopi: id est panis elaborati: vel cum labore facti pro dño: sit salua: id est nulla temeritate fedata: tamē finge te improbum: id est ponamus ꝙ per improbitatē modicā velis contingere panē dñi. superest: id est super te est astat qui cogat ponere. i. deponere ⁊ dicat iup. tu audax. i. temerarie conuiua vix. i. cū difficultate sup. dign⁹ es impleri canistris. i. frustis que in canistrū aut sportulā aut corbem colligūtur consuetis. i. notis tibi. Alij legunt dicit Georgius vis tu: sed nō procedit: ego credam autorē fecisse consuetus: licet syllaba vltima breuis sit: quia in fine dictiōis et in principio tertij pedis sepe alibi positā leges syllabam alioquin breuem: et esset ordo. tu cōuiua audax cōsuetus vix impleri canistris. i. pane canistrorū: dum potes supple nouisse colorem tui panis? Est sermo abruptus qualis artificiose datur iratis increpātibus. Respōdet cōuiua sic reprehēsus sc3. i. scire licet. q. d. Nonne certe hoc. i. huiusmodi acceptio ad cenā in qua ne panem quidem mūdiorem habere permitto: fuerat ꝓpter quod ego cucurri sepe relicta cōiuge per montem aduersum: id est quem ascendere debebā: ⁊ exquilias vicum illum Romanū vbi plurimi dites residebant: gelidas: id est frigidas: quia exposite erant vento nocturno. cum Iuppiter: id est aer vernus id est verni tēporis vel in vere: fremeret cū seua. i. magna ⁊ horrenda grandine. ⁊ cum penula. i. exterior vestis villosa contra pluuiā assumpta: stillaret. i. difflueret multo nimbo. i. multo himbre: ex nube ventosa collecto: quasi dicat nō debebā propter huiusmodi cenam relinquere coniugē summo mane ⁊ venire salutatū patronū hunc per grandinē frigus pluuiam ⁊ ventos: currendo cōtra ascensum collis.

¶ Aspice ꝙ longo distendat pectore lancem
Que fertur domino squilla: ⁊ quibus vndiq; septa
Asparagis qua despiciat conuiua cauda.
Quum venit excelsis manibus sublata ministri.
Sed tibi dimidio constrictus * cammarus ouo.
Ponitur exigua feralis cena patella.
Ipse venafrano piscem perfundit: at id qui
Pallidus affertur misero tibi caulis: olebit
Laternam: illuc enim vestris datur alueolis: quod
Canna mycipsarum prora subuexit acuta.
Propter quod Rome cū Bocchare nemo lauatur:
Quod tutos etiam facit a serpētibus atris.
Mullus erit domino: quem misit corcica: vel quem.
Taurominitane rupes: quādo omne peractum est:
Etiam defecit nostrum mare dum gula seuit.
Retibus assiduis: penitus scrutante macello
Proxima: nec patitur tyrrhenum crescere piscem:
Instruit ergo focum prouincia: sumitur illinc
Quod captator emat lenas: aurelia vendat.

¶ Aspice ꝙ longo. poete verba diuitū gule luxum clientumq; miseriā ostendentis. Distēdat impleat. Squilla. de hoc pisce multa phs lib. iiij. de animalibus scribit. Meminit itē Plini⁹ lib. ix. cap. xlj. vt iam squilla nō scylla legitur. Et Cicero in lib. de. n. d. sic ait. Pina vero sic em̄ grece dicit: duab⁹ grādibus patula conchis cū parua squilla quasi societatem coit cōparandi cibi. ⁊ Hora. saty. viij. li. ij. affertur squillas inter murena natantes in patina porrecta. Pli. itē li. ij. epl'a ad Gallā sic ait. Mare nō sane preciosis piscibus abundat soleas tamē et squillas optimas egerit. at Mar. li. xiij. sic. Cerule⁹ nos lyris amat: quē silua marice protegit: hinc scylle maxima turba sum⁹. Asparagis. Asparagi cumino addito inflationes stomachi coliq; discutiūt. Uētrē leniter molliūt: pectoris ⁊ spine doloribus intestinorūq; vitijs ꝓsunt: venerem stimulāt: vrinā cient vtilissime preterq; ꝙ vesicant exulcerant. hec et plura Plini⁹. Feralis cena. exitialis commari siquidem stomacho nocēt ⁊ capitis dolorē inducunt. sunt ⁊ difficilis digestiōis. Si negas expire. Ouo. cammari em̄ mixtis ouis frigunt etiā hodie. Uenafrano. laudes h3 olei totus maxime venafran⁹ ager planis finitimus aruis: vt scribit Strabo lib. v. de campania loquens. Olebit laternam: id est oleū illud in caulibus adte latis immissum laterne odorē3 habebit: que pessime olet tibi extincta potissimū candela. Alueolis: ventriculis. Canna mycipsarū: id est Numidarū. Mycipsa enim Masinisse filius ibi regnū solus obtinuit Manastabale ⁊ Gulussa fratrib⁹ morbo assumptis. Autor est Salu. in iug. Preterea scribit Mela de india loquens ꝙ Arundinū fixa internodia natiuitas binos ⁊ quedam ternos etiā vehunt. Qui vero scribunt Strabonē referre in Aphrica ad cubitos qui nos longas: crassitudine autē digiti minoris cannas nasci: sec⁹ est. Strabo em̄ li. xvij. vbi de libya ⁊ regno Mycipse loquit̄ sic ait. Nōnulli terrā biferā habēt ⁊ duas messes faciūt culm⁹ est quinū cubitorꝫ lōgitudine crassitudine vero parui digiti. hec ille. de Culmo itaq; spice dixit. nō autem de canna aliqua: ergo ⁊c. Canna mycipsarū: posuit cannam hoc loco ꝑ naui. allusit em̄ ad indicas nō ꝙ in Aphrica canne sunt tāte: vt ex eis nauicule fiāt vti ex indicis. Nec etiam intelligendū est de oleo aphro: vt puto: quoniam vt scribit Plinius lib. xv. c. ij. Aphrica oleo carebat. Ait em̄ sic de oleo loquens. Uicina bonitas prouincijs: excepto Aphrice frugifero solo. Ceteris totum id natura concessit olcum ac vinum: huic inuidit tantum satisq; glorie in messib⁹ fecit. Posses attamen ex his verbis intelligere aut ꝙ Aphrica oleo careret penitus; aut ꝙ bono oleo careret. Itaq3 hoc pacto Aphrum oleum pessimum intelligeremus. Aliter vero

Manci. Squilla. * Cāmar⁹ ex gñe piscīū cōchiliatorū est: cui⁹ meminit Mar. Cōcolor in rubra cammare lāce rubes. Scylla. Asparagi. Uenafri oleum. Mycipsa. Canne in dice.

oleum ſiſaminũ quod in Egypto fit cibis fedum. Lucernis exile: vt ſcribit Plinius lib. xv. c. vij. de oleo fictitio. Cũ Bocchare. i. cũ Numida aliquo vel mauro Egyptiove: nã eorũ regẽ pro quocũq̧ poſuit. vtebãtur aũt ĩ balneis fetido oleo de quo iã dictũ eſt. Corſica: in lugustico mari eſt corſica: quã Greci Cyrnõ appellauere: ſed tuſco ꝓpior a ſeptẽtrione in meridiẽ ꝓiecta: qđ Plini⁹ ſcribit lib. iij. plura tñ meminit Dio. li. vj. Mullus. de mullis late dixim⁹. s. Taurominitane rupes. Taurominiũ oppidũ apud Meſſanã in ſicilia: vt ſcri. Stra. li. vj. olim naxũ vocarũt autore Solino. Marcello. ꝓ piſcatore poſuit cũ locus ſit vbi obſonia vendunt. Inſtruit parat. Focũ. ardẽtẽ gulã. prouincia. extra Italiã prouincie dicunt: q: populus Roman⁹ eas prouicit autore Feſto. quod iterũ ſupra oſtẽdimus. Aurelia: diues ⁊ orba.

Corſica. Cyrnos. Taurominium. Prouincia. Aſcenſius.

¶ Aſpice ⁊c. Oſtendit quomodo diuerſa obſonia diuerſimode domino ⁊ clientibus apponũtur. Ordo eſt. Aſpice ꝙ. id eſt quantũ longo. i. extento ⁊ exporrecto pectore miniſter diſtẽrat. i. a ſe ⁊ potiſſimũ a facie n e naſo fedaſſe putetur: extenſam teneat: lancem. i. patinam. Mancinellus legit diſtẽdat. i. impleat ſed minus placet: quia diſtẽdi nõ eſt ſimpliciter impleri: ſed cum extenſione que lanci nõ cõuenit ſicut vberibus et ſaccis. Alij preterea legũt qua fertur ⁊c. vt ſit qua ſup. lance ſquilla fertur ⁊c. plures legunt que: vt ſit apice que. i. qualis ⁊ quãta ſquilla. i. piſcis ſic dictus: ⁊ aſpice quibus aſparagis: id eſt herbis talibus pro condimento circũpoſitis: quaſi dicat delicatiſſimis: vtpote altilibus. ſunt enim duplices: ſilueſtres qui ꝓprie aſparagi ſunt: quia dicũtur ſm Varronem ab aſperitate loci in quibus naſcũtur: vel quia ex aſperis virgultis legãtur: ⁊ altiles qui in hortis alũtur: ſepta. i. circũdata ⁊ qua. i. quali et ꝙ longa cauda deſpiciat conuiuia. i. vos cõuiuas in imo ſedẽtes quos deſpicit talis ſquilla: quia non dignetur talibus anteponi: ⁊ deſpicit: quia ab alto quodãmodo reſpicit: quum id eſt quando venit ſublata: id eſt ſublimata: ſurſum lata ſiue exaltata: manibus miniſtri: ſed cãmarus piſciculus ille de genere locuſtarum vilis saporis ponitur: id eſt preponitur tibi conſtrictus. i. confrictus: dimidio: id eſt dimidiato ouo: quod appoſitũ eſt pro condimẽto: vt dicunt interpretes. Vel cãmarus cõſtrictus: id eſt compreſſus ex decremento eius: ouo eius exiſtente dimidio: id eſt ad dimidiũ vſq̧ conſtricto iã decreſcente luna: habet enim piſciculus ille oua que vt ſuccus eius ⁊ quicquid habet pulpe cum luna creſcente creſcunt: ⁊ decreſcente decreſcunt. Rubet autẽ cãmarus coctus. Vnde Martialis. Concolor in noſtra cammare lãce rubes. Georgius Valla ſcripſit grãmarus ſic enim vulgo profertur: ſed plures per c ſcribi volunt. ſicut Caius: Licurgus: Cneus: Amurca que vbi c habent per g efferũtur. Cammarus ergo conſtrictus ⁊ iam quaſi languens: ouo eius exiſtente dimidio: ponitur tibi feralis: id eſt letalis cena: vel quia Cammari ſtomacho ⁊ capiti nocent: vel quia tunc maxime quando decreſcunt mortiferi ſunt: vel quia talis cena mortuos decet ⁊ lugentes eos. ponitur inquam in exigua patella: ipſe ſcilicet dominus perfudit piſcem qui ſine oleo ſatis ſaperet venefrano ſupple oleo quod maxime laudatur: at id eſt ſed hic caulis qui exiſtens pallidus: id eſt hoc holus pallidum: id eſt languens vel caulis lactuce vetuſtate languentis: ⁊ pallide qui affertur tibi miſero: olebit laternam: id eſt pre ſe feret odorem olei: quod quia viliſſimũ ⁊ inſipidiſſimũ in laternis cõburi debeat. illud eñi ſup. oleũ dat veſtris alueolis. i. vẽtrib⁹: qđ canna: id eſt nauicula facta ex cãna vel quod in doliolo facto ex canna aduehitur: Mycipſarum: id eſt Numidarum que per Micipſam regem nobilitati ſunt et inde denominati: ſubuexit acuta prora. i. in acuta naui hoc eſt non oleũ oliuarum quia tali ſaltem bono caret Aphrica. ſed ex quibuſdam ſeminibus quod fedum ⁊ inſipidum eſt: ꝓpter qđ ſupple oleum nemo lauatur Rome cũ Bocchare. i. cum quouis Numida etiam ditiſſimo licet eſſet Bocchar eorum rex: quia cum in patria ſoliti ſunt inungi oleo illo grauiſſimi odoris: adhuc cum corpore eorum caleſſunt illud olent. non autem eſt veroſimile ꝙ Rome vbi eſt copia optimi olei Bocchar oleo patrie ſue vti velit. qđ etiã oleum facit homines tutos ab atris ſerpentibus qui grauitatẽ eius ferre non poſſunt. Mullus: id eſt piſcis delicatus ſic appellatus erit domino. i. dominus habebit mullum: quẽ corſica inſula illa miſit: aut quẽ rupes taurominitane. i. rupes que ſunt iuxta Taurominum oppidum Sicilie ſupple miſerunt: quando: id eſt quandoquidem ita eſt ꝙ omne mare noſtrũ: id eſt Italicum eſt peractũ. i. expiſcatũ. et iam defecit. i. piſcibus euacuatũ eſt. dum gula: id eſt guloſitas noſtra ſeuit: id eſt vehementiſſima creſcit. ⁊ hoc macello. i. quolibet piſcatore in macello vendere ſolito: ſcrutante. i. inquirente aſſiduis. i. quib⁹ continue vtitur: ⁊ retib⁹: proxima ſupple maria: nec patitur piſcem tyrrhenum. i. maris tyrrheni quod inferum dicitur creſcere. ergo. i. ea de cauſa prouincia. i. regio longe poſita et a Romanis procul victa inſtruit focum. i. ſufficit vel adminiſtrat quibus focus: id eſt culina inſtruit. hoc eſt obſonia prebet. Illud ergo quod lenas captator hereditatis ſcilicet emat vt det diuitibus orbis: ⁊ quod aurelia diues ⁊ orba vendere cogitur ne corrumpantur obſonia data ſumitur illinc. id eſt ex prouincia.

* Fabulã miſcet: nã vẽti in coliis iſulis in quib⁹ tẽporib⁹ ilia cis Eol⁹ regnabat: in carcere ab eo coerceri dicebant. Ver. Eoliã venit: hic vaſto rex Eol⁹ antro Luctantes vẽtos tempeſtate ſonoras. Imperio premit: ac vinclis: et carcere frenati et ponit hic auſter pro olb⁹ vẽtis.

Manci. Murena. Charibdis.

¶ Murena. murenas in ſicco littore elapſas vulg⁹ coitu ſerpentium impleri putat. Ariſtoteles Myrinum vocat marem qui generat. diſcrimẽ dãs ꝙ murena varia et infirma fit. Myrinus vnicolor ⁊ robuſt⁹ denteſq̧ extra os habeat. in ſicilia aũt Murene optimi saporis capiebantur Pli. ſcribit li. ix. Macro. etiã libro. iij. ſic. accerſebantur autem murene ad piſcinas noſtre vrbis abuſq̧ freto ſiculo: qđ regium a meſſana reſpicit: illic eñi optime a pdigis eſſe credunt temeraria lina: remerarũ piſcatores. Charibdi. ante meſſanã vrbẽ peloro adiũctã charibdis oñdit ꝓfundũ q̄dẽ ĩmẽſũ quo inũdationes freti mirũ ĩ modũ nauigia detrahũt magnas ꝑ circũductões ⁊ vortices

¶ Virroni murena datur: que maxima venit
Gurgite de ſiculo: nam dum ſe continet auſter:
Dum ſedet: et ſiccat madidas in * carcere pennas:
Contemnunt mediam temeraria lina charibdim.
Vos anguilla manet longe cognata colubre.
Aut glatie aſperſis maculis Tyberinus: et ipſe
Vernula riparum pinguis torrente cloaca:
Et ſolitus medie cryptam penetrare ſuburre.
Ipſi pauca velim: facilem ſi prebeat aurem
Nemo petit: modiciſq̧ mittebantur amicis

A Seneca: que Piso bonus: que Cotta solebat
Largiri: nanq; et * titulis: et fascibus olim
Maior habebatur donandi gloria: solum
Poscimus: vt cenes ciuiliter: hoc face: ⁊ esto
Esto (vt nunc multi) diues tibi: pauper amicis
Anseris ante ipsum magni iecur: anseribus par
Altilis: et flaui dignus ferro Meleagri
Fumat aper: post hunc raduntur tubera: si ver
Tunc erit: et facient optata tonitrua cenas
Maiores: tibi habe frumentum Aledius inquit
O Libye: disiunge boues: dum tubera mittas.

precipitata. autor est Strab. li. vj. Anguilla. ea neq; mas neq; femina est nec ꝓlē ex se aliquā pōt ꝓcreare: vt phs libro. iiij. de aīalibus scribit. Cognata eiusdē gñis dr vti Fabi⁹ li. j. exponit. Glacie maculis ꝓ glaciei: olim namq; quīti ordinis genitiu⁹ etiā in e termi nabat. Oui. li. iij. met. ꝑma fide vocisq; rate tētamina sumpsit. Et li. vj. vtq; fi de pign⁹ dextras vtriusq; poposcit. fide ꝓ fidei dicit. qđ etiā Priscian⁹ lib. vij. ostēdit. Tyberin⁹ piscis lupus intelligit. nō autē q̄ inter duos pontes capt⁹ esset. nā is ꝑcipuū locū tenebat. vt late Macro. meminit li. iij. c. de Accipēsere. hinc addidit poeta. aspersuz maculis ⁊ solitum penetrare cloacas. Nā lupi optimi sine maculis erāt. Vñ Columella li. ix. c. xvij. De positiōe piscine sic ait. Tū etiā sine macula: nam sunt ⁊ varij: lupos includamus. Vernula: alūnus. De verna autem satyra prima latius. Torrente. fluēte. multe eñi in vrbe cloace ingentes sunt. Crypta: ea dici pōt occulta seu absconsa. crypto eñi abscondo dicit. Inde crypta absconsus ⁊ occultus loc⁹ ⁊ cauernosus. Suburre. de hac latius in principio satyra iij. Ipsi virroni. s. Velim sup. dicere. Nemo petit. hec illi verba dicerent. Est autem sensus ꝙ ab ipso nō magna dona peteret. nisi vt eadē cena esset oībus. Pli. etiam hmōi cenas vituperabat. li. eñi. ij. epistola vero ad auitū sic ait. Lōgum est altius repetere. nec refert queadmodū acciderit: vt homo minime familiaris cenaret apud quendam vt sibi videt lautū ⁊ diligētē. vt mihi: sordidū simul ⁊ sumptuosum. Nam sibi ⁊ paucis opima quedā: ceteris vilia ⁊ minuta ponebat. vinū etiā paruulis lagūculis in tria genera descripserat non vt potestas eligendi: sed ne ius recusandi. Et aliud sibi ⁊ nobis: aliud minoribus amicis: nā gradatim amicos hz: aliud suis nostrisq; libertis ⁊c. Modicis. i. charis vel q2 difficile est plures habere amicos q̄ veri et fidi sunt. A Senena: is eñi diues erat. Unde Tacitus lib. xiiij. sic ait varijs criminationib⁹ Senecā adoriunt: tanq̄ ingentes ⁊ priuatim supra modū euectas opes: adhuc augeret. qđq; studia ciuiū in se verteret: hortorum quoq; amenitate ⁊ villarū magnificētia quasi principē supegrederet ⁊c. Piso bonus. Pedianus in orōne cōtra Luciū Pisonē de. M. Pisone oratore insigni meminit. In orōne ꝓ cōtra. C. Antm. ⁊. L. Catilinā scribit. Cn. Pisonē adolescētē perditū coniurasse cū Catelina ad cedē senat⁹ faciendā. Cicero aūt de claris oratoribus. de. L. Pisone viro doctissimo meminit. Item de. M. Pisone grecis doctrinis erudito qui hoim ineptias ac stultitias non ferebat: hic vero intelligendū est de Cn. Pisone Senece socio: Tacitus eñi li. xv. sic ait. Cn. Piso Calphurnio genere ortus: ac multas insignesq; familias paterna nobilitate complexus: claro apud vulgum rumore erat ꝑ virtutē aut species virtutibus similes. Nāq; facundiā tuendis ciuibus exercebat. largitionem aduersus amicos: ⁊ ignotis quoq; comi sermone ⁊ congressu: aderāt etiā fortuita: corpus. procerū: decora facies. Sed procul grauitas moꝝ aut voluptatum parsimonia. Leuitati ac magnificentie et aliquādo luxui indulgebat ⁊c. In fine vero libri. xiiij. sic ait idem Tacitus. Romanus secretis criminationibus incusauerat Senecā: vt Cn. pisonis sociū ⁊c. Cotta. Asconi⁹ in oratione ꝓ Cornelio scribit fuisse tris cottas fratres qui oēs adepti sunt cōsulatū. C. aūt Cotta magnus orator habitus ⁊ compar in ea gloria. P. Sulpitio ⁊. C. cesari. Cicero vero de claris oratoribus scribit. L. Cottam pretoriū in medio crium oratorū numero habitum esse. Caius autem Cotta dicebat pure ac solute: nihil erat in eius oratione nisi sincerū atq; sanum ⁊c. Titulis. honoribus. Fascibus. consularibus preturis ⁊ huiusmodi dignitatibus. Donādi gloria. Salust. eñi in Catil. de Romanis inquit. magisq; dandis q̄ accipiendis beneficijs amicitias parabant. Et philo. lib. iiij. ethi. ait ꝙ ipsius virtutis est beneficia potius conferre q̄ suscipere. Ciuiliter. i. comiter ⁊ communibus epulis. Esto diues tibi. i. nil dones nisi cenā cōmunē tibi ⁊ amicis. Pauper amicis. philo. li. iiij. ethi. ait. At vero facile nō est liberalem diuitem esse. Et lib. viij. inquit amicitiā in cōmunicatione societateq; cōsistere. Anseris iecur. Plinius lib. x. de iecore anseris sic ait. fertilibus in magna amplitudine crescit. Exemptū quoq; lacte ac mulso augetur. Nec sine causa in questione est. Quis primus tantum bonū inuenerit. Scipio an Metellus vir consularis. an M. Sessius eadem etate eques Ro. Mar. li. xiij. ait. Aspice q̄ tumeat magna iecur ansere maius. Altilis. gallina intelligitur que ad saginam alebatur. De qua Martia. ait. Pascitur et dulci facilis gallina farina. Pascitur ⁊ tenebris ingeniosa gula est. Sed quo pacto Galline saginentur: legitur Varronem lib. iij. et Columellam lib. ix. Flaui. flauus color videtur ex viridi ⁊ ruffo ⁊ albo cōcret⁹. Verba sunt Frōtonis apud Gellium lib. ij. ca. xxvj. Meleagri indignata Diana in agrum Calydonie aprum ingētem olaq; vestantem miserat. ad quem occidēdū Meleager enei filia multos insignes iuuenes aduocauit de quo latius in metamorphosi habetur. Tubera. Plinius lib. xix. scribit. ꝙ tubera nascuntur locis siccis ⁊ sabulosis fructicosisq; laudatissima qui Aphrice crescunt: quum fuerint imbres autūnales ac tonitrua crebra: tunc nasci dicuntur ⁊ maxime tonitribus: nec vltra annum durare; tenerrima autem verno esse. De his Martia. lib. xiij. sic. Rumpimus attricem tenero de vertice terram. Tubera boletis poma secunda sumus. Tibi habe frumentum. Plinius lib. v. de Aphrica sic ait. Libyphenices vocantur que Bizantium incolunt: ita appellatur regio. ccl. M. passuum per circuitum fertilitatis eximie. Cum centesima fruge agricolis fenus reddente terra.

¶ Virroni munera datur. Prosequitur inceptū ostēdēs inequalitatē obsonioꝝ. Ordo est. Murena. i. talis piscis delicatus: datur. i. apponitur Virroni: viro diuiti ⁊ dño cōuiuij que existens maxima: ve

Anguilla.
Cognata.
Fide ꝓ fidei.
* Per titulos honores q̄ ꝑ titulos ostēdebant intelligit. vñ Plinius loquens de Pompeio. Postea ad tota maria ⁊ deide solis ortus miss⁹ hos retulit patrie titulos.
Senece opes.
Pisones.
L. Piso.
Cotta.
Donandi gloria.
Amicitia.
Anseris iecur.
Altilis gallina.
Flauus color.
Aper meleagri.
Meleager
Tubera
Aphrice et Libye fertilitas.
Ascēsius.

nit.i.aducecta est.de gurgite.i.de mari vorticoso Sicilie.Nā dū auster:ventus ille aquosus:cōtinet se.i. nō flat:ꝛ dū auster sedet:ꝛ siccat in carcere.i.in antro eolio.de quo d.j.eneiđ. Illa se iactet in aula Eolus:ꝛ clauso ventoꝝ carcere regnet:pennas quibus volat.madidas.i.pluuijs immixtas.i.dum sudum hoc est serenum est quiescente austro q̄ siculo mari infestus est:lina.i.vela linea.temeraria.i.nimiū audacia:hoc est naute nimiū temerarij vela pandentes:contendūt mediā caribdim.i.voraginē illam in mari siculo: q: in medio eius piscanꝰ murenas. Anguilla piscis vilis ꝛ vulgaris correspondēs murene:manet.i.expectet vos interea dū murena dño apponiꝰ.anguilla dico cognata.i.eiusdē speciei: aut que fm vulgus nata creditur ex eodē.Aut tyberinus sup.piscis in tyberi capt⁹.aspersus maculis glacie.i.glaciei vel aspersus maculis glacie.i.ppter glaciē vel in glacie: et ipse existēs vernula riparum.i. verno tēpore natus in ripa vel alūnus riparū.ꝛ existens pinguis. cloaca:quā latrinam dicunt torrēte id est in tyberim effluente. Et solitus penetrare.i.pene intrare.cryptā.i. meatū abscōsum ꝛ subterraneū per quē sordes in tyberim defluūt:suburre.i.illius vici populosissimi.vel accipiēdo a parte totū. ipsius Rome medie ꝛ ita penetrans vsqꝫ ad sterquilinia.Ego velim supple dicere pauca:ipsi Uirroni aut consimili diuiti:si prebeat aurem facilem ad audiendum nemo petit ea que mittebantur a Seneca.scꝫ anneo Seneca viro bono.de quo statim dicam:amicis modicis.i.modicum habentibus.i.pauperibus vel etiā in modico:hoc est iā nemo petit a te que Seneca mittebat etiā ad modicos ꝛ vulgatiores amicos quia maiora mittebat ꝙ nunc quispiā audeat petere.nemo etiā nostrū sup.petit que piso scꝫ.Cn.Piso Senece socius.bonus.i.beneficus.ꝛ que Cotta bon⁹ solebat largiri.i. largiter ꝯferre amicis.ꝛ plebi Romane.nāqꝫ pro q:maior gloria donendi habebaꝰ olim fascibus et titulis.i. magistratibus:fasces ꝛ titulos habentibibus. sunt aūt fasces virge colligate: que portabantur a lictoribus post eos magistratus qui animaduersionē in corpus habebant. ꝛ ideo pro summis honoribus accipiuntur:nos poscimus solūvt cenes ciuiliter.i.more ciuiū quib⁹ epule ꝛ victus dū cōuiuunt debēt esse cōmunes ꝛ consimiles.ꝛ face.i.fac hec.i.cena ciuiliter.ꝛ esto:esto inquā vt multi nūc sunt supple: diues tibi.i.ad cōmodum ꝛ voluptatē tuā:ꝛ pauper amicis.i.ad bonū ꝛ vtilitatē amicoꝝ.i.in ceteris sis parcus erga alios.ꝛ largus in te:nos non petimus aliud pro labore nostro: nisi vt ciuiliter cenes. Jecur magni anseris ponitur suppe ante ipsum ꝛ altilis.i.volucris ad esum alta:vt gallus gallinaceus: aut gallina aut similis par.i.equalis in magnitudine anseribus sup.poniꝰ ante ipsum:ꝛ aper dignus ferro.i.cuspide ꝛ venabulis Meleagri.i.illius fortissimi viri ab Enea geniti qui aprū a Diana irata calydonie agris imissum iteremit. Meleagri dico:flaui sup.in calore: talis eīn ab Homero appellaꝰ.fumat.i.fumās ꝛ adhuc calidus poniꝰ aū ipsum.vult ergo dicere ꝙ dño anteponiꝰ aper equalis et par sui seu porco etolo.tubera radices ille capitate ꝛ inflate q̄ ex terra effodiunꝰ:ꝛ q: acide sunt appetitū prouocāt:iō dicit tubera radunꝰ.i.parantur:vt apponantur:post hunc scilꝫ aprū. siquidem tunc cū talis cena fiet:erit ver ꝛ si tonitrua optata a gulosis facient cenas maiores.i.augebunt tuberib⁹:q̄ scđa poma apud Martialē appellanꝰ sic. Rūpim⁹ altricē summo de vertice terrā.Tubera boletis poma secūda sumus.Aledius. vir gulosus ꝛ tuberum appetens ait.o lybie habe tibi frumētum.i.serues tibi frumentum:nolo ad nos frumentum tuū mittas:ꝛ eius ꝓcreandi causa tubera crescere ꝓhibeas: disiūge ergo boues sup.aratorios quib⁹arāt in plurib⁹ partib⁹ mūdi.i.dissolue ab aratro: dum donec vel dūmodo mittas ad nos tubera.i.nō petimus frumentū tuū dūmodo tubera habeamus.Quia de Seneca dicere pollicitus sum:dicam ea que Geor.Ualla in cōmentarijs suis habet que huiusmodi sunt. Anneus Seneca ꝓpter ingētes opes animiqꝫ mores excellētissimos Neronis inuidiam meruit haud dubie cito periturus:nisi se prisicum simulasset.Et(vt Tacitus scribit)cū non potuisset impetrare vt Neroni opes quas in eius imperij exordio fuerat assecutus cūctas legaret.prioris tū potentie instituta cōmutauit:ꝓhibuit vt minus opprimereꝰ inuidia.salutantium cetus vitauit:comitatus raro per vrbem quasi valitudine infesta aut sapientie studijs attinereꝰ.Et(vt scribūt quidā)pre nimio studio quasi tabe confectus erat:hic vt inquit Probus:sub claudio quasi cōscius adulteriorum Julie Germanici filie in corsicam relegatus:post trienniū reuocatus est. qui etsi magno desiderio Athenas intenderet ab aggripina tamen erudiēdo Neroni in palatium adductus:senum immaneqꝫ natum ꝛ sensit cito ꝛ mitigauit.Jnter familiares dicere solitus.non fore seuo illi leoni:quin gustato semel hoīs cruore ingenita redeat seuitia.Huic postremo ꝙ habitus esset inter conscios coniurationis Pisoniane.Nero per tribunum vltimam necessitatem denunciauit hic interitus amicorum animos quibus iam eius casus lachrymas excierat: ad firmitudinem reuocauit rogitans vbi precepta sapientie: vbi tot per annos meditata ratio aduersum imminentia: cui preterea ignota sit Neronis seuitia. Neqꝫ aliud superesse post matrem fratremqꝫ interfectos: ꝙ vt educatoris preceptorisqꝫ,necem adijceret. Deinde sibi venas presecans crurumqꝫ venas abrumpens. et durante tractu latitudineqꝫ mortis. hausto veneno et postremo calide aque stagnum introiens exanimatus est. hec ille. epithaphium eius huiusmodi legitur. Cura labor.meritum:sumpti pro munere honores.Jte:alias posthac sollicitate animas. Me ꝓcul a vobis deus euocet. Jlicet actis Rebus terrenis: hospita terra vale. Corpus auara tamen solennibus accipe saxis. Namqꝫ animam celo reddimus ossa tibi.

* Dictata nūero pluratiuo dñr quecūqꝫ i oī gñe scīe taꝫ liberalis ꝙ ludicre tradūtur discētibus. Hor. ad Loliū. Sic iterat voces. Et ꝟba cadētia tollit vt pueꝝ seuo credas dictata magistro reddere. Persi⁹. Tēcirrhatoꝝ cētū dictata fuisse pro nihilo pendas: Trāquill⁹ i Cesare. Tyrones ꝑ senatores armoꝝ ꝑitos erudiebat ꝓcib⁹ enitēs: vt disciplinam singuloꝝ susciperēt: ipsiqꝫ dictata exercentib⁹ darent.

Senece vite ac mors

Manci.

Chironomon.

Structorē interea ꝛc.parande mēse ministrum et dispensatorē Uerg.li.j.eñ.Quinquagita intus famule: quibus ordine longo Cura. Penū struere ꝛc.Chironomōta.chirmanus dicitur.nomos lex.Jn antiquis textib⁹ inueni. Chironomōta ꝛ Chironomāta. itaqꝫ declinabiꝰ chironomō: vt leon. leōtis vel chironomas:vt diamas diamantis.Chironomos enim chironomu apud illos: chironomi apud nos faceret genitiuū. Poniꝰ autem chiro-

Scrutorem interea (ne qua indignatio desit:)
Saltantem spectas:et chironomonta volanti
Cultello donec parat * dictata magistri
Omnia:nec minimo sane discrimine refert
Quo gestu lepores:et quo gallina secetur.
Duceris planta:velut ictus ab Hercule Cacus.

Et ponere foris:si quid tentaueris nunq̄
Hiscere:tanq̄ habeas tria nomia: quãdo propinat
Uirro tibi:sumitq; tuis contacta labellis
Pocula? quis vestrum temerarius vsq; adeo? quis
Perditus vt dicat regi bibe? plurima sunt:que
Non audent homines pertusa dicere lena.
Quadringenta tibi si quis deus:aut similis dijs
Et melior fatis donaret homũcio:quãtus
Et nihilo:quantus fieres Uirronis amicus.
Da trebio:pone ad Trebium:vis frater ab ipsis
Ilibus? o nummi vobis hunc prestat honorem.
Uos estis fratres:dominus tamen et domini rex
Si vis tu fieri:nullus tibi paruulus aula
Luserit Eneas:nec filia dulcior illo.
Jucundum et charum sterilis facit vxor amicum.
Sed tua nunc mycale pariat licet:et pueros tres
In gremium patris fundat:simul ipse loquaci
Gaudebit nido:viridem thoraca iubebit
Afferri:minimasq; nuces:assemq; rogatum
Ad mensam:quoties parasitus venerit infans.

nomon pro illo qui ad mẽsam edenda incidebat certa lege man⁹. Uolãti cultello. Sene. epl'a. xlix. inquit. Alius p̄ciosas aues scindit: τ p pectus τ clunes certis ductilibus circũferens eruditã manũ in frustra excutit et plura. Dictata. p̄cepta. Tria noĩa. i. tanq̄ nobilis. Nobiles em̃ notabãtur trib⁹ nominibus prenomine: noĩe: τ cognomine. Ut Cai⁹ Juli⁹. Cesar. Quadringenta. sic est in antiquis libris: τ ita legendum est nõ quadraginta. nam parua esset nũmũ copia quadraginta. ostendit hoc loco nũmorũ atq; diuitiarum gratia quẽq; amatũ iri. Similis dijs i. herois aliquis. Melior fatis. nã fata fecere te pauperẽ homũcio vero diuitem homuncio autẽ dixit quia superius ait. Aut similis dijs: de Heroe. intelligens. Homuncio. homo homũculus homũcio homulus τ humululus facit diminutiua: vt Prisci. edocuit li. iij. Trebio clienti ac parasito. Luserit Eneas. ad illud. iiij. Eneid. allusit. ait em̃ Dido. Si quis mihi paruulus aula luderet Eneas quis te tantũ ore referret. Dulcior illo. s. Uirrone captatore. Jucũdum et charum sterilis facit vxor amicum. hinc Martia. lib. xj. ad vrbicũ ait. Dicat pregnantẽ tua se cosconia tantũ: pallidior fiet iam pariente lupus. charũ captatoribus. s. Nunc dum pauper es. Licet q̄uis vel licitũ est. vtrũq; em̃ hic puenire põt. pueros tres. i. ter geminos qđ q̄dẽ haud ẽ insolẽs τ inusitatũ. Anno ei salutꝭ xp̄iane M. cccclxxviij. mẽse Augu. velitrꝭ mulier quedã adhuc quidã viuẽs tris vno partu edidit abortiuos mares oẽs triũ mẽsiũ: postea p̄o ecuta sunt Bellũ. Caritas. pestilentia. Plinius itẽ li. vij. ca. iiij. sic ait. Tergeminos nasci certũ est horatiorũ curationũq; exẽplo. sed hoc inter ostẽta adducit̃ τc. preterea inquit philosophus li. vij. de aĩalibus in genere humano paucos geminos seruari si alter mas sit alter femina. Gellius lib. ix. cap̃. ij. scribit Diuo Augusto imperante ancillam eius Augusti in agro laurente peperisse quinq; pueros: eosq; pauculos dies vixisse. matrem quoq; eorum non multo postq̄ peperit mortuam: monumentumq; ei factũ iussu Augusti in via laurentia: inq̄ eo scriptũ esse numerũ puerperij eius quẽ diximus. Nido. allusio est ad aues. Uiridem thoraca: thorax pectus dicit̃. hic p̄o vestis est. vt apud Suetoniũ in augusto: ait em̃. Thorace laneo τ feminalibus τ tibialib⁹ muniebat̃. minimasq; nuces. i. coryllos: rogatum. a puero scꝫ.

Homũcio.
Homulus
Homululus.

Thorax.

Ascensius.

¶ Structorem τc. Sicut ostenso diuerso potu adiecit diuersitatem pincernarũ: ita nunc ostẽsis diuersis cibarijs: superaddit structorẽ qui gestu manuũ nimiũ festiuo singula obsonia ante dñꝫ mẽbratim condidit. Ordo est. Interea dum tubera radunt̃ dño vt appetitũ prouocẽt: tu affectus iniurijs τ misere acceptus spectas. i. spectare potes: ne qua indignatio desit tibi sup. qui tantas delitias dñi vides cũ tu vis pane satureris: structorem. i. parande mense ministrũ τ dispensatorẽ saltãtã. i. quodã tripudio corporis ante dñm seruiẽtẽ: τ chironomõta. i. manuũ legem: quo motu moueri debeant obseruantem cutello volanti. i. agiliter in manu versante donec ipse peragat. i. p̃sequatur oĩa dictata. i. precepta magistri. i. preceptoris eiusmodi artis. erant em̃ postea dicet poeta: qui eam artẽ profitebantur τ docebãt in cena vlmea. i. lignea. Nam omne genus altilium in ligno formatũ habebant τ docuerũt discipulos eiusmodi altilia ligneo cultro mẽbratim dissecare. Nec refert inquit poeta per ironiã. sane. i. certe. minimo immo maximo discrimine. i. maximũ discrimẽ seu differentiã habet: quo gestu lepores sup. secẽtur. i. diuidant̃. τ quo gestu gallina secetur. Duceris planta τc. Aliud genus cõtumelie. q̄ ne loquendi quidem libertas sit clientibus: nec cũ dño cõpotandi aut cõuiuandi familiariter. Ordo est: tu duceris id est extraheris planta. i. per plantã velut. i. sicut Cacus filius Uulcani qui boues Herculis venictis ex italia abegerat: vt dicit Liuius in primo. et Uerg. in. viij. velut ergo cacus: ictus. i. pcussus et occisus ab hercule: τ extractus ex antro: quomõ in ipsum boues per caudas intraxerat ne vestigia intrantiũ sed exeuntiũ appareret. Uerba Uergiliana sunt. pedibusq; informe cadauer protrahit̃: et tu ponere. i. deponeris τ derelinqueris foris. i. extra domũ: sunt em̃ futuri tẽporis indicatiui modi. duceris. i. poneris. q2 mediam producũt: dico aũt poneris. i. deponeris τc. q2 si intelligas exponeris: iam diceret foras: pone ergo foris: tanq̄ habeas tria noĩa. i. ac si esses libertus ei⁹ τ sumpseris duo noĩa eius ad tuũ τ ita habueris tria noĩa. si tẽtaueris. i. conatus fueris vnq̄ hiscere. i. mutire. i. etiã summisse dicere q̄d id est aliquid. Audiuistis explanationem Mancinelli quã eandem Calderinus hꝫ. Sed angelus politianus vir diuino ingenio τ icredibili studio preditus centurie sue capite. xxxj. eam quã nos posuimus innuit: probãs irrefragabilib⁹ autoribus libertos patronorum noĩa habere. quomodo dictum autu-

mat a persio. exit Marc⁹ Dama:id est qui dama fuerat solūmodo appellatus : incipit iam manumissus Marcus appellari nomine patroni sui. Ostendit preterea testamentarios siue heredes testamento institutos:testatorū nomina habere:ꝛ nō oēs nobiles nec solos tria nomina habere. Si quis dicat hec quidē vera esse : sed non cōtinuo Juuenalem sic intellexisse : cōuincetur si contextū animaduertit. Nam ad id qḋ dixit duceris planta:dat exemplū caci dicens.sicut ictus ab Hercule Cacus supple protractus vel ductus est:et ad id quod sequitur. Et ponere foris:subdit exemplum dicens: tanꝗ̄ habeas tria nomina:id est tanꝗ̄ existēs libertus eius habeas tria nomina:et ita fueris illi iure patronat⁹ obnoxius:nec audeas quicꝗ̄ proloqui:cum tamen sis ingenuus ex ingenuis natus: non ergo ordo est.si quid tentaueris vnꝗ̄ hiscere:tanꝗ̄ habeas tria nomina:sed ponere foris tanꝗ̄ habeas tria noia. Unde nisi hec sententia optima ꝛ clarissima esset:potius sequerer primā expositionē Valle dicētis: ponere foris tanꝗ̄ habeas tria nomina:id est vocent te Greci tribus nominib⁹ incipiētib⁹ a k.apud nos:ac id est Cretēsem:Cilica:Capadoca. Nam pessimi serui Cretenses Cilices ꝛ Cappadoces produntur:sed non procedit:et comicis potius ꝙ̄ satyricis: Plauto ꝙ̄ Juuenali tale cōmentū quadret. Quin adeo sentētia veluti ex vno poete stomacho orta indicat : ꝙ poeta intellexit clientem a diuite illo tractari ac si esset libertus eius:subdit enim. Quādo propinat Virro tibi tanꝗ̄ amico:ꝛ quādo sumit pocula cōtacta tuis libellis:quasi dicat nunꝗ̄:cum nō amicorū aut familiariū suorū:sed liberorum loco te habeat. Quis vestrum:id est ex vobis est sup. vsqȝadeo:id est intantū temerari⁹: quod vulgo dicitur presumptuosus: quis vsqȝadeo perditus:id est nullius pensi:aut discretionis:vt dicat regi bibe:quasi dicat nemo. Plurima sunt que hoīes lena:id est chlamyde vel vt vulgo dicit̄:mantello: pertusa.i.detrita.i. qui vilibus ꝛ detrimētis induūtur:non audent dicere:hoc est ideo nō habes autoritatem loquēdi quia pauper et pannosus es. Sed si quis deus vt Hercules aut Mercurius:aut similis diis.i. homo beneficus ꝛ liberalis deo beneficentissimo in hoc vtrūqȝ comparādus:quo verbo poeta si animaduerterim⁹ egregie liberalitatē laudat. videtur enī qui diuitias suas dat eas cōtēnere pre amicitia aut humanitate:ꝛ ita facere quod Euander ad Eneam.viij.Eneid.dicit. Aude hospes contēnere opes et te quoqȝ dignū finge deo. Mancinellus intelligit similē deo esse Heroa. Et de homine dici quod sequitur. et si homuncio: id est minim⁹ hominū melior:id est benignior in te fatis: id est quā fata:que te pauperē dereliquerūt. Ego sic construo. Si quis deus aut similis diis ꝛ melior fatis donaret tibi quadringēta sup. sestertia: id est censum equestrum:quātus:id est ꝙ̄ magnus tu homūcio:id est qui nunc reputaris homūcio:fieres.q.d.maxim⁹.ꝛ quātus amicus virronis fieres ex nihilo.i. qui nullo gradu amicitie ei modo coniunctus es. diceret enī tunc virro. da trebio. pone ad trebium. o frater trebi vis ab ipsis ilibus.i. intestinis pinguibus piscium. Ad quod poeta. O nūmi. ipse virro prestat vobis hunc honorē:vos estis fratres eius:tamē si tu vis fieri dominus:id est obtinere multa obsonia a captatoribus vnde facias conuiuia:ꝛ rex domini:id est illius qui te accipiet:ita ꝙ maior sis in domo eius ꝙ̄ ipsemet. Nullus Eneas paruulus:id est nullus filius qualem Dido ex Enea ante obitum eius desiderat.iiij. Eneid. luserit tibi in aula: id est in atrio tuo existens dulcior illo videlicet Virrone captatore nec filia dulcior illo eodē luserit tibi. sic melius intelligit̄ ꝙ̄ vt filiā dicas dulciorem filio. Uxor sterilis.i. infecunda fecit amicum iucundū ꝛ charū sup. captatorib⁹. Sed licet mycale tua.s. vxor pariat. ꝛ fundat tres pueros in gremiū patris.i. in gremiū tuū simul.i. statim postꝙ̄ ipse dominus diues qui se simulat amicū tuū gaudebit nido loquaci.i. garrulitate tergeminoꝝ filioꝝ:ipse iubebit afferri thoraca.i. vestimētum pectoris viridem.i. viridis coloris quo puer oblectet̄.ꝛ minimas nuces.i. auellanas fructum corili:ꝛ assem rogatum a puero. quotiēs infans.i. filius tuus adhuc infans. parasitus.i. incipiens amare mēsas alienas more parasitoꝝ:venerit ad mensam eius:hoc est qui tibi orbo maxima queqȝ munera mitteret:nō dabit triū liberoꝝ parenti quicꝗ̄:nec liberis tuis etiā iucūdis et delectabilibus nisi vilissima queqȝ.

¶ Vilibus ancipites fungi ponentur amicis:
Boletus domino:sed qualem Claudius edit:
Ante illum vxoris:post quem nil amplius edit:
Virro sibi et reliquis Virronibus illa iubebit
Poma dari:quorum solo pascaris odore:
Qualia perpetuus pheacum autumnus habebat:
Credere que poscis surrepta sororibus aphris.
Tu scabie frueris mali:quod in aggere rodit
Qui tegitur parma et galea:metuensqȝ flagelli
Discit ab hirsuta iaculum torquere capella.
Forsitan impense Virronem parcere credas:
Hoc agit vt doleas:nam que comedia:minus
Quis melior plorante gula:ergo omnia fiunt
Si nescis:vt per lachrymas effundere bilem
Cogaris:pressoqȝ diu stridere molari.

Manci. ¶ Vilib⁹ accipites. pgit cene varietatē narrare. Ancipites. periculosi. Pli. xxij. scribit ꝙ fungorū tutissimi qui rubent collo:mox candidi: tertiū genus suilli venenis accōmodatissimū: familias nuper interemere ꝛ tota cōuiuia. Noxij erunt fungi qui in coquēdo duriores fiūt.

Fungi. Boletus. Boletus domino. optim⁹ est boleti cibus. sed immēso exēplo in crimē adductus veneno tyberio Claudio principi per hanc occasionē a coniuge dato Agrippina. Autor est. Plin. xxij. vbi etiā scribit Claudi⁹ stomacho vtiles putat boletos. Pheacū autūn⁹ Pheaces inquit. Mella proprie illyricos vocant. Pliñ. lib. xix. scribit ꝙ antiquitas nihil pri⁹ mirata est ꝙ̄ ꝛ hesperidum hortos ac Regū adonis et Alcinoi. Sororibus aphris. In ethiopia speciosissimum pomariū atlanti fuit

Pheaces. hesperidū horti. in quo nascebant̄ mala aurea q̄ hesperides custodiebant : egle : herethusa : hesperetusa:ꝛ draco peruigil. Qḋ lactātius scribit li.ij. the. Dionysi⁹ itē inq̄t: hesperidū isulas nō frustra fabulatū est aurea poma pduxisse. Cū plurimo auro ditissime sint atqȝ oīm pene me-

Tu tibi liber homo:et regis conuiua videris:
Captum te * nidore sue putat ille culine:
Nec male coniectat:quis enim tam nudus: vt illum
Bis ferat:hetruscum puero si contingit aurum:
Uel nodus tantum:et signum de paupere loro:

tallorũ genera pariant. Pli. aũt lib.v. vbi de mauritania scribit ait portẽto/sa grecie mẽdacia prodita eẽ de hespe ridũ aurifero nemore: cũ nihil aliud preter oleastros produxerit plura diximus i Buc.egloga quidẽ sexta. In ag gere.castroꝝ scꝫ. poma ereũ quedã in aggere serebant.hinc pli.li.xv.c.xiiij. sic ait. De generibus diuersis maloꝝ: eque peregrine sunt ziziphа et tube res que et ipsa non pridẽ venere in Italiã:hec ex Aphrica:illa ex Syria. Sex.papinius quẽ consulẽ vidimus: primus vtraqꝫ attulit diui Augusti nouissimis tẽporibus in castrorũ aggeribus sata: baccis similiora ꝙ malis. Sed aggeribus precipue decora:qm̃ et in tecta iam silue scãdũt.hec ille.Qui tegit:tyro intelligitur. parma.clypeo. Dicitur aũt parma vt Uarro scribit:ꝙ e medio i oẽs partes par. Ab hyrsuta capella:id est ab amento:hoc est loro caprina pelle facto: quo iligate haste mitti solent. Uel ab hyrsuta capella:id est a sago cilicio:quod ex pilis hircinis texebatur. Autore etiam Uarrone libro enim secundo capite vltimo scribit. Capras pilos administrare ad vsum nauticum et ad bellica tormenta ꝛ fabrilia vasa:neqꝫ non quasdam nationes harũ pellibus vestiri:vt in Getulia et Sardinia: ait item magnis villis esse in magna parte phrygie. Unde et cilicia et cetera eius generis fieri solẽt. Columella etiã meminit lib.viij.cap.vj. Ab hyrsuta capella.potes etiã exponere a bellicis tormẽtis:nam vt ex Uarrone diximus:ad bellica etiã tormenta capre pilos administrant qꝺ non esset absurdum. Mimus. Diomedes de mimo hec ait. Mimus est sermonis cuiuslibet motus sine reuerẽtia:vel factorum cum lascinia imitatio. Mimus dictus quasi solus imitemur. Cum ꝛ alia poemata idem faciant.sed solus quasi priuilegio quodã qꝺ fuit cõe possedit. Plorante gula: plorãte guloso. Est aũt sensus ꝙ nulla comedia:nullus mimus tanta afficit voluptate quãta quidẽ plorans gulosus. Bilẽ.iracũdiã per lachrymas aũt ait: qm̃ vt inquit Ouid. Expletur lachrymis egeriturqꝫ dolor. Molari.vltimi dentiũ sunt molares que cõcisa a prioribus atqꝫ contracta subigunt et molunt vnde et molares vocati sunt. Nidore: odore. Quis em̃ tam nudus vt illũ bis ferat ꝛc. Sensus est ꝙ nullus ingenuus:aut libertine conditionis posset illum pati nisi seruus esset:ingenui enim bullam aureã gestabant cordis figurã habentẽ. libertinorũ vero filij nõ aureã:sed ex loro habebãt. Macro.li.j.Sat.ita scribit. Nõnulli credũt ingenuis pueris attributũ vt cordis figurã in bulla ante pectus annecterẽt: quã inspicientes ita demũ se hoies cogitarent si corde prestarẽt. Togã quoqꝫ pretextã his additã vt ex purpure rubore igenuitatis pudore tegerent. Libertinis vero nullo iure vti ꝑtextis licebat.sed postea libertinorũ quoqꝫ filijs pretexta cõcessa est. ꝛ paulo inferi⁹ ait:ex quo concessum vt libertini quoqꝫ filij qui ex iuxta dũtaxat matrefamilias nati fuissent: togam pretextam ꝛ lorũ in collo pro bulle decoro gestarent. Hetruscum aurum. quare aureã bullam hetruscum auruꝫ appellet:latius videto Saty.j.et pretextatus adulter. Puero illi.scꝫ tam nudo. Nudus. ipsius lorĩ circulũ intelligit. Nam lorũ in collo pro bulle decoro gestabant libertinorũ filij vt dictum est.
¶ Uilibus ancipites ꝛc. Hactenus ostensuꝫ est quõ prior mẽsa diuersa sit dño ꝛ clientibus ceterisqꝫ ad cenam vocatis tã in vino ꝛ pane ꝙ in obsonijs:ꝛ ministris:nunc ostendet differentiã scdẽ mense quam pomorũ Ser.esse docet.ꝛ dicit ꝙ vilib⁹ amicis anteponit fungus cũ periculo coꝝ vite: ꝛ dño Boletus: dño itẽ poma prestãtissima:amicis vilissima: neqꝫ id tam ex auaritia dñoꝝ ꝙ ex malignitate eorum fit: gaudẽt em̃ miseros cliẽtes irridere ꝛ se eorũ dños ostẽtare. Ordo est fungi s.suilli ancipites.i. dubitãdi: q: cũ periculo vite sumũtur: interemerũt em̃ aliquãdo totas familias.vñ vt vitent a pueris:rustici nõ nulli panẽ diaboli vocãt. nascũtur in pratis ꝛ locis pinguibus periculosi.habent caput maius reliquo corpore. Uñ Plau.in trinũmo sicophantã latissimo galero tecũ de fungino genere esse dicit:et materia eorũ est lanugo seu mucor terre.fungi igitur ancipites potissimũ suilli: qui parũ rubent ponẽtur amicis vilib⁹.boletus.qui etiã de gñe fungoꝝ est:sed delicatissimus ponit sup.dño.sic ꝛ Martia. Sunt tibi Boleti:fungos ego sumo suillos. sꝫ sup.talis Boletus ponit dño q̃les Claudius impator.edit.i.comedit:ante illũ.s.Boletũ vxoris.i.quẽ vxor eius Agrippina ei anteponi curauit: post quẽ nil ampli⁹ edit: q: eo intoxicatus est.hoc est Bolet⁹ nõ venenosus nec venenat⁹. Ire virro.i.dñs cõuiuij diues.s.iubebit illa poma dari.i.vt illa poma dent ꝛ reliqs virronib⁹.i.virroni in diuitijs ꝛ lautitijs similibus:quoꝝ.s. pomorũ.tu pascaris.s.vel oblecteris.sicut.j.[illegible] animũ pictura pascit inani vel reuera pascaris.i. efficiaris solo odore. Nam odore vehemẽti obsoniorũ qui ea coquũt.sic pascũtur vt minus comedant. famelic⁹ etiã suauissimo odore ad tps reficitur.lꝫ nõ prester solidũ nutrimentuꝫ. Nec intelligo vt Ualla poetã hoc dicere velle:q: tu qui cõuiua es de illis pomis non nisi odorẽ habeas. sed ꝙ si ea odorare deceat tante fragrãtie sint vt vel solo odore pascaris. Qualia sup.poma autũnus perpetuus.i.maturitas perpetua pomorũ ac si semper esset autũnus:quo tẽpore hic poma maturescũt. pheacum.i. illoꝝ populorũ quoꝝ rex Alcinous erat. Scribit em̃ Homerus.viij.odyssee ꝙ Alcinous pheacũ rex hortos habuit perpetuis fructibus virentes.in quibus pirũ piro succedebat ꝛc. pheaces aũt a pheace neptuni ꝛ corcire filio dicti sunt vt scribit Dio.sup.ca iubebit dari poma que possis credere esse subrepta .i. claꝫ ablata sororibus aphris.i.hesperidibus.q̃ poma aurea propter fertilitatẽ terre habuisse a grecis fingunt: vel q: oues optimã lanã ferẽtes habuerunt. eodem em̃ vocabulo quidã grecorũ ꝛ poma ꝛ oues vocant videlicet mela. Tu quidẽ de pauperib⁹ amicis:frueris.i.cuꝫ delectatiõe pre inedia vesceris scabie mali.i. pomi hoc est pomo scabioso ꝛ fere siluestri qꝺ is sup.q̃ tegit parma.i.breui scuto ꝛ galea ꝛ q̃ metuẽs flagelli.i.formidãs percuti vite:ex ea em̃ erat flagellũ quo milites cedebant. discit torquere.i. vibrare aut impellere:iaculũ.i.hastã amẽtatã.i.amẽto hoc est chorda inolutã a capella hyrsuta.i.a loro caprino. vel pharetra caprina hoc est corio caprino facta deprõptũ telũ.vel ipse vestitus veste ex pilo aut lanicio caprino cõfecte.q̃ naute ꝛ milites cõtra seuitiã celi vtunt.nõ em̃ a pluuia penetrat vel a bellicis tormẽtis. vel alijs quibusuis modis intelligas.dũmodo periphrasticos.i.descriptiue tyronẽ.i.nouitiũ militẽ intelligas.q̃ ideo metuẽs flagelli dr:q: sine cõmeatu a militia discedere nõ audebat. ꝛ propterea dicit poeta

* Nidor odor est ex quacũqꝫ re prouenieẽs Uerg. Galbaneoqꝫ agitare graues nidore chelydros. Idem. Illi ingẽs barba reluxit. Nidoreqꝫ ãbusta dedit. Cicero in pisonẽ. Paulisper stetim⁹ i illo ganeaꝝ tuaꝝ nidore atqꝫ fumo.

Caprarũ pili.

Cilicia vestimenta.

Molares.

Bulla aurea.

Pretexta.

Ascensius.

tu feceris scabie mali qd is q̄ ꝛc.i. tyro vel nouus miles a castris discedere nō ausus rodit adhuc ima‑turā in aggere sup.castroꝝ.vbi quedā poma seri Mancinellus satis recitat. Forsitā impēse cām tā vilis cene dicit esse nō auaritiā dn̄oꝝ sed petulantē malignitatē q̄ suos irridere gaudēt.Ordo est tu forsitan credas Uirronē parcere impēse.i.cauere ne multū impēdat.s3 erras sup. qꝛ ipse agit.i.pretēdit hoc. vt scꝫ doleas ꝛ fleas ꝛ ita sibi spectacula in mēsa prebeas.naz q̄ comedia subest melior.i.delectabilior gula plorāte.i.quātū hō gulosus plorat in ipsa cena ex indignatiōe:ꝛ quis mimus.i.sermo ad imitationē et ad verū factus et habēdus atq3 agēdus cū gestu corpis est sup.melior gula plorāte.q.d.nulla ꝛ nullus. Quia nō pōt quicq3 esse ꝓo simili9 q3 ipsuz verū. dū aūt plorat talis cōuiua nō iā vt mimus agit ꝛ repre‑sentat plorātē:sed est ipsemet plorās.Ergo si nescis.oīa fiūt a dn̄o ea intentiōe sup.vt tu ꝑ bilē.i.amarā irā quā ꝓuocat bilis cogaris effundere lachrymas.i.vt te faciat plorare vel melius vt nō sit trāspositio in textu.vt cogaris effundere.i.extinguere bilē.i.iracūdiā tuā per lachrymas. qꝛ mulieres et molli ani‑mo bili per lachrymas iracūdiā ꝛ dolorē mitigant.vn̄ Ouid.Expletur lachrymis: egeriturq3 dolor.et vt cogaris diu stridere molari sup.dēte quo cibus molit̄ ꝓsso.i.cōstricto in signū occulte iracūdie.Tu vi‑deris tibi hō liber:ꝛ cōuiua regis.i. diuitis viri:ꝛ multū erras qꝛ ipse putat te esse captū et ita mācipiū ac seruū suū nidore.i.exhalatiōe ꝛ odore ciborū sue culine.nec cōiectat male.qꝛ reuera animū seruilem geris.nā pro qꝛ.quis sup.est tā nudus.i.pauper ꝛ inops vt ferat.i.toleret patiat̄ bis illū.i.talē dn̄z irri‑sorē.q.d.nullus siquidē aurū hetruscū.i.bulla aurea quā ex hetruria primū Romā tullus hostilius trā‑stulit:ꝛ q̄ ingenuis tātū pueris concessa est:si ergo aurū hetruscū cōtigit.i.datū fuit ipsi puero.i.cū esset puer.i.si sit ingenuus.vel si tantum nodus.i.bulla non aurea sed coria ex loro facta cordis figuram ha‑bens:vnde dicit ꝛ signum de paupere loro contigit sup.ipsi puero:id est si fuerit libertine conditionis.

Mancinel. ❡Ecce dabit iam.verba sunt clientū. Minor altillis. gallina imperfecta et diminuta.Inde quia leporē et altilem expectatis. Stricto non aperto et in‑ciso.Si quia est eniz ordo. Si quia po‑tes omnia ferre et debes ferre scilicet. Uertice raso in dedecus scilicet ac irri‑sionez.Flagra.verbera percussiones.

❡Spes bene cenādi vos decipit: ecce dabit iam
Semesum leporem: atq3 aliquid de clunibus apri.
Ad nos iam veniet minor altilis: inde parato
Intactoq3 omnes et stricto pane tacetis.
Ille sapit qui te sic vtitur: omnia ferre
Si potes: et debes: pulsandum vertice raso
Prebebis quandoq3 caput: nec dura timebis
Flagra ⁎ pati: his epulis: et tali dignus amico.

Ascensius. ❡Spes bene ꝛc.pergit.Naz ordo est. Spes bene cenādi decipit vos dicitis eniz in animo vestro sup. diues dabit cras leporē semesum: id est semicome‑stuz aut aliquid de clunibus apri.Alti‑lis minor:id est gallina nonduz perfe‑cta vel imminuta veniet:id est dono fe‑retur cras ad nos.Inde:id est ex ea re quia leporē et aprum aut altilem expectatis oēs tacetis pane existente parato ad hoc vt comedatur: q3 ꝑ ꝛ:et intacto:id est adhuc integro et stricto:id est imminuto ablato cortice: id est omnino adaptato vt comedatis.vel stricto:id est strictim ablato e mensa a vobis intacto. Aliter sic. Inde postq3 sic spera‑tis existentes domi vestre.quia dictum est cras dabit ꝛc. vos omnes tacetis :id est contenti estis pane parato.i.parabili cito et vulgari.et intacto quem dominus qui eum misit non est dignatus continge‑re.et stricto:id est modico tamen ꝛ imminuto.o trebi:ille sapit.i.sapiēs est:qui vtit̄ te sic: id est hoc mo‑do.si tu potes et debes ferre omnia sup. dura et intolerabilia sicut serui: tu prebebis quandoq3 caput tuum pulsandum ab ipso diuite: capite tuo raso more libertorum eius.nam qui manumittebātur ra‑so capite accipiebant pilleuz:nec timebis iam assuefactus pati dura flagra:id est flagella.nam dimi‑nutiuum a flagro est flagellum:existens dignus.his.i. hmōi epulis tam vilibus ꝛ tali amico tam iniquo.

⁎ Flagruz idez est qd flagellū: s3 hoc ꝑ dimi‑nutionē il‑lud ꝓo pin‑cipale.Trā‑quillus in Othone.A pria adole‑scētia ꝓdi‑gus:ꝛ ꝓcax adeo vt se‑pe flagris obiurgare tur a patre

❡Argumentum Satyre sexte.
Sexta hec insidas mulieres pan‑dit abunde.

❡Satyra sexta.

Mancinel. Credo pudicitiaz.Repre‑hensurus poeta mulierū lasciuiaz inquit aureo se‑culo quod fuisse sub Sa‑turno perhibent se crede‑re pudicitiā i terris fuis‑se.Seculo ꝟo argēteo quo quidē Iup‑piter regnare cepit cepisse etiā adulte‑ria.vnde antiquum ꝛ vetus est alienū concutere lectū. itaq3 psidio nullo pa‑cto vxorem ducendā consulens mulie‑rum vitia explicat.Saturno rege.Sa‑turnus etate aurea in latio regnauit quo tpe fides iustitia ꝛ omnis virtus colebatur:et tellus per se dabat oīa. non bella non enses erāt:ver erat eter‑num.De hoc Maro.li.viij.inquit pri‑mus ab ethereo venit saturnus olym‑po.Arma iouis fugiens ꝛ regnis exul ademptis. Is genus idocile ac disper‑suz montibus altis composuit legesq3

Saturni etas.

Credo pudicitiā Saturno rege moratam
In terris: visamq3 diu: quū frigida ꝑuas
Preberet spelūca domos: ignēq3 larēq3.
Et pecus: et dn̄os cōi clauderet vmbra.
Siluestrem montana torum quum sterneret vxor

Frondibus:et culmo vicinarumq̄ ferarum
Pellibus: ✳ haud siliis tibi Cynthia:nec tibi:cui⁹
Turbauit nitidos extinctus passer ocellos:
Sed potanda ferens infantibus vbera magnis:
Et sepe horridior glandem ructante marito.
Quippe aliter tunc orbe nouo:celoq̄ recenti
Uiuebant homines:qui rupto robore nati
Compositiq̄ luto nullos habuere parentes.

dicit latiūq̄ vocari maluit. Is qm̄ latuisset tutus in oris aureaq̄ vt ꝓhibēt illo sub rege fuere scl'a: sic placida populos in pace regebat. Deterior donec paulatim ac decolor etas. Et belli rabies:et amor successit habēdi. De hoc etiā latius Hesio. lib. j. geor. Speluca domos. Pli. lib. vij. sic ait. Laterarias domos cōstituerūt primi curyalos et hyperbios fratres Athenis. antea spelūcus erāt ꝓ domib⁹. Larēq̄ colebāt em̄ domi lares in ipso foco: q̄ deoꝝ penatū ara est. vt etiā porphirio edocet hic Naso li. j. tristiū de vxore inquit. Illa sꝫ ante lares sparsis ꝓstrata capillis. Cōtingit extinctos ore tremēte focos. ⁊ Columella lib. xij. de villico inquit. Cōsuescatq̄ rusticos circa larē dñi focū familiarē epulari. Cato itē in re rustica de officio villice inqt. Calēdis nonis festus dies quuz erit: coronā in focū indiat. ꝑ eos itaq̄ dies lari familiari ꝓ copia supplicet. Cynthia. ea propersij fuerat amica. Un̄ ait ipse Cynthia prima suis miserū me cepit ocellis. Itē Cynthia prima fuit: Cynthia finis erit. ꝓprie tm̄ hostia dicebat vt edocet Apuleius in prima oratione. Nec tibi o lesbia Catulli amica que extinctum passerem fleuisti. De quo ipse Catullus sic. Passer mortuus est mee puelle. Quem plus illa oculis suis amabat: et inferius. Tua nunc opera mee puelle flendo turgiduli rubent ocelli. ea proprie Clodia dicebatur autore Apuleio in prima oratione. Infantibus vbera magnis tradit Hesiodus. vt uiunt primo seculo hoies centum annis sub matris imperio stetisse tanq̄ adhuc infantes. Celoq̄ recēti. Diodo. lib. j. refert ab rerū primordio ⁊ celū ⁊ terrā vnicā habuisse ideam immixta eorum natura. Exinde distinctis inuicē corporib⁹ cepisse mūdū hunc ordinē quē videm⁹. Rupto robore nati. Uergil. idem li. viij. vbi Euadēter Enee loquit. hec nemora indigene fauni nymphéq̄ tenebant. Gensq̄ virum truncis ⁊ duro robore nata. Quis neq̄ mos: neq̄ cultus erat: nec iūgere tauro. Aut componere opes norant: aut parcere parto. Sed rami atq̄ asper victu venatus alebat. Cōpositiq̄ luto nullos habuere parentes. Tradunt Egyptij ab orbis initio primos hoies apud se creatos. tuꝫ bonitate felicitateq̄ soli: tum propter nilum qui ⁊ alia multa produxit genera. autor Diodorus libro primo.

Dom⁹ ante quorum. Lares. Cynthia. Hostia. Lesbia. Clodia. Mūdi ordo. Gens prisca. Hoies primi in Egypto.

Credo pudicitiā ⁊c. ꝓm Calderinū argumētū hui⁹ sexte Satyre hmōi est. Adulteria q̄ lege ꝓhibuerat Domitian⁹ tota Satyra insectat poeta: ⁊ legē irridēs q̄ ꝯtinebat: ⁊ notās tpa sua. Monet aūt posthumū vrsidiū q̄ de vxore ducēda tractabat oēm vite sortem cōnubio preferendā esse: immo etiā mortē ⁊ eā quidē turpissimā q̄ suspendio pagendā. nō q̄ cōnubia dānet: sꝫ q̄ intolerabiles rome sint vxores tū ꝓpter adulteria: tū ꝓpter intolerabilē superbiā. Unde multa mulierum vitia recitat. repetitaq̄ seculorū origine ostēdit nullū vitium apperisse pri⁹ mortales q̄ adulteria. Scribit idē Calderin⁹ q̄ tres Ioues fuerūt. duo theologi nati in Arcadia. quoꝝ alter erat fili⁹ Etheris ⁊ ꝓserpine frater. alter fili⁹ celi ⁊ pater minerue. terti⁹ Saturni filius a quo ipe Saturn⁹ expulsus cū Iano in latio regnauit etate aurea. vt Hesiodus prim⁹ docuit. Homerus vo si Platoni credim⁹ seculū aureū designauit in cyclopib⁹. quos scribit post diluuiū mōtiū cacumina tenuisse in speluncisq̄ victitasse fructib⁹ spōte nascērib⁹. ¶ Ordo est. Ego inqt Iuue. credo quidē pudicitiā. i. ꝯiugalē castitatē. moratā sup. esse in terris inter hoies. s. Saturno rege. i. regnāte vl' existēte rege. hoc est dū regnaret in latio ⁊ visam diu cū. i. quādo speluca. i. cauerna in terra aut rupib⁹ exhausta aut manu aut natura frigida: nullis plumis. s. fulta. ⁊ in terra q̄ frigida est locata: preberet sup. moribus paruas domos. i. domicilia modica: q̄ pro ⁊: ⁊ cū speluca clauderet cō muni. i. vna cadē vmbra: est coopertura. s. testudine speluce ignem ⁊ larem. i. deū familiarē qui in foco colebat ⁊ pecus. cū cubilia aut stabula nō haberent. ⁊ videt respexisse ad polyphemū quem Uergil'. iij. eneid. dicit oues in antro suo habuisse. ⁊ quem Homerus dicit aurea etate fuisse ⁊ dominos. i. patresfamilias et cū vxor montana. i. in montibus habitans sterneret. i. equaret ⁊ strueret torum. i. lectum a tortis verbis dictū. frondibus. i. arboribus folijs q̄ proprie frondes sunt ⁊ culmo. i. calamis segetum: qui q̄ sternunt stramina holerisq̄ vocantur: ⁊ pellibus ferarum vicinaram: q̄ inter eas versabatur. Existens sup. haud. i. non similis tibi o cynthia amica Propertij de qua ipse in principio sic. Cynthia prima suis miserū me cepit ocellis. Contactū nullis ante cupidinibus. nec similis tibi o lesbia amica Catuli cuius nitidos ocellos passer extinctus. i. mortuus turbauit lachrymis. s. vt approbat Catulus ipse. Sed ferens vbera potanda: nō solū sugenda ergo magna ⁊ magnis: infantib⁹ qui tūc magni erāt qm̄ materno lacte nutriebant: potius dicerē q̄ q̄ ideo magni dicant: q̄ ꝓm Hesio. primo seculo hoies cētū annis sub mr̄is iperio lactērāt: q̄ nō semꝑ sugebāt. Uult autē poeta duo ostēdere humano generi vilissima vtpote quo medio pudicitia cōseruari posset: q̄ codē quo tūc seruata est. s. labore vigilia neglectiore cultu liberoꝝ ꝓprijs simillis educatiōe frigore ⁊ parco alimēto: q̄ vt dicit Comicus sine cerere ⁊ Baccho friget venus. i. si cibi ⁊ potus copia nulla est luxurie potētia. hec aūt oīa latius explicabit poeta in hac Satyra ibi. ser bat castas hūilis fortuna latinas ⁊c. Itē quo pacto validiores sint infantes: q̄ si materno lacte nutriant. De qua re phauorin⁹ ꝓhs apud Aulū Gelliū li. xj. c. j. multa notatu dignissima ꝓfert. inter q̄ hec verba ad matrē q̄ filie nutricē ꝓcurauerat verba. oro te mulier sine eā totā ac itegrā esse mr̄em filij sui. Qd eīm hoc cōtra naturā imꝑfectū atq̄ dimidiatū matris gen⁹: peperisse ac statim a sese abiecisse. Aluisse in vtero sanguine suo nescio quid qd nō videret: nō alere suo lacte qd videat iam viuentē iam hoiem iam matris officia implorātem. An tu q̄ putas naturā feminis māmarū vbera quasi quosdā neuulos venustiores nō liberoꝝ alendoꝝ sed ornandi pectoris causa dedisse? ⁊ alia multa q̄ illic videnda sunt. Priscis ergo tpibus naturā secute/ suos fetus alebant. vnde dicit hic q̄ magnis infantib⁹ vxor mōtana probāt existens sepe horridior. i. aliquātulū horrida. i. frigore concussa marito ructante glandem: qua

Alcensius. Iouef tres. Etas aurea. ✳ Rudes illi ātiqssimi ex ferarū pellib⁹ nō mō lectos sternebāt: sꝫ ⁊ vestes sibi cōficiebāt vn̄ Lucretius pellibus ⁊ spolijs corpus vestire ferarum. Prop. Atq̄ hynuli pellis totos operibat amantes.

tunc.s.⁊ aqua vescebant.vt Boetius attestat.⁊ Uerg.geor.j.his verbis. Liber ⁊ alma ceres vestro si munere tellus:Chaoniā pingui glandē mutauit arista.Poculaq; inuentis acheloia miscuit vuis.Quippe q̄ certe hoīes viuebāt tūc aliter orbe.i.globo mūdi existente nouo:⁊ celo recenti.i.recenter a terra ceterisq; elemētis directo:ſm gentiles.⁊ ſm nos recenter a deo creato. Sed aduertendū ꝙ cū vnaqueq; gens antiquitatis gloriā lubenter sibi vendicet:vt arcades ſm Stathium:⁊ gens Italica ſm Uergiliū q̄ asserit suos idigenas.i.hoīes nō aduenas:ſ; inde.i. ex eo loco genitos ea tēpestate fuisse qua Janus Saturnū accepit ⁊ id in exordio mūdi:cū tñ cōstet adueniente Saturno vel quo tpe cū aduenisse dicūt multos populos in multis regionibus fuisse sed poetice fingit poeta sub Saturno illo mundū fuisse nouū ⁊ populū nouū. cuius q̄ creationē capere nō poterant. dicebant ex celo ⁊ terra.i. virtute celesti quasi ex putrefactione genitos : q̄ ꝟo in cauatis arboribus residebant fictum est ꝙ gens illa sit duro robore nata.vt Uer.dicit.Et stathi⁹his ꝟbis.Arcades huic veteres astris lunaq; priores: Agmina fida datis nemorū vos stirpe rigenti:Fama satos:quum prima pedum vestigia tellus Admirata tulit.nōdum arua domusq; nec vrbes.Connubijsq; modus:quercus lauriq; ferebant.Cruda puerperia:ac populos vmbrosa creauit Fraxin⁹:et feta viridis puer excidit orno ⁊c. Uiuebāt ergo aliter tūc hoīes qui nati robore rupto vt eniteretur.et qui compositi luto nullos habuere parentes.

* greci sp̄ſidi habiti sūt. Tul. in orōne p Flacco loquēs d̄ grecis sic ait. Testimoniorū religionē et fidem nūq̄ ista natio coluit.

¶ Multa pudicitie veteris vestigia forsan
Aut aliqua extiterāt:⁊ sub Joue: sed Joue nondū
Barbato:nondum * grecis iurare paratis
Per caput alterius:quum furem nemo timeret
Caulibus:aut pomis:et aperto viueret horto.
Paulatim deinde ad superos Astrea recessit
Hac comite:atq; due pariter fugere sorores.
Antiquum et vetus est alienum Posthume lectū
Concutere:atq; sacri genium contemnere * fulcri.
Omne aliud crimen mox ferrea protulit etas.
Uiderunt primos argentea secula mechos.
Conuentum tamen et pactum:et sponsalia nostra
Tempestate paras:iamq; a tonsore magistro
Pecteris:et digito pignus fortasse dedisti.
Certe sanus eras:vxorem posthume ducis?
Dic qua Tisiphone?quibus exagitare colubris?
Ferre potes dominam saluis tot testibus vllam?
Cum pateant alte:caligantesq; fenestre?
Cum tibi vicinum se prebeat emilius pons?
Aut si de multis nullus placet exitus:illud
Nonne putas melius ꝙ tecum pusio dormit?
Pusio qui noctu non litigat:exigit a te
Nulla iacens illic munuscula:nec queritur:ꝙ
Et lateri parcas:nec quantum iussit anheles.

¶ Multa pudicitie. hactenus de prima.nūc ꝟo de secūda dicet etate. Per caput alterius.Ascanius lib.ix. Enei. etiā ait per caput hoc iuro per quod pater ante solebat.Paulatim.Deinde scribit Higinus ꝙ ꝟgo teste Hesiodo Jouis et Themidis filia: teste Arato astrei ⁊ aurore: q̄ ī aureo seculo fuerat eorūq; princeps ꝓpter diligentiam et equitatē iusticia appellata in celū fugit etate Enea: cū hoīs scelera pati nō potuisset.Astrea:astrei ⁊ aurore filia iusticia appellata:vt patuit.hac comite. vē; pudicitia.due sorores.iusticia scilicet ⁊ pudicitia. Sacri.i.matrimonialis.Oui.lib.iij.de arte nuptam venera tum iri ostendit.dicens. Nupta virū timeat:rata sit custodia nupte.hoc decet:hoc leges iusq; pudorq; iubēt. Genium.numē. Fulcri.i.lecti. fulcra eñi dicūtur esse summe lectorum partes ⁊ ornamēta.dicta ꝙ toros fulciāt ⁊ iustineant.Conuentum.hominū cetum. Pactum.Cicero lib.ij.rhe.sic ait. Pactum est quod inter aliquos cōuenit quod iam ita iustum putatur vt a iure prestare dicatur.Spōsalia: ea dicunt esse futurarum nuptiarū ꝓmissiones Gellius autē li.iiij.c.iiij.scribit ꝙ olim in latio sic sponsalia fiebant.Qui vxorē ducturus erat ab eo vnde ducēda erat stipulabatur eā in matrimoniū ductū iri. Qui daturus erat itidē spōdebat daturū. Is ꝯtractus stipulationū spōsio: nōnūq; dicebat Spōsalia. Tū q̄ ꝓmissa erat spōsa appellabat. q̄ spopōderat ducturū spōsus. Jā pecteris vt cultior eas ad spōsam. Pignus. anulū itelligit. Quē vt scribit Macrobius li.vij.satu.Cōmunis quidē assensus in digito qui minimo vicinus est: et manu precipue sinistra gestandum esse persuasit.qm̄ neruus quidā e corde natus vsq; ad digitum manus sinistre minimo proximū pergat ⁊ illic desinat implicatus ceteris eiusdē digiti neruis ideoq; visū veteribus vt ille digitus anulo tanq; corona circūdaret. quo quidē anulo vtriusq; cōiugis amor cōiūgi solet.Posthume.posthum⁹ hic ꝓprium est viri nomē.nā ⁊ aliud significat.vñ Cesell⁹ posthuma inquit ples:nō cū significat q̄ pr̄e mortuo:ſ; q̄ postremo loco nat⁹ est.autor est Gel.li.ij.c.xvj. Uxorē posthume ducis. Metelli numidici de ducēdis vxorib⁹ ad populū hec ꝟba fuere.Si sine vxore possem⁹. Quirites eē:oēs ea molestia careremꝰ.ſ; qm̄ ita natura tradidit:vt nec cū illis satꝫ cōmode:nec sine illis vllo mō viui possit saluti ꝑpetue poti⁹ ꝙ breui voluptati ꝯsulēdū.autor ē Gel.li.j.c.vj. Caligātes.i.oclo's obscurātes. Emili⁹ pons.is est in via flaminia distans ab vrbe vltra primū lapidē quē autore Plinio de viris illustri. M. Emili⁹ scaurus cēsor fecit.Id ēq; miluiꝰ etiā d̄r. Exitus.finis. Nōne putas? Ironice loq̄tur.ostendit enim illū pedicōnē.nā dormit nō dormiat inq̄t. Inferius etiā ait.mechorum notissimus. Pusio.Uarro scribit pusum puerū dictū fuisse:⁊ pusam pueram.Unde pusio nascitur.quod nomen in

Manci.

Astrea.

Justitia.

Nupta.

Spōsalia.

* Fulcra dr̄ ipsa ligna q̄ lectū fulciāt ⁊ sustineāt: vñ ⁊ Sidoni⁹ sellarū eq̄strīū ligna fulcra appellat his ꝟbis. Alij sellarū eq̄strīūm ade facte sudorib⁹ fulcra resupināt.

Sponsa.

Sponsus.

Posthum⁹

Uxor an ducenda.

Pusus.

Pusa.

Pusio.

pathicos cõuitꝭ fuit. Qua quidẽ voce Apuleius li.ix.in adultero sic vtit. At h'o adulter bellissimus ille pusio inclinatã dolo pronã vxorẽ fabri superincuruat' secure dedolabat. Exigit.qrit. Querit.vti mulier assolet. Lateri parcas.i.ꝙ nõ coeas. Latera enim tũc offendunt. Mar.lib.xii. Rũpis basse latus.sed id conaris vxoris tibi dote qd paralsti. Jussit.quod mulieres agunt.non enim satis est eis semel ꝛ bis ascendi.

Ascensius. ❡ Multa pudicitie ꝛc.ostẽdit quõ pudicitia prim⁹ defecit.i.dereliquit mortales: ꝛ ꝙ parum apud eos mansit.vt ex ordine capies qui talis est. Multa vestigia veteris pudicitie forsan:aut si non multa:saltẽ aliqua extiterãt ex.i.etiã sub ioue.i.sub etate argentea:sed ioue nondũ barbato:id est priusꝙ Juppiter esset barbatus:ꝛ grecis nondũ paratis iurare per caput alterius:dicit grecis nõdũ paratis tanꝙ perfidis:ꝛ periuris vt quib' nũꝙ deest testimoniũ:nec testis precio iurare paratus.vñ cepit fides eis a negociatorib' minor haberi:cogebãturꝙ p̃nti pecunia oĩa mercari.vñ Plau.in asinaria. Cetera q̃ volumus vti greca mercamur fide:hoc est tradito p̃tio e vestigio.ꝙ h'o addit per caput alteri':fm interpretes huius loci intelligẽdũ est grecos potissimũ in testimoniũ per caput alterius iurare solitos vt pater per caput filii:quasi per salutẽ eius:qd videt pulchre significasse. Juli' Ascani' li.ix.dicẽs. Per caput hoc iuro per qd pater ante solebat.q.d. Ego nũc more italico ꝑ hoc.i.ꝑ meũ caput iuro ꝑ qd pater me' Eneas cũ grecissaret iurare solebat:ante sup.ꝙ in Italiã venisset.sꝫ huic loco meo quidẽ iudicio.nã ab alio nõ accepi:non male quadraret:si dixerim' grecos tũc ꝑ caput alteri':vt Saturni aut Jouis iurare incepisse vbi eos deos eẽ effinxerãt.q.d.cũ Juppiter ꝛ Saturn' pro mortalib' haberent:nec Juppiter ꝑ flagitia ꝛ adulteria apd Grecos meruisset vt pro deo haberet ꝛ per eius caput iurarẽt:ꝛ quũ nemo timeret caulibus ꝛ pomis.nã fruges nondũ inuẽte erãt.i.holeribus ꝛ fructibus arborũ:furẽ:ꝛ quũ sup.quilibet viueret horto aperto.i.nõ clauso cõtra fures.i.cũ nemo decerperet qd nõ plãtauerit. Quia vt Pli.scribit. Seua latrocinatio coegit prefigere aspectus hortorũ: quinetiã post inuẽtã frugẽ vbi fures qd non seuerant metere inceperũt:inuẽte sunt leges:ꝛ ideo vocat Verg.cererẽ.iiii.Eneid.legiferã dicens legifere cereri ꝛc. Astrea.i.virgo astrei filia q̃ iustitia dicta est. De qua Verg.in Buc. Jam redit ꝛ virgo redeũt Saturnia regna.ꝛ Ouid. Victa iacet pietas ꝛ virgo cede madentes. Ultima celestũ terras astrea reliquit. recessit a mortalibus.s.paulatim:qꝛ fm Ouid.vltima deinde increscẽte.i.perfidia ad superos: ad quos oẽs iusti tendũt:hac.s.pudicitia comite.i.comitãte fm Juue.cũ tñ fm alios multo ante discesserit:pudicitia ꝙ iustitia atꝙ due sorores.s.iustitia et pudicitia.fugere.i.fugerũt pariter o posthume antiquum ꝛ vetus est sup.institutũ cõcutere.i.coturbare violare.lectũ.i.thorũ alienũ:per adulteriũ.s. atꝙ cõtẽnere:geniũ.i.deũ generatiõis ꝛ sacri.i.matrimonialis:fulcri:lecti:qui genialis dicit. ponit aũt partẽ pro toto.qꝛ fulcrũ est quo lectus fulcit.ꝛ bene dicit sacri qꝛ matrimoniũ legitimũ sacramẽto fit:aut qꝛ de iure lectus matrimonialis sacer.i.inuiolabilis fit. Etas ferrea ꝑtulit.i.produxit mox.i.paulopost: oĩe aliud crimen preter adulteriũ.s.sed secula argẽtea viderunt primos mechos.i.adulteros:qꝛ inter deos etiã adulteria fuisse asserunt qd magne demẽtie Pli.adiudicat. Ponit aũt Juue. more latinorũ tres tm̃ etates. Latini enim poete cõsiderãtes:oẽ seculũ aut mere bonũ.aut partim bonũ:partim malũ.aut mere malũ.vocauerãt primũ aureũ:secundũ argenteũ:ꝛ tertiũ ferreũ. Greci aũt in illo mixto gradus cõsiderãtes ponũt quatuor:aureũ tpe deorũ quo nullũ penitus vitiũ erat.argenteũ quoꝙ tpe deorũ: sed paucis obrepẽtibus vitiis inter mortales.ereũ:tpe heroũ qui semidei putati sunt:ꝛ ferreũ inter hoĩes q̃ natura proni ad malũ sunt. Et tñ quãuis ꝑma fuerint adulteria ꝛ ea nũc plurima sint:tu o posthume paras.i.pretẽdis cõuentũ sup.amicorũ:ꝛ pactũ.i.modũ cõtrahẽdi matrimoniũ:ꝛ sponsalia.i. sponsionez de futuris nuptiis:nr̃a tẽpestate.i.nr̃o tpe in quo tot regnãt adulteria: tu enim pecteris iaꝫ a tonsore magistro.i.vt in die nuptiarum honestior sis comã exornari facis a tonsore perito:ꝛ fortasse dedisti digito puelle pign'.i.anulũ:q̃ fm Pli.olim ferre' erat q̃ statim pacte mittebat:certe nũq̃d sanus: eras quũ.s. sponsalia firmares:tu ne vxorẽ ducis posthume:dic qua Tisiphone.i.furia infernali te impellẽte? Tres enim sunt:tisiphone:megera:alecto:dic quib' colubris.i.serpẽtib' quos furie pro capillis habẽt:ꝛ quos eis quos furere volũt iniiciũt:exagitare.i.exagitaris.hoc est furiaris ꝛ in furorẽ raperis.potes tu ferre i.tolerare ꝛ pati vllã dñam.i.vxorẽ tibi dñaturã:sed ꝛ greci ꝛ latini cõiuges dñas vocãt:tot restib'.i.tot chordis ꝛ funib' quib' te posses suspẽdere saluis.q.d.rem incredibilẽ mihi facis.et potest ferre dñam: cũ alte fenestre ꝛ caligãtes.i.oculos obscurãtes ne forte retraharis ab incepto terrore mortis: pateãt.i. apte sint tibi ad p̃cipitiũ:vt ruptur' collũ te p̃cipites.ꝛ cũ põs Emilius.i.a.M.Emilio scauro ꝯstruct' prebeat se tibi vt te precipites submergendũ:aut si nullus exitus vite.s.de multis qui multi sunt placet tibi:nonne putas melius esse ꝙ pusio.i.puer pathicus.i. impudicus dormit tecũ qui nõ litigat noctu sicut vxores solent.qui iacens illic in loco noto vtpote inter brachia tua(vt turpiora taceam)nulla munuscula exigit a te vt vxores exigunt.nec queritur.i.conqueritur ꝙ parcas alteri sup.tuo debitũ subtrahens:nec pro ex:ꝛ nõ:ꝛ ꝙ nõ anheles.i.amplexeris eum quantũ iussit.i.voluit sicut vxor. Hec autẽ oĩa hiperbolice dicta sunt et Satyrice a poeta nimiũ auide adulteria ꝛ fastigia mulierũ execrante nam qui sancte ꝛ caste loqui vellet non consuleret maiora mala incurrere ad minus euitandũ: sed maius malũ est sese interimere ꝙ vxorẽ etiã adulterã pati.pessimũ autẽ crimen est masculis abuti:ꝛ ita nõ debemus poete auscultare nisi quaten' ad adulteria detestet.modus enim detestãdi nõ ex sñia poete sed hyperbolicos ponit.q.d.oẽ tibi malũ tolerãdũ ꝛ oĩe facinus etiã turpe perpetrãdũ esse potius ꝙ vxorez ducas.

*Tollere h' loco educare est sic. Ter. Quicqd pepisset decreuert tollere. Vale. Omi hereditatem absumere ꝙ hereditatez maluit tollere. Mãcinel.

*Perherdẽ dulcẽ filiũ itelligit sic apõ Vergiliuz. Nec dulcis natos venerꝫ nec p̃mia noris.

❡ Sed placet Ursidio lex Julia:*tollere *dulcẽ
Cogitat heredem cariturus turture magno:
Mulorumꝙ iubis et captatore macello.
Quid fieri non posse putes:si iungitur vlla
Ursidio:si mechorum notissimus olim
Stulta maritali iam porrigit ora capistro:

❡ Lex Julia q̃ adulteros puniebat de qua i Satyra.ii.latius videto. Tollere educare: qꝛ maritus ꝛ verus pater nõ adulter. Caritur' turture magno. Captatores enim orbis tm̃ donabãt vt ipsi heredes fierẽt.turture magno.non de pisce intelligas: sed de aue Mar. eniꝫ li.iii.ait. Aureus immodicis turtur te clunibus implet. Ponit in cauca mortua pica mihi. Jtẽ in eodẽ lib.in zoilũ Et cõcubino turturũ nates donat.et

Turtur auis.

Quem toties texit perituri cista * latini:
Quid ꝙ et antiquis vxor de moribus illi
Queritur:o medici mediam pertundite venam.
Delicias hominis:tarpeium limen adora
Pronus:et auratam Junoni cede iuuencam:
Si tibi contigerit capitis matrona pudici.
Pauce adeo Ceteris vittas contingere digne:
Quarum non timeat pater oscula:necte coronam
Postibus:et densos per limina necte corymbos.
Unus Iberine vir sufficit:ocyus illud
Extorquebis:vt hac oculo contenta sit vno.

li.xiiij.Dū pinguis mihi turtur erit ⁊c. Quid fieri nō posse putes.Silr̄ fere et Maro i Buc. Mopsonysa dat̄ q̄d nō speremꝰ amātes.Jubis barbis.nā barba gemīa isignunt̄ iferiori labro mulli:vt docet Pli.li.ix.stulti ora.Stultuz minus est ꝙ insanū Hora.Saty.iij.li.ij.Stultū me fateor liceat cōcedere veris atq̄ etiā insanū. Perituri latini.i.habētis vxorē.qui mimus erat Domitiani. Perituri id inq̄t q̄m nō sine piculo deprehēdunt̄ vxores: q̄ quidē adueniēte viro adulteriuz celāt quocūq̄ modo. qḋ si nō licuerit inter virū atq̄ adulterū:pugna orit̄.Hor.itē mechos occultari tradit his versibꝰ. An turpi clausus i arca.Quo te demisit pcti cōscia herilis.Cōtractū genibꝰ tāgas caput.Erat aūt cista celādis idonea. vn̄ Macro.li.j. Sat.vbi de seruis loquit̄ sic ait.cepionē quoq̄ q̄ in augusti necē fuerat allatus postq̄ detecto scelere dānatus est:seruus ad tyberim in cista detulit:puectūq̄ ostiā in agrū laurētē ad villā patris nocturno itinere perduxit.Quid dicē dū.s.Mediā venā.medicoꝝ peritissimi in brachio eā aiūt esse:que q̄ epati ⁊ cerebro sanādo cōis sit:media dr̄.Jd itaq̄ Juuenalis ait:vt vrsidiū insanū ⁊ furiosuz ostēderet.Placet aūt ⁊ potius:vt media vena frōtis intelligat̄.ait em̄.Saty.xiiij.Jāpridē caput hoc vētosa cucurbita q̄rit. Jn quo loco etiā diximus. Uena aūt ea dicit̄ qua sanguis cōtinet̄ vt inq̄t interpres pbi li.iij.de aialibus.Delitias hoīs solēt autores in re leuiore ab eo supsedere vt Cicc.in Antoniū. Jndignū faciꝰ ⁊ hoīem nequā q̄ nō dubitaret vel in foro alea ludere:vel cū lege de alea cōdēnatis.⁊ Pli.iunior ad octauiū:hoīez te patiētē vel potius durū ac pene crudelē q̄ insignes libros tādiu teneas. Est aūt acclamatio in eū qui moribꝰ sui seculi nō cōtētus electissimā mulierē q̄rat.tarpeiū limē.Jouē capitolinū cōtinēs ꝓ cōtēto. Auratā Junoni iuuēcā hoc iḋ q̄m iuno ꝓnuba est.vn̄ Uer.Junoni ante oēs cuivincla iugalia cure.Jtē li.iiij.⁊ ꝓnuba Juno.Auratā iuuēcā.deoꝝ honori.vt li.xxxiij.c.iiij. Pli. tradit i sacris nihil aliud excogitatū est: ꝙ vt auratis cornibus hostie maiores dūtaxat immolarent̄.Meminit itē ⁊ lib.xvj.c.iiij.pauce adeo ceteris vittas cōtingere digne.hoc ait q̄m vt inq̄t Ouiḋ.lib.j.de amoribus.Casta est quā nemo rogauit.Aut si rusticitas nō vetat:ipsa rogat.⁊ Mar.ait.Quero diu totā Sophroni Ruffe per vrbē:si qua puella negat:nulla puella negat.adeo.certe vel intātū.vtrūq̄ hic cōuenit.Ceteris vittas Diodo.lib.vj.scribit ꝙ Atheniēses publice deā cererē pre ceteris coluere: tum sacrificijs amplissimis tum eleusine mysterijs que antiquitate cāstimoniaq̄ apud oēs hoīes vulgata erant.Colebatur ⁊ ceres in vrbe a matronis.hinc Liuius ait.Sacrū anniuersariū ceteris intermissum esse:q: nec lugentibus facere id fas est: nec vlla illa tēpestate matrona luctus expers fuerat.ꝙ autez caste deberēt esse:Oui.quoq̄ lib.iiij.fast.ostēdit dicens. sed si thura aberit hudas ascēdite tedas. Parua bone cereri sint modo casta:placēt.Timeat.tanq̄ lasciue data.Plutar.in ꝓbleumatis scribēs cur institutū fuerit vt mulieres cognatos ore osculentur.an inquit vt multi putant:ꝙ his vini vsus interdictus esset: ⁊ idcirco bibētes laterēt:sed domesticorū cōgressu redarguerentur osculādi cōsuetudo inducta est.An ꝙ cognatorū cōnubijs lege prohibitis hoc ceniitatis genus ad osculum vsq̄ processit et hoc solū cognationis signū et cōicatio relicta est. Refert et duas alias causas hec tn̄ placuere magis.Pli.itez lib.xiiij.c.xvj.sic. Cato ideo propinquos feminis osculū dare vt scirent an temetū olerent: hoc tamen nomen vino erat. vnde et temulentia appellata.Unus iberine vir sufficit.Jd superiori sententie accōmodatur.Extorquebis:torquendo elicies atq̄ extrahes.

¶Sed placet Ursidio ⁊c.Sed forte inquit poeta lex Julia placet vrsidio .i. approbat legem latā contra adulteros:nō vult amplius esse adulter:sed generare legitimos liberos:sed id fieri nō posse videt̄ potissimū cum sit maximus adulter ⁊ vxorem castā petat. qualem etiā si ipse castus esset difficillimū esset reperiri:⁊ ita progreditur ad vitia mulierū notanda.Ordo est.Sed sup.dicas.lex Julia lata cōtra adulteros placet Ursidio posthumo.ipse cogitat.i.alo ꝯcipit tollere.i.educare:dulcē herēdē.i.legitimos filios quibꝰ nihil dulcius.cariturus.i.existēs eo animo.vt ob hoc carere velit:magno.i.pingui turture.i.aue potius ꝙ pisce:vtrūq̄ aūt significat turtur:sed pro pisce tamen masculini est gn̄is: pro aue aūt feminini.⁊ iubis.i.barbis ⁊ anteriore parte oris mullorū:illoꝝ pisciū in delitijs habitoꝝ a Macello captatore. id est oīni obsonio qḋ a captatoribus e macello ad ipsuz mitti solebat:sed innuit poeta id nō esse verisimile.nā quid inq̄t putes nō posse fieri.q.d.nihil.Aduerte aūt grāmatice qḋ nō vulgo dicūt: si possibile est maiores q̄ caste atq̄ latine locuti sunt semper dixisse si fieri pōt. si vlla .i. queuis vna qualiscūq̄ vite est eīn diminutiuū vllus ab vno iungit̄.i.fit cōiunx Ursidio.Ut si notissimꝰ olim mechorū.i.adulterorū porrigit.i.porro ⁊ vltro prebet iaz ora stulta.i.desipiētia capistro.i.freno maritali.i.matrimoniali: quē cista latini.pituri.i.q̄ timebat delatiōibꝰ perire.vn̄ in pma dicta est a trepido thymele summissa latino. texit.i.abscōdit totiens aduentante.s.ipso latino.quid sup.dicendū est de hoc:ꝙ vxor de moribus antiquis.i.casta ⁊ pudica queritur illi scz Ursidio.O medici pertūdite mediā venā: quā mediaz aut medianā dicūt.vt.s.Ursidius leuetur ab insania qua nūc agitatur.delitias hoīs.i.hoīem delitiosum.non expressit o.q: vt Ualla docet vbi minor est excandescentia et res leuior:o subticet̄.ponit̄ tn̄ actūs tanq̄ ab eo rectus vt sit.o delitias homīs:hoc est:o ꝙ delitiosus est hic hō. vel quas delitias hz ⁊c. O posthume adora pronus .i.prostratus in terram limen tarpeiū.i.introituz arcis tarpeie.vbi Jouis Junonis ⁊ minerue templum est.⁊ cede.i.macta sacrifica Junoni cui: vt Uer.dicit:sunt vincula iugalia cure. iuuencam.i.vitulam auratam.i. aurata cornua habentem:si matrona pudici capitis contigerit tibi.Adeo.i.

Mulli.
Stultum.
Insanum.
*Latinus mimꝰ fuit tēpibus Domitiani: q̄ quuz timeret delatores:ne falsis crimiatiōibꝰ apḋ ꝓncipē accusaret̄:eiꝰ vxorē suaz thymelem submittebant:vn̄ supra. Et a trepido Thymele summissa: Latino: iḋ poeta ait perituri q: semꝑ verebat̄ ne delatiōibꝰ periret: vt sit epitheton perpetuuz Latini.
Media vena.
Juno ꝓnuba.
Hostia aurata.
Osculamulierum.
Ascensius.

in tñ sup. sunt modo pauce mulieres digne contingere.i.tractare vittas.i. serta ornantia cereris illi⁹ dee ,ppter raptũ filie ,pserpine ei⁹ adulteria 7 incõtinẽtiã detestãtis: 7 ob id nõ nisi a castis tractabilis. hoc est igit̃ pauce sunt ad modũ caste hoc tẽpore quarũ oscula pater nõ timeat.q̃ nõ nisi casta 7 honeste castitatis signũ pre se ferẽtia desiderat: cũ iã oẽs fere lasciuissima basia cõferant. Necte coronã postibus. verba sunt cõgratulantis vrsidio 7 dicẽtis o posthume necte postib⁹ tuis coronã.i. corona postes domus tue: sicut faciebãt q̃ vxores ducebãt 7 necte p limina densos Corymbos.i. hederã cũ Corymbis q̃ fruct⁹ ei⁹ sunt.i. instrue domũ frõdib⁹ 7 exhibe te paratũ nuptijs tuis. inuenta est eñi tibi vxor. Nã vn⁹ vir sufficit Iberine mulieri illi in vrbe agẽti quã ducere poteris. Respõdet poeta. Tu extorquebis.i. cũ difficultate impetrabis ab ea: otius.i. citius illud vt scʒ hec sit cõtenta vno oculo q̃ sup. vno viro.

Magna tamen fama est cuiusdam rure paterno
Viuentis: iuuat Gabijs vt vixit in agro:
Viuat fidenis: et agello cedo paterno.
Quis tamen affirmat: nil actũ in montibus? aut in
Speluncis? adeo senuerunt Juppiter et Mars?
Porticibus ne tibi monstratur femina voto
Digna tuo? *cuneis an habent spectacula totis
Quod secur⁹ ames: quodq; inde excerpere possis?
Chironomon Ledam molli saltante *Bathyllo
Tuscia vesice non imperat: appula gannit
Sicut in amplexu: subitum et miserabile longum
Attendit Thymele: Thymele tunc rustica discit.
Ast alie quoties alea recondita cessant:
Et vacuo clausoq; sonant fora sola theatro:
Atq; a plebeis longe megalesia: tristes
Personam thyrsumq; tenent: et subligar Acci.
Vrbicus exodio risum mouet Attellane
Gestibus autonoes: hunc diligit Elia pauper:
Soluitur his magno comedi fibula: sunt que
Chrysogonum cantare vetent. Hispula tragedo
Gaudet: an expectas vt Quintilianus ametur?
Accipis vxorem de qua citharedus echion
Aut Glaphirus fiat pater: Ambrosiusq; choraules
Longa p angustos figamus pulpita vicos.
Ornentur postes: et grandi ianua lauro:
Vt testudineo tibi Lentule conopeo.
Nobilis Eurialũ aut mirmilonẽ exprimat infans.

Viuat Gabijs. De Gabijs late iã dictũ est. Est aũt sensus. Viuat in oppidis etiã paruis nõ solum magnis vti vrbs est in quib⁹ cõpti sunt Juuenes ac multi q̃ quidẽ oĩa in agro desunt. Et sic difficile erit castã fore. Fidenis Fidenates hetrusci fuerũt 7 vrbi ,pximi vt Liui⁹.j.li. ostẽdit et li.iiij. inquit. Sʒ neq; capi poterat vrbs 7 alta 7 munita. Postea ait. q: suapte natura tutissima erat. 7 inferi⁹. Classib⁹ q̃ ad fidenas pugnatũ: p qđ ostẽdit iuxta tyberim sitas fuisse. Et Agello cedo paterno.i. cõcedo q̃ rure paterno honesta vixerit: si gabijs aut fidẽis erit eius modi. Adeo. intñ. Senuerunt Juppiter 7 mars. Hos posuit ,p adulteris nã 7 in mõtib⁹ in antris hi stupra 7 filij sepe cõmiserãt vt passim legit̃. Portici bus. illuc eĩ mulieres ꝯueniebãt Oui. lib.j. de ar. Tu mõ Põpeia Lẽtus spaciare sub vmbra. Quũ sol herculej terga leonis adit. Nec tibi videt̃ q̃ priscis sparsa tabellis. Portic⁹ autoris Liuia nomẽ hʒ. Cuneis: sedib⁹ Theatri: quo mulieres ibãt. Oui. ibidẽ. Sic ruit ad celebres cultissima femina ludos Copia iudiciũ sepe morata meũ est. Spectatum veniũt veniũt spectent̃ vt ipse. Ille loc⁹ stati dãna pudoris hʒ. Chironomon ledã. Ordo est: molli Bathyllo saltante ledã chironomõ Tuscia non imperat vesice. Chironomõ ledã.i. saltationẽ gesticulatricẽ. Leda eñi est hic saltationis nomẽ q̃ chironomia.i. manuũ lege 7 motu agebat̃. Chir man⁹ dr̃ nomo moueo: nomos vero lex dr̃. Bathyllo: mimo illo. Tuscia. tuscia habẽt antiqui textus et ita legendum quouiam appula sequitur. Tuscia ergo id ẽ mulier a tuscia sicut Appula ex appulia. Vesice nõ imperat: vrinam cohibere nõ potest adeo libidinis furore corripitur. Vesica autem loco vltimo posita est: meatibus annexa illis pro rectis a renibus ad ceruicem vt ostẽdit. Phs lib.j. de animalib⁹. Gãnit: gemit obmurmurat. Subitũ 7 miserabile lõgũ. gestuũ noĩa hec erãt vt Julius pollux edocet. Attẽdit: obseruat. Thymele: mulier q̃ saltatiõib⁹ oblectabat̃. Thymele ,ppe dr̃ pulpitũ: scena thymelikos histrio. Discit scʒ attẽdere turpes gest⁹ histriõis. Ast alie quoties. sensus est q̃ aliq̃ mulieres finitis ludis mimoꝝ tractãt ornamẽta: ludosq; agũt. Aulea: vela depicta. Fora sola. sola fora sonãt: q: theatrũ est clausũ qđ pri⁹ sonabat ob ipos ludos. A plebeis lõge megalesia. Designat h̃ Juue. duo ludoꝝ gña ludos .s. cybeleios q̃ megalesia dñr. 7 plebeios: q̃ q̃dẽ exhactis regib⁹ ,p libertate plebis facti aut si recõciliatiõe plebis post secessionẽ in auẽtinũ: vt docet Asconi⁹ li.ij. verrinarũ. De q̃b⁹ Liui⁹ sic scribit li. xxiiij. plebei ludi. M. Aurelio Cotta 7 M. Claudio Marcello ꝯsulibus ter instaurati sunt. Romane igit̃ mulieres q̃ ludis gaudebãt tristes erãt illis cessantib⁹: 7 Megalẽsibus lõgo post tẽpore plebeios sequẽtibus. Megalesia. hi ludi magne matri.i. cybelle erant dicati a Junio Bruto: qđ docet Liui⁹ his ṽbis. Marcus Juni⁹ Brutus edem magne matris deũ in palatio dedicauit: 7 ludos ob eandẽ dedicationẽ factos Megalesia appellauit: megali aũt magna dr̃. megaleios magn⁹. Thyrsum: hastã pampinis inuolutã. Personã. facici tegmen.

Manci.

Fidene.

*Cunei edes theatri dicunt̃. Trãquil. i Aug. Pretextatl cuneũ suũ Et primũ pedagogi] assignauit. Cune⁹ etiã dr̃ q̃ scindũtur ligna 7 ordo in exercitu.

*Bathyll⁹ mim⁹ fuit: de q̃ 7 Persius. Tres tñ ad nũeros Satyri moueare Bathylli. Batyllus itẽ puer fuit dilect⁹ ab Anacreonte. Orati⁹. Non aliter samio dicũt arsisse Bathyllo Anacreonte teiũ. Bathyll⁹ itẽ instrumẽtũ ẽ ferreũ quo vtimur ad ignis vsũ. Orat. Pretextã 7 latũ clauũ pro neq; Bathyllum.

Persona. ꝑsona aūt dicta est a personādo: qm̄ indumentū illud oris ⁊ capitis vna tantū vocis emittit de via par uiū: et magis claros canorosq̧ sonitus facit: vt. C. Bassus putauit autore Gellio lib. v. c. vij. Diximus et plura in Satyra tertia. Tenent. domi cōtinent ac tractent: hinc etiā ait inferius. Si gaudet cantu nul lius fibula dura est: vocem vendētis pretoribus: organa semꝑ in manibus densi radient testudine to ta Sardonices: Crispe numerantur pectine corde. Quo tener hydemeles operā dedit: Hūc tenet: hoc se Solat: gratoq̧ indulget Basia plectro. **Subligar.** Subligar. quo pudēde partes obteguntur id subligar et subli gaculum dicitur. Cicero in officijs. Scenicorū quidē mos tantū hȝ vetere disciplina verecundiā: vt in sce na sine subligaculo ꝓdeat nemo. Acci. illius mimi. Urbicus. mimi nomē est. Exodio atellane. erāt exo dia ridicula quedā: vt Liui⁹ videtur ostendere. ait em̄ in principio libri septimi sic. Juuentus Histrioni **Exodium.** bus fabellarum actu relicto ipsa inter se more antiquo ridicula intexta versibus iactitare cepit. Unde exodia que exodia post ea appellata consertaq̧ fabellis potissimū attellanis sunt. qđ genus ludorū ab oscis acceptū tenuit Juuentus: nec ab Histrionibus pollui passa. hec ille. De exodio etiam videto Sa tyra tertia. Attellane. Diomedes sic ait. Tertia species est fabularū latinarū que a ciuitate oscorū. Attel la in qua primū cepte: Attellane dicte: sunt argumentis dictisq̧ ioculatoribus similes Satyricis fabu lis grecis. Gestibus autoneos. i. dū fabula autoneos agitur. fuit aūt Autonoe Cadmi filia thebarū regis **Autonoe.** ⁊ mater Acteonis cōuersi in ceruū: et a canibus lacerati de quo in Met. Hunc diligit Elia pauper. i. **Elia.** aliqua nobilis pauper vt fuit Elia de Eliorū familia pauperrima ex qua fuit Elia quedā. que fauente narcisso studuit preferri Agrippine ⁊ Lolie Pauline in Claudij imperatoris matrimoniū: vt scribit Ta citus ⁊ Ualerius maximus li. iiij. c. iiij. de paupertate. Ubi de Elia familia scribens inquit: ꝙ sedecim eodē tempore Elij fuerunt. quibus vna domūcula fuerat: ⁊ vnus in agro Veiento fundus. inq̧ maxi mo circo flaminio spectaculi locus que quidē loca ob virtutē publice donata possidebant. Soluitur. **Fibula comedorum** ad coitū. s. fibula. vtebantur comedi ⁊ cithared nō tam vt velarent pudenda ꝙ vt a coitu cōprimerentur ne eo raucescerent vt Celsus docet. Mulieres vero hos ad coitū magno ꝓcio cōducebant eis videlicet soluendo. Mar. lib. vij. Menophili penē tam grandis fibula vestit. Ut sit comedis omnibus vna satis. hūc ego crediderā: nā sepe lauamur in vno: Sollicitum voci parcere flacce sue. Dum ludit media popu lo spectante palestra: Delapsa est misero fibula. Uerpus erat. Item lib. xiiij. Dic mihi simpliciter come dis ⁊ citharedis fibula qđ ꝓstat: carius vt futuant. Cantare vetant. ꝓpter coitū. s. ꝙ raucos efficit. Ut Quintilianus ametur. Sensus est ꝙ mulieres mimos ⁊ Histriones amant. nō aūt doctos viros ac ꝓ bos: qualis erat Quintilian⁹. Accipis vxorē ⁊c. Simil'r fere Ouid. lib. amoribus. ait enim. Et cole quos dederit: multos dabit vxor amicos. Echion. hic citharedi nomen. Jn metamorphosi ꝟo cadmi socius in cōstruendis thebis. Glaphyrus: cytharedi nomē. interpretatur aūt festiuus iucūdus astutus ornat⁹ politus. Mar. li. iiij. ait Plaudere nec cano plaudere nec Glaphyro. Ambrosius choraules. Ambrosius viri proprium. sed interpretatur diuinus aut immortalis. Choraules aūt est is que in choro fistulā inflat est igitur tibicen. Coros em̄ dicitur tripudiū cetus: chorus aulos tibia fistula: auleo tibia cano. Figamus pulpita. ꝓ ludis nuptiarū grā agēdis. Janua laura. in nuptijs lauro dom⁹ ornabatur. vn̄ Apulcius lib. iiij. ait. Dom⁹ tota lauris obsita: tedis lucida cōstrepebat hymeneum. Ut testudineo. Ordo est. Jnfans **Conopeū.** nobilis. i. pulcher tibi o Letule. i conopeo testudineo. i. curuo exprima reꝑsentet referat. Eurialū autē Mirmillonē. Letule. Lentul⁹ Bardiacus Lanista fuit sm̄ Plutarchū nobilissim⁹: ponitur hic ꝓ quocūq̧ **Retiarius** Lanista. conopeo. Conopeū velū erat: quo in Egypto ad arcendos culices vtebantur vt scribūt Herodo **Mirmillo** tus et Porphyrio. conops conopos culex dr̄. Curialium. Retiarij nomē est. Retiario pugnāti aduersus Mirmillonē cantabatur. nō te peto: piscē peto. quid me fugis Galle: q: Mirmillonicū genus armature Gallicū est. ipsiq̧ Mirmillones ante Galli appellabantur. Jn quorū Galeis piscis effigies inerat: qđ fe stus scribit. Plura diximus in Satyra secunda. vicit et hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi.

Ascensius. ¶ Magna tn̄ fama est. Contra illud qđ dictū est de Jberina muliere in vrbe agēti ꝙ potius contenta est vno oculo ꝙ vno viro: obijcitur mulier in agro degens vt significetur ne in agro quidem esse pudicitia. Ordo est tamen ꝙuis sup. Jberina non sit casta: magna fama est. i. bona cōmendatio ⁊ opinio: cuiusdā viuentis rure paterno: respondet poeta: viuat gabijs vt vixit in agro: quasi dicat id efficere nō possis vt etiā in minimo oppido casta viuere possit sicut in agro forsan vixit: q: eam nemo rogauit naȝ viuat Gabijs aut fidenis. i. in illis oppidulis Jtalie. non sup. viuet vt vixit in agro: sed cedo. i. concedo tibi vt sup. viuat in agello paterno: tn̄ quis affirmet. nil id est nullum opus venerium actum esse in monti bus aut in speluncis. q. d. nemo: vnde infert adeo. nū quid adeo. i. intantū: Juppiter ⁊ Mars. i. poten tes adulteri: quales Juppiter ⁊ mars. i. dn̄i pagorum: ⁊ milites in agris subinde versantes senuerūt. i. impotentes ad rem venereā effecti sunt: vt quis audeat viuentem in agro castam affirmare. q. d. nō. Et si non est casta affirmanda que ex agro in vrbem venit: vt Jberina: nec ꝙ in agro paterno adhuc viuit: querenda est vrbana. nonne ergo femina digna tuo voto. i. desiderio hoc est casta ⁊ pudica monstratur ti bi in porticibus. i. amplis domibus in ciuitate Romana porticum habentibus. q. d. nō. an spectacula i. theatra quo nobiles ⁊ ignobiles cōueniunt ad spectandū: habent totis cuneis. i. receptaculis ⁊ sedi bus suis sup. aliquid. i. aliquā feminā: qđ. i. quā ames. i. amare possis securus. i. sine cura ⁊ formidine de incōtinentia eius: ⁊ qđ possis excerpere. i. diligere tibi: inde. i. ab oībus illis. q. d. non. qđ probat: q: tuscia. i. mulier a tuscia nō imperat. i. nō moderatur vesice. i. nō pōt cōtinere quin mingat Bathillo. i. mi mo ⁊ vt dicūt ioculatore ⁊ saltatore illo molli saltante. i. dum Bathillus mollis saltat: ledā. i. saltationē illā sic vocatā: chironomon. i. gesticulatricē: ꝙ seruata lege manuū fit. ⁊ est actūs grecus cōis generis appula. i. mulier ex Appulia: gānit. i. voceȝ vulpis emittit. sicut sup. emitteret in amplexu. i. si amplecte retur ad coitū. Thymele. i. queuis mulier scenicis ⁊ Histrionib⁹ delectata: attēdit. i. aīaduertit. subitū sup. genus saltandi: miserabile. i. exile ⁊ longū. i. prolixū: ⁊ thymele dico rustica. i. adhuc imperita saltā di discit tunc. i. quando ille saltat sic attendendo ad singulos motus eius he mulieres ꝙ nō ita dudū in vrbem venerant discūt diligentes genera saltationum. et nimio gaudio afficiuntur saltante bathillo. Ast. i. sed quotiens aulea. i. vestes varijs florib⁹ aut imaginibus intertexte ꝙ in aula attali primū inuē te dicuntur: ⁊ in theatris ad muros depēdent: similes tapetib⁹ qui in scabellis substernuntur. auleis aūt theatrū ornabatur quoties ludi agebantur: quoties ergo aulea recōdita. i. reposita cessant. i. quoties lu

di nõ amplius exhibẽtur. ⁊ quoties sola fora in quibus ius dicit sonãt. theatro. i. loco spectaculorum clauso: ⁊ Megalesia. i. magne deorum matris: vel Cybeles: ludi sunt sup. longe a plebeis sup. ludis. i. post longissima internalla exhibent post plebeios ludos: vel vt aliĩ intelligũt: sunt longe. i. nõ exhibentur plebeis sup. hoib⁹ alie sunt mulieres. i. vrbane ludis illis assuete: existẽtes tristes tenent. i. tractant ⁊ induũt personã. i. tegmen oris facici cuiuslibet effigiẽ habens (quam falsam. i. non suam faciẽ galli vocant) ⁊ thyrsum. i. hastam pampinis inuolutã. ⁊ subligar. i. quo virilia tegunt: ne inter agendum inhonestius nudent acci. i. accĩ illius mimi. i. ipse inter se imitant mimos. qđ plus est ꝙ adhuc discere. Preterea interea dũ ludi publici nõ fiũt vrbicus mimus ille mouet risum inter mulieres: exodio. i. lasciuo ⁊ inculto carmine quo in fine festoꝝ rustici vti solebãt: ⁊ gestib⁹ autonoes fabule sic dicte: atellane. de genere atellanarũ. Elia matrona illa Romana pauper: ꝗ nõ posset comedi ꝯsuetudinẽ impetrare: diligit hũc. s. vrbicũ exodioꝝ cantorẽ. ⁊ ita semirusticũ: sed fibula. qua ligabant pudẽda actoꝝ comediarũ vt a coitu per quẽ raucescerẽt abstineãt: comedi. i. a croris comediarũ soluit ad coitũ scz: his. i. ab aliĩs. i. diuitib⁹: magno. i. magna mercede. sunt sup. alie: ꝗ vetẽt p frequentẽ coitũ chrysogonũ cãtorem illũ cãtare. Hispulla matrona illa gaudet tragedo. i. actore tragediarũ: an expectas vt Quintilianus. i. vir bonus ⁊ doct⁹ vt Quintilianus erat: ametur. q. d. id frustra faceres. Tu ꝗcũꝗ Rome vxorẽ ducis accipis vxorẽ de qua echion vir ille cytharedus i. cythara canẽs: aut glaphyrus. alius cythared⁹. aut choraules: inflator tibie. hoc est tibicẽ: Ambrosi⁹. i. adhiberi solit⁹ cũ Ambrosia. i. bellariĩs ⁊ dulciariĩs peracta cena. ⁊ hoc poti⁹ dicerẽ ꝙ ꝓpriũ esse viri. fiat pater. i. ꝗ ab illis corrũpenda sit. figam⁹. i. ponamus firmiter: lõga pulpita in quib⁹ nuptiarũ ludi agant p angustos vicos. i. p eos ꝗ pre multitudine ppli angusti fiãt: aut: per angiportũ: postes dom⁹ nostre ornent sup. frõdib⁹ ⁊ ianua ornet sup. grandi lauro. i. faciam⁹ oĩa ptinẽtia ad solẽnitatẽ nuptiarũ: vt o Letule vir Romane diues ⁊ senatori⁹: infans nobilis quẽ vxor tua iã noua nupta pariet: exprimat. i. representet: expresse aliqñ curialiũ. i. rhetiariũ similẽ curiali: aut mirmillonẽ. i. gladiatorẽ aduersariũ ei⁹ more gallico armatũ quẽ retiari⁹ capere tẽtat cãtãs. piscẽ peto: te nõ peto: cur me fugis galle: habebat enĩ mirmillo piscẽ i galea. exṗmat in quã conopeo. i. sub velo ꝗli ad arcẽdos culices Egyptĩ vtebãt: testitudineo. i. camerario i morẽ testitudinis lcuruato: testitudinẽ aũt voco quã gallivoltã. i. curuaturã circũuolutã. Et h̃ potẽtẽ innuit: sz oĩa p ironia dic.

Nupta senatori comitata est Hippia ludum
Ad Pharaon: et nilum * famosaꝗ menia lagi:
Prodigia: et mores Urbis damnante Canopo.
Immemor illa domus: et coniugis atꝗ sororis:
Nil patrie indulsit: plorantesꝗ improba natos:
Utꝗ magis stupeas: Paridem: ludosꝗ reliquit.
Sed ꝗ ꝙ in magnis opibus: plumaꝗ paterna:
Et segmentatis dormisset paruula cunis:
Contempsit pelagus: famam contempserat olim.
Cuius apud molles minima est iactura cathedras.
Tyrrhenos igitur fluctus: lateꝗ sonantem
Pertulit Jonium constanti pectore: quãuis
Mutandum toties esset mare: iusta pericli
Si ratio est et honesta: timent: pauidoꝗ gelantur
Pectore: nec tremulis possunt insistere plantis.
Fortem animũ prestant rebus quas turpiter audẽt
Si iubeat coniunx: durum est conscendere nauim.
Tunc * sentina grauis: tunc summus vertitur aer.
Que mechum sequitur stomacho valet: illa maritũ.
Conuomit: hec inter nautas et prandet: et errat
Per pupim: et duros gaudet tractare rudentes.

Nupta senatori. hoc loco hippie immodestiã taxãs alias ꝗ hmõi carpit. Fuerat aũt nupta fabritio veiẽtõi. de ꝗ sat. iiij. habuim⁹. Ludũ. lusorẽ p ludiũ ludiĩ enĩ ⁊ ludiones a ludo dicunt: sic etiã ludie mulieres. Ludiones aũt histriones dicti sunt. qđ lati⁹ ex Liuio docem⁹ sat. vij. ibi. Qđ nõ dãt p̱ceres dabit histrio. Pharõ. pharos insula ꝗdã est oblõga opposita Alexãdrie ꝗ continẽti adiacet: bicipitẽ ad eã portum faciẽs. Nã cum littorea regio sit sinuosa duo p̱mõtoria in mare emittit inter que insula iacet: que portum claudit. Et ibi petra quedã mari circundata. ꝗ turrim habet multis tabulatis excelsã ⁊ albo lapide mirifice structã: eodẽ noĩe quo insula. Eã Sostrat⁹ Gnydi⁹ regũ amic⁹ posuit: ob nauigãtiũ salutẽ. vt epygrãma declarat. Nã cũ ora ex vtraꝗ parte iportuosa ⁊ humilis esset ⁊ cautes ⁊ breuia haberet: signũ aliqđ necessariũ fuit altũ ⁊ clarũ quo nauigãtes ad port⁹ ingressum dirigerent. Strab. ita docet li. xvij. Solin⁹ ꝟo scri. ꝙ egyptĩ in portub⁹ machinas ad prelucẽdi ministeriũ fabricatas pharos dicũt. Famosaꝗ menia lagi. i. Alexandriã. Nã vt Stra. li. xvij. scri. Ptolome⁹ Lagi fili⁹ alexãdro successit. Famosa ꝟo menia dixit: q̃m vt idẽ Strab. meminit. Oẽs post tertiũ Ptolomeũ male vixerũt: diuitiĩs corrupti: oĩm vero pessime quart⁹ ⁊ septim⁹ ⁊ vltim⁹. Auletes. aut famosa. Põpeĩ cede. Uel poti⁹ famosa dixit: ꝓpter luxũ virorum ⁊ mulierũ in fossa quadã de qua iã dicemus. Prodigia scelera seu ꝓdigiosos mores. Urbis. i. Rome. Nã teste Fab. li. vj. Urbis appellatione: etiã si nomen nõ adiĩceret. Romã tamẽ accipi receptũ est. Dãnante canopo. centum ⁊ viginti stadiĩs distat ab alexãdria pedestri itinere vadentibus. Est autem in quadam nili insula. Ibiꝗ serapidis templũ ⁊ cultu et religione excellens ad solẽnia. cuius ingens turba perfossam ex alexandria descendebat. nam die ac nocte nauiculis plena erat virorum ac mulierum impudenter canentium ac saltantiũ cum omni dissolutione: erantꝗ diuersoria fosse imposita ad huiusmodi relaxationẽ ⁊ celebritatem idonea. vt scri. Stra. lib. xvij. Cum demum

* Famosus (vt h̃) i malã ptẽ accipit. sic ⁊ cesar apđ Lucanum appellat regna famosa ignaua ⁊ imbellia quũ hortatur milites aduersus Pompeianos. Ite p ignauas gẽtes famosaꝗ regna. famosum itẽ in bonã ptez plerũꝗ est legere apđ autores. Apule. i. xj. me. At vir ille alioꝗ grauis ⁊ sobrie religionis obseruatione famosus.

Ludiĩ.
Ludiones
Pharos.
Sostrat⁹.
Lagus.

* Sẽtina nauis fundũ ꝗ tota decurrit aqua. a sentiẽdo dicta Ualc. li. ij. ca. de disciplina militaris vñ acceρisse pro ipsa aq̃: ꝗ i fundo maius corrupta teterrimi est odoris: vt facile nauigãtib⁹ nauseã moueat. sic enĩ scribit. Hac turpi ⁊ crudescenda sentina vacuet actus exercit⁹ nr̃.
Urbs.
Canopus.
Serapidis templum.

apud alexandriã ⁊ canopũ ita lasciue viuerẽt: dãnabãt tamẽ vrbis mores tanq̃ turpiores. Indulsit. pepercit. Debuit enĩ respectu patrie saltẽ id non agere. Paridẽ. is pãtomimus erat. Ludos. circenses vel quoscũq̃. In magnis opibus. s. esset. Hoc est q̃uis diues ⁊ nobilis contẽpto tamẽ pelago secuta est gladiatorẽ. Paterna. propria nõ aliena vt pauperibus euenit. Segmentatis cunis. i. zonis ⁊ cingulis quibusdã depictis. Pli. enĩ. li. vj. c. xxxiij. Segmẽta circulos signare ostendit his verbis. Plura sunt autem hec segmenta mundi: que nostri circulos appellauere: greci paralellos. Molles cathedras. i. apud illas que sedent in cathedris impudicis. Mart. li. iij. inter feminas tota qui luce cathedras. Desidet ⁊c. Molles aũt ait. q̃ñ sunt ⁊ alie nõ molles. Tyrrhenos fluctus. mare tyrrheniã radens tyrrhenũ vocat: sed cũ postea incuruet ad orientẽ solem: siculum dicit: Cum iam ad iapigiam vsq̃ reclinet atq̃ inde ad boreã versus dilatet sese: Adriaci nomẽ accipit. Ac rursus ad hesperiam citeriorem conflexum. Joniũ efficit mare. quod Diony. scribit. Joniũ: fluctuz scilicet. Sentina. nauis fundũ. quo tota decurrit aqua a sentiendo dicta. putet enĩ maxime. Illa sup. que maritũ. s. sequit. Hec que mechũ sequitur.

Segmẽta. *Tyrrhenũ mare.* *Adriaticũ mare.* *Jonium mare.* *Ascensius.*

¶ Nupta senatori comitata est hippia ludiũ: Credo poetam ludiũ scripsisse ⁊ hipermetruz. i. superabũdantem mensuram versus in vna syllaba fecisse: qui versus tunc vitiosus non est quando syllaba abũdans per vocalem sequentem absumitur. sicut hic sequit: ad pharon ⁊c. Arbitror preterea hipppie nomẽ fictitiũ sicut tuscie ⁊ appule. hippos enĩ equus ⁊ equa grece dicitur: vnde hippiã pro equa cuius ardentissima est coitus libido nõ absurde poluerit. nõ inficias tamen eo quin pro Veiẽtonis vxore accipi possit. in hac aũt damnat mulieres senatorias. nam gradatim ad crimina ꝑgreditur: vt que q̃ enĩ nobilissima est ita maxima libidine agitatur: qđ licet facile est in poeta videre: tamen ĩis que imbecilles habẽt oculos aperiã. Concedit poeta in agro paterno morantẽ castam posse dici: sed non mansurã tusciã ⁊ appulã que. s. in vrbẽ venerant iam discere ⁊ obseruare saltationes. que prima via ad impudicitiã est. matronas aũt ⁊ ceteras vrbanas etiam scenica indumenta tractare ⁊ comedos mimosq̃ adamare vsq̃ ad impudicã cõsuetudinem. hippiã vero mulierem senatoriã deserto marito ludiũ per maria ac terras insecutã. Messalina ꝟo imperatoriã cõiugẽ insatiabili libidine exarsisse. Ordo est. Hippia mulier eq̃na libidine ardens: nupta senatori. i. fabricio veientoni: comitata est ludiũ. i. histrionẽ ⁊ vt dicũt ioculatorẽ ac mimũ. ad. i. iuxta vel vsq̃ ad pharõ insulã illã oppositã Alexãdrie in Egypto: ⁊ Nilum fluuiũ Egypti: ⁊ menia famosa. i. ꝑpter scelera defamata: Lagi. i. regis Alexãdrie q̃ Alexãdro successit. ⁊ hoc canopo illa parte egypti vbi maxima erat lasciuia (Dicente Statio. Curue therapnei lasciuia tota canopi) dãnante. i. reprobante ꝓdigia. i. ꝓdigiosa scelera: qualia sunt que cõtra naturã fiũt. ⁊ mores vrbis. s. Romane. hoc est. q: in canopo detestabant mores Romani tãq̃ ꝓdidia scelerũ. licet hoĩes ibi lasiue viuerẽt tñ cõtulerũt sese ad Alexandrie menia vbi mores Romanos nõ dãnauerũt: quopropter ea famosa. i. infamia dicit sicut famosaz vocam⁹ meretricẽ. Illa vez hippia immemor. i. oblita domus sue. ⁊ cõiugis atq̃ sororis nil indulsit. i. pietatis aut amoris cõtulit patrie que tamẽ ex natura nobis charissima esse ꝯsueuit: ⁊ ipsa improba. i. ab oĩbus improbãda reliquit natos. i. prolẽ suã plorãtes ⁊ vt magis stupeas reliquit paridẽ pãthomimũ illũ ⁊ ludos circenses quibus magis q̃ liberis afficiebat. Sed q̃q̃ ipsa paruula. i. cum esset adhuc valde parua: dormisset in magnis opibus. i. diuitijs. ⁊ pluma paterna. i. molli lecto in domo patris: ⁊ cunis. i. cunabulis segmẽtatis. i. circulis ⁊ fascijs preciosis circũligatis. i. q̃q̃ esset mollissime ⁊ tenerrime educata. tamen sup. contempsit. i. paruipendit: leue reputauit pelagus. i. periculum: grauitatẽ odoris: ⁊ omnem laborem maris. nõ loquor dicit de fama eius: nam ipsa contempserat olim. i. multo ante famam suam. i. nomẽ bonũ cuius supple fame iactura. i. amissio ⁊ ꝑditio est. i. reputatur ⁊ existimatur: minima. i. minimi momẽti ⁊ nullius (vt dicũt) importantie apud molles cathedras. i. sedes molliũ ⁊ ditissimorũ. hoc est diuites paruifaciunt si famã amittũt: et est similis locutio illi prius habite. nusq̃ minor est iactura clientis. agitur quãdoquidem spretis oĩbus que Rome oblectare possent: ⁊ paruipensis omnibus que eam fuga retrahere possent: comitari voluit ludium: ipsa pertulit constãti pectore. i. constanti animo ⁊ valido corpore ad finem vsq̃ tulit. i. perpessa est fluctus tyrrhenos. i. maris tyrrheni ⁊ pertulit ioniũ sup. fluctũ. i. maris ionij sonantem. i. vndarum impetu crepitantẽ late. i. ampliter: q̃uis mare esset totiens mutandum. i. q̃uis deberet totiens intrare nouũ habitum maris quẽ vix naute sine vomitu ferũt. Si ratio pericli pro periculi. hoc est quare debent obire periculũ est iusta: tunc ipse mulieres timent et gelantur. i. pallore ⁊ tremore indicant se gellari pectore existente pauido. i. meticuloso: nec possunt insistere. i. firmiter stare plantis. i. pedibus tremulis. i. pre anxietate trementibus ⁊ titubantibus seu vacillantibus: sed prestãt. i. exhibẽt eum prestãtia fortem. i. virillẽ ⁊ cõstantem animũ rebus quas audent turpiter. i. cũ dedecore. Si cõiux. i. maritus: iubeat cõscendere nauẽ tũc est eis durũ: Et sentina. i. exhalatio que est in sentina. i. profundo nauis est grauis. i. grauis odoris: ad vomitũ prouocãs. ⁊ tunc summus aer vertitur. i. tunc dicunt q̃ aer qui in sumitate sua vertitur pre se fert tẽpestatem maximã. Ea vero que sequitur mechũ. i. adulterũ valet. i. valida stomacho: nec timet sentinã grauẽ. Illa que maritũ sequi ẽcõuomit. i. vomitu conspuit maritum. Hec que mechum sequitur prandet inter nautas et errat. i. currit huc illuc leta et petulãs per pupim per summitatem nauis vbi nauarchi. i. gubernatores sedent ⁊ gaudet tractare. i. contingere duos rudentes. i. cordas quibus malus ⁊ vela colligantur.

Manci.

¶ Ludia. i. ludij ⁊ lusores vxor vel amica. Jã radere guttur: eũ grãdeuũ ostẽdit: cũ hirsutus esset ita vt guttur etiã raderet. ⁊ Tibull⁹ inq̃t charior est auro iuuenis cui leuia fulgẽt ora: amplexus aspa barba texit. Preterea Gelli⁹ li. iij. ca. iiij. ostẽdit in annis. xl. publij Scipionis Aphricani tẽporib⁹ barbã viros rasitauisse. Secto lacerto. i. tãq̃ si sect⁹ ei lacert⁹ fuisset: mutilato ei aliquo mẽbro requiẽ ⁊ missionẽ ĩpetra-

¶ Qua tamen exarsit forma? qua capta iuuenta est
Hippia? quid vidit: propter quod ludia dici
Sustinuit? nam Sergiolus iam radere guttur
Ceperat: et secto requiem sperare lacerto.
Preterea multa in faciem deformia: sicut
Attritus galea: medijsq̃ in naribus ingens

Gibbus: ⁊ acre malum semper stillātis ocelli.
Sed gladiator erat: facit hoc illos hiacynthos.
Hoc pueris patrieqꝫ hoc pretulit illa sorori
Atqꝫ viro: ferrū est quod amant: hic Sergius idem
Accepta * rude cepisset Veiento videri.

bāt gladiatores. Hiacynthos. i. ita pulchros vti fuerat hiacynthus de quo late in Metamor. habet. Ferrū gladiaturam. Cepisset Veiento videri. i. si rude donaret videret ꝑfecto Veiento: ꝗ iam senex: vel sic potiꝰ. Si Sergiꝰ acciperet rudē. hoc est si nō ampliꝰ gladiator cēt: reliꝗret ab Hippa. sicut relictꝰ est Veiēto: ⁊ sic ꝯcludit Hippiā sola gladiatura captā. Rude. rudis virga erat ꝗ gladiatores donati cessabāt a gladiatura: vt scribit Prisc. li. vi. ¶ Qua tamen exarsit forma ⁊c. Ne quis facile ignoscat Hippie: vtpote pulchritudine ⁊ venustate capte: ostendit poeta nihil vetustatis in eo fuisse quē secuta est: immo mulieres potius ferrū ꝙ formā virorū amare. ¶ Ordo est. Et tamē ꝙꝙ scz mirādum sit ꝙ sic aufugerit: qua forma. i. formositate: ⁊ qua iuuenta. i. iuuenili etate eius quē secuta est exarsit. i. inflāmata est Hippia: quid vidit sup. tam delectabile et placidū in Sergio gladiatore quē secuta est: ꝑpter quod sustinuit. i. perpessa est dici. i. appellari per diffamationē: ludia. i. ludij hoc est ioculatoris cōiunx vel amica: que prius erat senatoris. q. d. id scire non possum. nam Sergiolus. i. imitator Sergij vel (licet Valla neget) sit per diminutionē dictū: vt neqꝫ formosum neqꝫ pulchrū dicat: ceperat iā prīnsꝙ: scz eā adduceret: radere guttur. i. habere plenā barbā ⁊ secto. i. diuiso ꝑpter rupturā aut fracturā ossis. Quādo enim in munere publico impotētes effecti erant: remittebātur. vnde sperabāt statim absolui ab officio gladiatorio propter annositatē ⁊ imbecillitatē: ⁊ ita quia pusillus erat ⁊ senex ⁊ cōfractꝰ: non potuit esse pulcher. Preterea. i. insup non erat formosus: qꝛ habebat supple multa deformia vel multa deformia sup. erant ei in faciē. i. ad deformitatē faciei vel deformātia faciē vel cōtra decorem faciei: aliter diceret in facie: sicut scilicet ꝙ erat attritus galea circa frontem ⁊ timpora: ⁊ ingens gibbus: id est tumor ex percussione: scz erat supple ei in medijs naribus ⁊ acre: id est asperum ⁊ grauiter vrgens malū. i. incōmodum ocelli. i. parui oculi stillantis: id est fluentis semper ex lippitudine scz. Sed ꝙuis scz nec pulcher esset nec formosus: tamē erat gladiator: hoc scz esse gladiatorē: facit illos scz deformes ⁊ senes hiacynthos. i. pulcherrimos iuuenes ꝑm iudiciū taliū mulierū. hiacyntho in florē sui nois cōuerso sic es. ipsa scz Hippia pretulit pueris. i. liberis suis: ⁊ patrie et sorori atqꝫ viro hoc. s. habere gladiatorē: qꝛ ferrū est qꝺ amāt sup. tales mulieres. Et reuera ingeniū mulierū ad vetita inclinatū est: vt que ꝑ sexū ab armis arcētur: aīo ad ea applicētur. Hinc fictū Martis et Veneris adulteriū. hinc Romulus ex Marte satꝰ. hinc hastici ludi mulierū iudicio submittūtur. Sergiolus cepisset videri Veiento. i. tāte dignitatis ⁊ honoris quāte erat Veiento senator ⁊ maritꝰ eiꝰ: accepta rude. i. postꝙ accepisset rudē qua donabātur emeriti milites. Est enī rudis quedaz virga longa sine ferro qua dirimūtur gladiatores ab his qui ꝑpter vetustatē experientiā quandā habēt: ⁊ ita recte iudicare possunt: sed non vires: quapropter amplius exercere non possunt. vnde emeriti dicuntur.

* Rudis virga erat ꝗ gladiatores ipetrata missiōe donabant. erat enī signū missionis artis gladiatorie: vñ Hora. metaphoricos ait. spectatū satis et donatū iā rude ꝗris. Mecenas iterū antiq me icludere cāpo. Cic. in scda Philip. Tā bonus gladiator rudē taz cito accepisti.

¶ Quid priuata domꝰ quid fecerit Hyppia curas:
Respice riuales diuorum: Claudius audi
Que tulerit: dormire virum quum senserat vxor:
Ausa palatino tegetem preferre cubili:
Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos:
Linquebat: comite ancilla non amplius vna:
Et nigrum flauo crinem abscondere * galero
Intrauit calidum veteri centone lupanar.
Et cellam vacuam: atqꝫ suam: tunc nuda papillis
Constitit auratis titulum mentita Lycisce:
Ostenditqꝫ tuum generose Britannice ventrem.
Excepit blanda intrantes: atqꝫ era poposcit.
Mox lenone suas iam dimittente puellas
Tristis abit: sed quid potuit tamen vltima cellam
Clausit: adhuc ardens rigide tentigine vulue.
Et lassata viris nondum satiata recessit:
Obscurisqꝫ genis turpis: fumoqꝫ lucerne
Feda lupanaris tulit ad puluinar odorem.
Hyppomanes carmenqꝫ loquar: coctumqꝫ venenū

¶ Diuorū. imperatorū. Claudiꝰ audi. Claudiꝰ imperator Valeriā Messalinā cōsobrini sui filiā i matrimoniū acceperat. vt testat Suetonius. Plinius aūt li. x. c. lxxij. sic ait. Ceteris satietas i coitu: homini pene nulla. Messalina genꝰ ē pilei Claudij Cesaris cōiunx hāc regalē existimās palmā: elegit in id certamē nobilissimā e ꝑstitutis ancillā mercenarie stipis: eāqꝫ die ac nocte supauit qnto ac vigesimo cōcubitu. Tegetē: lupanaris locū respectu regie imperatoris tegetē appellat. Palatino. iperatorio palatiū nāqꝫ imperatores vt plurimū habitarūt. Augusta. imperatoris vxor. Sumere: ꝑsumebat. Linqbat peccabat. Ancilla vna. de hac iā diximus ex Plinio. Nigrū crinē: nigrū ait: qm̄ matronis nunꝙ flaua coma dabat: sꝫ nigra. vt Seruiꝰ li. iij. en. scribit. Cētone lanco panno diuersis coloribus texto super ꝗ coire solebant. huiusmodi tegmen mutatis literis celonem dicimꝰ fitqꝫ a cēto verbo greco: qꝺ est pungo. Nā vt Strab. li. vij. ostēdit. cētones pilosi erāt ⁊ hispidi: ait enī sic. nemades etenim tērorijs vtunt: centonū instar pilo contextis: in plaustris vitā degentes. Galero. Galerus est vt volūt a Galea: ꝙ in modū Galee esset. Titulū mētita lycisce. Martia. lib. iiij. ait. Facere in Lyciscā paule me iubes versus: qui bus illa lectis rubeat: ⁊ sit irata. Titulum ꝓo ait quoniā in celle fronte ap-

Manci. Messalla.

* Galeruz siue galerꝰ genꝰ ē pilei. Ver. Et tēperat astra galero co peculiarit vtebāt pōtifices: vñ Apuleiꝰ in pma Apologia. Verātē Diogeni ⁊ Antistheni pera. Et baculꝰ: qꝺ regibꝰ diadema: qꝺ imperatoribꝰ paludamētū: qꝺ pōtificibꝰ galerū: qꝺ lituū auguribꝰ. vñ et Gellius de flamic dia li. Is soluz galeruz hꝫ album.

Priuignoq3 datum: faciunt grauiora coacte
Imperio sexus: minimumq3 libidine peccant.

ponebatur Mart. lib. xj. in cantharū. Intrasti quotiens inscripte noia celle seu puer arrisit: siue puella tibi. Britānice Suctoni. de Claudio inquit: ꝙ ꝛ

Britannicus.

Messalina Octauiā habuit: et quē primo Germanicū: mox Britānicū cognominauit vigesimo imperij die inq3 secūdo cōsulatu natū sibi paruulū etiā tum ꝛ militibus pro cōcione manib⁹ suis gestans: ꝛ plebi per spectacula gremio aut ante se retinens assidue cōmēdabat: fuit postea inter cenandū cū Nerone sumpto veneno ab locusta parato sublatus. Era poposcit. in Cypro prima fuit eris inuentio. Seruius aūt rex primus signauit es: antea rudi vsos Rome Tyme⁹ tradit. Signata est nota pecudū. Vñ ꝛ pecunia appellata. Autor est Pli. lib. xxxiij. et. xxxiiij. Qd potuit. Est quoddā pdire ten⁹ si nō dat vltra. inquit Hora. epla. j. Adhuc ardēs rigide tētigine vulue. Libido em̄ nūq̄ satiat: ꝛ extincta reaccedit: viu crescit: nec rationi paret: que impetu ducit. vt scribit Hieronym⁹ in aureola. Puluinar. lectū imperatoris. Hyppomanes. scribit Plini⁹ lib. viij. equabus amoris innasci veneficiū hypponanes appellatū in fronte: carice magnitudine: colore nigro: qd statim edito partu deuorat fetat: aut partum ad vbera nō admittit: si quis preceptū habeat. dr autē ab hippon. i. equorū. ꝛ Mania furia: insania. Est etiā hippomanes virus ex inguine equarū distillās: quo tēpore agitant amoris furore. vnde Maro lib. iij. geor. ait. hinc demū hyppomanes vero quod nomine dicunt pastores: lentum distillat ab inguine virus. hyppomanes quod sepe male legere nouerce. de eo igitur Juue. intelligit. Preterea nouercas malas esse vt plurimū etiā plutarchus innuit. scribit enim Catonis senioris filium patrē cōuenisse veniāq3 deprecatū esse: si quid in eum patrauisset quo subiratus ac dolens sibi nouercā induxisse. Philosophus item lib. vj. de animalibus scribit. ꝙ eque incense libidine aliquid emittunt: quod Hyppomanes appellatur, eodem quo illud quod nascitur noie: qd precipue ad amoris veneficia petitur: sed accipi cū humorem difficile esse aiunt: ꝙ paulatim admodū labitur. paulo item inferius ait. Quū equa peperit statim secundas deuorat: atq3 etiā quod mulli nascētis fronti adheret hyppomanes dictum: magnitudine minus carica parua: specie latiusculū: orbicularū: nigrū. si quis precepto odorē moueat aqua exparitatur furitq3 agnito eo odore. quapropter id a veneficis petitur ꝛ preripitur mulierculis.

Hyppomanes.

Nouerce.

Ascensius.

¶ Quid priuata domus ꝛc. Progreditur vt dixi p gradus dignitatis ad gradus scelerū: vt qui dignitate maxima: vtpote imperatoria polleat: sceleris dānetur fedissimi. loquitur eni3 de Messalina Claudij Cesaris vxore: de qua per Mancinellū dictū est. Ordo est. curas. i. curiose scrutaris o posthume vel o lector. quid dom⁹ priuata. i. senatoris qui se magistratu abdicauit: vel qui priuatus magistratu respectu imperatoris dici posset. ꝛ quid Hippia fecerit. q. d. nō debeas hoc curare. vnde sequitur. Respice riuales. i. qui ad eundē torū cōiugalē vt tauri ad eundē riuū tendūt: hoc est adulteros: diuorū. i. imperatorum qui se diuos inscribūt. hoc est vide quales et quot adulteros acceperit dom⁹ imperatoria: ꝛ audi que qualia op, robria ꝛ quas cōtumelias Claudi⁹ imperator ille tulerit. i. perpessus sit. vxor eius: sc3 Messalina: quū. i. quādo senserat virū. i. maritū suū Claudiū imperatorē dormire: ausa preferre cubili. i. thalamo palatino. i. imperatorio. in palatio imperatoris existenti: tegetē. i. tuguriū: lupanar. Na3 lupanaria hoc est domūcule meretricie fere tegetes sunt: hoc est sine tabulatis: solūmodo a pluuia tegentes: ꝛ ipsa meretrix: id est pro mercede corpus exponēs libidini augusta. i. imperatoria augusti cōiunx: ausa sumere. i. sua sponte capere cucullos. i. cooperimenta capitū: nocturnos. i. quibus vtebantur cognosci nolentes tempore nocturno: linquebat. i. delinquebat id est peccabat sm Manci. vel sm Georg. vall. linquebat sup. maritū: et hoc vna ancilla nō amplius comite. i. comitante eā: ꝛ Galero. i. cooperimento caput in morem Galee circundante: flauo. i. flaui coloris quales sunt capili fere meretricū: abscondente id est occultante: nigrum crinē ipsius imperatricis que more matronarū nigros capillos habebat per quos ne agnosceretur matrona non meretrix esse abscōdit eos Galero flauo: ipsa intrauit sup. cum Centone. i. panno laneo ꝛ villoso veteri. i. ne asperum esset iam detrito super quem turpitudinem suam faceret: lupanar. i. prostibulum: vbi lupe. i. meretrices pstant: calidum ex frequentia corū quos lycisca meretrix ante aduentum eius susceperat: vel calidum ex fomentis lycisce. vel ordo est. Intrauit lupanar calidū veteri centone. i. quod cento Calidum tenuerat: sed non placet. Sensus em̄ est ꝙ fecerat lyciscā meretricem nobilissimam et a multis petitam exire que locum calidum fecerat. vnde sequitur ꝛ intrauit cellam vacuam. i. euacuatam a Lycisca: atq3 suā. i. quam ipsa ad suū vsum conduxerat: sed interdiu Lycisce cōcesserat. ꝛ tunc. i. postq̄ intrauerat: constitit. i. in prostibulo stetit nuda: papillis auratis. i. habens nudas papillas auro in circuitu redimitas: mentita. i. per mendacium prefigens celle sue titulum Lycisce illius formose mulieris: ꝛ o Britānice generose. s. qui vt generosus: quia imperatorum domo natus: a patre tuo clodio ostentari populo solebas: ostēdit. i. detexit rem cū ea habere volentibus ventrem tuum. i. vnde tu per natiuitatem egressus eras. ꝛ ipsa excepit blanda. i. blandiēs intrantes ad se sc3 causa stupri: atq3 poposcit era. i. precium stupri ne crederetur nō esse meretrix. Et ipsa abit. i. recedit mox. i. paulopost tristis. ꝛ hoc lenone. i. magistro meretricum iam dimittente vt. s. dormitum eant suas puellas. i. quarum ipse aut dominus aut gubernator erat. sed quod potuit supple fecit: quia ipsa clausit sellam existens vltima. et ipsa recessit ardens. i. efferuens tentigine. i. prurigine vulue. i. cūni rigide sc3 per libidinē inflati: ꝛ lassata. i. fatigata viris. i. fututoribus: sed non satiata. i. exsaturata: ꝛ ipsa turpis. i. immunda: genis obscuris. i. denigratis fuligine. i. contractu: ꝛ halitu frequenti amplexantium et feda fumo lucerne. i. lampadis ad quam recipiebat pecuniam. tulit. i. portauit odorem lupanaris. i. prostibuli. ad puluinar. sc3 imperatoris: cum rediret ad lectū eius. Hippomanes ꝛc. tangit alia scelera mulierum que grauiora dicuntur q̄ que par libidinem committunt. ¶ Ordo est: Loquar. i. describam vel debeam ne describere modo: hippomanes. i. veneficia amatoria mulierū que faciunt per hippomanes. i. carunculam quam ab inguine eque preripiunt: ꝛ carmen. i. incantatoria et sm Vergilium non innoxia verba ꝛ venenum coctum. i. temperatum ꝛ admixtū dulcibus cibis: ꝛ datū a nouercis. s. priuigno. i. filio mariti ex alia vxore eius nato. ipse mulieres coacte imperio sexus. i. nature muliebris que impatiens superba ꝛ vindicte appetēs est. vnde alibi dicit poeta. vindicta nemo magis gaudet q̄ femina: faciunt grauiora supple peccata iam dictis. forte ordo esse posset. ipse mulieres

coacte per malitiam sꝫ faciūt grauiora imperio sexus.i. ꝙ sexus earū fragilis ꝛ ad libidinem pronus imperet.quia peccāt minimū.i.pro minima parte libidine.i.per libidinem.

¶ Optima sed quare Cesennia teste marito?
Bis quingenta dedit:tanti vocat ille pudicam:
Nec pharetris veneris macer est:aut lāpade feruet.
Inde faces ardent:veniunt a dote sagitte.
Libertas * emitur:coram licet innuat:atq;
Rescribat:vidua est locuples:que nupsit auaro.
Cur desiderio Bibule Sertorius ardet?
Si iterum excutias:facies:non vxor amatur.
Tres ruge subeant:et secutis arida laxet.
Fiant obscuri dentes:oculiq; minores:
Collige sarcinulas dicet libertus:et exi
Jam grauis es nobis:et sepe emūgeris:exi
Ocius et propera:sicco venit altera naso.

¶ Optima sed quare. Indicat aut dote summa: aut decore.nō aūt pudore diligi mulieres. Pharetris veneris.q̄bus amare cogatur. Propertius li.ii.de amore inq̄t. ꝛ merito hamatis man⁹ est armata sagittis.ꝛ pharetra ex humero gnosia vtroq; iacet. aū ferit qm̄ tuti ꝙ cernim⁹ hostē.Nec quisq; ex illo vulnere san⁹ abit.Atq; Cic.li.iiij tusc. edocet.Amore capt⁹ abducēd⁹ est nōnūq; ab alia studia:solitudies:curas: negocia:loci deniq; mutatione tanq; egroti nō cōualescētis sepe curād⁹ est. Etiā nouo quodā amore veterē amorē tāq; clauo clauū eiiciēdū putāt.Maxime aūt admouēdus quāt⁹ sit furor amoris:oib⁹ eñ ex animi ꝑturbationib⁹ est ꝑfecto nulla vehementior ꝛc. hec ille. Inde.ab his quingētis. Sagitte.amoris.s.Emit ab vxore diuite. Corā.ꝑnte viro.Licet licitū ē.Innuat: amatori.Vidua.i.libera ac si vidua eēt ꝛ ab viro diuisa. Macrobi⁹.i.sat.ait. Induare hetrusca ligua diuidere esse. vn̄ vidua q̄si valde idua.i. valde diuisa.Aut vidua ab viro diuisa.Bibule semꝑ bibētis:Ruge similitule.pellis contrationes in fronte hoc loco.Arida sanguine sicca.Sarcinulas:reculas suppellectilia.Et exi.ꝛc.desinēte pulchritudine amicitia quoq; nonnunq; desinit:vt scribit philosophus libro.viij.ethi.Grauis molesta.

Manci.
Amoris remedia.
* Libertas emit. Iuxta illud Plautinum in Asinaria Argētū accepi:dote impiū vendidi:dotē accepi libertatē vēdidi. Nam marit⁹ qui grādē accepit dotē est velut vxoris seru⁹.

¶ Optima sed quare cesennia vel censonia ꝛc. Qr ostēsum est in oi gn̄e mulierū: difficillimum reperire pudicā quā secure ames:posset q̄s obiicere ꝛ cesenniā ꝛ bibulā q̄ habe etiā a maritis vt pudice et caste laudant. Rn̄det poeta ꝙ altera ꝑpter dotē casta esse ꝑhibet:altera ꝑpter formā.ꝛ ita innuit nullā propter pudicitie ꝟtutē amari.vtriusq; aūt mariti miserrima est cōditio: qr alter libertatē castigāde vxoris ꝑpter dotē qua illa imperiū sibi vēdicauit amisit:alter meretricio amore ꝑ maritali vxori cōglutinat⁹:cius ꝑ forma capt⁹ submittit colla iugo.De his q̄ dote libertatē vēdūt est illud Plautinū. vxorem accepi:dote imperiū vēdidi.Et illud Menādri qd̄ Aull⁹ Gel.li.ij.c.xxiij.sic latinū fecit.In aurē vtrāq; quādē dotata est:cubet.Recōfecta magnifica:ꝛ negocio inclyto.Et paulopost. Me miserū q̄ cleobulaz duxi.ꝛ talēta decē.Nanā mulierculā: cui⁹ supbia adeo intolerabilis est ꝛc.Si q̄s nescit.q̄d sit in vtrāq; aurē cubare:sciat mulierē pauperē ꝛ ob id morigerā viro faciē semꝑ aduersam nō auersam habere: et ea in vnā aurē cubat:supbā ꝛ diuitē tā auersaz ꝙ aduersam ꝑ libito.ꝛ ita in vtrāq; aurē cubat. De pulchritudine captis sexcēta sunt vnicuiq; ad manū exēpla.Quis eñ nō audiuit:Adā Sāsonē Loth Dauid ꝛ Salomonē femina decepit q̄s mō tut⁹ erit?Sꝫ ne i re manifesta te lector morer.Ordo ē.Sꝫ sup.dote q̄ras q̄re cesennia vel cēsonia:sit sup.optima.i.optimoꝝ iudicata moꝝ: marito teste.i. attestante. Rn̄det poeta.q.d.iō dicta est optima.q: dedit bis q̄ngēta sup.sestertia.i.bis cētū cēstrē:ꝛ ille:vcꝫ maritus vocat tāti.q.d.ꝑ tāto seu ꝑ tāta dote vxorē pudicā nec ꝑ ꝛ nō:ꝛ nō ē macer.i. exhaust⁹ ꝛ emacerat⁹ pharetris.i.iaculis q̄ i pharetris sunt veneris.i.amoris.aut feruet.i.ardet lāpade.i.teda aut flamma veneris.hꝫ eñ cupido de⁹ amoris i altera manu iacula q̄b⁹ vulnerat nōdū captos.ꝛ in altera flāmas: q̄b⁹ incēsos inflāmat:qd̄ respexit Verg.dicēs i ꝑcipio.iiij.eñ.Vuln⁹ alit venis:ꝛ ceco carpit igni. Talis ergo marit⁹:nullo veneris:sed doris amore capt⁹ est.Faces.i.flāme amoris ardēt inde.i. a dote:et sagitte.i.iacula amoris veniūt inde.i.a dote.Libertas sup.peccādi ꝛ nō obediēdi viro emit a muliere per dotē:ꝛ vēdit a viro.Sequētia Calderin⁹ nō exponit. Man.ꝛ Valla intelligūt sic.licet.i. licitū est vt amator sup.innuat.i.nutu adulteriū cōmittat corā sup.marito ꝛ rescribat ad cōiugē adulter se vēturū sepe vt dicit Hora.nō sine cōscio surgit marito.locuples sup.mulier q̄ nupsit auaro est vidua.i.tā libera ac si esset vidua.ꝛ ita essent hec dicta ꝯtra supbiā ꝛ licētiā ac libidinē mulierū.Ego ꝟo credo posse intelligi dicta esse in auaritiā viroꝝ:vt sit licet.i.ꝙuis:marit⁹ innuat.i.se cōsentire significet ꝑprio nutu:corā.i.in presentia cōstitut⁹ corā tabellariū scriptore seu notario:ꝛ rescribat.i.ꝑpria manu ꝛ proprio scripto attestet cōtraxisse matrimoniū:tñ sup.locuples.i.prediues mulier q̄ nupsit auaro est vidua.i. carēs marito.ex quo eñ nō mulierē sed dotē amat nō soluit debitū ei:et ita est quasi vidua.i.a viro diuisa. ¶ Itē posses querere:cur sertorius ardet.i.inflammat.desiderio.i.cōcupiscentia:Bibule: illi⁹ mulieris formose.Si tu excutias.i.excutiēdo inquiras:verū.i.veritatē ꝛ est metaphora a vasis aut a vestibus quoꝝ valor excutiendo cognoscitur:facies.i.formositas aut species vxoris amatur a sertorio:non ipsa vxor.Probat:quia ponamus supple ꝙ tres ruge.i.corruscationes ꝛ reuolutiones seu plice pellis ire subeant.i.subsequantur:aut subsequēter veniāt in faciem Bibule.ꝛ cutis arida.i.arefacta iam sucdeficiente laxet.i.laxā faciat ꝛ extendat se ꝛ dentes fiāt obscuri:ꝛ oculi cōtecti deformi pelle aut cōrupti senio:fiāt minores.i.cōtractiores.Libert⁹ sup.sertorij dicet iussu eius ad Bibulā. Collige sarcinulas.i.mundum muliebrem seu ornamenta tua:non eñ attuli dotē:hoc est migra et quere aliū maritū ꝛ exi quia tu es iam grauis.i.molesta nobis:ꝛ tu emūgeris.i.naso distillāte dum mūgeris exhauriris ꝛ consumeris.exi igitur ocius.i.celeriter. Ponitur eñ cōparatiuū hoc aduerbiū sepe pro absoluto.Nā absolutū apud latinos non est.grece aūt dicitur okis velox.ꝛ ꝑpera.i. properanter facesse hinc

Ascensius.
Cubare in vtramq; aurem.

ne forte cum detrimento tuo hic offendaris:quia altera sup. coniūx patroni mei : sicco naso.i.habens nasum siccum ⁊ non distillantē.venit.i.iam aduenit ad nos.est em̄ presentis temporis: ex hoc autē loco manifeste cōfirmatur id qd̄ diximus ibi corā licet innuat ⁊c. videlicet illud dictū esse in auarū:q̄ dote ɔtētus mulierē quasi viduā facit.Nā sicut hic marit⁹ capt⁹ pulchritudine faciē:nō vxorē amasse probat.ex eo ꝙ extincta forma mulierē ip̄az exigit:ita supiori loco dotē nō vxorē amasse: q̄ eā q̄si viduā secubare ꝑmittit.lʒ m̄rimoniū solēniter ɔtraxerit.debem⁹ ergo totū textū īspicere vt recte interp̄temur.

¶Interea.dū iuuenis est.Calet.formosa est:sanguine em̄ calescim⁹ ⁊ formosi sum⁹.Et regnat.hoc id̄:q̄m̄ dat facies aios : facie violēta corinna.est vt scribit Naso li.ij.de amorib⁹.⁊ li.iij. inq̄t.Formosas superi metuūt offendere lesi.⁊ li.j.fast.Fast⁹ inest pulchris sequiturq̄ supbia formā ⁊c.Ouē canusinā.Canusiū oppidū ē dauniorū ī Apulia vt docet Pli.lib.iij.idē q̄ li.viij. scribit.Canusinas lanas retuli velleris esse q̄s erythras vocāt.erythros autē ruber d̄r.erythreno : rubefacio.Ulmosq̄ phalernas.Scd̄a vini nobilitas phalerno agro erat q̄ ager a ponte cāpano leua petētib⁹ vrbanā coloniā.Syllanā nup capue ɔtributā incipit.Autor est Pli.li.xiiij.c.ix.Quātulū minimū poscit.In hoc.i.p̄dictis.Ergastula.s.emant.i.officine.grece ergasterion officina: ergazome operor.Mercator Jason.allusio est ad eū q̄ in pōtū velleris aurei grā nauigauerat.ponit hic p quocūq̄ mercatore.

¶Interea calet:et regnat:poscitq̄ maritum
Pastores:et ouem canusinam:vlmosq̄ falernas:
Quantulum in hoc pueros omnes:ergastula tota
Quodq̄ domi non est:et habet vicinus ematur:
Mense quidem brume:cum iam mercator Jason
Clausus et armatis obstat casa candida nautis
Grandia tolluntur crystallina:maxima rursus
Myrrina:deīde Adamas notissimus ⁊ Beronices
In digito factus preciosior:hunc dedit olim
Barbarus inceste:dedit hunc Agrippa sorori.
Obseruant vbi festa mero pede sabbata reges:
Et vetus indulget senibus clementia ⁎ porcis.

Mēse brume clausus.p hyemē siquidē mare claudi videt̄ nauigaturis armatis:accinctis ⁊ paratis ad nauigandū.Cādida.niuib⁹ sparsa.p qd̄ hyemis seuicie indiciū habet. Ostēdit aūt poeta iminēte hyeme virū ab vxore cogi nauigare.vt ornamēta reportet. Chrystallina; fit chrystal⁹ gelu vehemētiore ɔcreto : nec alibi certe:ꝙ vbi maxime hiberne niues rigēt: glaciēq̄ esse certū est.Uñ ⁊ nomē greci dedere.Oriēs ⁊ hāc mittit. Sed indice nulla preferī.Hec ⁊ plura Pli.li.xxxvij. crystallos aūt glacies interp̄tat̄.Myrrina.ea primū in vrbē inuexit Pōpeius. oriēs myrrina mittit humorē.putāt sub terra calore dēsari.splēdor iis sine virib⁹:nitorq̄ veri⁹ ꝙ splēdor.Sʒ in precio varietas colorū.plura Pli.li.xxxvij.Adamas notissim⁹.maximū in reb⁹ humanis nō solū inter gēmas precium habet adamas:diu nō nisi regib⁹.⁊his admodū paucis cognit⁹:hircino rūpit̄ sanguine;ac ne aliter q̄ recēti calidoq̄ macerat⁹:et sic q̄ multis ictibus.vñ ⁊ nomē indomita vis greca interp̄tatione accepit. Adamas dissidet cū magnete lapide intātū vt iuxta posit⁹ ferrū nō patiat̄ abstrahi.admot⁹ Magnes: apprehēderit rapiat atq̄ auferat.Adamas ⁊ venena irrita facit:⁊ lymphatiōes abigit:metusq̄ vanos expellit a mēte. Plura Pli.li.xxxvij.Barbar⁹ inceste.i.Antiochus Cleopatre vxori sue:que quidē incesta erat.q̄m̄ vt scribit Josephus li.xiij.Mortuo Ptolomeo Demetrio viro suo se iūxit matrimonio Antiocho Demetrij germano.Olim pri⁹ Antioch⁹ dedit cleopatre vxori sue inceste. Deide Aggripa Beronice sorori sue etiā inceste:vt iā dicem⁹.Nec est intelligendū de duplice Beronice : q̄m̄ in textu Beronices est singularis genitiui tantūmō.Dedit hūc Aggrippa sorori.i.Beronice.Nā vt scripbit Josephus li.x. Beronice post Herodis mortē qui eius fuerat marit⁹ ⁊ patruus multo tp̄e viduata fama discurrente cū Aggripa fratre coiuerat.Hūc dedit.dedit hūc.si volum⁹ eūdē adamāta intelligere datū fuisse diuersis reginis vt Cleopatre ⁊ Beronice:vt dixim⁹:quadrat ⁊ conuenit expositio illa. Barbarus inceste.i. Antiochus cleopatre vxori sue Si vo hūc dedit.i.tale exponere voles:diuersos adamātas fuisse intelligemus.Eritq̄ expositio hmōi.hūc dedit olim Barbarus inceste.i.talē adamāta olim dedit Herodes patruus Beronice vxori sue.Et hūc dedit.hoc est talē Aggrippa dedit Beronice sorori sue.Et sic eidem Beronice intelligem⁹ duos adamātes datos esse : ⁊ a patruo:⁊ a germano.cum quibus omnib⁹ cōcubuerat vt ostēdimus ex Josepho.Erat hic locus implicit⁹.iā vo explicitum credimus. Sabbata.sabbatum iudeorū lingua requies interpretat̄:vbi reges nudis pedibus sacris interesse soliti.Justinus lib.xxxvj.scribit Moysen ab egypto cū suis pulsum sacra egyptiorū furto abstulisse. Itaq̄ Damascena antiqua patria repetita mōtē Synai occupauit in quo septē dierū ieiunio per deserta Arabie cum populo suo fatigatus:quū tandē venisset septimū diē more gētis Sabbatū appellatum : in omne euum ieiunio sacrauit q̄m̄ illa dies famē illis errorēq̄ finierat.Dicūt alij sabbatum hebraice latine requiem interpretari:eo ꝙ deus in eo requiescat ab omnibus operibus suis.Et itaq̄ sabbatum dies septimus apud eos festus:quorū lingua(vt aiūt) Sabe septē significat.Senibus.senescūt em̄ cū nō occidant.Uetus clemētia.veteri em̄ lege iudeis prohibitū est porcos comesse.quare autē videro i satyra.xiiij.

¶Interea calet ⁊ regnat.Loquitur de ea cuius forma maritus captus est tantisper dum viget. Ordo est.Jlla autē formosa ⁊ conscia forme atq̄ inde superba.calet.i. succi ⁊ boni sanguinis plenam formam: que a fomite:id est calido ꝑm Donatum dicta est.fouet ⁊ nutrit.vel calet: id est frequenter amatur sicut friget que negligitur:aut negligēter agit.⁊ regnat in domo mariti:⁊ poscit maritum:id est exigit a marito amplexatus cum in lecto:pastores et ouem canusinā que optima est.⁊ vlmos: id est arbores illas falernas in falerno mōte Cāpanie Jtalice virib⁹ ornatas : sed q̄tulū.i. q̄tuʒ modicū est sup.in hoc.i. in huiusmodi petitione.q.d.minimū est respectu aliarū petionū.poscit em̄ oēs pueros.i. seruos familiares mariti ⁊ tota ergastula.i.seruos vinctos ⁊ in ergastulis.i.officinis seu operatoriis seruorum ope

⁎Ergastula serui ipi iterdū appellāt̄. Lu. Flor⁹.Seruitia(p nefas)⁊ ergastula armāt̄. Ergastulū etiaʒ capit̄ p loco in quo serui tenēt̄ in vinculis vñ illd̄ apd̄ Pli. Mox Mari⁹ Cumana dn̄a tiōe reuocat⁹ rupt̄ ergastulis exercitiuʒ fecit. Canusiuʒ. Canusina lana. Phalern⁹ ager. Crystall⁹. Myrrina. Adamas. Magnes. Antioch⁹. Cleopatra Beronice. ⁎Senescūt ex lege mosis porci apud iudeos; vt scribit Tacit⁹ : q: iudei carne porcina abstinent. vñ Augustus Cesar quū audiuisset inter pueros q̄s in Syria Herodes rex iudeorū intra bimatū iussit interfici filiū q̄ ei⁹ occisum: mira vrbanitate ferī dixisse. meli⁹ est Herodis porcuʒ esse q̄ filiū. Sabbatū. Moyses.

rantes.⁊ poſcit vt ſup.id qđ nō eſt domi mariti ⁊ quod vicinus habet ematur ſibi a marito:⁊ quidē cer te menſe brume.i.quo eſt bruma hoc eſt breuiſſima tēpeſtas diei.hoc eſt decēbri.cū.i.qñ Jaſon.i.audax etiā ⁊ temerari⁹ mercator qualis erat Jaſon:qui primus naui longa vſus cū in iſulā colchon ad acqui rendū aureūvellus nauigauerat clauſus ſup.eſt iam ꝓpter gelu ⁊ glaciē ⁊ cū:id eſt qñ caſa.i.dom⁹ ruſti ca cādida.i.niue cōſperſa:obſtat.i.per terrorē obſtaculū ꝓbet nautis armatis.i.armis ſuis.i.inſtrumē tis ⁊ indumētis nauticis inſtructis tūc ſup.grādia.i.magna ſup.vaſa criſtallina.i.ex criſtallo facta tol lūtur.i.extorquētur viro ꝑ mulierē:vel afferūtur ad mulierē a marito de lōgiſſimis regionib⁹ ꝑ mediū mare cōgelatum:⁊ maxima ſup.pocula:myrrina.id eſt ex myrra fctā tollūtur ſup.deinde adamas lapis ille notiſſim⁹ ⁊ fact⁹ precioſior in digito beronices illius regine vxoris herodis.i. q: Beronice eā porta uit.Declinat aūt beronice beronices.Barbarus herodes patru⁹ beronices dedit hunc cōſimilē ſeu ta lem:inceſte.ſ.beronice vxori ſue:⁊ Agrippa dedit hūc.i.cōſilem ſorori ſue Beronice:⁊ ita duos habuit:al terū ab Herode:alterū ab Agrippa.Nō enī eſt vero ſimile ꝙ illū eūdē adamantē marit⁹ hic vxori emat q: nō de vno:ſed de quouis loquit pulchritudine vxoris captor:⁊ eius imperio ſubiecto.⁊ ita licet hiſto ria ꝑmittat de eodē intelligi:loc⁹ hic nō patit.Jllic aūt dedit:vbi reges obſeruāt ſabbata mero.i.nudo pede.ſ.in Judea.vel mero.i.ſolo pede:q: ſolūmō ab opere ceſſent:⁊ etiā ab itinere lōgo.Nā iter ſabbati apud Judeos modicū eſt.Sacrilegū aūt eſt iuſtinū qui ex Trago multa cōtraria veritati affert ſequi: relicta ſacre ſcripture veritate.Et vbi vet⁹ clemētia:indulget.i.indulgēter parcit ſenibus porcis.Non ideo ſenibus:quaſi iunioribus nō indulgeat:ſed quia cum non comedātur ad ſenium illic permittan tur viuere.Loquitur ergo de Judea:vnde de Antiocho ⁊ Cleopatra abſurdum eſt intelligere.

¶ Nulla ne de tantis gregibus tibi digna videtur:
Sit formoſa:decens:diues:fecunda:vetuſtos
Porticibus diſponat auos:intactior omni
Crinibus effuſis bellum dirimere ſabina:
Rara auis in terris:nigroq; ſimillima cygno.
Quis ferret vxorem:cui conſtent omnia malo
Malo Venuſinam:ꝙ te Cornelia mater
Gracchorum:ſi cum magnis virtutibus affers
Grande ſupercilium:et numeras in dote triūphos.
Tolle tuū precor Hannibalē victumq; Syphacem
In caſtris:et cum tota Carthagine migra.

¶ Nulla ne de tātis.Oſtēdit hoc loco poeta vix inueniri poſſe mulierē dignā que.ſ.formoſa ſit honeſta:diues:fecū da:nobilis.eāq; cui oia illa ꝯſtarēt:in tolerabilem eſſe docet. Porticibus:in atrijs atq; porticib⁹ magnarū domuū imagines ſtabāt.Vñ Sene.ait epiſto la.xiiij.Nō facit nobilē atriū plenū fu moſis imaginib⁹.Nemo in noſtrā glo riā vixit:neq; qđ ante nos fuit:noſtrū eſt.Animus facit nobilē ⁊c. Crinibus effuſis.de Sabinis bellū dirimentib⁹ inter Romulū ⁊ Tacitū lege faſtos.li. iij.Ait enī Oui.Jā ſteterāt acies ferro: mortiq; parate.Jaʒ litu⁹ pugne ſigna datur⁹ erat.Quū rapte veniūt iter pa treſq; viroſqʒ.Jnqʒ ſinu gnatos pi gnora chara tenent.Ut mediū campi ſciſſis tenuere capillis.Jn terrā poſi to ꝓcubuere genu ⁊c.Rara auis i ter ris.i.raro mulier erit formoſa: decēs: diues: fecūda:intacta ⁊c.Omnia.predicta.ſ.Venuſinam:hoc ideo Juue.ait:q: Hora.non alias vxores optandas ꝙ Sabinas aut appulas oſtēdit.De venuſino autē late diximus Satyra prima. Cornelia. mater gracchoꝝ.ſcribit Plini⁹ li.xxxiiij.ca.v.ꝙ Cornelie gracchoꝝ matri:que fuit Aphricani prioris fi lia:ſedens ſtatua poſita eſt in Metelli publica porticu.q̄ ſtatua tpe ſuo erat i octauie operib⁹.De hac ca ... Quintilianus lib.j.ſic meminit.Jn parentibus vero ꝙ plurimū eſſe eruditionis optauerim:verum ... c de patribus tm̄ loquor.Nā gracchorū eloquentie multum contuliſſe accepim⁹ corneliā matrem. ...ius doctiſſim⁹ ſermo in poſteros quoq; eſt epiſtolis traditus.Et Lelij filia reddidiſſe in loquendo ... ternam eloquentiā dicitur.⁊ Quinti Hortēſij filij Oratio apud triūuiros habita legitur.Siphacem. ... cipio maior cognomento Aphricanus:in aphricā tota mole cōuerſus.Aſdrubalis copias ⁊ Sypha ... exercitus fudit:vtriuſq; caſtra facibus illatis vna nocte deleuit.Quod Florus ſcribit.

Nulla ne de tantis gregib⁹.Concludit nullaʒ eſſe ducendam vrſidio:aut enim impudica: aut feda: ... t indecens:aut pauper:aut ſterilis:aut ignobilis erit:aut his contraria:ita vt ſit ex omni parte ꝑfe ...:ſed vitia illa habens non eſt amabilis.et dotes illas nature:fortune:et morum habens:non eſt ꝑ ... r ſuperbiā tolerabilis:etiam ſi inueniri poſſet.Ordo eſt.Ne.an nulla de tantis gregibus:id eſt con ... gationibus mulierū vt modo dictū eſt:videtur tibi digna quem vxorem ducas.q.d.video ꝙ non. ... d ſi aliqua formoſa in facie ⁊ reliquo corpore:decēs in morib⁹:diues in fortunis:fecunda in partu: ... diſponat.i.per ordinē ſucceſſionis quaſi ꝑ ſcemata ponat.i. pingi aut ſculpi faciat: auos.i. maio ... s ſuos vetuſtos.i.lōga gñatione ꝓductos i porticib⁹ ſup.ſuis.hoc eſt ſit nobiliſſima:nec dudū nobi ... ta:ſed ab antiquiſſimis nobilitatem trahens ſit intactior ſup.a viro.i.caſtior ⁊ inuiolatior oī Sabi ... ſup.muliere:dirimenti.i.q̄ dirimit ⁊ interrupit bellū inter Romulū ⁊ taciū.De quo ex libro primo ... me decados liuiane ſic collegit Valla.Cū equeſtri neptuno ludos finitimis populis Romulus in ... aſſet:circūhabitantes cū vxorib⁹ liberis totaq; familia:ad vrbē velut ad rem nouā ⁊ ſimul ad ludos ... uenere.tum ad ſpectacula intentis aduenis rapte virgines ⁊ in matrimonium a parētibus prius ... omanis negatū: abducte ſunt. quarū parētes vindictā ſumpturi Romā petūt ⁊ ceteris fuſis tādem ... bini duce Tacio inſtructiores cōgrediunt:verū cū aliquādiu accerrime vtrinq; pugnatū eſſet:reſq; ... omana ſuperior videt:Sabine mulieres quarū ex iniuria bellū ortū erat:crinibus ſparſis ſciſſaq; ve ... victo malis muliebri pauore: auſe ſe inter tela volātia inferre ex tranſuerſo impetu facto dirimere ... eſtas acies:dirimere iras:patres hinc:hinc viros orātes ne ſanguine nefando ſoceri generiq; reſp ... rent:effecerūtq; vt pacatis animis in vnā ciuitatē coirēt.vñ ⁊ tacieſes dicti Romani a tacio. ſicut ꝗ ... es a Romulo vel ei⁹ haſta.Dirimerūt ḡ bellū Sabine.⁊ vt Pli.in ep̄lis docet laudātur Sabine a ca

* Sabine mulieres anteq̄ a Ro. ſpante Romulo ra pto eſſent iura mari torū pudi ciſſime ſūt hite:atq; ēt ca ꝓhibitare: vt quuʒ ex Rom. libe ros ſuſce piſſent: ob orto bello ex iniuria raptaxiter Romulū ⁊ tatiū ducē Sabinorū ipe iter pa tres ⁊ ma ritos me dic interce dētes vtriſ q; pacē cōſ ciēde cām attulerint: ſi ei poſtea regnū ꝯſo ciarūt:vnā qʒ ciuitatē ex duab⁹ fe cerunt.

Statue in atrijs.

Sabinarū par.

Cornelia.

Aſcenſius.

stitate sicut patauine a frugalitate. Sed queres forsan quomodo intactas dicat que rapte iaȝ matres effecte erant. Ad hoc scies poetã innuere intactã dici que tangi noluit: licet violẽtiã sit passa. Castitatis autẽ certissimũ iudiciũ est amor in maritos: quẽ ille vehementẽ ostenderũt. Si igitur sit mulier formosa: decens: diues: facunda: nobilis: pudica: que sup. est rara auis in terris sicut phenix qui vn' dũtaxat reperiri dicitur: ⁊ simillima cigno. i. holori nigro. Quis ferat. i. tolerare possit vxorem cui oia iam dicta constant. i. simul adsunt. q. d. nemo. vnde infert. Malo. i. magis volo: malo inquã venusinã. i. mulierẽ ex Venusio inter Appuliã ⁊ Lucaniã. qualis licet ignobilis ⁊ pauper sit: optãda ab Horatio perhibetur. q̃ te o Cornelia mater Graccorũ: que casta nobilis ⁊ fecũda perhiberis. i. q̃ similẽ tui. si affers cum magnis virtutibus tuis grande superciliũ: id est superbiam: ⁊ numeras in dote triũphos maiorũ tuorum. Nã videlicet Scipionũ. Ego precor: id est precarer si mihi vxor esses ⁊ nobilitatẽ tuam obiiceres. tolle Hanibalem ducem Carthaginensiũ: tuũ: id est ad gloriam generis tui deuictum. ⁊ Syphacẽ regem illum etiam victum a Scipione maiore: ⁊ migra: id est recede a me cum tota Carthagine: id est cum tota gloria Scipionum quorum alter Carthaginem tributariam fecit: alter deleuit.

¶ parce p̃cor pean. Mulierũ supbiaȝ intolerabilẽ exẽplo Niobes ostẽdit: q̃ quidẽ se latone preposuerat. Vñ apud Ouid. lib. vj. met. Quis furor auditos inquit p̃ponere visis: celestes: aut cur colit latona p aras. Numẽ adhuc sine thure meũ est: mihi tantal' autor. Cui licuit soli superorũ tangere mẽsas ⁊c. In quacũq̃ dom' aduerti lumia parrẽ. in mense spectant opes: accedit eo dẽ. Digna dea facies: huc natas adiire septẽ. Et totidẽ iuuenes: et mox generosq̃ nurusq̃ q̃rite nũc habeat quã nostra supbia cãm ⁊c. Hec ꝑpter irat' Apollo iuuenes ipsos sagittis strauit. Diana ꝟo puellas. de Niobe itẽ multa Diodo. lib. v. ⁊ Homerus libro vltimo Jliados. pean apollo d: q̃ sagittarũ ictu nocere putabat: peno enĩ ferio d: quam sententiam Festus me docuit. Et tu Diana scȝ Amphiõ. vir Niobes. Cõtrahit. in natos Amphionis. Extulit. ad funus tulit. Gregem natorũ. De horum numero varia est opinio. Hinc Gellius lib. xix. c. vj. sic ait. Mira ⁊ prope adeo ridicula diuersitas fabule apud Grecos poetas deprehendit: super numero niobes filiorum. Nam Homerus pueros puellasq̃ eius senos dicit fuisse. Euripides bis septenos Sappho bis nouenos Bacchillides ⁊ pindarus bis denos. quidã alii scriptores tres fuisse solos dixerunt. Hec ille. Latone gẽte. fuit enim Latona filia Cei: ex gente tyrannorum. De ipsa nãq̃ ait Ouid. lib. vj. Genitam tyrãnida Ceo. Scropha alba. hec triginta filios peperit quum Eneas eam voluisset immolare: vt tradit Dionysius lib. j. Que tanti grauitas: hoc est que grauitas q̃ forma tãti est vt debeas eas subire. Huius boni. grauitatis ⁊ forme. Nulla. s. est. Corrupta. vxor ipsa nobilis et formosa. Plus aloes. i. amaritudinis. Aloe Scylle similitudinẽ habet maior et pinguioribus foliis. caulis eius tener est. rubens medius. radice vna seu palo in terra dimissa graui odore. gustu amara. laudatissima ex india affertur. plura etiaȝ plinius libro. xxvij. plus aloes q̃ mellis habet est enim mulier natura ipsa querula inuida magis q̃ vir et maledicentior: preterea anxia ⁊ desperans magis q̃ mas atq̃ impudẽtior: quinetiã facilior decipit: meminisseq̃ aptior. Et min' cibi desiderãs: vt scribit phs li. j. de animalib'. ⁊ Hiero. in aureola inquit: nociuũ gen' femina ianua diaboli: via iniq̃tatis: scorpionis pcussio. Deditus. vxori scȝ. Septenis horis. i. maiori parte diei.

¶ Parce precor Pean: ⁊ tu depone sagittas:
Nil pueri faciunt: ipsam configite matrem
Amphion clamat: sed Pean contrahit arcum.
Extulit ergo ✳ gregem natorũ: ipsamq̃ parentem
Dum sibi nobilior Latone gente videtur.
Atq̃ eadem scropha Niobe facundior alba.
Que tanti grauitas? que forma: vt se tibi semper
Imputet? huius enim rari summiq̃ voluptas
Nulla boni: quoties animo corrupta superbo
Plus aloes q̃ mellis habet: quis deditus autem
Usq̃ adeo est: vt non illam quam laudibus effert:
Horreat? inq̃ dies septenis oderit horis?

¶ parce precor pean. Hoc loco q̃ intolerabilis sit supbia mulierũ: pbat. q: ne dii quidẽ multã dimiserunt: vt ostendit exẽplo niobes: que latone matri Apollinis ⁊ diane ꝑpter fecũditatem p̃ferri voluit: sed filii eius ab appolline: filia a diena in vltionẽ matris interẽpti sunt. videt aũt ideo inferre hoc exẽplũ. quasi innuat ambos gracchos filios Cornelie qui per seditionẽ sublati sunt ꝑpter matris supbiã occulto dei inditio sublatos. Facit aũt hic amphiõ exclamationẽ ꝯtra vindictã in liberos factã cũ in matrẽ fieri debeat. Ordo est. Amphion pater liberoꝝ clamat. O Pean. i. o Apollo ego precor: parce supueris: quos Homerus sex mares: ⁊ sex femellas dixit. Euripides aũt. xiiij. Sapho. xviij. Pindar' xx. et ita incertus est numerus. cũ alii tres solũ ponãt ⁊ tu o Diana depone sagittas: nil enĩ pueri faciunt. cõfigite ipsam matrẽ. s. Niobẽ supbã: sed Pean ꝯtrahit. i. vtraq̃ manu simul. i. in diuersum trahit arcũ et extulit. i. afferri ad sepulchrũ fecit. gregẽ. i. multitudinẽ natoꝝ. et ipm parentẽ. s. Amphionẽ: dũ. i. q̃ Niobe videt sibi nobilior gẽte. i. generatione Latone matris Apollinis et Diane: atq̃ dũ eadem videt sibi fecũdior scropha. i. sue alba que cum in Jtaliã Eneas veniret triginta capitũ fetus Enixa iacebat. Alba solo recubãs albi circũ vbera nati: vt dicit Verg. in. iij. Que grauitas moꝝ. s. mulieris estimatur a te tanti. et q̃ forma. i. pulchritudo aut formositas estimat tãti vt ipsa iputet. i. extollat I exprobratione tui se tibi. q. d. merito nulla. enĩ p q: nulla sup. est voluntas eius summi ⁊ rari boni qd est habere mulierẽ prudẽtẽ ⁊ formosam: quotiẽs enĩ ipsa est corrupta supbo aio ipsa hȝ plus aloes. i. amaritudinis: q̃ mellis. i. dulcedinis aut delectationis. qs aũt est vsq̃ adeo. i. in tantũ dedit'. i. addictus ⁊ indigens vxori. vt nõ horreat ⁊ oderit in dies. i. p singulos dies septenis. i. septẽ horis illam quã affert. i. extollit laudibus ꝑpter prudentiã facundiã aut formã. q. d. nullus. Bene vtitur autor septenis: quia cum distributione. q. d. singulis diebus septẽ horis. sed non tam venuste posuit si valle credimus in dies. q̃

✳ De nũero filiorũ niobes mira ꝑpe modũ atq̃ adeo ridicula autore Gellio tradita sunt a grecis. Nã home. pueros puellasq̃ ei' bis senos fuisse tradidit euripides bis septenos. Sappho bis nouenos. bacchilides. ⁊ pindarus bis denos quidã alii tres solos fuisse tradiderũt: q̃rũ oĩm diuersas snĩas: ne vni magis q̃ alii se se addiceret appellatiõe greg' cõplex' est. Juue. hãcq̃ Niobes fabulã cõmemorat: mlier supbiã notet: q̃ multorũ sepe malorũ cã fuit.

Niobe.
Pean.
Latona.
Aloe.
Ascensius.

sine augmento sin eum poni non vult. Posuit ergo hic sicut alibi sepe: pro quotidie.

¶ Quedam parca referā sup. Rācidius. amarius putridius. Sulmonensi. Mera cecropis: pura Athe niēsis. Dones cōcedas. Ista predicta. s. pulsat. vexat. Adhuc grece. s. cōcūbis ꝛ loqueris zoe. Ke psyche. i. vita ꝛ aīa. Catullus etiā. Verbosa gaudet venus loquela. Mar. itē lib. x. Leliā reprehēdit ꝙ grecis ꝟbis in venere vteret. Relictis. s. verbis. Lodice. Mar. lib. vltimo de lodicibus sic ait. Nudo stragula ne toto paterēt. Iuncte nos tibi venimus sorores. his em̄ lecti totus apparatus cōtegebat: erāt aūt gemine: in

Mācinel.

Lodex.

¶ Quedā parca quidē: sed non tolerāda maritis.
Nam quid rancidius: ꝙ ꝙ se non putat vlla
Formosam: nisi que de tusca gracula facta est:
De sulmonensi mera cecropis: omnia grece:
Dum sit turpe magis nostris nescire latine.
Hoc sermone pauent: hoc iram: gaudia: curas:
Hoc cuncta effundunt animi secreta: quid vltra:
Concumbunt grece: dones tamen ista puellis
Tu ne etiam quam sextus et octogesimus annus
Pulsat: adhuc grece: non est hic sermo pudicus
In vetula: quoties lascivum interuenit illud:
ζωη και ψυχη modo sub lodice relictis:
Uteris in turba: quod ✱ enim non excitet inguen:
Vox blanda ꝛ nequā: digitos habet: vt tamen oēs
Subsidant penne: dicas hec mollius Emo
Quāꝙ et Carpophoro: facies tua cōputat annos.

opertoriū coeūtes: qd̄ ex ipso Martia le palam est. Uteris in turba. Ouid. li. iij. de amoribus idē quoqꝫ arguit his verbis. Quis furor est q̄ nocte latēt in luce fateri. Et q̄ clā facias facta referre palā. Nequaꝫ lasciua hoc loco. A nequā nequitia fit. Est autē nequitia lasciuie vitiū frugalitati. i. tēperātie contrariū. Est itaqꝫ lasciuie icōtinētia. qd̄ Cice. ostēdit. lib. tuscu. Gelli⁹ aūt li. vij. c. xj. scribit antiquos. nequā appellasse hoīem nihili neqꝫ rei neqꝫ frugis bone vt prodigū. libidinosuꝫ. inutilē. improbū. scelestū. Claudius li. j. annaliū. neq̄tiā appellauit luxū vite ꝓdigū. Ut tū. quāuis. Mollius: lasciuius: nā cuꝫ iuuenes solerēt grece loq̄: hec etiā vt iuuenis videret idē agebat. Emus autē et Carpophorus mimi erant. Carpophorus q̄deꝫ fructifer interpretat. De quo Emo latius supra. Tabellis. matrimonio legitimo.

Nequitia.

Nequam.

Carpophorus.

¶ Quedā parca q̄dē. Taxat lasciuiā sermonis mulierū que cū iā vetustissime sint: vtunt tū adhuc greco sermone vt blādiores sint. Nā sermo grecus plus blāditiarū ꝙ latinus hꝫ. Principiū autē huius textus a Geor. Valla ꝛ Māci nello sic intelligit. Ego sup. referā aut narrabo mō quedā parca. i. ignobilia

Ascensius.

✱ Ostēdit poeta huiusmodi ꝟbis obscenis pruritū maxie excitari vt est illd̄ apd̄ Persium. Quum carmia lūbuꝫ itrāt: et tremulo scalpūt vbi itima versu. Neq̄tia vt scribit Donatus ꝓpe ē libidinosa inertia: dicta ꝙ nihil queat: nulliqꝫ rei apta sit.

m Vallā. vel quedā modica ꝛ exilia vitia respectu aliorū. sed tū nō tolerāda. i. ea que non debeāt tolerai a maritis. Aliter sic intelligit. Quedā sup. mulierū est parca q̄dē. i. nō est magnifica ꝛ sumptuosa aut pba. sꝫ nō est tolerāda maritis. q: est i ſmone lasciua ꝛ morosa. nā q̄d est sup. rācidius. i. corruptius ꝙ vlla sup. mulier nō putat se formosaꝫ nisi q̄ facta est de tusca grecula. i. nisi q̄ solebat tusca lingua que si vernacula est loq̄: nūc greca loquat: ꝛ nisi q̄ facta est cecropis. i. Atheniēsis siue attica. Nā sermo attius prefert ceteris. de Sulmonēsi. i. de Italia oīa sup. dicūt nūc grece. cū sit. i. reputet magis turpe nr̄is escire sup. grece ꝙ latine: vel sic. cū sit. i. reputet nr̄is. i. latinis turpi⁹. nescire sup. dicere oīa grece ꝙ lane. ipse pauēt. i. pauorē suū exprimūt hoc sermone ꝛ effundūt irā: gaudia curas. i. oēꝫ affectionē animi oc. s. greco sermone. ꝛ effundūt cūcta secreta. i. oēs cōceptiones animi hoc sermone q̄d vltra sup. ꝓgrediar singula recitādo: ipse cōcūbūt grece. i. dū cōcūbūt greco sermone vtunt. vel cōcūbunt lasciue more greco. sed ꝓpter sequētia prior expositio placet. dones. i. concedas ista. i. greco sermone ad oīa vti puellis. i. iuuēculis: tu ne etiā o vetula sup. quā annus sextus ꝛ octogesimus pulsat. i. senio et lāguore vexat dhuc sup. loq̄ris ꝛ cōcūbis grece hic. i. hmōi sermo grecus nō est pudicus. i. honest⁹ in vetula quotiēs llud lasciuū zoe. i. aīa: pfert aūt grece zoi: q: scribit p ita literā q̄ apud nos in e mutat. Kai. i. ꝛ: pfert aūt e. q: ai diphthōgū ꝓferūt vt nos ae. psyche. i. aīa. pfert etiā a grecis psychi: q: etiā ita hꝫ i fine: ꝛ tu vtes mō. i. aliq̄n ꝟbis relict(. i. q̄ relinq̄ debeāt. sicut diues inaccessos ꝛc. i. inaccessibiles vel cuiusmodi re q̄sti sub lodice. i. stragulo seu cooptorio lecti: in turba. i. vulgo. Qd̄ pnitiosum est: qd̄ em̄ inguē. i. mēbrū bidinis: nō excitet sup. hmōi ſmo: Nā vox est sup. illi blāda ꝛ hꝫ digitos nequā. i. luxuriosos incitatores ad venerē. Nisi dicas vox blāda habet. ꝛ. i. etiā nequā digitos. i. tātū excitat inguina quātū digiti ne uā tamē demus sup. vt oēs pēne. i. vires nature quibus se mēbrū erigat: subsidant. i. ad imū cadant: eqꝫ surrigere possint. ꝛ ꝙꝙ dicas hec. i. hmōi verba mollius. i. effractiore ꝛ effeminatiore voce Emo et arpophoro: illis mollissimis mimis ꝛ histrionibus: tamen sup. o vetula facies tua cōputat. i. enumerat nobis annos sup. tuos. i. licet vox tua te iuuenculam iudicet: facies tamen rugosa te vetulā censet.

¶ Si tibi legitimis pactam iunctamqꝫ tabellis
Non es amaturus: ducendi nulla videtur
Causa: nec est quare cenam: et mustacea perdas
Labente officio crudis donanda: nec illud
Quod prima pro nocte datur: cum lance beata
Dacicus: et scripto radiat germanicus auro.

¶ Si tibi legitimis pactaꝫ. perseuerat poeta Ursidio ꝑsuadere nullo mō vxorem ducendā: cū nequaꝙ amari possit ob eius superbiaꝫ malosqꝫ mores. Mustacea. Cato capite. cxx. sic ait mustaceos sic facito. farine siliginee modiū vnū musto cōspergito. anisum: cymynū adipis pōdo duo: casie librā: et de virga lauri deradito eodeꝫ addito. ꝛ vbi defrixeris lauri folia subt⁹ addito duꝫ concoques. Labente officio: in

Mācinel.

Mustacea

Si tibi simplicitas vxoria deditus vni
Est animus: summitte caput ceruice parata
Ferre iugum: nullam inuenies que parcat amanti.
Ardeat ipsa licet: tormentis gaudet amantis:
Et spolijs igitur longe minus vtilis illi
Vxor: quisquis erit bonus optandusꝗ maritus.
Nil vnꝗ inuita donabis coniuge: vendes
Hac obstante nihil: nihil hec si nolit emetur.
Hec dabit affectus: ille excludetur amicus
Jam senior: cuius barbam tua ianua vidit.
Testandi cum sit lenonibus: atꝗ ✳ lanistis
Libertas: ꝛ iuris idem contingat arene:
Non vnus tibi riualis dictabitur heres.
Pone crucem seruo: meruit quo crimine seruus
Supplicium? quis testis adest? quis detulit? audi
Nulla vnꝗ de morte hominis cunctatio longa est.
O demens: ita seruus homo est? nil fecerit esto.
Hoc volo: sic iubeo: sit pro ratione voluntas.

fine nuptiarū. Crudis: crudus homo dicitur qui adhuc non digessit. Itē cuius stomachus nō facile concoq̄t: hūc autem antiquuz morem mustaceorū adhuc mea ī patria seruāt: in nuptiarum siquidē sine mustacea conuiuijs donātur post epulas adhuc ad mēsaz sedentibus. Nec scȝ est quare perdas. Prima nocte. Plutar. ī proble. querit q̄d est ꝙ maritus primo sponse nō in luce: sed in tenebris īngitur? An q: euz pudet ꝙ anteꝗ coeat alienā putat? An queādmodū Solon scripsit. Spōsam malo sydonio degustato thalamū ingredi solitā: vt primus complexus nihil triste aut iniocūdum haberet. Sic Romanus legislator: si q̄d absurdū ac deforme corpi aderat occultauit. Beata. diuite. aurea eñi vasa vt hic ostēdit seu argētea auro ornata spōsis donabantur prima nocte in quibus quidē imperatorū imagines erāt. Dacicus. Domitianus eñi Dacicus dictus est a dacis victis. ꝛ germanicꝰ qm̄ vicit germanos vt Suetoniꝰ ostēdit. In antiq̄s codicibꝰ Dacius est. Si tibi simplicitas vxoria. Si amaturus es vxorem simpliciter inq̄t: multa pati oportebit ab illa. hinc oīa pandit inferiꝰ. Si tibi placet. s. amāti. viro. s. Cuiꝰ barbā tua ianua vidit. Vñ Simo Terētianꝰ ait. Per ego te deos oro: et per nr̄az amicitiā Chreme q̄ incepta a paruis cū etate accreuit ꝛ Cice. li. j. epl'arū ad Lentulū. Sed presta te eū qui mihi a teneris vt greci dicūt vnguiculis cognitus. Testādi legādi. Arene. mimis ꝛ gladiatoribꝰ. Tibi. testādi. s. Dictabitur. ab vxore. Pone crucē. vxoris verba. Ob leue aūt delictū cogebank ab dominis serui circū vicinos ferre in collo furcā subligatis ad cā manibus: ꝛ predicare pctm̄ suū simulꝗ monere ceteros: ne q̄d sil'e admitterent. Vñ pāphilus ait Dauo. Ego tibi credā furcifer? Meruit. vir inq̄t. Detulit accusauit. Cūctatio mora. O demens. vxor loq̄tur. Ita seruus hō est: hoc est talis seruus hō est. vel ita hoc pacto q: dixisti de morte hois seruus hō est: ꝛ sic nō interrogatio esset: verū affirmatio. Macro. aūt lib. j. Satu. de seruis plurima ꝛ quidē miranda tradit. aitꝗ nō esse fastidio despiciēdū seruile nomē. Cum ꝛ iouē tetigerit cura de seruo: ꝛ multosꝗ his fideles prouidos fortes ꝛ philosophos etiā extitisse cōstet. Seneca aūt epl'a. xlvij. eadē fere oīa de seruis refert que Macro. Inde igitur Macro. sumpsit: exceptis exēplis per eum positis. Dicit aūt Sene. Serui sunt immo hoīes: serui suntimmo cōtubernales: serui sunt immo humiles amici. serui suntimmo cōserui: si cogitaueris tātundē in vtrosꝗ licere fortune. Vis tu cogitare istū quē seruū tuū vocas ex ijsdē seminibus ortū: eodē frui celo: eque spirare: eque viuere: eque mori: tam tu illum ingenuum videre potes ꝙ ille te seruum. nescis qua etate hecuba seruire ceperit: qua cresus: qua darij mater: qua plato: qua dyogenes. viue cū seruo clemēter: comiter quoꝗ: ꝛ in sermonē illū admitte: ꝛ in consiliū ꝛ in cōuictum. Homo est. Gellius libro. iiij. c. j. docet hominē esse mortale animal rationis et scientie capiens.

¶ Si tibi legitimis ꝛc. Iterū probat nō esse ducēdā vxorē vtitur aūt hm̄oi augmētatiōe. aut amabis vxorē aut nō amabis. si nō amabis nulla est rō ducēdi: si amabis torq̄beris q: nulla est q̄ parcat amāti. Quo est. Si nō es amaturus cōiugē pactā ꝛ iunctā tibi tabellis. i. instrumētis legitimis. i. sup hoc legitime cōfectis: nulla videk causa ducēdi sup. eā. nec est quare perdas cenā. i. epulū nuptiale qd̄ expēsis mariti datur. nec est sup. ratio quare perdas mustacca. i. digestiua fercula donāda. i. q̄ donari debeāt iam officio sup. nuptiali seu celebritate labēte. i. declināte ad exitū: crudis. i. que dones stomachū oneratū cibis habētibꝰ post cenā vt laxetur et exonerek. Nec est sensus quē Geor. Val. affert vt sit. licet eam non sis amaturus: nō est tamen causa quare que in nuptijs eueniunt iocūda amittas: immo sensus est quē diximus. si non amabis nulle est ratio quare tales expensas facis: et perdas mustacea: nec cur perdas illud sup. donū qd̄ datur a marito noue nupte: pro prima nocte. i. pro virginitatis flore prima nocte violando. cuȝ. i. quādo Dacius sicut Mācinellus in antiquis codicibus repertū dicit: sed analogie magis congruit et cōsuetior est lectio dacicus: id est imago Domitiani dacorum victoris: ꝛ germanicus. i. imago eiusdem germanorum victoris: radiat. i. radios emittat auro: id est signo aureo scripto: id est insculpto. lance beata: id est beatam faciente. quia argētea aureis signis ornata. Vel melius beata: id est bene hoc est multum pecunie habente seu continente. Sensus ergo est cur tantum expendas vt tunc moris erat pro nuptijs et prima nocte eius quā non es amaturus. Sed sup. si simplicitas vxoria est tibi: id est si simpliciter vnam vis quam ames: et animus est deditus vni scȝ coniugi: submitte caput tuum ꝛ hoc ceruice existente tua parata ferre: id est portare et pati iugum: id est subiectionem. Nullam enim inuenies que parcat amanti sup. marito: id est que sinat se ab eo amari: licet ipsa ardeat. id est redamet ꝛ vehementissimo amore illi respondeat: quia quelibet mulier naturaliter gaudet de tormētis amātis. i. se iactat et gloriak in hoc ꝙ videt maritū amore sui torqueri: ꝛ gaudet spolijs. i. virum amatorem spolia

Crudus.
Coniuges cur nocte coeunt.
Dacicus.
✳ Laniste q̄ dicebank q̄ familias habebant gladiatorꝝ: q̄s optime ad digladiāduȝ istos puatis publicisꝗ psonis vēdebāt dicti ꝗ viris laniādis pre essent.
Furciferi.
Serui.
Homo.
Ascensius.

ri. Igit quisquis erit.i.esse volet bonus.i. verus & legitim' hoc est syncero amore conciliatus & ppterea optãdus maritus:vxor erit lõge min' vtilis illi ꝙ sup. nõ bono:q2 durior erit illi' cõditio ꝙ non amã/tis. Nil vnq̃ inuita &c. Ostẽdit quale imperiũ exerceat mulier q̃ sentit se amari i amatorẽ. Ordo est. Tu nil donabis vnq̃ cõiuge inuita.i.nolẽte & repugnãte.i.non audebis aliqd cuiq̃ donare si ɔiunx nolue rit:et tu nihil vnq̃ vẽdes hac.s.cõiuge obstãte.i.cõtra stãte hoc est dũ obstat.& si ipsa nolit nihil emetur a te hoc est si ipsa renuat:nihil audebis aut donare aut vẽdere aut emere. Quinetiã hec scilz vxor dabit affect'.i.affectiones animi tui.i.nullũ audebis amare aut odisse nisi quẽ ipsa volet:ille.i.notissim' ami cus iã senior cui' barbã vidit tua ianua.i.q̃ in amicitia tecũ cõsenuit:excludet sup.a te:iperãte vxore ne forte heres inscribat:cũ velit lenonẽ poti' & lanistã cũ quo rẽ habeat heredẽ inscribit. Vñ cũ libertas te stãdi.i.recipiẽdi testamẽtũ:sit Lenonib' vel cũ nũc cuilibet sit libertas.i.libera potestas testãdi.i.legan di p testamentũ bona sua lenonib' atq3 lanistis.i.magistris gladiatorũ.& cũ idẽ iuris.i.eadẽ libertas cõ tingat arene.i.gladiatoribus in arena versantibus:nõ vnus:immo plurimus riualis.i. eiusdẽ tori vi delicet tui petitor:hoc est adulter dictabitur scz ab vxore heres.i.quẽ tu scribas heredẽ:preterea si libue/rit coniunx tua dicet:pone seruo.s.huic aut illi crucẽ et si respondeas: quo crimine meruit seruus sup/plicium. quis testis est ei' criminis:quis detulit.i.indicauit crimẽ eius.aut quis accusauit eũ.audi nul la cunctatio.i.mora aut deliberatio longa est de morte hominis apud mulierẽ. Dicit enim.o demens i.o male sane qui rationem exigis de morte serui. Et ne supple seruus ita:id est intantum homo:id est reputandus homo & non poti' pecus vt ego debeã rationem assignare quare ipse mori debeat. esto.i. permittamus verũ esse ꝙ nil fecerit.i.ꝙ nõ meruerit crucẽ:quid tum postea:ego volo hoc.vt scz cruci/figatur.& ego iubeo sic.voluntas mea sit pro ratione.i.satis sit quia sic volo.siue iuste siue iniuste.

*Flameũ tu gen' erat veli coloris lutei: q̃ no a te nupte caput co/operiebãt: de q̃ pli. li. xxj. capi te. viij. Lu/tei video honorẽ ãti quissimũ i nuptialib' flãmeis totũ feminis cõcessum.

Man. Vxorum. Imperia.

Imperat ergo viro: sz mox hec regna relinquit:
Permutatq3 domos:et flammea conterit:inde
Auolat:et spreti repetit vestigia lecti.
Ornatas paulo ante fores pendentia linquit
Vela domus:& adhuc virides in limine ramos.
Sic crescit numerus:sic fiunt octo mariti.
Quinq3 per autũnos:titulo res digna sepulcri.
Desperanda tibi salua concordia socru:
Illa docet spolijs nudi gaudere mariti.
Nil rude:nil simplex describere:decipit illa
Custodes:aut ere domat:tunc corpore sano
Aduocat Archigenen:onerosaq3 pallia iactat.
Abditus interea latet:et secretus adulter:
Impatiensq3 more pauet:et *preputia ducit.
Scilicet expectas:vt tradat mater honestos
Aut alios mores ꝙ quos habet:vtile porro
Filiolam turpi vetule producere turpem.

Imperat ergo viro. Diodorus lib. j. tradit ꝙ apud Egyptios mulier dñari dicitur profitẽtib' in dotis cõfectione viris oĩbus esse vxoris arbitrio pa/rendũ. Et philosophus li. viij. ethico/rũ ait. Interdũ aũt dominant vxores ob amplitudinẽ patrimonij. Non igit fiunt imperia ob virtutez:sed ob diui tias & potẽtiã. Plutarchus preterea scri bit Catonẽ seniorẽ de vxoria ptãte ita dixisse. Oẽs hoĩes vxorib' iperãt. nos oĩbus hoĩbus:nobis aũt vxores. Dixe rat & prius themistocles ita. O vxor Athe niẽses grecis imperant. Ego Atheniẽ sibus. Tu mihi. Tibi filius. Regna im peria. Flãmea. de his diximus Saty. ij. Numerus maritorũ.s. Octo mariti. ad octauũ eñi maritũ licebat vxori nube re. Hinc Mar. li. vij. Iã sex aut septem nupsisti Galla cinedis. Dũ coma te ni miũ pexaq3 barba iuuat. Itẽ li. ix. Fu/nera post septẽ nupsit tibi galla virorũ. Picẽtine sequi vult puto Galla viros & li. vj. ait. Aut minus aut certe nõ pl' trigesima lux est. Et nubit decima iaz thelesina viro. Que nubit totiens non nubit adultera lege est. Titulo res di/gna sepulcri. Maritorũ eñi noĩa sepul cris vxorũ inscribi solebant qđ etiam Mar. apđ Lucanũ optabat. Ait eñi in li. ij. liceat scripsisse Catonis Marc. et li. ix. Mar. ait. Inscripsit tumulo septẽ celebrata virorũ. Se fecisse Cloe. qđ pote simplicius. Nudi mariti. multi eñi vxorib' vestimẽta parãtes magno nudi fere incedunt. Tũc quũ.s. custodes fallere volet corpore. filie.s. Archigenẽ: medicũ aliquẽ. u ipm vere Archigenẽ q̃ optimus fuit medicus:grecus quidẽ Domitiani tpe: cõtra quẽ dicũt Galle/ũ sepe inuectũ fuisse. de medico aũt Mar. etiã ait. lib. vj. vxorẽ Charideme tuã scis ipse:finisq3 A medi o futui:vis sine febre mori. Iactat supponit velut infirme. Interea dũ medicus aduocat per custodes adulter abditus latet: fuerat aũt abditus p socrũ custodib' amotis: ne forte a vẽturo medico & custo ib' redeuntib' videret. Abditus interea. Ordo est. Interea adulter abdit' latet: & secretus & impatiẽs ore pauet &c. Vtile. facile est. porro.i. valde vel certe. producere:educare.

Mariton numerus. *Preputiũ appellã tur ipa pel lis q̃ glan/dẽ tegit in mẽbro ge/nitali.

Imperat ergo viro. sed mox hec regina relinquit &c. Eandem rem continet. Ordo igitur est. Ergo ipsa imperat.i. dominatur viro imperans quicquid factum voluerit:sed ipsa relinquit mox:id est pau lopost hec regna.i. domũ huius mariti cum quo regnauit & permutat domos.i. ad alium maritũ acce dit:& conterit frequenti vsu flãmea.i. vestes nuptiales:quia sepe ducitur. Vel cõterit.i. dissecat flãmea quibus ducebatur ad illum maritum:tanq̃ aspernata matrimoniuz eius. Et auolat.i. celeriter quasi uolans abit & repetit vestigia lecti spreti.s. prioris mariti:quem spernens ad hunc venerat: & linquit.i. deserit fores istius secundi mariti ornatas.s. frondibus:pauloante:& linquit vela pẽdentia:id est aulea suspẽsa in die nuptiarum:& linquit in limine domus ramos adhuc virides.i. nondum arefactos. Et sic.i. hoc modo crescit numerus maritorũ.& sic fiunt octo mariti per quinq3 autũnos: id est quinq3 an nos:q2 singulis annis semel autũnus est. que res est digna titulo sepulcri.i. vt inscribatur sepulcro ta

Ascensius.

lis mulieris. Quia enim gloriosum erat mulierib' multis viris bonis nupsisse. per hoc eñi significabã tur multis per virtutez aut quãuis dotem placuisse: ideo nõnulle eandem rem sarcophago inscribi fecerant. Est ergo hic amara irrisio: qꝛ nõ per iustas nuptias tot maritos habuit: sed per superbiã cõtẽnens hos: propter pulchritudinẽ amata est ab alijs. Si nõ diceret. spreti reperit vestigia lecti: ego dicerẽ talẽ tot maritos aut veneno aut alio mõ sustulisse: qꝛ nõ erat tã libera potestas mulieri dissidẽdi sicut viro repudiãdi. desperanda tibi ꝛc. Aliud malũ matrimonij ꝙ socrus. i. mater vxoris eã corrũpit ꝛ ad malũ erudit. Ordo est. cõcordia cũ vxore tua est desperanda tibi: salua. i. superstite socru. i. matre vxoris tue illa videlicet socrus docet filiã suã cõiugẽ tuã gaudere spolijs mariti nudi. i. nudati vel male vestiti. illa docet filiã rescribere ad mechos nil rude ꝛ nil simplex. i. artificiose. illa decipit custodes a marito ad custodiã vxoris cõstitutos: aut si nõ põt decipere domat. i. corrũpit eos ere. i. pecunia: tũc. i. qñ fallere vult: aduocat. i. ad filiã corpore sano. i. sanum corpus habentẽ tanꝗ ad egrotantẽ vocat archigenem. i. medicũ illũ aut similẽ. ꝛ iactat. i. abijcit pallia onerosa quasi ea filia sustinere non posset. interea autẽ dum semotis custodibus visitatur a medico ipse adulter qui expectat abitũ medici latet abditus ꝛ secretus ꝛ ipse impatiens more. i. nõ potens ferre moram quã medicus aut custodes faciũt. pauet ne videat ꝛ ducit. i. tractat preputia. i. virgam suã vt post abitũ rẽ veneream expedire perpetret. Hic autem versiculus ꝫm ꝓbũ in multis nõ est. Scilicet expectes. ironicos. q. d. nõ debes expectare vt mater tradat filie honestos mores aut alios ꝙ quos hꝫ. porro. i. sane vtile. i. in vsu est: vel cõmodũ est. inde eñi vestitur ꝛ viuit. Vetule turpi. i. infami producere. i. educare filiolam turpem. Est eñi plebeius versiculus de meretrice puta ꝙ ei sit filia puta. vt enim Saty. xiiij. per totã fere docebit: liberi maximopere imitãtur mores parentũ: ꝛ ideo cõsulit ibidẽ dicẽs. si q̃d turpe paras nec tu pueri cõtẽpseris annos: sed peccaturo obsistat tibi fili' infans. Nõ est verisile vt filia ab ineũte etate turpib' matris sue morib' ĩbuta honestior sit: presertim cũ ne mater quidã ad honestatem eã cohortet: sed potius ab ea dehortatur.

*Endromis vestis erat pegrina crassiore lana: lõgiorecꝗ pilo: q̄ ex Gallia mittebat: de qua Mar. Hãc tibi seqnice pinguẽ textricis alũnã. que lacedemoniũ barbara nomen hꝫ. Sordida ꝫ gelido nõ aspnãda decẽbri. Dona peregrinã mittimus Endromydem.

Manilia.

¶ Manilia. ea fuit meretrix q̃ quidez A. hostilium mãcinum edilem curulẽ lapide noctu percussit: vt scribit Gel. lib. iiij. cap. xiiij. Qua de re hostilius ei diem ad populuz dixit vulnusꝗ ex eo lapide ostẽtabat. Manilia vero ad tribunos plebis ꝓuocauit. apud eos dixit. Mãcinũ cũ vi irrumperet in edes suas: lapidibus depulsuz ꝛc. Ab ea igitur Juuenal'. idem nomen assumpsit. Si rea nõ est: ꝗuis nocens non fuerit aliqua. Libellos. i. actiones quibus aut petimus aut accusam'. principiũ exordium. Locos. Loci dicũtur ex quibus argumẽta eruuntur: vt inquit Cicero lib. ij. de oratore. Et in topicis ait ꝙ quum peruestigare argumentũ aliquod volumus locos nosse debemus sic eñi appellate ab Aristotele sunt hec quasi sedes e quibus argumẽta promunt. itaꝗ licet diffinire ait. locũ esse argumenti sedem. vtꝗ Fabius lib. v. edocet. est argumentum ratio probationẽ prestans: qua colligitur aliud ꝑ aliud ꝛ q̃ qđ est dubium: per id qđ dubiũ nõ est cõfirmat. Celso. Fab. li. iij. de oratoribus loquẽs sic ait. Quid plura. cũ etiã Cornelius Celsus mediocri vir ingenio nõ solũ de his omnibus cõscripserit artibus: sed amplius rei militaris ꝛ rustice precepta reliquerit: dignus vel ipse proposito vt eũ scisse omnia illa credam'.

¶ Nulla fere causa est: in qua non femina litem
Mouerit: accusat Manilia: si rea non est.
Componunt ipse per se: formantꝗ libellos:
Principium atꝗ locos celsos dictare parate.
Endromydas *tyrias: et femineum ceroma
Quis nescit? aut quis non vidit vulnera pali?
Quem cauat assiduis sudibus: scutoꝗ lacessit:
Atꝗ omnes implet numeros: dignissima prorsus
Florali matrona tuba: nisi si quid in illo
Pectore plus agitat: vereꝗ paratur arene.
Quem prestare potest mulier galeata pudorem
Que fugit a sexu? vires amat: hec tamen ipsa
Vir nollet fieri: nam quantula nostra voluptas?

Loci. Argumentum.

Endromys.

Endromydas tyrias. arguit hõ loco mulieres q̃ q̃dẽ in Gymnasijs vt viri exercebant: vtebanturꝗ vestibus Athletarum ꝛ Ceromate vnguento. Arguit itẽ illas: q̃ tyronũ more in cãpo Martio ad palũ exercebant. Endromydas tyrias. i. purpureas ꝛ lane mollioris Mart. lib. vlti. inquit. Pauperis est munus sed nõ est pauperis vsus. Hanc tibi pro toga mittimus Endromyda. Ea aũt in Gymnasijs sumebat ab illis qui se exercebant in palestra post certamen ne refrigescerent de qua Endromyde latissime diximus Saty. iij. Ceroma vnguentũ erat ex oleo ꝛ terra in speciẽ luti. quo quidez in palestra vngebant. de quo etiã superius Saty. iij. ꝛ Mar. lib. v. ait. Et castigatũ Libyce Ceroma palestre. Vulnera pali. Vegetius li. j. sic ait de tyronibus coꝗ modo non tantũ mane sed etiam post meridiem exercebantur ad palos. palorum enim vsus non solum militibus: sed etiam gladiatoribus plurimum prodest. Nec vnꝗ̃ aut arena aut cãpus inuictum probauit virum. nisi qui diligenter exercitatus docebat ad palũ. A singulis autẽ tyronibus singuli pali defigebant in terrã ita vt micare nõ possent: ꝛ sex pedibus eminerẽt. Cõtra illũ palũ tãꝗ ꝯtra aduersariũ Tyro cũ Crate illa ꝛ claua velut cũ gladio se exercebat ꝛ scuto. Ut nunc quasi caput aut faciẽ peteret. nunc ab lateribus minaret. Interdũ cõtenderet poplites ꝛ crura succidere: recederet: insultaret: insilieret: ꝛ quasi presentem aduersariũ sic palũ omni impetu omni bellandi arte tentaret. Sudibus. clauis ligneis. Scuto. crate retondata. de vimine eñi in modum cratium scuta texebant. Omes numeros. nihil omittebat ex legitima exercitatione. Dignissima prorsus. Dicit poeta has mulieres que ad palum exercebantur dignas quoꝗ vt nudas se floralibus exponerent: sicut olim agebantur. Ad floralia autem per tubam meretrices accersebantur. De floralibus vero latius Ouidius lib. v. fasto. fiebant enim a fine Aprilis in Kalẽdas maias. hinc flore ait Ouidius. Incipis Aprilis transis in tempora maij. Alter te fugiens cum venit alter habet. Inde ait turbas quidam cur hos celebret meretricia ludos. Non ex difficili cognita causa mihi. Non est de tetricis: nõ

Ceroma.

Pali exercitiũ.

Floralia.

est de magna professis. Vult sua plebeio sacra patere choro. Vere arene. vere pugne. Pudorẽ honestatẽ. Vires. virilia officia. Nam quãtula nostra voluptas. fabula est apud Ouidiũ in Meta. de Thyresia asse- rente maiorem esse voluptatẽ mulieribus q̃ viris in coitu. Ut autem Cato maior in Cicerone ait. Diui nus Plato escam malorum voluptatem appellat ꝙ ea videlicet homines capiant vt hamo pisces. Gel lius item libro octauo capitulo quinto scribit ꝙ Critolaus peripatheticus ⁊ malum esse voluptatẽ ait et multa alia mala parere ex sese iniurias: desidias: obliuiones: ignauias. Zeno sensuit: voluptatem esse indifferens: id est neutrum. Nec bonum: nec malum. De voluptate vero etiã plura dicemus Saty. xj.

Voluptas

¶ Nulla fere causa est ⁊c. Ostendit mulieres virorum officia quantũ possunt sibi vsurpare. Nam et lites agunt in foro: ⁊ in arena gladiatoriam. Ideoq̃ dictum opinor Satyra. ij. ex ore muliebri. Nunquid nos agimus causas ⁊c. Et iterum. Luctantur pauce comedunt colliphia pauce. Ideo pauce q: nonnulle vt hic dicitur: luctantur: ꝙ autẽ illic mulier negat mulieres causas agere non est contra hunc locũ: q: ibi loquitur ex persona laronie: hic ex propria. Nec hic dicit ꝙ causas publice agãt per se: sed ꝙ libellos cõponũt forte per aduocatos offerẽdos. ¶ Ordo est. Nulla est fere cã in qua femina nõ mouerit. i. exci- tauerit aut inuenerit si vellet litem. i. occasionẽ litigãdi. Manilia. i. queuis mulier manilie similis accu sat. i. habet partes accusatoris: si ipsa nõ est rea. i. si nõ debet habere partes defensoris. Id aũt poti' di- co q̃ cũ Mãcinello: si nõ est aliqua rea. q: vult si ipse mulieres non accusent ꝙ accusent. Ipse mulieres cõponũt ⁊ formãt per se. i. sine auxilio virorum libellos. i. formã petẽdi aut accusandi per actorẽ offerendã parate. i. prõpte ⁊ edocte dictare. i. ad scribendũ a se inuentũ pronũciare: celso: cornelio. s. viro illi orato ri ⁊ studioso: principiũ. i. exordiũ atq̃ locos rethoricos. s. Quis nescit. q. d. nemo q: quilibet modo vidit endromydas. i. vestes quibus gladiatores vtũtur: sunt enĩ dense ⁊ ita defatigatis cõtra infrigidationẽ circũponũtur. mulieres aũt viris delicatiores habebant eas tyrias. i. purpureas. ⁊ quis nescit ceroma id est vnguentũ quo vngebant palestrite: vt corpora glabra: ⁊ contra ventũ ac sudorẽ nimiũ munita ha berent. femineũ. i. quo femine palestrã exercentes vngebãtur: aut quis non vidit vulnera. i. transfixio- nes pali factas in palo. i. poste aut trũco erecto: quẽ palũ mulier sup. cauat. i. perforat assiduis sudibus id est particis aut lanceis nõ ferratis: ⁊ lacessit. i. prouocat scuto vt contra feriat atq̃ implet oẽs nume- ros. i. oĩa ad artẽ militarẽ spectãtia tã in gestu q̃ in aggressione ⁊ defensione hoc est etiã mulieres exer- cent se in arte militari more tyronũ: implet inquã oẽs numeros matrona existens dignissima prorsus id est porro versus: hoc est oĩno: tuba florali. i. vt per tubã ad floralia vocet. ⁊ ita cũ ceteris floralia agen tibus denudetur: nisi si q̃d plus agitat. i. cõcipit in illo pectore. s. gladiaturã. q̃ floralia agentis: et para- tur. i. disponitur vere arene. i. vt aliqñ verã pugnam in arena exerceat. Quem honorẽ: id est quam ho- nestatem potest mulier galeata prestare. q. d. nullum. vtpote que fugit a sexu: id est ab officio sexus mu- liebris: ⁊ amat vires: id est robur virorum: et tamen hec ipsa que sic virilia exercet: nollet fieri vir. Nam quantula ⁊ id est quantũ parua est nostra virilis voluptas respectu muliebris. quasi dicat minima est.

Ascensius.

* Manicas etiã vi- cta dicim' q̃ manib' inijciũtur.

Vergilius.

Nauicasat ꝙ arcta le- uari vincla iubet.

Priamus.

Mãcinel.

¶ Quale decus rerum si coniugis auctio fiat
Balteus: et * manice: et criste: crurisq̃ sinistri
Dimidium tegmen: vel si diuersa mouebit
Prelia: tum felix ocreas vendẽte puella.
Hec sunt que tenui sudant in * cyclade: quarum
Delitias et panniculus bombycinus vrit.
Aspice quo fremitu monstratos perferat ictus:
Et quanto galee curuetur pondere: quanta
Poplitibus sedeat: q̃ denso fascia libro:
Et ride positis scaphium cum sumitur armis.
Dicite vos neptes Lepidi ceci ve Metelli:
Gurgitis aut Fabij que ludia sumpserit vnq̃
Hos habitus: quãdo ad palum gemit vxor Asyli:

¶ Quale decus rerũ. s. erit. Si cõiugis auctio fiat. ordo est. Si cõiugis. i. vxo- ris balte' ⁊ manice ⁊ criste: ⁊ dimidiũ tegmen cruris sinistri fiat auctio. Au- ctio. i. publica vẽditio rerũ priuatarũ. q: vẽdẽtis auget ⁊ emẽtis dicta. Balte' ꝙ cingulũ e corio habebãt bullatũ bal teũ dictum inq̃t Varro. Manice quib' manus muniunt: ⁊ cõtra pugnãtes ⁊ contra frigus. Vegetius lib. j. c. xx. ait vt sagittarij sinistra brachia manicis munirentur. Plini. itẽ ad Macrũ. Ad latus notarius cum libro ⁊ pugillarib' cuius manus hyeme manicis munie bant. Crurisq̃ si. Macr. li. v. Sat. scri- bit morẽ etollis fuisse vno tãmodo pe de calciato in bellũ ire: vt ostendit Eu ripides: quẽ Maro lib. vij. imitat' ait de hernicis. Uestigia nuda sinistri insti tuere pedis: crudus tegit altera pero. Dimidiũ tegmẽ. hic itellige qd a pede vsq̃ ad genu tantũ ascẽdebat nã reliq̃ pars nuda erat: qm̃ clypeo tegebatur: quũ subsidebãt clypeũ ictib' opponẽ- do. Crus aũt ꝓprie est a genu vsq̃ ad pedẽ. Mar. li. ix. in ediliũ. Nil est tuti' edili lacernis. Nec crus cõ- cede lubricũ decẽni. Pro coxa etiã reperit. Idẽ predicto li. Nec viuat vllus in tuo pilus crure et Pli. lib. xviij. c. xxj. sic ait vlcera sanat in tibijs cruribusq̃ adeps vrsin' admixta rubrica. Dimidiũ. quo pacto di- midiũ ⁊ dimidiatũ differãt lege Gelliũ li. iij. c. xiiij. Diuersa q̃ pali. s. Tu felix. s. eris. loquiturq̃ ironice. Ocreas. dicta est ocrea ꝙ opponebat ob crus vt scri. Var. Vegetius aũt li. j. c. xx. sic ait pedites scrutati preter catafractas ⁊ galeas etiã ferreas ocreas in dextris cruribus cogerent accipere. Sic erãt muniti hi q̃ in prĩa acie pugnãtes pncipes: in scda hastati: in tertia triarij vocabãtur. sz triarij genib' flexis sole bãt itra scuta subsidere ne stãtes vulnerarent veniẽtib' tellis. Cyclade. veste rotũda ⁊ tenuissima. Alexã- der Romanus imperator autore Lãpridio dicere solebat matronas regias cõtẽtas esse debere cycla de q̃ sex vncijs auri plus nõ haberet. Bõbycin'. i assyria bõbyces vermes q̃dã telas araneorũ mõ texũt id vestẽ luxũq̃ feminarũ q̃ bõbycina appellat. Autor est Pli. li. xj. Tũ lati' video Sat. ij. Mar. itẽ li. viij. Femineũ lucet sic per bõbycina corp': Calcul' in nitida sic nũerat aqua: Quo fremitu. Cic. li. ij. tusc. sic in stadio cursores exclamãt q̃ maxie possunt: vt se intẽdãt ad firmitatẽ. faciũt idẽ quũ exercent athlete.

Auctio.

Balteus.

Manice.

* Cyclas vestis mu- liebris te- nuissima: de q̃ Prop- tius. Que mõ p viles ispecta est publica no- ctes. Hec nunc aura- ta cyclade signat hu- mum.

Crus.

Ocrea.

Cyclades.

Bõbyces.

Pugiles vero etiā quū feriūt aduersariū iniectis cestib⁹ ingemiscūt:nō ꝙ doleāt:aīo ve succūbāt:sed q: in profundēda voce oē corp⁹ intēdit:venitq₃ plaga vehemētior.ꝓpterea igit̃ Juue.ait.Aspice quo fremitu ⁊c.Quanta:ꝗ̄ parua.Poplitibus:flexuris genuū ad euitādos ictus.Fascia sup.sit.Denso.lib.j.volumine vestiū:nam succincte ludebāt.quūq₃ subsiderēt fascia ipsa replicabat̃ Mar.lib.ij.in philenē:harpasto quoq₃ subligata ludit.

Scaphiū.

Scaphiū.Julius pollux scribit Scaphiū feminaruȝ vas esse in qd̄ mingerent.Dicitevos neptes lepidi.Censoꝝ neptes:hoc loco citat:vt de mulieribus iudicent.

Lepidus.

Lepidus em̄ ⁊ Metellus et fabius gurges cēsores fuerāt.De Metello aūt ceco videto in Sat.iij.Lepidi.li.lxviij.epitomatis Liuij sic legit̃.Marcus Emili⁹ lepidus q̄ ꝑnceps senat⁹ sextis iā cēsorib⁹ erat lect⁹:anteꝗ̄ expiraret precepit filijs lecto se strato sine lintheis:sine purpura efferrēt:in reliquuȝ funus ne plus ꝗ̄ eris decies cōsumerēt.imaginū specie nō sumptibus nobilitari maximoꝝ viroꝝ funera solere.Diximꝰ etiā de eodē in Sat.viij.alia q̄dā.

Fabius gurges.

Gurgitis fabij.in li.xj.epitomatis Liuij sic legit̃.Cū fabius gurges ꝯsul male aduersum sannites pugnasset:⁊ senat⁹ de remouēdo eo ab exercitu ageret:Fabi⁹ maxim⁹ pater deprecat⁹ hāc Fabij ignominiā eo maxime senatū mouit:ꝙ iturū se filiū legatū pollicit⁹ est:idq₃ ꝑstitit:atq₃ eius ꝯsilijs ⁊ opa fili⁹ cōsul adiut⁹ cesis sannitib⁹ triūphauit.Cauū pōtiū imparorē sannitū ductū i triūpho securi ꝑcussit.

Gurges fabius vñ dictus.

Macr.So.li.iij.In eo capite vbi tractat q̄ scietissime ꝑlata ⁊c.sic ait.Ergo hoc preter misso ad viros venio triūphales quos victores gētiū luxuria vicit.⁊ vt taceā gurgitē a deuorato patrimonio cognoīatū:q: insignibus virtutis secutevitia prioris cōpensauit etatis:in quā foueā Metellus pius peruenit cōtinuatiōe successuū ⁊c.Uale.quoq₃ li.iiij.de ꝯtinētia ⁊ abstinētia huius Fabij gurgitis meminit.Ludia.ludij ⁊ histrionis vxor.Hos habitus:endromydas cristas galeas ocreas.Gemit:fremit:dicit em̄ superius.Aspice quo fremitu monstratos preferat ictus.Asyli.id gladiatoris nomē erat.

Ascensius.

¶Quale decus rerū ⁊c.Prosequit̃ eandē rem ostēdens mulieres sibi oīa arma atq₃ indumenta gladiatorū ac militū cōparasse.Loquitur aūt ironice in principio alludēs ad mundū muliebrē.i.ad ornamēta mulierū.nā mūdus ornatus d̄r.¶Ordo igitur est.Quale decus.i.qualis ornatus sup.fieret vel exponeret̃.si auctio.i.si vēditio publica sub hasta per auctionē pretorū:rerū.i.ornamētorū ⁊ sarcinularū cōiugis fiat.q.d.pulcherrimū.⁊ id per ironiā.Esset em̄ Balteus.i.cinctura militaris:⁊ manice.i.armature manuū.⁊ criste.i.ornamēta galearum ⁊ dimidiū tegmen sinistri cruris:qd̄ Uergilius hernicos armatos in belluȝ prodijsse dicit.vel si mouebit diuersa prelia vt opus sit vtriusq₃ cruris tegmine tu superis tum.i.tunc q̄ñ fiet auctio talis felix:puella vendēte:q: puella vēdit ocreas.i.crurum armamenta:vñ pretiū obtineas.he.i.huiusmodi mulieres que armis interdū induūtur ⁊ gladiaturā exercēt.sunt q̄ sudāt.i.q̄ se quasi pre teneritudine ⁊ imbecillitate muliebri simulāt sudare:in tenui cyclade.i.veste tenuissima quā circūponunt sibi:⁊ quarū delitias.i.voluptates vel potius quarum delitias.i.delitiosuȝ corpus:pāniculus.i.modicus ⁊ tenuissimus pānus bōbycinus.i.ex vermiū q̄ bōbyces dicūtur:tela cōfectus:vulgo sericū vocat:sed seres lanā ex arborū folijs carpunt.vrit.i.excitat si voluptates dicis:vel cōburit pre pōdere si delitiosuȝ corp⁹.Aspice quo fremitu talis cui vestis tenuissima oneri est:ꝑferat.i.

Poplites.

ꝑfecte ⁊ ad optatū ferat ictus mōstratos a lanista seu magistro gladiature:⁊ aspice q̄ pōdere galee ipsa curuetur:⁊ quāta.i.ꝗ̄ extensa ⁊ magna poplitibus.i.in poplitibus ⁊ suris (sunt aūt poplites nerui post genua:⁊ sure ille carnose pulpe post tibias) sedeat.i.inclinet se dum euitat ictus hoc est vide quāta crura habeat:⁊ ꝗ̄ neruosos poplites dum sedet.i.in ipsos incūbit ad euitandum ictus.Man.dicit quanta.i.ꝗ̄ parua:qd̄ ad artē spectat:vt scȝ sciat se in modicum globuȝ contrahere dum ictus euitet.sed vbi paruitatem significare solet vtitur poeta diminutiuo vt iam patuit ibi.sed quantula nostra voluptas.preterea sensus poete est ostendere ipsam habere crura non exilia sed virilia:et deesse tantuȝ membrū virile.vñ subdit.Et ride positis ⁊c.hoc est ride dum muliebri more mingit.Quinetiā videtur structura esse.Aspice quāta.i.ꝗ̄ densa fascia.i.ligatura vestiū:⁊ ꝗ̄ denso libro.i.volumine ⁊ implicatione vestiū sedeat.i.implicet̃ poplitibus ⁊c.sed meo iudicio melius quadret vt mulier sedeat ꝗ̄ fascia:q: videt̃ respexisse illud primi Eneid.Nuda genu nodoq₃ sinus collecta fluētis.Et ita ordo ⁊ sensus est.Aspice quāta.i.quātū magna ipsa sedeat poplitibus.i.incūbat in genua:que nuda hȝ vt poplites viriles videātur:et ꝗ̄ dēso libro.i.volumine vestiū vt fascia sup.sit illi circa gremiū:id est femora.Et ride cum.i.quādo scaphium:id est vas quo vtuntur mulieres ad mingendum:sumitur a tali muliere:et hoc armis positis:id est depositis.Ideo autē ridebis:quia quā in armis virū iudices:mingentē mulierē cēseas.Uos nobilissime mulieres neptes lepidi:⁊ Metelli ceci.i.dum mineruā flagranti ex ede reciperet excecati:aut gurgitis Fabij.i.nobilissimorū virorum:que ludia.i.vxor histrionis ⁊ gladiatoris sumpserit vnq̄ hos habitus quos sumitis.q.d.nulla q̄ñ gemit.i.fremit vel lassata gemitū facit vxor Asyli.illius gladiatoris ad palum:quem ictibus lacessat:et fatiget:sicut vos.q.d.nunq̄.et ita infamiores illis estis.

✱Lis ꝓpe appellat̃ iimicorū cōcertatio:iurgiū aūt beniuoloꝝ ⁊ ꝓpinquorū.Cice.in li.de repu.Jurgare ergo lex putat inter se vicinos nō litigare.

Mācinel.

¶Grauis molesta est.Tigride.Tigrim hircani ⁊ indi ferūt aīal velocitatis tremēde:vt vbi vacuū cubile reperit feta fertur ꝑceps odore vestigans:ingresso demū raptore in naui irrita feritas seuit i littore.hec ⁊ plura ꝑli.li.viij.Pellicet:de pellice supius Sa.ij.habet̃ lati⁹ ibi scȝ.Horrida quale faciat residēs in codice pellex.Aut ficta pellice plorat.

Pellex.

Ouid.lib.ij.de arte inq̄t.Sed neq₃ fuluus a per mediatā seuus in ira est:fulmineo rabidos quuȝ rotat ore canes.Nec lena cum catulis lactētibus vbera ꝑbet:nec breuis ignaro vipera lesa pede.Femina ꝗ̄ socij deprēsa pellice lecti.Ardent ⁊ in vultu pignera mentis habet.In ferruȝ flammasq₃ ruit:posi

¶Semper habet ✱ lites:alteraq₃ iurgia lectus
In quo nupta iacet:minimum dormitur in illo.
Tunc grauis illa viro:tunc orba tigride peior.
Quum simulat gemitus occulti conscia facti:
Aut odit pueros:aut ficta pellice plorat.
Uberibus semper lachrymis:semperq₃ paratis
Instatione sua atq₃ expectantibus illam
Quo iubeat manare modo:tu credis amorem
Tu tibi nunc curuca places:fletumq₃ labellis.

Exorbes: que scripta: et quot lecture tabellas:
Si tibi zelotipe: retegantur ✱ scrinia mechę:
Sed iacet in serui complexibus: aut equitis: dic
Dic aliquem sodes: dic Quintiliane colorem:
Heremus dic ipsa: olim conuenerat inquit:
Ut faceres tu quod velles: necnon ego possem
Indulgere mihi: clames licet: et mare celo
Confundas: homo sum: nihil est audacius illis
Deprensis: iram atq̃ animos a crimine sumunt.

toq̃ decore ferť: vt Aonij cornib⁹ icta dci. et lib. iij. ait. Accedãt lachrymę: dolor ⁊ de pellice fictus. Plorat. Naso lib. j. de arte inquit. Et lachryme ꝓsunt lachrymis adamãta mouebis. Huberibus semp̃ lachrymis. Mulier ei misericors magis ⁊ ad lachrymas ꝓpẽsior q̃ vir est: vt scribit phs li. ix. de aialib⁹. Quo iubeat manare mõ. Phyllis Ouidiana ait. Demophoonti. Credidim⁹ lachrymis an ⁊ he simulare docent: he quoq̃ habẽt artes quaq̃ iubenť eũt. Curuca. i. nutriens vt curuca pro tuis alienos filios: amplectensq̃ vxorẽ tuã ab alijs possessam: vt curuca oua cuculi sua esse existimãs. Scribit em̃ Arist. lib. vj. de aialib⁹ interp̃te Theodoro q̃ cuculus in curuce nido parit illaq̃ fouet ⁊ excludit. ⁊ educat. Parit itẽ interdũ in nidis minorũ auiũ ⁊ oua q̃ aliena reperit edit: maxime ꝟo nidos palũbiũ petit: quarũ oua esu absumẽs sua relinquit: parit maiore ex parte singula oua: raro bina. Idem phs lib. ix. aialiũ ait. q̃ cuculus timiditate aues excedit. quippe q̃ ab auiculis vellať: ⁊ pre metu carũ fugiat. Sz iacet. Arguit mulierũ argutas ⁊ impudẽtes defensiones. Sodes. si audes. vti sis ꝓ si vis. Terẽ. in audria. Dic sodes q̃s heri Chrysidẽ habuit. Autor est Fest⁹. Scrinia. ibi em̃ scripta seruabanť. hic Mar. etiã li. iiij. inq̃t. plena laboratis habeas cũ scrinia libris. Emittis q̃re Sosibiane nihil. Colore. hoc loco rõnẽ intelligit de qua quidã Cicero in partitiõibus sic ait. Sed distinguendi grã. Rationẽ appellam⁹ eã q̃ afferť ab reo ad recusandũ depellẽdi criminis causa: que nisi esset: quod defenderet non haberet. Latius tamen videto Sat. vij. ibi quis color.

¶ Semper habet lites. Aliud incõmodũ matrimonij ex vitio mulierũ: q̃ ne noctu quidẽ requies sit. Ordo est. lectus in quo iacet nupta. i. cõiũx legitima habet semp̃ lites ⁊ iurgia alterna. i. altercationes dormiť. s. a viro minimũ. i. ꝑ minima parte noctis in illo. s. lecto. Illa. s. vxor est tũc grauis. i. molesta viro: ⁊ ipsa est tũc peior tigride orba. i. cui ablati sunt catuli. tũc dico quũ. i. q̃n ipa cõscia occulti facti ipsi⁹ mariti simulat gemitus: hoc est q̃n incipit gemiscere: q᷑ simulat se scire adulteriũ viri: aut aliq̃d detestabile factũ: ⁊ hoc poti⁹ dico q̃ vt de ꝓprio facto intelligã nõ ignarus q̃ mulieres cũ peccauerint priores litigent ne viris sit obiurgãdi locus: sed hoc faciũt q̃n deprehense sunt: hic autẽ diciť occulti cõscia facti: hoc est facti ipsius viri q̃d ipse putet occultũ esse: ⁊ ipsa tũc aut odit pueros. i. familiares: aut plorat pellice ficta. i. simulata. i. simulans se pati pellicẽ. plorat dico lachrymis huberibus. i. exuberantibus semp̃ vel existentib⁹ semper huberib⁹. i. abũdantibus. i. paratis semper in sua statiõe. i. in loco vbi stant donec iubeanť effluere aut excutere: sicut cursuri ad stadiũ stant in sua statione parati signo dato excurrere. vnde subdit atq̃ expectantib⁹ eã. i. iussum ei⁹: quõ ipsa iubeat eas manare. i. diffluere. Tu aũt qui putas eã plorare quasi ex zelotypia: cũ ploret ex malitia credis amorẽ ei⁹ in te. et tu curruca. i. fili⁹ currucę aui q᷑ sicut illa oua aliena vtpote cuculi: fouet: ita tu liberos alienos aut saltẽ cõiugẽ q̃si nidũ ad quẽ adulteri accedant (galli peruerso officio vocãt eũ cuculũ qui alienos liberos fouet vt suos: cuz cuculus magis proprie voceť: qui ad alienum nidum. i. torũ accedit ⁊ curruca: quem modo cuculũ vocant) places tibi. i. supbis infortunijs tuis ⁊ beatũ te putas aut gratularis tibi: tunc. s. quãdo vides cõiugem plorare: ⁊ exorbes. i. sorbendo exiccas fletuz. i. lachrymas illius labellis tuis. tu inquã lecture. i. qui lecturus es: que. i. qualia scripta ⁊ quot tabellas adulterorũ. s. si scrinia. i. capse ⁊ ciste. meche. i. coniugis tue adultere zelotype. i. fingentis se de te zelotypã retegantur. i. aperiantur. Sed iacet ⁊c. Nec solum inquit hoc mali est q̃ occulte mechentur: ⁊ tñ te adulteri incusent. quinetiã in adulterio deprehẽse te obiurgandi ⁊ se purgandi colorem inueniũt: quem ne Quintilianus quidez optimus declamator inuenire posset. Ordo est. Sed cõiunx tua iacet. hoc est ponamus q̃ inuenias eam iacentem in cõplexibus serui aut equitis: que sup. via aut ratio est excusandi eã o Quintiliane optime orator dic. dic sodes blandientis interiectio. i. si audes: dic inquã aliquez colorem. i. aliquã rõnem qua verisimiliter posset excusari. Rñdet ꝑ fictionẽ poete Quintilian⁹ dicẽs herem⁹. i. nos oratores dubitam⁹ an possit inueniri ratio. vñ poeta ad mulierẽ deprehensam dicit. dic ipsa. i. tu q̃ deprehẽsa es: ipsa inquit. i. dicit ad virũ Cõuenerat. i. conueniens ⁊ bonũ visum erat tibi olim: vt tu faceres q̃d velles: ⁊ accederes ad quã velles me sprera: nec non: accipiamus duas negationes pro vna: vt sit ⁊ ego nõ possem indulgere mihi. q. d. id equum est: q᷑ si tu placitum tuũ fecisti facio iam meũ: vel sic cõuenerat. i. cõuentum ⁊ pactum fuerat inter nos olim cuz. s. aliam plusq̃ me amares: vt tu faceres q̃d velles necnõ. i. ⁊ etiã vt ego possez indulgere. i. bonos dies ⁊ mollem delitiosamq̃ vitam dare mihi: licet. i. licitum est permitto tibi. vel licet: id est q̃uis clames. i. clamando in vltionem voces ⁊ confundas mare celo: sicut irati solent. tamen sup. ego sum homo. i. ꝑsona humana. q. d. sum fragilis: ad libidinem prona. non possum secubare semp: vt imagines lignee aut lapidee: ⁊ ita si tu tibi indulsisti: sine me mihi q̃ indulgere: nihil est inq̃t poeta audacius. i. aiosius ⁊ magis temerariũ illis deprehẽsis. i. in adulterio inuentis. Nã deprehẽdim⁹ in facto. rescim⁹ post factũ. dicit aũt deprensis ꝓpter metrũ. nã deprehẽsis nõ staret. Et ipse mulieres sumunt iram atq̃ animos a crimine: id est ſm magnitudinem peccati simulant se vltro iratas.

¶ Unde hec monstra tñ: vel de quo fonte requiris:
Prestabat ✱ castas humilis fortuna latinas
Quodam: nec vitijs contingi parua sinebat

¶ Unde hec monstra tamẽ. vult poeta ostẽdere luxurie causas: que quidẽ romanos. inuaserat. vnde scz venerit. Uellere tusco. de eo itelligit q̃ in tusco vico vrbis Romane: tractabať: sicut ⁊ sericũ. vnde Martia. libro. xj. ad Flac.

✱ Scriniũ ꝓprie appellaťvbi ⁊ scripta ⁊ vnguẽta reponunť. Pli. lib. xiij. La stris Darij regis expugnatis i reliquo eius apparatu Alexander cepit scriniũ vnguẽtor. Orat. i epist. calamũ ⁊ chartas et scrinia posci. Curuca. Cuculi.

Rationes.

Ascensius.

✱ Quũ romani paupertate ⁊ bellis p̃mebãtur: summa in vrbe vigebat pudicitia ⁊ probitas: vñ ẽ illõ Sallustij i iugur. Mer⁹ hostilis i bonis artib⁹ ciuitatẽ retinebat.

Manci.

Tusc⁹ vic⁹.

Tecta labor: somniꝗ breues: et vellere tusco
Vexate dureꝗ manus: ac proximus vrbi
Hannibal: et stantes collina in turre mariti.
Nunc patimur longe pacis mala: seuior armis
Luxuria incubuit: victumꝗ vlciscitur orbem.
Nullum crimen abest: facinusꝗ libidinis: ex quo
Paupertas romana perit: hinc fluxit ad Istros
Et Sybaris colles: hinc et Rhodos: et Miletos:
Atꝗ coronatuꝫ petulans madidumꝗ Tarentum.

cũ ait. Nec nisi prima velit de tusco serica vico. Aut centum aureolos sic velut era roget. Liuius autem lib. ij. scribit omisso romano bello. Porsenã cuꝫ parte copiarum filium Aruntã Ariciã oppugnatũ misisse: demum premisso duce in prelio hetruscorum parteꝫ exiguam Romam sponte petijsse: quib⁹ locus ad habitandũ datus: quẽ deinde Tuscum vicuꝫ appellauere. Meminit ⁊ Festus. Proximus vrbi. Liuius libro. xxvj. scribit ꝙ habito nũtio aduẽtus Hãnibalis in vrbẽ ploratus mulierũ non ex priuatis solũ domib⁹ exaudiebat: sed vndiꝗ matrone in publicũ effuse circa deũ delubra discurrebant crinib⁹ sparsis arcẽs verrẽtes nixe genibus supinas manus ad celũ ad deos tẽdentes. orantesꝗ: vt vrbẽ Romã e manib⁹ hostiũ criperent. matresꝗ Romanas ⁊ liberos paruos inuiolatos seruarẽt. demũ Hãnibal ad tertiũ ab vrbe roma lapidẽ super aniẽnẽ castra posuit. ipse ꝓ cũ duob⁹ milib⁹ equitũ a porta collina vsꝗ ad herculis tẽplũ: vt vrbis sitũ exploraret obequitauit. ⁊ cũ triduũ in aciẽ vtrinꝗ exercitus ois descẽdisset certamẽ tẽpestas dirimit: nã quũ in castra redijssent statim serenitas erat. Hinc Sylli⁹ li. xij. de Hannibale inquit. Nunc aditus: lustrat clausas nũc cuspide pulsat infesta porta. Id aũt Sylli⁹ dixit. qm̃ Pli. li. xxxiij. c. v. de statuis sic ait. Et adeo discrimẽ oẽ sublatũ. vt Hãnibalis etiã statue trib⁹ locis visant̃ in ea vrbe: intra cuius muros solus hostiũ emisit hastã. Collina in turre. volũt collinã portã fuisse q̃ nũc salaria dicit̃: ꝙ ꝑ cã Sabini salẽ ab mari deferebãt sic dictã: vt Festus ait. Varro docet Collinã dictã a varietate colliũ quã quirinalis habuit collis ea eñ ad quirinalẽ ducebat. Liui⁹ li. xxvj. scribit ꝙ in tumultu aduẽtus Hãnibalis Fuluius flaccus porta capena cũ exercitu Romã ingressus media vrbe ꝑ carinas exquilias cõtendit: inde ingressus inter exquilinã collinãꝗ portã posuit castra. Ediles plebis cõmeatũ eo comportarũt. Cõsules senatusꝗ in castra venerũt. ibi de summa reipu. cõsultatũ. placuit cõsules circa portas collina mexquiliãꝗ ponere castra. C. Calphurniũ pretorẽ vrbanũ capitolio atꝗ arci precesse: ⁊ senatũ frequẽtẽ in foro cõtineri: si q̃d in tã subitis reb⁹ ꝯsulto op⁹ esset. Inter hec Hãnibal ad aniẽnẽ flumẽ tria milia passuũ ab vrbe castra admouit ⁊c. vt paulo superi⁹ patuit. Ex quo paupertas Romana perit Liui⁹ etiã in ꝓlogo suo dicit. Quãto rerũ minus tãto minus cupiditatis erat. Nuper diuitie auaritiaꝫ ⁊ abũdãtes voluptates desideriũ ꝑ luxũ atꝗ libidinẽ pereũdi perdendiꝗ oĩa inuexere. Vlciscit̃ orbẽ: ac si diceret meli⁹ fuisse nõ superasse totũ orbeꝫ: ne Romã luxuria occupasset. Hinc ab vrbe fluxit luxuria. Istros in ipso Italie ambitu primos illirici littoris. Istros esse edocet Stra. lib. vij. Sybaris colles ab achiuis cõditũ oppidũ sybaris est. inter duos sitũ fluuios cratidẽ ⁊ sybaridẽ. Eoꝗ excellentie ⁊ felicitatis ea ciuitas excreuit: vt quaternas proximas rexerit gẽtes: ⁊ quinꝗ ac viginti vrbes suo subdiderit imperio ⁊ cõtra crotoniatas. ccc. hoim miliũ exercitũ duxerit: totã autẽ felicitatẽ intra dies. lxx. Crotoniate illis interceperunt. adeo delitijs ⁊ luxuria intẽperãtes defluebant. vrbe eñ potiti inducto flumine cũcta demerserũt. Autor est Stra. li. vj. Rhodos in lycia isula in qua tres vrbes quõdã erãt lydos: camyros: lelysos: vt scribit Mela. Solinus addit ꝙ nunꝗ ita celũ nubilũ est; vt in sole rhodos non sit. Plini⁹ etiã ait ꝙ rhodos habitata est tribus vrbib⁹: sed nũc rhodo. Miletos. ionie caput: Cadmi olim domus: illius. s. qui primus inuenit pro se orationis disciplinã. Soli. c. xxxvij. edocuit. plura tñ Stra. li. xiiij. ⁊ nos li. iij. Geor. hinc ⁊ rhodos ⁊ miletos. i. ex Romanis est luxuria rhodia ⁊ milesiorũ. ij eñ molles euaserant. Corona tñ. Val. li. ij. de institu. anti. vbi de ciuitate spartana loquit̃: scribit ionas primos vnguẽti coronarũꝗ in cõuiuio dãdarũ ⁊ scde mẽse ponẽde cõsuetudinẽ haud paruo luxurie irritamẽta repperisse. Petulans. lasciuũ madidũ: ꝓpter cõuiuia potus ⁊ vnguenta. Tarẽtũ. Florus scribit tarẽtũ calabrie quõdã ⁊ Apulie caput positũ i ipis adriatici maris faucib⁹: vtꝗ Stra. li. vj. edocet. Amplissime Terantinoꝝ opes aliqñ fuere. inde posteriorib⁹ annis illecebrosꝗ inoluere delitie propter fortunas nimias secũdas. adeo vt plures totius populi ludos festasꝗ celebritates quotãnis agerent: ꝙ reliquos anni dies. eam ob rem in deterius vrbanum regimen ferebatur.

¶ Unde hec monstra tamen. Ostendit causam tante luxurie vt cognita vitetur. Ordo est. tamen cum licet verum: admirabile tamen sit tot vitia in vna ciuitate esse tu requiris. i. quilibet dubitans requirere potest vnde sup. sint vel prouenerint hec monstra. i. monstrosa scelera que contra naturam ⁊ sexum fiunt ⁊ de quo fonte. i. de qua origine. Respondet poeta primũ ostendens causam opposite virtutis scilicet pudicitie. quia oppositorum eadẽ est disciplina. ostenso eñ ꝙ paupertas. labor. vigilia. sobrietas. et huiusmodi sint cause continentie: patebit ꝙ diuitie otium. dormitatio crapula ⁊ ebrietas sint cause incontinentie dicit ergo sic. Fortuna humilis. i. modica rerum possessio prestabat. i. exhibebat quondã latinas: id est mulieres in latio castas: ⁊ labor. i. assidua operatio non sinebat. i. permittebat. tecta parua. i. humiles domos. contingi. i. pollui vitijs. ⁊ somni breues. ⁊ manus mulierũ dure ac vexate. i. exercitate vellere. i. lanitio tusco in tuscia nascente: ⁊ Hãnibal dux Carthaginensium ⁊ inimicus Romanorum proximus vrbi scꝫ Rome: ⁊ mariti stantes. i. excubantes in turre collina. non sup. sinebant parua tecta contingi vitijs. sed nos patimur nũc mala. i. incõmoda longe. i. diuturne pacis per quã otium ⁊ sopor: ⁊ ex illis luxursa producta sunt. vnde sequitur luxuria seuior. i. nocentior et immanior armis. i. bellis: incubuit. i. inuasit ciuitatem. vnde incubatores dicuntur tyranni qui occupant regna aliena: et luxuria vlciscitur orbem. i. modum victum a Romanis. i. facit vltionẽ pro mũdo victo. quia vincit victores. Nullum crimen ⁊ nullum facinus libidinis abest Romanis scꝫ: ex quo sup. tẽpore. i. post q̃d tempus paupertas Romana perit. i. perijt. est eñ sincopa vt docet vltima syllaba que ideo producitur. Et

Hãnibal vrbi prim⁹.
Hãnibalis hasta in vrbem.
Collina porta.
Salaria porta.
Romani ad portam collinã cõtra Hãnibalem.
Diuitie q̃d
Istri.
Sybaris.
Rhodos.
Miletos.
Corone cõuiuijs.
Mense secunde.
Tarentuꝫ.
Ascensius.

crimē libidinis ꝛ luxurie fluxit hinc.i.a Romanis ad istros.i.illos pplos l extremis oris.Italie pmos illirici littoris.Et colles sybaris illi⁹ ciuitatis inter duos fluuios ab achiuis cōdite:ꝛ maxime opulē-tie atq̧ luxurie.hinc est sup.rhodos.i.luxuria rhodioꝝ.Si dixeris hinc luxuria fluxit ad rhodos mal⁹ erit vsus.q2 in acrō vltima pduceref.ꝛ si deposueris ꝛ vt sit hinc rhodos iā prima ɔtra consuetudinē pducif.vñ Hora.in car.Laudabūt alij claram rhodō ꝛ mytilenē.Et Luca.li.viij.Clarāq̧ relicit Sole rhodon.vbi clara vocatur sole ppter dictum solini a Mancinello recitatū.Possumus ergo hic legere.Hinc ad rhodon ꝛ miletos faciēdo spondaicū versum quē Juue.sepe facit.aut vt Hora.hinc ad rhodon ꝛ mitilenem.ꝛ forte ita scriptū reliquit.quia tñ codices habēt:hinc ꝛ rhodos:legamus sicut accepimus.Et hinc est sup.rhodos.i.luxuria rhodi.ꝛ myletos luxuria myleti.ꝛ tarentum coronatum.i.inter potandum coronis ornatum.ꝛ petulans.i.lasciuum:ꝛ madidū.i.vino vnguētoq̧ diffluens.

¶ Prima peregrinos obscena pecunia mores
Intulit:et turpi fregerunt secula luxu
Diuitie molles:quid enim Venus ebria curat?
Inguinis et capitis que sint discrimina nescit.
Grandia que medijs iam noctibus ostrea mordet:
Cum * perfusa mero spumant vnguenta falerno.
Cum bibitur concha:cum iam vertigine tectum
Ambulat:et geminis exurgit mensa lucernis.
I nunc:et dubia que sorbeat aera sanna
Tullia:quid dicat note Collactea Maure.
Maura pudicitie veterem cum preterit aram:
Noctibus hic ponunt lecticas:micturiunt hic:
Effigiemq̧ dee longis siphonibus implent:
Inq̧ vices equitant:ac luna teste mouentur.
Inde domos abeunt:tu calcas luce reuersa
Coniugis vrinam magnos visurus amicos.

¶ Prima.p primū.Peregrinos.exter nos ꝛ ipudicos:dixit eñ superi⁹ saty.iij.iāpridē i tyberi syrus defluxit orontes.Et linguā et mores et cū tibicine chordas obliquas:necnō gētilia tympana secū vexit ꝛ ad circū iussas pstrare puellas.Obscena.mala ꝛ immūda:Molles.mollicie causantes Venus:Cice.in libro de na.d.sic.Que aūt dea ad res oēs veniret:venerem nostri nominauerunt.atq̧ ex ea potius venustas φ ven⁹ ex venustate.Ven⁹ ebria.Ebrietas hois mentē mutat ac furorē gignit:tūc animi secreta pferunf.solē orientē nō vidēt ac minus diu viuūt.hic pallor gene pēdule.oculorū hulcera:tremule manus:furiales somni et inqes nocturna.pmiūq̧ sūmū ebrietatꝭ libido portētosa ac iucūdū nefas.Postera die ex ore halit⁹ fetidi:ac fere rerū oiȝ obliuio morsq̧ memorie ꝛ bibēdi ɔsuetudo auget auiditatē.Tergilla Ciceroni Marci filio binos ɔgios simul haurire solitū obijcit.Sȝ nimirū hāc gloriā auferre Cicero voluit interfectori pris sui.M.Anto.Is eñ añ eū auidissime apprehēderat hanc palmā edito etiā volumine de sua ebrietate.hec ꝛ plura Pli.lib.xiiij.Hora.q̧ li.j.epl'a ad torquatū sic.Quid non ebrietas designat operta recludit.Spes iubet esse ratas ad prelia trudit inermē.Sollicitis animis on⁹ eximit:ac docet artes.Fecūdi calices quē non fecere disertū.Inguinis.vulue.Capitis.oris.Discrimina.differentie.Que mulier.Ostrea.pisces in cōcha degētes.Perfusa corpori ipsa.Spumāt.sudāt.Mero.puro.Phalerno optimo vino de quo superi⁹ ibi.vlmosq̧ phalernas.Cōcha.amplo vase.Vertigine.gyro.volubilitate.Quū iā vertigine tectū ambulat.Alexāder Aphrodiseus scribit i pble.Ebrios cūcta vertiginosa videre:qm̄ ex multo vino plurima fit exhalatio spūs euāporātis ad cerebrū:q̄ cū distrahi neq̄at ante cōcoctionē vniuersum ɔcutit ꝛ circūuecrit cerebrū:ꝛ ita cōuersus pvidēdi neruū ꝛ pupillā euadit ad ea q̄ videnf.Geminis lucernis.scribit idē Alexāder Aphrodise⁹ circa principiū in pble.φ aliq̄ valde ebrij dupla vidēt:qm̄ ex multa humiditate oculoꝝ repleti musculi plus aut min⁹:ꝛ molles effecti atq̧ cōtracti:diuertūt atq̧ distrahūt oculos:alterū q̄dē sursum:alterū vero deorsum:pinde supest vt oculoꝝ radij nō incidū pariter locū pferanf.sȝ in distātes locos ꝛ corpora:atq̧ ita vterq̧ oculus sua spectans duplā efficit visionē.Exurgit:exurgere videf.I nūc ꝛ dubita.Arguit mō mulieres fellantes ꝛ cūnilingas.Sorbeat aera.respiret occupato ore.Sāna:q̄rela ex sonitu nariū.Collactea.codē lacte nutrita dr.Collactanea vero eisdē mamis.Collactea:mulieris pprīū hic.Maure.ancille sue.Pudicitie veterē arā.docet Festus φ plebeie pudicitie sacellū Rome vt sacro cetera colebaf.Hic.ad arā pudicitie.Siphonibus.Siphones tibi dicunf a sono vocis si si si:vt quidā aiūt.Hinc Juue.inq̄t ob mingēdi sonitum.dicūc alij esse tubos.i.canales quosdā quos emittit aq̄.Hic Juue.Vesice meat⁹ p quos vrina exit.Siphones appellauit.Siphonū vero figurā Seneca li.ij.questionū naturaliū ostēdit his verbis.Solemus duabus manib⁹ accipere interiūctis:ꝛ cōpressa vtrinq̧ palma in modū siphonis exprimere.Et Pliñ.lib.v.epl'a ad Appolinarē sic ait.Esti badio aqua velut expressa cubātiū pōdere siphūculis effluit:cauato lapide suscipif ꝛc.Luna teste:putātes eñ ille non videri a luna tamen conspiciuntur.Calcas vrinā:quā.s.emiserat:nam dixit micturiūt hic.Magnos amicos:nobiles ꝛ diuites q̄ ad tēpla cōfluunt.

¶ Prima peregrinos.Ostēdit q̄d castitatē prestitit:nūc q̄d eā expulit docet.dicens φ pecunia ꝛ rerum copia quā ocium ꝛ inde luxus ɔsecutus est.Ordo est.Pecunia obscena.i.q̄ obscenos facit:vel q̄ sceno obuoluta est:dū e viscerib⁹ terre extrahif:fit eñ vt dicunt scti:ex luto indurato.Sed melius est dicere epithetū ab effectu.Nā poete diligētes epitheta p locis accōmodant.qd priusq̧ pergam latius in hoc exemplo declarabo.Meminerimus ergo tripliciter solere apponi epitheta.i.adiectiua siue apposita:aut ad discretionē faciendā.vt.iij.eneid.Et phrigie molimur mōtibus ide.ad excludendam idem cretensem.Aut ad perpetuā rei naturā significandā sic celū pfundū ꝛ mare veliuolū ꝛc.a Vergilio dicuntur.Aut ab effectu vt mors frigida:frigus pigrū ꝛc.ab codē dicunf.Hic ergo aut perpetua pecunie na

* Seneca ad Lucillū de ebrio loquēs inq̄t Adijce illi ignorātem sui:dubia et inexpla nata vba:in certos oculos:gradū errātē:vertiginē capitis tecta ipsa mobilia velut aliq̄ tur bine circū agente totā domuȝ.

Venus.

Ebrietas quid.

* In tātū vnguētoꝝ luxuria adoleuerat:vt non solum ijs merenf sȝ etiaȝ biberēt.vñ pli.lib.xxxj.ita scribit.At Hercules iā q̄dā etiā i potu addūt:tantiq̧ amaritudo est:vt odore pdigo fruanf.

Ebrij dupla vidēt

Siphones.

Ascensius.

Epitherorū natura

tura est: vt obscena sit:q: sceno extrahit.aut qđ potius credo epithetū eius ab effectu ꝓ loco datū est. Nam in prima satyra vbi ostēdit per delatores amore pecunie multoꝝ funera percari: dixit et si funesta pecunia tēplo nondū habitas. Hic vero vbi docet ꝙ obscenā vitā induxit:obscenā vocat. Vergilius autē in .iij. eneið. cōsiderās duo:alterū ꝙ amore pecunie filius Priami occisus esset:⁊ fides violata execrabiliter.alterū ꝙ nulla res ad immania scelera tā cogat ꝙ̄ fames extrema:q̄ etiā in ꝓpria mēbra seuire nonnūꝙ̄ subegit:dicit qđ non mortalia pectora cogis auri sacra fames? Sacra dixit.i.execreabilis: sicut sacer ignis dr̄. pecunia igit̄ obscena.i.ꝑ quā vita obscena orta est Romanis:intulit ī vrbē.s.prima i.ſm Mācinellū primū.vel reuera p̄ma.i.ante oēs alias res:q: potuerūt plures res mores externos intulisse vtpote cōmerciū peregrinoꝝ:frumēti viniꝙ copia aliūde aduecta lōga apud externos mora aut belli aut negociationis gr̄a. Tediū asperioris vite ⁊ desideriū indulgētioris ⁊ multa alia. Ideo dicit ꝙ pecunia prima itulit ꝑegrinos.i.externos ⁊ ob id barbaros ⁊ ineptos mores:⁊ diuitie molles.i. molles facientes.nā pauꝑtati assueti duri dicunt̄.vnde dictū est.dardanide duri ⁊c.post longā.s. fugam et varios labores.est ergo etiā epithetū ab effectu:q: molles efficiunt.fregerūt.i.corruperunt secula.i. ea tpa:quib⁹ creuerāt turpi.i.fedo luxu hoc est vestiū:ciborū:et ceterarū rerū suꝑfluo vsu. qđ eñi curat venus.i.luxuriosa mulier.i.ipsa luxuria:ebria.i.ebrietate adiuta.q.d.nihil.q: nescit q̄ sint discrimina.i. que sint differētie inguinis.i.mēbri genitalis ⁊ capitis.i.oris hoc est tā facile inguē ꝙ̄ caput denudat, vel sicut os vino ita genitalia libidini exponit.deniꝙ nō plus reuerentie capiti ꝙ̄ genitalib⁹ exhibet: eo scꝫ q̄ mordet iā noctibus sup.existentib⁹ medijs:grādia ostrea:q̄ venerē ꝓuocāt:cū scꝫ.i.qñ: vnguēta perfusa mero.i.puro falerno.i.vino falerni montis spumāt.i.afferuēt:q:vt dicit Hieronymus. Venter mero estuans facile despumat in libidinē.⁊ cū.i.qñ bibitur.s.ab oibus illic existentibus concha.i. amplo vase.⁊ cū tectū.i.summitas domus ambulat.i.ambulare videt̄: vertigine.i. ꝓpter vertiginē.i. capitis ebriosi gyrationē.⁊ cū mēsa exulgit.i.exulgere videtur cū lucernis geminis.i. que videntur gemine:cū singule sint. Et postꝙ̄ videas Rome tātam immodestiā ⁊ tātos excessus in cibo et potu dicit poeta figurate precipiens quod fieri non debere innuit sic. I hoc est vade ⁊ dubita quasi dicat nisi stolidus fueris nō dubitabis:sed facile percipies qua.i.quali.sanna.i.narium sonoritate: tullia fellatrix illa seu connilinga:sordeat.i.auide inspiret ⁊ recipiat per nares:acra.i.acrē:dum os in fedo illo opere occupatum habet.⁊ quid.i.ꝙ̄ libidinosum verbū collactea illa mulier vel tullia collactea.i. que simul est lactata cū maura dicat maure illi mulieri:quia tamē nomē a patria deductum videtur: ideo multi volunt ꝙ maura sit nomē ancille:⁊ collactea proprium matrone:sed non conuicit: q: galla etiam patrium videtur:⁊ tamen matronis cōuenit.preterea dicit note qđ de ancilla non diceret.note ergo.i.familiari vel per crissationē cognite:cū:id est quando maura preterit.i.pertransit veterem aram pudicitie:quod iterū probat non esse ancillā:q: ancille domi diceret. Quid autem dicat ostendit ex eo quod faciunt ad aram pudicitie dicens. Matrone supple ponūt hic.i.apud aram pudicitie noctibus.i.tpe noctarno:lecticas in quibus se reponāt ⁊ micturiunt.i.cum pruritu migunt:hic ⁊ implent effigiem.i. simulacrū dee:longis siphonibus.i.sonitibus mingentium mulierum lōgo tēpore durātib⁹:vel meatibus vesicarū suarū quibus ad micturā vtūtur: quasi siphonibus longis.i.canalibus qui ⁊ tubi dicūtur:per quos aqua emittitur ⁊ equitant crissando in vices.i.vicissim dū se mutuo subagitādo fricēt. Vñ tribades greco vocabulo a Martiale dicunt̄:⁊ mouētur.i.agitant̄ luna existente teste.i.tpe nocturno cū a nemine preterꝙ̄ a luna se videri putant:inde.i.ex tali confrictione(id eñi dr̄ licet Valla neget) seu crissatione per quā semē emiserūt:abeūt domos ad maritos.s.suos:⁊ tu qui marit⁹ es visurus.i.q surgis vt visas magnos amicos.i.diuites ⁊ potentes:iam luce reuersa.i.tpe matutino: calcas.i.pedibus cōculcas ſm Mācinellū:vrinā cōiugis:quā dimisit in templo ad qđ noctu sole mulieres ꝯueniūt interdiu etiā viri.vñ dicit ꝙ calcas vrinā visurus amicos in tēplo. Dictū eñi est micturiunt hic. Idem fere dicit Georgius Valla.sed longe subtilior ⁊ textui magis quadrās est sententia Calderini sic dicentis. Tu calcas vrinam cōiugis.i.cū vis surgere ad salutādos diuites amicos: tu forte vis prius coire cum vxore:sed nihil spermatis in ea reperis. Nam exhausit lumbos nocturno tēpore cū alijs mulieribus:tu igitur tantum calcas eius vrinā ⁊ non sperma. Hec ille:quibus obstat verbum calcas quod a calcibus quibus coitus nō fit nimirū deducitur. Unde mea sentantia est:tu visurus.i.dum prima luce surgis vt visas ⁊ salutes magnos amicos qui sportulā dant,: calcas vrinam cōiugis:quam ebria et prurigine ardens:ex crissatione preterita dereliquit ante lectū tuū ad quē se ex sacris recepit.

*Vult ostēdere poeta ī sacris bone dee oia fere fieri a mulierib⁹ q̄ fieri ꝯsueuerāt ī bacchanalib⁹: in qb⁹ autore Liuio viri ⁊ mulieres non gr̄a sacroꝝ sꝫ cōcubit⁹ ꝯueniebāt nā ibi stupra erant ꝓmiscua ī genuoꝝ et feminaruꝫ tū inter se: tum cum maribus.

¶ Nota bone secreta dee:cum tibia lumbos
Incitat:et cornu pariter vinoꝙ feruntur
Attonite:crinemꝙ rotant hululante * priapo
Menades:o quantis tunc illis mentibus ardor
Concubitus:que vox saltante libidine:quantus
Ille meri veteris per crura madentia torrens.
Leonum ancillas posita Laufella corona
Prouocat:et tollit pendentis premia coxe.
Ipsa meduline frictum crisantis adorat.
Palmam inter dominas virtus natalibus equat.
Nil tibi per ludum simulabitur:omnia fient

¶ Nota bone secreta dee. portētosam mulierū lasciuiā arguit:quaꝫ in bone dee tēplo admittebāt. Nota sunt.s.preterca de bona dea latius vide saty.ij. Multa etiā in Plutarcho de vita Cesaris. Secreta dee scribit Macrobi⁹ horū sacrorū rituꝫ occultiorē fuisse: dūꝙ dee ipsi sacra celebrarent̄: vt Plutarchus scribit ī Cesare:neꝙ co virū accedere:neꝙ domi adesse fas erat. In eis sacrificijs ipse iter se mulieres multa orphicis ꝯsentanea facere tradebant̄: ibi maxima sacroꝝ pars noctu ꝑagebatur.promiscua sonis ⁊ cantib⁹ ioca longasꝙ exercebant vigilias. Diximꝰ ⁊ plura in sa.ij. Tibia lūbos. scribit eñi Plutarchus ꝙ sonis ⁊ cantibus ꝓmiscua ioca longasꝙ exercebant vigilias in sacris bone dee. Lūbos incitat: ī lūbis eñi libidinis sedes est. Hic ꝯsius.

Manci. Bone dee sacra.

Lumbi.

Ad verum: quibus incendi iam frigidus euo
Laomedontiades: ꝛ Nestoris hernia possit.

Quū carmina lubum intrant. Cornu sonāte.i.Vinoq̃: in sacris enim bone dee vino vtebātur: qḋ nō suo noīe lac nūcupabāt.Vas aūt mellariū noīaba tur Autore Macro.li.j.sa.Crinē spersum.s.bacchātū more.Rotāt circūducūt.Hululāte priapo: resonā te priapo: cū sic̄ dē clamādo sepi⁹ nūcupabāt.Dixit plutarch⁹ mulieres iter sꝫ multa bacchanalib⁹ simi lia fecisse in his sacris.Et Herodot⁹ li.j.scribit ꝙ in bacchanalib⁹ statuas cubitales e neruis cōpactas femine circūferebāt per pagos.Mentula. que fere instar erat reliqui corporis innuēte ꝛ tibia preeūte: quā femine Bacchū canētes sequebātur.Menades.dicūtur a menome qḋ est insanio: hinc furiose seu insane mulieres ille dicebātur que Bacchi sacra capillis sperfis: hincinde cursitabāt.O quātus: excla matio est.Que vox: quāta vox.Saltāte: exiliēte.Libidine: tentigine seu priapo.Nā vt dicit Herodot⁹: fe rebātur statue mētula innuēte dū bacchanalia celebrabāt: quib⁹ quidē bone dee sacra maxime cōuenie bant.Laufella: de hac eadē meretrice Mar.lib.iij.meminit: appellatq̃ fatuā.Prouocat ad libidinē: scꝫ solebāt em̄ alique cū alijs mulieribus venerē exercere.Hinc Mart.lib.ij.ad Bassim Tribadē ait.Inter se geminos audēs cōmittere cūnos.Mentitur virū prodigiosa venus.Tribas aūt mulier: alīs subagi tans.a Tribo qḋ est tero frico.Mar.lib.vij.in Philene ait.Pedicat pueros tribas philenis.Et tentigi ne seuior mariti.Undenas vorat i die puellas.Et paulo inferi⁹ iterū ait ipsarū tribadū tribas phileni. Recte quā futuis vocas amicā.Tollit tanq̄ victrix.Pendētis coxe.i.sublate.que nāqꝫ subit coxā eleuat. Mar.lib.xj.de leda ait.protinus accedūt medici: mediceq̃ recedūt.Tollūturq̃ pedes: o medicina gra uis.Frictū: fricationē: pruriginē.tentiginē crissantis: apte se motantis dum fututur.de quo latius sa. ij.Adorat.fricādo em̄ incūbit tanq̄ adorās.Est aūt adorare ab oro quod est ore precor: et tamē adorare sine ore hoc est sine voce fit.non sine plicatione genuū ꝛ gestu corporis.palmā victoriā.Dominas: ipsas feminas victrices.Uirtus.potētia libidinis: natalibus.i.nobilitati.ea enim nobilior etiā habetur que potentior est in libidine.Natales autem significāt generis nobilitatē: autor etiam Diomede vel equat palmam natalibus.i.ita celebrant pari letitia palmam illam: ac si natales celebrēt in quibus maxime exultabant.Nestoris hernia. is apud Ouiḋ.lib.viij.Meta.inquit.Uixit annos bis centum. Nunc ter tia viuitur etas.De quo latius dicemus in saty.x.Hernia.testiculorū tunica interdū vel ex morbo pri mū inflāmatur: deinde postea pōdere abrūpitur: vel ex ictu aliquo protinus rūpit̄: tū pōdere eo deuol uitur: aut omētū aut etiā intestinū: id vitiū cōmuniter apud nos hernia dr̄.vt scribit Celsus lib.vij.

[Marginal notes: Bone dee lac. — Bacchanalia. — Menales. — Tribas. — Adoro. — Oro. — Natales.]

¶Nota bone secreta dee ꝛc.Ad grauissima mulierū scelera ꝑgredit̄: q̄ contra naturā in locis sacris cō mittebāt.Ostēdit aūt in ea re se satyricū esse.nā oliꝫ cū satyre agerent introducti erāt dij siluestres quos satyros vocāt: qui cū essent lasciui ꝛ petulci gaudebāt turpissima queq̃ scelera exprobare.Ceterū hone stis ꝛ pudicis auribus ea res indigna est.Nam licet ideo recitātur hm̄oi peccata vt vitētur: tn̄ facili⁹ vi tari possunt ab ijs qui ea non legūt: neq̃ in legēdis occupatos habēt aios.habēt em̄ ipsa carnalia vitia occultū venenū qḋ dū vitandū ꝑdicat̄ penetrat: quocirca paucis rē ab alijs explanatā ꝑcurrā. ¶Ordo est.Secreta sup.sacra que olim secrete cū oī scelere fiebant bone dee: sic vocate: sunt sup.nota.i.mani festa: mō postq̄ fescēnia mulier hispana: prodidit ac indicauit.vel nota sunt secreta bone dee.i.nos sci mus qualia sunt: quia scelestissima cum.i.quādo tibia qua in sacris vtendum erat: sed ipse ad libidi nem abutebātur: incitat.i.cōmouet ad libidinē lūbos: in quibus est libido maxime in viris: ꝛ cuꝫ mu lieres ferūtur.i.agitātur cornu ꝛ vino.i.quādo more bacchātium post potum cornu inflant: ꝛ ad sonū eius agitant̄: ꝛ cū ipe menades.i.furiose mulieres quasi Baccho sacrificātes q̄ furorē simulabāt: rotāt i.in gyrū voluūt crinē.i.capillos suos dissolutos: ꝛ hoc priapo illo deo hortoꝝ ꝛ fertilitatis: quē sub spe cie mēbri virilis colebāt: hululāte.i.cū hululatu resonante: nō ꝙ deus sit hululans: sꝫ ꝙ nomen eius dum inuocatur a mulieribus hululatum citet.O quātus.i.q̄ vehemens: quasi dicat vehemētissimus ardor cōcubitus inest supple tunc quādo imago priapi portatur a potis mulieribus: et eius nomē in uocat̄: que.i.qualis vox quasi dicat lasciuissima: ꝛ hoc libidine.i.tentigine: vel libidinis deo saltāte.i. exiliēte: vel nutante dū sic mutat̄ a mulieribus: quātus.i.q̄ magnus est sup.ille.i.notissimus: torrēs.i. subito inundas riuus seu fluxus: veteris meri.i.vini vix in vrinam conuersi: ꝛ fluentis per crura mu lierū madentia: hoc est q̄ habunde putas per impatientiam libidinis in tripudiatione vrina emittit̄ ab illis potis mulieribus: Laufella: matrona illa infamis: prouocet ad certamē ꝫodomitice libidinis ancillas lenonū.i.prostitutas: ꝛ hoc corona posita.i.cōstituta victrici: vel corona pampinea qua in sa cris vtebantur posita.i.deposita: sed prior modus propter sequentia prestat.et tollit: id est aufert vt vi trix: premia.i.premiationem.s.coronam constitutam coxe.i.femoris: pendentis.i.quā artificiose pen dendo premium meruit.inferior enim.i.succūbens: superiorē hoc est incumbentem sublimi coxa vt di cit calderinus: excipit et ipsa Laufella: adorat.i. ꝓm Calderinum ꝛ Mancinellum fricando ꝛ incūben do.et genua apte disponendo peragit.Uel ꝓm Geor.Ual.adorat.i.laudat ꝛ colit tanq̄ rem diuinam, vt vero sententiā meam dicā scias. ꝓm Uallam adorare esse motu corporis vt genuum flectione aut nu tu capitis honorem exhibere.vnde crucem domini inquit prudentes adorant: fatui orant.Sensus au tem poete est ꝙ dum laufella est incumbens.tunc ipsa est victrix: sed succūbens fatetur se victam a me dullina: que tam artificiose incumbit vt frictum eius adoret.i. veneretur totius corporis agitatione. ¶Ordo igitur est ipsa laufella tribas ꝛ incubatrix peritissima adoret: id est supplex veneratur: toto cor pore frictum.i.confricationem medulline illius matrone.crissantis.i.apte dum incumbit se motātis: virtus id est constantia ꝛ potentia crissandi equat.i.equiparat: eque laudatam facit: palmam. i. victo riā in tali certamine natalibus.id est generositati et nobilitati generis: quam ꝙ alto loco nati sumus obtinemus.caret autem dictio natales sic singulari.Equat dico inter dominas id est potentes matro nas.Nil simulabitur.id est effingetur ibi ad ludum id est simulacrū libidinis. omnia supple opera illa carnalia: fient ad verū: cum vero coitu quibus laomedontiades.i.priamus laomedontis filius: frigi dus euo.i.senio: possit incendi: id est inflammari ad libidinem.ꝛ quibus hernia: id est sacculus testicu lorum nestoris.i.illius viri qui ꝓm homerum iam tertiā etatem vixerat: hoc est mentula eius q̄uis sit pre senio iam ita contracta: vt hernia.i.sacculus ille laxior effectus emineat possit incendi.

[Marginal note: Ascensius.]

¶Tunc prurigo more impatiēs: tū femina simplex
Et pariter toto repetitur clamor ab antro.
Jam fas est admitte viros: dormitat adulter?
Illa iubet sumpto iuuenem properare cucullo.
Si nihil est: seruis incurritur: abstuleris spem
Seruorum: veniet * conductus aquarius: hic si
Queritur: ⁊ desunt hoīes: mora nulla per ipsam:
Quo minus imposito clunem summittat asello.
Atq̧ vtinam ritus veteres: ⁊ publica saltem
His intacta malis agerētur sacra: sed omnes
Nouerunt mauri atq̧ indi: que psaltria penem
Maiorem: q̄ sint duo Cesaris anticatones:
Illuc testiculi sibi conscius vnde fugit mus:
Intulerit: vbi velari pictura iubetur:
Quecūq̧ alterius sexus imitata figuram est.
Ecquis tunc hoīm cōtemptor numinis: aut quis
Sympuuium ridere Nume: nigrumq̧ catinum?
Et vaticano fragiles de monte patellas
Ausus erat? sed nunc ad quas non clodius aras?
Audio quid veteres olim moneatis amici:
Pone seram: cobibe: sed quis custodiat ipsos
Custodes? cauta est: ⁊ ab illis incipit vxor.

¶Tūc prurigo. libido arrectio. Tū femina simplex. libidinis furore imprudēs hinc simpl'r ⁊ apte vocat adulterꝫ. Mar. lib. x. pueros simplices vocat dicēs. Ludi magr̄. parce simplici turbe. nō em̄ prudētes sunt pueri. antro. tēplo. ꝓpter clamorē et ipudicitiā dixit antrum. Admitte. s. tu custos mulier. Dormitat adulter. indignat̄ mulierq̧ nullo pacto veniret aliq̄s. Juuenē. aliquē puellū. Properare. s. accitū viros. Cucullo. ne coḡscat̄. Quominꝰ: vt nō. Publica sacra. bone dee nāq̧ sacra ꝑ ppl'o fiebāt. vt scri. Senc. i epi. lxxxviij. De qua latiꝰ videto in saty. ix. ibi. s. ꝑ ppl'o faciēs. Publica saltē. priuata em̄ ⁊ spālia sacra si corrupta essent ⁊ ipudica minꝰ mali cēt. Psaltria. dicebat̄ illa q̄ sectaret̄ amaretq̧ histriones. a psallo qđ est cāto. hic aūt Clodiꝰ intelligit̄. scri. em̄ Plutar. i vita Cesaris Clodiū assumpto psaltrie amictu apparatuq̧ illo in domū Cesaris ingressum fuisse nocturno tp̄e duz ibi Pōpeia Cesaris vxor bone dee sacra celebraret. Hinc ⁊ iferiꝰ ait. sꝫ nūc ad q̄s nō Clodiꝰ aras. Penē. i. priapū. penē caudā vocabant. vt scri. Festꝰ. dr̄ aūt a pēdēdo. Anticatones. i. pugillares: mēbrani replicati ⁊ teretes. Duos aūt anticatones reliq̄t Cesar q̄s Suetoniꝰ scribit eū fecisse sub tp̄s mutinēsis prelij. De q̄bꝰ latiꝰ Plutarchꝰ in Cesare. scribit em̄ cesarē aduersus defunctū iā vita Catonē librū edidisse: indignatū q̄m̄ Cicero catonis laudationē scripserat. Cui opi nomē Catonis indiderat. Itaqꝫ multa i Catonē crimina obiurgationesqꝫ Cesar cōplexus est. Qui liber inscribebat̄. Anticato. Illud in edē bone dee. Mus nō em̄ maribꝰ ibi inesse licebat. Nā i sacris bone dee: autore Sen̄. i ep̄la. xcviij. ita submouebant̄ oēs viri: vt picture q̧ masculoꝝ aīaliū ꝓtegerent̄. videto tn̄ latius in sat. ix. Et plutar. in ꝑbl. scribit: sacrū flore quā bonā deā noiant: fieri solitū a castis ac puris mulieribꝰ nō solū em̄ viros excludebāt cū solēne sacrificiū facerēt: sꝫ q̄cquid masculū esset domo exigebāt. Alteriꝰ. i. virilis. Tūc. paupertatis. s. tp̄e. Cōtēptor. s. erat. Sympuuium. i. calicē. erat em̄ vas pū nō dissimile cyatho: quo vinū in sacrificijs libabat̄. vn̄ ⁊ mulieres rebꝰ diuinis dedite sympulatrices dicunt̄. Qđ Festꝰ scribit. Varro aūt docuit q̧ vinū sumebāt minutatim a sumēdo Sūpulū noiarūt. In antiquo Juue. textu Sympuuiū legit̄. Et pli. li. xxxv. c. xj. sic ait. i sacris q̄dē ⁊ iter has opes nō murinis crystalinisve: sꝫ fictilibꝰ ꝓlibat̄. Sympuuijs innocētiꝰ Nume. eo em̄ tp̄e fictilibꝰ ꝓlibabat̄ vt diximꝰ. Vaticano mōte. vbi fictilia fiebāt. Mar. li. j. in vaticanis ꝯdita musta cadis. Vaticanꝰ collis appellatꝰ inq̄t Festꝰ q̧ eo potiꝰ sit po. ro. vatū r̄nso expulsis hetruscis. Gelliꝰ ꝟo li. xv. c. xvij. inquit. Et agrū vaticanū ⁊ eiusdē agri deū presidē appellatū accepeeramꝰ ab vaticinijs. q̄ vi ac instinctu eiꝰ dei ⁊ in eo agro fieri solita essent. sꝫ. M. Varro vaticanū deū penes quē essent vocis hūane initia appellatū scribit a vagitu: q̄m̄ pueri simulatq̧ pti sunt eā p̄mā vocē edūt q̄ p̄ma i vaticano syllaba ē. Idcircoq̧ vagire dr̄ exprimēre ꝟbo sonū vocis recētis. Nūc. i diuitijs. s. Clodiꝰ. is em̄ in domū Cesaris vbi sacrificabat̄ bone dee ingressus est ꝑ Pōpeia cesaris vxore. de quo late Plutar. i cesare: ⁊ nos plura. Saty. ij. ibi. Clodiꝰ accuset mechos. Cauta est ⁊ ab illis icipit vxor. hic etiā Naso. li. iij. de amoribꝰ ait. Dure vir iposito tenere custode puelle. Nil agis ingenio quēq̧ tuēda suo est. Si qua metu dēpto casta est: ea deniq̧ casta vt seruaris corpus adultera mens est. Nec custodiri ni velit vlla pōt. nec mētem seruare potes licet oīa claudas. Omnibus exclusis intus adulter erit.

Ascensius. ¶Tunc prurigo more impa. ⁊c. Loquit̄ de eadē re. videlicet de libidine ad quā excitant̄ dum sacra bone dee inter se tp̄e nocturno agūt. Ordo est. Prurigo. i. tētigo incitatio libidinis est ipatiēs more. i. pati non potest dilationem: tunc. i. quādo sic prouocate sunt per ebrietatem: tripudiationeꝫ: priapi inuocacionem ⁊ cūcrationem ⁊ summopere per crissationē: tūc est sup. quelibet femina simplex. i. fm̄ cōmētarios imprudēs nō simulata sꝫ fatua nesciens libidinem suā tegere. vel simplex femina. i. confitens se feminā esse ⁊ nihil virile agens: sed virū desiderans. Et clamor repetit̄. i. iterat̄ pariter. i. simul ab oībꝰ in toto antro ad qđ crissature cōuenerant. Clamor aūt erat hmōi ad sacerdotē mulierem custodeꝫ ne quis vir accedat obseruantē: q: Ouid. dicit. Sacra bone maribꝰ nō adeūda dee. Admitte iam: q̄ si peractis sacris viros: est em̄ fas. Adulter solitus venire i fine sacroꝝ ad nos: vbi sup. morat̄? mō dormitat? Illa. i. vna ex eis sic impatiēs iubet ꝑ ancillā iuuenē properare. i. celeriter venire cucullo sumpto: ne cognoscat̄. ⁊ si nihil est sup. iuuenū. i. si ancilla nō pōt inuenire iuuenem paratū coire cuꝫ dn̄a incurrit. i.

*Aquariꝰ (vt aliqui tradūt) dr̄ ille q̄ coq̄ aquā ministrat. Accipit̄ et aq̄riꝰ ꝑ eo q̄ publice aquā vendit. Celiꝰ ad Cice. Nisi ego cū tabnarijs ⁊ aquarijs pugnareꝫ ciuitatē veterniꝰ occupasset. Appellamꝰ ēt aquariū signū in zodiaco hu mectū. Juliꝰ ꝟo Frōtinꝰ de aq̄ductibꝰ oñdit illū dici aq̄riū: q̄ curaꝫ hr̄et aquarum deducēdarū ꝑ vrbeꝫ sic em̄ scri. Cuius rei fraus aq̄rioꝝ est: q̄s aq̄s ex publicꝭ ducti bꝰ in ꝑuatoꝝ vsuꝫ deriuare dep̄hendimꝰ.

Psaltria.
Penem.
Anticatones.
Sympuuium.
Sūpulū.
Vaticanꝰ.
Castitas mulierum

incursus fit a dña seruis.i.in seruos: quib⁹ vis infert vt coeant ⁊ si sup.abstuleris spem seruorũ.i.dixe ris seruos occupatos esse in rebus dñi: nec tũc inueniri posse quēq3 qui futuat: aquarius.i.solit⁹ mer cede cõstituta aquã inferre cõductus ad venerē pagendã: veniet ad dñam ⁊ si hic.i. aquarius querit.i. nõ possit facile repiri: ⁊ si hoies cuiusq3 cõditiõis sint desunt: nulla mora.i.nulla dilatio est sup.p ipsaz i.quãtũ est i ipa dña: hoc est: si inueniri posset quo.i.vt min⁹.i.nõ summittat.i.supponat: asello clunē: vt ab asino subagitet. Atq3 vtinã inqt poeta veterũ rit⁹ sacroz.s.a maiorib⁹ Romanis: vt a Numa in stituti: ⁊ nõ peregrini vt bacchanaliũ aut sacrorũ bone dee quos luxuria romana a grecis accepit ⁊ sal tem publica sacra.i.que fiunt pro salute reipu.agerent intacta his.i.hmõi malis.i.sceleribus: sed oēs mauri atq3 indi nouerunt que.i.qualis psaltria.i.mulier instrumentis musicis in sacris psallēs: que inquam: q2 vir videlicet clodius ⁊ nõ mulier intulerit illuc.i.in edem bone dee vel vbicũq3 sacra bone dee fierēt: q2 clodius in domũ Cesaris in habitu psaltrie ingressus est: intulerit ergo.i.in illũ locũ vñ a quo loco: mus cõsci⁹ sibi testiculi.i.sciēs se testiculos virilis sexus habere: fugit. intulerit dico: penē.i. caudã virilē maiorē q̃ sint duo anticatones Cesaris.i.libri quos Cesar anti.i. ɔtra Catonē scripsit: q̃ sane magni erãt.⁊ affectare vtit hac cõparatione vt manifeste Clodiũ notet. nõ sine taxatione Cesaris. et intulerit etiã illuc. vbi pictura q̃cũq3 imitata est figulã alterius.i.virilis sexus iubetur velari.i.occul tari vt Señ. quoq3 attestat. Ecq̃s.i.en q̃s.q.d.nullus hoim erat sup.tũc apud maiores Romanos cõ teptor numinis.i.diuinitatis: aut q̃s erat tũc ausus ridere.i.irridere sympuuiũ.i.modicũ calicē: nu me.q.d.nullus.i.quo Numa in sacris vsus est: ⁊ vti instituit Geor.val.legit nõ sympuuiũ aut sym pulũ: sed vel sympiniũ a sympino verbo greco qđ est simul bibo. vel sumpiniũ sm Uarronē a sumēdo vino: sed sic scđa pduceret. Uñ legi vt plures cũ Mãcinello sympuuiũ.⁊ catinũ vas illđ fictile nigrũ.i.ex ter ra nigra. et patellas fragiles: q2 fictiles de mõte vaticano vbi fiebãt. s3 nũc ad q̃s aras nõ est sup. clodi⁹ i.filis clodio: i habitu muliebri iter matronas vt eas corrũpat ɔuersat⁹.q.d.ad nullas nõ ē: q2 ad oēs est. Ego audio q̃d vos amici veteres.i.maiores nři moneatis olim dicētes pone.i.abijce oppone adul teris.s.serã ⁊ cohibe sup.vxorē ⁊ filias: s3 q̃s custodiat mõ ipsos custodes.q.d.nemo.q2 vxor est cauta.i. callida bene sibi cauens ne prodatur a custodib⁹ scelus suũ. ⁊ incipit ab illis scilicet custodibus adul terium ne postea ab eis accusetur.

¶ Iamq3 eadez summis: pariter minimisq3 libido.
Nec melior pedibus silicem que conterit atrum:
Quã que longorũ vehitur ceruice syrorum.
Ut spectet ludos conducit Oculnia vestem.
Conducit comites: sellam ceruical amicas
Nutricem ⁊ * flauã cui det mandata puellam.
Hec tamen argenti superest quodcũq3 paterni
Leuibus athletis ac vasa nouissima donat.
Multis res angusta domi est: sed nulla pudorem
Paupertatis habet: nec se metitur ad illũ
Quē dedit hec: posuitq3 modũ: tñ vtile quid sit
Prospiciunt aliquando viri frigusq3 famēq3.
Formica tandem quidam expauere magistra.
Prodiga nõ sentit pereuntem femina censum.
At velut exhausta rediuiuus pullulet arca
Nũmus: et e pleno semper tollatur aceruo:
Non vnq̃ reputãt quanti sua gaudia constent.

Manci.

¶ Eadē.s.est. Sũmis.diuitib⁹ nobili bus. Minimis.paupib⁹ rusticis. Que cõterit.i.rustica ⁊ paup. Lõgorũ syroz. Syri ei magni sunt viri ⁊ fortes serui. mar. Grãdes octo tulere syri Oculnia: q̃ olm oculis ɔspici vellet. ceruical. pul uinar q̃ sub ceruice ponat. Flauã ipu dicã. flauis ⁊ cult[is] crinib⁹. Hec tñ alia s.mulier. Leuib⁹ formosis et sine pilis Uasa nouissima: non solũ vetera vasa donat sed etiã vltima ⁊ recētiora: q̃ vel vir eius vel ipsa emerat paraucratve. Athletis: pugilib⁹ ⁊ luctatoribus. tha leo certo significat. dedit hec paupertas scz. Tñ vtile q̃d sit. Uictorin⁹ i rhe. ita inq̃t. Utilitas porro duob⁹ gñib⁹ cõp̃ hendit: si mala ppellam⁹: si ɔspera ɔ sequamur. Formica magistra. Hora. etiã sat.j.inq̃t. Nã exēplo est magni for mica laboris. Ore trahit q̃dcunq3 põt atq3 addit aceruo. quem struit haud ignara ac nõ incauta futuri. Pliñ. aũt lib.xviij.c.xl[i].scri. formicã inter lunio i. Lune coitu q̃escere plenilunio etiaz noctib⁹ opari. Sed li.xj.c.xxix. dixerat formicis esse reip. rõnē memoriã curã et semina arrosa ɔdũt ne rursus i fru ges execãt e terra. maiora ad introituz diuidũt: madefacta imbre ɔferunt ac siccãt. Silices itinere carũ attritos vi dem⁹ inq̃t: ⁊ i ope semitã factã. Prodi ga ɔsumptrix. pdigere eñ cõsumeret vt docet Fest⁹. Et phs li.iiij.ethi.ait. Eos hoies: q̃ sunt incõtinē tes: ⁊ ob intēperãtiã pecunias ɔfligãt: pdigos vocitamus. Ci. itē li.ij.offi.sic. Prodigi sunt q̃ epulis et viscerationib⁹ ⁊ gladiatoz munerib⁹ ludorũ venationũq3 apparatu pecunias ɔfundũt. in eas res qua rũ memoriã aut breuē aut nullã sint relicturi oino. Prodiga nõ sentit ⁊c. inq̃t Ci.li.ij.offi.ita. Pecunie querēde nõ solũ ratio est: s3 etiã collocãde q̃ ppetuos supeditet ⁊ lib.iij.sic. Sapiētis est habere rationē rei familiaris: neq3 eñ solũ nobis diuites esse volum⁹ sed liberis ɔpinq̃s amicis maximeq3 reipu. Cē sum gazã: Rediuiuus.i antiq̃s testib⁹ Rediuiu⁹ legit. Festusq3 exponit Rediuiuũ ex vetusto renouatũ.

* Flauuz poete pul chrũ appel lãt vñ Ora. Phyllidis flaue dece ret paren tes.

Utilitas.

Formice natura.

Prodigus

Pecunia seruãda.

Rediuiu⁹.

¶ Iãq3 eadē ⁊c. Ostēdit luxuriã et libidinē cõmunē esse oibus mulierib⁹ Romanis. Ordo est. Eadē.i. cõsimilis et coequalis libido est iã.i.tēpestate nostra pariter.i. cõformiter summis.i. prediuitib⁹ mu lierib⁹ ⁊ minimis.i.pauperrimis. Nec ea mulier paupercula q̃ cõterit pedib⁹ suis frequēter eundo si licem.i.lapidē durũ in pauimēto platearũ stratarum: nigrum.i.lutosum: est melior.i.frugalior aut ca stior q̃ ea q̃ vehit: ceruice.i.humeris syrorũ.i.seruoz ex syria lõgoz.i.prestantiũ corpoz.i.q̃ potētissima matrona que lectica portat. Oculnia: mulier pauper. sed videri cupiens et oculoz captatrix cõducit

Ascensius.

veste͂ vt spectet ludos:cõ ducit comites.i.pedissequos q̃ eã sequant̃:ↄducit sellã in qua sedeat:cõducit ceruical:sup q͛ recũbat.cõducit amicas.i.q̃ se amicas simulẽt:ꝛ ci⁹ tãꝗ̃ diuitis amicitiã optare.cõducit nutricẽ:q̃ foris simulet se liberos ei⁹nutrire:q̃s ipsamet domi nutrit.ꝛ puellã flauã.i.cõptã flauos capillos hñtẽ:cui det ꝑ rpe illo mãdata tãꝗ̃ dña:ꝛ tñ ꝗ̃uis.s.appetat diues videri ꝛ põpose vestiri:hoc donat athletis.i.pugilib⁹ lenib⁹.i.imberbib⁹ quodcũq̃.i.quicq̃d argẽti paterni.i.vasis argẽtei ex patrimonio derelicti.supest.i.reliquũ est ipsi.ꝛ vasa nouissima.i.ad nouissimũ custodiẽda:vtpote i quib⁹ sacra peragebãt:accerrã ꝛ salinũ aut hmõi.Quia ꝟo dixit diuitias luxuriã intulisse:ꝛ nunc quasdã pauperes esse:videret̃ nõ recte dictũ ꝙ eadẽ libido sit summis ꝛ minimis.qꝫ deficiente cã deficit effectus.Ad hec respõdet poeta ꝙ paupes quidẽ nũc sint ꝑ libidinẽ effecte:sed nulle seruãt pudorẽ et verecũdiã decentẽ pauperes:vsq̃adeo nũc sunt oẽs corrupti.¶Ordo.Res angusta.i.modica suppellex est multis domi.i.multe habẽt parũ diuitiarũ i domo sua:sed nulla habet pudorẽ.i.pudicã vitã pauptatis.i.qualẽ pauptas merito faceret nec sup.vlla merit̃ se ad illũ modũ:quẽ hec.s.paupertas dedit.i.generauit ꝛ posuit ꝛ tñ ꝗ̃uis mulieres oẽs sunt ꝓdige viri ꝓspiciunt aliqñ quid sit vtile.ꝛ quidã viri expauere.i.timuerũt tandẽ post longã.s.egestatẽ frigus ꝛ famẽ.ꝛ hoc formica magistra.i.exẽplo suo monstrante.de qua p̃terea q̃ Mãcinellus affert sunt plebei versiculi:dũ calor est ꝛ pulchra dies formica laborat:ne pereat dũ nix venerit alta fame.Et illud Prouerb.vj.Uade ad formicã o piger.ꝛ cõsidera vias eius.ꝛ disce sapiẽtiã.Que cũ nõ habeat ducẽ nec preceptorẽ nec principẽ:parat in estate cibum sibi:ꝛ cõgregat in messe q͛ comedat.Sed femina prodiga.i.porro agens.i.profundens ꝛ dilapidens sua:non sentit censum.i.thesaurũ pereũtem ac ꝑ et non reputat.i.recogitat respicit vnq̃ ꝗ̃ti.i.ꝗ̃ magno precio cõstent.i.comparentur tua gaudia.velut.i.perinde ac si nũmus.i.pecunia ad numerandum apta rediuiuus.i.postꝗ̃ extinctus esset reuiuiscẽs:pullulet.i.ꝑ se crescat i arca exhausta a muliere ꝛ quasi nũm⁹ tollatur.i.offeratur semper e pleno ꝛ nõ imminuto aceruo.i.cumulo pecuniarum.

¶Sunt quas eunuchi imbelles:ac mollia semper
Oscula delectent:ꝛ * desperatio barbe.
Et quod abortiuo non est opus:illa voluptas
Summa tamen:ꝙ iam calida et matura iuuenta
Inguina traduntur medicis:iam pectine nigro:
Ergo expectatos ꝛ iussos crescere primum
Testiculos:postꝗ̃ ceperunt esse bilibres.
Tonsoris damno tantũ rapit Heliodorus.
Conspicuus longe:cunctisq̃ notabilis intrat.
Balnea:nec dubie custodem vitis ꝛ horti
Prouocat a domina factus spado:dormiat ille
Cum domina:sed tu iam durum Posthume:iãq̃
Condendũ eunucho Bromiũ cõmittere noli.

Manci.

* Barbaz eunuchi nõ producũt:q͛ fieri scribit Macrobi. inopia coloris:color eñi est q̃ pilos creat.

¶Eunuchi.de his videto sa.j.Imbelles.nõ fortes.Mollia leuia.Carẽt eñi pilis eunuchi q͛ saty.j.legito.Abortiuo nõ est op⁹.Mar.etiã lib.vj.inquit.Cur tãtũ eunuchos habeat tua gellia q̃ris.Pãnicevult futui gellia:nõ parere.Sũma.s.est mulierib⁹.Matura ꝑfecta.Tradunt̃.vt castrent̃.s.expectatos a mulierib⁹.Primũ.ꝗ̃primũ.Dãno tõsoris.nil eñi lucrabit̃ ab illo imberbi.Heliodorus:medic⁹castrãdi peritus.interpretat̃ aũt solis donũ.helios eñi sol d͛r.Dorea.doreas feminini generis donũ d͛r.Cõspicu⁹lõge.ordo est.fact⁹ spado ab dña intrat balnea longe ↄspicuus ꝛ notabilis cũctis nec dubie ꝛc.Cõspicu⁹.nã bñ mẽtulati ꝛ drauci ↄspiciebant̃.Martia.li.j.ad maternũ.Sed spectat oculis deuorantibus draucos.Custodẽ viris.i.priapũ q̃ nõ solũ in orbiũ tẽplis.sꝫ i agrestib⁹ ꝗ̃ locis tãꝗ̃ vinearũ atq̃ hortoꝝ custos colebat̃:fructuũ fures castigans ei sacra cũ risu ꝛ ludo fiebãt.fabulant̃ antiqui

Priapus.

Dionysij ac Ueneris filiũ fuisse.asserũtq̃ nõnulli priscos illos cũ vellẽt hoim pudẽda occulti⁹ noĩare:priapũ dixisse.Diodorus autor li.v.Nos plura.li.iiij.Geor.Iãq̃ condendũ.intelligit iã grandẽ puerũ et exoletũ.Quid ergo in tenellũ fieret.Bromiũ.formosum puerũ qualẽ Bromiũ.i.Bacchũ dicũt.Bromos.crepitus:tonitrus.strepitus d͛r.Hinc Bromius dict⁹ est Bacchus ꝙ cũ tonitru aduenieñte Joue semele mater eũ peperit.De quo late in meta.Noli.per id multominus tutam vxorem significat.

Bromius.

¶Sunt quas ꝛc.Carpit delitias ꝛ voluptates mulierũ que oĩa pro libidine agunt.¶Ordo est.Sunt supple mulieres:quas eunuchi.i.emasculati qui testiculos non habent ꝛ id circo imbelles ad generationẽ impotẽtes:ꝛ oscula semper mollia.i.sine asperitate barbe:ꝛ desperatio barbe delectẽt:ꝛ ꝙ nõ est opus abortiuo supple partu.i.vt faciãt abortũ quẽ poti⁹ facerẽt ꝗ̃ maturũ partũ ederẽt:sed cũ nõ cõcipiant non est opus abortiuo.Illa tamen voluptas est.i.reputatur a talibus mulieribus summa ꝙ inguina.i.virilia membra tradũtur medicis.i.chirurgicis euellanda matura.i.quãdo sunt matura.i.pertigerũt iustã mensuram ad generandum.ꝛ hoc iuuenta existente iam calidam.i.ad coitum apta:et pectine nigro.i.pube existẽte nigra:quia pubes ante barbam venit qua nigrescente barba statim nasceretur si non euellerent̃ testiculi.ergo cũ ita sit ꝙ nõ appetẽt alios:Heliodorus ille castrator peritus rapit.i.extrahit euellit.dãno.i.ad dãnũ vel cum dãdo tonsoris sup.barbe quam eunuchus non habet.tantũ.i.solũmodo:testiculos expectatos ad maturitatẽ scilicet.ac iussos crescere primũ.i.anteꝗ̃ euellantur.postꝗ̃ ceperũt esse bilibres.i.duarum librarum.Talis eñi iuuenis factus spado a domina.i.ad votum dñe intrat balnea:cõspicuus.i.spectabilis lõge ꝛ nobilis ꝑ magnitudine mẽtule:cũctis:ꝛ puocat.i.puocare põt non dubie sup.de victoria.i.cõsidẽter custodẽ vitis et horti.i.priapũ qui ꝓpter magnitudinẽ mẽbri virilis hellespõto eiectus erat.De quo Hora.in sermo.Olim trũc⁹ erat ficuln⁹:inutile lignũ.Quũ faber incert⁹ scãnũ faceret ne priapũ.Maluit esse deũ:de⁹ hinc ego furũ auiũq̃.Maxima formido ꝛc.Ille talis.i.mollis ꝛ bene mẽtulat⁹ dormiat.o posthume cũ dña.i.cũ vxore tua.qꝛ libẽter admittet eũ:sꝫ o tu posthume noli cõmittere.i.destinare eunucho.i.vt fiat eunuch⁹:Bromiũ seruũ tuũ iã durũ.i.virilẽ ꝛ robustũ:ꝛ iã cõdẽdũ.i.barbatũ.nõ aũt formosũ ꝛ vt bacchũ.q.d.amitteres operas

Ascensius.

impēsas tuas:q2 vxor tua nollet cū tali dormire.Nō vult ergo poeta dicere id qđ Mācinellus:ꝙ videlʒ etiā cū Bromio vxor domire vellet: sed mere oppositū et cōsulit vt nō alium vxori castrari faciat ꝙ abs quo eā supponi vellet.innuit aūt melius esse ab enuchis ꝙ ab adulteris subagitari cōiugē illius.

¶ Si gaudet cantu:nullius fibula dura est
Vocem vendētis pretoribus:organa semper
In manibus:densi radiant testudine tota
Sardonices: Crispo numerātur *⁎* pectine chorde
Quo tener hedymeles operā dedit:hūc tenet:hoc se
Solatur:gratoꝙ indulget basia plectro.
Quedam de numero Lamiarū ac nominis alti
Quum farre ꝛ vino Janū Vestamꝙ rogabat.
An capitolinam deberet Pollio quercum
Sperare:ꝛ fidibus promittere: quid faceret plus
Egrotāte viro: medicis quid tristibus erga
Filiolū: stetit ante aram: nec turpe putauit
Pro cithara velare caput:dictataꝙ verba
Protulit:vt mos est:ꝛ aperta palluit agna.

¶ Fibula qua.s.vtebātur seruāde vocis gratia.De qua lati⁹ superi⁹ ibi scʒ. Soluit his magno comedi fibula.Testudine:cheli cithara.Crispo.celato. Sardonices.Romanoꝝ prim⁹ sardonice vsus est prior Aphricanus et inde Romanis hāc gemmā fuisse celeberrimā tradit Demostrat⁹.Autor est pli.lib.xxxvij.Quo pectine.s.Tener.iuuenis mollis atꝙ lasciuus.Hedymeles citharedi nomē.Hedis suauis dr.meles cātus dr.Hūc pectinē.s.Nā cum citharedū nō habeat:eius instrumētis oblectatur.plectro eīn grece percutio figt.Inde plectrū quo quidē chorde ꝑcutiūtur.Id ꝟo sappho dr inuenisse. Quedā de nūero.Illas arguit: que ꝑ adulteroꝝ salute ꝛ cōmodis deos orabāt.Lamiarū nobiliū.de qb⁹ vide supra in fine saty.iiij.¶ Alti.generosi superbi.nā si ignobilis non adeo mirū esset.Cū farre ꝛ vino Janū: Cato i re rustica.c.cxxxiij.docet: ꝙ Jano farre ꝛ vino sacrificabaꝝ vt esset ꝓpici⁹ liberis: domui:et familie:aliisꝙ etiā reb⁹.apđ Oui.itē lib.j.fas.Sic Jan⁹ loquiꝝ.Ara mihi posita est paruo cōiūcta sacello.Hec adolet flāmis cū sale farra suis.Ipse ꝟo Oui.inqt.Mox ego cur ꝙuis alioꝝ numina placē.Jane tibi ꝓmū thura metūꝙ fero.Ut possis aditū ꝑ me q̄ lumina seruo: ad quoscūꝙ volet inqt habere deos.Idē ꝙ prius dixerat.Quicqđ vbiꝙ vides celū mare nubila terras. Oīa sunt nostra clausa:patētꝙ manu.Vestā.Cice.in lib.de n.d.scri.Veste nomē a grecis esse.Ea est eīn ab illis hestia dr.Uis aūt ei⁹ ad aras ꝛ focos ꝑtinebat.Itaꝙ in ea dea ꝙ est rerū custos intimarū: ois precatio ꝛ sacrificatio extrema est.Dixerat aūt paulopost superi⁹ in omnib⁹ reb⁹ vim habere maximā prima et extrema.et ꝙ principem in sacrificādo Janū esse voluerūt qđ ab ineūdo nomē est ductū.Atꝙ Dionysius scribit li.ij.Erat vesta vrbis Rome custos: quā virgines seruabāt ꝑpetuo igni:cui⁹ extinctionē sup grauia oia Romani timebāt:interitū vrbis signū id assumētes:quacūꝙ acciderit cā.ꝛ Ouid.li.vj.fast.Vesta eadē est ꝛ terra:subest vigil ignis vtriꝙ.Significat sedē terra focusꝙ suā.Nec tu aliud vestā:ꝙ viuā intellige flāmā.Nataꝙ de flamma corpora nulla vides.Stat vi terra sua vi stando vesta vocaꝝ.Causaꝙ par graij nois esse potest.At focus a flammis:ꝛ ꝙ fouet oia dict⁹.Quid tñ in primis edibus ante fuit.Pollio.citharedi nomē.Capitolinā quercū.Domitian⁹ Trāqllo autore instituerat quinquēnale certamē capitolino Joui triplex.Musicū equestre.Gymnicū.Certabanꝝ etiā ꝛ ꝓsa oratiōe grece latineꝙ.Ac preter citharedos choro cithariste ꝛ psilocithariste.hec ille.Quercū.querceā coronam. Mart.O cui tarpeias licuit cōtingere quercus.Antiquit⁹ quidē nulla nisi deo corona dabaꝝ.ferūtꝙ primū oim liberū patrē īposuisse capiti suo ex hedera.Ciuica iligna primo fuit: postea magis placuit ex esculo Joui sacra:variatūꝙ ꝛ hoc cū quercu est.Plura pli.li.xvj.Et Gellius de colonis multa lib.v. Fidibus cithare chordis.Festus sic ait.fides genus cithare dicta ꝙ tantum inter se chorde eius quātum fides inter hoies cōcordet:cuius diminutiuum fiducula est: promittere coronā ipsam.Dictata a sacerdote.s.vel haruspice.Velare caput.Mos iste ab Enea sumpt⁹ est.de quo late habeꝝ lib.iij.eneid. Helenus eīn Enee sic loquitur.purpureo velare comas adopert⁹ amictu.Ne qua inter sanctos ignes in honore deoꝝ.Hostilis facies occurrat et omnia turbet.Hunc socij morem sacrorum hunc ipse teneto.Hac casti maneant in religione nepotes.palluit.Nihil enim ad votum inspexerat.

Manci. — *Sardonix* — *Hedymeles.* — *⁎ Pectē dr id q̄ chorde feriunꝝ. Verg. Atꝙ eadē digitis mox pectine pulsat eburno* — *Jani sacra* — *Vesta.* — *Capitolina certamina.* — *Corone.*

¶ Si gaudet cantu ꝛc.Alias delitias mulierum taxat:que cythardorum capte amoribus eis ꝛ eorum instrumentis magno vtebanꝝ precio.Est tñ duplex lectio ꝛ sensus hoc loco.Nā alij legūt durat.alij dura est.qđ fere in idē redit.Alij intelligūt ꝙ mulieres cantantib⁹ abutanꝝ.alij ꝙ solo cātu.priores sic cōstruunt.Si sup.mulier gaudet cantu.i.in cythara aut in alio instrumēto canente:fibula.i.cōnexio subligaris qua vtebanꝝ ad firmitudinē vocis ꝛ lateris nullius vendentis pretorib⁹ vocē:est dura sup.satis vt nō soluaꝝ:vel durat:q2 statim ꝓposito coitus precio dissoluiꝝ.Posteriores sic.Si matrona diues gaudet.i.oblectaꝝ cantu.i.cātilenis suauib⁹ fibula.i.cōnexio subligaris nulli⁹ vēdentis pretorib⁹ vocē.i.cantare cōductus a pretore solitus:est dura.i.satis robusta:ad tenendū firmitudinem lateris ꝛvocis ipsius cātoris:q2 lʒ fibula illius nō dissoluaꝝ ꝑ coitū:raucescit tñ frequēti cantu.vñ subdit organa.i.instrumenta musica q̄ mulier tangit.vt ad ea cantor cōcinat:semꝑ sup.sunt in manib⁹ mulieris:ꝛ sardonices:lapilli illi preciosi:densi.i.dēse positi radiant in tota testudine.i.cithara ex testudine primū inuēta.Alibi vtitur in feminco genere.cōducta paulus agebat Sardonice.sicut Persius.ꝛ natalitia tandē cū sardonice albus.Ideo aūt apponit lapillos cithare:q2 vt pri⁹ dixi q̄sꝙ ea exornat instrumēta:quorū vsu atꝙ operatione oblectaꝝ.vñ virro hō bibax pocula gemis ornabat:eneas bellator optim⁹ vaginā: et hic mulier cantu oblectata:testudinē.i.citharā suaʒ chorde.i.nerui seu fides cithare numeranꝝ.i.ꝑ numerum pulsanꝝ seu disponunꝝ:pectine.i.tali instrumēto:crispo.i.crispante.q2 ex pilis fere cōficiꝝ.sunt qui legant crispe vt sit.crispe chorde.quo.s.pectine:hedymeles suauis ille cantor: dedit aliquando ope

Ascensius.

*Haruspex dicebat̃ q̃ extra pecuniã inspiceret: ex q̃bꝰ futura p̃noscebat ab haruga denoiatꝰ: nã haruga d̃r hostia ab ara in q̃ cõcludit̃ et seruat̃: hara aũt est i qua pecora includũtur.

ram: ipsa.s.mulier: tenet hunc.s.pectinẽ: ⁊ solat̃ se hoc: ⁊ indulget.i.affectuose prebet plectro videlꝫ pecti ni: grato ꝓpterea: ꝙ eo Hedymeles vsus esset: basia.i.lasciua oscula. Quedã sup. mulier de numero La miarũ.i.nobiliũ: ac ꝓ ⁊ alti.i.nobilis ⁊ supbi sanguinis.i.gñis: rogabat.i.interrogabat: ꝯsulebat Janũ ⁊ vestã numina a Romanis culta cũ farre ⁊ vino.i. oblatiõe ex farre ⁊ vino facta: an Pollio Citharedus ille: deberet sperare quercũ capitolinã.i.coronã quercinã ꝓ victoria obtẽta in certamine Joui capitoli no a Domitia. instituto: ⁊ an posset ipe ꝓmittere sibi coronã illã fidibꝰ.i.chordis suis sonoris. Quid faceret talis nobilis mulier plus: viro egrotãte.i.si vir egrotaret.q.d.nihil. ⁊ q̃d ipa faceret plus medicis tristibꝰ erga filiolũ.i.ꝓpter morbũ icurabilẽ filioli.q.d.nihil. Jpsa enĩ stetit añ arã: nec putauit eẽ turpe velare caput.i.velãdo sacrificare ꝓ cithara.i.citharedo. ⁊ protulit verba dictata: a sacrificulo: vt.i.sicut est mos ⁊ palluit.i.pallida effecta est agna aperta ab Haruspice vt agnosceret futura: quia nihil salutis significatiuum illic vidit.

¶ Antiquissime diuũ.li.j.fast. Janus ait. Me chaos antiqui nã suꝫ res prisca vocabãt. ⁊ Macro.li.satu.j.ostẽdit Janũ in Jtalia primũ dijs tẽpla fecisse et ritꝰ instituisse sacrorũ.ideo eũ in sacrificijs prefationẽ meruisse ꝑpetuaꝫ. Jane pr̃.in sacris ianũ geminũ. Janu

Manci.

pr̃eꝫ. Janũ Junoniũ iuocabat. Patrẽ aũt quasi deoꝝ deũ. Plura Macro. li. j.sa. Magna ocia celi. Eiusdem poete

Janus.

verba. Magna scꝫ sunt si respondebit̃ eis. Cice.in li.de.n.d.sic ait. At enĩ minora dij negligũt atq; agellos singulo

Dij quid curent.

Varices.

rũ nec viticulas ꝑsequunt̃. Varicosus plenꝰ varicibꝰ. Varix vena in suris inflexa vel obtorta d̃r. Jnde vari dicũtur obtortis plãtis. Quod Marcellus scribit. legimꝰ aũt pre nimio pondere nasci varices: aut si stantes poplitibꝰ innixi fuerimꝰ varicosos fieri. Pli.li.xj. c.lxvj.scribit. varices in cruribus viro tantũ mulieri raro accidere. Fiet stãdo.s.nimiũ dũ extra cõsulit. Haruspex de hoc latius saty.ij. Ex hac eadẽ saty. inferiꝰ poeta dicet armeniꝰ vel comagenus haruspex pectora pulloꝝ rimatur ⁊ exta catelli. Jnterdũ et pueri. Sꝫ cãtet potius.vagas mulieres hic carpit ⁊ verbosas atq; audaces. aitq; melius esse eas cãtãdas delinquere: ⁊ cãtu gaudere: vt dictuꝫ est. ꝙ nimiũ multa scire. Paludatis ducibus. Paluda

Paludati.

mento indutis seu armatis ⁊ ornatis fest' ei sic paludari armari ornari: oĩa

Paludamentum.

eniꝫ ornamẽta militaria paludamẽta dicũtur. Marcellus autẽ sic. paludamẽtũ est vestis: q̃ nũc Chlamys dicit̃.

¶ Dic mihi nũc queso: dic antiquissime diuum:
Respondes his iane pater: magna ocia celi.
Non est (vt video) nõ est quid agatur apud vos.
Hec de comedis te consulit: illa tragedum
Cõmendare volet: varicosus fiet * haruspex
Sed cantet potius: ꝙ totam peruolet vrbem
Audax: ⁊ cetus possit ꝙ ferre virorum.
Cumq; paludatis ducibus presente marito
Jpsa loqui recta facie: strictisq; mamillis
Hec eadem nouit: quid toto fiat in orbe:
Quid seres: quid thraces agant: secreta nouerce:
Et pueri: quis amet: quis decipiatur adulter
Dicet quis viduam pregnantem fecerit: ⁊ quo
Mense: quibus verbis cõcũbũt queq;: modis quot.
Jnstantem regi armenio parthoq; cometem
Prima videt: famam: rumoresq; illa recentes
Excipit ad portas: quosdam facit isse Niphatem
Jn populos: magnoq; illic cuncta arua teneri
Diluuio: nutare vrbes: subsidere terras
Quocũq; in triuio cuicũq; est obuia narrat.

Seres vt scribit Pli.li.vj.c.xvij.regionẽ inhabitãt q̃ spectat estiuũ oriẽtẽ: ⁊ primi sunt hoim̃ q̃ noscant̃. Lanicio syluarũ nobiles: perfusaꝫ aqua depectẽtes frõdiũ caniciẽ.

Armenia.

Media.

Parthi.

Cometes.

Solinus etiã plura. ⁊ nos plura lib.ij.geor.pueri.i.priuigni. Jnstantẽ: imminentẽ. Armenio. Armenia borealis est regio: Cilicie ⁊ medie iuncta. Armenia ad orientẽ iacet. Media occidentem: vtraq; ad aquilonẽ: plura Strabo lib.xj.partho: parthorũ imperiũ orientis erat. Trogi euo: de quibꝰ lib.xlj.meminit. Nos vero latius lib.iij.Geor. Cometẽ. Pli.li.ij.inq̃t. Cometas greci vocãt: nostri crinitas horrẽtes crine sanguineo: ⁊ comarũ modo in vertice hispidas: fit cãdidus cometes argẽteo crine ita refulgens: vt vix cõtueri liceat. De comete autem Lucanus ait. Et terris mutantem regna cometẽ. ⁊ Suetonius in Nerone sic. Stella crinita: que summis potestatibus exitium protendere vulgo putatur: per cõtinuas noctes oriri ceperat. Pliñ.item inquit. Terrificum magna ex parte sydus esse: atq; non leuiter piatum: vt ciuili motu octauio cõsule. philosophus autem li.j.metaurorum dicit Cometã nõ esse stellam: sed quãdam aeris impressionẽ. Famam rumoresq;. Fama est opinio scd̃m consuetudinem. famosus vo infamis. autor est Marcellus. q̃ñq; tamen in bonam quoq; partẽ legimus. At Fabio quidem autore li.v. fama cõsensus ciuitatis velut publicũ testimoniũ vocat̃. Rumor vo sermo sine vllo certo autore dispersus: cui malignitas initiũ dederit: dederit incrementũ credulitas. Nephatẽ. Nephates mons est in armenia masio monti orientem versus imminens: quod Stra.li.xj.edocet. Est etiã fluuius: vt hic. et in Lucano ibi. Armeniusq; tenens voluentem saxa niphatẽ. Nutare: huc illuc declinare.

Ascensius.

¶ Dic mihi nunc queso. Quia dictum est ꝙ quedam mulieres consulunt de salute adulterorum suorum quasi vero dij talia curent. iucunde alloquitur poeta ianum percunctans eum: an ne aliud agendum habeant dij ꝙ talibꝰ questionibus respondere. Deinde progreditur ad alias petulantias mulierum notandas. ¶ Ordo est. O antiquissime diuum. id est diuorum iane: qui ante saturnum in Jtalia regnabas et principium ac ianua rerum diceris: queso.i.supplex oro (quod addit ne durum esset verbum imperandi dic quo his vtitur) Dic mihi nunc: postꝙ te de talibus cõsulunt mulieres dic inquã

o Jane pater diuuz: respondes tu his.i. hmōi interrogationibus mulierum.q.d.certe si hoc facis magna supple sunt otia celi. Et vt.i. fm ꝙ video.non est inquam quod agatur: vel melius: non est aliquid quod agatur apud vos.s.deos celestes. Nam hec.s.mulier consulit.i. consilium poscit te de comedis.i. de salute aut victoria comedorum.i.actorum comediarum: illa.i. alia volet commendare: id est protectioni tue committere tragedum: id est actorem tragediaruz: & si omnibus aurem prebueris: haruspex id est inspector extorum: haruge: id est victime fiet varicosus.i. varicibus: hoc est neruis contractis ex longa statione plenus. Sed cantet potius sup.matrona ꝙ peruolet: id est dissolute volet: per totam vrbem existens audax: et ꝙ possit.i. valeat: potens sit ferre.i. sustinere cetus.i. conuenticula virorum: ꝙ pro et: ꝙ ipsa possit recta.i.erecta facie cum tamē pudica mulier vultū demissa proferꝰ: vt de Didone dicitur primo Enei. & mamillis strictis.i.cōpressis quibusdā fasciis a parte inferiore: vt ostēdit Plautus meretrices facere vt e sinu exiliant et pateant. vel vt Probus legit: siccis.i. virilibus nihil lactis maternalis habentibus: loqui cū ducibus paludatis.i.paludamentis ornatis: & hoc marito existente presente.i.impresentia: vt sup.iam frequens facit. hec eadē autem que hoc facit nouit quid fiat in toto orbe: quid seres populi illi ad indos: quid thraces populi ad septētrionē vergentes agant. Et nouit secreta nouerce. & pueri.i.quid nouerca cū priuignis secrete egit. & nouit quis amet & quis adulter decipiaꝰ: et dicet.i.dicere poterit: q: scit qui fecerit viduā pregnantē.i.grauidā: & quo mēse: & quibus verbis & quō queꝙ sup.mulieres concūbūt.i.cocunt. Et ipsa vidit prima.i.ante oēs viuētes cometē.i. sydus crinitū (aut vt dicūt caudatū) instātē.i.mortē minantē: aut si ad sydus refers Minans: regi Armenio.i. armeniorū: & partho.i.parthorū. illa excipit.i. ex ore nūtiorū capit ad portas priusꝙ recipianꝰ in vrbez famā & rumores recētes: & facit.i.predicat niphatē fluuiū illū isse.i. fluxisse in quosdā populos & cuncta arua teneri.i.obrui & inundari illic.i.iuxta niphatem: magno diluuio.i.inundatione aquarum: et ipsa narrat in quocunꝙ triuio: et cuicunꝙ est obuia vrbes nutare.i.ex terremotu casum minari et terras subsidere.i.in abyssum abire: hoc est talis scit omnia et facta & infecta. vt Plautus in trinūmo de viris dicit.

*Qui balnea ingrediebanꝰ: ꝙ facilius sudorē elicerēt: anteꝙ lauarēꝰ se exercebāt: nunc grauiora onera manibꝰ ferēdo nūc alteres rotando.

Nec tamen id vitium magis intolerabile: ꝙ ꝙ
Vicinos humiles rapere: et concidere loris
Exorata solet: nam si latratibus alti
Rumpuntur somni: fustes huc ocyus inquit
Afferte: atꝙ illis dominum iubet ante feriri.
Deinde canem: grauis occursu: teterrima vultu
Balnea nocte subit: conchas et castra moueri
Nocte iubet: magno gaudet sudare tumultu
Cum lassata graui ceciderunt brachia *massa:
Callidus et criste digitos impressit aliptes.
Ac summum domi*femur exclamare coegit.
Conuiue miseri interea: somnoꝙ fameꝙ
Vrgentur: tandem illa venit rubicundula totum
Enophorum sitiens: plena quod tenditur vrna
Admotum pedibus: de quo sextarius alter
Ducitur ante cibum rabidam facturus orexim:
Dum redit: et terram luto ferit intestino:
Marmoribus riui properant: aut lata falerno
Peluis olet: nam sic tanꝙ alta in dolia longus
Deciderit serpens bibit: & vomit: ergo maritus
Nauseat: atꝙ oculis bilem substringit opertis.

Humiles: pauperes: viles. Rapere trahere. Cōcidere. percutere. Loris: zonis: flagellis. Exorata ab aliquo orata ne id faceret tm̄ immanior erat. Dūm canis scz. Grauis. s. est. Occursu dum occurrit. Conchas: in quibꝰ lauari solebat. Castra. comites & sarcinulas ac instrumēta pro balneis. Tumultu: strepitu & clamore variarū vocū. Lassata: defatigata. Graui massa.i. plūbea massa: sudaturi eīm i balneis se exercebāt. Vn̄ Seneca epl'a. lvi. hec ait. Ecce vndiꝙ me varius clamor circūsonat: supra ipsum balneū habito: ppone nūc tibi oia gn̄a vocū q̄ in odiū possunt aures adducere quū fortiores exerceꝰ: & manus plūbo graues iactāt: quū aut laborāt aut laborē imitātur: gemitus audio quotiēs retentū spm̄ remiserūt sibilos & acerbissimas respiratōes. Et postea inq̄t audio crepitū illise manꝰ in humeris: q̄ ꝓut plana ꝓuenerit aut cōcaua ita sonū mutat. hoc & plura ille. Aliptes. vnctor. alipho eīm vngo dr̄ Criste. tētigini ipsius vulue. Femur coxe partem superiorē. Exclamare resonare manibus percutiēdo. Mar. lib. vij. de phileni. Vncti verbere vapulat magistri. & Seneca. Audio crepitū illise manus in humeris &c. Enophoruz id vas est vinariū. enos vinuz dicitur phorum portās. Tenditur. impletur. Admotuz pedibus.i. seruis per quod malum vinū significat: quale. s. seruis datur qui etiam pedes appellanꝰ. malū eīm vinū vomere cogit sicut optimū reprimit. Hinc ait Hora. in epo d. Vel qō fluentē nausea coerceat metire nobis cecubū. Et vl's s particula. iiij. pble. scribit ꝙ ea maxime vomitū mouēt q̄ insuauia fastidiosaꝙ sunt. Merū aūt reprimēdi vim obtinet. Sextarius: sexta pars cōgij dicit. nā sex capit cōgius [illegible] vt Priscianus edocuit. Alter.i. duo sextarij. Rabidam orexim.i. rabidū [illegible] appetitū. Orexis eīm appetitus dicitur: ex vomitu aūt appetitus nascit. orego ne appeto significat: orexis appetitas dicit. Pli. autē orexim pro vomitu etiā posuit. lib. eīm. vij. epl'a ad Priscum de fannia egrotanti sic. Hoc discrimine implicita est insidens febris tussis orexis summa macies summa defectio &c. Intestino. intimo: viscerali. Riui. vomitus. s. Dolia. vasa grandia sunt quibus vinū cōditur qō etiā Marcel. edocet. Serpens. pl's. lib. viij. de aīalibus ait. ꝙ serpentes vini incōtinētes sunt: perinde viperas aliqui vino cū fictilibus ad sepes disposito venanꝰ: ebrie eīm capiunꝰ. Nau

Mācinel. Sudātes i balneis.

*Femur totā coxaz appellamꝰ hoc est ptē exteriorē & interiorez vno vocabulo. Apu. li. ix. meta. Nā q̄dā colonꝰ partē venatiōis immanis cerui pinguissimuz femur dn̄o illi suo munere miserat: femia vo tm̄ ptes interiores vn̄ Apu. eodē li. Nā si faciē tuam mediis eiꝰ feminibꝰ emiseris facile pcūcta berꝫ ꝙ grādē tibi demōstret patiētiā. Pli. libro. xxiij. Femia atteri adurique eq̄tatu notuz est.

Aliptes.
Enophor.
Sextariꝰ.
Serpens.
Vipera.

f

seat:vomit bilem:amaritudinem ipsam ⁊ choleram bilis.cũ proprie est humor fellis. Substringit.vomendo enim conatus quidam fit clausis oculis si vomitus asper fuerit.

Ascensius. ¶Nec tamen id vitiũ. Nunc seuitiã ⁊ inclementiã mulierũ taxat. Ordo est. Nec tamen id vitium scz curiositatis et leuitatis:ac dissolutionis: est magis intolerabile:ꝙ ꝙ ipsa exorata .i. postꝙ semel est precibus placata vel exorata a vicinis malis:solet rapere.i.vi arripere:⁊ cõcidere.i.flagellare loris.i.scuticis seu flagellis ex corio factis:vicinos humiles.i.infime conditionis nam si somni alti.i. profundi et cerebrũ qđ altũ est ampliter occupãtes:rũpunt.i.interrũpunt latratib⁹ canũ: ipsa inqt ad lorarios suos.i.seruos qui vincula et virgas custodiũt ⁊ exercent:afferte ocyus.i.valde cito:huc.i.ad me fustes.i.baculos ⁊ virgas magnas.⁊ iubet dñm.i. possessorem canis feriri.vapulare aut cedi illis.i.fustibus et deinde canẽ:⁊ ipsa grauis:id est molesta ⁊ aspera:ac terribilis occursu dum cuiꝙ occurrit ⁊ teterrima.i.toruissima ⁊ immitissima vultu iubet balnea parari sibi nocte.i.tempore nocturno:⁊ iubet conchas.i.vasa ampla in quibus lauetur ⁊ castra.i.sarcinulas per modum eoꝝ qui in castris sunt mouere: quasi ad nouam obsidionem pergat.ita morosa ⁊ pomposa cum tot instrumentis balneum intrat. ⁊ hoc iterum nocte vt molestum sit ministris : et ipsa gaudet sudare magno tumultu dum multos videt afflictos in obsequio suo. Cum.i.postꝙ brachia eius lassata graui massa.s. plumbea qua exercebantur in balneis: ceciderunt.i.inclinata sunt:⁊ alpites.i.victor callidus.i.ex industria errans:⁊ sciens quomodo ipsi cõplaceat:impressit criste.i.summitati vulue erecte digitos suos: ⁊ coegit summũ femur.i. summã partem femoris.i.inguen.dñe exclamare.i.crepitum facere:dum manus eius vncta per membra lubrica agiliter rotatur ⁊ ducitur. Conuiue miseri qui inuitati sunt ad conuiuium vel ab ipsa vel a dño:vrgentur.i.affliguntur interea:dum ipsa sic in balneis lauatur:somno ⁊ fame: illa autem venit tandem.i. post expectationem rubicũdula.i.subrubens ex calore ⁊ sitiens totum enophorũ.i.vas vinarium quo vinum affertur vt inde in pocula diffundatur:quod nimirũ pro tot conuiuis capacissimũ erat: quod vas tenditur.i.distenditur:impletur vrna plena:admotuz.i.aduolutũ.pedibus.i.pueris seu seruis: per quod inquit Mancinellus: malum vinuz vomitum excitans significat. Sed de hoc in fine huius lectionis disputabo:non enĩ contrariũ illi quod dictum est ꝙ.s.sitiret illud enophoruz:quia hoc solum dicit pro mensura exprimenda:nõ ꝙ ipsa vinum ex illo enophoro biberet nisi vt vomat:sed qꝛ maior est mensura vini seruorum ⁊ familiarium ꝙ dñi ⁊ dñe. Vomitura autem de illo vase afferri sibi iussit. vnde sequitur de quo.s.enophoro ducitur.i.extractus ad dñam fertur alter.i.secũdus sextarius hoc est duo sextarij qui tertiam partem congij vnius efficiunt:ducitur inquã facturus.i.vt faciat orexim rabidaz.i.appetitum vehementem ex vomitu procreatum:vel vomituz ipsum dum.i.quando ipsa redit ex balneis ⁊ ferit.i.vehementer opplet luto.i.oleto seu stercore:intestino .i.ex intestinis profluente:terram.i.dum ore ⁊ podice egerit:⁊ riui micture ⁊ vomitus properant.i.properanter currunt:marmoribus.i.per parietes domus marmoree:aut lata peluis in quã recipiunt ministri vomitum ⁊ vrinã eius:olet.i.putet falerno sup.vino.quo deonerari voluit:vt nouum reciperet. Nam ipsa bibit et vomit sic.i. eodem modo tanꝙ.i.ac si longus serpens deciderit in dolia .i. sic dum vult euomit vt euomeret si audiret postꝙ biberit serpẽtẽ delapsuz ⁊ submersuz eẽ in illud doliũ vñ ipsa bibit:ergo maritus vidẽs ipsaz sic vomentẽ nauseat.i.nausea afficit ⁊ substringit.i.clam ꝯstringit ne ipsa ꝑcipiat bilẽ.i. humorẽ amarũ fellis quo idignatiõe cõcitat.⁊ hoc oculis optis.i.occlusis. dixi Mãcinellũ ⁊ quẽ fere sequit calderinũ velle:ꝙ malũ ⁊ seruorũ vinũ significet de quo quid sentiã paucis explicabo:qꝛ dixi ꝙ lata peluis olet falerno:nõ videret absurdũ si illđ enophorũ admotũ pedib⁹.i. a pueris vel aduolutũ pedib⁹ nõ allatũ manibus pre magnitudine sit repletũ falerno:optimo quidẽ vino qđ nimirũ orexim.i.appetituz excitat. Nec obstat ꝙ dicit eam vomere:qꝛ acre vinum a calida muliere sumptũ facile vomituz generat:tu legito vt voles.

Mãcinel. ¶Ignoscit:miseretur:parcit. Periture.digressu vcz Enee. Priscia. ꝓo inqt.

Dido. Qua regnãs felix Dido ꝑ secula viuit. Atꝙ pudicitiaz nõ ꝑdit carmine ficto.

Maro. Cõmittit.cõparat. Maronez. Maro dict⁹ est Vergili⁹ a Marone patre. Priscia.enĩ lib.xvij.docet Vergiliũ Maronis filiũ fuisse.

Trutina. Trutina: statera d;. Vitruuius li.xj. Id aũt ex trutinis q̃ sta tere dicunt licet cõsiderare. Vñ et trutinari deducit. Persius. Atꝙ exporrecto trutinant verba labello. Nec scz loquat. Tot.quot v̾ba sunt.era. Enea vasa. Laborãti:eclipsim patiẽti ꝑpter cãtus. vt thessali putabãt. Tibull⁹ elegia octaua. Cãtus ⁊ e curru lunã deducere tẽtat: ⁊ faceret si nõ era repulsa sonẽt. Finẽ:modũ:mẽsurã:terminũ. Imponit finẽ sapiens. Snĩa hec generalis est ꝙ sapiẽtissim⁹ quisꝙ imponit moduz etiã rebus honestis:nõ soluꝫ turpib⁹. Docta nimis:vt viri sunt. Debet sicuti oratores. Crure ten⁹ medio. Fab.li.xj. de cultu oratoris sic ait. Cui lati claui ius nõ erit ita cingat:vt tunice priori bus oris infra genua paulũ posteriori bus ad medios poplites vsꝙ perueniãt. Nã infra mulierũ est:supra centurionũ. Et paulo inferius ait. Ipsam togã rotundã esse ⁊ apte cesam velim:pars ei⁹ prior medijs crurib⁹ optime terminat. posterior

*Cõmittere idẽ est ꝙ cõparare est: ⁊ q̃si in cõtẽtionẽ adducere. Propertius. Et sua quũ antiq̃ committit scripta puelle.

Oratoris tunica.

¶Illa tamen grauior:que cum discumbere cepit
Laudat Vergilium:periture ignoscit Elisse.
Committit * vates:et comparat inde Maronem:
Atꝙ alia parte in trutina suspendit Homerum.
Cedunt grammatici:vincuntur rhectores:omnis
Turba tacet:nec causidicus:nec preco loquatur:
Altera:nec mulier:verborum tanta cadit vis:
Tot pariter pelues:et tintinnabula dicas
Pulsari:iam nemo tubas atꝙ era fatiget:
Vna laboranti poterit succurrere Lune.
Imponit finam sapiens et rebus honestis.
Nam si docta nimis cupit et facunda videri:
Crure tenus medio tunicas succingere debet:
Cedere Syluano porcum:quadrante lauari.

adem portion caltius ꝙ cinctura. Syluano. is deus erat aruorum & pecoris. hinc Vergil. lib. viij. ait. Syluano fama est veteres sacrasse pelasgos. Aruorũ pecorisq; deo lucũq; diẽq;. Que primi fines aliqñ abuere latinos. Syluano aũt porcuz. Mares mactabant: vt etiã hic locus indicat. Quadrãte lauari. ares eñi loturi quadrantẽ soluebant. Hora. in Saty. iij. Dum tu quadrante lauatum rex ibis.

Illa tamen grauior que cum discumbere cepit &c. Taxat alias petulãtias et molestias mulieruz que vi sapientissime vise sole loqui volunt. & de summis rebus in cõuiuijs iudicare. Ordo est. tamen id est am etsi multũ grauis. i. molesta sit mulier imperiosa & immũda ita euomãs vt iam dictũ est: tñ illa est rauior. i. molestior ꝙ cum cepit discũbere. i. ad mensam sedere vt comedat: laudabit Vergiliũ ꝙ bene rip serit: & ignoscit. i. cõdolet vel veniã dat elisse ꝙ & dido appellat. perituræ. i. cuz imprudenter amans erierit. cũ quelibet mulier talis viri q̃lis eneas introducit: amore capi posset: cõmittit. i. simul in tru nam mittit. hoc est cõparat vates. i. poetas latinos cum grecis: & suspẽdit inde. i. ab vna parte in vna ance maronem. i. Vergiliũ Maronis filiũ quẽ a Vergilijs potius Vergiliũ ꝙ a virga Vergiliũ appel atum docet Angelus politianus. Atq; suspendit alia parte. i. pro alia parte Homerũ in trutina. i. state a seu bilance. Vergilius aũt doctissim⁹ est poetarũ apud latinos. & Homerus apud grecos. Grãmati quorũ officiũ est de poetis iudicare: & oẽs explanare vt docet Diomedes: cedunt ipsi mulieri: & rheto es qui artem dicendi docent vincunt ab ea: ois turba. i. totũ cõuiuiũ tacet dum ipsa. s. loquit: nec cau dicus nec preco loquat: cum vterq; loquendo viuat. nec altera mulier. tanta vis. i. tanta vehementia erborũ illius vnius mulieris: cadit. i. decidit ex ore vt tu dicas. i. quilibet qui ad sit dicat: tot pelues & ot tintinabula pulsari pariter: vt sup. nulla vox audiat: & ideo nemo fatiget. i. fatigare frustra debet iã uz. s. talis loquit. tubas atq; era. i. pelues ereas & tintinabula. i. cymbala erea. q: vna. i. sola mulier po erit. i. satis sit tinnitu vocis sue succurrere lune laboranti p incantationem. credebant eñi gentiles ꝙ er incantationem luna posset e celo deduci. aut in eclipsim trahi. vnde est illud Vergilij in buccolicis. armina vel celo possunt deducere lunam. Remediũ aũt credebant cõcrepitum peluiũ & tintinabulo : sicut & nos cãpanarũ sacratarum sonitu contra aduersam tempestatẽ vtimur. vnde tibullus. Can is & e curru lunam deducere tentat. Et faceret si nõ era repulsa sonent. Ipsa preterea sapiens. i. more orum profitens sapientiam: imponit rebus &. i. etiã honestis finem. i. ostendit & docet inter bona ho esta quod sit summũ: quasi reiecto bono voluptatis & fortune de bono honesto de quo stoici ceteriq; pientissimi habiti disputant: tantũmodo discutiat. nã si ipsa cupit videri nimis docta & facunda ipsa ebet succingere ten⁹ medio crure. i. vsq; ad mediũ crus tunicas more. s. oratorũ: hoc est dz etiã habitu ostendere. & cedere syluano deo porcũ more virorũ: cũ mulieres cereri sacrificaret. et lauari quadrãte ore phorum. vt ostẽdit Hora. de stoico dicẽs Saty. iij. Dũ tu quadrãte lauatũ rex ibis.

Non habeat matrona tibiq; iuncta recumbit
Dicendi genus: aut curtum sermone rotato
Torqueat enthymema: nec hystorias sciat omnes:
Sed quedam ex libris et non intelligat: odi
Hanc ego que repetit: voluitq; Palemonis artem
Seruata semper lege: et ratione loquendi.
Ignotosq; mihi tenet * antiquaria versus:
Nec curanda viris opice castigat amice
Verba: solecismum liceat fecisse marito.
Nil non permittit mulier sibi: turpe putat nil
Cum virides gemmas collo circundedit: et cum
Auribus extensis magnos commisit elenchos.
Intolerabilibus nihil est ꝙ femina diues.

Dicẽdi gen⁹. i. rhetoricen. est enim Rhetorice bene dicẽdi scientia: aut rhe torice est inueniendi & recte disponen di & eloquẽdi cuz firma memoria & di gnitate actionis scientia. Que omnia Fabius li. v. edocet. Enthymema. vt Cicero i topicis edocet. ꝙuis ois sen tẽtia Enthymema dicatur. proprie ta mẽ dicitur sentẽtia acutissima que ex cõtrarijs conficitur. eius generis est. id quod scis prodest nihil: id quod ne scis obest. & Fabi⁹ scribit li. v. ꝙ enthy mema alij rhetoricũ syllogismum: alij imperfectum syllogismuz vocauerũt: quia nec distinctis: nec totidẽ parti bus cõcluderetur: habet enim ratio nem & propositionem: non habet con clusionez. ita est ille imperfectus syllo gismus. Ut quẽ iure quẽ loco quẽ tẽ pore nõ est ausus: hũc iniuria iniquo loco alieno tẽpore cũ periculo capitis nõ dubitauit occidere. Idẽ quoq; Fa bius li. viij. ait. Enthymema quoq; est qd omnes mẽte cõcipimus. proprie tñ icitur que sententia est ex contrarijs propterea ꝙ eminere inter ceteras videtur. vt Homerus poeta. rbs Roma. enthymeome autem animaduerto. considero. cogito: reminisco: significat. enthymema ogitatio interpretatur. Curuũ vel curtuz dixit. curuum quia in se recurrit. curtũ vero. q: perfectus est llogismus. Rotato. volubili veloci. Palemonis artem: palemon grammaticus fuit etate Quintilia i. quod libro primo Fabius ipse meminit. Eusebius etiam Claudio regnante ait. Palemon vincenti us insignis grãmaticus Rome habetur qui quõdam interrogatus quid inter stillam et guttã inter fset. Gutta inquit stat: & stilla cadit. M. Antonius liberalis latinus rhetor grauissimas inimicitias cũ alemone exercuit. Preterea Suetonius in libello de grammaticis ait. ꝙ Q. Rhennius palemon vin entinus militaris verna dum herilem filium comitaretur in scolam literas dedicit. Postea manu nissus docuit Rome: & principalem locum inter grãmaticos tenuit. ꝙꝙ infamis omnibus vitijs: sed apiebat homines tum memoria rerum: tum facilitate sermonis: necnon etiaz poema faciebat ex tẽ ore. scripsit vero ex varijs: nec vulgaribus metris. Arrogantia fuit tanta: vt. M. Varronem porcum ppellaret: secum & natas & morituras literas iactaret. nomen suum in buccolicis non temere positũ: ed presagiente Vergilio fore quandoq; omnium poetarum ac poematum palemonem iudicem. glo iabatur etiam latrones quondam sibi propter nominis celebritatem pepercisse. luxurie ita indul

Ascensius.

Manci. Rhetorice.

Enthymema.

* Quixba ab viu re mota & pe ne exaucto rata scrutã tur: qñ in de erudi tiõis famã aucupãtes antiquarij appellant.

Palemon. Gutta. Stilla.

fit: vt sepius in die lauaretur: hec ex Suetonio. antiquaria. antiquarum rerum inuestigatrix. Opice. i. barbare ꝛ inepte loquentis. de opicis autem plene dictum est Saty. iij. Et diuina opici rodebant carmina mures. Solecismum vitiosam verborum compositionem: vt inter nobis pro inter nos. Diom. scribit ꝙ solecismus est inconueniens Romano sermoni iunctura verborum cõtra regulam artis grammatice posita. ꝛ Gellius lib. v. cap. xx. scribit ꝙ solecismus a vetustioribus latinis stribiligo dicebatur: a versura videlicet ꝛ prauitate tortuose orationis: tanꝗ sterobiligo quedã. Asinius capito solecismus est inquit: impar et inconueniens compositura partium orationis. Fabius quoqꝫ libro primo multa de solecismo scribit: et nos in carmine figurarum. Liceat marito: id est saltem marito parceret si vitiose loqueretur. Virides gemmas. smaragdos intelligit. Plinius enim libro. xxxvij. scribit ꝙ nullius coloris aspectus iucundior est. nam herbas quoqꝫ virentes frondesqꝫ despectamus. smaragdos vero tanto libentius: quoniam nihil omnino viridius comparatum illis viret. preterea soli gemmarum contutu oculos implent: nec satiant quin et ab intentione alia obscurata aspectu smaragdi recreatur. aciesqꝫ scalpentibus gemmas non alia gratior oculorum refectio est. Elenchos. Plinius libro nono de vnionibus scribit ꝙ procerioribus sua gratia est. elenchos appellant fastigiata longitudine. hos digitis suspendere et binos ac ternos auribus feminarum gloria est. Intolerabilius ꝛc. etiam libro octauo ad priscum ait. Vxorem quare locupletem ducere nolim. Queritis: vxori nubere nolo mee. Diximus et plura superius ibi scilicet: impe\[r\]at ergo viro.

Solecism⁹. Stribiligo. Smaragdus. Elenchi. Vxor diues.

Ascensius. ¶ Non habeat ꝛc. Prosequitur inceptũ. Ordo est. Matrona q̃ recũbit. i. sedet iũcta tibi per coniugium seu matrimoniũ. non habeat genus dicendi: id est non sit perita artis dicendi ita vt sciat in vno genere sermonis versari: aut non sup. torqueat. i. violenter exprimat ore rotato. i. circumuoluto et concussa lingua: qua quib⁹ pathos seu affectio exprimẽda est vti solent enthymema curtũ. i. succinctum in quo deest altera ꝓpositionũ vt fiat syllogism⁹ perfectus: fit autẽ potissimũ ex pugnãtibus inter se sententiis ꝛ fere per interrogationẽ. quale est illud Antoniũ priuatũ ferre nõ potuistis: hunc imperatorem feretis nec cõiunx tua sciat oẽs historias: sed sciat quedã ad historiã pertinẽtia ne oĩno e linguis et ignara rerũ sit ex libris. alij exponũt ex. i. extra libros hoc est sine libris. Alij ex libris quos legere permittitur. sed nõ intelligere ad vnguẽ. vñ sequit. ꝛ nõ intelligat. Odi. i. odio ꝓsequor: hãc. i. eãqꝫ repetit et voluit artẽ palemonis illius grãmatici peritissimi: sed arrogantissimi: ꝛ hoc lege loquẽdi ꝛ ratione loquendi. i. arte grẽmatica seruata. i. obseruata semper ab ea. qꝫ ꝓ et: q̃ sup. existens antiquaria. i. antiquitatis amatrix tenet v̓sus ex antiquis aut annalib⁹ ignaros mihi. qui mei tp̄is v̓bis vtor. Nec ꝑ ꝛ nõ: ꝛ q̃ castigat amice. i. alteri matrone familiari ꝛ amice opice. i. barbare adhuc inepte: v̓ba q̃dã min⁹ culta nõ curanda. i. nõ aĩaduertẽda viris: q: mulieres multis in locis etiã apd̃ barbaros exquisitiores: morosiores: cultiores sunt in sermone ꝙ viri. liceat ipso permittente ꝛ nõ curante viro facere solecismum. i. ineptũ ꝛ semibarbarum sermonẽ. hoc aũt nõ dicit poeta quasi precetur vt saltem parcat marito si vitiose loquatur. sed q: contẽnit sermonẽ viri. Mulier cũ. i. postꝙ circundedit collo suo virides gemmas: id est smaragdos: ꝛ cum. i. postꝙ commisit auribus. i. auriculis suis extensis. i. late patẽtibus magnos elenchos. i. oblongas vniones: nil non permittit sibi. i. omnia permittit sibi et putat nil supple esse turpe sibi. vnde nihil est intolerabilius ꝙ femina diues: opibus scilicet confisa suis.

✱ Appellatiõe offe intelligim⁹: frusta panis: carnis casei: ꝛ huiusmodi rerũ: vñ dicim⁹ offã porcinã. i. frustũ carnis porcie vñ Iu. Saty. ij. Et patrue siles effunderet offas. Itẽ Pl. inquit amigdalas ꝯfusas ꝛ in offam redactas.

¶ Interea feda aspectu: ridendaqꝫ multo
Pane tumet facies: aut pinguia popeana
Spirat hinc miseri viscantur labra mariti.
Ad mechum veniet lota cute: quando videri
Vult formosa domi: mechis foliata parantur
His emitur quicquid graciles huc mittitis indi.
Tandem aperit vultum: et tectoria prima reponit.
Incipit agnosci: atqꝫ illo lacte fouetur:
Propter quod secum comites educit asellas:
Exul hyperboreum si dimittatur ad arem.
Sed que mutatis inducitur: atqꝫ fouetur
Tot medicaminibus: cocteqꝫ siliginis ✱ offas
Accipit: et madide: facies dicetur an hulcus?

¶ Interea. dũ. s. oĩa sibi femina ꝑmittit. Est autẽ ordo. Interea facies feda aspectu ꝛ ridẽda tumet mlto pane. Feda. turpis. Aspectu. dũ aspicitur. Poppeana. a poppea vxore Neronis dicta. Pli. li. xj. de lacte loq̃ns scribit ꝙ asine ꝑgnãtes cõtinuo lactescũt quarũ lac ꝯferre aliq̃d a candori i mulierũ cute existimat. poppea certe domitij Neronis ꝯiunx q̃ngentas ꝑ loca oĩa secũ fetas trahẽs balnearũ etiam solio totũ corpus illo lacte macerabat: extẽdi ꝙ cutẽ credẽs. Qñ videri vult formosa domi. i. apd̃ maritũ. placet em̃ vt interrogatiue scd̃m domitiũ legat. sic em̃ cõueniet supiori sñie. Nã dixerat faciẽ tumere multo pane aut spirare poppeana. hinc miseri viscãtur labra mariti. Sꝫ mecho lauabatur parabãturqꝫ foliata vnguẽta q̃dẽ ꝑciosissima: facies aũt pane tumebat asine lacte perfuso vt cutis tm̃ candore ꝛ extensionẽ acciperet. postea em̃ alio phuco ornabat. Qñ videri vult formosa domi. Hinc tibullus ait. Tu ne putas illã ꝓ te disponere crines. Nõ tibi sed cuidã cupiet formosa videri. Itaqꝫ vt diximus exponẽdũ est. aliter em̃ nullo pacto sensus ꝓcedet si recte aduertes o lector. Foliata. Pli. li. xiij. de vnguẽtis ita ait. Nardinũ siue foliatũ cõstat omphacio balanio iũco costo nardo amomo. myrrha balsamo. Graciles indi. i. tenues macri solis vꝫ estu. nã humor pinguedinis cã maxima est. Hinc Arist. viij. particula suorũ ꝓblematũ petens. Cur maris aĩalia maiora vegetioraqꝫ sint ꝙ terre? An inquit ꝙ vis solis consumendo que terrã ambiũt copiam detrahit nutrimenti: ꝙobrem q̃ abdita vitã agunt vegetiora sunt. his igitur oĩbus incõmodis cum genus maritimũ sit immune: merito cũ adulescere pôt corpore ampliori ꝛ vegetiori. Graciles huc mittitis indi. scribit Dionysi⁹ ꝙ in plerisqꝫ indie locis aurũ eruitur. quodqꝫ multi ex eis inde questũ aucupãtur: alij telas lineas cõtexunt: alij lectos elephantum

Poppea Neronis. Foliatum vnguẽtuꝫ. Marisani malia. Indie opes.

dentes abradunt. Alij per fluminū decursus incedētes perquirūt. Berillos adamantes iaspides ametisthos. Tectoria. vnguenta ipsa. nā dixit pane tumet facies. Incipit agnosci. remoto enī phuco propria facies apparet. Hyperboreū axē. habitāt hiperborei super aquilonis flatum. dicti ꝙ humane vite modum excedant viuendo vltra centesimū annū. vt scribit festus. Solinus etiā scribit hiperboreos incolere vltra aquilonem. apud quos mundi cardines esse credunt. Domus sunt nemora vel luci. in diem victū arbores subministrant. discordiā nesciunt. egritudine nō inquietātur. ad innocentiā oibus equale votū. Si dimittatur exul. Sensus est. ꝙ ducit asinas lactis causa ac si exulandū esset ei apud hyperboreos. vbi hoim caro ingēti frigore finditur exuriturqꝫ. Mutatis. i. varijs. Offas. partes frustra. Madide. lacte. s. asinino. Siliginis. de siligine latius vide Saty. v. ibi. s. Sed tener ⁊ niueus mollique siligine factus seruatur dn̄o. Facies dicetur an hulcus. hoc ait propter vnguenti tumorē. Hinc superius inquit ridendaqꝫ multo pane tumet facies. Facies. ponitur hic facies pro ore ⁊ genis ⁊ oculis. qđ greci prosopon: id est personā dicunt. Cum facies proprie sit forma omnis et modus: et factura quedam corporis totius. et a faciendo dicta: vt ab aspectu species. et a fingendo figura. hec ex Gellio libro. xiij. capi. xxviij. Hulcus. hulcus traxit aspirationem ab greco. illi enim helkos dicunt. helkao vero hulcero helko traho. Est autem hulcus recta et clausa malignitas. Vulnus vero hiatus patens. Mar. est autor.

Hyperborei.

Facies.

Species.

Figura.

¶ Interea feda ⁊c. Recitat alia in muliere potissimū diuite intolerabilia: ꝙ scꝫ fuco vt sandice ⁊ cerusa: aut lacte asinino: ⁊ stercore canino faciē illiniens: labra mariti conglutinat ac viscat: mechis aut adulteris lota ⁊ vncta occurrat. Ordo est. Interea dum sic mulier diues oia sibi permittit ⁊ licere putat: facies eius feda aspectu. i. ad aspiciendū: quoqꝫ pro ⁊ ridenda. i. irridenda tumet multo pane intincto. s. lacti asinino: quo cutis firma ⁊ nitida efficitur: ⁊ spirat pinguia poppeana. i. emittit odorē pinguiū vnguētorū que Poppea Neronis vxor inuenit. ⁊ labra miseri mariti viscātur. i. cōglutinant: hinc. i. ab his vnguētis. Ipsa aūt veniet ad mechū. i. adulterū: cute existente lota. i. nitida ⁊ tersa a fuco mundata. Quando vult videri formosa domi: interrogatiue positū est. q. d. nunqꝫ: sed foliata. i. cōfectiones vnguentorū parantur mechis. i. dum ire vult ad mechos vtitur foliatis. Et quicquid vos indi graciles. i. macilenti mittitis huc. i. ad nos: videlicet Romā emitur a muliere: his. s. mechis vel vt mechis illis ornata ⁊ vncta cōplaceat: velut donet: qđ minus placet: q: sensus est domi omnino negligit cultū ⁊ mundiciā. emit tamen ornamenta quecunqꝫ ab Indis aduehunt vt ornetur exitura ad mechum. Tandē. i. postqꝫ diu fucata incessit ⁊ fucū mutare vult: aut dum vetula efficit: ipsa aperit. i. retegit vultū. i. faciem: et reponit aufert prima tectoria. i. cooperimenta. sunt aūt tectoria proprie incrustationes quibus muri ⁊ parietes ruinosi obteguntur vt nouam faciem habeant: ⁊ ita est iocunda metaphora: q: sicut murus ruinosus ex vetustate si tectoria auferātur caducus ⁊ fissuris plenus apparet: ita facies vetule ablato phuco rugosa ⁊ tetra: atqꝫ pro et: ideo ipsa fouetur eo lacte scilicet asinarum: propter quod scilicet lac habendū ducens ipsa educit secum asellas comites: sicut Poppea facere solebat: si ipsa exul: id est extra solum patrium iens dimittatur ad axem hyperboreum: id est ad polum septentrionalem: id est licet eundū sit ad extremas oras mundi. Sed ea species supple oris que inducitur: id est farcitur et superducitur atqꝫ fouetur tot mutatis. id est varijs ac diuersis medicaminibus: vel totiens appositis: sicut emplastra vlceribus mutari solent: et que accepit offas. id est madida frusta: siliginis cocte ⁊ madide vt ruge recīantur: dicetur facies an hulcus: quasi dicat videtur ꝙ potius hulcus.

Ascensius.

Mancinel.

¶ Est operepreciū penitus cognoscere toto
Quid faciant: agitentqꝫ die: si nocte maritus
Auersus iacuit: perijt libraria: ponunt
Cosmete tunicas: tarde venisse Liburnus
Dicitur: et penas alieni pendere somni
Cogitur: hic frangit ferulas: rubet ille flagellis:
Hic scutica: sunt que tortoribus * annua prestent.
Verberat: atqꝫ obiter faciem linit: audit amicas.
Aut latum picte vestis considerat aurum:
Et cedens longi relegit transacta diurni:
Et cedit: donec lassis cedentibus: exi
Intonat horrendum iam cognitione peracta
Prefectura domo sicula non mitior aula.
Nam si constituit: solitoqꝫ decentius optat
Ornari: et properat: iamqꝫ expectatur in hortis.
Aut apud isiace potius sacraria lene.
Componit crinem laceratis ipsa capillis

¶ Operepretium. laboris pretiū et cōmoduꝫ atqꝫ vtile. Libraria. serua. ablibrando penso. Ponūt. exeunt. Cosmete. cosmeo orno. hic cosmos: cosmoy ornamentū. quē ⁊ latini mundum vocāt. Et mūdus: id est orbis. Cosmete igitur ornatrices dicūtur. erāt enī ancille curantes ornatū domine. Liburnus. minister vel aliquo missus. sumptū est nomē abliburnia. Alieni somni. i. mariti: q̄ dormiēdo auersus fuerat. Pēdere penas. i. pati penas. pendere penas proprie đr vt Festus ait q̄ ob delictū pecuniā soluit: q: penso ere vtebant. Hic. alius seruus. Ferulas. ferulis a preceptorib⁹ discipuli vapulabāt. de quibus latius Saty. j. Et nos ergo manū ferule subduxim⁹. Ille ali⁹ flagellis. i. virgis. Nā flagella dicūtur summe arborū partes: ab eo ꝙ ventorū crebros flatus sustineāt. Verg. li. ij. Geor. Neue flagella summa pete. Scutica. zona aliqua. Tortoribus: cruciatoribus q̄storibusqꝫ. Annua. stipendia scꝫ. prestēt soluāt. Obiter: interea. Linit. inūgit: colorat amicas. amicarū iudiciū. Picte vestis: aurū. Pli. li. viij. de generibus lanarū ⁊ vestium scri. pictas vestes iam apud Homerū fuisse. Unde triūphales nate: acu facere idei phryges inuenerūt. Aurū intexere in eadem Asia inuenit Attalus rex. vnde

* Annua absolute salaria appellam⁹: si ue alimenta vni⁹ anni. vn̄ Tranquillus in Tyberio. Sꝫ ⁊ peculio ꝯcesso a prē p̄bitis qꝫ annuis fraudauit per speciē publici iuris. Idē in opuscl'o de claris grāmaticis et rhetorib⁹ loq̄ns đ palemone vicētio. Quā ꝙ ex scho la q̄dringē ta annua caperet.

Pēdere penas.

Flagella.

Vestes.

Nuda humeros Psecas infelix: nudisq; mamillis
Altior hic quare cicinnus: taurea punit
Continuo flexi crimen facinusq; capilli:
Quid Psecas admisit? quenam est hic culpa puelle
Si tibi displicuit nasus tuus? altera leuum
Extendit: petitq; comas: et voluit in orbem.
Est in consilio matrona admotaq; lanis
Emerita * que cessat acu: sententia prima
Huius erit: post hanc etate: atq; arte minores
Censebunt: tanq̄ fame discrimen agatur:
Aut anime: tanti est querendi cura decoris:
Tot premit ordinibus: tot adhuc cōpagibus altum
Edificat caput: Andromachen a fronte videbis:
Post minor est: aliam credas: cedo si breue parui
Sortita est lateris spacium: breuiorq; videtur
Uirgine pygmea nullis adiuta cothurnis:
Et leuis erecta consurgit ad oscula planta.

Emeriti illi dn̄r q̄ functi sunt mūere suo ⁊ vacatiōez hn̄t. Tranq̄l. in Caligula. Ceterorꝫ icrepita cupiditate cōmoda emerite militie ad sexcentorū miliū summam rescidit. Papini⁹ i siluis. Cesar ab emerito iubeat discedere bello.

nomē attalicis. Colores diuersos picture intexere babilō maxime celebrauit ⁊ nomen imposuit. Cedens: verberās. Relegit. requirit retractat. Trāsacta. preterita. In antiquo textu legit̄. Trāsuersa. sicq; expones delicta. Diurni. tēporis scilicet. Cedit: cedere facit. Cedētibus: percussoribus. Cognitione peracta: finita cognitiōe preteritorum. Non minor supple est. Profectura domo sic est i antiquo textu: ⁊ ita legendū: non autem prefectura domus nā sentētia inferius non hereret: que est apertissima. Qui autez dixit in metro esse barbarismuz: non rite quidē. Nam ⁊ Propertius lib. ij. ait. Hec quoꝙ profecto ludebat Jasone Uar. sicula aula: duo de quadraginta annos tyrānus syracusanoruz fuit supior. Dionysius: cū quinq; ⁊ viginti natus annos dn̄atū occupasset. De quo Cice. li. vlti. tusc. plura etiā meminit. Et Pli. li. vij. scribit ꝙ post Theseū tyrannus prim⁹ fuit. Phaleris. Agrigenti. de quo legito etiaz Nasonē. ix. elegia tertij libri de tristibus. *Dionysius* Duo aūt Dionysij tyrāni fuerūt: pater .s. ⁊ filius. De filio Justinus lib. xxj. scribit ꝙ extincto in cilitia Dionysio patre insidijs suorū in loco eius milites maximū natu ex filijs ei⁹ Dionysiū suffecere: maturā eius etatē secuti. Is autem non cognatos tantū fratrum sed ⁊ ipsos fratres interfecit: tyrānidē in suos plusq̄ in exteros auspicatus. Deinde nec vti pater carcere nexis: sed cedibus ciuitatē repleuit pulsus tandē a ciuib⁹ in Italiā ad locros cōfugit. Inde etiā pulsus ob eius seuitiā Corinthū se cōtulit: vbi pueros literas docuit. nā ludi magister effect⁹ est. Isiace lene. De hac vide Josephū lib. xviij. c. x. Ouid. etiā lib. j. de arte inquit. Nec fuge niliace (seu lenigere) mēphitica sacra iuuence. Multas io facit qd̄ fuit ipsa ioui. *Isidis tēplum.* Erat autez Rome Isidis tēplū iuxta campū Martiū. Juuenalis paulo infra. A meroe portabit aquas: vt spergat in edē Isidis. antiquo que proxima surgit ouili. i. cāpo Martio: vbi locus erat qui ouile appellabatur. Lucanus de Sylla lib. ij. Et misere maculauit ouilia Rome. Crinem. dn̄e. s. Phecas. sic est in antiquis codicibus. Est autem ancille nomen. aliqui psecas legunt. nil tamen referret. Nudisq; mamillis: dixit eniz ponunt Cosme tunicas. Altior hic quare cincinnus. Uerba sunt dn̄e ad ancillā. Cincinnus: capillus crispus ⁊ dependens Martia. quoq; lib. ij. in lalagen ait. Unus de toto peccauerat orbe comarū. anulus incerta nō bene fixus acu. Hoc facin⁹ lalage speculo qd̄ viderat vlta est. Et cecidit sectis icta flegusa comis. Taurea: scutica taurino corio. Uerba sunt poete. Flexi: curuati ⁊ male dispositi. Altera. s. Leuū: crinē videlicet. Pectiq; comas ⁊ voluit in orbē. *Capilli mulierum* Apuleius lib. ij. meta. de crinibus mulierū sic ait. Licet inquam Uenus ipsa fuerit: licet omni gratiarum choro stipata: et tota cupidinum populo comitata: ⁊ Balteo suo cincta cymnama fragrans: et balsama rorans: calua processerit: placere non poterit nec vulcano suo. Item tanta deniq; est capillamenti dignitas: vt quāuis auro veste gemmis omniq; cetero mundo exornata mulier incedat: tamen nisi capillum distinxerit ornata non possit videri. In orbem: in anuli formā muliebres capillos reuoluebat. Et in consilio. Ordo est. Matrona que cessat emerita acu: et admota sup. est lanis. Et in consilio. Emerita acu: vacationē habēre. Cessat fuere. s. q: anus. Admota lanis. Mulieres enim post acum lanificium exercebant. Discrimen periculū iudiciū vite. Tanti est: tanti existimatur. Decoris. ornatus. Cōpagibus. coniunctionibus. Andromachen. dares phrygius scribit Andromachen Hectoris vxorē fuisse oculis claris: candidā modestā: longam: formosaz: sapientē: pudicam. Ouidius etiaz libro. iij. de arte inquit. Parua vehatur equo: ꝙ erat longissima nunq̄ Thebais hectoreo iuncta resedit equo. Cedo. dic. Ait autem quidam alter Juuenalis. Illam caput edificare ⁊c. quia natura parua est. Pygmea. *Pygmei.* Pygmei montana indie tenēt: teste Plinio libro. vij. salubri celo. semper vernante. Et autore Gellio libro. ix. qui longissimi sunt non excedunt duos pedes ⁊ quadrātem. latius tamen dixemus Satyra. xiij. Cothurnis: id est altis calciamentis subere confectis.

Ascensius. ¶ Est operepretiū. Ostēdit alia vitia mulierū ⁊ potissimū seuitiā quā exercēt i familiā ob leuissimā offensiūculā. Ordo est. Operepretiū. i. pretiū ⁊ merces operę. i. opatiōis ⁊ laboris est: hoc est vtile ⁊ cōmodū est cognoscere penit⁹ q̄d mulieres faciāt ⁊ agitēt. i. impellāt alios facere toto die. hoc enī pacto facile vitabunt. Ostēdit aūt q̄d agāt dicēs. Si maritus iacuit nocte auersus. i. habēs faciē auersam ab ea: ⁊ nō sit eā amplexatus: libraria: ancilla q̄ pēsum librat: hoc est lanipēdia: perijt. i. in pessimū discrimē venit vt illi perijsse vtile sit. Cosmete. i. ornatrices. ponūt. i. reponunt ⁊ restituūt tunicas quas pro labore peracto acceperāt vt in illis dn̄am comitarent̄. Liburnus nūtius aliquo missus vel lecticarius: vel qui eā in liburno vehere debebat: dr venisse tarde: ⁊ cogit̄ pēdere. i. psoluere penas: alieni somni. i. p alieno somno: vel q: marit⁹ auersus iacuit dormiēs. vel q: dn̄a somnū amisit ex ea idignatiōe. ꝙ auersus iacuerit. ⁊ ita prius solito surrexit. vn̄ tarde venisse culpat̄ liburnus. hic. i. aliq̄s seruorꝫ: frāgit ferulas. i. baculos leues q̄bus percuti solebāt: frāgit aūt in dorso suo dum percutitur: ille rubet flagellis. i. virgis factis ex sum-

mis ramis arborum.hic.i.alius rubet scutica.i.virga ex corio.sunt sup.diuites mulieres que prestēt.i. persoluant tortoribus.i.flagellatoribus annua sup.stipendia: siue annuas mercedes. vt qñ vellent et quos vellent cedant.Diues ergo ⁊ seua mulier verberat.i.verberare facit:⁊ linit.i.fucat:obiter.i.interea:faciē suā ⁊ audit amicas cōfabulantes.aut cōsiderat latum aurūvestis picte acu.s.hoc est opus aliqđ phrygionū qui Gallice brodduers dicunt:⁊ ipsa cedens.i.cedere hoc est verberare faciens:relegit.i.recognoscit transacta.i.ratione trāsactorum: longi diurui sup.tēporis.Gallice:dela longue iournee.Alij textus habent transuersa.i.nō suo ordine facta.Significatur aūt ex mera malicia nō ex ira subita aut cōmotione animi sic cedere: eo ꝙ quasi Tranquillo animo:alias res interea agit:q: nimis diu cedere faciat.vnde sequit:⁊ cedit.i.cedere facit donec intonat.i.per modū tonitrus clamat horrēdum.i.horrēde ⁊ terribiliter:exi sup.domū meā:nō amplius reuersurus serue nequā. ⁊ hoc facit cedētibus lassis.i. defatigatis.prius nō. Ipsa autem profectura.i. egressura domo:iam cognitione scꝫ delictorū peracta: est sup.nō mitior aula sicula.vbi scꝫ seuissimi tyrāni regnauerūt.sic Mancinellus legit Geor. valla legēdum docet.prefectura domus:eo ꝙ profectura a pficiscor primā corripiat.Nestor autē putat indifferētem esse legens profectura. ⁊ cū haud dubie Mācinellus vt in multis secutus est.verū si nō adducant alium locū.vbi pficiscor primā producat legerem potius cū valla.prefectura vt sit prefectura.i. gubernatio illius domus est sup.non mitior aula sicula.i.siciliensi peracta iam cognitione. Nec mala est cōtinuatio legēdo prefectura.nam docet quare prefectura est tā seua. nā inquit se constituit.i. decreuit. et optat ornari decētius solito.i.ꝙ solita est:⁊ properat.i.accelerat ⁊ expectatur iā in hortis.s. voluptarijs ad quos cōueniebant impudici et impudice.aut potius apud sacraria.i.repositoria sacrorū:lene.i.gubernatricis meretricum ⁊ eorū magistre. Isiace.i.que iuxta domū insidis residebat aut que sacerdos erat eius.aut deriuatiuum pro principali posuit.vt sit ipsa Isis lena dicta eo ꝙ in tēplo eius fiebāt cōmercia ꝗlia in domo lene: dicente Oui.Multas Io facit qđ fuit ipsa Ioui.fuit aūt Io.i.Isis ioui cōcubina.psecas ancilla infelix nuda humeros.i.habens nudos humeros ⁊ existens ipsa.i.quātū ad personā suā capillis laceratis.i.dissectis a domina.aut ⁊ incultis: mamillis nudis cōponit crinē dñe scꝫ. Cōponūt autē irrorēdo.i.sparsim madefaciendo.vnde potius cū Calderino ⁊ valla psecas ꝙ cū Mancinello phecas lego.Nam psecades sunt minute partes gutte aquarum. Et hec psecas psecados gutte minuta pars:sicut aurum inter harenam.⁊ ita quia ancillarum nomina aut a patria aut ab officio fere finguntur:congruum est:vt compositricis capillorum nomen psecas dicatur:dum autem sic festinanti componuntur ab ancilla illa misera capilli:et ipsa domina videt in speculo cyrros extantes indignata dicit ad eam:quare hinc cincinus:id est capillus crispus ⁊ condensus est altior ceteris.⁊ post hoc dictum inquit poeta:taurea.i.scutica de pelle taurina:sic.ij.mach.vij.legimus.flagris et taureis cruciatos.punit continuo crimen ⁊ facinus capilli flexi.i.cincinnati ⁊ incuruati.i.errorem illum quem vt crimen ⁊ immane facinus punit.vnde addit poeta quasi ad superbam et seuam illam dominam loquat. Quid.i.qđ peccatum admisit psecas:que nā culpa puelle.s.psecadis:est hic.i. in hac re:si nasus tuus displicuit tibi hoc est qđ vulgo dicit.quid potest ipsa si tu non es pulchra.Altera puella seu ancilla extendit leuum sup.crinem:qui est in leua.i.in sinistra parte vel leuū supple cincinnū: et pectit comas:non dicit pectinat:quia latinuꝫ non est.vt voluit.i.circū ducit in orbem.i.ambitum aut circulum:matrona quedam ex vicinis:que cessat.i.nō amplius laborat acu emerita.i.cuius acus addita est cessationi:propterea ꝙ iam debilitatur visiua virtus:⁊ ita inutilis est acus: nō dices autem ꝙ matrona sit emerita: quia versus nō staret.esset em̄ nominatiui casus ⁊ ita vltima corriperetur:que nūc cum ablatiui casus sit ⁊ construitur cum acu:producitur.Preterea matrona nō erat emerita simpliciter:sed tm̄ scđm quid quia eniꝫ propter debilitatem visus erat inutilis ad pingendum aut fucandum acu:ideo erat admota lanis ⁊ rudioribus officijs:erat ergo acus emerita non ipsa. derisorie autem dicit ꝙ que visum debilitatum habebat:q: propter seniū ceteris in cōponendis capillis prudentior credebatur:ac si maturitate consilij ad eam rem opus esset.Ordo igitur est.matrona que cessat.i.non amplius operatur:aut fuit acu amerita.i.requiei ꝙtum ad eā matronā concessa:ꝙ pro ⁊.et sup.que admota est lanis sup.carpendis aut nendis:est in cōsilio cōuocato:scꝫ ad capillos cōponendos.⁊ sententia hui⁹.s.matrone erit prima:⁊ minores.i.inferiores etate ⁊ arte cēsebunt.i.iudicabunt post hāc tanꝙ discrimen.i.periculum fame aut anime.i.vite agatur.i.tractetur.Acclamat autem poeta dicēs tāti.i.tāto pretio ⁊ tāta estimatione est.i.habetur cura.i.accuratio ⁊ sollicitudo:decoris.i.venustatis querende.i.inuestigāde.Illa auteꝫ onus:premit.i.compingit:tot ordinibus.i.fascijs aut tricis capillorum in ordinem constrictis ⁊ edificat.i.per modum edificij exaltat:adhuc caput altum.i.satis exaltatum.tot compagibus.i.cōnexionib⁹ ferum.quod sup.videbis.i. quilibet videre poterit a fronte.i. ab anteriore parte capitis super quā omnes illos circūuoluit:andromachen.i.longissimā mulierē sicut erat Andromache hectoris coniunx. sꝫ post.i.a parte posteriore est minor.i.breuior sup.multo:ita vt credas aliā sup. esse sed cedo.i.dic: est em̄ verbū defectiuū prima breui sup.quid faceret vel cedo.i.da pmitte sup.vt caput extollat:si sortita est p naturā breue spaciū parui lateris:⁊ si ipsa videt breuior virgine pygmea:ꝗ breuissima est:nullis p nō ⁊ vllis nō adiuta.i.si nō esset adiuta vllis cothurnis.i.altiorib⁹calciamēt/ etiā surā ambiētib⁹:ꝗ aut ipsis illa nūc subere subleuata fiunt ⁊ ipsa leuis.i.agilis ⁊ modico corpore consurgit ad oscula mechi planta existente erecta:id est sursum directa:dum ipsa talis innititur.

¶ Nulla viri cura interea:nec mentio fiet
Damnorum:viuit tanꝙ vicina marito.
Hoc solo propior:ꝙ amicos coniugis odit:
Et seruos:grauis est rationibus:ecce furentis
Bellone:matrisꝗ deum chorus intrat:et ingens

¶ Interea dum se linit et colit.Cura. erit sup.Tanꝙ vicina: id est sine aliqua viri cura.Grauis.molesta.Rationib⁹: domesticis ⁊ viri impēsis quas aggrauat nimio cultu.Ecce furentis.mulierum supstitionē dānat: ꝗ quidē futurorū sollicite sacerdotes bellone: cybeles:⁊ isidis adibāt: vt expiarent.Bellone furētis.Mineruā principē ⁊ inuentricē belli ferūt: vt scribit Cicero in li.

Manci.

Minerua

Semiuir obsceno facies reuerenda minori:
Mollia qui rupta secuit genitalia testa:
Jampridem cui rauca cohors: cui tympana cedunt
Plebeia:et phrygia vestitur bucca tyara
Grande sonat: metuiqꝫ iubet Septembris:et austri
Aduentum:nisi se centum lustrauerit ouis:
Et xerapellinas veteres donauerit ipsi:
Ut quicquid subiti et magni discriminis instat:
In tunicas eat:et totum semel expiet annum.
Hybernum fracta glatie descendet in amnem:
Ter matutino tyberi mergetur:et ipsis
Uorticibus timidum caput abluet:inde superbi
Totum regis agrum:nuda ac tremebunda cruentis
Erepet genibus:si candida iusserit Jo.
Ibit ad egypti finem:candidasqꝫ petitas
A Meroe portabit aquas:vt spargat in edem
Isidis:antiquo que proxima surgit ouili.
Credit enim ipsius domine se voce moneri.
En animam et mētem cum qua dij nocte loquūtur:
Ego hic precipuum summumqꝫ meretur honorem.
Qui grege linigero circundatus:et grege caluo
Plangentis populi currit derisor Anubis.
Ille petit veniam:quoties non abstinet vxor
Concubitu:sacris obseruandisqꝫ diebus.
Magnaqꝫ debentur violato pena ✳ caduceo.
Et mouisse caput visa est argentea serpens.
Illius lachryme meditataqꝫ murmura prestant:
Ut veniam culpe non abnuat ansere magno
Scilicet:et tenui popano corruptus Osiris.

de na.de. Bellone autē sacerdotes nō alieno:sed suo cruore sacrificabāt. vt Lactātius li.j.c.xxj.scribit. In ipsa autem sanguinis effusione diuinū afflatum capiebant:ita vt presentia explicarent:futura vaticinarent. Unde et Tibullus ait. Hec vbi bellone motu est agitata ⁊c. Matrisqꝫ deum. et Apuleius lib. xj.scribit ꝙ rerū nature parēs clemētorū oim dn̄a summa numinū regina maniū: prima celitū deorꝫ dearūqꝫ facies vniformis:cui⁹ numē vnicū multiforme specie:ritu vario: noīe multiuago totus venerat orbis. A phrygibus nominat pessimūtica domini mater. Ab Atticis cecropeia minerua. a Cyprijs paphia venus. a Crecēsib⁹ Dictimna diana. Ab siculis trilinguibus stygia pserpina. ab eleusinis vetusta dea. Ceres ab alijs. Juno ab alijs: bellona ab alijs. Hecate ab alijs. rhannusia:ab ethiopib⁹ ⁊ egyptijs ꝟo noīe regina isis. Diodorus etiā li.j.ait quam quidā isidē:alij Cererē: quidā tesmophorā:alij lunam nōnulli iunonē:alij alio noīe appellāt. Chorus. sacerdotū cet⁹. Intrat:tēplū scꝫ. Ingēs semiuir. Antistes gallorꝫ:nec vir nec femina ab scissa eni sibi erāt virilia. Obsceno. turpi.nā vt superi⁹ patuit Sat.ij.ante cybeles lecticā spurcissima queqꝫ cātabātur audiēte frequētissima multitudine.eo potissimū die quo lauabat in albone fluuio. Facies. appositio est. Secuit genitalia testa. Samia testa. Autore Pli. Galli sacerdotes virilia abscindebant. de quibus late lib.iiij.fastorū. Jāpridē a pueritia hinc dicit mollia genitalia. Rauca. ppter cantū.s. Arist. in.viij.et.ix.particula probleumatum scribit. Spadonib⁹ vocē inesse tenuē et acutā et illis oib⁹ q̄ exptes seminis sunt vt pueris:feminis:decrepitꝭ. Et Alexāder aphrodiseus scribit vocē sonorā esse illis q̄ suapte natura sunt calidi.trahit eni spm̄ calor ⁊ maiorē efficit. Uocis aūt sonoritas fit in eo quod aerē multū mouet. Acuta vox. i eo qd̄ celeriter mouet. Grauis aūt i eo ꝙ tarde ppter humiditatē multā eunuchis ⁊ feminis ⁊ pueris ⁊ decrepitis in latitudinē arteria nō extēdit. Caliditate eni op⁹ est ad deducēda in latitudinē spiramēta quēadmodū igit angustorꝫ spiramētorū tibia in vocē acutam exit.ita ⁊ arcta arteria. Patet itaqꝫ:his ꝟbis spadones nō raucā sed tenuē ⁊ acutā vocē emittere. Ergo rauca cohors. Juue. ait ppter cantū:nō ppter auulsos testes vt q̄dā voluit. Tympana plebeia quib⁹ in sacris vtebant cybeles ex plebe sacerdotes:nō eni egregij viri:sed infimi illa pulsabant. De tympanis aūt latius Sat.iij. Et phrygia vestitur bucca tyara:sicut mitra ⁊ caput:⁊ mentū vestiebat:ita fere ⁊ thyara. vt hic Juue. ostēdit. de mitra aūt hyarbas li.iiij.en̄.inq̄t. Meonia mētū mitra crinēqꝫ madentē. Subnixus. Phrygia tyara. phrygeo pileo. nā vt Sat.iij.ostēdim⁹ e phrygia cybeles statua in vrbē venerat. De tyara aūt Hiero. in ep̄la ad fabiolā de veste sacerdotali scribit ita. Quartū gen⁹ est vestimēti rotūdū pileolū:quale pictū in Ulysseo ꝯspicim⁹:quasi sphera media sit diuisa ⁊ pars vna ponat in capite. Hoc greci ⁊ nostri tyarā:nōnulli galerū vocant. Nō habet acumen in summo: nec totū vsqꝫ ad comas caput tegit:sed tertiā partē a fronte inopertā relinquit. Atqꝫ ita in occipitio victa cōstrictius est: vt nō facile labatur ex capite. est autē bissinū:⁊ sic fabre operatū lyntheolo: vt nulla acus vestigia foris secus pateant. hec ille. Grāde sonat. alta voce canit. Austri. aduentū saluberrim⁹ oim aquilo:noxius auster:vt scribit. Pli. li.ij. Aristoteles vero particula.xvij.probleumatum scribit ꝙ auster humida ⁊ calida corpora reddit. que maxime putredini opportuna sunt. Scribit item ꝙ spirantibus austris homines grauiores inualidioresqꝫ sese reddunt ꝙ humor corporis flatus eius calore tabescēs: multus ex pauca redundat:atqꝫ humor grauis leui ex spiritu cōsistit. quas ob res vires hominis debilitari necesse esset. Ait etiā ꝙ austri sicci et aque omnino expertes febres contrahuntur qm̄ humorem calidum alienum

Uenus.
Diana.
Proserpina.
Ceres.
Juno.
Bellona.
Hecate.
Rhānusia
Isis.
Luna.
Spadonibus vox.
Tyara.
Aquilo.
Auster.
Uer.
Autūnus.
✳ Uiolato cadurco (inq̄t Britānic⁹) nō caduceo legēdū ē: nā ⁊ syllaba repugnat: et sensus nō pcedit: ē ḡ sensus: violato cadurco.i. nō seruata castitate lecti matrimonialis per eos dies:q̄bus sacra Isidis peragebāt: nā nephas erat ꝯiūgi marito: id autē fiebat nouēdieb⁹ Prop. Tristia iam redeūt iterū solennia nobis. Cynthia iā noctes est opata nouē naꝫ cadurcū posuit p lecto Cadurci ei popl'i sunt Gallie: apd̄ q̄s liui p̄stātia obtinet palmaꝫ in culcitrꝭ ob p̄cipuū cādorē: qd̄ docet Pli. li. xx. quū ait Nullū ē cādidi⁹ linuꝫ lanevesimi li⁹: sic culci

bri corporibus creāt: quippe qui natura humidi ⁊ calidi sunt:que quidē qualitates febrice sunt.febris
enī carū consistit exuperantia.Septembris.Aristoteles particula prima ꝓblematū ait ꝙ ver atq̄ au
tūnus morbis infestāt:q: mutationes graues oēs occurrūt:sed autūnus vere grauior est:q: corpore ca
lido refrigescente ꝙ frigido incalescente potius egrotamus.Ut igitur vere frigidum recalescit sic au
tūno calidū refrigescit.Lustrauerit.purgauerit scipsa mulier.Ouis.Apuleius lib.xj.metamorphoscos
sue de sacerdotibus isidis sic ait.Summus sacerdos teda lucida: ⁊ ouo ⁊ sulphure solēnissimas p̄ces
de casto prefatus ore ꝙ purissime purificatam.s.nauim dee nūcupauit. Utebātur igitur tedis et ouis
et sulphure in purificationibus.Hinc etiā Naso li.ij.de arte:vbi amica egrotauerit ī autūno ait.Et ve
niat q̄ lustret anus lectūq̄ locūq̄ Preferat:⁊ tremula sulphur ⁊ oua manu : attn̄ textus aliqui habent
sulphura viua manu.xerapcrinas veteres:sic legendum est ita enī in antiquissimo textu legi xerapcli-
nas.Merula sic ait.Has vestes atrabaticas inuenio latine appellatas his verbis apud Suidā.diebꝰ
festis ⁊ in victoria:aut astātibus legatis induebātur tunicas : ⁊ chlamydes auro ac purpura variatas:
aut alio quouis modo preciosas.In quotidianis vero ꝯuentibꝰ xerapelinas;sic a colore dictas: quas
vocabāt atrabaticas:de colore videlicet:atrū enī nigrū vocant : vnde cōijcimus xerapelinas nigras
fuisse:nō aūt virides vt quidā somniauit:hec ille.discriminis.periculi. Descendet ipsa mulier.s.in tu-
nicas eat.Festus sic ait.Pile effigies viriles ⁊ muliebres ex lana cōpitalibus suspendebātur in cōpi-
tis:quod esse deoꝝ inferiorū quos vocāt lares putarent:quibus tot pile:quot capita seruorū : tot effi-
gies : quot essent liberi ponebant:vt viuis parcerēt ⁊ essent his pilis ⁊ simulacris contenti. Macrob.
autē lib.j.sat.inducit Albinū ita dicentē. Qualē nūc permutationē sacrificij pretextate memorasti: in-
uenio postea cōpitalibus celebratā quū ludi per vrbē in cōpitis agitabantur:restituti scʒ a Tarquinio
superbo laribus:ac Manie ex responsio Apollinis.quo p̄ceptū est:vt capitibꝰ pro capitibus supplica-
retur.Idq̄ aliquādiu obseruatū vt pro familiarū sospitate pueri mactarent Manie dee matri Larū.
Qd̄ sacrificij genus Junius Brutus ꝯsul pulso Tarquinio aliter constituit celebrandū.Nam capitibꝰ
aliij ⁊ papaueris supplicari iussit:vt responso apollinis satisfieret:de nomine capitū remoto scʒ scelere
infauste sacrificationis factūq̄ est vt effigies Manie suspense ꝓ singulorū foribꝰ periculū si qd̄ immi-
neret familijs expiarent:ludosq̄ ex vijs cōpitorū ī quibꝰagitabant cōpitalia appellauerūt.Tyberi.ma
ne aqua tyberis expiabant.Unī ⁊ Persius saty.ij.sic ait.Hec sancte vt poscas tyberino in flumine mer-
gis Mane caput bis terq̄.⁊ noctem flumine purgas.Apuleius in hmōi purificationibus lib.xj.meta.
numerū septenariū ponit.ait enī sic.Meq̄ ꝓtinus purificandi studio marino lauacro trado septiesq̄
submerso fluctibus capite ꝙ eū numerū precipue regionibus aptissimū diuinus ille pythagoras pro-
didit ⁊c.Timidū caput.ita legendū est.quod etiā antiqui textus habent noli igitur tumidum per u le
gere.nā sententia non quadraret superiori.dixit enī vt quicquid subiti ⁊ magni discriminis instat in
tunicas eat;ꝓpter id igitur timidum caput ait.Supbi regis agrū.i.campū martiū.de quo latius sat.
ij.ibi.Uade ergo ⁊ cede seueri iugeribꝰ cāpi.Nuda ipsa.s.mulier.Expiet.i.circueat.Candida io.i.isis.q̄
olim in candidā vaccam versa fuerat anteq̄ in egyptū cōfugeret.de qua late Oui.li.j.me. A meroe.ni-
lus facit insulas in ethyopia maximas:vnā insignē noīe meroē.in qua est vrbs insignis insule nomīe:
quā cābyses condidit a matre eius denominatā.effodiunt in ea aurū ⁊ argentū es ferrū hebenū.insu
per fert lapidūq̄ multiplex genus:hec ⁊ plura Dio.lib.j.Jsidis.Diodo.lib.j.scribit ꝙ asserunt egyptij
isidem pluriū inuentricē ad morbos medicamentorū ⁊ medicine arti admodū cōtulisse:quā immor-
talitate quoq̄ potitam gaudere hoīm cultu:inq̄ coꝝ valitudine precipue versari. quinetiā in somnis
opitulat palā eis quos censuerit dignos.Omnis fere orbis hāc deā colebat propter magnifestas eius
morboꝝ curas.etenī in somnis illā dicebāt non recte valentiū auxilia morbis prebere:et qui eius mo
nitis obtēperarēt:preter opinionē curari etiā quoꝝ medici salutem desperarint. Tradūt aliqui isidis
et osiridis sepulchra in nysa arabie sita:esse aūt vtriq̄ dicatā colūnam sacris sculptā literis:inq̄ isidis
hec scripta esse.Ego isis sum egypti regina a Mercurio erudita. que ego legibꝰ statui nullus soluet.
Ego sum osiridis:ego sum prima frugū inuētrix.Ego sum ori regis mater.Ego sum in astro canis re
fulgēs:mihi bubastia vrbs cōdita est.Gaude.gaude egypte que me nutristi.In colūna ṽo osiridis hec
scripta dn̄r.Mi pr̄ Saturnus deoꝝ oīm iunior.Sū ṽo osiris rex q̄ vniuersum peragraui orbē vsq̄ ad
desertos indoꝝ fines ad eos ꝗ̄ ꝓfectꝰ sum qui arcto subiacēt vsq̄ ad histri fontes : ⁊ iterū alias q̄ʒ or-
bis adij vsqʒ ad mare oceanū ptes.Sū Saturni filiꝰ antiq̄or neqʒ vllꝰ est in orbe ad quē nō accesserim
locus:docēs oēs ea quoꝝ inuētor fui.Ouili:ouile locꝰ erat in cāpo martio de quo supius late. Dn̄c.isi-
dis.En aīam exprobrātis est.Ergo hic p̄cipuū.Ordo est ergo hic.i.isidis antistes:q̄ circūdatus linige
ro grege:⁊ grege caluo ppl̄i plāgentis currit derisor anubis : meret honorē ꝓcipuū ⁊ summū. Anubis
hoc loco genitiui casus.Unī Rufus. Festꝰin arato : vbi de virgine meminit ait.Aut pelusiaci magis es
dea littoris isis.Digna poli cōsors ⁊ cura latrātis anubis.Uariabit itaqʒ hic anubis huiꝰ anubis vel
anubidis:sicut adonis huiꝰ adonis vel adonidis.hic osiris huiꝰ osiris vel osiridis:hic serapis huius
serapis vel serapidis.hic Apuleiꝰ li.xj.sic ait inuicti osiridis.Itē de serapis principalis dei nocturnis.
grege linigero.Apuleiꝰ li.xj.ait de isidis sacris.Tūc influūt turbe sacris diuinis initiate.viri femineqʒ
oīs dignitatis : ⁊ oīs etate lintee vestis cādore puro luminosi.ille lympico tegmine crines madidos
obuolute.Hi capillū derasi funditꝰ verticē p̄nitētes magne religionis terrena sydera ereis ⁊ argenteis
immo ṽo aureis etiā sistris argutū tinnitū cōstrepētes.Et socioꝝ antistites ꝓceres illi q̄ cādido lithea
mine cictū pectoralē adusqʒ vestigia strictū iniecti potētissimoꝝ dn̄i ꝓferebāt insignis exuuias. Grege
caluo.diximꝰ ex apuleio ꝙ isidis sacra selebraturi viri capillū funditꝰ deradebāt.⁊ Pli.li.viij.c.xlij.vbi
de Api boue meminit ait.ꝙ bos ī egypto etiā numinis vice colebat:apin vocabāt. Nō erat fas eū cer-
tos vite excedere ānos. Mersuʒ ī sacerdotū fōte enecabāt.q̄situri luctu ⁊ aliū quē substituerēt ⁊ donec
īuenissent merebāt darasis etiā capitibꝰ.Nec tn̄ vnq̄ diu q̄rebat;inuētꝰ deducebat a sacerdotibꝰ Mē-
phin ⁊c.Cūqʒ se ꝓrūpebāt ī cetꝰ icedebat summoto strepitu lictoꝝ iussu gregxqʒ pueroꝝ cōmitabat car-
mē honori eiꝰ canētiū.itelligere videbat ⁊ adorari velle.Plāgētis ppl̄i.iā diximꝰ ex Pli. ꝙ q̄situri apin
bouē lugebāt merebātqʒ derasis etiā capitibꝰ.⁊ Diod.li.j.ait.ꝙ Typhō frater Osirim occidit quē ī sex
ac viginti ꝑtes liniauerat.Jsis tn̄ ꝓpter osiris mortē auxilio ori filij Typhonē iteremit:⁊ cedis ꝯscios.

tris p̄ceꝑuā gloriā cadurci obtinēt. Galliaruʒ hoc ad tomenta pariter inuētū: vn̄ poeta in se quēti saty. Institor hiberne tegetis niueiqʒ cadurci. Ergo violato cadurco violato lecto mōnīali ꝑ eos dies:q̄bus sacra Jsidis celebrabant: ⁊ castitas seruāda erat.

Oua.
Teda.
Sulphur.
Xerapeline.
Uestes in cōpitis.
Lares.
Mania dea.
Lares.
Effigies ī cōpitis.
Tyberis aqua.
Septenarius.
Meroe.
Jsidis.

Colūna Jsidis.
Osiridis colūna.

Jsidis chorus.

Sistra.

Apis boue

Osiris mors.

inde egypti regnũ cepit. Osiridis partes oĩs dispsas: pter pudẽda cũ inuenisset: ex aromatibꝰ: ac cera
singulas in formã hoĩs viro similẽ cõponit: ꝓuocatis deinde egypti sacerdotibꝰ singulis dedit Osiris
imaginẽ: iubẽs vt seruarẽt in abditis ⁊ vt deũ colerẽt: ciq; aĩal ex suis qd̃ mallẽt dicarẽt: illudq; colerẽt
veluti Osirim dũ viueret: atq; post obitũ filii cerimonia obseruarent. Sacerdotes obsecuti sunt Isidis
iussis: ⁊ aĩantia a ꝑncipio ei dicata i honorẽ hñtes cũ moriebant̃ in eoꝝ funere renouabãt Osiridis lu-

Apis.

ctũ. Tauros aũt sacros. hũc Apin alterũ Mẽphin noĩatos sacrificabãt Osiridi. quos etiam velut deos
egyptij oẽs colebãt. Lactãtiꝰ ꝟo li. j. c. xx. sic ait. Isidis egyptia sacra sunt: quatenus filiũ paruulũ: vel ꝑ-
diderit vel inuenerit. Nã primo sacerdotes eiꝰ deglabrato corpore sua pectora tundũt. Lamẽtant̃ sicut

Anubis.
Macedõ.

ipsa quũ ꝑdidit: fecerat. Deinde puer ꝓducit̃ quasi inuẽtus: ⁊ in leticiã luctus ille mutatur ⁊c. Anubis
scribit Diod. li. j. ꝙ Anubis ⁊ Macedon Osiridis filij fuerũt: quoꝝ vterq; armis vsus est insignibꝰ ali-
quo aĩali: haud eorũ nature dissimili. Nã Anubis canẽ. Macedon lupũ insigne armoꝝ tulit: qua ex re

Canis in egypto.
Isidis sacra.

hec aĩalia egyptij summo in honore habebãt ⁊ horũ animãtiũ formis apud egyptios colebant̃ ⁊ Anu-
bis ⁊ Macedõ. Idẽ ꝙ̃ Diod. li. ij. sic ait. Canis tũ venationi: tũ ad custodiã ꝓdest. Propterea deũ q̃ apd̃
eos Anubis vocat̃ capite fingũt canino: significãtes custodẽ corporis Osiridis atq; Isidis fuisse. Qui-
dã asserũt Isidis canes: quo tpe Osiris q̃sitꝰ est: ⁊ feras ⁊ obuios oẽs amouẽtes vna Osiridis corpꝰ in-
uestigasse. Ideoq; in festis Isidis preire canes põpã veteri more antiquã erga canes gratiã ostentante.
Ille petit veniã: adhuc predictã mulierũ supstitionẽ arguit: nã q̃ ab cõcubitu sacris dicbꝰ nõ abstinue-
rãt Isidis sacerdotes adhibãt. vt expiarent̃. Ille. i. sacerdos ⁊ antistes Isidis: petit ab Iside: vxor alicu-
ius videlicet. Sacris dicbꝰ. per nouẽ dies a viris abstinebãt mulieres dũ Isidi sacra fierẽt. vñ Proper-
tius li. ij. elegia. vero. xxxiij. ait. Tristia iam redeũt iterũ solẽnia nobis: Cynthia iam noctes est opera-
ta nouẽ. Atq; vtinã nilo pereat que sacro repente Misit matronis inachis ausonijs. Que dea tã cupi-
dos totiẽs diuisit amantes. Quecũq; illa fuit: semper auara fuit. Violato caduceo: nõ cardurco. sed ca-
duceo legendũ est quod etiã in antiquo textu legit̃. Nec te moueat prima syllaba. Nam vti in versilogo

Caduceus

latius ostendi multa sunt habentia primã syllabã cõmunẽ. Macrobius etiam li. j. sat. scribit. ꝙ argu-
mentum caducei ad geniturã quoq; hominum que genesis appellatur: egyptij protendunt. Caduceꝰ
autem ipse duobus draconibus ornabatur mare ⁊ femina: in modum obligatis parte media volumi-
nis sui. Tunc preterea violari caduceum credimus: quum vetito tempore coniuges coeunt. et Apuleiꝰ
libro. xj. sic ait: ille superum commeator ⁊ inferum nunc atra nunc aurea facie sublimis attollens ca-

Anubis forma.
Serpens.
Draco.

nis ceruices arduas: Anubis leua caduceum gerens: dextra palmã virentem quatiens ⁊c. Patet itaq;
caduceo non cadurco legendum esse. Mouisse caput assensisse precibus. Argentea serpens. ꝙ̃uis in ca-
duceo dracones essent. Licet etiã de caduceo poeta dixerit pauloante: non tamen de illis hoc loco in-
telligendũ. nam singulariter argentea serpens ait. Postea dicet corruptus Osiris. itaq; de dracone in-
telligit. qui erat in signo adiuncto simulacro serapidis. scribit eñ Macrobi. libro. j. saty. ꝙ simulacro
serapidis signum tricipitis animantis adiungebant: quod quidem in medio leonis caput exprime-
bat: dextera parte caput canis exoriebatur: pars vero leua ceruicis rapacis lupi capite finiebat̃: easq;

Osiris.
Serapis
Dionysiꝰ
Ammon
Juppiter.
Egyptij sacerdotes.
Popanuz.

formas animalium draco connectebat volumine suo capite redeunte ad dei dexteram qua cõpesceba-
tur monstrum: hec ex Macrobio. De capite igitur huius draconis oĩno intelligas. Serapis autem idẽ
et Osiris. Diod. eñ lib. j. sic inquit. Osiris vero tũ Serapis dicit̃. tum Dionysius: tũ Pluto: tũ Ammõ
tum Juppiter. illius. sacerdotis. s. Murmura: videlicet sacerdotis. Ansere. Herodotus lib. ij. scribit de
sacerdotibus egyptiacis ꝙ e re domestica nihil cõferebant: sꝫ coꝝ singulis quotidie cibi sacri cocti pre-
sto erant. Et carnis Bubule ⁊ anserine satis abũdeq;. Vinũ quoq; vineale tradebat̃. Uniuersi aũt egy-
ptij Isidem ⁊ Osirim pereq; colebant. Tenui popano: greci popanon dicũt: Nõ recte igit̃ pepono legit̃
a quibusdã. Suidas apud gregos scribit domitio referente. Popanũ esse placentã latã: tenuẽ rotũdã.
Pollux etiã placẽte genꝰ popanõ scribit esse: qua in sacrificijs vtebant̃. Cuiꝰ dictionis vsus est frequẽs
apud Aristophanem vt Merula edocet. Corruptus. seductus a priori sententia. Hinc Persius saty. ij.
ait. Funde merũ genio nõ tu prece poscis emaci. Que nisi seductis nequeas committere diuis.

Ascensius.

¶ Nulla viri cura. Paulatim ꝓgredit̃ poeta ad superstitionẽ mulierũ dãnandã nõ sine nota varioꝝ sa-
cerdotũ hmõi supstitionẽ ꝑdicãtiũ: sꝫ in principio huiꝰ ptis ꝯtinuat vsq; ad finẽ supiorẽ sermonẽ quẽ
de mulierũ seuitia in seruos atq; ancillas: ⁊ de cultu nimio ac morositate earũ ceperat: docẽs eas pu-
facere maritos suos quãtũ ad vtilitatẽ coꝝ. Ordo est. nulla cura viri. i. de viro: fiet interea dũ se tã lau-
te curat: nec mẽtio dãnoꝝ q̃ vir patit̃ ex tali sumptu mulieris fiet: ipsa eñ viuit tãq; sup. esset vicina ma-
rito ⁊ nõ vxor: ꝓpior ipsi marito ꝙ̃ relique vicine: hoc solo. i. quãtũ ad hoc solũ ꝙ odit amicos ⁊ seruos
cõiugis. i. mariti. s. sui: ipsa est grauis. i. molesta: rõnibꝰ. i. ꝓm Man. ⁊ Cald. domesticis ⁊ viri impensis
quas aggrauat nimio cultu: ⁊ ita cũ superioribꝰ ꝯstruit̃. vt sic. hoc solo ẽ marito ꝓpior ꝙ̃ vicina: ꝙ odit
amicos coniugis ⁊ ꝙ sup. grauis est rõnibꝰ eiꝰ. Põt itẽ dici ꝙ grauis sit rõnibꝰ. i. sumptibꝰ quos facit
cõsilio sacerdotũ. de q̃bꝰ dicturꝰ est. ego ꝟo potiꝰ dicerẽ cũ Geor. Valla: rõnibꝰ. i. rõnatibꝰ vel rõcinatiõi-
bus ⁊ argumẽtatiõibꝰ q̃s affert ex supstitiosa doctrina a sacerdotibꝰ sumpta. Cur ꝟo id potiꝰ dicerẽ du-
plex est cã: altera q: dicit hoc solo. i. hoc vno: cũ iã duo sint. altera ꝙ melior est cõtinuatio textꝰ. vt illud
ecce furẽtis sit ꝓbatiuũ eiꝰ ꝙ dixit ꝙ grauis est rõnibꝰ. q: s. supstitiosa est: q: infert esse ⁊c. Ista tñ nõ oĩ-
no cõuincũt q: posset hoc copulatũ ꝙ seruos ⁊ amicos odit: ⁊ ꝙ grauis est rõnibꝰ: ꝓ vno sumi. Et ad
cõtinuationẽ dices ꝙ poeta voluit ex abrupto rẽ nouã incipere qd̃ etiã indicat aduerbiũ esse. qd̃ in re-
bus ex inspato obueniẽtibꝰ poni vult vt significet̃ importunꝰ ⁊ iprouisus aduẽtꝰ sacerdotũ: q̃ vtcũq; in-
tellexeris hic certe significat̃. Dicamꝰ ergo sic: ipsa est grauis. i. molesta viro rationibꝰ. i. sumptibꝰ suis
dũ vir rõnes suas facit q: multa expẽdit etiã in supstitione: q: ecce ⁊c. Vel grauis est rõnibꝰ. i. argumẽ-
tationibꝰ suis supstitiosis: q: ecce chorus Bellone. i. dee belli siue palladis: siue alteriꝰ furẽtis. i. in furo-
rẽ diuinatiõis rapiẽtis: oẽs eñ qui quasi numine obsessi: futura predicebãt: quodã furore capiebant̃:
sicut de sibilla dicit̃. vj. eñ. ꝙ haberet os rabidũ ⁊ fera corda. ⁊. iij. eiusdẽ. Insanã vatẽ aspicies ⁊c. Et in
ij. de cassandra. Infelix que nõ spõse ꝑcepta furẽtis audierat. Est ergo epithetũ ab effectu vt sit q̃ furẽ-
tes facit: ⁊ chorus. i. cetus sacerdotũ q̃ Galli dicunt̃: matris deũ. i. deoꝝ. s. cybeles: q̃ etiã furẽtes facit: in-
trat. i. ex inopinato ingredit̃ domũ viri ad vxorẽ. s. ⁊ igẽs. i. valde magnꝰ semiuir. i. sacerdotũ mris deũ

preses:qui excisis testiculis nõ tot⁹ vir est:semiuir dico appositorie facies reuerẽda.i.qui hꝫ faciẽ reue-
rẽdã minori obsceno.i.ꝓpterea ꝙ hꝫ mẽbrũ obscenũ min⁹ ꝙ̃ alij viri: qꝛ hꝫ solã virgã excisis testiculis:
vnde etiã semiuir dict⁹est: q̃ secuit.i. itercidit vt euellat testiculos suos:mollia genitalia.forte mollifica
ta vt facili⁹ incidãtur:vel naturaliter mollia:testa rupta.i.cultro petrino sicut iudei circũcidebant.Cui
sacerdoti cohors rauca.i.ceterorꝫ sacerdotũ propter effeminatã naturã rauce loquẽtiũ vel assiduo cãtu
raucescẽtiũ:ꝛ cui tympana plebeia.i.q̃ a vulgarib⁹ ꝛ plebeijs sacerdotib⁹ pulsant:cedũt.i.locũ dãt: vt q̃
ab eo vincunt:iãpridẽ.i.iã a plusculo tpe.ꝛ sup.cui⁹ bucca.i.extremitas oris vestit tyara phrygia.i. gñe
infule a phrygib⁹.i.troianis frequẽtate.Declinat aũt vel hic tyaras hui⁹tyare.Sicut apd̃ Ver.in.vij.di
cẽtẽ sacerꝙ tyaras:qꝛ oia in as pme masculina sunt.vel hec tyara:vt hoc loco. ꝛ sonat grãde.i. grãditer
magna voce ꝛ iubet aduẽtũ septẽbris ꝛ austri.i.austri septẽbrĩ.q̃ in septẽbri flãs febrẽ generat:metui.i.
timeri ni.i.nisi ipsa cõiũx:lustrauerit.i.purgari fecerit se centũ ouis datis.s.sacerdoti illi:ꝛ nisi donaue
rit ipsi sacerdoti veteres xerapelinas.s.vestes.i.subnigri coloris: qualẽ habet rosa arida.xeron eñi ari-
dum sigt:vt quicquid magni ꝛ subiti discriminis.i.periculi instat.i.imĩnet illi matrone: eat.i.cõuerta
tur in tunicas quas dederit.idẽ dicũt q̃ in noie sctõꝝ:vtpote Antonij aut Cornelij aut Hũberti porcel-
lũ aut pullũ petũt:qꝛ predicũt oẽ malũ qd̃ toti domui dãtis futurũ esset in caput illi⁹ aĩalis qd̃ sctõ edu
catur recasurũ.Et vt expiet.i.purget ꝛ sibi piũ faciat totũ annũ:ipsa descẽdet in amnẽ.i.fluuiũ et hym-
brib⁹ ꝛ niuib⁹ crescẽtẽ:hibernũ.i.hyemalẽ:ꝛ hoc iã fracta glacie:ꝛ merget.i.immerget ter tyberi. in illo
fluuio qui ꝑ Romã fluit:matutino.i.quo mergit matutino tpe.credebãt eñi ꝙ aque fluẽtes haberẽtvĩ
purgãdi.vnde dr̃.ij.eñ.Donec me flumine viuo abluero.ꝛ potissimũ mane et in tyberi ter immersis:si-
cut hic ꝛ apud Persi.quẽ allegat Manci.ꝛ apud Hora.dicentẽ. Frigida si puerũ quartana reliq̃rit illo.
Mane die quo tu iudicis ieiunia nudus.In tyberi stabit.casus medicusꝙ leuarit Egrũ.ex ꝓcipiti: ma
ter Delira necabit.In gelida fixũ ripa:febreꝙ reducet. Et ipa matrona abluet.i. purgabit ipsis vortici
bus.i.gurgitibus seu aquis tybris se vertẽtibus caput suũ timidũ.i.ipsa timida:ꝛ inde.i.postꝙ̃ ita lota
est erepta.i.rependo transibit nuda et tremebũda ex frigore:scꝫ genibus cruentis:trita scꝫ pelle:totum
agrum regis superbi:id est campũ Martiũ ſm Mancinellũ:vel potius ſm Probum:Tarquiniũ cam-
pum:hoc est insulam tybris:nam Tarquinius superbus dictus est.Et Jo candida que invaccã albam
versa est: vel si sacerdos Jsis siue Jsidis cãdida:id est cãdidis vestita:iusserit:id est ꝓceperit.ipsa ibit ad
finem Egypti ꝛ portabit aquas calidas:petitas:id est acceptas petẽdo illud a Meroe insula illa ethio-
pie:vt ipa spargat eas in edem Jsidis:que surgit:id est edificata est:proxima antiquo ouili: id est ad se-
pta in campo Martio.Credit enim matrona se moneri voce ipsius domine:scꝫ Jsidis quando mone
tur a sacerdote eius:vel quia in somnis credit eã sibi apparere ꝛ talia iubere.Unde quod prius dixit:si
candida iusserit Jo:etiã de ipsa dea intelligi põt:vidisti ea que Manci.recitat. En animã ꝛ mentẽ cum
qua dij:scꝫ Jsis.Nam quia numina vtriusꝙ sexus potestatẽ habẽt.potuit de Jside dicere deũ sicut Ver
gi.de Venere.descẽdo ac ducẽte deo.ꝛ de Junone aut furia.Nec dextre errãti deus abfuit: vel cõcerpto
ric dixit:vsus plurali:vel quia etiã alij dij cuꝫ ea loqui intelligãtur:vel potius ꝓ singulari: per inuidiã.
sicut Comicus de vna meretrice.nõ possum perpeti meretriciũ cõtumelias.ꝛ Vergi.de vna naue.Naui
bus infanduꝫ amissis.En igitur animã ꝛ mentẽ cum qua dij loquũtur nocte.hoc est vide an sit veris-
mile ꝙ dij loquãtur cum tã scelesta muliere.q.d.minime.ꝛ tamẽ ipsa dicit se moneri ab Jside. Ergo cũ
ita sit ꝙ omes sint superstitiose:hic.i. is antistes meretur precipuũ ꝛ summũ honorẽ q̃ circũ datus gre
ge linigero.i.lineis induto:ꝛ grege caluo.i.funditus raso:populi plãgentis.i.multitudinis abin bouẽ
cum plãctu querere solite:currit existens derisor a nubis.i.ipsius a nubidos filij osiridis:qui in specie
canis aut cũ capite canino colebatur:currit autem derisor.i. quasi irritator vt irritat⁹ latratũ emittat
ad quem ceteri plãgãt.ille .s.antistes Jsidis petit veniã ab Jside:quotiẽs vxor alicui⁹ viri persoluẽs ei
nõ seruãti talia sacra debitũ:nõ abstinet concubitu dieb⁹ sacris ꝛ obseruãdis his q̃ supstitione illa ca-
pte sunt.Et magna pena.i.multa ꝛvt dicunt emẽda:debetur caduceo.i.virgine seu signo pacis.i.quod
caduceatores.i.pacis internũtij.ꝛ mercurius pacis autor propter facundiã:qui etiã:dicitur Osyris.in
sinistra manu portat:violato:per mulierez que immunda per coitũ illud inspicit aut cõtrectat. Nõ est
legendũ caducro licet Probus velit.sꝫ caduceo vt Mãcinellus dicit nec tñ hꝫ hic primã breuẽ:sꝫ est ver
sus similis illi in primo enei.dependent lychni laquearibus aureis:quãtũ quidẽ ad vltimũ pedẽ. nec
tñ oĩno.qꝛ syllaba abundãs põt hic assumi per vocalem sequentẽ:ꝛ ita nõ est vitiosus hypermeter.et in
Vergilio cõsumi per sineresim.Aut est versus cõstans ex duobus amphimacris.i. pedibus habentib⁹
breuẽ inter duas longas.qui sint pena ca.ꝛ duceo.sed hec a grammatico disquirenda sunt.Et si argẽ-
tea serpens que erat in imagine osyridis in ara isidis complectens canẽ ꝛ lupũ(Ridiculũ esset hic in-
telligere de esculapio vt valla)visa est antistiti.s.mouisse caput in signum indignatiõis.Mãcinell⁹ di-
ligenter a Calderino notata ꝓsequit: habes lector historiam ex eo:et nisi tardiusculus est intellectum
huius textus.Vereor tñ adhuc multos nescire quid sibi poeta velit:vnde licet ꝓlixior fiã mẽtẽ ei⁹ ꝙ̃tũ
mihi patet aperiã.Scies igit literarũ tyrũcule:poetã velle dicere Rome fuisse ad campũ Martium tẽ-
plum Jsidis in quo erant sacerdotes omnem ritum egyptiorum obseruãtes:ꝛ matronas Romanas
in multã supstitionẽ trahẽtes.persuadẽtes eis:nisi deã munerib⁹ placarẽt: ꝛ eius festis dieb⁹ caste vi
uerẽt:magnũ malũ eis obuẽturũ.irata.s.dea:que tũc irata significabat quãdo insignia que secũ habe
bat quatiebat.Credebant eñi superstitiosi illi gentiles ꝙ simulacra deorum dearumꝙ aut caput aut
quod in manu habebant quaterent quotiens indignatione multa afficerẽtur.vnde de palladio:id est
palladis siue Minerue simulacro ab vlyxe violato dicitur.ij. eneid.Nec dubijs ea signa dedit tritonia
monstris.Vix positum castris simulacrum: arcere corusce. Luminib⁹ flamme arrectis:salsusꝗ ꝑ art⁹.
Sudor ijt:terꝗ ipsa solo(mirabile dictu)Emicuit parmãꝗ ferẽs hastãꝗ tremẽtẽ.ꝛ poeta supra sa.ij.
ad mactẽ.Nec galeã qua nec terrã cuspide pulsas. Sacerdotes itaꝙ quouis pacto percipiebant an fe-
stis illis mulier cũ viro rẽ habuerit:quo cognito accedebãt ad eã cũ graui supercilio dicẽtes deaꝫ oĩno
offensam:ꝛ offensionẽ significasse:qꝛ caduceũ ꝛ serpẽtes q̃ osyris insignia hꝫ:mota vidissent.declinatur
aũt hic caduceus:vel hoc caduceũ.Et hic aut hec serpẽs.Ver.in.ij.Serpẽs amplexus vterꝙ.Lachryme
illius scꝫ antistitis ꝓ muliere orantis ꝛ murmura.i.tacta preconia cũ susurro quodam edita meditata

ad piationē eius: prestant: id est efficiunt vt Osyris: non abnuat: id est renuat culpe: scz mulieris pollute: veniā: id est remissionē: scz quia certe existēs corruptꝰ: id est ad ignoscendū inductꝰ: sicut iudex dissimulans ⁊ vindictam negligens ansere magno et tenui popano. i. pane in sacrificiū oblato.

¶ Cum dedit ille locum ✱ cophino: fenoqꝫ relicto
Arcanam iudea tremens mendicat in aurem:
Interpres legum Solymarum: et magna sacerdos
Arboris: ac summi fida internuncia celi.
Implet et illa manum: sed parcius ere minuto
Qualiacunqꝫ voles iudei somnia vendunt.
Spondet amatorem tenerum: vel diuitis orbi
Testamentum ingens: calide pulmone columbe
Tractato: armenius vel Comagenus Haruspex
Pectora pullorum rimatur et exta catelli:
Interdum et pueri: faciet quod deferat ipse
Chaldeis: sed maior erit fiducia: quicquid
Dixerit astrologus: credent a fonte relatum
Ammonis: quoniam Delphis ✱ oracula cessant:
Et genus humanum damnat caligo futuri.

¶ Ille. sacerdos videlicet. Dedit locū discessit. Cophino fenoqꝫ relicto. i. negocijs omissis: per Cophinū enim serui lia opera significant autore etiā Augustino sup psalmū. lxxx. ita enim inquit. p Cophinū significātur opera seruilia: mūdare stercora: terrā portare: Cophino fit. Erat preterea cophinus vas ex virgulis: greca dictio. Priscianus corbem interpretat. ex tenui autē vt vili supellectili inopiā declarauit iudeorꝫ. vt ibi saty. ij. Quorū cophinus fenūqꝫ supellex. In feno autē dormire solitos intelligimus. Judea. iudeorꝫ multitudo. Tremens. vel inopia tremens: vel supstitiosa ⁊ anxia futuris. Mēdicat. necessaria querit ac postulat. In aurē mulierū scz. Legū solymarū. Josephꝰ lib. viij. de bello Judaico scribit ꝙ primus conditor Solymarū fuerat Chananeorꝫ potētissimus q̄ patria lingua iustus appellatus est: erat quippe talis. ideoqꝫ sacerdotiū primꝰ exhibuit ⁊ phano primū edificato hierosolymā ciuitatē vocauit. Cū ante solyma vocaretur. Chananeorꝫ postea pplo pulso: rex Judeorꝫ Jacobꝰ colēdā suo tradidit. Pli. li. v. scribit Hierosolymā fuisse lōge clarissima vrbiū oriētis: nomē iude. Legū solymarū. Diodo. lib. ij. docet ꝙ Moyses apud Judeos a Jaio quē deū vocāt: acceptas leges dare pre se ferebat. Ut citius ppl'i ob rei excellentiā deū timore legibus obtēperarēt. Sacerdos arboris. allusio est ad dodoneas sacerdotes. nā vt scrib. lib. ij. Herodotus erāt simillima īter se oracula: ⁊ illud apud thebas Egyptias: ⁊ illud apud Dodonā vbi antiq̄ssime sacerdoti nomē erat p mence: prime timarete. minime natu nycādre. Jouis fanū in Dodona erat sub phago conditum. Scribit idem geminas ex Egypto colūbas euolasse: vtrāqꝫ nigrā. Unā quidē in Aphricā alterā vo in Dodonā epiri. que phago insidēs hūana voce elocuta sit: eo loci Jouis oraculū cōdi debere. Eā vo q̄ ad aphros adiisset colūbā iussisse Aphris vt Ammonis oraculū cōderēt: qđ oraculū ⁊ ipsū Jouis erat. Sz re vo a colūbas illas ait fuisse feminas sacerdotes sorores a phenicibꝰ his locis vēditas ⁊c. Magna sacerdos arboris. allusio est vt dixi ad Dodaneas sacerdotes qm̄ Judei etiā syluas tūc colebāt. Unde dixit saty. iij. Et eiectis mēdicat sylua camenis. Et ppterea magna sacerdos ait: qm̄ vt diximus apud Dodonā erat magna: erat minor: erat minima sacerdos. Illa vxor: videlz alicuiꝰ. Sed parcius ere minuto. Qualiacūqꝫ voles Judei somnia vendūt. Sensus est ꝙ mulier aliqua manū implebat Judeis Ille tn̄ mercede minima somnia interptabātur. Ere minuto: vtputa quadrante. Qualiacūqꝫ vel bona vel mala vel vera vel ficta vel obscura vel clariora. Judei somnia vendūt. Apul. li. xj. ait ꝙ Jsis sibi dormiēti apparens ita dixit. Que sunt cōsequētia sacerdoti meo p quietē facienda precipio. diximꝰ ⁊ plura hic etiā cōuenientia paulo superiꝰ vbi de Jside meminimꝰ. Stra. quoqꝫ lib. xvij. scribit in Canopo fuisse Serapidis templū ⁊ cultu ⁊ religione excellēs: vt etiā doctissimi viri crederent: ⁊ pro se vel pro alijs sibi ibi insomnia captarent. Spondet amatorē. in eas inuehit poeta que haruspices cōsulebāt in rebꝰ etiā iprobis: simulqꝫ haruspices: ipos armenios. s. ⁊ comagenos taxat vti ⁊ iudeos paulo ante: nā mulieres decipiendo multa illis pollicebant. vt amatores diuitū testamenta ⁊ huiusmodi. Tenerū. adulescentē. Calide: nuper occise ⁊ adhuc palpitantis. Comagenus. Strabo lib. xvj. sic ait Syrie partes a Cilicia et amano incipientes ponimus comagenam: ⁊ eam que seleucis Syrie appellantur. Postea inquit hoc in loco: nunc est Euphratis pons apud quem sita est seleucia. Mesopotamie castellū comagene a Pōpeio adiectū. Comagena demum perparua regio est. Deferat. i. accuset ⁊ reprehendat. Chaldeis: sz maior erit fiducia. i. plus credent astrologis q̄ Haruspicibus. Strabo autē li. vj. scribit. ꝙ olim diuinatores in pretio erāt. quemadmodū tyresias orpheus ⁊ muscus. apud indos Gymnosophiste. apud Persas magi: ⁊ qui necromātici ⁊ hydromantici appellant. apud assyrios chaldei: apud Romanos hetrurie Haruspices. Chaldeorum Astronomicorum genera multa erant: qui tanq̄ per sectas eisdem de rebus alias atqꝫ alias opiniones sequebantur. Cice. lib. j. de diuinatiōe scribit ꝙ in Syria chaldei cognitione astrorum: solertiaqꝫ ingeniorū antecellunt. Diodorus item ait lib. iij. ꝙ Chaldei peritissimi astrologie habiti sunt: multi diuinatione quadam futura predicebant: ac tū Augurijs: tum sacris. tuz alijs quibusdā incātationibus: ⁊ mala auertere ab hominibus: ⁊ bona afferre. auguria insuper: somniaqꝫ ⁊ prodigia interpretari cōsueuere. A fronte relatū Ammonis: vel a fonte. vtrūqꝫ enim legi potest. Antiqui ⁊ diuinationē ⁊ oracula plurimum venerabant: nunc earum rerum maxima negligētia est inquit Strabo lib. xvij. de sua tempestate. Nā Romanis sybille responsa satisfaciunt inqt idē. ⁊ Hetrusca diuinatio per auguria p exta ⁊ iouis signa. quapropter Ammonis oraculum quasi ex toto deficit: prius in honore maximo habebat. Ubi responsa non vt apud Delphos verbis dabant: sed magna ex parte nutu ⁊ signis. Utqꝫ mella scribit. in Cyrenaica puincia erat Ammonis oraculū fidei inclyte ⁊ fons quem

Manci.
Cophinꝰ.
✱ cophinꝰ p canistro accipit i sacra scriptura apud diuū Joānē. collegerūt ergo ⁊ iplenerūt. xij. cophinos fragmentorum.
✱ De oraculis deficientibꝰ sic recitat porphi. Ablata ē pythō vox haud reuocabilꝰ vlli. Tpibꝰ lōgis etenī iam cessit apollo. clauibꝰ occlusus silet: q̄ vite pactis Discedas patria. Et redeas ad limina sacris.
Moyses.
Dodone sacerdotes.
Colūbe dodone.
Jsidis somnia.
Serapis.
Comagena.
Seleucia.
Diuinatores chaldei.
Ammonis oracula.
Delphica oracula.
Fons sol.
Ammon.

solis appellabant. Solinus itē inquit ꝙ Ammonis tēplo fons primus est soli sacer: vbi ꝛ lapis legit: ammonis vocāt cornu: nā ita tortuosus est ꝛ inflexus: vt effigiē reddat cornu arietis: fulgore aureo est. Prediuina somnia repsentare dr subiect' capiti incūbentiū. Herodot' li. ij. scribit ꝙ egyptij Jouē Ammonē vocāt. Delphis oracula cessant. Stra. etiā li. ix. sic ait: hodie pfecto summa in mēdicitate Delphicū est oraculū. Erāt aūt delphi strabonis tpe circa tēplū Apollinis ad fines castalie fontis: in latere australi pernasi mōtis phocidis. Ci. pterea i diuinatione scribit. euanuisse delphicū oraculū ꝙ exhausta sit celestis cuiusdā spiritus vis. Caligo futuri: obscuritas ꝛ ignorantia futurorū. quia oracula cessant. ¶ Quū dedit ille locū. Reprehendit nūc iudeoꝝ superstitioni adherentes. ¶ Ordo est. Quū. i. qn̄ ille. s. antistes isidis: dedit locū. i. abeūdo pmisit accessum: iudea sup. mulier tremēs ex frigore mendicat ad aurē sup. applicata: vel vt arcana dei se dicturā significet. vel vt furetur ꝛ loculos afferat et hoc cophino ꝛ feno. i. cibo iumenti relicto vel in prato vel in via publica: existēs interpres legū solymarū que in veteri testamento habent: ꝛ magna sacerdos arboris. i. q̄ vt mulieres dodone sub phago respōsa dare pōt: ꝛ fida internūcia summi celi. i. q̄d summiū celū vel celi regnator velit annūciās. Jlla. i. talis implet et. i. etiā manū sup. suā aliqua stipe: sed iudei vendūt parcius. i. magis sobrie ꝙ sacerdotes isidis ꝛ minuto. i. paruo ere ꝛ stipēdio qualiacūq; somnia voles. i. qualia te velle putāt. hoc eni primū inspiciunt etiā hi quos alij bohemos: alij egyptios: alij sarracenos vocāt. Spondet amatorē: hoc q̄dā superiorib' cōnectūt: vt sit iudea spōdet ꝛc. sed meli' cōstruit cū sequētib' sic: haruspex. i. hostiarū inspector: armenius. i. ex armenia oriūdus: ꝛ comagen'. i. ex pte illa syrie: spōdet amatorē tenerū. i. adolescentē mulieri libidinose: vel ingēs. i. valde copiosum testamētū diuitis sup. viri: orbi: carētis liberis ꝛ hoc mulieri auare: pulmone columbe calide. i. adhuc palpitātis ꝛ pauloante occise: tractato ab cornam talis haruspex: rimatur. i. scrutat p rimas: pectora. i. exta interiora pulloꝝ. ꝛ exta catelle. i. parui canis et interdū et. i. etiā pueri sup. occisi exta rimat: ꝛ ipse haruspex faciet id sup. qd deferat. i. clā accuset alios fecisse. sicut qui Baric filiam ad magicam artem hortati sunt eam accusarunt. sed maior fiducia erit cardeis. i. astrologis quoꝝ plurimi fuerunt chaldei: ipse mulieres credent quicquid astrologus dixerit esse relatum. i. pro respōso reportatū a frōte Ammonis. i. Jouis arenarij i spē arietis culti: dico Ammonis oracula inquit poeta: qm̄ oracula cessant delphis. i. apd delphos vbi Apollo respōsa dabat ꝛ caligo. i. ignorātia ꝛ obscuratio futuri. i. de re futura dānat. i. damno efficit genus humanum.

Delphicum oraculum. Delphi.

Ascensius.

¶ Precipuus tamen est horum qui sepius exul:
Cuius amicitia conducendaq; tabella
Magnus ciuis obit: et formidatus Othoni:
Inde fides arti: sonuit si dextera ferro:
Leuaq;: si longo castrorum in carcere mansit.
Nemo mathematicus genium indēnatus habebit.
Sed qui pene perit: cui vix in cyclada mitti
Contigit: et parua tandem caruisse Serypho.
Consulit icterice lento de funere matris.
Ante tamen de te Tanaquil tua: quando sororem
Efferat: et patruos an sit victurus adulter
Post ipsaꝫ: quid enī dare maius numina possunt:
Hec tamen ignorat quid * sydus triste minetur
Saturni: quo leta Venus se proferat astro.
Qui menses damno: que dentur tempora lucro.

¶ Horū. astrologoꝝ. s. Exul. s. fuerit. sꝫ futurorū scia ab exilio reuocat'. Conducēda. cōstituta mercede ducēda. Tabella. i qua q̄dē cōputare solēt astrologi. Magnus ciuis obit. Galba ipator itelligit. Sueto. eni scribit ꝙ otho conatib' Galbe prim' accessit: ꝛ spē imperij cepit: magnā q̄dē et ex cōditione tēpoꝝ: sꝫ aliquāto maiorē ex affirmatiōe seleuci mathematici: q cū eū olīꝫ supstitē Neroni fore spopōdisset tūc vltro inopinat' aduenerat impaturū q̄ breui repromittēs. tulerat aio otho cenātē in palatio Galbā aggredi: sed mediū tps religio ꝛ Seleuc' exemit. deinde destinata dies est. Vide ꝛ plura sat. ij. ibi. nimirū summi ducis ē occidere Galbā. Jnde ex hoc qd sequit. s. fides adhibet. arti. astrologie ꝛ mathematice. Dextra. ipsi' astrologi. Ferro. cathenis ꝛ manicis ferreis. Longo castroꝝ carcere. i. lōgis cathenis: cathene eni sunt castroꝝ carcer. Mathematicus. matematice spēs sunt q̄tuor. Arismetica q̄ de numeris tractat: arithmeo numero facit: aritmos numer' fert. Musica. Geometria. Astronomia: mathema aūt ꝛ mathesis disciplina dr. mathyo docco: mathetes discipulus. Geniū. Apulei' de demonio Socratis ait Eudemonas dici beatos: quorū demō bonus. i. anim' vtute pfectus est. quē nostra lingua poteris geniū vocare: qm̄ is de' q est animus sui cuiusq; q̄q̄ sit immortalis: tn̄ quodāmō cū hoie ginit. Jndēnat': nō dānat'. Vix. pene. Cyclada. de scrypho intelligit: est eni cycladū insula teste pliū. li. iiij. c. xiij. Jn eā aūt vti in Gyarō nocētes mittebant. Gyaros vna sporadū est: de qua lati' saty. j. Strabo aūt lib. x. plura de scripho scribit Cyclades vo dicte sunt: q: in orbem iacent. Consulit icterice. Mulieres carpit: q̄ quidē matris viri: sororis et patruorū mortē: adulteriq; vitā optātes consulebant astrologos. Que vero optima scitu fuissent nō curabāt: vt scire quid triste Saturni sydus minaretur ꝛ hmōi. Consulit. astrologos. s. Lento funere. tarda morte. Jcterice matris. icteros autore Paulo morbus est: quū per totum corpus bilis suffunditur: q interdum nigra: interdum flaua est. Pli. lib. xxvj. c. xxj. Morbū regiū appellat: ait eni sic. Morbū regiū in oculis precipue mirari est tenuitatē illā densitatēq; tunicularū felle subeūte. Hypocrates a septimo die in febre mortiferū signū esse docuit. Marcellus vero Arquatū morbū appellat: qui regius dr: calore vcꝫ celestis arquus. vel ꝙ ita stringat corpora: vt in arquum ducat. Tanaquil tua. q videri vult augurioꝝ perita: vt fuit tanaquil vxor Tarquinij prisci regis Romanorū. que vt Roma venit Caia Cecilia est appellata: vt scribit Festus. Liuius primo libro scribit: quomodo Tanaquil perita erat: vt vul-

* Sydus Saturni bis qb' in ortu affulserit infelicitatē portēdit. Pro perti'. Et graue Saturni syd' i oē caput. Ouidi' in Jbin. Te sera necq; placidum spōdentia martis sydera presserūt falci seriq; senis.

Manci.

Galba. Otho.

Seleucus.

Mathematica.

Eudemones.

Scryph'.

Icteros.

Arquatus morbus.

Tanaquil.

Caia Cecilia.

go hetrusci: celestiū prodigiorum. mulier itaq; viro predixit summum rerū culmen: vbi aquila illi⁹ ca piti reddiderat pileum: quem prius abstulerat: predixit item et Seruio Tullo regnū: q̄ʒ puero dor mienti caput arsisset. Efferat. ad sepulchrum ferat. Tamē cum predicta inquireret optima scitu: sequē tia videlicet non curabat Saturni sydus. id gelide ac rigentis est nature: vt inquit Plinius lib. ij. & Ci cero libro primo de diuinatione scribit q̄ stella Jouis aut Ueneris coniuncta cum luna ad ortus pue rorum salutaris sit. Saturni Martiue contraria. Ptolomeus libro primo quatuor partium scribit: q̄ scientia viriū stelle Saturni ceterarūq; etiam stellarum procedit ab experimentis suarum figurarū que sunt in carā collocatione cum sole et luna. De stella autem Saturni latius diximus libro. j. Geor. ibi scilicet frigida Saturni sese quo stella receptet. Quo astro. quo sydere.

¶ Precipuus tamen est horū. Acrius dānat superstitionē sumptam ab astrologis: quibus vt pernicio sissimus quisq; erat: ita maximam habebat fidem. Nam qui autor fuerit consilio suo seditionis ma gne atq; ciuilis belli: & inde in exilium missus: sed vincente tādem cui victoriam predixerit parte reuo catus sit: is precipuus inter eos habitus est. Ordo est. Quāuis sup. oībus magna fides habeatur: ta men is est precipuus. i. prestantissimus horū. s. astrologorū. qui sup. factus est sepius q̄ ceteri exul. & cu ius amicitia. i. per cuius amicitiā: q; pro et tabella in qua iudicia sua scripserat cōducenda. i. magno precio inspicienda ab eo videlʒ othone cui victoriā promiserat: ciuis magnus & formidat⁹ othoni vi delicet Galba imperator obit. i. obijt per sincopā: q: syllaba vltima producit. Galba autē ab othone in teremptus est vt visum est in. ij. sa. Inde. i. ex ea re sup. habetur fides. i. confidentia arti. s. astrologice. si dextera sup. manus: q; pro et leua. i. sinistra. sonuit ferro. i. manicis ferreis. & si mansit in longo carcere castrorū. i. in cathenis que sunt carcer quem in castris habent. sunt enī castra exercitus in campo do micilia & munitiones que q: sepe mutant carcerem non habent: sed pro eo catheuas. Dixit ergo q̄ de tētus in cathenis ab eo cui victoriā pollicit⁹ erat: donec habita fuerit victoria vt si mētiat in caput ei⁹ recidat. postea q̄ forte victoria secuta est in summa estimatione habebat. Et ideo addit. Nemo mathe maticus &c. Judicio inquid supstitiosorū ad mathesim hoc est mathematicā sciētiā que astronomiam & ex cōsequenti quodāmō astrologiā cōplectit. nemo creditur natus aut feliciter aspirare: qui habebit geniū. i. deū nature sue dnm horoscopi existēs indēnatus. i. sine dāno & periculo vite: quasi ad artē per tineat: subijci exilio & grauissimis periculis. Sed sup. erit verus mathematicus: qui perit. i. perijt: pe ne. i. quasi. & cui cōtigit. i. pro beneficio magno datū est: vix. i. cū magna difficultate mitti. i. relegari in cyclada. i. in scriphon vnā ex cycladib⁹ que sunt insule exilio destinate noxiorū. Declinatur aūt hec cy clas hui⁹ cyclados & ita in actō habet hāc cyclada. & cui cōtingit tandē. i. post longū exiliū. caruisse per reditū. s. seryphos insula illa parua. i. modica. Uidet aūt affectare dicere caruisse: quasi re illi vtilius ac si prestaret in exilio mansisse q̄ redijsse. Cōsulit icterice &c. Ab hmōi ergo astrologo petūt mulieres oīa. et salutem & mortem quorū volunt. Ordo est. Tanaquil. i. mulier astrologie perita & rerum futurarū pre scia sicut Tanaquil Tarquinij prisci regis Romanorū vxor. tua scʒ vxor cōsulit. i. ab hmōi astrologo cō silium & iudiciū petit: de lento. i. tardo funere. i. obitu matris sue icterice. i. icteron hoc est morbū illū patientis: sed cōsulit tamē ante. i. prius q̄ de matris morte: de te. i. de tua morte: & cōsulit qū efferat. i. ad sepulchrū ferat sororē & patruos. i. fratres patris. an adulter sit victurus post ipsam. Sperat enī vi rum ante se moriturū & adulterū superuicturū. Unde addit. Enim p q: q: quid maius possunt numi na. i. potestates celorū & deorū quas astrologus callet dare. i. conferre. q. d. nihil. Et tamen hec. i. hmōi mulier que cōsulit. i. petit cōsiliū ignorat quid. i. quod malū triste. i. infortunatum sydus Saturni illi⁹ planete minat: & quo. i. cū quo astro. i. sydere aut signo aut planeta: Uenus ille planeta pferat se. i. osta tur leta. i. fortunata & benigna. & qui mēses dētur dāno. i. ad damnū. & que tempora dent lucro. i. ad lu crum hoc est que consulit. q: astrologie imperita est minus molesta est q̄ que docet de qua iam dicet.

Saturni & Jouis stella.

Ueneris stella.

Martis stella.

Ascensius.

* Ephemeridas libros esse i q̄b⁹ singulorū dierū acta contineantur. Oui. i amoribus his v̄sib⁹ ostēdit. Inter ephemeridas meli⁹ tabulasq; iacerēt. In q̄b⁹ absumptas fleret auarus opes. Sed h̄ loco poeta accepit p supputatiōe numerorū astris q̄d q̄ die dominetur: quā libello descriptā hʒ matrona tanq̄ astrorū peritissima. Manci.

¶ Pinguia succina: nascit succinū de fluēte medulla pinei generis arborib⁹ vt gūmi in cerasis. Resina pineis erū pit humoris abūdantia. densat frigo re vel tēpore quod arboris succū esse etiā prisci nostri credidere: ob id succi num appellantes: pinee autē arboris esse indicio est pineus in attritu odor & q̄ accēsus tede mō ac nidore fragret. Trāspadane femine moniliū vice suc cina gestabāt maxime decoris gratia q̄ aut distillet primo succinū: argumē to sunt quedam intus trāslucentia vt formice aut culices. lacerteq; quas ad hesisse musteo non est dubiū et inclu sas indurescenti. Genera eius plura. Cādida odoris prestantissimi. sed nec his: nec terris preciū: fuluis maior au toritas. Ceterū attritu digitorū acce pta vi caloris attrahūt i se paleas: & fo lia arida vt magnes lapis ferrū: h̄ oia ex Pli. li. xxxvij. ephemeridas. libellos in q̄b⁹ acta quotidiana ptinent ephe meridas appellāt. In quib⁹ itē anno tationes eorū q̄ die q̄ accidunt. ephe meris enī diariū dicit. ephemeros q̄ quotidianus. Gellius lib. v. cap. xviij.

Succinū.

¶ Illius occursus etiam vitare memento:
In cuius manibus seu pinguia succina tritas
Cernis ephemeridas: que nullum consulit: et iam
Consulitur: que castra viro patriamq; petente
Non ibit pariter numeris reuocata Trasilli.
Ad primum lapidem vectari cum placet: hora
Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli
Angulus inspecta genesi collyria poscit:
Egra licet iaceat: capiendo nulla videtur
Aptior hora cibo: nisi quam dederit Petosyris.
Si mediocris erit: spacium lustrabit vtrumq;
Metarum: et sortes ducet: frontemq; manumq;
Prebebit vati crebrum popysma roganti.
Diuitibus responsa dabit phryx: augur: et indus
Conductus dabit astrorum mundiq; peritus.

Atq; aliquis senior qui publica fulgura condit.
Plebeium in circo positum est: et in agere fatum.
Que nudis longum ostendit ceruicibus aurum:
Cõsulit ante * Phalas: Delphinorũq; colũnas:
An saga vendenti nubat caupone relicto:
He tamen et partus subeunt discrimen: et omnes
Nutricis tolerant fortuna vrgente labores.
Sed iacet aurato vix vlla puerpera lecto.
Tantum artes huius: tantũ medicamina possunt.
Que steriles facit: atq; homines in ventre necãdos
Conducit: gaude infelix: atq; ipse bibendum
Porrige quicquid erit: nam si distendere vellet:
Et vexare vterum pueris salientibus: esses
Anthiopis fortasse pater: mox * decolor heres
Impleret tabulas: nunq̃ tibi mane videndus.

ait. Annales esse quũ res geste plurium annorũ obseruato cuiusq; anni ordine deinceps cõponunt. Quũ vero nõ p annos: sed p dies singulos res geste scribunt: ea historia greco vocabulo. ephemeris. i. diariũ dr. Asconi⁹ li. iij. de pluribus ra vrbana scribit q̃ moris fuit vniũquẽq; domesticã rationẽ sibi toti⁹ vite sue per dies singulos scribere: in quo apparet q̃d quisq; de redditib⁹ suis: q̃d de arte: fenore lucrove seposuisset. Et quem itẽ sumptũ damnũve fecissent: sed postq̃ assignãdis l̃ris reorũ ex suis quisq; tabulis damnari: hec vetus cõsuetudo cessauit. Pariter. vna cum viro. Numeris. calculationib⁹ Thrasylli. Trãquillus scribit q̃ tyberi⁹. Thrasillum mathematicũ: vt sapientie professorem contubernio admouerat. fri. ctus angulus. vexatus ꝛ exasperat⁹ digitis vel re alia. Genesi. i. geniture numeris ꝛ calculatione. genesis eñ genitura interpretat autore Macro. li. j. satur. Collyria medicamina sunt oculorũ. Hora. saty. v. hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinire ꝛc. Petosyris. fuit his astrolog⁹ insignis ꝛ Egypti⁹: de quo pli. li. vij. ca. xlj. ait. Durat ea ratio quã Petosyris ac necopsos tradiderũt. Si mediocris erit. mulier inquit. mediocris cõditiõis sortes adibit. Lustrabit. circuibit. Metarũ. circulorũ. cõstituebat eñ circul⁹ quẽ sortilegi lustrabãt: deinde sortes educebãt. Frontẽ. lineis eñ frontis ꝛ man⁹ vetura noscebãtur. frontiũ inspectores metoposcopi vocabant. nã metopõ: frons: copos: inspector. Popysma sonit⁹ est illise man⁹ si cõcaua fuerit: sed pprie sibilus ꝛ pulle ceruicis eq̃ne plausus. hinc Mar. li. vij. in gallã coeũtiũ sonitũ popysma vocauit. Quis nã ferre põt fatui popysmata cũni? Quũ sonat hic cui nõ metula mensq; cadit. popyson sibilo significat. Crebrũ popysma. coitũ intellige in quo sonitus quidã creber fieri solet. Pro manuũ palpitatione nõ cõuenit. qs eñ sibilus aut sonit⁹ in tractatione manuũ fit? nullus certe. Phryx augur scribit. Cice. li. j. de diuinatiõe q̃ phryges ꝛ cylices ꝛ arabũ natio auiũ significationib⁹ plurimũ obtẽperant. qd idẽ factitatũ in vmbria se accepisse inquit. Et indus. ordo est. ꝛ dabit respõsa indus cõduct⁹ perit⁹ astrorũ ꝛ mũdi. Stra. li. xv. vbi de india loquit scribit bragmães philosophos physiologiã. i. nature rationẽ ꝛ astronomiã exercere. Qui publica fulgura condit. Scribit Sen. priscos Romanos cũ crederẽt nisi fato fulmina non decidere cesis ostijs extructisq; aris adhibito sacerdote velut in pcurationẽ malorũ illa cõdere. Publica. erãt eñ ꝛ priuata. Plinius nãq; li. ij. scribit hoc pacto. Ceterũ existimãt nõ vltra deceꝫ annos portẽdere priuata: preterq̃ hec q̃ matrimonio primo facta: aut natali die. publica nõ vltra. xxx. annũ: preterq̃ in deductione oppidorũ. Plebeiũ factum. i. responsa de fato mulierum plebeiarum posita sunt in circo ꝛ in aggere. in his enim locis erant diuinatores ad quos quidẽ plebeie accedebant. In circo. apud quẽ meretrices erãt: q̃ de futuris cõsulebant. Pliñ. eñ lib. xxx. ca. ij. de Nerone sic ait. Utinãq; inferos potius: ꝛ quoscũq; de suspitionib⁹ suis deos consuluisset: q̃ lupanaribus atq; prostitutis mãdasset inquisitiones eas. Iuuenalis etiam pbat id q̃ meretrices consuluerint ad circũ quũ ait. Que nudis lõgũ ꝛc. In aggere. placet intelligi de aggere Tarquinij superbi. Pliñ. eñ libro. iij. de vrbe ait. Claudit ad oriẽte aggere Tarquinij superbi inter prima opera mirabili: nam q̃ cum muris equauit qua maxime patebat aditu plano. Que nudis longum. meretricis circunlocutio est. Consulit plebeie interroganti. Ante falas. fale vt inquit Nonius turres sunt lignee. que apud veteres propter spectatores e lignis erigebantur. Itaq; ante falas. i. ante ligneas turres in circo spectãdi grã fabricatas. Festus vero sic ait. fale dicte ab altitudine: a falando qd apud hetruscos significat celũ. Delphinorũq; colũnas. i. templũ Lucii Domitij. scribit enim Pli. li. xxxvij. ca. v. q̃ a scopa factus est in maxima dignatione Lucii Domitij delubro in circo flamineo. Neptunus ipse et thetis atq; Achiles. Nereides supra delphinos ꝛ cete: ꝛ hippocampos sedentes ꝛc. Saga vendenti. Sagũ vestimẽtum erat militare vt docet Nonius. Nubat. plebeia illa. He tñ: he plebeie. i. est autẽ sensus. q̃ pauperes pariunt et nutriunt. Diuites vero vt dicet infra cupientes nõ pariunt. nã abortiuos procurãt. Fortuna: paupertate. Puerpera pariens. Huius. que. s. steriles facit. Intelligit autẽ de quacũq;. Conducit hoies necandos. i. accipit ad necandos. Infelix vir. scꝫ Porrige vxori tue. Quicquid erit. i. datũ ab illa. Decolor. Niger sine colore q̃ desit ei color. Tabulas testamẽti. s. Videndus. mane tu videndus: ne malũ preberet omen.

Illius occursus ꝛc. Dãnat mulieres que astrologie peritas attestant. ꝛ nihil nisi habito prius ex libris suis iudicio operant: qd periculosũ est: ꝛ nũc viris multis malũ. Ordo est. Memento etiã o posthume vitare. i. effugere: occursus. i. contractũ matrimonialem: vel legamus simpliciter occursus. i. vel solam obuiationem. quasi periculosum sit tali occurrisse. illius sup. mulieris: in cui⁹ manib⁹ tu cernis ephemeridas. i. operũ singulorũ dierũ annotationes: tritas. i. frequẽti vsu attritas: ceu. i. sicuti succina pinguia. i. arborũ distillamina quasi ex succo carũ fluentia: ex quib⁹ ꝛ monilia ꝛ anulos mulieres tunc gestabant: ꝛ nũc rosacea serta ad que diue vgini salutationes dicũt: cõficiũt. q̃. s. mulier: nullũ cõsulit. i. a nullo cõsiliũ petit. ꝛ q̃ iam cõsulitur. i. vnde cõsiliũ ab alijs petit: que reuocata. i. si fuerit reuocata: nu

Annales. Ephemeris. Diarium. * Phale lignee turres sunt. Enni. malos distindũt: finitq; tabulata phaleq;. * Decolor appellat q̃ sit colore vitiator: q̃ a priore colore declinat. Genesis. Popysma. Phryges. Indi phi. Fulgura. Flumina. Meretricũ respõsa. Agger. Tarquinij. Fale. Domitij tẽplum. Sagum. Ascensius.

meris.i.calculationib' vel facie celi infortunata per numeros Thrasilli.i. illi' mathematici dep̄rehēsa nō ibit viro petēte.i.aggrediēte castra aut patriā.pariter.i.simul cū eo. Nā si placet tali mulieri: vectari.i.vehi in lectica aut curru ad primū lapidē positū in via publica extra vrbem. hora.i. opportunitas tpis:sumitur.i.disquirit̄ ex libro astrologic.s.si angulus ocelli frictus.i.fricādo attrit' aut rubens prurit.i.adhuc pruritū facit ipsa poscit.i.exigit a chirurgico: collyria.i.emplastra seu medicamēta oculorū ꝛ hoc genesi.i.geniture calculatiōe ꝛ facie inspecta.i.prius visa. Et licet ipsa iaceat egra:nulla hora videtur aptior cibo capiendo.i.ad cibū capiendū:nisi sup.ea quā Petosiris astrologus ille ex Egypto dederit.i.assignauerit:si ipsa mulier erit mediocris in diuitijs.s.ipsa lustrabit.i.circuibit vtrūq; spaciū:metarū.i.circulorū cōstitutorū vt eos lustrādo sortes educāt:ꝛ ducet sortes ꝛ prebebit vati.i. diuinatori rogāti.i.postulāti pro mercede crebrū poppisma.i.sonitū cunni ipsius mulieris coeūtis secum ꝛ id melius ꝙ vt de sonitu manuū intelligas:p̄bebit inquā frontē vnde per phisonomiā animū ꝛ fortunā eius se noscitare dicit.et manū ex cuius lineamētis p chiromātiā idē facit. Sunt eñ supstitiosi hoīes vt indocti qui manuū inspiciētes fata hoīm dijudicāt:q̄ minoris ꝙ astrologi vaticinia et iudicia sua vēdūt; sed phryx.i.hō ex phrygia augur.i.augurij peritus:qui ex auiū garritu futura prescit: dabit respōsa diuitibus sup.mulierib'. Tangit aūt poeta varias diuinationū species:sunt aūt duo genera:alterū nature.alterū artis. Natura furorē diuinū habet quo mens pphetarū rapta est.ꝛ somnū: cui' species enumerat. Macro.in de somno Scipionis.in his sunt visiones ꝛ reuelationes. Ars aūt apud Priscos habuit haruspicinā:augurium:auspiciū:astrologiā ꝛ sortes. Haruspicina ab ara inspiciēda dicta: extra fulgura et ostēta cōprehēdit. Nā mactata hostia apud arā cap apta quō correpar:er reliqua exta.i.intestina extātia sese habeāt inspiciebāt. Fulgura ab Ioue demissa putabant:ꝛ aut publica aut priuata esse vt Māci.recitat. Ostērat.sunt que.p̄ter naturā eueniētia aliq̄d futurū ostendūt: que ostēta ab ostēdēdo. monstra a mōstrādo.portēta a portēdēdo:ꝛ pdigia a pdigēdo appellant. Auspicia ab auib' inspiciendis dicūtur. Auguria ab earū garritu aut gustu. Ad hec addūtur oīa que cū ob aliā causam ab alijs dicta sunt:nos ea ad negociū nostrū trāsferim'. Astrologia est de astris sermo: ex eorū dispositionib' quā per astronomiā dep̄rehēdim':futura predicēs. Ad quā cōiecture que ex elemētis sumūtur reduci possunt.vt geomātice ex terra.ꝛ piromātice ex igni.item que lineamentis manuū vt chiromātice. Sortes p̄o primū erāt priscarū literarū note in robore insculte:q̄ manu pueri mixte: vt educebātur futura predicabāt. Oīa aūt que artis supstitionē sapiūt.cū verā artē si ars vlla est:nemo hactenus habuerit. Neq; si quādo mira cōtigisse: vt in Liuio lib.j.legim':cōtinuo verā artē credem':sed ea disputare non est huius loci. Tangit autē hec genera Verg.lib.iij.eneid.dicēs. Troiugena interpres diuū qui numina phebi. Qui tripodas clarij lauros:qui sydera sentis. Et volucrū linguas ꝛ prepetis oīa penne. Nam numina phebi ꝛ tripodas per furorē diuinū ꝛ visiones sentit.sydera celi.i.p astrologiā.volucrū linguas:p augurium.prepetis oīa pēne.per auspicia:ad que oīa et cetera portēta redigi possunt. Augur ergo Phryx.i.phrygius siue Troianus dabit respōsa diuitib' ꝛ Indus aliquis ex India perit' astrorū ꝛ mūdi.i.astrologus cōductus a diuitib' dabit respōsa:atq; aliquis senior.i.presbyter qui cōdit.i.sedat fulgura publica.i.in re publi.detrimētū missa:fatū aūt plebiū.i.mulierū plebeiarū positū est in circo.i.fornicibus theatri: vel vbi ludi circēses fiebāt:vel in aggerē Tarquinij sup.i.dependet responsis meretricū: pauperculārū ad circū prostantiū:aut ad aggerē Tarquinij:nisi forte geomāticos intelligas qui ex lineis aut punctis preter industriā terre incussis futura iudicant:sed nō placet propter sequētia. vnde dicit. Ea que existens nudis ceruicibus.i.meretricula que nudat ceruices si pulchras habet.ostendit aurum longū vel retiaculū aureū:vel flauos capillos:cōsulit.i.cōsiliū dat ꝛ indicat plebeie.s.interroganti ante phalas.i.turres ligneas in circo spectandi grā fabricatas:ꝛ ante colūnas delphinorum.i. ante templū Cnei domitij:vbi delphinib' dij deeq; maris insidebant in statuis.s. Scies aūt grāmatice a grēcis os fieri ntōs in us:vt a delphin delphinos:fit hic delphin' delphini:ꝛ ab elephas elephantos hic elephant' ti.ꝛ ita in multis alijs vt docet Prisci. Cōsulit aūt.an mulier plebeia nubat viro vendēti saga: id est vestimenta militaria:relicto caupone eius priore marito:non dicit occiso: q: nobiles et diuites semp crudeliora apud:hūc poetā ostendunt facere ꝙ vulgares:vnde addit. Tamen he.i.hmōi mulieres plebeie subeunt discrimen.i.periculū partus.ꝛ tolerāt.i.ppetiūtur:oēs labores nutricis.i. pariūt ꝛ nutriunt fetus suos:ꝛ hoc fortuna.i.cōditione:hoc est paupertate vrgente: sed puerpera.i.que puerum peperit iacet vix.i.rarissime in lecto aurato:quia que lectos auratos habēt non pariunt.tātū.i. tam multū possunt artes ꝛ tantū possunt medicamina.i.veneficia huius.i.huius mulieris q̄ fecit sterilē ꝛ que cōducit.i.cōducta accipit hoīes iam cōceptos ꝛ formatos ac animatos fetus necādos in ventre materno. Legi forsan posset adeo vt sit.s.artes huius que facit sup.se sterilem:eꝫ p et:conducit veneficam sup.ad necandos hoīes in ventre suo:sed psequamur notiorē viam que prior est. O infelix marītus gaude ꝙ vxor tua abortuꝫ facere vult. atq; ipse.i.tu te porrige ei quicquid erit bibendū.i. noli ei vitare. Nam si ipsa vellet distendere ꝛ vexare vterum suum.i.maturos partus edere ꝛ extensum habere ventrem:tu esses pueris salientibus.i.emergentibus:vel sic potius. si vellet vexare vterum suū pueris salientibus:tu esses fortasse pater ethyopis.i.cōcepti a seruo ethyope: sicut superioribus annis neapoli cōtigisse predicant:vbi nobilissima matrona ethyopen edidit: quem pater regi francorū filiolū destinauerat:ꝛ heres.i.successor tuus decolor.i.partim patri.i.seruo ethyopi:partim matris similis:impleret tabulas testamenti tui scꝫ:nunq; videndus.i.videri dignus mane:ne omen malum afferret. Credebant eñ ꝙ que prima audirent aut viderentur future lucis qualitatem predicarent. Ideoq; omnia bona mane dicebantur. Unde salutandi mos exortus: quin bonum dicebant. vnde in mane:econuerso malum:ꝛ omnia pulchra ꝛ leta videnda afferebantur.

*Suppositi illi dicūtur q̄ ex vxore nati nō sūt sꝫ p filijs sūt ꝯceptu marito supponuntur.

Manē.

*Vota nō pro desiderijs accipiūt plerūq; sꝫ p filijs

Transeo suppositos:prętereo inquit referre spurios qui p legitimis suppositi ꝛ accepti e mērito partu a nobilib' feminis educātur. Hinc virorū gaudia ꝛ vota p pprijs filijs decepta sunt ab vxoribus accipiendo spurios aliūde.

Transeo *suppositos:et gaudia *votaq; sepe
Ad spurcos decepta lacus:atq; inde petitos
Pontifices salios:Scaurorum nomina falso

Corpore laturos:stat fortuna improba noctu
Arridens nudis infantibus:hos fouet omnes:
Inuoluitq; sinu:domibus nunc porrigit altis:
Secretumq; sibi mimum parat:hos amat his se
Ingerit:atq; suos ridens producit alumnos.
Hic magicos affert cantus:hic thessala vendit
Philtra:quibus valeant mentem vexare mariti:
Et solea pulsare nates:quod desipis:inde est:
Inde animi caligo:et magna obliuio rerum:
Quas modo gessisti:tamen hoc tolerabile:si non
Et furere incipias:vt auunculus ille Neronis:
Cui totam tremuli frontem Cesonia pulli
Infudit:que non faciet:quod principis vxor?
Ardebant cuncta:et fracta compage ruebant:
Non aliter q̃ si fecisset Juno maritum
Insanum:minus ergo nocens erit Agrippine
Boletus:si quidem vnius precordia pressit
Ille senis:tremulumq; caput descendere iussit
In celum:et longam manantia labra saliuam.
Hec poscit ferrum:atq; ignes:hec potio torquet:
Hec lacerat mixtos equitum cum sanguine patres.
Tanti partus eque:quanti vna venefica constat.

Itaq; generosis familiis inserunt here-des futuri:& Salii martis sacerdotes: qui quidē e generosis dūtaxat eligebā-tur vt latius Saty.ii.ostendim⁹.Trāseo suppositos.occupatio est.fit em̄ cū dicim⁹nos p̄terire aut nescire:aut nolle dicere id qd̄ tūc maxime dixim⁹ hoc modo.Nā de pueritia quidē tua:quaz tu oim intēperātie addisti:dicerem⁹ si hoc tēpus idoneū putarē:nūc consulto reliquo.Suppositos.alio4 pueros p legitimis positos.Ad spurcos lac⁹:ad velabrensem paludē:q̃ iuxta Auentinū montē erat.naz olim paludibus mōs erat ab reliquis disclusus:vt scribit Varro.li.j.de lingua latina.Spurcos.Spurcū inq̄t Nonius significare obscenū.obscurū.lutulentū.fetidum.Scauro4.nobiliū.De scauris late Saty.ii.Fortuna improba.Vergili⁹de fortuna sic.Fortuna imeritos auget honorib⁹:fortuna innocuos cladib⁹affi-cit.Justos illa viros pauperie grauat.Indignos eadē diuitiis beat.Apulei⁹ itē li.vii.sic ait.Subibatq; me nō de nihilo veteris priscæq; doctrine viros finxisse aut pnūtiasse cecā et prorsus exoculatā iesse fortunā: q̃ semp suas opes ad malos & indignos pferat.Nec vnq̃ in iudicio quēq̃ mortaliū eligat:imo ꝓo cū his potissimū diuersetr:quos pcul si videret:fugere deberet.Nudis.paupib⁹ vilib⁹ & expositis.Tūc postq̃ sinu iuoluerit.Secretū mimū.cū quo secreto ludat.eleuat em̄ eū e pauptate ad summū.vn̄ Saty.iii.dixit.Cuz sint q̄les ex hūili magna ad fastigia rerū extollit quot[illegible] voluit fortuna iocari.hos supponitos.s.igerit.imitit:prebet.Producit exaltat.Hic magicos affert

qs multis votis e sūmo deside-rio concupiuit maritus habere Valerius maxim⁹ filios sic vocat his verbis.Venite igitur ma n⁹ nr̄as pspera parē tum vota.
occupatio
Spurcos.
Fortune vis.

cātus.Carpit hoc loco mulieres q̃ veneficiis viros furere & isanire cogūt.Hic aliq̄s.hic alius.Philtra.philtron.amor d̄r:& res ipsa ad amorē inducens.Philtra amatoria interpretant de iis Ouid.li.ii.de arte sic ait.Nec data profuerint pallentia philtra puellis.Philtra nocent animis vimq; furoris habent.Thessala.in thessalia siquidē veneficia fiebāt minimo.Hinc Apuleius li.ii.meta.sue iquit.Quid hoc in quā cōperior.hiccine mortui solēt aufugere:Tace rn̄dit ille.s.senex quidā.Nā oppido puer satis peregrinus es:meritoq; ignoras Thessalie te cōsistere:vbi Sage mulieres ora mortuo4 passim demorsicāt:eaq; sunt illis artis magice supplemēta.Et plautus in Amphitrione inquit.Ego pol hodie vlciscar illū thessalum veneficū qui per se vertit familie mentem mee.Et solea pulsare nates.Gellius libro.xii.cap.xx.sic ait.Omnia enim ferme id genus:quibus plantarū calces tantū in fine tegūtur:cetera prope nuda & teretibus habenis iuncta sunt.Soleas dixerunt.Nonnunq̃ voce greca crepidulas.Persius item Satyra.v.ait.Solea puer obiurgabere rubra.Inde.a philtris et cantibus magicis.Caligo.obtusitas.obscuritas.Tolerabile scilicet est.Neronis auūculus.Germanicus ex agrippina.M.Agrippe & Julie filia tulit:&.C.Cesarē caligulā & agrippinā:ex qua natus est Nero.vt scribit Suet.Cesonia.C.Caligula:vt Tranq̄l.ait.Cesoniā neq; facie insigni:neq; etate integra:matrēq; iā ex alio viro triū filiarū:sed luxurie ac lasciuie perdite & ardētius & cōstātius amauit.Quā enixā vxorio noīe dignatus est.Quotiēs preterea vxoris vel amicule collū exoscularetur:addebat tā bona ceruix simul ac iussero demetur.quin & subinde iactabat exquisiturū semel fidiculis de cesonia sua:cur eā tātopere diligeret.De seuitia autē & scelerib⁹ caligule q̄plurima Suetonius.vbi etiā sic ait.Creditur potionatus a Cesonia vxore Amatorio quidē medicamento.sed qd̄ in furorē verterit.Frontē.tremuli pulli.De Hippomane intelligit.de quo latius superius in hac eadē Satyra ibi.Hippomanes carmēq; loquar.Quod scz facit.Principis.imperatoris caligule.Vxor.Cesonia.Ardebant cūcta.id ait.q: vti in Trāquillo legitur.Caligula seuissimus fuit.Fracta cōpage.furore.s.caligule.Agrippine Boletus.De hoc aūt lati⁹ Saty.v.ibi.Boletus dn̄o.sed qualez Claudius edit.Ante illū vxoris.postq̃ nil amplius edit.Precordia pressit.hoc ait.q̄m Caligula furens multos offendit:Claudius vero Boleto illo nullos.Senis.i.Claudii.nam excessit anno etatis sue.lxiiii.Imperii aūt anno.xiiii.Tremulūq; caput.Suetonius de Claudio sic.Risus indecens ira turpior:spumāte rictu:humētibus naribus:plectra lingue titubātia:caputq; cuz semper tum in quātulocūq; actu vel maxime tremulū.Descendere iussit in celū.i.ire ad inferos.Illi em̄ in celū descendūt.qui inferos petūt.Nam & sub terris celū est.Nec vllo pacto ad historiā aut fabulā aliquā referendū:cuz res sit apertissima.similiter & Maro lib.v.Lentusq; carinas est vapor.& toto descēdit corpore pestis.Nam & hic descendere deorsum ire significat.Ignis enim vēdo descenderat:licet flāma ipsa ascendat semper.Q⁹ autem

Philtra.
Thessalia venefica.
Solea.
Crepidule
Cesonia.
Caligula.
Claudii mors.

descendere in celū:ire ad inferos significet Saty.x.etiam patet vbi ait. Ad generum cereris sine cede ⁊ vulnere pauci descendunt reges ⁊ sicca morte tyranni. Manantia.emittentia:senum more. Ferrū.multos interemerat caligula.sed alios cū clam interemisset citare nihilominus vt viuos perseuerauit. qđ Suetonius scribit. Atq ignes. Atellanē poetaȝ ob ambigui loci versiculum media amphiteatri arena igni cremauit caligula. Torquet.questorē suum in coniuratione nominatū flagellauit.ac nōnunꝗ horreis preclusis populo famē induxit.curatorē munerum ac venationū per continuos dies in cōspectu suo cathenis verberatū non prius occidit ꝙ offensus putrefacti cerebri odore. Lacerat mixtos equituȝ cum sanguine patres.equitem Ro.obiectum feris quum se innocentē proclamasset reduxit.abscissaq lingua rursus induxit. Quum discerpi senatorē cōcupisset:nec ante satiatus est: ꝙ mēbra ⁊ artus et viscera hominis tracta per vicos atq ante se cōgesta vidisset. Tanti partus eque quanti vna venefica cōstat. Sensus est ꝙ tanti constat hyppomanes:quanti vna venefica.i.hyppomane: tantum sceleris euenit furente caligula quātum sceleris ab vna venefica fieri potest. De seuitia autē caligule ex hyppomane sumpto concepta:iam dictum est a poeta. De seuitia vero venefice iāiam exodietur. Cōstat.hoc ideo dicit qm̄ multi veneficijs obeūt. Nec interrogatiue legat̄ vllo pacto. Nam tanti quāti correlatiua sunt.

Attellanes poeta.
Caligule seuitia.
Ascensius.

¶Transeo suppositos. Per occupationē dicit se nolle dicere quō per mulierū fraudem spurij ⁊ incertorum parentū pueri pro nobiliū liberis educantur. ⁊ a miseris viris heredes inscribant̄. Ordo est. Ego transeo.i.silentio pretereo infantes sup.suppositos.i.cū sint spurij ⁊ inuentitij: clam loco verorū ponitos ad latus quasi puerpere decūbētis.⁊ transeo gaudia maritorū de illis tanꝗ de proprijs gaudentiū et vota.i.desideria vel optata euenta:decepta.i.illusa ad spurcos lacus.i. ad velabrēsem paludē immūdam.atq transeo pontifices salios.i.martios qui nō nisi ex nobilissimis vtpote patritijs fiebant: petitos.i.assumptos inde.i.ab illa palude:ad quā expositi a sordidissimis nimirū parentibus:⁊ in domuȝ patriciam per mulierum que se grauidas mentiebantur fraudem importati: ad pontificalē dignitatē prouecti sunt.salios dico laturos .i.portaturos noīa scaurorū.i.nobilissimorū virorū: corpore fallo.i.mētito:noī nō correspōdente:nā corpus sumpserunt a meretricibus ⁊ adulteris: nomē aūt a scauris ⁊ alijs nobilibus a quorū vxoribus suscepti fuerāt:fortuna improba.i.improbāda: qꝛ temere ⁊ sine ratione agens stat noctu arridēs.i.annuens fauēs quodā blando risu:infantibus nudis.i.oī ope humana destitutis:⁊ nudis expositis:⁊ fouet.i.focillat hos oēs infantes nudos sinu suo.⁊ porrigit.i.porro dirigit tunc postꝗ sic fouit altis domibus.i.ad altas ⁊ nobiles domos.⁊ parat.i.instituit:preparat sibi mimū:id est imitatorē gestuum: ⁊ vt dicūt ioculatorē secretū.i.nescitū ab hoībus multis:quo.s.ipsa quoties vult iocari agat nobilem puerū ex spurio:pontificē ex deposito:alto loco natū ex inuentitio:⁊ forte incerto coitu cōcepto.fortuna igitur amat hos.i.hmōi infantulos:⁊ ingerit se.i.totam benignitatē suā infert vltro:his.s.infantulis:atq ipsa ridēs.i.arridēs producit.i.porro ducit hoc est ad summos honores gradatim ducit suos alūnos:a se fotos ⁊ alitos. Hic magicos affert cantus.trāsit ad cōsimilia mulierū mala:que nō solū superstitiosas artes didicerūt:sed pernitiosissimas:nam ⁊ veneficia ⁊ amatoria plurime exercuerunt.eas ergo notat:nō sine vendentium tacita criminatione. Ordo est. Hic.i.aliquis magus affert.i.mulieri venales exponit.cantus magicos.i.magica arte valētes:hic.i.alius vēdit philtra.i.venena amatoria.i.amare facientia.thessala.i.qualia plurima in Thessalia colligebantur quibus ipsa mulier valeat vexare.i.torquere:⁊ in diuersas partes furibūdā rapere mentē.i. rōneȝ mariti sui ⁊ pulsare pro libito suo nates.i.clunes eius.solea.i.calciamentis calceis mollioribus suppositis.et pedibus quasi solum prebentibus quos a parte superiore parum regunt:ꝙ ergo:o marite tu desipis: id est male sapis.i.insanus es:inde.i.ex hmōi veneficijs amatorijs:⁊ inde.i.ex ijsdem est sup.caligo.i. obtenebratio animi.i.intellectus.⁊ magna obliuio rerū:quas tu gessisti:id est fecisti modo.i.pauloante. tamē hoc.s.habere intellectum obscuratū ⁊ obliuionē rerū:esset sup.tolerabile.i.quouis mō portabile.si non incipias.⁊.i.etiā vel insuper furere vt auūculus ille.i.notissimus Neronis.i.Caligula:cui Cesonia vxor infudit totā frontē.i.totū hyppomanes:hoc est totā illā carūculā q̄ adheret frōti:pulli tremuli.i. recentis nati. q̄ mulier non faciet sup.illud qđ principis vxor vcȝ Cesonia sup.fecit: hoc est si vxor principis ausa est eū Amatorio medicamēto i furorē vertere:q̄ erit priuati viri vxor id nō audiēs.q.d.nulla. Ostēdit aūt quātū malū fecerit Cesonia dicēs. Cūcta.i.oīa ptinētia ad imperiū:ardebāt.i.veluti igne quodā a furore impatoris assumebant̄:⁊ cūcta ruebāt:compage.i.vinculo ⁊ colligatione fracta.i.soluta. respublica eūi ad principē tota pēdere videtur:quo ruēte:⁊ illa ruit.nō aliter sup.ruebāt cūcta: ꝙ sup. totum vniuersum ruisset:si Juno ⁊ soror ⁊ cōiunx Jouis fecisset maritū videlicet iouē insanū. Si esset hic mihi philosophādi locus dicerē nō sine magna rōne hoc exēplū esse adductū. Nā vt dicūt. Juppiter est quodcūq vides qđcūq moueris. Jouis oīa plena. Juppiter est ille magnꝰ animꝰ mūdi a quo oīa ⁊ ortū ⁊ cōseruationē habēt:ꝑinde si Juppiter insaniret totū vniuersuȝ ꝑiret.vt totū regnū insaniēte rege. Et ergo dicit ꝙ minꝰ nocuit reipublice aggrippina auferēs maritū veneno: ꝙ Cesonia faciēs ipsum furere. Ordo est. Ergo cū ita sit ꝙ ꝑ furorē principis tota resp.dissoluta sit:Boletus .i. venenū admixtū Boleto Agrippine.i.qđ Agrippina dedit Claudio impatori marito suo:erit minꝰ nocēs ꝙ sup.philtrū Cesonie siq̄dē.i.qꝛ certe:ille.s.Bolerꝰ p̄siit.i.oppressit:extinxit: p̄cordia. i. reticulū cor cingēs i quo est sedes vite. senis.s.Claudij ꝑ seniū cito morituri:⁊ iussit caput ipsiꝰ Claudij tremulū qđ ex natura tremebat etiā ante esum Boleti:⁊ labra manātia.i.distillātia:longā saliuā:aut more senū: aut certe pro tpe qꝛ scȝ veneno per vomitū liberari conabat̄.descēdere in celū.i.in oīm mortuorū velamen siue occultamen:hoc est ad inferos:vbi etiā beatorū receptacula videlicet cāpos eliseos fabulata est gētilitas.hec potio.s.quā Cesonia caligule dedit:poscit ferrū atq ignes.i.exponit oīa ferro ⁊ igni vt exēplis docet Manci. Hec potio torquet:hec lacerat:patres.i.senatores ⁊ patritios viros mixtos cū sanguine equitū. Tanti partus ⁊c. Jstud videtur mihi potius figurate per acclamationē ꝙ simplr̄ dictū ⁊ posse legi bis tāti. vt sit tanti cōstat partus eque.i.hyppomanes qđ subducit̄ eque partui.i.pullo. hoc est tāto pretio ⁊ tanta sanguinis effusione a natura producit̄ partus eque:⁊ tāti.i.tā seua mercede constat vna venefica.vel legēdo quāti sic.tāti.i.tā magno p̄tio cōstat.i.cōparat̄ partꝰ eque:quāti ergo cōstat vna venefica.q̄.s.mille partꝰ subripere pōt.q.d.maximo. Si q̄s velit nō figurate legere vt sit sensus.partus eque cōstat tāti.i.cū tāta difficultate acquirit̄ quāti venefica.i.cū quāta venefica:nihil mihi verosilē faceret. Nec sic. partus eque est

tanti quāti vna venefica qd cōstat.s.Arguti⁹ aūt Calderin⁹ exponit.vt per acclamationē seu epiphonema cōiungat prior pars superiorib⁹:sicut.j.Eneid.acclamat poeta dicēs.Tante molis erat Romanaꝫ condere gentē.Et posterior pars sequētibus cū interrogatione prefficiatur.vt sit sensus ⁊ ordo.o quāti constat vna venefica.Nam qꝛ mulieres oderunt natos de pellice iam priuignū occidere fas est ⁊c.Ego tm̄ sic intelligo vt sit cū tanti sup.cōstet partus eque.i.hyppomanes datū caligule. quanti constat vna venefica.q̄ mille principes inficere posset. vel sic tanti cōstat partus eque o quanti cōstat vna venefica. occasione cuius exclamationis progreditur ad declarationē eius vt sequentia docent.

¶Oderunt natos de pellice:nemo repugnet:
Nemo vetet:iam iam priuignum occidere fas est.
Uos ego pupilli moneo:quis amplior est res:
Custodite animas:et nulli credite mense.
Liuida materno feruent adipata veneno.
Mordeat ante aliquis: quicquid porrexerit illa:
Que peperit:timidus pregustet pocula papas.
Fingimus hec altum Satyra sumente *cothurnū:
Scilicet egressi finem legemꝙ priorum:
Grande sophocleo carmen bacchamur hiatu:
Montibus ignotum rutulis:celoꝙ latino.
Nos vtinam vani:sed clamat Pontia feci:
Confiteor:puerisꝙ meis aconita paraui.
Que deprensa patent:facinus tamen ipsa peregi.
Tu ne duos vna seuissima vipera cena?
Tu ne duos?septem:si septem forte fuissent.
Credamus tragicis quicquid de Colchide torua
Dicitur:et Progne:nil contra conor:et ille
Grandia * mōstra suis audebant temporibus: sed
Non propter nummos : minor admiratio summis
Debetur monstris:quoties facit ira nocentem
Hunc sexum : et rabie iecur incendente feruntur
Precipites:vt saxa iugis abrupta:quibus mons
Subtrahitur:clinoꝙ latus pendente recedit.

¶Oderunt natos de pellice. Carpit mulierū seuitiā ⁊ crudelitatē non solū in priuignos:sed in ꝓprios etiā filios nemo repugnet: ꝙ scꝫ natos de pellice occiderint. Fas est hoc ait poeta ex affectu. qm̄ ⁊ ꝓprios natos necabant Animas.vitas.Mēse:cibo : adipata: cibi adipe conditi:Papas.custos.pedagogus.Papas venerationis est nomen.Nā pappas grece pr̄ dr̄.Pappos auus.Pappazo:inuoco auū. vt infantes faciūt. Timid⁹:ne.s.veneno obeat Fingimus hec.scripserant tragici medeā ac prognē necasse ꝓprios filios:cū itaꝙ Juueā. etiā hoc loco latinas mulieres eo scelere dānet.dicit relicta Satyrarū lege ac fine tragediā quodāmodo imitari qd priores Satyrici minime fecerāt.Fingim⁹:cōponim⁹.Altuꝫ cothurnū.i.sublimā dicēdi stilū.Utuntur em̄ cothurno tragedi: sicuti comedi socco.Erāt aūt cothurni calciamētorū gn̄a venatorū: quib⁹ crura etiam muniebant: cuius calciamēti effigies erat in simulacris liberi ⁊ diane. vt inquit probus in bucco.hinc ait.Maro ad dianā i egloga.vij. Leui de marmore tota puniceo stabilis suras euicta cothurno.Scꝫ.certe. Finē legēꝙ priorū vt Lucilij.Horatij.Persij.qui quidē Satyris suis haud imitati sunt tragicos vt hic videt poeta fecisse. Sophocleo hiatu.Sophoclis boatu.Sophocles em̄ tragediaruꝫ scriptor fuit teste Eusebio.fuit aūt Atheniēsis quē Cic. diuinū poetā li.j.de diuinatione vocauit:⁊ plura diximus in bucco. Bacchamur:furentes cōponimus. Negat em̄ sine furore Democritus quēꝙ̄ poetaꝫ magnuꝫ esse posse: qd idē dicit Plato. Autor est Cice.li.j.de diuinatiōe.Mōtibus ignotū rutulis:Italie nāꝙ nulle adhuc ꝓprios necarant filiolos.Utinā vani.i.vtrū mēdaces essemus:dixerat em̄ fingim⁹ hec ⁊c.ꝓpterea inq̄t:nos vtinā vani.Pōtia.hec duos filios veneficio ꝑdiderat: q̄ adultero facili⁹ obsequeret. Mar.li.ij.in gallā etiā ait.O mater qua nec pontia deterior.Aconita.cōstat olm venenorū ocyssimū esse Aconituꝫ: ⁊ tactis quoꝙ genitalibus feminini sexus aīaliuꝫ:eodem die inferre mortem.Hoc fuit venenū quo interemptas dormientes a calphurnio bestia vxores.M.Cecilius accusator obiecit.Ortum fabule narrauere e spumis cerberi canis:extrahente ab inferis hercule:ideoꝙ heracleam pōticam vbi monstrat eius ab inferos aditus : signi.folia habet cucumeris:non plura quatuor.ab radice leniter hirsuta:radicem modicā cammaro similem marino. Nascitur in nudis cautib⁹ quas aconas vocant:⁊ ideo aconitū aliqui dixere.hec ⁊ plura Pli.li.xxvij. Prima aūt hecate aconitum inuenit de quo latius Diod.li.v.Soli.pōt scribit in pōticis oris aconē portū esse:qui prouentu maloꝝ graminuꝫ vsꝙ adeo celebris est:vt noxias herbas aconita illic nominem⁹.Duos:necasti.s.Seuissima vipera.hoc ait: quoniā vt scribit Plin.lib.viij. In coitu vipere mas caput inserit in os: qd illa abrodit voluptatis dulcedine.sic ⁊ mulieres alique filios necabant:vt adulteris oblectarent gratificenturꝙ illis.Septē. necasses videlꝫ . Colchide torua.Medea Jasonis amore capta illū a colchis in Thessaliam secuta est:cūꝙ decenniū Corinthi secum fuisset:filiosꝙ etiā peperisset : spreta ob nouā nuptam creusaꝫ scꝫ vel glaucā creontis filiam:furore ducta domū incendit radice quadam a circe inuētā:ea virtute: vt incensus ignis nequiret extingui. Jason tamen euasit:glauca ⁊ pater igni assumpti sunt : quidā tamē scriptores volunt medee filios dona quedā sponse attulisse venenis illita: quib⁹ tactis sponsa et pater cōsumpti sunt.Irata aūt medea ꝙ Jason euaserat eāꝙ spreuerat: in eius calamitatē oēs iugulauit na o s:excepto vno qui fugit Thessalus.s.de quib⁹ oībus plura.Diod.lib.v. de cuius medee seuitia Ma

*Cothurnus a poetis vsurpatur ꝑ sublimi stylo:vt hoc in loco Uer. Sola sophocles tua carmina digna cothurno.

Martia.

Grāde cothurnati pone.

Maronis opus.

Papas.
Pappas.
Pappos.
Papazo.

Cothurni.

Sophocles.

* Per grādia mōstra idigna scelera intelligit poeta: nā mōstrū appellam⁹ q̄cq̄d ē preter naturā q̄d ei magis ꝯ naturaꝫ ꝙ filium a mr̄e necari.

Poete furor.

Aconitum

Uipere. coitus.

Medea.
Jason.

ro etiam Egloga.viij.sic ait.Seuus amor docuit natorū sanguine matrē.Cōmaculare manus:crude lis tu quoqꝫ mater. Ouid.autē medee tragediā scripsit:ait em̄ Fab.lib.x.sic.Ouidij medea videt mihi ostēdere quantū ille vir prestare potuerit:si ingenio suo temperare ꝙ indulgere maluisset. diximus et

Colchis. plura de Iasone ⁊ medea Saty.j.Colchide:colchis regio terminat septētrione parte sarmatie:ab occa su ponti euxini parte:eaqꝫ extendit a corace amne vsqꝫ ad interiorem sinum iuxta phasim fluuium: ab meridie terminat hinc parte cappadocie:inde parte maioris armenie:ab oriēte Iberia. autor est Pto lo.lib.v.⁊ Stra.lib.xj.scribit colchidis regionem sitam esse sub caucasijs ac moschicis montib⁹.Diod.

Sybaris. aūt lib.v.scribit Sybarim colchidis regiā fuisse.vbi Eta rex medee pater erat:que quidem Iasonem ⁊

Eta. argonautas ad templū deduxit martis:longe ab vrbe sybari stadijs septuaginta: milites qꝫ apertis ia

Progne. nuis vt regis filiam introduxerūt ⁊c.vt supra in Saty.j. Progne. hec pandionis Athenarū regis filia thereo Thracie regi iuncta fuerat:irata deinde in virum:qꝛ sororem philomelā stuprasset:in viri vltio nem Ithim filiū peremit:⁊ mense paterne apposuit:de quo late Naso in Meta.lib.vj. Monstra.scele ra.Non propter nūmos:vt nunc.s.Monstris.sceleribus.Quoties facit ira nocentem hunc sexum hoc

Iecoris natura. pacto iungenda est series.Et rabie iecur incendente.i.furore ⁊ ira:quod propter choleram fit.que ca lida est ⁊ sicca:⁊ ab ipso epate ad fel transmittitur:ex qua ira mouetur.Hinc cholerici facilius irascunt propter humoris tenuitatem.hinc ⁊ Saty.j.ait.Quid referam quanta siccum iecur ardeat ira.Precipi tes.ad scelus prone.Iugis.ab montiū summitatib⁹.Cliuoqꝫ latus.Ordo est.⁊ quibus recedit latus pē

Ascensius. dente cliuo:id est prono colle.Recedit.ruit.Latus ipsorum videlicet saxorum.

¶ Oderūt natos ⁊c. Transit ad notanda immanissima veneficia q̄ matres in ꝓprios filios suos exer cebāt:⁊ id quidē gradatim facit.Nā primo quasi respectu maioris sceleris licitū sit.dicit sic.Permitta mus vt matrone oderint natos de pellice.i.spurios in adulterio cōceptos:⁊ eos veneno abstulerit.nā etiā fas nūc videt priuignos.i.filios ex priore cōiuge natos necare:qn̄ quidē matres immanissime in terdū etiā ꝓprios filios necēt.Ordo igit est.Matrone sup.iā fere oēs oderūt natos de pellice.i.de cōcu bina durāte m̄rimonio:hoc est spurios:sicut ⁊ Iuno pellicū ꝓlem vbiqꝫ ꝑsequit. Istud aūt videt quo dāmodo licitū ⁊ tolerabile:cū mulieres sint zelotipe ex natura.vñ addit.Nemo repugnet:nemo vetet. i.ꝑmittamus oēs eas spurios odisse.Nā fas est.i.eo impunitatis malicia mulierū ꝑuenit vt fas esse vi deat.iam iā.i.maxime hac tēpestate qua etiā ꝓprios liberos necant:occidere priuignū.i.filiū mariti ex alia cōiuge natū.Et ergo dicit poeta.O pupilli.i.matrib⁹ orbi quis.i.quib⁹ res est āplior.i.diuitie sunt aliquātulū ample:ego moneo.i.adhortor vos:custodite vt custodiatis:aīas.i.vitā vestrā:⁊ nulli.i.non vlli.nō credite.i.nō cōmittite vitā vestrā.vel nō cōfidite vlli mense:quecūqꝫ ea sit:qꝛ adipata.i.pinguia fercula ex adipe facta:liuida.i.liuorem: hoc est colorē qualē veneno necti habent inducentia: feruent id est abūdant.vel fermentata sunt veneno materno.i.a matribus imposito. Aliquis mordeat ante.i. priusqꝫ tu: quicquid.i. quecūqꝫ cibum:illa que peperit sup.te.i.genitrix tua porrexit. sup.tibi. ⁊ papas i.nutritius vel pater aut qui se patrē putat:timidus ne inficiat pregustet.i.priusqꝫ tu:gustet poculum: id est potū a matre porrectū.Fingamus hec ⁊c. Quia immanissimū est facinus matrē filios suos neca re:⁊ materiā Satyricā:que vera ⁊ verisimilia dūtaxat pctā notat:transcendere videtur: ⁊ ad tragicam fictionem accedere:ideo poeta ne tragediā:nō Satyrā scripsisse culpetur ostendit se rem veram ⁊ vere actam notasse.Ordo est.Nos fingimus.i.cōponim⁹ hec.i.que diximus de nece ꝓprioꝝ slioꝝ: ⁊ hoc Sa tyra sumente cothurnū altum.i. stilum sublimē qualis tragedijs cōuenit.s. qꝛ certe nos egressi.i. trās gredientes finem.i.metā ⁊ legem prioꝝ sup.Satyricoꝝ.Lucilij:Horatij:⁊ Persij:bacchamur.i.furentes efflamus grande.i.altisonū carmen hiatu sophocleo.i.quo sophocles vsus est de quo Verg. in bucco. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno.Bacchamur inquā carmen ignotū montibus rutulis: ⁊ celo latino.i.quale nō prius rutuli aut latini poete in Satyra fecerūt.non qꝛ nō prius mater filios oc ciderit:sed qꝛ argumētū vt nō verisimile ⁊ altius ꝙ vt Satyre cōueniret priores reiecerint. Sed vtinā nos sup.essemus vani.i.mendaces aut rem nō verā fingentes:sed pōtia matrona illa clamat.i. aper te dicit.ego cōfiteor ꝙ ego feci:qꝫ pro ⁊:ego paraui meis pueris.i.filijs aconita.i. venena. que aconita patent deprensa.i.deprehensa cū facerē:et tamen licet cognitū erat ꝙ venena parauerā. ego peregi fa cinus.i.necaui eos: exclamat poeta. O vipera.i.serpens seuissima tu ne necasti duos filios vna cena? Tu ne q̄ mater es duos sup.necasti? Respondet pontia.Septem sup.necassem vna cena si septem fuis sent.si ita est innuit poeta:credamus tragicis.i.tragediarū:in quibus matres liberos necant:scripto ribus:credam⁹ quicquid ab eis dicit de colchide.i.medea torua.i.crudeli ⁊ immiti frōte. de qua Ver. in bucco.Seuus amor docuit natoꝝ sanguine matrem.Cōmaculare manus ⁊c. Est aūt patronymicū a patria sumptū.hec colchis huius colchidis vel colchidos.sicut castilides.sicelides ⁊c. Et credamus tragicis quicquid dicit de progne.que etiā patri filiū epulandū posuit dicens. Quod petis intus ha bes:quo audito in auem conuersus auolauit.vnde dicit Ver.in buc.Aut vt mutatos terei mutauerit artus.Quas illi philomena dapes que dona pararit. Quo cursu deserta petiuerit ⁊ quib⁹ ante. Infe lix sua tecta superuolitauerit alis.Ego inquit poeta nil conor sup.cōtra talia dicta tragicoꝝ.i.nō obsto quin credam ea potuisse contingere. Et credo ꝙ illa: scilꝫ medea ⁊ progne audebant suis temporibus grandia monstra.i.monstrosa.⁊ contra id quod verisimile sit peccata:sed non propter nummos:sicut nunc audent:qꝛ ille per impatientiā amoris ea perpetrasse dicuntur.Minor admiratio debetur sum mis monstris:quale est suos natos occidere quoties ira facit hunc sexū.s.muliebrem: qui fragilis est et impatiens irarum:nocentem.i.sontem ⁊ culpabilem: et quoties sup.mulieres feruntur.i.agitātur precipites:id est sine ratione discurrentes:⁊ hoc rabie:id est impatientia amoris incendente:id est in flammante iecur:in quo est sedes amoris.feruntur dico ita:vt id est quemadmodum saxa abrupta: iu gis:id est illis particulis montis que sunt sub vertice eius quibus supple saxis:mons id est pars infe rior montis:subtrahitur:et latus montis recedit cliuo pendente.

Mācinel. ¶ Cōputat.mēte reuoluit anteqꝫ scel⁹ aggrediat.Sano: nō furiosa vti Me dea ac progne.Spectāt: aspiciunt mu lieres ipe in theatris dū id agebatur.

¶ Illā ego nō tulerim:que cōputat:et scelus ingēs
Sana facit:spectant subeuntem fata mariti

Alcestim: et similis si permutatio detur
Morte viri: cupiant animam seruare catelle:
Occurrent multe tibi Belides: atq; Eryphile:
Mane Clytemnestram nullus non vicus habebit:
Hoc tantum refert: ꝙ Tyndaris illa bipennem
Insulsam: et fatuam leua dextraq; tenebat.
At nunc res agitur tenui pulmone rubete:
Sed tamen et ferro si pregustatet Atrides
Pontica ter victi cautus medicamina regis.

Subeuntem fata. recipientē mortem. Alcestim. alcestis fabulā. fuit autē alcestis filia pelie Thessalie regꝫ maior natu quā Iason mortuo Pelia nuptui dedit Admeto Thessalo regi. Qđ Diodo. scribit. li. v. Admetus tādē graui morbo implicitꝰ per legatos appollinē de salute cōsulit. is respōdit posse eum viuere si quē inuenisset q̄ pro eo fata subire vellet tētatis igit̄ oībus propinq̄s amicis cliētibus: ⁊ ipsis deniq; seruis sola vxor inuenta est: que pro eo mori voluerit. preterea scribit Cic. li. v. tus. ꝙ mulieres in India. quū est cuiusq; earum vir mortuus in certamen iudiciūq; veniūt: quā plurimū ille dilexerit (plures eī singulis solent esse nuptee) leta prosequētibus suis cū viro in rogū imponit̄: illa victa mesta discedit. aīam. vitā. Detur. concedat̄ mulieribus: vt Alcesti cōcessum fuit Appollinis snīa. Catelle. potius. s. ꝙ viri. Belides. ee quīquaginta fuere filie Danai filij Beli. que quidē quinquaginta Egypti filios patrueles suos: ac viros prima nocte occiderunt: preter vnā natu minimam hypermestrā que suo lino pepercit. de quo extat Nasonis epistola. et in ibin ait. Queq; parare suis letuꝫ patruelibus ause Belides: assidua colla premunt̄ aqua. Eriphile. Fuit hec Emphiarei vxor que latentē virū ne in Thebas iret: prodidit: monilis desiderio ducta: qđ sane erat Argie Polynicis vxoris ab Vulcano elaboratuꝫ. Vir postea hyatu terra assumptus est. de quo statiū legito. Mane. nocte eī viris paratur cedes. Clytēnestrā. i. mulierē que virum occiderit sicut Clytēnestra Agamēnona suū Egystho sacerdote atq; adultero auxiliāte. Refert differt i gn̄e mortis. Tyndaris. Clytēnestra tyndari et lede filia. Insulsaꝫ ⁊ fatuā. p ipsa insulsa ac fatua. In ātiquo textu legi inuisam ac fatuā. At nunc res agitur. nostro tpe inquit mulieres occidunt viros non ferro: vt Clytēnestra egerat furore quodā. Agamenō eī cassandrā Priami filiā secū duxerat. at veneno perimunt. interdū ⁊ ferro si viri antidotū pregustassent. agit̄: cōtra viros. s. agitur ab vxoribus. Rubete: de hoc latius in Satyra. j. atrides. maritus vt fuit atrides. i. Agamēnon Clytēnestre. Ter victi regis medicamina. Pli. scribit li. xxv. ꝙ Mithridates ponti rex quotidie venenū bibebat presumptis remedijs vt consuetudine ipsa innoxiū fieret. Et Valerius li. ix. ait. Mithridatē cū maximo cruciatu veneno repugnantē spiritū suū tandē succūbere coegisse. Gel. vero lib. vj. c. xvj. sic ait. Quāobrē postea cuꝫ prelio populi Romani victus metus sui in vltima regni refugisset ⁊ mori decreuisset ⁊ venena violētissima festināde necis gratia frustra expertus esset: suo se ipse gladio trāsegit. huius regis Antidotus celebratissima est: q̄ Mithridatios vocat̄. hec ille. Lucanus etiā veneno perijsse asseruit dicēs. prelia barbarico vix cōsummata veneno. pontica medicamina regis. Pli. lib. xviij. ca. xxiij. sic ait. In arcanis Mithridatis maximi regis deuicti. Cn. Pōpeius inuenit in peculiari cōmentario ipsius manu cōpositionē Antidoti e duabus nucibus siccis: item ficis totidē ⁊ rute folijs viginti simul tritis: addito salis grano: ⁊ qui hoc ieiunus sumat nullū venenū nociturū illo die. hec ille. Ter victi regis. Lucius florus lib. iij. scribit Mithridatem primū a Sylla victū fuisse. Deinde a Lucullo. Tertio a Pōpeio vno plio cōfectū. Eāq; dimicationē nocturnā fuisse ait: lucēte luna a tergo hostibus: a facie Romanis. Hinc pōtici per errorē lōgius cadētes vmbras suas: quasi hostiū corpora petebāt: ⁊ Mithridates q̄dē nocte illa debellatus est. Idē quoq; lib. ciij. Epitomatis Liuij sic ait. Cn. Pompeius in prouincie formā pontum redegit. Pharnaces filiꝰ Mithridatis bellum patri intulit. ab eo Mithridates obessus in regia cum veneno sumpto parū profecisset: ad mortē ab milite gallo nomine Bithoco: a quo vt adiuuaretur petierat: interfectus est.

¶ Illam ergo non tulerim ⁊c. Ostendit poeta multū referre quo aīo peccet̄ deliberato an subito furore capto: dicēs mulierē intolerabilē esse q̄ tā immane facinus deliberato aīo facit. Concludit aūt multas malarum: paucas vero bonarum esse imitatrices. Ordo est. Ego non tulerim. i. nollim pati aut tolerare illam sup. mulierem maleficā: que cōputat. i. simul putat ⁊ cogitat media ⁊ opportunitates cōmittēdi flagitij: et que sana. i. non capta vehementi passione amoris aut alia rabie. facit ingens. i. valde māgnum scelus. Spectant sup. multe mulieres in theatro aut in picturis alcestim. i. fabulā de alcesti que fuit filia Pelie regis Thessalie: subeūtem. i. agredientem et pati volentem fata. i. mortem fatis inserendā: mariti scꝫ Admeti regis: ⁊ si detur ipsis ab appolline similis pmutatio. i. vt morte sua possent differre mortē viri: ipse cupiant seruare animā. i. vitā catelle. i. parue canis nedum suam: morte. i. per mortē viri potius ꝙ ecōtrario. Et ideo multe belides. i. interfectrices virorū suorum que belides imitātur. i. neptes beli: ⁊ multe eryphyle. i. virorum suorū proditrices sicut eryphyla erat: occurrent. i. obuiam venient tibi Rome. ⁊ nullus vicus non habebit. i. oīs vicus habebit mane Clytēnestram. i. interfectriceꝫ mariti sui: sicut erat Clytēnestra Agamēnonis: sed eī hoc refert. i. interest inter Clytēnestram grecaꝫ ⁊ eius imitatrices Romanas ꝙ tyndaris. i. tyndari filia Clytēnestra tenebat leua: ⁊ dextera. i. vtraq; manu sed argute leuam preponit poeta: vt imperitam innuat eius rei mulierem. bipentē. i. securim duas pēnas habentem insulsam. i. ipsa insulsa vel insipidam. quia non talem quali Romane interficiunt. i. bolo delicato et fatuam ob eandem causam: quia insulsum cibum fatuum dicimus: vel fatuam si forte vir experrectus fuisset: scelus fata esset. At: id est sed res scilicet necatio virorum agitur nunc tenui pulmone rubete: id est rane venenose. sed tamen sup. ageretur. et id est etiam ferro: si atrides. i. maritus sicut atrides: id est Agamennon erat maritus Clytēnestre: cautus: id est sibi cauens pregustaret pontica medicamina: id est antidotum Mithridaticum regis. id est Mithridatis regis ponti tervicti a Romanis qui frequenti vsu antidoti premunitus: quum voluit intoxicari non potuit.

¶ Finis Satyre sexte.

Alcestis.
Admeti oraculum.
Indorum vxores.
Belides.
Lenēꝰ Pōpeiꝰ scribit autore Gellio Mithridatē regeꝫ ponti sanguine anatis pōtice imisto quibusdā medicamētis remediuꝫ aduersus venenū solitū sumere: adeo vt quū nōnū ꝙ sumeret venenū inter epulas nulla ex parte lederet: imo ⁊ eiusdē gn̄is remedio nomen dedit: vt appelletur mithridaticum.
Mithridatis venenū Antidotū.
Ascensius.

¶ Argumentum Satyre septime. ¶ Septima demonstrat Romam nil ferre poetis.

ET spes et ratio studio. Laudat hac Satyra Domitianus. Arguūtur Romulide. Jlle enim solus studiosis fauebat. hi vero tantum admirabantur: ꝛ laudabant disertos nil conferedo. nec est vlla in principē ironia si cautius lector inspexeris. repetit eñ inferius. Nemo tñ studijs ꝛc. Jtem si qua aliūde putas rerū expectanda tuarū presidia. Jtem spes nulla vlterior nisi in Cesare scʒ qđ quidē minime repetijsset. si ironice loqueret. Qđ aūt de Domitiano vere intelligendū sit. Sueto. ostēdit his verbis. Cupiditatis quoq atq auaritie vix suspitionē vllā aut priuat⁹ vnq aut princeps aliquādiu dedit. immo e diuerso magne sepe nō abstinētie mō: sed etiaʒ liberalitatis experimēta: oēs circa se largissime ꝓsecut⁹: nihil prius aut acrius monuit ꝙ ne qđ sordide faceret. Hec ille. Fabi⁹ etiā Quintilian⁹ in ꝓlogo libri quarti sic ait de ipo Domitiano. Nūc oēs ī auxiliū deos ipm q ipzimis quo neq ꝑsentibus aliud: nec studijs magis ꝓpriū numē est inuocē ꝛc. Tales itaq mores Domitian⁹ habebat poeta scribēte hanc Satyraʒ. Postea vero seuus: deinde cupid⁹ effectus est. vt Trāqllus late ostendit. Nec de alio imperatore intelligendū. qm̄ ꝛ paris pātominus Domitiani tpe floruit de quo infra poeta. Spes est expectatio boni. Metus vo mali expectatio. Qđ Cicero edocet lib. iiij. tusc. Varro aūt sic ait. Etiā spes a spōte pōt esse declinata: ꝙ tū sperat: quū qđ vult sic fieri putat. Nā qđ nō vult: si putat: metuit nō sperat. Rō. i. causa. Est eñ causa animi impulsus ad aliq̄d agēdum. Ratio aūt est gerendorū ordo ex cā veniētiū: vt q̄d quo loco facias: ac dicas intelligas. Autor est Victorin⁹ li. j. rhe. Quib⁹ vbis colligit. Cām cē posse sine rōne. Rationē vo nō posse sine cā esse. Jtaq rō ꝑ causa hoc loco ponit. Et fabius li. iij. ait. ꝙ rō est. qua qđ factū cē cōstat defendit. Vel ratio studiorū. i. cōsiliū. Tulli⁹ eñ in li. de. n. d. sic. Nūq vidi inq̄t aīam rōnis cōsilijq participē in vlla alia nisi hūana figura. inferius aūt motū celerē cogitationis acumen ꝛ solertiā: rōnē quoq vocat. scribit eñ ita. Sic haud scio an meli⁹ fuerit hūano generi motū istū celerē cogitatiōis acumē solertiā quā rōnē vocamus ꝛc. Jn Cesare: Domitiano scʒ Camenas. musas. De q̄bus late in Saty. iij. per has aūt poetas intelligit. Tristes. ob nulla emolumēta laborū. Respexit. deorū more qui etiā respiciētes fauere dicunt. Celebres: preclari et inclyti. Balneolū. nō balneū dixit: propter eorum inopiā: ꝛ oppiduli situʒ. Gabijs. de ijs late Saty. iij. Furnos id aūt tuʒ vt calerent: tum vbi cibari possent. frigebāt eñ egeniq erāt. Fedum. deforme indecorū. Precones fieri. ñ eñ lucrū cōsequebātur. hinc Martialis lib. v. ad lupū sic ait. Cui tradas lupe filiū magistro. Queris sollitus: diuq rogas. Oēs grāmaticosq rhetoresq Deuites moneo. nihil sit illi Cum libris Ciceronis: aut Maronis. Fame Rutiliū sue relinquat. Si versus facit abdices poetam. Artes discere vult pecuniosas. Fac discat citharedus aut choraoles. Si duri puer ingenij videt. Preconē facias: vel architectum. Aganippes vallibus: id est secessibus aptis poetari volentibus. De Aganippe autem latius Satyra tertia ibi scilicet Ripa n tritus in illa. Clio. poeta ipse. de Clio autem et musis alijs ample in carmine de floribus edocuimus: in dictione musa. Migraret in atria. in domos diuitū: vt ibi viuere facilius possent mendicando fere. nam solo victu contenti assecle fiebant: et satellites. quod etiam nunc multi faciunt apud proceres degēdo. pieria. poetica vel musica: nam pierides muse a pierio mōte dicte sunt: vt scribit Festus. plura dixim⁹ Saty. iiij. Quadrās similiter. Mar. li. ij. ait. Et quadrās mihi nullus est in archa. Nomē ꝛ victū. Machere ames. i. velis noīari macherophoros. i. ensiger tanq satelles: velis ite

¶ Satyra septima.

ET spes: et ratio studiorum in Cesare tantum:
Solus enim tristes hac tempestate camenas
Respexit: * cum iaʒ celebres notiq poete
Balneolum Gabijs: Rome conducere furnos
Tentarent: nec fedum alij nec turpe putarent
Precones fieri: cum desertis Aganippes
Vallibus: esuriens migraret in atria Clio.
Nam si pieria quadrans tibi nullus in arca
Ostendatur: ames nomen victumq machere:
Et vendas potius commissa quod * auctio vendit
Stātibus: cenophorum: tripodes: armaria: cistas:
Alcyonem * Bacchi: Thebas: et Therea Fausti.
Hoc satius ꝙ si dicas sub iudice: vidi
Quod non vidisti: faciant equites asiani:
Quanq et cappadoces faciant: equitesq Bithyni:
Altera quos nudo traducit Gallia talo.

Mācinel.
* Respicere interdū (vt hoc ī loco) fauere figt nā eos respicere dicimur q̄bus fauemus. Ter. respice me in scdis rebus tuis. Jdē. Nam hercle ali⁹ nemo respicit nos.
* Auctio venditio q̄ publicitus fit ab augēdo ꝙ rerū pretia augeātur ab emptorib⁹ et vēditoribus.
Domitiani largitas.
Spes q̄d.
Met⁹ q̄d.
Ratio.
Causa.
* Alcyones aues de q̄b⁹ maro. Dilecte tethidi alcyones. h̄ ēt auis alcedo vocat de qua sic Plau. ī penu. Jā hercle tu pisti: nisi illā mihi tā trāqllā facis: ꝙ mare est olim: quū ibi alcedo pullos edu cit suos.
Pierides.
Macherophoros.

victū cōsequi:qualē ensigeri cōsequunt̄:q̄ sensus est ꝑfecto optimꝰ nā quadrat superiori.Dixerat enim
poeta esuriēs migraret in atria Clio.machera aūt gladius dr̄.Et vendas potius cōmissa: preconē fieri
hortat̄:potiꝰ q̄ꝫ iniqua testimonia ꝑhibere grā lucri.qḋ aūt Oui.li.j.de amoribꝰ ꝑhibet his verbis. Nō
bñ mēdaces vēdūt ꝑiuria testes.Et vēdas potiꝰ cōmissa.Ordo ē.Et potiꝰ vēdas cōmissa tibi. apposi-
tio.Enophoꝝ tripodes ⁊c.Qḋ auctio vēdit stātibꝰ.Ul' sic.Et potiꝰ vēdas qḋ auctio cōmissa tibi vēdit stā
tibus:appositio:enophoꝝ ⁊c.Auctio.publica rerū priuatarū vēditio.Enophoꝝ de hoc diximꝰ Saty.v.
Tripodes.mēsas.Alcyonē bacchi.Tragediā de alcyone Ceicis vxore. qui ambo in aues versi fuere. De
quibꝰ naso in Met.li.xj.Atq̄ pħs li.ix.de aīalibꝰ scribit.Alcedo auis nō multo amplior passere est: co-
lore tū ceruleo:tū viridi:tū etiā leuiter purpureo insignis:rostrū subuiride longū ⁊ tenue: viuitq̄ pisci-
bus.libro ṽo q̄nto dicit idē.q̄ꝫ alcyon circa brumā parere solita est:septē dies ante brumā:⁊ septē a bru
ma.Septē primis diebꝰ nidū cōficere auē hāc fertur:reliq̄s septē parere educareq̄:parit Alcyon circi-
ter q̄n ꝙ oua.Omniū rarissimū vidisse Alcyonē est.Columella li.xij.ca.ij. scribit ita.viij. calēdas Mar-
tij Sagitta crepusculo incipit oriri:varie tēpestates.Alcyonij dies vocant̄. in Atlātico quidē mari sum-
ma Trāquillitas:nota est.Haud igit̄ hec columelle cū pħo cōueniunt.Thebas ⁊ terea. fausti tragediaꝫ
de thebis:quō laius occisus est ab Edipode filio q̄ postea matrē locastā vxorē habuit. Inde se oculorū
luce orbauit.Postea ṽo etheocles ⁊ polynices edipodis filij mutuis cecidere vulneribus.Terea.trage-
diā de tereo:progne:philomela:⁊ ithi.bacchi ⁊ fausti noīa erāt tragicorū Iuue.tēpestate.Hoc satius.vi
delicet preconē fieri:⁊ cōmissa vendere stātibus.Equites Asiani.hos populos poeta carpit:in testimo-
nijs prebendis:nam falsi erant. vnde ⁊ Cicero pro Flacco minoris Asie populis nullam fidem adhibē-
dam clamat.Cappadoces.erat Cappadocia in decē preturas diuisa iuxta Armeniaꝫ regio.de qua plu-
rima Strabo li.xij.Bithyni. Asie populi iuxta phryges ⁊ misos autore Strabo lib.xij. Altera quos nu-
do traducit Gallia talo.Ordo est:quamq̄ꝫ faciant equites illi quos altera Gallia traducit nudo talo.de
Gallogrecia intelligit iuxta Bithyniam et paphlagoniam.Sed dicta est etiam Gallatia.lege Strabo li-
bro.xij.Traducit.in vrbem mittit. Nudo talo: nudis pedibus ob inopiam scilicet postea tamen equi-
tes fiunt paratis diuitijs malis artibus.

Alcedo. Alcyon. Alcyonij dies. Cappadocia. Bithyni.

ET spes ⁊ ratio studioꝝ ⁊c.In hac septima Satyra carpit auaritiā prediuitū Romanoꝝ q̄ li-
terarū bonarū studiosis nullā opē cōtulerunt:cōmendat preterea imperatoris Domitia-
ni in ea re largitatē:vel q: id meruerat.vel q: in reliquis Satyris ipm dānasse criminari
vereat̄.Cōparat preterea poeticā artē ad alias innuens poeticā quidē ceteris multo ho-
nestiorē:ſꝫ minus lucrosaꝫ.Cōcludit aūt miserrimā esse grāmaticorū q̄ primas literas do-
cēt ꝓuinciā:eo q̄ꝫ pauci iustā mercedē:⁊ ij nō nisi coacti ꝑsoluāt.cū tñ sanctissima sit.quip-
pe vñ bonoꝝ morū sanctecq̄ vite salꝰ atq̄ institutio plurima depēdet.Nā si verū est qḋ dicit in ep̄l'is Ho-
ra.Quo semel est imbuta recens seruabit odorē.Testa diu.hoc est si q̄ prima discuntur tenacissime he-
rent:magna cura adhibēda erit parentibus vt liberi bonis artibus honestisq̄ moribꝰ imbuantur. cū
tamen nil minus curēt:quam rem hic per trāsitum ⁊ alibi plene notat poeta.¶Ordo est.Et spes ⁊ ra-
tio.i. taꝫ spes q̄ꝫ ratio:vel tum spes tum ratio: vel simul spes studioꝝ.i.emolumenti seu lucri qḋ ex stu-
dio humanitatis q̄s consequi speret: et ratio.i.occasio recte sperandi est sup.tm̄.i.solūmodo in Cesare
i.imperatore Domitiano.em̄ ꝑ q:q: solus.s.Cesar Domitianꝰ:respexit.i.misericorditer iterū inspexit:
hac tēpestate.i.hoc nostro tp̄e camenas.s.musas carminū inuentrices:tristes.i. squalidas ⁊ neglectas
⁊ ob id tristantes.Respicere passim ꝑ clementer ⁊ misericorditer inspicere accipitur.Est em̄ cōpositūꝫ
a re quod hic interationem importat:⁊ specio inusitato verbo quod significat video.Qui ergo semel vi-
det miserum:nec mouentur viscera eius super euꝫ:ille quidem aspicit sed qui motus misericordia ite-
rum aliquid collaturus inspicit:is respicit.Quum id est quando poete celebres ⁊ noti.i. nobiles et cla-
ri.tentarent.i.attentarent pretenderent:conducere Gabijs.i.apud Gabios balneolum.i. paruum bal-
neuꝫ vt sint balneatores ⁊ inde victum aucupentur. Nec erant tunc vt nunc in pluribus locis: balnea
meretricularum domicilia. et conducere Rome furnos e quibus sibi et panem et ligna comparent:
dum alijs prestent:aut panem ipsi coquant.magis tamen respicit ad id quod Calderinus dicit:vt fri-
gentes de furno et balneo loquendo cogitent: vt sit emulatio illius Horatiani.nec frigus collegit fur-
nus:⁊ balnea laudet.Ut fortunatam plene prestantia vitā.Nec pro ⁊ nō cum supple alij poete putarēt
fieri precones.i.venditores rerum cum preconijs.i.laudatione earum:non esse supple turpe.i. inhone-
stum. Quum.i. quando clio.i. musa historiarum inuentrix hoc est quiuis rerum poeticarum scriptor:
esuriens.i.esse seu comedere desiderans hoc est famens:migraret.i.habitationem transferret:in atria
id est in domos diuitum vbi atria feruent:et aduentantes recipiāt tenui mercede.vnde ⁊ Hora.Atria
seruantem postico falle clientem. et hec vallibus aganippes illius fontis poetis apti et musis sacri in
boetia.i.omnibus locis amenis ⁊ congruis ad carmina fingenda desertis.i.derelictis.Nam si nullus
quadrans.i.nec minimus quidem nummus(est autem quarta pars assis continens tres vncias)ostē-
datur tibi in arca pieria.i.musica seu poetica.i.si nullus fructus tibi obuiat ex arte poetica ita vt fame
conficiaris:tu ames nomē:licet videatur inhonestum:⁊ victum licet sit vilis:machere.i.quē ex mache-
ra domini ferenda.i.ex ense eius portando post eum cōsequeris.vocaberis em̄ macheropho ros.i.en-
sifer:⁊ viues cum clientibus ceteris vel sit ꝓpriū preconis.vt Calde.vult quod mihi non placet.nec in-
nuit poeta macheram preconem esse.cum dicit ⁊ vendes potius ⁊c.quia duo dicit.vt sis libentius aut
macheropho rus:aut potius preco:q̄ꝫ poeta.Ego potius dicerem nomen ⁊ victum machere.i. gladia-
toris qui ex machera.i.gladij vsu viuit ⁊ nomē sumit.Et vendas potius stantibus.i.circunstantibꝰ vt
emant illud quod auctio.i.publica rerum priuatarum venditio commissa tibi: cum sis preco: vendit
videlicet enophorum.i.vas vinarium tripodes.i.mensas quales erant ad quas delphis responsa da-
bantur:armaria.i.rerum variarum repositoria:vt in quibus mulieres mundum suum recondunt:ci-
stas.i.scrinia:⁊ capsas in quibus libri aut alia celantur.Et alcyonen.i.tragediam de alcyone:bacchi:il-
lius poete tragici:thebas.i.fabulam sic inscriptam: sed que non extat cum a malo sit poeta composita
⁊ terea.i.tragediam de tereo in auem conuerso ob esum filij:fausti:illius poete. Statius id est eligibi-
lius ⁊ melius est hoc sup.facere.i.res priuatas vendere pro mercede tibi constituta: q̄ꝫ si dicas sub im-

Ascensius. Respicere.

dice.i.corā eo.sȝ inferiore loco instans ego vidi.i.te vidisse dicas illd qd nō vidisti.i.ꝙ vēdas falsuȝ testimoniū.ꝙꝙ.i.tāetsi eq̄tes Asiani.i.ex Asia:⁊ cappadoces.i.ex cappadocia.⁊ eq̄tes bithyni.i.ex bithynia ⁊ sup.eq̄tes:q̄s altera gallia.i.gallogrecia traducit.i.romā trāsfert stipēdia facturos nudo talo.i.pedibus nudis ob inopiam discalceatis:faciant hoc.i.dicant se vidisse coram iudice quod non viderunt.

¶ Nemo tñ studijs.Dixerat poetas tēptasse conducere balneas et furnos:et ꝙ solus imperator respexit camenas tristes propterea nūc ait ꝙ poetarum nemo frustra laboreȝ studij nūc impēdet.Posthac.post ꝙ imperator respexit camenas tristes.Eloquiū vocale.sonoꝝ poema.Modis.versibus.Laurumꝗ momordit:hoc ait.Oēs lauro poete coronabant.Unde et Oui.li.iiij.de ponto ait.Tēpora sacrata mea sunt velata corona.Publicus inuito quam fauor imposuit.Pli.lib.xv.ait ꝙ erat laurus spectatissima in monte parnaso:ideoꝗ etiaȝ grata Apollini assuetis eo dona mittere iam et regibus Romanis.Cato duo lauri genera tradidit.Delphicā:⁊ Cypriaȝ.Delphica victores Delphis coronari:⁊ triumphantes Rome.Hoc agite o iuuenes.i.impendite laborem studijs.Exhortatur autem poetas de ipso imperatore scribere:cum eis indulgeat ac faueat.Ducis indulgentia.Diximus supra ꝙ sepe magne liberalitatis experimenta Domitianus dedit.

¶ Nemo tamen studij indignum ferre laborem
Cogetur posthac:nectit quicunꝗ canoris
Eloquium vocale modis: * laurumꝗ momordit:
Hoc agite o iuuenes:circunspicit:et stimulat vos:
Materiamꝗ sibi ducis indulgentia querit.

¶ Nemo tñ ⁊c.Ostēdit oībus bene scribētibꝰ repositū esse apud imperatorē premiū.Ordo est.Tñ.i.licet pauloante hac oēs poete frustra scribētes fere mēdicabāt aut mechanicas artes discere cogitabāt:tamē nemo cogetur posthac.i.postꝗ Cesar respexit ad camenas⁊ suscepit poetas:ferre.i.tolerare laborē indinū studijs suis.vt qui nullū attulerit:sicut prius fructū:quia nunc nemo laborabit frustra quicūꝗ nectit.i.cōdit ⁊ cōponit:eloquiū vocale.i.poema sonorū:canoris.i.bene resonantibus modis .i.versibus modis.i.numeris ⁊ mēsura cōstantibus:⁊ quicunꝗ momordit laurū.i.gustauerit dulcedinē glorie poete laureati.i.quicunꝗ conat̄ dignus esse vt laurectur.O iuuenes.i.quicunꝗ future glorie ⁊ mercedis spem habetis:agite hoc.i.conficite carmina vocalia ⁊ sperate laureā:q: clemētia ducis.s.Domitiani.q̄ quasi dux:circūspicit.i.ex oī parte tanꝗ laudē ⁊ premia datur' aspicit ⁊ stimulat.i.instigat ⁊ impellit vos:⁊ querit sibi materiā.i.occasionē vobis benefaciendi:si scripseritis laudes virtutū eius.

¶ Si qua aliūde putas.sensus ē ꝙ si aliūde ꝙ ab imperatore:presidia expectas:debes igni tradere potiꝰ carmina.nullꝰ enī fauebit.nā diues tm̄ laudat disertos ⁊ admirat̄.Ideo.vt aliunde foueario.Tabelle crocee.i.cedrine Mar.li.v.ad Musas.Nunꝗ grandia nec molesta poscit.Que cedro decorata purpuraꝗ.Nigrȝ pagina creuit vmbilicis.Ueneris marito.i.vulcano et igni.Pertūde.pertundi sinas.Tinea.Oui.de pōto etiā inq̄t li.j.Cōditus vt tinee carpit̄ ore liber.Pli.li.xj.c.xxxiiij.ait ꝙ puluis in lanis et veste tineas creat.Nascunt̄ ⁊ in cartis.Dicūt alij tineā dictā ꝙ tineat:et cōsꝗ assideat q̄ erodat.Ut dignꝰ venias hederis.Trahimur oēs studio laudis:⁊ optimꝰ q̄sꝗ maxime gl'ia ducit̄.Ipsi enī pbi etiā illis libellis quos de cōtemnēda gloria scribūt nomē suū inscribūt.In eo ipso i quo pdicationē nobilitatēꝗ despiciūt:pdicari de se:ac noiari volunt.hec scribit Cicero p archia.Hederis:hedera enī poete coronabantur.hinc Maro eglo.viij.ait.pastores hedera crescētē ornate poetā.Et Pli.scribit:poetas coronari hedera habēri croceū semē.pbꝰ ꝟo li.iij.ait.Ideo poetis ex hedera coronā dari q: existimat̄ liber esse cū musis.Plura tñ diximꝰ ode prima Horatij.Frange calamos.ne scribas scȝ.imagine macra:poetis enī in ede camenarū dabat̄ statua macra ⁊ hedera coronata.Pli.scribit li.xxxiiij.c.iiij.ꝙ notatū est a victoribꝰ ⁊ luciū actiū poetā in camenarū ede maxima forma statuā sibi posuisse:cū breuis admodū fuisset.Disertos.disertꝰ dr̄ q̄ pōt satis acute atꝗ dilucide apd mediocres hoīes ex cōi q̄dā opinione hoīm mirabil'r dicere.Eloquēs ꝟo dr̄ q̄ mirabiliꝰ ⁊ magnificētius augere pōt atꝗ ornare q̄ velit:omnisꝗ oīm rerū:q̄ ad discendū pertinēt fontis aīo ac memoria cōtinet.Autor est Cice.li.j.de oratore.Junonis auē.i.pauonē.de q̄ Naso.lib.j.de arte.ait.laudatꝰ ostēdit auis iunonia pēnas.Si tacitꝰ spectas illa recōdit opes.Sed defluit etas.hortat̄ anteꝗ senecta veniat relicto studio alia via lucrandū esse.Etas.iuuēta.s.q̄dē tēdit ad annos.xlvj.Pelagi patiēs.vt mercator fieres.cassidis.Galee.vt miles esses.Ligonis.vt agriculturā exerceres.Tunc.in senecta videlȝ odit.hoc quidē accidit nullo habito emolumēto ex studiorum laboribus.

¶ Si qua aliunde putas rerum expectanda tuaruȝ
Presidia:atꝗ ideo crocee membrana * tabelle
Impletur:lignorum aliquid posce ocyus:et que
Componis:dona Ueneris Thelesine marito:
Aut claude:et positos tinea pertunde libellos.
Frange miser calamos:vigilataꝗ prelia dele.
Qui facis in parua sublimia carmina cella.
Ut dignus venias hederis:et imagine macra.
Spes nulla vlterior:didicit nam diues auarus
Tantum admirari:tantum laudare disertos.
Ut pueri Junonis auem:sed defluit etas
Et pelagi patiens:et cassidis atꝗ ligonis.
Tedia tunc subeunt animos:tunc seꝗ suamꝗ
Terpsichoren odit facundia et nuda senectus.

Ascensius. ¶ Si qua aliūde ⁊c.Hic pncipalē tāgit materiā huiꝰ Satyre:ostēdēs oēs nobiles romanos tm̄ auaricie studere:vt frustra omīno scripseris qd alteri ꝙ imꝑatori dicaueris.Ordo est.o thelesine poeta bone:sȝ

* Lauro poete coronant:⁊ī cella plurimā hñt:vt porte apollini cōsecratā i cuiꝰ tutela sūt ipī poete:ea ⁊ triū phātes coronabant.Oui.j.Me ta.Te comate cithare:te nr̄e laure pharetre tu ducibus letis aderis:quū leta triumphū vox canet:⁊ lōgas visent capitolia pompas.

Laurꝰ poetarum.

Laurꝰ parnasi.

Laurꝰ delphica.

* Per croceas tabellas cedrinas intelligit poeta:nā tabelle ex cedro libris adhibebant:qd cedrꝰ autoribꝰ.Theophrasto:vitruuio et plinio eternū duret.Iraꝗ ex ea simulachra deoꝝ ex ea facritabāt Hor.Sperāmꝰ carmina fingi posse cinenda cedro.

Cedrineta bule.

Tinea.

Hedera poetarum

Disertꝰ eloquens.

hũc ꝑ quauis ponit. Si putas qua.i.aliqua presidia.i.munimẽta ⁊ auxilia rerũ tuarũ esse expectãda. aliũde.i.ab alio ꝙ ab iperatore:atq; mẽbrana.i.tenuis pellicula ad scribẽdũ apta:tabelle crocee.i. crocei coloris:iplet sup.vsib⁹ ideo q2.s.spas te aliq̃d ab alijs ↄsecuturũ:posce.i.reqre a famulis ocyus.i.celeriter aliq̃d lignoꝝ vt facias ignẽ.⁊ o Thelesine dona.i. committe marito veneris.i. ipsi Vulcano deo ignis.hoc est ipsi igni ca sup.q̃ tu cõponis:aut claude libellos tuos ⁊ ꝑfunde.i.ↄsume ⁊ ꝑfora libellos tuos positos.i.in archa repositos.o miser q̃ dign⁹ miseratione es.frãge calamos q̃b⁹res gestas remunerãd⁹ a ciue scribis ⁊ dele.i.abole ⁊ semoue ꝓlia vigilata.i.q̃ vigilãs cepisti describere.Tu inquã q̃cũq; es:q̃ facis sublimia.i.altisona q̃lia sunt heroica carmina:in ꝑua sella.occludebãt eñi sese: vt sensus colligerẽt.Persi⁹ scribim⁹inclusi ⁊c.Est aũt antithesis:sublimia carmina⁊ parua cella:vt venias.i.efficiaris ⁊ habearis dign⁹ hederis.i.corona ex hederis qua Bacch⁹ coronat⁹est.⁊ imagine macra posita scz in ede Apollinis:nã in vtriusq; tutela poete sunt.Persi⁹.quoꝝ imagines lãbũt hedere sequaces. ꝙ aũt macra dicit:aut intelligit macrã esse mercedẽ:illic picturã habere q̃ inanis est:vt.j.eñ.aĩm pictura pascit inani.aut veri⁹ macros depingi poetas ob studiũ.Nulla spes lucri est vlterior.i.vltra id qd̃ ab iperatore ↄsequaris:nã diues auar⁹:quales ꝑter domitianũ oẽs sunt.didicit admirari tm̃.i.tãtomõ ⁊ laudare tm̃.i.tm̃mõ disertos ⁊ sup.eis nihil dare:vt.i.queadmodũ pueri sup.laudãt: ⁊ admirant auẽ Junonis.i.pauonẽ:cui⁹ colorẽ laudãt:sz nihil ei dãt.imo plumas extrahũt si possent sicut auari. canoritatẽ carminũ laudãt:sed nõ fouẽt canẽtes .Et sic est cõparatio in mõ faciẽdi. põt etiã esse ĩ quãtitate sic. Nã diues auarus didicit admirari ⁊ laudare tm̃.i.intm̃ vel catenus:vt.i.inquãtũ vel quatenus pueri auẽ Junonis ⁊c.Jdeo aut dicũt pauonẽ esse auẽ Junonis:q2 Juno trãstulit ĩ ei⁹ caudã oculos argi:qd̃ fingit:q2 Juno est dea aeris ex cui⁹ relucẽtia varietas colorũ in pauone ⁊ irride cõspicit. Sed interea dũ in ↄficiẽdis carminib⁹ operã ꝑdis:etas.s.iuuenilis:patiens pelagi.i.nauigationis:⁊ cassidis.i. galee hoc est militie ⁊ ligonis.i.agriculture.hoc est in qua mercaturã militiã aut agriculturã exercere cũ lucro posses:defluit.i.delabit. ⁊ senectus facũda:q2 vt dicit Mar. Dulcia ↄfecta modulat carmĩa lingua.⁊ nuda.i.inops odit se ⁊ suã terpsicorẽ.i.musaꝫ ⁊ musica instrumẽta quoꝝ inuẽtrix est.vnde Verg. Terpsicore affect⁹ citharis monet iperat auget.Nã terpsis delectatio est. vñ interꝑtat delectatio chori. Est ergo magna vis pauptatis q̃ delectationẽ facit odisse.Eadẽ rõne dixit:pri⁹ migraret in atria Clio. tãq; ea ꝑ quã poete maxime diuitib⁹ grati ⁊ iucũdi esse debebãt.Nã ea est q̃ celo beat.i.eterna memoria mortales celebrãt.vñ Hora.li.iiij.carminũ. Neq; si charte sileãt:qd̃ bene feceris mercedẽ tuleris. quid foret ilie Mauortisq; puer si taciturnitas Obstaret:meritis inuida Romuli.Et paulopost.Dignũ laude virũ musa vetat mori.Celo musa beat ⁊c. Clio eñi dicta est ꝙ gloriosum facit.Cleos eñi gloria est.

Accipe nunc artes:ne quid tibi conferat iste
Quem colis:⁊ musarum et Apollinis ede relicta
Ipse facit versus:atq; vni cedit Homero
Propter mille annos:at si dulcedine fame
Succensus recites:Maculonus commodat edes
Ac longe ferrata domus seruire iubetur:
In qua sollicitas imitatur ianua portas.
Scit dare libertos extrema in parte sedentes
Ordinis et magnas comitum disponere voces.
Nemo dabit regum quanti subsellia constent:
Et que conducto pendent anabathra tigillo:
Queq; reportandis posita est orchestra cathedris.
Nos tamen hoc agimus:tenuiq; in puluere sulcos
Ducimus:et littus sterili versamus aratro.
Nam si discedas:laqueo tenet ambitiosi
Consuetudo mali:tenet insanabile multos
Scribendi ※cacoethes:et egro in corde senescit.
Sed vatem egregium cui non sit publica vena
Qui nihil expositum soleat deducere:nec qui
Communi feriat carmen triuiale moneta:
Hunc qualem nequeo monstrare:et sentio tantum
Anxietate carens:animus facit omnis acerbi

Accipe nũc artes.diuitũ astus expo nit.ipsi eteñi versus quoq; faciebãt:ne aliq̃d traderẽt poetis.Et musarum ⁊ Apollinis ede relicta.i. relicto pierio studio.Nã colẽdo illũ nil cõponere poterãt:qd̃ quidẽ in ede musarũ recitaret vt moris erat autore Porphirione Musarũ ṽo edes a Martio philip.cõstructa fuerat.Apollinis aũt ab Augusto i palatio cũ porticu vbi erat bibliotheca⁊ greca⁊ latina autore Suetonio. ꝑpter mille ãnos. Apollodorus atheniensis post.C.xl.annũ euersionis ilij scribit Homerũ fuisse. Erathostenes ṽo post.c.annũ. Est aũt opinio varia vt refert etiã Eusebi⁹.Cice.itẽ in ꝓlogo tus.scribit Homerũ fuisse⁊ hesiodũ ante vrbẽ cõditã. At si dulcedine fame sensus est.ꝙ si quis fama ductus aliquid recitare voluerit ei a diuitib⁹ domus tantũmodo cõmodabit. Amitterẽq; impensam oẽm quã fecerat ꝑferendis reportãdisq; subselijs ⁊ ceteris ad id necessarijs.maculon⁹.diues ille Seruire tibi.s. Sollicitas:anxias:timorosas hostiũ cã. Extrema in parte sedẽtes. Suetoni⁹ scribit Neronẽ plures Alexãdria euocasse: ⁊ adolescentulos equestris ordinis:⁊ quinq; ampli⁹ milia e plebe robustissime iuuentutis vndiq; elegisse:qui diuisi plausuũ genera condiscerent.Comitũ.plaudentium scilicet.Regũ.diuitũ. Subsellia. sedilia ipsa pro auditorib⁹illuc allata. Nã vt etiã Tacitus ostẽdit. Recitaturus rogare vltro ⁊ ambire cogebat vt essent qui dignarent audire ⁊ ne id q̃dem gratis. Nã ⁊ domũ mutuabat:et auditoriũ extruebat. Subsellia etiam cõducebat. Pẽdent:vt gradus solent.

※Cacoethes vitiuꝫ corpori obnoxium curatione difficile:parũ ab simile a carcinomate: de q̃ Corneli.Celsus li.v.ca.de carcinomate sic. Nãq; pessimũ id genus est: fereq; id primũ fit. qd̃ cacoethes a grecis dr deide ex eo id carcinoma qd̃ sine vlcere ẽ. ergo cacoethes insanabile scribẽdi.i.ineterata illa scribẽdi libido: q̃ nõ min⁹ scribentiũ aiꝫ obsidet et angit:ꝙ cacoethes corpus.

Musaruꝫ edes.

Apollo palatinus

Homeri etas.

Hesiodi etas.

Recitaturi cura.

Impatiens:cupidus siluarum aptusq; bibendis
Fontibus aonidum:neq; enim cantare sub antro
Pierio:thyrsumve potest contingere sana
Paupertas:atq; eris inops:quo nocte dieq;
Corpus eget:satur est cum dicit Horatius ✳ obe.

Anabathra: grad⁹ vel scale. Anabeno eñi ascẽdo significat. Conducto tigillo i. ligno ⁊ tabulis ꝯducis vñ grad⁹ fierẽt. Orchestra. in orchestra senatoꝝ sedib⁹ loca erãt designata: cui⁹ loci altitudo nõ erat plus quiq; pedũ ibi etiã saltabat. d̃r ei ab orchiome qd̃ ẽ salto. lati⁹ dictũ est saty. iij. Posita. parata et extructa. reportãdis in loca. s. vñ acceperãt. Cathedris in q̃b⁹. s. digniores sedere solebãt. Tñ. ꝙ nil cõferat. Hoc agimus scribim⁹ ⁊ recitamus. nã circa eã quilibet ⁊ in his operat: q̃ ⁊ maxime amat. ⁊ ꝓpria voluptas auget operationẽ: vt inq̃t phs li. x. ethi. Tenuiq; in puluere sulcos ducim⁹. Mar. aũt li. j. ad Liuiũ ait. In steriles cãpos nolũt iuga ferre iuuẽci: pingue solũ lassat: sed iuuat ipse labor. Discedas. a musis. s. Tenet. te videlicet. Ambitiosi. mali. i. cupidi laudis ex qua nil boni ꝯsequeris. is autẽ qui in bonoꝝ exuperat appetitione ambitiosus vocat. vt cribit phs lib. ij. ethicoꝝ. Tenet insanabile: ordo est: insanabile cacoethes scribendi tenet multos: est eñi cacoethes neutri gñis: ⁊ tetrasyllabõ cacõ autẽ malũ d̃r. ethos ꝑ ita qd̃ in e longum vertitur mos: sed ethos ꝑ e tenue cõsuetudo. Scribẽdi cacoethes: ita legendũ est non cachetos. versus eñi nõ cõstaret. ⁊ cachetos volũt nec grecã vocẽ esse nec latinã: itaq; cacoethes legendum. qd̃ ⁊ Politianus se legisse ait in vetusto codice longobardis exarato literis. Egro. ambitioso ⁊ cupido laudis. Sed vatẽ egregiũ. ostẽdit egregios vates fieri mẽte leta de gaza existẽti: ⁊ omni remota acerbitate: secus autẽ minime posse licet oĩno scribẽt. Publica vena. i. cõmunis. expositũ. ab alijs scriptũ. Deducere. attenuate ꝓsequi. Naso. Ad mea perpetuũ deducite tẽpora carmẽ. Feriat. signet. metaphora est a signantibus ipsam monetã. Cõi moneta: cõmuni materia. Triuiale. rude ⁊ quale faciebãt in triuijs rustici. Verg. in bucco. Nam tu in triuijs indocte solabas. Stridenti miserũ stipula disperdere carmẽ. Hũc. talẽ. siluarũ. vbi cõponere possit. Nam vt inquit Hora. li. ij. ep̃la. ad Augu. Scriptorũ chorus oĩs amat nemus et fugit vrbẽ. Aonidũ musarũ. Sub antro pierio: hoc ait qm̃ Strabone teste lib. ix. Parnasus mõs phocidis vniuersus consecratus existebat. ⁊ antra ⁊ alia loco honore ⁊ sanctitate digna cõtinẽs. e quibus celeberrimũ ⁊ formosissimũ extabat Corytiũ: nympharũ antrũ. Dicit idẽ in aonia boetie parte helyconem montem esse. quo in loco consecrata erat musis edes. fonsq; caballin⁹ ⁊ libetridũ spelunca nympharum. Thyrsum: furorem poeticum. Bacchus enim fauere poetis dicitur: thyrsum posuit: et bacchari poete dicũtur: quum furore cõcepto scribunt. Papinius: hec ego nascentes letus Bacchatus ad aras. Cicero item libro. j. de diuinatione sic ait. Negat eñi sine furore democritus queq̃ poetam magnũ esse posse: quod idẽ dicit Plato. Et Macrobius li. j. satu. inquit. ꝙ beotij Parnasum montẽ Apollini cõsecratũ esse memorantes simul tamen in eodẽ ⁊ oraculũ Delphicum: ⁊ speluncas Bacchicas vni deo cõsecratas colebant. Vñ et Apollini libero patri in eodẽ monte res diuina celebrabatur. Preterea dicit idem Macro. ꝙ liberi patris simulacrum quum thyrsum tenet quid aliud q̃ latens telũ regitur: cuius mucro: hedera lãbente ꝓtegit. qd̃ ostẽdit vinculo quodã patiẽtie obligãdo iper⁹ belli. hz eñi hedera vinciẽdi obligãdiq; naturã. Cõtingere. cõcipere. Sana pauptas q̃ sanos hoies facit. Vñ supius dixit. Nullũ crimẽ abest facinusq; libidinis ex quo paupertas Romana perit. atq; eris inops. quo nocte ⁊c. Scribit phs li. vij. ethi. ꝙ felix idiget bonis ⁊ corporis ⁊ externis ipsaq; fortuna quo nõ impediatur. Idem etiam lib. x. dicit ꝙ et sapiens et iustus ⁊ ceteri rebus his indigẽt que necessarie sunt ad vitã. Et lib. j. dixerat. fieri eñi non potest aut nõ facile fit vt is res agat preclaras cui facultates desunt. multa namq; per amicos ꝑ diuitias per ciuilẽ potẽtiã tãq̃ per instrumẽta agunt. Ohe. legitur itẽ euoe est aũt letantis interiectio ⁊ vox bacchantium. Dicit aũt Hora. Ode. xxj. li. ij. Euoe recenti mens trepidat metu: plenoq; bacchi pectore turpidum letat. Euoe parce liber: parce graui metuẽde thyrso. Donatus in phormione ait. ꝙ Ohe interiectio est satietatẽ vsq; ad fastigium designans.

❡ Accipe nũc artes. Ostẽdit quare diuites nihil dãt q: ⁊ ipsi poete videri volunt. Ordo est. Accipe: id est intellige nũc artes. i. fraudes diuitũ. Iste. per ꝯtẽptũ d̃r quasi inept⁹ hõ ⁊ ingrat⁹ quẽ tu colis. i. cui⁹ cliẽs es: ⁊ cui obseq̃ris: ne cõferat tibi q̃d. i. aliquid ꝓ carminib⁹ tuis: ipse. i. ipsemet facit v̈sus: sed ede musarũ. i. Apollinis relicta. i. spreto ⁊ cõtẽpto iudicio doctorũ virorũ qui recipiebant scripta Apolline digna in edẽ Apollinis. Vñ Flaccus scripta Palatin⁹ q̃cũq; recepit Apollo. Et Persi⁹. Semipagan⁹. Ad sacra vatũ carmẽ affero nostrũ. Is aũt de quo hic loquit cõtẽpsit tale iudiciũ: vñ subdit atq; cedit vni. i. soli Homero. i. fatet se vinci a solo Homero nec ꝓpter artẽ sed ꝓpter mille annos. i. q: mille annos ipsum p̃cessit: hoc est ꝓpter antiq̃tatẽ. At. i. sed si tu successus. i. clãculũ vel parũ inflãmat⁹ dulcedine fame. i. igniculo glorie ⁊ nõ amore lucri. recites. i. velis carmina tua corã doctis ꝓnũciare: maculonus diues ille cõmodat tibi edes suas. Ac ꝑ ⁊ dom⁹ ferrata. i. ferro munita lõge. i. ample iubet seruire tibi. i. ad cõmodũ tuũ aperiri. In qua domo ianue. i. value munite vectib⁹ et repagulis et laminis ac clauis ferreis imitat portas publicas. s. ciuitatũ sollicitas ne hostes ingrediant (Dicta est porta a portando: q: ꝑ ea oĩa in ciuitatẽ portant: vel q: dũ fundamẽta ciuitatis iaciunt ⁊ menia aratro designantur: aratrum illic vbi porta esse portat) id est dabit tibi firmissimã domũ quã nemo te inuito intrabit. Scit preterea dare libertos. s. suos sedẽtes in extrema parte ordinis. i. totius cetus. vt tibi applaudãt: et scit disponere magnas voces comitum. i. cõcomitãtium ⁊ applaudentium. i. oĩa quidem exhibebit que ad famã aucupãdã tibi p̃cinari possint: s; nemo regũ. i. diuitũ audientiũ et quoꝝ laudes recitas dabit tibi tñ sup. q̃ti subsella. i. loca iferiora ad q̃ sedẽt discipuli ⁊ humiles auditores: cõstant sup. tibi sup. cõducenti ea ab ipso maculono. aut ab alio si maculon⁹ gratis domũ suã cõmodat. qd̃ nõ placet. q: dixit accipe nũc artes ⁊c. Orchestrã tñ ⁊ tegillũ cõducebant ab alijs vñ sequit. Et q̃ti sup cõstẽt anabathra. i. gradus ꝑ quos ascẽdit. q̃ pẽdent. i. suspẽsa sunt tigillo cõducto. i. ad trabẽ ad quã firmantur tales gradus: etiã cõductam. ⁊ q̃ti sup. cõstet orchestra. i. senatoꝝ sedes: q̃ posita est. i. sita cathedris reportãdis. i. inter cathedras reportãdas. i. cõductitias q: nõ ꝑtinebãt ad domũ maculoni. vel q̃ posita est. i. cõposita ex cathedris ⁊c. Nos tñ hoc agim⁹ ⁊c. Sunt q̃ hic poetã de se p̃cipue loq̃ intelligãt: vt sit

Anabatra.
Orchestra.
Voluptas
Ambitiosus.
Cacoethes.
Deduco.
Helycon.
Thyrsus.
Parnasus
Pauptas.
Felicitati necessaria.
Ohe.
Euoe.
✳ Obe vox est satietatẽ designãs vt testatur Donatus: estq; peculiaris Horatij: vt illud. impor tun⁹ amat laudari: donec ohe iã ad celũ manibus sublatis dixerit vrge. Idẽ trecentos inser[...] ohe iã sat[...] est Plau. in sticho ohe iã satis est. Idẽ i aulularia absce de hinc et nũc. etiam nũc: etiam ohe.

sensus:quis nihil emolumēti aut lucri cōsequor in scribēda potissimū satyra:tñ quadā dulcedine scribēdi capt⁹ nō possum ꝙn scribā. Alij ꝛ meo quidē iudicio meli⁹ intelligūt ḡnaliter dictū de omnib⁹ poetis eius tpis.ꝛ ita ordo est. Tamē.i.tametsi nullū lucrū hoc tpe scribēdo cōseq̄mur:tñ nos agim⁹ hoc.i. scribim⁹ frustra:ꝛ ducim⁹ sulcos in tenui puluere.i. sulcam⁹ puluerē tenuē in quo nihil nascitur. ꝛ pro id est nos versamus.i.inuertim⁹ sterili.i.infructuoso aratro.littus.i.terrā ꝛ puluerulentā vicināq; mari.hoc est nos sine cōmoditate laboram⁹ capti dulcedine fame. Nam si discedas.i.discedere velis ab officio scribendi:ꝛ te applicare ad officiū lucrosum:cōsuetudo mali.i.incōmodi aut vitij:ambitiosi.i.honoris cupidi tenet.i.retinet te laqueo.i.cupiditate sui quasi laqueo.ꝛ cacoethes.i. malus mos seu malum institutū scribendi insanabile.i.difficilimū ad sanandū. Cum eñ cōsuetudo sit altera natura per quā difficile est cōsueta relinq̄re:tenet sup.in errore multos. Credo istic legi posse cacoethos:q: os non es est in simplici:ꝛ os potius ꝙ es corripit:sicut hic vbi due prime sunt breues ꝛ tertia longa:quia grece habet ita.qđ apud nos fit e longū:ꝛ vltima itē breuis:ꝛ senescit.i.cōualescit vsq; ad vltimā senectutē ꝛ corde egro.i.inualido per longā cōsuetudinē. Egregiū est hoc verbū quo ne in peccandi cōsuetudinē labamur cauere monemur:spes eñ sere penitētie multos decipit:quod in vitis patrū monstratū dicit in lignāte.i.ligna colligente qui cū fascem lignorū leuare nō posset:plura in horas adiecit:ꝛ semp frustra quod prius nō potuit:attentauit:quia qui nō est hodie cras min⁹ aptus erit. Nam vt diuus Augustinus ostēdit etiā naturali rōne ꝓbari pōt:in quibusdā vitijs cuiusmodi sunt ira ꝛ venus morā impotentiā resistēdi causare. Nā qui sepe irascitur:fel auctius efficit:quo aucto iracūdius efficitur:semp aūt Venus ebria sitit. Vitiū ergo hoc cōsumit vires vt perduret in corde egro. Sed anim⁹ carens:id est vacans anxietate.i.sollicitudine ꝛ impatiens ois acerbi.i.qui nihil acerbū patitur:licet pati potens sit:ꝛ cupidus siluarū.i.secretorū locorū ꝛ aptus bibēdis fontibus.i.ad bibendos fontes Aonidū.i.musarū in Aonijs montibus versantiū facit.i.efficit vatē.i.poetā egregiū.i.nō vulgarē:sed extra gregē positū: cui nō sit vena.i.habilitas ꝛ idoneitas:vt fluētia carmina faciat:publica.i.triuialis ꝛ vulgaris:qui nihil.i.nō aliquid qui nō soleat deducere.i.attenuate ꝓsequi:aliquid expositū.i. oibus patēs ꝛ semel excogitatū:quia facilius est inuētis vti ꝙ noua inuenire.vnde Hora.in arte poetica. Recti⁹ iliacū carmē deducis in act⁹. Quā si ꝓferres ignota indictaq; prim⁹:nec pro ꝛ qui nō feriat.i.fabricet quasi sup incudem carmē triuiale.i. rusticū ꝛ inordinatū quale in triuijs cantari solebat:moneta cōi.i.effigie vulgari:hoc est ad imitationē aliorū:sicut plures nūmi vnā monetā hñt:hūc.i. talē dico sup. qualē ego neq̄o mōstrare.i.exhibere in memetipō:sed sentio.i.percipio tñ qualis esse debeat. Nā multi artē habēt qui venā ꝛ gratiā cōficiēdi nō habēt:vel nequeo mōstrare.cū nullus mō sit. Probat aūt ꝙ anim⁹ carēs anxietate talē facit dicens. Neq; eñ.i.q: pauptas sana.i.furoris poetici expers.et inops.i. expers eris:id est boni exterioris quo corpus eget nocte ꝛ die:nō pōt cantare:sub pierio.i.musarū antro.i.nō pōt cantare musis ꝛ apolline digna. Nec pōt cōtingere thyrsum.i.rapi furore diuino quo rapiebātur bacchantes:thyrsum.i.hastā pāpinis inuolutā tenētes. Probat exēplo dicēs. Hora.est satur.i.pot⁹ ꝛ vini plenus cum dicit ohe.quod satietatis vsq; ad fastidium indicium est. Horatius quoq; in epistolis fatetur poetas cum poti essent ad carmen accessisse. Sunt qui dicant:ideo poetas esse in tutella Apollinis ꝛ Bacchi. quia sine Apolline:id est lumine ingenij ingeniti et infusi ꝛ sine Baccho:id est animi trāquillitate quam Bacchus qui ideo liber dicitur:efficit:nemo verū poema cōficit. Cetera Mancinellus recitat. Videto infra ibi eum. Vinum toto nescire decembri.

Quis locus ingenio:nisi cum se carmine solo
Vexant:et dominis Cyrrhe:Nyseq; feruntur
Pectora nostra duas non admittentia curas:
Magne mentis opus:nec de lodice paranda
Attonite:currus et equos:faciesq; deorum
Aspicere:et qualis rutulum confundat erinnys.
Nam si Vergilio puer:et tolerabile desit
Hospitium:caderent omnes a crinibus hydri:
Surda * nil gemeret graue buccina:poscim⁹: vt sit
Non minor antiquo Rubrenus Lappa cothurno:
Cuius et albiolos et lenam * pignerat Atreus.

Quis loc⁹.i.esse pōt. Carmine solo nō alia cura domestica. Dominis Cyrrhe nyseq; ferunt.i.apolline ꝛ baccho. Cyrrha sub cyrrhin ꝓuasi rupē vrbs venusta iacebat. Cyrrhi ad mare locata aq̄ incipiebat ad delphos ascensio stadijs fere.lxxx. qđ strabo docet li.ix.ait suo tpe dirutā fuisse. Nyse. Diodo.scribit li.j. Dionysiū nutritū i nysa felicis arabie ꝓpinq̄ egypto. ꝛ Dionysiū Nyseū appellatū ab ipsa Nysa i arabia sita. Idē ꝙ Diodo li.v.scribit ꝙ Juppiter infantē Dionysiū mercurio dedit ad antrū Nyse:qđ iter pheniciā niluq; erat deferendū: a nymphisq; oi studio curaq; educandū. Vñ ab Joue nysaq; Dionysiū dixerūt. Dñis Cyrrhe nyseq; ferunt. Apollo eñ ꝛ Dionysi⁹ poetis fauere dicunt.nā apollo musarū dux est vt scri. Stra.li.x.ꝛ Dionysi⁹ musas virgines secū duxisse tradit apprime eruditas: quibus tum propter cātus sua uitatē:tū q: bonis artib⁹ erudite erāt oblectabat. vt scribit Diođ.lib.v. Sed tñ lib.j.dixerat ꝙ Osyris ꝙ ab grecis Dionysi⁹ appellat:dr fuisse cupidior risus delectariq; musicis ꝛ choreis:quapropter illū musicorū multitudo sequebat. inter eas nouē fuisse virgines adulescētulas tū canere solitas: cū in alijs eruditas:quas deinde greci appellauerūt Musas.has apollinē docuisse dicūt : ex qua re musicus est nominatus. Duas.scribendi.i.ꝛ viuendi. Magne mentis opus:ordo est aspicere currus:et equos faciesq; deorum ꝛ qualis erinnys rutulum confundat: est opus magne mentis nec attonite de lodice paranda. Lodice.de hac vide Saty.vj.ibi. Modo sub lodice relictis. Aspicere. mente concipere. Currus et equos. Vergilius libro.xij.de turno sic ait poscit equos.gaudetq; tuens ante ora frementes. Pilumno quos ipsa decus dedit Orythia ꝛc. Et inferius in eodem libro poscit equos atq; arma simul: saltuq;

* Surdum nō solū dicim⁹ ꝙ nō audit: sꝫ ēt ꝙ nō audit vñ Juuen. alibi. Et cedit ꝓbere surdo dicē aūt buccinā surdā: q: nihil cecinisset:sed surda extitisset.

* Britānicus nō albiolos sed alueolos legi debere affirmat.

* Lenā Nonni⁹ ait vestimētū cēmilitare qđ sup oia vestimēta sumit Verg. Tyrioq; ardebat murice lena Dio. li.vj. loquēs de castore et polluce sic scri. Adulescētes dūr duo bellicas induti lenas i foro romāo apparuisse

Cyrrha.

Nysa vrbs. Nyse⁹ dionysi⁹ ꝛ infans.

Dionysius vnde componitur.

Apollo musarū dux.

Dionysius secū musas habuit.

Osyris idē ꝙ et Dionysius.

Muse.ix.

superbus. Emicat in currū: ꝛ manibus mollitur habenas ꝛc. Facieſq; deorū. Maro lib. xij. ſic. At Juno ex ſummo qui nūc Albanus habetur ꝛc. Ex templo turni ſic eſt affata ſororem. Diua deam ꝛc. Nympha decus fluuiorū animo gratiſſima noſtro ꝛc. Et lib. ij. Eneid. ait. Quum mihi ſeſe non ante oculis tā clara videndam Obtulit: ꝛ pura per noctē in luce refulſit Alma parens confeſſa deam ꝛc. ꝛ paulo inferius. Neptun⁹ muros magnoq; emota tridenti fundamēta quatit ꝛc. Sunt et paſſim exempla in Eneide de dijs ipſis. Et qualis. ꝙ terribilis. Rutulum confundat erinnys. de hac libro. vij. Vergi. ſic ait. Talibus Alecto dicto exarſit in iras. At iuueni oranti ſubitus tremor occupat artus. Diriguere oculi tot erinnijs ſibilat hydris. Tantaq; ſe facies aperit: quum flamea torquens Lumina: cunctātem ꝛ querentem dicere plura Reppulit ꝛ geminos erexit crinib⁹ angues. Verberaq; inſonuit: rabidoq; hec addidit ore. Puer. ſeruus. a crinibus. ſcilꝫ alectus erynnos: nam dixit tot erinnys ſibilat hydris. Item ꝛ geminos erexit crinibus angues. gemeret: ſonaret. Buccina: de hac Maro libro. vij. ſic ait. paſtorale canit ſcilicet alecto: ſignum cornuq; recuruo. Tartaream intendit vocē: qua protinus omne cōtremuit nemus: ꝛ ſylue intonuere profunde. poſtea inquit. Tum vero ad vocem celeres qua buccina ſignum Dira dedit: raptis concurrunt vndiq; telis Indomiti agricole. Rubrenus lappa: inopis poete tragici nomen. Antiquo cothurno ſophocleo: ſeu antiqua tragedia. Albiolos. alb⁹. inde albiolus. tabula gypſata erat vbi ſcribebatur. Lenam: id eſt penulam. proprie autem lena veſtimentū erat militare quod ſupra omnia veſtimenta ſumebatur: vt docet Nonius: Attreus: fenerator quidam.

Aſcenſius. ¶ Quis locus ingenio. Proſequitur inceptum demonſtrans neminem egeſtate confectū egregia carmina conficere: potiſſimū ſi ſollicitus ſit pro rebus neceſſarijs acquirendis cum vis ingenij noſtri non poſſit ſe ad duas curas extendere: qđ additur: quia cōſtat multos poetas: ꝛ egregios philoſophos immo plurimos aut ſeruos aut pauperes fuiſſe. Hec aūt ſcribit in auaros diuites: quorū auaritia multa egregia opera infecta manebant: que ꝛ reipublice ꝛ ſibi multū vtilitatis attuliſſent: ſi ea facta curaſſent. ¶ Ordo eſt. Quis locus ſup. eſſe poteſt ingenio. i. ad exercendum ingeniū in carminibus ſcribendis. q. d. nullus. niſi quū. i. quādo noſtra pectora non admittēria. i. non tolerātia: aut non bene recipiētia duas curas. i. de duabus rebus: poetica. ſ. ꝛ domeſtica: vexant. i. ſolicitant ſe ſolo carmine. i. ſoli⁹ carminis confectione: ꝛ non externis curis: ꝛ feruntꝛ. i. rapiūtur ꝛ agitantur dn̄is. i. a dn̄is Cyrrhe et Nyſe illarum ciuitatum. i. apolline qui Cyrrhe colitur: ꝛ a Dionyſio ſeu baccho qui Nyſe: quorū vterq; poetis preeſt vt diximus: et in parnaſo colitur. vnde Lucanus. Cardine parnaſus gemino petit ethera colle. Mons bromio pheboq; ſacer. Aſpicere. i. contemplari ꝛ animo conſpicere currus ꝛ equos ꝛ facies deorum qualia Homerus potiſſimū finxit. ꝛ aſpicere qualis erinnys. i. furia bellica cōfundat. i. pturbet et redarguat rutulū. ſ. turnū rutulorū ducē: quē Ver. depinxit. vij. eneid. eſt ſup. opus magne. i. excellētis: mentis. i. rationis ꝛ virtutis intellectiue: nec pro et: ꝛ non eſt opus mentis attonite. i. perplexe ꝛ ſolicite: de lodice. i. quauis re domeſtica paranda. i. cōparanda. Declinatur autem hec lodix: nam hic lodex: vt dicit Quintilianus: nunc nemo dicit. Errat ergo qui dicit lodicis demes: quia ſi lodex dicatur per eiuſdē regulas maſculinū eſſet. Probat ꝙ non ſit attonite mentis opus. Nā ſi puer. i. miniſter quo adminiſtrāte vt dicit pꝰs: holuſcula philoſopho opus eſt: deſit. i. deficiat Vergilio et ſi hoſpitiū. i. domicilium tolerabile. i. in quo ſaltē Trāquille viuere poſſet: deſit Vergilio: oēs hydri. i. omnes angues quos dicit furiā Alecto habere pro capillis: caderēt a crinib⁹. i. non poſſent fingere eā eos in crinib⁹ habuiſſe: et buccina. i. tuba aut cornu buccis furie inflatis ſonās: vt. vij. eneid. dicitꝛ ſurda. i. ſurdis digna. i. que nihil ſic ſonaret: vt ſurda. i. altiſona. q̄ nūc alta ꝛ magna voce ſonuit: ſicut ſurdaſtri qui parū audiūt alte ſonāt. credētes alios etiā eo vitio laborare: nihil graue. i. exiſtēs graue ꝛ hoſtile: aut nihil gemeret. i. quaſi cum gemitu rauce ſonaret graue. i. grauiter ꝛ terribiliter. Poſcimus. i. nos requirimus et deſideramus: vt rubrenus lappa: pauper ille poeta tragicus cuius albiolos. i. tabellas in quib⁹ ſcribat: et lenā. i. penulā qua veſtiatꝛ: atreus vir diues et potens pigerat. i. pro pignore detinet: nō. ſit minor. i. minoris eſtimationis antiquo cothurno. i. antiquis qui alto ſtilo ſcripſerūt. hoc eſt requirimus a diuitibus vt ſaltē rubrenū opibus ſuis iuuent. qui ſi adiutus fuerit facile ad antiquum cothurnū aſſurgat.

Mācinel. ¶ Infelix. ironice loquitꝛ. Plus. ſ. ꝙ inteſtina leonis. Cōtentus fama iaceat Lucan⁹ in hortis. poterat inq̄t Lucanus ſola gl'ia eſſe ꝯtētus cū diues eſſet at nō ſic alij poete: Lucanū ꝟo fuiſſe diuitē. Tacitus oſtēdit lib. xvj. ꝛ Euſebi⁹ de quo ſic ait. Anne⁹ Melas Senece frater ꝛ Gallionis bona lucani poete filij ſui ab Nerone ꝓmeretꝛ. Sarrano tenuiq; ſalcio. nota ſunt pauperū poetarū Gloria. ſ. ſit. Curritꝛ ad vocē iucūdā ꝛc. ſuperi⁹ dictū eſt a Juuenale Lucanū potuiſſe cōtentū eſſe ſola fama: q: diues erat. Serrano ꝟo ꝛ Salcio nō ſatis eſſe gloriā ſine p̄mijs: q: pauperes ad qđ ꝓbandū Statij exēplū ſubijcit. Nā cū is optimus eſſet poeta ꝛ gratus oībus ꝛ maximā gloriā cōſequeretꝛ eſuriebat niſi pulpitis paſceretꝛ. Cui propterea minime inuidēdū fuiſſe dicit: ꝙ pulpitis paſcebatꝛ: nō ab diuitib⁹. vti ꝛ Vergili⁹ et Horatius Mecenate. hic certe ſenſus optime ſupiori q̄drat. paridi. domitiani tpe floruit parꝫ pāto-

Lucan⁹ diues.

¶ Non habet infelix Numitor: quod mittat amico
Quintille quod donet habet: nec defuit illi
Unde emeret multa paſcendum carne leonem
Jam domitum: conſtat leuiori bellua ſumptu:
Nimirum: et capiunt plus inteſtina poete.
Contentus fama iaceat Lucanus in hortis
Marmoreis: at Sarrano tenuiq; Saleio
Gloria quantalibet: quid erit: ſi gloria tantum eſt:
Curritur ad vocem iucundam: et carmen amice
Thebaidos: letam quum fecit Statius vrbem:
Promiſitq; diem: tanta dulcedine captos
Afficit ille animos: tantaq; libidine vulgi
Auditur: ſed quum fregit ſubſellia verſu:

Esurit: intactam Paridi nisi vendat Agauen
Ille et militie multis largitur honorem:
Semestri * vatum digitos circumligat auro.
Quod nō dat proceres: dabit histrio: tu camerinos
Et bareas: tu nobilium magna atria curas?
Prefectos Pelopea facit: Philomela tribunos.
Haud tamen inuideas vati: quem pulpita pascunt.
Quis tibi Mecenas? quis nūc erit aut proculeius?
Aut Fabiꝰ? quis Cotta iterū? quis Lētulus alter?
Tunc par ingenio precium: tunc vtile multis
Pallere: et vinum toto nescire Decembri.

mimꝰ. Trāquillus em̄ de Domitiano scribit. ꝙ vxorē suā Domitianus paridis histriōis amore deꝑditā repudiauit: intraq̃ breue tp̄s ipatiens dissidij q̄sisse efflagitāte pp̄lo reduxit. Et paulo inferiꝰ inq̄t. Discipulū paridis pātomimi puberē adhuc etiā tūc maxie egrū ꝙ arte formaq̃ nō absimilis magistro videbat̄ occidit. Mart. lib. xj. sic ait. Quisq̄s flaminiā teris viator. Noli nobile ꝑterire marmor. Urbis delitie: salesq̃ nili ars ⁊ grā lusus ⁊ voluptas. Romani decus ⁊ dolor theatri. Atq̃ om̄es veneres cupidinesq̃. Hoc sunt ꝯdita q̄ paris sepulchro. Agauen i. fabulā cōpositā de agaue matre pēthei thebarū regis q̄ Bacchi numine aper visus ⁊ ab matre ⁊ materteris laceratꝰ est. de quo late Naso li. iij. meta. Intactā: nouā necdū recitatā. ꝑ Agauen aūt potes itelligere tragediā aliquā de agaue. potes ⁊ thebaida ipsiꝰ statij itelligere: vbi de Agaue ⁊ Pētheo meminit qđ magis placet. Ille ⁊ militie. In paridē ipsum nūc inuehit̄. nā cū esset histrio pluriū valebat apud imperatorē. sicq̃ ipsum ꝙ imperatorē tacite carpit. debebat em̄ ad summum tollere paucos potius viros q̄ histrionē. Militie honorē ꝑfecturā: tribunatū ⁊ equestrē dignitatē. Semestri auro. hoc ait: q̄m tribuni etiā aurū gestabāt. vt ostendit Plutarchus. ⁊ Plinius nepos in epistolis pro caluisio ita rogat. hūc rogo semestri tribunatu splēdorē ⁊ sibi ⁊ auūculo suo facias. Itaq̃ tribuni anulum pro semestri auro poeta intelligit. Quod nō dāt ꝓceres: dabit histrio. Sensus est nō esse colendos proceres ⁊ nobiles: vt Camerinos ⁊ Bareas: ⁊ eiusmodi. nihil em̄ conferent. Tragedia vero Paridi prestita te et prefectū ⁊ tribunū faciet. Tu curas. Tu poeta. scilicet histrio. Histriones dicti ꝙ primū ex Histria venerūt. vt inquit Festus. Liuius aūt prima facie libri septimi sic ait. Ceterū parua quoq̃ vt ferme principia oīa et ea ipsa peregrina res fuit. sine carmine vllo sine imitandorū carminū actu Ludiones ex Hetruria acciti ad tibicinis modos saltantes haud indecoros motus dabant. imitari deinde eos iuuentus simul incōdictis inter se iocularia fundentes versibus cepere: nec absoni ab voce motꝰ erant. accepta itaq̃ res sepiusq̃ vsurpando excitata vernaculis artificibus: quia Ister tusco verbo Ludio vocabatur: nomē Histrionibus inditū: qui non sicut ante fescenio versu similē incōpositū temere ac rudē alterius iaciebant: sed impletas modis satyras descripto iam ad tibicinem cantu motuq̃z cōuenienti peragebant. Ualerius etiā lib. ij. vbi de ludis meminit eadem fere dicit. Pelopea. tragedia de Pelope filia Thyeste cum qua ipse pater coiuerat. Unde Egysthus natus est: qui agamenona occidit. Philomela. tragedia de tereo progne philomela et ithi. Haud tamen inuideas. inuidendū siquidem esset ei si diuituz ope non pulpitis pasceretur: vti Maroni et Horatio accidit. hij em̄ a mecenate pluria acceperūt. pulpita. recitationes ⁊ scena. non autē diuites. Quis tibi scꝫ est. Mecenas. i. diues aliq̄s liberalissimꝰ vti mecenas Maroni ⁊ Horatio. hinc ait Mar. Sint mecenates. non deerūt flacce marones. Proculeius. aliq̄s liberalis vti ⁊ Proculeius q̄ eques Romanus tāte pietatis i fratres fuit. vt bona cū ijs iterū equa portione diuiserit: cū belli ciuilibꝰ attriti pauperes essent. De hoc Hora. carminū li. ij. ait. Uiuet extēto Proculeius euo. Notꝰ in fratres animi paterni. Proculeij fratres erāt Scipio ⁊ Murena vt scribit Acrō ⁊ Prophirio. fuit deniq̃z Proculeius Augusti amicissimꝰ. de quo Plut. meminit in Antonij vita. Fabius. de Fabij maximi liberalitate videto Ualeriū li. iiij. c. viij. Et Pliniuz de viris illustribꝰ. Cotta. de hoc etiā superiꝰ ait sat. v. Que Piso bonꝰ: q̄ Cotta solebat largiri. Lētulꝰ alter: i. nō inuenies alterū Lētulū q̄ sit ita liberalis vt ille erat. Tūc par ingenio preciū. Oui. itē lib. iij. de amore ait: Ingeniū quōdā fuerat ꝓciosus auro. At nūc barbaria ē grādis: habere nihil. ⁊ Pli. li. iij. epi. Marti. sic ait. fuit moris antiqui eos q̄ vel singulorꝫ laudes vel vrbiū scripserāt. aut honoribꝰ aut pecunia ornare. Nostris ꝟo tēporibꝰ vt alia speciosa ⁊ egregia ita hoc in primis exoleuit. nā postq̄ desijmꝰ facere laudāda: laudari ꝙ ineptū putamꝰ. Par. i. erat. Utile. fuit. Toto decēbri eo quidē mense Saturnalia agebāt magna licētia poculorꝫ. Sta. in satur. Et multo grauidus mero decēber. Qui autem scribebant ut essent sobrij abstinebant illis voluptatibus: et merito q̄m ingenio par precium erat. Mar. etiam li. xiij. in xenijs ait. Postulat esse nouos ebria bruma sales. Janus aūt vt scri. Macro. lib. j. saty. Saturno aram cum sacris tanq̄ deo condidit que saturnalia noīauit. Refert et plures opiniones. Celebrabant̄ olim vno tantum die. i. xiiij. kalē. Januarij. Sed post in triduū ꝓpagata a. xvj. kalen. Januarij cepta in xiiij. designebāt. quo solo fieri ante consueuerāt: sed sigillariorum adiecta celebritas in septem dies discursum publicum et leticiam religionis extēdit. Uescebantur autem eo tempore domini passim cum seruis. Et vinum toto nescire decēbri. Hora. episto. ad mece. libro. j. contrarium scribit his versibꝰ. Prisco si credis mecenas docte Cratino Nulla placere diu nec viuere carmina possunt. Que scribunt̄ aque potoribus. item Laudibus arguitur vini vinosus Homerus. Ennius ipse pater nunq̄ nisi potus ad arma prosiluit dicenda. Item nec cessauere poete nocturno certare mero: putere diurno. Tullius autem lib. v. tusc. ait. Quid ꝙ ne mente quidem recte vti possumus: multo cibo ⁊ potione cōpleti. Homerus lib. vj. iliad. inducit hecubam hectori ita dicere. Recreabit aūt te: mihi crede: potus: hominis nāq̃z defatigati ac defecti suaui vino mire ⁊ animus excitatur ⁊ robur exurgit. Oui. quoq̃z li. vij. meta inq̄t. Agitāt cōuiuia patres. Et mediū vulgus: necnō ⁊ carmina vino. Ingenium faciente canunt ⁊c.

¶ Non habet infelix numitor ⁊c. Hic manifeste taxat ineptitudinem nobilium quibus cū gratissimi ⁊ acceptissimi esse debeant poete: vsq̃z adeo tamen sordent: vt potius meretricem: leonem vel canem q̄

*Semestre aurū itelligimus ip̄m anulū q̄ eq̄tes aureo vterentur: vt sit ꝑiphrasis anuli: h̄ est forme rotūde nā semestris nō solū sex mēsiuz ē: sed mediꝫ etiā mēsis: vñ lunā semestrē diximꝰ quū ad mediū ꝑuenit mēsez: ⁊ rotūda est. sic Juue. manifestꝰ ē sensus. Apule. i ṽltio de asino aureo sic. stellarū q̄ media semestris luna flammeos spirabat ignes. Luna ḡ semestris hoc ē rotunda q̄ silitudine poeta appellauit aurū semestre hoc est rotūdū ac ꝑ hoc anulū ip̄m: q̄si q̄ ferat silitudinē lune semestris.

Agaue. Pētheus. Tribuni aurum. Histrio vñ. Histrio q̄d. Pelopea. Egysthus. Proculeiꝰ.

Ascensius.

poetam nutriant. Ordo est. Numitor infelix: non quia nō habeat diuitias: sed q̄ nescit eis vti. Est enim prodigus in meretrices ⁊ canes. ⁊ auarus erga amicos. i. viros bonos: quos habeat meritos amicos ipse ergo est: non ironicos: sed re vera infelix: q̄ nō hꝫ qd̄ mittat amico. i. viro studioso in quem scꝫ est auarus: sed vt dicit Sen̄. tā deest auaro quod habet q̄ꝫ quod non habet. Non ergo habet: q̄ sic tenet ac si non habeat. habet quod donet quintille amice sue ⁊ meche. Eleganter ⁊ signate loquitur. eleganter quidem: quia vt precipit Valla: quotiēs verbū reperit̄ statim nō ponemus sed: autē: vero: porro: ⁊c. quibus positis subricebitur verbū. Quale esset. Numitor habet quod donet quintilie: sed nō quod mittat amico. vbi nō eleganter diceres. sed non habet ⁊c. Signate autē. q̄ dicit qd̄ mittat amico tanq̄ absenti. ⁊ qd̄ reposcere posset. et qd̄ donet quintille: quasi presens presenti: et dono ex affectiūe quadā. Nec defuit illi videlicet numitori vnde emeret leonē. iam. i. paulo ante domitū pascendū multa carne. Nō mirū q̄ certe: sed hoc p ironiā dicit. bellua. i. fera. scilicet leo: cōstat. i. nutrit̄ leuiori. i. minori sumptu. i. expensa: ⁊ intestina. i. aluus ⁊ venter. poete capiunt sup. plus alimēti q̄ intestina leonum. Si quis dicat poetas debere esse contētos gloria sua: qua imperatoribus triūphantibus equiparent̄: cum vt illi lauro donent̄. Respondet poeta. Lucanus poeta ille diues ⁊ nobilis q̄ pharsalicum bellū inter Cesarē et Pōpeiū cū multa laude descripsit: iaceat in hortis. i. locis amenis arborib᷑ ⁊ herbis ad voluptatem cōparatis: hoc est recubet vt voluptuosi quibus aut stare aut sedere sepe graue est: iaceat ergo. i. voluptatē capiat et delitiose viuat aut iaceat. i. nō extollatur a quouis: sed maneat in fortunis suis quō vt Ouid. dicit: pauper vbiq̄ꝫ iacet: cōtentus fama. i. nihil petēs preter famā: sed sup. sit gloria quantalibet i. q̄tūuis magna serrhano ⁊ saleio tenui. i. pauperi: hoc est vt Probus legit: poetis illis pauperibus: ⁊ ita opponunt̄ Lucano diuiti. ⁊ ita aut sarrhano: aut vt Calderinus vult sarrano. Ego quoq̄ꝫ legendum censeo. Non esset tm̄ ineptissimus sensus legendo sarrano tenuiq̄ꝫ solino vt opponant̄ hortis Lucani est sit: sed gloria quātalibet sit sarrano ⁊ tenui solino. i. non habētibus hortos tales: sed dūtaxat fictilia vascula. quid erit ⁊c. quid erit sup. ipsis poetis paupibus: si tm̄ gloria est eis. q. d. nihil cōmodi. Curritur ⁊c. Ostendit exēplo statij bonis poetis nihil cōferri a diuitibus. Ordo est. Curritur scꝫ ab oibus ad vocem iucūdā. i. suauē ⁊ delectabilem pnunciationē statij: ⁊ carmē sup. iucundū. i. delectabilē cōpositionē: thebaidos. i. poesis de thebis a statio condite amice. i. libenter accepte: quū. i. quādo Statius fecit vrbē. i. Romam letā. q̄ tale carmē esset recitaturus. q̄ p ⁊: pmisit Romanis. s. diem. i. tēpus quo recitaret: tāta. i. tam magna dulcedine afficit ille poeta videlicet Statius animos captos. i. irretitos: et audit̄ tanta libidine vulgi. i. vilis populi. sed quū. i. postq̄ fregit. i. cōtriuit subsellia. i. sedilia inferiorum auditorum versu. i. recitatione versuū suorū. Est similis locutio illi in prima satyra. Conuulsaq̄ꝫ marmora clamant. Semper ⁊ assiduo rupte lectore colūne. Et ita eodem mō exponi debet. vt scꝫ subsellia sint fracta versu. i. hyperbolicos loquendo vehemēti impetu ⁊ recitatione verborꝫ eius: vel potius fracta ab his qui versum audituri cōuenerant. Postq̄ aūt ita recitauit esurit. i. fame cōficit̄ nisi vendat paridi pātomimo illi: Agauē. i. fabulā de Agaue: q̄ furore bacchico rapta filiū suū Pētheа occidit: intactā. i. nō visam nec tractatā ab alijs. Nec mirū si a paride nutriat̄: q̄ ille. s. Paris largit̄ multis: ⁊. i. etiā honorē militie ⁊ circūligat digitos. s. poetarū auro. i. annulo aureo. semestri. i. sex mensiū officio fungētiū. hoc est tribunorꝫ. histrio. i. mim᷑: ⁊ vt dicūt ioculator: dabit id. i. victū ⁊ honorē: qd̄ proceres. i. optimates ⁊ priores ciuitatis nō dant. i. gratiores sunt erga poetas histriones vt paris ⁊ reliqui q̄ pceres: ⁊ ita nō dānat principaliter quē hic laudare intendit Domitianū: q̄ tātā potestatē histrionib᷑ fecerat: sed potius laudat gratitudinē histrionū vt dānet auaritiā pcerꝫ. Tu o poeta curas. i. nōne magnifacis camerinos et bareas pceres illos: ⁊ magna atria nobiliū. q. d. id stulte facias. Quia Pelopea. i. Tragedia de Pelopea facit pfectos: ⁊ philomela. i. tragedia de philomela vēdita mimis ⁊ histrionib᷑ facit tribunos. tn̄. i. lꝫ tu q̄ vēdidisti sic fabulas tuas dignitatatē ɔsecut᷑ es. haud. i. nō inuideas: vati. s. statio aut illi. quē pulpita. i. recitatiōes carminū suorꝫ ⁊ explanationes ad pulpita pascūt. i. nutriūt. Quis tibi erit nunc iterū mecenas: aut Proculei᷑ aut Fabi᷑: aut Cotta: q̄s alter Lētulus. i. fautor ⁊ fotor sicut illi fuerunt olim poetis. q. d. nullus. Quādo autē tales vixerūt. tūc pciū. i. pmiū erat par. i. equale ingenio. i. pro excellētiā ingenij q̄sq̄ꝫ tūc premia accipiebat. pallere. i. ex nimio studio pallidū fieri. erat tūc. i. ea tēpestate vtile multis: ⁊ nescire. i. nō gustare vinū toto decēbri erat vtile multis. Queras hic forsan quō fuerit vtile: cū tn̄ vulgo dicat̄ q̄ vinū tēperate sumptū acuit ingeniū. Et puer. xxxj. Exultatio aīe ⁊ cordis vinū moderate potatū ⁊c. Si diceret vtile esse parū potare nulla esset ɔtrouersia: q̄ ibidē dicit̄. q̄ sufficiēs est hoī erudito vinū exiguū ⁊c. Dicemus ergo hyperbolicos dictū. ⁊ poetā nō intelligere eos abstinuisse oīno a vino. sꝫ a comessatiōib᷑ ⁊ potationib᷑ decēbrib᷑. q̄b᷑ tpe Saturnaliorꝫ q̄ in decēbri celebrabant̄: Romani indulgebāt. Quia vero in decēbri bruma. i. breuissima tēpestas diei est: ⁊ ob frigus ac tenebras rara lucubratio ⁊ frequēs gule indulgentia: solēt qui se diligētes ostētare volunt: lucubrationes suas decembrias appellare quasi vero ceteris vino ⁊ somno indulgentibus ipsi studio vacēt.

*alludit ad prouerbiū illō qd̄ apō veteres freq̄ns erat i eos: q̄ lōgo puigili aliq̄d frustra laborassent cui᷑ Cic. li. vij. epl'arū sic meminit. pōpei᷑ se pfitet̄ et oleū ⁊ opaꝫ perdidisse. Plaut᷑. in penu. Tuꝫ pol ego et oleū ⁊ opaꝫ perdidi.

Manci.

Demosthenis oleū.

¶ Vester porro labor. Ostēdit historicos etiā vti ⁊ poetas nihil emolumēti suscipe. Causidicos vero aliq̄d: parū tn̄ culpa tepor. s. Fecūdior. maior ⁊ copiosior q̄ poetaruꝫ. porro. certe. Atq̄ꝫ olei pl᷑. Demosthenes orator atheniēsis interrogat᷑ quō orator fact᷑ sit. rn̄dit pl᷑ oleo ipēdēs oleū. qd̄ Diomed. recitat. Modi. i. mēsure: finis. Crescit ipa pagina. i. libell᷑ ipe. Papyro. d papyro iā superi᷑ patuit. Sic iubet vt crescat pagina. Seges. merces. metaphora ē ab agricolis sūpta. Terre. historie. Apte. enucleate ⁊ descripte negotiorꝫ q̄ i iudicio agūt̄. ordinē. eorꝫ modū ⁊ figurā ptinē

¶ Vester porro labor fecundior historiarum
Scriptores: petitur plus tēporis: atq̄ꝫ *olei plus.
Namq̄ꝫ oblita modi millesima pagina surgit
Omnibus: et crescit multa damnosa papyro.
Sic ingens rerum numerus iubet: atq̄ꝫ operum lex.
Que tamen inde seges: terre quis fructus aperte:
Quis dabit historico: quantuꝫ daret Acta legenti:
Sed genus ignauum: quod tecto gaudet: et vmbra.

Dic igitur quid causidicis ciuilia prestent
Officia:et magno comites in fasce libelli:
Ipsi magna sonant : sed tunc quum creditor audit
Precipue:vel si tetigit latus acrior illo
Qui venit ad dubium grandi cum codice nomen.
Tunc immensa caui spirant mendacia folles:
Conspuiturqȝ sinus: verum deprendere mensem
Si libet:hinc centum patrimonia causidicorum:
Parte alia solum Russati pone Lacerte.

tes:debētqȝ ip̄ ꝓ publicā scribi ꝑsonā. Acta legēti.causidicū notat vt sequentia indicāt. Sȝ gen' ignauū.amici obiectio est. dicit eñi historicos minime lucrari:qꝛ intra parietes ꝛ i vmbra versenꝰ:nō aūt in foro vt causidici. Gen'. historicoꝝ.s.Ignauū.inutile: nō aptū industrie. industrios eñi gnauos dicimus.Dic igiꝰ.poete vba.Ipsi causidici.s.sonāt.clamāt:dicūt.Creditor. creditor dr̄ qꝛ debitori credit.Est eñi creditor q̄ alienā fidē sequiꝰ mutuatā pecuniā nūerādo: ē etiā creditor ille cui ob aliquā rēvēditā q̄spiā dȝ.Libelli.i q̄b' scȝ actor cām ꝛ actionem exprimit.Est aūt duplex libellus. quidā eñi accusatiōis ꝛ is in criminalib' locū hȝ.Et q̄ī cōuētiōis ꝛ is in ciuilib'.Lat'.s.causidici.Acrior illo.creditore.s.Nā in foro causidici erāt:q̄ ad subse. vocē tm̄ clientib' accōmodabāt.erāt ꝛ pragmatici qui illis suppeditabāt iura.vt Cic.scribit.Et Fau s li.iij.c.vij.quoꝝ quidē erat maior dignitas ꝛ fame discrimē.De pragmatico igiꝰ nūc loquiꝰ submo te ꝛ incitātē causidicū ad clamorē lege suppeditata. De pragmaticis ꝓo paulo inferi' videto latius. dubiū nomē.i.incertū.debitū.plerūqȝ eñi ex scriptis incertitudo aliqua nasciꝰ. Sepenumero autē nomē ꝓ debito poniꝰ.Columella li.j.c.vij.Nec sane est iudicādū nobis q̄cq̄d licet.Nā summū ius anti/ i summā putabāt crucē:nec rursus in totū remittēdū. Oñi vel optima noia nō appellādo fieri mala nerator Alphi' dixisse seuerissime ferꝰ.Cicero itē pro Roscio sic ait. Nō refert parua noia i codices im o ois summas. Et in ep'la quadā ad atticū pfeci inquit:ꝟt Salaminij totū nomē persoluerēt. ꝛ Asco lib.iij.de p̄tura vrbana vbi tractat argumētū accusatiōis sic ait.Tituli debitoꝝ noia dicunꝰ:presertim bis debit(i q̄b' hoim noia scripta sunt:q̄b' pecunie cōmodate sunt:cui rei ꝯtriū est si mutuas accepis/ :ergo noia debita vel debitoris.hec ille. Codice:codex liber est in quo accepti ꝛ expēsi rōnes scribun/ r.De quo sic Cice.loquiꝰ.Quō sestertia.ccclij.in codice accepti ꝛ expēsi nō sunt.Et alibi sic. Utrū cete noia in codicē accepti ꝛ expēsi digesta habes annū.Hic aūt codex aliter accipiꝰ ꝓ codice legū.s.aliter ī nō quadraret snia in qua significatione Asconi' pedian' in oratione ꝓ Cornelio.De maiestate vsus Ait eñi.itaqȝ.P.Seruili' globolus tribun' plebis inuētus erat qui. L.Cornelio obsisteret.Is vbi le. s ferūde dies venit ꝛ preco subijciēte scriba verba legis recitare ppl'o cepit ꝛ scribā subijcere et p̄conē nūciare passus nō est.Tū Corneli' ipse codice recitauit.hec ille.Spirāt.emittunt.Folles.Pulmones ib' inest spirādi vis.Cōpuiꝰ sinus.id quidē verborū copia ꝛ celeritate eueniebat. Rus sati pone Lacerte.siue Russati.Satus Lacerta ditissim' fuit vti poeta hic ostēdere videꝰ.Cui' sola villa centū causidicorū patrimonia supabat.Placet ꝛ illud Probi vt Russat' Lacerta fuerit auriga sub Domitiano.plaitē vt de lacerta milite intelligam'. Russati eñi milites dicebanꝰ a russata veste coccinea: q̄ sub cōsu Romani vsi sunt milites.Cōparare aūt causidicoꝝ ꝛ militū patrimonia nō absonum est.Nam ita atores in foro cōtendere solent:vt in castris milites.hinc Cice.ad herenniū lib.j.ait.De ħs reb' caucōfligendū est.Cōfligere eñi militare verbū est. Dabātur etiā causidicis statue equestres vt iamiā aprebit.Qui autē si sapone legendū censuit.nullo pacto admittendus est.Cū nequeat id cōuenire. abdum etenim esset tam longinquas petere cōparationes.fiunt nāqȝ ee per notiora:ergo ꝛc.

Vester porro labor ꝛc. Ostendit historiographis longe plus laboris esse q̄ poetis : sed nō plus lucri: sset principiū per Ironiā legi:vt sit o scriptores historiarū vester labor est porro.i.sane fecūdior.i.vti ꝛ vberior seu fructuosior:qꝛ cōsiderant qꝛ plus tpis ꝛ rerū impēditis:quā ironiā aperit dicēs. Que inde leges ꝛc.iȝ melius est seriose ex snia poete legi hoc ordine.O scriptores historiarū.i. historiograi vester labor est porro.i.valde fecūdior.i.maior ꝛ extēsior q̄ poetarū:sicut mulier feta grossior est:qꝛ s tpis ꝛ plus olei.i.vigiliarū ꝛ lucubrationū ad lucernas. vñ res multa vigilia ꝛ diligētia perfecte: orationes Demosthenis: dicunꝰ lucernā olere:petiꝰ.i.exigiꝰ a labore.i.exercitu vestro. Nāqȝ pagina ꝯpactio papyri aut libroꝝ.i.corticū interioꝝ quarūdā arboꝝ aut cartharum oblita modi.i.finis aut ēsure:surgit oib' sup.vobis millesima.i.millecupla:vel mille voluminib' aut mille folliculis ꝯtexta: rescit dānosa oib' vobis multa papyro.i.ꝓpter multā papyrū q̄ erat pellicula tenuis papyri.i. cāne arūdinis:q̄lis in egypto plurima nasciꝰ:ingēs numer'.i. multiplicitas rerū describēdarū ꝛ lex ope q̄ vult vt quo ordine ꝛ quib' modis queqȝ gesta sunt eo ꝛ eis describanꝰ.iubet.i.vult sic sup.vos face Tū.i.q̄uis maior sit labor.q̄ seges ꝛ q̄s fruct'.i.q̄ merces ꝛ qō lucrū terre aperte.i.aratro scisse:hoc ē storie enucleate:est sup.inde.i.ex tāto labore.q.d.tenuis.Quis dabit historico.i.scribēti aut legēti hiorias tm̄ sup.quātū daret legēti.i.pnūciāti.acta.i.ꝓcessus in foro iudiciali. hoc est causidico.q.d. neo.Sed forte inq̄t poeta tu auare mō dices: historici sunt genus hoim ignauū.i.sine industria:segne grū ꝛ inutile ad laborē qō gaudet tecto.i.ꝓtectione a pluuia ꝛ vmbra.i.ꝓtectione a trepitu : qꝛ si hoc cis:dic etiā q̄d officia ciuilia.i.exercitia in iure ciuili prestēt causidicis.i. causas dicentib' ꝛ quid liclli.i.petitionū forme vel totius ꝓcessus : comites.i.comitātes eos.i.qui portanꝰ post eos : vel quos si secū portāt in magno fasce.i.onere colligato:prestēt causidicis.q.d.parū aut nihil.Ipsi sonant ma no.i.magne seu grāditer:nomen ꝓ aduerbio ꝛ formā acti pluralis non ablatiui seruans : qꝛ vt dicit Seruius:noia quū fiūt aduerbia suas quātitates seruāt:sed declinationē amittunt.Sonāt ergo mana sed tunc precipue.i.potissimū quum.i.quando creditor.i.is q̄ pecuniā petit pro quo agit audit.i. presens est:vel si alius aduocatus seu causidicus acrior illo:tetigit latus.i.cōtrouersiā cū eo agit:ꝛ collateralis est.vel poti' si acrior illo.i.alius creditor ardēti' petēs:vtpote argētari' ꝰm Probū : tetigit la s instigādo eū q̄ venit cū grādi codice.i.libro in quo acceptoꝝ ꝛ expēsoꝝ rōnes scribunꝰ:ad nomē.i.

Ignauus. Gnauus.

Creditor.

Nomē pro debito.

Ius summum.

Noia ꝓ titulis debitorum.

Codex.

debitū.vel ad nomē sup.debitoris dubiū.i.incertū illo inficiāte. Cur aūt nomē pro debito accipiatur: est quia quecūꝫ in talibꝰ libris ad nomē alicuiꝰ scripta sunt:illi ꝓsoluēda sunt:et ita ꝓsoluere nomē est ꝓsoluere ea que nomini ascripta sunt. Sepe eñ nomē pro noīatis accipit: vt Judei infesti sunt xpiano nomini.i.ipsis xpianis. Si quis priori mō qui mihi minus placet: legere velit: vt sit de alio causidico intelligēdū:q2 acrior accuratū facit:dicet. qui venit cū grādi codice processuū suorū ad nomē dubiū.i. ipse dubius quale nomen habiturus sit victi:aut victoris.i.qui dubitat de causa sua:quāto eñ minus iuris habēt atꝫ equitatis:tanto vehemētius instant:⁊ maiorē pre se ferūt fiduciā.vnde subdit tūc folles.i.pulmones ipsorū quasi folles caui.i.capaces ventorū:spirant.i.efflant immensa mendacia:quādo scʒ dubiā causam habēt aut acrem colligatorez:⁊ sinus.i.vestis laxior in pectore causidicorū cōspuitur:id est conspergitur sputo:dum enim nimiū velociter et acriter loquūtur sepe euenit:vt aspergines sputi emittant. Non eñ intelligas lector ꝙ sputo se mutuo petāt:id eñ indecorū esset: sed ꝙ sinus suos pre nimia feruētia loquēdi conspuūt. Verū:id est sed si libet deprēdere:id est perfecte cognoscere:messeʒ id est mercedē ⁊ cōmodū tantorū laborū causidicorū vel si vis deprēdere verā mercedē:sic eñ aliqui legunt pone hinc.i.ex vna parte patrimonia centū causidicorū ⁊ pone in alia parte solum sup. patrimonium:lacerte:id est illius militis russati.i.russata:hoc est coccinea veste induti:⁊ videbis sup.ꝙ lōge superabit ea. Vel sicut Probus legit.pone ex alia parte solū sup.patrimoniū russati Lacerte illius aurige sic dicti. Vel vt Calderinꝰ inquit:pone ex alia parte solū rus:id est dūtaxat rus et nō reliquas possessiones Lacerte: id est ꝙ posset dici rus Lacerte: id est minimum respectu aliarum possessionū sicut dictū est prius. Est aliquid sese vnius dominū fecisse Lacerte:fati: id est attici equitis qui satus appellatus est:et nunꝙ causas dixit:sed tamen tot diuitias accumulauit. Habes tres expositiones: quarū primā probat vestis russata:secundam autoritas probi.⁊ tertiam vocabulū Lacerte prius positi. Elige quam vis lector:dūmodo intelligis parum lucri esse causidicis respectu aliorum.

Confedere duces:surgis:tu pallidus Aiax
Dicturus dubia pro libertate: bubulco
Judice:rumpe miser tensum iecur:vt tibi lasso
Figantur virides scalarum gloria palme.
Quod vocis precium? siccus petasunculus:et vas
Pelamydum:aut veteres aphrorū epimēdia bulbi.
Aut vinum Tyberi deuectum quinꝫ * lagene:
Si quater egisti:si contigit aureus vnus:
Inde cadunt partes in federe pragmaticorum.
Emilio dabitur quantum petet:et melius nos
Egimus:huius enim stat currus aheneus:alti
Quadriiuges in vestibulis:atꝫ ipse feroci
Bellatore sedens:curuatum hastile minatur
Eminus:et statua meditatur prelia lusca.
Sic Pedo cōturbat:Matheo deficit:exitus hic est
Tongilli:magno cum rhinocerote lauari
Qui solet:et vexat lutulenta balnea turba:
Per que forū iuuenes lōgo premit * assere medos
Empturus pueros:argentum myrrina villas:
Spondet enim tyrio stlataria purpura filo.
Et tamen hoc ipsis est vtile:purpura vendit
Causidicum:vendunt amethistina:conuenit illis
Et strepitu et facie maioris viuere census.
Sed finem impense non seruat prodiga Roma.

Concedere duces. Ostēdit hoc loco causidicos: ⁊ si optime causaʒ egerint minima tñ recipere ab defensis. Cōsedere duces:id ab Ouidio sumpsit: ait enim libro.xiij.meta. Cōsedere duces et vulgi stante corona. Surgit ad hos clypei dominꝰ septēplicis Aiax. is eñ cum vlysse de armis Achillis cām habebat. Aiax.i. causidicus tanꝙ Aiax:ꝗ aduersante Vlysse de armis Archillis egit cām. Dicturꝰ dubia pro libertate: id est ita pallidus ac si dicturꝰ esses ꝓ libertate patrie:vt scʒ patria liberaretur a tyrānis:quod cum tractat: quia dubius est euētus:pallescit quisꝫ. Id autem declarare videtur illud in saty. viij. Et quos magnum aliquid dubia pro libertate deceret. Placet item ⁊ alter sensus vt dicturus ꝓ dubia libertate causidicꝰ itelligatur acturus causam pro liberando reo et absoluendo: de quo dubium esset ob ingēs scelus admissuʒ.pallebat ergo causidicꝰ acturus talem causaʒ ne succumberet. Est demum sensus. Causidicum in agēda causa maxime sollicitum ⁊ timorosuʒ esse:ne forte succumbat et tamen vbi victor fuerit:paruam quidem mercedem habebit. Bubulco iudice hoc ait qm̄ vt refert Asconius libro secundo Verrinarum. Tribus vrbane rusticeꝫ omnes.xxxv.numerabātur.ex quaruʒ singulis vt dicemꝰ in Saty.xvj.terni eligebant ad iudicādum. Cumꝫ centum quinꝗ iudices essent cētum viri appellati sunt: quo facilius nominarent vt Festus ait. Rūpe miser tēsum iecur.hoc ait.quoniam vt scribit Alcinous. Jecur ⁊ ad excitandā et ad mitigandam anime concupiscentiam dulcedinem ac densitatem habet. Scalarum gloria palme:de scalis intelligendum quibus quidem actores ipsi causarum pulpitum aliquod ad dicendū constitutum ascendebant: potes etiā intelligere vt in domo victoris causidici affigerentur palme: que quidem erant gloria scalarum scilicet pulpiti iam dicti. Scalarum gloria:appositio est. Quod vocis precium Causidicos parum lucrari etiam Naso.lib.j.de amoribus hoc ostendit his versibus. Nec me verbosas leges ediscere: nec me in-

Manci.

* Lagena tā aquariū ꝙ vinariū vas est. Mar.⁊ nigra syra de fruti, lagene.

* Asser lignū ꝗ lecticarij serui vtebant ad sustinēdaʒ lecticam. Sueto. in Caligula. ad pmū tumultū lecticarij cuʒ asseribꝰ in auxiliū accurrerunt Mar. vt canusinatus nr̄o Syrus assere sudet.

Causidicorū lucellū.

grato voces prostituisse foro. Pli. itē lib. ij. epl'a ad maximū ita inqt. Heri duo nomēclatores mei habēt
sane etatē eoꝝ q̄ nuper togas sumpserāt: ternis denarijs ad laudādū trahebātur: tāti cōstat vt sis diser
tissim⁹: hoc p̄cio quālibet numerosa subsellia implētur: hoc ingēs corona colligit: hoc īfiniti clamo
cōmouent ꝛc. Petasunculus. est petaso coxa porcina sallita. Inde petasunculus diminutiuū. Sicc⁹ aūt
ingratus est: hic Mar. ait li. xiij. Musteus est ꝓpera: caros nec differt amicos. Nā mihi cū vetulo sit pe
tasone nihil. Pelamidū. Pli. lib. ix. scribit: ꝙ Tynni partus. Cordyla appellat. Limose vero ab luto pela
mides incipiunt vocari. Et quū annuū excessere tēpus. Tynni enī membratim cesi seruice et abdomine
cōmādātur. Cetera parte plenis pulpamētis sale asseruatur. Vilissima ex ijs que caude proxima q: pin
gui carent. Aut veteres aphrorum Epimendia bulbi. Ordo est aut epimenda: appositio: veteres bulbi
Aphrorum. Epimendia. est epimendiū vt Pli. scribit lib. xix. tertiū bulbi genus cibis gratum. Aphrorū
in Aphrica enī Pli. teste lib. xix. nati bulbi maxime laudant. sunt autem bulbi cepe non absimiles asca
lonie. Tyberi deuectū: nō Romanum: sed vile et externū. Quinꝗ lagene: appositio est. Si quater egisti:
sensus est: si quater egisti causam tu causidicus: indeꝗ habueris aureū oportebit ex illo partē tribuere
pragmaticis. i. aduocatis. Pragmaticorū: pragmatici teste Quintiliano lib. iij. ca. viij. iuris interpretes
a grecis dicunt: q̄ parua mercede adducti iura oratoribus suggerebāt. Et Cicero lib. j. de oratore sic ait.
Itaꝗ nō vt apud grecos infimi homies mercedula adducti ministros se prebēt in iudicijs oratoribus:
hi qui apud illos pragmatici vocant. hec ille. Hos. pragmaticos. Pedianus vbi argumētū diuinatiōis
tractat aduocatos videtur appellare. Naꝫ vbi Cice. ait. Quartū ex illo grege oratorū inquit ipse obtur
batores quosdam sordidosꝗ causidicos significat: qui adhibebantur ad morā faciendā: duꝫ meliores
aduocati recrearētur ꝛ se denuo cōpararent ad dicenda. Pragma aūt res causa dr̄. Pragmateus: nego
tiator. Emilio dabitur quantū petet. Ostendit illud verū esse. Quantū quisꝗ sua nūmoruꝫ seruat in ar
ca: tantū hꝫ ꝛ fidei. Diuitib⁹ enī causidicis plura ꝙ pauperib⁹ cōferebāt. Emilio diuiti causidico. Dabi
tur: a cliētib⁹. Egimus. s. causaꝫ nos paupes. In vestibulis. Saty. etiā. vj. dixit. Vetustos porticib⁹ dispo
nat auos. Nā ibi maioꝝ imagines disponebant: vt lati⁹ illic ostēdim⁹. ꝛ in pncipio Saty. viij. aliq̄. Stat
currus aheneus. Pli. li. xxxiiij. De origine ꝛ honore statuarū scribit ꝙ in atrijs honos clientiū instituit
colere patronos. Scribit item sequenti capite ꝙ togata effigie antiquitus statue dicebātur: placuere ꝛ
nude tenētes hastam. Cesar quidē dictator loricatā sibi dicari in foro suo passus est. Equestres vero sta
tue facte a grecis orto exēplo: postea vero in bigis ꝛ quadrigis. vn̄ ꝛ nostri currus i his q̄ triūphassent.
Causidicorū vero statuas equestres fuisse. Mar. ostēdit li. ix. his vbis. Tā graue percussis incudib⁹ era
resultāt. Causidicū mediū quū faber aptat equo. Bellatore. i. equo. Lusca. alter enī ex oculis claudebat.
quo certior fieret ictus. Philosophus aūt particula. xx. suorū ꝓbleumatū scribit vno oculo exq̄sitius cer
ni ꝙ duob⁹: q: plures mot⁹ duobus ꝙ vno excitant: ꝛ q: radij oculi vtriusꝗ non sine ꝑturbatiōe in idē
cōsidūt: itaꝗ cū vno inspicim⁹ ad rectū cōspectū tanꝙ regulā: meli⁹ qd̄ rectū deprehēdere iudicareꝗ ha
bemus. Sic q: diues. Cōturbat alios. s. causidicos. Matho deficit succūbit: q: paup. De Mathone la
tius Saty. j. Exitus hic est Tōgilli. sensus est ꝙ Tōgillus vt cōturbet. alios sicuti pedo diues lectica ve
hebatur ꝛ lata purpura induebat. sic enī magis ei credebāt. Cum rhinocerote. in balnea guttū cū oleo
deferebāt. Ditiores ex cornu Rhinocerotis habebāt. alij vo ex taurino cornu. hinc Mar. ait li. xiiij. Gesta
uit mō frōte me iuuēcus. Verū Rhinocerota me putabas. Pli. aūt scri. li. viij. ꝙ Rhinoceros est vnius
in nare cornu: hostis elephāto cui in lōgitudine par: crurib⁹ multo lōgiorib⁹: color est ei buxeus. Rhin
aūt nasus dr̄. ceros cornu. Diod. etiā plura lib. xiiij. de Rhinocerote. Lutulēta. i. comitū cetu lutulēto. Lō
go assere: est acer hoc loco lignū siue palus lōgus ꝛ eminēs: quo lectica portabat a seruis. De assere tn̄ la
tius Saty. iij. Medos: seruos ex media: dicta a Medo Medee filio. de qua multū Stra. li. xj. Vtꝗ Pro
pome⁹ ait li. vj. Media terminat a septētrione parte hircani maris. Ab occaso maiori Armenia ꝛ Assy
ria. Ab meridie perside. Ab oriēte hircanis ꝛ parthia. Plura diximus li. ij. Geor. Myrryna. vasa ex myr
rino. de quo late Saty. vj. Spōdet. promittit. ostēditꝗ emere posse p̄dicta. Stlataria purpura. i. lata et
ampla. nā Festus sic inqt. Stlata genus nauigij latū magis ꝙ altū: ꝛ a latitudine sic appellatū. sꝫ ea cō
suetudine qua stlocū pro locū ꝛ stlitē pro litē dicebāt. hec ille. Tyrio filo. apud tyrū purpurarū piscatus.
hinc tyria purpura optima oim perhibet. verba sunt Strabo. li. xvj. Et tn̄ hoc. q: s. sic diuites ostēdunt.
Vēdit. cliētibus. Vēdunt. s. causidicū. Amethistina. vestimēta violacea. Pli. li. xxxij. scribit ꝙ principatū
Amethisti indice tenēt: perlucēt oēs violaceo colore: sculpturis faciles indice absolutū purpure colorē
habēt: ad hācꝗ tingētiū officine dirigūt vota. Idē quoꝗ li. ix. dixerat sic. Nepos Cornelius q̄ diui Augu
sti principatu obijt. Me inqt: iuuene violacea purpura vigebat cui⁹ libra denarijs centū veniebat. Illis
causidicis. Strepitū. comitū scꝫ. Facit apparentiā. Finē. i. modū fit enī vltra vires ꝛ vltra modū impē
sa: quo ditiores ac digniores appareant. hinc ait Seneca: qd̄ etiam Satyra tertia diximus: in epistola
j. Non ego ambitiosus sum: sed nemo alter Rome potest viuere. non ego sumptuosus sum: sed vrbs
ipsa magnas impensas exigit. Prodiga: consumptrix. Prodigere enim teste Festo consumere est.
¶ Considere duces. Ostēdit ꝙ laboriosum ꝛ ꝙ parum lucrosum sit causidicorū munus. Ordo est. ac si
dicat poeta: ponamus ꝙ sicut principes viri ac ceteroꝝ duces considerunt tpe belli troiani ad audien
dam controuersiā ꝛ litem inter Aiacē et Vlixē de armis Achillis: que Vulcanus fabricauerat: vt recitat
Ouid. xiij. Metamor. vtens ijsdem verbis: ita nūc duces. i. principes Romani: qd̄ per ironiā dicit: con
sedere. i. simul sederūt. i. sedes ceperūt audituri causas: tu Aiax. i. causidicus tanꝙ Aiax surgis: q: ad iu
diciū standū est: pallidus. i. timore pallens: dicturus. i. ac si esses dicturus: iudice bubulco. i. corā igno
bili ꝛ illiterato: ꝛ proinde facile corruptibili aut seducibili: pro libertate dubia. i. pro ostendenda alicu
ius liber ate nō facile ꝓbabili cōtra eū qui eū in seruitutē vēdicare vult. pro qua re maxime pallēdū. i.
timendū est t: q: libertas preualet auro. aut pro libertate dubia. i. pro aliquo liberādo et soluēdo cuius
libertas. i. liberatio dubia est. Ego potius intelligo de libertate alicuius cliētis ꝙ aut ipsius causidici
aut patrie: propter mercedē hic cōstituram: quā nec patria nec ipse sibi cōstituerēt. sed potissimū clien
tes. Nec verisimile est ꝙ loquat de scalis gemonijs in quas obtinuerit reū obijciendū: tunc enī non pro
libertat sed potius cōtra libertatē loqueret: potius dicerē victori causidico in causa de libertate alicu
ius in signū victorie palmā cōstitui: cui⁹ natura est vt cōtra pōdus renitatur ꝛ incuruet: aut in loco pu

Petaso. Petasunculus. Cordyla. Pelamides. Tynni. Epimēdia Bulbi. Pragmatici. Aduocati. Pragma. Statue in atrijs. Statue equestres. Statue causidicorum. Oculi vni⁹ visus. Rhinoceros. Asser. Media. Stlataria purpura. Amethist⁹ Rome viuere. Prodigo. Ascensius.

blico aut in domo eius:ꝛ ad refrigeriũ lassi animi cã viridẽ non solũ in colore: sed iam recentẽ ponit: et hoc ad gliam ꝛ vt dixi refrigeriũ ei⁹. In premiũ aũt aut pretiũ laboris a defenso dari q̄ sequũtur. siccũ petalunculũ ꝛc. q̄ vt persius dicit. sunt marci monumẽta cliẽtis. Hec mihi snia cõtextui nũc quadrare videt: si q̄s meliorẽ ꝯminisci põt (lʒ cm̃: nã cõmẽtarij nihil firme sentẽtie istic habẽt) i mediũ ferat. quot capita tot sensus. Ordo igit est. O miser. i. dignus miseratiõe vel misere cõditiõis: vt q̄ pro mercede tã vili tãtopere sudas: rũpe iecur tuũ tẽlum. i. intẽlum ꝛ inflatũ ira. i. clama ꝛ cõcita te furore ꝛ ira vehemẽti: vt palme. i. rami palmarũ virides. i. adhuc virẽtes ꝛ existẽtes glia scalarũ. i. quã obtinẽt victores q̄ vt altius videãtur scalis cõscẽdũt ad altiora: fingunt tibi lasso. i. iã defatigato: ad gliaʒ. vt dixi ꝛ refrigeriũ. Sʒ audi qd̄ p̄tiũ voci. i. tãti clamoris sit: petasuncul⁹. i. paru⁹ petaso. i. coxa porci salita. gallice (vng iãbon de porceau sale) sicc⁹. i. fumo ꝛ vetustate arefact⁹: aut vas. i. fidelia: vt dicit Persi⁹: h̄ est vas fictile: aut ẽt ligneũ quo nũc vtunt: pelamidũ. i. tynnoꝝ seu tũnorũ linosoꝝ: gallice (vne caque de tõnine q̄ sent te la boue) aut epimẽdia q̄ sunt veteres bulbi. i. tales cepe aphroꝝ. i. q̄ in Aphrica plurie nascunt. Aut vinũ deuectũ. i. deorsuʒ hoc e Romã aduectũ: tyberi. p tyberim p qd̄ vile q̄duis fiṫ. nã p̄tiosa vina Cãpanie vt cecuba setina ꝛ falerna nõ deuehunt dũ Romã aduehunt: ci⁹ aut vini erũt sup. q̄nq3 lagene. i. parua vascula q̄lia rustici ꝛ leprosi secũ ferũt: si egisti q̄ter. In signũ ꝫ summe liberalitat(dabit vna lagena vltra nũerũ actionũ tuarũ. Et si forte ex illis lagenis: aut le co illarũ lagenarũ ꝯtigit. i. cũ summa difficultate aduenit tibi vn⁹ aure⁹: inde cadũt ptes. i. certe ꝑmissiões ꝑmisse per te i federe. i. cõfederatiõe ꝛ pactiõe: pragmaticoꝝ. i. quã cõtraxisti cũ pragmaticis. i. aduocat(ꝛ iurisperitis: q̄ causidicis iura suggerũt: ꝛ ita haud facile emergũt. quoꝝ v̾tutib⁹ obstat res angusta: diuitib⁹ aũt melior est ꝯditio. Nã tm̃ sup. dabit: Emilio. i. illi diuiti ꝛ bñ vestito causidico quãtũ petet. q. d. nobis q̄ paupes sum⁹ dabit qd̄ defensi a nobis volũt: ꝛ tñ nos meli⁹ egim⁹ sup. cãs: q̄ Emili⁹: sʒ p̄fert Emili⁹ nobis: em̃ p q: q currꝰ abene⁹. i. ex ere fact⁹: hui⁹. s. Emilij causidici: stat i vestibulis. i. itroitib⁹ tẽploꝝ: ꝛ alti q̄drĩuges. i. eq̄ q̄terni ad iugũ trahẽtes: stãt sup. i. vestibulis aut ipi⁹ Emilij causidici: aut Pauli Emilij: aut alteri⁹ triũphatoris. vñ is nomen ducit. qd̄ verisimilius est q̄ vt causidico currũ triũphalẽ positũ credamus: atq3 ipse. i. statua ipsius Emilij causidici: de quo loquit nũc: quasi cetera de predecessoribus eius dixerit: sedens in feroci bellatore. s. equo belligero. i. donatus statua equestri: minat eminus. i. eminẽter ꝛ a lõge hastile curuatũ ex vibratiõe quã sculptor simulauit: ꝛ meditat. i. exercet prelia: statua lusca. i. altero oculo capta: aut alterũ oculũ clausum habẽre: nõ quidẽ ex vetustate statue: sed ex arte isidẽtis: volẽtes em̃ aut hasta aut sagitta quid cõtingere: alterũ oculũ claudũt. Et sic. i. cõsimili modo per diuitias. s. ꝛ gloriã statue equestris in foro posite: pedo causidic⁹ ille: cõturbat ceteros. s. causidicos quib⁹ animosior est: ꝛ alti⁹ clamat: eo q̄ ditior. ꝛ Matho deficit. i. succũbit: sic. i. q: pauperes vilipẽdunt. Et hic. i. cõsimilis exit⁹ est tõgilli atq3 Mathonis. Nã sicut Matho deficit ꝑpterea q̄ in põpis ostẽdẽdis paup effect⁹ est. Vñ dr in. i. Sa. Cũ noua causidici veniat lectica Mathonis. Plena ipso ꝛc. ita ꝛ Tõgillus. de quo hic dicit. q̄ solet cũ diues esset lauari. i. lauãd⁹ balnea ingredi: cũ magno Rhinocerote. i. cornu Rhinocerotis: nõ cõtent⁹ gutto vulgari: ꝛ q̄ vexat. i. ꝑturbat balnea. i. ceteros. s. existẽtes i balneis: turba comitãtiũ: lutulẽta. i. p lutũ post eũ currẽtiũ: ꝛ q̄ premit iuuenes medos. i. seruos ex media adhuc fortes lõgo assere: lectice. s. dũ portatur sup. per forũ: emptur⁹. i. tãq3 is qui emere possit pueros. i. seruos: argentũ. i. vasa argẽtea: ꝛ Myrrina sup. vasa: villas. i. domos in agro. Em̃ pro q: stlataria. lata vestis quã habet ad modũ lati clauia. vestis senatorie: filo tyrio. i. ex purpura cõfecta: spõdet. i. fidẽ facit vt talia possit: et tamen quãuis ii duo per pompas pauperes effecti sunt: hoc. i. superbe vestiri ꝛ magnificus videri: est vtile ipsis sup. causidicis ceteris. Nam purpura. i. vestis purpurea: vẽdit causidicũ. i. facit ipsum placidũ et a multis appetibilem: qualẽ rem oẽs emũt pluris q̄ alias. ꝛ amethystina. i. vestimẽta violacea etiã vendunt causidicũ. conuenit. i. conueniẽs ꝛ vtile est: illis viuere ꝛ strepitu scʒ comitũ: et facie scʒ vestimentorũ maioris census. i. habentiũ maiorẽ censum: sed Roma prodiga non seruat finẽ. i. modũ et rationẽ impẽse faciende i. non est contẽta: tanto plus expendere in pompis: quanto lucro esse possunt: q: Matho et Tongillus coꝛũq3 similes dum vt plura lucrentur sese ostentant: pauperes efficiuntur: ꝛ ob id vilipenduntur.

Marginal notes: ✱ Sella ꝑ lectica iter dũ accipit: sic ꝛ in prima Saty. Ostẽdens vacuaʒ. Et clausam ꝑ cõiuge sellam.

Mãcinel. ¶ Ut redeãt veteres. sensus est q̄ si Cicero oratoꝝ summ⁹ tpe suo fuisset: nihil ꝑfecto lucrat⁹ eẽt: nisi diues apparuisset: vt quiuis. Serui octo. q̄ lecticã qd̄ octophorõ appellãt: ferebãt. a sexvero hexaphoron dicebat. Togati. anteambulones. Agebãt cãs. s. Sardonice in Saty. vj. dixim⁹ hãc gẽmã Romanis fuisse celeberrimã autore Pli. Rara. s. est vel eẽ credit. Basilo paupi causidico. Flentem deducere matrẽ: solebãt causidici matres vxores ꝛ liberos ante iudices ꝑducere vt lachrymis ad miam mouerent. vñ Oui. li. iij. de põto ad vxorẽ inq̄t. Gratia si nulla est: lachryme tibi gr̃a fiẽt. hac põt aut nulla parte merere deos. Nec si tũc fletu scidentur verba nocebit. Interdũ lachryme põdera vocis habẽt. Sunt aũt cõmouẽdi affectus in peroratione vt docet Fab. li. iiij. ꝛ. vj. hinc. Pedianus li. iij. de pretura vrbana vbi argumẽtũ accusationis tractat sic ait. Reprehẽdunt hoies stultissimi. Tullium q̄ in filio Uerris innoxiã ledat. attm̃ ignorãtes illũ accusatoria arte ꝓuidere ne in epilogis ꝓductis ab Hortẽsio cõciliet miam iudicũ patri. hec ille. Et in orõne ꝑ scauro sic idẽ Asconi⁹ ait. Ipse q̄ scaur⁹ dixit

Marginal notes: Octophoron. Hexaphoron. Lachryme quid.

¶ Ut redeant veteres: Ciceroni nemo ducentos
Nunc dederit nummos: nisi fulserit anulus ingens.
Respicit hoc primum qui litigat: an tibi serui
Octo: decem comites: post te an sit ✱ sella: togati
Ante pedes: ideo conducta Paulus agebat
Sardonice: atq3 ideo pluris q̄ Cossus agebat:
Quam Basilus: rara in tenui facundia panno.
Quando licet flentem Basilo deducere matrem:
Quis bene dicentem Basilum ferat: accipiat te
Gallia: vel potius nutricula causidicorum
Aphrica: si placuit mercedem imponere lingue.

pro se ac magnopere iudices mouit ꝛ sq̄ualore ꝛ lachrymis ꝛc. Gallia. Quintilian⁹ de eloquētia gallica hec. Julius florus in eloquētia galliarū: q̄m ibi demū exercuit eā princeps. Aphrica. idē Quinti. lib. xj. scri. ꝙ a se visi sunt Domitius apher ꝛ Julius Aphricanus longe prestantissimi oratores.

¶ Ut redeant veteres ꝛc. probat magnis sumptib⁹ rome lucrari oportere: imo sepe lucrū excedētib⁹. Cū ne optimo quidē oratori qualis erat Mar. Cice. quisq̄ ducētos nūmos dederit: nisi plus in anulis ꝛ seruis expēderit. Ordo est. Demus vt veteres oratores redeant qui lōge peritiores erant q̄ nunc sint nemo dederit Ciceroni ducētos nūmos. Sunt qui velint ordinē esse. Nemo dederit Ciceroni ducētos nūmos ad hoc vt veteres redeant: sed nō quadrat cōstructio argumento: q2 iā ponunt Ciceronē esse. Dic ergo vt prius nemo dederit Ciceroni ducētos nūmos: nisi anulus ingens. i. valde magnus refulserit. i. resplenduerit in digitis eius: is qui litigat. i. cōtendit ꝛ litem habet in iudicio respicit. i. attendit primū hoc qd̄ sequit̄. an octo serui. s. q̄ ferāt lecticā tuā sunt sup. tibi. i. an habeas lecticā ab octo seruis ferendā: cū mediocriū a sex: pauperioꝝ a q̄tuor ferant̄: ꝛ an sint decē comites. i. tecū ad seruitiū tuū eūtes post te: an sella sit tibi in qua pompose sedeas: pōt intelligi de sella in foro posita: ad quā scalis ascēdebant. vnde prius virides scalarū gloria palme: an togati. i. cliētes et salutatores siat tibi ante pedes. i. a parte anteriore eūtes. quapropter anteambulones dicunt̄. Solent eñ dñi i medio anteambulonū. i. precedentiū ꝛ comitū. i. insequentiū vehi in lecticis. Et q2 ad pōpā litigaturi aspectant. ideo paulus causidicus ille agebat. i. dicebat causas sardonice. i. tali gemma cōducta: atq̄ ꝑ et: et agebāt ideo. i. propter sardonicē: pluris. i. carius: pro maiori precio q̄ cossus: alius causidicus qui gemmā non habebat in anulo. ꝛ sup. q̄ basil⁹. facūdia. i. prōptitudo bene loquēdi est sup. i. reputat̄ esse rara in pāno. i. veste tenui. i. paupere ꝛ vili. Qū lʒ. i. ꝑmissum est basilo deducere. i. in senatū corā iudicib⁹ et patrib⁹ cōscriptis ducere matrē sup. rei poti⁹ q̄ suā: flentē vt lachrymis suis miseratione mereat̄: qd̄ nō fit nisi in arduis admodū causis vbi periculū vite agit̄. hoc est igit̄ q̄n cōmittit̄ basilo quantūuis facūdo: sʒ pauperi causidico: cā ardua in q̄ cū de vita agat̄: ꝑsit matrē flētē deducere. q. d. rarissime aut nūq̄. Quis ferat. i. patiat̄ basilū pauperē illū causidicū dicētē. i. orantē: bene. q. d. nemo. Gallia et Aphrica q̄ tūc erāt ꝓuincie romanoꝝ vtraq̄ nutricula causidicoꝝ: q̄ nutriuerit. s. nō genuerit: sʒ romanos illuc missos: vt corā ꝓuincialib⁹ causas dicant: frequēti exercitatione erudierit: accipiat te si placuit mercedē iponere lingue. i. si vis lucrari dicēdo causas proficiscere ad galliā ꝛ Aphricam. vtraq̄ enim litigiosa est etiam hodie.

Ascensius. * Accedebāt oliʒ ꝑ tres ad magros: qui filij i scholis declamarēt. persius. Atq̄ oc'los meminī tigebā pu' oliuo grādia si nollem morituri ꝟba Catonis diceret ab insano multū laudanda magro. Que pʒ adducerē sudans audirēt amicis. Mācinel.

¶ Declamare doces: o ferrea pectora Vecti:
Cum perimit seuos classis numerosa tyrannos:
Nam quecūq̄ sedens modo legerat: hec eadē stans
Profert: atq̄ eadem cantabit versibus iisdem:
Occidit miseros crambe repetita magistros:
Quis color: et quid sit cause genus: atq̄ vbi summa
Questio: que veniant diuersa parte sagitte.
Nosse volunt omnes: mercedem soluere nemo.
Mercedem appellas? quid em̄ scio? culpa docentis
Scilicet arguitur: q̄ leua in parte mamille
Nil sapit arcadico iuueni: cuius mihi sexta
Quaq̄ die miserum dirus caput Hannibal implet.
Quicquid id est: de quo deliberat an petat vrbem
A Cannis: an post nymbos et fulmina cautus
Circumagat madidas a tempestate cohortes.
Quantūuis stipulare: et protinus accipe: quod do.
At toties illum * pater audiat: ast alij sex:
Et plures vno conclamant ore sophiste:
Et veras agitant lites raptore relicto:
Fusa venena silent: malus ingratusq̄ maritus:
Et que iam in veteres sanant mortaria cecos.
Ergo sibi dabit ipse * rudem: si nostra mouebunt
Consilia: et vite diuersum iter ingredietur
Ad pugnam qui: rhetorica descendit ab vmbra

¶ Declamare doces. doctoꝝ labores i declamationib⁹ ostendit atq̄ mercedē nullā preberi ab discentibus. O ferrea pectora vecti. o hic admirandi est atq̄ stupēdi. Ferrea. dura ꝛ patiētissima in declamādi labore. Vecti ꝑ vectij: de vectio aurē ꝑli. lib. xxix. c. j. sic ait deinde est. Vecti⁹ valēs adulterio Messaline Claudij Cesaris nobilitat⁹. pariterq̄ eloquētie affectator ꝛc. ponit̄ aūt hic ꝑ quocūq̄ declamandi magistro. Declamare doces. erat declamatio forensiū actionū meditatio in scholis certa quedā ponebāt q̄ themata dicim⁹ inquit fabi⁹ li. x. Perimit. dignos supplicio asserit. Classis nūerosa. Prisci rhetores militari exēplo declamantes discipulos in classes distribuebāt: et dicendi ordinē ꝺm vires ingenij dabant et ita supiore loco quisq̄ declamabat. vt precedere profectu videbatur. hinc ingens erat cōtentio palme: ducere vero classem multo pulcherrimū: nā victor classi preponebat̄: eratq̄. xxx. diebus in imperio: deinde victo certaminis erat potestas: vt Fabius scripsit. Classes numerosa discipuloꝝ acies ac numer⁹. Legerat. s. classis ipsa. scribit Fabi⁹: q̄ ipsi preceptores prius materias cōponebant pronunciabantq̄ vt ad eorū exempla discipuli se formarēt. Preferet. sic legit̄ in antiquo textu: ꝛ ita legendū est. Versibus. i. verbis versus in prosa etiam dicūtur. Crābe. Tranquillus in libello vbi de grāmaticis ꝛ oratorib⁹ scribit quū meminit ꝺ declamatiōe sic ait. Veteres ꝯtrouersie aut ex historijs detrahebant̄: sicut sane nō nulle vsq̄ adhuc aut ex ꝟitate ac re si qua forte recēs accidisset. Itaq̄ locorū etiam appellationibus additis proponi solebāt ꝛ sic certe collecte editeq̄ se habent. hec ille. Placet autem quod

Declamatoris ordo

Crambe. * Rudis ꝟga erat q̄ donabant gladiatores: quum missionē artē ipetrabāt. Autor Pris. Hor. Spectatū salis: & donatū iā rude q̄rē mecenas iterū ātiquo me includere ludo. naso Et me donari iā rude tēpus erat. Cice. scdo Antonianaruʒ. Tā bonus gladiator rudē tā cito cepisti.

Summula ne pereat: qua vilis tessera venit
Frumenti: quippe hec merces lautissima: tenta
Chrysogonus quanti doceat: vel Pollio quanti
Lautorum pueros artem scindens Theodori.

Politian⁹ scribit. vt grecū puerbiū Juue. expsserit. dis crābe Athanathos q̄ significabat φ bis posita crābe mors est. Crābe aūt brassice gen⁹. idq̧ expsi⁹ sit vt fastidiū repetite sepius cōtrouersie denotaret. Cū vulgo φ recalefacta brassica iā i puerbiū fastidij pcesserit. Jpsi⁹ ꝟo greci puerbij mētionē Suida facit. Pli. aūt li. xx. c. xxvj. vbi brassicā in tris species diuidit. Sic ait. Tertia est pprie appellata crābe tenuiorib⁹ folijs ꝛ simplicib⁹ dēsissimisq̧ amarior: ſz efficacissima. Crābe repetita. i. declamatio ipa ꝛ cōtrouersia repetita offendit magr̄os vti Crābe. i. brassica recalefacta cōuiuas. Quis color. Ordo est. Nosse volūt oēs. Quis color ꝛc.

Ratio.

Color. Rationē itelligit ad recusandū depellēdi criminis cā sicuti i sexta etiaȝ Satyra ibi. dic Quintiliane colorē. De rōne aūt Cic. in paruis cā q̄ nisi esset: qd̄ defenderet nō haberet.

Firmamētum.

Firmamētū aūt qd̄ cōtra ad labefactandā rationē refert̄ sine quo accusatio stare nō pōt. Ex rationis aūt ꝛ ex firmamenti consultatione: ꝛ quasi cōcursu.

Questio. Disceptatio.

Questio quedā exoritur: quā disceptationem voco in qua quid veniat in iudiciū ꝛ de quo discepteť queri solet. Nam prima aduersariorū cōtentio diffusam habet questionē. vt in coniectura cepit ne pecunias decius? Jn diffinitiōe. Minuerit ne maiestatē norbanus? Jn equitate. iure ne occiderit oppimius gracchū? Hec ille. Que quideȝ omnia hoc in loco optime cōueniūt. Tetigit eñ Juue. rationē. Quū dixit. Quis color tetigit firmamentum: quum dixit q̄ veniant diuersa parte sagitte. Tetigit ꝛ reliqua. Quod cause genus. An demonstratiuum: an delibera-

Gen⁹ cause

tiuum: an iudiciale. Siue honestum: admirabile: humile: anceps: obscuruȝ: de quibus late Cice. lib. j. Rhe. Et pedianus libro. iiij. de pretura vrbana sic ait. Genus cause in oībus verrinarū libris. admirabile status principaliter coniectura. ppter hec igiť verba summa questio status intelligitur ab Juuenale. ꝛ Cice. lib. iij. tuscu. sic ait. Nimirū igitur: vt in causis nō semp vtimur codē statu. Sic enim appellamus cōtrouersiarum genera ꝛc. Cause. cā est negotiū oībus suis partibus spectans ad questionem.

Cāqstionū genera.

Aut causa est negotiū cuius finis est controuersia. sic eñ finit cam polodorus. vt scribit Fabius lib. iij. cap. v. Hermagoras vero causam esse dicit rē: q̄ habet in se cōtrouersiā in dicendo positā: cū ceterarum personarum interpositione: autor est Cice. li. j. rhe. Atq̧ vbi summa questio. i. status: an scȝ in coniectura: an in diffinitione: an in equitate vt ostendim⁹ ex Ciceronis ꝟbis. Qui etiam in topicis sic ait. Questionū aūt quacūq̧ de re sint: duo sunt genera. Unū cognitionis alterū actionis. Cognitionis sunt hee quarum finis est scientia. vt si queratur natura ne ius profectum sit: an ab aliqua quasi cōtradictiōe hoīm ꝛ pactione. actionis aūt huiusmodi exēpla sunt. sit ne sapientis ad rēpu. accedere. Cognitionis questiones tripartite sunt: quū an sit aut quid sit: aut quale sit: queriť horū primū cōiectura: scd̄m diffinitionē: tertium iuris ꝛ iniurie distinctione explicať. coniecture ratio in quatuor partes distributa est quaruȝ est vna cū queritur. sit ne aliquid. Altera. vnde ortum sit. Tertia. que in causa effecerit. Quarta. in qua de mutatione rei queriť. hec Cicero. q̄ quidē oīa hic cōueniūt. psequitur idem plura etiā supra dicta declarantia: sed ne longior sim relinquo: tu lector ipse videre poteris. Questio. Cice. lib. j. rhe. sic ait. Questio est ea que conflictione causarū gignitur controuersia: hoc modo non iure fecisti: iure feci. Uictorinus autē sic ait. Questio est vox intentionis ꝛ negationis. i. fecisti: nō feci. aut iure feci. Que veniant diuersa parte sagitte. Firmamentū intelligit. Est eñ firmamentū firmissima argumentatio defensoris: vt inquit Cice. lib. j. rhe. De quo etiā paulo superius dictū est. Mercedem appellas. i. poscis: verba sunt discipuli. Culpa docentis. poete verba. Est autem sensus. φ docentis culpa arguitur cum obtusus ꝛ hebes discipulus nil potuerit discere. Scilicet. certe. Leua in parte mamille. Plinius libro xj. scribit. Cor animalibus ceteris in medio pectore esse. homini tm̄ infra leuā papillam. Cordi precipuus calor palpitat certe ꝛ quasi alterum moueť ibi mens habitat. Bruta existimantur animaliū quibus durum riget. audacia quibus paruū est. pauida quib⁹ pregrande. Maximuȝ vero fm̄ portionem est Asino lepori ꝛ quibusdaȝ alijs. Nil salit archadico iuueni. hinc optime Fabius lib. j. sic ait. Illud tm̄ imprimis testandum est nil precepta atq̧ artes valere nisi adiuuante natura: quapropter ei cui deerit ingeniū non magis hoc scripta sunt φ de agrorū cultu sterilibus terris. ꝛ Hiero. in aureola inquit ledit discipulum magistrū si per negligētiā suā pcepta eiusq̧ laborem disperdat. archadico iuueni. i. asinino ignauo ꝛ frigido. Archades asini in achaia optimi: ꝛ in Jtalia Rheatini. vt scribit Plinius libro viij. ipsuȝ aīal frigoris maxime ipatiēs. ideo nō generať in pōto. ꝛ Strabo scribit in archadia fuisse pecori pascua pſertim equis atq̧ asinis equaȝ suppositorib⁹. Dirus Hānibal. declamatio de Hānibale. Et

Hannibal ad cānas.

cānis. e vico illo appulic. de cānis aūt lati⁹ videto in fine. ij. Sat. An petat vrbē a cānis. Liui⁹ li. xxij. vbi de clade cānāsi meminit sic ait. Hānibali victori quū ceteri circūfusi gratulareť suaderentq̧. vt tanto perfunct⁹ bello diei qd̄ reliquū esset noctisq̧ insequētis quietē ꝛ ipse sibi sumeret ꝛ fessis daret militib⁹ Maharbal pfect⁹ eqtū minime cessandū rat⁹ immo vt q̄d hac pugna sit actū scias: die quinto inqt. victor in capitulo epulaberis sequere cū equite: vt pri⁹ te venisse φ venturū sciāt. Precedām Hannibal inqt inimici. leta res est: sed via maior: φ vt eā statim cape aīo possim: itaq̧ voluntatē se laudare Maharba lis ait. Ad ꝯsiliū pēsandū tp̄s opus esse. Tū Maharbal non oīa eidē dij dedere. Uincere scis Hānibal

Hannibal ad vrbem.

victoria vti nescis: hec Liui⁹. Circūagat: educat. Madidas. a tēpestate. cum Hannibal post cannensem cladē ad tertiū ab vrbe Roma lapidē sup anienē castra posuisset: cūq̧ per triduū in aciē vtrinq̧ exercitus oīs descēdisset: certamē tēpestas diremit. nā cū in castra redijssent statim serenitas erat. Jn religio-

Turia fluuius.

nē ea res apud penos ꝟsa est: audita q̧ vox Hānibalis fertur potiū de sibi vrbis rome modo mētē non dari: mō fortunā. His mot⁹ ad turiā fluuiū castra retulit sex milia passuū ab vrbe: redijtq̧ in cāpaniā. hec oīa scribit Liui⁹ lib. xxvj. Nos etiā plura dixim⁹ Saty. vj. ibi Ac prim⁹ vrbi Hānibal. Quātū vis stipulare. poete ꝟba sunt. Est autē sensus. Interroga φtūuis. nā ilico dabo. ꝛ age vt pater discipulum toties audiat: quotiēs pceptor pfecto mercedē oēm relinqret fastidio ductus: pceptori tm̄ nihil tribuit Ast aliū sex. sensus est: φ aliq̄ aliū q̄ erāt declamatores fictas materias derelinquētes veras in iudicijs cās agitabāt: erāt eñ effecti causidici vt aliq̄d lucrarenť: sed tm̄ id minimū erat: vt infra ostendet. Uno

cōclamāt ore:clamat eīm a causidicis in foro:inde clamosum forū dr.Seneca in Hercule furēte. Hic cla
mosi rabiosa fori iurgia vendēs improb⁹ iras ꝛ ꝟba locat.Sophiste. philostrat⁹ ait ꝙ antiq̄ sophistas
denolabāt rhetores declamātes ꝛ illustres: ꝛ Victorin⁹ in prologo suo sup rhetoricis Ciceronis sic ait.
Rhetor est q̄ docet literas atq̄ artes traditor eloquētie. Sophista est apud quē dicēdi exercitiū discit.
Orator est q̄ in causis priuatis ac publicis plena ꝛ perfecta vtit eloquētia:sophia sapiētia dr:sophiso do
ceo sapiētiā.sophisma fraus:deceptio:cautela:cōmentū:captio:sophisteyo doceo:sophistes orator:pre
ceptor:sapiens:deceptor.Isocrates in Gorgia platonis inquit: ꝙ idē profecto est sophista ac rhetor: vel
ꝓpinquū aliq̄d atq̄ simile.Raptore relicto.i.ficta cōtrouersia de raptore hoc est stupratore.q̄ frequens
in scholis agebatur ad hūc modū.Rapta raptoris aut nuptias indotatas:aut mortē optat: vna nocte
quidē duas rapuit:altera mortē optat:altera nuptias: hec loca meo quidē iudicio merula optime in
terpretatus est:idcirco ꝛ ego secutus sum:soleo eīm doctorū viroꝝ iudicia seq̄ libēter quū recta esse vidē
tur.vbi aūt noui aliq̄d afferre possum:qd rectus visuꝫ fuerit.soleo quoq̄ libētissime a doctoꝝ etiā sentē
tijs diuertere:qd passim ꝛ in hoc ope ꝛ in alijs videri licet.fusa venena silēt:hoc est nō agitat a sophisti
cis ficta cōtrouersia de venenis vt prius agitabatur:sed veras agitāt lites.Fusa venena silēt: actio hec
erat veneficij pro iuuene ꝯtra meretricē.Fabi⁹ eīm sic facit argumētū in declamatione quadā:meretrix
amatori suo pauperi dedit odij potionē.adolescēs desijt amare:accusat illā veneficij.Cōuenit etiā actio
illa pro filio cōtra patrē.Cuius argumētū sic facit idē Quinti.filiū ter abdicare voluit pater victus.In
uenit quodā tpe in secreta domus parte medicamētū terentē:interrogauit q̄d esset:cui parasset:ille di
xit venenū:ꝛ se mori velle.iussit pater bibere ꝛ ille effudit medicamentū.accusat a patre parricidij.Ma
lus maritus:male tractatiōis actionē tāgit pro vxore ꝯtra maritū.in argumēto cui⁹ sic ait Fabius.ma
le tractationis sit actio.Que amissuꝫ filiū nocte videbat in somnis:indicauit marito: ille adhibito ma
go incātauit sepulchrū:mater desijt videre filiū.Accusat maritū male tractationis.Ingratusq̄ maritus
actio ingrati que talis inducit a Sene.Torta a Tyrāno vxor:an de viri tyrānicidio sciret:pseuerauit ne
gare.postea maritus eius tyrānū occidit.intra quinquēniū nō parientē sterilitatis noīe dimisit. Agit
illa ingrati.Et que iaꝫ veteres sanāt mortaria.Declamatio significat filij conterētis in mortario medi
camina ad sanādos ceci patris oculos:q̄ nouerca venena esse dixit:ꝛ pater credidit: testamētūq̄ muta
uit. He deniq̄ scholastice erāt controuersie:que quidē ob nulla laboris in docēdo premia desierant agi
a sophistis iā veras causas in foro agētib⁹.vt aliq̄d lucrarent.qd tm̄ erat minimū. Ergo sibi dabit ipse
rudē.Cōsulit poeta amico pueros docenti.vt consueto officio seposito:aliud viuendi iter egrediat.Ex
illo eīm nihil hꝫ emolumēti.Ergo sibi.Ordo est.Ergo si nostra mouebunt cōsilia dabit sibi rudē. et vite
diuersum iter ingrediet ipse que ab vmbra rhetorica descēdit ad pugnā:ne pereat summula ꝛc. Rudē.
docendi quietem ꝛ finem.De rude virga latius Saty.vj. Diuersum.scꝫ ab arte rhetorica ꝛ declamandi
modo.Ad pugnā.i.ad forenses ꝛ veras causas:nam dixit ꝛ veras agitāt lites.Ab vmbra rhetorica:a de
clamatiōe:et scholastica controuersia.ficto eīm themate declamabāt.Sūmula.paruula merces.Thesse
ra frumēti vilis. erant thessere quibus frumētorū numerus designabatur. Thessera etiā dicebat prece
ptum ducis quo ad aliqd opus:vel bellum mouebatur exercitus.Quod Vegetius scribit lib.ij.ca. vij.
hinc ait Maro. It bello Thessera signū.Venit.i.venditur.est eīm sensus ꝙ tāti erat merces illa:quanti
vendebat thessera vilis frumenti.Nec aliter est intelligendū. Magistratibus autē licebat in vsus suos
frumentum accipere:an vellent pro frumento pretiuꝫ:que estimatio dicebatur.Autor est Pedianus li
bro.ij.de pretura vrbis. Merces:tum docendi:tum agendi.Lautissima.opulēta opima. Chrysogonus
in.vj.Saty.citharedi nomen est.ibi.s.Sunt qui Chrysogonū cantare vetent.Pollio.etiā cytharedi no
men.ibidem.dicit enim.An capitolinam deberet pollio quercū sperare.quapropter miror illos qui vo
luerūt hoc loco rhetorū esse noīa.cū pro cytharedis accipi debeant.ij eīm maxime lucrabātur.vn̄ Mar.
lib.v.ad lupū ait.de filio.Artes discere vult pecuniosas: fac discat cytharedus aut choraules qd quidē
latius dictū est in pricipio huius Satyre. per cytharedoꝝ deniq̄ exēpla probat Iuuenalis sophistas de
bere ingredi diuersuꝫ viuēdi iter.cū illi q̄ longe eis inferiores essent multoplura cōseq̄rent.Lautoꝝ. di
uitū.Scindēs.deridēs.lacerās.vituperās.plus eīm cytharedi lucrabantur ꝙ rhetores.ꝙ aūt scindere
pro illis significatis poni soleat Ouid.quoq̄ ad inuidū scribēs vltima elegia de ponto innuit his ver
bis.Ergo summotū patria proscindere liuor.Desine.neu cineres sparge cruēte meos.vbi ꝛ prius dixe
rat.Inuide q̄d laceras Nasonis carmina rapti.Non solet ingenijs summa nocere dies.Et pli.li.xxxvj.
c.vj.sic ait.Hic nāq̄ est Mamurra catulli veronēsis carminibus procissus. Theodori. Theodorus ca
darcus fuit rhetorice preceptor:vt Suetonius tradit in Tyberio.et Quintilianus libro tertio.

¶Declamare doces.Cū misera sit cōditio causidicorū: miseriorē esse docet rhetorū q̄ causidicos ꝛ ora
tores ceteros docēt:vsq̄ adeo vt ferrea videatur habere pectora: quisquis aut grāmaticē aut rhetoricē
docere ausus fit.Nā qui rem difficillimā aut periculosissimā attentare audēt:ferrea habent pectora. vt
q̄ primus nauigauit apud Hora.dicentē in primo carminū.Illi robur ꝛ es triplex circū pectus erat ꝛc.
exclamat ergo cōtra vectiuꝫ ꝛ quēuis similem qui declamare docent. Declamare autē est de proposito
themate ad vtrāq̄ parteꝫ probabiliter argumentari . qd rhetores docebant.sed nōnulli declamatores
quos vulgus ꝑdicatores appellat:dici volūt:eo ꝙ sepe ī vtrāq̄ partē argumētent. licet alterā doceant.
¶Ordo est.Vecti doces tu declamare.i.in vtrāq̄ partē de quacūq̄ causa argumentari qd rhetorū offi
cium est.o ferrea.i.o durissima pectora.tu qui talia sufferre potes.Calderinus vult vt sit genitiui casus
sic:tu doces declamare.o ferrea pectora vecti.i. vectij.mihi placet in vocatiuo construi.quū:id est quā
do classis.i.schola ꝛ congregatio scholasticorū vni rei vacantiū.numerosa.i. in magno numero cōstitu
ta perimit.i.perimēdos probat declamādo.s.seuos tyrānos.i.crudeles viros regnū per violētiā occupā
tes. qd thema olim vulgatissimū erat.Classes olim vt docet Liui⁹ inter milites Romanos quinq̄ erāt.
erat aūt cōgregatio ad vnū officiū vocatorū:q: autē discipuli tyrones.i.noui milites literarū sunt.ideo
eorū cōgregatiōes que loca quidā vocāt:classes dicūtur.Nihil dico de quibusdā qui exposuerūt sic. Cū
classis numerosa permittit seuos tyrānos.i.rhetores ꝛ ludi magistros : qui vt Mar.docet ferulas pro
sceptris habēt.vn̄ tyrāni a crudelitate feriendi dicti sint.vel q: Dionysius tyrānus sicilie ludi magister
effectus est.q̄d eīm hec ad sententiā poete:pfecto eiusmodi sunt cōmēta qualia Politianus .c. xxxiij. De

Rhetor. Sophista. Orator. Sophistes. Thessera. Theodor⁹. Ascensius. Declamare.

mitiũ de cãbꝛe afferre docet. videnẗ aũt inducti ad talẽ ordinẽ cõstruẽdũ ꝓpter illud nã: qđ sequiẗ qđ referũt ad verbũ perimit vt sit. perimit inquã tyrãnos. i. occidit preceptores seuos. nã pro qꝛ: quecũqꝫ ⁊c. cũ potius referaẗ ad illud. o ferrea pectora vecti cũ perimit. Nam ordo est (vt dixi) O ferrea pectora tua vecti q̃ nõ rũpunẗ tũc precipue dũ numerosa classis scholasticoꝝ perimit seuos tyrãnos ꝓbat verisimiliter ipsos eẽ perimẽdos. nã quecũqꝫ ea classis sedẽs sub ꝑceptore legerat modo dictata a magistro: eadẽ ipsa stãs ante magistrũ proferet. i. pronũciabit: qđ ineruditorũ est. q̃ nõdũ ipsi cõficiebãt declamatiões sed cõfectas a preceptorib' debite pronũtiare discebãt. vñ addit ⁊ ipsa classis numerosa cãtabit. i. cõcinne pronũtiabit: eadẽ sup. dictata magistri de tyrãnis occidẽdis. atqꝫ ĳsdẽ versib'. i. comatis ⁊ periodis hoc est eodẽ numeroꝝ verboꝝ pausando ⁊ distinguẽdo. et ita crãbe repetita. i. eadẽ declamatio totiens a diuersis recitata: occidit miseros magistros sicut crãbe: id est brassica amarior sepe recocta et reposita miseris ea vescentibus quasi mors est. sicut. iiĳ. Reg. iiĳ. propter amaritudinẽ decoctionis clamatũ est. Mors in olla vir dei. vñ grecũ inquit Politianus deuerbiũ est: dis crãbe athanatos: id est bis cãbre mors sup. est quasi qui bis candẽ decoctionẽ herbarũ amariuscularũ comedit: ita excrucietur: vt q̃ moritur. vñ nõ est hic crãbe nomẽ declamatiõis a loco sumptũ: sed brassice: quo vtiẗ poeta: ea figura qua rẽ pro similitudine rei vsurpare poete solent. sicut em̃ in. j. Satyra. actoris arunci spoliũ posuit pro similitudine inter spoliũ actoris ⁊ speculũ Othonis qꝛ vtrũqꝫ pro re gl'iosa auferebanẗ. ita hic crãben proponit similitudine que est inter crãben sepe antepositã: ⁊ declamationẽ candẽ totiens repetitã. quia vtraqꝫ enecat ⁊ occidit tedio. Male mereberis de me lector si prolixitati mee irasceris. doceo em̃ rudes qui vix hec intelligent scio. Omnes volunt nosse. i. cognoscere quis color: idest que ratio sit afferẽda reo ad recusandũ depellendi criminis causa: ⁊ qđ sit genus cause. an demõstratiuũ: a deliberatiuũ: an iudiciale: triplex em̃ esse Cicero docet atqꝫ vbi. i. in quo consistit sup. summa questio. i. status. an. s. in coniectura: an in diffinitione: an in equitate. ⁊ que sagitte. i. que obiectiones aut responsiones acres veniant a parte diuersa. i. colligatoris. Mancinel. de firmamento exponit: sed nemo vult sup. soluere mercedẽ: id est pretium laboris. Qđ verbũ videtur esse preceptoris ad discipulũ. vñ respondet vnus discipuloꝝ. Appellas tu mercedẽ. i. pretiũ qđ meruisti. q. d. id iniquissime facis. q̃d em̃ scio. q. d. nihil. Si ergo nihil me docuisti: nihil meruisti. ⁊ ita nihil mercedis tibi debeẗ. Vñ addit poeta. s. qꝛ certe ⁊ hoc per indignationẽ culpa docentis. i. doctoris arguiẗ. i. reprehẽditur. Vel sint verba preceptoris ad discipulũ. qđ propterea mihi nõ displicet: qđ statim dicet cuius mihi ⁊c. quasi sint verba rhetoris ⁊ ita ordo erit. scꝫ culpa mea docentis arguitur. qꝛ nihil salit sup. tibi iuueni archadico ⁊c. ꝙ. i. qꝛ nil sup. viuacis ⁊ calidi sanguinis: vñ ingeniũ ⁊ aĩositatis vis est. salit iuueni archadico. i. asinino magnũ cor habẽti. multi em̃ asini ⁊ sane magni in archadia sunt. nihil aũt ad disciplinã asino tardius: in leua parte mamille. i. in precordĩs. vnde Verg. Geor. ĩĩ. Sin has ne possim nature accedere partes frigidus obsteterit circum precordia sanguis ⁊c. cuius sup. iuuenis Hãnibal dirus. i. declamatio de Hãnibale qui dirus erat Romanis: implet mihi. i. cuiuis preceptori: caput quaqꝫ sexta die. imperiti dicũt ol sexto die. vel de sex dieb' semel aut vno. Implet inquã audiendo scꝫ quicquid. i. de quocũqꝫ deliberat Hannibal: an petat. i. petere hoc est adire debeat vrbẽ vcꝫ Romã a cãnis. i. ab illo vico vbi plurimos Romanos fuderat. an ipse cautus. i. callidus ⁊ vafer circũagat. i. per circuitũ reducat cohortes. i. milites suos in cohortes distributos madidas. i. humidas a tẽpestate. i. propter tẽpestatẽ pluuiosam post nymbos ⁊ fulmina. i. post hymbres q̃ ingruerant. O rhetor inquit poeta: stipulare. i. per stipulationem pete a me quantum vis. ⁊ accipe protinus quod do tibi: qꝛ statim dabo qđ petieris. pater discipuli tui audiat illũ totiẽs declamantem. q. d. tam fastidiosum id erit. vt quauis mercede cõstituta efficere non queas. Vel sint verba patris: vt sit ordo. Pater discipuli tui vt audiat illum totiens declamantem: dicit tibi stipulare quantũ vis. et accipe qđ do tibi: hoc est plurima promittet tibi. Ast. i. sed: se ⁊ plures alĩ sophiste. i. rhetoricam docentes clamant vno ore contra patrẽ qui tibi talia promisit: ⁊ ipsis itidẽ promiserat: sed nihil soluerat. ⁊ ideo agitant veras lites. i. non fictitias sicut in scholis. ⁊ hoc raptore. i. themate de raptore relicto in scholis scꝫ. i. non docent in causa ficta quomodo contra raptorẽ virginum declamandũ sit. ⁊ venena fusa silent. i. non loquuntur. illic de causa fictitia alicuius qui venenũ dicitur infudisse: malus ⁊ ingratus maritus. i. declamatio de marito ingrato ⁊ male tractãte coniugẽ: vt qui inique percussit aut exegit eam: sup. silet. i. nulla fit de ipso a rhetoricis siue sophistis mentio. ⁊ mortaria. i. declamatio de mortarĩs in quib' filius se cõtriuisse asserit medicamina que sanãt veteres cecos. i. oculos patris vetustate cecutiẽtis. cuꝫ nouerca dicat ea venena fuisse: sup. silent. Ergo dicit poeta: si nostra consilia mouebunt ipsuꝫ rhetorẽ: ipse dabit sibi rudẽ. i. virgam qua habita emeritus sit. i. non amplius tali officio vacans: hoc est dimittet omnino artẽ rhetoricã ⁊ ingreditur genus vite. i. modũ viuendi diuersum sup. a rhetorica professione: is inquam donabit sibi rudẽ ⁊ ingreditur diuersum genus vite: qui ab vmbra rhetorica. i. a simulata actione que quasi vmbratica est: descẽdit ad pugnã. i. ad verã actionẽ ⁊ ad verã litem. ne summula. i. minima summa pecunie promisse in mercedẽ: pereat. i. non restituaẗ sibi. qua scꝫ summula. i. pro qua: tessera. i. signũ quo certa mensura aut certus numerus frumenti ipsum a diuitibus habentibus dabatur: sicut habentibus signũ plumbeũ canonicorum portio canonica datur. accipitur ergo pro mẽsura: vt sit. qua tessera. i. certa ⁊ modica mẽsura vilis frumẽti: venit. i. vendiẗ. quippe: qꝛ certe hec merces que ascẽdebat ad valorẽ tessere: erat lautissima. i. lautissimi patris. Tẽta. si non credis mihi: conare exposcere sup. tantum pro mercede: quanti: id est quãto pretio vel quanta mercede Chrysogonus fidicẽ aut cytharedus ille: vel quãti pollio cytharedus alter: scindens. i. annihillãs vel irridẽs artẽ Theodori. i. rhetoricã quã Theodorus docuit. doceat pueros lautorũ. i. munde ⁊ laute viuentiũ. q. d. id frustra feceris. qꝛ nemo tm̃ pro eruditione filiorũ quantũ pro rebus inutilibus expendit. quod in sequentibus docet.

Mãcinel. ¶ Balnea sexcentis. ostẽdit poeta omnia pluris cõstare parẽtibus ꝙ filios: in illis equidem erudiendis minimũ exponebãt. Sexcẽtis constabant sup. Sexcẽtis. s. sextertĩs. Pluris videlicet illis sexcẽtis. Domin'. i. ipe emptor. an

¶ Balnea sexcentis: et pluris porticus: in qua
Gestetur dominus quoties pluit: an ne serenum
Expectet: spargatqꝫ luto iumenta recenti:

Hic potius: namq; hic munde nitet vngula mule.
Parte alia longis Numidarum fulta columnis
Surgat: et algentem rapiat * cenatio solem.
Quanticunq; domus: veniet qui fercula docte
Componit: veniet qui pulmentaria condit.
Hos inter sumptus: sestertia Quintiliano
Ut multum duo sufficient: res nulla minoris
Constabit patri: q̃ filius: vnde igitur tot
Quintilianus habet saltus? exempla nouorum
Fatorum transi: felix et pulcher: et acer:
Felix: et sapiens: et nobilis: et generosus
Appositam nigre Lunam subtexit alute.
Felix: orator quoq; maximus: et iaculator:
Et si perfrixit: cantat bene: distat enim que
Sydera te excipiant: modo primos incipientem
Edere * vagitus: et adhuc a matre rubentem.
Si fortuna volet: fies de rhetore consul:
Si volet hec eadem fies de consule rhetor.
Uentidius quid enim? quid Tullius? an ne aliud q̃
Sydus: et occulti miranda potentia fati?
Seruis regna dabunt: captiuis fata triumphos.
Felix ille tamen: coruo quoq; rarior albo.
Penituit multos * vane sterilisq; cathedre.
Sicut * Thrasymachi probat exitus atq; Secūdi
Carinatis: et hunc inopem vidistis Athene
Nil preter gelidas ause conferre cicutas.

ne serenū. Amici verba. An ne serenū expectat. q. d. expectare debet. Et an ne spargat iumenta luto recenti. quasi dicat minime spargere dz. Hic poti⁹ in porticu potius gestetur dum pluit. Recenti. nuper facto ob pluuiam. Nitet. non enim luto spargitur. Numidarū colūnis. In Numidia est lapis optimus ad columnas. Unū Suetonius de honore Cesari a pplo collato. Postea inquit solidaz columnam ꝓpe vigin ti pedum lapidis numidici in foro statuit scripsitq; parēti patrie. Pli. aūt li. xlj. ca. vj. scripsit Marcū lepidum Catuli in cōsulatu collegam primuz omniū limina ex numidico marmore in domo posuisse magna reprehēsione. Aitq; hoc primū inuecti. Numidici marmoris vestigiū se inuenisse: non in colūnis tantū crustisue ab illo positum vt māmurra caristinū posuerat: sz in ianuis ꝛ vilissimo liminum vsu. fulta. munita. pli. li. xxxvj. c. vj. sic ait. Colūnis demū vtebant in tēplis. nec lectice cā. nōdū eñ ista itelligebant sz q2 īfirmio ra al'r statui nō poterant postea inq̃t: q Māmurra prim⁹ totis edib⁹ nullā nisi e marmore colūnā habuit: oēs solidas e caristio aut lunēsi. Algentē solē. i. hibernū. Columella eñ li. j. c. vj. scribit q cenatiōes brumales spectare debēt equinoctialē occidētē. cenationes ꝟo estiue ꝓspectēt hibernū oriētē. hoc aūt dixit: q2 estate cenat ad vmbrā hyeme ad solez. Cenatio. Uarro scribit q vbi cenabant cenaculuz vocitabant: sz postea q̄ i superiore parte cenitare ceperūt: superioris dom⁹ vniuersa cenacula dicta. ꝛ Apulei⁹ lib. ix. sic ait. Nec oblit⁹ ille veteris amicitie prōpte suscepit: meq; per scalas cōplicitis pedibus in superi⁹ cenaculuz attracto ꝛc. Idē aūt cenatio est. vt hic locus ostendit. cenādi vez locus. Quāticūq; dom⁹ s. cōstabit. Ueniet. s. quāticunq;. est autē sensus q in edificiis ꝛ coquis parādis plurimū diuites impēdunt: in filiis ꝟo erudiendis pene nihil. ꝛ id qm̃ illorū minimā curā gerūt. cū oppositū esse deberet. Adhibere. s. oēm curā ꝛ diligentiā circa filios vt optime ꝛ diligenter edocerentur. qđ quidē fieret si preceptoribus satisficeret. Fercula. iura. Apuleius lib. x. Meta. scribit diuitē quendam habuisse pistorē dulciarū qui panes ꝛ mellita cōcinnabat edulia habuisse etiā coquū qui sapidissimis nutrimētis succū pulmēta cōdita vapore mollibat. Pulmētaria. obsonia: sapores: dicunt autē a pulte. Pli. eñ li. xviij. c. viij. sic ait. Pulte autē longo tēpore nō pane vixisse Romanos manifestū. qm̃ inde: pulmētaria hodie dicunt. hec ille. Erat aūt puls cibus ex farina factus. de qua Uarro sic ait. Puls appellata vl' q ita greci: vel ab eo vti scribit. Apolodorus: q ita sonet: quū aqua feruēti inspicit. postea enquit. q a pulte pulmentū: hinc pulmētariū dictū q autē pulmētū pro obsonio ponat: ostēdit etiā Ciciero li. v. tuscu. his verbis. Cubile terra pulmentū fames erat Anacharsi pbo. Quintiliano. ac si diceret summo rhetori. Unde igit tot. amici verba. Igit si paruā mercedem recipit. Exempla. poete responsio. Nouorum: magnorum. Felix ꝛ sapiens. Quintiliani diuitias et fortune et fatorum benignitati imputat. hinc ait. Felix ille tamen coruo quoq; rarior albo. est eñ conclusio horum omniū. Felix id est qui felix est et fortunatus est pulcher: est acer ꝛ fortis. Pulcher. Philosophus lib. j. ethico. ait q non satis ad felicitatem idoneus est qui penitus est deformis aut ignobilis: aut sollitarius sine prole. felix. i. qui felix est ꝛ fortunatus: est sapiens. est nobilis: ꝛ generosus. Subtexit. Ordo est. Felix subtexit. i. insuit lunā appositam nigre alute. i. calceo. Martialis lib. xij. in auarum amicum. Quid petitur rupta quum pes vagus exit aluta. Et subitus crasse decidet imber aque. Appositam lunam. Nobiles calceos nigros cuz luna inscripta gestabant. qua quidem non syderis formam: sed notam centenarii numeri significabāt q initio senatores centū fuerūt: quorū filii patricii huiusmodi calceis vtebant. hinc Sta. ait. Primaq; patricia clausit vestigia luna. Plu. ꝟo aliter refert in ꝓbleu. Sed qđ diximus magis quadrare videt. Felix. i. q̃ felix est ꝛ fortunatus: est maxim⁹ orator: est maxim⁹ iaculator: qualis. s. fuit Quintilian⁹. ꝛ lz pfrixerit bene cātat. Orator. q̃s sit orator: paulo superius dictū est. Jaculator. argumentator vel dialecticus vel sophista. Perfrixit. refrigeratus est: qui autē perfrixerat raucus erat amissa vocis gratia. Martial'.

* Cenatio loc⁹ vbi cenabāt: qđ triclinium greci appellant. Pli. iunior Iūctaq; ei q̃tidiana amicorum q; cenatio.

* Vagit⁹ ꝓpe ē puerorū īfantiū. Qui. i epl'a Canaces ad macharcū. Vagit⁹ dedit ille miser: sensisse putares.

* Exēplo Trasymachi ꝛ Secūdi Carinatis rhetorꝝ ōndit ī felicia eē lr̃atorū studia: qñ eorū laborib⁹ ista premia nō reddātur: vterq; eñ coact⁹ quū fructū ex studiis nō caperēt reliquere artē docēdi.

Cenaculū. Pulmētaria. Puls. Pulmētū. Deformis

* Cōqrit ēt Mart. studia liberalia penitus negligi. At arcū pulpita nostra. Et steriles cathedras basia sola crepāt.

Aluta. Luna i calceis.

lib.iij. in maximum perfrixisse tuas questa est prefatio fauces. Quintilianus vero etiã si perfrixerit fatorum beneficio vocis gratiam seruat. Distat: differt. Sydera te excipiant: hoc ait q Manilius libro.iij. ita scribit. Fata quoq₃ et vitas hominum suspendit ab astris. Sic felix aut triste venit per singula fatũ. Si fortuna volet fies de rhetore consul. vt Quintilianus. quem Ausonius scribit ad consulatum peruenisse. Et Suetonius de rhetoribus inquit. Magna etiam professorum atq₃ doctorum profluxit copia: adeoq₃ floruit vt nonnulli ex infima fortuna in ordinem senatoriũ: atq₃ ad summos honores processerint. De consule rhetor. vt Ualerius Licinianus. De quo Plinius libro.iiij. epistola ad Cornelium Minutianum ita scribit. Audisti ne Ualerium Licinianum in sicilia profiteri? Nondum te puto audisse. est enim recens nuncius. Pretorius hic modo inter eloquentissimos causarum actores habebatur. Nunc eo decidit. vt exul de senatore. Rhetor de oratore fieret. Itaq₃ ipse in prefatione dixit dolenter et grauiter. Quos tibi fortuna ludos facis: facis enim ex professoribus senatores: ex senatoribus professores ꝛc. Uentidius quid enim. per exempla quod de fortuna dixerat probat. Ualerius autem lib.vj.c.x. scribit: q asculo capto Cn. Pompeij magni pater Uẽtidiũ etate puberẽ in triũpho suo populi oculis subiecit. Sed postea rome ex parthis triumphũ duxit: itaq₃ qui captiuus carcerem exhorruerat: victor capitolium felicitate celebrauit. Idem eodem anno pretor et cõsul est factus. Gellius autẽ lib.xiiij.c.iiij. De hoc ventidio basso latissime scripsit. Quid eñ.s. factus est. Tullius.i. Marcus Cicero. qui humili loco natus erat: tantũ tamen fortuna potuit: vt Romani ppli patron⁹: senator: consul esset. In eoq₃ vno ois status Romanus esset. Unde prim⁹ olim pater patrie appellatus est. Magis aũt conuenit de Seruio tullo intelligere propter illud. seruis regna dabũt et. Aliud.s. fuit. Sydus bonum sc₃ et prosperum. Seruis regna dabũt. In hoc Seruius tullus testimoniũ prebet. De eo eñ libro.iij. sic Ualerius: in tullo vero seruio fortuna precipue vires suas ostẽdit. Uernã: huic vrbi natũ regẽ dãdo ꝛc. Legito et Liuium lib.j. Seruis regna dabũt: fit in dominatu seruitus: fit in seruitute dñatus: vt inqt Cicero p rege deiotaro. Captiuis. vt de Uentidio basso dictũ est. Felix ille tñ: concludit Quintilianũ ex felicitate et fortuna et doctrinã et diuitias cõsecutũ fuisse. Felix ille tñ: ille Quintilianus videlicet felix.s. est et rarior albo coruo: qm̃ quidẽ rari rhetores vti Quintilianus fuere felices. Uñ optime sequit. Penituit multos vane sterilisq₃ cathedre. Penituit multos: exẽplo ostẽdit multos docẽdi artẽ reliquisse: cũ labori nõ satisfieret. vt Thrasymachus: et secũdus carinas: rhetores. Thrasymachi: thrasymachus Carthaginẽsis iter sophistas a philostrato scribit. Exitus. finis. reliquerat eñ docẽdi studiũ. Secũdi carinatis. Tacit⁹ li.xv. in Nerone scribit secũdũ carinatẽ greca doctrina ore tenus exercitũ: q₃ animũ nõ bonis artib⁹ ibuerat. Philostrat⁹ i vitis sophistarũ. Secũdũ Atheniẽsẽ sophistãz cõmemorat. Dion vero tradit Caligulã adeo inuidũ et suspiciosum ad olavt Secũdũ carinatẽ rhetora in exiliũ egerit: q aliqñ orõnẽ quãdã p exercitationem in tyrannos dixisset. Cicutas. Cicuta venenũ est publica Atheniensium pena: inuisa seminis et folijs refrigeratoria vis: qui eñ sic necantur: incipiunt algere ab extremitatibus corporis. Ueneréq₃ extinguit testibus circa pubertatem illita. Hec ex Plinij li.xxv. Socrates autẽ inter alios Athenis dãnatus publice venenũ cicute hausit. Quod latius Saty.xiij. ostendemus.

Fata. | Ualerius. Licinian⁹. | Uẽtidius. | Serui⁹ tullus. | Thrasymachus. | Secũdus carinas. | Cicuta. | Socrates

Ascensius. ¶ Balnea sexcẽtis ꝛc. vt tetigi docet diuitibus nihil minoris esse q liberoꝝ eruditionẽ. Si quis min⁹ peritus grãmatice artis nesciat rationẽ latinitatis hmõi: quãti doceat: pluris agebat ꝛc. Sciat oẽ precij vẽditionis emptionis locationis cõductionis doctrine discipline estimationis appreciationis et quoduis sile a vbis regi in abltõ exceptis his qtuor: tãti quãti pluris et minoris cũ coꝝ cõpositis q sine substãtiuo in abltõ poni volunt: etiã si oporteret cõiũctionẽ diuersos casus copulare aut in alio casu respõderi q interrogatũ sit. et ideo dices ego tãti vẽdo quãti alij et nõ pluris fortasse etiã minoris. ego sex aureis et pluris emi ꝛc. cũ substãtiuis aũt etiã illa i abltõ poni volũt vt tãto pcio emi. minori summa vẽdidi ꝛc. Ordo est. Balnea sup. cõstãt diuitib⁹ sexcẽtis sup. nũmis et portic⁹ sup. cõstat pluris portic⁹ dico.i. via strata sub tecto qlis in claustris cõspicit. ãbitũ vulgus appellat. in q dñs.i. diues ille gestet.i. portet quotiẽs pluit: an ne dñs sup. expectet.i. expectare debeat serenũ.i. serenitatẽ tpis vt gestet. q.d. idignũ id esset. et vt spergat luto iumẽta trahẽtia vehiculũ. Et si vba poete sunt: irrisio est: sin amici diuitis: illi⁹ adulatio. hic sup. vehat poti⁹.i. in porticu: nãq₃ vngule mule mõde.i. nõ lutose nitet his. Cenatio.i. camera ad cenãdũ apta fulta.i. sustẽtata lõgis.i. altis et plirïs colũnis numidarũ.i. de marmore numidico factis: surgat.i. edificet alte in alia parte habitatiõis illi⁹ diuitis: et rapiat.i. auide ad se recipiat solẽ algentẽ.i. hibernũ vel iã occidentem. Quãticũq₃.i. quantocũq₃ pretio sup. domus sup. constet nihilominus sup. aliquis qui componit.i. cõstruit docte.i. ex arte: fercula.i. genera obsonioꝝ: et qui cõdit.i. debito cõdimẽto coquit pulmẽtaria.i. quevis obsonia vt pultẽ decoquẽda: duo sestertia.i. duo libre sufficient.i. satis erũt vt multũ.i. vt res magna et ampla Quintiliano.i. optimo rhetori ad erudiẽdũ filiũ inter hos sumptus.i. vbi tot in alijs rebus expendunt. Nulla res cõstabit patri minoris.i. minori precio q filius. Cõtra qd verbũ obijcit diues vel defensor dicẽs. Si nihil dat vt dicis oratoribus. Unde igitur Quintilianus rhetor ille notissimus habet tot saltus.i. loca saltãtib⁹ feris apta: q nimirũ spaciosa et diuitũ sunt. Respõdet poeta a fatis id esse non a beneuolẽtia diuitũ. q si Quintiliano fauerẽt nõ tot rhetores in pauptate degerẽt: sed q felix est.i. fatũ benignũ habet: inuitis mortalibus plurima cõsequit. ad qd declarandũ plura intermiscet: conclusurus ibi. Felix ille tñ coruo quoq₃ rarior albo ꝛc. Ordo igitur est. O diues vel defensor diuitis q Quintiliani diuitias mihi obijcis: trãsi.i. ptergredere exẽpla nouorũ.i. magnorũ et inauditorũ fatorũ.i. noli mihi obijcere vnũ quẽ fata ditarunt. q felix.i. eufortunatus quẽ fata fouent est sup.i. reputat et habet et.i. pariter pulcher.i. decorus in mẽbris: et acer.i. strẽnuus in aĩo et hec sunt bona nature. Felix.i. is qui felix est. est et.i. pariter sapiens et nobilis et generosus: et subtexit.i. subsuit alute nigre.i. calceo nigro q ingenuorũ est lunã.i. formã lune oppositã. qd nobiliũ est et pomposorum: que sunt bona fortune. Felix.i. qui eufortunat⁹ est et felici sydere nat⁹: est q₃.i. etiã: maximus orator: et iaculator.i. argumẽtator dialectic⁹ aut sophista: etsi.i. q̃uis perfrixit.i. raucus ex frigore effectus est. cantat tamẽ bene.i. reputat bene cãtare. Sunt q frico frixi et fricui in preterito habere dicant. exponentes sic. Et si felix ille orator et iaculator perfrixit sup. frontẽ.i. pudorẽ exuerit: cantat bene.i. reputatur optimus musicus q̃uis indecore id facit. sed prior snĩa placet. Sunt autẽ hec bona scientie et industrie. Ideo autem felix hec oĩa obtinet: eñ pro q. q distat.i. refert: interest: q sydera excipiãt.i. egredien

tem capiant te incipientē modo edere.i.emittere primos vagitus.i.fletus infantiles (quia vt Plinius docet in princi.vij.libri a vagitu ꝛ lachrymis vitā auspicamur.i.incipim⁹) ꝛ rubentē adhuc a matre.i. qualis a matre egressus es:hoc est multū refert quē horoscopū habueris ꝛ qualē faciē celi in natiuitatis tue hora:ꝛ id quidē astrologoꝝ est approbare nō nostrū si ipsi sydera violentiā habere dicāt:potissimū ad fortuita.vñ dicit poeta. Si fortuna volet tu fies cōsul:q̄ est summ⁹ magistrat⁹ Rome: de rhetore.i.qui fuisti iā rhetor.vt Quintilianus. Et si eadē scꝫ hec fortuna volet tu fies rhetor de ꝯsule.i.qui iā fuisti ꝯsul sicut Ualerius Licinianus:hūc ordinē tenet Mā.quo melior fortuna ꝓcedit:ꝛ nō est reprobādus:lꝫ quidā codices ecōuerso prius habeāt fies de cōsule rhetor.ꝛ post de rhetore cōsul. Quid enī sup.fuit Uētidius qui in triūphum vt captiuus ductus postea triumphauit. Quid Tullius sup.fuit.i. Marcus Tullius qui humili loco natus oēs magistratus Romanos gessit ꝛ primus patrie parēs appellat⁹ est. Māci.dicit de Seruio Tullo poti⁹ intelligēdū esse.q̄ ex seruo ad regnū Romanū ꝑuenit.sed is Tullus nō Tullius vacatus est.dicit enī Uergil.in.vj. Residesq; mouebit.Tullus in arma viros. An ne aliud sup.fuerat q̄ sydus.i.syderis hoc est cōstellationis approbatio et mirāda potētia facti occulti i.ignorati a nobis.q.d.minime.fata dabūt seruis regna:vt Seruio Tullo: ꝛ dabūt captiuis ꝛ Uētidio triūphos.i.summā gloriā q̄ mortalibus a Romanis cōferri poterat. Fatū est hoc loco virtus syderuꝫ cū fato.i.volūtate ꝛ preordinatione dei.qui dixit ꝛ facta sunt:ꝛ quecunqꝫ voluit fecit.vñ a fando deductū est.quicquid enī fatur deus diffinite futurū nō deerit. Et q: celi enarrāt gloriā dei ꝛ opera manuū eius annūciat firmamentū:volūt astrologi fatū ex astris posse deprehēdi quasi per astra deus fetur. Fatum preterea est aliquādo mors a deo preordinata:q̄ ineuitabilis est.multa de fato Cicero. multuꝫ theologi disputant.sed redeo ad ordinē. Quia ergo felix.i.felici sydere nat⁹ ꝑuenit ad optata etiā renuētibus mortalibus:ille.s.Quintilianus qui ad diuitias peruenit:tamē.i.tametsi sit rhetor est sup.felix: sed est sup.quoqꝫ.i.etiā rarior albo coruo:quia rarissimū euenit aut fato aut fortuna rhetorē diuitē fieri.ꝛ ita non debebat fatū nouū.i.inauditū vnius rhetoris obijci cōtra id quod dictū est q̄ nemo daret Quintiliano iā duo sestertia.posset etiā ordo esse. Ille Quintilianus.s.est felix ꝛ quoqꝫ.i.etiā rarior albo coruo:ꝛ ita nouū est fatū eius.tamē.i.q̄uis ipse sit felix: penituit multos cathedre in qua rhetoricen docuerunt:vane.i.inanis ꝛ sterilis.vnde nullū fructū cōsecuti sunt sicut.i.queadmodū exitus.i.finis Trasymachi illius rhetoris Carthaginensis:atq; secūdi Carinatis illius rhetoris. Athene ꝛ.i.etiā vos nō solū Romani:vidistis hūc.s.Carinatem inopē.quia etiam apud Athenas pauper rhetoricen docuit:vos inquā Athene:nil ause cōferre philosophis ꝛ rhetoribus preter gelidas cicutas.i. frigidissime herbe succū venenosum quo Socratem in carcere necauerūt.ꝛ id in Athenas satyrico morsu adijcit poeta. Moris enī est satyrici post trāsituꝫ quecq; carpere:quē Horatius summopere obseruat.

¶ Dij maiorū vmbris tenuē et sine pondere terrā:
Spirantesq; crocos:et in vrna perpetuum ver:
Qui preceptorem sancti voluere * parentis
Esse loco:metuens virge iam grandis Achilles
Cantabat patrijs in montibus:et cui non tunc
Eliceret risum cytharedi cauda magistri?
Sed Rufum atq; alios cedit sua quemq; iuuentus:
Rufum qui totiens Ciceronem allobroga dixit.
Quis gremio Enceladi:doctiq; Palemonis affert:
Quantū grāmaticus meruit labor? et tamen ex hoc
Quodcunq; est (minus est autem q̄ rhetoris era)
Discipuli custos premordet Acenetus ipse:
Et qui dispensat frangit sibi:cede Palemon:
Et patere inde aliquid decrescere:non aliter:q̄
Institor hiberne tegetis:niueiq; cadurci:
Dummodo ne pereat:medieq; noctis ab hora
Sedisti:qua nemo faber:qua nemo sedebat
Qui docet obliquo lanam deducere ferro.
Dummodo non pereat totidem olfecisse lucernas:
Quod stabant pueri:cum totus decolor esset
Flactus:et hereret nigro fuligo Maroni.

¶ Dij maiorū vmbris. Maiores laudatq; preceptorem loco scti parentis esse voluerūt. Umbris sup.dēt. Perpetuū ver.cōtinuos flores. Qui ꝓceptorē. Fabius li.ij.de discipulorū officio sic ait. Discipulos id vnū interim moneo vt ꝓceptores suos non minus q̄ ipsa studia amēt:ꝛ parētes esse nō quidem corpoꝝ: sed mētiū credāt: multū hec pietas cōfert studio. Nā ita ꝛ libēter audiēt:ꝛ dictis credēt ꝛc. Id auteꝫ Fabius a Cicerone mutuatus est. Ait enī Ci.ad filiū scribēs epistolā. Nō minus ꝓceptorē amare habes q̄ ipsa studia. Cū ipse alter existimat pater:non dico corpoꝝ:sed mentiū multomagis illis excellentiū. libēter velis audire:ꝛ dictis credere:ꝛ illi vt similis fias desiderare:ꝛ tandē inter alios studētes te letū ꝛ alacrē reddere:ꝛ si q̄n emēderis nō te irasci:ꝛ si lauderis te inde clariorē studio ꝓbere:q: ꝓceptoris officium est docere:discipuli ꝟo est:sed docilem reddere.quū opus sit ꝛc. Metuēs virge. Naso lib.j.de arte sic ait. De Achille Qui totiēs socios totiēs ꝑterruit hostes. Credit annosum ꝑtimuisse senē. Quas hector sensurus erat poscente magistro. Uerberib⁹ iussas ꝓbuit ille man⁹. Patrijs in mōtib⁹.i. i thessalis. vt in Pelio mōte. Thetis enī apud Statiū Achilleida sic ait. Quid enī cunabula paruo Peliō ꝛ torui cōmisimus antra magistri. Cytharedi magistri:id ē chironis centauri. Naso lib.j.de arte. Phillirides puerum cythara perfecit Achillē. Itē. Eacide chirō:ego sum preceptor amoris. Cedit.ꝑcutit: verberat Rufum.is rhetor erat: q̄ q̄dē in decla

Manci.

Discipuli officium.

* Maiores sūma pietateꝓceptores reuerti sunt. Sene.ad Lucil. Quā veneratione ꝓceptorib⁹ meis debeo: eādē ꝓceptorib⁹ humani gn̄is: a quib⁹ tāti boni initia fluxerunt.

Rufus.

mationib⁹ suis fingebat Ciceronē cū allobrogib⁹ sensisse:sumēs ex historia thema. Scribit em̄ Sallu-
stius ꝙ Catilina legatos allobrogū ad societatē belli patrij sollicitauit. Illi t̄n icerti quid agerēt:tandē
Allobroges. rē oēm Quinto Fabio sange apuerūt. Cicero postea ꝑ sangā ꝯsilio cognito legatis ꝓcepit: vt studiū cō
iurationis simularēt ⁊c. Allobroga:Allobroges Gallie ppl̄i sunt iuxta Rhodanū: quoꝝ metropolis est
Vienna. autor est Stra. li. iiij. Quis gremio enceladi:hacten⁹ de rhetoꝝ parua mercede dixit. Nūc autē
ait:grāmaticos etiā multominus lucrari. Enceladus ꝓo grāmatici nomen est. sicut ⁊ palemō. De quo
latius sat. vj. iā dictū est. ꝙ̄ rhetoris era. s. sint. Discipuli custos. ostēdit grāmaticoꝝ mercedē nūꝙ̄ dari
integrā. Nā plures portiūculā auferūt soluēdo. Custos. pedagog⁹:aut fidelis libert⁹. Premordet:preac
cipit de mercede tua. Acenetus. sic est in antiquissimo textu. Dicit̄ ab a q̄d est sine:et cenores cōitas:ꝓ-
priā em̄ spectabāt vtilitatē. Et que dispēsat. i. econom⁹. est em̄ econom⁹ tā pecunie ꝙ̄ frugū ⁊ oim̄ q̄ dn̄s
possidet dispēsator. Vtꝙ Fabi⁹ li. iij. meminit. economia est cura rerū domesticarū. Dixim⁹ ⁊ lati⁹ sat. j.
Frangēt sibi. aliquā partē subripiet quē mercedē pedagogo dabit:vt preceptori ferat. Cede. ꝯcede. Pa
lemō. i. dic grāmatice. inde a cōstituta mercede. Institor. vēditor. mercenarius q̄ prius patit̄ de precio
prius petito aliquid detrahi. Hiberne tegetis. i. lodicis ⁊ culcitre:hinc ait. Niueiꝙ cadurci. i. niuei veli
Caduri. ac culcitre. Scribit em̄ Pli. li. xix. ꝙ in culcitris ꝓcipuā gloriā cadurci obtinēt. nā nullū linū est cādidi⁹,
Laneve similius. Galliarū hoc ad tomēta pariter inuētū ⁊ vniuerse gallie vela texūt. Pereat penit⁹. s.
Ludi magistri. labor ipse docēdi post noctē mediā. Mar. li. ix. Quid tibi nobiscū est ludi scelerirate magister? Infelix
pueris virginibusꝙ caput. Nondū cristati rupere silētia Galli. Murmure quum seuo verberibusꝙ to
Ludus. nas. Vtꝙ Asconius lib. j. Verrinarū scribit. Oēm scolā ludū dixere Romani. ⁊ magistri ludi dicunt̄:qui
primas literas docent. Deducere. trahere. attenuare. carminare. Obliquo ferro:hamis quibusdā fer-
reis in tabula fixis. quod passim videre licet. Olfecisse lucernas. docendo videlicet pueros. Flaccus.
Horatij liber ante pueros. Maroni. Buccolicis, Georgicis. Eneidi.

Ascensius. ¶ Dij maiorum vmbris. precatur bona maioribus. i. priscis Romanis et grecis qui preceptores suos
non minus ꝙ̄ parentes coluerunt. Ordo est. Dij supple dent:vmbris. i. manibus et cineribus maio-
rum scilicet defunctorum terram tenuē ⁊ sine pondere. i. leuiorem cyppum vt dicit Persius. i. mollem
sepulturam vt in pace requiescant:et molliter ossa cubent:credebant enim gentiles bene esse manibus
si leuior ⁊ florida esset sepultura. et dent crocos. i. flores croci:⁊ perpetuum ver:id est viriditatē ⁊ ame-
nitatem veris perpetuā in vrna. i. iuxta bustum vbi vrna cinerum combustorum reconditur:qui scili-
cet maiores voluerunt preceptorem esse loco sancti parentis:quia animorum non corporum:vel loco:
id est in veneratione parentis qui ois filio sanctus. i. venerandus et inuiolabilis esse debet. Achilles
magnanimus ille:⁊ formidata tonātis progenies: metuens virge. i. flagelli preceptoris sui Chironis
iustissimi centaurorū:iam tamē grādis effectus cantabat laudes Chironis iam in patrijs mōtib⁹. i. in
thessalia que est patria eius. docet em̄ Homerus Achillē inter bellicos sudores etiā ꝓceptoris sui ⁊ edu
catoris Chironis:quē cētauroꝝ idē iustissimū ꝓdicat: laudē decātasse. ⁊ cui cauda magistri Cytharedi
i. Chironis centauri qui inferiorē partē vmbiculo tenus equinā habuit:non eliceret:tunc risum. q. d.
cuilibet eliceret et tamen Achilles eo ꝙ preceptor erat laudauit eum: sed iuuentus. i. multitudo iuue-
num discipulorū cedit:id est percutit Ruffum rhetorem illū atꝙ alios supple rhetores et grāmaticos:
cedit inquam:quēꝙ̄:id est quēlibet sua. i. quam docendam quisꝙ habet. Ruffum dico inquit poeta ce-
di a iuuenta. qui per arrogātiam ⁊ factionem diceret totiens Ciceronem optimum oratorem Allobro
ga:id est Allobrogorum more crasse et inflate loquentem. Sunt enim Allobroges non longe a Lugdu-
no Burgundiam versus. Quis gremio ⁊c. Nunc grammaticoꝝ. i. eoꝝ qui primas literas docent:miser
rimam ostendit conditionē. vt qui parum mercedis ꝓ multis laboribus ⁊ id quidem nō sine interuē-
tu litis obtineāt. Ordo est. Quis affert gremio. i. in gremiū:quia sedentibus preceptorib⁹ ad gremium
eorum afferūt infantuli precium scholasticū. Enceladi:⁊ Palemonis docti vtriusꝙ grāmatici:t̄m̄ sup.
quantū labor grāmaticus. i. literarius hoc est docēdarū literarū meruit. q. d. nemo. ⁊ t̄n̄ ipse custos di
scipuli qui grece pedagogus d̄r. acenetus. i. ꝓprij boni ⁊ nō cōmunis amator premordet. i. pri⁹ abro-
dit ⁊ diminuit quasi de crustulis:⁊ is qui dispēsat. i. dispēsator rerum domesticarū diuitis:qui credita
recipit ⁊ debita soluit:frāgit priusꝙ̄ pedagogo. i. pueri ductori:det sibi aliquid ex hoc sup. modico. sup.
precio. quodcūꝙ est minus aūt est ꝙ grāmaticis datur ꝙ̄ sup. sint era. id est precia argentea rhetoris.
o Palemon peritissime ⁊ arrogātissime grāmatice cede. i. patere te vinci. ⁊ patere aliquid decrescere. i.
diminui:inde. i. de modica mercede tua: nō aliter ꝙ̄ patiatur sup. de precio diminui: institor. i. vendi-
tor mercenarius tegetis. i. lodicis hiberne. i. qua in hyeme vtimur(est em̄ densa ex lana linteis inser-
ta)et pro. i. cadurci. i. veli niuei. i. albi dūmodo non pereat. i. dū aliquid mercedis habeas ex eo ꝙ sedi
sti audiens et docens ab hora medie noctis:qua hora nemo existens faber ferrarius: cui mos est ma-
ne surgere:q: tarde operari non licet. ⁊ qua nemo qui docet deducere:id est attenuare obliquo ferro. i.
hamis quibusdā in tabulis fixis:lanā. i. carptor aut carminator:lanarū sedebat. s. tunc cum tu incipe
res:dūmodo inquā non pereat olfecisse. i. odoratu pertulisse totidem lucernas. i. lampadas quas pue-
ri pauperum noctu afferunt quot pueri stabant ante te dicētes dictata: cum:id est quando Flaccus:
id est liber Flacci Horatij esset decolor:id est decoloratus propter fuliginem. et cum fuligo. i. crassa ni-
gredo ex vapore olei ardentis:hereret Maroni nigro. j. libro eius denigrato.

Manci. ¶ Tamē. ⁊ si. ab media nocte labores
merces. preceptoris. s. vos. discipulo-
rū parentes. Cōstet. certa fit et conue
niat:quo bene et recte pueri doceant̄.
Therme. Thermas: thermeno calefacio ther-
me calor:caliditas. thermos calidus.
Inde loca aut aquis aut igni calen-
tia lauandi sudandive vsibus deputa
ta Thermas vocauere: q̄ q̄dē in vrbe
plures fuerūt. Petit. adit. balnea phe

¶ Rara tamen merces:que cognitione tribuni
Non egeat:sed vos seuas imponite leges:
Vt preceptori verborum regula constet:
Vt legat historias: autores nouerit omnes:
Tanꝙ̄ vngues digitosꝙ suos:vt forte rogatus

Dum petit aut thermas: aut phebi balnea: dicat
Nutricem Anchise: nomen patriamq̧ nouerce
Anchemoli: dicat quot acestes vixerit annos:
Quot siculus phrygibus vini donauerit vrnas.
Exigite: vt mores teneros ceu pollice ducat:
Ut si quis cera vultum facit: exigite: vt sit
Et pater ipsius cetus: ne turpia ludant:
Ne faciant vicibus: non est leue tot puerorum
Obseruare manus: oculosq̧ in fine trementes.
Hec inquit cures: et quum se verterit *annus
Accipe: victori populus quod postulat aurum.

bi: credim' hec in vrbe fuisse nō extra vrbez. Intus in qua dū q̄s vagat̄ sepe numero accidit. vt de aliquo scriptor̄ obscuro loco interroget̄. Nutricē Anchise. Que illa fuerit a nullis scriptū ē: solebāt aūt grāmatici hmōi q̄stiones obscure exigere. ꝛ Sue. scrib. Tyberiū Cesarē grāmaticos: qđ gen' hoim precipue appetebat: eiusmodi fere q̄stionib' experiri. q̄ mr̄ Hecube: qđ Achilli nomē iter virgines fuisset: q̄d syrenes cātare sint solite. Nouerce Anchemoli. De hoc Uer. li. x. ait. Hinc sthelenū petit: et rheti de gēte vetusta anchemolū thalamos Aulum incestare nouerce. Abien' autē Seruio referente scripsit Anchemoli nouercā dictā fuisse caspe riā. Acestes. de hoc Maro li. v. ait. Se nioris aceste. i. valde senis. sic em̄ exponendū est quotiens absolute ponitur Quot vrnas: quot cados: legit̄ em̄. lib. j. eñ. Uina bon' qui deinde cadis onerarat acestes ꝛc. Exigite: petite. Ceu pollice. tanq̄ digito. Ducat. formet. est autem metaphora ab cera: que digitis ducitur ad aliquam formam: quam teneram teneris pueris comparat. Ne faciant vicibus. Plinius idem ferme admonet. libro enim. iij. epistola ad Hispulam de illius filio sic ait. Jam studia eius extra limen proferenda sunt. iam circūspiciendus rhetor latinus cuius schole seueritas: pudor: imprimis castitas constet ꝛc. In qua quidem oculorum hirqui ꝛ anguli tremere solent. Cures. sic legitur in antiquo textu: ꝛ ita legendum est: non autem curas. Hec inquit cures: inquit pueri pater tibi preceptori. Cures hoc videlicet vt sis pater ipsius Cetus: ne turpia laudant. ne faciant vicibus. finito deniq̧ anno mercedem minimam sumes quantula certaturis offerebatur. Et quum se verterit annus. solaris annus et vertens et magnus vocatur. Uertens quia dum ad id signum si denuo vertit: ex quo digressus est. peragit cursum suum numero dierum. ccclxv. ꝛ quadrante. Magnus vero habetur propter lunarem annum: qui mensis est: quia luna paulominus q̄ mensem zodiaci circuitione consumit. horum Uergilius vtrumq̧ complexus. Interea magnum sol circūuoluitur annum. Hinc Ateius capito annum circuitū tēporis putat dictum. quia veteres an pro circum ponere solebant. vt an terminū pro circum terminum: ꝛ ambire pro circumire. Hec ex Macro. li. j. satu. Et quuz se verterit annus accipe ꝛc. poete verba sunt. Scribit autem Macro. lib. j. satu. q̄ finito anno mercedes exoluebāt magistris. aie em̄ sic de Martio. Hoc mēse mercedes exoluebant magistris: quas completus annus victoribus. quod quidem et Tranquillus ostendit his verbis de claudio loquens. Nec vllo spectaculi genere communior aut remissior erat adeo: vt oblatos victorib' aureos prolata sinistra pariter cū vulgo voce digitisq̧ numeret. Est autem intelligendū q̄ sicut hodieq̧ certaturis premia proponunt̄ aut ex panno: aut ex moneta aliqua ꝛc. eodem modo olim agebat̄. Uictori ꝟo populus fauens a prefecto ludorū postulabat illi oblatos aureos dari. qđ item ꝛ nunc fieri solet in certaminib'. populū. s. victori oblata premia postulare. hinc ludorū prefectus victori propria manu: vti ꝛ Claudius faciebat: oblata munera tradit.

¶ Rara tamen. Eandem rem continuat docens difficilem ꝛ exiguam mercedem ex durissimis laboribus. tamen. i. q̄uis a media nocte doceas: rara sup. est merces: que nō egeat cognitione tribuni. i. que soluatur sine coactione tribuni. Sed vos parentes scilicet discipulorum imponite preceptorib' seuas id est magnas ꝛ difficiles obseruatu leges. vt regula verborum. i. doctrine cōstet. i. innotescat preceptori: quia volunt parentes etiam hodie docere preceptores quid doceant. Uolunt ergo vt filius legat historias: vt nouerit omnes autores tanq̄ vngues ꝛ digitos suos. vt ipse rogatus forte. i. a casu dum petit. id est aggreditur: intrat aut thermas. i. cameras calidas: quas stufas galli vocāt. aut balnea phebi illius viri. nisi potius dicamus thermas esse in domibus: balnea Phebi in stagnis aut riuis: a Phebo: id est sole calefactis: dicat respōdens scilicet: nutricem: id est nomē nutricis Anchise: patris Enee. et nomen et patriam Nouerce Anchemoli illius viri. dicat quot annos Acestes rex Sicilienslum: quē Uergilius seniorem dixit: vixerit et quot vrnas vini: id est cados. vt Uergilius Eneiđ. j. dicit: siculus scilicet Acestes: donauerit Phrygibus: id est Troianis. que omnia in Uergil'. tanguntur: sed non explicātur. sunt autem friuole interrogationes. Et exigite. i. exacte poscite: vt preceptor ducat teneros mores puerorum. ceu: id est tanq̄ duceret eos pollice vt: id est quemadmodum quis pollice ducit: si facit vultum: id est efficiem cera. i. de cera vel in cera que pollici obedit. exigite vt preceptor sit et. i. etiam pater ipsius cetus: non solum vt preceptor bonas literas: sed etiam vt pater bonos mores eos docens: ne videlicet pueri ludant turpia. id est turpiter vel turpes. i. sodomiticos ludos: ꝛ ne faciant vicibus. i. vicissim turpitudinem illam. Non est leue. i. facile obseruare manus tot puerorum inspiciēdo quid agāt et contrectent: et oculos trementes in fine. i. inspicere an habeant oculos trementes: quod signū est peracte libidinis. Pater aut potius poeta irridens inquit. o preceptor cures hec: et quū annus se verterit: id est redierit ad idem principium: quia vt dicit Uergi. Redit agricolis labor actus in orbē. Atq̧ in se sua per vestigia voluitur annus: hoc est ergo expleto anno: accipe aurum. i. precium quod populus postulat a prefecto aut tribuno tibi victori: id est votorum compoti: qui in iudicio patrem vicisti: id est sume has curas vt in fine anni si conuincere poteris patrem: habeas eam mercedem quam populus tibi postulauerit a prefecto aut tribuno: vt ipse tibi persoluat.

Grāmatici.

Anchemolus.

Annus vertens lune vnde.

Preceptor merces.

*Britanicus hunc exponēs ꝓsum inq̄t. Ego hunc locū simpliciter accipiēdū arbitror. i. cū ann' cursū suū pfecerit: nā prius anni ē in seipm reuerti. Trāquill' in caligula vicies ac septies milies sestertiū nō toto ꝟtēte āno absumpsit vultq̧ hūc esse sensū. Difficilia q̄ dē suntq̄ tibi o magister iponūtur a parētib' discentiū. Sed finito āno ꝓmiū tuū p meritū nō accipies: nisi p litē: et qđ ppl's i. ipse tribun' magistratus ppli iusserit tibi victori dari: vt sic referas ad illū rara tamē merces q̄ cognitiōi nō egeat.

¶Argumentum satyre Octaue. Nobilis octaua propria virtute vocatur.

Manci.

Nobilis. Generosus.

STemmata quid faciunt. Illos arguit: presertim ponticū: qui maiorū virtutibus se iactāt. Cū ipsi ignaui sint. Itaq̄ cōsulit eis: vt virtutē ipsam viribus totis amplecti conētur. hoc enim modo vere nobiles ꝛ generosi fient. genus. Nam ꝛ proauos ꝛ que non fecimus ipsi: vix ea nostra voco inquit Ulyxes cōtra Aiacē lib. xiij. Meta. Nasonis. Tullius item contra Sallust. ita scribit. Satius est tamen meis gestis florere q̄ maiorū opinione niti: ꝛ ita viuere vt ego sim posteris nobilitatis initiuz ꝛ virtutis exēplū. Et Senec. xliiij. ep̄la ait. Non facit nobilem atriū plenū imaginibus: nemo in nostrā gloriaz vixit. Neq̄ q̄d ante nos fuit: nostrū est. animus facit nobilez. Quis est generosus? ad virtutem bene ad natura cōpositus. Stemmata: dicūtur stēmata corone et ornamenta. Dicūtur item linee seu ramusculi quos in genere faciunt: quū gradus cognationū pertinent: vtputa ille filius: ille pater: ille auus: ille pauus: ille abauus: ille attau⁹: ille tritauus. Persius saty. iij. Stēmate q̄ tusco ramū millesime ducis. Et Sue. de Galba scribit q̄ imperator etiā stemmata in atrio proposuerat: quo paternā originē ad Jouē: maternā ad Pasiphaen referret. Mar. item lib. iiij. ad posthumū. Atria Pisonū stabant cū stēmate toto. Sene. quoq̄ ep̄la. xliiij. inquit. si quid aliud est boni i ph̄ia hoc est q̄ stēma non inspicit. Platonē non accepit nobilē philosophia: sed fecit. Longo. antiquo. Cēseri. iudicari. pictosq̄ ostēdere vultus maiorū. Pli. in principio lib. xxxv. hec ait. Aliter apud maiores in atrijs hec erāt que spectarent: non signa externorū artificuz: nec erea aut marmorea. Expssi cera vult⁹ singulis disponebant armarijs: vt essent imagines: que cōmitarent gētilitia funera: sempq̄ defuncto aliquo totus aderat familie eius: qui vnq̄ fuerat populus. Stēmata vero lineis discurrebant ad imagines pictas. tabulis vo codicib⁹ implebant ꝛ monumētis rerū in magistratu gestarū. alie in forib⁹ ꝛ circa limina aiorum ingentiū imagines erāt affixis hostiū spolijs: q̄ nec emptori refrigere liceret. q̄ etiā dn̄is mutatis dom⁹ ornamēta erāt. hec ille. Paulo t̄n superius ita scribit. Imaginū q̄dē pictura q̄ maxime similes in euū ꝑpagabant figure. q̄d in toto exoleuit ꝛc. Et stantes in currib⁹ emilianos. i. triūphales viros. Nā Paulus Emilius filius eius q̄ apud cānas cecidit: de ligurijs triūphauit: Persen regē Macedonū apud samothracas cepit. in triūphūq̄ duxit. Eiusdē Pauli filius Scipio Emilian⁹ a Scipionis Aphricani filio adoptat⁹ Carthaginē intra sex menses deleuit. Numātiam in hispania vicit. hec ꝛ plura Pli. de viris illustrib⁹. In currib⁹. de statuis ꝛ currib⁹ triūphalib⁹ legito Pli. li. xxxiiij. Nos etiā diximus saty. vij. ibi. Stat currus aheneus ꝛc. Curios legito in saty. ij. Dimidios: id aūt longā ꝑpter antiquitatem Coruini. Ualerius Coruinus tribunus militū aduersus ingentē gallū ꝓuocatorē solus territis oib⁹ ꝓcessit. Coruus ab ortu solis galee ei⁹ insedit: ꝛ inter pugnandū ora oculosq̄ Galli verberauit hoste victo: Ualeri⁹ Coruin⁹ dict⁹ est. autor est Pli. Nasum minorē fractū intelligit ob vetustatē. Galbā. Neroni galba successit nullo gradu ꝯtingēs cesarū domū: sed haud dubie nobilissim⁹: magnaq̄ ꝛ vetere prosapia: vt q̄ statuarū titulis ꝓnepotē se Q. Catuli capitolini semꝑ ascripserit. imperator vero etiā stēma in atrio ꝓposuerit. quo paternā originē ad Jouē: maternā ad pasiphaen minois vxorē referret. familiaz illustrauit Seruius Galba consularis temporum suorum eloquentissimus. hec Tranquillus.

Stēmata.

*Ostēdit poeta hoīs nobilitatē hereditariā nō esse: nec a parētibus testamēto relinqui: sz vnūquēq̄ virtutū meritis nobilē fieri: vn̄ est illud Senece ad Luci. Platonem nō accepit nobilē philosophia: sed fecit.

Ph̄ia.

Imagines in atrijs.

Paulus Emilius.

Scipio minor.

Ualerius Coruinus.

Galba.

¶Satyra octaua.

STemmata quid faciunt? quid prodest Pontice longo
Sanguine censeri: pictosq̄ *
ostendere vultus
Maiorum: et stantes in curribus Emilianos:
Et curios iam dimidios: nasumq̄ minorem
Coruini? et Galbam auriculis: nasoq̄ carentem?

Ascensius.

STemmata q̄d faciūt ꝛc. In hac octaua Satyra repħēdit poeta pōticū ꝛ ci⁹ siles de nobilitate gn̄is gloriātes cū ipsi ignobiliter. i. turpiter viuāt tametsi sola virtus vere nobilē faciat. Arguit autē in principio eos q̄ vt nobilitatē gn̄is ostētent: proponūt stēmata. i. ꝯtractiones linearū cū inscriptione noim ꝛ ꝓpriorū ꝛ appellatiuorū oim ab vna radice descendentiū: sicut arborē cōsanguinitatis canonū studiosi sibi cū appellatiuis noibus describunt. Quō si q̄s ꝑ exēplo stēma primi regis albanoꝝ describere velit. ponat ꝓ radice saturnū et ꝓducat lineā paternā sic Saturn⁹ Jouē genuit. iuppiter Dardanū ꝛ venerē: Dardan⁹ Ericthoniū. Ericthoni⁹ troē: tros Assaracū. Assarac⁹ capim. capis Anchisen. Anchises ꝛ Uen⁹ Eneā. Maternā sic. Saturnū faunū genuit: fanus picum: picus latinū: latinus lauiniā: ex qua eneas ascaniū s̄m quosdā primū albanorū regē ꝛc. hmōi autē origines ꝛ propagationes: alij solis noib⁹ ꝛ ꝑ lineas cōnexis describebāt. alij etiā statuas ex cera cōficiebāt: vt ex Pli. per Manci. accepisti: ꝛ vt declarabo in principio sequētis particule. Quia t̄n stēma ꝓprie corona d̄r: vult Calderin⁹ stēma solūmodo ob aliquod insigne facinus quauis corona: aut nautica: aut ciuica: aut murali: aut laurea ꝛc. coronatorū esse: nā nō oim progenierū stēmata erāt. Ordo est. o pontice quid stēmata faciūt ad nobilitatem sup. veram. q. d. nihil. Quid

prodest censeri.i.recenseri aut in lustris dū sensus disquirit memorari.longo sanguine.i.longe sumpta origine.Et quid prodest ostēdere vultus.i.effigies maioꝝ suorū:pictos in forib⁹ domuū publicarū aut priuataꝝ:aut ex cera formatos:ꝛ postea coloratos:ꝛ qd ꝓdest ostēdere emilianos:cuiusmodi erāt Sci piones stātes in sculptura.i.in currib⁹ triūphalib⁹ vez.Et qd ꝓdest ostēdere curios.i.maiores suos de gēte curioꝝ:iā dimidios.i.pro dimidio sui dirutos:ꝛ vetustate exesos:ꝛ nasum minorē.i.vēto ꝛ pluuia aut edacitate tpis imminutū ꝛ atritū.Coruini.i.Valerij a coruo agnominati:ꝛ qd ꝓdest ostēdere Galbā q̄ Neroni successerat vel poti⁹ aliquē ex maiorib⁹ illius carentē auriculis ꝛ naso.i.cuius statua antiquissima auriculis ꝛ naso ex vetustate mutilata erat.Gloriosum aūt erat habere in genere suo antiq̄ssimos viros nobiles:et ideo pulchrū erat ꝙ statue coꝝ iā cōsumi ceperāt ex antiquitate.vn̄ Hora.vt mecenatis nobilitatē vno verbo exprimeret:dicit in principio carminū.Mecenas atauis edite regibus. et Verg.li.vij.de regia pici:sic dicit.Quinetiā veterū effigies ex ordine auoꝝ.Antiqua ex cedro italusq̄ paterq̄ Sabinus.Vitisator curuā seruās sub imagine falcē.Saturnusq̄ senex Janiq̄ bifrontis imago Vestibulo astabant:altiq̄ ab origine reges.Martia:qui ob patriam pugnando vulnera passi.

¶ Quis fructus generis tabula iactare capaci
Famosos equitum cum dictatore magistros:
Si coram Lepidis male viuitur? effigies quo:
Tot bellatorum:si luditur alea pernox?
Ante numantinos:si dormire incipis ortu
Luciferi:quo signa duces:et castra mouebant?
Cur allobrogicis: et magna gaudeat ara
Natus in herculeo Fabius lare?si cupidus:si
Vanus * et euganea quantumuis mollior agna?
Si tenerum attritus catinensi * pumice lumbum
Squalentes producit auos?emptorq̄ veneni
Frangenda miseram funestat imagine gentem?
Tot licet veteres exornent vndiq̄ cere
Atria:nobilitas sola est atq̄ vnica virtus.
Paulus:vel Cossus:vel Drusus moribus esto:
Hos autem effigies maiorum pone tuorum.
Precedant ipsas illi te consule virgas.

¶ Generis.gen⁹ triplicē significationē hz.Est gen⁹.i.pr̄ia:origo:sanguis. Quō est illō:vn̄ gen⁹ ducis.Est itē genus sub q̄ multa sil'ia ex eodē descēdētia ꝑtinent vt aial gen⁹.etiā hoc mō piscis:equ⁹ aialia sunt:sz hoꝝ oim gen⁹ aial.Est tertiū illō gen⁹ q̄ cuiuslibz rei qualitas idicat.si dicas cui⁹ gn̄is vestis ꝛc.autor est Victorin⁹ i rhet.Tabula capaci:dicim⁹ex Plinio ꝙ tabule codicib⁹ iplebant:ꝛ monumēt rez i magistratu gestarū.Dixim⁹ itē ꝙ expressi cera vult⁹ singulis disponebant arma riis ꝛc.Famosos eq̄tū magistratos.i. illustres.Pli.li.vj.ep'la ad Triariū sic. Impēse petis vt causam agā ptinentē ad curā tuā pulchrā alioq̄n ꝛ famosaz: faciā:sz nō gratis ꝛc.Apulei⁹ li.ix.hic vxorē generosam ꝛ eximia famositate preditā mira custodela munitā domi sue ꝙ cautissime cohibebat.Idē paulo iferi⁹ sic ait.atq3 hac ipa potissima famosa castitate:ꝛ isignis tutele nimietate instinct⁹ atq3 inflāmat⁹ꝛc.li.autē x.sic.Tūc thessaliā etiā accesserat nobilissimas feras ꝛ famosos inde gladiatores cōpatur⁹.li.vo.xj.sic.At ille vir alioq̄n grauis:ꝛ sobrie religiōis obseruatiōe famosus ꝛc.Patet his igitur famosuz etiā illustrē denotare:ꝯtra illorū opinionē q̄ tm̄ mō infamē significare scripserūt.Vt illud Plauti.Qui etiā me miserū famosum flagitiis suis.ꝛ Salu.illud.largitionem famosam impudentemq3.Equitū magistros:quales tribuni.ceterū apud reges tales forme apō dictatores magistri equitū fuere.nā eis summa potestas in equites erat.Dictatorib⁹ vo:quib⁹ semp addebātur summa potestas ꝛ ius in ppl'm.Vegeti⁹ aūt li.ij.c.ix.sic ait.Sed legati imperatorib⁹ ex cōsulib⁹.ad exercit⁹ mittebant:quib⁹ legiones ꝛ auxilia vniuersa obtēperabāt in ordinatione pacis vel necessitate belloꝝ:in quoꝝ loco nūc illustres viros cōstat magistros militū substitutos:a quib⁹ nō tm̄ bine legiones:sz etiā plures numero gubernabāt.hec ille.vbi etiā aduertēdū ꝙ sicuti Juue.ait.famosos magistros equitū:ita Vetegi⁹ illustres viros magistros militū dixit.Si corā lepidis.Caper sic ait.Corā illo dicēdū est.nō palā illo.nā palā ad multos refert.hec Caper.Pris.aūt lib.xiiij.sic scribit:sed corā magis ad ꝑsonas:palā ad oia accipit.Prisci.igit longe melius ꝙ Caper inq̄t.qō quidē Juue.sic ostēdit:ꝛ sat.xj.dicēs.Et corā dn̄is cōsumit itē corā aliis.Hora.saty.iiij.Corāve quibuslibet.Sen̄.ep'la.xj.Corā plurib⁹ erubuit.Lepidis.ꝓbis viris:qualis fuit Emili⁹ lepidus:q̄ puer etiā ꝓgressus in aciē hostē interemit:ciuē seruauit:qua de re ei i capitolio statua bullata ꝛ incincta pretexta senatuscōsulto posita fuit. Autor est Valeri⁹ li.iij.de indole.capite.j.Dicim⁹ et alia de eodē in sa.vj.ibi.s.Dicite vos neptes lepidi: vt li.xlvij.Epitomatis Liuij legit.M.Emili⁹ lepidus pōtifex maxim⁹ fuit:fuit ꝛ princeps senat⁹ lect⁹. Si corā lepidis.i.corā statuis ꝓboꝝ viroꝝ.qualis fuit lepid⁹.Quo.ad q̄d.Si ludit alea ꝑnox:sensus est quid tibi ꝓsunt maioꝝ imagines:si tota ludit alea?Vel si etiā ecōtrario ante solis occasum dormire incipis.quo tpe sepenumero castra mouebāt duces.Pernox:nocte tota vigil.Ante Numātinos ort⁹ luciferi.i.ante solis occasum.posuit eñi luciferū ꝓ hespero:ꝓpterea Numātinos addidit ort⁹:vt hesperum designaret.Nā stella veneris.phosphoros grece:lucifer latine dr:quū antegredit solē.quū subsequitur autez hesperos.qō Cicero in li.de.n.d.ita docuit:ꝛ Pli.li.ij.c.viij.de Venere sic ait.Preueniēs quippe: et ante matutinū exoriēs luciferi nomē accipit.vt sol alter.Contra ab occasu refulgens nuncupatur Vesper:prorogans lucem vicemve Joui reddēs.Numantinos ortus.i.Hispanos.nam vt scribit Mela:vrbium de Mediterraneis in Terraconēsi Hispania clarissime fuerunt.Pallantia ꝛ Numātia vsq3 Ptolomeus scribit li.ij.Occidentale latus Terraconēsis ab occiduo alluit oceano.Cum itaq3 ad occidentem esset Numantia:hesperi ortus Numātinos poeta appellauit.De Numantia autē plurima di-

Marci. Genus. * Van⁹ interdū stultus et prudentie modice.vnde illud.Sic libitum vano q̄ nos distinxit othoni.interdū etiā dr mēdax ꝛ neq̄. Vergili⁹.Nec si miserū fortuna sinonē finxit. vanū etiā mēdacēq3 iproba finget.

* Pumex lapis leuis ꝛ spongiosus atq3 arid⁹ incēdio excoct⁹ de q̄ sic vergil'.congeries saxi angusto e vertice surgūt.Sicve luti i forma ce lapis torret: et ois exuit peni tus venis subit alti⁹ humor a missis opi bus leuis sine pōdere pumex.

Coram. Palam. Pernox. Lucifer. Phosphoros. Vesper. Numātia.

rimus in Hora.lib.ij.ode vero.xij.Quo signa duces & castra mouebant:ꝙ sub occasum solis sepe id fie ret:pluribus in locis & passim legitur.Presertim lib.xv.epistolarū Ciceronis; ea quidem epistola:que incipit.Summa tua autoritas fecit.Ubi Cicero imperator.M.Catoni scribens inter plurima sic ait. Quumq̄ me discedere ab eo monte.scȝ Amano:simulassem & alias partes Cilicie petere:abessemq̄ ab Amano iter vnius diei:& castra apud epiphaniā fecissem ad.iiij.idus octobris: quumq̄ aduesperasceret expedito exercitu ita noctu iter feci vt ad.iij.idus octobris quū lucesceret in Amanū ascendere:distributisq̄ cohortibus & auxilijs &c.plerosq̄ nec opinantis oppressimus qui occisi captiq̄ sunt &c.Et frontinus lib.j.Strategematon:capite No.v.sic ait. Cneus Fronteius crassus in Hispania cum trib⁹ milibus hoim predatum ꝓfectus ad hasdrubalē & ad primos tantū ordines relato cōsilio:incipiēte nocte quo tpe minime expectabat:per hostiū stationes prorupit.Idē Frontin⁹ li.ij.c.j.sic inquit. Jugurthā autē cōstat memorem virtutis Romanoꝝ:semper inclinato die cōmittere prelia solitū: vt si fugarentur sui oportunā noctē haberēt ad delitescēdū.Huiusmodi aūt exempla innumera sunt. Quapropter ante Numātinos ortus luciferi.i.anteq̄ hesperus oriatur exponendū est:vt ante etiam diximus.Quicūq̄ igitur hoc pacto non intelligeret maximo esse in errore quis dubitet? Cur allobrogicis: ostendit hic vitiosos maiorū laudibus gestis:& imaginibus gaudere minime posse.nec vllo pacto nobiles esse: qm̄ sola virtus nobiles efficit.Allobrogicis.i.titulis suoꝝ maioꝝ: sunt autē allobroges in gallia vt patuit saty.vij.Ualerius aūt lib.vj.De mutatione moruȝ scribit:ꝙ Fabius maximus gallica victoria cognomen allobrogi sibimet ac posteris peperit: cuius adolescentia fuerat valde infamis: sed nihil eodem sene ornatius aut speciosius illo seculo Romana ciuitas habuit.Sed lib.iij.c.v.scribit ꝙ predicti Q.Fabij maximi allobrogi filius.Q.Fabius maximus iam perditā luxuria vitā egit.ꝙ ei.Q.Pōpei⁹ pretor vrbanus paternis bonis interdixit:ergo quem nimia patris indulgentia heredem reliquerat: publica seueritas exheredauit. Magna ara.suo numini Hercules instituit aram que maxima apud pōtifices habebatur.quā se ex Nicostrata Euandri matre:q̄ ab Uaticinio carmentis dicta est. inmortalem cōperisset.autor est Solinus:Pterea Macro.li.iij.sa.scribit. Rome victoris Herculis aras duas fuisse.Unam ad portā tergeninā:alterā in foro Boario.Uictor aūt Hercules dictus est ꝙ oīe aialium genus vicerit.hinc Maro.li.viij.ait hec(inquit)limina victor alcides subijt.Herculeo lare: Herculea domo.Oui.li.ij.fast.Fabie gentis autorē Herculem ostēdit his ꝟsibus.Ut tamen herculee superessent femina gentis:Credibile est ipsos cōsuluisse deos.Euganea agna.Pli.lib.iij.c.xx.scribit Euganeorum oppidū esse Ueronā:que quidē vrbs distat a Patauio milibus passuum.l.Capite vero sequenti de gētibus Alpinis scribit idem ꝙ Euganee gētis oppida.xxxiiij.Cato enumerabat. Et paulo inferius ait. Graiarū alpiū incolas prestantesq̄ genere euganeos:inde tracto noīe ꝙ eugenia nobilitas dicit: eugenes generosus .Liuius aūt in principio ait.ꝙ Euganei inter mare alpesq̄ incolebant:quo tēpore antenor in intimā maris adriatici sinū venit.Euganea agna:ad oues altinates respecit:que mollicie laudantur.Columella em̄ lib.viij.sic de ouibus emendis.Generis eximij calabras epulasq̄ milites nostri estimabāt.carūq̄ȝ optimas tarētinas.Nunc gallice preciosiores habentur carūq̄ȝ precipue altinates.vt aūt Strabo lib.v.ait.Altinum in palude positum est.similē Rhauenne sitū habens. Pli.etiā altinum in Uenetia ponit. & Strabo li.v.Patauinos pannos laudauit. Mar.quoqȝ ait lib.xiiij.Uelleribus primis Appulia prima secundis.Nobilis altinū tertia laudat ouis. Tenerum.i.lasciuum.in lūbis em̄ libidinis est sedes.Hinc ait Persius.Quū carmina lumbū intrant.Attritus.attritum habens corpus et membra.Catinensi pumice.i.etheneo: Ethna em̄ mons imminet Catine oppido:ab ipsa distans stadijs.lxxx. ab Ethna aūt crateribus petre liquefacte cuȝ riuis igneis in agrum Catinensium deferebantur:qđ Strabo.lib.vj.edocet.& Pli.lib.xxxvj.scribit: ꝙ hi pumices qui sunt in vsu corporum leuigandoꝝ feminis iam quidem & viris: atq̄ vt ait Catullus:liberis laudatissimi sunt in Melo:et eolijs insulis. Squalentes auos.auorū imagines squalidas. sic em̄ sunt natura ipsa. Producat.ita legit in antiquissimo textu. Producat.i.palā ducat atqȝ ostendit glorie causa. Imagine sue.s.stature. Funestat.inquinat.Ueteres cere:cerec imagines veteres.De quibus superius in hac saty.dictum est.Uirt⁹.de hac latius dictum est in principio horum cōmentariorum.& Ci.lib.j.epistolarū.Dolobelle scribens ait.Nihil est em̄ mihi crede virtute formosius:nihil pulchrius:nihil amabilius.& in lib.de.n.d.sic propter virtutem em̄ iure laudamur:& in virtute iure gloriamur.Hinc etiam in oratione ꝓ.L.Cornelio.idem de carthaginensibus ait ita.Undiqȝ fortiores viros asciuerunt & hominum ignobilium virtutē persepe nobilitatis inertie pretulerūt.Libro No.ij.offic.de virtute ait.Uirtus omnis in tribus rebus fere vertitur.Quarum vna est in prospiciendo quid in quaqȝ re verum sincerūqȝ sit. altera cohibere motus animi turbatos appetitionesqȝ obedientes efficere rationi.Tertia his quibus ꝯgregamur vti moderate & scienter. Diximus & plura in saty.j.ibi:scȝ. Ut colitur pax atqȝ fides victoria virtus.Idem Cicero libro.ij.rhet.ait.Uirtus est animi habitus nature modo atqȝ rationi consentaneus: habitus vero.vt idem scribit li.j.rhet.Est animi et corporis ꝯstans et absoluta aliqua in re perfectio. Paulus pauli similis:& sic cossi aut Drusi:hi em̄ virtute predicti fuerūt.Cōsulit itaqȝ vt virtutē assequat. Hos scȝ mores ꝓbos.vnde Pli.li.epistolarū ait.Inuenio aūt apud sapiētes honestissimū esse maioꝝ vestigia sequi:si mō recto itinere ꝓcesserint.Illi.mores videlȝ.te ꝯsule virgas.Duodecim erāt lictores.i.ministri qui cū fascibus virgarū securim cuiqȝ cōsulū preferebāt. Utrq̄ cōsulū insignia erant duodecī fasces:ita pretorū ac presidū sex tantū. Lictor aūt ab ligādo dict⁹:ꝙ quū magistrat⁹ ppl̄i Romani virgis quēpiam verberari iussissent:crura eius & manus ligari:vincíriqȝ a victore solita sint.Isqȝ qui ex collegio viatorū officiū ligādi haberet:lictor sit appellatus.ita Ualgi⁹ dixit. De lictore vt refert Gelli⁹ lib.xj.c.iij.Plutarchus aūt in probleumatis sic ait.Quid est qđ pretoruȝ virge securib⁹ alligate preferunt: an signū est:non oportere magistrat⁹ iracūdiā prōptā ac dissolutā esse:an virgarū dissolutio mora & tarditate irā frangit & imperiū moderant.Sed malitia qm̄ partim medicabilis est: partim curari nō pōt. Uirge qđ mutari pōt corrigūt.Secures aūt qđ emēdari nō pōt abscindunt. Hec ille.Uirge tamē magistratuū ex betula arbore fiebāt:que eximio est candore & tenuitate:vt scribit Plinius.

¶Quis fruct⁹ gn̄is tabula &c.Eādē rē cōtinuat:vt tū scias lector quid ꝑ tabulā significet leges ꝑ Marcinellū ex Pli.recitata.q̄ si legisti quidē:sed nō intellexisti: hoc sibi volūt. Ueteres Romani vt ad ma

Ciceronis imperatoris astutia. Crassus Frōteius. Jugurtha. Fabius allobrogus. Herculis ara. Nicostrata. Fabia gēs. Euganei. Uerona eugania. Lanax nobilitas. Altinates oues. Altinū oppidum. Lumbi. Catina. Ethna. Pumices. Uirtus. Lictores. Lictor. Secures. Uirge lictorum. Ascensius.

forū vestigia quotidie cohortarētur: ꝓposuerāt oculis suis illorū insignia hoc mō: in atrijs quas Galli
salas vocāt: erāt qdā armaria .i. variarū repositoria seu locatoria (cogor fere barbar⁹ esse vt intelligar)
in qb⁹ disponebātur vult⁹ egregiorū viror ꝫ sue cuiusq₃ familie expressi cera: ꝙ dū quis mortu⁹ erat circū
funus ponebātur. vt tota familia .i. oēs qui de domo illa vnq₃ egregiū ꝓdiderāt cōspicerētur: iuxta aūt
armaria in parietib⁹ erāt stēmata .i. ramusculi ab radice pmi nobilis in illa domo discurrētes ad ima
gines olim nobiliū ab illo descendentiū illic pictorū: ac quas imagines erant tabule formate in formā
tabularū ceratarū: in quibus infantuli scribere discūt vbi cartharū abūdātia nō est: ee aūt tabule erāt
capaces ita ꝙ codices .i. vt vulgus vocat rotulas cōtinerēt et monumēta .i. scripta ad eternā memoriā
eorū que ij quorū erāt: in magistratu gesserāt. in ianuis aūt ⁊ circū valuas erāt imagines ingentiū alor ꝫ
qui aliq̃ bella egregia gesserāt ⁊ spolia exuuiasq₃ hostiū retulerāt. que quidē spolia affigebant limitibus
⁊ fornicib⁹ ac valuis: eo pacto vt ne alieno quidē dño qui eas edes emerit ea deponere liceat. de quib⁹
spolijs dicit Verg. cōtinue ad ea que in supiore particula recitauim⁹ sic. Multaq₃ p̄terea sacris in posti
bus arma. Captiui pēdēt currus curueq₃ secures. Et criste capitū ⁊ portarū ingentia claustra spiculaq₃
clypeiq₃ ereptaq₃ rostra carinis ⁊c. Ordo text⁹ nr̄i est. Quis fruct⁹ .i. q̃ vtilitas sup. est iactare .i. ad iactā-
tiam ostentare in tabula capaci .i. valde ampla largā scripturā capiente famosos .i. gloriosos ⁊ maxime
fame. ⁊ hoc quidē hic in bonā partē. magistros equitū quos capitaneos vulgus vocat: cū dictatore qui
summus erat magistrat⁹ nō ordiarie: sed pro tpe creat⁹: qui nō vt cōsul cū partib⁹ quid faciēdū esset cō
sultabat: sed dictabat .i. ex snīa sua pnūciabat quicquid volebat: nec erat ius ab eo ꝓuocādi. Quis fru-
ctus inquā est ostētare maiores summos magistrat⁹ gessisse. si male viuit ab ostētātib⁹ .s. corā lepidis .i.
illic vbi imagines lepidor ꝫ .i. optimor ꝫ viror ꝫ quales Lepidi fuerūt. depicte erāt. q. d. nullus. ⁊ quo .i. ad
quid valet iactare tot effigies bellator ꝫ Martia ꝙ ob patriā pugnādo vulnera passi. si alea .i. ludus alea
rū ꝑnox .i. totā noctē durans ludit .i. exercet ante Numātinos .i. victores Numātie ciuitatis Hispanie:
quā Scipio expugnauit. qui ob id Numātin⁹ dict⁹ est. Et si talis ostētator vel aleator postq₃ totā noctē
fere lusisti incipis dormire ortu luciferi .i. oriente lucifero: quo oriente vel in cuius ortu duces Romani
mouebant signa .i. vexilla ⁊ castra: hec est vera lectio quā Calderinus vir nimirū argutissim⁹ et optime
de literis merit⁹: licet aliquādo domitasse notetur: nobis approbat. quapropter miror cur Mancinel-
lus ab eo discesserit. Temerū eīn non oīno dissona sunt que adducit: verisimilior tamē est Calderini sen
tentia. Verū quidem est ꝙ lucifer dictus sit phosphoros grece: ⁊ Numātia ciuitas Hispanie sit adde si
vis ꝙ etiam hesperus lucifer quodāmodo dici potest: non solū quia idē est astrū: verū etiā quia vtroq₃
tempore lucē fert: sed matutino affert: vespertino aufert. Unde ferre licet raro pro auferre ponitur: vt
in bucco. Omnia fert etas animū quoq₃ ⁊c. ⁊ ita si luciferū dicere voluisset ꝙ lucē auferret: nihil tamen
procederet: quia sensus nō est ꝙ incipiat aleator dormire vbi totā noctē luserit vesperi: sed summo ma
ne sub lucē. Preterea quales ortus mihi pones in hesperia hoc est occidente quō luciferū vesperi orien
tem dices cum iam vicinus occasui sit. Ad hoc quis luciferum vnq₃ dixit ꝙ lucē auferat: licet ferre pro
auferre per epheresim dicatur: sed hoc purgant si non potius inuertunt dicentes luciferū pro hepero
poni: fateor quidē quosdā .j. eīn. Reuocato sanguine teucri: teucruʒ ꝓ dardano putare poni. sed si mihi
esset hic de ea re disputādi locus dicerē: nec illic teucrū pro dardano: nec alibi philomelā ꝓ progne: nec
alia ꝓ alijs vt dicunt. poni: sed pro se. nā vult sanguinē teucri reuocari .i. aboleri vt ex creta oriundū: ⁊
dardani genus ex Italia oriūdū exaltari. Reuocam⁹ eīn florētes dū eos ad abolitionē vocam⁹. Sʒ ad
institutū nostrū. licet aliqui duces romani ceperint castra mouere cū hespi occasu qñ .s. aūt opportuni
tas aut necessitas interueniens ꝯsulit: tñ aduētante luce cōsuetius est moueri. Preterea quis neget vi
tuperabilius esse cū lucifero oriēte: q̄ cū hespero occidente incipere dormire. Nō est ergo opus accipe-
re luciferū ꝓ hespero: ⁊ ortū pro occasu: cū in propria significatione verior sit sentētia. Cur Fabi⁹ .i. ali-
quis Fabior ꝫ natus in lare herculeo .i. in familia ꝙ herculā se autorē habere profitet: gaudeat allobro-
gicis sup. titulis ⁊ appellationib⁹ quas Fabius emendatis ex quo allobrogas vicerat moribus: assum
psit: se allobrogū appellans. quas fili⁹ eius ob turpes mores merito amiserat: et cur gaudeat magna
ara herculis .i. pontificatu ad magnā arā herculis: vel glīa que ex eo fabiorū familie oriebatur: ꝙ ab eo
sʒ hercule genus ducerent: cuius maxima rome ara venerabat: cur inq₃ gaudeat talibus: si ipse exīs
cupidus .i. auarus: si vanus .i. mēdax ⁊ sine fidei cōstantia: ⁊ melior quātūuis agna euganea .i. oue alti-
na qua nihil imbellius: cū hercule nil fuerit bellicosius: ⁊ si attritus lūbū tenerū .i. mollē ⁊ delicatū ac
libidinosum .i. habēs eū atritū: est eīn greca figura pumice .i. lapide cauernoso quo mēbrane ⁊ cutes
eriguntur ⁊ poliunt. cathinēsi .i. ethneo .i. qualā ethna mōs sicilie sepe euomit moris: est epitheta rebus
dare a locis in quibus plurime ⁊ optime sunt: vt hiblee apes: tyria purpura: indici vniones ⁊c. produ
cat .i. porro ducat ⁊ exponat oculis mortaliū ad ostentationē auos .i. imagines auor ꝫ squalentes .i. situ
et squalore victas. quia vt p̄ius dixi que quisq₃ amat ea potissimum colit: quia ergo talis nō vult imi
tari mores maior ꝫ suor ꝫ derelinquit imagines cor ꝫ squalidas. ⁊ si ipse emptor veneni: quo suos necet:
funestat .i. incestat ⁊ quasi funere contaminat: imagine sup. sua frangenda .i. dirūpenda ⁊ non cū alijs
ponenda: ⁊ ita quasi mortua inter viuētes. vnde quodāmodo quasi presenti semꝑ cadauere funestam
facit miseram gentem .i. progeniem suam dignam miseratione cum ei impugnandum nō sit si malos
habeat nepotes quibus optimis moribus egregie preluxerit. Miserum fere in bonam partem acci-
pimus: nec de malo miserum diximus. Licet igitur .i. quāuis veteres cere .i. antiquissime imagines ex
cera in armarijs: vt dixit Plinius: disposite: exornent tota atria: tamē sup. sola atq₃ vnica virtus est no
bilitas: vel nobilitas est sola atq₃ vnica virtus .i. nihil dici potest vera nobilitas: nisi ipsa sit virtus.
Et ideo esto morib⁹ .i. similitudine morum: Paulus: vel Cossus: vel Drusus .i. similis optimorum viro
rum cuiusmodi illi fuerunt: ⁊ pone hos mores tuos bonos quibus alicuius illorum similis es: ante
effigies maiorum tuor ꝫ .i. reputa te potius nobilem: quia tales mores habes: q̄ quia tales parentes
et maiores. Illi scʒ boni mores precedant .i. preferantur q̄tum ad hoc quod est effici nobileʒ ipsas vir
gas .i. fasces virgarum quos lictores ferebant. te supple existente consule .i. non te tam reputabis no-
bilem ꝙ generosos habeas parentes: aut amplos gessisti honores: seu magistratus: q̄ ꝙ spectatos ob
tineas laudatissimi cuiusq₃ mores; vt in sequentibus prosequitur dicens.

¶ Prima.pro primū.Animi bona:prudentiā:iustitiā:fortitudinē:temperātiā:alia eīm sunt corporis bona vt velocitas vires:dignitas:valitudo.alia sunt rerū externarū:que quidē casu aut fortuna accidere possunt:vt genus:edificatio:diuitie:potestates:gloria:ciuitas:amicitie:que ꝛ hmōi sunt. Sanct⁹ haberi.ordo est.mereris sup.si tibi erunt animi bona factis ꝛ dictis haberi sanctus. Justitieꝗ tenax ꝛc. phi losophus lib.v.Ethi.ait ꝙ prouerbio dicere cōsueuim⁹.Justitia in se virtutes cōtinet oēs.Cic.li.ij.offi. sic.fundamentū enim perpetue cōmēdationis ꝛ fame est iustitia sine qua nihil pōt esse laudabile.ꝛ lib. ij.rhe.ita scri. Justitia est habitus animi cōmuni vtilitate cōseruata suā cuiꝗ tribuens dignitatē:eius initiū est a natura ꝓfectū. Factis dictisꝗ. phs li. iiij.Ethi.inquit.Qualis est vnusquisꝗ talia tam dicit ꝙ agit. Agnosco procerē: sensus est ꝙ poeta vidēs nobilē virum ꝛ ciuē aliquē egregiū exclamabit letitie cā.vti Egyptij faciebant inuēto api boue luctū deponētes. Si tm̄ viderit degenerē aliquē: generosum nullo pacto appellabit. Procerē.i. virū egregiū: ꝓceres eīm principes ciuitatis dicūtur:quia eminēt in ea sicut in edificijs mutili quidam. hoc est capita trabiū:que proceres nominātur. Getulice.tanꝙ getulos vicerit. Getulicū appellauit procerē illū. Syllan⁹.is quidē nobilis fuit. Sueton⁹ eīm in claudio ait. Triūphalia ornamēta Syllano filie sue sponso nōdū puberi dedit: inde subdit.Octauiā Neroni priuigno dedisse ante Syllano despōsatam. De sup.seu. Osyri inuento.i. api boue qui in Egypto numinis vice colebaṫ tanꝙ Osyris.sic eīm iusserat Jsis Osyridis vxor agēdū. querebaṫ aūt ab ijs anno quoꝗ cū luctu:inuentū vero populus mira applaudēs letitia magna cū voce salutabat.Eundēꝗ per vrbē incedētem grex puerorū comitabaṫ: carmē honori eius canentium.de quibus oībus late dictum est in saty.vj.ibi.s.cū grege caluo.p.p.c.d. Anubis cur apis bos coleretur videatur in saty.xv. Generosum. Quis est generosus inquit Seneca ep̄la.liiij. Ad virtutē bene ab natura compositus. Fabius item lib. v.Qui generosissimus? nonne q̄ optimus:non qui celebritate nascēdi: sed qui virtute maxime excellit.Indign⁹ genere scꝫ est. Philosophus particula octaua probleumatum querit cur ꝓles ceterorum animantium magis ꝙ hominis suis parentibus gerit naturam.An ꝙ homo vago varioꝗ plurimum animo in coitu est:prout aūt pater materꝗ in cōceptu affecti fuerint: ita partus euariant. Cetera vero animantia omnia:aut certe plurima: rei tantum ipsi intendunt: totaꝗ sese veneri dedunt. Nanum. nanos greci vocauerūt breui atꝗ humili corpore homines paulum supra terram extātes: latini polimiones appellāt: vt scribit Gellius li.xviij.c.xiij. Nanū atlanta vocamus.ostēdit hic ꝙ sicuti ironice nanum aliquem vocamus atlenta:eodē modo generosus dicitur indignus genere ꝛ solo nōie insignis. Leuibus.expilatis. Pardus.pardi vt scribit Pli.lib.viij.mares sunt pantheris: vtꝗ philosophus lib.viij.animaliū ait. Femine oēs minus ꝙ mares sunt animose:excepta pāthera et vrsa:ferūtꝗ pantherā sese abscondentē venari: propterea ꝙ suo odore beluas delectari intelligat.propius eīm ita accedūt quas corripiat. Adhuc etiā. Ergo qm̄.s.ironice nani gigantes vocanṫ: ꝛ nigri albi: Canes etiā pigri dicunṫ pardi:aut leones aut tigres:cauebis eodē mō ne ironice dicaris Cretic⁹:aut

¶ Prima mihi debes animi bona * sanct⁹ haberi:
Justitieꝗ tenax:factis dictisꝗ mereris.
Agnosco procerem:salue Getulice:seu tu
Syllanus quocunꝗ alio de sanguine rarus
Ciuis:et egregius patrie contingis ouanti.
Exclamare libet:populus quod clamat Osiri
Inuento:quis enim generosum dixerit hunc:qui
Indignus genere est:preclaro nomine tantum
Insinis:nanum cuiusdam Atlanta vocamus:
Ethiopem cignum:paruam: extortamꝗ puellam
Europen:canibus pigris scabieꝗ vetusta
Leuibus:et sicce lambentibus ora lucerne
Nomen erit tigris pardus:leo:si quid adhuc est:
Quod fremit in terris violentius:ergo cauebis:
Et metues:ne tu sis Creticus aut camerinus.
His ego quem monui tecū est mihi sermo Rubelli
Plance:tumes alto Drusorum sanguine:tanꝙ
Feceris ipse aliquid:propter quod nobilis esses,
Ut te conciperet:que sanguine fulget Juli:
Non que ventoso conducta sub aggere texit.
Vos humiles inquis:vulgi pars vltima nostri:
Quorum nemo queat patriaꝫ monstrare parentis:
Ast ego cecropides:viuas:et originis huius
Gaudia longa feras:tamen ima plebe quiritem
Facundum inuenies:solet hic defendere causas
Nobilis indocti:veniet de plebe togati
Quid iuris nodos:et legum enigmata soluat.
Hic petit euphraten iuuenis domitiꝗ * Bathaui
Custodes aliquis armis industrius:at tu
Nil nisi secropides:truncoꝗ simillimus herme:
Nullo quippe alio vincis discrimine:ꝙ ꝙ
Illi marmoreum caput est:tua viuit imago.

Manci.

Justitia.

* Sanctū (authore Macrobio) dicimus sacrū religiosuꝫ ꝛ oī obserua tiōe inuiolatū:verum apud autores: vt hoc loco accipitur sanct⁹ ꝓ eo q̄ ab oī labe purū se custodit.

Proceres.

* Bathaui. Germanie populi rhenū icolētes hos. Domitianus adhuc puer domuit: vn̄ Silli⁹. At puer auricomo iam formidate Bathauo.

Generosus Filij cur parētibus similes.

Nan⁹ polimiones.

Pardus.

camerinus.i.generosus ⁊ egregius.Uel aliter.cauebis ergo.i.propter predicta metues: ne sis creticus
aut camerin⁹.i.vitiosus vt illi.Dixerat enim Saty.ij.Cretice pelluces dedit hanc cõtagio labē.Sulpitius
aũt Camerin⁹ reus accusat⁹ procõsul ex prouincia Aphrica in vrbē rediit.De quo Tacitus li.xiiij.Ergo
cauebis ⁊ metues ne tu sis cretic⁹ aut Camerinus.His ego quē monui.Ordo est.Ergo tu quē ego his
monui cauebis ⁊ metues ne sis Creticus aut Camerin⁹:hic locus hactenus latuit:nũc profecto patet
nisi enim talis ordo daretur nullo pacto quadraret sentētia.Estq̃ iã manifestũ ponticũ ⁊ rubelliũ diuer-
sos esse:nõ vnũ vt quidã voluere.Tecũ est mihi sermo Rubelli plãce. dimisso pontico ad rubelliũ se ver
tit poeta:qui nobili sanguine tumebat.aitq̃ illũ vere nobilem ⁊ generosum dici posse: qui per se laudã
da effecerit.qđ quidem exemplis probat.preterea apud Tacitum Rubellius Plautus legitur. Rubelli
plance vel plaute:huic nobilitas fuerat per matrem ex iulia familia.scribit enim Tacitus lib.xiij.Rubel-
lium Plautũ per maternã originem pari ac Neronem gradu a diuo Augusto fuisse.Hinc ait poeta infe
rius vt te conciperet que sanguine fulget Juli.Quē quidem iulum generis autorē gens Julia iactabat.
Sed aduertendũ multos vt hoc eorũ pace dixerim:errare: putantes Julum Ascaniũ ipsuz intelligi Ju
lie gentis autorem:cũ fuerit Julus Ascanij filius:cui regni loco apud albã sacra est ptãs attributa.atq̃
honor.cuius familia fuit maxima atq̃ clarissima oim qđ Dionysius lib.j.scribit. Ex eadem familia Ju
lius Cesar fuit.vñ ⁊ Maro ait Julius ab magno demissum nomen Julo. qđ nõ de Ascanio intelligēdũ
est:sed Julo Ascanij filio.qui magnus fuit quãtuz ad sacrã potestatē ⁊ honorē:vt ostendimus. Sermo.
Cice.lib.iij.ad Herenniũ sic ait.Sermo est oratio remissa ⁊ finitiua quotidiane locutioni. Cõtentio est
oratio acris ad confirmanãũ ⁊ confutandũ accõmodata. Amplificatio est oratio que aut in iracundiã
inducit aut ad misericordiã trahit auditoris animũ.Tumes.superbia enim cõe nobilitatis maluz:vt ait
Sallust.in Jug.Drusorũ sanguine.M.Liuius drusus genere ⁊ eloquētia magn⁹ fuit:de quo Pli. pluri
ma.fuit aũt is drusus e leuinorũ familia: i qua Drusus Hostiũ duce Druso comin⁹ trucidato sibi poste
risq̃ suis cognomē inuenit.in hãc familiã adoptatus fuit maternus auus Tyberij Cesaris: ⁊ Drusi fra
tris quē in Germania amisit.qui tyberius ⁊ Drusus genus ducebãt a Tyberio Nerone:qui Hasdruba-
lem vicit.hec oia ex Trãquillo in Tyberio. Ut cõciperet que sanguine fulget Juli.hoc ad illud refertur.
tãq̃ feceris ipse aliquid propter qđ nobilis esses.Est enim hic sensus:si ipse aliquid fecisses propter qđ ve
re nobilis appellari posses. Nobilitas enim est sola atq̃ vnica virtus : merito mater tua que ortuz habet
ex clarissima Juli familia:te cõcipere debuit:⁊ nõ mulier aliqua vilis.ꝓpter qđ innuit nullo pacto igna
uum aliquem ortum mereri in nobili genere insigniq̃ sobole.Uentoso sub aggere: de aggere Tarqui-
nij intelligendũ.de quo latius in Saty.vj.diximus.intelligendũ quoq̃ ibi textrices cõductas texere so
litas.Humiles.s.estis vulgi pars vltima nostri:appositio est. Ast ego Cecropides . Sensus est alij sunt
aduene atq̃ aduenticij:ita quidē q̃ nemo parentis patriam monstrare queat.Ego autē antochcon.i.
indigena.qđ Athenienses dicebant iactantes q̃ non aliunde venissent. quaz rem Thucidides tangit.
Justinus etiã li.ij.ita scribit de origine Atheniensiũ. Et q2 nõ vt cetere gentes a sordidis initijs ad sum
muz creuere:soli enim preterq̃ incremento:etiam origine gloriãtur: quippe non aduene neq̃ passim col
lecta populi illuuies originē vrbi dedit:sed in eodem nati solo qđ incolunt:⁊ que illis sedes: eadem ori
go est. Postea subdit Deucalionis autem tēpore regem habuere Cecropem:ab illo itaq̃ Cecropide ipsi
Athenienses dicti sunt.Uiuas.poete sunt verba.Tamen quãuis.s.alto sanguine natus fueris: ⁊ hoc te
iactes.Jma plebe.sup.ex plebe togata.i.vilissima.Nam toga viliorũ erat vt scribit Asconius.qđ etiã la-
tius patuit supra.Nodos.difficultates:sententiasq̃ latentes ⁊ implicitas.Enigmata:velatas questio-
nes ⁊ obscuras.Gellius lib.xj.c.vj.sic ait.Que greci dicunt enigmata.hoc genus quidem e nostris vete
ribus.Scirpos appellauerunt.Euphratem.hunc vt scribit Solinus: maior fundit Armenia: longisq̃
excursibus Babyloniã diuidit:tandem in sinum persicuz defertur.Domitiq̃ bathaui.Corneli⁹ tacitus
de germania sic.Omniũ harũ gentiũ virtute precipui Bathaui : multũ ex ripa sed insulam Rheni am-
nis colunt.Cathorũ quondã populus ⁊ seditione domestica in ea sedens trãsgressus: Jn quibus pars
Romani imperij fierent.Hos autē puer Domitianus domuit.Custodes aq̃las.Pli. lib.x. ca.iij.sic ait.
Romanis eã scz aquilam legionibus.C.Marius in secũdo cõsulatu suo proprie dicauit. Erat et antea
prima cũ quatuor alijs: lupis:minotauris: equis:apris:que singulos ordines anteibant.Paucis an-
te annis sola in aciez portari ceperat:reliqua in castris relinquebantur.Marius in totũ ea abdicauit:
ex eo notatum nõ fere apud legiones vnq̃ hibernatũ esse in castris.vbi aquilarũ non sit signũ.Hec ille.
Uegetius vero li.ij.c.xiij.sic.Primum signuz totius legionis est aquila:quã aquilifer portat.Dracones
etiam per singulos cohortes a draconarijs feruntur ad preliũ.Sequenti vero capite sic ait.Quēadmo
dũ inter pedites.Centuria vel manipulus appellatur:ita inter equites.Turma dicit.Et habet vna tur
ma equites.xxxij.Huic qui preest decurio nolatur. Centũ enim pedites ab vno Cēturione sub vexillo gu
bernant.Similiter.xxxij.eq̃tes ab vno decuriõe sub vno vexillo regũtur.At tu.s.es.Cecropides.i.indi
gena:⁊ alto sanguine cretus.Trũco herme.i.Mercurij:q̃ dicit hermes.i.interpres:qđ nomē assumpsit
teste Diod.lib.vj.qm̃ deorũ mãdata diligēter ꝑficiat.Mos aũt erat Athenis: vt Thucidides indicat:vt
illis qui preclarũ aliquid egissent:modo bini:modo terni:modo plures pro meritorũ dignitate Mer-
curij darentur expressi marmore. vbi solũ caput eminebat reliquo corpe rudi:atq̃ ita supra fores dispo-
nebãtur. Plutarchus etiã in vita Alcibiadis scribit Athenis fuisse magnã copiam statuarũ Mercurij.
Atq̃ Cesar lib.vj.de bel.gal.scribit.Galli etiã plurima simulachra Mercurij habebant. Dicit enim sic de
Gallis.Deũ maxime Mercuriũ colũt:hui⁹ sunt plurima simulachra.Hunc oim inuentorē artiũ ferũt.
Hũc viarũ atq̃ itinerũ ducem. Hũc ad questus pecunie:mercaturasq̃ habere vim maximã arbitrant.
¶ Prima mihi debes animi bona.Ordo est.ac si dicat poeta si tu vis vt te dicã nobilem: tu debes mihi
bona.i.dotes ⁊ virtutes animi prima.i.imprimis ante oia alia.i.ante generositatem ⁊ claritatē sangui
nis:aut amplitudinem honorũ:aut opes fortune.Sola enim animi virtus nr̃a est. Sanitas enim ⁊ incolu
mitas aut pulchritudo nature celoq̃ debētur.generositas progenitoribus.honores exhibētibus . diui
tie fortune:aut donãtibus eas:⁊ potissimũ deo.cuius oia bona sunt: at virtus quã nemo mortaliũ aut
dare aut auferre nobis põt:nostra vt dixi:est.sed nõ a nobis.Si tu mereris factis ⁊ dictis.i.opere ⁊ ser
mone:quo ordine dixit Lucas Actu.j.Cepit Jesus facere ⁊ docere.haberi.i. estimari ⁊ reputari sctũs.i.

Sulpiti⁹.
Camerin⁹
Rubelli⁹.
Julus.
Julia gēs.
Sermo.
Athenien-
siũ origo.
Cecrops.
Bathaui.
Cathi.
Aquila in
vexillis.
Aquila le-
gionis.
Manipu-
lus.
Centuria.
Turma.
Decurio.
Centurio
hermes.
Athenien-
siũ statue.
Mercurij
inuenta.
Ascensius.

inuiolabilis ⁊ tenax.i.obseruans tenaciter iustitie:ego agnosco sup. te vel in te procerē.i. primorē ciui
tatis optimū virū ⁊ nobilissimū qui ciuitatis onera portare posses:vt nobilissim⁹ ⁊ generosissim⁹. Ra
ro autē procerem:quiritem:primorem:primatem:optimatem ⁊ hmōi singulariter leges. Salue getuli
ce.i.ego te tunc salutarē sic.o getulice.i.ita generose vt getulorū victor.salue. seu.i. siue tu existens silla
nus.i.nobilis vt sillanus.seu sup.cuius rarus.Et pro.i.egregius.i.per virtutē ab aliis segregādus(vñ
Home.⁊ post eū Verg.duces ab exercitu segregant: vt reliquias dauaū atq; immitis Achilli) cōtingis
i.cum difficultate datus es:patrie ouanti.i.exultanti de virtute tua: tunc te inuento libet exclamare il
lud genus exultationis:qd ppl's Egyptius exclamat osiri.i.boue osirim representante inuento: postq̄
diu quesitus fuerat.enī pro q̄.quis.q.d.nemo dixerit hunc.i. eū generosum qui existens indignus ge
nere suo:q̄ a virtute maiorū suorū degenerans:est tn̄.i.solūmō insignis.i.clarus ⁊ insignitus: ⁊ pro in
signi preditus:preclaro noie.i.cognoie maiorū suo⁊:hoc est habēs nomen preclaro⁊ viro⁊ ⁊ nō opera
tiones.Proxime cōsequētia legi possunt vt per similitudinē ostendat. q̄ sicut per ironiā nanū vocam⁹
atlanta:siue atlantē(est enī accusatiui casus ab atlas)ita nō nisi ironice optimorū viro⁊ noia perditissi
mis damus.Maior tamen vis ⁊ melior cōtextus erit per interrogationē figuratā:que negatiuā respō
sionē efflagitat.hoc modo.Nunquid vocamus nanū.i.pusillū filiū cuiusdā noti nobilis atlanta.i.pul
cherrimū ⁊ longissimū virum:qualis ⁊ quātus dicitur atlas:qui vt Verg.iiij.Enei.dicit.Axem hume
ro torquet stellis ardētibus aptum?Nūquid vocamus ethiopem.i.nigerrimū:cygnum.i.cādidissimū?
Nunquid nos vocamus puellā paruam ⁊ extortam.i. strumosam ⁊ gibbosam ⁊ membra extorta haben
tem:europen.i.proceram ⁊ pulchraz qualis erat europe?Nunquid tigris: aut pardus:aut leo:aut sup.
si quid est in terris qd fremit adhuc violentius q̄ aīalia iam dicta:erit nomen canibus pigris: et leui
bus:id est expilatis:hoc est quibus atriti sunt vel exciderunt pili vetusta scabie: id est per vetustam sca
biem:⁊ lambentibus ora.i.extremitatem lucerne sicce.i.inutilibus ad venationem.et victum fede que
ritantibus quasi dicat minime.vnde infert.Ergo tu cauebis ⁊ metues ne sis creticus.i.appelleris cre
ticus aut camerinus.i.vir strenuus ⁊ nobilis sicut Metellus qui deuicta creta creticus dictus est:⁊ ta
men sis homo nequā ⁊ perdit⁹:ita hoc vltimū Calderinus ⁊ ex eo Mācinellus gloriat' aperuisse.ego cre
do legi posse ac camerinus: nō aut: ⁊ sensuz esse: ergo cauebis ne sis creticus nomine. s. ac camerinus
re.Nam creticum nomē seueritatis est ⁊ viri iuridici: vt Saty.ij.Cretice pelluces: vbi creticus nō poni
tur pro nomine vili:sed pro excellētissimo:vnde egre fert q̄ creticus.i. qui seuerus iudex esse debeat pel
lucet.i. per molles habitus lucet: vt ibi dictuz est. camerinus aūt pro sordido ponitur vt in precedenti
Saty.Tu camerinos ⁊ bareas tu nobiliū magna atria curas. Preterea Sulpitius camerin⁹ vitiosus a
Tacito notatur. Quia tn̄ textus habent aut camerinus: ⁊ certū est camerinos nobiles esse: exponi pōt
ne sis creticus aut camerinus sup. noie tm̄. Neq; ordo est. Ergo tu quez ego his monui cauebis ne sis
creticus ⁊c.Sed sicut Hora.in pmo sermone ad auditorē suū ridentē ⁊ libenter rem fabulosam audiē
tē dicit:quid rides:mutuo noie de te fabula narratur ⁊c. ita hoc loco per fantasiā quandā fingit poeta
Rubelliū plancū hec libenter audire:quasi in aliū dicant':vnde interrogat eū dicens. Quē monui pu
tas his verbis meis:o rubelli plāce:sermo est mihi tecū.i.ad te loquor:tu enī tumes.i.inflaris ⁊ super
bus incedis alto sanguine drusorū.i.illorū nobiliū:tanq̄.i.perinde ac si ipse.i. tu feceris aliquid pp̄ter
qd esses nobilis:⁊ propter qd dignus sup.esses vt matrona aliqua nobilissima q̄ fulget sanguine Juli:
vnde Julius Cesar cognominat⁹:cōciperet te:⁊ nō ea que cōducta.i.mercenaria:texit.i.texturā exercet
in vētoso agere scz Tarquinij superbi.Tu enī inq̄s ad pplz Romanū.vos humiles.i. humili domo aut
loco nati:estis sup.vltima.i.vilissima ⁊ abiectissima pars nostri vulgi: quorū nemo queat mōstrare pa
triā parentis sui.i.nemo scit vnde originē duxerit.cū tn̄ aduena sit.Ast.i.sed:ego sup.sum:cecropides.i.
nobilis a pncipe ciuitatis mee originē trahēs:sicut cecropide.i.Athenienses nobiles a cecrope rege suo.
Respōdet poeta.aut forte aliq̄s ex plebe.q.d.bene sit tibi:vel prosit tibi q̄ cecropides sis.viuas. sicut a
gratātib⁹ dr̄ viuat rex:⁊ feras.i.tollas:habeas lōga gaudia hui⁹ originis:tn̄ ne contēnas oīno plebē.q:
tu inuenies in ima.i.infima ⁊ humillima plebe quiritē.i.ciuē Romanū facundū.i.disertū ⁊ bene loquē
tē:hic.s.plebeius facūdus solet defendere causas nobilis.s.hois ⁊ indocti veniet sup.aliq̄s:de plebe to
gata.i.Romana vel si vis de classe libertino⁊:q̄ togati salutabāt:⁊ pretexta nō gaudebāt:q̄ soluat.i.ape
riat nodos.i.difficiles ⁊ intricatos sensus:⁊ iuris enigmata.i. obscurissima probleumata regū.i.q̄ sit iu
ris legūq; perit⁹.hic.i.hmōi plebeius:petit euphratē.i.armenios ⁊ exteras regiōes:aut miles aut nego
tiator:seu mauis mercator missus:iuuenis.i.in iuuēta sua:⁊ ipse industri⁹.i.solers ⁊ gnauus ⁊ ad mul
ta reipub.vtilis armis.i.per arma petit aquilas custodes bathaui.sup. ppl'i germanie domiti a Domi
tiano:scz iuuene.i.signa aut vexilla Romana quibus bathaui iam domiti custodiūtur ne rebellent.at
i.sed:tu q̄ te iactas de nobilitate tua nil sup.es nisi cecropides.i.nobilis ⁊ generosus .i. nihil cōmodi p
patria facis.q; pro ⁊ es sup.simillimus trunco herme.i.mercurij:cuius caput solum effigiatum erat.et
qui dabatur preclare agentibus.quippe.quia certe tu non vincis.i.excellis illum truncum vllo alio di
scrimine:id est vlla differētia q̄ q̄ caput est illi marmoreum ⁊ tua imago viuit.sed nihil boni operatur.

Mācinel.

Hirpinus equus.

¶Teucrorū proles.dixit enim vt te cō
ciperet que sanguine fulget Juli. For
tia.scz sint.Fabius etiam ait. Qui ge
nerosissimus.Nōne qui optim⁹ ⁊c. vt
supra.Rauco plausu. videlicet spectā
tiuz.Nobilis.scilicet est.Clara sup.est.
Equore campi planitie. Venale.scili
cet est. hoc est exponitur venditioni.
Corithe.optime nomē eque.Hirpini
optimi equi.Mar.li.tertio in cotiluz.
Hirpini veteres qui bene nouit auos.
Nil sup.facit. Ibi:in equo deside ⁊ de
genere.Nulla scilicet est. Umbrarum:

¶Dic mihi teucrorum proles animalia muta
Quis generosa putet nisi fortia?nempe volucrem
Sic laudamus equū:facili cui plurima palma
Feruet:⁊ exultat rauco victoria circo:
Nobilis hic quocūq; venit de gramine cuius
Clara fuga ante alios:⁊ primus in equore puluis
Sed venale pecus corithe posteritas:⁊

Hirpini: si rara iugo victoria cedit:
Nil tibi maiorum respectus: gratia nulla
Umbrarum: dominos pretiis mutare iubētur
Exiguis: tritoq; trahunt epirhedia collo
Segnipedes: digniq; molam versare Nepotis.
Ergo vt miremur te: non tua primū aliquid da:
Quod possim titulis incedere preter honores
Quos illis damus: ⁊ dedimus: quib⁹ oīa debes:
Hec satis ad iuuenem: quē nobis fama superbum
Tradit: ⁊ inflatum plenūq; Nerone propinquo.
Rarus enim ferme * sensus cōmunis in illa
Fortuna: sed te censeri laude tuorum
Pontice noluerim: sicut nihil ipse future
Laudis agas: miserum est aliorum incūbere fame.
Ne collapsa ruant subductis tecta colūnis:
Stratus humi palmes viduas desiderat vlmos.
Esto bonus miles: tutor bonus: arbiter idem.
Integer: ambigue si quando citabere testis
Incerteq; rei Phalaris licet imperet: vt sis
Falsus: ⁊ amoto dictet periuria tauro.
Summū crede nefas animā preferre pudori:
Et propter vitam viuendi perdere causas.
Dignus morte perit: cenet licet ostrea centum
Gaurana: ⁊ Cosmi toto mergatur aheno:
Expectata diu tandem prouincia quum te
Rectorem accipiet: pone ire frena: modumq;
Pone ⁊ auaritie: miserere inopum sociorum.
Ossa vides regum vacuis exhausta medullis.
Respice quid moneant leges: quid curia mandet:
Premia quanta bonos maneant: q̄ fulmine iusto
Et capito ⁊ * Tutor ruerint dānante senatu.
Pirate Cilicum: sed quid damnatio confert:
Preconem Cherippe tuis circūspice pannis
Cum Pansa eripiat: quicquid tibi Natta reliquit:
Jamq; tace: furor est post omnia perdere naulum.

maiorū ⁊ mortuorum equorum. Dominos precijs. Ordo est. Segnipedes ⁊ digni molā versare nepotis exiguis precijs: iubentur mutare dominos: tritoq; trahunt epirhedia collo. Epirhedia.i.vehicula. Fabius lib.j.ca.v. scribit Epirhediō ex duobus peregrinis cōpositū. Epi enim greca prepositio est. Rheda gallicū nomē. Nepotis viri propriū cui pistrinū erat. Non tua nō genus tuū: tuorūq; facta. Titulis: solent enī gesta titulis notari. Hec satis scʒ dicta fuerint. Ad iuuenē. Rubellium scʒ. Nerone propinquo. Dixerat enim supra. Tumes alto Drusorū sanguine. Itē. vt te cōciperet q̄ sanguine fulget Iuli. Ex Julia enim domo oriūdus erat Rubellius: ex qua itē fuerat Juli⁹ Cesar. q̄ augustū octauiū sororis sue nepotē in familiā nomēq; adoptauit. Is vero tyberiū priuignū coactū pri⁹ Germanicū drusi fratris filiū adoptare: Tyberi⁹ heredes eq̄s partib⁹ reliq̄t Caiū ex germanico: ⁊ tyberiū ex druso nepotes. Cai⁹. Caligule nomē castrēsi loco traxit. Huic mortuo Tyberio a senatu ius arbitriūq; oīm rerū pmissū est. Quo ceso Claudi⁹ drusi fratris tyberij fili⁹: fraterq; germanici p̄ris ipi⁹ Caligule a militib⁹ iperator effect⁹ est. Uxorēq; habuit iter alias Agrippinā Germanici fratris sui filiā: q̄ ex alio viro Nerone genuerat. Neroni octauiā filiā ex messalina vxorē dedit: eūq; etiā adoptauit vndecimo etatis anno. ipo mortuo. xvij. natus annos Nero iperator cōsalutat⁹ est: i quo q̄dē Cesarū progenies defecit. Neroni enī Galba successit nullo gradu ptingēs Cesarū domū. Autor est Tarquill⁹. Nerone ppinquo.i. cognato tyberio. Nerone vel tyberio cesare de neronū familia: seu nerone Cesare filio Agrippine filie Germanici filij Drusi Germani tyberij Cesaris: nā vt superi⁹ dictū est rubellius pari ac nero gradu p maternā originē a diuo Augusto distabat. rar⁹ ei ferme sensus ē q̄ rari generosi sapiūt ⁊ discernūt vera bona ppterea rubelli⁹ iflat⁹ ⁊ supb⁹ maiorib⁹ suis. Sensus cōis.i. cōis q̄dā oīm intelligētia vl' sensus cōmunis.i. qualē cōiter habēt hoies. Nobili ei gn̄e orti supbi sunt ⁊ supbia cōe nobilitatis malū est. Ferme. vniuersaliter: ⁊ fere semp hoc loco. Alibi quasi: pāphilus i andria Terē. Jā ferme moriēs me vocat. Accessi ⁊c. Rarus scʒ est Fortuna vcʒ gn̄is illustris. Sed te cēseri: ad ponticū redit dimisso rubellio de quo dixerat: hec satis ad iuuenem. Cēseri. iudicari. Subductis tecta colūnis. Metaphora est sumpta ab dominibus q̄ subductis colūnis ruūt. Desiderat. sic itaq; illis etiam euenit qui virtute carentes maiorū laudibus inherescunt. palmes. dictus est palmes vt festus ait: q̄ in modum palmarū virgulas quasi digitos edit. Est autē vitis materia mollis: qui per nouella brachia emissus fructuʒ affert. Hinc Maro in Moretoide ait. Jam leto turgent in palmite gēme. et columella. lib. iiij. cap. vj. inquit q̄ malcolus nouellus est palmes innatus prioris anni flagello ⁊c. Stractus humi palmes viduas desiderat vlmos. Cicero etiam in senectute ait. Uitis que natura caduca est. et nisi fulta sit ad terram fertur eadem vt se erigat clauiculis suis: quasi manibus quicquid est nacta complectitur. Arbiter id est iudex per cōsensum litigantium electus ad eorum litem sua sententia dirimendam. Integer. scilicet esto. Non bene co-

* Sēsum cōem. aliq̄ itelligētiaʒ quādā oīʒ cōem exponunt. Dicimus enim hoieʒ a cōi sēsu remotū q̄ aliq̄d turpiter ⁊ ꝯ rōnē facit q̄si q̄ minime q̄d ab oīb⁹ cōiter fieri solet faciat. Imitatio ē Horatij cōmuni sensu plane caret inq̄m⁹.

Epirhedia.

Cesarū series.

* Aliquibus placet vt legatur Numitor. Possumus (inq̄t Britānic⁹) itelligere Numitorē a senatu vt prouincie spoliatorē dānatū fuisse vn̄ plʒ vt legat Numitor nā ⁊ aū Numitorē posuit pro nobili ⁊ diuite. Nō hʒ infelix Numitor q̄d mittat amico Quintille quod donet hʒ: nec defuit illi vn̄ emeret multa pascēdū cū leonē.

Nero.

ducti vendunt mendacia testes. inquit Ouidius libro primo de amoribus. Phalaris: post Theseum
tyrānus primus fuit phalaris agrigenti. plin. teste lib. vij. de quo etiam sic ait. Perillum nemo laudat
seuiorem phalaride tyrāno. Cui taurū fecit mugitus hoīs pollicitus igne subdito: et primus eū exper-
tus est cruciatum iustiore seuitia. Meminit & Naso lib. iij. de tristibus. Cice. vero lib. ij. offi. phalarī in ce
teris crudeliorem ostendit his verbis. Nec vero vlla vis imperij tanta est que premēte metu possit esse
diuturna. Testis est phalaris cui⁹ est preter ceteros nobilitata crudelitas: q̄ nō ex insidijs interijt. non
a paucis: sed in quē vniuersa agrigentinorū multitudo impetum fecit. Animam. vitam. Est enim vita
reciprocus spiritus. pudori. honestati. i. malle turpiter viuere q̄ honeste mori. Est itaq; sensus: q̄ po-
tius deberes tanti tormenta subire: q̄ falsus testis esse. Propter vitā. vt viuere possis. Uiuendi causas:
id est honestatem ipsam. Ait em̄ Tullius li. iiij. offi. sic Ad honestatem nati sumus. Et in li. de na. de. di
cit. q̄ homo ortus est ad mūdum cōtemplandū. Et lib. j. offi. sic. Imprimisq; hoīs est ppria veri inqui-
sitio atq; inuestigatio. Dignus morte. id autē ppter scelera est. Perit: mortuus em̄ dicit qui vitiosus est

Ostrea.
Gaurus.
Unguētor
luxuria.

Gaurana ostrea: lucrina intelligit. Lucrinus em̄ sinus captandis ostreis huberrimus. vt scribit Stra
bo lib. v. Et Pli. lib. iij. docet littora iuxta montes Gauranos Massicos & surrentinos Conchylio et pi
sce nobili annotari. Et Lucanus lib. ij. de gauro ait. Uel si cōuulso vertice Gaurus decidat in fundum
penitus stagnantis auerni. Cosmi: vnguentarij nomen. De cosmo autē lati⁹ in Saty. vj. Mergat. dum
s. vngitur. Hinc Pli. lib. xiij. c. iij. sic ait. Liniq; iam nō solum: sed & perfundi vnguentis gaudent. Uidi-
mus etiam vestigia pedum tingi. qd̄. M. Othonē monstrasse Neroni principi ferebant. Credo vt equa
liter sentiretur iuuari ab ea parte corporis. Necnō aliquā ex priuatis audiuimus iussisse spargi parie-
tes balnearū vnguento. Expectata diu: auaricie fugiende admonet. Prefectos. prouinciarum. Pone
ire frena. Phs lib. j. Ethi. ait impossibile esse indigentē operari bona. Et Cice. lib. j. offi. inquit. Sed iā
ira pcul absit: cū qua nihil recte fieri: nihil cōsiderare pōt. Modūq; pone & auaritie. Nullum em̄ vitiū
tetrius q̄ auaritia: presertim in principibus & rēpu. gubernātibus. Ut inquit Cice. li. ij. offi. Irē nulla
autē re cōciliare facilius beniuolentiā multitudinis possunt hi q̄ reipu. psunt: q̄ abstinentia & cōtinē-

Pietas.

tia. Miserere inopum socior: pietas em̄ fundamentū est oīm virtutū. vt Cice. p plantio inquit: et pro
Q. ligario ait ita. hoīes em̄ ad deos nulla re ppius accedunt: q̄ salutē hoībus dando. & lib. iij. offi. De-
trahere inquit aliquid alteri: hoīem hoīs incōmodo suū augere cōmodū: magis est contra naturā q̄
mors: q̄ paupertas: q̄ dolor. Respice q̄d moneāt leges. Cōstat pfecto ad salutē ciuiū ciuitatūq; incolu-

Leges.

mitatē: vitāq; hominū quietā & beatā: cōditas esse leges: vt inquit Cicero li. ij. de legibus. & Hieronym⁹
in aureola scribit. Omni oblatione & hostia preciosior est obtemperantia mādatorū. dicente propheta.

Obtēpera
tio.
Capito.
Cōsutian⁹

ecce obedientia melior est q̄ sacrificiū. & alibi. Initiū bone vite facere iuxta que precepta sunt apud deū
magis q̄ immolare hostias. & alibi. Qui cōseruat legem: multiplicat oblationē. sacrificium salutare est
attendere mandatis: et discedere ab omni iniquitate. Ossa vides regū. sensus est: vides prouinciarū
reges seu diuites bonis exhaustos a pfectis puinciarū. Fulmine. pena. Capito. Tacitus lib. vj. scribit
Cōsutianū capitonē tigillini generū preter animū ad flagitia pcipitem fuisse Trasce inimicū: q̄ auto-
ritate eius cōcidisset iuuantis cilicum legatos dum Capitonē repetundarū interrogāt. Tutor. Julius.

Tutor.
Julius.
Senatus.
Pyrata.
Cilices.

Tutor treuir ripe rheni a vitellio prefectus est. vt scribit Taci. li. xx. Juue. hic ostendit tutorē ipsum cili
cas spoliasse & repetundarū dānatum. Dānate senatu. senatū maiores nostri appellauerūt: q̄ in seni-
bus esset consiliū: ratio: snīa: vt inquit Cice. in senectute. Diximus & plura sa. j. ibi. Patricios omnes &c.
Pirate Cilicum. q. d. spoliatores predonum. Pirata apud nos predo dr̄. cilices vero olim predatorijs
nauibus mare infestarūt: quos tandē pompeius domuit. Est aūt cilicia syrie iuncta: Dānatio. s. pcon
sulum & prefectorū. Quid. q. d. nihil: nō em̄ puincialib⁹ pecunia restituebat: q̄uis illi dānati essent. Hic
ait superi⁹. At tu victrix puincia ploras. Uel q̄d dānatio cōfert. q. d. nihil. Cū alij pfecti surripiāt. q̄cq̄d
tibi reliquerāt pcedētes. Cōfert: pdest socijs. s. quib⁹ pecunia nō restituit. Precone cherippe: hūcp quo

Natta.

cūq; puinciali posuit: dicitq; q̄ videat & circūspiciat preconē vēdere pānos suos. Cū pāsa eripiat ei que
cūq; alia Natta reliquerat. vidēdo taceat: ne forte vitā etiā perdat. Hic quidē sensus & verus & apertus
est. pāsa. i. recēs prefectus puincie spoliator. Natta puincie pfectus ptorius. Sene. epl'a. cxxiij. de quo
dā natta Tyberij tpe meminit. Jāq; tace. id admonet te magis iratus pfectus residua bona vel ipsam
vitā ei forte eriperet. pōt & intelligi. Jāq; tace. i. noli ampli⁹ accusare pfectū puincie. cū illius dānatio
nil tibi cōferat. & in illo accusando senatui vlterius impendas. Per qd̄ naulū intelligit: est naulon pre-
cium qd̄ naute p vectura soluitur. Hinc a marinis mercatoribus sumpta est Meta. ij. em̄ vēdētes mer

Naulum.

ces minoris q̄ cōstiterint: curāt ne illud etiā penit⁹ amittāt: qd̄ p naulo & vectura naute soluerant. po

Ascensius.

tes etiā intelligere post oīa. i. post amissam nauim perdere etiam nauluz. Furor est post oīa pdere nau
lum. Naso etiam dixit obsistere fatis nemo potest: dānis addere damna nefas.

¶ Dic mihi teucrorū ples &c. ostendit in ceteris animātibus nihil generosum dici aut nobile propter
nobilitatem gignentium: si idipsuz fortitudine ac generositate animi careat. Ordo est. Proles teucror
id est iactans te a teucris. i. troianis originē ducere: existēs tn̄ aīalia muta. q. d. idola & nihil boni agen
tia: aut dicentia: dic mihi quis putet. i. censeat aliqua sup. aīalia generosa. i. nobilia ex genere nisi for-
tia. i. ea q̄ fortia sunt. q. d. nemo. Nempe. i. q̄ certe nos laudamus sic. i. ppter pprias virtutem ac dotē
equū volucrē. i. velocis cursus: cui facili sup. ad cursum. i. agili feruet. i. multiplicat cum feruore pluri-
ma palma. i. victoria in certamine curuli (aut etiam dum solus currit. sicut nūc in multis locis Italie
equi vel soli vel cū leui sessore emittūtur ad cursum statuto victori premio) & cui victoria exultat. i. cum
gaudio & exultatione spectantiū acclamat: in circo. i. ppl'o in circo sedente: rauco: scz ppter plausum et
frequētes clamorē. Hic. i. huiusmodi equus victoriosus est sup. nobilis de quocūq; gramine. i. quibus-
cūq; pascuis venit. i. adducitur (est em̄ presentis tpis: q̄ corripit primā) cuius sup. equi fuga. i. cursus
velox quasi aufugientis: est clara. i. pspicua ante alios sup. equos: & cui⁹ puluis. i. abs quo puluis con-
citatus & per aerem diffusus: est. i. cōspicitur primus in equore. i. cāpo equo & plano (nam equor etiam
in terra est vt in aquis: sed q̄ liquida si nō violententur in equore cocunt: ideo vulgo mare vocamus
equor) sed pecus. i. armentū equor (pecus em̄ est quicq̄d humana caret effigie) venale. i. productū ad
vendendū: existens posteritas. i. ples aut generatio posterior: corithe: illius laudatissime eque et hir

pini illius optimi equi.ſi victoria cedit.i.paret ⁊ cō ceditur illi rara iugo.i. per iugū.i. trahendo iugum curuli certamine:vel forte cōſcendēdo iugum.i.editiorem partē montis reſpectus.i. cōſideratio maiorum.i.progenitorū nil ſup.facit aut prodeſt ibi.i.in eis.⁊ nulla gratia vmbrarū.i. ab vmbris parentuꝫ eſt ibi.ſed ipſi ſegnipedes.i.tardos pedes habentes:iubentur mutare dn̄os .i. vendi exigui⁹.i. modicis pretijs:⁊ trahunt epirhedia.i.humilia vehicula:ſuper q̄ trahes aut lapides aut vaſa trahūtur:collo attrito aſſiduo iugo:⁊ digni ſup.ſunt verſare molam.i.lapidem molarem: nepotis viri auariſſimi qui priſtino die ⁊ nocte equos vexabat. Scies grammatice locutionem hanc congruam eſſe in rebus non in vocibus.qua d̄r:venale pecus iubentur ⁊c.Unde triplex eſt congruitas:rerum tantuꝫ.vt quādo collectiua ſingularia dictioni plurali maritanꝶ:vt pars in fruſta ſecant.Turba ruunt ⁊c. Iteꝫ vocū tm̄: vt turba ruit:⁊ vtrarūq; vt Tullius orat.Quia ergo pecus collectiuū eſt bene dixit iubenꝶ:nec oportet intelligere eſt.vt ſit pecus eſt ſup. venale ⁊c. quia meli⁹ coheret textus.de eiſdē em̄ loquiꝶ.ſed pergo.Ergo o rubelli vel tu cecropide:et vt miremur te et nō tua.i.tuos maiores: ⁊ tibi ex iure hereditario prouenientia et non ex propria virtute:da primum aliquid quod poſſim incidere titulis ſup.tuis preter honores maiorum ſcilicet tuorum:quos damus et dedimus ſup.ſemper:illis: ſcilicet parentibus ⁊ maioribus tuis:quibus debes omnia que ſcilicet laudabilia habes.Hec ſatis ſupple dicta ſunt inquit poeta:ad iuuenem ſcꝫ rubelliū.quē fama tradit nobis.i.atteſtatur eſſe ſuperbum ⁊ inflatum ꝙ pro ⁊ plenum: id eſt tumentem ⁊ turgidum Nerone ꝓpinquo:id eſt propinqua cōſanguinitate Tyberij Neronis. Em̄ pro quia.ſenſus cōis.i.qualeꝫ cōmune.i.vulgus habet:vel quo ſentiat vt vulgus:eſt ſupple ferme.i. quaſi ſemper:rarus in illa nobili fortuna.Sed o pontice ego noluerim te cenſeri.i.iudicari:⁊ eſtimari: id eſt ꝙ tu eſtimeris ⁊ honoreris laude.i.propter laudē tuorū ſup.maiorū.ſic dico: vt ipſe.i. tu nihil agas future laudis.i.ꝓpter qd̄ in futuro tp̄e forte poſt mortē tuā merearis laudari.miſerū.i.res miſera eſt incūbere.i.inniti:fame.i.bono nomini ⁊ bone opinionis aliorū .i.que habeatur tibi propter alios ⁊ non propter te.ne tecta.i.ſuper talē famā extructa collapſa.i.ſimul labētia ruant.i.decidāt: ⁊ hoc colūnis.i. fulcris et ſuſtentaculis:ſubductis.i.amotis ⁊ interruptis.⁊ hoc miſerū eſt propter alios: vtpote ꝓpter parentes aut fratres aut alios quoſuis preciſe laudari: q: ſi eorū fama denigretur etiā tua denigrabiꝶ qd̄ probat exēplo naturali dicēs.Palmes.i.ram⁹ ipſi⁹ vitis q̄ per ꝓprias vires nequit:ſurgere ſtrat⁹.i. proſtrat⁹ humi.i.ſuper terrā:deſiderat.i.optat:vt leueꝶ hulmos.i.tales arbores quib⁹ propter raritatē vmbre vites fere adherēt in pluribus locis Italie:viduas.i.deſertas et derelictas ab eo. Ergo ſi vis ſecure laudari:eſto bonus miles:ſi militiā geris.bonus tutor.ſi tutelā geris.⁊ tu idem eſto integer.i. incorruptus:arbiter.i.iudex ex arbitrio animi tui iudicās:partib⁹ ad te rē oēꝫ referētib⁹.Et ſi tu citabere.i. citaberis:hoc eſt aduocaberis per iuſtitie adminiſtratores:teſtis rei ambigue.i.dubie:ꝙ pro ⁊ incerte: quem.ſ.ſolus ſcias.licet.i.quāuis phalaris.i.ſeuiſſimus quiſq; tyrannus: qualis erat phalaris agrigē ti:imperet tibi vt ſis falſus teſtis:et dicet.i.pronūtiet tibi periuria.i.formā periurādi et verba que vult vt peierādo dicas.⁊ hoc tauro.i.machina erea figurā tauri habēte:quaꝫ perillus excogitauit ⁊ primus intrauit:admoto ſup.tibi.i.ante te poſito:vt niſi peieres in ipſuꝫ proijciaris.crede ſummū nephas ſup. eſſe preferre pudor.i.verecūdie de male faciēdo:animā.i.vitā ⁊ perdere ꝓpter vitā.i. vt viuas cauſas viuēdi.i.honeſtatē q̄ cōplectiꝶ iuſtitiā ⁊ equitatē ac reip.cōmoda ⁊ ſuper oīa dei amorē.Dignus morte .i. qui meruit mortē:vel q̄ dignus eſt propter ſcelera ſua vt moriaꝶ:perit.i.ad nihilum redigiꝶ.ita vt ne memoriaꝫ quidē ſui poſt obitū derelinquat:vel perit.i.aſſidue moriꝶ:vel perit.i. iam periſſe cenſendus eſt licet cenet cētū oſtrea gaurana.i .lucrina que laudatiſſima ſunt: ⁊ mergaꝶ:i.immergaꝶ toto aheno.i. vaſe ereo in quo vnguēta cōficiunꝶ:coſmi.illius vnguētarij:hoc eſt licet delicatiſſime viuat.Quū.i.qn̄ ꝓuincia.i.aliqua regio lōge a Roma diſtās.⁊ a Romanis prius deuicta: ob qd̄ vt i fide maneat opus ſit Romano gubernatore expectata.i.deſiderata a te diu accipiet.i.libēter capiet tādē poſt lōgā.ſ.expectationē:te rectorē pone.i.cōſtitue ire frena.i.moderamina.ne modū excedat:bene dicit pone frena: q: nō pōt vir acer omnino extinguere fomitē ire:dicente Horatio in primo ſermonū deniq; quatinus excidi penitus vitium ire.Cetera item nequeunt ſtultis herentia ⁊c.Neq; oīs ira pctm̄ eſt dicente pſal.Iraſcimini ⁊ nolite peccare ⁊c.et pone modum.i.moderamē auaritie.i.auiditati habēdi.nō ei que vitioſa eſt q: ea penitus excidi debet.ſꝫ qua ⁊ licite ⁊ illicite cupere poſſumus.Miſerere ſociorū.i.iā in ſocietatē acceptorū:inopū.i.opibus egentiū:ꝓpter bellū in quo deuicti ſunt: ⁊ quo libentius miſerearis: attende q: nihil tecū feres.tu em̄ vides.i.videre potes oſſa regū.i.ditiſſimoruꝫ exhauſta.i. exſiccata et arefacta medullis vacuis.i.exſiccatis.hoc eſt attende ꝙ ne medullā quidē ſuā retineāt.vel intellige. vt Manci. de ſpoliatiōe ſepulchrorū.Reſpice.i.diligenter conſidera q̄d leges moneant: q: vt iuſtitiam facias:quid curia.ſ.ſenatorū mandet.q: vt fidem ppl'o Romano ⁊ equitatē prouincialib⁹ tuis ſerues.quāta premia maneant.i.expectent:bonos.i.iuſtos ⁊ fidos viros.⁊ ꝙ.i.quantū. iuſto fulmine.i.fulminatione ſeuere ſentētie:capito ⁊ tutor viri illi Romani:pirate.i.ſpoliatores in mari cilicū illorū populorū:qui ⁊ ipſi pirate fere ſunt.q.d.ſpoliatores ſpoliatorū:ruerint.i.ceciderint in interitū ⁊ hoc ſenatu.i. ſenatorū collegio ſeu curia damnāte ſup.eos.Quia vero per hoc cōmēdaſſe videtur ſenatū.vt qui iuſtitiā colat:⁊ prouinciarū ſpoliatores ſeuere puniat.cū tamen in prima Satyra dictū ſit: ꝙ victrix prouincia ploret et ꝙ nihil proſit prouincialibus viciſſe in iudicio:ideo facit hic cōſimilē obiectionē oſtēdens ꝙ nunc dānatio nihil proſit: q: ſi nouus rector ⁊ gubernator cōſtituatur prouincie:eis auferet quecūq; prior qui dānatus eſt reliquerat.Et ideo cōſulit prouincialibus:vt taceāt.i.vt tolerēt quātū poſſint rectorē etiā iniuſtū:ne cū iactura mercis etiā naulū amittāt.Hec aūt potior:⁊ ſui ſimilior eſt ſentētia: ꝙ que eſt a Mancinello propoſita.Deinde oſtendit cur ſenatū cōmendauerit.q:.ſ.olim talis erat:dicēs nō ijdē gemitus ⁊c.De quo ſtatim videbim⁹.Ordo hic eſt.Sed q̄d cōfert.i.vtilitatis affert dānatio rectorū.ſ. ipſis ꝓuincialibus.q.d.nihil.Et ideo o cherippe.i.quicūq; in ꝓuincia habitas:circūſpice.i.prouide tuis pānis.i. rebus tuis:mobilibus preconē.i.vēditorē:priuſq;.ſ.nouus rector mittaꝶ.Cū.i.quādo quidē pāſa.i.poſterior gubernator eripiat tibi:quicquid natta.i.prior gubernator reliquit tibi.ꝙ pro et:tace iam.i.noli amplius accuſare rectores:quia ſi etiā panſa dānatus fuerit mittetur forte alius adhuc auarior:qui nihil derelinquet:ſed furor eſt:id eſt ad furorē incitare poteſt:perdere naulum.i.pretium vecture poſt oīa ſup.per iacturā amiſſa:aut poſt naufragiū etiaꝫ pretio vecture fraudari:hoc eſt nihil penitus retinere.

Non eidẽ gemitus. Ostẽdit spoliatos provinciales ac socios a prefectis olim fuisse lõge ditiores. hic facili⁹ ꝙ nũc tolerasse bonorũ dãna ꝛ rapinas. Gemitus dãnorũ .i. querela ꝛ dolor. Vulnus par. simile hodierno. Spartana chlamys .s. stabat .i. laconica purpura: quã ꝗdẽ in europa. Pli. laudat li. ix. c. xxxv. Cõchylia choa. cõchylia sunt ex genere purpurarũ: vt ostendit Pli. li. ix. c. xxxv. ꝛ li. xi. ait. ꝙ Bõbices telas araneorũ modo texunt ad vestẽ luxũqȝ feminarũ: que bõbicina appellant. pma eas retorqueri: rursusqȝ texere invenit i Cho mulier pãphile platis filia. ꝛ in Cho insula nasci tradunt cupressi: terebinthi fraxini: quercus quarũ florẽ imbrib⁹ decussum terre halitus animat. fiunt aũt primo papiliones parvi: nudiqȝ: mox frigoris ipatiẽtia villis inhorrescũt: ꝛ adversus hyemẽ: tunicas sibi instaurãt dẽsas: demũ ex his fiũt vestes levissime quib⁹ etiã viros vti nõ puduit. Parrhasii tabulis: parrhasius pictor ephesi nat⁹ primus dedit argutias vultus. elegãtiã capilli: venustatẽ oris. cõfessiõe artificũ in lineis extremis palmã adept⁹. autor Pli. li. xxxv. c. ix. Suetoni⁹ etiã in tyberio de quadã parrhasii tabula meminit. de parrhasio etiã Fab. li. xii. Signisqȝ myronis: hic statuari⁹ fuit: numerosior in arte ꝙ polycletus. De ꝗb⁹ ambob⁹ Pli. multa lib. xxxiiii. c. vii. Phidiacum vivebat ebur. Minorib⁹ simulachris signisqȝ innumera prope artificũ multitudo nobilitata est. aũ oẽs tñ phidias atheniẽsis iove olympic facto ex ebore quidẽ: sȝ ex ere signa fecit. Ac pter iovẽ olympicũ quẽ nemo emulatur: fecit ex ebore eq̃ minervã athenis. Hec ꝛ plura Pli. lib. xxxiiii. c. vii. Fab. ẽt li. xii. scribit phidiã i ebore celãdo lõge citra emulũ valuisse. Sine mentore mẽse: hoc ait qm̃ mentor in vasis celãdis mirus artifex fuit. De quo Pli. li. vii. c. xli. Mar. itez. li. ix. pocula mẽtorea nobilitata manu. Et ꝙ. Pli. li. xxxiii. c. xii. scri. Crassus orator duos scyphos mẽtoris artifici manu celatos sestertiis centũ emit. Inde dolabella est. pedian⁹ i orone pro. M. Scauro sic ait. Scire vos opȝ duos eodẽ tpe fuisse: ꝛ prenoie ꝛ noie ꝛ cognoie Dolabellas. horũ igit alterũ dolabellaȝ Cesar accusavit: nec dãnavit. Alterũ. M. Scaur⁹ ꝛ accusavit ꝛ dãnavit: idẽ Pedian⁹ lib. ii. Verrinarũ scribit. Verrẽ fuisse dolabelle legatũ ꝛ proquestorẽ. ꝛ Cesarẽ dolabelle accusatorẽ. Inde dolabella est. Ordo est. ide dolabella est sacrileg⁹. Atqȝ hinc Antoni⁹ est sacrileg⁹. ide verres est sacrileg⁹: ad oẽs enĩ sacrileg⁹ refert: nõ ad verrẽ dũtaxat. Secus enĩ q̃ sensus esset: Antoni⁹. pedian⁹ in orone cõtra. C. Antoniũ. ꝛ L. Catilinã cõpetitores sic scribit. Cliẽtẽ autẽ negabat habere posse. C. Antoniũ. Nã is multos in achaia spoliaverat. Nactus de exercitu syllano equitũ turmas: deĩde greci quos spoliaverat eduxerũt Antoniũ in ius ad M. Lucullũ pretorẽ qui ius inter peregrinos dicebat ꝛc. postea subdit. hũc Antoniũ Gellius ꝛ lẽtulus cẽsores sexennio quo hec dicerent senatu moverũt: causasqȝ scripserũt ꝙ socios deripuerit: ꝙ iudiciũ recusavit ꝛc. Verres. de hoc late dictum est in Saty. ii. Si fur displiceat verri. Occulta spolia: occulta vltimã producit hoc loco propter sequentem positũ. Dixit autẽ occulta spolia qm̃ bellica spolia palam feruntur: non occulta. plures de pace: ꝙ scilicet de bello pacis enim tempore socios depredabantur. Iuga pauca boum scilicet arripientur a prefectis provinciarũ. pater armenti. id est admissarius. Ipsi deinde lares. scilicet eripiẽtur. Lares deos penates intelligit hoc loco: qđ sequẽtia indicãt ꝛ Apuleius de deo socratis scribit: ꝙ q̃ pacato ꝛ quieto numine domũ possidet lar đ: familiaris. De laribus aũt superius latissime. Si qđ scilicet est. Spectabile. cõspicuũ: pulchrũ insigne. Signũ. simulachrũ. edicula. ediculã appellat loculũ vbi simulachra residẽt: hinc etiã Apuleius lib. iii. sic ait. In ipso vero meditullio hipone dee simulachrũ residẽs edicule ꝛc. que verba latius repetã inferius vbi de hipona dicet. Deus vnicus. s. est. Imbelles rhodios. Rhodos insula i lycia. que navibus multo tpe mari dominata est: ꝛ piratas sustulit: ꝛ Romanis ami-

Non iisdem gemitus olim: nec vulnus erat par
Damnorum sociis florentibus: et modo victis
Plena domus tunc omnis: et ingẽs stabat acervus
Nũmorum: spartana chlamys: cõchilia choa:
Et cum Parrhasii tabulis: signisqȝ Myronis:
Phidiacum vivebat ebur: necnon Polycleti
Multus vbiqȝ labor: rare sine Mentore mense.
Inde Dolabella est: atqȝ hinc Antonius: inde
Sacrilegus Verres: referebant navibus altis
Occulta spolia: ꝛ plures de pace triumphos.
Nũc sociis iuga pauca boũ: et grex parvus equarũ:
Et pater armenti capto eripietur agello:
Ipsi deinde lares: si quod spectabile signum:
Si quis in edicula deus vnicus: hec etenim sunt
Pro summis: nam sunt hec maxima: despicias tu
Forsitã imbelles Rhodios: vnctãqȝ Corinthum:
Despicias merito: nam quid resinata iuventus:
Cruraqȝ totius facient tibi levia gentis?
Horrida vitanda est Hispania: gallicus axis:
Illyricũqȝ latus: parce ꝛ messoribus illis:
Qui saturant vrbem: circo: sceneqȝ vacantem.
Quãta aũt inde feres tam dire premia culpe?
Cum tenues nuper Marius discinxerit aphros?
Curandum in primis ne magna iniuria fiat
Fortibus ꝛ miseris: tollas licet omne quod vsqȝ est
Auri: atqȝ argenti: scutum gladiumqȝ relinques:
Et iacula ꝛ galeam: spoliatis arma supersunt.

Mancinel. Cõchylia. Bõbyces. * Conchylia sunt ex gñe purpuraȝ autore Pli. li. ix. ex cui⁹ faucibus habent ros sive liquor apt⁹ ad tigẽdas vestes. Parrhasi⁹. Myro. Phidias. * Choa vestis tenuissima: quaȝ bõbicinaȝ appellam⁹ tãta tenuitate vt corpus pelluceret. Hor. Altera nil obstat: chois tibi pene videre est vt nudã. Pro per. Aut te nues choa veste movere sin⁹. Mentor. Dolabella. Verres. Lar. Edicula. Rhodos.

ca fuit. Hec ⁊ plura Strabo lib.xiiij. Diximus ⁊ alia in Saty.vj.ibi. hinc ⁊ rhodos ⁊ miletos: atq; coronatum petulās madicumq; Tarentum. Ubi ostendit rhodi incolas luxurie deditos: ⁊ a virtutibus descivisse: ⁊ ꝓpterea hoc etiā loco imbelles rhodios dixit. Unctāq; corinthū. Corinthus sita erat ĩ isthmo peloponessi ꝓmontorio locupletissima quidē. Ubi veneris etiā tēplū adeo locupletatū extitit: vt supra mille dee prostitutas puellas caperet: quas veneri viri mulieresq; addixerāt. ꝓpter has igit frequēs in vrbē multitudo turbaq; cōueniebat: vñ ciuitas mirū in modū ditabat. Corinthus demū ab. L. Mummio solo equata est: q̃re deserta diuti⁹ manēs ab diuo. Cesare postea restituta est: ꝓpter bonū terre ipi⁹ ingeniū missis eo colonis frequētibus generis libertinorū ⁊c. Hec ⁊ plura Strabo lib.viij. hec eadem olim dicta est Ephyre ⁊ docet pli.lib.iiij. Unctāq; corinthū. Unctā appellat propter luxum ⁊ tot prostitutas puellas propter quas vt dictū est: frequens in vrbem multitudo cōueniebat. hinc ait. Despicias merito: quid enim resinata iuuentus ⁊c. Resinata. pli.lib.xiiij. scribit ex arboribus quibusdam resinā defluere: id est liquorem quendam: et oleo dissolui: inde ait: pudetq; cōfiteri maximū iā honorem eius esse in euellendis ab virorum corporibus pilis. Resinata. depilata. Horrida. vitanda est hispania. hoc ait. quoniā est grauius spoliari fortunis q̃ non augeri dignitate. vt Cicero scribit pro plantio. Horrida hispania: sunt in hispania Calleci populi nouissimi montana habitantes vt plurimum. vnde ⁊ bellacissimi: ⁊ subiugatu difficillimi. Est ⁊ lusitania inter hispanos gens amplissima. ⁊ annis plurimis Romanorū armis oppugnata. Cūq; Celtiberi ipsi quadrifariā partiti sint fortissimi ad ortū ac meridiem sunt. Uraci ad carpētanos pertinētes fontesq; tagi. Eorū nobilissima ciuitas erat. Numātia q̃ in bello Celtiberico. qđ aduersus Romanū po. gestū est: virtutē ꝓpriā obstentauit qđ vigesimū ꝑdurauit ad annum. Cōplures eñi exercitus cū imperatorib⁹ ad internitionē detracti. Nouissime aūt Numātini obsidione cincti diuturna patiētia tolerarūt paucis dūtaxat exceptis qui cedentes murū ceciderūt. Hec ⁊ plura Stra.li.iiij. Merito igit horrida vitāda est hispania Iuue. ait. Gallicus axis: celtogallia q̃ ⁊ gallia bracata in quatuor diuisa est regiones. s. aquitaniā Lugdunēsem Belgicā ⁊ narbonēsem autor est Ptolome⁹ li.ij. Stra. aūt li.iiij. sic ait vniuersa ꝟo natio quā hec etas gallicā vel gallaticā nominat: martis studio: ⁊ animorū ardet impetu: cōserende pugne alacrite impigra. Gallicus axis. Gallica regio. Dixit autem axis q̃m ipsius gallie ꝑsertim Lugdunēsis. latus septētrionē aspicit iuxta Britannicū oceanū qđ idem Ptolomeus lib.ij. edocet. Et Strabo lib.iiij. ait ꝙ aquitanos nuncupabāt q̃ ad septētrionalē pyrenes partē habitāt vsq; ad oceanū. Illyricū latus. adriatici latus. Illyrici occupant inquit Mela. Messorib⁹ illis: Aphricos intelligit scribit eñi Pli.lib.v. in Aphrica regionē esse. ccl. M. passuū per circuitū fertilitatis eximie cū centesima fruge agricolis fenus reddēte terra. Circo. i. ludis ⁊ spectaculis per qđ vrbis molliciē ostendit prouinciales laudans ex laborib⁹ ⁊ cura. Inde. a prouincia scʒ Aphrice. Tenues pauperes. Marius. Priscus. s. de quo ibi. Exul ab octaua Marius bibit. Discinxerit: vsq; ad zonā ꝑdatus fuerit. Relinques. poterunt ergo vlcisci: ⁊ iniurijs acceptis ab Romanis deficient.

Corinthus veneris templum. L. Mummi⁹ Ephyre. Resina. Calleci. Lusitania. Celtiberi. Numātia. Celtogallia. Gallia aquitana. Illyrici. Aphrice fertilitas.

¶ Nō idē gemit⁹. Ostēdit maiorē fidē seruatā quōdā socijs Romani imperij q̃ nūc seruet: docetq; eandem cū magno periculo violari. Ordo est. Nō idē. i. dissimiles gemit⁹: dānorum. i. querele de dānis erant sup. olim nec paruulus. i. equalis lesio: erat olim socijs. i. in societate Romani iperij acceptis: florentib⁹ id est dū florerent opibus ⁊ diuitijs ⁊ modo ipsis victis. i. postq̃ victi sunt: hoc est nō habebāt tūc occasionem queritādi sicut nūc. Ois dom⁹ eorū sup. erat tunc plena diuitiarū. s. ⁊ ingēs aceru⁹. i. cumul⁹ nūmorū. i. pecunie ad numerādū idonee stabat. i. parat⁹ vel plen⁹ erat: chlamys. i. vestis militaris ex purpura. spartana. i. laconica: ⁊ cōchylia. i. vestimenta purpurea: choa: ex insula cho denolata: vel illic inuēta sup. stabant. Et eburphidia cū. i. signū eboreū: hoc est effigies aut simulacrum a phidia sculptum et simulatū viuebat. i. adviuū simulatū erat: aut in vigore erat cū tabulis. i. picturis: parrhasij illius optimi pictoris ⁊ cū signis. i. imaginib⁹ in es aut marmore icisis: necnon. i. etiā multus labor. i. multiplex opus polycleti illi⁹ statuarij sup. erat aut stabat vbiq;: mēse erāt sup. rare sine mētore. i. sine poculis aut alijs vasculis a mētore factis. Inde. i. ex illorum diuitijs est dolabella: vir ille in quē Cice. multa scripsit: sacrilegus. i. sacrorū fur: vel qui sacrā fidem violauit. Inde est Antonius. triūuir ille sacrilegus. Inde est verres in quē verrine Ciceronis: sacrilegus: q: sup. ipsi referebāt: id est reuehebant: altis. i. profundis ⁊ capacib⁹ nauib⁹: occulta spolia ⁊ plures triūphos. i. signa triūphorū. i. predas: exuuias ⁊ spolia de pace q̃ sup. de bello. Pauca iuga boū sunt sup. nunc socijs Romani imperij. ⁊ paru⁹ grex equarū: nā equi ablati oino sunt: sup. est socijs: ⁊ aduerte gregē etiā de equis ⁊ equab⁹ dici sicut armentū. Nam et Cice. gregem armentorū dixit ⁊ pater armēti. i. taurus vel equus admissarius. i. qui ad generādū admittit armēto: eripiet. i. abiget. ⁊ abducet agello capto ⁊ ipsi lares. i. dij domestici: ⁊ familiares eripientur sup. deinde. i. postea ⁊ si quod. i. aliquod signū. i. simulacruʒ spectabile. i. pulchrum aspectu: et si quis deus vnicus. i. singulis: imago alicui⁹ dei est sup. in edicula. i. parua ede seu domo: eripit sup. Etenim id est q: hec. i. hmōi bona sunt ꝓ summis spoliatorib⁹ quales sunt iam dicti: naʒ hec sunt maxima. q. d. maxima summos decent. Cōsequēter ostēdit vindictā timendā esse dicens. Tu spoliator: despicias. i. ptēnas ⁊ paruifacias forsitan rhodios: prouinciales rhodi insule tunc molliter viuentes: ⁊ ideo imbelles. i. sine bello viuentes: vel ad bellum inutiles: bellare nescientes. et chorintho id est gentem chorinthi: vnctam. i. vnguento perfusam ⁊ molliter viuentem. et tu despicias huiusmodi molles merito. nam quid iuuentus. i. multitudo iuuenū: resinata. i. resina leuigata ⁊ depilata. i. que pilos extraxit radicitus per resinam: que est succus ex arboribus distillans: ⁊ quid crura leuia. i. depilata: totius gentis: facient. i. facere poterunt: contra spoliatorem. q. d. nihil. sed hispania. i. gens hispanorum: horrida. i. inculta: et minime in corpore curando morosa: vitanda est tibi: dum scilʒ spoliare vis. ⁊ axis gallicus. i. populus habitans sub climate gallico: ⁊ illyricum latus sup. vitandus et vitandū est tibi parce etiā illis messoribus. i. agricolis scʒ Aphris: qui saturāt vrbem. s. Romanā vacantem. i. vt ceteris curis vacuam indulgentem circo. i. ludis circēsibus: ⁊ scene. i. ludis theatralibus. i. comedijs ⁊ mimis ac tragedijs spectādis: quo verbo taxat luxuriam ⁊ ocia Romanorum. Quanta aūt ⁊c. Uidentur quibusdam hec esse alicui⁹ obijcientis Iuuenali ꝙ Marium parua vindicta secuta est. qui tamē Aphros spoliauerat: ⁊ ita premia posuit pro punitione: quia premium culpe: punitio et penitentia: est. quāta ergo premia id est quantaʒ punitionē. q. d. minimā. feres cuʒ marius discinxerit Aphros tenues: sed reuera sunt ipsius poete de-

Ascensius.

terrētis a ſpoliatione Aphrorū:cū iā ſpoliati a Mario tenues ſint:ſed nō imbelles dic ergo.Quāti premia.i.quātā merc[e]dē:quāta ſpolia feres.i. reportare poteris.tā dira culpe.i.de tā dira culpa qualis eſt ſocios ſpoliare cū.i.qñquidem ita ſit ꝙ maritus priſcus diſcinxerit.i.ſpoliauerit vſqꝫ ad cincturā:nuper.i.nō multo ante:aphros populos illos bellicoſos:quaſi dicat minima:ꝛ ideo curandū eſt ipꝛimis ne iniuria fiat foꝛtibus ꝛ miſeris qꝛ vt dicit Ouid.miſeris ſolertia reb⁹ ꝛ Maro.laboꝛ oīa vincit. Improbus:ꝛ duris vꝛgens in reb⁹ egeſtas.licet tu tollas omne qd.i.quicquid auri atqꝫ argēti eſt vſqꝫ.i.in quouis loco apud Aphros: qd tñ difficillimū eſſet:tñ ſup.tu relinques ſcutū ꝛ gladiū:ꝛ iacula ꝛ galeā: arma ſuperſunt.i.derelicta ſunt ſemper ſpoliatis.ꝛ ita licet tenues:rebellare tñ poterunt.quapꝛopter pꝛopꝛijs cōmodis per nephas conſulens reipubli.grauem iacturam feceris.

¶ Quod modo pꝛopoſui non eſt ſentētia:verum
Credite me vobis folium recitare Sybille.
Si tibi ſancta coboꝛs comitum:ſi nemo tribunal
Uendit acerſecomes:ſi nullū in cōiuge crimen:
Nec per conuentus:nec cuncta per oppida curuis
Unguibus ire parat nūmos raptura Celeno:
Tunc licet a Pico numeres genus * altaqꝫ ſi te
Nomina delectant: omnem titanida pugnam
Inter maioꝛes:ipſumqꝫ Pꝛometbea ponas:
De quocūqꝫ voles pꝛoauū tibi ſumito libꝛo.
Quod ſi pꝛecipitem rapit ambitus atqꝫ libido:
Si frangis virgas ſocioꝛum in ſanguine:ſi te
Delectant hebetes laſſo lictoꝛe ſecures:
Incipit ipſoꝛum contra te ſtare parentum
Nobilitas:claramqꝫ facem pꝛeferre pudendis.
Omne animi vitium tanto conſpectius in ſe
Crimen habet:quanto maioꝛ qui peccat habetur.
Quo mihi te ſolitum falſas ſignare tabellas
In templis:que fecit auus:ſtatuamqꝫ parentis
Ante triumphalem:quo:ſi nocturnus adulter
Tempoꝛa ſantonico velas operta cucullo:
Pꝛeter maioꝛum cineres:atqꝫ oſſa volucri
Carpento rapitur pinguis Damaſippus:ꝛ ipſe
Ipſe rotam ſtringit multo ſufflamine conſul.
Nocte quidē:ſed luna videt:ſed ſydera teſtes
Intendunt oculos:finitum tempus honoꝛis
Quum fuerit:clara Damaſippus luce flagellum
Sumet:ꝛ occurſum nuſqꝫ trepidabit amici
Jam ſenis:ac virga pꝛioꝛ innuet:atqꝫ maniplos
Soluet:ꝛ infundet iumentis hoꝛdea laſſis.
Interea dum lanatas:toꝛuumqꝫ iuuencum
More Nume cedit Jouis ante altaria:iurat
Solā * Hiponā:ꝛ facies olida ad pꝛeſepia pictas.

¶ Sentētia. teſte Priſciano ex hermogene. Sententia eſt oꝛatio generalem pnūciationē habens : hoꝛtās aliquā rē vel deterrens.i.dehoꝛtās vel demōſtrās quale ſit aliqd.Fabi⁹ vo lib.viij. ſcribit ꝙ ſniam veteres qd aīo ſenſiſſent vocauerūt Cice.li.iiij. ad herēniū ait.Sentētia eſt orō ſumpta de vita:q aut qd ſit: aut qd eſſe opoꝛteat in vita breuiter oſtēdit hoc modo. liberis eſt eſtimādus q nulli turpitudini ſeruit. foliū ſibylle .i. vaticiniū ꝛ oꝛaculū qddā. Sibylla eñ Cumana in palmarū folijs notas ſcribebat.Uergi. Folijſqꝫ notas ꝛ noīa mādat.ſi tibi.ſ.eſt.Tribunal.i.tua iudicia.Uēdit.alicui.ſ. e litigātib⁹.Acerſecomes.capillat⁹ interptat.ab a qd eſt ſine.ꝛ cere tōdeo. quaſi ſine tōſura comarū. Eius aūt vbi futurū ſm coles eſt cerſoꝛ come.i.coma inde acerſecomes intōſus comā:ꝛ capillat⁹ qles pueros pfecti puinciarū in delitijs habebāt:corū nutu iudicia vēdētes q ſilr vxoꝝ arbitrio multa adminiſtrabāt.In ꝯiuge.ſ.eſt.crimē.auaritie.ſ.Uxoꝛes eñ pſidū puinciarū ſepe auaritia notate ſunt.Mar.li.ij. Sē tib⁹ in libycis vxoꝛ tua Galle male audit. Immodice fedo crimen auaritie. Per ꝯuent⁹.i.p regiones puincie.Uñ Pli.li.iij.de hiſpania citerioꝛe ait.nūc vniuerſa puincia diuidit in ꝯuēt⁹ ſeptē. Carthaginēſem : Terraconēſem: Ceſar auguſtanū:Cluniēſe: Auſturū: Lucrēſem:Bꝛacaruꝫ.Celeno. vxoꝛ tua tāqꝫ Celeno ꝛ harpya rapax. Celenos aūt niger interpꝛetat. Apico. generis nobilitatē oſtendit Uergiliū ſecutus: qui gen⁹ latini cōmēdās ſic ait lib.vij. hūc fauno ꝛ nympha genitū laurente marica.Accipim⁹ : fauno Pic⁹ pr: iſqꝫ parētē Te ſaturne refer tu ſanguis vltimus autoꝛ.Titanida pugnā.iter maioꝛes.ſ.tuos.qſi illi fuerit debellatoꝛes titanū ꝛ gigātū atqꝫ pmetbei:ſicut iupiter ꝛ alia numina.Seu iter maioꝛes tuos. Titanos ꝛ gigātes ꝛ pmetheum fuiſſe dicas:q qdē ꝯ deos pugnauerūt tāqꝫ magnanimi.Pꝛoauū:aui pr.pau⁹ dꝛ ꝛ qſi ppe auū. Gradū aūt oꝛdo talis ē.pr:au⁹:ꝛ pau⁹:abau⁹:atau⁹:tritauus:ſic etiā nepos:abnepos:atnepos trinepos:vt habet in īſtitutiōib⁹ li.iij. de gradib⁹. Pꝛecipitē:pnū ꝛ temere pperātē.Ambit⁹.i.affect⁹ ābitiōis ppꝛie tñ ābitio in aīo eſt.Ambit⁹ i actu.nā q pter modū cupit aut honoꝛes:aut laudē:ābitiōe peccat.Qui vo dilargit pecuniā aut pplo mūerib⁹ laudibuſqꝫ blādit: aut ceterꝭ artib⁹:q legitime nō ſūt

Manci.
Sentētia.
*Alta nomina dicūtur nomia ſublimia:ꝛ viroꝛū foꝛtium. Sic ſta.i Theb. Quoꝛūqꝫ īgētia tell⁹ Aonis et tyrie ſuſpirant noīa matres.
Acerſecomes.
Cere.
Conuent⁹ hiſpanie.
Celeno.
* Hippo. dea quam ſtabularij colebant. Tertullianus i Apologetico. Uos tñ nō negabitis: ꝛ iumenta oīa: ꝛ cunctos cante rioſ cū ſua Hipona coli a vobis.
Picus rex.
Pꝛotinus.
Ambitio.
Ambitus.

Symonia ad publicos honoꝛes tēdit:ambitū cōmittit. Cui ſilis eſt quā hodie Symoniā vocāt a Symone ma

go.hec aũt oĩa q̃ ambit⁹ facit.ambitio facere cõpellit.libido.cupiditas effrenata. Tul.li.iiij.tus. sic ait.
Voluntas est que quid cũ ratione desiderat.Que aũt aduersus rationẽ incitata est vehemẽti⁹ ea libi-
do est vel cupiditas effrenata:q̃ in oĩb⁹ stultis inuehit.Sociorũ in sanguine.a seuitia dãnat nũc ꝓuin
ciarũ prefectos.Virgas.fasces lictoꝝ intelligit.de quib⁹ supra.Hebetes.obtusas nimia sociorum cede.
parentũ.parẽs vulgo pater aut mater appellat.sed viri prudẽtes auos ⁊ ꝓauos: auias ⁊ ꝓauias. pa-
rentũ noĩe appellari dicũt.autor est Festus.Om̃e animi vitiũ.Isido.etiã inquit.Quãto splendoris ho
nore celsior quisq̃ est.tãto si delinquat.peccato maior est.Itẽ pctã q̃ incipientib⁹ leuia sunt: perfectis
viris grauia reputantur:tanto em̃ maius cognoscitur esse peccatum.quanto maior qui peccat habet.
Crescit em̃ delicti emulus iuxta ordinẽ meritorũ et sepe qđ minorib⁹ ignoscit maioribus imputatur.
hec ille.Vitiũ.prauitates animi recte vitia dicunt.vt inq̃t Cice.in parad. Cõspectius. aperti⁹ clarius.
Peccat.peccare est trãsire lineas.peccare certe licet nemini.autor idẽ in parad. Quoquo mõ. Mihi te
sup.iactas.Tabellas.testamẽtoꝝ.s.Quoquo pacto inquã te iactas mihi tu q̃ nobili nat⁹ g̃ne vitiosissi
mus es .Sãtonico cucullo.Sãtones ppl̃i sunt i aq̃tania:ad oceanũ spectãtes.Aq̃tania ĩn gallia trãsal
pina est:de qua multa Stra.lib.iiij.Hinc tibullus ait.Et oceani littora santonici. hoc aũt tegmẽ bar-
docullus dr.Martia.li.xiiij.Gallia santonico vestit te bardocucullo.cercopithecoꝝ penula nup erat.pre
ter maioꝝ cineres.i.i via flaminia atq̃ latina.nobiles aũt arguit sub noĩe damasi ppi.q̃s turpia mini
steria exercere nõ pudet.Carpẽto.vehiculo.piguis.supb⁹ nobilitate.⁊ tumid⁹.vel ei⁹ incõtinẽtiã luxus
ostẽdit.Damasipp⁹.domitor equoꝝ iterpretat.Strigit.ꝯstringit.Sufflamine.sufflamẽ dr illud qđ rote
opponit.⁊ ne recurrat oppositio:autore ꝓbo. Manipulos.feni.s. lanatas.i. oues. More nume.h̃ ait.
qm̃ teste Liuio:Numa põpilius plurima sacra obibat.ea maxime q̃ Liuij tpe ad dialẽ flaminẽ pertine-
bant.Hiponã.equoꝝ stabulorũq̃ deã: ab hippos qđ est equus. Apuleius lib.iij. de asino aureo sic ait.
Respicio pile medie:q̃ stabuli trabes sustinebat.In ipso ṽo meditullio hipone dee simulacrũ residẽs
edicule:qđ accurate corollis roseis equidẽ recẽtib⁹ fuerat ornatũ.Olida putrida quasi olita.d.pro.t.
¶Quod ⁊c.Ordo est.Illud qđ ego mõ ꝓposui de rebellatione aphroꝝ. nõ est sentẽtia.i. volũtas mea
vt ita fiat.verũ credito me recitare vobis foliũ sybille.i.rẽ tã verã ac vere futurã ac si sybilla eã in folijs
palmarũ in quib⁹ vaticinia solita est scribere.descripserit.Si tibi ⁊c.Redit ad ostendẽdũ q̃ sit vera no
bilitas.⁊ q̃ equitas sit nobili seruãda.Ordo est.Si cohors comitũ sit sup.sctã.i.bona.⁊ si nemo existẽs
acersecomes.i.intõsus ⁊ capillat⁹.hoc est diues ⁊ potẽs sicut depilati paupes sunt:vẽdit sup.tibi tribu
nal.i.sedẽ tribunalẽ.nã q̃ ꝑ simoniã sedẽ iudicialẽ emũt raro iustitiã colũt.Mã.ꝓformi⁹ ad sequẽtia ex
ponit sic.Si nemo sup.filioꝝ aut domesticoꝝ tuorũ acersecomes.i.bene capillat⁹ ⁊ formosus puer:ven
dit te pmittẽte:tribunal.i.iudiciũ tuũ:⁊ si nullũ crimẽ.s.auaritie est in cõiuge tua nec ꝑ ⁊ nõ:⁊ si ipsa cõ
iunx tua nõ parat.i.pretẽdit:ire.i.ingredit ꝑ ꝯuẽtus.i cõuenticula hoim:in pagis ⁊ vicis:⁊ ꝑ cũcta op
pida.i.loca muris munita:celeno.i.tãq̃ celeno q̃ est vna harpiarũ.raptura.i.vt rapiat:vnguib⁹ curuis
nũmos.i.si nemo i domo tua te corrũpit a recto iudicio diuertẽs:tunc licet.i.licitũ est.vt sup.numeres
genus tuũ a pico primo inter mortales.Latini generis autore.Et si alte.i.generosa ⁊ alte repetita no-
mina delectãt te:pones.i.ponere poteris oẽm pugnã titanida.i.titanicã(posuit em̃ patronimicũ pro
possessiuo)hoc est oẽs qui in ea pugna fuerũt.⁊ ipsum promethea antiquissimũ virum inter maiores
tuos. ⁊ sumito tibi proauũ.i.ꝓgenitorẽ quẽuis:de quocũq̃ libro.i.quacũq̃ historia scripta voles. q̃ si
ambitus.i.cupido honoꝝ ⁊ libido carnis rapit sup.te precipitẽ.i.sine resipiscentia in vitia corruentẽ:si
frangis virgas.i.flagella in sanguine sociorũ.⁊ si secures.i.gladij quib⁹ ceruices noxiorũ secant:hebe-
tes.i.hebefacti ex frequẽti vsu.⁊ hoc littore existente lasso.delectant te.i.si delectat te sumere penas cũ
sanguine de socijs insontibus tanq̃ de sontibus:quia virga puniuntur in quibus est emendationis
spes ⁊ leuius crimẽ.securi aũt amputant in quibus nulla est.ipsa nobilitas parentũ tuoꝝ incipit sta-
re cõtra te.i.facere magis vituperabilẽ ⁊ preferre pudendis.i.turpibus factis tuis clarã facẽ factorũ
suorũ qua facta tua magis pateãt.Nã om̃e vitiũ animi.i.omne pctm̃.habet in se crimẽ.i.peccatum di-
gnũ criminatione tanto cõspectius.i.apertius ⁊ euidẽtius:quanto is sup.qui peccat habetur maior.
Quo.i.ad quid sup.iactas vel ostentas mihi tanq̃ honorãdũ ⁊ nobilem te solitũ signare falsas tabel-
las.i.instrumẽta cõtractuũ aut testamentorũ in templis: que auus sup.tuus fecit.i.edificauit:et ante
statuam triumphalem.s.aui tui.hoc est in foro.q.d.ad nihil.Quo.i.ad quid sup.te iactas ⁊ nobilẽ pre-
dicas:si tu existẽs adulter nocturnus.i.tpe nocturno vagari solitus:velas.i.obtegis tpa.i. extremita
tes capitis tui adoperta.i.tecta cucullo.i.indumẽto capitis faciẽ obtegente: santonico.i. quo santo-
nes populi in gallia aquitanica frequenter vtuntur.q.d.frustra id facis.Preter maiorum ⁊c. hic no-
biles arguit quos turpia ministeria exercere nõ pudet.quale est aurigandi.qđ Nero instituit.ordo est.
Damasippus vir quinis nobilis(est aũt nomẽ sumptũ ab exercitio.Nam domitor equoꝝ interpretat)
pinguis:per qđ ostendit nõ inuitus id facere:rapitur.i.velociter fertur .carpẽto.i.vehiculo volucri.i.
quasi volanti preter cineres atq̃ ossa maiorũ.i.preteriẽs sepulturã maiorũ suoꝝ in via flaminia vt di-
ctũ est de cõsimili in.i.saty.⁊ ipse inquã cõsul.q.d.ꝓpria manu non ministroꝝ suoꝝ stringit.i.retardat
ne delabat:rotã curruũ suoꝝ:multo sufflamine.i.obstaculo sub rotis in descẽsu posito. stringit quidez
certe nocte:sed q̃uis nocte:luna videt:sed sydera existentia testes(posuit aũt ac si esset substãtiuũ Hie-
ronym⁹ adiectiue teste est tribunal ⁊c.)intendũt in factũ eius oculos.i.vident ipsum:hoc est si forte ne
mo mortaliũ viderit:dij tamẽ vident sub quoꝝ cõspectu nihil turpe agendum est. Quũ.i.vbi tempus
clari honoris.i.cõsulatus fuerit finitũ:Damasippus sumet flagellũ.i.scuticã aut virgã aurige clara lu-
ce.⁊ nusq̃ trepidabit.i.formidabit occursum amici iam senis.in quo seueritas ⁊ autoritas esse debet.
ac si ipse prior.i.prius q̃ videatur ab amico sene innuet virga.i.dabit illi signũ vt videat.At pro et sol-
uet maniplos.i.manipulos:feni.sup.⁊ infundet iumẽtis lassis ordea.i.tũc palã totũ ministeriũ auri-
ge exercebit.sed nũc dũ existẽs cõsul cedit.i.mactat:more Nume scdi regis Romanoꝝ:lanatas.i. oues
et iuuencã.i.iuuenẽ bouẽ:toruũ.i.corrupetentẽ ⁊ pinguẽ:ante altaria Iouis.i.vt flãmẽ dialis:iurat.i.
iurans in testimoniũ capit:solã Hiponã.i.deam equoꝝ ⁊ stabulorũ q: per eã quisq̃ iurare solet Numi-
naq̃ maximi facit.Quia ṽo primã hic corripit:licet ab hippos deducat:ꝑ simplici hipona:non hippo
na scribẽdũ est.⁊ iurat solas facies pictas.i.ꝑ sola numina facierũ pictarũ ad olida.i. fetida.i.ꝑsepia.

Volũtas. Libido. Parens. Vitium. Pecco. Sãcones. Aq̃tania. Sufflamẽ. Numa. Hipona. Olida. Ascensius.

¶ Sed cũ peruigilles. Hic Damasippũ arguit luxurie ac gule ꝛ incõtinẽtie. Placet. Damasippo. Peruigiles. vbi tota nocte vigilatur. Popinas. Cauponas Instaurare. repetere. Obuius. Damasippo scz. Syrophenix. vnguentarij nomẽ. quasi ex syria ꝛ phenicia oriũdus. Amomo. amomi vua in vsu est nascitur in Armenia: in Media: in ponto: plura Pliñ. lib. xij. et Dyascorides. et nos latius in Bucco. egloga. iij. Currit: a popinis scz. Syrophenix: in quã supple Idumee porte. per quã scilz Vespasianus et Titus de iudeis triumpharunt. Idumea aut pars est Syrie iuxta iudeam teste Plinio libro. v. de idumea ꝛ palmis idumeis plurima diximus libro iij. ge. ibi primus idumeas referã tibi mãtua palmas. Hospitis affectu: desiderio hospitis: hoc est vt hospitẽ recipiat lucrãdi causa. Et Cyane popinaria: illa supple currit. vel salutat ꝛ cetera. Venali. quam vendere cupit. Succincta suffulta: vt sit expeditior ad ministrãdum. Defensor aliquis scz. Culpe. huius. Desisti: pro desijsti. Nec vltra scz iuuentam. Fouisti secutus es. Indulge. concede. Indulge veniã pueris hinc est illud pauloante dictuz. quod sepe minoribus ignoscitur maioribꝰ imputatꝰ. Thermarũ calices: quibꝰ in thermis bibũt. Inscriptaq; linthea. i. depicta ex varia textura. Maturus. aptus. a pomis metaphora. Bello armenie: tpibꝰ neronis bellũ ĩ armenia gerebantꝰ per domitium Corbulonẽ vt Tacitus scribit. Syrie amnibꝰ. Euphrates ꝛ horontes ibi influunt Rheno atq; istro. Rhenus ꝛ ister q̄ etiã danubius dicitꝰ. Germaniã oẽm ꝛ gallis: Rhetijsq; ꝛ Pãnonijs separãt: vt scribit Tacitus. Neronẽ: imperatorem p quo nũc ipsum Domitianũ intelligere possumus; dixit eñi superius saty. iiij. ꝛ caluo seruiret Roma Neroni. Securũ: sine cura: et tutum a bellis. Hec etas in qua. s. est Damasippus. Mitte ostia pro dimitte. Haud eñi ibi inueniretur Damasippus. Vel mitte ostia. i. ad ostia. Mitte autem ad naues supplendũ. Ostia: exitus Tyberis in mare tyrrhenũ hic intelligit. Legatũ. Damasippum scilicet. intelligitꝰ autẽ nauarchos prefectus vel classis ductor. Popina: caupona. Percussore gladiatore. Sãdapilarũ. Sandapila pheretrum vilium personarum. Sueto. de Domitiano ceso. Cadauer eius populari Sandapila per vespilones exportatum. Tympana galli. de gallorum impudẽtia vide sat. ij. Cessantia. quiescentia: non sonantia. Resupinati: tanq̃ somno vinoq; sepulti. Talẽ qualis Damasippus est. In lucanos. Lucania vt Strabo docet lib. vj. inter tyrrhenũ siculũq; latus iacet: quibus samnites propinqui. Est etiã sibi iũcta Appulia. hinc ait Hor. sa. j. li. ij. Lucanus an appullus anceps. Nãvenusinus arat finem sub vtrũq; colonus. Aut tusca ergastula mittas. Silr Martia. li. viij. et sonet innumera cõpede tuscus ager: id est multis ergastulis. nam serui in ergastulis fodiebant agros. presertim in hetruria. hinc et Juuenalis ait. aut tusca ergastula mittas. Idẽ Martia. li. ix. In edilum sic. nec tusca ligo vinea politus. De ergastulis autẽ latius sat. vj. Mittes. ppter vitia quidẽ: ꝛ si generoso sanguine ortum.

Manci.
Amomũ.
Idumea.
* Amomuz fruticis genꝰ ẽ: pueniẽs ĩ pte Armenie: q̄ vocatur Ocene: ꝛ in media ꝛ ĩ põto: ex quo vnguẽt. ĩ optimũ fit: vñ Pli. de vnguẽtis scribẽs sic tradit. Oĩa autez acutiora fiũt costo: ꝛ amomo: q̄ maxime nares feriunt.
Rhenus.
Ister.
Danubiꝰ.
Nauarchꝰ.
* Lucani ppli sunt Italie: qui littꝰ thuscũ attingũt: mediterraneãq; plagã tenẽtes supra Tarẽtinũ sinuz incidunt Brutijs cõtermini sunt.
Sãdapila.
Lucania.
Sãnites.
Appulia.
Venusia.
Ascensius.

¶ Sed cum peruigiles placet instaurare popinas:
Obuius assiduo syrophenix hudus amomo
Currit: idumee syrophenix incola porte
Hospitis affectu dominum regemq; salutat.
Et cum venali Cyane succincta lagena.
Defensor culpe dicet mihi: fecimus ꝛ nos
Hec iuuenes: esto: desisti nempe: nec vltra
Fouisti errorem: breue sit quod turpiter audes.
Quedam cum prima resecentur crimina barba:
Indulge veniam pueris: Damasippus ad illos
Thermarum calices: inscriptaq; linthea vadit:
Maturus bello: Armenie Syrieq; tuendis
Amnibus: ꝛ Rheno atq; Istro prestare Neronem
Securum valet hec etas: mitte hostia Cesar:
Mitte: sed in magna legatum quere popina:
Inuenies aliquo cum percussore iacentem
Permixtum nautis: aut furibus: aut fugitiuis
Inter carnifices: ꝛ fabros sandapilarum:
Et resupinati cessantia tympana Galli:
Aqua vbi libertas: cõmunia pocula: lectus
Non alius cuiq;: nec mensa remotior vlli.
Quid facias talem sortitus Pontice seruum?
Nẽpe in * Lucanos: aut thusca ergastula mittas.

¶ Sed cum peruigiles ꝛc. Arguit luxurie ac gule ꝛ incõtinẽtie eosdẽ nobiles sub noie damasippi. Ordo est. sed quũ. i. qñ placet. s. damasippo relicto ministerio auriganditinstaurare. i. instãter freq̃ntãdo reparare popinas. i. cauponas sordidas in quibus gule ꝛ oĩ luxuriei operã dãt: peruigiles. i. per totã noctẽ vigiles. i. exeuntibꝰ et intrantibus patẽtes: ꝛ semp vigiles illic scortantes ꝛ bibẽtes habẽtes: syrophenix. i. vnguẽtarius ille a syro aut phenicia denominatꝰ hudus. i. pfusus per attractionẽ: semper amomo. i. vnguẽto ex amomo: assiduo. i. quod assidue tractat et vẽdit syrophenix inquã existẽs incola i. inhabitator porte idumee: sic dicte Rome q p eã ex idumea ingressi sunt Vespasianus ꝛ Titus de iudeis ꝛ vicinis idumeis triũphãtes currit. i. velociter accedit. q; p et salutat ipsum damasippũ ꝛ similẽ dñm: ꝛ regẽ: cõuiuã. s. et hoc affectu. i. affectione et beniuolentia hospitis. i. ac si esset hospes. Et cyane. mulier ex ea regione dicta. succincta sup. currit: cũ sup. lagena. s. vnguẽti aut potiꝰ mulsi aut alterius vini delicati venali. i. quã venalẽ affert. Defensor culpe. i. is qui velit defendere ꝛ pulgare culpã damasippi aut similis eius: dicet fecimus ꝛ. i. etiam nos hec. i. hmõi facta: iuuenes. i. qñ eramꝰ iuuenes. Rñdet poeta esto. i. pmittatꝰ tibi ita fecisse in iuuẽta: nẽpe. i. q: certe desisti. i. desijsti nec fouisti errorẽ vltra iuuẽtã. s. id qđ tu audes sup. facere turpiter. i. cũ dedecore: sit breue. i. parũ durãs si vis veniã pseq̃: ꝛ q

quedā crimina resecētur.i.possint aboleri ꝛ auelli cū prima barba:indulge.i. indulgēter cōcede pueris veniā:quasi dicat poeta permittamus vt hoc facias:sed sup.Damasippus vadit ad illos notos ꝛ infames calices.i.ad illa pocula thermarū.i.calidorū locorum:ꝛ ad illa linthea inscripta.i.ab ebrijs dirupta:vt inscribā te Scipionibus apud Plautū:vel inscripta varijs figuris ad luxuriā pertinētibus. vadit inquā existēs iaz maturus bello Armenie.i. mittatur ad bellū Armenie ꝛ amnibus syrie tuendis.i. ad tuēda nauigia que per amnes syrie deuehūtur.ꝛ rheno et Istro.i.Gallis Germanis ꝛ Pannonis suple tuēdis.i. defendēdis ne Romanū imperiū adoriātur. hec em̄ etas quā Damasippus agit:pōt prestare.i.efficere prestāter Neronē.i.imperatorē:sed Neronē dicit quasi de tēpore eius loquat:securū.i.vt secure.i.sine cura veniat.O cesar mitte.i.lega aliquē protectorē tui: ꝛ defensorē hostiuz:ostia.i.ad ostia. hoc est exitus tyberis in mare thyrrenū se recipiētis.mitte inquā: sed si mittere vis quere legatū.i. euz qui mittatur.est autē hic nomen quia alio qui diceret legandū:in magna popina:inuenias eum iā iacentē cum aliquo percussore.i.gladiatore:permixtū nautis aut furibus aut fugitiuis: scilicet seruis inter carnifices.i.tortores ꝛ fabros sandapilarū.i. feretrorū quibus viles ad sepulturā feruntur: ꝛ inter tympana.i.instrumēta pulsatilia:Galli:sacerdotis cybelles:resupinati.i. euersi per somnū et ostertātis cessantia a sonitu:scilz vbi.i.in qua popina libertas est sup.equa.i. eq̄lis magno ꝛ paruo:nobili ꝛ ignobili:sacerdoti ꝛ prophano ꝛ pocula sunt sup.cōia.i.ad communē vsum:ꝛ letus non est alius.i.diuersus cuiq̄:nec mensa est remotior vlli.i. vbi gregatim sine ratione dignitatis aut discrimine personarū viuitur. O pontice quid facias:sortitus.i.si esses sortit⁹.i.si haberes talē seruū.i.ita viuete vt nobiles modo viuūt.ꝛ tu forte inter eos:nēpe.i.certe tu mittas sup.eū in lucanos vt illic glebā inuertat cathenat⁹ aut ergastula.i.loca in quib⁹ serui cathenati ne aufugerēt operant:tusca.i.qualia plīma sunt in tuscia.

At vos troiugene vobis ignoscitis:ꝛ que
Turpia cerdoni:Volesos Brutosq̄ decebunt.
Quid si nunq̄ adeo fedis:adeoq̄ pudendis
Utimur exemplis:vt non peiora supersint?
Comsumptis opibus vocem Damasippe locasti
Sipario:✳clamosum ageres vt phasma Catulli.
Laureolum ✳velox etiam bene lentulus egit:
Judice me dignus vera cruce:ne tamen ipsi
Ignoscas populo:populi frons durior huius:
Qui sedet:ꝛ spectat triscurria patriciorum
Planipedesq̄ audit Fabios:ridere potest qui
Mamercorum alapas:quanti sua funera vendant
Quid refert?vendunt nullo cogente Nerone.
Nec dubitant celsi pretoris vendere ludis.
Finge tamen gladios inde:atq̄ hinc pulpita pone:
Quid satius:mortem sic quisq̄ exhorruit:vt sit
Zelotypus Thymeles: stupidi collega Corinthi?

Cerdoni.id est plebeio ꝛ vili.Cerdones em̄ dicūtur qui artificior lucro victū querūt. Naz cerdos lucrū dicitur. cerdeno lucror. Volesos Brutosq̄ per hos nobiles oēs intelligit. Quid dices sup.vtimur.in Damasippū.s.Consumptis:opibus. Damasippū arguit histrionice. Sipario. Sipariū velum erat ad scenas velādas.Apuleius li.j. de asino aureo. Oro te inq̄ auleū tragicū dimoueto:ꝛ sipariū scenicū complicato.Merula in dicto loco Apuleij supparū legit. in meo tn̄ apuleio legitur sipariū. et in ep̄la.j. lib.xj.Senece sipparū.Eius v̄ba sunt.Et ex ipso genere velox alexādrinas q̄uis i magna turba nauiū intelligit.Solis em̄ lz sipparū intēdere qd in alto oēs habēt naues.nulla em̄ res eq̄ adiuuat cursum qua sūma pars veli illic maxie nauis vrget ꝛc.postea subdit sippax alexādrinarū insigne iudiciū est. Id tn̄ senece supparū vtputo esse dz. Lucan⁹ em̄ li. v.p cadē velox summitate supparum posuit dicens. Et flexo nauita cornu obliq̄t leuo pede carbasa summaq̄ pādēs suppara. velox perituras colligit ras. Meus etiā Fest⁹ sipariū habet. Ibi em̄ sic legit.sipariū gen⁹ veli mimicū.Domitian⁹ tn̄ minutū fecit. Magis mimicū placet. a mimo em̄ mimicū dixit Fest⁹.Itaq̄ siphario nullo pacto legēdū ē.Ageres:recitares:repn̄tares Phasma catuli:id nomē erat fabule cuiusdā catulli.phasma aūt mōstrū ꝛ apparitio apd nos dr.Vn̄ ꝛ herodot⁹ inq̄t tale phasma aliq̄n apparuit i grecia i ea igit fabula mōstra repsentabant quib⁹ agēdis clamore op⁹erat.Laureolū.laureatū mimū intelligit:de quo quidē Trāquill⁹ in Caligula vbi mortis illi⁹ pdigia recēset sic ait.Et cū in laureato mimo in quo actor proripiens se ruina sanguine vomit: vt plures scdarū certatim experimētū artis darent cruore scena abūdauit.hec ille.Josepp⁹ itē li.xxix.c.j.cū de caligule cede meminit ita scribit.In illo siquidē spectaculo duo ei auguria pueneīūt.Mimus nāq̄ est introduct⁹ quo actū est vt iudex deprehēsus crucifigeret. Et pantomin⁹ fabulā saltauit Cynare:in qua ꝛ ipse occisus et eius filia Myrrha videbat atq̄ sanguis mimica arte diffusus.Et circa iudicē crucifixū ꝛ circa cynarā atq̄ myrrhā.Durior:q: nullo pudore afficitur.Durior hui⁹.i.durior fronte hui⁹ Lētuli.Qui sedet ꝛ spectet.Sene.ep̄la.vij.ad Lucillū sic ait.Nil vo est tam dānosum bonis morib⁹ q̄ in aliquo spectaculo residere:tūc em̄ per voluptatē facilius vitia subrepunt ꝛc.Triscurria.i.ingentē scurrilitatē.Nam tris ꝛ ter p superlatiuo vtebant.hinc mercuri⁹ dictus est trimegist⁹.i.ter maxim⁹ ac si diceret longe maxim⁹.tris em̄ ter:ꝛ megistos maxim⁹ dr.Et plautus in aulularia inq̄t.nō fur:sed trifur.ꝛ Oui.in ibim.Magno ter ab hercule quint⁹.i.ter magno hercule.Non aūt ter quintus vt multi dicūt.Patriciox.qui scene operā dabāt.Planipedes Fabios.i.recitantes comedias planipedes sic aūt dictas autore Diomede:q̄ actores planis pedib⁹.i.nudis pscenium introirēt nō vt tragici actores cū cothurnis neq̄ vt comici cū soccis olī. Planipes ab Diomede Mimus grece appellat.est aūt Mimus sermonis cuiuslibet mot⁹ sine reuerētia:vel factox cū lascinia imi

✳Britānicus (si codex mēdo vacat)etiā supparum legit.

✳laureol⁹ Tragedia fuit:quam Neui⁹ scripsit autore Gel. in carcere: dicta a Laureolo: qui i ea introducebatur: sublat⁹ ob scelus in cruce in hanc fabulaz vt alias multas Domitianus representauit: ita vt qui ageret vera nō falsa cruce pēderet. Mar. li.j. Nuda calidonia: sic pectora prebuit vrso nō falsa pendēs in cruce Laureolus.

Cerdones

Sipariuz.

Phasma.

Laureol⁹.

Spectacula.

Triscurria

Trimegistus.

Planipedes.

Comedie.

Mim⁹ q̄d.

ratio. Donat⁹ etiā scribit ꝙ vilissime erant planipedes ⁊ argumento ⁊ actione. Mamercorũ alapas.i. nobiliũ:ꝗ quidē mimi alapas ⁊ vbera patiebant. Hinc Mar.lib.v.in marianũ ait. O ꝙ dign⁹ eras alapis mariane latini:te successurũ credo ego pãniculo. Quãti sua funera vendant. Quid refert. Dãnauit superius nobiles illos ꝗ mimicã artem exercebãt. Nũc ṽo hos dãnat:ꝗ gladiature mim⁹ subibãt nullo Nerone.i.iperatore cogẽte.sꝫ spõte quidē:qꝺ certe magis rephẽdendũ. Sed tñ poti⁹ esse ait eligendaꝫ gladiaturã ꝙ istrionicã.nã lꝫ illi mors immineat huic tñ dedecus inest maximũ:vtꝙ iferi⁹ apparet nobiles ꝙ illos gladiature arguit ꝗ apto vultu:nõ tecti galeis certabãt. cũ honesti⁹ tecti id agere potuissent. Quãti sua funera vẽdãt. Quid refert. Sẽsus hic est. Si de gladiãdo mortis periculũ subeunt: aut magno aut paruo ducti precio:nulla differẽtia est.oĩno eñ dãnãdi sunt ⁊ nõ excusandi:cũ spõte id periculũ ⁊ dedecus subeãt. Nec eos pudeat ludis pretorũ se vẽdere.tanꝙ viles ⁊ ignobiles.hic ꝑfecto verus est sensus.lꝫ ille aliter dixerit. Quãti vel magno vel paruo. Sua funera suas mortes.vñ Señ.ad lucil.epl'a.vij.sic ait. Quicquid ante pugnatũ est mĩa fuit.nũc omissis nugis mera homicidia sunt: nihil habẽt quo tegant:adiectũ totis corporib⁹ expositi nũꝙ frustra manũ mittũt. Postea subdit. non galea nõ scuto repellit ferrũ.itẽ exitus pugnãtiũ mors est. Quid refert. quid differt.ꝗd distat. ꝗ differẽtia est ad eoꝝ excusationẽ.q.d.nulla. Sũt eñ oĩno dãnandi nobiles gladiature mun⁹ subeũtes. ꝑsertim spõte:nullo cogente Nerone. Sueto.scribit Neronẽ in ludis exhibuisse ad ferrũ etiã quadringentos senatores:sexcentosꝙ equites Romanos:⁊ quosdã fortune atꝙ existimationis integre ijsdem ordinib⁹:cõfectoresꝙ ferarũ ⁊ varia harene ministeria. Nec dubitant. audent ergo omni spreto pudore. Celsi pretoris.de hoc etiam Saty.x.sic ait. Quid si vidisset pretorem in curribus altis. Extantem in medio sublimen in puluere circi. in tunica Jouis ⁊c.postea inquit. Et sibi cõsul ne placeat curru seruus portatur eodem.vbi videtur ⁊ pretorem ⁊ cõsulem pro eodem accepisse.qꝺ etiã cõfirmat Asconius pedianus li.iij.de pretura vrbaua.vbi eñ Cicero ait. Cohorti pretorie.ipse sic loquit. comitib⁹ cõsularibus.veteres eñ oẽm magistratũ cui pareret exercitus:pretorẽ appellarunt.vnde ⁊ pretoriũ tabernaculũ eius:et in castris porta pretoria ⁊c. Gellius ṽo li.xij.c.xiiij.scribit.pretores collegas cõsulũ fuisse: sed imperiũ minus pretor:maius habebat consul. Solebant aũt consules et ductores exercit⁹ habita victoria ludos facere.hinc Maro li.iij.geor.ait. Illi victor ego.⁊ Tyrio cõspectus in ostro:centum quadriiugos agitabo ad flumina currus. Et Liuius lib.j.de Tarquinio prisco ait.ꝙ victis apiolis oppido latinoꝝ ludos opulẽtius instructiusꝙ ꝙ priores reges fecit:tum primũ circo qui maximus dicit designat⁹ est locus. Uendere.s.sua funera. Ludis in ludis. Finge.⁊ figet finge bene legit.⁊ si finge placet.sic construe.tamẽ finge inde.i.ex illa parte.gladios.scꝫ poni:acꝙ hinc ex hac parte ⁊c. Finge tamẽ gladios.sensus est.qꝺ si detur optio vel gladiature vel istrionice:poti⁹ subeũda esset mors degladiando:ꝙ istrionice turpissimũ dedecus. Pulpita.que quidẽ in scena ponebant ad agendũ. Quid satius.quid melius.q.d.subire mortem. Mortem sic quisꝙ.non si.sed sic cũ Calde.legendũ est.⁊ ita etiã in antiquis est. Qui ergo si legit ⁊ sensum et ordinẽ deprauauit. Sic.i.adeo mortẽ exhorruit vt mimus potius fieret. zelotipus thymeles:id est simulans se thymeles zelotypum aliũ alapis cedat. vti latinus faciebat quo risum spectãtib⁹ moueret.panniculũ enim verberabat.hinc Mar.lib.v.ait. O ꝙ dignus eras alapis mariane latini ⁊c.vt supra. Jd autem ad mamercorũ alapas referẽdum. Stupidi colega corinthi:id est socius corinthi mimi qui ab eo alapis cesus ob zelotypiam stupebat. Quod etiam passim et Rome fieri vidimus: presertim ab illis qui faciem personis vestiuit Carninaliorum tempore.

Ascensius. ¶Ad vos troiugene. Eodem nobiles persequtur qui vt a Nerone erant instituti:adhuc turpissima exercuerũt que vilissimos homies dedecerẽt. Ordo est. At:id est sed.vos troiugene.i.nobiles qui e troianis ortũ habere gloriamini:vos ignoscitis.i.veniã datis vobis: ⁊ vestro iudicio:ea que sup. sunt turpia.i.inhonesta cerdoni.i.homini vili ad lucrũ festinanti:decebũt.i.cum decoro ⁊ honestate in exercitio tenebunt volesos ⁊ brutos:id est nobilissimos quales illi fuerũt: ⁊ ab illis ortos. volesi enim ⁊ bruti autore Dionysio:Sabinorũ nobilissimi fuerũt:qui cũ Tatio in vrbe manserũt: Sabinis autẽ verus est contiñetia. Quid sup.dices:si nos in reprobãdis vitijs nunꝙ vtimur adeo fedis ⁊ adeo pudẽdis exemplis: vt non supersint.i. quin semper plus ꝙ satis sint peiora: id est adbuc fediora: O damasippe locasti:id est precio accõmodasti.sipario:id est sumendo a patre totum: proscenio: vel locũ pro locaro:actoribus fabularũ vocem:id est inimicum officiũ cum gestu ⁊ molli pronũciatione vocis tue:vt ageres phasma: id est comediã sic dictã a phasmate:id est apparitione quod aliquid apparuisse in ea dicatur:vnde principaliter dependet:clamosum.i.clamoris plenum:quia est comedia motoria:Catuli illius poete. Lentulus velox:vir ille nobilis egit.etiã bene laureolũ.i.laureatũ mimõ:dign⁹ me iudice:id est ꝑm iudiciũ meũ:vera cruce.i.in qua vere crucifigeretur:⁊ non solũ simularet per ludũ se crucifigi:sicut iudex simulabatur crucifigi in fabula quã Lentulus egit. Tamen ne sic nobilibus succenseas vt ignoscas populo dico sup.ꝙ frons populi huius.i.huiusmodi spectantis est durior.i. minus pudore ⁊ verecundia afficibilis ꝙ Lentuli:vel dic.est durior huius scilꝫ Lentuli fronte: quod dicerem nisi melior esset contextus: huius populi:qui sedet ⁊ spectat triscurria.i.valde scurrilia facta patriciorũ.i. eoruꝫ qui a patribus ortum trahũt:⁊ qui audit Fabios.i.nobilissimos viros planipedes.i.agentes mimos:quos propter humilitatẽ caracteris planis.i.nõ eleuatis:aut cothurno:aut socco pedibus agebãt:⁊ qui post ridere alapas mamercorũ.i.scurriles ⁊ iocosas verberationes in maxillis quas mutuo exercent mamerci:id est nobiles vt mamerci. Quid refert quãti:id est ꝙ vili precio ipsi supple nobiles vendãt sua funera: id est mortis periculo in gladiatura se exponant:quasi dicat nihil: q: vendunt nullo Nerone.i.nullo imperatore crudeli Neroni simili cogente:sed sponte. Nec dubitant.i.audent vendere:scilicet funera sua:ludis id est in ludis celsi pretoris:hominis vilis ad pretoriã ⁊ consularem dignitatẽ sublimati. Tamẽ:id est licet spõte faciant finge gladios supple esse fixos:vel fige gladios inde:id est ex vna parte:⁊ pone hinc:id est ex alia parte:pulpita.i.spectaculorũ loca que plures petunt.quid satius:id est vtrum horum supple esset nobilibus eligibilius an gladios:id est mortem obire. an munus scenicũ.⁊ videtur ꝙ potius mortem. Unde per indignationẽ querit poeta. Exhorruit quisꝙ sic mortem vt potius ꝙ moriatur sit collega:id est cohactor zelotypus:id est se zelotypum simulans thymeles.vxoris histrionice: corinthi: illius mimi.stupidi.i.hebetis ⁊ ignaui:vel eo ꝙ ab zelotypiam cesus esset:obstupentis.

Theatri pugne.

Pretor.

Res haud mira tñ. sensus est nō esse mirū: si nobiles mimicā artē exercebant: qm̄ Nero qui et nobilissimus ⁊ imperator idē fecit. Nec nobilis aliquis natus Cytharedo principe aliud erit ꝙ ludus. Cytharedo principe natus: adeo quidē Nero musica delectatus est ꝙ nomē suū inter Cytharedos iussit ascribi. vt Trāquillus refert. nobilis hic. in antiquo textu hic legitur. ⁊ illic. i. in eo qd̄ sequit. legit itē illud. Dānat aūt nobiles qui aperto vultu in arena certabāt agnoscēdi. Cytharedo principe natus. n. h. v. q. e. n. l. hinc optime Cice. lib. iij. de legibus ita inquit. Ut enim cupiditatibus principum: vt vitijs

Res haud mira tñ: Cytharedo principe natus:
Nobilis hic vltra quid erit nisi ludus? et illic
Dedecus vrbis habes: nec Mirmillonis in armis:
Nec clypeo Gracchū pugnantē: aut falce supina.
Damnat enim tales habitus: ⁊ damnat: ⁊ odit:
Nec galea frontem abscondit: mouet ecce tridētem
Postꝙ vibrata pendentia rhetia dextra
Ne quicꝙ effudit: nudum ad spectacula vultum
Erigit: ⁊ tota fugit agnoscendus arena.
Credamus tunice de faucibus aurea cum se
Porrigat: ⁊ longo iactetur spira galero.
Ergo ignominiam grauiorem pertulit omni
Uulnere: cum Graccho iussus pugnare secutor.
Libera si dentur populo suffragia: quis tam
Perditus vt dubitet Senecam preferre Neroni?
Cuius supplicio non debuit vna parari
Simia: nec serpens vnus: nec *culeus vnus?
Par Agamenonide crimen: sed causa facit rem
Dissimilem: quippe ille deis autoribus vltor
Patris erat cesi media inter pocula: sed nec
Electre iugulo se polluit: aut spartani
Sanguine coniugij: nullis aconita propinquis
Miscuit: in scena nunꝙ cantauit orestes:
Troica non scripsit: quid enim Uirginius armis
Debuit vlcisci magis: aut cum vindice Galba?
Quid Nero tam seua crudaqꝫ tyrannide fecit?
Hec opera: atqꝫ he sunt generosi principis artes
Gaudentis fedo peregrina ad pulpita saltu
Prostitui: grateqꝫ apium meruisse corone.
Maiorum effigies habeant insignia vocis.
Ante pedes Domiti longum tu pone Thyeste
Syrma: vel antigones: seu personā Menalippes:
Et de marmoreo cytharam suspende colosso.

inficii solet tota ciuitas: sic emēdari et corrigi continentia. Item. nā licet videre. si velis replicare memoriā tēporum: qualescūqꝫ summi ciuitatis viri fuerūt. talem ciuitatē fuisse. Quecūqꝫ mutatio morum in principibus extiterit: eandē in populo secutā. Et illic dedecus vrbis habes. Ordo est. Et habes dedecus vrbis illic: vel illud: appositio: gracchū pugnantē nec in armis mirmillonis: nec clypeo aut falce supina. Est autē sensus: ꝙ nobiles ipsi pugnantes in arena nolūt esse mirmillones: qui galea vultū abscōdūt sed rhetiarij qui galerū habent nudo vultu: eoqꝫ pacto agnoscuntur qd̄ quidē ad dedec⁹ accedebat. Mirmillonis: mirmillo in galea piscis effigiē habebat: hic rhetiarius pugnās aduersus mirmillonē cantabat. Nō te peto: piscem peto: quid me fugis galle: de quo lati⁹ in saty. vj. ibi nobilis euryalū: aut mirmillonē exprimat infans Gracchū. ꝑ hunc nobilissimū quēqꝫ intelligit. Nobiles em̄ fuere Gracchi: de quib⁹ lati⁹ in saty. ij. ibi. Quis tulerit Gracchos de seditione querētes. Aut falce supina: qua mirmillones vtebant. Dānat ipse Gracchus. Nec galea frontē abscōdit. Quod Seneca ad Lucilliū paulo ante scribit: hic etiā cōuenit. Dixit em̄ non galea nō scuto repellitur ferrum et cetera. Tridentem: id est fuscinam et iaculum rhetiarij: hoc est rhete. quod in aduersariū iaciebat. Cantās vt dictū est. non te peto: piscez peto ⁊c. Quo frustra iacto: et emisso fugiebat. Secutor autē eū insequebatur: sic em̄ dicebatur alter gladiator ab insequendo ipm̄ rhetiariū. Gestabat em̄ cuspidem que aduersarij iaculum impediret. Uibrata dextera. i. cōcussa ⁊ extēsa pendētia. in tridēti scilꝫ. Arena: theatri platea. Credamus tunice. i. cōmittamus Gracchū ⁊ nobilez tunice. Uel credamus tunice sup. Gracchū hesisse. Cum aurea spira. i. fasciola quedā de faucibus se porrigat: ⁊ iacetur lōgo. i. alto galero. Est aūt sensus Gracchum voluisse potius esse rhetiariū tunicatum ꝙ Mirmillonē: propter auream fasciolā que ab galero descendens ad fauces iterū in galearū iactabat. Rhetiarij aūt tunica vtebantur. hinc saty. secūda ait. Tunicati fuscina Gracchi. et Suetonius in Caligu. inquit Rhetiarij tunicati quinqꝫ numero gradatim dimicātes sine certamine vllo totidē secutoribus succubuerāt quū occidi iuberent. Unus resumpta fuscina galerū tantū aperta facie. Cū Graccho. i. cū rhetiario nobili imperito ⁊ fere inermi. Jussus. ab ipso videlicet Nerone: propterea statim sequit reprehensio in eum. Libera si dentur. in Neronis vitia diuertit: ostendēs eū generosissimū fuisse. attamē vitiosissimū. Suffragia. auxilia dicūtur que cōsiliū prestāt. Senecam. qui virtute quidē generosum Neronem prestabat: cuius ⁊ preceptor fuerat: ⁊ a quo ad necē

Manci.
Nero musicus.
Principuꝫ vitia.
*Cule⁹ saccus est ex corio: q̄ insuebant parricide. Itē nomen est mēsure cōtinētis amphoras viginti. Priscian⁹. est ⁊ bis decies quē cōficit āchora nostra. Culle⁹ aculla est maior mēsura liquoris. Cato. Ubi delegeres in eius musti culeū aq̄ marine veterꝫ quartas binas: vel salis puri modiū et eū i fiscellā suspēdito.
Troia etiā scripsit macer Ouidij affinis: de quo ipe in ponto sic meminit. Tu canis eterno q̄cquid restabat Homero. Ne careāt sūma troica bella manu.
Mirmillo
Rhetiari⁹.

compulsus. Nec culeus vnus. id ait propter plurima Neronis parricidia: parricide em̄ puniebantur
Culeus. culeo. i. sacco in quo simia serpēs canis ⁊ gallus gallinaceus cū̄ parricida includebant. Unde in insti-
tionibus lib. iiij. de publicis iudicijs. §. Alia deinde. sic legitur. Alia deinde lex asperrimū̄ crimē noua
Parricide pena prosequit̄ que pompeia de parricidijs vocat̄. qua cauetur si quis parētis: aut filie aut oīno affini
tatis eius que nuncupatione parricidij ptinet̄: fata perpetrauerit: siue clam siue palā id ausus fuerit:
Necnō is cui⁹ dolo malo id factū̄ est. vel cōscius criminis existit. lȝ extrane⁹ sit pena parricidij punit̄. ⁊
neq̄ gladio neq̄ ignib⁹ neq̄ alia solēni pena subijciet̄: sed insutus Culeo cuȝ cane ⁊ gallo gallinaceo et
vipera et simia ⁊ inter eas ferales angustias comprehensus sm̄ ꝙ regionis qualitas tulerit: vel inuici
num mare vel in amnē proijciatur. vt oim̄ elemētorum vsu viuus carere incipiat: ⁊ ei celum superstiti
ti terra mortuo auferatur ⁊c. Agamēnonide. i. oresti qui matrē occidit clytēnestrā. illa em̄ patrē agamē
nona occiderat. Crimē scȝ cōmisit Nero. nā aggripinam matrē occidi iussit. De is autorib⁹ in odyssee
principio legitur Mercurium ab Joue iussum nunciasse egystho ne Agamēnonē occideret: et aliena
Egysthus. vxore abstineret. Orestes em̄ vindictā acturus erat. Itaq̄ dijs autoribus videtur Orestes ⁊ Egysthum
Neronis et matrē ⁊ occidisse in patris vltionē. Electre. sororis sue. Nero tamen vt Sueto. tradit iunxit parrici-
seuitia. dio matris amice necē: Antoniā claudij filiam a quo fuerat adoptatus: interemit recusantē nuptias
Britānic⁹. suas. Spartani cōiugij. i. hermiones sororis sue nā menelai patrui filia fuerat ex helena ⁊ sibi despon-
Neronis sata. hāc aūt Antonie cōparat Juuenalis. vel Pōpeie quā vxorē Nero calce peremit. Spartani. lacede-
seuitia. monij: nā sparta etiā Lacedemon dr̄. nullis aconita ppinquis. Miscuit. vti Nero qui Britannico Clau
Neronis dij filio et fratri sibi per adoctionē Uenenū̄ per locustā tribuit Byrrho prefecto remediū̄ ad fauces pol
istrionica. licitus toxicū̄ dedit libertos diuites ⁊ senes dñationis sue fautores atq̄ rectores veneno partim cibis
Troica. partim potionib⁹ indito intercepit. Autor est Tranquil. In scena nunq̄ cantauit Orestes: vt Nero scilȝ
qui cantare magni estimabat: ⁊ niobē se cantaturū̄ per Cliniū̄ Ruffum cōsularē pnunciauit: non du-
bitauit etiam in priuatis spectaculis operā inter scenicos dare. Inter cetera cantauit. Canacē partu-
rientem. Orestem insanū̄. hec ⁊ plura Trāquil. Troica nō scripsit Nero vt tradit Sueto. ad poeticā pro-
nus carmina libenter ac sine labore cōposuit. scripsit ⁊ poesim quā Troia appellauit. de quo opere se-
pe meminit Seruius. ait em̄ ibi ⁊ Troie Cynthius author. Cynthiū̄ esse regē troie queȝ in troicis suis
Nero cōmemorat. Ibi etiam. solus qui paridē solitus cōtēdere contra. ait hic paris scd̄m troica Nero
Rome in- nis fortissimus fuit. ⁊ Eustathius titulos iliados explanans tradit idē esse troica qd̄ ilias: fuisseq̄ tra
cendium. gicos nōnullos q̄ nō iliada Homeri opus appellarēt: sed troica. Troica nō scripsit nisi intelligam⁹ Ne
ronē in Troicis suis vrbis incēdiū̄ descripsisse nullo pacto hic locus ad superiora ⁊ sequētia accōmoda
ri poterit. est igitur sensus Orestē nō descripsisse patrie sue incendiū̄ cui⁹ ⁊ ipse fuerit causa. Uti egit Ne
ro: nam per sex dies septēq̄ noctes ea clade seuitum est. vt Sueto. scribit ad monumentoꝝ bustorūq̄
Alosis. diuersoria plebe compulsa. tunc arsit quicquid visendum atq̄ memorabile ex antiquitate durauerat.
Quod incendiū̄ e turre Mecenatiana pspectās letusq̄ flamme: vt aiebat: pulchritudine alosin ilij de-
cantauit in illo suo scenico habitu: hoc est captionē seu captiuitatem ⁊ expugnationem ilij. Magis q̄
vrbis videlicet incendiū̄. Uirginius. Uirginius Ruffus exercitum germanicum in gallia habebat: de-
Uirginius sciuit tandē a Nerone. sicut Junius vindex ⁊ Galba. Uindex preter galliam prouinciā obtinebat. Galba
vero autore Hispanie defecerunt. plura de ijs Tacitus. Fedo saltu. turpi saltatione istrionica. Peregri
na ad pulpita. musicam exercuit Nero palam neapoli primū̄ olympie quoq̄ consuetudinem musicum
agona commisit. in certando vero ita legi obediebat vt nunq̄ excreare ausus. Uictorem autem seipse
Uindex pronunciabat. Eius deniq̄ certamina gymnica tota grecia spectauerat. vt Tranquillus scribit. Certa
Neronis mina demū̄ oīa obijt. Hec opera supple fecit. Est em̄ responsio superioris petitionis. est autē sensus ꝙ
musica. Nero in sua seua tyrānide: vacauit etiam musice. procedit item ordo dicendo. hec opera atq̄ he sunt ar
tes ⁊c. omnino em̄ interrogationi precedenti sic quoqȝ cōmode respondetur. Prostitui. proponi. Apiū̄
grate corone. Pliū̄. lib. xix. scribit ꝙ bonos Apio erat in achaia coronare victores sacri certaminis ne-
Apium. mee. Et Tranquillus refert ꝙ in achaia quā Nero petierat: instituerant ciuitates apud quas musici
agones edi solebant omnes cythapedoꝝ coronas ad ipsum mittere. quas adeo grate recipiebat vt le-
gatos qui pertulissent nō modo primos admitteret: sed etiam familiaribus epistolis interponeret.
Maiorum. ipsi⁹ videlicet Neronis. Insignia vocis. ornamēta et coronas de quibus diximus. Domiti
pro domitij Attaui Neronis dignissimi viri de quo Sueto. Thyeste Syrma. vestem qua tragedi vteba-
Syrma. tur: a Syro quod est traho. Nero em̄ has tragedias psonat⁹ recitauit. Thyestē. Antigonē ⁊ Menalipē vt
Juue. ostendit. Tranquillus vero alias refert: de quibus iam diximus. de syrmate vero etiā Mar. lib.
Antigone. xij. In tuccam sic meminit. transtulit ad tragicos se nostra thalia cothurnos. Aptasti longū̄ tu quoqȝ
syrma tibi. Antigones. de Antigone edipi filia intelligito: que ceci patris dux fuerat: de qua tragedia
Menalip- facta est. Menalippes. de menalippe amata a neptuno intelligendum. que filium boeothū̄ peperit. de
pe. hac Uarro de re rustica li. ij. c. v. Ait em̄ sic de boue loquens. Preterea scio hunc esse in quem potissimū̄
Juppiter se conuertit quum se prostrauit per mare phenice amās Europā: hunc esse qui filios neptu-
ni a Menalippa seruauerit: ne in stabulo infantes grex boū̄ obtereret. De eadem Strab. scribit lib. vj.
his verbis. hic sane de metaponto ⁊ menalippe in vinculis coniecta et eius nato boeotho multa fabu
lantur. Et de marmoreo citharam suspende colosso: non de Neronis colosso nam ereum fuisse scribit
Pliū̄. lib. xxxiiij. intelligendum est de statua Augusti. Tranquil. em̄ de Nerone sic. Citharam auteȝ ab
iudicibus ad se delatam adoptauit: ferriqȝ ad Augusti statuam iussit. Id autē hoc loco Neroni obijcit
Neronis atqȝ imputat Juue. Colosso. Pliū̄. lib. xxxij. sic ait. Moles quippe excogitatas vidimus statuarū̄ quos
cithara. Colossos vocant turribus pares vtqȝ Tranquil. ait. in vestibulo aurec domus Neronis colossus. cxx.
Colossus. pedum stabat. de quo Pliū̄. li. xxxiiij. multa etiam. hic vero de statua omnino Augusti intelligendum.
vt dixi. Imputet enim illud de cithara ibi suspensa. de colosso suspende. sic etiam Maro lib. xj. ait de
patre camille. spiculaqȝ ex humero parue suspendit et arcum.
Ascensius. Res haud mira tamen ⁊c. Ut grauitatē peccati in principe efficatius detestetur. pheterqȝ quod prius
dixit scȝ. ꝙ omne animi vitium tanto ꝓspectius in se crimē habet: quāto qui peccat maior habet̄. dicit
nō esse mirandū̄ ꝙ nobilissimi ciuitatis Romane istrionice. ⁊ gladiature operā dent qū̄ quidē talege-

mus viuendi a principe didicerũt: vt qui cytharedo principe nati sunt. Affectate autẽ dicit pricipe: siue is interpretetur primus patrũ. Romani eñ summope nomen dñi exosi sunt: ita vt in re. priuata nõ dñi: sed patresfamilias appellari voluerint. ⁊ in repu. patres patrie aut principes non dñi siue primũ caput siue principiũ tenẽs naꝫ ⁊ patris ⁊ primi capitis ⁊ principiũ tenẽtis exẽpla imitari solemus. Ordo est. Tamen. i. tametsi indignissimũ sit patriciũ virũ talia facere: tamẽ res est haud. i. nõ mira. i. nõ miranda. nam hic nobilis natus principe, existẽte citharedo: sicut erat Nero. quid erat vltra. i. vlterius nisi ludus. i. ludius: scriptũ arbitror a Juuenale ludio: nisi dicas ipsum ludũ posuisse eodẽ modo in sexta. nupta senatori comitata est Hippia ludũ. vbi melius ludiũ legas. Tu habes: ⁊. i. etiã: illic. i. in illa re que sequitur: vel lege illud qd̃ seqitur: dedecus vrbis: videlꝫ Gracchũ. i. nobilissimũ virũ pugnãteꝫ. i. exercẽteꝫ genus quoddã gladiature: nec in armis Mirmillonis piscẽ ferẽtis in galea faciẽ ⁊ totũ caput abscondente: nec clypeo aut falce supina: qua. s. fuscinã depellat: nec abscõdit frontẽ suã galea sicut Mirmillo. Gracchus eñ damnat. damnat dico ⁊ odit tales habitus quibus. s. incognitus esset: ecce ipse Gracchus exercẽs officiũ rhetiarij faciẽ nudã habẽtis: mouet tridẽteꝫ. i. fuscinã quã rhetiarius in manu tenebat contra impetũ Mirmillonis: postꝙ̃ effudit ne quicꝙ̃. i. frustra (Elapso. s. Mirmillone quẽ capere attẽtauit per rhete propter piscẽ quẽ in galea habebat de quo cantabat. piscẽ peto nõ te peto. cur me fugis Galle?) rhetia pendẽtia in dextra vibrata. i. enudata. Et erigit. i. extendit vultũ nudũ. i. faciẽ suaꝫ nudã vt agnoscat: ad spectacula. i. ad spectatores: ⁊ fugit tota harena. i. p totã arenã: hoc est theatri plateã: seu areã agnoscẽdus. i. facilis ad agnoscẽdum vel vt agnoscatur. Credamus tunice. i. credamus verũ esse quod tunica indicat. i. Gracchũ. i. virum nobilẽ ⁊ prediuitẽ in ea rhetiarũ agere: cum. i. quãdo: ita sit ꝙ aurea spira: id est fascia de panno auraceo porrigat se de faucibus: ⁊ iactetur. i. dependeat vel ostẽtetur in longo galero: id est pileo: hoc est quãdo videmus aureã fasciam extẽsam ab vna parte galeri per fauces: hoc est sub mento: vsꝙ̃ ad aliam partẽ: ⁊ illic adhuc iactari: credamus nõ plebeiũ: sed Gracchũ in ea tunica esse. Ergo quia secutor: id est Mirmillo qui vt tunc Gracchũ fugiẽtem per totã harenã sequebatur: quia talem spirã non habebat: iussus a Nerone scilicet: pugnare cũ Graccho nobili scilicet: et artis imperito: pertulit: id est perpessus est ignominiã grauiorẽ omni vulnere: id est ꝙ̃ omne vuln᷒ quod Graccho intulit: Graccho effecerit. Et est ironia. nam sensus est ꝙ intollerabilior erat ignominia Mirmillonis ignobiliter vestiti: ꝙ̃ omne vulnus quod Gracchus fugiens suscepit: hoc autẽ totuꝫ dedecus rejicit poeta in Neronẽ eius autorẽ subdens. Si suffragia: id est vota aut voces eligendi principem: dentur libera populo: libera: id est nõ coacta vllo timore: quis supple sit tam perditus: vt dubitet preferre Neroni taliũ autori Senecã: sanctissimũ bonorum meorũ preceptorem? quasi dicat nemo. Cuius scilicet Neronis: supplicio: id est ad cuius suppliciũ non debuit vna simia: sed plurima: nec vnus serpens: sed plurimus: nec culeus: id est saccus ex corio vnus: sed plurimus parari: quia plurima patrauit parricidia. Crimen ipsius Neronis erat supple: par. i. simile supple crimini: Agamẽnonide. i. Orestis Agamẽnonis filij: qui Clitẽnestram matrẽ suaꝫ: sicut Nero suã occidit: sed causa facit rem dissimilem: quippe. i. quia certe ille. s. Orestes Agamẽnonides: erat vltor patris sui Agamennonis: cesi. i. occisi a matre et ab egystho adultero inter media pocula. i. cũ ad cõuiuiũ susceptus esset ꝫm poetam hic. ⁊ hoc deis. s. existentibus autoribus. i. ita fieri volẽtibus: sed ipse orestes: nec polluit se iugulo Electre sororis sue. i. non petijt iugulum eius sicut Nero amice sue: nec polluit se sanguine cõiugij spartani. i. hermoniones ꝯiugis sue spartane: hoc est lacedemonie: sicut Nero se polluit sanguine Antonie Claudij filie nuptias recusantis: qui ⁊ Britannicũ fratrẽ veneficio locuste interemit: sed orestes nõ miscuit vllis ꝓpinqs aconita. i. venena: ⁊ nunꝙ̃ cantauit in scena: sicut Nero. ⁊ nõ scripsit troica: sicut Nero qui vt in troicis suis incendiũ troianũ ad viuum explicaret: Romã incendit: ergo propter incensionẽ vrbis eius troica damnat. Unde sequitur. Quid eñ Uirginius Ruffus. s. ab eo deficiens: debuit magis vlcisci armis: ꝙ̃ talẽ descriptionẽ troicoꝝ ob quã vrbs incensa est. q. d. nihil. Aut quid Galba qui Hispanos reddidit rebelles: debuit magis vlcisci cũ vindice. i. cũ pretore illo galliarũ. q. d. nihil. Sꝫ quid fecit Nero in tã seua: et cruda. i. crudeli tyrannide: hec. i. huiusmodi iã dicta ⁊ que sequunt̃ opera: atqꝫ he. i. hmõi artes sunt principis generosi: gaudentis ꝓstitui. i. quasi ad stuprũ presentari fedo saltu. s. mimico ⁊ istrionico: ad pulpita peregrina. i. in quib᷒ peregrina agitabant̃: ⁊ gaudẽtis meruisse apium herbã illã. corone grate i. accepte ⁊ placide. Effigies maioꝝ habeãt insignia vocis. i. coronã ex apio meritã ex cantu: hoc ad irrisionẽ addit poeta. Cum maiores longe alijs coronis gaudere consueuerint. Pone o Nero longum syrma. i. vestem qua tragedi vtuntur a tractu dictam: thyeste vel antigones. i. quo ille fabule aguntur ante pedes domiti. i. domitij attaui tui: seu. i. siue suspende personã. i. faciei figuram cõcauam quam sue istriones supponũt: vt varias agerẽt menalippes. i. in qua agebas menallippẽ: ⁊ suspẽde cytharã de colosso marmoreo. i. de pilo aut de colũna excelsa. de q̃ spolia et arma hostiũ maiores tui pẽdere solebãt.

℄ Quid Catilina tuis natalibus atqꝫ Cethegi
Inueniet quisꝙ̃ sublimius? arma tamen vos
Nocturna: ⁊ flãmas domibus templisqꝫ parastis.
At braccatorum pueri senonũ minores:
Ausi quod liceat tunica punire molesta.
Sed vigilat consul: vexillaqꝫ vestra coercet:
Hic nouus * arpinas ignobilis: ⁊ modo Rome
Municipalis eques galeatum ponit vbiqꝫ
Presidium attonitis: ⁊ in omni gente laborat.

℄ Quid Catilina tuis natalib᷒. Catiline ⁊ cethegi exemplo ostendit humili genere natos ꝓstare eis: si ṽtute prediti erũt. q̃ eñ ⁊ si generosissimi: tamẽ scelerati fuere. De quibus quidẽ Sat. i. dictũ est lati᷒. Sallustius quoqꝫ plurima et Appianus lib. ij. de bel. ciuili. Tuis natalib᷒. tuo nobili genere. Natales eñ significãt generis nobilitatẽ autore Dioñ. At braccatorũ pueri. i. Narbonẽses nepotes gallie braccate Pli. li. iij. c. v. sic ait. Narbonẽsis prouincia appellatur pars galliarũ: que interno mari alluit̃: braccata ante dicta. Senonũꝙ̃ minores. i. posteri senonũ: q̃ sunt teste Plinio libro. iij. in Gallia Lugdunensi

*Sal. Cice. ignobilitatem ita obijcit. Uerũ vt opinor splendor domesticus tibi aliqs attollit. Et paulopost. Uerũ vt opinor hõ nouus arpinas ex M. Crassi familia illi᷒ ṽtute imitatur. Manci.

Natales.

Narbonẽsis puicia.

Bracchata Gallia senones.

Tantum igitur muros intra toga contulit illi
Nominis:et tituli: quantum non Leucade:quantū
Thessalie campis Octauius abstulit hudo
Cedibus assiduis gladio:sed Roma parentem
Roma patrem patrie Ciceronem libera dixit.
Arpinas alius volscorum in monte solebat
Poscere mercedes alieno lassus aratro:
Nodosam post hec frangebat vertice vitem
Si lentus pigra muniret castra dolabra:
Hic tamen et cymbros:et summa pericula rerum
Excipit:et solus trepidantem protegit vrbem:
Atq; ideo postq̄ ad Cymbros:stragemq; volebāt:
Qui nunq̄ attigerant maiora cadauera corui:
Nobilis ornatur lauro collega secunda.
Plebeie Deciorum anime:plebeia fuerunt
Nomina:pro totis legionibus:hi tamen et pro
Omnibus auxilijs:atq; omni pube latina
Sufficiunt dijs infernis:terreq; parenti:
Pluris enim Decij:q̄ qui seruantur ab illis.
Ancilla natus trabeam et diadema Quirini:
Et fasces meruit regum vltimus ille bonorum.
Prodicta laxabant portarum claustra tyrānis
Exulibus iuuenes ipsius consulis:et quos
Magnum aliquid dubia pro libertate deceret:
Quod miraretur cum Coclite Mutius:et que
Imperij finem tyberinum virgo natauit.

Cesar de ħs lib.v. de bel. Galli. sic ait. tū Senones: que est ciuitas impmis firma ꝛ magne inter Gallos auctoritatis ꝛc. De senonibus itē. L. Florus sic. Galli Senones gēs natura ferox: moribꝰ incōdita:ad hec ipsa corpoꝝ mole perinde armis ingētibus adeo oī genere terribilis:fuit vt plane nata ad hominū interitū vrbiū strages videret. ħ quōdā ab vltimis terraꝝ oris ꝛ cingēte oīa oceano ingenti agmine profecti cū media vastassent positis iter alpes ꝛ padū sedibus: ne ħs quidē ↄtēti per Italiā vagabātur:tūc Clusiū vrbē obsidebāt:pro socħs ac federatis ppl'ꝭ Romanꝰ interuenit. cōuersis igiť a Clusio Romāq; veniētibꝰ ad Alliā flumē cū exercitu Fab. cōsul occurrit: nō cremere fedior clades. postea subdit Gallos apertā vrbem inuasisse occidisseq; plīmos:ꝛ iecisse fascē tectis:totāq; vrbē igne ferro manibꝰ exequasse ꝛc. Au si:sup. vos estis.

Tunica molesta Tunica molesta: hac tunica obuoluti cōburebātur viui. De qua Seneca ad Lucilliū epl'a. ħ. secūdi voluminis sic ait. Cogita hoc loco carcerē ꝛ cruces ꝛ culeos ꝛ vncū:ꝛ adacrū per mediū hoīem qui per oīs artus emergeret stipitē: distracta ī diuersuz actis cruribus mēbra illaꝫ tunicā alimētis igniū ꝛ illitā ꝛ intextā:ꝛ quicq̄d aliud preter hec commēta seuitia est. Mar. itē li. x. Nā cū dicatur tunica presente molesta vre manū: plus est dicere:nō facio. Consul Cicero scꝫ. Nouus arpinas. ignobilis. Scribit Appia. li. secūdo. de bel. ciuilibus:q̄ Catilina in ignobilitatē Ciceronis inuectus. Nouū hominē Ciceronez appellabat: sic

Inquilinꝰ Catilina. enim eos qui a seipsis nulla maioruz dignitate claruere: Romani solebant nominare. hospitalitatē preterea vrbis irridens inquilinuz nominabat. quo v̄bo dicūtur hi qui alienas edes incolūt. Vexillaq; vestra coercet:id est frenat:reprimit vestras centurias vestrasq; turmas. Nam vt inquit Vegetius libro secundo. Cohortes in centurias erant diuise:et singulis centurħs singula vexilla constituta erant. Et sicut inter pedites centuria appellabatur vel manipulus ita inter equites turma: continēs xxxij. equites:qui ab vno decurione sub vno vexillo regebantur. Preterea scribit Sallustius q̄ postq̄ Catiline petitio consulatus in proximum annum die comitiorum non prospera euenit: neq; insidiari Ciceroni consuli potuit:vti cōstituerat:cōstituit facere bellū:ꝛ extrema oīa experiri:igiť. C. Malliū Fesulas atq; in eā partē hetrurie. Septimum quendam camertem in agrum picenum. C. Julium in Appuliam:misit preterea aliū alio:quem vbiq; opportunū sibi fore credebat. Interea Rome multa simul moliri:cōsuli insidias tendere:parare incēdia:opportuna loca armatis hominibus obsidere. Demuꝫ cōstituere cū armatis hominibꝰ sicuti salutatum introire ad Ciceronē: ac de improuiso domi sue imparatū cōfodere. Sed. Q. Curiꝰ qui in ea cōiuratione fuit:per Fuluiā mulierē nobilē ipsiꝰ cur̄ħvetere amicā:vbi intellexit quātū periculū Tullio ↄsuli impēderet:ꝓpere Ciceroni dolū q̄ parabať enūciauit. Ita illi ianua ꝓhibiti tantū facinus frustra susceperāt. Id autē Curius egit q̄m Cicero a principio cōsulatꝰ sui multa pollicendo per fuluiā effecerat:vt ipse ↄsilia Catiline sibi ꝓderet. Interea Mallius in hetruria exercitū parabat. Tūc senatꝰ decreuit vt darēt operā cōsules ne q̇d respu. detrimenti caperet. Et ptās ꝑ senatū more Romano magistratui maxima ꝑmissa:exercitū parare:bellū gerere:coercere oībus modis socios:atq; ciues domi militieq; imperiū atq; iudiciū summū habere:aliter sine iussu ppl'i nulli earū rerū cōsuli ius erat:post paucos dies. L. senius senator ī senatū lr̄as recitauit:quas se sulis allatas sibi dicebat. in quibꝰ scriptū erat. C. Malliū arma cepisse cū magna multitudine: igitur senatusdecreto. Q. M. rex Fesulas. Q. Metel. Creticus in Appuliā:circūq; ea loca missi sunt. Sed pretores. Q. P. Rufus capuā. Q. Metel. Celer in agrū picenū:ħsq; ꝑmissuꝫ vti ꝑ tpe atq; periculo exercitū

Cicero eques. Romanorū timor. cōpararent. Postea senatus decreuit vti consules delectū haberēt. Antonius cū exercitu Catilinā prosequi maturaret:Cicero vrbi presidio esset. Hec necessaria visa sunt ad illud declarandum. Sed vigilat consul vexillaq; vestra coercet ꝛc. Municipalis eques oriundus ex municipio arpinate. Sed Rome

equestrē locū qui medius inter patres ꝛ plebē habebat obtinebat.autoꝛ est Plutar. Qui aūt dicerentur
municipes late iam diximus Saty.iiij.ibi.Uendere municipes.Galeatū ponit vbiq presidium attoni
Romanoꝝ timoꝛ.
tis.Scribit Sallust. ꝙ senatuſcōſulto decretum fuit vti gladiatoꝛie familie in capuā ꝛ in cetera munici
pia distribuerentur pꝛo cuiuſq opibus.Rome per totā vꝛbē vigilie haberentur:hiſq minoꝛes magistra
tus pꝛeeſſent.Quib⁹ reb⁹ permota ciuitas atq immutata vꝛbis facies erat:ex ſumma letitia atq laſciuia
q̄ diuturna quies pepererat:repēte oīs triſtitia inuaſit:feſtinabāt:trepidabāt: neq loco neq hoī cuiq
magis credebāt:ſuo quiſq metu pericula metiebatur.Ad hoc mulieres afflictabāt ſeſe:manus ſuppli
ces ad celū tendebāt:miſerari paruos liberos rogitabāt:oīa paucbāt: ſuperbia atq delitijs omiſſis ſi
bi patrieq diffidebant.At Catiline crudelis animus eadē illa mouebat.tametſi pꝛeſidia parabank:hec
Catilina.
ex Sal.Et in oī gēte laboꝛat.i.pꝛo oī gēte ſollicit⁹ eſt.pꝛo ſummis:mediocribus ꝛ infimis ꝑ ſenatu:po
pulo ꝛ plebe.Uel in oī gēte laboꝛat.i.fatigat in oī gēte ad vꝛbis Rome tutelā. quoſcūq em̄ poterat hoꝛ
tabat oꝛabatq vt reip.fauerēt potius q̄ Catiline.Hinc per fuluiā mulierē quidē impudicā efficit vt.Q.
Curius ꝯſilia Catiline ſibi pꝛoderet.Et legatis allobꝛogū p̄cepit vt ſtudiū cōiuratiōis vehemēter ſimu
larēt:ꝛ Senatus decreto vt diximus.Q.M.rex feſulas miſſus eſt.Q.Metellus creticus in appuliā.Q.
P.rufus Capuā.Q.Metel.celer in agrū picenū:vt pꝛo tēpoꝛe atq periculo exercitū cōpararent.Toga.
Toga.
Toga pꝛopꝛie Romanoꝛū erat:vt ſcribit Diomedes.Hic poeta ait.Romanos rerū dn̄os gentēq toga
tam.Et ex Gellio ꝛ Pediano multa dixim⁹ in Saty.j.Toga autem ſepe pꝛo pace ponit. qd̄ itez ꝛ huic lo
co cōuenit.ea em̄ vtebantur in pace ſolū:cū in bello bellica veſtimēta ſumerent:vt chlamydē lenam ꝛc.
Hinc Cice.ait.Cedāt arma toge cōcedat laurea lingue.Ouid.itē de moꝛte Druſi ad liuiā. Occidit exem
plū iuuenis venerabile moꝛū.Maximus ille armis maximus ille toga.Nois ꝛ tituli.Appian⁹ li.ij. ſcri
bit ꝙ Ciceronis cōſilio Roma Catiline cōiuratiōe liberata ſeruatoꝛ pereuntis patrie viſus eſt extitiſſe.
Gratie itaq immēſe ab oībus illis habite: varieq laudatiōes.Nā cato patrē patrie illū appellauit: qd̄
Ciceronis laus.
dec⁹ ſubinde a ppl̄o cōfirmatū eſt: ac poſtea ad impatoꝛes q̄ digni habebank:paulatim deflexit.Et pli.
lib.vij.c.ij.Ciceronē alloquēs ait Salue pꝛime oīm parens patrie appellate. pꝛime in toga triumphū.
Leucade.
lingueq laureā merite:ꝛ facundie literarūqz latinarū parens.Salluſti.q inquit plebē cōiuratiōe pate
facta Ciceronē ad celū tuliſſe ꝛ veluti ex ſeruitute ereptā gaudium atq letitiā agitaſſe. Leucade. leucas
epiri pꝛomontoꝛiū eſt ſinu ambꝛacie apud actium teſte Ptolomeo lib.iij. vbi Auguſtus ꝛ Antonium et
cleopatrā vicit.naumachia.De quibus legito latius Saty.ij. ibi meſta nec actiaca fecit Cleopatra cari
na diximus ꝛ plura ode.ix.epodon. Theſſalie cāpis: apud philippos macedonie vꝛbē Ceſar Auguſtus
Auguſtus.
ꝛ eius collega.M.Antonius ꝑ patria cōtra bꝛutū ꝛ caſſiū pugnarūt: qui victi ſibijpſis moꝛtē conſciue
re.De quibus late Appianus lib.iiij.Et nos ode.xiiij.pꝛimi voluminis: carminū hoꝛatij plene.Poſtea
vero ipſum Antoniū cū cleopatra venientē cōtra patriā auguſtus apud actiū pꝛomōtoꝛiū naumachia
vicit: fugienteſqz vſqz in alexandriā perſecutus eſt. vbi Antoni⁹ ꝛ cleopatra ſibijpſis moꝛtē manu pꝛo
pꝛia peperere.Quātū nō laucade:quātū ꝛc.ſenſus eſt ꝙ M.Cice.tm̄ glīe ꝛ tituli. (Naz pꝛimus oīm ap
pellatus eſt pater patrie)adeptus eſt:eius ꝯſilio Roma a Catiline cōiuratione liberata:quātū minime
adeptus eſt Auguſtus octauius deuictis Antonio ꝛ cleopatra naumachia deuictis itē Bꝛuto et Caſſio
terreſtri pꝛelio:quāuis ꝑpterea patriā ipſe quoq liberaſſet.Uerū vt ſcribit.L.floꝛus poſt Antonij ꝛ cleo
patre cladē pacatis gentibus ferme cunctis: Octauius ipſe auſus eſt ianū geminuz claudere bis ante
ſe clauſum:hinc cōuerſus ad pacē pꝛimū in oīa mala:ꝛ in luxuriā fluens ſeculū grauibus ſeueriſq legi
Auguſtus pater pꝛie.
bus coercuit:ob hec tot facta ingētia dictatoꝛ perpetuus ꝛ pater patrie ꝛ auguſtus appellat⁹ eſt.Abſtu
lit: retulit a leucade ꝛc.Arpinas alius:de mario exemplū pꝛebet. q̄ teſte Plutar. longe obſcuro genere
Marius.
oꝛtus pauperes habuit parētes:vixitq in villa q̄ erat in agro arpinati:alienus ab vꝛbanis ꝛ lautis mo
Arpinas.
ribus:ſed modeſtus: ſepties autē poſtea cōſul fuit:vt ſcribit Pli.qui cymbꝛos in gallia domuit.Teuto
Uolſci.
nes in Italia:deq ijs triūphauit ꝛc.Uolſcoꝛum in monte:volſci iuncti erant latinis:vt ſcribit Mela.et
Sueſſa.
Stra.lib.v.qui etiam ait ſueſſam fuiſſe volſcoꝛū metropolim.Liuius lib.ij.ponit coꝛam ꝛ pometiam et
Uelitre.
velitras inter volſcos:de quibus etiā Diony.lib.vij.ſic ait. vꝛbs volſcoꝛuz inſignis velitre magna ipſa
Uitis centurionuz.
et populoſa:hec ille:nos vero plura lib.ij.Geoꝛ.Iuue.autem.Arpinū quoqz Ciceronis ꝛ marij patriam
inter volſcos hic poſuit.Antiū quoqz fuit illuſtriſſima volſcoꝛum vꝛbs.vt Diony.ſcribit lib.vj.Frange
Caſtroꝛuz operarij.
pat vertice vitem.i.vite a cēturione in caſtris pulſabatur.Pli.lib.xiiij.c.ij.ſic ait de vitib⁹. Quia ꝙ inſer
te caſtris ſummā rerū iperiūqz cōtinēt cēturionū in manu vites:ꝛ optimo p̄mio tardos oꝛdines ad lē
tas ꝑducit aq̄las atqz etiā in delictis penā ipſaz honoꝛat.Itē Liui⁹ lib.lvij. ita ait de Scipione emilia
no in Hiſpania cōſule.Quē militē extra oꝛdinē depꝛehēdit ſi Roman⁹ eēt vitibus:ſi extrane⁹:vgis ceci
dit.Si lētus pigra muniret caſtra dolabꝛa.ſcribit Ueget⁹ li.ij. in legione debere eſſe fabꝛos lignarios:
inſtructoꝛes.carpētarios:ferrarios:pictoꝛes relicoſqz artifices ad machinas turreſqz ligneas:cetera
qz quibus vel oppugnātur aduerſarioꝛū ciuitates:vel defendunk ꝑpꝛie.Itē illos qui arma vehicula ce
teraqz gn̄a toꝛmētoꝛū vel noua facerēt vel quaſſata repararēt:ꝛ ad foſſarū opa facienda bidentes: ligo
nes:palas:raſtra:alueos:cophinos quib⁹ poꝛtek terra:debere etiā eſſe dolabꝛas:ſecures:aſcias: ſerras
qb⁹ materia pali dolank atqz ſecank. Mari⁹ ergo dolabꝛa vtēs ad caſtroꝝ munitionē pigre ꝛ lente a cē
Dolabꝛa.
turione vapulabat vite:per qd̄ Iuue.oſtēdit illū vili gn̄e oꝛtū viliſſima q exercuiſſe officia.ſed ꝟtute aſcē
diſſe poſtea ad cōſulatus ꝛ triūphos.qua de re nobilis ꝛ generoſus eſt appellatus. Pigra. pigritia eniz
eſt metus ꝯſequētis laboꝛis:vt ait Cice.li.iiij.tuſcu.Dolabꝛa.id inſtrumētū eſt quo materia dolak.i.mi
Cymbꝛi.
nuik.abꝛadik.cōplanatur.Tn̄.quāuis ignobilis.Cymbꝛos.ij magno coꝛpoꝛe hoꝛrēdiſqz oculis erant.et
Teutoni.
apud germanos pꝛedones appellabank:vt ſcribit Plutar. vtqz Floꝛus ait Cymbꝛi et teutoni ab extre
mis Gallie pꝛofugi cū terras eoꝛū inundaſſet ocean⁹:nouas ſedes toto oꝛbe querebāt excluſiqz gallia ꝛ
Cymbꝛoꝛū victoꝛia in ro.
hiſpania in Italiā venerūt:cūqz miſſis legatis ad ſenatū minime ipetraſſent aliq̄d terre ſibi dari quaſi
ſtipēdiū:relictis pꝛecib⁹ ꝯſtituerūt armis potiri voto. Itaqz nec pꝛimū impetū q̄dē barbaroꝝ ſyllan⁹:
nec ſcd̄m Manlius:nec tertiū cepio ſuſtinere potuerut:oēs em̄ fugati et exuti caſtris fuere.actum erat
niſi mari⁹ illi ſeculo cōtigiſſet.is em̄ funditus teutonos pꝛius deinde cymbꝛos debellauit.Ideo qꝛ cym
bꝛos ꝛ ſumma rerū pericula excepit.ꝛ ſolus defendit trepidantē vꝛbem. Nobilis collega.i. Q. Catulus
qui nobilis erat.p̄terea Mari⁹ cōſul erat.catulus vero pꝛocōſul.ſcribit em̄ Floꝛus li. lxviij. Epitoma

tis Liuij.q Cymbri repulso ab alpibus fugatoq Quinto Catulo pcōs.q̄ fauces alpiū obsederat:fugiē
tē proconsulē exercitūq prosecuti in Italiam traiecerūt.vbi iunctis eiusdē Catuli ⁊ Caij Marij exerci
tibus prelio victi sunt ab eis:in quo cesa traduntur hoim.cxl.milia.capta.lx.Lauro scda.i. scda laurea
corona triūphi.Marius eñi de teutonis triūphauit:deinde Quintus catulus de cymbris.nam vt Flo
rus scribit dicto libro . Caius Marius summa vi oppugnata a teutonis ⁊ Ambronibus castra defen
dit duobus deinde prelijs:circa aquas sestias eos hostes deleuit.in quibus cesa tradūtur hostiū ducē
ta milia.capta nonaginta.Marius absens. Quintū cōsul creatus est .triūphū oblatū donec cymbros
vi nceret distulit.q̄bus victis vt dictū est:cōiuncto sibi catuli exercitu marius ipe totius ciuitatis cōsen
su recept⁹ pro duob⁹ triūphis q̄ offerebant vno cōtent⁹ fuit:⁊ pmores ciuitatis cōseruatā ab eo rēpubli
caz fatebātur.hec ex illo.Plutar.etiā ait q mario famā ⁊ gloriā huius rei totā tribuebant: tñ cū Catulo
triūphare oīno instituit.populusq Romanus tertiū Rome cōditorē mariū appellabat. q nō a mino
re discrimine tūc Romā seruasset:q̄ cū exactus gallorū furor.Deciorum aie:decius pr̄ cōsul bello latino
laborātib⁹ Romanis pro exercitu per valeriū pōtificē se dijs manib⁹ deuouit impetu postea i hostes fa
cto victoriā suis reliquit.Publius item decius decij filius cōsul cū Fabio maximo: quū galli samnites
vmbri.hetrusci ɔtra Romanos ɔspirassent:⁊ exercitus Romanus in eo eēt discrimine: exēplo patris
se ⁊ hostes telluri ⁊ dijs manibus deuouit.facto impetu in hostes victoriā suis reliquit.de q̄bus et Pli.

Pedites. Legiones. Auxilia.

de viris illustribus ⁊ Liuius plura li.quidē.viij.⁊ li.x.Legionibus.i.Romanis.Auxilijs.i.socijs.Vege
tius eñi lib.ij.c.j.sic ait.Verū ipsi pedites in duas diuisi sunt partes.hoc est in legiones ⁊ auxilia.Auxi
lia a socijs vel federatis gētibus mittebātur. Romana aūt virtus precipue in legionū ordinatione pre
pollet.legio aūt ab eligēdo appellata est.qd vocabulū eorū desiderat fidem atq diligentiā quibus mili
tes probātur.sequēti vero.c.ait q legiōibus semper auxilia tāq̄ leuis armatura in acie iūgebātur.ple
be latina.ea eñi in deditionē venerat post deuotionē decij pr̄is.Sufficiūt dijs infernis ⁊c.hoc ait qm̄ de
uouēdo se decij oēs minas periculaq a dijs supis inferisq in seipsos dūtaxat verterūt:⁊ luēdis pericu
lis publicis piacula fuere.qd Liui⁹ scribit.ait eñi lib.viij.in hac trepidatiōe Decius cōsul.M. Valeriuz
magna voce inclamat.Deorū inquit ope valeri opus est agedum pontifex publicus Po.Ro. prei ver
ba:quibus me pro legionibus deuoueā. Pontifex euz togā pretextā sumere iussit.⁊ velato capite manu
subter togā ad mentū extra super telū subiectū pedib⁹ stātē sic dicere.Jane: Juppiter: Mars pater qui
rine:bellona:lares.diui nouensiles: dij indigetes:diui quorū est ptās nr̄orū hostiū dij manes: vos pre
cor veneror veniā peto : feroq vti pplo Ro.quiritū vim victoriāq ,psperetis:hostesq ppli Ro.quirituz
terrore formidine: morteq3 afficiatis.sicut verbis nūcupaui: ita pro repu. quiritū exercitu legionibus
auxilijsq3 ppli Romani quiritū legiones auxiliaq3 hostiū mecū dijs manibus deuoueo . hec ita preca
tus lictores ire ad.L.Manliū iubet:matureq3 college se deuotū pro exercitu nuntiare . Ipse incinctus
cinctu gabino armatus in equū insiluit:ac se in medios hostes immisit.Terreq3 parēti. Pli.lib.ij.scri
bit q terre eximia propter merita nomē indidimus:materne venerationis.illa eñi nascentes nos exci
pit natos alit:semelq3 editos sustinet semper nouissime cōplexa gremio vt mater operit.hec sola nūq̄
irascitur hoi.Aque subeūt in imbres rigescūt in grādines tumescūt in fluctus.aer densat nubibus:fu

Serpēs in hominez. Seruij tullij fortuna.

rit procellis:at terra benigna mitis indulgēs vsusq3 mortaliū semper ancilla q̄ coacta generat:q̄ spon
te fundit:quos odores:saporesq3:quos succos:quos colores.q̄ bona fide creditū reddit fenus:que no
stri cā alit:illa serpentē hoie percusso nō recipit.amplius illa medicas fundit herbas:⁊ semper hoi par
turit ⁊c.Eñi certe.Pluris sc3 fuerunt Decij plebei q̄ nobiles ab illis seruati.Ancilla natus.Valerius li
bro.iij.scribit seruiū Tullium vernā natuz a fortuna vrbi regem datū fuisse.Liuius vero lib.j. ait se coz
magis sentētie esse qui ferūt Corniculo capto grauidā vxorē Seruij Tullij occisi qui princeps in illa vr
be fuerat inter aliquas captiuas cognitā ob vnā nobilitatē ab regina Romana prohibitam seruitio.⁊
partū Rome edidisse prisci.Tarquinij domo:hinc serua natū multos existimasse. Demū occiso tarqui
nio prisco a duobus filijs Anci martij.ipse seruius tullius cū trabea ⁊ lictoribus prodijt:ac sede regia se
dit.regnauitq3 annos quatuor ⁊ quadraginta. ita vt bono etiaz moderatoq3 succedenti regi difficilis

Tarquini⁹ superbus. Trabea. Diadema. Diadeco lictores duodecim.

emulatio esset.Inde lucius tarq̄nius regnare cepit:cui superbo cognomē facta indiderūt. q: socerū ge
ner sepultura prohibuit.Romulū quoq3 insepultū perisse dictitans.Socer aūt eius erat seruius tulli⁹
quē mediū arreptū elatūq3 e curia i inferiorē partē per gradus deiecerat.Inde percussores per eū mis
si illū interficere.Trabeā:erat trabea vestis regia ex purpura ⁊ albo.Verg.li.ij.geor. Illum non ppli fa
sces nō purpura regū flexit.Diadema.diadema diadematos corona dicitur.diadeco corono:circūligo.
cur Quirini.romuli:de quo lati⁹ Saty.ij.Fasces de q̄b⁹ late superi⁹:eos aūt littores.xij. ferebāt annexos se
curibus vt dictum est ante . Liuius scribit Romulū cū cetero habitu se angustiorem fecisse tum maxi
me lictoribus.xij.sumptis. ob duodecim vultures qui sibi augurium dederant futuri regni vel potius
imitatus hetruscos finitimos q ex duodecim pplis cōiter rege creato singulos singuli ppli lictores da
bant. At Macro.lib.j.satu.ait q tullius hostilius rex Romanorū tertius debellatis hetruscis sellaz cu
rulem:lictoresq3 ⁊ togaz pictā atq3 pretextā que insignia magistratuū hetruscorū erant: primus vt Ro
me haberentur instituit.Regū vltimus ille bonorū:quinq3 reges ante seruiū tulliū fuerant. Romulus

Bruti filij in patriam.

Numa pōpilius.Tullius hostilius.Ancus martius.tarq̄nius priscus.Prodita laxabant.ostendit a no
bilibus patrie prodimēta parata fuisse: a seruo aūt occulta illorū crimina ad pr̄es producta ⁊ inde pr̄ie
libertatē seruatā.Laxabant:aperiebant.Prodita laxabaut ⁊c . pulsis tarquinijs Romano regno iunio
bruto autore legati ab regibus venerunt sine mentione reditus:bona tm̄ repetentes:dūq3 per aliquot
dies expectarent responsum clam recuperandi regni cōsilia struebant . hinc nobilium adolescentium

Vindicus seruus.

animos pertentauerunt.ac de accipiēdis clam nocte in vrbem regibus colloquebātur . Itaq3 vitellijs
aquilijsq3 fratribus primo cōmissa res fuit.Vitelliorū soror ɔsuli bruto nupta erat cui quidē pepererat
duos filios.Tytū ⁊ Tyberiū.eos quoq3 in societatē ɔsilij auūculi assumpserūt.pterea ⁊ nobiles aliquot
adolescētes cōscij assumpti sunt.Id demū vindicius ex seruis vnus aduertit.qua propter rē ad cōsules
detulit capti fuerūt ⁊ legati ⁊ cōiurati legatis pepercerūt iure gētiū:proditores pro dānauerūt. Stabāt
itaq3 ad palū delegati nobilissimi iuuenes. Cōsules in sedē pcessere suā missiq3 lictores ad sumēdū sup
pliciū:nudatos virgis cedebāt securiq3 percusserūt.Indici a ūt pmiū datū est pecunia.s. ex erario:⁊ li⁹

bertas ⁊ ciuitas. A q̄ quidā vindicte ꝙ nomē tractū esse existimēt. hec ex Liuio li.ij. Dio. aūt lib.v. scribit Marcū ⁊ Malliū fratres vxoris bruti vitellios: Luciū ꝟo ⁊ Marcū aquilios filios quidē sororios Collatini alterius cōsulis. Tyrānis exulib⁹.i. tarquinijs regibus. Iuuenes ipsius cōsulis.i. titus et tiberius filij Bruti cōsulis. Exactis eñi regibus duo consules creati sunt. Iunius Brutus ⁊ L. Tarquinius collatinus lucretie maritus: is tñ abactus fuit a magistratu: q: ex gēte tarquiniorū erat. Inde brutus collegā sibi comitijs cēturiatis creauit. P. Valeriū quo adiutore reges eiecerat. Et quos.i. et illi iuuenes laxabant portarū claustra quos ⁊c. Intelligit aūt vitellios ⁊ aquilios fratres: ⁊ alios nobiles adulescētes cōiurationis cōscios: vt dictū est pauloante. Dubia ꝓ libertate. adhuc eñi pēdebat patrie salus: et incertū erat an libertatē habitura esset coclite: porsena clusij rex vt tarquinio regnū restitueret: Romā cū infesto exercitu venit. Pons subtilius iter pene hostibus dedit: ni vnus vir fuisset Horatius Cocles id munimentū illo die fortuna vrbis Romane habuit: qui positus forte in statione pontis: quum captum repentino impetu ianiculū: atq̄ inde citatos decurrere hostes vidisset: trepidāq̄ turbam suoruz arma ordinesq̄ relinquere: mouebat: predicabat vt pontē ferro igni quacūq̄ vi possent: interrūperēt. se impetū hostiū: q̄tū corpore vno posset obsisti excepturū: vadit inde in primū aditū pontis: duos tñ cū eo pudor tenuit. Sp. lacrtiū: ac tytū herminiū ambos claros gñe fatisq̄. cū his primā periculi ꝓcellā parū ꝑ sustinuit. deinde eos q̄ ipsos exigua parte pōtis relicta reuocantib⁹ q̄ rescindebant cedere in tutū coegit: hostes clā ore sublato vndiq̄ in vnū hostē tela iacebāt. q̄ cū in obiecto cūcta scuto hesissent: iam impetu ditrudere conabant virū. quū simul fragor rupti pōtis: simul clamor Romanorū alacritate perfecti opis sublat⁹ pauore subito hostiū impetū sustinuit. Tum cocles Tyberine inquit pater et sancte precor: hec arma ⁊ hūc militem ꝓpitio flumine accipias: ita sic armat⁹ in tyberim desiluit: multisq̄ supincidentib⁹ telis incolumis ad suos tranauit. grata erga tantā ꝟtutē ciuitas fuit: statua in comitio posita agri q̄tū vno die circūarauit: datū hec ex Liui.li.ij. Pli. aūt li.xj.c.xl. ait ꝙ q̄ altero lumine orbi nascerent: coclites vocātur. mutius. porsena primo conatu repulsus: obsidere vrbē constituit: atq̄ presidijs in ianiculo locatis ipse in plano ripis tyberis castra posuit: sperās sedēdo se expugnaturū vrbem: tūc. C. nuti⁹ adulescēs nobilis vrbis obsidionez egre ferens: senatū adijt. Trāsire inquit tyberim patres ⁊ intrare si possim: castra hostiū volo: nō predo nec populationū inuicem vltor: maius si dij iuuant: in aio est facinus. approbāt p̄res: abdito intra vestē ferro ꝓfectus est: ꝯstititq̄ ꝓpe regium tribunal. ibi cū stipendiū forte militib⁹ daretur: ⁊ scriba cū rege sedēs pari ferc ornatu multa ageret: cū milites vulgo adirent: scribam pro rege obtrūcauit. vadentem inde per trepidam turbā cruento mucrone sibi ipse fecerat viā: regij ꝟo satellites cōprehensum retraxere: anteq̄ regis tribunal destitutus metuēdus magis q̄ metuēs. Roman⁹ inquit: sum ciuis. C. Mutiū vocant: hostis hostem occidere volui: nec ad mortē minus animi est q̄ ad cedem fuit: ⁊ facere ⁊ pati fortia Romanū est: nec vnus ego in te hos aios gessi: longus post me ordo est idē petentiuz decus. post hec et plura. Et tibi inquit vt sentias q̄ vile corp⁹ sit ijs qui magnā gloriā petūt dexterāq̄ accēso ad sacrificū foco inijcit. tūc rex amoueri ab altarib⁹ iuuenē iussit: aitq̄ tu ꝟo abi i te magis q̄ in me hostilia ausus: nūc iure belli liberū te intactū inuiolatūq̄ hinc dimitto. Tūc muti⁹ quasi remunerās meritū. Q̄ñ q̄dē inq̄t: apud te ē ꝟtuti honos: vt bñficio tuleris a me qđ minis neq̄sti: tercētū ꝯiurauim⁹ ꝑncipes iuuētut Romane: vt i te hac via grassaremur: mea ꝑma sors fuit: ceteri suo q̄sq̄ tpe aderūt. post Mutius in p̄riaz redijt cui postea sceuole a clade dextre magn⁹ cognomētū inditū. Partes. C. Mutio ꝟtutis cā trās tyberim agrū dono dedere: q̄ postea sunt mutia prata appellata. hec ex dicto li.ij. Liuij. Virgo natauit. porsena territ⁹ Mutij dictis et timēs ꝓpterea sibi illorū. ccc. iuuenū insidias: pacē cū Romanis egit. accepitq̄ obsides: aliter eñi ꝑsidiū ab ianiculo deducere nō volebat: quib⁹ habitis exercitū ab ianiculo deduxit ⁊ agro Romano excessit. Chlelia virgo vna ex obsidib⁹ cū castra hetruscorū forte haud ꝓcul ripa tyberis locis essent: frustrata custodes dux agminis virginū inter tela hostiū tyberiz tranauit sospitesq̄ oēs Romā ad ꝓpinquos restituit. Qđ vbi regi nunciatū est ꝑ legatos reperita fuit ⁊ ab senatu remissa: tūc rex obtulit ei obsiduz partē q̄s vellet eligeret: elegit illa ipuberes eo ꝙ ea etas maxime opportuna iniurie eēt: pace reintegrata. Romani nouā in femina virtutē nouo genere honoris statua equestri donauere. i summa: sacra via fuit posita ꝟgo insidēs equo. Hec ex li.ij. Imperij finē tyberinū. Tybris eñi Romani imperij finis erat. Nam vt scribit Strabo lib.v. Tusci campos vsq̄ ad amnem tyberim possidebant.

¶Quid Catilina ⁊c. Ostēdit exēplis Catiline ⁊ cethegi q̄ in patriā ꝯspirarūt (vt Sallu. in Catilinario docet) nobilitatē generis nihil aut reipublice aut priuate cōferre: si animi nobilitas desit. ¶Ordo est. O Catilina q̄d inueniet q̄sq̄ nobili⁹ natalib⁹ tuis.i. nobilitate gñis tui. atq₃ Cethegi cōplicis tui. q.d. nihil. tñ vos parastis arma nocturna.i. isidiosa noctu rē pagētia vł obscura.i. ignobilia vt claritudini gñis ignobilitatē obijciat armoꝝ illoꝝ. armis aūt sanguis effundit. Et parastis domib⁹.i. priuatis edibus: ⁊ tēplis.i. deoꝝ edib⁹: flāmas.i. incēdia: parastis inquam ausi sup. facinus qđ liceat punire tunica molesta in qua hoies cōburebant viui. vt.i. queadmodum id ausi fuerūt pueri bracchatoꝝ.i. galloꝝ ex gallia bracchata: ⁊ minores.i. posteri: senonū.i. illoꝝ ppłoꝝ gallie: q̄ totā vrbē icēdio abolere conati sūt. Sꝫ ꝯsul vcꝫ. M. Tulli⁹ Cicero: vigilat.i. ꝑ salute vrbis sollicit⁹ est: ⁊ coercet.i. restringit ⁊ repelli v̄ra arma hic.s. ꝯsul ex̄ns nou⁹ sup. hō.i. q̄ nec in se nec i maiorib⁹ suis illū magr̄atū vnq̄ in familia sua vidit: ⁊ arpinas.i. nō Roman⁹ quātū ad patriā: sꝫ inquillin⁹ ⁊ ignobilis quātū ad gen⁹: ⁊ existēs mō.i. pauloante: Rome eques inunicipalis.i. ex municipio: ponit.i. iponit ciuitatib⁹ sup. attonitis.i. ꝑplexis ⁊ stupefactis de re noua: ꝑsidiū armarū.i. munitiōes ⁊ custodiā armatoꝝ. presidiū eñi est qđ galli garnison vocāt: ⁊ laborat.i. laborē ipēdit vel se ꝑiculo exponit in oi gēte. Igit̄.i. ꝑ hmōi diligēti custodia. toga.i. gubernatio i pace vel pax ipsa ꝯtulit.i. cōtribuit illi.s. Ciceroni tñ nois ⁊ tituli: quātū octaui⁹ august⁹ scꝫ: quē inepti octauianū vocāt: nō meruit leucade in bello.s. actiaco ꝯtra antoniū ⁊ cleopatrā: ⁊ quātū octaui⁹ i cāpis thessalie: apđ philippos macedonie vrbē ꝯ cassiū ⁊ brutū sed cū antonio: nō meruit assiduis cedib⁹.i. occisionib⁹ hoim ⁊ gladio hudo.i. sanguinolēto. Et si q̄s dicat ꝙ multū meruit. fatet̄ q̄dē sꝫ roma libera.i. liberata a cōiuratiōe catiline salutat cicero. parētē: ⁊ salutat.i. salutādo appellat p̄rem patrie. ali⁹ arpinas.s. mari⁹ solebat in mōte voscoꝝ lassus aratro alieno.i. alteri arādo: poscere.i. exigere mercedes laboris ⁊ ope sue: ⁊ frāgebat post hec.i. hmōi vilia ministeria: vitē.i. virgā ex vite q̄ cēturio

Vindicta.
Prolena.
Horatius Cocles.
Coclit orario.
Mutius sceuola.
Prosena.
Mutij verba ad porsenam.
Sceuola vnde.
Chlelia.
Tyberis tuscie finis.
Ascensius.

nes milites liberos cedebāt:vertice sup.suo dū ꝑcutiebaꝛ. si ipse lēxꝰ.i. tardus muniret castra dolabra pigra.i.instrumēto dolādi quo pigre vtebaꝛ. hoc est postꝙ arator fuerat vacās militie vilissima illic ꝙ primū ministeria ꝓbuit:dolādo.s.ligna ꝓ castroꝝ munitionibꝰ aut machinarū faciēdis:tn̄ hic.i.hmōi nobilis primū excipit.i.adoraꝛ ꝛ a se capit ꝛ.i.pariter cymbros:ppl'os illos alemanie inferioris ꝛ summa pericula rerū.s.bellicarū: cū iā ppl's Romanus a cymbris fusus eēt:ꝛ ipse solꝰ ꝓtegit vrbē.s.Romā trepidantē:timore videlꝫ.Atꝙ ideo ipse effectꝰ collega nobis.s.Q.Catuli ornaꝛ lauro.i. corona laurea. scdā.i.quā bis meruit:postꝙ corui volabāt ad cymbros:ꝛ pro.i. ad stragē sup. cymbroꝝ ꝛ theutonū qui scꝫ corui nūꝙ attigerāt maiora cadauera.Anime decioꝝ.i.illoꝝ clarissimoꝝ postea viroꝝ fuerūt plebeie i.in corpore ex plebeis ꝓpagato:ꝛ nomina deciorum fuerunt plebeia:ꝛ tn̄ hi.s. decij pater ꝛ filius qui se ꝓ repu.deuouerūt.est autē deuouere votis se morti ꝓ salute alteriꝰ addicere:vel alteri se sic dedere atꝙ addicere:vt potiꝰ vitā ꝙ illū derelinquat.ꝛ ita deuotꝰ lōge aliud ꝙ apud ecclesiasticos sepe significat.ꝛ tn̄ hi ꝙuis ignobiles fuerunt sufficiunt.i.satis esse visi sunt dijs infernis et terre parenti:id est magne matri animātiū ꝓ totis legionibꝰ ꝛ oībus auxilijs.i. militibꝰ auxiliarijs atꝙ ꝓ oī pube latina.i. cōtēti sunt dij postꝙ illi se deuouerāt toti exercitui parcere.qui perijsset nisi se deuouissent in diuersis prelijs: eīn ꝓ qr.qr decij fuerunt sup.pluris.i.maioris pretij aut estimationis apud deos:ꝙ qui seruanꝛ ab illis i.ꝙ totus exercitus Romanorū.Ille vltimus bonorū regum.s.Seruius tullus:natus ancilla.i. ex serua:meruit trabeam.i.vestem pontificalem:ꝛ diadema.i.insigne regale quirini.i.romuli ꝛ fasces: insignia etiā regum ꝛ postea consulum.Juuenes sup.filij cōsulis.s. Bruti ipsius qui scꝫ exigendis regibus autor fuerat:laxabant.i.iam reserabāt:aut reserare parabant claustra portarū ciuitatis Romane:prodita.i.porro data ꝛ in potestatem quantum in ipsis erat tradita:tyrannis.i.superbis ꝛ immitibus regibus.s.tarquinio ꝛ filijs eius exulibus.i.extra solū patrium agentibus ꝛ iā exactis: consulis dico iuuenes: quos aliqͥd magnū.i. aliquod facinus magnū deceret scꝫ facere aut obire ꝓ libertate dubia.i. que tūc erat in ambiguo:qd̄ sup.facinus magnuꝫ:mutius.s.sceuola miraretur cū coclite qui pontē sublitium fregit in conspectu hostium:et que miraretur virgo. scꝫ chlelia que tranauit tyberinum finem imperij Romani.historias recitat Manci.vide eum ne cogar repetere.

¶ Occulta ad patres produxit crimina seruus
Matronis lugendus:at illos verbera iustis
Afficiunt penis:ꝛ legum prima securis.
Malo pater tibi sit Thersites: dummodo tu sis
Eacide similis:vulcaniaꝙ arma capessas:
Quam te Thersite similem producat Achilles
Et tamen vt longe repetas:longeꝙ reuoluas
Nomen:ab infami gentem deducis * asylo:
Maiorum primus quisquis fuit ille tuorum:
Aut * pastor fuit:aut aliud quod dicere nolo.

¶ Seruiꝰ vindicius.s.de quo iā dictū est.Matronis.nobilibꝰ.Lugēdus:verbis eīn ꝓdimēta aperiēs libertatis romane causa extiterat lugēdus aūt ceu brutꝰ.Scribit eīn Liuiꝰ li.ij. ꝙ matrone annū vt parētē brutū luxerūt: ꝙ tā acer vltor:violate pudicitie fuisset.Illos.s.iuuenes bruti filios ꝛ alios nobiles piuratiōis cōscios vt dictū est.Et legū prima securis: ꝓma securis legū ait.qm̄ i ciuitate iā libera leges obseruabanꝛ: sm̄ ꝙ leges ꝓditores illi supplicio affecci sunt ꝛ securibꝰ cesi.Tyrāni aūt suopte arbitrio:ꝛ dānāt ꝛ idulgent. Hinc Adulescentes illi nobiles assueti cū filijs Tarqnij supbi more regio viuere.Exactis tarquinijs cū pristina eoꝝ viuēdi libertas in seruituteꝫ versa esset: inter se cōquerentes ita dicebant:vt scribit Liuius li.ij.Regem hoieꝫ esse:a quo impetres vbi vis: vbi iniuria opus sit esse gratie locū:esse beneficio ꝛ irasci ꝛ ignoscere posse:inter amicū ꝛ inimicū discrimē esse: leges rem surdā inexorabilem esse salubriorem melioreꝙ inopi:ꝙ potenti.nihil laxamenti:nihil venie habere si modū excesseris:periculosum esse in tot humanis erroribꝰ sola innocentia viuere.Legū.lex est recta ratio imperādi ac prohibendi:vt scribit Cice.lib.j.de legibꝰ.Et lib.ij.inquit.Constat profecto ad salutem ciuium ciuitatūꝙ incolumitatē vitāꝙ omniū quietam ꝛ beatā conditas esse leges.Thersites.De hoc Homerus in Jliade lib.ij.ita scribit.Hinc tum thersites:quo non deformior alter. Venerat ad troiam:linguaue proteruior alter:bella gerenda negat patrias hortatur ad oras.Vetere iter.quem cōsilijs illustris Vlyxes Correptum dictis:sceptro percussit eburno.Fuit autē Meleagri patruelis.Nam eneus Etolie rex meleagrum genuit.Agrius ꝟo thersitem.Eacide.i.Achillis eaci nepotis. nam pelei filius fuit cui quidem vulcanus arma fabricauit.Homero lib.xviij.in iliade id scribente mortuo Patroclo.ait eīn.post hec accensus furijs decurrit ad equor.Fortiaꝙ arma thetim supplex rogat:illa relictis Fluctibus auxilium Vulcani protinus orat.Excitat ethneos calidis fornacibus ignes Mulcifer: ꝛ validis fuluum donat ignibus aurum.Mox effecta refert diuinis artibus arma:euolat ꝛ thetis: que postꝙ magnus Achilles Induit:in clypeū vultus cōuertit atroces.Jllic igni potens mūdi celauerat arceꝫ. Sydera ꝙ ꝛ liquidas redimitas vndiꝙ nymphas ꝛc.Et tamen vt longe repetas. Nomen.i.generositatem ꝛ gloriam.Ordo aūt talis est.Et vt.i.ꝙuis istis longe repetas ꝛ lōge reuoluas nomen.Tamen deducis gētem ab infami asylo.Cōcludit tandē Romanos oēs eque nobiles esse.Cū a pastoribꝰ furibus: parricidis:ꝛ sceleratissimis origineꝫ habuerint.illi eīn ad romuli asylum cōfugerant.Nam vt scribit Liuius lib.j.romulus adijciende multitudinis causa locū quēdā asylū aperuit.eo ex finitimis populis turba oīs sine discrimine liber an seruus esset auida nouarū rerū ꝓfugit.Jdꝙ primū ad ceptā magnitudinē roboris fuit.Dicitꝛ aūt ab a qd̄ est sine.ꝛ sylao vel syleo predor: diripio. nullus eīn illinc vi aliqua diuelli poterat.Justinus item lib.xxxviij.de Romanoꝝ origine scribit Romanos tales reges habuisse:quoꝝ etiā noībus erubescant:aut pastores ab originū:aut aruspices Sabinorū.aut exules corinthiorū.aut seruos vernasꝙ tuscoꝝ aut supbos.Atꝙ vt ipsi ferunt cōditores suos lupe vberibꝰ alitos:sic oēm illuꝫ populū lupoꝝ aīos inexplebiles sanguinis:atꝙ imperij diuitiarūꝙ auidos ac ieiunos habere ꝛc.plu.

*Tēplū ēt Junonis i vrbe Troia appellatuꝫ fuisse asylū ōndit.ver. in.ij. Et iā porticibus vacuis Junonis asylo. Custodes lecti phenix ꝛ dirus Vlysses. Predā asseruabāt

Manci.

Bruti luctꝰ

* Romanū pplm a pastoribus duxisse origiē idicat ꝛ Varro in de re rustica his verbis Romanorum ꝟo populū a pastoribꝰ esse ortū qs nō dicit? Quis Faustuluꝫ nescit pastorē fuisse nutritiū:ꝙ Romulū ꝛ Remū educauit.

Regis imperium:

Legū ipia.

Lex quid.

Thersites.

Achillis arma.

Romanorū origo.

Asylum.

Romanorū reges.

de asylo sic ait. Primis deinde vrbi fundamentis iactis. sacrū quendā locū eo cōfugientibus profugiū statuerūt: asylum vocant eo ꝙ omnes sine vllo discrimine excipiat. Nec dño seruus: nec debitor credi-toribus: nec homicida magistratibus deditur. cum dicerent firmū ac ratum id omnibus pythico ora-culo esse oportere: vt ꝙ̄ celeriter vrbs cōpleretur. vtꝙ Tacitus lib. xviij. ostendere videtur: fuit asylum non longe a capitolio. ait enim sic. Tum diuersos capitolij aditis inuadunt: iuxta locum asyli. et qua tarpei rupes. c. gradibus aditur. Diony. etiam de asylo libro. ij. plura refert.

Ascensius. ¶ Occulta ad patres. Eandem rem prosequitur. Ordo est. Seruus scꝫ vinditius lugendus matronis q: propter eius indicationem orbe facte sunt: produxit ad patres: id est indicauit patribus crimina di-ctorum iuuenum: at. i. sed verbera. i. flagella ⁊ securis prima legū: id est que prima legitimā executionē fecit: vel que potissima est pro legibus conseruandis: afficiunt illos scꝫ iuuenes iustis penis: primū em̄ erant virgis cesi deinde decollati. Ego malo vt thersites. i. vilissimus miles sicut thersites apud gre-cos teste Homero: sit tibi pater dūmodo tu sis similis: in moribus. s. ⁊ fortitudine animi: eacide: id est achilli. vel potius achilis. q: similis sic gtm̄ regit: qui est nepos eaci: et dūmodo tu capessas. i. accipias arma vulcania. i. qualis achilles per matrem a vulcano obtinuerat. ꝙ̄ ꝙ sup. achilles producat te simi-lem thersite. Et tm̄ quāuis generositatem tuā iactas: demus sup. vt repetas longe ⁊ reuoluas longe: no-men. i. cognoīa generis tui: tu deducis gentem. i. gentilitatē ⁊ genus tuū ab asylo. i. loco immunitatis: infami. i. ad quē omnes malefactores ⁊ infames se receperant. Et quisquis fuit ille primus maiorum tuorū: aut fuit pastor: nā collecta manu pastoꝝ ⁊ latronū romulus auum in regnū restituit albanorū: ⁊ Romā cōstruxit. aut fuit aliud qđ nolo dicere. scilicet fur aut latro aut sicarius aut alioquin famosus.

¶ Satyra nona.

Scire velim quare toties mihi
Neuole tristis
Occurras frōte obducta? ceu
Marsia dictus.
Quid tibi cum vultu? qualem
deprensus habebat
Rauola: dū Rodopes buda terit inguina barba?
Nos ✶ colaphū incutim⁹ labenti crustula seruo.

¶ Argumentū Saty. ix. Turpia que tolerant Nona carpuntur auari.

Mācinel. Scire velim quare. Ad neuolū scribitur hec Satyra vbi quidē grandiū cinedorū mores ⁊ auaritia Neuolus ipse accusat. Petit autē poeta a Neuolo cur tristis eat preter solitum. Respōdet neuolus. qm̄ fere nihil reci-piebat vt olim ab viris illis qb⁹ abutebatur ⁊ quorū vxores grauidas reddiderat: rogatus quidem a viris ipsis. Scribit vero Satyra velut dyalogus. Poeta em̄ ⁊ neuolus vicissim loquun-tur. Frōte obducta. operta ⁊ cōtracta Pli. lib. xj. scribit. ꝙ frons homini tā-tū tristitie hilaritatis clemētie seueri-tatis index est. Preterea olim hic frōs dixerunt: sicuti hic pons mons fons. Cecilius. Nam ij sunt inimici pessimi fronte hilaro: corde tristi ⁊c. Autor est Gel. lib. xiiij. ca. ix. Ceu marsya victus. Marsya phrix fuit: ⁊ tibicē vultu feri-no: trux: hispidus multibarb⁹ spinis ⁊ pilis obsitus: cuꝫ apolline certauit. dij simulandi gr̄a iudices astitere. ad deridendam scꝫ monstri illius barba-riē: nec minus ad stoliditatē punien-dam. Sed priusꝙ̄ tibias occiperet in-flare: multa in appollinē dixit. quē cer-tamine superatū: corio execto nudis ⁊ laceris visceribus reliquerunt: hec et plura Apule. li. j. floridorū. scribit idē Ouiđ. fast. lib. vj. circa finē. ⁊ in meta. li. vj. Fuit aūt Satyrus. Pli. aūt lib. xvij. c. lxvj. refert ꝙ in regione aulocrene: per quā ab apamea in phrygiā itur. platan⁹ ostēdebat ex qua pepēdit Marsya victus ab apolline. que iam tum magnitudine electa est. Tibi. s. est. Cū vultu ra. i. s. Rauola. hūc cūnilingū ostēdit. plures em̄ lucrabantur propterea. deprehēsus tamē expalluit. Rho-dopē. pro meretrice posuit sui tēporis. Nā fuerat Rhodope altera meretricula esopi fabularū phi cōser-ua: quondā cōtubernalis: que tātas opes meretricio questu conquisierat: vt in egypto pyrhamidē lau-datissimā fecerit: Autor est pli. li. xxxvj. c. ix. Strab. aūt lib. xvij. inter pyramides apud mēphin olim exi-stentes regum sepulture: tres noīat eximias. Quarū due inter septē spectacula annumerabantur. Sin-gule altitudine stadij figura quadrata: altitudinē habentes paulo maiorem quolibet latere: ⁊ paulo al-tera maior. Erant autem hec inter se proxime in eodem plano. Alterius vero in maiore montis altitu-dine erat tertia. multo primis duabus minor: maiore tamen impēsa structa. hec dicitur meretricis se-pultura ab amantibus effecta. Eam mulierē sappho doricā vocat: ⁊ fratris sui charaxi amicā. Aliā eam rhodopē noīant: ⁊ regis vxorē deinde fuisse post morrē vero hāc sepulturā habuisse: ⁊ hec ⁊ plura scribit Stra. li. xvij. Terit. lingebat em̄. Colaphū. Colaphiso cedo significat. colaphus pugnus vel alapa đr. Lā-bēti crustula: rauola tamē lābit cūnos. Crustula. erat crustulū dulciarij genus teste porphirione: super illud Horatij libri primi sermone primo. Ut pueris olim dant crustula blandi. Doctores. elementa ve-lint: vt discere prima. Seneca item epistola centesima ait. Sic cōsolamur crustulo pueros sic infantiū fletū infuso late cōpescim⁹ Uarro aūt sic: crustulū a crustula pultis: eo ꝙ vt coriū exuritur crusta dicta.

✶ Colaphus dicta est greca latine alapa đr. Teren. Plus quingētos colaphos infregit mihi.

Frons.

Marsya.

Rhodope meretrix.

Colaphus

Crustulum.

Ascensius.

SCire velim ⁊c. In hac Saty. vt Māci. recitat carpunt̄ auari turpia patiētes. Qui adeo. tria accusat poeta: turpitudinē vcʒ draucorū tā fedā ac infamē operā locātiū: ⁊ obscenitatē pathicorū talē cōducentiū: ⁊ eorūdē auaritiā mercedē nō soluētiū. Alloquitur autē neuolum draucū: ꝗ cuʒ in dialogi formā loquit̄ hoc ordine. O neuole ego velim scire quare tu mihi occurras totiēs tristis ⁊ facie obducta. i. laxo supercilio ⁊ rugosa pelle superfusa. ceu. i. sicuti marsya satyrus ille ferino vultu victus ab apolline in arte musica. Quid sup. est tibi cuʒ vultu. i. ꝗd sibi vult vultus iste tā tristis qualē sup. vultū habebat rauola cūnilingus ille īfamis: deprēsus. i. in ipso facto repertus dū terit. i. atterit ⁊ expilat sepe lābēdo inguina. i. pudēda mēbra: barba sua huda: turpitudine. s. rhodopes illi⁹ infamis mulieris nos inquit poeta incutim⁹ seruo lābēti crustula i. fragmēta panis aut placēte aut alteri⁹ rei comestibilis: colaphū. i. baculū: quo ipm cedim⁹ ⁊ tñ sup. illē lābit cūnos aut lingit: aut nos talia patimur. ⁊ ita ꝑ trāsitū tāgit more satyrico alios hoīes vitiosos.

¶ Hac tua. s. prestare. reddere: soluere Cōuiua ioco mordēte facet⁹. Varro vt scribit Gel. lib. xiij. c. xj. in Satyris Menippeis dixit. Nec loqces cōuiuas nec mutos legere oportere: qꝛ eloquētia i foro ⁊ apud subsellia. Silētiū vero nō in ꝯuiuio sed in cubiculo esse deberet. Sermones igit̄ ad tēpus habēdos cē set. nō super reb⁹ anxijs aut tortuosis sed iucūdos atꝗ inuitabiles ⁊ cū ꝗdā illecebra ⁊ voluptate vtiles ex quib⁹ ingeniū nr̄m venustius fiat ⁊ amenius. et Cice. libro. j. de oratore ita. Quid esse pōt in otio aut iucūdius aut magis ꝓpriū humanitatis: ꝙ facetus sermo ac nulla in re rudis: hoc em̄ vno pstam⁹ vel maxime feris. ꝙ colloquimur iter nos: et exprimere dicēdo sensa possumus. Fatuos. ꝗ sibi fenerēt. Fatuos i insulsos. Vñ. s. sunt. Agebas vernā equitē. i. eques ⁊ diues videbaris iter pauperes ⁊ seruos. Ioco mordēte. iocū id accipim⁹ qđ est cōtrariū serio. nā effingere ⁊ terrere: ⁊ ꝓmittere interim ioc⁹ est. Fab. autor li. vj. Et pbs li. iiij. Eth. ait ꝙ ꝗ neꝗ dicerēt quicꝙ ridiculi: neꝗ alios dicere paterent̄: rustici duriꝗ esse vident̄. At is ꝗ cū moderatiōe iocatur. comis atꝗ vrban⁹ vocat̄. Salibus intra pomeria natis. vrbanitatē significat. Vrbanitas em̄ dꝛ sermo pferēs in vrbis ⁊ arte ⁊ vsu ꝓpriū quēdaʒ gustū vrbis: ⁊ sumptā e cōseruatiōe doctorū tacitā eruditionē. Deniꝗ cui contraria sit rusticitas. salsuʒ in ꝯsuetudine pro ridiculo tm̄ accipim⁹. ⁊ Catull⁹ cū dicit: in tāto nulla est corpe mica salis: hoc dicit. nihil in corpe eius esse ridiculū. Salsum igit̄ erit. qđ nō erit insulsum. velut quoddā simplex orōnis condimentū qđ sentitur latēte iudicio. velut palato excitatꝗ ⁊ tedio defendit orationē. Fab. lib. vj. vehemens scʒ eras. i. acutus. vehemēs aūt a ve particula: que hic auget ⁊ mēte cōponitur. Vnde Macro. lib. vj. Sat. sic ait. Ve particula sicuti quedā alia: tum intētionē significat: tum minutionē. Nam vetus ⁊ vehemens alterū ab etatis magnitudine cōpositū: elisumꝗ est. Alterū ab nimio impetu ⁊ vi mentis instructū. Vecors autē ⁊ vesanus priuationē significat sanitatis ⁊ cordis. Intra pomeria. Liuius libro. j. de seruio Tullio sic ait. Aggere ⁊ fossis et muro vrbem circundat. Item pomerium profert. pomerium verbi vim solum intuentes post meniū interpretantur esse. est autem magis circa muruʒ locus quem in condendis vrbibus quōdam hetrusci: qua murū ducturi erāt: certis circa terminis inaugurato consecrabant. vt neꝗ interiore parte edificia menibus cōtinuarentur: que nunc vulgo etiam cōiungunt. ⁊ extrinsecus puri aliquid ab humano cultu pateret soli: hoc spacium quod neꝗ habitari nequam arari fas erat: non magis ꝙ post murum esset: ꝙ ꝙ murus post id: pomerium Romani appellarunt. et in vrbis incremento semper quantuʒ menia processura erant tantum terminū hi consecrati proferebantur. Hec ille. Contra scilicet sunt tibi. Sicce. non vncte vnguento vti quondā. Horrida silua: hispidi crines ⁊ inculti: per metaphoram. Calidi visci. Viscuʒ cum resina et cera pānos in cute mitigat omnis generis. vt scribit Plinius. lib. xxiiij. Idēꝗ libro. xiiij. dixit resina euelli pilos. Circunlita. circūuncta. Sed sunt tibi. Squalida. non lucida ac leuia vti prius. de neuolo autem Martialis libro. iij. ait. Sed pedicaris. sed pulchre neuole ceues. hinc arguere possumus neuolum cinedum fuisse. postea adulterum. et pediconem. Fructicante: pullulante: et renascente. Quid. cur tibi est. Torret. desiccat: vrit. Quem tempore longo torret quarta dies: id est quartana febris que quidem pluribus etiaʒ annis durare solet. Quod ⁊ Auicēna ⁊ Galienus late ostendūt: ⁊ celsus libro. iij.

¶ Non erat hac facie miserabilior Crepereius
Pollio: qui triplicem vsurā prestare paratus
Circuit: ⁊ fatuos nō inuenit: vnde repente
Tot ruge? certe modico cōtentus agebas
Vernā equitē: conuiua ioco mordente facetus:
Et salibus vehemens intra pomeria natis.
Omnia nunc contra: vultus grauis: horrida sicce
Sylua come: nullus tota nitor in cute: qualem
Prestabat calidi circūlita fascia visci.
Sed fruticante pilo neglecta: ⁊ squalida crura.
Quid macies egri veteris? quem tempore longo?
Torret quarta dies? olimꝗ domestica febris?
Deprendas animi tormenta latentis in egro
Corpore: deprendas ⁊ gaudia: sumit vtrumꝗ
Inde habitum facies: igitur flexisse videris
Propositum: ⁊ vite contrarius ire priori.
Nuper em̄ vt repeto phanū Isidis: ⁊ * Ganymedē
Pacis: ⁊ aduecte secreta palatia matris:
Et cererem (nā quo nō prostat femina tēplo?)
Notior Aufidio mechus celebrare solebas:
(Quo taceo) atꝗ ipsos etiā inclinare maritos.

* Verna a suo differt ꝙ seru⁹ is sit: qui aut bello capt⁹ aut ere partus i nr̄am ptātē venit. Verne vo ꝗ ex ancillis nascunt̄ domi: nā ⁊ ꝗ i seruitute sunt. Romani equites vernas ꝑ iocū nominauere. Mar. Domūꝗ et agros equitib⁹ implēt equitibus vernis.

Manci.

Facet⁹ sermo.

* Ganymedes fili⁹ fuit laomedōtis regis troianoꝝ: quē dilectū Juppiter i aqlā cōuersus rapuit in celū: remotaꝗ Hebe filia pocillatorem suū fecit.

Jocosus vir.

vrbanitas

Salsum.

Vehemēs.

Ve.

Pomeriū.

Viscum.

Resina.

Neuolus.

Febris quarta.

c.iij.ait. q quartanam patientibus finita febre biduum integrum est:ita quarto die reuertitur. Atq lib.iij.c.xv.asserit tarde admodum finitur:nisi primis diebus discussa sit. Olim iāpridem. Deprendas deprendere & cognoscere potes.ostendit autem ex animi qualitate merorē et leticiam in vultu dignosci: & deprehendi.qđ & de fronte diximus. Utrūq habitum.vtrāq qualitatem. leticiam.s.et merorem. Inde.a tormentis & gaudijs. Fanū isidis. vt scilꝫ inde te mulieres conducerent. De quo lege Saty.vj. Ganymedem pacis.in pacis enim templo a Uespasiano facto Ganymedis statua erat & veneris.hinc Mart.lib.vij.ait sic tibi lasciui non desit copia furti. Siue cupis pace:seu Ganymede coli. Aduecte matris:id est cybeles:que a phrygia aduecta fuit in vrbem. De qua re latius Sa.ij.diximus. Secreta palatia. Secreto enim ea femine vel adulteri frequentabant.et cererem:in cuius templo caste solummodo esse solebant. at iam ibi quoq prostant. Ouid.libro.iiij.fasti. sed si thura aberint:hudas accendite tedas. Parua bone cereri sint modo casta placent.latius videto in Satyra sexta. Quod taceo.paralepsis est. ab oratoribus dicitur occupatio. para autem iuxta: et lepsis captio vel acceptio. De occupatione autem Cicero ad herennium libro quarto sic.occupatio est quum dicimus nos preterire: aut nescire: aut nolle dicere id quod tunc maxime dicimus hoc modo. Nam de pueritia quidem tua. quam tu omnium intemperantie addixisti diceremus.si tempus hoc idoneum putarem:nunc consulto relinquo & illud pretereo.q rei militaris te infrequentem tradidisti &c.

Ganymedis statua

Cereris sacra.

Parlepsis.

Occupatio.

¶ Non erat &c. Hic vt dixi per transitum primo tangit pollionis creperei perditam vitam. Deinde ad neuolū redit. Ordo est.pollio crepereus: qui paratus est prestare.i. psoluere si inueniret qui dare vellent:triplicē vsurā.circuit.i.q̄rit & nō inuenit: fatuos q̄ quicq̄d darēt: hoc est sortē cū vsura perderent. vel paratus prestare.i.ad vsuram triplicem dare:si inueniret fatuos volentes accipere:nō erat miserabilior hac facie quā in te video.vnde sup.nate vel orte sunt:vel processerunt.repente tot ruge.i.plice faciei tue.certe tu existēs cōtentus modico:agebas.i.exhibebas & representabas vernaꝫ equitē.i.eū qui cum verna esset equitis animū & leticiā pre se fert.est aūt verna seruus domi nostre vt ex ancilla nostra quasi veris tpe natus:existens etiā cōuiua facetus:& hoc ioco.i.iocoso sermone tuo mordente.i.quemuis mordaciter:iocose tamen carpente:& existens vehemens salibus:id est salsis & facetis lepidisq sermonibus non rusticis:sed natis intra pomeria.i.intra muros ciuitatis:hoc est vrbanis:vnde vrbanitas sales dicuntur.q sicut sine sale insipidus est cibus:ita sine illis illepidus est sermo. Omnia supple sunt in te nunc contra.i.contrario modo:vultus est grauis.i.ponderosus & tristis. Sylua.i.inculta cōgeries aut crispitudo come sicce.i.non vncte:vel cum tu tabe consumaris arentis.est horrida.i. inculta. nullus nitor est in tota cute. qualem nitorem fascia calidi visci quod cum cera & resina cutem leuigat et polit circūlita.i.in circuitu linēdo ducta prestabat.i.exhibebat pauloante. sꝫ crura sunt tibi nūc neglecta.i.inculta & squalida & immūda & impolita.& hoc pilo.i.crine fructificante.i.per moduꝫ fructicum dense pullulante. Quid.i.ad quid sup.est tibi macies veteris egri qui.s. difficulter sanatur et tardius succum perditum instaurat:quem egruꝫ quarta dies.i. febris quartana:que quarto q̄ die redit torret.i.exsiccat & quasi tabe consumit:quem torret febris olim domestica.i.que ex quotidiana quaterna effecta est. Tu deprendas.i.deprendere potes: tormenta animi latentis in egro corpore: et deprendas gaudia sup.latentia in corpore sano. Nam facies sumit inde.i.ex dispositione animi: vtrumq habitum.i.vultum & dispositioneꝫ aut leti aut tristis hominis. Igitur quia olim letus nunc tristis appares:tu videris flexisse.i.laxasse & mutasse ppositū sup.tuū:& ire cōtrarius vite priori.eтi pro q:.vt.i. fm q repeto.i.memoria recolligo:tu mechus.i.adulter & draucus.i.subagitator mulierum & virorum notior aufidio:chio scilicet famosissimo adultero:a Martiale quoq notato:solebas celebrare.i.frequentare phanum.i.templum isidis:& Ganymedem.i.statuam Ganymedis:pacis.i. templo pacis constitutam:et sacrata palatia.i.porticum & adyta:matris sup.deum:hoc est cybeles aduecte a troia:& cererem i.cereris templum.quod solis castis adire licebat.quod cernens infert per parenthesim.q.d. bene dico etiam cererem. Nam quo id est in quo templo femina:non prostat: id est non venalem ad opus venereum se exhibet.q.d.in nullo non.hoc est in quolibet pstat.et tu solebas etiam: quod taceo id est pre turpitudine dicere nolo:inclinare ad stuprum scilicet ipsos maritos.

Ascensius.

*Toga cōmunis fuit habit⁹ Romanorum nulla inter eos discretiōe: vnde Vergi.eos appellauit gētēq togatam:sed postea remansit in pauperib⁹ & cliētib⁹.

* Pecten instrumentū est q̄ stamē calcat i texēdis pānis & liteis

¶ Utile & hoc multis vite egenus:aut mihi nullum
Inde operepretiū:pingues aliquando lacernas:
Munimenta * toge duri crassiq coloris:
Et male percussas textoris * pectine galli
Accipimus:tenue argentum:veneq secūde.
Fata regunt homines:fatum est in partibus illis
Quas sinus abscondit:nam si tibi sydera cessant
Nil faciet longi mensura incognita nerui.
Quāuis te nudum spumanti Uirro labello
Uiderit:& blande assidue denseq tabelle
Sollicitent/κθυσΥαρΥλυκεος ἀνΔρακιναιΔου
Quod tamē vlterius monstrū:q mollis auarus:
Hec tribui:deinde illa dedi:mox plura tulisti.

¶ Utile & hoc multis. Neuoli respōsio est. Utile.scilicet fuit ac est. Hoc:maritos:scilicet inclinare. Nullum scilꝫ est. Operepreciuм:commodum. vtile. et ope.i.laboris pretiū. Pingues crassas Munimēta.appositio est. Lacernas. penulas. quia dicit munimēta toge. Textoris galli. ij enim viliores vestes texebant. Unde Strabo lib.iiij.de gallis sic ait. Sagis vestiuntur comasq nutriunt:promissis vtuntur feminalibus pro tunicis vero scissos gerūt cuꝫ manicis amict⁹:vix pudenda: natesq velantes lana quidem aspera:ceteruꝫ oblongis villis. Unde & hirsuta texūt sagula.q̄ lene vocantur hec ille. Martialis etiam ait. Me pinguis gallia vestit:& lib.iiij. Accipe sequanice pingueꝫ textricis alumnam. Sequani autem Gallic populi sunt de quibus multa Strabo libro quarto. Veneq secunde prime enim vene dignius. Fata regūt hoīes. de fatis latius dictū est Saty.

Manci.

Gallorū vestes.

Lena.

Sequani.

Fatum.

Computat ac ceuet: ponatur calculus: adsint
Cum tabula pueri: numera sestertia quinq;
Omnibus in rebus: numerētur deinde labores.
An facile & pronum est agere intra viscera penem
Legitimū: atq; illic hesterne occurrere cene?
Seruus erit minus ille miser: qui foderit agrum
Quam dominū: sed tu sane tenerum: et puerum te:
Et pulchrum: & dignū cyatho: celoq; putabas.

vij. et. ij. Varro autem scribit: fatum dictum id quod pueris cōstituūt parce fando. he vt Hesiodus scribit: Nascētibus bonū & malū hominibus ꝯferūt. De parcis ꝓ'o late diximʼ egloga quarta. Sinus vestis. s. Maro etiā li. enei. de Venere. Nuda genu: nodoq; sinus collecta fluentis. Nā si tibi sydera cessant: ōndit a syderibʼ fata esse qđ & Manlius li. iij. asserit: dicēs fata ꝙ: et vitas hominū suspendit ab astris. Sic felix aut triste venit per singula fatū. Spumāti labello pruriginis ardorē significat. Tabelle cinedi. s. virronis. Sollicitent te. est aūt sensus: ꝙ habētes imēsum penem: licet appetētur a cinedis nisi fata propria habuerint sine lucro aliquo fodient. qđ & Neuolo acciderat. Ethus garglyceos andra cinedon. i. moris em̄ dulcis vel suauis hominē cinedon. sup. autē esse decet. Verū hoc ait quia dixerat. Blande tabelle ad illud; em̄ retulit. Et visus est sermone greco seu lasciuiore: grecis em̄ ꝟbis impudicos affectus plerūq; exprimebant. & eisdē blandiebantur: vt illud in Sa. vj. zoe ke psyche. i. vita & aīa. Vlteriʼ. i. maius est. Mollis. i. cinedus. Hec tribui. virronis cinedi ꝟba imputantis beneficia collata draucis. Computat: neuoli verba sunt. Dignum cyatho. vt dignus fuit Ganymedes miscere Joui.

Ascensius. ❡ Vtile & hoc multis &c. Respondet neuolus: per cuiʼ respōsionē taxat poeta impudentē turpitudinē draucorū nō verentiū tam fedū scelus profiteri. Ordo est. Et. i. etiā hoc genus vite. s. inclinando maritos fuit sup. & est vtile multis: at. i. sed nullū operepreciū. i. cōmodū & lucrū & pretiū opere. i. operatiōis est mihi inde. i. ex eo genere vite. Nos accipimʼ. i. ego accipio ꝓ mercede aliquādo pingues lacernas: id est vestimenta crassa & pingui lana cōfecta: vel ex vsu immundi viri pinguia effecta: appositorie: munimenta. i. que sunt munimēta toge. i. quas ferrez super togā. Lacernas dico duri & Crassi coloris & male percussas. i. nō bene cōpactas pectine galli textoris. & nos accipimʼ etiā tenue. i. modicū & exile argētū. et argentū scđe vene. i. minus mundū & purum quale est qđ primū depurando effluit. Et si queras cur ego miser sim & alij diuites: nesciā aliud dicere ꝙ ꝙ fata regūt hoies. fatuz est etiā illis partibus quas sinus abscondit. i. pudendis. Nam si sydera. i. beniuolentia & prospera influentia syderum cessant ibi. mensura incognita longi nerui. i. membri neruosi. hoc est vtilis virge: nil facit tibi supple vtilitatis: ꝙuis virro vir diues & pathicus existens labello spumanti pre libidine viderit te nudum in balneis. s. et ꝙuis blande assidue & dense tabelle: id est mense ad quas te accipit sollicitent te ad diligenter illi obsequendum: hoc est licet visus ab eo fueris et appetitus et ad mensam inuitatus: vel licet ostenderit tibi ingentes tabellas testamenti sui in quibus heres inscribaris: nihil profuerit si fata negent. posset forte per tabellas fedius aliquid intelligi: ꝙ vt latius explicem. Verisimile tamen est ipsum de tabellis mensarum loqui ad quas te assiduo accipit. vnde dicit assidue: & q: opiparam cenam det: dicit dense. et q: ipse blandus tibi est: dicit blande. Docet autem cur blandum eum esse innuerit vtens greco sermone ac dicens. gar. i. em̄ hoc est quia sup. decet andra. i. virum vel hominem cinedon. i. pathicum: hoc est muliebria patientem esse: sup. ethus. i. moris glyceos: dulcis. Qui scire vellet quomodo grece legeret & quomodo latinis caracteribus scribet sciet quoddam elementum quod greci ita vocant ab eis proferri vt i: ai diphthongon vt e: oi vt i: oy vt u. Nos autem ita mutamus in e longum: & oi in oe diphthōgon: k in c. itaq; scribitur grece: ithois gar glikeos andra kinaidon: profert autem ithus gar glykcos andra kinedon. Nostro more scriberetur ethus: nam ethica non ithica dicimus. et glyceos & cynedon mutando k in c. Interpretatur aūt: moris em̄ dulcis hoiem cineduz: hec latius dixi propter imperitos qui hesitarent vbi diuersimode scriptum inuenirent. Tamen. i. ꝙuis ita sit ꝙ mihi fata obstent: quod monstrū est vlterius. i. excellentius & verius ꝙ mollis. i. pathicus auarus. q. d. nullum. Dicit autē auarus ille ad draucum munuscula petentem: hec tribui sup. tibi: deinde illa: & mox tulisti plura sup. ꝙ meruisti: hoc modo inquit neuolus cōputat esse virro ac ceuet: & tamē inquit inter cōputandū impatiēs libidinis more canū ceuet. i. clunes motat. Alij textus habēt atq; cauet: ne. s. plura petam & dicit: ponatur calculus. i. fiat ꝑ calculos cōputatio laboris tui & accepte mercedis: assint pueri. i. ministri notarij cum tabula in qua. s. scribāt. numera inquit virro: in oibus rebus. i. pro oibus vilibus indumentis et eiusmodi que dedi tibi quinq; sestertia: quasi dicat meliora fuerunt: sed cōputemus solūmodo quinq; sestertia pro oibus datis: deinde numerentur labori tui: id est quotiens me subegisti: quasi dicat videbis ꝙ satisfecerim. Ad quod neuolus innuens mercedem constitutam esse nimis modicaz pro labore sumpto dicit: an putas sup. ꝙ facile & pronum est agere penē legitimuz. i. virgam aut caudam virilem iuste mensure intra viscera atq; occurrere illic cene. i. comestioni hesterne id est prioris diei. Nimis Satyricus est hic poeta: in hoc tn̄ cōmendandus ꝙ turpia dānat. vituperādus autē ꝙ nimis aperte carnalia vitia explicat: sed legamus casti ac sobrij nec immoremur: verba nō officient. Ille seruus erit minus miser qui foderit agrū: ꝙ qui foderit dn̄m agri scz: sed tu o virro putabas te sane. i. valde tenerū & puerū. i. imberbem adhuc & pulchrū. i. formosum & dignū cyatho. i. officio cyathissandi aut ꝓpinādi: et celo. i. vt rapiaris ab aquila in celū & fias pincerna iouis: vt ab eo stupreris ꝓpter pulchritudinē tuā: sicut ganimedes raptʼ ē. hoc est tu putabas forte ꝙ ego facerē tibi talia gratis oblectatʼ teneritudine & pulchritudine tua: & ita nihil cōfers. vnde subdit per impatientiā in omnes exclamans qđ sequitur.

Manci. Assecle. ❡ Vos. s. auari cinedi. humili assecle. vili seruo. Marcellʼ scribit: assēclas vocitatos ab eo ꝙ assint. & oibʼ iussis dn̄orū ꝓsto sint cultori scz diligēti vos & ve

❡ Vos humili assecle: vos indulgebitis vnꝙ
Cultori/iam nec morbo donare parati?

En cui tu viridem vmbellā: cui * succina mittas
Grandia: natalis quoties redit: aut madidum ver
Incipit: ꝛ strata positus longaqꝫ cathedra
Munere femineis tractas secreta kalendis.
Dic passer: cui tot mōtes: tot predia seruas
Appula: tot miluos inter tua pascua lassos?
Tetripholinus ager fecūdis vitibus implet
Suspectiqꝫ iugū Cumis: ꝛ Gaurus inanis.
Nam quis plura linit victuro dolia musto?
Quantū erat exhausti lumbos donare clientis
Jugeribus paucis? melius ne rusticus infans
Cum matre: ꝛ casulis: ꝛ cum lusore catello
Cymbala pulsantis legatus fiet amici?
Improbus es: cū poscis ait: sed pēsio clamat
Posce: sed appellat puer vnicus: vt Polyphemi
Lata acies: per quā solers euasit Ulyxes.
Alter emendus erit: namqꝫ hic non sufficit: ambo
Poscendi: quid agant bruma spirante? quod oro?
Quid dicam scapulis * seruorum mense decēbri?
Et pedibus? durate atqꝫ expectate cicadas?

nerāti morbo prurigini. i. draucis vestrū morbū curātibus. En cui tu viridē. poete verba ironice: dicit enī neuolum habere illū: cui dieb⁹ natalib⁹ vel kalēdis martijs donare possit. vt solebant mulierib⁹ amatores hmōi diebus. hic tibullus in ipso pricipio voluminis tertij ait. Martis romani feste venere kalēde. Exoriens nr̄is hic fuit annus auis. Et vaga nūc certa discurrūt vndiqꝫ pōpa. Perqꝫ vias vrbis munera perqꝫ domos. ꝛ mart. li. v. ad gallā inqt. Scis certe puto vestra iā venire Saturnalia martias kal. Tū reddā tibi galla qđ dedisti. Atqꝫ Oui. lib. iij. fas. scribit. Martij kalēdas femine colebāt i honorē belli cū sabinis cōpositi. Umbellā. velū ad arcēdū solē presertiz in theatris. Mar. li. xiiij. Accipe que nimios vincāt vmbracula soles. Succina: de his late in sat. vj. Natalis ipsius scilꝫ cinedi. Uer incipit: ꝑpter kalendas martias id ait. licet septimo idus februarij Uer inciperet vt scribit Uarro li. j. de re rustica. ꝛ Oui. li. ij. fas. tpe suo. iiij. idus feb. principiuz veris ostēdit. Madidū ver. pluuiosum. Uergi. li. ij. geor. de vere. Tū pr̄ olpotēs fecūdis imbrib⁹ ether. Cōiugis in gremiū late descendit ꝛc. Quod quidem latius eo loco iā declarauimus. Strata. tapetib⁹ ornata. Posit⁹ cathedra: mos erat: vt hinc colligere possum⁹: mulieres kalēdis Martijs ornare domū ꝛ sedes ac cathedras tapetib⁹ ster nere cū ad eas eo die amatores dona mitterēt: adirentqꝫ etiam. Quod quidē poeta neuolū quoqꝫ ironice sane: erga Uirronē cinedum suum posse agere scribit. Munera secreta. officia qualia in amicas amatores obibant. Mittēdo eius dona. ꝛ carū tecta celebrātes. Secreta autē hic dicit. quoniā secreto in Uirronem cinedum talia agenda erant: non autem palā: vt in mulieres agebatur. Passer. i. mollis lasciuus: salax vt passer est. Predia: agros miluos lassos. Persius itē ait. Diues erat curibus quantum non miluus oberrat. Tripholinus ages. Plinius li. xiiij. cap. ix. ostendit in Campania esse tripholinuz agrum. Campaniamqꝫ ipsam Uinis tripholinis gloriatā suo seculo. ꝛ Martia. in xenijs ait. Non sum de primo fateor Tripholina lyeo Inter vina tamen septima vitis ero. Suspectū. eminens et sursum aspectum. Cume enim suspiciunt illud cum eis emineat. Suspectum iugum. misenum promontoriuz intelligit. Strabo enim libro. v. sic ait. Proximum cumis est misenum promontorium ꝛc. Et inferi⁹ inquit. hactenus terminatur sinus quem craterem appellāt: duobus diuisus ꝑmontorijs meridiē spectantibus. Miseno videlicet ꝛ Athenio. totus vero ornamentis insignitur: tum iam dictis vrbib⁹: tuz edificijs arbutisqꝫ conspicuus: hec ille. Et gaurus inanis. Pliū. libro. xiiij. cap. ix. sic ait. Certant massica eque ex monte. Gaurano puteolos Baiasqꝫ prospectantia. Inanis: concauus. Linit dolia. i. vngit pice vel resina: ijs enim rebus dolijs peruunctis vina condiebant. vt scribit Pli. lib. xiiij. Exhausti. sanguine vacui: propter coitum melius ne rusticus infans. sic legi in antiquissimo textu: quod magis placet. Est autē ordo an infans rusticus melius fiet legatus. i. lenūculus. Amici pulsantis cymbala: cū matre et casulis ꝛ cū lusore catello: sup. a gallo nutrit ꝛ alitur: legatur itaqꝫ hoc carmē per parēthesim. i. interpositionē: melius ne rusticus infans. Sensus est ꝙ lenones filij meretricū plus recipiunt a gallis ꝙ ipse neuolus draucus ab hirsutis cinedis. Illi enī cū matre ꝛ catulo a gallis nutriebātur soluta etiā pēsione. Cymbala pulsantis amici. i. galli amantis. Cybeles enim sacerdotes lasciuissimi erāt. Catello. Solent enim meretrices catellos alere. Improb⁹ es. eiusdem neuoli verba. prosequitur enim sermonem suum suosqꝫ labores et curas. Ait passer ille. i. Uirro cinedus. Appellat clamat: citat vt soluāt debitum Fab. lib. v. cap. xij. Et magna pecunia appellabaris a creditoribus. Columella item lib. j. c. vij. Nam summum ius antiqui summam putabant crucem. Nec rursus in totum remittendum. Quum vel optima nomina non appellando fieri mala fenerator Alphius dixisse seuerissime fertur. Ut polyphemi lata acies. sensus est. sicuti polyphemo vnicus oculus satis nō fuit. qm̄ illo effosso sibi ab vlyxe: cecus restitit: ita mihi vnicus seruus nō sufficit. fuit is cyclops in Sicilia neptuni filius. De quo multa Uergi. lib. iij. eneid. Polyphemos autem garrulus et illustris interpretatur. De polyphemo etiā plura diximus egloga. ix. Lata acies. erat enim phebee lāpadis instar. Euasit vlyxes. Maro lib. iij. eneid. id late scribit. Solers. in omni re prudēs dicitur. Cicadas. que quidem frigora aspernantur. hinc sub ardenti sole concinunt de quibus plura diximus egloga. ij. oro. peto. postulo.

¶ Uos humili ꝛc. Ordo est. O vos cinedi auari indulgebitis. i. cum indulgentia conferetis vnqꝫ. i. saltem aliquando assecle. i. seruitori obsequēti. humili. i. pauperi ꝛ infime cōditionis: indulgebitis inquā vos vnqꝫ cultori. i. ei qui vos colit: vos inquā parati donare: nec morbo. i. ne morbo quidem vestro. i.

* Succina electra dicuntur a succo arborū vñ desudāt. Nā vanitas grecoꝝ ꝑdidit phaectōtis fulmīe icti sorores fletu mutatas in arbores populos lachrymis electrū obus annis fundere iuxta eridanū Amnē: quē padū vocam⁹: et electrū appellatum: qm̄ sol vocitatus sit electros: quā opinionē vt multi alij poete secutus Martia. sic cecinit. Quū phaetontea formica vagat in vmbra implicuit tenuē succina gutta ferā. Martij kalendas. Ueris initium. Cume. Misenū. * Sapule sūt ossa humeris annexa a quibus brachia depēdent. Terētius. Dum studeo esse fidelis ami si scapulas. Appellat. Summuz ius. Ascensius.

libidini vestre. q. d. non: quia si suo morbo non obsequuntur: quid gratis facient? Unde redēs ad Uirronem arguit eum ingratitudinis dicens. En: supple virum cui tu mittas: id est mittere debeas vmbellam. i. ramum viridem vel potius velum ad faciendam vmbram: ⁊ cui tu mittas grandia succina gallice ambre: quotiens natalis eius redit aut madidum ver incipit. et tu positus in cathedra longa et strata scilicet tapetibus aut floribus: tractas secreta munera: id est muliebria: que quia vir es: secrete tractas kalendis femineis. i. quibus feminis mos gerundus est. hoc est martijs: de quib⁹ Hora. Martiis celebs quid agam kalendis. O tu passer: id est vir mollis vt passer: cui seruas tu tot predia appula: id est in Appulia vbi opima et fertilia sunt: et cui seruas tot miluos lassos inter tua pascua: id est cui seruas tot et tam ampla pascua: vt milui ea peruolando priusq̄ euolarent: lassarentur. Ager tripholinus: id est in Campania italica sic appellatus: implet: id est locupletem facit: te fecundis vitibus: ⁊ iugum suspectum cumis: id est quod cumani verentur: ne ipsis preceps ruat propter altitudinē: aut suspectum: id est sursum aspectum a cumis: hoc est quod iuxta cumas est: sed altius et gaurus mons ille inanis: id est concauus ⁊ cauernosus. Nam quis linit. i. obturat plura dolia musto: id est recenti ⁊ nouo vino: victuro. i. diu in vigore suo mansuro. q. d. nemo. Et ideo infert quātū erat sup. tibi. q. d. modicū: donare. i. numerare paucis iugeribus cum tot habeas. s. lumbos. s. meos cliētis sup. tui exhausti per actum venereum tibi impensum sanguine euacuati. Sequentia suboscura sunt: q: aliqui text⁹ non habēt hoc loco hic. qd̄ habere debēt: si ne accipiatur pro an: sed legendo sine hic: ne idē esset ꝙ certe: oēs aūt exponūt ꝙ infans fiat legatus. i. internūcius: hoc est lenūculus. i. paruus leno: sed hoc infanti nō cōuenit. Potes lector sequi Mācī. ego aūt sic intelligo: vt neuolus ex desperatione dicat. hoc est referat dicta corā Uirrone. Ne. i. certe viso ꝙ nihil mihi des ⁊ vxor: ⁊ filius moriūtur fame. infans. i. fili⁹ meus rusticus. i. ruri educatus ⁊ resīdēs fiet melius. i. cōmodius: aut meli⁹ est ꝙ fiet cum matre sua coniuge mea: ⁊ cū casulis. i. edicula ⁊ reculis meis ⁊ cū catello lusore. i. qui cū infantulis ludit: q: alia nō habet fiet inquā legatus. i. quasi testamentale donū amici pulsantis cymbala. i. galli sacerdotis: qui si ipsi eā operam prestare velim quā tibi presto: cōiugē ⁊ liberos mecum alet: ⁊ hoc minaciter in Uirronē dicit: cui quadrāt sequētia: quapropter huic sentētie abhereo. Improb⁹ ⁊c. Cū hec inquit dico Uirroni ipse ait. i. dicit mihi: o neuole tu es improbus: quū. i. quādo poscis ab amicis. Ego fateor: innuit neuolus: sed pensio quā de domo mea: aut agello persoluere debeo: clamat. i. per clamorē monet me dicēs posce sed puer. i. seruus vnicus. i. qui mihi vnicus tantū est: vt lata acies. i. ingens oculus polyphemi illius pastoris siculi: qui vnus ex cyclopib⁹ erat: ⁊ vnū: oculū habebat: sed tantū quantus globus solis nobis videt. Unde dicit Uerg. in. iij. eneid. Cui lumen ademptum ingens qd̄ torua solum sub fronte latebat. Argolici clypei aut plebee lampadis instar: q: tamen non nisi vnū oculū habebat: ideo ausus est illum stipite ficurno terebrare vlyxes: nō ausurus profecto si geminos habuisset: q: difficile fuisset ambos simul perfecte extinguere: ⁊ tamen si vel modicū vidisset: vindictam sumpsisset. Nō bene ergo erat polyphemū vnū oculū habenti: sicut nec neuolo vnū seruū habēti. ⁊ in hoc similitudo est: nō ꝙ seruus vnicus sit alioquin similis oculo polyphemi. per quā. s. aciē: hoc est vnicū oculū: q: vnicus erat vlyxes solers euasit. Alter sup. puer emendus sup. est mihi. Nāq̄ hic vnicus. s. nō sufficit. ⁊ quādo duo mihi erūt ambo sup. erūt pascēdi: quid agāt: bruma. i. vēto brumali spirāte: oro. i. queso: interrogo. quid dicā scapulis. i. humeris seruorū nudis scz: ⁊ quid dicā pedib⁹ discalceatis: scz in mense decembri. Nunq̄d dicā eis: durate et expectate cicadas. i. estatem qua cicade canunt. q. d. id frustra fecero.

* Argumētū autore Fabio plura fīgt: nā ⁊ fabule ad act⁹ scenarū ꝯposite argumēta dn̄r: ⁊ orationū Ciceronis velut thema argumētū appellam⁹ vn̄ Pedianus inq̄t argumētū tale est: ex quo apparet argumētū oēm esse materiā ad scribēdū destinatā: ⁊ pro materia accipit Cice. iquiēs q̄m nullū scribēdi argumētū mihi relictū est. Argumētū etiā dicim⁹ qd̄ ꝓbationem ⁊ iudiciū facit: ergo argumēta viri .i. filios q̄ fidē faciūt ⁊ iudiciū te virum esse.

Uerum vt dissimules: vt mittas cetera: quanto
Metiris pretioq̄: ꝙ ni tibi deditus essem:
Deuotusq̄ cliens: vxor tua virgo maneret?
Scis certe quibus ista modis: q̄ sepe rogaris:
Et que pollicitus fugientem sepe puellam
Amplexu rapui: tabulas quoq̄ ruperat: ⁊ iam
Signabat: tota vir hec ego nocte redemi
Te plorante foris: testis mihi lectulus: ⁊ tu
Ad quem peruenit lecti sonus: ⁊ domine vox.
Instabile ac dirimi ceptum: ⁊ iam pene solutum
Coniugiū: in multis domibus seruauit adulter.
Quo te circūagas? que prima? aut vltima ponas?
Nullū ergo meritū est ingrate: ac pfide nullū.
Quod tibi filiolus: vel filia nascitur ex me?
Tollis em̄: ⁊ libris actorum spargere gaudes
Argumenta * viri: foribus suspende coronas:
Jam pater es: dedimus qd̄ fame opponere possis.

Uerū vt dissimules. hic neuol⁹ imputat molli diuiti ⁊ auaro: ꝙ rogatus ab eo ei⁹ vxorē iplceuerit. Ut. ꝓ q̄uis. Dissimules. celes: fingas nescire ꝙ mihi debebas. Ut mittas. i. permittas. Meriris: estimas. Quib⁹ ista modis. s. facta sint. Rogaris ꝓ rogaueris Tabulas testamēti. s. Signabat. s. alteri. plorante. q: coire nō poteras. Circūagas voluas. Tollis: educas. Libris actorū:

Acta. acta dicunt̄ publice scripture negociorū que in iudicio agunt̄. de quib⁹ etiā saty. vij. Seruius autē circa finē libro ij. g. ibi aut populi tabularia vidit ait: ꝙ in tēplo Saturni vbi erariū fuerat: reponebant̄ acta: q̄ susceptis liberis faciebāt parētes. Argumenta viri fili⁹ enim argumentū est: ꝙ pater est vir. Argumenta. ꝓbationes. Fame. cū em̄ cinedus ⁊ mulier sis: filiū dedi: quo q̄dē vir appares. Scriberis. ab vxore.

Legatum. Legatū. i. donatio quedā in testamento a testatore relicta nō vt heredi. sed cui placet.

Caducuz. Caducū id dicit̄ qd̄ ab vno cadit i alterū per hereditatē. seu est legatū relictū: sub ꝯditione: qua deficiēte vel viuo vel mortuo testatore id cadat: ⁊ ꝑueniat. vel ad testatorē viuū vel ad sustitutū eo mortuo. Cōmoda multa.

Jus triuz natorum. Habēs em̄ ius triū natorū cōmoda multa accipiebat. vn̄ vt scribit Appia-

Jura parentis habes:propter me scriberis heres.
Legatum omne capis:necnon et dulce caducum.
Commoda preterea iunguntur multa caduco
Si numerum:si tres impleuero:iusta doloris
Neuole causa tui:contra tamen ille quid affert?
Negligit:atqȝ alium bipedem sibi querit asellum.

nus li.ij.Cesar agros in cõi partiri ad monuit: precipue qui circa Capuã ceteris cultiores et huberiores habebãtur:partibus diuidẽdos esse: quibus triũ liberorꝫ ius adesset. quibus precepris ad viginti hoim milia in vnũ venerãt triũ liberorꝫ alimoniã vtraqȝ deposcẽtes. Et Gellius lib.ij.cap.xv. ait ꝙ capite. vij. legis Julie priori ex consulibus faces sumẽdi potestas fiebat: non qui pluris annos natus esset:sed qui pluris liberos ꝙ collega: aut i sua potestate haberet:aut in bello admisisset. Si numerũ.scilicet trium natorũ. Tres.scilicet natos declaratio est superioris per epexegesim.Justa doloris.poete verba sunt. Dolor autez est motus asper in corpore:a sensibus alienus:vt inquit Cicero libro secũdo Tuscu.Jlle cinedus.scilicet.Negligit.Neuoli verba sunt.Asellum.respectu magni penis ait asellum. Dolor.

¶Veruz vt dissimiles. Exprobat Neuolus alia beneficia Virroni impensa.per que poeta amare taxat molles viros.Ordo est. Verum.i.sed vt sup.demus ꝙ dissimules ⁊ mittas.i.pretermittas ⁊ nõ computes cetera supple obsequia tibi impẽsa:quãto precio metiris.i.quanta mercede dignũ putas:ꝙ ni.i.nisi ego essem cliens tibi deuotus.i.omnino addictus:et deditus:vxor tua maneret virgo: id est nõdum peperisset:quia eam nõ cognouisti.Certe tu scis quibus modis:et ꝙ.i.quantũ sepe rogaris:id est rogaueris supple me:ista.i.vt ista officia tua facerem: vt scilicet tibi coniugem tuaz subagitarem et prolem sub tuo nomine generarẽ.et tu scis que pollicitus supple es mihi.ego rapui sepe amplexu meo puellã: scilicet vxorem tuaz adhuc iuuẽculam.et ipsa ruperat:quoqȝ.i.etiam tabulas: id est instrumẽtum contractus matrimonialis tecum:et signabat:id est signare volebat iam alteri supple marito. Ego vix redemi:id est sedaui:hec.i.huiusmodi iram:vel potius redemi: id est restitui in pristinuz statum ac vigorem:hec.i.huiusmodi tabulas matrimoniales.aut vt Mancinellus dicit testamentales:vix.i.cuz summa difficultate:tota nocte:id est labore ⁊ subagitatione totius noctis:et hoc te plorante foris cũ te non amplius admitteret:cum nihil possis.Lectulus in quo venerem cuz vxore tua peregi est mihi testis: ⁊ tu etiam mihi testis es:ad quem sonus lecti.i.crepitus sponse peruenit:⁊ ad quez vox domine scilicet tue:id est coniugis tue:que impatiens libidinis ganniebat sicut dictum est in.vj. appula gannit. sicut in amplexu.Et ne forte istud mirũ videatur cuiqȝ:addit quod sequitur. Adulter seruauit in multis domibus coniugiũ instabile acceptum.i.inceptum dirimi.i.dissolui per dissidium et iam solutũ pene: id est quasi.Quo circũagas.i.voluas te subterfugia querens:que ponas prima aut vltima.i.quid primũ aut vltimum in excusationez adducas.i.adducere possis: vel quo circũagas te:nisi ego tibi vxorem reconciliassem:que ponas prima aut vltima:id est quid agas exclusus et explosus ab omnibus.Ergo o ingrate pro tot beneficijs acceptis:et perfide pro tot pollicitationibus cum iuramento confirmatis: nullum est meritum ꝙ filiolus:id est paruus filius aut filia nascitur tibi ex me:id est quẽ vel quaz ego generaui:quasi dicat iuste plurimũ esset.cũ pro quia tu tollis.i.educas tanꝙ tuos.Et gaudes spargere.i.immiscere libris actorũ: id est in quibus publice scripture negociorum actorũ in iudicio ⁊ etiam susceptorum liberorum cõtinentur:argumẽta:id est media ꝓbatiua:viri.i.ꝙ vir sis cũ credã te genuisse: suspẽde foribus:id est in valuis domus tue coronas:in signũ puerperij recẽtis.tu es pater iam: id est reputaris pater.nos dedimus tibi quod possis opponere fame:id est diffamationi dicentium te vt cinedum solummodo pati et nihil agere.tu habes iura parentis: id est que parentibus solũmodo aduenire possunt:et quibus orbi ac infecundi carent.tu scriberis propter me heres ab vxore scilicet: fm Mancinellũ: vel potius a quocunqȝ potes nunc scribi heres:eo ꝙ pater es quod ante non licebat. tu capis:id est capere potes omne legatum:in testamento scilicet:necnon:id est etiam caducum:id est cõditionatum testamentum:quod dulce est quando obueniente conditione suspicitur. Preterea multa commoda iunguntur caduco.lex papi.appellat caducum legatum relictũ sub conditione:qua deficiẽte vel viuo vel mortuo testatore id cadat ⁊ perueniat vel ad testatorem viuum:vel ad substitutũ eo mortuo.Potest autem huiusmodi caducũ per filios sic parẽtibus obueuire si filijs imbecillibus substituãtur.Si ergo impleuero numerum supple legitimũ.hoc est si ego tres supple genuero:tũc eñ haberes ius trium liberorum.Hactenus locutus est neuolus recitando verba potissimum que cum virrone se dicit habuisse:ad que poeta scomate quodam: ⁊ amara irrisione respondet. Neuole causa tui doloris est iusta:tamen dic sup.quid ille scilicet virro affert contra id est in excusationem:vel quid beneficij refert? Respondet neuolus:negligit sup.me ⁊ querit sibi alium aselluz bipedem: qui.s.subagitet ⁊ laboret sine mercede.Asinum bipedez intelligit hominem simplicem ⁊ facile credentem. Ascensius.

¶Hec soli commissa tibi celare memento.
Et tacitus nostras intra te fige querelas.
Nam res mortifera est inimicus pumice leuis:
Qui modo secretum commiserat:ardet:et odit
Tanꝙ prodiderim quicquid scio:sumere ferrum:
Fuste aperire caput:candelam apponere valuis
Non dubitat:nec contẽnas:nec despicias:ꝙ

¶Tibi.ad iuuenalẽ loqr.Valuis.i.podici.seu ianue domus: vt illaz exurat. Nec ɔtẽnas.nec spernas inqt.Diuitis cinẽdi secreta. qm̃ veneni copia apud eos est. nec curãt si cari⁹ ɔstiterint venena ipa.Annona.ab anno dr copia siue alimẽtũ vt.s.tegit.Curia martis atheniis.Areopagũ intelligit. Vbi teste polluce.iudicia cedis vulnerũ ⁊ veneficiorũ p ppl'm exerceri solita sunt. pli.lib. vij.ait sic. Judiciũ capitis i areopagũ pmũ actũ ẽ.Macrobi⁹ aũt circa pncipiũ li.vij.satu.ita scribit.Que tñ silen- Manci. Areopag⁹.

His opibus nunq̃ cara est ✱ annona veneni.
Ergo occulta reges: vt curia Martis Athenis.
O Corydon Corydon/secretum diuitis vllum
Esse putas?serui vt taceant:iumenta loquentur:
Et canis/ ⁊ postes: ⁊ marmora/claude fenestras:
Vela tegant rimas:iunge hostia:tollito lumen
E medio:clament oẽs:prope nemo recumbat:
Quod tamen ad cantũ galli facit ille secundi:
Proximus ante diem caupo sciet:audiet ⁊ que
Finxerunt pariter librarius:archimagiri
Captores:quod eñ dubitant cõponere carmen
In dominos?quoties rumoribus vlciscũtur
Baltea?nec deerit qui te per compita querat
Nolentem: ⁊ miseram vinosus inebriet aurem.
Illos ergo roges quicquid pauloante petebas
A nobis:taceant illi:sed prodere malunt:
Arcanum:q̃ subrepti potare phalerni:
Pro populo faciens quãtum Laufella bibebat:
Viuendũ est recte:cum ꝓpter plurima/tum de his
Precipue causis:vt linguas mancipiorum
Contẽnas:nam lingua mali pars maxima serui.
Deterior tamen hic:qui liber non erit illis:
Quorum animas ⁊ farre suo custodit ⁊ ere:
Idcirco vt possim linguam contẽnere serui:
Vtile consilium mihi:sed cõmune dedisti:
Nunc mihi quid suades post dãnũ tẽporis: ⁊ spes
Deceptas?festinat enim decurrere velox
Flosculus:anguste: miserecꝫ breuissima vite
Portio/dum bibimus:dũ serta/vnguẽta/puellas
Poscimus:obrepit non intellecta senectus.

✱Appellatiõe annonae intelligimus nõ modo rem oẽz frumẽtariaz: sed alia q̃z cibaria: vñ Cic.scrib.in ii. de diuinatiõe Annonã futurã cariorẽ i macello. Sic ⁊ Trãquil.in Tyberio. Annonã macelli senat⁹ quotãnis tẽperandã censuit.

tiũ ne duiuñs an oportun⁹ sermo duceniat.Nã sicut apd athenas ariopagite tacẽtes iudicant:ita inter epulas opꝫ semper sileri ⁊c.Ares.arios vel areos Mars dr.Pagos.saxũ ⁊ loc⁹ eminens Pege vo fons dorice.hinc pagi dicti sunt autore Festo.Suntq̃ pagi vici et cõuẽticula rusticoꝝ:vt inquit Diomedes. O corydon corydon.poete verba dicẽtis.nullo modo diuitũ secreta celari posse.Est aũt Maronis hemistichion.Is eñ ait.Ah Corydon corydõ que te demẽtia cepit. O corydon corydon.ac si diceret.O demẽs secretũ diuitis vllũ esse putas?sophocles etiam ait. ⁊ cũcta audiẽs oĩa reuelabit dies. vt scribit Gellius lib.xj.c.xj. Clament ne scilꝫ diuitũ facinus audiat. Finxerũt composuerũt ꝯtra diuitẽ. librari⁹ ipsius diuitis.s.Naꝫ inter mãcipia librarios habebant Romani partiẽdis spẽsis prefectos. Archimagiri magri ⁊ prĩcipes coquoꝝ. Carptores qui carnes carpũt.quid eñ.quare. Cõponere.fingere.Rumoribus infamia.Baltea.balteoꝝ verbera.Querat vt dñi crimina referat.Nolẽtẽ.s.queri. Inebriet referẽdo vcꝫ dñi crimĩa.Illos librariũ ⁊ coquos.Ergo q̃ i dños crimẽ cõponũt. Petebas. dixeras eñ hoc soli cõmissa tibi celare memẽto.Potare.s.tm̃ Pro pplo faciẽs.i.sacrificãs pro pplo: qd sacrificiũ bone dee erat. Sene. eñ in epi.cxviij.ait.Credat aliq̃s pecuniã esse versatã in eo iudicio: in quo reus erat Clodi⁹ ob id adulteriũ:qd cuꝫ Cesaris vxore in apto cõmiserat:violatis religiõibus ei⁹ sacrificij: qd pro pplo fieri dr.sic summotis extra ꝯspectũ oĩbus viris:vt picture q̃z masculoꝝ aĩaliũ ꝯtegant. Laufella vinosa mulier. viuendũ est recte.vt liguas mãcipioꝝ cõtẽnas.Hic Cice.li.vij.epi.ad Varronẽ inq̃t.tibi aũt idẽ ꝯsilij do:qd mihimet ipsi: vt vitem⁹ oculos hoĩm: si liguas minime facile possum⁹. Mancipioꝝ: seruoꝝ.Contenas ꝯtẽnere possis. Lingua.s.est. Hic dñs.s.illis ab. illis seruis.Aĩas vitas. Farre.far primus antiquis in latio cibus. vt scribit Pli. li. xviij. Idcirco.neuoli verba:cõe ad oẽs pertinẽs: ⁊ si mihi soli dederis. Suades.ꝯsulis. Flosculus.adolescẽtia vel iuuẽta.Portio.appositio est. Obrepit. clam venit:repere est iuxta terram ire:vti serpens. Non intellecta. venit enim tacita.

Areopagos. Pege. Pagi. Secreta. Archimagirus. Bone dee sacrificiũ. Far.

Ascensius. ❡Hec soli ⁊c.Verba sunt neuoli ad poetam:ad q̃ postea respondẽs poeta docet nullum turpe factum diu occultari posse: per hoc ab eo dehortans atq̃ deterrens. Ordo est. O Juuenalis memento hec que dixi cõmissa.i.cõmunicata tibi soli:celare: ⁊ fige tacitus.i.tacens nostras querelas intra tenã inimic⁹ leuis.i.leuigat⁹ in locis pilosis et pudendis: pumice lapide cauernoso et scabro: est res mortifera.is qui modo.i.pauloante cõmiserat secretũ suũ rogans scꝫ vt se et cõiugem suã subagitarem:ardet inuidia scilꝫ: et malo zelo in me: ⁊ odit me tanq̃ ꝓdiderim.i.porro dederim hoc est reuelauerim ⁊ omnib⁹ dixerim quicquid scio:nõ dubitat sumere ferrum cõtra me:aperire caput meũ fuste.i.baculo:apponere valuis.i.podici mea candelas:vel forte edicule mee:eam comburere minans. Nec contẽnas.i.non debes modicum timere tanq̃ rem cõtẽnendam et minimi periculi: aut despicias.i.non debes despicere:hoc est nihili facere:q̃ annona id est vt dicunt:prouisio: ⁊ penus veneni nunq̃ est cara his opib⁹: id est habentib⁹ huiusmodi opes hoc est diuites semper habẽt venena parata:ergo ne: aut ferro: aut igni:aut veneno peream:tegas occulta.i.hec secreta:vt.i.queadmodũ curia martis.i. ariopagus suptacuit Athenis vbi iudicia capitalia tractabantur tacite quibusdam caracteribus. Unde Persius nigrum sis figere thita. vnde vbi capitale erat secreta patrum reuelare: respondet Juuenalis more suo adducens hemistichon.i.dimidiatũ versum Vergilij ex buccolicis: quo se Coridon dementẽ fatet quo

dementē etiā significat:⁊ dicit. O chorydō chorydon.i.o neuole neuole chorydoni qui se dementem dixit.persimilis:putas vllū esse secretū diuitis qui scꝫ multos seruos ⁊ familiares habet.q.d.id fieri nō potest:vt enī serui taceāt.i.si demus vt serui taceāt iumēta ⁊ canis:⁊ postes ⁊ marmora loquent.i.pdēt scelus eius.Claude fenestras ⁊ vela.s.aulea : tegāt rimas.i. fisuras per quas rimari aut scrutari quis posset:⁊ iūge ostia:tolle lumen e medio ne quisꝙ possit videre:oēs clamēt.i.strepitū ⁊ clamorē ingentem faciāt.ne quisꝙ possit audire:nemo recūbat prope:etiā si cecus ⁊ surdus sit ne forte possit sentire: tamen caupo ꝑrimus.i.qui vinū ⁊ obsonia in ꝑrimo vendit sciet ante diē.i. priusꝙ sit dies : id qđ ille scꝫ diues mollis facit:ad.i.circiter cantū secūdi galli:vel potius circiter secūdū cātū galli:⁊ audiet sup. carmina famosa q̄ librarius.i.libre ⁊ pensis partiendis prefectus:⁊ archimagiri.i.principes coquoꝝ: ⁊ carptores carniū aut lanarū:finxerunt.i.composuerūt quid enī.i.nam ad quid dubitēt cōponere.i. fingere carmē.i.cantilenā diffamatoriā(sunt qui crimē minus emēdace legāt)in.i. cōtra dn̄os : quotiens vlciscunt:balthea.i.verbera aut scuticas ex baltheis.i.vltionē faciūt de verberib⁹ baltheorū: rumorib⁹.i.diffamationib⁹ ⁊ infamia.Nec deerit:immo aderit seruus aut familiaris qui querat te nolētem audire vt audias tamē per cōpita.i.loca cōmunia que cōpetuntur.i.cōueniūtur.⁊ qui vinosus.i. ebriosus inebriet.i.frequēti habitu repleat ⁊ quasi ebriā faciat aurē tuā.i.cuiusꝙ illic cōparētis miserā ꝙ tā vilia audire cogat.ergo O neuole si vis vt facta Virronis sint secreta:roges.i.preceris illos quicquid petebas pauloante a nobis vt.s.secreta ipsis cōmissa celare meminerint:fac sup.vt illi taceāt.sed ipsi malūt ꝑdere.i.reuelare arcanū.i.secretū dn̄i sui ꝙ potare tantū sup.phalerni.i.optimi vini subrepti.i.furtiui(qđ tū longe dulcius esse debet ꝙ per abundantiā oblatum.vn̄ Prouerbiorū.ix.Aque furtiue dulciores sunt.⁊ panis absconditus suauior)quantū laufella mulier illa bibax bibebat faciēs sup. sacrū.i.sacrificans bone dee pro populo.i.pro salute populi. Viuendū est inquit poeta recte.cū sup. ita sit ꝙ ꝑpter plurima.tum sup.precipue de his causis.i.ꝑpter has causas.quidam textus habēt tūc nec tum his malus esset versus:alij habent tum de his vt nos legimus.alij neutrū habēt.hoc est nec tunc nec tum de sed tum his ⁊ tunc.h.habet vim cōsonātis: sicut eneid.j.post habita coluisse samo. hic illi⁹ arma ⁊c.cause autem sunt vt cōtēnas.i.nihili pendere ⁊ nō vereri possis linguas mācipioꝝ.i. seruorū manu captoꝝ:nā lingua est maxima pars mali serui.i.que seruū malū facit.vel qua seruus malus vtitur.deterior.sensus est.malus quidē est seruus reuelans secreta dn̄i sui:sed deterior est dn̄s sic viuens vt seruos suos ob id formidet.Ordo est.Tamen.i.tametsi malus sit seruus tamen hic scꝫ dn̄s qui non erit liber illis.i.in illos.vel ab illis quoꝝ animas.i.vitā custodit suo farre et suo ere.i. qui seruos suos ob delicta sua timere cogitur ⁊ ob id eorū seruus esse est deterior.i.minus valens.Respondet Neuolus Idcirco.quia viuendū est recte ⁊c.tu dedisti mihi cōsiliū vtile:sed cōe.i.ꝙ non mihi in his calamitatibus vtile esse poterit:sed oībus seruos habentibus.vt.s.i.qualiter possim cōtēnere linguā serui : quia recte viuendo.Sed quid suades.i.cōsulis nūc mihi post dānum.i.perditionē tēporis ⁊ post spes deceptas:Enim pro quia:q̄ velox flosculus ⁊ breuissima portio anguste ⁊ misere vite.festinat decurrere.i. in interitū labi.Interea enī dū bibimus:dum poscimus serta ex floribus scꝫ.dum poscimus vnguēta et puellas.i.dum maxime oblectamur:senectus nō intellecta obrepit.i.clam apud nos serpit et inuadit nos oscitantes ⁊ nō animaduertentes.Est hec quidem optima ⁊ grauissima sententia que tūc solet esse iucūdissima quādo ridiculis ꝑsonis aut de ridiculis rebus datur : vt hic et in militib⁹ gloriosis apud Plautū ⁊ Terentiū:⁊ in nasidieno apud Horatium.⁊ in sexcentis alijs.

¶ Ne trepida:nunꝙ pathicus tibi deerit amicus
Stantibus:⁊ saluis his collibus:vndiqꝫ ad illos
Conueniunt:⁊ carpentis:⁊ nauibus omnes:
Qui digito scalpunt vno caput:altera maior
Spes superest: tu tantum erucis imprime dentem.
Hec exempla para felicibus:at mea Clotho:
Et Lachesis gaudent:si pascitur inguine venter.
O parui:nostriqꝫ lares:quos ture minuto:
Aut farre:⁊ tenui soleo exornare corona:
Quādo ego fingā aliqd:quo sit mihi tuta senectus
A tegete ⁊ baculo:viginti milia fenus
Pignoribus positis:argenti vascula puri:
Sed que Fabritius censor notet:⁊ duo fortes
De grege mesorum:qui me ceruice locata
Securum iubeant clamoso insistere circo:
Sit mihi preterea curuus celator:⁊ alter:
Qui multas facies pingat cito:sufficient hec:

¶ Ne trepida poete verba. Pathicus patiēs.Pathos enī grece patio dicit. His collibus septē vcꝫ. Capitolinus. seu tarpeius quia Saturni⁹ olim. Itē auētinus:palatinus.Celius. Exquilinus.Viminalis.Quirinalis. Ad illos colles.s.carpētis. vehiculis. Qui digito scalpūt vno caput.i.molles ⁊ impudici.vn̄ Sen̄.epl'a.liij.ait.Oīa rerū oīꝫ si obseruētur indicia sunt ⁊ argumētū moꝝ ex minimis quoqꝫ lꝫ capere. Impudicū ⁊ icessus ostēdit.⁊ man⁹ mota: et vnū interdū respōsum:⁊ relatus ad caput digit⁹:⁊ flexus oculorū. Improbū.interdū risus. insanū vultus habitusꝙ demōstrat.hec ille.Ammian⁹ aūt li.xvij.scribit pōpeij obtrectatores etiā hoc i eo ludibriosuꝫ ⁊ irritū obseruasse ꝙ gemino quodā more caput digito vno scalpere solebat. Erucis. herbis salacib⁹.Est ei eruca veneris ꝯcitatrix icirco iūgit lactuce fere in cibis:vt nimio frigori par feruor immixt⁹ tēperamentū equet.Pli.li.xix. Oui.itē lib.ij. de remedio.Nec min⁹ erucas aptū est vitare salaces.Et q̄cq̄d veneri corpora nostra parat.Vtili⁹ sumas acuētes lumina rutas.Et q̄cq̄d veneri corpora nr̄a nagat.Hec exēpla. Neuoli verba. Inguine.s.meo. Venter alicuius cinedi:hoc est meū fatū ē: vt nullo emo

Manci. Pathicus. Romani colles.

Pōpeij digit⁹ ad caput.

Eruca.

Rutas.

Quando ego pauper ero:votū miſerabile:nec ſpes
Dis ſaltem:nam cum pro me fortuna rogatur.
Affigit ceras illa de naue petitas:
Que ſiculos cantus effugit remige ſurdo.

lumento pedicē.O parui: noſtriq; lares.diuitias optat. Neuolus: vt inſipiens.paruo em̄ viuere neſciebat: qđ ſapiētis eſt. Lares.erāt lares dij cōpitales.Sueto.in auguſto.Cōpitales lares ornare bis in anno inſtituit: vernis floribus ⁊ eſtiuis:erant et familiares de quibus ait neuolus.noſtri.Cato in re ruſtica.paterfamilias vbi ad villā venit ibi larē familiarē ſalutauit:fundū eodē die ſi poteſt circūeat ⁊c.Itē ꝙ inferius de villice officio ait:focū purū circūuerſuz quotidie priuſq; cubitū eat: habeat.Kalendis nonis feſtus dies quum erit coronā in focū indiat.per eos itaq; dies lari familiari ꝓ copia ſupplicet.hec ille.hinc Neuolus ait.Et tenui, ſoleo exornare corona. Farre.Pli.li.xviij.c.ij.ſic ait.Numa īſtituit deos fruge colere ⁊ mole ſalſa ſupplicare:atq; vt autor eſt hemina.far torrere.qm̄ toſtū cibo ſalubrius eſſet:id vno mō conſecutū ſtatuendo non eſſe purū ad rē diuinā niſi toſtū ⁊c. Latius tn̄ de laribus diximus ode.ij.Epodon.Figam.reponā.vel fingā.cōponam. A tegete ⁊ baculo.a paupertate et mendicitate. Viginti milia.quādo.ſcz fingā. Fenus.appoſitio eſt.Poſitis.a mutuantib⁹ pecuniam meā.Vaſcula.quādo fingā. Fabritius cēſor notet.ſcribit Gellius li.iiij.Caiū fabriciū luſcinū ⁊ Q.Emilium pappum Cenſores.P.Cornelium ruffinū:qui bis conſul ac dictator fuerat:ſenatu nouiſſime:cauſamq; iſti note ſubſcripſiſſe:ꝙ eū cōperiſſent cene gratia decē in pondo argenti habere.ſcribit idē Valerius maximus libro.ij.c.de cenſoria nota.Optat igit̄ id pōderis qđ cēſores notēt.addit Pli.li.xxxiij.ca.xiiij.eū Fabritiū vetuiſſe:vt ne bellici quidē imperatores pluſq; patenam ⁊ ſalinum argenteum haberent.Et duo fortes ſcilicet notent. Meſorum: ſeruorum ex meſia.Ceruice.corum ſcilicet.locata.ad ferendam lecticam videlicet.Clamoſo.ob ludos videlicet ⁊ plauſus.Curuus.dum enim laborat curuus eſt.Votū.ſcilicet meū ſuperius. Miſerabile eſt.ſcilicet his que optaui.Affigit ceras:apud Homerum libro.xij.odiſſee refert vlyxes ſe a circe monitum fuiſſe:vt ſyrenas caueret:ait aūt ſic.Ipſa nāq; primū diuitiarum ſyrenum vocem et floriferum earum pratum nobis euitandum precepit: ſoli mihi vt eas audiam concedit: ſed vos me arcte ad malum funibus ligabitis: ꝙ ſi forte vt me ſoluatis iuſſero:tum vos pluribus me et arctioribus vinculis implicetis:hoc ego pacto ſingula ſocios admonebā.interea nauis cito curſu ſyrenum inſule propinquauit:ſecūdo namq; vento ferebamur:qui illic ceſſauit:et placida trāquillitate deus vndas ſtrauit.at ſocij collectis in naui velis:remis ordine diſpoſitis mare ſulcabant.hic ego magno cere orbe in partes conſecto:⁊ manibus ⁊ vi ſolis ꝙ primū mollito ordine omnium aures obſtruxi:⁊ illi me viciſſim manibus pedibuſq; ad malum colligarunt:quum vero tātum ab inſula abeſſemus:quantum leui remorum pulſu vox exaudiri poſſet: minime eas e ꝓpinqua nauigantes latuimus:ſed ſtatim cantare perq; ſuauiter orſe ſunt. Huc ades inclyte vlyxe magna achiuorū gloria:hic nauem ſiſte vt vocem noſtrā audias:nemo vnq; hac iter fecit:quin noſtri cātus ſuauitate demulceret.qua oblectatus ⁊ plura a nobis edoctus dimitti.haud em̄ nos fugit quid apud magnam Troiā Greci ſimul ⁊ Troiani deoꝝ voluntate geſſerunt.Scimus preterea quicquid in arma terra agit̄:ſic ſuauiſſima voce canētib⁹ ego audiendi cupidus:ſocijs vt me ſoluerent ſupcilijs annuēs iubebā.at perimedes ⁊ eurylochus ab remis qb⁹ incūbebāt ꝓperantes plurib⁹ me vinculis īplicarūt.ita tāto ꝑcurſo ſpacio vt nō ampli⁹ earū voces audirent̄:amota a ſociorū aurib⁹ cera.ipſi me ſoluerūt ⁊c.

Lares. *Villice officium.* *Lares.* *Far toſtū.* *Antiquoꝝ pſimonia.* *Vlyxis ſermo de ſyrenibus.* *Vlyxis cera.* *Syrenum verba ad Vlyxem.*

Aſcenſius. ¶ Nec trepida ⁊c.Reſpōdet poeta:ſed vt in re turpi ⁊ ad turpis rei occaſionem Neuolo ſentētiā honeſtam dedit:ita ſatyrico riſu nunc ipſe homini perdito nō vt talia faciat: ſed qꝛ talia facit vile dat ꝯſiliū vt ſpem non deponat.quandoquidem defuturi non ſint pathici:in quo cōſilio nō tā cōſiliū dare intēdit.ꝙ ipſum ſequentes ⁊ eo more viuentes reprehendere:qđ dico propter imperitos qui nō attendentes ad quod propoſitū:vel in qua perſona poete loquunt̄:ipſos ſepe male citant ſiue vt vulgarius dicā allegant.Ordo eſt.O neuole ne trepida.i. noli pre timore preceps ruere: amicus pathicus: id eſt qui muliebria a te patiatur nunq; deerit tibi his collibus.ſ.Romanis ſtantibus ⁊ ſaluis.i.ꝙdiu Roma ſtabit incolumis. Quia omnes qui ſcalpūt caput vno digito.i.lubrici deſidioſi ⁊ luxurioſi:inter quos ſunt de quibus hic loquitur pathici:conueniunt vndiq; ad illos.⁊ id eſt pariter carpentis.i.vehiculis:hoc eſt per terram:⁊ nauibus per aquas.non dicit pedibus ꝙ raro pedeſtres inuenias pathicos.vnde nō ſine cauſa in ſexta dicte ſunt diuitie molles ꝙ tales efficiant.Altera ſpes maior ꝙ ea que te fefellit:ſupereſt.i.reliqua eſt hoc loco:tu imprime tantum erucis.i.herbis illis ſalacibus:dentem.i.comedendo erucas ⁊ cetera venerē prouocantia:exhibe te ſolummodo paratum ⁊ potentem ad opus draucorum:et preſto erit pathicus.Reſpondet neuolus. Para o Juuenalis hec exempla felicibus.i. eufortunatis.at clotho ⁊ lacheſis mea.i.parce ⁊ dee fati:⁊ vite mee:gaudent ſi venter meus paſcitur inguine.i.ex labore et exercitio inguinis mei.hoc eſt ſatis eſt fatis meis dūmodo miſellū victū ex hoc exercitio cōquirere poſſum.Non placet illud obcenū qđ Mancinel.dicit de ventre pathici:potius dicerem ſicut ſcriptum inueni.ſi paſcitur vnguine:id eſt re vncta.hoc eſt caulibus vnctis ⁊ nō macris ſicut ſolitus ſum.Optat aūt meliora:qꝛ ſicut pollicitis ita optatis diues quilibet eſſe poteſt.O parui q; pro qꝛ. qꝛ noſtri lares.i.familiares quos ego ſoleo exornare minuto thure aut farre ⁊ tenui corona:quando ego vobis ſcilz adiutoribus figam:id eſt fixū reponā aliquid.quo.i.per quod ſenectus mea ſit tuta.i. protecta a tegete ⁊ baculo.i.ne accepto baculo cogar in tegete mendicare.Quando figam:viginti milia exiſtētia fenus.i.ad fenus data:⁊ hoc pignoribus poſitis vt ſecuris ſim: ⁊ quando figam vel quando erunt mihi vaſcula puri.i.meri ⁊ nō cōmixti argenti.ſed ea vaſcula que propter magnitudinem ponderis Fabritius cenſor notet.i.notare poſſit hoc eſt notā luxus nimij ob ea mihi imponere.Et quando ſup. erunt mihi duo fortes.ſ.ſerui:de grege meſorum:qui robuſti populi ſunt.qui ceruice locata.i.poſita ſub me:iubeant me inſiſtere circo clamoſo ꝓpter plauſus ſecurū.i.ſine cura.Sit p̄terea mihi ceruus celator.i.qui ſcit celare ⁊ ſculpere pocula:⁊ ſit alter ſeruus qui pingat cito multas facies.Voluit plura optare ſz reprehendit ſe dicēs.Hec ſufficient.quando.i.quandoquidem ego ero pauper.votum.i.hoc deſideriū eſt miſerabile:nec ſpes eſt ſaltē his.i.de his habendis vel in his quos colo. In multis ergo eſt votum

et desideriū in quibus nō est spes: nam spes nō est sine merito: nec medio ad ipsuz quod speratur perueniendi. nō est ergo spes neuolo: quia dicit. Naz quū. i. quādo fortuna rogatur pro me: ipsa affigit supple auribus suis ceras petitas de illa naue: scilicet Vlyxis que effugit remige existēte surdo: id est socijs remigātibus propter ceram affixā auribus nihil audiētibus cantus siculos: id est Syrenū iuxta Siciliā habitātium: quarū cantus argumētum recitat ex Homero Mancinellus. Cuius item principium ex Cicerone sic ponit Calderinus. O decus argolicum quim puppim flectis Vlyxe.

Satyra decima.

Omnibus in terris que sunt a
Gadibus vsq
Auroram: et Gangem pauci
dignoscere possunt
Vera bona: atq illis multum
diuersa remota
Erroris nebula: quid enim ratione timemus
Aut cupim⁹: quid tam * dextro pede cōcipis: vt te
Conatus nō peniteat: votiq peracti:
Euertere domos totas optantibus ipsis
Dij faciles: nocitura toga: nocitura petuntur
Militia: ꝛ torrens dicendi copia multis
Et sua mortifera est facūdia: viribus ille
Confisus perijt: admirandisq lacertis.

¶ Argumentum Satyre decime.
Cur hoiz decima: rerūq libido notāť.

Omnibus in terris. Vanas hoīm mētes arguit: ostēditq minime optandas esse diuitias: potētiā eloquentiā famā: gloriā: minime etiam senectutē aut formaz. ħs em̄ que bona putātur: multos perisse notat. Indicat docetq postea: quidnaz optare nos deceat ac iuuet. Oibus in terris. Sensus est: tāta cecitas tāta bonoꝝ ꝛ maloꝝ ignorātia est: vt pauci sint ob ortu solis ad occasuz qui discernere bonū a malo noscāt: ꝛ ꝯtra. Unde etiā Sene. epl'a. xlv. inq̇t. Res fallūt illas discerne: pro bonis mala amplectimur. Optamus cōtra id qđ optauimus: pugnāt vota nostra cū votis cōsilia cū ꝯsilijs. Tullius itē lib. j. de finib' ait. Ignoratiōe rerū bonaꝝ ꝛ malaꝝ maxime hoīm vitā vexari. Ab gadibus. i. ab occidente. Gades em̄ insula est in extremo nr̄i orbis in ocidēte versus. De quib' legito Melā. li. iij. ꝛ Pli. li. iiij. c. xxiij. diximus ꝛ latius in Ode. ij. li. j. Horatij flacci. Gangē. ganges: vt Strabo lib. xv. ait. a mōtibus descēdēs: quū in planiciē peruenerit: ac oriētē cōuersus in mare progredit: vnū hostiū hn̄s: q̄ꝙ oim indicoꝝ flumē maximū sit. Pauci dignoscere pn̄t vera bona. Socra. i gorgia Platonis cēset nō esse cuiusq viri eligere quenā ex reb': q̄ delectāt bōe sint: q̄ ve male: sed poti' artificiosi viri op' esse vtrūq. Vera bona. Stilbō: quē epicuri epl'a īsequiť: capta patria: amissis liberis: amissa vxore: quū ex incēdio publico sol' et tn̄ beat' exiret: interrogāti Demetrio. Nunq̇d ꝑdidisset: oīa inq̇t: bona mea mecū sunt. Autor est Sene. epl'a. ix. Bona aūt mea mecū sūt. Justitia. s. ac virt': tēperātia: prudētia: nihil em̄ bonū putabat: qđ eripi possit. vt idez scribit. Epl'a vo. lxxvij. ita inq̇t. Bona illa sunt vera: q̄ rō dat solida ac sempiterna: q̄ cadere nō pn̄t: nec decrescere q̇dē aut minui. Cetera opiniōe bona sunt: ꝛ nomē q̇dē habēt cōe cū veris. Ci. itē in orone ꝓ domo sua ad pōtifices idē asserit his vbis. Nō me bonoꝝ direptio: nō tectoꝝ excisio: nō depopulatio p̄dioꝝ: nō p̄da ꝯsulū ex meis fortunis crudelissime capta ꝑmouet: caduca sp̄ mobilia hec esse duxi. Idē q̄ ꝓ rege Deiotaro sic. Quid de vtute ei' dicā: Quid de magnitudine animi: q̇d de grauitate: ꝯstātia: q̄ oēs docti atq sapiētes summa q̇dē etiā sola bona dixerūt. Et in parad. hec scribit. Neqz ego vnq̄ bona ꝑdidisse dicā: si q̇s pec' aut supellectilē amiserit. Nec nō sepe laudabo sapiētē illū biātē: vt opinor: q̄ numerať iter septē sapiētes. Cui' quū quidā patriā prienā cepisset hostis ceteriqz ita fugerēt. multa de suis reb' secū asportarent: quū esset admonit' a quodā vt idē ipse faceret. Ego vo inq̇t facio. Nā oīa mea mecū porto. Ille hec ludibria fortune ne sua quidē putauit: q̄ nos appellam' etiā bona. Ibidē q̄ ita inq̇t Cice. Si q̇d recte fit ꝛ honeste ꝛ cū vtute id bene fieri vere dr. ꝛ qđ rectū ꝛ honestū ꝛ cū vtute ē: id solū opinor bonū. Illis bonis. s. Multū diuersa. i. mala. Nāvti ꝛ pħs li. vij. ethi. ait. Malo bonū ꝯriū est. vtiqz Cice. li. ij. tus. scribit. zeno nihil ē inq̇t malū: nisi qđ turpe aut vitiosuz ē. Erroris nebula. ignorātie velo. Vn̄ Socra. apđ platonē in alcybiade scđo sic ait. Illud aūt cogito quātū malū sit hoī ignorātia: q̄n quidē ꝓpter hāc nos latet quū male q̇d agim': ꝛ qđ deterrimū est: ob eā pessima nobis q̄nqz p̄camur qđ q̇dē nemo putaret. Cōcupis vel cōcipis legi pōt. Conat'. nisus tētationis: appetitus: desiderij. Peniteat. Socra. itē in alcybiade scđo Platonis ait. iterdū breue post tp̄s p̄terita vota dānāt ad ꝯria recurrētes. Dij faciles. Lucan' etiā li. j. ait. O facilesdare summa deos eadēqz tueri difficiles. Domos. familias. Nocitura toga ꝛ nocitura petunť militia. Quenā petanť. Sen̄. epi. cxix. ondit his vbis. Sz magna illa i q̇b' honores aduersarios petūt: alij ꝑpetuas ꝑtātes: alij belloꝝ euētus ꝓsperos: triumphosqz: alij diuitias: alij matrimonia ac liberos. alij salutē suam suorūqz. inde sequitur. Quanti

Manci.

Res discernēde sunt.

Rerū ignoratio.

Ganges.

* Pede dextro id facere dicimur qđ nobis ꝓspere cedit: ꝯ sinistrū: vnde Apulei' in asino aureo. Sinistro pede ꝓfectū me spes cōpēdij frustrata est.

* De Milonis iteritu sic Oui. in ibin. Vt Milo robur deducere fissile tētes. Nec possis captas inde referre manus.

Vera bona Stilbonis dictum.

Bona mea mecūsunt.

Vera bōa bona vera.

Biātis dictū omnia mea mecū porto.

Bonū verū.

Malū q̇d.

Ignorantie mala.

Vota stulta.

animi res est solum nihil petere:nulli supplicare: ⁊ dicere nihil mihi tecũ fortuna: nõ facio tibi mei co
piã ⁊c. Scribit cadẽ fere Ualerius.de quibus legito in fine huius sat. ibi.s. Aptissima queq dabũt dij.
Toga in pace. Militia in bello. Torrens.velox. Mortifera.sicut Ciceroni ⁊ pluribus.Ille: vt Milo. de
quo Gellius lib.xiiij.cap.xvj.ita scribit.Milo crotoniensis athleta illustris.quũ iam natu grandis ar
tem athleticã desisteret:iterq faceret forte solus:in locis Italie syluestribus: quercũq vidit proxime viaz
patulis in parte media rimis hiãtem:tunc immissis in cauernas arboris digitis deducere ⁊ rescinde
re quercũ conatus est: ac mediã quidem partẽ discidit diuellitq.Quercus autẽ in duas deducta par
tes quũ ille quasi perfecto quod erat connixus manus laxasset: cessante vi redit in naturaz manibusq
eius retentis inclusisq stricta denuo ⁊ cohesa dilacerandũ hominẽ feris prebuit.

Milonis mors.

Ascensius.

Omnibus in terris. In hac saty. dãnatis stultoꝝ votis qui nocitura petũt:docet tandem quid petẽdũ quid ve optãduz sit.Ordo est.Pauci sup.hoies existẽtes in oibus terris que sunt a Gadibus.i.ab occidẽte:vsq ad aurorã ⁊ gagẽ.i.vsq ad oriẽtem:possunt dignoscere .i.internoscere vera bona:que nocere.s.nõ possunt: atq bona diuersa.i. differẽtia multũ illis.i. ab illis veris bonis. hoc est bona apparẽtia : que tñ qꝛ mala multis sunt nocent. Ualla dicit diuersa illis.i.summa mala:⁊ ita nõ esset subaudiẽdũ bona:sed diuersa.i.res diuersas ab illis veris bonis.i.summa mala:sed nõ placet.qꝛ melior est cõtextus (vt dixi) ⁊ multo vbe rior imo verior sentẽtia:qꝛ nõ pauci internoscũt vera bona ⁊ summa mala: sed vera bona ⁊ apparẽtia ita decipiũtur.Pauci ergo possunt dignoscere vera bona ⁊ bona illis multũ diuersa: ⁊ hoc nebula erro ris remota.Nebula autẽ erroris est mala affectatio:qꝛ vt dicit Hora. male verũ examinat omnis corru ptus iudex.quid eñi timemus aut cupimus ratione.q.d.nihil. Quid cõcipis.i.inceptas aut animo ca pessis aut cõcipis:pede.i. auspicio aut inceptu tam dextro.i.prospero: vt te nõ peniteat conatus ⁊ voti peracti.i.obtẽti ⁊ cõpleti.q.d.nihil.Dij faciles.i.ad faciẽduz qd petis parati:euertere.i.funditus destru xerũt totas domos ipsis optatibus.i. propter optatus:seu optationes eoꝝ vel ipsis domibus optãti bus sup.id propter qd euerse sunt.nocitura.i.res nociture petuntur toga.i.in pace:⁊ nocitura petũtur militia.i.in militia.aut per bellũ.⁊ copia dicendi torrẽs.i.in morem torrẽtis fluens: ⁊ multis sua.i.pro pria facũdia est mortifera.vt Ciceroni.Ille.i.alius vt Milo perijt cõfisus viribus suis ⁊ lacertis.i.bra chijs admirandis.Nec ergo facundia.nec vires corporis que bona nature sunt:vera sunt bona.

Manci. Bona nocent. Pecunia obest.

¶ Pecunia.Señ.itẽ epl'a.v.ait.Multa bona nr̃a nobis nocẽt.Philosoph' quoq li.j. ethicoꝝ sic. Cõplura bonis accidũt detrimẽta.iam eñi quidaz ob diuitias:q̃daz fortitudinẽ periere. Et Cicero lib.j.rheto. Maximũ malũ est auaritia.multos eñi magnis incõmo dis affecit pecunie cupiditas.Apulei' itẽ in oratiõe prima sic.Et imodice di uitie velut ingentia et enormia guber nacula facilius mergunt q̃ regunt. Delphinis.Delphini adolescunt cele riter. decem annis putantur ad sum mam magnitudinem venire. viuunt et tricenis : nutriunt vberibus sicut Balena. Pliñ.lib.ix.id scribit. Delphi nus preterea oim velocissim' esse cre ditur animaliũ:tum aquatilium tum terrestrium: vt scribit p̃dus lib.viij.de aialibus.Balena britãnica.Plinius li bro.ix.scribit plurima et maxima ani malia esse in indico mari.ex q̃b' bale ne quaternũ iugerũ. Tẽporib' diris. exẽplo ostẽdit mult(?) obfuisse pecuniã ⁊ diuitias.Igit.magnos ob cẽsus. Lõ ginũ. Nero Cassiũ lõginũ iuris cõsul tũ ac luminib' orbatũ iussit interfici: q in vetere gẽtili stẽmate Cassij pcusso ris Cesaris imagines retinuisset. Au tor est Sueto.Meminit ⁊ tacitus lib. xvj.Senece p̃diuitis hortos. Tacitus li.xiiij.vbi de Nerone meminit ita scri bit.Et nero ad deteriores inclinabat ñ varijs criminationib' Senecã ado riunt.tanq ingẽtes et priuatim supra modũ euectas opes adhuc augeret: qdq studia ciuiũ in se verteret: horto rũ : quoq amenitate et vilarum ma gnificẽtia quasi principẽ supgraderet ⁊c.postea subdit q seneca criminãtiuz nõ ignarus ita neroni iquit.Quartus decim' ann' est Cesar ex quo spei tue admot' sum.Octauus vt imperium

Diuitie magne. Delphini.

Balena.

* Setinuz vinũ a Setia denoia tũ. Mart. Pẽdula põ tinos que spectat Setia cãpos exigua vetulos misit ab vrbe cados.

* Trabea gestamen erat ꝯsulũ ⁊ ducũ ⁊ ẽt augurũ in terp̃te Seruio Uergi. ipse q̃rina li lituo paruaq sedebat. Succi ct' trabea. Longinus Cassius.

¶ Sed plures nimia congesta pecunia cura
Strãgulat: ⁊ cuncta exuperãs patrimonia census:
Quanto delphinis balena britãnica maior.
Temporibus diris igitur:iussuq Neronis
Longinũ: ⁊ magnos Senece prediuitis hortos
Clausit: ⁊ egregias lateranorũ obsidet edes
Tota cohors:rarus venit in cenacula miles.
Pauca licet portes argenti vascula puri:
Nocte iter ingressus gladiũ contũq timebis:
Et mote ad lunã trepidabis arũdinis vmbram.
Cantabit vacuus coram latrone viator.
Prima fere vota:⁊ cunctis noctissima templis:
Diuitie crescant vt opes : vt maxima toto
Nostra sit arca foro:sed nulla aconita bibũtur
Fictilibus:tunc illa time quũ pocula sumes
Gemmata:⁊ lato * setinũ ardebit in auro.
Jam ne igitur laudas/q de sapientibus alter
Ridebat:quotiens a limine mouerat vnum:
Protuleratq pedem:flebat contrarius alter?
Sed facilis cuiuis rigidi censura cachinni:
Mirandum est vnde ille oculis suffecerit humor.
Perpetuo risu pulmonem agitare solebat
Democritus:q̃q non esset vrbibus illis
Pretexta ⁊ * trabee/fasces/lectica/tribunal.

obtines. Medio tēporis tantū bonoꝝ atq; opum in me cumulasti: vt nihil felicitati mee desit. nisi moderatio eius ꝛc. paulo vero inferi⁹ sic. Cū opes meas vltra sustinere nō possim: p̄sidiū peto: iube eas p procuratores tuos administrari: in tuā fortunā recipi ꝛc. li. vo. xv. scribit idē Tacitus Senecā accepto nūcio Neronis iussu de morte sibi ictu ferri brachia exoluisse: crurū quoq; ꝛ pulpitū venas abrupisse: vtq; citius obiret: venenū quoddā hausisse frustra. nā frigore iam clausum erat corp⁹ aduersus vim veneni postremo stagnū calide aq; introijsse eiusq; vapore exanimatum; sine vllo funeris solēni crematum fuisse. Lateranoꝝ edes. Tacitus lib. xv. scribit in cōiuratione pisoniana cōtra Neronē plautiū lateranū cōsulem designatū etiā deprehēsum fuisse. qua de re eū nero ad necē cōpulit adeo propere: vt nō cōplecti liberos: nō illud breue mortis arbitriū permitteret. raptus itaq; in locū seruilibus penis sepositū: manu tatij tribuni trucidatus est: plenus p̄statis silētij: nec tribuno obijciēs eūdē cōscientiā. In cenacula. i. inquilinos occidēdos. superiora eīm domus inqlinis locabant: q; pauperes. Cenacula inqt Festus dicūtur ad que scalis ascendit. Varro tū scribit q̄ vbi cenabāt cenaculū vocitabāt ꝛc. diximus et plura in Saty. vij. Contū. conti haste longiores ꝛ robuste dicunt. vt scribit Nonius. Cantabit vacuus. latrones vt inqt Hieronymus in aureola: sancto hilarioni dixere. Quid faceres si latrones ad te venirent: eis respondit. Nudus latrones nō timet. At illi. Occidi posses: possum inquit. q: sum mori paratus. Fere. generaliter. Vota. s. sunt. diuitie crescant vt opes. harū differentiam cicero in lelio ostēdit. ait eīm q̄ expetūtur diuitie vt vtare: Opes vt colare: honores: vt laudare ꝛc. pocula gēmata. de his videto Saty. v. ibi. Nam virro vt multi trāsfert ad pocula gēmas. Setinū ardebit. setina vina cibos concoqui cogunt. vt scribit pli. lib. xiiij. ca. iiij. diximus ꝛ plura Saty. j. Alter ridebat. i. Democritus. scribit enim Hipocrates epistolā amico. vbi ait dixisse democrito: quū ille continue rideret. Quoꝝ miserandū est rides: quibus letandū pari modo rides: quare bonū ꝛ malū apud te differunt nihil. tum ille inquit. Ista quidē probe narras: sed nostri risus nondū causā tenes. tu mei risus causas duas esse putas. bona. s. ꝛ mala. Ego tantū rideo hoīem ignorātia plenū ac recte factis oīno vacuū: qui oībus suis ceptis puerascens superfluis ꝛ nociuis laboribus se conficit. post plurima demū inquit idē hmōi angustias quibus homines iugiter implicantur: quū aspicio risus abunde effluit. poteris ꝛ plura legere in dicta epl'a. Vixit autem democritus annos. cix. vt scribit laertius. Flebat contrarius alter: id est Heraclitus. is eīm teste etiam Seneca ꝛ pluribus fleuisse dicitur. Preterea Liuius lib. x. scribit. Triūphantes toga pretexta tunica palmata: ꝛ toga picta ꝛ corona triumphali; laureaq; honoratos simulq; iouis optimi maximi ornatu decoratos curru aurato per vrbem vectos in capitolium ascendere solitos. erat autē pretexta toga vbi purpura pretexebatur. vt scribit Macro. libro. j. satu. De qua latius dictū est Satyra prima. ibi ꝛ pretextatus adulter. Trabee. Trabea toga erat augurū de cocco ꝛ purpura. Alia regum ex purpura et albo. Alia dijs sacra tantum ex purpura. vt seruius refert. Tribunal. pedianus libro. j. Verrinarum inter Subsellia: et Sellas curules: ac tribunalia differentiam his verbis ostendit. Sunt enim subsellia tribunoꝝ: triūuirum questorum ꝛ huiuscemodi minora iudicia exercentium: qui non in sellis curulibus: nec tribunalibus. sed in subsellijs considebant.

Plautius lateran⁹. — Cenacula. — Conti. — Pauperis securitas. — Diuitie. — Opes. — Honores. — Democritus. — Heraclyt⁹. — Pretexta triūphātiū. — Ornamentum. — Trabee. — Subsellia selle curules. — Tribunalia.

¶ Sed plures. Ostēdit diuitias que bona fortune dicūtur nō esse vera bona. Ordo est. sed pecunia cōgesta. i. accumulata nimia cura: strāgulat. i. suffoccat plures. i. valde multos: vel plures q̄ facūdia aut robur ingēs: ꝛ cēsus. i. thesaurus ꝛ diuitiarū cumulus exuperās. i. excedēs tanto sup. in magnitudine cūcta patrimonia veterū. s. quanto balena britānica est sup. maior delphinis a ntō delphinus vt prius dixi. Igitur cōtinuatiuū hic est: vel ordo est. Tota cohors militū. s. clausit diris tēporibus ꝛ iussu sup. diro neronis igitur. i. ob ingentes diuitias: longinum cassium. s. ꝛ clausit excludendo. s. dnm magnos hortos prediuitis: id est preter ceteros diuitis: senece: ꝛ obsidet egregias edes lateranoꝝ. s. plautij laterani. miles venit rarus in cenacula. i. in domicilia pauperū que sub tecto sunt. licet portes pauca vascula puri argēti. i. neq; lapillis neq; auro ornati (Hic eīm purū dicit ad extenuandū: nō vt probet q: purū: id est nō viliori metallo deprauatū) ingressus iter nocte tū sup. timebis. i. timere debebis gladiū. i. sicā ꝛ contū. i. fustē predonū: ꝛ trepidabis. i. pre timore tremes ad vmbrā arundinis mote. i. moueri vise ad lunā: credes eīm latronē aut raptorem adesse. Viator vacuus. i. nihil portans cantabit coram latrone. Vota fere. i. quasi vbiq; prima ꝛ notissima cunctis tēplis sunt sup. diuitie: vt opes crescant: vt nostra arca in qua cābium tenemus: sit maxima in toto foro: sed nulla aconita bibuntur fictilibus. i. ex vasis terreis: time tunc illa. s. aconita quū. i. qn̄ sumes pocula gēmata ꝛ quū setinū. i. illud optimū vinū lucebit: id est resplendebit in lato auro. i. lato poculo aureo. Iam ne igitur. quia omnes fere mortales diuitias vt plurimū nocituras petunt: videntur inquit laudandi duo philosophi: quoꝝ alter immēsam hoīm stultitiā semper risit alter semper fleuit. Ordo est igitur cum tantus sit diuitiarū quibus vix quisq; bene vtitur appetitus: laudas ne iam q̄ alter de sapientibus: id est philosophis duobus: videlicet Democritus ridebat quotiens mouerat: aut protulerat a limine domus sue vnum pedē: id est quotiens aliquid fieri extra domū suam videbat: alter scȝ Heraclitus cōtrarius. i. contrarie nature aut opinionis flebat quotiens mouerat aut protulerat pedem a limine. sed censura: id est iudicium cachinni: id est risus: id est cur ridebat: autē quomodo ridere poterat est facilis: posset enim dici q̄ risit quia fuit petulāti splene cachinno. sed mirandum est vnde humor suffecerit: id est vnde sumptus sit qui suffecit oculis semper scilicet ploratibus. Democritus solebat agitare: id est frequēter cōmouere pulmonē perpetuo risu: q̄q; pretexta: id est vestis nobiliū quam Rome turpissime viuentes portabāt: quod democritus risisset potius q̄ vestem. Non eīm vestis erat talis: aut cetera insignia magistratuū Romanoꝝ nō erant talia que derideri mereantur. sed deridendi erat talibus insigniri et obscenissime viuentes: q̄q; igitur pretexta non esset illis vrbibus: id est q̄q; ille vrbes in quibus versabatur democritus: non habebant pretextas: et sic esset datiui casus. vel intellige vt sit in vrbibus: ꝛ q̄q; trabee vestes augurum et pontificum: et fasces et lectica et tribunal: id est insignia Romanorum non essent illis vrbibus.

Ascensius. — Mācinel.

¶ Quid si vidisset pretorem in curribus altis
Extantem: ꝛ medij sublimen in puluere circi

¶ Quid si vidisset pretorē. Describitur hic ptor habitu triūphali ob victoriaꝝ ludos agēs: vel ludis presidēs. Describit ꝛ cōsul: q̄ etiā pretor olim dicebat.

Pretor i ludis. — Cōsul i ludis.

In tunica Jouis:⁊ picte sarrana ferentem
Ex humeris aulea toge:magneq̃ corone
Tantum orbem quāto ceruix non sufficit vlla:
Quippe tenet sudans hanc publicus:⁊ sibi consul
Ne placeat/* curru seruus portatur eodem.
Da nunc ⁊ volucrem sceptro que surgit eburno:
Illinc cornicines:hinc precedentia longi.
Agminis officia:⁊ niueos ad frena Quirites:
Defossa in loculis:quos sportula fecit amicos.
Tunc quoq̃ materiam risus inuenit in omnes
Occursus hominū:cuius prudentia monstrat
Summos posse viros:⁊ magna exempla daturos:
Veruecum in patria:* crassoq̃ sub aere nasci.
Ridebat curas:necnon ⁊ gaudia vulgi:
Interdum ⁊ lachrymas:cum fortune ipse minaci
Mandaret laqueum:mediumq̃ ostenderet vnguē.
Ergo superuacua:aut pernitiosa petuntur:
Propter que fas est genua incerare deorum.

Veteres eñ oēm magistratū cui pareret exercit⁹ pretorē appellauerūt.vt refert pedian⁹.Qđ latius aperuim⁹ Satyra octaua.ibi.scʒ ne dubitāt celsi ꝑtoris vēdere ludis.Ubi multa hic faciētia notant.Quid supple egisset democritus.In tunica iouis.potes trabeā intelligere.que ⁊ iouis ⁊ triūphantis erat.⁊ Liuius scribit:vt diximus:ꝙ iouis optimi maximi ornatu triūphantes decorabant.Sarrana aulea.i.purpurea ⁊ tyria.Tyrus eñ Sarra qn̄q̃ dicta est.vt Homer⁹ docet.Tyri aūt nobilitas omnis cōchylio atq̃ purpura constat.vt Pli.lib.v.c.xx.inquit.Strabo etiā lib.xvj.ait.ꝙ apud tyrū purpurarū piscatus:hic tyria purpura optima oīm perhibetur.de Tyro aūt plura diximus lib.ij.Geor.ibi.Ut gēma bibita⁊ sarrano dormiat ostro.Publicus seruus.Pli.lib.xxxiij.scribit triūphāti cū Corona hetrusca ex auro sustineret a tergo anulus tñ i digito ferre⁹ erat:equa fortuna triūphātis et serui coronā sustinētis.Sceptro eburno.Li.li.x.secūdi belli punici scribit triūphātes ornari solitos aurea corona:scipione eburneo extāte aq̄la in capite:toga picta.⁊ palmata tunica Ser.aūt eglo.x.scribit ꝙ palmata toga vtebātur illi q̄ palmā merebant.Illinc cornicines.ij eñ precedebāt triūphātes.vñ Plutar.in Emilij triūpho scribit:ꝙ tertio die prima luce tibicines nō mite:nec suaue:sed bellicū sonātes ꝑmi ibat.Niueos ad frena q̄rites.albis eñ vestib⁹ induti triūphāti ministribāt.Et vti Plutar.in Emilij triūpho scribit:ppl's Roman⁹ nitidis vestibus ornatus triūphū spectauit.Sportula.pecunia.i.cētū quadrātes.In loculis.i.crumenis.Inuenit.Democritus.s.Crassoq̃ sub aere nasci.Laerti⁹ scribit ⁊ hippocrates Democritū fuisse abderitē:siue vt alij putāt milesiū.Abdera aūt thracie vrbs fuit quā Diomedis soror cōdidit ⁊ a se noīauit.erat aūt vrbs libera teste Pli.li.iiij.Crassoq̃ sub aere.Sene.etiā epi.lxviij.ait.pōt ex casa vir magn⁹ exire:pōt et ex deformi hūiliq̃ corpusculo formosus anim⁹ ac magn⁹.Quosdā itaq̃ mihi videt in hoc tales natura generare:vt approbet virtutē oī loco nasci:si posset p se nudos edere aīos fecisset.Mādaret laqueū.neq̃ eñ fortuna illi:sed ille fortune dn̄abat.Mediū vnguē:spernit eñ cui fit digito ficus tūc siq̄dē medi⁹ vnguis apparet.Oui.li.v.fast.sic id describit.Signaq̃ dat digitis medio cū pollice iūctis.occurrat tacito ne leuis vmbra sibi.Fas est qm̄ vota cōsessere.Incerare.apponunt eñ ceree cādele ignite.Pli.scribit li.xj.ꝙ genib⁹ hoīs quedā religio inest obseruatiōe gētiuʒ.hec supplices attingūt.ad hec manus tēdūt.hec vt aras adorāt.⁊ Uerg.li.iiij.En.inq̄t de Achemenide ⁊ genua amplex⁹ genibusq̃ volutās:herebat.

¶Quid si vidisset.eandē rem cōtinuat.Ordo est quid sup.fecisset democritus si vidisset pretorem extantem:id est eminentem in altis curribus in quibus triūpharat.⁊ si vidisset postea eundē sublimē in puluere medij circi:⁊ hoc in tunica iouis qua etiam iuppiter induebatur.⁊ ferenteʒ ex humeris aulea sarrana:id est purpurea toge picte scilicet figuris intextis vel picte acu.⁊ si vidisset tantum orbē magne corone quanto orbi vlla ceruix nō sufficit:ad ferenduʒ scilicet.Quippe quia certe pubicus seruus sudans ex ponderis illius oppressione.tenet hanc sup.coronaʒ et ne consul triumphans supple placeat sibi:id est superbiat:seruus publicus portatur eodem curru.Da:id est adde vel dic nunc volucreʒ scilicet aquilam que surgit:id est in sublimi sculpta est in sceptro eburno:id est ex ebore facto:⁊ da illinc:id est ex illa parte cornicines:⁊ hinc:id est ex hac parte:officia longi agminis.i.officiarios longo agmine precedentes:⁊ da quirites.i.clientes Romanos niueos.i.cādidatos euntes sup.ad frena:quos sportula:id est pecunia data pro sportula defossa.i.abscōdita in loculis.i.crumena:fecit triūphanti scilicet amicos.ipse democritus inuenit quoq̃:id est etiam tunc materiā risus in omnes occursus hoīm cuius.s.democriti prudentia ostendit summos viros et daturos magna exempla:posse nasci in patria veruecum.i.vbi soliti sunt hoīes rudes vt sunt verueces nasci.q̃ pro ⁊.i.sub aere crasso qualis est in thracia.Democrit⁹ ridebat curas necnon.⁊.i.⁊ etiam gaudia vulgi ⁊ interdū lachrymas.s.propter res amissas.cū ipse mādaret.i.trāsmitteret fortune minaci.i.sibi minitāti laqueū quo se scʒ.ipsa suspendat:⁊ cū ostenderet fortune mediū vnguē.i.digitū mediū quē infamē Persius appellat.ergo superuacua scilicet diuitie et honores.i.vltra ꝙ opus sit aut pernitiosa.i.necem afferentia petuntur:a multis propter que petita.fas est incerare.i.cereis candelis oblinire genua deoruʒ in quibus scilicet misericordie sedes esse putatur.

¶Quosdā ꝑcipitat:exēplo ostēdit potētiā ⁊ honores fugiēdos esse.nā sepe maximo sunt exitio.Potētia.potētia est ad sua ↄseruāda:⁊ alteri⁹ obtinēda idonearū rerū facultas.vt inq̄t Cice-

¶Quosdam precipitat subiecta potentia magne
Inuidie:mergit longa atq̃ insignis honorum

Pretor.
*Sibi placere ē se efferre.mar.
Cum vocete dn̄m noli tibicinna placere.
Tyrus.
Sarra.
Purpura tyria.
*Hoc dictū eē vr̄ ex Heracliti snia:q̄ affirmat aīam ibi esse prudētiorē vbi aer sit siccior vñ thebani pingues hebetesq̃ sūt existimati:q2 thebis aer sit crassissimus:ↄtra Athenis sit siccus:⁊ iđ Atheuiēses prudentiores sunt.
Traxit aūt colorē Iuue.ab illo Horatij in ep̄lis Beotuʒ i crasso iurares aere natuʒ.
Triūphantis corona et anulus.
Triūphantis ornamenta.
Triūphantium ministri.
Democritus.
Abdera.
Viros iclitos vbiq̃ nasci.
Genua.
Ascensius.
Mācinel.
Hoīm potentia.

Pagina:descendunt statue restemq; sequūtur.
Ipsas deinde rotas/bigarum impacta securis
Cedit:ꝛ immeritis frangūtur crura caballis.
Jam stridunt ignes:iam follibus atq; caminis
Ardet adoratum populo caput:ꝛ crepat ingens
Seianus:deinde ex facie toto orbe secunda
Fiunt vrceoli:pelues/sartago/patelle.

ro li.ij.rhe.inuidie:ad id q̄m inuid⁹ alteri⁹ macrescit reb⁹ opimis.inuidia si culi nō inuenere tyrāni mai⁹ tormētū: vt inq̄t Hor.li.j.ep̄la ad lolliū. ꝛ Cice. li.iiij.ad herēniū.O v̄tutis comes inuidia q̄ bonos insequeris plerūq; : atq; insectaris.Impacta.impulsa. Follib⁹ vulgo māticis.Caminis.fornacibus. Seianus.Eliū seianū tyberi⁹ ad summā potētiā pu exerat: nō tā beniuolentia ꝙ vt esset : cui⁹ ministerio ac fraudibus liberos germanici circūueniret.Nepotēq; suū ex druso filiū natura lem ad successionem imperij confirmaret.Eius seiani natale publice colebatᷣ:ꝛ imagines aureas passim habebat:vix tandem astu magis ac dolo ꝙ principali autoritate subuertit tyberius ip̄m.Autor est Tranquillus.Facie ipsius.s.statue seiani.Toto orbe secūda:hoc ait:q̄m vt scribit:tyberius seianū collegam sibi assumpsit:in quinto consulatu. Erat item secundus ab imperatore ad summā sibi potentiaꝫ ab illo traditam.Dion quoq; multa de Seiani honore apud Tyberium narrat.

Inuidia. Seianus. Nepotes.

¶Quosdā precipitat.Ostendit potentiā magistratus nō esse vera bona.Ordo est.potentia subiecta magne inuidie precipitat.i.ad precipitiū impellit quosdā.Lōga atq; insignis pagina.i.cōpacta inscriptio bonorum:mergit.i.detrudit quosdā:statue prius erecte in gloriā:descendunt:deijciuntᷣ : et sequuntᷣ restem per quā in terrā trahuntᷣ.deinde ipsa securis impacta.i.impulsa: cedit ipsas rotas bigarū in quibus.s.stabant statue:ꝛ crura franguntᷣ caballis.i.equoꝝ statuis emeritis.i.qui nihil cōmeruerunt propter quod frangi debeant. Jam.i. paulopost stridūt ignes quibus funduntᷣ statue ꝛ iam caput adoratuꝫ populo.i. prius a multis honoratū:inclinatione capitis aut alio gestu corporis follibus atq; caminis.i.fornacibus.ꝛ ingēs seianus.i.magna statua elij seiani crepat.i. cum crepitu resoluitur in fornace.deinde id est post effusionem:vrceoli:pelues:sartago et patelle:id est parua et vilia vascula fiunt ex facie secunda:in dignitate scilicet toto orbe id est inter omnes existentes in orbe.

Ascensius.

¶Pone domi lauros:duc in capitolia magnum
Cretatūq; ✳ bouem:Seianus ducitur vnco
Spectandus:gaudent omnes:que labra? quis illi
Vultus erat?nunq̄:siquid mihi credis:amaui
Hunc hoīem:sed quo cecidit sub crimine? quisnam
Delator?quibus indicijs?quo teste probauit?
Nil horum:verbosa ꝛ grandis epistola venit
A ✳ Capreis:bene habet:nil plus interrogo : sed q̄d
Turba tremens?sequitur fortunā vt semp:ꝛ odit
Damnatos:idem populus si Nortia thusco
Fauisset:si oppressa foret secura senectus
Principis:hac ipsa seianum diceret hora
Augustum:iampridem:ex quo suffragia nulli
Vendimus:effugit curas:nam quid dabat olim
Imperium/fasces/legiones/omnia:nunc se
Continet:atq; duas tantum res anxius optat:
Pannum ꝛ circenses:perituros audio multos:
Nil dubiū:magna est fornacula:pallidulus mi
Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram:
Quam timeo:victus ne penas exigat Aiax
Ut male defensus:curramus precipites:ꝛ
Dum iacet in ripa:calcemus Cesaris hostem.
Sed videant serui:ne quis neget:ꝛ pauidū in ius

¶Pone domi lauros. In letitie scilꝫ argumētum.Sunt autem populi verba Seiano illudētis.Cretatum. cādidum.Gaudent oīes.hoc ait.quia tyberi⁹ seiani familiares atq; etiā natos persequebatur.post cuius interitū vel seuissimus extitit. Commentario quē de vita sua summatim breuiterq; cōposuit Tyberi⁹ : ausus est scribere inquit Suetoni⁹:Seianuꝫ se punisse: ꝙ comperisset fureꝫ aduersus germanici liberos filij sui. Nūq̄ amaui hūc hominem.Ita dicebāt ne seiani amici viderētur:sicq; ab imperatore occiderētur.Nihil horum sup.fuit. epistola venit a capreis . Tyberius em̄ a Capreis senatui scripserat : sꝫ lecta ep̄la statim tribuni ꝛ milites circūsteterūt seianū victūq; ac mox senatū condemnatum in gemonias scalas deiecere : vncoq; distraxerūt vt scribit Diony.Capreis. Caprearū duo antiquit⁹ fuerāt oppidula.Nūcꝯo vnū inquit Stra.li.v.qd̄ Neapolitani occupauere . Aug. Cesar magnificētissim⁹ ibi structis edificijs peculiare sibi fecit receptaculum . Et Sueto . scribit ꝙ loc⁹ capreis ostēditᷣ. vn̄ dānatos ꝑ lōga ꝛ exquisita tormenta ꝑcipitari corā se i mari iubebat tyberius excipiēte classiarioꝝ manu ꝛ cōtis atq; remis elidēte cadauera:ne cui residui sp̄us q̄cq̄ esset.Sꝫ q̄d⁊ cur:interrogatio est poete.Tremēs.s.est in antiquo textu legi fremēs.Turba.amicoꝝ veꝫ seiani.Fortunā.felicitatem.oui.de i tristib⁹ inq̄t. Dū fueris felix multos nūerabis amicos . Tp̄a si fuerit nubila solus eris.Et iustinus li.v.sic.Principio belli oēs ab ijs. etiā socij desciuerāt:vt fit.Nā quo se fortune eodē etiaꝫ fauor hoīm se iclinat.ꝛ Cesar lib.iij.de bel. ciuili sic . plerūq; in calamita te ex

Manci.

✳ Cretat⁹ candidus Mar. Cretatā pretorcū vellet vēdere mappam.

✳ Capree isula Cāpanie:vbi frequenserat Tyberi⁹ ad vacationē vrbanaruꝫ rerū : olim a cōtinenti auulse fuerūt. Stra. l.vj.sic scribit Prochyta et pythecuse auulse de terra ꝑtes sūt eodē mō ꝛ capree.

Ceruice astricta dominum trahat: hi sermones
Tunc de Seiano: secreta hec murmura vulgi.
Uis ne salutari sicut Seianus: habere
Tantundem: atq̃ illi sellas donare curules:
Illum exercitibus preponere: tutor haberi
Principis angusta Caprearum in rupe sedentis
Cum grege caldeo: vis certe pila cohortis:
Egregios equites: et castra domestica: quidni
Hec cupias: et qui nolunt occidere quenq̃:
Posse volunt: sed q̃ * preclara et prospera tantũ:
Ut rebus letis par sit mensura malorum:
Huius qui trahitur pretextam sumere mauis:
Aut Fidenarum: Gabiorumq̃ esse potestas:
Et de mensura vis dicere: vasa minora
Frangere pannosus vacuis edilis Ulubris:
Ergo quid optandum foret ignorasse fateris
Seianum: nam qui nimios optabat honores:
Et nimias poscebat opes numerosa parabat
Excelse turris tabulata: vnde altior esset
Casus: et impulse preceps immane ruine.
Quid Crassos: quid Pompeios euertit: et illum
Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites:
Summus nempe locus nullo non arte petitus:
Magnaq̃ numinibus vota exaudita malignis.
Ad generum Cereris sine cede et vulnere pauci
Descendunt reges: et sicca morte tyranni.

amicis inimici existunt. Cice. itẽ li. iiij. ad Herennium ait. Ita vt hirundines estiuo tpe presto sunt. frigore pulse recedunt. Ex eadẽ similitudine nũc per translationẽ verba sumamus. ita falsi amici sereno vite in tpe presto sunt: simulatq̃ hyemẽ fortune viderit: deuolant oẽs. Popul⁹. Roman⁹. s. Nortia. Uolsinijs tẽplum erat nortie hetrusce dee. vt ostẽdit Liuius lib. vij. Erat ꝛ su trinoꝝ numẽ. Tertulliano teste. Liui⁹ vij. in principio sic ait. Uolsinijs q̃ sla uos iudices numeri annoꝝ fixos i tẽplo nortie hetrusce dee cõparare: diligẽs taliũ monumẽtorũ autor Cynthi⁹ affirmat. tusco. seiano. Opp̃ssa. a seiano. senect⁹ principis. obijt tyberi⁹ octauo ꝛ septuagesimo etatꝭ anno: vt Trãquillus refert. Tertio ꝛ vigesimo imperij. Augustũ. imperatorem. Suffragia. pp̃l'us creabat magistratus oẽs: posteaq̃ vo cũ Julius Cesar oppressisset libertatẽ: non licuit. Luca. lib. j. sectorq̃ fauoris ipse sui popul⁹: letalisq̃ ambitus vrbi. Annua venali referẽs certamina cãpo. effugit. populus. scz. Ostẽdit aũt populũ nil audere iperatoris timore nõ enim liber vt olim erat populus. Fasces. ꝯsulatus. Legiones. exercitus. Pannũ ꝛ circẽses: panni legẽdum est: erat eñi p̃positus pãnus quẽ aurige victores tollebant. Irridet populũ ipsum poeta. vnde alibi ait. Mesticia est caruisse anno circẽsibus vno. De pãno aũt cui maxime Romani fauebãt: quẽq̃ amabãt maxime: lati⁹ videto in Sat. xj. ibi. s. euẽtũ viridis quo colligo pãni. Fornacula. estuans ira tyberij. Pallidus. timore scz. Mi pro mihi. ad Martis araz: ad forũ iuxta edẽ martis vltoris. Uictus. scz Brutidius Penas exigat. i. ne se occidat vt aiax fecit. multi enim sibijpsis mortẽ consciuere ex amicis seiani: ne torquerẽtur. vt scribit Dionysius. ꝛ Suetoni⁹ Male defensus: ab grecorũ scz procerib⁹. dum peteret achillis arma Ulyxe competitore. Cesaris: tyberij: Hostẽ. seianum. Serui. nostri scilicet. ij sermones. scilicet erant. Sellas curules. ee selle erant magistratuum: in quibus sedentes iura populo dabant. Curules. magistratus appellati: inquit Fest. quia curru vehebantur. sed de sellis curulibus et tribunalibus paulo superius dictum est: cum grege caldeo. mathematicos intelligit. Suetonius eñi sic ait. Thrasilium quoq̃ mathematicum. quem vt sapientie professorem contubernio admouerat: tunc maxime expertus est: de caldeis autem late superius. Pila cohortis: id est primipilaris fieri: pilum dictum. q̃ hostez feriret: vt precilium. autore Uarro. erat autem pilum missile ferro triangulo vnciarum nouem: hastili pedum quinq̃ et semis. nunc spiculum dicitur. ad cuius iactũ exercebantur precipue milites: quod arte et virtute directum ꝛ scutatos pedites ꝛ loricatos equites sepe transuerberat. vt Mode. inquit. Certe cohortis. certe dixit quoniam in legione erant cohortes decem. Et castra domestica. Et pro id est declarat enim illud egregios equites. castra autem domestica: pretorianas cohortes intelligit: quibus seianus prefuerat. Quid ni: cur nõ. Et etiam. Qui nolunt. scilicet hec cupere. Preclara scilicet sunt. Pretextam sumere: imperatoria ornamenta intelligimus: quibus etiam seianus vsus erat: aut purpuream vestem accipere possumus: quam ille indu rat: quoquo die in senatum venit. Dionysius scribit. Potestas magistratus: et oppidorum pretor dicitur. De mensura. edilium erat de ponderibus et mensuris cauere: q̃ minimi erant magistratus. Uis dicere. scilicet magis q̃ sumere pretextam seiani. Pannosus id est vili panno indutus dicitur. Ulubris. Ulubre vicus olim in latio. Crassos. M. Crassum et eius filium. P. Crassum: qui trucidati fuerunt a parthis: quod scribit latius plutarchus. Appianus item scribit gloria belli gerendi elatum Crassum. vt scilicet ad indicum penetraret oceanum: ꝛ aurũ parthorum raperet: bellũ iniuste in parthos mouisse. Pompeios. Magnũ Pompeiũ cũ duobus filijs: q̃ tris orbis partes sua cede inquinarũt. hinc Martial. ait lib. v. Pompeios iuuenes asia atq̃ europa: sed ipsum terra tegit libyes: si tamẽ vlla tegit. Et illum. i. Cesarem dictatorem: qui in senatu tribus ꝛ viginti plagis cõfossus est: vt scribit tranquillus. Crassus autem Pompeius: et Cesar inter se sibijpsis orbem terrarum

Nortia dea

* Snia catholica q̃ tñ Seiano accõmodatur: q̃ id cõtinet quod his verbis scri. Apul. Nihil q̃cq̃ hoi tã p̃spe rũ diuinit⁹ datũ: q̃n et tñ admistũ sit aliquid difficultatis vt ẽt in ãplissima quaq̃ letitia subsit q̃ piã vl' p̃ua q̃rimonia cõiuratiõe q̃dã mellis ꝛ fellis. Plau i Amphitrione. Ita dijs placitũ voluptati vt meror comes cõseq̃tur: q̃n icõ modi pl⁹ malicq̃ ilico adsit boni si obtigit quid.

Tyberij vita annorũ lxxviij.

Suffragia populi.

Pãnus in ludis.

Curules selle.

Thrasiliũ. Pilum Spiculũ. Ptãs. Ulubre. Crassi mors. Põpeij filij

Cesaris cedes.

diuiserant. Deduxit.impulit.locus eos euertit. Nulla non arte.i.omni astu. Malignis. maligna numina appellat ea que quidem nocitura concedunt. Ad generum cereris: ad Plutonē inferni regē proserpineq; raptorem ⁊ virum. Sine cede ⁊ vulnere ⁊c. Multi enim iniqui: atq; infideles regno: pauci boni sunt inquit Actius: vt scribit Cicero.libro.ij. offi.

¶ Pone domi lauros. Verba sunt poete: precipientis ꝙ factum oportere negat tacite. Sicut egloga.j. Insere nunc melibee piros pone ordine vites. Si essent ppl'i verba vt Manci.vult: diceret. Gaudemus oēs: non gaudem. Sensus ergo ⁊ ordo est. Tu quisquis es qui triūphum tantopere affectas: pone domi tue lauros quibus coronatū te significes. Duc bouē magnū ⁊ cretatū.i.album in capitolia vt sacrifices ioui capitolino vt triūphantes solent.q.d.non deberes hoc tātopere desiderare. q: in triūpho non est verū ac stabile bonū qđ probat. Nam seianus qui triūpharat ducitur.i.trahitur ad suppliciū vnco gutturi in fixo spectandus.i.oībus spectabilis: vt qui triūphantem viderint: nūc ad suppliciū ignominiosissimū trahi videant. Oēs qui triūphanti congratulati erant atq; applauserant. gaudēt.i. nunc in interitu eius rident. dicentes quando a spectaculo tam crudeli reuersi sunt: que.i. qualia labra supplecrant illi.hoc est quo detorsit labra sua.quis.i.qualis vultus erat illi? Si quid.i.si aliquid vel in aliquo credis mihi.ego nunq̄ amaui hunc hoiē.qđ dicunt qui prius summi illius animi visi sunt. Sed inq̄t poeta aut quiuis taliter increpātes audiēs.sed sub quo crimine.i.sub quo titulo criminis cecidit.i. occisus est: quisnam fuit sup. de legator.i.occultus accusator.quibus indicijs.i. cōplicibus rem indicātibus: quo teste probauit sup. delator? Respōdet quiuis de pplo. Nil horū sup. in cōdēnatione eius fuit. sed sup. epistola verbosa multorū verborū.⁊ grandis.i. mandatū tyberij venit a capreis vbi tunc erat. Respondet poeta ironicos. Bene habet sup. res hec se. Nil plus interrogo quia.s.satis est principem sic voluisse. Sed quid sup. fecit turba tremens eo ꝙ sibi simile accidere posset. Per qđ innuit populū non debuisse pati vt indēnatus ⁊ insons pateretur. Respondet is ad quē loquitur poeta. ppl's sup. q̄d faceret sequit̄ fortunā vt semper sup. solet.⁊ odit dānatos. Idem ppl's Romanus qui sic gauisus est in morte seiani: si nortia.i. dea hetruscorū q̄ hetruscū seianū ꝓtegere debebat: fauisset tusco.s. seiano. et si secura senectus principis.s. tyberij q̄ in senecta securus viuebat: fuisset oppressa a seiano diceret hac ipsa hora qua tyberius occisus esset: ipsum seianū augustū.i.summū imperatorē ⁊ patrē patrie rēpub. augentem. Populus Romanus sup. effugit iampridē.i.a plusculo tpe curas.i.sollicitudines eligēdi magistratus (hoc iterū satyrico morsu dicit irridēs ignauiā Romanorū) ex quo sup. tpe.i.postq̄ nulli vēdimus suffragia.i.puncta aut voces nostras. Nam popu. Ro.s.q̄ dabat olim imperiū: fasces: legiones: et offīa sup. alia cōtinet nūc se.i.cōtētus mō viuit: ⁊ optat anxius tm̄ duas res.s. pannū qui victoribus pro premio propositus est: ⁊ circenses.s. ludos hoc est ppl's se nō amplius intromittit de gubernatiōe reipub. et ideo princeps.i.imperator pro libito quē vult interficit. vñ sequitur. Ego audio multos perituros sup. esse. rñdet alter nil dubiū sup. est q: fornacula.i.ira imperatoris quasi quedā parua fornax feruens est magna vel fornacula quā imperator ad noxios aut quos volet puniēdos cōstituit: est magna. Brutidius meus sup. amicus fuit mi.i.mihi obuius existens pallidulus pre timore: ad.i.iuxta arā martis vltoris.s.q̄.i.quātū timeo.q.d.multū: ne ipse victus in iudicio exigat penas a se.s.seipsum interimēdo vt.i.queadmodū sup. fecit aiax male defensus in certamine cōtra vlyxē pro armis achillis. Innuit aūt ꝙ brutidius tractus erat ad iudiciū tāq̄ fautor ⁊ amicus seiani. vñ dicit poeta noīe alicuius e populo tūc viuētis. Curramus ꝑcipites.i.velociter ⁊ calcemus hostē cesaris.s.seianū. dum.i.quādiu iacet in ripa.i.sub scalis gemonijs insepultus: sicut iacuit pōpeius hostis Julij Cesaris in littore. Sed serui.s. nostri videant.i.circūspiciant ⁊ attendant: ne quis eorū neget.i.recuset calcare seianū ⁊ trahat (propterea ꝙ ex seruis capiatur suspitio de dño) dñm pauidū in ius et hoc ceruice eius astricta ad cathenā aut funē. vel sic. Si petatur ab imperatore ad suppliciū dñs aliquorū seruorū: videant ipsi serui ne quis eorū neget dñm: sicut olim fideles serui dños suos occultauerūt: sed vt trahat dñm pauidum in ius: potest etiam intelligi de seruis seiani.: Si videant serui seiani ne quis eorū neget dñm ad suppliciū trahere: sed trahat ⁊c. Hi.i.hmōi sermones ⁊ hec secreta murmura vulgi erāt sup. tūc de seiano. Vis ne salutari sicut seianus: qui collega ⁊ summus amicus tyberij salutatus est. vis ne habere tantūdē quantū seianus: atq; donari illi sellas curules.⁊ preponere illū exercitibus: ⁊ vis ne habere tutor.i. protector principis.s. tyberij sedētis.i.otia ducētis in angusta rupe caprearū cū grege.i.collegio caldeorū.i. mathematicorū ⁊ astrologorū. vis pila certe.i.specialis cuiusdam cohortis. vis egregios equites: ⁊ castra domestica.i.pretorianas cohortes quibus vt seianus preficiaris. Quid ni.i.cur non cupias: hec et.i. etiam ħ sup. qui nolunt occidere quēq̄: volunt tamen posse.i.habere potentiam. Sed (lʒ omnes velint potentiam ⁊ diuitias) sunt sup. tm̄.i.intantū preclara ⁊ prospera.i. que res sunt intantū preclare et prospere vt mensura malorum: que sequuntur: sit par.i.non maior: sed equalis rebus letis .q.d. nulla. An sup. maius.i.magis vis sumere pretextam.i.imperatoria ornamenta huius.s.seiani qui trahitur vnco.s.ad supplicium. an vis esse potestas: id est gubernator fidenarum ⁊ gabiorum: paruorum illorum oppidorum. ⁊ tu effectus edilis.i.edium ⁊ edendorum prouisor ⁊ censor: pānosus: pauper ⁊ male vestitus: Vlubris: id est in illo vico ⁊ pago latij (galli villagio dicerent) vacuis.i.desertis: ⁊ non populosis dicere sup. ius de mensura an equa an iniqua sit.⁊ frangere vasa minora q̄ iustum sit.q.d. potius deberes eligere minimum magistratum vbi secure viuas: q̄ summū Rome vbi vt seianus periculo subijciaris. vñ infert. Ergo cū ita sit ꝙ minimus magistratus in oppidulis aut pagis sit potius eligēdus q̄ summ⁹ rome tu fateris seianum ignorasse quid foret optādū: nā.i. vtpote qui: vel nam sup. is erat: qui optabat nimios honores: ⁊ qui poscebat nimias opes et parabat numerosa: id est multiplicia tabulata.i. sola in domibus ex tabulis cōfecta que solaria quidā appellant: celse turris .i. in domo eleuata quasi sit celsa turris. vnde.i.de quib⁹ tabulatis casus.i.ruina esset altior: ⁊ preceps.i.precipitiū ruine impulse.id est violenter illate: esset immane.i.terribile: vt res immanis pre magnitudine timēda sicut immania cete. Verg. in.v. Eneiđ.dixit vel minime bona: nā manū etiā bonum dixerunt. Quid euertit crassos et pompeios potētissimos Rome: ⁊ quid euertit illū scilicet Juliū Cesarē dictatorē perpetuū qui deduxit.i. impulit per tyrānidē quirites.i.Romanos domitos.i.subactos: ⁊ quasi in seruitutē redactos: ad sua flagra.i.magna flagella quibus quos voluit cedebat. Respōdet poeta. Nempe.i. certe summus loc⁹ nulla

Ascensius.

non:id est qualibet:arte.i.astutia petitus ⁊ magna vota exaudita numinibus: id est a numinibus malignis.i.maliuolentibus:pauci reges descendunt ad generũ ceteris.i.ad plutonē deum inferorum qui proserpinam filiā cereris a se raptā vt coniugem tenet: hoc est pauci reges moriuntur sine cede.i. occisione:⁊ vulnere:⁊ pauci tyrāni descendunt ad generum cereris morte sicca.i.sine effusione sanguinis.

Măcinel. ❡Eloquiũ ac famā.hoc loco eloquētiā ac famā fugiēdas esse exēplo mōstrat.Totis quiquatrib⁹.Quinquatria minerue sacra erāt;sic dicta a dierũ nũero.de q̄b⁹ late Ouid.li.fast.iij.;Celebrabat aũt domitianus i albano quotānis quinquatria.

Quinquatria.

Minerue:cui collegiũ īstituerat.Erāt q̄ ibi oratorum ⁊ poetarum carmina.

Minerua a pueris. quod Tranquillus edocet.pueri. Mineruā colebāt.vt cuȝ in discendis literis dea faueret. hinc Ouid. dicto lib. fast.ait.pallada nũc pueri: tenereq̄ ornate puelle. Qui bñ placarit pallada doct⁹ erit.Uno asse:parua pecũia.Parũ enim rhetoribus soluebant. Quisquis adhuc colit ⁊c. Id est q̄squis adhuc sub rhetore discit. vernula: seru⁹. Capse.in qua libri sunt.Manus.Cic. videlicet.de quo late Plutarch⁹.In rostris aũt et caput ⁊ manus Ciceronis affixe sunt: Cesa. vcȝ a popilio lenate iussu.M.Antonij.Plutar.scribit vehemens Antonij odium in Ciceronē initiũ traxisse quoniā Cicero.P.Lentulũ cum lucio Catilina cōspirantē supplicio affecerat: cui lētulo nupta erat Julia ex Cesarũ familia:ipsiusq̄ Antonij mater.O fortunataȝ sup. dixit Cicero post Catiline cōiurationē oppressam: in quo carmine dirisus est. Solebat autē ⁊ carmina scribere Cice. vñ lib.j. ep'la.ad lētulũ ita iq̄t. Scripsi etiā carmina quedā:nō ab orationib⁹ disiũgo me:referoq̄ ad mãsuetiores musas: q̄ me maxime sicut iā a prima adolescentia delectarũt. scripsi etiā versib⁹ tres libros de tpib⁹ meis quos iāpridē ad te misisseȝ si esse edēdos putasset: sunt em̄ testes ⁊ erũt sempiterni meritoruȝ erga me tuorũ meeq̄ pietatis.Me cō

* Lippus is appellatur cui ocl'i iugiter stillāt vñ lippitudo morbus q̄ ocl'i infestātur.

Hora.oculis collyria lippis.

Antonij odiũ in ciceronem.

Ciceronis Carmina.

❡Eloquiũ ac famā Demosthenis: aut Ciceronis
Incipit optare:⁊ totis quinquatribus optat.
Quisquis adhuc vno partam colit asse Mineruā:
Quē sequitur custos anguste vernula capse.
Eloquio/sed vterq̄ perit orator:vtrumq̄
Largus ⁊ exundans leto dedit ingenij fons.
Ingenio manus est ⁊ ceruix cesa:nec vnq̄
Sanguine causidici maduerunt rostra pusilli.
O fortunatam natam me consule Romam.
Antoni gladios potuit contemnere:si sic
Omnia dixisset: ridenda poemata malo/
Quam te cōspicue diuina philippica fame/
Uolueris a prima que proxima:seuus ⁊ illum
Exitus eripuit:quem mirabantur Athene
Torrentem:⁊ pleni moderantē frena theatri.
Dijsq̄ aduersis genitus:fatoq̄ sinistro/
Quem pater ardentis masse fuligine * lippus
A carbone/et forcipibus/gladiosq̄ parante
Incude:⁊ luteo vulcano ad rhetora misit.

Demosthenes. sule tpe vcȝ Catiline.Potuit.Cicero.Philippica demosthenes i philippũ Macedonũ regē orones scripsit:quas quidē philippicas appellauit.Cic.aũt in.M.Antoniũ scribēs orationes quasdā etiā philippicas noiauit:demosthenē imitatus:cũ proprie antonianas debuisset appellare.Illũ. demosthenē intelligit.q̄ orator optimus Atheniēsis aduersatus est philippo:Alexādro: ⁊ Antipatro regibus macedonũ:tādē antipatri timore fugiēs in quodā neptuni tēplo e calamo veneno sumpto ad aram cecidit.q̄d Plutarchus lati⁹explicat.Torrētē.eloquentē:moderātē:tēperantē.Frena theatri: pecunias publicas i theatris impēdebāt atheniēses.autore aũt demosthene adhibita sunt frena:vtq̄ in vsum militie impēderentur sermonē fecit ad ppl'm.Genitus fuit.Pater ardētis masse.demosthenis pater Demosthenes cognoīatus est Macheropi⁹ ab officina gladiatorũ:quā athenis egregiā multisq̄ artificibus seruis instructā habebat.Autor est Plutar.relictus aũt a patre septē annoꝝ abũdante patrimonio: demũ omissis ceteris disciplinis:ad vnum sese ipsum cōparauit atq̄ exercuit: vt dicendi facultatem nācisceretur. ad eāq̄ rem preceptorem habuit Iseum:q̄p̄ floreret tunc maxime Isocrates.Luteo vulcano.russo igni est enim luteus color russus dilucidior: vñ ei quoq̄ nomē esse factũ videt̃ ab luce. s. Autor est Gell.lib.ij.

Iseus rhetor.

Luteus color.

Ascensius. ❡Eloquiũ ac famā.Hic ostēdit eloquiũ nō eē verũ bonũ q̄nquidē multis nocuerit. Ordo est.q̄sq̄s quicũq̄ colit adhuc mineruā.i.deā sapiētie ⁊ eloquētie:hoc est ipsam sapiētiā ⁊ eloquētiā partā.i. parabilē ⁊ acq̄sibilē vno.asse.i.minimo precio.i.q̄squis adhuc sub rhetore p̄ma elemēta eloquētie discit (tales eī cũ plures sint minoris docent̃:q̄p̄ doctiores) ⁊ quē vernula.i.paruus seru⁹ custos anguste capse:in qua pauci libri cōtinētur:sequit̃.q̄squis inquā talis est icipit optare ⁊ optat totis q̄nquatrib⁹.i. festis quinq̄ dierũ ad honorē minerue a Domitiano celebrari solitis:in q̄b⁹ cũ videret ⁊ poetas quorũ carmina illic erāt honorari si boni essent:incipit optare eloquiũ ac famā demosthenis.i. qualē habuit demosthenes orator summus apud grecos:et Ciceronis.i.qualē habuit Cicero p̄nceps eloquētie apud latinos. sed vterq̄ orator tā demosthenes q̄p̄ cicero:perit.i. perijt eloq̄o.i.pp̄ter eloquiũ.⁊ letus ⁊ exũdās .i. supabũdās fons ingenij dedit vtrũq̄ leto.i.morti. manus Ciceronis ⁊ ceruix est cesa ingenio.i.pp̄ter ingeniũ ⁊ rostra.i.loca i foro iudiciali vñ publica mādata edicunt̃ munita rostris nauiũ p̄ quib⁹.i. ante q̄ Cicero orare solebat:manduerũt raro sanguine pusilli.i.modici ⁊ parũ docti causidici.Si Cicero dixisset oīa:sic.i.sicut dixit o fortunatā natā me ꝯsule romā.q̄ versus pp̄ter coincidētes syllabas vitiosus est.potuit.i.potuisset cōtēnere gladios Antoni.i.M.Antonij triũuiri.Ego malo inq̄t poeta poemata ridēda.i.inepta q̄lia Cicero cōposuit:nō em̄ habuit venā ad carmē nisi vbi alioꝝ inuēta trāstulit:q̄p̄ te o philippica.s.orō ad imitationē em̄ demosthenis philippicas inscripsit oratiōes pulcherrimas ꝯtra Antoniũ.

factas:cum potius antonianas apppellare debuisset in quarũ secũda precipue Antoniuz carpit.vnde dicit.Ego malo ridenda poemata:q̃ te o philippica sup.oratio.diuina.i.diuino artificio confecta que volueris.i.dum volueris:aut dum libri aut carthe voluunt:haberis prima a prima.i.secũda.hoc est malo semper ridenda poemata fecisset:q̃ secũdam philippicã:quã artificiossime quidem cõposuit:sed per eã summã inuidiã incurrit.Seuus exitus.i.crudelis mors:eripuit.z.i.etiã illũ.s.demosthenẽ:quẽ athene mirabant̃ torrentẽ.i.in morem torrentis fluentem eloquio:z moderantem frena pleni theatri i.gubernantẽ totũ theatrũ.ille.s.demosthenes filius fabri ferrarij z potissimum macheropi.i.factoris gladiorũ:genit⁹ sup.fuit dijs aduersis z fato sinistro.i.infausto:quẽ pater lippus.i.lippos hoc est fluẽtes oculos habens:fuligine.i.propter fuliginem masse.s.ferree ardentis hoc est candentis:misit a carbone z forcipibus.i.tenellis:forum id est calidum capientibus:z incude ferro duriore super qd̃ cudit̃ parante gladios:z vulcano.i.fabro ferrario qualis erat vulcanus.luteo.i.cenoso z deformi.Nõ credo deductum esse a colore luteo id est ruffo:quia sic lutum primam producit:vt in bucco.Murice iam croceo mutabit vellera luto.Et iterum.Mollia luteola pingit vaccinia caltha.Et sepe alibi.Luteum autem vocat fabrum propter fuliginem.q̃ si pro igne posuit qui in carbonibus est:adhuc luteum dicere potuit ad differentiam elementaris:cui Minerua preest.

¶Bellorum exuuie truncis affixa tropheis
Lorica:z fracta de casside buccula pendens:
Et curtum temone iugum:victeq̃ triremis
Amplustre:z summo tristis captiuus in arcu/
Humanis maiora bonis creduntur:ad hec se
Romanus:graiusq̃ ac barbarus induperator
Erexit:causas discriminis/atq̃ laboris/
Inde habuit:tanto maior fame sitis est/q̃
Uirtutis:quis em̃ virtutẽ amplectitur ipsam
Premia si tollas:patriã tamẽ obruit olim
Gloria paucorum/z laudis tituliq̃ cupido
Hesuti saxis cinerum custodibus:ad que
Discutienda valent sterilis mala robora ficus/
Quãdoquidẽ data sunt ipsis quoq̃ fata sepulcris:
Expende Hãnibalẽ:quot libras in duce summo
Inuenies:hic est quẽ non capit Aphrica mauro
Perfusa Oceano:Niloq̃ admota tepenti.
Rursus ad ethyopũ populos/aliosq̃ elephantos/
Additur imperiis Hispania/pireneum
Transilit:opposuit natura alpẽq̃ niuẽq̃/
Deduxit scopulos:z montem rupit aceto.
Jam tenet Italiam/tamen vltra pergere tendit/
Actum inquit nihil est:nisi peno milite portas
Frangimus:z media vexillum pono Subura.
O qualis facies:z quali digna tabella:
Cum getula ducem portaret bellua luscum.
Exitus ergo quis est/o gloria:vincitur idem
Nempe:z in exiliũ preceps abit:atq̃ ibi magnus:
Mirandusq̃ cliens sedet ad pretoria regis:
Donec bithyno libeat vigilare tyranno.
Finem anime:que res humanas miscuit olim:

¶Bellorũ exuuie.bellorũ gl'iam multis obfuisse oñdit:ceu hãnibali:Alexãdro Xerxi zc.Trũcis affixa tropheis lorica solebãt em̃ victi z exutis hostib⁹ obtrũcare arbores i tumulo vel colle aliquo ibiq̃ exuuias suspendere.Uer.li.xj.de enea ɔtra mezẽtiũ.Uota deũ primo victor soluebat eoo.Ingẽtẽ quercũ decisis vndiq̃ ramis:Constituit tumulo:fulgẽtiaq̃ induit arma Mezẽti ducis exuuias:tibi magne tropheũ Belli potẽs aptat:rorãtes sanguie cristas.Telaq̃ trũca viri z bis sex thoraca petitũ pfossũq̃ locis.Lorica.appositio ẽ.Fracta casside:ita em̃ trũca oĩa i tropheis affigebãt̃ Buccula.bucce tegimẽ ferreũ cassidi herẽs.hõeri iterps li.iiij.iliad.Excussa pri⁹ pilo buccula celsisq̃ cristis z lib.vj.de Astyanacte.Expauerat em̃ clausam pr̃is galea faciẽ micãtẽq̃ ferro.Bucculã:terribilesq̃ sup conũ z motu ip̃o minaces cristas.curtũ.fractũ.Temone sup.cũ Amplustre:ãplustra nauiũ ornamẽta ãpli⁹ q̃ necessaria vsu:vt scri.fest⁹.Captiu⁹.dux.In arcu.summo.Trophea i locis eminẽtiorib⁹ figebant̃.Sallu.de põpeio.Deuictis hispanis trophea i pireneis iugis ɔstituit.Ex q̃ more trophea i vrbib⁹ figebant̃ i arcub⁹ exedificatis vt Serui⁹ refert lib.xj.en.Graius:vt alexãder.Barbarus:vt Hãnibal.Quis em̃ ṽtutẽ zc.Oui.id pri⁹ ad maximũ scripserat li.ij.de põto Ipse decor facti recti.si premia desint.Nõ mouet z gratis penitet esse probũ.Olim.qñq̃.Hãnibal em̃ gl'iosus p̃rie ruine cã fuit.Sterilis ficus.i.caprificus.Fata ruine:mortes.Expende:põdera.Hannibalẽ.i.eius cinerẽ.Aphrica mauro perfusa oceano.Aphrica ab oriẽtis parte nilo terminatur:pelago a ceteris.A septẽtrione em̃ lybico mari cingit̃.ab meridie ethyopico.ab occidente atlantico.Mauri ṽo in atlanticum pelagus expositi sunt.Autor est Mela.Aliosq̃ elephãtos hoc:ait quoniam autore plinij.lib.viij.elephantes fert aphrica vltra vluicas solitudines z in mauritania ferunt ethyopes z troglodite:sed maximos india.Additur imperijs hispania:hãc amilchas pri⁹ infestare cepit:deinde Hasdrubal ei⁹ gener:postea ṽo Hãnibal potitus est omni ppe hispania vsq̃ ad pyreneum montem:qui eam prouinciã ab gallis

Manci.
*Buccula ea ẽ galee ps q̃ Buccas tegit:ci⁹ meminit Julius capitolin⁹ his ṽbis fecit z galeas gẽmatas:fecitq̃ bucculas.
amplustra
Trophea.
Uirt⁹ sine pmio fugitur.
Aphrice terminus.
Mauri.
Elephãti.
Hannibalis victorie
Pyreneus mons.

Non gladij: non saxa dabunt: nō tela: sed ille
Cannarum vindex: ac tanti sanguinis vltor
Anulus: i demens ⁊ seuas curre per alpeis
Ut pueris placeas: ⁊ declamatio fias.
Unus pelleo iuueni nō sufficit orbis:
Estuat infelix augusto limite mundi.
Ut gyare clausus scopulis: paruaq; Seripho:
Cum tamē a figulis munitā intrauerit vrbem:
Sarcophago contentus erit: mors sola fatetur
Quātula sint hoīm corpuscula: creditur olim
Uelificatus athos: ⁊ quicquid * Grecia mendax
Audet in historia: cū stratum classibus ijsdem
Suppositūq; rotis solidū mare: credimus altos
Defecisse amnes: epotaq; flumina medo
Prandēte: ⁊ madidis cantat que Sostratus alis.
Ille tamen qualis redijt Salamine relicta:
In corum/atq; eurum solitus seuire flagellis
Barbarus eolio nunq̄ hec in carcere passos:
Ipsum cōpedibus/qui vinxerat Ennosigeum:
Mitius id sane: q non ⁊ * stigmate dignum
Credidit: huic quisq̄ vellet seruire deorum:
Sed qualis redijt: nempe vna naue: cruentis
Fluctibus/ac tarda per densa cadauera prora.
Has toties optata exegit gloria penas.

Alpes rupte.

*Stigma .i. nota et pūctū quo q̄s signat. p trāslatione ante capitur p sugillatiōe et nota infamie Trāql. i Cesa. Perpetua stigmata ipo sita nō dissimulauerat. Martial. libro xij. Frōs h stigmate n̄ meo notāda est.

Hannibal fit luscus.

diuidit: superat q̄ demū pyrenis iugis ad rhodanuz venit. demuz alpes etiā diebus quindecim superauit: per ingētia saxa igni acetoq; putrefacta sibi aperiēs iter. Hec plutarchus scribit. Liuius q plurima. Oppposuit: Hāniballi scz. atq; hostib⁹ alijs. Alpes enim mōtes sunt altissimi: qui Italiā a germania submouent. teste. Pliū. lib. iij. Alpēq; niuēq; .i. niuosas alpes. Deduxit. diuisit. portas. vrbis scilz. Subura. de hac Saty. iij. vide. O qualis. admirādi stupēdiq; aduerbiū. Digna tabella. mos erat pictor in tabulis sepe deformes facies et distorta corpa pingere Rome potissimū risus gr̄a. Portaret bellua luscū. Plutarchus sic ait. Superatisq; apēninis iugis p ligures ea via qua ad paludē ac planiciem fluminis. Arni est iter: in hetruriā descēdit. Arnus vehemēti⁹ excreuerat per eos dies: atq; oēs circūiacentes campos aquis inundauerat. Igit Hannibal tm̄ exercitū secū trahens: priusq̄ e palustribus locis egrederetur vitare non potuit quin ingentem hominuz ac iumentorum iacturam faceret: ipse quoq; dux ⁊ si elephanto qui vnus superfuerat ex multis eminēs veheret: plures tamē dies ac noctes aeris intēperie vigilijsq; cofectus alterum amisit oculū: hec ille. Uincitur idez. postq̄ Scipio in Aphricā cū Romano exercitu iuerat: Hannibal ab Italia reuocatus est vt patrie opitularet. Itaq; apd zamam pugnatū est. vbi supra viginti milia hostiū eo die ab Romanis cesa: totidē pp̄e capta dicunt. Ipse hānibal dux ad vltimū pugne euētū moratus e media cede cū paucis effugit. Desperatis deinde reb⁹ in asiā pfect⁹. Exilioq; mulctatus ad Antiochū puenit syrie regē: sed debellato Antiocho romani pter alias cōditiōes q̄s imposuerūt regi Hānibalē sibi tradi postulabāt: qd Hānibal multo ante p spiciens ab antiocho discessit. ⁊ longis erroribus euagatus tandē ad prusiā bithynie regē cōfugit. Demū. T. flaminius. C. flaminii fili⁹: q̄ ad trasimenū ceciderat Hānibalē a prusia petit. quare milites regij ad eū capiendū missi: qui in lybissa bithynie vico iuxta maris littus sita erat: sed omi spe euadēdi abiecta statuit morte volūtaria Romanorū manus effugere: alij seruū ab eo iussum cōpressa gula spiritū interclusisse tradunt. quidē sanguinem tauri bibisse eum dicunt. Liui. vero scribit. venenum ad similes casus preparatum poposcisse: eoq; sibi consciisse mortem. lxx. etatis anno. vt quidam memorie pdiderunt. hec ex Plu. Multa ⁊ Liuius lib. ix. quarte decadis. Pretoria regis. s. prusie. nam inquit. Donec dithyno iubeat vigilare tyranno. Nec legendum est iugulare: sed vigilare. prusie em̄ regiā frequentans Hannibal operiebat plerūq; insurgentem a somno vt regem salutaret clientis more. Anulus. Pli. lib. xxxiij. de anulis scribit. q aliqui sub gemmis venena claudebant: sicut demonsthenes summus orator grecie. anulosq; mortisq; gratia habebāt. Declamatio fias. i. declamationis materia. vñ in Saty. vij. dixit. Cum mihi sexta quaq; die miserū dirus caput Hānibal implet. Quicq̄ d. i. de quo deliberat. an petat vrbē a cānis ⁊c. Pelleo iuueni. i. alexādro macedonico. Pella em̄ vrbs macedonie est teste mela. quā maxime illustre alūni efficiunt philippus Grecie domitor. Alex. etiā asie. Unus orbis. Plutar. scri. Alexandrum cū audisset anaxarchū de infinitate mūdor differentem fleuisse. amicisq; rogātib⁹ quidnam fleret an nō inquit: dignū est flere si cum infiniti sunt mūdi. dn̄i vnius vix facti fuerimus. Meminit et Ualc. lib. viij. de cupiditate glorie. Estuat: furit: insanit. Limite. termino. ⁊ meta. Mundi. i. terre. Gyare insula que vna sporadū est. Seriphus vo insula est cycladū de quibus latius Saty. vj. In has aūt insulas nocentes mittebant. A figulis munitā vrbē. babylona intelligit: quā semiramis condidit: muriq; vrbi cocto latere circūdedit: arena: pice: bitumine iterstrato. q̄ materia i locis illis passim e terra estuat autor est Justinus lib. j. Babylone preterea obijt alexander. Aristobolus tradit quum per febris seuitiā sitim collegisset vinuz potasse: quare mentis impotē factū obijsse diem pridie kal. quintiles. tam ē nulla veneni extitit suspitio. sexto post anno: quū de illo renunciatum est. Olympias cesis compluribus iolle pincerne regij premortui cineres dissipasse traditur. q is venenum tēperasse crederet. hec ⁊ plura Plutar. Sarcophago. sola vrna. sarcophagus lapidis genus est a sarxkos qd est caro: ⁊ phagos vorax. phago vero cōmedo. Pli. lib. xxxvj. sic ait. In asso troadis sarcophagus lapis fissili vena scinditur: cor

Hannibalis mors.

Hannibal lxx. an.

Anuli cuz veneno.

Pella.

Orbes plures.

Seriphus

poꝛa defunctoꝝ cōdita in eo absumi cōstat intra.xl.diem exceptis dentibꝰ ⁊c.Sarcophago ꝯtentꝰ erit.
Ptolomeus lagi filius Alexādri coꝛpus ꝓdice abstulit:cū id ex babylone deferret.attulitq̄ alexandriā.
eiq̄ parētauit.qđ ⁊ adhuc ibi iacet:sed nequaꝙ̄ in eodem alueolo.Nam qui nūc vitreus est prius au-
reus erat.Coccas eñi cui cognomēto fuit Ptolomeus accersitus illū rapuit ex Syria ꝓfectꝰ:qui postea
cito excidit.quapꝛopter parū ei spolia ꝓfuere:hec et plura Strab.li.xvij.Uelificatus.velis nauigatus
Athos.macedonie mons quē xerxes cōtinēti abscidit.vt scri.Pli.lib.iiij.Herodotus etiā li.vij.scri.ꝙ
athos mons est ingens ac nobilis ad mare ꝑtingēs ab hac parte hoibꝰ cultus ad cōtinentē desinens
in speciem peninsule cū isthmo.xij.stadioꝝ.Xerxem aūt Athenis isthmon iussisse intercidi ad mare re-
cipiendū in fossam tante latitudinis:vt due triremes pariter illac trāsire possent.Catullus.per mediū
classis barbara venit athon.⁊ Luca.li.ij.Non eurū zephirūq̄ timēs quū vela ratesq̄ in mediū defer-
ret athon.Grecia mēdax.incredibilia eñi videnꝛ que de xerxe dicuntur.sat.etiā.xiiij.ait.Si grecia vera
Preterea vt scri.Cice.lib.ij.de oratoꝛe.pꝛima histoꝛie lex est.ne quid falsi dicere audeat.Deinde ne quid
veri tacere audeat.Ne qua suspitio gratie sit in dicēdo ne qua simulatis.Histoꝛia aūt testis est tēpoꝛū:

Historia.

lux veritatis:vita memoꝛie:magistra vite:nūcia vetustatis.Cōstractuꝫ classibꝰ ijsdē suppositūq̄ rotis

Pons in mari.

solidū mare.Quedā maria pontibꝰ sternebat inquit Iusti.lib.de xerxe.Herodotus li.vij.scri.ex abido
ad vlterioꝛem continentē.vij.stadi.traiectū pontibꝰ iunctū fuisse:sed ingens adoꝛta tēpestas ea oīa
dissoluit.qđ cū audisset Xerxes indigne ferens:iussit trecēta Hellesponto verbera infligi.⁊ in eius pe-
lagus par cōpedum dimitti.iam audiui inquit idē Herodotus misisse ꝙ̄ cum his qui etiam stigmata

Xerxes in pelagus.

hellesponto inurerent:certe mandauit vt colaphos hellesponto incuterent.dicentes barbara verba
atq̄ vesana.O aqua amara.Dñs hanc tibi penam irrogat:ꝙ cū lesisti.qui de te nihil male meritꝰ erat
te tamen rex Xerxes velis nolis ve transmittet meritoq̄ nemo hoim tibi sacrificat vt doloso pariter ⁊

Conuiuia in mare.

amaro flumini.hac pena mare Xerxes plecti iussit:pōtesq̄ ibidē facti:sed quo pacto:Herodotus ipse
edocet.Defecisse Amnes.Herodo.li.vij.scri.epotum fuisse ab exercitu Xerxis scamandrū fluuioꝝ oim
pꝛimū:Melenā etiā flumē.Lacū item.xxx.in circuitu stadioꝝ potantibus Xerxis iumētis exsiccatū:et

Amnes defecerūt xerxi.

lysum fluuiū epotū.Medo prandente.i.medoꝝ exercitu:qui cū Xerxe erant.sed pro omni exercitu hic
accipiꝛ:medi enim vt scrib.Hero.eodem oꝛnatu instructi militabāt.Sostratus.is Atheniensis vates
Xerxis aduentū pꝛedixit:carminibꝰ ꝓdigia canens que apparerent anteꝙ̄ Xerxes veniret.de quo He
ro.fuit ⁊ Sostratus gnydius regū egyptioꝝ amicus.de quo Stra.lib.xvij.Madidis alis.id ob furoꝛē
accidebat.hinc maro de Sybilla ait.Nō vultus nō coloꝛ vnus.non compte mansere come:sed pectus
anhelum ⁊ rabie fera coꝛda tument.vel potius madidis alis.i.ebꝛius.Nam sa.xv.ait.Adde qđ et faci-
lis victoꝛia de madidis:⁊ blesis atq̄ mero titubantibus.Ille.Xerxes.salamine relicta.Salamis insu
la e regione attice:iuxta eginā:clara nobili victoꝛia de persis.deuictꝰ eñi Xerxes a Themistocle vix vna
naui in Asiā fugit.de quo Hero.lib.viij.Flagellis.i.remis ſm Toꝛ.q: remis ventos flagellauit cū con
trarij essent.Barbarus.Xerxes.hec.talia.Ennosigeū.i.mare.ennosigeus eñi cū duplici n vel simplici:

Ennosigeus.

Neptuni est nomen:ex enno vel eno qđ est cōcutio:et gean terra:quia mare terram fluctibus concute-
re dicitur.Mitius id scilicet fecit.Stigmate.pūcto:nota signo.huic:Xerxi.Has.pꝛedictas scilicet qua
les Hannibal:Alexander ⁊ Xerxes passi sunt.nam vt Hircius lib.iiij.de bello alexan.inquit.Foꝛtuna
plerūq̄ eos quos plurimis beneficijs oꝛnauit ad duriorem casum reseruat.Exegit.petijt.

Belloꝝ exuuie ⁊c.Ostendit in victoꝛia:gloꝛia ⁊ pꝛeda bellica nō esse vera bona.lꝫ a multis appetanꝛ.

Ascensius.

Appetunꝛ aūt in tantū vt multis ꝑsuasum sit esse maioꝛa bona ꝙ̄ q̄ a moꝛtalibus cōferri possint:quā-
doquidē triūphās summo deo in eiusdē vestibꝰ sacrificabat eiusdēq̄ personā gerebat.Quapꝛopter di
ctū est ꝙ ne sibi triūphās placeat:curru seruus poꝛtatur eodē.Quinetiā cōtumelias ⁊ irrisoꝛias cātile
nas in triūphātem dicere licebat.Oꝛdo igitur talis est.Exuuie belloꝝ.i.ea quibꝰ victi in bello exuunꝛ:
vt loꝛica.i.tegmen ex loris factum quale nunc ex hamis ⁊ anulis faciunt:affixa truncis.i.trūcatis ar
boꝛibus:tropheis.i.ad tropheū cōstitutis:⁊ buccula.i.buccarū tegmen pendens ex casside.i.galea fra
cta:oīa eñi disrupta ⁊ fracta suspēdebanꝛ:vt vi ⁊ a foꝛtiter resistētibꝰ abstracta videanꝛ:nō ab imbelibꝰ
et timidis qui arma abijciūt in fugā versi.⁊ iugū curtū.i.imminutū:temone.i.cuius temo deerat:vel
iugū qđ trahebāt equi:quo tp̄e in curribus pugnabāt:curtū.i.abruptū ⁊ curuatū cū sup.temone.i.li-
gno oblōgo ad qđ iugū annectitur:⁊ deinde rote:totusq̄ currus ⁊ amplustre.i.oꝛnamētū ampliꝰ ꝙ̄ ad
nauigandū opus sit.Dr etiā aplustre ⁊ in plurali aplustria vel aplustra quasi sine nauigatione:q: sine
amplustri vel aplusti nauigari pōt.est ergo oꝛnamētū ad pōpam magis ꝙ̄ ad necessitatē adhibitum.
triremis.s.nauis tribꝰ oꝛdinibꝰ remoꝝ vtētis:victe ab eo q̄ amplustra suspēdit:⁊ captiuꝰ.s.summꝰ dux
hostilis exercitꝰ:hoc est statua eiꝰ tristis.i.ꝓpterea ꝙ in triūpho ductꝰ sit vultū tristē habēs:in summo
arcu.s.triūphali.ꝯstituebāt eñi arcus ex lapidibꝰ:cuiusmodi sunt arcus in pōtibꝰ:in quoꝝ summitate
tenebat victoꝛ victū.hec oīa aūt credunꝛ sup.esse bona maioꝛa bonis humanis.i.ꝙ̄ que ab hoie ꝯferri
possunt.Induperatoꝛ ꝓ iperatoꝛ:pꝛinceps exercitꝰ q̄ oibꝰ imꝑare pōt.Romanꝰ vt Pōpeiꝰ et Cesar:et
graius.i.grecus vt Alexād.magnꝰ:ac barbarꝰ.i.quis aliꝰ vt Hannibal:⁊ erexit se ad hec.i.ad hmōi bo
na:⁊ habuit inde.i.ab ijs bonis impetrādis:causas discriminis.i.periculi atq̄ laboꝛis.tanto maioꝛ si-
tis.i.appetitꝰ est fame ꝙ̄ virtutis.Si eniꝫ tollas pꝛemia virtutis.i.honoꝛē ⁊ gloꝛiā:q̄s amplectiꝛ ipsam
virtutē.q.d.nemo.Tamē ꝙ̄uis tātopere appetaꝛ gloꝛia.i.appetitus gloꝛie:⁊ ambitio paucoꝝ.s.Sylle ⁊
marij.Cesaris ⁊ Pōpeij.Augusti ⁊ collegarū:alioꝝq̄ q̄ ciuilia bella gesserūt.⁊ cupido laudis ⁊ tituli.i.
clari nois inscriptionis:hesuri.i.inhesuri saxis.i.saxeis sepulchꝛis aut vꝛnis existētibꝰ custodibꝰ cine-
rū:ad q̄ tñ saxa discutiēda.i.findēda ⁊ dissoluēda valēt roboꝛa.i.trūci aut vires.mala.i.inutilia ⁊ noci
ua sterilis ficus.i.eius q̄ capꝛificus dicꝛ.Qūquidē.i.cū ita sit ꝙ fata.i.fatales interitus sint data.ꝙ̄.i.
etiā ipsis sepuchꝛis:de qua re sic dicit Ausoniꝰ.Miremur perijsse hoies:monumēta fatiscunt.Moꝛs
etiā saxis noibusq̄ venit ⁊c.Hec inquā gloꝛia ⁊ cupido tituli quātūuis parum duraturi:obꝛuit.i.san
guine ⁊ igni quasi diluuio quodā innoluit:patriā victoꝝ ambitiosoꝝ.s.Romā.Expēde.i.pōdera Han-
nibalē ducē Carthaginensiū:quot libꝛas inuenias in summo duce.q.d.paucissimas.⁊ tñ hic est quem
Aphꝛica ꝑfusa ob occidēte.s.oceano:mauro.i.mari atlātico:ꝙ pꝛ:admota ab oꝛiēte.s.nilo repēri ꝓpter
caloꝛē regionis:⁊ admota rursus vtpote ab meridie vsq̄ ad ꝑplos ethiopū:q: clauditꝛ mari ethiopico

et ad alios elephantos:indicos.s.aut lybicos.hoc est quãtũuis lata regio:tñ nõ capit.i.ꝯtinere nõ põt eo ꝙ animus eius maior est:⁊ maiora desiderat.vnde subdit.hispania addit imperijs eius: transilit.i. celeriter quasi nõ esset obstaculũ trãsit Pyreneũ montẽ diuidentẽ Hispaniã a Gallia:⁊ tñ natura opposuit Hannibali.s.alpẽ ⁊ niuẽ.i.montẽ altũ ⁊ niuosum Italiã a Gallia ⁊ Germania separantẽ:⁊ ipse Hannibal diduxit.i.in diuersas partes duxit:hoc est diuisit scopulos : hoc est saxa eminẽtia inter niues sicut scopuli in mari eminent.⁊ rupit montem.i.partem montis aceto quo liquefecit ⁊ peredit saxeã materiam.Jam.i.postꝙ talia peregit:tenet Italiã:⁊ tamen tendit pergere vltra.⁊ inquit nihil actũ est: nisi frãgimus portas ciuitatis Romane milite peno.i.punico.hoc est Carthaginẽsi exercitu.⁊ nisi pono vexillũ meũ in media suburra.i.regione populosissima Rome.O q̃lis sup.erat facies.s.Hãnibalis.⁊ quali tabella sup.erat digna vt depingeret̃ ad spectaculũ:quũ.i.quando bellua getula.i.ex getulia pte Aphrice.hoc est elephas qui vnus superuixerat:portaret ducẽ.s.Hannibalẽ luscũ.i.altero oculo captũ:aut si mauis monoculũ:q: alterũ oculũ frigore ꝑdiderat.Ergo o gloria q̃ horũ causa es:quis est exitus.i.finis gestoꝝ eius.Nempe.i.certe.s.victor multorũ vincit̃: et abit preceps.i.precipitanter in exilium.s.ad Antiochũ regẽ Syrie.atqꝫ sedet ibi.i.in illo exilio:ad.i.iuxta : pretoria.i.iuxta sedem iudicialem regis: magnus ⁊ admirandus cliens.i.minister ipsum colens:donec libeat vigilare.i.vigilias exhibere ⁊ salutatoris munus:tyranno.i.regi bythino.i.bithinie.s.prusie.Gladij non dabunt:saxa non dabũt : tela non dabunt.i.nihil magnum aut violentũ dabit anime:scz Hannibalis:q̃ miscuit.i.ꝑturbauit et confudit olim res humanas:finem ⁊ exitũ:sed ille.q.d.nobilis anulus in quo venenum occultauerat.existens vindex.i.vindicator:cannarũ.i.stragis Romanorũ ab Hannibale apud cannas facte:⁊ vltor tanti sanguinis.O Hannibal demens i ⁊ curre per seuas alpes vt placeas pueris in scholis.s.rhetorum ⁊ fias declamatio:id est prebeas thema ⁊ materiam declamandi.Addit aliud exemplum dicens. Unus orbis.i.mundus non sufficit iuueni pelleo.i.macedonico.hoc est Alexandro magno in Pella vrbe macedonie nato.ipse infelix.q: non contentus eo quod habuit:estuat.i.ardet:cupiditate.s.clausus angusto limite mundi: quem angustum censuit:vt.i.acsi clausus esset scopulis gyare:insule illius breuis q̃ sporadum vna est: ⁊ scripho:insula illa cycladum vna.parua.i.modica.tamen cum:id est postꝙ Alexãder scilicet intrauerit vrbem munitam a figulis.i.lapidibus coctilibus.s.babyloniam vbi veneno necatus est:ipse erit contẽtus sarcophago.i.sepulchro carnẽ exedẽte:sola mors fatet̃.i.aperte demõstrat quantula.i.ꝙ parua sint corpuscula hominũ.Addit exemplum Xerxis regis Persarũ dicentis.Athos mons Macedonie quẽ Xerxes continenti abscidit:creditur velificatus.i.velo textus: olim.i.tempore Xerxis:⁊ quicquid grecia mendax audet in historia: creditur.i.credi potest : nos credimus mare solidũ.i.integrum ⁊ ex omni parte constratum.i.coopertum ijsdẽ classibus : quibus.s. Athos velificatus erat.⁊ credimus mare solidum suppositum rotis vehiculorum.scz constructo super ipsum ponte: nos credimus altos.i.ꝓfundos amnes.i.fluuios defecisse aquis.s.⁊ credimus flumina esse epota.i.potando exhausta:et hoc medo.i.exercitu medorũ ⁊ Persarum prandente.⁊ credimus que Sostratus poeta grecus cantat alijs madidis quibus in altuz volat.i.potus aut furore poetico irrigatus.Tamẽ:ꝙuis talia egisse credatur:qualis redijt relicta salamine:ille barbarus scilicet Xerxes solitus seuire flagellis.i.remis seuitiam suam ostendere in.i.contra corũ ⁊ eurum ventos illos nunꝙ passos hec.i.hmõi flagella in carcere eolio.i.eoli regis ventorũ:⁊ qui vinxerat.i.ligauerat compedibus.i.vinculis pedum ipsum ennosigeum.i.neptunũ:⁊ posuit ꝓ mari maris deum:id supple fecit sane mitius ꝙ non credidit.i.existimauit ipsum mare dignum stigmate.i.pũcturis: a stigo quod est signa facio vel verbero:aut a stizo quod est pungo.verberauit quidem flagellis mare: sed nõ dereliquit stigmata:quia mare percussum sine cicatricibus ⁊ stigmatis cõsolidatum est.Id ergo satyrice dicit in dementiã Xerxis. qui vt scribit Herodotus:cum oborta in mari tempestas põtem que superinstruxerat diruisset:furiatus hellespontum plagis trecentis affecit:compedesqꝫ grauissimas in ipsum deijci voluit : barbara porro et insulsa adijciens verba ⁊c.Num supple quisꝙ deorum velit seruire.i.inseruire:morem gerere ⁊ fauere: huic.i.hmõi homini tam fero et tam barbaro:quasi dicat minime.Sed qualis redijt Xerxes postꝙ innumero exercitu talia peregit:Nempe.i.certe redijt supple vna naue. fluctibus ⁊ cruentis.i. per fluctꝰ cruentos:⁊ sanguine suorum:⁊ hoc prora.i.priore parte nauis a proruendo dicta tarda.i. retardata ꝑ densa cadauera:has.i.huiusmodi penas quas Hannibal: Alexander: et Xerxes passi sunt exegit.i. postulauit gloria toties optata ab eis scilicet qui sic per eam perierunt.

Manci. Uite lõge mala. Senecte mala.

¶ Da spacium vite. dãnat̃ hic lõge vite votũ:ostendit enĩ ꝙ multa mala senectꝰ subeat.Lõga senectꝰ.plena malis.Artabanꝰ xerxis patruꝰ xerxi apd Herodotũ lib.vij.inquit. Uiuẽdo miserabiliora patimur . nã incidẽtes calamitates ⁊ morbi vitã perturbãt: effiiuntqꝫ vt cũ breuis sit : tamẽ ꝓ longa videat̃ : ita mors est optatissimũ ꝓfugium erũnose vite.Seneca ẽo.episto. cij.inquit.Illud vide mecenatis turpissimũ votũ:quo ⁊ debilitatẽ nõ recusat ⁊ deformitatẽ : et nouissime acutaz crucẽ : dũmodo inter hec spũs prorogeť.debilẽ facito manu : debilẽ pede: coxa tuber astrue gibberum: lubricos quate dẽtes:vita dũ supest: bñ est.hec mecenas. Seneca aũt subdit ꝙ bene viuas refert nõ ꝙdiu.deformẽ ⁊ tetrũ vultũ.Aristo. particu. vltima proble.

Mors optima est Mecenatis votuz.

Uiuendũ recte.

¶ Da spacium vite:multos da Juppiter annos:
Hoc recto vultu:solum hoc ⁊ pallidus optas.
Sed ꝙ continuis ⁊ quãtis longa senectus
Plena malis:deformẽ ⁊ tetrũ ante oĩa vultum:
Dissimilemqꝫ sui:deformẽ pro cute pellem:
Pendentesqꝫ genas:⁊ tales aspice rugas:
Qualeis vmbriferos vbi pendit Thabraca saltus:
In vetula scalpit iam mater simia bucca.
Plurima sunt iuuenũ discrimina:pulchrior ille
Hoc:atqꝫ ille alio:multo hic robustior illo:
Una senum facies:cum voce trementia mẽbra.

Et iam leue caput: madidiqꝫ infantia nasi.
Frangendus misero gingiua panis inermi.
Atqꝫ adeo grauis vxori:natisqꝫ/sibiqꝫ:
Ut captatori moueat fastidia Cosso.
Non eadem vini atqꝫ cibi torpente palato
Gaudia:nam coitus iam longa obliuio:vel si
Coneris:iacet exiguus cum ramice neruus:
Et quamuis tota palpetur nocte:iacebit.
An ne aliquid sperare potest hac inguinis egri
Canicies:quid ꝙ merito suspecta libido est:
Que venerem affectat sine viribus:aspice partis
Nunc damnū alterius:nam que cantante voluptas
Sic licet eximius citharedus:sit ve seleucus:
Et quibus aurata mos est fulgere lacerna.
Qui refert magni sedeat qua parte theatri:
Qui vix cornicines exaudiat:atqꝫ tubarum
Concentus:clamore opus est:vt sentiat auris
Quem dicat venisse puer:quot * nunciet horas.

scribit. Homines cum senescūt nigriores reddi. an q res omnes excepto situ nigriores quū putrescūt euadāt. Senectus autē non nisi quedā putredo est. ad hec cū sanguis siccescēs nigrior reddi soleat:merito senes sunt nigriores. Sanguis etenī est qui nr̄a corpora colore attigere valeat naturali. Pro cute pellē. Apul.li.j.sic. Sed plane pili mei crassant in setas:⁊ cutis tenella durat in coriū. Thabraca.in regiōe que a promontorio Metogonio ad aras philenorū proprie nomen aphrice vsurpat. Oppidū est thabraca vt Mela edocet. Stra.autē.li.xvij.sic ait. Refert Possidonius se quū ex Gadib⁹ in Italiā nauigaret:in Lybie orā delatū esse:ac siluā quandā secus mare vidisse simijs plenā:quarū alie sup arboribus:alie in terra sederēt:nōnulle catulos haberēt ⁊ hubera depēdētia:risisse itaqꝫ:cū eas huberibus graues cerneret:nōnullas etiā caluas:nōnullas herniosas ⁊c. De simia aūt Enni⁹ refert. Cice.li.de natura deorū sic ait. Simia ꝙ sillis turpissima bestia nobis. Leue caput.i.caluū Usqꝫ adeo:intātū. Torpēte palato.i.rigēte:frigido:⁊ sine sensu. Ramice. Ramex morb⁹ est qui integris testiculorū tunicis innascit:tuncqꝫ vene intumescūt:si vero in ipsorū testiculorū tunicā intestinū descēderit: hernia dr̄. Quod Celsus lib.viij.latius tradit. Egri inguinis:propter ramicē.s. Canicies:canescere pilos ocius apertos: ꝙ detectos:difflatosqꝫ aduertimus tēpora hoīm ⁊ partes priores ꝙ posteriores celerius caniciē sentiūt:pubes nouissime canescit. Autor est ph̄s lib.iiij.de aīalib⁹. Quid dicendū: Suspecta libido:multi enī irruminatores erant cū arrigere neqrent. Martia.lib.vj.in Meuiū. Summa petas:illic mentula viuit anus. Atqꝫ Naso lib.j.de amoribus ait. Turpe senex miles:turpe senilis amor. Et Cicero lib.j.offi. Luxuria vero cū oī etati turpis: tum senectuti fedissima est. Cātante.scz aliquo. Alterius partis.i.audit⁹. Seleucus optim⁹ tibicen: non tubicen. tuba enī audiunt oīno senes:qd̄ etiā inferius asserit. Aurata fulgere laterna. Tibicines variata veste induti ⁊ ornati gēmis per theatrū vagabant canendo. Horatius in arte. Sic prisce motum ꝙ et luxuriā addidit arti Tibicen:traxitqꝫ vaguus per pulpita vestē. Morborū oē genus. Pli.lib.vij.cap.lij. sic de senecta. Tot periculorū genera tot morbi:tot motus:tot cure:totiēs inuocata morte vt nullum frequētius sit votū. Natura vero nihil hoībus breuitate vite p̄stitit melius. hebescūt sensus:membra torquentur:premoritur visus:auditus incessus dentes etiā ac ciborum instrumenta.

¶ Da spaciū vite. Ostendit in longa vita nō cōsistere vera bona licet oēs eā exoptent. Ordo est. Tu pallidus.i.timore mortis pallens:optas solū hoc ⁊ optas recto.i.erecto vultu quasi qd̄ sine peccato aut vanitate optare posses:hoc solū.o iuppiter.i.iuuans pater.s. o supreme deus da spaciū vite.i.diu viuēdi: ⁊ da multos annos. Sed ꝙ.i.ꝙtum cōtinuis ⁊ quātis.i.ꝙ magnis malis.i.dolorib⁹ et aduersitatibus longa senectus est sup.plena.q.d.maxime cōtinuis ⁊ maximis. Aspice si vis mala senectutis cognoscere ante oīa vultum deformē ⁊ tetrū dissimilē sui.i.eius qui prius erat. ⁊ aspice pellē deformē.i. laxā ⁊ rugosam ac fedam p cute.i.loco cutis nitide ⁊ bene curate in adolescētia ⁊ iuuenta ⁊ aspice genas.i.inferiora oculorū cilia:pendentes. ⁊ aspice tales rugas:qualis.i.quales simia mater.i. annosa ⁊ multorū mater:scalpit in vetula bucca illic sup.vbi thabraca patria illa simiarū pādit.i. aperit ipsis saltus vmbriferos.i.siluas ingētes. Plurima sunt discrimina.i.plurime sunt differentie in figura oris ⁊ formositate iuuenū:ille iuuenis sup.est pulchrior hoc:atqꝫ ille est pulchrior sup. alio: hic est multo robustior illo. vna.i.vniformis facies.i.factura aut forma oris est senū:⁊ mēbra tremētia cū voce sup.tremēte:vel cū loq̄ volūt sunt sup.senū:⁊ caput iā leue.i.depilatū:hoc est caluū ⁊ infantia.i. signū immūdicie infantie nasi madidi sup.est senū:⁊ panis est frāgēdus misero seni:gingiua.i.carne mandibule inermi i.sine dentibus existente. Atqꝫ ipse senex est grauis.i.molestus vxori ⁊ natis ⁊ sibi scz ipsi:adeo.i.intm̄. vt moueat fastidia.i.nauseā ⁊ tedium:cosso captatori.i.heredipete ⁊ inescatori senū orborū:quib⁹ blanditur ⁊ palpatur. ⁊ nō eadē gaudia.i.non eedem voluptates vini ⁊ cibi sunt sup.senibus que erāt ipsis iuuenib⁹. ⁊ hoc palato torpēte.i.hebescente ⁊ amittente vim gustatiuā:dico vini ⁊ cibi:innuit poeta nō faciens mentionē de venerea libidine que in iuuenibus maior esse solet:nam longa obliuio coitus.i. coeundi est iam sup.senibus vel si tu qui senex es:coneris.i.frustra attentes exercere actū venereū:exiguus neruus mēbri.s.virilis iacet:quia erigi aut arrigi nequit cū ramice.i.morbosis testiculis ⁊ iacebit ꝙuis palpetur tota nocte. An ne hec canicies que in pube nouissima nascitur: inguinis.i.membri virilis:egri.i.infirmi potest sperare aliquid supple voluptatis veneree.q.d. minime. Quid sup. dices ꝙ libido q̄ affectat venerē sine viribus.i.arrectione mēbri p irruminationē.s.est merito suspecta in senibus:q presupponitur de eis ꝙ aliā habere nō possent aspice nūc dānū alterius partis.s. aurium:

Senes cur nigri.
Simie in lybia.
* Pueri dn̄is horas nūciabāt. Pli.li.vij. Cn.Bebius Pamphili⁹ prefectura: et ipse funct⁹ obijt:quum a puero q̄sisset horas
Ramex.
Canicies.
Luxuria.
Lacerne.
Tibiciniū.
Senectutꝫ mala.
Mors optima est.
Ascensius.

nam que voluptas est supple seni cantãte supple aliquo. licet ille supple sit eximius citharedus ve pro vel: sit Seleucus: id est optimus tibicen qualis fuit Seleucus. & licet sup. sint tales musici quibus mos est fulgere. i. resplẽdere lacerna: id est veste exteriore aurata. i. aurum intertextũ aut facies auracei pãni habẽte. quid refert. i. quid interest in qua parte theatri: id est publici spectaculi sedeat: qui vix exaudiat cornicines atq̃ concẽtus tubarũ: id est cantus multorũ simul sonãtium: quasi dicat nihil opus est clamore: vt auris eius sentiat: quem puer dicat venisse: aut quot horas puer iussus disquirere nunciet.

¶ Preterea minimus gelido iam corpore sanguis
Febre calet sola: circũsilit agmine facto
Morborũ omne genus: quorũ si nomina queras:
Promptius expediã quot amauerit Hippia mechos:
Quot themison egros autũno occiderit vno:
Quot * Basilus socios: quot circũscripserit Hirus
Pupillos: quot longa viros exorbeat vno
Maura die: quot discipulos inclinet Amillus:
Percurram citius quot villas possideat nunc:
Quo tondẽte grauis iuueni mihi barba sonabat.
Ille humero: hic lũbis: hic coxa * debilis ambos
Perdidit ille oculos: & luscis inuidet: huius
Pallida labra cibum capiunt digitis alienis.
Ipse ad conspectum cene: diducere rictum
Suetus: hiat tm̃: seu pullus hirũdinis: ad quem
Ore volat pleno mater ieiuna: sed omni
Membrorũ damno maior demẽtia: que nec
Nomina seruorum: nec vultum agnoscit amici:
Cum quo preterita cenauit nocte: nec illos
Quos genuit: quos educit: nam codice seuo
Heredes vetat esse suos: bona tota ferũtur
Ad Phialen: tm̃ artificis valet halitus oris:
Quod steterat multis in carcere fornicis annis.
Ut vigeant sensus animi: ducenda tamen sunt
Funera natorum: rogus aspiciendus amate
Coniugis: & fratris/ pleneq̃ sororibus vrne.
Hec data pena diu viuentibus: vt renouata
Semper clade domus multis in luctibus: inq̃
Perpetuo merore: & nigra veste senescant.

¶ Themison: medici nomen sui tẽporis. nã fuerat themison optim᷒ medicus etate celsi. De eo eñi bis loquitur Celsus ĩ prologo. Et pli. scribit li. xxix. c. j. ꝙ Themison fuit Asclepiadis auditor & scripsit autũno. de hoc lati᷒ dictũ est Sat. vj. ibi septẽbris & austri. Basil᷒ prouĩcie spoliator. Circũscripserit. i. deceperit. Qñq̃ vero circũscribere est auferre: circũducere ꝑtermittere: vt scribit Asconius li. iij. de pretura vrbana. Hirus hic ꝓ paupe tutore ponit. Fuit eñ Hirus Hithacẽsis medic᷒. Atq̃ gel. li. ij. c. iij. scribit. Hiras attici spirãt. interꝑtatur paup. Dicũt eñ attici. Ichry nhycõ. i. picẽ pauperẽ. Uiros priapos Exorbeat. fellãdo. s. Amillus. Matri. etiã li. vij. ait. Reclusis foribus grãdes precidis Amille. Et te deprẽdi cuz facis ista cupis. Quo tondẽte. De cynnamo tõsore intelligit. de quo lati᷒ saty. j. Grauis. molesta. Ad phialen. fellatricẽ sui tpis notat. fornicũ lupanarũ. Urne. aspiciẽde sunt. Multis in luctib᷒ luct᷒ est egritudo ex ei᷒ qui charus fuerit interitu acerbo: vt scri. Cice. li. iiij. tuscu. ¶ Preterea minim᷒ &c. Prosequtur incõmoda senecte etatis. Ordo est. Preterea minim᷒. i. paucissimus sanguis existẽs in corpore iã gelido. i. frigescẽte: calet sola febre. omñe genus morborum circũsalit. i. saltu quodã quasi ex insidijs aggreditur: senẽ: quorum scilz morborũ si tu queras nomina. q2 tot & tam varia sunt: ego expediã. i. expedite dicã promptius quot mechos hippia mulier senatoria: de qua ĩ. vj. dictũ est: amauerit: & quot egros themison medic᷒ ille ĩperit᷒ occiderit vno autũno: quot socios. s. Romani ĩperij: Basilus: iniqu᷒ gubernator circũscripserit. i. deceperit. & quot pullos Hir᷒ circũscripserit: & quot viros. i. mẽtulas virorũ: maura fellatrix illa longa. i. procera & grãdis femina exorbeat. i. sorbendo purget. quot discipulos. i. sequaces amillus pedico ille notissim᷒ inclinet. Et ego percurrã citi᷒ quot villas possideat nũc is sup. scz cynnamus: quo tõdente. i. cũ ipse tonderet: barba grauis. i. molesta sonabat mihi iuueni. Et ita more Satyrico per trãsitũ carpit varios. Tãgit aũt quosdã morbos senũ dicens: ille: scz senex est debilis humero: hic. i. alius lumbis: hic. i. alius coxa. i. femore. Ille. i. alius perdidit ambos oculos: & inuidet tanq̃ felicibus: luscis. i. vnũ oculũ adhuc habentibus. Pallida labra huius capiunt cibum alienis digitis. i. hic impos est manuum. hic suctus diducere rictũ. i. aperire & claudere os ad libitum suum ad conspectũ cene. i. cenantiũ: hiat tantum: non potens aperire os: seu. i. tãq̃ pullus hirundinis debilẽ adhuc garritum & screatum habens: ad quẽ pullũ mater ieiuna: hoc verbo affectũ maternalẽ significat: volat pleno ore. i. qualem sonitum facit cum mater auolat cũ cibo. s dementia. i. alienatio mẽtis & furor est maior omni dãno membrorũ: que demẽtia. i. deliratio nec agnoscit nomina seruorũ nec vultum amici cũ quo cenauit nocte preterita: sup. proxime nec agnoscit illos quos genuit: & quos educit. i. nutrit & educat. Et illectus a fellatrice vetat eos quos genuit esse suos heredes: & hoc codice. i. tabella vel instrumẽto testamentali: seuo. i. impio: tota bona feruntur ad phialen fallatricem illam. Tantum valet halitus. i. attractio tepefaciẽs oris artificis: ꝙ. i. quia steterat multis annis in carcere: id est loco obscuro fornicis. i. prostibuli sub fornice cõstituti. Sed licet supple demus

Manci.
Themison
Circũscribere.
Hirus.
* Basilus tpibus Cesarũ viguit de quo Lucan᷒ vt pri mũ aduerse socios ĩ littore terre: & Basilũ videre ducem: noua furta p eq̃rũ exq̃sita fuge.
Luctus.
Ascensius.
* Debilez appellam᷒ qui corpore nõ sit integro: sed aliq̃ parte mãco. Seneca. vt magis diligas integrũ oĩbus membris: atq̃ illesum: q̃ debilẽ: aut luscum.

vt sensus vigeant: tamẽ funera.i.cadauera natorũ.i.filiorum: sunt ducẽda ad sepulchrũ.s.et rogus.i.ignis incẽsus: cõiugis amate.i.charissime et incõparabilis.i.in quo ipsa cõburi debet est aspiciẽdus: et rog9 fratris est aspiciẽdus: et vrne.i.vascula in quib9 cõtinent cineres vstorũ ab vrendo dicta plene sororib9 i.cinerib9 sororũ. dicit aut fratris et sororũ: aut q: plures etiã tũc mulieres q̃ viri nascebant: aut q: citius obibãt mulieres q̃ viri: aut q: versus ita ꝯsuluit: nec pena data est diu viuentib9: vt senescãt clade domus semper renouata in multis luctibus: et pro et: in perpetuo merore: et nigra.i.lugubri veste.

Manci. Pilos. Nestoris anni.

¶ Rex * Pilius (magno si quicq̃ credis Homero)
Exemplũ vite fuit a cornice secunde.
Felix nimirũ: qui per tot secula mortem
Distulit: atq; suos iam dextra cõputat annos:
Quiq; nouũ toties mustũ bibit: oro parũper
Attendas: quantũ de legibus ipse queratur
Fatorum: et nimio de stamine: quũ videt acris
Antilochi barbã ardentẽ: nam querit ab omni
Quisquis adest socio: cur hec in tempora duret:
Quod facinus dignũ tam longo admiserit euo.
Hec eadem Peleus/raptũ quum luget Achillem.
Atq; alius: cui fas Ithacum lugere natantem.
Incolumi Troia Priamus venisset ad vmbras
Assarici magnis solennibus: Hectore funus
Portãte: ac reliquis fratrum ceruicibus inter
Iliadum lachrymas: vt primos edere planctus
Cassandra inciperet: scissaq; Polyxena palla:
Si foret extinctus diuerso tempore: quo iam
Ceperat audaces Paris edificare carinas.
Longa dies igitur quid cõtulit? omnia vidit
Euersa: et flammis Asiam: ferroq; cadentem:
Tunc miles tremulus posita tulit arma tyara:
Et ruit ante aram summi Iouis: vt vetulus bos:
Qui domini cultris tenue et miserabile collum
Prebet ab ingrato iam fastiditus aratro.
Exitus ille vtcũq; hominis: sed torua canino
Latrauit rictu: que post hunc vixerat vxor.
Festino ad nostros: et regem transeo Ponti:
Et Cresum: quem vox iusti facunda Solonis
Respicere ad longe iussit spacia vltima vite.
Exilium et carcer * Minturnarũq; paludes/
Et mendicatus victa Carthagine panis
Hinc causas habuere: quid illo ciue tulisset
Natura in terris: quid Roma beatius vnq̃?
Si circũduco captiuorum agmine: et omni
Bellorum pompa animam exhalasset opimam:

¶ Rex pilius.i. nestor. Pilos enim nestoris patria fuit i laconica: mari supincũbẽs: vt scribit Strabo li.viij. apd Ouidiũ inquit Nestor: vixi annos bis centum: nũc tertia viuit etas qd multi interpretantur annos.xc. Cornice: hesiodus multa de hominũ euo referẽs cornici nouem nostras attribuit etates: quadruplũ eius ceruis: id triplicatũ coruis. Autor Pliũ.lib.vij. Vite a cornice secũde.i.secũdo loco post cornicem. Dextra cõputat annos. Macro. lib.j.satu. vbi saturnaliorũ origo tractatur scribit: q iani simulachrũ plerũq; fingit manu dextra trecẽtorũ: et sinistra sexaginta et quinq; numerũ tenens ad demonstrandã anni dimẽsionẽ. Pli.aũt li.xxxiiij.c.vj.scribit.ita preterea ianus gemin9 a Numa rege dicatus: qui pacis belliq; argumẽto colitur: digitis ita figuratus vt trecẽtorum quinquagintaquinq; dierũ nota per significationẽ anni tpis et eui se deum indicaret. Ubi aduertẽdũ Pli.rectius scripsisse q̃ Macro. sed librariorũ culpa factũ esse existimo. nã pro quinquaginta et quinq; scripserũt sexaginta et quinq; nõ respiciẽtes ad numerum annorum sed Romuli. Diu9 preterea Hieronym9 cõtra Iouinianũ li.j. In ipso fere principio sic ait. Ut poma ex arbore: frumẽtũ ex stipula: ita virginitas ex nuptiis centesimus et trigesim9 fruct9 q̃q̃ de vna terra: et de vna semẽte nascat: tñ multũ differt in numero. Trigita referũtur ad nuptias: nã ipsa digitorum cõiunctio quasi molli osculo se cõplexãs et federãs maritũ pingit et cõiugẽ. Sexagita vo ad viduas: eo q in angustia et tribulatione sunt posite. vñ et superiori digito depmunt. quãtoq; maior est difficultas ex parte quadã voluptatis illecebris abstinere: tãto maius est premiũ. Porro centesim9 numer9 diligẽter q̃so lector attẽ de: de sinistra trãsfertur ad dextrã: et iĳdẽ quidẽ digitis: sed nõ eadẽ manu: q̃b9 in leua nupte significat: et vidue circulũ faciẽs exprimit virginitatis coronã. patet his igit Nestorẽ rite sua dextra annos numerasse: qm vltra nonagita annos. q̃ numer9 in sinistra numerebant: vixerat. qd etiã venerabilis Beda psbyter asserit. Nã vt mihi i vrbe roma abhic triẽniũ retulit berardi. Gadol9 brixiensis monachus quidẽ et peritus et venerandus. Numerat ille digitis i sinistra ab vno ad nonaginta: in dextra vo cẽtũ et reliqua. Indicis aũt sinistre flexi vnguis radici pollicis erecti ifixus nonaginta signat. Cẽtũ vo in dextra numerant quotiẽs i medio artu pollicis vnguis indicis heret. Atq; ali9.i.laertes quẽ vt scribit Cic. in senectu. leniente

* Nestor Nelei fili9 Pilon Laconie vrbem imperio tenuit. Oui. Nos Pilon antiq Nelei Nestoris arua misim9: incerta est fama remissa Pilo Ci. i Cato. maiore: videt (vt apd Homerum sepissime Nestor de virtutib9 pdicet: tertiã ei iã etatẽ hominũ viuebat. Inani numerus.

* Minturne sunt inter formiã et sinuessam vtrinq; ad sta.lxxx.distãtes: iter fluit autem Lyris amnis: quem oliz clauiz vocauere: q̃ ibi paludes efficit: de q̃b9 Lucanus sic. Quum post theutonicos victor lybicosq; triũphos exul limosa Mari9 caput abdidit vrna. Stagna auidi texere soli laxeq; paludes.

Laertes.

Cum de theutonico vellet descendere curru:
Prouida Pôpeio dederat Campania febres
Optandas: sed multe vrbes: ⁊ publica vota
Vicerunt: igitur fortuna ipsius ⁊ vrbis
Seruatum victo caput abstulit: hoc cruciatu
Lentulus: ac pena caruit: ceciditq́ Cethegus
Integer: ⁊ iacuit Catilina cadauere toto.

desiderio quod capiebat e filio colētē agrū et cum stercorātem facit home. fas. q: senex ⁊ filio superstes. Assarici. tros genuit assaricū: ⁊ ilionē. ilion laomedōtē priami patrē. Hectore funus portātē. filij eñ olim patrū funus efferebāt. vñ Liuius lib. lxviij. epi. ita scri. M. Emilius lepidus qui princeps senatus sextis iā censoribus erat lectus anteq̄ expiraret precepit filijs lecto se strato sine linteis: sine purpura efferrent ⁊c. De Metello itē macedonico. Q. Metelli filio. Pliñ. lib. vij. c. xlvj. sic ait. huius quoq́. Q. Metelli q̄ illa de patre dixerat filius: inter felicitatis humane exempla numeratā preter honores amplissimos cognomēq́ Macedonie: a quatuor filijs illatus est rogo. vno pretore tribus cōsularibus: vno censorio ⁊c. Cassandra inciperet qd̄ prefice erat. vñ Fest. sic ait. Prefice dicuntur mulieres ad lamentandum mortuū conducte: que ceteris modū plangēdi preberent: quasi in hoc ipsum prefecte. Palla. idem Fest. ait q̄ pretexta palla nulli alij licebat vti. q̄ ei qui funus faciebat. Paris edificare carinas: phereclus celeberrimus faber a minerua dilectus paridis naues fabricauit: quibus helenam rapuit vt late scri. Home. li. v. iliad. de helene autem raptu latissime in ode. xv. Hora. diximus. Ante araz summi Jouis. hercei Jouis. s. est eñ herceus Jouis epitheton: qm̄ intra vallum colebatur. herkeios est Jouis epitheton. herkios vero septum dicitur. hercos circuitus: septum monile: vallū. Exitus: priami sc3. Vrcuq́: qualitercunq́ fuerit. Hois: sc3 fuit. Canino rictu. de hecuba Priami vxore in canē versa vide lib. xiij. meta. Festino ad nostros. pluribus exemplis senectutem multa mala subire ostendit. Regem ponti. i. mithridatem. qui vixit annis. viij. siue. ix. supra. lx. in quibus per septē et quinquaginta regnū tenuit. at victis a se multis populis: ⁊ habita clade a sylla: lucullo: ⁊ Pompe. venenum sumpsit. a quo quum non valeret extingui: bittitum quēdam celtarum ducē sibi familiarem orauit. vt sibi mortem inferret ne viuus in Pompei triūphum duceretur. Appianus hec et plura: nos quoq́ latius supra. Cresum. is lydorum rex ditissimus fuit. putabatq́ se omniū beatissimū. vnde ostēdens eius thesaurum soloni: interrogauit an vidisset aliquē ipso creso feliciorem. Solon dixit vidisse tellum cui inter alia bona obitus felicissimus obtigerat. vidisse item Cleobem et Bithonem filios sacerdotis Junonis Argiue: qui iugum subeuntes plaustro matrē duxerūt ad Junonis templū quiescētesq́ in ipso delubro: non sunt amplius excitati. quorum effigies tanq̄ virorum qui optimi extitissent: Argis factas: apud delphos collocauerūt. Postea Solon idē inquit Creso. s3 q̄d me interrogasti: nondum te beatum appello: priusq̄ bene vita defunctū audiero. tandē a Persis captus est Cresus: et Cyro ductus: qui iussit vt viuus Pyre imponeretur. tumq́ Cresus recordatus est verborum solonis: quam accensam pietate ductus Cyrus iussit postea extingui. Cum vero non possent: pluuia descendit. Cresusq́ hoc pacto ignē euasit: ac degit exinde apud ipsum Cyrū. hec et plura Herodotus libro primo. Exilium ⁊ carcer. De Mario arpinate loquitur: quia Sylle armis victus. Mynturnis in palude latuit: inuentus ⁊ in carcerem coniectus immissum percussorem gallū vultus autoritate deterruit: acceptaq́ nauicula in Aphricam traiecit. ibiq́ exultauit: sed monitus a sextilio illic pretore per lictorem: vt inde abiret: lictori dixit. Nuncia sextilio te vidisse. C. Mariū in ruinis carthaginis sedentem: exulēq́: ⁊ panē mendicantem. Nec plura dicens ad nauem redijt. hec ex Plutar. Minturnarū paludes colonia mynturne lyri amne diuidit̄ ſm Pli. lib. iij. est autem in latio adiecto seu nouo. cuius extremum oppidum est Suessa: vt idē ait. Strabo item lib. v. ait Minturnas oppidū prope mare inter formios ⁊ suessam quas diuidit inquit Lyris amnis. Victa carthagine apud victam Carthaginem: seu in victa Carthagine. Hinc alonga vita. Animam opimam. allusit ad spolia opima que Dux duci detrahit Festus ait opima spolia dici et magnifica et ampla. ab ope scilicet. ⁊ hostie opime: id est pingues. Theutonico curru. Marius theutones in Jtalia vicerat: deq́ ijs triumphauit. vt Pli. scribit. Et nos latius diximus in saty. viij. Pompa animam. hic non fit synalepha. Prouida Pompeio. ante ciuile bellum egrotauerat neapoli Pompeius: vota publice facta sunt. vt salutem reciperet. qua de re reseruatus est ad multa futura mala. deuictus eñ a Cesare: in egyptum confugit vbi a Ptolomeo. lx. annos natus obtrūcari iussus est ab Achila presente vxore Cornelia. Caput deinde ad Cesarem latum est. qui in egyptū uenerat. sed oculos ab ipso auertit: gemmā v̄o Pōpeij quum suscepisset illachrymauit. Achilam autem atq́ phothinu3 eunuchum potentem apud Ptolomeum et eius consultorem iugulauit: hec et plura Plut. Jgitur. quia diu vixit. Et vrbis. i. Rome que oppressa fuit a Cesare. Victor. a Cesare. s. Hoc cruciatu. i. obtrūcatione. Lentulus. P. Cor. Lentulus sura senatorij ordinis. ⁊. C. Cethegus cū Catilina cōiurauerant. vt ostēdit Sallust. Tunc Lentulus pretor erat: ⁊ Cethegus vt ostendit Appianus li. ij. ij ambo supplicio affecti sunt cum alijs quibusdam. Catilina v̄o deinde cū hostibus acriter pugnans cōfossus est: ac lōge a suis inter hostium cadauera repertus. Diximus et superius late.

Q. Emili⁹ Lepidus. Metellus Macedonicus.

Prefica.

Ascensius.

¶ Rex Pilius ⁊c. probat exēplis qd̄ dixit de luctu habendo senib⁹. Ordo est. Rex Pilius. i. nestor in pilo regnās: fuit exēplū vite secūde. i. prime a cornice. i. prime attigit vitā cornicis: que longissima est: si tu credis quicq̄ Homero: q̄ dicit ipsum iam tpe belli Troiani tertiā etatē hoim̄ egisse. Sūt tñ q̄ nonagenariū tūc fuisse pntent ⁊ etatē vnā cōtinuisse vnū cursum Saturni: sed poetā vt cetera vt in admirationē traheret: tres etates hoim̄ vixisse affirmasse. ficticiū aūt id esse ostendit per hoc q̄ addit. si quicq̄ credis Homero. Verg. eñ in rebus fabulosis aut fidē superantibus dicere solet: si credere dignum est: eloquar an sileā vt fama est. vt phibēt ⁊c. Felix aūt sup. fuit nestor: nimirū. i. haud dubie. sed hoc ironice ſm Calderinū dixit. qui distulit mortē p tot secula quia p tria: atq3 qui cōputat annos suos ia3 dextra sup. manu. in qua tercentorū annor numer⁹ figurat̄: ac saltē plus q̄ centor. vide Mancinellum. Calderinus putat intelligendū a dextra. i. factis dextre. quia cū facta sua memoret apud Homerum

docēs quid iuuenis egerit: ⁊ qualia tūc corpora nascerētur se annosuz significat. Sed Mancinelli sententia multo eruditior: nescio an accōmodatior sit. Non sunt aūt audiēdi qui simplr dictū putāt: vt sit cōputat annos dextra. i. ad digitos suos more senū ⁊ rusticoꝝ. qui grandiorē numeꝝ nō animo: sed digitis cōplectūtur. Id eñi de eo cui imbecillus sit anim⁹ quadraret. nō de Nestore: cui⁹ facundā sapiētiam cōmēdat Home. Unde hic ponitur pro exēplo illoꝝ quibus sensus viguerūt: sed luctus plurimi fuerūt. Et qui toties bibit nouū mustū. i. vinū mustū idem est qđ nouū. vnde Plautus mustā virginē dixit ⁊ intelligitur vinū. sicut merū idez quod purū: sed etiam vinū intelligitur. Hic autē vbi addit nouum. ponitur pro cōnotato ⁊ minus principali. per illud noti grāmatici. equiualēs geminis ⁊c. Oro inqt poeta: vt supple attēdas parūper. i. parum tēporis: quantū ipse Nestor. s. querat de legibus fatorū sibi. s. nimis longis ⁊ de nimio. i. nimis longo stamine. qđ parce dee fatales texerūt que credūtur vitaz homis vt filū e celo deducere. vnde est versiculus plebeius. Prima colū transfert: trahit altera: tertia rumpit. Et hic Cloto colū portat lachesis trahit atropos occat. quū. i. quādo videt barbaz vtpote prouectioris Antilochi filij sui acris. i. strenui in bello ardētē in rogo. Nam querit. i. disquirit rogat ab omni socio. i. familiari suo quisqs. i. quicūqꝫ adest: cur. i. quare ipse duret: in. i. vsqꝫ ad hec tēpora in quibus filij mortez videret. ꝙ pro ⁊: quod facinus. i. factū damnabile dignū. s. vt puniat tam longo euo: ipse cōmiserit. i. perpetrauerit quasi etiā illis probara sit illa sententia. Quicqd patimur pctā nostra meruerūt. Propertius etiā ostēdit Nestora egre tulisse mortē filij dicens. Non ille Antilochi vidisset corpus humari diceret aut o mors cur mihi sera venis. Peleus pater Achillis ⁊ rex Thessalie quum. i. quādo luget. i. deflet Achilem filiū suum raptū. i. nimis celeriter ad mortē tractum: dicit sup. hec eadē que Nestor dixit. atqꝫ alius. s. Laertes pater Ulyxis: cui fas supple fuit lugere Ithacū. i. Ithacorū regē Ulyxem natātem. i. decem annos per diuersa maria perclitātem supple dicit hec eadem. Priamus rex Troie venisset Troia existente incolumi: ad vmbras assarici attaui sui. i. fuisset appositus maioribus suis sup. cū magnis solemnibus. i. solēnitatibus ⁊ hoc lectore. i. filio maximo natu portante. i. afferēte funus ac reliquis ceruicibus fratrū portātibus funus inter lachrymas Iliadū. i. Troianaruz mulierū. vt filiarū ⁊ nurū eius plorare incipiētium: vt. i. postqꝫ Cassandra tanqꝫ persica inciperet edere primos planctus: ⁊ vt Polyxena scissa palla: id est que pallam habuit scissam supple inciperet edere ⁊c. sic Calderinus ⁊ Moncinellus exponūt. Georgius autē videtur intellexisse: vt sit ordo. Hectore portāte funus inter lachrymas Iliadum si foret extinctus: vt. i. statim postqꝫ Cassandra inciperet edere primos planctus. nō de morte patris que tunc nondū erat. sed de futura destructione Troie: erat eñi vates habens hoc ab Appolline: vt vera quidē prediceret: sed que nō crederētur. Unde dicit Ver. in secūdo enei. Tūc etiā fatis aperit Cassandra futuris ora dei iussu: non vnqꝫ credita teutris. Et hec expositio mihi placeret si huic loco quadraret. Non autē quadrat: nam si sic exposueris oportet dicere. ꝙ pro et: vt Polyxena scissa palla. i. que pallā scissam habuit: inciperet edere primos planctus propter vaticiniū: scilicet sororis. sed hoc veruz nō est. quia nemo credidit dictis Cassandre. Nec videt quomodo contexeretur quod subditur diuerso tempore. hoc eñi abundaret. Nam tēpus quo Cassandra predicebat futura: etiā diuersum erat a tēpore mortis Priami. dic ergo cum Calderino. Polixena autem scissam pallam habere hic dicitur. quia cuz ad tumulum Achilis a Pirrho occideretur: scidit vestem: genibusqꝫ obuoluit: vt decore caderet: sicut euripides in hecuba dicit: eam quoqꝫ pre dolore scidisset in luctu patris Priami. si foret extinct⁹ diuerso tempore: illo: scilicet: quo paris ceperat edificare audaces carinas ad rapiendam scilicet helenam. Igitur quid longa dies. i. longum tēpus vite contulit priamo sup. ipse vidit oīa euersa. ⁊ asiā. i. magnā partē Asie. i. Troiā cadentem flāmis ⁊ ferro. ipse miles. i. armatus pro patria vt miles tremulus ꝓ senectute: tulit. i. portauit arma: ⁊ hoc tyara pilleo. s. quo pace vtebatur. posita. i. deposita. Et ruit. i. cecidit moriēs ante aram summi Iouis quasi Ioue permitttente: vt. i. quēadmodū vetulus bos: qui prebet cultris dñi tenue ⁊ miserabile collū. fastiditus iam. i. postqꝫ est tedio affectus ab aratro ingrato. i. nullam requiem rependēte. Ille exitus quē priamus habuit est sup. vtcūqꝫ. i. qualitercūqꝫ hoīs. i. qualis hoīem decet sed vxor. s. hecuba: que vixerat post hūc. s. Priamū: latrauit ritu canino. i. furiata est rabie canina: existens torua. i. torua fronte. Plau. eñi ad suū propositū conuertens fabulam dicit in menechmis: hecubā in canez putari versam: ꝙ vnicuiqꝫ malediceret: quasi in vnūquēqꝫ latrās. Ergo dicit poeta festino ad nostros. i. Romanos. hoc est ad narrationē nostroꝝ ⁊ trāseo regē pōti. i. Mithridatē qui diu viuēdo multa passus est. ⁊ trāseo cresum regē olim ditissimū lidoꝝ quem vox facunda iusti Solonis iussit respicere ad spacia vltima longe vite. qđ Man. hic ⁊ nos in Boetio declaramus. Exilium Marij arpinatis ⁊ carcer ⁊ paludes minturnariū in quib⁹ latuit. ⁊ panis mēdicatus victa Carthagine. i. apud Carthaginem victam: habuerunt causas: hinc. i. ex longeua vita. Quid natura tulisset in terris beatius illo ciue: ⁊ quid Roma vidisset sup. vnqꝫ beatius: si exhalasset animam opimā. i. opima spolia referentem: cum vellet descendere de curru theutonico in quo triūphauit: agmine captiuorum circūducto. i. postqꝫ circūduxit. i. in circuitu duxit: agmen captiuorū: ⁊ omni pompa bellorum circūducta sup. Campania prouida scꝫ mali futuri dederat pompeio magno scilꝫ febres optādas. i. quas optare debebat vt gloriosus per illas moreretur: sed multe vrbes pro eo orantes ⁊ publica vota pro ci⁹ salute facta vicerūt sup. febres. igitur fortuna aduersa scilicet ipsius Pompeij: ⁊ vrbis: scꝫ Rome a Cesare victe: abstulit Pompeio scilicet victo a Cesare caput seruatum per preces et publica vota a febribus. Lentulus scꝫ sura vir senatorij ordinis qui cum Catilina in patriam conspirauerat: sicut e diuerso pōpeius pro patria pugnauerat: caruit hoc. i. huiusmodi cruciatu. i. obtruncatione capitis. Cethegus. s. Caius: qui etiā cōiurauerat in patriā caruit hac pena. i. immunis fuit ab hac pena. ⁊ cecidit cuz moreretur in bello: iteger. i. corpore integro ⁊ nō mutilato: ⁊ catilina: scꝫ Lucius: caput totius cōiurationis iacuit cū in bello occisus esset: cadauere integro. i. nō trūcato neqꝫ mutilato. Per qđ ostēdit mala saltez pene q̄ affert senectus: per quā bonis mala obueniūt: quibus mali nō diu viuētes carent.

¶ Formam optat modico pueris: maiore puellis
Murmure: cum Veneris fanum videt anxia mater

¶ Formaz optat modico. pulchris et formosis iminere picula multa pbat quare formā optari nō debere oñdit. Veneris. q̄ dearuz pulcherrima. Usqꝫ — Manci.

Usq; ad delicias votorum:cur tamen inquit
Corripias?pulchra gaudet Latona Diana.
Sed vetat optari faciem Lucretia:qualem
Ipsa habuit:cuperet Rutile Virginia gibbum
Accipere:atq; suam Rutile dare:filius autem
Corporis egregij miseros:trepidosq; parentes
Semper habet:rara est adeo concordia forme
Atq; pudicitie/sanctos licet horrida mores
Tradiderit domus:ac veteres imitata Sabinas.
Preterea castum ingenium vultuq; modestum
Sanguine feruentem tribuat natura benigna
Larga manu:quid enim puero conferre potest plus
Custode:et cura natura potentior omni?
Non licet esse viros:nam prodiga corruptoris
Improbitas ipsos audet tentare parentes.
Tanta in muneribus fiducia:nullus ephebum
Deformem seua castrauit in arce tyrannus:
Nec pretextatum rapuit Nero loripedem:vel
Strumosum:atq; vtero pariter gibboq; tumentem.
Nunc ergo iuuenis specie letare tui:quem
Maiora expectent discrimina:fiet adulter
Publicus:et penas metuet quascunq; mariti
Exigere irati:nec erit felicior astro
Martis:vt in laqueos nunq; incidat:exigit autem
Interdum iste dolor/plus q; lex vlla dolori
Concessit:necat hic ferro:secat ille cruentis
Verberibus:quosdam mechos et mugilis intrat.
Sed tuus * Endymion dilecte fiet adulter
Matrone:mox cum dederit Seruilia nummos:
Fiet et illius quam non amat:exuet omnem
Corporis ornatum:quid enim vlla negauerit budis?
Inguinibus:siue est hec Hippia:siue Catulla?
Deterior totos habet illic femina mores.
Sed casto quid forma nocet?quid profuit immo
Hippolyto graue propositum?quid Bellorophonti?
Erubuit nempe hec ceu fastidita repulsa.
Nec Sthenobea minus:q; * Cressa excanduit:et se
Concussere ambe:mulier seuissima tunc est:
Cum stimulos odio pudor admouet:elige quidnam

ad delitias votorum.i.optat etiam delitias natis vt.s.sint diuites regum generi et similia. Persius etiam de mulierum votis erga pueros ait saty.ij. Nunc licini in campos:nunc crassi mitit i edes:hunc optent generum rex et regina.puelle hunc rapiant. quicquid calcauerit hic:rosa fiat. Latona diana. allusio est ad illud Maronis li.j.enei. Latone tacitum pertentant gaudia pectus. Lucretia:hec sua forma a sexto tarquinio stuprata est de qua videto Liuium in fine primi libri. Videto fastos Ouidij in fine scdi.et Dionysium li.iiij. vbi aliquantisper ab liuio diuertit. Rutile gibbum. liuia rutila nonagita septem annos excessit:vt Pli.li.vij.de spacijs vite longissime scri. Virginia.fuit hec.L.Virginij filia.virgo plebeia.cuius stuprande consilium Appius claudius decemuir ceperat:sed cum pater a tali re eam tutari non posset:cultro interemit:hoc tantum dicto. liberam te et honestam filiam ad manes progenitorum mitto. nam viuenti neutro horum per tyrannum tibi potiendum erat. Hec et plura Diony.li.x. Corporis egregij.quod multis placet:difficile custodit:inquit Sene. Concordia forme. Ouid.etiam ait. Lis est cum forma magna pudicitie. et in fast. Federa seruasset si non formosa fuisset. Preterea ostendit formosis non licere esse viros.corrumpuntur enim a pediconibus. Ingenium.animum:mentem. Saguine feruentem. pudoris gratia rubore sparsum. Larga. liberalis. Custode pedagogo et preceptore.non licet. quia preciduntur et castrantur etiam. Qui autem castrantur transeunt in feminam.hinc et eis vox etiam mutatur. vt scribit Philosophus lib.v. de animalibus. Prodiga.consumptrix. Prodigere enim consumere est. Unde et prodigus fit.vt Festus ait. Tentare. vt sibi filium tradat. Pretextatum. nobilem. Rapuit.stuprauit.strumosum. Struma tumor est in quo subter concreta quedam ex pure et sanguine quasi glandule oriuntur:que vel precipue fatigare medicos solent. Quoniam et febres mouent.nec vnq; facile maturescunt et sine ferro sine medicamentis curantur plerunq;.iterum iuxta cicatrices ipsas resurgunt:multoq; post medicamento est opus:quibus id quoq; accidit longo spacio detinent. Nascuntur maxime in ceruice:sed etiam in alis:et inguinibus:et in lateribus:in mammis quoq; feminarum. Id scribit celsus lib.v. Exigere. pati. martis.qui fuit ab vulcano cum venere deprensus:et cathenis circundatus. De quo Ouid.in Met.li.iiij. Exigit. infert penas et poscit.dolor adulterij.s. Mugilis.intrat.mugilium natura ridetur:in metu capite abscondito totos se occultari credentium:vt scribit Plin.lib.ix. solebant preterea mugiles mechis apponi vt inferiorem portam intrarent. hinc ait Catullus ad aurelium. Ah tum te miserum malique fati. Quem attractis pedibus patente porta:percurrent raphanique Mugilesq;. Phs li.ix. animalium scribit mugilem velocissimum piscem esse. Et li.viij. ait Mugilem

* Endymion venator quem luna ob speciem dilexit:dormientem quoque est osculata. Prop. Nudus et endymion phebi cepisse sororem. dicitur et nude concubuisse dee.

Lucretia.

Prodigus.
Prodigere
Struma.

* Cressa cretensis. Oui. Mitit amago nio cressa puella viro.

Mugiles.

Suadendū esse putes: cui nubere Cesaris vxor
Destinat: optimus hic: ⁊ formosissimus idem
Gentis patricie rapitur miser extinguendus
Messaline oculis: dudum sedet illa parato
Flāmeolo: tyriusq̄ palā genialis in hortis
Sternitur: ⁊ ritu decies centena dabūtur
Antiquo: veniet cum signatoribus auspex.
Hec tu secreta/ ⁊ paucis cōmissā putabas:
Non nisi legitime vult nubere: quid placeat: dic
Ni parere velis: pereundū est ante lucernas/
Si scelus admittas: dabit̄ mora paruula: dum re
Nota vrbi: ⁊ populo cōtingat principis aures/
Dedecus ille domus sciet vltimus: interea tu
Obsequere imperio: si tanti vita dierum
Paucorum: quicquid leuius meliusq̄ putaris:
Prebēda est gladio pulchra hec ⁊ candida ceruix.

oīm pisciū maxime gulosuz esse atq̄ isatiabilē. quo circa vētre distēto graue scit. ꝓpter eiꝰ igit̄ voracitatē credo oliz mechoꝝ pena fuisse. At ob ipsaz velocitatē: placet mugilē dictū ꝙ sic multuz agilis vt aiūt. Endymion. i. formosus puer endymiō eē̄ lunā adamauit: dormiēsq̄ ab illa dilectus ⁊ osculatus est. Vn̄ Cice. li. j. tusc. Endymiō nescio qn̄ in labio obdormiuit: q̄ est mōs carie: a luna cōsopitus putat̄: vt eū dormiētē oscularet̄. Re aūt verā vt Pli. scribit li. ij. c. ix. hoīm primꝰ endymion lune motū deprehēdit: et ob id amore eiꝰ captꝰ fama tradit̄. Seruilia: fuit Bruti mater Catonisq̄ soror: cū qua Cesar ꝯsuetudinē habuit: sed pro quacūq̄ adultera hic ponit̄. De seruilia eiusq̄ filia iunia Macr. li. ij. satur. scribit ita. mater M. Bruti seruilia: quū ꝑtiosuz ere paruo fundū abstulisset a Cesare subijciēte haste bona ciuiū: nō effugit dictū tale Ciceronis. Equidē quo melius emptū sciatis: cōparauit seruilia hūc fundū tertia deducta. filia aūt s̄uilie erat. Junia tertia. eadēq̄. C. Cassij. vxor. lasciuiēte dictatore tā in matrē ꝙ i puellā exuet. seruilia scz atq̄ adultera. Nudis inguinibꝰ. nuda vulua. Siue hippia. i. siue sit auara vel prodiga: vti ille de hippia paulo superius ait: prōptius expediā quot amauerit hippia mechos. Deterior totos. i. que in rebus alijs deterior est adultero moratam se et liberalem prebet. Graue propositū cōstantia pudicitie: erga phedram. nouercam: a qua attentatus: ⁊ quum obsequi nollet: illa postea falso eum theseo patri insimulauit: dicens hippolytum eam attentasse. quod quidem ipsa fecerat. Bellorophonti: fuit is glauci regis Ephyre filius. ⁊ formosissimus. Hinc Sthenobea. preti regis vxor apud quem ipse degebat cum blanditijs ⁊ illecebris aggressa est: promittens mariti regnū: qui cum renuisset: accusatus est ab illa regi: ꝙ sibi vim inferre voluisset. Multa demum subire pericula coactus est propterea: at quum victor semper fuisset, gratiam meruit apud eurtem Sthenobee parētē: qua de re illa furore ⁊ ira ducta sibijpsi mortē cōsciuit: autor est Hyginius de syderibus: ⁊ Homerus ib. vj. ilia. quam rem latius scribit: appellatq̄ nō sthenobeam sed anteam. Erubuit nempe hec. ordo est. hec. appositio: Sthenobea: seu fastidita repulsa erubuit nempe. Nec minus excāduit ꝙ cressa. i. phedra cretēsis: fastidita. i. habita fastidio a bellorophōte: ac spreta. Repulsa. quā. s. habuerat a bellorophonte. Cōcussere. in vltionē excitauere. Pudor. dedecus. Suadendum scz illi. Cesaris vxor. dum Claudius Cesar sacrificij gratia ostiam profectus esset. Messalina. C. Sylliuz cōsulē designatū: iuuētutis Romane pulcherrimū spreto claudio coniugem sumpsit. neq̄ syllius flagitij aut periculi nescius erat: sed q̄ certo si abnueret exitio opponebatur: presentibꝰ frui pro solatio habebat. illa nō furtim: sed multo comitatu syllij domū petebat: largiebat̄ opes ⁊ honores. postremo velut trāslata iam fortuna apparatus principis apud adulterū visebantur. Demuz cuncta nuptiarum solennia celebrata sunt. Conueniunt enim qui obsignarent: audiuit ⁊ auspicum verba: sacrificauit: discubuit inter conuiuas. Osculataq̄ et complexa est syllium: nox deniq̄ acta licētia coniugali. Quapropter Narcisus libertus Claudio ostie moranti per duas pellices Calphurniam et cleopatram Messaline adulterium significauit. Ipse etiaz accitus dixit. matrimoniū syllij vidit populus. et senatus et miles: ac ni propere agis: tenet vrbem maritus. timēs igitur messalina lucilianos in hortos digressa est: tētauitq̄ postea marito occurrere vt veniā impetraret. Syllius tribunali admotus nō defensionez: non moras tētauit precatus vt mors accelera retur. Titius proculus custos Messaline ⁊ syllio datus est. interim messalina lucilianis in hortis prolabat vitā: cōponebat preces nonnulla spe. Ac ni cedē eius narcisus properasset. Claudius pepercisset. prorupit narcisus denūtiauitq̄ Cēturiōibus ⁊ tribuno q̄ aderāt exequi cedē: ita imperatorē iubere. qua de re in hortis lucilianis ictu tribuni trāsfixa est messalina. Narciso vero decreta sunt questoria īsignia. Hec oīa ex Taciti li. xj. Meminit etiā Suet. Extinguēdus. a Claudio. s. redeūte ex ostia. dudū ⁊ iādudū de paruo tēpe dicunt̄. Flāmeolo. de hoc videto Saty. ij. Genialis matrimonialis torus. Geniales eē̄ proprie sunt lecti q̄ sternūtur nubētibus puellis: dicti a generādis liberis. Ser. li. vj. In hortis. s. lucilianis este Tacito li. xj. vbi messalina obuersari solebat. Cētena sestertia. s. dabunt̄. doti vcz. Ritu antiquo dos eē̄ marito dari instituta fuerat propter matrimonij onera. Signatoribus. s. dotis. nam vt Taci. scribit ⁊ tranq̄llus: messalina. C. Syllio nupserat dote inter auspices cōsignata. Auspex. Ualerius li. ij. sic. Apud antiquos non solū publice: sed etiā priuatim nihil gerebatur: nisi auspitio prius sumpto. quo ex more nuptijs etiam nunc auspices interponūtur: qui quāuis auspitia petere desierint: ipso tamen nomine veteris cōsuetudinis vestigia vsurpantur. Legitime. omnia eē̄ que ad verum matrimoniū pertinerēt adesse voluit. Ante lucernas. ante noctis aduentum. Tu o Sylli. Imperio. messaline videlicet.

Endymiō

Seruilia bruti mr̄.

Messalina

Syllius.

Geniales.

¶ Formā optat ⁊c. Ostēdit in formositate nō esse vera bona. cū multis nocuerit. Ordo est. mater anxia. i. sollicita. quū. i. qn̄ videt fanū. i. tēplū veneris: dee venustatis ⁊ formositatis: optat modico murmure. i. oris oppressione ⁊ mussitatiōe modica: pueris. i. masculis. formā. i. formositatē. ⁊ optat puellis. s. filia

Ascensius.

bus suis formā maiore murmure(qꝛ cōuenētius est puellā ꝙ̄ puerū ornari) ⁊ vsq̄ ad delitias votoꝝ.i. desideriorū.ita ꝙ in sola imaginatione dū formā filie desiderat delitias captat:⁊ tn̄ quāuis id inane sit ipsa inq̄t cur corripias.i.reprehēdas talia.vota.s.Latona: mr̄ appolinis ⁊ dyane:gaudet dyana pulchra i.pulchritudine ei⁹.ꝫ lucretia a sexto tarq̄nio ꝓpter formā stuprata:vetat optari faciē qualē ipa habuit i.formosaꝫ.virginia virgo plebeia ab appio Claudio ad stuprū petita:a quo cū aliter liberari nō posset: a p̄re virginio occisa liberata est:cuperet accipe gibbū rutile:illi⁹ mulieris vetule ⁊ gibbose:⁊ dare suā.s. formā rutile.fili⁹ aūt egregij corꝑis habet semꝑ miseros pre anxietate:⁊ trepidos.i.trepidētes parētes adeo.i.intm̄:rara est cōcordia forme atq̄ pudicitie.ꝫ dom⁹ horrida.i. aspere viuēs tradiderit sctōs mores:ac ꝫ ipa sit imitata veteres sabinas q̄ castissime fuerūt:ꝑterea ꝫ natura.i.naturalis influētia larga tribuat benigna manu castū ingeniū:⁊ vultū modestū feruētē sanguine: vn̄ forma nascit̄. sunt aūt hec magna:vn̄ per parēthesim subdit.q̄d em̄ natura existes potērior oī custode ⁊ cura:pōt pucro plus ꝯferre.ꝙ̄.s.castū ingeniū.i.inclinationē naturalē ad castitatē.q.d.nihil.⁊ tn̄ sup.nō ꝫ.i.nō est ꝑmissuꝫ tales sup.formosos esse viros.i.fortes ⁊ castos:nā vir a virtute ⁊ vi mētis d̄r.qua qui carēt viri ꝓprie nō sunt. vel si de sexu loquit̄:nō licet.i.nō permittit̄ eos a corruptorib⁹ esse viros.qꝛ p̄cidunt̄ aut castrant̄ nā pdiga iprobitas corruptoꝝ gaudet tētare.i.sollicitare ipos parētes:vt permittāt.s.tāta fiducia.i. cōfidētia est ipsis in munerib⁹ ꝙ.s.per munera sperāt parētes corrūpere.Nullus tyrān⁹ castrauit i seua arce.i.castro excelso ⁊ munito:vel si ad neronē respicit in arce tarpeia.i.in capitolio:ephebū .i. adolescētē adhuc leuē:deformē:nec nero rapuit ad stuprū.i.pretextatū.i.aliquē nobilē puerū:loripedē.i. oblique incedētem:vel strumosum:in collo.s.strumā habentē:⁊ tumentē vtero.i.gibbo. Ergo o fatue parens vel fatua mater:letare.i.gaude(per ironiā hoc dicit)specie.i.speciositate:tui iuuenis. quē discrimina.i.pericula maiora expectāt.nam ipse sup.fiet adulter publicus ⁊ metuet penas.i.punitiones qualscūq̄ mariti irati:exigere sup.solent.Manci.dicit metuit exigere.i.pati quascūq̄ penas mariti irati:sed minus placet. Nec erit felicior astro martis.i.aliquādo deprehēdetur sicut mars cū venere.que res qꝛ phisica est:dixit astrū martis pro ipso marte. vt nūq̄ incidat in laqueos. aūt pro sed iste dolor quē maritus patit̄ dū deprehendit adulterū.exigit.i.postulat interdū plus sup.vindicte:ꝙ̄ vlla lex cōcessit dolori.hic.i.vn⁹ maritorū necat sup.deprehēsos ferro:ille.i.alius secat.i.disrūpit flagellis cruētis et mugilis piscis lubricus intrat ꝑ posteriora.s.cogētib⁹ maritis quosdā mechos.i.adulteros deprehēsos.Sed forte dices. ꝙ tu⁹ endymiō.i.formosus fili⁹ qualis fuit endymiō a luna amat⁹:fiet adulter matrone dilecte:ꝫ dicit poeta ipse fiet.⁊.i.etiā adulter illi⁹ quā nō amat mox.i.statim postq̄ seruilia .i. q̄uis diues matrona quā forte credit̄ amare dederit nūmos:nec expectet plus pecunie ab ea.ipse eruet .i. auferet et exto:quebit ab ea oēm ornatū corporis.Quid em̄ negauerit vlla femina iguinib⁹ hudis.i. mēbris suis ad venerē paratis q.d.nihil.qꝛ siue hec q̄ inguina huda hꝫ:est hippia.i.ꝓdiga vt hippia. siue catulla.i.auara alioqui vt catulla:vel siue nobilis siue plebeia femina:deterior.i.min⁹ valēs in reliq̄s suis factis:hꝫ illic.i.erga adulterū totos mores.i.liberalitatē ⁊ comitatē ⁊c.que grām cōcilient.sed dicet mater forte.forma nocet pulchris si sint incasti:sed q̄d nocet forma casto.q.d.nihil.R̄ndet poeta.Immo dic sup. q̄d graue.i. seuerū ⁊ maturū ꝓpositū caste viuēdi ꝓfuit.i.vtilitatis attulit hippolyto filio thesei:q.d. nihil qꝛ a nouerca ꝓpter formā appetitus ⁊ falso accusatus precib⁹ patris ⁊ auxilio aui ab equis dissolutus et disiectus est. quid graue ꝓpositū profuit bellorophōti.q.d.nihil:qꝛ ꝓpter formā appetit⁹ est multa passus.qꝛ renuit. Nēpe qꝛ certe hec.s.mulier que causa fuit quare nil profuit hippolyto aut bellorophōti:erubuit.i.pudore affecta est repulsa.i.propter repulsam seu.i.sicuti erubescere solet fastidita.i.per superbiā sp̄reta. Nec sthenobea.i.antea preti regis vxor.excanduit.i.furore incensa est minus ꝙ̄ cressa.i. cretensis q̄ hippolytum amauit.i.phedra minois filia:⁊ ambe cōcussere.i.in vltionē excitauere se. Mulier est tūc seuissima quū.i.quādo pudor.i.rubor admouet odio stimulos.i.indignationeꝫ.Elige quidnā putes esse suadendum illi sup.s.C.Syllio formosissimo iuueni:cui messalina.s.vxor Cesaris.s.claudij destinat.i. intendit nubere.q.d.tu non poteris tale cōsilium dare quin interficiatur.quia si ducit: interficitur a Cesare:si non:a messalina.hic existēs optimus ⁊ idem formosissimus iuuenis gentis patritie.i.senatorie rapitur miser extinguendus.i.necādus oculis.i.propter oculos vel ante oculos messaline. Illa.s.messalina sedet vt spōsa:⁊ hoc flameolo.i.indumēto nuptiali parato:dudū .i.pauloante.⁊ genialis supple torus generādis liberis sacrat⁹:tyrius.i.purpura tect⁹ sternit̄ palā:vt i licitis nuptijs in hortis:⁊ decies centena sup.sestertia dabunt̄ sup.in dotē:antiquo ritu.i.sicut ab antiquo institutū est:auspex.i. pronub⁹ aut paranymphus veniet cū signatorib⁹.i.tabellarū hoc est vt nūc dicūt notarijs.putabis tu hec.i.hmōi spōsalia et preparamēta ad nuptias secreta ⁊ cōmissa paucis.q.d.si hoc putabas tota errabas via:qꝛ messalina non vult nubere nisi legitime.Dic si tibi vt illic casus obueniret: q̄d placeat tibi facere.Ni.i.nisi velis parere voluntati messaline pereundū est ante lucernas.i.ante primū vsum lucernarū: hoc est anteq̄ nox sit.Si admittas scelus ducendo cesaris vxoreꝫ: paruula mora dabitur sup. morti:dū.i.donec res nota vrbi et ꝑplo contingat aures principis.s.Claudij:ille sciet vltimus dedecus domus sue: Interea tu obsequere imperio Messaline:si vita paucorū dierū.est.i.reputatur tibi.i. a te tāti sup. valoris vel pretij.q.d.nō deberes propter breuē vitā aut etiā propter famā seruandā adulteriū cōmittere:⁊ ideo prudentior fuit Joseph ꝙ̄ Syllius.⁊ susanna:ꝙ̄ lucretia. Sed propter formaꝫ oēs isti fuerunt perplexi: perplexitate pene non caipe.Unde de isto dixit:quicquid.i.siue ducere siue renuere tu putaris:id est putaueris leuius ⁊ melius:ceruix tua candida ⁊ pulchra est prebenda gladio:id est interimēdus es.

Mācincl. ¶ Nil ergo alterius v̄ba. Ergo.cū oīa sint ꝑniciosa.Si ꝯsiliū.poscere rn̄sio.expēdere.excogitare.nā ꝓ iucūdis.i.pro illis que ab oblectationeꝫ ⁊ voluptatē petim⁹.aptissima queq̄ dabūt dij. Seneca etiā epi.cxj.iquit. Quicq̄d nobis boni futurū erat.dn̄s ⁊ parens noster in proximo posuit: nō expectauit inq̄sitionē nr̄aꝫ.⁊ vltro dedit.nocitura al·

De⁹ bona tradit vltro.

¶ Nil ergo optabūt homines? si consiliū vis:
Permittes ipsis expendere numinibus:quid
Conueniat nobis:rebusq̄ sit vtile nostris.
Nam pro iucūdis aptissima queq̄ dabunt dij.
Charior est illis homo ꝙ̄ sibi:nos animorum

Impulsu: ⁊ ceca magnaq̨ cupidine ducti
Coniugium petimus: partumq̨: vxores at illis
Notum qui pueri: qualisq̨ futura sit vxor
Ut tamen ⁊ poscas aliquid: voueasq̨ sacellis
Exta: ⁊ candiduli diuina tomacula porci:
Orandum * est: vt sit mens sana in corpore sano.
Fortē posce animū mortis terrore carētem:
Qui spaciū vite extremū inter munera ponat
Nature: qui ferre queat quoscūq̨ labores/
Nesciat irasci: cupiat nihil: ⁊ potiores
Herculis erūnas credat/ seuosq̨ labores/
Et venere: ⁊ cenis: ⁊ plumis Sardanapali.
Monstro quod ipse tibi possis dare: semita certe
Tranquille per virtutē patet vnica vite.
Nullum numē habes: si sit prudentia: sed te
Nos facimus Fortuna deam: celoq̨ locamus.

tissime pressit. Ualeri⁹ li. vij. ca. ij. de sapienter dictis ac factis. vbi de socrate meminit: hāc rē latissime vti ⁊ Iuuen. edocuit. Unū haud dubiū est Iuue. inde hoc accepisse. scribit autē valeri⁹ sic externa de socrate pħo. Socrates humane sapiētie quasi quoddā terrestre oraculū nihil vltra petendū a dijs immortalib⁹ arbitrabat̄: ꝙ vt bona tribuerēt: q2 hi demū sciret qd vnicuiq̨ esset vtile. Nos aūt plerūq̨ id votis expetere: qd nō impetrasse meli⁹ foret. Etenim dēsissimis tenebris inuoluta mortaliū mēs: in ꝙ late patētē errorē cecas ꝑcatiōes tuas spergis: diuitias appetis q̄ multis exitio fuerūt. Honores ↄcupiscis: q̄ cōplures pessundederūt. regna tecū ipē voluis: quoꝝ exit⁹ sepenūero miserabiles cernunt̄ splēdidis cōiugijs initijs man⁹. at hec vt aliqn̄ illustrāt: ita nōnūꝙ fūdit⁹ domos euertūt. Desine igit̄ stulta futuris maloꝝ tuoꝝ causis q̄si felicissimis reb⁹ inhiare: teq̨ totū celestiū arbitrio ꝑmitte. q2 q̄ tribuere bona ex facili solēt: ēt eligere aptissime possunt: hec ille. Notū q̄ pueri. socrates apd platonē de voto Alchiadi sic ait. Inuenies ꝑterea eodē pacto nonnullos hoīes q̄ filios votis exoptāt. At quū filios adepti sunt: i calamitates doloresq̨ maximos incidūt. Nā pleriq̨ quū nati ꝑ oēm etatē ꝑprobi ꝑseuerēt vniuersaꝫ vitā merore ↄficiūt q̄ vō ꝑbos filios nacti: aduerso quodā casu illis orbant̄. nihilomin⁹ ꝙ superiores illi miseri suntvt prorsus eligerāt nūꝙ se filios genuisse. Tomacula edulia q̄ fere ex iecore ⁊ pulmone porcino fieri cōsueuerūt. tome aūt ⁊ tomos incisio ac sectio dr̄. Inde itaq̨ volūt Tomacula dici. Orandū est ⁊c. Prudēs mihi videt̄ poeta ille inqt Socrates in alcybiade scdo Platonis: q̄ sic ait. Iuppiter rex optima quidē nobis ⁊ vouētib⁹ ⁊ nō vouētib⁹ tribue. Mala aūt poscētib⁹ q̨ abesse iube. Ait etiā idē socrates. ꝙ Lacedemonij tā priuatim ꝙ publice deos orabāt pulchra cū bonis sibi tribuere: nec plura illis precari q̄s audebat. Ait q̨ Magna prudētia op⁹ esse: ne q̄s seipm lateat: dū magna petit mala: credēs bona se poscere. Mēs sana: hoc ait: qm̄ vt Cice. inqt in li. de na. d. Stultitia ↄsensu oīm pħoꝝ mai⁹ est malū ꝙ si oīa mala ⁊ fortune ⁊ corpis ex altera ꝑte ponant̄. sapiētiā aūt nemo assequit̄: in summis malis oēs sumus. vtq̨ pħs li. j. ethi ait. Ut est in corpe visus: sic est in aīa mēs. ⁊ Cicero in orōne de r̄nsis haruspicuꝫ ita inqt. Que pōt hoī maior esse pena furore atq̨ demētia? ⁊ li. iij. tusc. sic. Oēs insipiētes insaniūt. Sanitatē em̄ aīoꝝ positā in trāquillitate quadā ↄstātiaq̨ cēsebāt: ijs reb⁹ mētē vacuā appellarūt insaniā. Itē. Mēti toti⁹ animi regnū ab natura tributū est. Fortē posce aīm is hō fortis ꝑprie dr̄: q̄ circa honestā mortē. ⁊ ea oīa. q̄ repēte veniūt atq̨ afferūt ipsam interit⁹ est. vt scribit pħs li. iij. ethi. Mortis terrore carētē. Mors est animi discessus a corpe: vt inqt Cice. li. j. tusc. Terror aūt est met⁹ cōcutiēs vt idē ait li. iiij. tusc. Qui spaciū vite ⁊c. Pli. li. xxviij. c. j. ait ex oīb⁹ bonis q̄ hoī tribuit natura: nullū meli⁹ esse tēpestiua morte. Nesciat irasci: idē pħs li. iiij. ethi. scribit ꝙ ille q̄ ꝑ quib⁹: ⁊ quib⁹ opꝫ: ⁊ quū opꝫ: ꝙto i tpe opꝫ: irascit̄: laudat̄. Qui vō nō irascunt̄ ꝑ q̄b⁹ opꝫ ⁊ vt opꝫ: ⁊ cū opꝫ: ⁊ q̄b⁹ opꝫ: fatui esse vident̄. herculis erūnas. de ijs dictū ē i Sat. j. erūna aūt egritudo ē laboriosa. vt inqt Cic. li. iiij. tusc. Sardanapali fuit is semyramidis fili⁹ vltim⁹ syrie rex. Uir muliere corruptior. Arbact⁹ ꝑfect⁹ ipsi⁹ medis ꝑposit⁹: cū sue nisset eū inter soroꝝ greges purpuras colo nētē: ⁊ muliebri habitu cū mollicie corpis: et ocloꝝ lascinia oēs feminas anteire: ꝑensa inter ỽgines partiētē: indignatus tali femine tm̄ virorū esse subiectū: tractātiq̨ lanā ferrū ⁊ arma habentes parere: progressus ad socios: quid viderit refert. Negant se ei parere posse. qui se feminā malit esse ꝙ virū. fit igit̄ coniuratio: bellū sardanapalo infertur. Uictus in regiā se recepit. vbi extructa incensaq̨ pyra: ⁊ se et diuitias suas in incendiūꝫ misit hoc solo virum imitatus. Hec Iustinian⁹ lib. j. Cice. vō lib. v. tuscu. refert Sardanapalū iussisse in busto incidi. hec habeo q̄ edi. queq̨ ex saturara libido hausit: at illa iacēt multa ꝑclara relicta meminit plura Strabo li. iiij. ad tres chartas circa finem. Semita certe: alludit ad ypsilon. Nullum numē abest. i. nullus deorū. omnes em̄ fauent prudenti ⁊ sapienti. Hinc Hora. j. episto. inquit. Ad summā sapiens vno minor esse Ioue. diues. liber: honoratus: pulcher: rex deniq̨ regū. Salu. itē ait in Catil. Non votis neq̨ supplicijs muliebribus auxilia deorū parantur: vigilando. agendo: bene cōsulendo: ꝓspera oīa cedunt. vbi secordie atq̨ ignauie te trādideris: nequicꝙ deos implores. irati infestiq̨ sunt. ⁊ Cice. in oratione de respōsis haruspicū ita scribit. Deorū immortaliū numine oīa regi gubernariq̨ ꝑspeximus. Lactātius ꝑterea li. iij. c. xxix. legit hoc carmen ita. Nullū nomen habes si sit prudentia. sed nos te facimus fortuna deaꝫ celoq̨ locamus. inde subsequitur. stultitia igit̄ cecitas. vt Cice. ait: ignoratio rerū atq̨ causarum nature: fortune noīa induxit: nos. desides. i. ignauiq̨. Facimus deam. Plinius itē lib. ij. cap. vij. sic. Toto quippe mō et oībus locis. oībusq̨ horis: omniū vocibus fortuna inuocat̄: et vna noīatur: vna accusat̄: vna agit rea: vna cogitatur: sola laudat̄: sola arguit̄: ⁊ cū cōuicijs colitur: volubilisq̨: a plerisq̨ vō et ceca etiam existimata: vaga: inconstans: incerta: varia: indignoꝝq̨ fautrix: huic oīa expensa: huic feruntur accepta: ⁊

Socrates de dijs. Uota praua. * Sic Seneca ad Lucil. Roga bonā mētē bonā valitudinē ait: deinde tunc corpis. Nā hoc i hoīe ē integre felicitatis. Filioꝝ anxietas. Tomacula. Orādū q̄d. Stultitia. Mens. Demētia. Sanitas animoruꝫ. Insania. Fortis. Mors. Terror. Irasci. Erūna. Sardanapalus. Ypsilon. Sapiens. Dij rectores oīm.

Animus. Fortuna.

in tota rōne mortaliū sola vtrāq paginā facit. Adeoq obnoxie sum⁹ fortis: vt fors ipsa p deo sit: q de⁹ pbaf incert⁹ ꝛc. Sallu. etiā in Catil. inqt: ſ pfecto fortuna in oī re dn̄af. In iugurthino vo ait. ſ dux atq iperator vite mortaliū anim⁹ est. q̄ppe fortuna pbitatē industriā: aliasq bonas artes neq dare: neq eripere cuiq pōt. ꝛ Sen̄. epl'a. xciiij. ait. errāt em̄ q aut boni aliqd nobis: aut mali iudicāt tribuere fortunā. Ualētior em̄ oī fortuna anim⁹ est ꝛ in vtrāq partē ipe res suas ducit: beateq ac misere vite sibi cā est. At Cice. in li. de. n. d. sic ait. Ad rē aūt vt redcā iudiciū hoc oīm mortaliū est. fortunā adeo petendā a seipso sumēdā esse sapiētiā. Fortuna aūt vt scri. Lactā. li. iij. c. xxix. est acciderīū rerū subit⁹ atq inopinatus euētus. simulacrū ei⁹ cū copia ꝛ gubernaculo fingūt. tanq̄ hec opes tribuat: ꝛ humanarū rerū regimē obtineat. Cui opinioni ꝛ Uerg. assensit: fortunā oīpotentē vocās. Et historic⁹ q ait. ſ pfecto fortuna in oī re dn̄af. Quid q ceteris dijs loci superest: ꝛ pbs li. ij. phi. ait fortunā esse cām p accidēs. Un̄ Cice. li. ij. de diuinatiōe sic ait. Quid est em̄ aliud fors? Quid fortuna? Quid casus? Quid euētus? nisi qū sic aliqd cecidit: sic euenit: vt vel nō cadere atq euenire: vel aliter cadere atq euenire potuerit.

Ascensius.

¶ Nil q ꝛc. Postq̄ ostēsum est qd nō sit optandū ꝛ in quo nō ꝯsistat verū bonū: ostēdit qd sit optādū vt verū bonū. inducit aūt auditorē q̄si obijciētē negligēdā esse religionē si nihil a dijs petēdū sit. Ordo est. ergo cū in oīb⁹ dictis nō sit aliqd optandū: vt verū bonū: nil optabūt hoīes. Rn̄det poeta: si vis ꝯsiliū a me: tu pmittas ipis numinib⁹ expādere. i. examinare: qd ꝯueniat. i. vtile sit nobis: nā dij dabūt p iucūdis. i. p delectētib⁹ nos: ꝛ voluptuosis queq aptissima. i. oīa grata ꝛ vtilia: lꝫ nō sint iocūda. hoc ē precemur vt dij dent nobis ꝯferētia ad salutē q ipi dare parati sunt. nā hō: est illis. s. dijs charior q sibi ipsi. s. hoī. qd si ethnicis visuꝫ est: quō nō nobis xpianis videbif? p quib⁹ saluator aīam suā posuit. Nos ducti ceco impulsu aīoꝝ ꝛ magna cupidine. i. capiditate petim⁹ ꝯiugiū ꝛ partū vxoris. i. vt vxor pariat: at i. ſ notū sup. est illis. s. dijs q. i. q̄les sup. futuri: sūt pueri. i. liberi. ꝛ q̄lis vxor futura sit. tn̄ vt poscas aliqd ꝛ voueas si ꝯtigerit sacellis. i. paruis locis sacratis (vulgus vocat capellas) exta. i. sacrificia aīaliū ꝛ tomacula. i. ea edulia diuina. i. dijs sacrata: porci cādiduli. i. mūdi: ꝛ vt donat⁹ vult: eximij. Orandū est vt mens. i. anim⁹ aut rō aīe sit sana i corpe sano. i. p aīe corporisq sanitate. Posce a deo aīm fortē carētem terrore mortis (q: q terrenf bonā ꝯsciam nō habēt) q anim⁹ donat spaciū. i. lōgitudinē vite: extremū. i. vilissimū iter munera nature. q: phisice cōpertū: vt extremo nati pessimi sint. vt dicit Ser. ad illō. iiij. en̄. de fama extremā vt phibēt ꝛc. ꝛ q anim⁹ queat. i. valeat ferre. i. tolerare quoscūq labores: q nesciat irasci sup. vitiose. ꝛ q cupiat nihil idecēter: ꝛ q credat. i. estimet erūnas ꝛ seuos. i. valde magnos labores herculis: cē sup. potiores. i. poti⁹ eligēdos ꝛ. i. simul venere. i. voluptate venerea: ꝛ cenis. i. gulositate: et plumis. i. mollicie ꝛ idulgētia: sardanapali: regis illi⁹ mollissimi: ꝛ gulosissimi. ego mōstro qd ipse. i. tu possis dare tibi. s. ꝟtutē: ꝛ bonū aīm. ſm illō Hor. in epi. det vitā: det opes: equū mi aīm ipe parabo. Hō em̄ pter libertatē arbitrij vtcūq ꝟtutꝫ sue autor ē. q: dicit Aug. q fecit te sine te nō saluabit te sine te: tn̄ vt dr̄ iaco. j. Oīe datū optimū ꝛ oīe donū perfectū desursum est descēdens a patre luminū. Certe inquit poeta. semita. i. angusta ꝛ quasi dimidiata via trāquille vite. patet vnica. i. sola per virtutē. Nullū numē abest nobis sup. si prudētia sit sup. nobis. sic quidā legunt. melius cōtinuaf tn̄ textus legēdo sic. O fortuna tu nullū numē. i. nullā potentiā diuinā quam ad nutuꝫ geras habes: si prudentia sit sup. nobis. sed nos qui sine cōsilio et prudentia omnia gerimus facimus te deam. et locamus celo.

* Therme loca calida vbi desudabātq se locaturi erāt i balnis q ei i. balneis lauabanf loco pri⁹ calido aut ad ignem: aut ad solē desudabant. postea lauabanf postremo perungebanf oleo. Apu. iiij. de asino aureo. Nudatiq ꝫ ꝛ flāme largissime vaporerecreati calidaqꝫ pfusi ꝛ oleo puncti mā sas largif dapib⁹ instructas accūbunt.

¶ Argumentū Satyre vndecime.

Arguit vndecima vates ꝯuiuia lauta.

Mancī.

ATric⁹ eximie si cenat. Sēius est. ep diues large cenans habef lautus ꝛ liberalis. paup vo gulosus ꝛ demens habebif. Scribit autē ad persicū: queꝫ cōuiuam habiturus erat promittitqꝫ se paraturū ea que ab luxu abhorrent Atticus. cognomē est nobilis ꝛ diuitis Mar. li. vij. Attice qui renouas facundē noīa gētis. eximie. large Sumptuose. apparate. Laut⁹. generosus: honestus: liberalis: splēdidus. Rutilus. cognomē ē nobilis effecti inopis ob gulā. apicius. i. gulosus: effect⁹ pauper: vt fuit apicius. de quo latius supra. Oīs ꝯuictus oīe cōuiuiū. De rutilo loquūtur. s. Ardēs sanguine. dū iuuenis est. Cogēte. s. eū ad militiā. Romani eniꝫ se iā ad gladiaturā cōuerterāt. qd quidē hic dānat. Preterea vt habef. ff. de re mili. Tribunoꝝ militariū erat milites in castris cōtinere ꝛ ad exercitationē producere ꝛc. Atqꝫ sicut scribit Gel. lib. xv. c. iiij. Quum delectus antiquitus fieret: et milites scriberentur: in iusiurandum eos tribunos militaris adigebat ꝛc. Fertur scriptur⁹: scilicet gladiatoribus per quod ostēditur rutilum iam Juuenem consumptis bonis Lanistam factum. cuius officium erat gladiatores alere: vt munera edentibus mercede locaret: lucrandi gratia.

Lautas.

Satyra vndecima.

ATticus eximie si cenat: lautus habetur:
Si rutil⁹: demēs: qd em̄ maiore cachino
Excipif vulgi: q paup Apici⁹: omnis
Cōuict⁹ * therme: stationes: oē theatrū
De rutilo: nā dum valida: ac iuuenilia mēbra
Sufficiūt galee: dūq ardens sanguine fertur
Non cogente quidē: sed nec prohibente tribuno:
Scripturus leges: ꝛ regia verba laniste.

Ascensius.

ATticus eximie. in hac. xj. Satyra taxat poeta superfluos sumptus cenarum. docens statim a principio sumptum pro rebus faciendum esse: qr non eadem omnes docent. Multa eñi que in diuite lautam & liberalem vitā probant: in paupere prodigalitatis notā merentur. ¶ Ordo est. si atticus vir diues cenat eximie: id est cuz egregio sumptu: ipse habetur: id est existimatur & censetur lautus: id est homo non sordidus: sed lautitias et mundicias cenarum amans. si rutilus vir pauper: cenat sup. eximie: ipse habetur demens. Quid eniz excipitur maiore cachinno: id est profusa irrisione vulgi: q̄ apicius vir perdite gule: pauper: id est qui per gulam pauper effectus est: quasi dicat nihil omnis conuictus: id est omne conuiuiuz: omnes sup. therme: id est omnes in thermis sedentes: stationes: id est omnes alicubi: vt naues ad tempus stāt: simul stantes: omne theatrum: id est omnes existentes in theatro de rutilo supple loquuntur: nam dum: id est quandiu: vel quo tempore membra eius valida: & iuuenilia sufficiunt galee supple. portande: id est militie exercende. q̄ pro et dum ipse ardens sanguine. id est habens calidum sanguinem qui agilitatis causa est fertur. i. agitat & impellitur: scripturus est sup. gladiatoribus leges & regia. i. regalia & magnifica verba laniste. i. magistri gladiatoꝝ: hoc est operas suas locabit laniste vilissimo. s. hoi. cuius artificio corpora hoim dilaniant: & hoc tribuno non cogente. & ita non excusabilis rutilus. sed nec prohibēte: in quo accusandus est tribunus: qui dedecus nobiliū cū posset nō arcet. per transitum ergo vtrūq̄ taxat.

¶ Multos porro vides: quos sepe elusus ad ipm
Creditor introitum solet expectare macelli.
Et quibus in solo viuendi causa palato est.
Egregius cenat: meliusq̄ miserrimus horum:
Et cito casurus iam perlucente ruina.
Interea gustus elementa per omnia querunt:
Nunq̄ animo pretijs obstantibus: interius si
Attendas: magis illa iuuant que pluris emūtur.
Ergo haud difficile est periturā accersere summam
Lancibus oppositis: vel matris imagine fracta:
Et quadringētis nummis condire gulosum
Fictile: sic veniunt ad miscellanea ludi.
Refert ergo quis hec eadem paret: in Rutilo nam
Luxuria est: in Uentidio laudabile nomen
Sumit: & a censu famem trahit: illum ego iure
Despiciam: qui scit quātum sublimior Atlas
Omnibus in libya sit montibus: hic tamen idem
Ignoret: quātum ferrata distet ab arca
Sacculus: e celo descendit
Figendum: & memori tractandū pectore: siue
Coniugium queras: vel sacra in parte senatus
Esse velis: nec enim loricam poscit Achillis
Thersites: in qua se traducebat Ulyxes
Ancipitem: seu tu magno discrimine causam
Protegere affectas: te consule: dic tibi quis sis
Orator vehemens: an Curtius: an matho: bucce
Noscenda est mensura tue: spectandaq̄ rebus
In summis minimisq̄: etiam cum piscis emetur:
Nec Mullum cupias cum sit tibi gobio tantum
In loculis: quis enim te deficiente crumena

¶ Multos. gulosos intelligit. Creditor. ijs qui alienā fidē sequitur mutuo dando pecuniaz: vel aliquid aliud tribuēdo. vt inde ei soluat. Ideo aūt creditor dr: quia debitori credit. Et quib⁹ sup. & multos vides. In solo palato. viuēdi causa. Socrates qdē dicebat homies multos: ppterea velle viuere: vt ederēt & biberent. se bibere atq̄ esse vt viueret. Autor est Macro. lib. ij. satu. Egregius. aduerbiū est. naz sequitur. Meliusq̄. Meli⁹ scz q̄ diues aliquis. Horū. s. pauperū gulosoꝝ. Casurus vēturus ad vltimā egestatē. Jā perlucente ruina. traxit ab muro methaphorā. Interea duz aliqd hñt. Elemēta p oīa querūt. vt quadrupedia: pisces & aues. Alio. desiderio & voluptati. Attēdas. cōsideres. iuuāt. delectāt. Accersere. euocare ad se. & i fenus accipere. Summā periturā. i. periture pecunie quātitatē gule eñi tota summa impēdet. Lancibus. Argēteis. s. Oppositis. oppignoratis. Uel scz opposita matris. s. deorū vel a matre relicta. imagine fracta. nō eñi erat integra. sz ad pect⁹ vsq̄: hmōi eñi statue pulchriores quodā modo videri solēt. imagine argentea. s. Et sup. haud difficile est. Fictile. i eo eñi vescitur oppignoratis argēteis lancibus. Quadringentis nūmis. integro censu equestri. Sic. consumptis opibus. Ueniūt ad miscellanea ludi. id est aperiūtur ludi gladiatorū ad varia pmia accipiēda. vnde Gel. circa finem miscellam doctrinam quasi confusaneā appellat. in fine etiā libri noni martiani capelle ita legimus: habes senilē martiane fabulam. miscello lusit quaz lucernis famine Et Suetoni⁹ scribit caligulā. Lugduni miscellos ludos edidisse: sed hoc certamē quoq̄ grece latineq̄ facundie. Refert. differt. quis gulosus diues an pauper. Rutilo. paupere guloso. Uentidio. diuite. Tacitus libro. xij. vbi de Claudio meminit: scribit q̄ vētidio cumano galileorū natio felici vero pallātis liberti germano samarite parebāt. Placet vt igitur de eo hic intelligatur. Qui scit &c. i. qui scientiam habet reruz: qui sibi ad bene beateq̄ viuendū nō cōferunt. Atlas. Maro libro. iiij. ait. Oceani finē iuxta solēq̄ cadentē. Ultimus ethyopum locus

Macinel. Creditor.

Atlas mons est Mauritanie iuxta fines Oceani ad occidētē: citro arbore nobilitatus: tāte altitudis: vt autore Herodo. ei⁹ cacumen neq̄at cerni: qd a nubib⁹ nū q̄ relinquit neq̄ hyeme: neq̄ estate: colūnā celi illū eē īdigene aiunt.

Miscellanea.

Miscelli ludi.

Et crescente gula manet exitus: ere paterno
Ac rebus mersis in ventrem: fenoris: atq;
Argenti grauis: ⁊ pecorũ: agrorũq; capacem:
Talibus a dominis post cuncta nouissimus exit
Anulus: ⁊ digito mendicat Pollio nudo.
Non prematuri cineres: nec funus acerbum
Luxurie: sed morte magis metuenda senectus.
Hi plerũq; gradus: conducta pecunia Rome/
Et coram dominis cõsumitur: inde vbi paulum
Nescio quid superest: ⁊ pallet fenoris autor/
Qui vertere solum: Baias ⁊ ad ostia currunt.
Cedere nãq; foro iam non est deterius: ꝙ
Exquillias a feruenti migrare Suburra.
Ille dolor solus patriam fugientibus: illa
Mestitia est: caruisse anno circensibus vno.
Sanguinis in facie nõ heret gutta: morantur
Pauci ridiculum: ⁊ fugientem ex vrbe pudorem.

est: vbi celifer atlas Axem humero torquet stellis ardẽtib⁹ aptũ. Distet differat. Ferrata arca. i. arca pecunie plena: ⁊ sic ferrata. Sacculus. paruus pecunie loculus descẽdit. hoc ait: q̃si pro oraculo habitum illud est: vt Pli. ostẽdit. Gnoti se auton. i. nosce teipsum: solebant aũt vt Dion scribit in delphico templo apollinis sapiẽtissimorũ virorũ sententie annotari: vt tam prudẽtiũ virorũ preceptis: ꝙ oraculis cõsulentes iuuarent: itaq; superior Chilonis sentẽtia ibi erat aureis literis inscripta. de quo Pli. lib. vij. sic. Rursus mortales oraculorũ societatez dedere chiloni lacedemonio. Tria p̃cepta ei⁹ delphis cõsecrãdo aureis literis que sunt hec. Nosse se quẽq;: ⁊ nihil nimiuz Cupere. Comitẽq; eris alieni atq; litis esse sponsorem. Themestius aũt ait: ꝙ anima seipsaz cognoscẽs: digna est de alijs facere fidẽ. Mac. li. ij. de som. ait. ꝙ hec vox gnoti se auton delphici oraculi fertur cõsultãti ad beatitatez quo itinere perueniẽt: si te inquit cognoueris: sed et ipsius fronti tẽpli hec inscripta sententia ⁊c. libro autem primo saturna. scribit ita: sed et cum posti scriptum sit delphici templi ⁊ vnius e numero septem sapientum eadez sit ista sententia: gnoti se auton: quid in me scire existimandus sim: si nomen ignoro: cuius nunc et origo et causa dicẽda est ⁊c. Cicero item libro primo Tuscula. sic ait. Est illud quidem vel maximum animo ipsum animum videre: et nimirum hanc habere vim preceptum Apollinis: quo monet vt se quisq; noscat: non enim credo id precipi: vt membra nostra aut staturam figurã vel noscamus: neq; nos corpora sumus: neq; ego tibi dicens corpori tuo dico: sed animo. quum igitur nosce te dicit hoc dicit. Nosce animum tuum: nam corpus quidem quasi vas est animi: aut aliquod receptaculum ⁊c. Fugiendum scilicet est. gnoti ⁊c. Thersites de hoc latius in si. Saty. viij. Ancipitem. prudens erat vlyxes: ⁊ magnificus: attamen dubitabat an se decerent achillis arma. de qua re legito lib. xiij. meta. Magno discrimine. pro magni discriminis. Protegere. defendere. Te consule. Suscipe onus officij quod te putas sustinere posse inquit Cice. pro sexto roscio. ⁊ libro. j. offi. ait. Neq; enim attinet quicq̃ sequi: quod assequi nequeas. Item nil decet inuita vt aiunt: Minerua: id est obstante aduersante repugnante natura. ⁊ Hora. in arte. nil vnq̃ inuita dices faciesq; Minerua. Quis. qualis. curtius. de curtio montano intelligit. de quo Tacitus libro. xx. sic. Censuit curtius mõtanus vt pisonis quoq; memoria celebraretur. Inde subdit. Occurrit truci oratione curtius montanus eo vsq; progressus: vt post cedez galbe datam interfectori Pisonis caput obiectaret ⁊c. componebat et carmina idem Curtius Montanus. de quo quidẽ plura diximus Saty. iiij. ibi. Montani quoq; vẽter adest. An Matho. de hoc Mar. libro. iiij. ait. declamas in febre Matho. hanc esse phrenesim si nescis: non es sanus amice Matho. plura diximus Saty. j. Gobio. piscis est parui pretij: de quo Mar. lib. xiij. ait. In venetis sint lauta licet cõuiuia terris. Principium cene gobius esse solet. Et Pli. lib. viij. de piscibus terrenis scribit. In ponti regione apprehẽdi in glacie piscium quosdam maxime gobiones non nisi patinarum calore vitalẽ motum fatentes. Spectandaq; rebus in summis minimisq;. Martialis ait libro. xij. Qui sua metitur pondera ferre potest. Talibus. scilicet gulosis. Pollio. nobilis et gulosus olim diues. Mendicat nudo digito: anulo oppignerato. quem eques gestauerat. Nam vt scri. Pli. libro. xxxviij. Anuli medium ordinem tertiũq; plebi et patribus inseruere. Prematuri. ante tempus. Cineres mortes. Luxurie senectus: id est luxuriose vite. Metuenda scilicet est. est autem sensus ꝙ bona in iuuentute consumi non debent. vt illis senectus cibari et nutriri possit. vnde ait Neuolus Saty. viij. Quando ego figam aliquid: quo sit mihi tuta senectus a tegete et baculo: Hi plerũq; gradus. ostendit multos ob sibi creditam: ⁊ iam consumptam pecuniam exulare nullo pudore seruato. hi plerũq;. ordo est Rome plerumq; hi gradus sunt. videlicet conducta pecunia ⁊ coraz dominis consumitur ⁊c. Dominis scilicet pecunie. Pallet. ne scilicet mutuum perdat. autor. dominus. Qui. gulosi consumpta pecunia ex bonis omnibus. Vertere solum. fugere vrbe. Liuius libro tertio. College eorum exilij causa solum verterunt. Ad ostia: id est portus vt inde nauigent. Foro a repetitione mutui quod in foro accipiebant. vel quod in foro creditor repetit. Feruenti calida vel celebri. Ambe tamẽ he regiones celebres erant. sed exquilina frigidior: ꝙ altior. de qua Satyra tertia. Sanguinis: id est pudoris. Macrobius ostendit libro septimo. cur rubor in facie pudenti appareat. Diogenes vt scribit Laertius: Videns adolescentulum rubore perfusum confide ait fili: huiusmodi est virtutis color. Morantur: retinent. Fugientem ex vrbe. sicut ex orbe fugerunt pudicitia et iustitia sorores.

Gnoti se auton.

Chilonis precepta tria.

Anuli. pudor.

Vertere solum.

Ascensius. ¶ Multos porro vides ⁊c. Ostendit multos per immoderatum sumptum cenarum in paupertatem et perfidiam incidisse. Ordo est. Tu vides: id est videre potes porro: id est valde multos quos creditor:

id est is cui pecunia propter empta et non persoluta obsonia debetur: clusus: id est deceptus: sepe solet expectare ad ipsum introitum Macelli: id est domus in qua obsonia varia venduntur: et quibus causa viuendi est in solo palato: id est ꝙ nollent viuere nisi propter voluptatem gustus: quorum deus venter est. et qui viuunt vt edant. non edunt vt viuant. Miserrimus id est pauperrimus horum perditissimorum hominum ⁊ casurus. id est qui casurus est cito et hoc ruina: id est causa ruine. hoc est manifesto vltra diuitias debito iam perlucescente. id est incipiente manifestari: cenat egregius: id est excellentius ⁊ melius: id est abundãtius ꝙ supple alij. vel ꝙ vbi adhuc aliquid spei haberet soluendi debiti. interea aũt dum sic properant ad ruinam: nec tamen adhuc cedunt: querunt: gustus. i. appetitũ per omnia elemẽta. i. in reptilibus natalibus ⁊ volatilibus: que modo aqua: modo igni decoquunt. ⁊ hoc precijs nunꝙ obstantibus animo eorũ. si tu attẽdas interius. i. si videas ad secretũ cordis: illa q̃ emuntur pluris. i. maiori precio aut carius: iuuant. i. delectant magis. Ergo haud. i. nõ difficile: immo facillimum est sic viuendo: accersere. i. aduocare hoc est accumulare ⁊ acquirere summam peliturã. i. mox cõsumendã. ⁊ hoc lancibus. i. patinis ⁊ vtensilibus oppositis. i. oppigneratis: vel imagine matris fracta. i. fusa aut cõfracta ⁊ sic vendita. q꞉ turpe esset effigiem matris quã in eius memoriã seruare solent: alienare ab sese. sic quidam exponunt. Manci. sic. vel imagine matris scꝫ deum hoc est cybeles: vel imagine quam mater dereliquerit fracta: id est nõ nisi ad dimidium corporis fracta. opposita sup. et condire iam habitis nummis: fictile. i. vas terreum in quo q̃ coquit: cenare quidẽ sperat. securus tamen non est. vnde magna est prodigalitas eorum quibus facile est condire fictile gulosum: id est obsoniũ coquendum in fictili capaci: quadringẽtis nũmis. i. censu equestri ꝑm Man. qui tamẽ quadringẽties sestertiũ cõtinebat. Sic ludi. i. ipsi ludij veniunt ad miscellania. i. confusa ⁊ commixta certamina ⁊ exercitia ad quod scꝫ quisꝙ potest. Refert. i. differentia est ergo quis paret. i. preparet aut coquat hec eadem videlicet obsonia. nam ea coquere luxuria. i. nimis abundans sumptus: est in Rutilo: iam paupere: et sumit laudabile nomen. s. liberalis ⁊ lauti hominis: in ventidio: prediuite viro: et huiusmodi obsonatio trahit famam. i. laudem aut vituperium a censu. i. a mensura census. Ego despiciam. i. vilipendam iure illum: qui scit quantũ atlas mons ille altissimus: qui videtur celum sustentare: est sublimior. i. altior oĩbus montib⁹ in libya: tamen hic idem ignoret quantũ sacculus. i. parua crumena (galli bursam vocant alemani sacculũ) distet ab archa ferrata plena. s. auri ⁊ argenti. i. quantũ differenter debeat expendere: qui sacculũ solum habet ab eo qui archã ferratã. gnoti. i. nosce se. i. te: auton. i. ipsum (proferũt quasi afron dicas) descendet de celo. i. quasi diuinũ oraculũ apollinis aureis literis consecratũ est cum tamen chilonis sit preceptum. descendit in quã dictum de celo: existens figendum et tractandum memori pectore: siue queras cõiugiũ: vel siue velis esse in sacra parte senatus. i. neꝙ cõiugem neꝙ gradum dignitatis supra statum nostrũ debem⁹ querere. nec eñi thersites vilissim⁹ miles poscit apud Homerũ loricã achillis: in qua poscẽda Vlyxes traducebat. i. versabat se ancipitẽ. i. dubiũ an debeat petere: vel qui cũ periculo etiã petebat: eo ꝙ nobiliorẽ haberet: ⁊ fortiorẽ cõpetitorem videlicet aiacem seu. i. siue affectas protegere causam in magno discrimine: id est periculo videlicet capitali: consule te: id est vires ingenij et facundie atꝙ eruditionis tue. dic tibi: id est examinata cõsciẽtia tua cõfitere in temet ipso quis sis. an orator vehemens: vt Cato et Cicero. an curtius: id est mediocris vt curtius: an matho: id est infimus vt matho. mensura tue bucce: id est facundie tue: et virium lateris tui est noscenda: id est debet a te nosci. et mensura supple cuiuslibet rei est spectanda in summis et minimis rebus: etiã quum: id est quando piscis emetur a te: scilicet nec tu cupias mullum: id est piscem charissimum de quo dictum est. Mullum sex milibus emit. cum id est quando Gobio qui minimus est pisciculus: id est precium minimi pisciculi: est tibi tantũ in loculis: id est crumena aut marsupio. quis enim exitus manet: id est expectat te crumena: id est pecunia crumene deficiente: et gula crescente: et hoc ere paterno ac rebus paternis mersis in ventrem: id est aluum tuam: capacem id est qui capere potest: fenoris id est quicquid lucri ex vsura habere posses: et grauis argenti: id est grandem sortem et pecorum et agrorum tuorum: id est quicquid habes venter vnus capit commutatis pretijs in obsonia. Anulus aureus scilicet quem ad pompam ne agnoscantur pauperes effecti gerunt exit: id est emittitur et alienatur nouissimus: id est vltimus a talibus dominis post cuncta. id est postꝙ cetera omnia vendita sunt. et pollio vir perdite olim gule: mendicat digito nudo: id est nudato per ablationem anuli. Cineres prematuri: id est incineratio ante tempus legitimum. hoc est mors precox: et funus: id est genus mortis: acerbum supple reliquis non sunt supple metuendi: nec est metuendum luxurie. i. luxuriose viuentibus: sed senectus est metuenda magis morte: id est ꝙ mors. hi id est huiusmodi gradus quibus peruenitur ad paupertatem: sunt supple plerumꝙ: id est vt plurimum. pecunia conducta: id est ad vsuram accepta: consumitur: et id est etiam coram dominis: inde paululum: id est modicum nescio quid superest: id est reliquum est. et auctor fenoris: id est qui ad fenus dedit pallet: scilicet timore admittendi fenoris cum sorte: illi qui vertere solum: id est qui vorsuram fecerunt: id est qui possessiones suas alienauerunt: natiuum solum: id est patriam relicturi: currunt: id est celeriter ne comprehẽdantur aufugiunt baias: vbi locus amenissimus est: et ostia: id est loca vbi flumina recipiuntur a mari: vt inde quoꝙ si necesse sit abnauigent. Nam pro quia: cedere foro: id est non audere comparere iam in foro propter es alienum: non est id est non reputatur deterius: ꝙ migrare esquilias: ad collem minus estuosum Rome a suburra: vico illo Rome feruenti ex abundantia populi: scilicet estuanti. Ille solus dolor. ⁊ illa mesticia est modo fugientibus patriam: scilicet caruisse circensibus supple ludis vno anno: id est spacio vnius anni. Gutta sanguinis: id est minima pars ruboris non heret in facie: pauci morantur: id est retinent pudorem ridiculum fugientem ex vrbe: id est pauci curant seruare pudorem et modestiam cum nihil eos pudeat.

Experiere hodie nunquid pulcherrima dictu
Persice non prestem vita: vel moribus: ⁊ re:

Experiere hodie nunquid. ad persicum se vertit amicum dicitꝙ se velle pulcherrima dictu prestare vita: moribus: et re. Experiere hodie. Ordo est O. persice experiere hodie. Nunquid Manci.

Sed laudem siliquas occultus ganeo * pultes
Coram alijs dictem puero: sed in aure placentas.
Nam cum sis couiua mihi promissus: habebis
Euandrū: venies Tirynthius: aut minor illo
Hospes: & ipse tamen contingens sanguine celum:
Alter aquis: alter flammis ad sydera missus.
Fercula nunc audi nullis ornata macellis.
De tyburtino veniet pinguissimus agro
Hedulus: & toto grege mollior: inscius herbe:
Necdum ausus virgas humilis mordere salicti.
Qui plus lactis habet q̄ sanguinis: et montani
Asparagi: posito quos legit villica fuso.
Grandia preterea tortoq3 calentia feno
Oua adsunt ipsis cum matribus: & seruate
Parte anni: quales fuerant in vitibus vue:
Signinū: syriūq3 pirum de corbibus ijsdem
Emula picenis: & odoris mala recentis:
Nec metuenda tibi siccatum frigore: postq̄
Autūnum & crudi posuere pericula succi.
Hec olim nostri iam luxuriosa senatus
Cena fuit. Curius paruo que legerat horto:
Ipse focis breuibus ponebat holuscula: que nūc
Squallidus in magna fastidit compede fossor
Qui meminit calide sapiat quid vulua popine *
Sicci terga suis rara pendentia crate
Moris erat quondam festis seruare diebus:
Ac natalitium cognatis ponere lardum:
Accedente noua: si quam dabat hostia: carne:
Cognatorum aliquis titulo ter consulis: atq3
Castrorum imperijs: & dictatoris honore
Functus: ad has epulas solito maturius ibat:
Ereptum domito referens a mōte ligonem.

i. an nō vita mea vel morib⁹ & re p̄stē i. ostēdā dictu pulcherrima. Siliquas siliqua leguminū folliculus d̄r. p̄prie tñ cuiusdā arboris fruct⁹ lōg⁹ latusq3 etiā. De qua quidē arbore pli. li. xiij. vi deto. Est aūt folijs semp̄ comātib⁹: flore cādido: cū vehementia odoris. Ganeo gulosus: luxuriosus edax. Tulli⁹ p̄ p. sextio. Plura dixi q̄ dicēdū fuit: infuriosissimū atq3 egētissimū ganconē Dicik aūt Ganeo ab ganeo loco subterraneo & abdito. Vñ et Ganee meretrices: q̄ morank i occult{ & subterraneis locis. vel ganeo dicik a ganoo v̄bo greco: qd̄ est dulcifico: splēdeo illustro. De ganeo loco fest⁹ sic ait ganeū antiqui locū abditū ac velut in terra dixerūt. Terentius. vbi illū querā: credo abductū in ganeū: De ganconibus etiā Nonius scribit. Pultes. cibos ex farina factos: quales olim ante panis vsu3 latini habuere: qd̄ lati⁹ dictū est in sat. vij. vbi pulmētaria poeta ponit. Placentas. q̄ quidē sunt ip̄a pulte iocūdiores Cato i re rustica capite. lxxxv. de pulte punica sic ait. Pultē punicā sic coq̄to. librā alice i aquā indito: facito vt bene madeāt. Infundito in alueū purū eo casei recētis. p. iij. mell̄. viij. Ouū vnū: oīa bene misceto ita insipito i ollā nouam Capite v̄o. lxxvj. Quo pacto fiat placēta docet. Euandrū. qui herculez vili cōuiuio recepit: post illū v̄o eneā. Qd̄ habek lib. viij. enei. Viscera tosta ferunt tauro℞: onerātq3 canistris. Dona laborate cereris: bacchūq3 ministrāt. Vescik eneas simul & troiana iuuētus. Perpetui tergo bouis et lustralib⁹ extis. Hospes. i. tanq̄ eneas & ipse. i. etiā ip̄e eneas: vt hercules. Alter aq̄s. Diony. j. lib. scri. eneā cū regnasset tris annos post latini obitū: quarto anno p̄ bellū mortuū fuisse. rutili nāq3 ex vrbibus oēs in eū militarsit: & cū eis mezētius herruscorū rex: q̄ ex regno suo metuebat vñ cōmisso acri p̄lio haud p̄cul lauinio atq3 multis vtrinq3 cesis: exercit⁹ q̄dē supueniente nocte sunt sep̄ati enee aūt corp⁹ nusq̄ apparens: alij in deos trāslatū: alij in fluuio iuxta quez preliū fuerat: esse submersum putarūt Eiq3 latini tēplū cōstruxerunt in scriptione tali: preditū patris diui terrestris: qui fluuij numici vndas gubernat. Tibull⁹ etiā ait li. ij. de enea. Illic sctūs eris: quu3 te venerāda Numici: vnda deū celo miserit idigetē. De hoc etiā late Naso li. xiiij. metamor. vbi et de venere ait. Cōtigit os: fecitq3 deū: quā turba quirini nūcupat indigetē temploq3 arisq3 recepit. Alter flāmis. Hercules in Oeta thessalie mōte cōstructā pirā adhuc viuus ascēdit exustus tandē inter deos relat⁹ est ab Joue. de quo late. viij. metamor. Ornata cōdita. Macellis: libis venalibus & obsonijs qualia in macellis vendunk. Item Saty. tertia. Plena domus libis venalibus. Et mōtani scilicet venient. Montani vero ait. quoniam sunt hortenses suauiores. De quibus Plinius libro. xxviij. syluestris tamē asparagi vis efficacior est ad Medelam. vt scribit idem libro. xx. Oua. Plinius libro. xxviij. capitulo tertio sic ait. Nullus est alius cibus qui in egritudine alat: neq3 oneret. simulq3 vini vsum et cibi habeat: prodest et tuscientibus per se luteum deuoratum liquidum. ita vt dentibus non attingantur. Atq3 Columela libro. ix. ait. Oua in hyeme paleis: estate furfuribus percommode seruantur. Signinum. Syriūq3 pirum. Varia sunt pirorum vocabula. De quibus libro. iij. Macrob. et Plinī. libro. xv. vbi dicit colore nigro Syria vocari. Celsus inter pira que reponuntur maxime commendat tarētina atq3 signina Columella Tarentina syria dicit appellari libro. vj. ca. viij. vbi etiam multa pirorum genera numerat.

Siliqua.

Ganeo.

Puls.

* Pultes cibi viles & vulgares q̄ ex farina i ollas coq̄narias ifusa fiūt. pli. li. xviij. milio Cāpania gaudet p̄cipue pultēq3 candidā ex eo facit. fit & panis p̄dulc{ Mar. Imbue plebeias clusinis pultibus ollas vt satur vacuis dulcia musta bibas.

* Popine diuersoria erāt gulosorū vbi obsonia cocta parabank: & vēdebāk. Nero vt Trāql. scri. interdixit ne q̄d i popinis cocti p̄ter legumina aut holera veniret: quum ātea nullū nō obsonij gen⁹ p̄poneret. Hora. Qui oīa malit. Que q3 imūdis feruēt allata popinis

Placēta.

Euander.

Eneas.

Eneas indiges.

Herculis mors.

Asparag⁹.

Oua.

Pira syria.

Emula picenis. tyburtia quidam intelligunt. ait enim Horatius libro secundo. At vero quarta picenis cedunt pomis tyburtia succo. Nam facie prestant. Mala assunt scilicet malorum genera. Columella ponit libro sexto cap. octauo. Odoris recentis. adeo quippe olebant: ꝙ recentia videbantur: Nec metuenda ipsa videlicet mala. Frigore hyemali scilicet luxuriosa: lautissima. Curius de. M. Curio dentato: legito in satyra secunda ibi. Qui curios simulant. Compede: compedes dicte. quia continent pedes vt aliqui volunt. Marcellus vero scribit compedes non a pedibus dictas. sed ab impedimentis. Vulua feminis vesice iunctus vtriculus. vnde dictus vterus: quod alio nomine locos appellant. hoc in reliquis animalibus vuluam. Vulua eiecto partu melior ꝙ edito: eiectitia vocant illa: hec porcaria. plura Plinius lib. xj. ⁊ Horatius epistola. xvj. libri primi dixit. nil melius turdo: vulua nil dulcius ampla. Sumem vere vt idem ostendit Plinius: aliud est ab vulua: ne forte decipiaris. Rara crate. solet enim supponi crates sallite carni. dixit autem rara crate. quoniam rara est et rimosa: non continua ac solida. ex pluribus enim conficitur virgis vel arundinibus. necvt aliqui dicas rara crate supple assanda: sed suspensa rara crate. Natalitiū quo natali die vtebantur. Cognatis: consanguineis. sunt autem cognati per feminas ex eadem familia orti: agnati vero per patrem qui cognatus est et agnatus: non tamen econtra. Autor est Paulus. ff. de gradibus. Domito. effosso; olim namq̃ Romani etiam nobiles agriculture vacabant. vnde Plinius lib. xvj. ca. lxj. inquit. durant in linterno Aphricani prioris manu sate oliue. Item myrtus eodem loco conspicue magnitudinis.

Cōpedes. Vulua. Uterus. Cognati. Agnati.

¶ Experiere ⁊c. Frugalitatem sue cene ad quam Persicum inuitarat: poeta lōgo sermone recitat. Ordo est O persice tu experiere: id est facies periculum ⁊ sumes experimentum hodie nunquid ego non prestem: id est exhibeam vita vel moribus et re: pulcherrima dictu: id est que pulcherrima sunt dum a me dicuntur. sed existens ganeo: id est lurco ⁊ homo vorax genearum frequentator occultus laudez: id est commendem et laude prosequar: siliquas: id est durum victum antiquorum. et dictem. i. precipiam facere puero meo coram aliis pultes: sed dictem in aure pueri placentas. i. vt coquat mihi placētas. Nam tu cum sis conuiua promissus mihi: habebis euandrum. i. me modicum et pauperem te hospitio recipientem sicut euander Herculem se apud Vergi. recepisse dicit: ⁊ venies hospes tirynthius. i. vt Hercules: aut hospes minor illo. s. Hercule. ⁊ tamen ipse contingēs celum sanguine. i. origine sua. s. Eneas filius Veneris. Alter supple eorum hospitum euandri. scz Eneas: missus est ad sydera aquis. quia submersus est in numico lacu: ⁊ alter scilicet Hercules: flammis. quia combustus interiit. Audi nunc fercula non ornata vllis macellis. hedulus. i. paruus hedus: pullus capre: veniet de agro tiburtino existens pinguissimus ⁊ mollior. i. tenerior toto grege inscius herbe. i. qui nondum gustauit herbā. sed vberibus matris nutritus est: et non ausus adhuc mordere virgas humilis salicti. i. salitū in imo nascentiū: qui habet plus lactis ꝙ sanguinis: ⁊ asparagi: ab asperitate dicti: montani. i. montibus nati: quos villica. i. habitatrix ville hoc est possessionis mee in agro: legit. i. collegit modo. i. pauloante: et hoc fuso posito. i. deposito cum colo supple venient. Preterea grandia oua calentia feno torto. i. circūuoluto assant. s. nobis cum ipsis matribus. i. gallinis vne seruate supple tales quales fuerant in vitibus parte. i. pro parte anni: qua scilicet erant nature supple adsunt nobis. Pirum signinum ⁊ syrium sic dictum: ⁊ mala. i. poma recentis odoris emula picenis. i. certantia in fragrantia ⁊ bonitate cum picenis: nec pro et non. ⁊ poma non metuenda tibi postꝙ posuere. i. exuerunt autūnum siccatum frigore. i. per frigus et pericula succi crudi. i. indigesti: et adhuc viridioris adsunt nobis supple de hisdez corbibus. i. canistris quibus allata sunt. hec. i. huiusmodi cena fuit olim iam. i. priscis temporib' cena luxuriosa nostri. i. Romani senatus. ipse curius dentatus optimus dictator ponebat. i. coquebat breuibus focis holuscula que supple legerat in supple paruo horto: que. i. qualia holuscula: fossor. scilz seruus ad glebam destinatus squalidus. i. immundus in magna cōpede. i. catena que ab vna parte agri fodienda ad aliam vsq̃ extendebatur: fastidit. i. fastu aspernatur: qui scilz fossor meminit. i. adhuc memor est: quid vulua supple porcina. callide popine. i. quam in calida popina priusꝙ seruus esset cōcederat: sapiat. i. qualem saporem habeat respectu holerū. moris: id est instituti et consuetudinis erat quōdam seruare diebus festis. i. vsq̃ ad dies festos. targa suis. i. porci sicci. i. exsiccati in fumo et salsi: pendentia in crate rara vt fumum ⁊ ventum capiant. Ac pro et moris supple erat: ponere cognatis lardū natalitiū. i. ad diem natalez quo maxime genio indulgebant seruatum: et hoc noua. i. recenti carne accedente. i. adiecta ad lardum: si hostia. i. sacrificium pro hostibus deuictis facta: dabat quam. i. aliquā. Aliquis cognatorum functus titulo terconsulis atq̃ imperii castrorum: et functus honore dictatoris. . i. summi magistatus: ibat maturius. i. prius solito. i. ꝙ solitus erat ad has: id est huiusmodi: epulas: referens: id est reportans a monte: id est agro montano domito: id est culto ⁊ a siluestreitate ac nociuis herbis purgato. ligonem: id est instrumentum illud quo rustici terram purgant ereptum: id est vi extractum e terra dura et saxosa vbi difficilior est domatio.

Ascensius. * Frōs p anteriore lecti pte interdū ponit. Val. quis cognscat lecti illi' frontē macedonicis triumphis fuisse adornatā.

¶ Quum tremerent aūt Fabios: durūq̃ Catonē:
Et scauros: ⁊ Fabritios: rigidiq̃ seueros
Censoris mores etiam collega timeret:
Nemo inter curas: ⁊ seria duxit habendum:
Qualis in oceano fluctu testudo nataret.
Clarum troiugenis factura ac nobile fulcrum:
Sed nudo latere: ⁊ paruis * frons erea lectis

¶ Quum tremerēt autem fabios. antiquorum frugalitatem ⁊ persimonias laudat arguens atq̃ vituperans sui temporis homines: qui quidem pro lectis ornandis etiam testudinum putamina secabant. Tremerent Romani scilicet. Censoris mores. Censor inquid Varro: ad cuius censionem: id est arbitrium censeretur populus. Cēsores vero duo erant quorum, autoritas maxima eorumq; administratio per lustrum hoc est quinquēnium tēdebatur. vt scri. Asconius libro. iii. de pretura vrbana. Plutar. autem in vita Pauli Emilii scribit. Censura ma-

Manci. Censor. Censura.

Vile coronati caput ostendebat aselli:
Ad quod lasciui ludebant ruris alumni.
Tales ergo cibi/qualis domus:atq; supellex.
Tunc rudis:z graias mirari nescius artes:
Urbibus euersis predarum in parte reperta
Magnorum artificum frangebat pocula miles:
Ut phaleris gauderet equus:celataq; cassis
Romulee simulacra fere mansuescere iusse
Imperij fato z geminos sub rupe Quirinos:
Ac nudam effigiem clypeo fulgentis:z hasta:
Pendentisq; dei perituro ostenderet hosti.
Argenti quod erat solis fulgebat in armis.
Ponebant igitur thusco farrata catino
Omnia tunc:quibus inuideas si liuidulus sis.
Templorum quoq; maiestas presentior:z vox
Nocte fere media:mediaq; audita per vrbem
Littore ab oceano gallis venientibus:et dijs
Officium vatis pergentibus: his monuit nos:
Hanc rebus latijs curam prestare solebat
Fictilis:z nullo * violatus Juppiter auro.
Illa domi natas nostraq; ex arbore mensas
Tempora viderunt:hos lignum stabat in vsus:
Annosam si forte nucem deiecerat eurus.

gistratuum fuisse maximum omnium reuerentie:plurimeq; potestatis cum alijs rebus:tum ad morum emendationem:nam in senatu remouere immeritos poterat:z principem prescribere:auferre equos: notare infamia: censum augere:lustrum condere. Dixit idem et plura in vita Catonis Senioris. Seria:serium triste et quasi sine risu ait Marcellus. Testudo. Plinius lib.ix.inquit.q; testudines tante magnitudinis indicum mare emittit vt singularum superficie habitabiles casas integant: atq; inter insulas rubri precipue maris his nauigent cymbis. Testudinum vero putamina secare i laminas : lectosq; z repositoria his vestire. C. Aruilius pollio instituit. De eisdem Mar. lib.xij.ad Amenum ait. Gemmantes prima fulgent testitudine lecti. Et marisiaci pondere rara citri. Fulcrum:lecti ornamenti pendēs ipse autem tabule quibus lectica conficitur fulcra dicūtur : quibus scilicet fulcimur.i.sustentamur. Vergi.lib.vj. Lucent genialibus altis Aurea fulcra toris. Nudo latere.cum Nuda spōda: nulla enim adhibita erāt ornamenta in ipsis tabulis: sed nude erant.i.sine pictura aliqua. Paruis.non sumptuosis et amplis. Frons erea. Antiquissima fuit delicia eris gloria: et prisci limina etiam ac valuas in templis ex ere factitauere:tricliniorū pedes fulcra item ere ornabant. Legito Pliñ.libro.xxxiiij. Vile coronati caput ostendebat aselli. Coronati ait: quoniam in agrorum limitibus asini caput nudū cute suspendebant : putantes incommoda sic arceri posse ab agris. Unde ait Columella. Nunc caput arcadici nudum cute fertur aselli Tyrrhenus fixisse. Tages in limite ruris. Vile caput:ville ait:quia vacuum et; acute nudum erat. Caput ostētabat aselli. intelligendum olim patresfamilias rure sepe dormisse in villici domo. vbi lectulos habebant et paruos et erea tantum fronte fulcitos :non enim testudine fulcra ornata erant. vt Juuenalis tempore. In illa v° Enea lecti fronte coronati aselli nudum caput sculptū fuisse vel appensum innuit : et sic frons ipsa aselli caput ostendebat.nā cum lectulus intra domū esset.quo pacto poterat aselli caput in agrorum limitibus suspensum ostendere. Neq; distantia conueniret: Juuenalis em̄ per testudinū putaminibus fulcra ornantibus:ait antiquos aselli album caput ad fulcra habuisse. nec abnuo in limitibus agrorum caput illud aselli etiā fuisse.cū ergo lecti z parui et nudi seu inornati olim fuerint. Tales scz erant. Tunc rudis:ostendit olim Romanos mēsarū ornamēta sprevisse. quesisseq; illa in armis et equis potius. Graias artes.multi enim grecorum optimi fuerunt artifices poculorū. Phaleris phalere equorz ornamenta dicunt a phaneroo qd est manifesto:illustro.his em̄ ornamentis illustrari videt equus.grece phalara dr:sicut talāton latine v° talētū.de phaleris Verg.ait li.v. Primus equum phaleris insignē victor habeto. Māsuescere iusse.lupa em̄ visis Romulo z Remo adeo mansueta effecta est: q; etiā vbera prebuit.de quo late Diony.li.j. Geminos quirinos: Romulū z Remū. Sub rupe. Diony.in.j.scri.q; vbi lupa inuēta est prebere infantibus vbera:prope erat sacer quidam locus silua dēsa contentus:z petra fontes emittens.dicebatur autem saltus panos esse.eratq; ibi dei eiusdē ara.quē in locum vadēs lupa se cōdidit. Antrū vn̄ liquor manat cōiūctū palatij edificijs ostendit fm viā: qua itur ad circū tēpluq; ei proximū:in quo imago est hui' casus.lupa prebēs pueris duob' vbera antique opis simulacra erea.hec Diony.ca v° simulacra nūc apud capitoliū visunt. Pēdētis dei.i. Martis.extabat em̄ in casside tāq; in aere. Farrata.ex farre cibaria.pplin Romanū farre tm̄ z frumēto.ccc.annis vsum Verri' tradit.autor est Pli.li.xvij. Tusco catino.fictili vase. Itelligunt aūt arretina vasa. Martia.li.xiiij. arretina nimis ne spernas vasa monem'. Laut' erat tuscis porsena fictilib' et lib.j. Sic arretine violant crystalina teste. Inuideas inuidere possis.nā paruo contenti erant. Presentior. propitior erat. Et vox nocte.fere media. Liuius li.v.sic ait. Eodē anno. M.cediti' de plebe nūciauit tribunis se in noua via vbi nunc sacellum est supra edem veste noctis silentio audisse vocem clariorem humana: que magistratibus dici iuberet gallos aduentare.id vt fit : pp̄ter autoris humilitatē sprętū et q; longinqua. eoq; ignotior gens erat. His monuit nos his videlicet dijs monuit nos Juppiter fictilis zc. Seneca apostolo Paulo scribēs ait. Solere deos ore innocētium effari. Fictilis Juppiter. Pli.li.xxxv.c.xj.scri

Testudies.

Fulcrum.

* Violat' Juppiter auro. Ea violari dicūtur quibus aliqd ꝯtra volūtatē fit: qsi Juppiter auro illo nō delectaret. vn̄ i.iij. saty. Nec ingenui violarēt marmora tophum.

Phalere.
Phaleroo.
Lupa Romuli.

Galloꝝ aduent' vox nocturna.

bit ꝙ Turianus a fregellis accitus tēpore Tarquinij prisci Iouis effigiē finxit in capitolio dedicādam: fictileꝗ eam fuisse. ab hoc eodem factū Herculē. ee enī tunc effigies deum erāt laudatissime. Nec penitet nos illorū qui tales coluere. aurū enim ⁊ argētum ne dijs quidē conficiebant. Et in sacris nō myrrinis crystallinis ve: sed fictilibus pro libabatur Simpinijs innocentius. hec ex illo. Domi natas: nō enim querebant ebur extremum ⁊ citreas mensas. de quibus alibi diximus.

¶ Quum tremerēt ⁊c. Frugalitatē antiquorū latius prosequitur. Ordo est. Autem. i. sed quū. i. quādo supple Romani tremerēt. i. vsꝗ ad tremorē formidarent: Fabios: ⁊ durū Catonem: ⁊ Scauros: ⁊ Fabritios viros illos seueros ⁊ censorios: ⁊ quū etiā colega. i. consensor: vel cū alio censor factus: timeret seueros mores rigidi. i. inflexibilis censoris. tūc supple nemo duxit. i. existimauit habendū inter curas et seria sua qualis testudo. i. cōcha magnas testas habens nataret in fluctu oceano. i. maris oceani indici potissimū: factura. i. talis que faceret troiugenis. i. nobilibus Romanis de se troianis ortos gloriantibus: nobile fulcrū. i. sustentamētū pendens: vel tabula lecti ex putaminibus confectū: sed frons id est altior pars lectice erea. i. ere munita: ⁊ nudo latere. i. nullo fulcro aut putamine tecto: ostēdebat lectis paruis vile caput aselli coronati quibusdā. s. sertis. Ad quod caput aselli affixū fronti lectice alumni lasciui ruris: id est filijfamilias nutriti ruri ludebant. Tibi ergo fuerunt supple tales qualis supple fuit domus ⁊ qualis supellex: hoc est viles. Miles Romanus existens tunc rudis ⁊ nescius imitari Graias artes. i. Grecorū in fingendis signis artificia frāgebat vrbibus euersis. i. funditus destructis pocula magnorū artificū reperta in parte prede (quia enī non erat bibax contēpsit pocula artificiosissime composita) frangebat dico: miles pocula vt equus gauderet phaleris. i. ornamentis bullatis: ⁊ vt cassis. i. galea celata: id est habēs celata simulacra. i. effigiem Romulee fere. s. Lupe: iusse mansuescere. i. mansueta fieri: vt ostenderet hosti perituro. i. quem interficere vellet: simulacra Romulee fere iusse a deo. s. generis Romane autore: mansuescere. i. mansueta fieri: ⁊ geminos quirinos. s. Romulum ⁊ Remum: fato imperij. i. propter imperiū Romanum aliquādo futurū fato: ac vt estenderet hosti perituro nudam effigiem dei. s. Martis pendentis ⁊ fulgentis clypeo ⁊ hasta. i. armis militaribus. Illud argēti quod tunc ipsis erat: fulgebat in armis. Igitur q: sola arma exornabant: ipsi ponebāt omnia farrata. i. genus pultis ex farre: quibus omnibus tu inuideas: si sis liuidus. i. modicū inuidiosus. Maiestas quoꝗ templorū erat tunc supple. quoꝗ. i. etiam presentior. i. paratior ad consulēdum rebus Romanis et vox deorum. s. audita est. a. M. Ceditio videlicet. nocte fere media per mediā vrbem Gallis venientibus. i. dum Galli venirent ab littore oceano. i. oceani Britannici. s. ⁊ hoc dijs peragētibus officium vatis. i. prophete: Iuppiter fictilis. i. habens statuā fictilem. s. terreā: ⁊ non violatus. i. corruptus ⁊ adulteratus vllo auro: hoc est monuit nos his. i. de his: ⁊ solebat prestare rebus latijs. i. latinis: hoc est Italicis ⁊ potissimū Romanis: hanc curam. i. custodiā sollicitā. Illa tēpora viderunt mensas natas domi. ⁊ pro id est nostra. i. Italica arbore: ⁊ lignum stabat in siluis. s. in: id est ad hos. i. huiusmodi vsus mensarum. s. si eurus. i. violentus ⁊ impetuosus ventus deiecerat forte nucem: id est arborem nucū annosam id est multorū annorū. Ex nuce autē mense ⁊ simulacra fieri solent: q: tarde cariē aut teredines patitur.

Ascensius.

¶ At nunc diuitibus cenandi nulla voluptas:
Nil rhombus: nil dāma sapit: putere videtur
Vnguenta: atꝗ rose/ latos nisi sustinet orbes
Grande ebur: ⁊ magno sublimis pardus hiatu
Dentibus ex illis: quos mittit porta Syenes/
Et mauri celeres: ⁊ mauro obscurior indus:
Et quos disposuit nabatheo bellua saltu:
Iam nimios capitiꝗ graues: hinc surgit * orexis:
Hinc stomacho bilis: nam pes argenteus illis:
Anulus in digito ꝙ ferreus: ergo superbum
Conuiuam caueo/ qui me sibi cōparat: ⁊ res
Despicit exiguas: adeo nulla vncia nobis
Est eboris: nec thesselle/ nec calculus ex hac
Materia: quin ipsa manubria cultellorum
Ossea: non tamen his vlla vnꝗ obsonia fiunt
Rancidula: haud ideo peior gallina secatur.
Sed nec structor erit: cui cedere debeat omnis
Pergula: discipulus tripheri doctoris: apud quem
Sumine cum magno lepus/ atꝗ aper/ ⁊ pygardus

¶ At nunc. At aduersatiua est particula. Latos nisi sustinet orbes grāde ebur. Mēsarū luxū hic arguit. Ex mauritania siquidē Citree mēse magno veniebāt: quas quidē eboris pedibꝰ fulciebāt. Luca. li. x. Dētibꝰ hic niueis sectos atlātide silua: īposuere orbes: quales ad cesaris ora. Nō capto venere iuba. ⁊ Mar. li. ij. i Cādidū. Tu libycos indis suspēdis dētibꝰ orbes: fulcit testa fagia mēsa mihi. Pardꝰ. pardi statua ex ebore. Est aūt pardꝰ pāthere mas vt alibi dictū est. Porta syenes. syene insula est ī finibꝰ ethyopie. vt docet Stra. li. xvij. Etiā Pli. li. v. c. xj. ait. Syenē in finibꝰ ethyopie īsulā esse. C. M. passuū ambitu. Elephāt (īsula supra syenē. xvj. M. habitatur nauigatiōis egyptie finis. Porta syenes. h ait. qm̄ elephantes ab elephāti vrbe supra syenē manāti per ipsā syenē ad nos veniūt. Mauri celeres: oēs regiōes noīat vbi sunt elephātes. Bellua. elephas. Nabatheo saltu. Nabathei ī arabia sunt: obpidū īcolūt petrā noīe. Pli. li. vj. Meminit ⁊ Dio. li. iiij. Orexis: turbatio quedā et furor: qd̄ apertiꝰ ꝑ epexegesin declarat dicēs hinc stomacho bilis. De orexi aūt latiꝰ videto sa. vj. ibi rabidā facturꝰ orexim. Bilis. amaritudo et ira: ꝓprie humor fellis est. Illis mēsis. citreis. s. nā q:. Pes argēteus: solebāt aliqui triclinia ⁊ mēsas etiā argēto ornare. vt late pli. li. xxxiij. c. xiij. ostēdit. Anulꝰ in digito. ꝗ ferreus triūphanti cū corona ex auro

Manci.

* Orexis. Interdū etiā ꝓ vomitu accipit. pliniꝰ ad Priscū de fanima egrotāte. Hoc discrimine īplicita est īsidens febris: tussis febris: summa macies: summa defectio.

Pardus.

Syene.

Elephātis insula.

Orexis.

Triūphantis corona

Et scytice volucres/et phenicopterus ingens:
Et getulus oryx:hebeti lautissima ferro
Ceditur:et tota sonat vlmea cena Suburra.
Nec frustum capree subducere:nec latus aphre
Nouit auis noster tyrunculus:ac rudis omni
Tempore:et exigue frustis imbutus ofelle.

Triũphantis anulus ferreus. Hetrusca sustineret a tergo: anulꝰ tñ in digito ferreꝰ erat: equa forma triũphãtis et serui coronã sustinẽtis:hi q3 qui ob legatiões accepant aureos anulos: in publico tñ vtebãtur:intra domos vero ferreis. quo argumẽto etiã nũc inquit Pli. spõse anulus ferreus mittit:isq3 sine gemma: hec ex Pli.lib. xxxiij. Me sibi cõparat. i. qui vult me eximie appere:vt ipse solet.Adeo.certe Thessellę:tali et thessere eburnee erãt.

Calculus. Pergula. Calculus nũc scachus dicit. Martia.li.xiiij.Hinc mihi bisseno numerat thessera pũcto.Calculꝰ hinc gemino discolor hoste perit.Ideo q2 nõ sunt eburnea.Structor.incisor ad mẽsam. Pergula.ca nõ solum in vitibus dicit:sed etiã vbi preceptores discipl'os erudiebãt:vel artifices:alij opera sua velut in propatulo habebãt.Sueto.de Crassitio Tarentino grãmatico.Deinde in pergula docuit donec in commẽtario Smyrne edito adeo inclaruit. ꝛ Pli.li.xxxv.c.viij.de appel. idẽ perfecta opera preponebãt in pergula ꝛc.Triferi doctoris in vrbe.doctores erãt:qui scindẽdi obsonia artem tradebãt: vt etiã innuit Sene.

Pigardus epl'a.xlvij.quod latius in saty.v.patet. Pigardus:genus est capreaꝝ.Pli.li.viij. de semiferis ait.Capree tñ in plĩmas figuras trãsfigurãtur:sunt capree:sunt ibices pernicacitatis mirãde:sunt ꝛ origes cõtrario pilo vestiti et ad caput verso:sunt ꝛ dãme ꝛ pigardi ꝛc.vtq3 pbs li.ij.animaliũ ait. Orix vnicornis ꝛ bisulcis pedibus est. Scythice volucres.i.phasiani a phaside a fluuio ad nos traducti. Martia.lib.xiiij.

Phenicopterus. Argoa primũ sum trãsportata carina. Ante mihi notũ nil nisi phasis erat.Phenicopterus:phenicopteri linguã precipui saporis esse Apicius docuit:vt scri.lib.x.Martia.etiã lib.xiij.ait.Dat mihi penna rubens nomen:sed lingua gulosis Nostra sapit.Aristophanes:vt aiũt refert palustrẽ esse auem:ꝛ rubescẽtibus pennis.phenicos ruber dicit.ꝛ pteron penna.lautissima:pro lautissime.i.eximie ꝛ egregie.Hebeti ferro.i.obtuso.nam si acutũ fuisset:animaliũ formas que lingue erãt lacerasset:hinc ait.Vlmea cena: q2 ex vlmo ꝛ ligno aliquo formata erãt obsonia.Sonat.dũ.s.incidẽdi ars discitur.Subducere:demere.

Gallie numidice. Aphre auis.i.galline numidice.de qua Martia. lib. xiij. Ansere romano quãuis satur Hannibal esset. Ipse suas nunq3 barbarus edit aues.Varro lib.iij.sic.Galline aphricane sunt grandes : varie: gilberie quas melagrides appellãt Greci ꝛc.Tyrunculus:structor rudis ꝛ minister nouitius.Imbutus: doctus ꝛ instructus. Ofelle.offa a qua ofella:constabat ex carne porcina. Ofelle preterea saliẽde precepta tradidit Cato vlti.cap. Tradit etiã Columella lib.xiij.c.lij.vbi diminutiuũ etiã offulam fecit:sicut et Varro.

Ascensius. ¶At nũc ꝛc. Capit luxũ mensarũ. Ordo est.At nulla voluptas cenãdi est nũc diuitibus: et rhõbus.i.delicatissimus piscis:ꝛ dãma.i.caro ferina:nil sapit diuitibus: ꝛ vnguẽta atq3 rose vidẽtur ipsis putere.i.fetere:nisi ebur grãde.i.pes mensarum citrearũ ex ebore magno cõpactus: sustinet latos orbes.i.tabulas seu mensas rotundas:et nisi pardus:id est simulacrum pardi:sublimis:id est altus magno hiatu: id est habens magnam aperturam oris:quasi defessus sit pondere mensarum:cõfectus sup.ex illis dentibus.s.elephantoꝝ:quos porta syenes:illius insule in finibꝰ ethyopie:ꝛ quos mauri celeres mittũt:ꝛ quos indus obscurior.i.nigrior mauro sup.mittit.ꝛ quos bellua.s.elephas deposuit i saltu nabatheo i.arabico:existẽtes sup. iã nimios.i.nimis magnos ꝛ graues.i.molestos ex grauitate capitis.s.ipsius bellue:hinc.i.ex hmõi luxu ꝛ nimio apparatu mẽsarũ surgit inquit poeta orexis.i.nausea quedã: hinc bilis.i.amara indignatio surgit stomacho sup.meo.q.d.ego ex tã pdito luxu nõ minus afficior nausea q3 ex immũdicia aliorũ:ꝛ ergo caueo.i.fugio cõuiuam superbũ.i.tali luxu vti solitum: qui comparat sibi.i.apparatui suo superbo me.i.mo dicitatẽ meã:ꝛ despicit res exiguas.i.modicas.Adeo.i.oĩno nulla vncia eboris est nobis:nec tessellę.i. parue thessere sunt mihi ex hac materia.i.ex ebore: nec calculus qui nunc scachus dicitur est mihi ex hac materia:quĩn.i.quinetiã:ipsa manubria cultelloꝝ sunt ossea: id est ex osse vulgari:non ex dente elephantis: tamen vlla obsonia nõ fiũt vnq3 rancidula.i.rãcore corrupta his.i.pp̃ter hmõi manubria.Nec gallina secatur.i.dũ demembratur fit peior ideo quia.s.ossea sunt.Signanter dicit peior nõ peius:q2 parui curat poeta bene an male secetur gallina : dũmodo ipsa male secta nõ fiat peior.Unde infert.Sed nec structor.i.peritus incisor ꝛ dispositor obnorioꝝ erit mihi sup.existens discipulus triphei illius viri doctoris.i.docẽtis obsonia membratim diuidere:cui discipulo debeat cedere tanq3 minus perita omnis pergula.i.tota schola versantium in pergula.i. loco ad quem plures pergunt aut vt discant aut vt videant res nouas:doctoris dico tripheri apud quẽ lepus est cum magno sumine:atq3 aper ꝛ pigardus.i.talis caprea ꝛ volucres scythie.i.phasiani:ꝛ ingẽs phenicopterus.i.auis a rubris pennis appellata:oryx qui vnicornis et bisulcis pedibus est:getulus.i.in getulia plurimũ repertus:ceditur.i.inciditur lautissima.i.lautissime ferro hebeti:quia omnia iã dicta obsonia:nõ sunt vera:sed simulacra eorũ ex ligno confecta ꝛ tenuiter cõglutinata vt cultro obtuso diuidi membratim:sed non destrui aut dissecari possint.Potest etiam ordo esse.ꝛ apud quem cena lautissima ex his omnibus:scilicet cõfecta ceditur.i.diuiditur quasi incidatur ferro.i.cultro:hebeti.i. obtuso:ꝛ cena vlmea.i.vlmo quadam arbore ad hoc apta:vnde.s.rote vt plurimũ fiunt cõfecta:sonat.i.fragorem ꝛ crepitum facit eo q2 lignum siccum iam est.tota suburra.i.per totum vicum illum Rome.Nec noster tyrunculus.i.paruus et nouus miles in hoc genere militie adhuc imperitus:nouit subducere: id est honeste decidere capree a caprea:frustum.i.bolum: decẽtes eos quibus porrigat . nec latus auis aphre id est galline que in latere candidam carnem habet:tyrunculus dico ac rudis omni tẽpore.i.qui in ea re semper tyrunculus erit : et nunq3 peritus miles et imbutus.i. primum eruditus frustis.i. per fragmenta et non integras feras aut aues exigue ofelle:id est carni insulente.

¶Plebeios calices:ꝛ paucis assibus emptos
Porriget incultus puer:atq3 frigore tutus:

Manci. ¶Plebeios calices : ijdem audaces dicunt.nam falsa specie imitabant chrystallina:vitrei erãt. Mar.li.xiiij. Non sumꝰ audaces plebeia toreumata vitri

Non phryx aut lycius: non a ⁎ mangone petitus
Quisꝙ̄ erit: ⁊ magno cum poscis: posce latine.
Idem habitus cunctis: tonsi rectiꝙ capilli:
Atꝙ hodie tantū propter conuiuia pexi.
Pastoris duri est hic filius: ille bubulci.
Suspirat longo non visam tempore matrem
Et casulam: ⁊ notos tristis desiderat hedos:
Ingenui vultus puer/ingenuiꝙ pudoris:
Quales esse decet: quos ardens purpura vestit:
Nec pugillares defert in balnea raucus
Testiculos: nec vellendas iam prebuit alas:
Crassa nec opposito pauidus tegit inguina gutto.
Hic tibi vina dabit diffusa in montibus illis
A quibus ipse venit: quorum sub vertice lusit.
Namꝙ vna atꝙ eadem vini patria atꝙ ministri.

Nostra neꝙ ardenti gēma ferit aqua. A frigore tutus. crasso indutꝰ panno. A mangone petitus. non habeo inq̄t elegantē ministrum quē emerim. sed rusticū: ⁊ in agro natum. Mangones erant puerorū forme magistri: ⁊ mentiendi coloris artē ꝓbe callētes. quasi manu agones dicti: vt aiūt. Quisꝙ̄. e meis pueris. Et magno. s. ꝑcio nō petitus erit. poscis. s. aliquid. Latine. nō grece. Cunctis est. Tonsi. scꝫ sunt: non longi. Recti. nō crispi et calamistrati: Cōuiuia. Cato senior i Cicero. sic ait. Bene eni maiores accubationē epularē amicorū: q̄ vite ꝯiunctionē haberet Cōuiuiū notarunt. meliꝰ ꝙ̄ greci. qui hoc idē tum cōpotationē tū ꝯcenationē vocant. de hoc etiā latius in saty. j. Ingenui: natiui: ac naturalis. nō aūt culti ⁊ fucati. Ardēs purpura. i. pretexta vestis splendens ⁊ ornata purpura. qua nobiles pueri vtebant. de qua latius supra. Nec pugillares defert in balnea raucus. Testiculos: nec vellendas prebuit alas. per hec verba ostendit puerum esse simplicem et purum: nec peruenisse adhuc ad pubertatem. Unde phs li. vij. de aīalibus ait. Mas primū semē genitale magna ex parte incipit ferre anno peracto bis septimo: simul etiā pubescere incipit. Vox item per id tempus mutari in sonū asperiorem inequabilioremꝙ incipit. ꝙꝙ̄ nondum grauet. quod caprire denomināt. Idꝙ potissimū incipit hīs. qui rem venereā incipiūt agere. Pugillares. ad pugilli formā. Raucus. ꝓpter coitū scꝫ: vt diximus. Nec vellendas alas. i. nō lasciuus est: nec ꝓpterea grādis: sed puer ⁊ simplex. ait aūt Seneca in balneis fuisse alarū vulsores: vt superius ostendimus. Unde de alipte inquit episto. vij. Nisi dū vellit alas ⁊c. Macro. autē lib. vij. sat. scribit ꝙ humor naturalis in corpore: q̄n etas transiit pueritiam fit durior: ⁊ acuitur in pilos. ideo tunc ⁊ pubes ⁊ gene et alie partes corporis vestiuntur. Gutto. oleario vase: quo in balneis vtebantur: de quo etiam late superius.

> Magones
>
> Conuiuia.
>
> ⁎ Mangones ꝓprie vēditores dicūt hoim. Martial. Milia pro puero centū me māgo poposcit.
>
> Maris semen.
>
> Pubes.
>
> Vox puberum.

¶ Plebeios calices. Eandē rem ꝓsequitur. Ordo est. Puer incultus. i. non elegāter ornatus atꝙ tutꝰ tm̄ a frigore. i. satis decēter vestitꝰ: porriget calices plebeios. i. qualibꝰ plebs vtit: hoc est pocula vitrea: emptos paucis assibꝰ. i. vili precio. Quisꝙ̄ sup. puerorū meorū nō erit phryx. i. troianus aut lycius. i. ex lycia. ⁊ quisꝙ̄ nō erit petitꝰ. i. requisitꝰ ⁊ cōparatus a māgone. i. vēditore ⁊ exornatore puerorū: equorū: et hmōi rerū: magno sup. precio. quū. i. q̄n tu poscis aliquid ab eo: posce latine. i. verbis italicis q̄ illi vernacula sunt. Idē habitus est sup. cūctis. s. pueris meis: ⁊ capilli sunt cūctis tonsi: nō nimis lōgi: ⁊ recti nō crispātes sed demissi: atꝙ pexi tm̄ hodie ꝓpter cōuiuia. hic est filius duri pastoris: ille bubulci: suspirat. i. suspirādo desiderat matrē ⁊ casulā. i. domūculam in qua natus est nō visam longo tpe: ⁊ ipse tristris desiderat sup. videre edos notos: vt quorū aliq̄n custos fuerit. existēs puer vultus ingenui ⁊ pudoris ingenui. i. nō seruilis: quales decet esse filios sup. nobiliū: quos purpura. i. pretexta purpurea ardens. i. multū resplendēs vestit. Nec ipse raucus ꝓpter coitū. s. peractū: hoc est adhuc castus. aliqui legunt draucus. i. vt officium draucorū prestet: defert. i. secū fert testiculos pugillares instar pugillariū. vnde dictū est in. vi. que saltria penē maiorē ꝙ̄ sint duo Cesaris anticatones ⁊c. vel in morē pugillariū complicatorū: rotūdos: nec prebuit alas vellēdas hoc est qui nondū pilosas habet alas: nec ipse pauidus: timēs ne videant: tegit inguina: mēbra virilia crassa. i. pinguia gutto. i. cornu aut vasculo ligneo: vnde guttatim oleū distillet: opposito. hic. i. huiusmodi puer dabit tibi vina diffusa. i. expressa ex vuis in illis montibꝰ a quibus ipse venit sub quorū vertice lusit. nāꝙ vna ⁊ eadē patria est vini atꝙ ministri.

> Ascensius.
>
> ⁎ Cantiones gaditane egyptieꝙ ex oibus mollissime habebātur ad saltationes: ⁊ motus impudicos puellarū. Mar. lib. iij. Cantica q̄ nilis q̄ gaditana susurrat. Alibi. Nec de Gadibꝰ improbis puelle vibrabunt sine fine pruriētes.

¶ Forsitan expectes vt ⁎ Gaditana canoro
Incipiat prurire choro: plausuꝙ probate
Ad terram tremulo descendant clune puelle
Irritamentum Veneris languentis: ⁊ acres
Diuitis vrtice: maior tamen ista voluptas
Alterius sexus/magis ille extenditur: ⁊ mox
Auribus: atꝙ oculis concepta vrina mouetur.
Non capit has nugas humilis domus: audiat ille
Testarum crepitus: cum verbis nudū olido stans

¶ Gaditana. s. puella: nā lasciue licētie: ⁊ ipudici morꝰ puelle fuere gaditane. mar. li. vj. de Thelesina. edere lasciuos ⁊ betica crusmata gestꝰ. Et gaditanis ludere docta modis. Tēdere q̄ tremulū peliā hecubeꝙ maritū posset ad hectoreos sollicitare rogos. prurire libidinē cōmouere. Plausum. astantiū scilicet. Probate: laudate. irrimentuꝫ: appositio est. Vertice. irritatiōes. maior. scilicet est. Alterius. i. feminei. Ille feminē sexꝰ. extēdit ad libidinē. Auribus q̄tū ad ꝟba: vn̄ ait iferiꝰ. ille fruat vocibꝰ obscenis. oiꝙ libidinis arte. Oculis. q̄tū ad gestꝰ. Cōcepta. ex ipudicis gestibꝰ. Vrina mouet: luxurie ardore: capit. recipit. Nugas vanitates ⁊

> Gaditane puelle.

Fornice mancipiũ quibus abſtinet:ille fruatur
Uocibus obſcenis/omniq̨ libidinis arte:
Qui lacedemoniũ pytiſmate lubricat orbem:
Nã ibi fortune veniam damus:alea turpis:
Turpe ⁊ adulteriũ mediocribus:hec eadem illi
Omnia cum faciant hilares:nitidiq̨ vocantur
Noſtra dabunt alios hodie cõuiuia ludos:
Conditor iliados cantabitur:atq̨ Maronis
Altiſoni ✻ dubiam facientia carmina laudem:
Quid refert tales verſus qua voce legantur:

✻ Dubiã laudẽ ideo dicit:q̃ q̃ſi tũ eſt et ſepe dubitatũ vtri⁹ carmẽ eſſet elegãti⁹ Uergi. an Home.vñ Pro per. Cedite Romani ſcriptores cedite grai. Neſcio q̃d ma ius naſcit̃ Iliade.

Pytiliſma.

libidines. Teſtarũ crepit⁹.i.tympano rũ:teſta aũt ꝓprie cretea eſt. Cũ ꝟbis inhoneſtis.ſ. Olido fornice. putẽti lupanari. mãcipiũ. ſerua meretrix. q̃b⁹ ſcʒ ꝟbis. fruat̃. delectet̃. qui lacedemoniũ pytiſmate lubricat orbẽ in anulatos hoc dictũ eſt ſenatores.ſ. atq̨ eq̄tes qui anulis vtebantur. nã pytizo ſi gnat ſputo leui ⁊ crebro irrorare. ⁊ pytiſma e leui ſputo irroratio d̃r. ferẽtes aũt anulos ſepius oblectationis oſtẽtationiſq̨ grã extrahũt ſputo addito ad lubricãdos digitos:ſunt autẽ qui legãt pytiliſmate dicẽtes pytiliſma eẽ exercitationis genus ſm galienũ ⁊c. qđ ego minime probauerim. nihil em̃ ad poete ſenſum. ſuperior ꝟo ſentẽtia maxime cõuenit. dicit em̃ poeta Mediocribus turpe haberi:ſi turpis geſtus voluptatis cauſa aſpiciant. diuitibus ꝟo licere videri: hinc ait oĩa cũ faciãt hilares nitidiq̨ vocant̃:q̃ quidẽ epitheta humilibus ac in ludis ſe exercentibus minime cõueniũt. ipſis autem diuitibus oĩa licere videnť. Hinc ⁊ ſaty. viij. ſic ait. At vos troiugene vobis ignoſcitis:⁊ que turpia cerdoni:voleſos brutoſq̨ decebũt. Orbem lacedemoniũ.i. anulũ. lacedemones em̃ anulo vtebantur:ferreo tñ:vt Pliñ. ſcri. lib. xxxiij. e grecia aũt anulis origo fuit. Lubrica lubricum facit. Ibi.i. in diuitibus fortune.i. gaze ⁊ honoribus. Noſtra dabũt alios hodie cõuiuia ludos. Idẽ fere Pliñ. lib. j. epĩa ad ſeptimũ. ait em̃ inuidiſti neſcio an tibi; certe mihi ſed tñ ⁊ tibi. Quantũ nos luſiſſem⁹: riſiſſem⁹: ſtuduiſſem⁹ potes apparati⁹ cenare apud multos: nuſq̃ hilari⁹: ſimplici⁹: incauti⁹ in ſumma expire. Dubiã laudẽ: dubitat̃ ei q̃ magis laudãda ſint home. ne an Maro. tales ꝟſus. home. atq̨ verg.

Aſcenſius. ¶ Forſitan expectes. Ordo eſt. Tu perſice expectes forſitan vt gaditana ſup. puella incipiat prurire.i. pruritũ facere ⁊ libidinẽ excitare choro canoro.i. ſimul canentiũ: ⁊ vt puelle ꝓbate.i. laudare plauſu.i. dum applaudũt: deſcẽdãt ex ſaltu.i. ad terram: clune tremulo: qđ lubricitatis ſignũ eſt. vnde addit per appoſitionẽ: exiſtẽtes ſup. irritamentũ.i. excitatio ⁊ ꝓuocatio: veneris.i. libidinis. lãguẽtis.i. imbecillis. ⁊ exiſtẽtes acres vrtice.i. pruriginis excitatrices diuitis ſup. viri. tñ iſta.i. iſtiuſmodi cõtẽptibilis voluptas ſaltãdi ⁊ tripudiãdi: alterius.ſ. muliebris ſexus: eſt maior.ſ. q̃ virilis: ille ſexus.ſ. mulicbris extenditur ſup. ad libidinẽ magis: ⁊ vrina.i. petulãtia vrine: ꝯcepta aurib⁹ ꝑ impudica verba: atq̨ oculis ꝑ obſcena mẽbra: mouet̃.i. excitat̃. Domus humilis nõ capit has nugas.i. illecebras vanas. Ille.ſ. diues audiat crepit⁹ teſtarũ.i. tympanorũ: cũ ꝟbis q̃b⁹ abſtinet: mãcipiũ.i. ſcortũ ſtans nudũ.i. ꝓſtãs i fornice id eſt proſtibulo ſub arcu teſtudineo theatri: aut alterius edificij conſtituto: olido id eſt ferente propter lucernas ⁊ ſordes alias. Ille. ſcilicet diues qui lubricat.i. lubricum facit: ⁊ irrorat: vt poſſit deponere ⁊ oſtẽtare pytiſmate.i. ſputo frequẽti orbẽ.i. anulũ ponderoſum lacedemoniũ.i. inſtar anuli lacedemoniorũ q̃ magn⁹ ſed ferreus erat. Nã ꝑ q̃.ſi diues ſup. talia facit: nos dam⁹ fortune.i. ꝓpter fortunas et diuitias ei⁹ veniã. Alea eſt turpis mediocrib⁹: ⁊ adulteriũ eſt turpe mediocrib⁹.i. mediocriter diuitib⁹ ⁊ illi vcʒ diuites cũ faciãt velquũ faciũt hec eadẽ q̃ turpia ſunt mediocrib⁹: ipſi vocant̃ hilares ⁊ nitidi i. lauti ⁊ liberales ⁊ non ſordidi nec triſtes nimiũ. noſtra ꝯuiuia dabũt hodie alios ludos.i. alias recreationes: q̃ honeſtas. Cõditor illiados.i. home. cãtabit̃.i. ꝓnũciabit̃. atq̨ carmina maro.i. Uergilij altiſoni.i. altiloq̃ ⁊ cothurnati: faciẽtia laudẽ dubiã: vtrũ.ſ. maiorẽ an minorẽ habeãt q̃ carmina Homeri i. q̃ poſſunt certare laudib⁹ Homeri cãtabunt ſup. hodie. Si quis aũt dicat puerũ imperitũ eſſe q̃ ea pferret: addit poeta. Quid refert qua voce.i. ꝓnũciatione tales.i. tã bñ cõditi verſus legãtur. q.d. nihil.

¶ Sed nunc dilatis auerte negocia curis:
Et gratam requiem dona tibi:quãdo licebit
Per totam ceſſare diem:non fenoris vlla
Mentio:nec prima ſi luce egreſſa reuerti
Nocte ſolet:tacito bilem tibi contrahat vxor
Humida ſuſpectis referens multitia rugis:
Uexataſq̨ comas:⁊ vultum:aureq̨ calẽtem.
Protinus ante meũ quicquid dolet exue limen:
Pone domũ:ſeruos/⁊ quicquid frãgitur illis:
Aut perit:ingratos ante oĩa pone ſodales.
Interea megaleſiace ſpectacule mappe

Megaleſia.

¶ Quãdo. q̃m. Ceſſare. ab reb⁹ gerendis. Mẽtio: fiat. Bilem. amaritudinẽ. Cõtrahat. moueat.i. nõ ſis zelotipus. Humida. ꝓpter coitũ. Multitia: veſtimenta. de quibus ſaty. ij. Frangitur. cõſumitur. Interea: dum nos cenabimus. arguit autem circẽſib⁹ deditos. Megaleſiace mappe. Megaleſia ludi erãt magne matris.i. cybeles de q̃bus late ſuperi⁹. Mappe. caſſiodorus ſcri. q̃ mappa letitie ſignũ circẽſibus dabãt: atq̨ oſtẽſa mappa certa videbatur ꝓmiſſio futurorũ circẽſiũ. in ea ꝟo vt dicũt aliq̃: pictura erat ⁊ forma ludorũ. de hac martia. li. xij. ſic ait. Cretatã ꝓtor quũ vellet mittere mappã pretorit: Mappam ſurripit hermogenes. Ideũ ſolẽne. appoſitio eſt. Ideũ aũt.i. idee cybeles q̃ in vrbẽ e phrygia ducta fuerat. colũt. Romani celebrãt. Similis triũpho: habitu ſimilis triũphãti. Ut ſuperius dictũ eſt ſat. x. ibi. Quid ſi vidiſſet pretorẽ curribus altis extãtem.

Ideum solemne colunt: similisq; triumpho
Predo caballorum pretor sedet: ac mihi pace
Immense nimieq; licet si dicere plebis:
Totam hodie Romam circus capit: et fragor aurez
Percutit: euentum viridis quo colligo panni.
Nam si deficeret: mestam attonitamq; videres
Hanc vrbem: veluti Cannarum puluere victis
Consulibus: spectēt iuuenes quos clamor et audax
Sponsio: * quos culte decet assedisse puelle.
Nostra bibat vernum contracta cuticula solem:
Effugiatq; togam: iam nunc in balnea salua
Fronte licet vadas: quanq̃ solida hora supersit
Ad sextam: facere hoc non possis quinq; diebus
Continuis: quia sunt talis quoq; tedia vite
Magna: voluptates commendat rarior vsus.

Predo caballorū. predo ait vel q̃ victores eq̃s inuitis dn̄is sibi emeret iniq̃ precio: vel q̃ victoribus eq̃s palmā eriperet: ꝛ immeritis daret: qđ idē hodie fieri sepius vidim⁹ in vrbe presertī. Sedet in curru. s. Capit. recipit. Fragor strepit⁹. Quo fragore. colligo. aīaduerto: cōsidero. Euētuz. euētus exitus est alicui⁹ negotij in quo queri solet quid ex quaq; re euenerit: euēiat: euētuz sit. vt scri. Cice. li. j. rhe. Viridis pāni. Viridis pānus premiū erat in Circēsib⁹. erāt autē factiōes quatuor Circēsiū ludoꝝ a pāni coloribus denoīate: discrete. Colores vero quadrifariā diuisi erāt in tēpoꝝ vicē. Prasin⁹ virēti veri dicatus erat. Roseus estati. Albus pruinoso autūno. Venetus nubile hyemi. factio quelibet colori suo fauebat. Hinc ait Mar. li. xiiij. Si veneto prasino ve faues: qui coccina sumis. Ne fias ista trāsfuga veste vide. Naz coccinat⁹ pro trāsfuga iure habit⁹ fuisset. vtpote qui relictis prasino atq; veneto ad purpurei pāni factionē abijsset. Prasinos viridis dicit. prasina viriditas. Naz si deficeret. s. viridis pāni euētus vt alteri⁹ esset factiōis. Quelibet em̄ vbiq; factio suis fauebat. Hinc Mar. li. ix. At minor in magno clamor: fuerit in āphiteatro. Vincēti parme quū sua turba fauet. Est aūt parua hoc loco viri propriū. Et Sue. scri. C. Caligulā prasine factioni ita deditū fuisse vt cenaret in stabulo assidue ꝛ maneret. Mestā attonitāq; videres hanc vrbē. Pli. idē fere lib. viij. ep̄la ad Caluisiū de Circēsibus meminit his verbis. Quo magis miror tot milia viroꝝ tā puerilliter idēridē currētis equos insistētis curribus hoies videre. Sed tn̄ si velocitate equoꝝ aut hoim arte traherētur esset ratio nōnulla: nunc fauēt panno: pannū amant: ꝛ si in ipso cursu nō mediocri certamine: hic color illuc: ille huc transferatur: studiū fauorq; trāsibit: ꝛ repente agitatores illos equos illos quos procul noscitant: quorum clamitant noīa relinquētes: tanta gratia: tanta autoritas: in vna vilissima tunica ꝛc. hec Plinij verba Iuue. carmina presentia optime aperiūt. Cōsulibus. Paulo Emilio: et Terentio Varro. Audax sponsio. i. cōtētio ꝛ altercatio: que fiebat depositis pignoribus. quū alij aliū victorem assererent. Vn̄ Oui. in arte ait. Et querit posito pignore vincat vter. Assedisse. ppe esse. Ouid. Proximus ad dominam nullo prohibente sedeto. Contracta. rugosa. Vernum solem. i. tepentē. Solebant em̄ in sole ambulare. Vnde Pliū. lib. iij. epistola. j. de spurina sic ait. Vbi hora balnei nunciata est: est autē hyeme nona: estate octaua: in sole: si caret vento ambulat nudus: deinde mouetur pila vehementer ꝛ diu ꝛc. Effugiatq; togam. i. exuat ꝛ deponat balneorū videlicet gratia. Vel effugiat togā. i. togatorū curas ꝛ tedia. Hinc Mar. lib. iij. ad librum suum ait. Cur absim queret. breuiter tu multa fatere. Nō poterat vana tedia ferre toge. Iam nunc in balnea. i. q̃uis nō sit hora sexta potes attamen salua fronte. i. sine pudore adire balnea: vt postea senemus hoc aūt ait: q̃m sexta hora lauabantur. Martia. immodico sexta Nerone calet. Pliū. vero vt ostendimus: ait balnei horam in hyeme nonam: estate octauaz fuisse. Hoc. s. balnea frequētare. Voluptates cōmēdat rarior vsus. Martia. item ait li. iiij. ad pudentē. Rara iuuant. primis sic maior gratia pomis. Hiberne precium sic meruere rose. At Cice. in Lelio sic. et quidē oia preclara rara. Voluptates: voluptates quidē diuerse sunt teste philosopho lib. x. ethi. et que ab honestis rebus: ꝛ que a turpibus prodeunt. Gell'. item lib. xvij. c. v. sic ait. putheolis estiuarum ludū et iocū in literis amenioribus et in voluptatibus pudicis honestisq; agitabamus ꝛc. Socrates quoq; in georgica Platonis asserit voluptates bonas ꝛ malas esse. Bone em̄ sunt q̃ vtiles: male autē q̃ noxie. Plura etiā de voluptate dicta sunt in Saty. vj. ibi. s. Nā quātula nostra voluptas. item in Saty. j.

Pānus in circēsibus

Prasinus.

* Spōsio dicit contētio ꝛ altercatio q̄ fit deposit[is] pignoribus. Pli. Ergo sponsionibus factis postero die magnificā cenā apposuit Antonio.

¶ Sed nunc dilatis ꝛc. Monet persicum vt letum conuiuam agat eiectis curis domesticis: et etiam ludorum circensium quibus reliqui nimiū intenti sunt. Ordo est. Sed o persice auerte negotia. i. domesticarum rerū administrationes: et hoc curis dilatis. i. extensis in aliud tempus: ꝛ dona tibi nunc gratam requiem quādo licebit cessare per totam diem: vlla mentio fenoris non fiat sup. apud me. nec vxor contrahat. i. commoueat: tibi tacito. i. tacenti: bilem. i. iracundiam et indignationem amaram: si ipsa egressa prima luce solet reuerti nocte: referans multitia. i. mollia sua indumenta humida: propter coitum: et hoc rugis. i. plicis suspectis: q̃ sit inclinata ab adultero. et referens comas vexatas a petulante adultero et vultū et aurem calentem ex libidinosa contractione: ꝛ lasciuis morsibus: hoc est erue zelotypiam et exue protinus. i. statim vel omnino ante limē meum. i. quando intrabis domū meam: quicquid dolet sup. tibi. i. memoriā omnium rerum que tristiciam afferre possint. Pone. i. depone e memoria aut sollicitudine tua: domū: seruos: et quicquid frangitur illis. i. ab illis videlicet seruis: aut perit. i. deperditur. et ante omnia pone. i. depone: obliuiscere sodales. i. conuictores ingratos: ne inter edendum illorum fiat memoria: interea dum nos cenabimus: romani sup. colunt spectacula mappe megalesiace. i. qua ostensa certum erat megalesia. i. ludos magne matris deum celebranda esse in proximo. In ea enim pictura et forma erat ludorum: aut ea premium erat victori. colunt ergo spectacula megalesiace mappe: appositore: et solēne ideum. i. troianum: hoc est existentia solēne quoddam a troianis in-

Ascensius.

troductū. Hoc aūt videt poeta dicere: vt demat persico sollicitudinē negocioꝝ: que cū pplo habet. q. d. ci uitas tota erit occupata in Circēsibus: ideo ꝛ tu mecū securā vitā agere poteris: simul tn̄ taxat affectio nē ppli Romani ad eiusmodi ludos: ꝛ pretor existēs predo caballoꝝ. i. equoꝝ illic vincentiū quos nō iu stis precijs sibi cōparat inuitis dn̄is: aut quos fraudat premio debito: traducto eo ad alios per fauo rē: sedet sicis triūphāti: in curru. s. ꝛ vestibus triūphalibus: ac. i. atq̄ si licet mihi dicere pace. i. cū pace ꝛ bona gr̄a: plebis immēse ꝛ nimie circus. i. locus vbi fiūt ludi Circēses: capit. i. irreptit ꝛ illaqueat quasi captiuā totā Romā: ꝛ fragor. i. ꝯcrepitus curruū equoꝝ ꝛ pploꝝ percutit aurā. i. aerē mediū: quo frago re ego colligo. i. cōiecto euētuꝫ pāni viridis. i. quid euenerit viridi panno decoratis: si eni victores sunt ab oībus acclamat: viridis pānus: viridis pānus sup. vicit. ꝛ ita de reliq̄s. nā si euētus sup. viridis pā ni: deficeret a victoria. s. q: illi maxime faucbāt: tu videres hāc vrbē mestā atq̄ attonitā: veluti sup. erat cōsulibus. s. Paulo emilio ac Therētio varro. victis ab Hānibale in puluere cānaꝝ: illi⁹ vici cāpanie. Ju uenes quos clamor. i. applausus vel ꝯcertatio vbi dubia est victoria decet: ꝛ quos spōsio. i. depositio de futura victoria huius vel illi⁹ decet: ꝛ quos decet assedisse puelle culte. i. iuxta puellā cultā: spectēt hmōi ludos: nr̄a autē cuticula que iā vetula est: ꝯtracta. i. corrugata senio: bibat. i. excipiat apricādo solē ver nū. i. calorē solis tēperatū: ꝛ effugiat: togā. i. togatoꝝ qui ludis intersint: sollicitudinē. licet vt vadas iaꝫ nūc in balnea: ꝛ hoc frōte salua a rubore. s. ꝛ infamia: q: oēs perditevite hoies intersunt circēsibus. q̄ꝙ hora solida. i. itegra ꝛ plena supsit. i. abūdet vsq̄ ad sextaꝫ q̄ balnea calebāt. vt nō possis facere hoc. i. quā tūuis libere frequētare balnea quiq̄ dieb⁹ ꝯtinuis: q: magna tedia sunt: q̄ꝫ. i. etiā talis vite: rarior vsus ꝯmēdat. i. gratas ꝛ iocūdas facit voluptates. i. id vn̄ si raro fiat voluptates caperēt: sin frequēter tediū.

¶ De Catuli reditu.

¶ Argumentum Satyre duodecime.

Bissena arguit Satyrā captator auar⁹

Satyra duodecima.

Natali Coruine die. Scri bit poeta velle dn̄s vota persoluere: que quidem pro Catuli amici sui nau fragi salute vouerat. dei de illos arguit qui auari cia ducti pro illis vouent dūtaxat: qui orbi sunt: habētibus autē filios nil bo ni conferūt. Promissa aialia: tū preci puus votoꝝ locus est: quū spei nullus est: vt inq̄t Pli. li. viij. c. xv. Ouid. itē li. j. de tristib⁹. dij maris ꝛ celi: quid eni nisi vota supsunt: soluere cassate parci te mēbra ratis. Cespes: ara e Cespite. Est autē Cespes herba cū propria ter euulsa. Oui. li. ij. de amoribus. Grami neus modicam cespes obumbrat hu mum. Regine. i. Junoni. Ver. Ast ego que diuum regina incedo ⁊c. Par vel lus: etiam agna niuea. Pugnanti: id est Minerue q̄ meduse Gorgonis ca put in scuto gerit. De quo Homerus libro. v. iliados sic ait. Tum egida hu meris accōmodat trilicem horrendā: et vndiq̄ terrore redimitam. in ea ro bur: in ea contentio: in ea minarū vo ciferatio: ꝛ atrox clamor: in ea deniq̄ inest gorgoneum caput: dirum terri bile: ꝛ quo nullum vlterius nouit Jup piter monstrum atq̄ portentū. de me dusa autem videto in saty. iiij. Petu lans. cornu petens: seu iam lasciuus. Funē. Pli. li. viij. c. xlij. scribit. Vitulos ad aras humeris hoim illatos: nō fe re litare: sicut nec claudicante nec alie na hostia deos placari: nec trahēte se ab aris. Macro. ꝯo lib. iij. Sat. addit.

Manci.

Votoꝝ loc⁹

Cespes.

Egis pal ladis.

Gorgonis caput.

✱ Natalis apud vete res pro se plenū fuit: vt apd̄ Ver gil. me⁹ est natalis io la. et mox adiectionē recepit: vt hoc loco natali die. Et apd̄ Te ren. Porro autēꝫ alio munere fe rietur: vbi erit puero natalis dies.

Natali ✱ Coruine die mihi dulcior hec lux:

Qua festus promissa deis ani malia cespes

Expectat: niueam regine cedi mus agnam.

Par vellus dabitur pugnanti Gorgone maura:

Sed procul extēsum petulās quatit hostia funem

Tarpeio seruata Joui: frontēq̄ coruscat.

Quippe ferox vitulus templis maturus ꝛ are:

Spargendusq̄ mero: que iam pudet vbera matris

Ducere: qui vexat nascenti robora cornu.

obseruatum esse a sacrificantibus vt si hostia que ad aras duceretur fuisset vehementius reluctata: ostendissetq̄ꝫ inuitam altaribus admoueri: abnueretur. quia inuito deo eam offerri putabant. Scri bit idem in dicto libro ꝙ litare significat sacrificio facto placasse numen. Tarpeio seruata Joui. nō ab re hec tria numina que sub eodem tecto in capitolio colebantur poeta votis prosecutus est: nam pena tes erant Romanorum. vnde Macrob. libro. iij. sic ait. Sed qui diligentius eruunt veritatem pena tes esse dixerunt per quos penitus spiramus: per quos habemus corpus: per quos rationem animi possidemus. Esse autem medium ethera Jouem. Junonem vero aera cum terra. Mineruam summū Etheris cacumen. Et Cicero in libro de na. de. ait: penates dictos siue a penu: est enim omne quo ve scuntur homines penus. siue ab eo ꝙ penitus insident: ex quo etiam penetrales a poetis vocantur. Coruscat. concutit ait enim. quippe ferox vitulus: quia quippe certe est. Spargendus. in frōte scilicet aut vertice. Vergi. lib. iiij. media inter cornua fudit ⁊c. Affectibus: desiderijs.

Natali coruine &c. In hac Satyra se vere amicū habere animū in catullū signat poeta: repre hēsurus captores hereditatū quos heredipetas vocāt. qui se amicos vt heredes inscribā-tur: simulāt. Ordo est. o coruine hec. i. hodierna lux est mihi dulcior natali die: quo tamen maxime genio & voluptati indulgere solebāt. qua sup. luce cespes. ara ex cespitib'. i. terra cū herba: cōfectus: festus. i. quē ego festū facio: expectat aīalia promissa deis saluatoribus. s. amici catulli. nos cedimus. i. mactamus regine sup. deorū. s. iunoni agnā niueā. i. cādidā & par. i. cōsimilis coloris hoc est etiā albū vellus dabit sup. dee palladi seu minerue pugnāti gorgone. s. medusa maura. i. egide habēte caput gorgonis impositū: sed hostia seruata ioui tarpeio. i. ꝙ colit in arce tarpeia: hoc est i capitolio: hoc est bos cādidus cristēs petulās. i. q: pinguis lasciuus & cornupetens: quatit. i. cōcutit: procul. i. de lōge funē extensum. i. laxū: nō eñ poterat arcte ligari: ne inuitus videatur offerri qđ signum mali ominis credebatur. & coruscat. i. micādo vibrat: frontē: quippe. i. vtpote vitulus. i. bos intactus qui nondū iugū traxerit: ferox: & maturus tēplis & are. i. sacrificio: & spargēdus mero. i. vino puro quod inter cornua aurata fundebatur. quē pudet iam ducere. i. ductu quodā oris exsugere vbera matris: & qui vexat. i. frequēter petit robora. i. trūcos arborum: cornu nascenti: et nondū solido.

Ascensius.

Si res ampla domi: similisq; affectibus esset:
Pinguior Hispulla traheretur taurus: et ipsa
Mole piger: nec finitima nutritus in herba:
Leta sed ostendens Clitūni pascua sanguis
Iret et a grandi ceruix ferienda ministro:
Ob reditum trepidantis adhuc horrendaq; passim
Nuper: et incolumem sese mirantis amici.
Nam preter pelagi casus & fulguris ictum
Euasi: dense celum abscondere tenebre
Nube vna: subitusq; antēnas impulit ignis:
Cum se quisq; illo percussum crederet: et mox
Attonitus nullum conferri posse putaret.
Naufragium velis ardentibus: omnia fiunt
Talia: tam grauiter siquando poetica surgit
Tempestas: genus ecce aliud discriminis audi:
Et miserere iterum: ꝗꝗ sint cetera sortis
Eiusdem: pars dira quidem: sed cognita multis
Et quam votiua testantur phana tabella
Plurima (pictores quis nescit ab * Iside pasci?)
Accidit & nostro similis fortuna Catullo:
Cum plenus fluctu medius foret alueus: et iam
Alternum puppis latus euertentibus vndis
Arboris incerto: nullam prudentia cani
Rectoris conferret opem: decidere iactu
Cepit cum ventis imitatus castora: qui se
Eunuchum ipse facit: cupiens euadere damno
Testiculi: atq; ideo medicatum intelligit inguē.
Fundite que mea sunt dicebat cuncta Catullus:
Precipitare volens etiam pulcherrima vestem
Purpuream teneris quoq; Mecenatibus aptam:
Atq; alias quarum generosi graminis ipsum

Pinguior hispulla: mulierē sui temporis obesaꝫ carpit. Pli. lib. j. epistola ad calestriū meminit de hispulla quadā vxore Cornelij ruffi clarissimi viri. meminit & alibi. credendū deniq; Iuue. tēpore plures huiusce nois fuisse inter quas hec quaꝫ taxat obesa erat: de qua iteꝫ dixisse puto Saty. vj. ibi. s. Hispulla tragedo gaudet. Mole. pondere. Sanguis iret. pro exiret. Ferienda. s. esset. Clitūni: in phalisco Clitūni amnis aqua pota cādidos boues facit: in beotia amnis Melas Oues nigras. Autor Pli. li. ij. Et Ver. li. ij. geor. sic. Hinc albi clitūne greges et maxia taurus. Victima: sepe tuo pfusi flumie sacro: Romanos ad tēpla deū duxere triūphos. Grādi ministro summo pōtifice. amici catulli. s. Preter vltra. Ignis fulguris. s. conferri. cōparari. Poetica i. qualis & quanta ab Home. describit in vlyxem. Et a Marone libro. j. En. in Eneā. Sortis. tēpestatis & periculi Pars. tempestatis. Dira scꝫ est. Fana plurima. in multis eñ tēplis periculoruꝫ tabelle ex voto apponebātur nō solū in templo isidis. Ab iside. Naufragi eñ vota Isidi persoluētes tabellam pictā in eius tēplo affigebant. puppis gtūs est: non ntūs. erit eñ ordo. Et iā vndis incerto arboris euertētib' alterū latus puppis prudētia &c. Si vero incerte legeris: sic ordinato. & iā vndis euertētibus alternū lat' puppis arboris icerte prudētia &c. Arboris icerto. i. mali arboris incertitudine: infirmitate & vacillatiōe. Legit itē arboris incerte. Iactu. bonorum iactura. Decidere: dissipare res suas. Cū vētis: nam venti etiā partē dissipauerant Castora: in terris & in aqua victus est fibris: quos castores vocant: & castorea testes eorū: quos sibiipsi amputant periculo vrgēte: ob hoc se peti gnari. Plura. Pli. lib. viij. & lib. xxxij. Nos etiā plurima lib. j. Geor. Apuleius li. j. meta. scribit aūt ꝙ castor captiuitati metuēs: se ab isequētibus reprecisione genitaliuꝫ liberat. Imitatus castora: vt eñ castor euadēdi gr̄a sibi testiculos morsu amputat: eodem modo Catullus quo euaderet bona e naui iacebat. Unde inqt. Fundite que mea sunt. Teneris: mecenatibus: viris molibus. quē locū lati' declarauimus Saty. j. ibi. Et multū referēs de mecenate supino. Quorꝫ gene-

Mancinel. Clitūnus. Melas. * Tibull' loquēs de Iside. Picta docet tēplis multa tabella tuis. Castores. Fibri.

Infecit natura pecus: sed et egregius fons
Viribus occultis: et beticus adiuuat aer.
Ille nec argentum dubitabat mittere: lances
Parthenio factas: vrne cratera capacem/
Et dignum sitiente Pholo: vel coniuge Fusci:
Adde ⁊ bascaudas ⁊ mille escaria: multum
Celati: biberat quo callidus emptor *Olynthi.
Sed quis nunc alius: qua mundi parte: quis audet
Argento preferre caput: rebusq̄ salutem?
Non propter vitam faciunt patrimonia quidam:
Sed vitio ceci propter patrimonia viuunt.
Jactatur rerum vtilium pars maxima: sed nec
Damna leuant: tunc aduersis vrgentibus: illuc
Decidit: vt malum ferro submitteret: ac se
Explicat angustum: discriminis vltima quando
Presidia afferimus: nauem factura minorem.

rosi. ordo est: vestiū ipsum pecus infecit natura gnosi graminis .i. gnosc herbe. Sunt enī herbe quedā q̄ paste natiuū colorē tribuūt. Hinc in Buc. legit. Sponte sua. Sandix pascētes vestiet agnos. egregi⁹ fons. pluribus ĩ locis aq̄ inficiūt aīalia. Clitūnus albos efficit tauros: melas fluui⁹ nigras oues: Xanthus Troie fluui⁹ rufas: autor est Pli. lib. ij. hoc autē loco de Beti fluuio poeta intelligit. Vñ ait ⁊ beticus adiuuat aer. beticus aer. betica lana rutila est autore Pli. libro. viij. lacerna betica apd̄ Mar. li. xiiij. ita loq̄tur. Nō est lana mihi mēdax nec mutor aheno. Sic placeāt tyrie: me mea tinxit ouis. Et libro. viij. ad togā ait. An tartesiacus stabuli nutritor iberi. Betis ĩ hesperia te quoq̄ lauit aqua. Et li. ix. in tartesiacis domus est notissima terris: qua diues placidū corduba bethin amat vel lera natiuo pallētvti flaua metallo: Et linit hesperiū bractea viua pecus. ⁊ li. xij. de corduba sic ait. Alibi q̄ superas oues galesi: Nullo murice: nec cruore mēdax sed tinctis gregib⁹ colore viuo. Itē in fine eiusdē li. xij. Betis oliuifera crinē redimite corona: aurea qui nitidis vellera tingis aq̄s. Hispania autē tribus est distincta noībus. pars enī eius tarraconēsis: in qua numātia clarissima vrbs erat. pars Betica: vbi corduba est. pars lusitania: vbi emerita. autor est mela. Lances appositio est. Parthenio. laus ab artifice. partheni⁹ aūt natus ex matre q̄ virgo nupsit ꝑprie dr̄. est ⁊ in archadia mōs parthenia virgo: dr̄ ꝑthenos virgo. pholo. historia hec est. vt Diod. li. v. scribit Pholus cētaurus cū domi Herculē suscepisset: defossum antea vini doliū extulit. verū ei⁹ odor ingēs ad ꝑpinquos cētauros delatus ebrios reddidit: vna igit̄ pholi domū magno ingressi tumultu ad rapinā versi sunt: quos Hercules in fugā vertit: multis eorū perēptis. Theocrit⁹ aūt scribit vini cupidū fuisse pholū. Fusci. viri sui tēporis. Bascaudas: bascauda vas Britānicū: ide enī mittebat̄ Mar. li. xiiij. Barbara depictis venit bascauda britānis. Sed me iā mauult dicere Roma suā. In antiquo Juuenale legim⁹ bascandas per n. Escaria. vasa ad escas facta. Celati. s. auri. Biberat quo callidus emptor olynthi. i. Philippus rex. q̄ vt Pli. li. xxxiij. c. iiij. scribit ꝑpl̄o aureo puluino subdito solitus est dormire. Callidus emptor olynthi. Justi. lib. ix. de Philippo rege sic ait. Nulla apud eū turpis ratio vincēdi: blādus pariter ⁊ insidiosus alioqui: q̄ plura ꝑmitteret q̄ prestaret: in seria ac iocosa artifex amicitias nō fide: sed vtilitate colebat: grām fingere in odio: struere inter concordātes odia: inter hec eloquētia ⁊ insignis acuminis oratio solertie plena. Alexander filius huic successit. ⁊ virtute ⁊ vitijs patre superior. vini nimis vterq̄ auidus sed ebrietatis diuersa vitia. patri mos erat de conuiuio in hostes procurrere: periculis se temere offerre. Alexander non in hostē: sed in suos seuiebat ⁊c. Callidus callidi sunt q̄ dolo ac fraude exitū virtutis imitātur. vt scri. Victorinus in rheto. Cice. aūt in li. de nat. deorū sic ait. Versutos eos appello: quorum celeriter mens versatur. Callidos autem quorū tanq̄ manus in opere: sic animus vsu concalluit. Emptor olynthi. Demosthenes contra eschinē scribit: Laschenē phillippi amicum pecunia corruptum: illi olynthum tradidisse. Solebat enim philippus singularum fere ciuitatum proditores pecunia corrumpere. Caput. vitam. Vitio. auaritie scilicet. iactatur. a Catullo. Leuant: scilicet nauim. Illuc decidit. ad illud deuenit. Angustū: arctum strictum et implicitum: propter malum arborem. Quando siquidem.

¶ Si res ampla ⁊c. Si res ampla esset mihi domi: et si res esset mihi similis affectibus in catullum scʒ meis: taurus pinguior hispulla: muliere illa obesa et prepingui: quam per transitū notat: ⁊ piger ipsa mole. i. magnitudine corporis sui: traheretur. i. lente nō inuitus: sed tardus mole sua duceretur ad victimā: nec. i. ⁊ non: ⁊ sanguis eius non nutritus in herba finitima. i. in confinio nostro: sed ostendens in colore candido pilorum pascua leta. i. opima clitūni annis: iret. i. efflueret: et ceruix sup. esset ferienda a grandi ministro. i. summo pontifice. ob. i. propter reditum amici scʒ catulli: trepidantis adhuc ex periculi in quo fuit memoria: et passi nuper horrenda. i. res horrendas: et mirantis sese esse sup. incolumen. i. saluum ⁊ sanū. Nam tenebre dense ⁊ continue abscondere vna. i. cōtinua nube celum: et ignis subitus. i. subito inuadēs: impulit. i. ꝑcussit antēnas. i. minora vela: preter. i. vltra casus. i. dubios euētus pelagi: ⁊ preter ictum fulguris euasi qd̄ euasit: cum. i. quando quisq̄ crederet se percussum esse illo id est ab illo: et cum quisq̄ attonitus. i. tonitru stupefactus: putaret nullum naufragium posse conferri. i. comparari: velis ardentibus: quasi terribilius scilicet vela comburi q̄ nauim rumpi. omnia talia fiunt qualia supple fieri dicuntur: si tempestas poetica. i. a poetis describi solita: surgit quādo. i. aliquādo tam grauiter. ecce aliud genus discriminis. i. periculi. audi sup. illud ⁊ miserere iterū: q̄q̄ cetera sint pars quidem dira eiusdem sortis. i. periculi qd̄ sortiebatur: sed cognita multis: ⁊ sup. talis quā. i. qualem plurima phana. i. templa ⁊ sacella testantur tabella votiua. i. ex voto oblata: quis nescit pictores pasci ab Iside: id est in tabellis votiuis pingēdis isidi. q. d. nemo. Similis fortune: quia aduersa. vt. s. facret vota et iacturam: accidit. ⁊ etiam catullo nostro sup. amico cum. i. quando medius alueus. i. cari-

Xanthus. Betica lacerna. *Olynth⁹ ciuitas est thracie edito ĩ loco sita (vt lib. j. hilto. scri. Thucidides) quā vt testat̄ demosthenes ꝯtra Eschinē Philippus Amyntthe fili⁹ alexādri pr̄emit ab Lascheneami co suo quē pecunia corrupat: de quo itel lexisse Ver. in. vj. illic. Vēdidit h auro p̄riaʒ tradit Seruius. Hispanie ꝑtes tres. Pholus cētaurus. Hercules ĩ cētauros. Bascauda. Philippi mores. Alexandri mores. Callidus. Versuti. Olynthuʒ. Ascensius.

na nauis:foret.i.esset plenus fluctu.i.aqua marina:ꝛ iā vndis euertētibus.i.obruētibus ꝛ euertere volētibus:alternū.i.modo dextrū:modo sinistrū latus puppis.i.nauis:ꝛ hoc incerto.i.ꝓpter incertitudinē arboris.s.mali:quā semꝑ timebat rūpendā esse:ꝛ prudētia cani.i.annosi ꝛ experti rectoris.i.directoris nauis:nullā opem.i.nullū auxiliū cōferret cōtra violentiā celi ꝛ maris:ipse Catullus cepit decidere.i.dissipare res suas:vel potius decidere.scꝫ causam litis cū ventis:quasi ꝟo venti ob diuitias eū ꝓsequerent̄.iactu:per iacturā imitatus.i.imitans in hoc castora.i.aial cuiꝰ testiculi medicinales sunt.qui ipse facit se eunuchū.i.castrat se abmordendo testiculos:cupiens euadere dāno.i.per damnum et amissionē testiculi:atq̄ ideo qꝛ hoc facit intelligit inguē.i.testiculū suū medicatū.i.medicamētis q̄ castorea dicunt̄ aptū.Aliꝗ legunt cupiens euadere dāna testiculis adeo ꝛc.ꝛ est ordo.Cupiens euadere dāna.s.mortis testiculis:per testiculos:adeo.i.intantū ꝛc.Catullus dicebat fundite.i.deiꝗcite in mare cūcta q̄ mea sunt:volens.i.paratus precipitare etiā pulcherrima.vtpote vestē purpureā aptam quoq̄.i.etiā mecenatibus teneris.i.mollibus:atq̄ alias vestes.s.beticas purpureas:quaruꝫ natura generosi graminis infecit ip̄m pecus.i.lanā pecoris intinxit.sed ꝛ fons egregius.i.aqua fontis ad hoc cōuenientissimi adiuuat naturā.s.viribus occultis.i.nos latētibus:quare aqua vnius fontis viuacius colorat q̄ alterius.atq̄ aer beticꝰ.i.iuxta betim fluuiū hispanie vim illā aquis ꝛ herbis tribuens:vt sponte lanam colorent.Ille.s.Catullus nec dubitabat mittere in mare.s.argentū.i.vasa argentea:vcꝫ lances factas sup.a parthenio.ꝛ cratera.i.ingens poculū:capacē vrne.i.q̄tuꝫ vrna:ꝛ dignū pholo centauro illo bibace:vel cōiuge fusci:quā per trāsitū bibacitatis arguit.Adde ꝛ bascaudas vasa Britānica siue Anglica:ꝛ mille.i.innumera escaria sup.vasa.Adde etiam multuꝫ celati sup.auri.quo.i.cuiusmodi celato poculo ex auro:biberat callidus emptor olynthi.s.philippus rex macedonie qui olynthum ciuitatē thracie fraude mercatus est:quod vt notaret poeta voluit periphrasi vti.Sed quis alius a catullo ꝛ in qua parte mundi audet quis preferre nunc argento.i.diuitiꝭs caput.i.vitā:ꝛ rebus salutē.hoc est vbi esset nunc reperibilis que nō potius vitā periculo exponeret q̄ raꝫ preciosas merces ꝓiceret in mare.q.d.nusq̄.Nā quidā nō faciunt patrimonia.i.accumulant diuitias propter vitā.i.vt inde cōuenienter viuant:sed ipsi ceci vitio.s.auaricie:viuūt propter patrimonia.i.nō cupiunt patrimonia vt bene viuant sed cupiunt viuere vt faciant patrimonia.Maxima pars rerū vtiliū iactatur a Catullo.sed nec dāna.i.iacture ille leuant sup.nauē aut pericula:aduersis.s.ventis vrgētibus tūc.Decidit(Geor.legit recidit:ꝛ probat primā produci.sed bene legit̄ decidit).i.deuenit ex misero casu illuc.i.ad illō extremū remediū:vt sum mitteret.i.deiꝗceret ꝛ sterneret malū.i.arborē veliferā ferro.s.securi:ac explicat.i.expedit ꝛ extraplicas ꝛ impedimēta mali ꝛ velorū ponit:se angustū.i.angustatū prius.Vltima.i.vltime partes discriminis.i.periculis sup.sunt qn̄ nos afferimus presidia.i.auxilia ad protegendos nos factura nauē minorem.i.qn̄ etiā nauem incidimus.Hec potissima visa est expositio.

I nunc:ꝛ ventis animā cōmitte:dolato
Confisus ligno:digitis a morte remotus
Quatuor:aut septem:si sit latissima teda.
Mox cum reticulis/ꝛ pane:ꝛ ventre lagene
Aspice sumendas in tempestate secures.
Sed postq̄ iacuit planum mare:tempora postq̄
Prospera vectoris:fatūq̄ valentius Euro:
Et pelago:postq̄ parce meliora benigna
Pensa manu ducunt hilares:ꝛ staminis albi
Lanifice:modica nō multo fortior aura
Ventus adest:inopi miserabilis arte cucurrit
Vestibus extēsis:ꝛ quod superauerat vnum:
Velo prora suo:iam deficientibus austris.
Spes vite cum sole redit:tum gratus Iulo:
Atq̄ nouercali sedes prelata lauino
Conspicitur sublimis apex:cui cādida nomē
Scropha dedit(letis phrygibus mirabile sumē:)
Et nunq̄ visis triginta clara mamillis.
Tandē intrat positas inclusa per equora moles:
Thyrrenāq̄ Pharō:porrectaq̄ brachia rursus/
Que pelago occurrunt medio:longeq̄ relinquunt

Dolato.leuigato:elaborato:fabricato.Quatuor.ꝭm tabule crassitudineꝫ:Teda.tabula.Mox.statim.est autem sensus.Quū nauigaturus panē ac vinū parabis aspice ac etiā para secures sumēdas q̄dē ad malū īcidēdū in tēpestate.Reticulis.reticulo panes gestabant̄:hic ait Hor.Saty.j.Reticulū panis venales inter honusto forte vehas humero.Sꝫ postq̄ iacuit.exponit q̄d naꝫ Catullus egerit tēpestate remota quo ad portum veniret.prospera.fuerūt.victoris.Catulli.Valentius.fuit.Staminis albi.dicūtur parce felicibꝰ alba stamina hr̄e in manibꝰ:infelicibus ꝟo nigra.Mar.lib.vj.ad aulū:si mihi lanifice ducunt nō pulla sorores Stamina:nec surdos vox hꝫ ista deos Aura vētus adest.Pli.itē li.v.epistola ad apollinarē sic ait.Frequētiꝰ tn̄ auras q̄ vētos hꝫ:ꝑ qō aduertimꝰ auraꝫ esse paruū vētū.Vestibꝰ.appositio est.Nouercali lauino.Ascanius abundante lauinīj multitudine vrbē nouerce reliq̄t.nouā ip̄e aliā ꝯdidit:q̄ a situ lōga alba appellata.iter Lauiniū aūt et albā trigita fere interfuere āni.autor est Liui.Var.ait albā dictā ab alba sue.q̄ xxx.peperit porcos.ex quo ꝓdigio post lauiniū cōditum annis.xxx.ca vrbs facta.Sumē.appositio est.Letis phrygibus mirabile sumē.hoc ꝑ parēthesim legit̄:Tandē intrat positas.hostiēsem portū describit.de quo Trāquillus in Claudio sic.post.xj.annos q̄uis cōtinuis.xxx.hoīm milibus sine intermissione operātibus portū hostie extruxit circunducto dextro sinistroq̄ brachio

Manci.

Parcaruꝫ stamina.

Aura vētꝰ.

Hostiēsis portus.

Italiam: non sic igitur mirabere portus/
Quos natura dedit: sed trunca puppe magister
Interiora petit baiane peruia cymbe.
Tunc stagnante sinu gaudent ibi vertice raso
Garrula securi narrare pericula naute.
Ite igitur pueri linguis animisq; fauentes:
Sertaq; delubris et farra imponite cultris.
Ac ✳ molles ornate focos: glebamq; virentem.
Jam sequar: et sacro quod restat rite peracto
Inde domũ repetã: graciles vbi parua coronas
Accipiunt fragili simulacra nitentia cera:
Hic nostrum placabo Jouem: laribusq; paternis
Thura dabo: atq; omnes viole iactabo colores.
Cuncta nitent: longos erexit ianua ramos:
Et matutinis operatur festa lucernis.

ex ad introituz profundo iã solo mole obiecta: quã quo stabili' fundaret: na uẽ ante demersit: qua magn' obelisc' ex egypto fuerat aduectus: congestisq; pilis supposuit altissimã turrim i exẽplũ alexãdrini phari vt ad nocturnos ignes cursuz nauigia dirigerẽt. hec ille. Qui aũt de lucrino portu intellexerũt: haud rite q̃dẽ. rõ est q: poeta inq̃t Tuz gratus iulo atq; nouercali sedes prelata lauino cõspicit sublimis apex Deinde subsequit. Tandem intrat positas τc. A portu em̃ hostiẽsi nõ multũ alba distat. A lucrino autez lacu vltra milia passuũ cẽtũ: quo pacto igit Catullus trũca puppe. i. diminuta naui arbore τ reliq̃s necessarijs distãtẽ poti' q̃ primũ portũ adijsset: q̃ τc. Stra. li. v. qõ d distãtia diximus asserit dicẽs. Antiũ situ eẽ i rupe lõge ab hostia ad stadia. cclx. post Antiũ Circeiũ stadijs. cc. distãs τ. xc. Deinceps circeio primã itra stadia. c. Tarracinã eẽ. hec ex Strabone. Nos addim' a tarracina distare caietã stadijs. cc. ide prope mare Sinuessam eẽ: ide linternũ: inde cumas. post Misenũ. post Baias. inde lucrinũ. de lucrino itaq; portu hoc loco minime intelligẽdũ. verũ de hostiensi. Tyrrhenãq; pharõ. hostiensem turrim. Solinus scribit. q̃ egyptij in portub' machinas ad plucẽdi ministeriũ fabricatas pharos dicũt. Porrectaq; brachia rursus. rursus ait. qm̃ i hostiẽsi portu dextra sinistraq; brachia circũduxerat Claudi'. Magister. s. nauis Catulli. Interiora. s. ipsi' port' hostiẽsis. Baiane paruia cymbe. hoc potissimũ illos decipit putãtes Juuenalẽ dixisse Catullũ sua naui lucrinũ portũ adijsse: petijsseq; loca interiora ipsi' lucrini port': ad q̃ quidẽ Baiane cymbe adire solebãt: cũ aliter intelligendũ sit. Dicit em̃ poeta Catullũ sua trũca naui adijsse interiora loca port'. s. hosti. ad q̃ adire cymba baiana potuisset. i. parua nauicula quãtula. s. apd baias in lucrino vtebãt. Stagnãte sinu: imobili aq̃ τ littoris τ port' pene faciẽte stagnũ. Uertice raso: sicuti serui accepta libertate raso capite pilea accipiebãt: τ rei absoluti iouẽ tõsi salutabãt: sic naute raso capite erãt post elapsuz periculũ. Itẽ igit. hortat pueros suos iuue. ad sacra parãda ob reducẽ Catul. Igit Catullo reduce. Linguis animisq; fauẽtes: linguas ad ṽba τ oĩa retulit. Aios. ad mẽtes. Est em̃ sensus q̃ i sacris debẽt bona fari: meditariq; etiã bona: τ boni hoĩs gr̃a fauere inq̃t Fest. bona fari. at veteres poete pro silere vsi sunt fauere. Sil' vt Juue. s. Oui. li. j. fa. ait. Prospera lux orit linguisq; animisq; fauete. Nũc dicẽda bono sunt bona ṽba die. Tic. itẽ. ij. epl'a li. ij. dicam' bona ṽba: venit natalis ad aras. Quisq̃s ades lingua vir mulierq; faue. Cice. q̃ li. j. de diuinatiõe sic. Neq; solũ deorũ voces pythagorei obseruauerũt: sz etiã hoim q̃ vocãt omina: q̃ maiores nr̃i: q: valere cẽsebãt: iccirco oib' reb' agẽdis: qõ bonũ faustũ felix fortunatũq; esset: prefabant. rebusq; diuinis: q̃ publice fierẽt: vt fauerent linguis iperabat. inq; ferijs imperãdis: vt litib' τ iurgijs se abstinerẽt. τc. Farra. iponite cultris. Mola: q̃ s̃m Ualeriũ fiebat ex farre sale et aqua: cultri aspergebant in sacris. qõ etiã asserit Ser. li. vj. Molles ergo focos. focus loc' est vbi ignis fouet. Tibullus. Dũ me' assiduo luceat igne focus. Molles ergo focos Juue. ait. propter cespites e quibus ara fiebat. hic p epexegesin ait. glebãq; virẽtẽ. i. arã e cespite. potes τ molles focos iucũdos exponere. graciles coronas. Pli. li. xxj. scri. has propter gracillitatẽ corollas noiatas. Scribit itẽ q̃ corone deorũ honos erãt. τ lariũ publicorũ priuatorũq;: τ sepulchrorũ τ maniũ. Oẽs viole colores: violarũ plura genera: purpuree: lutee: albe. Pli. li. xxj. Nitent. purgata sunt τ nitida. Erexit ramos veluti fit i tẽplis festa luce. Operat. opari est dijs sacrificare. Uer. in geor. Letis opatus in herbis. Festa. ordo est. ianua. festa erexit τc. Nã operari festa nõ cõuenit. Operari em̃ p sacrificare absolute ponit: vel etiã addito ablatiuo.

Ascensius. ¶ I nunc τc. Ordo est. I nũc τ cõmitte aĩam. i. vitã tuã vẽtis: cõfisus. i. munit' ligno dolato remotus a morte. i. submersione: q̃tuor digitis aut septẽ: si teda. i. asser: vel tabula ex teda sit latissima. i. dẽsissima q: p latitudine pensas tabulas faciũt: quãto em̃ latiores sunt tãto plus põderis sustinent. τ debiliores sunt. Aspice mox. i. paulopost secures: quib' malũ incidas: esse sumẽdas in tẽpestate: cũ reticulis i q̃b' panis portet. τ pane τ ventre lagene: hoc est fac vt etiã secures inferas in nauim: nõ solũ panẽ τ vinum: sed postq̃ mare iacuit planũ. i. sedatũ est: tpa sup. effecta sunt psperã: τ fatũ. i. pordinata a deis euasione ctoris. s. Catulli q̃ vectus est: aut victoris. i. voti cõpotis: est valẽti'. i. potenti' euro. i. vẽto illo impetuoso τ pelago. τ postq̃ parce. i. dee fatales hilares. i. lete τ fauẽtes: τ lanifice. i. filatrices albi. i. psperi staminis. i. cursus vite Catulli: ducũt manu benigna pensa meliora. i. significatiua lõgioris vite: vẽt' adest inopi. s. catullo nõ multo fortior aura. i. aere nullo ĩpetu moto: sed leniter spirante. prora. i. nauis p̃ma pars vel tota nauis miserabilis: q: lacera: cucurrit arte. i. p artẽ τ vestib'. s. nauigãtiũ extẽsis loco veloz τ suo. s. prore velo: qõ vnũ velũ supauerat. i. supfuerat adhuc: spes vite redit cũ sole τ hoc austris. i. impetuosis ventis deficiẽtib': tunc apex. i. sublimis locus gratus iulo. i. ascanio enee ex creusa filio: τ sedes plata lauino nouercali. i. qõ nouerca ei' lauinia habitabat: cui cãdida. i. alba scropha. i. sus dedit nomẽ q: alba vocabat: scropha in quã existẽs sumẽ. i. accipiẽdo a pte totũ: gen' suis: miserabile phrygib' letis propter vaticiniũ de ea sue datũ: τ existens clara. i. insignis triginta mamillis nunq̃ visis in alia porca.

✳ Molles focos appellauit: aut qõ ijs odores τ tura cremen tur: q̃ Arabes molles mittũt: Tibull'. Urãtur pia tura focis: vrant odores. Quos tener e terra diuite mittit Arabs ver gi. molles sua tura sabei aut q̃ magis plz molles focos recentes et nouos: vt illõ apud Statiũ i syluis Sertij mol lib' explea turvmbra.

Antium.
Circeium.
Tarracina
Caieta.
Phari.

Mola salsa.
Focus.

de hac.iij.Enei.d: sic.quũ tibi sollicito secreti ad fluminis vndã:Littoreis ingẽs inuẽta sub ilicib⁹ sus. Triginta capitũ fetus enixa iacebit.Alba solo recubãs:alibi circũ vbera nati.Is locus vrbis erit ꝛc.Tã dẽ.i.post lõgã expectationẽ:intrat.s.catullus moles positas ꝑ equora inclusa a claudio.s.hoc est hostiẽ sem portũ:ꝛ pharõ.i.turri hostiẽsẽ nautis in indiciũ extructã.tyrrhenã in mari tyrrheno ꝛ brachia ma ris porrecta.i.extẽsa:q̃ cõcurrũt rursus medio pelago.i.in mediũ pelag⁹:vel quorũ ꝯcursus est ĩ medio pelago:ꝛ q̃ relinquũt lõge Italiã.Tu nõ ergo mirabere.i.mirari poteris sic.i. intm̃ port⁹ q̃s natura fa cit.i.naturales.Sed magr̃.i.gubernator petit trũca.i.trũcata ꝛ mutilata pupe:iteriora.i. iteriores par tes maris:peruia.i.trãsibiles:cymbe.i.nauicule baiane.i.quali apud baias vtuntur.Tunc postꝙ intra uerunt naute raso capite.i.q̃ fere rasum caput habere solent:securi iam de periculo:gaudẽt ibi.i.in situ maris stagnãte.i.stagnũ faciẽte:narrare ꝑicula maris garrula.i.q̃ cũ garrulitate narrari solẽt. Igitur: q̃nquidẽ saluus est amicus.O pueri.i.familiares mei ac domestici serui ite fauẽtes linguis.i.verbis et animis.i.votis:ꝛ ĩponite delubris.i.tẽplis aut forib⁹ eoꝝ:serta.i.coronas ex florib⁹ ꝛ herbis sertas:ꝛ im ponite cultris quib⁹ hostia mactet̃ farra.i.molã salsam:ac ornate molles focos.i. ex molli ꝛ recenti ter ra instruite arã.ꝙ pro ꝛ.i.glebã verẽtẽ.i.cespitẽ hoc est terrã cũ graminib⁹. Ego iã sequar vos.s. cũ ho stia ꝛ ego peracto sacro.i.sacrificio rite:qđ restat.i.reliquũ est.Aliq̃ textus habẽt qđ prestat.i.qđ prestan tius est repetã inde domũ vbi.i.in qua domo parua simulachra deorũ.i. familiariũ nitentia fragili ce ra.i.nitide facta ex fragili cera:accipiũt graciles.i.modicas coronas: corollas videlicet. Ego placabo hic.i.domi mee:nostrũ iouem.i.familiarem.erat eñi vnicuiꝙ suus Juppiter:ꝛ sua iuno: et dabo larib⁹ pathernis thura:atꝙ iactabo in honorem videlicet eorũ oẽs colores viole.Cuncta nitent.i.iam purga ta sunt:ianua domus mee erexit longas ramos in signum festiuitatis:et ipsa festa.i. festiuitatem cele brans operatur.i.rem diuinam facit lucernis matutinis.i. a principio diei etiam ante lucẽ incipiens.

Nec suspecta tibi sint hec Coruine:Catullus
Pro cuius riditu tot pono altaria:paruos
Treis habes heredes:libet expectare:quis egram
Et claudentem oculos gallinã impendit amico
Tam sterili?verum hec nimia est impẽsa:cotburnix
Nulla vnꝙ pro patre cadet:sentire calorem
Si cepit locuples:Gallita ꝛ Pactius orbi:
Legitime fixis vestitur tota tabellis
Porticus:existunt qui promittunt hecatomben.
Quatinus hic non sunt nec venales elephanti:
Nec latio:haud vsꝙ sub nostro sydere talis
Bellua concipitur:sed furua gente petita/
Arboribus rutulis:et Turni pascitur agro
Cesaris armentum:nulli seruire paratum
Priuato:siquidem tyrio parere solebant
Hannibali:ꝛ nostris ducibus:regiꝙ Molosso:
Horum maiores:ꝛ dorso ferre cohortes
Partem aliquam belli:et euntem in prelia turmã.
Nulla igitur mora per Noniũ:mora nulla per Istrũ
Pacuuium:quin illud ebur ducatur ad aras:
Et cadat ante lares Gallite victima sacra
Tantis digna deis:et captatoribus horum.
Alter enim si concedas mactare:vouebit
De grege seruorum magna:et pulcherrima queꝙ
Corpora:vel pueris:et frontibus ancillarum
Imponet vittas:et si qua est nubilis illi
Iphigenia domi:dabit hanc altaribus: etsi

Suspecta. vt putares forte me ca ptatorẽ.Gal.galline ad rem diuinã lu teo rostro pedibusꝙ:pure nõ videban tur.vt scribit Pli.li.x.tã ste. quia ex ha benti heredes filios nil sperandũ est. Cothurnix.ea est parua auis. et quuz ad nos venit. terrestris poti⁹ ꝙ subli mis põderoso corpe viribusꝙ paruis. hinc volantis illa cõquestio labore ex pressa.Pli.li.x.Vulgo autem qualea a sono vocis dicitur.Pro patre.i. habẽ te filios.Calorez: febris.s.Gallita ꝛ pa ctius illa ꝛ is orbi erãt ꝛ diuites:poete seculo.De gallita sic ait Tacit⁹ lib.xvij. per idẽ tẽpus postulata ad suppliciuz gallita Crispilina varijs frustrationi bus et aduersa dissimulãtis principis fama:periculo exempta est. Magistra libidinum Neronis ꝛc. Inde subijcit. Totius postea ciuitatis gratiam obti nuit consulari matrimonio innixa.et apud galbã: Othonẽ:vitellium illesa. Mox petens pecunia et orbitate:que bonis malisꝙ tẽporibus iuxtavalent. Aliqui vero textus habẽt galuia in di cto taciti.Pactius. Tacitus lib.xx. de quodaz pactio Aphricano meminit: q̃ etiã Juuenalis tẽpore fuit:vt inde col ligi põt ꝛ Mar.ait.Artis ebur medice nartetia cernis: habebis.Munera:q̃ cuperet pactius esse sua.Porticus. tẽ plorum scz hecatombẽ. hecatombe di citur ab hecatõ quod est centũ ꝛ boys: bos. dicebatur enim sacrificiũ centuz boum.Unde Stra.lib.viij.scribit.La conicaz quum priscis annis centenis preesset vrbibus hecatompolim voci tatã. Inde quotannis per eos boues cẽtenos immolari consuetum fuerat. quod sacrũ heccatõbas appellabant. Quatinus.quatinus est qm̃. sed quã tuz quatenus:aut vt.qđ festus asserit. Furua gente.i. nigra vt a mauris in dis ethiopibus.Cesaris armentũ: ap positio est.Regi molosso.i. pyrrho epi rotaruz regi.Elephãtos Italia primũ vidit bello pyrrhi regis:ꝛ boues lucas appellauit ĩ lucanis visos. Autor Pli. lib.viij.Ferre.pro ferebãt. Pli. scribit

Mãcinel. Galline. cothurnix. Gallita. Hecatõbe.

Non sperat tragice Furtiua piacula cerue:
Laudo meum ciuem: nec comparo testamento
Mille rates: nam si Libitinam euaserit eger:
Delebit tabulas inclusus carcere * nasse:
Post meritum sane mirandum: atq; omnia soli
Forsan Pacuuio breuiter dabit: ille superbus
Incedet victis riualibus: ergo vides: q̄
Grande ope precium faciat iugulata Mycenis.
Viuat Pacuuius queso: vel Nestora totum
Possideat: quarum rapuit Nero: montibus aurū
Exequet: nec amet quemq̄: nec ametur ab vllo.

*Nassa vas vimineū ad capiēdos pisces Sylli⁹ haud sec⁹ ad vitreas solers piscator ad vndas. Ore leuem patulo texens devimine nassam.

in theatro Cesaris tēpore.xx.Elephātos turritos cū sexagenis propugnatoribus e diuerso dimicātibus peditibus quingētis totidēq; equitib⁹ fuisse. Maiores. nobiliores indicat magnitudo. vt inq̄t Pli. Minores appellant nothos. Partem aliquam. appositio est. Igitur quia illi orbi sunt: vel q: in latio pascuntur elephanti. Nouiū. is et hister pacuuius captatores erant. Illud ebur.i.elephas. ex cuius dētib⁹ ebur efficit. Ante lares gallite: diximus lares esse publicos ꝛ priuatos. Deis.i. laribus gallite. Hoꝝ scz gallite: ꝛ pactij qui sunt ditissimi. Alter.i. pacuuius. Iphigenia.i.filia mactanda vti Iphigenia ab Agamennone patre vt dyane. ira placaretur. pro qua quidem cerua ab ipsa dea supposita est. captator aūt inq̄t poeta: filiā quoq; sacrificaret etiā nulla habita spe supponēde cerue. Tragice cerue. de qua tragedia loquit Sophoclis. Laudo meū ciuē: ironice loquit. Ait eñ maius esse habere testamētū orbi mactata filia: q̄ fuerit seruasse mille rates mactata Iphigenia. Meū: romanū quidē: qui vouerit filiā. Testamēto illorū.s.orborum. Mille rates. propter quas vota est Iphigenia apud aulidē. Libitinā. Plutar. scri. pōpilium instituisse libitinā coli: que dea sit eoꝝ q̄ mortuis iusta prestātur inspectatrix: siue proserpinā illā siue venerē crediderim⁹. Eger: orbus ipse tabulas. vbi.s.alios scripserat heredes. Inclusus carcere nasse.i. obligat⁹ pacuuio ob maximū meritū. Nassa vt festus edocet: est piscatoris vasis gen⁹: quo quū intrauerit piscis exire nō pōt. Solent aūt poete pisces p orbis ponere: ꝛ piscatores p captatorib⁹. Post meritū mirādū. i. post mactatā illi⁹ filiā. Mycenis.i.aliqua filia vt fuit Iphigenia mycenis. Est aūt mycenis hic patronimicū femininū. Rapuit. Nero. Is quidē īter alia a se rapta tēplis etiā cōpluribus dona detraxit: nulliq; delegauit officium vt non adijceret. Scis quid mihi opus sit: et hoc agamus ne quis quicq̄ habeat. autor est Sueto.

Nassa.
Neronis rapina.

Ascensius.

¶ Nec suspecta ꝛc. In hac parte poeta satyrico officio functus captatores persequit: se primū purgans. Ordo est. Nec o persice quāuis pro catullo hec offerā: hec sacrificia.s. mea sint tibi suspecta de captatiōe aut inescatione videlicet. quasi faciā vt ab eo heres inscribi sperem. Id eñ nō pōt fieri. Nā catullus pro cuius reditu ego pono tot altaria: habet tres paruos heredes.s.liberos suos. Libet aūt expectare quis aliorū.s.modo viuentiū impēdat amico tā sterili.i.saluti amici vnde nihil speretur hereditatis: gallinā subaudi etiā: egrā ꝛ claudentē oculos: verū hec impensa scz galline est nimia. Nulla coturnix (que auis est ꝛ minoris in Italia venit. est eñ q̄ vulgo qualea dicit: gallice caille) cadet vnq̄ pro patre.i. pro salute patris: hoc est habētis liberos. Si locuplex.i.aliquis diues vtpote gallita mulier illa: ꝛ pactius vir ille: orbi.i.sine liberis viuentes: cepit sentire calorē: vcz febriū tota porticus eius.s.diuitis vestit.i.cooperitur tabellis.s.votiuis fixis.i.affixis illic legitime.i.rite: existunt sup. captatores: q̄ pmittūt si amicus.s. cōualescat: hecatōbē.i.sacrificiū centū boū: quatin⁹.i.q̄n quidē elephanti nec sunt hic.i. Rome venales: nec talis bellua concipit.i.generat vsq̄ sub nostro sydere.i.climate aut polo: sed petita a gente furua.i. nigra: vt a mauris indis ꝛ ethyopib⁹: ꝛ ipsa existens armētū cesaris.i.impatoris: pascit arborib⁹ rutulis.i.apud rutulos pplos Italie ꝛ in agro turni rutuloꝝ quondā ducis: nulli.i.nō vlli: nō paratū seruire vlli priuato: siquidē q: vcz maiores.i.progenitores horū.i. elephātoꝝ solebāt parere tyrio Hannibali carthaginensium.s.duci ꝛ nostris.i.Romanis ducibus: ꝛ regi molosso.i.epirotico vcz pyrrho: ꝛ solebāt ferre dorso suo cohortes: aliquā partē belli ꝛ turmā.i.multitudinē certā militū euntem in prelia: id est preliari volentiū. q.d. propter generositatem eo q olim elephantis bella gesta sunt: vetitum est: ne priuati: id est qui reip. gubernatores nō sunt: nō emant eos ad vsus suos: qd si vetitū nō esset: etiā elephātos pro salute diuitū orborū mactarent. Igitur q: nunc vetitū est: nulla mora sup. fit per nouiū.i. quantum est in nouio: si lex non obstaret: ꝛ nulla mora est per istrū pacuuiū captatorem illum auidissimum. quin.i.quominus.i.vt non: illud ebur.s.elephantorū ducat ad aras ꝛ cadat ante lares.i. deos domesticos gallite: illius diuitis orbe existens victima sacra ꝛ digna tantis deis.s. tantis thesauri custodibus ꝛ captatoribus horū.s.orboꝝ. eñ pro q: alter captatorū.s.pacuuius: si concedas.i.lex concedat mactare seruos.s.mouebit.i.amouebit a domo ad aras magna ꝛ pulcherrima queq;.i.oīa valde pulchra corpora seruorū: ꝛ imponet pueris.i.domesticis suis ꝛ frōtibus ancillarū suarū vittas.i.q̄dā ornamēta capitū q̄ sacrificādis imponebant. vñ dicit de se synō.ij.Eñ. Mihi sacra parari: Et salse fruges. et circū tpa vitte. Et si qua.i.aliqua Iphigenia.i. filia q̄lis erat ephigenia Agamēnoni q̄ eā pro interfecto seruo vt dyanā placaret: ppter grecoꝝ salutē ꝛ prosperā nauigationē habēdā sacrificare voluit. ꝛ fm Hora. sacrificauit: qd etiā Verg. dicit in.ij.Eñ. Sanguine placatis vētos ꝛ virgine cesa. Serui⁹ tñ exponit nō q cesa sit. sz cedi iussa. Si ergo vlla filia sit illi domi: ipse dabit si permittat: hāc altarib⁹.i.sacrificijs. ꝛ si quāuis nō sperat. piacula furtiua.i.piationē ꝛ placationē p furtiuā ablationē filie: ꝛ suppositionē cerue: sicut iphigenie cōtigit fm tragediā sophoclis. vñ addit cerue tragice.i. q̄ i tragedia sophoclis d: pro iphigenia supposita ꝛ mactata. Laudo meū ciuē ꝛc. vident q̄busdā hec esse vba captatoris respōdētis Iuuenali: ꝛ ita ordo erit: ego laudo meū ciuē.s.gallitā aut pactiū: nec cōparo testamēto illi⁹ mille rates grecorū. tot eñ fuisse dicunt. vñ Verg. in.ij.Eneid. Nō animi domuere decē nō mille carine ꝛc. Sed sequētia indicāt q sunt verba poete ironice loquētis: q: de captatore in tertia persona loquitur. Ordo igitur est. Ego laudo meū ciuem scz pacuuiū: nec comparo.i.equiparo: testamento diuitis orbi mille rates.i. ego puto plus esse impetrare tam amplum testamentum per mortē filie: q̄ saluasse mille rates. nam si eger

euaserit libitinā.i.mortē cui libitina preest: ipse inclusus carcere nasse.i.vasis exviminibꝰ cōfecti: in qđ ingressus piscis egredi nescit(.i.ipse captus tanꝗ piscis vnde piscē vocāt diuitē captandū: sicut Mar. ꝛ piscatorē quoᷝ piscis amat) delebit.post meritū sane.i.valde mirandū: vcȝ ꝙ sanguinē humanū aut hecatōben ꝓ salute amici obtulerit tabulas prioris testamēti: atꝗ ipse dabit forsan breuiter.i.ꝑpe diē oīa sup.bona sua soli pacuuio: ille.i.pacuuius incedet superbus.i.elatus: ꝛ hoc riualibus.i.cōpetitoribus victis.i.superatis.Ergo inquit per ironiā poeta tu vides ꝙ grāde opepreciū.i.cōmodū ꝛ vtilitatē faciat mycenis.i.filia sicut mycenis.i.iphigenia mycenarū regis filia: q̄ a patria mycenis dicta est(ꝛ declinat̄ hec mycenis huiꝰ mycenidos ꝛc.) iugulata.i.ꝑ sacrificio mactata.Ego inq̄t poeta: semꝑ ironice loquēs: ego queso vt pacuuiꝰ viuat: vel.i.etiā tota nestora.i.totā vitā nestoris: q̄ tres etates hoīm vixisse dr̄ ꝛ vt possideat tm̄ sup.quātū rapuit.i.violenter suis abstulit: ꝛ vt exequet.i.equū ꝛ eque magnuȝ faciat aurū suū montibus: ꝛ tm̄ q꞉ captator est: nec amet quemꝗ sed diuitias eius: nec ametur ab vllo i.nullū habeat vere amicū.q.d.indignus est ꝓo amico: qui res non hominem amat.

¶ Satyra tertiadecima.

Exemplo quodcūꝗ malo committitur: ipsi
Displicet autori: ꝑma est hec
vltio: quod se
Judice nemo nocens absolui
tur: improba q̄uis
Gratia fallacis pretoris vicerit vrnam.
Quid sentire putas omnes Caluine recenti
De scelere: ꝛ fidei violate crimine? sed nec
Tam tenuis census tibi cōtigit: vt mediocris
Jacture te mergat onus: nec rara videmus
Que pateris: casus hic multis cognitus: ac iam
Tritus: et e medio fortune ductus aceruo.

¶ Argumentum Satyre.xiij. — Manci.

¶ Tertia post decimam solatur damma dolentes.

Exemplo q̄dcūꝗ malo. caluinū se cruciātē: ꝙ deposi tū sibi denegatū fuerat cō solat̄: multis eñi ideȝ accidisse ait. Appellatꝗ felices illos q̄ vite incōmoda facile ferūt. Jn de arguit eos: q̄ dūmō alioꝝ pecuniā retineāt sine timore aliquo deoꝝ peierāt. Ad ꝯsolationē postea redit caluini ostēdēs malos oīno a deis punitū iri. Exēplo. exemplū est: qđ rē auctoritate aut casu alicuiꝰ hoīs aut negotij: cōfirmat aut infirmat: vt inq̄t Cice. lib. j. rhe. Jpsi displicet autori improbi nāꝗ ꝑnia sūt referti: nec ēt erga se q̄dē amici affecte cēvident̄ ꝓpterea ꝙ nihil habēt qđ sit amabile: vt scri. ꝓhs lib.ix. ethi. Autori.i. peccāti. Ultio.pena.vñ ait Cice.ꝓ milone. Et penā semꝑ ante oculos versari putent: q̄ peccauerint. Videto tm̄ latius inferiꝰ de prauoꝝ cōsciētia scȝ ibi. Quos diri ꝯsciētia facti mēs hȝ attonitos. improba gr̄a.i.iniusta. pretoris. q̄ cētūuiralibus presidet vñ Pli.li.vj. ep̄la ad ruffuȝ sic ait. hoc facto nepotis cōmotus pretor q̄ centūuiralibꝰ ꝓsidet: deliberaturꝰ aut sequeretur exēplū inopinatū nobis ociū dedit ꝛc. Urnā.i.iudiciū ipm̄ iudicū ex vrna sorte lectoꝝ: hoc aūt ait. qm̄ vt ostēdimꝰ in vlti. Saty. Judices erāt cētūquinꝗ vtꝗ indicat Asconiꝰ or̄one pro milone corā accusatore ac reo: pile in quibꝰ noīa iudicū īscripta essent: equabant̄. dein rursus postera die sortitio iudicū fiebat. vniꝰ ꝛ.lxx. qui numerus quū sorte attigisset: illi ꝓtinus sessum ibant: tm̄ ad dicenduȝ accusator duas horas: reus tres habebat. Reusꝗ eodē die illo iudicabat̄. Relinquebat̄ aūt numerus iudicū qui s̄nīas ferrent. Quinquagesimꝰ ꝛ vnꝰ. Caluine. is quidē poeta fuit humilis. Mar.li.vj. equales scribit versus Caluinꝰ: ꝛ vmber. Recēti. recēs illud est: qđ pauloante reciderit: vt inq̄t Cice.li.iij.tusc. De scelere. Quicquid nō opȝ scelus: esse quicquid nō lȝ nefas putare debemꝰ: vt inq̄t Cic.i.paradoxis. Fidei violate.ꝑdirissimi est hoīs simul ꝛ amicitiā dissoluere: ꝛ fallere eū q̄ lesus nō esset nisi credidisset. vt inq̄t Cice. ꝓ sexto roscio. ꝛ li.iij.offi. ait: q̄ iusiurādū violat: is fidē violat quā ī capitolio vicinā iouis optimi maximi vt ī catonis or̄one est: maiores nr̄i esse voluerūt: idē ꝯ li.j.rhe.inq̄t: vt locꝰ ī mari sine portu nauibꝰ nō pōt esse tutus: sic animꝰ amicis sine fide stabilis esse non pōt. Nec rara videmꝰ q̄ pateris Cice.ad Tici. i.v.epi.fam.inquit. Est aūt cōsolatio peruulgata quidē illa maxime quā semꝑ in ore atꝗ in aīo habere debemꝰ: hoīes nos vt esse meminerimꝰ ea lege natos oībus telis fortune ꝓposita sit vita nostra neꝗ esse recusandū: quo minus ea qua nati sumꝰ cōditiōe viuamꝰ: neue tā grauiter eos casus feramus: q̄s nullo consilio vitare possumus: euentusꝗ aliorum memoria repetendis nihil accidisse nobis noui cogitemus. Fortune aceruo. multos enim casus fortuna habet.

Recens. Scelus. Nephas. Fides. Jusiurādū Fortune. Tela.

* Cōsciētie flagello sꝑ punit̄ q̄ delīq̄t: vñ ꝛ Uer. appellat curas vltrices cōsciētias ipsas q̄ puniūt semꝑ nocentes. Plau.ī mustellaria. Nihil est miseriꝰ ꝙ aīus hoīs conscius.

Exemplū.

Judices.

¶ Exemplo ꝛc. Argumentum recitat Mancinel. Ordo est. Quodcūꝗ sup.facinus cōmittitur.i. perpetrat̄ malo exēplo .i. ad malū exēplū: displicet primū ipsi autori qui eius.s.causa est: ꝛ hoc mordente cōscientia. hec est prima vltio ꝙ se iudice: id est iudicio suo vel quolibet seipsum iudicante: nemo nocens absoluit̄: q̄uis improba gr̄a vicerit vrnā.i.anceps iudiciū pretoris.i.iudicis: q꞉ olim anteꝗ de singulis leges erant: certa legibus: incerta sortibꝰ ex vrna ductis iudicabant̄. vnde est illud primo enei.de elissa.

Ascensius.

operūq laborē partibus equabat iustis aut sorte trahebat. Quid putas o caluine oēs sentire de recenti scelere et crimine fidei violate ab eo qui negat tibi depositū.q.d.oēs damnant perfidum et tibi condolent: sed nec tam tenuis census .i.rerum possessio cōtigit tibi vt onus mediocris iacture.i. perditiōis rerum tuarū mergat.i.obruat te calamitatibus: metaphora est a nauigātibus. Nec videmus ea q̄ pateris rara.hic casus sup.cognitus est multis: ac iam tritus per assiduū vsum: et ductus e medio aceruo fortune hoc est inter fortunas hominum plurimus est: et ideo ferendus.

Ponamus nimios gemitus: flagrantior equo
Non debet dolor esse viri: nec vulnere maior.
Tu quāuis leuium minimam: exiguāque malorum
Particulam vix ferre potes spumantibus ardens
Visceribus: sacrum tibi ꝙ non reddat amicus
Depositū: stupet hec qui iam post terga reliquit
Sexaginta annos Fonteio consule natus:
At nihil in melius tot rerum proficis vsu?
Magna quidē/sacris que dat precepta libellis
Victrix fortune sapientia: dicimus autem
Hos quoque felices qui ferre incommoda vite:
Nec iactare iugum vita didicere magistra.
Que tam festa dies vt cesset prodere furem?
Perfidiam: fraudes: atque omni ex crimine lucrum
Quesitum: et partos gladio vel pyxide nūmos?
Rari quippe boni: numero vix sunt totidem: quot
Thebarum porte: vel diuitis hostia Nili.
Nona etas agitur: peioraque secula ferri
Temporibus: quorū sceleri non inuenit ipsa
Nomen: et a nullo posuit natura metallo.
Nos hominum: diuūque fidem clamore ciemus:
Quāto Fessidium laudet * vocalis agentem
Sportula: dic senior bulla dignissime: nescis
Quas habeat veneres aliena pecunia? nescis
Quē tua simplicitas risum vulgo moueat: quum
Exigis a quoque ne peieret: et putet vllis
Esse aliquod numen templis: areque rubenti.
Quondam hoc indigene viuebant more: priusquam
Sumeret agrestem posito diademate falcem:
Saturnus fugiens: tunc cum virgūcula Juno
Et priuatus adhuc ideis Juppiter antris:
Nulla super nubes conuiuia celi colarum.
Nec puer Iliacus: formosa nec Herculis vxor
Ad cyathos: et iam siccato nectare tergens
Brachia Vulcanus liparea nigra taberna.
Prandebat sibi quisque deus: nec turba deorum

Manci. Virtus vnde. Magnanimus.

Flagrātior.ardētior maior vehemētior.viri.i.prudētis et magnanimi.vn̄ a viro dicta est virtus vt inq̄t Cic.pbs li.iiij.ethi. ait ꝙ magnanimus neque vehemēter i ꝓsperitate letabitur: neque nimiū in aduersitate dolebit.quuis. ꝓ quātū uis leuiū vix ferre potes. Difficile est ei tacere quū doleas. vt inq̄t Cic.ꝓ sylla.sacrū ꝓpter adhibitū.s.iusiurādū.i. q̄ vt Cic.inq̄t li.iij.of. Nō metus sz q̄vis sit dz itelligi. ē ei iusiurādū affirmatio religiosa qd aūt affirmatiōe q̄n deo teste ꝓmiseris id tenēdū ē. Paulo itē iferius sic ait. Nullū em̄ viculū ad astringēdā fidē iureiurādo maiores arctius esse voluerūt.id idicāt leges i.xij. tabulis: idicāt sacrate: idicāt federa: quibus et cū hoste deuenitur fides. Indicāt natiōes aīaduersiōesque cēsorū q̄ nulla de re diligētius q̄ de iureiurādo iudicāt.

Depositum denegare.

Depositū Arist.ꝑticula.xviij.pble.petit. Cur depositū denegare iniquius sit q̄ mutuū an ꝙ amico iiuriā facere turpe est.depositū igitur q̄ negat amico iiuriā facit. nullus em̄ q̇cq̄ deponit nisi credēs confidēsque. At is cui debetur amicus nō est. nō em̄ mutuo ꝯcedit sz vere dat q̄ amicus est.an qr maior iiuria cōmittitur. ꝑter dānū em̄ fides negligitur. Cuius gratia quuis nil aliud cogat: abstinēdū ab iiuria est. Stupet.miratur.relicta scda ꝑsona ad tertiā loquitur: de eadē intelligēs ad quā ilico redit dicēs. At nihil i melius tot rerū ꝓficis vsu. Fonteio ꝯsule natus. Sueto.de caligula inquit. C. Cesar: natus est pridie kal.septēb. pr̄e suo. et C. Fonteio capitone cōsulibus. Et

Fonteius Consul

Pli.li.vij.ca.xxj.sic nuperque fonteio: et vipsano ꝯsulibus ānos.ix. genitū puerū a meridie ad vesperuz.lxxv.milia passuū cucurrisse. At nihil in melius. Caluinū ignauie arguit: ꝙ sibi nō redditū depositū stupuerit.cū sepius illud idem multis acciderit.cūque iā senior sit: tā leuia nō didicerit pati. Magna.sunt scz laudat autē fortes viros q̄ dāna cūcta atque incōmoda spnūt. Victrix fortune sapia: hic sa.x.de Democrito inq̄t. Cū fortūe ipe minaci mādaret laqueū medīūque ondēret vnguē. Et Sene.epist. ix.ait. Noster sapiēs vincit q̄dē icōmodū oē. Cice.ꝓo i li.de na.de.sic. Stulti. nec vitare veniētia pn̄t: nec ferre ꝓsentia. Qui icōmoda vite.epi.xcix. ait Sene.et h̄ ipm̄ si itelligimus solatiū est equo aīo ꝑdere qd ꝑiturū est. Et Hor.in sa.ij.li.ij.ait. Fortiaque aduersis opponite pectora rebus. et Cice.li.iij.offi.magnitudinis animi ꝓpriū est: nil extimescere oīa hūana despicere: nihil qd hoi accidere possit intolerādū putare. pyxide. veneno in pyxide pato. Rari q̄ppe boni. Hora.li.j.epi.ad q̄ntiū ait. Vir bonus est q̄s: q̄ ꝯsulta patrū: q̄ leges iu-

* Vocalis a voce deducitur is autē vocalis dr qui magnā hz vocē. Vocalis ēt muto opponitur. pli. i.x. Attagē maxime ionius celebratur: vocalis: captus ꝓo obmutescens.

Fortitudinis ꝓpriū.

Talis vt est hodie: cõtẽtaq; sydera paucis
Numinibus miserũ vrgebant Atlanta minori.
Pondere: nondũ aliquis sortitus triste profundi
Imperiũ: aut sicula toruus cũ cõiuge Pluton
Nec rota: nec furie nec saxum aut vulturis atri
Pena: sed internis hilares sine regibus vmbre.

raq; seruat: quo multe magneq; secantur iudice lites: quo rñsorẽq causeteste ruent. Thebarũ porte. de thebis in beotia itelligit: q̄ septẽ habuere portas. Oui. li. ij. trist. Cur tacui thebas: ⁊ mutua vulnera fratrũ. Et septẽ portas cũ duce quãq; suo. Est aũt allusio ad. vij. sapiẽtes: q̄ quidẽ hi fuere. Thales: solõ: periãder: cleobulus: chilon: bias: pittac⁹. Ostia nili. ea. vij. sunt. pelusiacũ: canopicũ: bolbiticũ seu baltinũ: sebeneticũ. phatnicũ vel phãniticũ. Mendesiũ seu mendesicũ: tanniticũ. Autor est Stra. lib. xvij. ⁊ Pli. li. v. Nona etas agit. quonã pacto nonavere ⁊ aperte exponi possit: nõ habet. Quorũ. seculorũ. s. nullo metallo: quarta eñi etas a scelere nomẽ accepit: nã dicta est ferrea. Cũ ferrũ peius sit: ere: argẽto: auro. Clamore ciem⁹. dicem⁹ eñi proh deũ atq; hoim fidẽ. Quãto clamore. s. Fessidiũ agentẽ. causas agitantẽ. Sportula vocalis. poete recitãtes: ⁊ causidici cenã ⁊ sportulã multis dabãt: vt ab illis in actionib⁹ laudarent. Mar. li. vj. Qđ tã grãde sophos clamat tibi turba togata. Nõ tu põpei cena diserta tua est. Vocalis. i. resonans: ⁊ clamans laudando aliquẽ. Senior. caluine. Bulla dignissime. i. habitu puerili. Cũ puerilis: ⁊ simplex tibi mens ⁊ anim⁹ insit. Veneres. oblectationes. Exigis. petis. Peieret. Cice. lib. iij. offi. sic ait. Non eñi falsum iurare peierare est: sed qđ ex animi tui sñia iuraueris sicut vbis concipitur more nostro: id nõ facere periuriũ est. Scite eñi Euripedes: iuraui lingua: mentẽ iuratã gero. Rubenti. ostiarũ cruore. Indigene. latini. quasi inde geniti. Priusq;. i. ante etatẽ argenteã. Virgũcula. s. erat. et natu grãdior fratrib⁹. qđ scri. Ho. li. iiij. iliados. Satur fugiẽs. is Iouẽ filiũ fugit regnauitq; postca in latio etate aurea: latinosq; docuit agriculturã. de quo latius in. g. diximus: ⁊ etiã supra. priuatus adhuc s. erat. in atrijs ideis. i. Ioue nondũ regnãte: nã in secũda etate argẽtea post aureã. s. cepit regnare Iuppiter. Qui vt scri. Home. li. vij. iliados: mõti ideo presidebat. Nulla. s. erat. Puer iliacus. Ganymedes ab Ioue raptus ad mense ministeriũ. Herculis vxor. i. hebe Iunonis filia. q̄ ante Ganymedẽ Ioui pocula ministrabat. de qua Ho. in prin. li. iiij. iliados hebe aũt pubertas đr hebao: pubesco: vigeo. At cyathos. scz erãt. Siccato nectare. exhausta potione. nectar eñi deorũ potio est. vt scribit Festus. Et Apuleius lib. vj. met. inquit. Tũc poculũ nectaris qđ vinum deorũ est ⁊c. Latius tñ supra. Siccato nectare. i. expletis. mensis tergẽs sibi vulcanus brachia nigra erat in liparea taberna. nõ eñi in celo prandebat. Nigra vo brachia ait. qñ Iouis faber est Vulca. tergẽs autem inquit. qñ moris est ante et post mẽsas abluere palmas. Liparea taberna. in liparia taberna. s. erat. Ex colijs autẽ insulis que etiam lipare dicte sunt hiera sacra est vulcano. De qua latius dictum est saty. j. ibi. Et colijs vicinũ rupibus antrum vulcani. Talis. erat. Vt. qualis. Atlanta. is enim celum humeris sustinere fertur a poetis. Sortitus. s. erat. Ho. lib. xv. iliados inducit Neptunũ talia dicere. Etenĩ tres liberi ex Saturno nati sum⁹ ⁊ rhea: Iuppiter: Ego ⁊ Pluton: suam quisq; dignitatem sortiti. Nam cum triphariam vniuersa diuisissemus: sortẽ cõmisissem⁹. Mihiq; cessit mare. plutoni inferne tenebre. Ioui celum cum laxo ethere ⁊ nubibus. Terra autẽ ⁊ olympus nõ certi dei. sed cõmunes oim sunt ⁊c. Profundi. maris. s. Aut nõdum erat. Rota erat vbi ixion nexus voluitur. Saxum. Sisyphi. s. Oui. in met. Aut petis aut vrges ruiturũ sisyphe saxum. Pena. quã tytius patitur apud inferos: cuius iecur a vulture depascitur. Hilares. scz erant.

¶ Ponamus. Ordo est. o Caluine ponamus. i. deponamus nimios gemitus. dolor viri nõ debet esse flagrantior. i. feruentior equo: q̄ equũ est: nec maior vulnere. i. lesione aut amissione. Potes tu vix ferre minimã ⁊ exiguã particulam malorũ: q̄uis. i. q̄tũuis leuiũ: ardens visceribus spumantib⁹ ex feruẽtia ire q̄. i. qr amicus. i. quẽ cõfidebas esse amicũ. non reddat tibi depositũ sacrũ. i. sub sacramento fidei. q. d. id stulte facis: quia is qui natus fonteio consule reliquit post terga sua sexaginta annos. i. homo sexagenarius stupet. i. stupere põt: hec. i. perfidiã ⁊ periuria. qr vt dicet. improbitas illo fuit admirabilis euo: nũc autem casus hic multis cognitus: ⁊ ideo minime mirãdus. At. i. sed tu nihil pficis in melius: vsu. i. experientia tot rerum. Sapiẽtia. i. studiũ philosophie victrix fortune (qr quo sapientior quis tanto minus fortune illi obueniũt: tantoq; minus amat fortunã) q̄nimmo sapiẽs dñatur astris que dat p̄cepta sacris libellis est sup. quidẽ. i. certe magna. i. res excellẽs: dicimus aũt quoq;. i. etiã hos felices qui didicere nõ ex libris pħorũ: sed vita magistra. i. magistrante ⁊ docẽte: ferre. i. tolerare incommoda vite: nec. i. ⁊ non iactare. i. repellere ⁊ recusare more boum rebelliũ ⁊ recalcitrantiũ: iugũ. i. onus aduersitatis. Que dies est tam festa que cesset pdere furem. q. d. nulla. quia vt nunc ita tunc. quoq; festis diebus plura crimina fiebãt q̄ profestis. sed aduerte q etiam tunc peius putarent festis peccare. Et que cesset prodere perfidiam: fraudes: ⁊ lucrũ quesitum ex omni crimine: ⁊ nũmos partos. i. acquisitos gladio: ⁊ pyxide. i. veneno clauso in pyxide. q. d. nulla. Quippe. i. quia certe: boni. i. iusti sunt rari: vix sunt tot numero. quot porte thebarũ in beotia: quarũ septẽ fuerũt porte. vel quot sunt hostia. i. receptacula in mare: nili. i. illius fluminis diuitis. i. faciẽtis per inũdationẽ accolas diuites que etiam vij. sunt. Etas nona agitur. i. pessimorum hominum. Prima eñi fuit deorũ sine vllo crimine: secunda deorum regnante adulterio: vt in sexta dictũ est. Tertia semideorũ: sed magis ad diuinitatem accedentium. Quarta semidorũ sed magis ad vitas hoim inclinantiũ. Quinta heroũ mortaliũ quidẽ: sed virtutem totam amplexantiũ. Sexta heroũ nõ oino perfectorũ. Septima hoim plus ad virtutem q̄ ad vitia properãtiũ. Octaua hoim plus ad vitia q̄ ad virtutem accedentiũ. Nona est sola vitia sectantium: que etas inquit poeta nũc agitur: ⁊ secula peiora tpibus ferri: quib⁹ plurima sed nõ sola vitia regnabant: sup. aguntur: quorũ seculorũ sceleri: ipsa natura nõ inuenit vllum nomẽ cõforme. s. metallis: sed posuit ipsum a nullo metallo. Sicut cetera secula denominari possunt: aureum: argẽteum: electreum: cereũ: cupreum: stanneum: plumbeum: ⁊ ferreum. Nos q̄uis in perditissimo seculo simus ciemus. i. imploramus tanq̄ desperantes fidem hominũ: q; p ⁊ diuũ. i. diuorũ clamore sup. tanto q̄to sportula vocalis. i. que vocem multorum excitat: laudet fessidium causidicum agentẽ sup. causas: ⁊ ita per transitum

Thebe.

Nili ostia.

Peierare.

Hebe.
Nectar.

Iouis neptuni plutonisq; regnum.

Ascensius.

Tyti⁹ quũ Latonẽ vi(s) inferre vellet: ab apolline sagittis confossus) fuit ad inferos trusus vbi vultur eius cor renascẽs assidue depascit. Vñ Tibull⁹. Porrectusq; nouẽ Tyti⁹ per iugera terre Assiduas atro viscere pascit aues.

tangit fessidium qui vt laudetur sportulam dabat.sensus autē est.Nos bene fatui sumus: ꝙ nūc ɔtra vitia tanto clamore vtimur:quāto cliētes recipiētes sportulā a fessidio i ipso laudādo.vñ addit.De caluine senior dignissime bulla.i.insigni puerorū qui.s.adhuc sentis vt puer:nescis quas veneres.i.venustates habeat pecunia aliena:nescis quē risum.i.qualē irrisionē moueat.i.excitet tua simplicitas vulgo:quū exigis.i.requiris a quoq; ne peieret.i.piuriū faciat:inepte dixeris piuret.ꝛ sup.vt putet aliqḋ numē.i.diuinitatē esse vllis tēplis ꝛ are rubēti sanguine.s.aut igni sacrificiorū.Indigene.i.antiq̄ssimi ppl'i Italie q̄ inde geniti ex nulla patria aduenerūt:viuebāt quōdā hoc more.i.cū deorū timore:priusq̄ Saturn⁹ fugiēs Iouē filiū suū vñ exclusus est sumeret falcē agrestē.i.cultrū incuruū:quo vites inciderēt more agrestiū:ꝛ hoc diademate.i.insigni regali capiti ad imponēdā coronā seruiēti:tūc dico cū Iuno sup.esset adhuc ṽgūcula.i.parua ṽgo:ꝛ Iuppiter esset adhuc p̄uat⁹ antris ideis in quib⁹ abscōsus ẽ:ꝛ cū adhuc nulla esset cōuiuia celicolarū sup nubes.i.in celis.Nec puer iliac⁹.s.Ganymedes sup.raptus erat adhuc ad cyathos.i.pocula deorū:nec formosa vxor Herculis.i.Hebe Iunonis filia:erat sup.adhuc adhibita ad cyathos:ꝛ Vulcan⁹ faber fulminū Iouis:tergēs.i.denudās iā siccato.i.ebibito nectare.i.deorū potu:brachia nigra.i.fuliginosa in taberna.i.officina et operatorio:liparea.i.lipare insule materie fulminū plene:ꝛ quū sup.quisq; de⁹ prādebat sibi.i.sol⁹ nec turba deorū sup.erat talis.i.tā multiplex:vt.i.qualis est nūc:ꝛ cū sydera ɔtēta paucis numinib⁹.i.deis vrgebāt atlanta.i.regē mauritanie in montē q̄ axē humero torquet stellis ardētib⁹aptū cōuersum miserū:miseratione dignū:minore pondere.i.onere.Et sup.cū nōdū q̄lq;.s.deorū esset sup.sortit⁹ triste iperiū ꝓfundi.i.inferni:nec pluto nunc de⁹ inferni existēs toru⁹.i.imitis:cū ɔiuge sicula.i.pserpina filia cereris quā i ethna mōte sicilie rapuit sup.sortit⁹ erat imperiū inferni:nec rota q̄ nūc ixion torquet:nec furie infernales:nec saxū qḋ sisyph⁹ nūc voluit:aut pena atri vulturis:q̄ iecur tityi nūc exedit sup.esset adhuc.s; vmbre.i.manes siue spūs inferni sup.erāt hylares sine infernis regibus.tunc vt dictū est.indigene viuebant hoc more.

Manci.
Senectutis.
Honor.
*Follis.p reposito rio nūmorū ponit: vt hoc loco Follē itē accipim⁹ p instrō q̄ vēr⁹ attrahit ꝛ emittit:vñ ꝛ follē appellamus gen⁹ pile qḋ vēto inflat: de q̄ Mar. Folle dec; pueros ludere:folle senes.
Mule partus.
Mula cur non parit.

¶Illo euo.vc; aureo.Par.s.erat tā venerabile erat p̄cedere quatuor annis. Vale.li.ij.sic ait.Senectuti iuuent⁹ ita cumulatū ꝛ circūspectū honorē reddebat:tāq; maiores natu adolescētiū cōmunes p̄res essent.quocirca iuuenes senat⁹ die vtiq; aliquē ex patrib⁹ cētū aut ꝓpīquū aut paternū amicū ad curiā ducebāt.Affixiq; valuis expetabāt: donec reducēdi officio etiā fungerentur ꝛc.Gell'.itē li.ij.c.xv.sic.Apḋ antiquissimos Romanorū neq; gn̄i neq; pecunie prestātior honos tribui ɔ̄etati solit⁹.maioresq; nati a minorib⁹colebantur ad deū ꝓpe:ꝛ parētū vicē atq; oī in loco: inq; oī specie honoris priores potioresq; habiti.A ɔuiuio q̄ vt scriptū est in antiq̄tatib⁹:seniores a minorib⁹domū ducebantur:eūq; morē accepisse Romanos ab lacedemonijs traditū est. apḋ q̄s licurgi legib⁹ maior rerū oīm honos maiori etati habebatur.Erugie. pecunia eruginosa.Follē.crumenā.prodigiosa.s.erit.q: ɔtra hui⁹ tp̄is vsum. Fides.illi⁹.libellis:a tuscis eīn ꝓcurādi pdigij artē didicerāt ꝛ haruspicia bimēbri.semifero.fete.mu.Mulas non parere scribit Pli.li.viij.s; esse i annalib⁹ n̄ris inq̄t pepisse sepe.verū pdigij loco habitū.Teophrast⁹ vulgo parere in capadocia tradit:s; esse id aīal ibi sui gn̄is.Mule calcitrat⁹ inhibetur vini crebriore potu.phs itē li.vj.de aīalib⁹ scribit.Mulā etiā gemellos pepisse p ostēto acceptū.Fete mule.Alex.i pble. scri.ꝙ mule nō fetificāt q̄m ex differētib⁹ specie aīalib⁹ ɔstitu erūt.Et ex differētib⁹ p tēperamētū ꝛ naturā seminib⁹:pinde mixtio aliḋ aliq̄d ꝓcreat uⁿra:p̄ter id qḋ pri⁹ fuit ꝓcreātiū naturā delet:veluti albioris ꝛ nigrioris mixtio extremos colores delēs alterū colorē.i.fuscū parit q̄ extremorū nihil existit:pgignētiū igitur tēperamētū delētū est ꝛ formarū ꝓprietas.hec ille.Lapides.scri.Pliñ.lib.ij.lacte:et sanguine pluisse ꝛ sepe carne:itē ferro lana etiā et laterib⁹ coctis.Liui⁹ q̄ lapidibus

¶Improbitas illo fuit amirabilis euo.
Crede bant hoc grande nefas:et morte piandum:
Si iuuenis vetulo non assurrexerat:et si
Barbato cuicunq; puer:licet ipse videret
Plura domi farra:et maiores grandis aceruos.
Tam venerabile erat precedere quatuor annis:
Primaq; par adeo sacre lanugo senecte.
Nunc si depositum non inficietur amicus:
Si reddat veterem cum tota erugine *follē:
Prodigiosa fides et thuscis digna libellis:
Queq; coronata lustrari debeat agna.
Egregium:sanctumq; virum si ceruo bimembri
Hoc monstrum puero:et miranti iam sub aratro
Piscibus inuentis et fete comparo mule
Sollicitus tanq; lapides effuderit imber:
Examenq; apium longa consederit vua
Culmine delubri:tanq; in mare fluxerit amnis
Gurgitibus miris:et lactis vortice torrens.
Intercepta decem quereris sestertia fraude
Sacrilega:quid si bis centum perdidit alter
Hoc arcana modo:maiorem tertius illo
Summā:quam patule vix ceperat angulus arce:
Tam facile et pronū est superos cōtēnere testes.
Si mortalis idem nemo sciat aspice quanta
Voce neget:que sit ficti constantia vultus.
Per solis radios:tarpeiaq; fulmina iurat.

Et martis * frameam: et cyrrhei spicula vatis/
Per calamos venatricis/pharetramq; puelle.
Perq; tuum pater egei Neptune tridentem:
Addit et herculeos arcus/hastamq; Minerue/
Quicquid habent telorum armamentaria celi/
Si vero pater est: comedam inquit flebile nati
Sinciput elixi: pharioq; madentis aceto.

pluisse meminit. Longa vua. pli. li. xj. scri. Apes ostēta facere vua dependēte in domibus tēplisve sepe expiata magnis euentibus sedere in ore infantis Platonis tūc etiā suauitatē illaz perdulcis eloquij portēdentes. Torrens. fluēs. intercepta. ablata tibi. Sacrilega. periura. Quid ageres. Hoc modo. fraude etiā sacrilega. Pronuz. decliue. idē quod dederis atq; credideris. Tarpeia fulmina. i. Tarpeio Joui assignato. Pli. lib. ij. scri. q tuscoꝝ litere nouē deos emittere fulmina existimabant. eaq; esse vndecim generū. Jouem eīn tria iaculari. Martis framea. dicūt frameam esse gladiū vtrinq; acutū: dictam vero q: ferrea est. Corne. vero tacitus de germanis: ꝛ ne ferrū quidē inquit superest sicut ex genere telorū colligitur: rari gladijs: aut maioribus lanceis vtuntur. hastas vel ipsorū vocabulo frameas gerūt angusto ꝛ breui ferro: ꝛ paulo inferius ait. Scutū cuz framea gladioq;. Cyrrhei vatis Apollinis sagittas. Cyrrha eīn ad radices Prenasi vrbs fuit. vt docet Strabo. Venatricis puelle: id est Diane. pater Egei: diuisa dipthongo pro Egei dixit. Ouidius lib. ij. fast. Vectam frenatis per inane draconibus Egeu ꝛc. Fuit is Athenarū rex Thesei pater. Armamētaria. loca vbi arma reponūtur. Sinciput. dictum quasi semi caput. allusio est ad illud. Et elici veruecis labra comedit. est sinciput capitis pars prior. Phario aceto: id est egyptiaco vel niliaco. quod etiā Martialis lib. xiij. laudat his versibus. Amphora niliaci non sit tibi vilis aceti. Esset si vini vilior illa foret. De Pharo autem insula opposita Alexandrie late in satyra. vj. dictum est ibi scilicet. ad Pharon ꝛ Nilum.

* Framea hic a Junena. pro gladio poni videtur: naz Mart. est insigne: vñ poeta i carmie obsceno sic ait. Nec mauors illū ꝑ quez valet occidit ensez: Nec latet in tepido Palladis hasta sinu.

Sinciput.

¶ Improbitas illo fuit admirabilis euo. Ordo est. Improbitas. i. improbāda fuit admirabilis propter raritatē. illo euo quo indigene soli viuebāt in Italia: quasi vitia ex aduenis orta sint. Ipsi veteres credebant hoc qđ sequitur nephas grande: ꝛ piandū: id est purgādum more committētis scilicet si iuuenis nō assurrexerat: id est surgēdo honorē prebuerat. vetulo: id est nō plane: sed etiam modicū veteri: et si puer nō assurrexerat barbato cuicunq;: id est etiā pauperrimo: licet ipse pure videret domi sue plura farra: ꝛ maiores aceruos glandis. Pulte eīn ex farre ꝛ glande vescebātur: et ita in illis erant eorū diuitie: tam. i. intantū erat venerabile precedere in etate quatuor annis: ꝛ lanugo: id est tenuis adhuc barba sacre senecte: id est que erat indiciū aduētantis sacre senecte: erat supple adeo: id est intantū prima pars: id est prima portio dignitatis: vt scilicet capitale esset illi non assurrexisse. legunt quidā par. vt sit prima lanugo: id est modica barba erat adeo sacre senecte: id est tam inceperāt venerari etiam lanuginem primā habentes ob futurā senectam. Nunc si amicus nō inficietur: id est abneget depositū: id est rem fidei sue seruandam datam. si amicus reddat veterem follem: id est sacculum pecuniarum ex corio: cum tota erugine: id est pecunia eruginosa: id est si candē crumenam non apertam: sed vsq; ad eruginem pecunie seruatam reddat cum pecunia tota: fides eius. id est fidelitas est prodigiosa: id est monstri ꝛ ꝓdigij plena: quia vt mōstrum raro visa: ꝛ digna propter nouitatem casus tabellis aut potius libellis: id est scriptis: tuscis: id est haruspicum tuscorum: et que debet lustrari: id est eundo per circuitū purgari: agna coronata. Si ego cerno virum egregium et sanctum: ego comparo hoc: id est tale monstrum puero bimembri: id est habenti membra sua duplicia: et comparo piscibus inuentis sub aratro alicui supple homini miranti (et ita non regitur datiuus miranti a comparo: sed ab inuentis: nō eīn cōparat miranti qui monstrosus non est: sed piscibus: hoc dico ꝓpter ordinē a Valla positum) et comparo mule fete: que naturaliter sterilis est: existens sollicit⁹ tāq; imber effuderit lapides: et tāq; examē id est congregatio simul euolantium apium (sic declinatur enim et apum) consederit: id est locum ceperit: a consido: longa vua: id est in formam botri collecta: in culmine: id est summitate delubri: id est prioris partis templi. Alludit ad examen ſm Vergilium in octauo latino visum: et tanq; amnis fluxerit in mare miris. i. mirādis: quia sanguineis: aut vt dicit lacteis gurgitib⁹: ꝛ pro: id est torrēs. i. fluēs vortice: id est impetu se vertente: lactis: loco aquarum: scz. Tu quereris. i. conquereris decem sestertia esse tibi intercepta. i. ablata fraude sacrilega. i. contra sacramentum fidei et iuramenti cōmittere furtum: quid sup. diceres si alter ꝑdidit bis centum sup. sestertia arcana. i. secrete data. hoc mō. i. fraude sacrilega: ꝛ si tertius perdidit maiorem summā illo. i. q ille alter: quā summā scz maiorez vix ceperat. i. continere poterat: angulus vrne patule. i. ample ꝛ capacis ad receptionem patentis. q. d. deberes putare illis magis esse dolendum: ꝛ tñ id vulgo fit. Tam facile est: ꝛ tā pronū. i. decliue. ꝛ per cōsequēs minimi conatus: cōtemnere superos. i. deum ꝛ sanctos testes: si nemo mortalis sciat idē. q: dei non prebent corā iudice testimoniū. Aspice quāta voce neget homo scz perfidus: ꝛ que sit cōstantia vultus ficti i. simulantis fiduciā bone conscientie: ipse iurat per radios solis ꝛ per fulmina tarpeia. i. Jouis qui in arce tarpeia colitur: ꝛ per frameam id est gladium ancipitē martis: ꝛ per spicula. i. iacula vatis cyrrhei id est apollinis: ꝛ per calamos id est leues sagittas: ꝛ per pharetram puelle venatricis. i. diane. et o neptune pater egei iurat per tuum tridentem. i. fuscinam tuam. Addit ꝛ. i. etiam arcus herculeos: et hastam minerue. i. palladis. et quicquid telorum. i. quecunq; tela: hoc est arma inuasiua ꝛ de longe missibilia. armamentaria. i. repositoria armorum: celi. i. celestium habent: si vo qui iurat est pater. i. habet liberos inquit: si sup. mētior comedam. i. comedere cogar flebile. i. fletibus prosequendum: sinciput. i. capitis priorem partem. i. filij mei elixi. i. bulliti atq; madentis aceto phario. i. acri ꝛ laudato quale est pharium: id est egyptiacum: hoc est vt comederem caput veruecis.

Ascensius.

¶ Sunt qui in fortune iam casibus omnia ponūt:
Et nullo credunt mundum rectore moueri

¶ Fortune. de hac lati⁹ in fine. x. saty. Et nullo credunt: mundū rectore moueri. Apuleius in cōuersione Trimegisti sic ait. Effector mūdi deus ꝛ eorū

Mancl. De⁹ rector.

Natura voluente vices:⁊ lucis/⁊ anni:
Atqꝫ ideo intrepidi quecūqꝫ altaria tangunt:
Est alius metuens ne crimen pena sequatur:
Hic putat esse deos:⁊ peierat:atqꝫ ita secum:
Decernat quodcūqꝫ volet de corpore nostro
Isis:⁊ irato feriat mea lumina sistro:
Dūmodo vel cecus teneam: quos abnego/nūmos
Et phthisis/⁊ * vomice putres/⁊ dimidium crus
Sunt tanti?paup locupletē optare podagrā
Ne dubitet/* laudas si non eget anticyra:nec
Archigene:quid enim velocis gloria plante
Prestat:⁊ esuriens pisee ramus oliue?
Ut sit magna:tamen certe lenta ira deorū est.
Si curant igitur cunctos punire nocentes:
Quando ad me veniet?sed ⁊ exorabile numen
Fortasse experiar:solet his ignoscere:multi
Cōmittunt eadē diuerso crimina fato.
Ille crucem preciū sceleris tulit:hic diadema:
Sic animū dire trepidum formidine culpe
Confirmāt:tunc te sacra ad delubra vocātem
Precepit:trahere summa vltro/ ac vexare paratus.
Nam cū magna male superest audacia cause:
Creditur a multis fiducia: mimū agit ille:
Urbani qualem fugitiuus scurra Catulli.
Tu miser exclamas vt Stentora vincere possis:
Uel potius quantum gradiuus homericus: audis
Juppiter hec?nec labra moues:cum mittere vocem
Debueras:vel marmoreus/vel aheneus?aut cur
In carbone tuo charta pia thura soluta.
Ponimus:⁊ sectum vituli iecur?albaqꝫ porci
Omenta?vt video nullū discrimē habēdū est
Effigies inter vestras:statuamqꝫ Bathylli.

que insunt oim simul cuncta gubernā
do cū ipso hoie gubernatore cōposita.
qđ est totū suscipiēs. Et paulo inferiꝰ
sic. spū ministrātur oia et vegetant in
mūdo:⁊ quasi organū vel machina sū
mi dei volūtati subiectꝰ est. Alcioni itē
interpˢ de deo ita scri. Et bonū quidē
est: q: oia sua potētia operat: vniuersi
boni existēs cā. Cice. itē li. de na. d. sic.
Sūt aūt alij phi:⁊ ij quidē magni atqꝫ
nobiles: qui deoꝝ mente atqꝫ ratione
omnē mūdū administrari ⁊ regi censeāt
Neqꝫ vero id solū: sed etiā ab ijsdē hoim
vite cōsuli ⁊ puideri. Quecūqꝫ altaria
tangūt. Legit ꝙ litare nō possit oratio:
nisi vt is qui deo precat: etiā arā mani
bus apphēdat. Inde Uar. dicit. Aras
primū ansas dictas ꝙ esset necessariū
a sacrificātibus eas teneri. hec oia illo
versu Maro executꝰ est. talibus orātē
dictis: arasqꝫ tenētē audijt ops. hec re
fert Maro li. iiij. sat. Intrepidi. Timē
dus deus est. Un̄ Cice. in li. de n. d. sic.
Quis eni nō timeat oia prouidētem:⁊
cogitātē:⁊ aiaduertētē:⁊ oia ad se per
tinere putātē: curiosum: ⁊ plenū nego
tij deū hic. alius. Ita secū. s. ait. Sistro.
erat sistrū instrumētū ⁊ ereū ⁊ argen
teū ⁊ aureū: quo in sacris isidis argu
tū tinnitū cōstrepabāt. vt scribit Apu
leius lib. xj. quod etiā satyra. vj. dixi
mus. vbi etiā multa de iside. vel cecus
id est etiā phthisis dicit corruptio. di
minutio. tabes. macies. morbus con
sumptiuꝰ. a phtheino: quod est defin
do. corrūpo. facio deficere. Aliqui vero
legūt phthisis. i. sputio: a ptyo quod
est spuo. experto. morbꝰ eni est: vt aiunt:
quo pulmo tabescit. i. exulceratio pul
monis ex humoꝝ ꝯcursu. Uomice pu
tres ⁊ tumor ē excrescēs: saniē sp emit
tēs: ita a mouēdo dicta. Ci. i li. de. na.
de. sic. Nec ꝓdesse voluit phereo iasoni.
is q̄ gladio vomicā eiꝰ aperuit quā sa
nare medici nō poterāt. Istđ idē vale.
circa ꝓmi voluminis finē repetit. Sūt
tāti? vt. s. ea timēs nūmos haud abne
gē. Locupletē: qua vexant locupletes.
Pauper locupletē. periuri sunt verba di
centis. ꝙ laudare pōt ne paup dubitet
optare locupletē podagrā: dūmō nō
egeat elleboro. i. dūmō nō nimia sit et
vetusta. Nigrū ei elleboꝝ medet poda
gris veteribus. vt scribit Pli. Profecto
hic est verus sensus. De insania nāqꝫ
minime hic intelligendū. nā nihil ad
podagram. De elleboro autē qđ italia
Ueratrū vocat: legito Pli. li. xxv. Anticyra. insula ⁊ vrbs est in phocide. de quo noie ⁊ alia est ad sinū ia
cens malcacū:⁊ Oetā montē. illic elleboꝝ seu veratrū vrbanū nasci vulgāt. hic optime ꝑparat: quocir
ca frequēs illuc aduene ꝯfluūt inqt Stra. li. ix. purgationis ⁊ curatiōis gr̄a. Pli. etiā scri. li. xxv. ꝙ in an
ticyra insula tutissime sumit elleboꝝ. Et liuiꝰ lib. xxvj. ait ꝙ anticyra sita est in locride: leua parte sinum
corinthiacū intrantibꝰ breuis terre iter. Archigene. medico. de quo etiā superiꝰ. Quid eni velocis. qđ
ꝓdest in quid pedū velocitas pauperi ⁊ nomen ac fama velocitatis. Prestat. meliꝰ est: ꝙ habere poda
gram locupletem. Esuriens ramus. i. corona illa oleastri nil prodest si esurit victor. In ludis olympie
oleastro victores coronabātur vt scri. Pli. li. xv. qđ latius in odis explicuimus. Pisce oliue. pisa achaie
oppidū fuit prefluente alpheo amne vt docet Pli. li. iiij. Stra. etiā lib. viij. scri. Pisam ciuitatē esse: et pi
sanā regionē in vrbes octo diuisam. ait ita ꝙ nōnulli ciuitatē nullā pisam fuisse cōtēdūt. Nā inter octo
illas vrbes nō reperit. Ceterū fontē pisam dūtaxat affirmāt. q̄ besa tpe suo vocat. Erat aūt in agro pi
sano iouis olympici templū ab elide stadijs minus trecentis absens. Ante illud vero lucus agresti vesti
tus olea surgebat: in quo stadiū iacebat ꝙ alpheus alluebat ex archadia labēs. pisce vero regionis pars.

*Uomica vlcꝰ est magnū lignum latens et tumēs cū sanie: intrinsecus a vomēda sāie dicta: vnāqꝫ ꝑtē corpis infestat. Pli: li. ij. c. xiij. docet. Ocymū siluestre vomicā vulue mederi. Celsꝰ ait in tertio vomice finē esse vt rūpatur.
Arā tenere.
Deus est timendus.
Sistrum.
* Al's laudas ⁊ veriꝰ ꝯtra vtriusqꝫ iterptis sententiā.
phthisis.
Uomita.

olympia erat. vbi Jouis tēplū: inde dicti olympici ludi ab Hercule instituti. erat aūt certamē ꝛ equoꝝ
et palestre. vbi victores oliagina corona solūmodo donabanť. non eñi pecuniarū certamen agitabat:
sed virtutis. hec aūt oīa latius ode prima Horatij explicuimꝰ. Lenta. Vale. etiā li. j. inquit. Lento enim
gradu ad vindictā sui diuina ꝓcedit ira: tarditatēq̄ supplicij grauitate cōpensat. Id aūt ab Homero
sumpsit. is eñi ait li. iiij. iliados. Cōtēni numē olympi: haud impune sinunt superi: scelera impia q̄ꝙ
distulerint: culpas hoīm grauiora morantur supplicia. His. delicris. Preciū appositio est. Diadema.
coronā ꝛ laudē. a diadeo qδ est corono: circūligo. sic poeta hic loquiť. Vocantē. ipsum abnegantē depo
situm. Trahere. te ad delubra. Animum cōfirmat. Apuleius in orōne prima sic ait. Namq̄ pctm̄ semel
vt bonus quisq̄ postea sollicitꝰ cauet: ita q̄ ingenio malo est ꝯfidentius integrat. ad iā de cetero quo se
pius: eo apertius delinquit. Mimū agit ille. i. deridet te imitando tua dicta: ꝛ gestus sine reuerētia ali
qua. vt scurra catullum quēdam deridere solebat: Stentora. Home. li. v. ilia. sic. hic candida Juno ma
gnanimo similis stentori. Cuius hiatus tantus erat: vocisq̄ sonus sup aera quātus. Quinquaginta si
mul quū clamat ora viroꝝ. Gradiuus Homericus: ꝑcussus Mars a Diomede fuit: vt habeť li. v. ilia.
Clamore ingenti ꝑcussit ferreus auras. Vulneris impatiēs. Mauors: nō milia quātū. Oro nouē fer-
rent: nec milia dena viroꝝ. Si pugne impliciti fremerēt crudelibꝰ armis: quo teucrū: dānatūq̄ exerci-
tus horruit oīs. Omenta porci. Omentū medio ab ventre dependet. qδ nō nisi pinguis mēbrana est.
Autor Aristo. lib. j. de aīalibus. Celsus item lib. iiij. c. j. scribit. Omentū ex interiore parte lene et strictū
esse: ex superiore mollius cui adeps quoq̄ innasciť: q̄ sensu: sicut cerebrum quoq̄ medulla caret. Sta-
tuāq̄ batylli. Apuleius lib. ij. floridorū circa finē de fano Junonis in samo modica insula icarei maris
qδ fanū viginti haud ampliꝰ oppido abest scδo littore. sic ait. Ibi donariū dee perq̄ opulentum pluri
mum auri et argenti ratio in lancibus: po culis. ꝛ huiusmodi vtensilibus. Magna etiam vis eris va-
rio effigiatꝰ veterrimo ꝛ spectabili ope: vel tm̄ ante arā batylli statua apolicrate tyrāno dicata: qua nihil
video: effectius cognouisse. quidā pythagore eam falso existimāt. Adolescēs est viscenda pulchritudine
crinibus fronte parili separata ꝑ malas reuulsis. pone aūt: coma ꝓlixior inter lucētē ceruicē scapulo-
rum finibus obūbrat. ceruix succi plena: male huberes: gene teretes: ac modico mento iaculatur: eiq̄
prorsus cytharedicus status: deam conspiciens canenti similis. Tunicam picturis variatam deor-
sum ad pedes deiectus. scribit et plura que tibi legeret lector poteris.

Olympici ludi.
Deorū ira lenta.
Diadema.
Pcti integratio.
Stentoris vox.
Martis vulnus.
Omētum.
Bathylli statua.

¶ Sunt qui ꝛc. Ostēdit cur tā temere peierēt multi. q: videlicet oīa casu euenire: nec curare deū credūt
mortalia queq̄. vñ epicurū dicūt se iactare q̄ humanū genus duobus summis malis liberasset. sollici
ta. s. religione in vita: cū doceret deū nō curare mortalia. ꝛ timore post vitā: cū diceret animos hoīz vt
belluarū interire. Ordo est. Sūt q̄ ponūt oīa in casibꝰ fortune: ꝛ nō credūt mūdū moueri vllo rectore ꝛ
hoc natura volēte. i. per reuolutionē causante: vices. i. vicissitudines: ꝛ lucis. i. vniuscuiusq̄ diei ꝛ an-
ni: atq̄ ideo tāgūt intrepidi sine vllo timore q̄cūq̄ altaria. Est alius metuēs q̄dē ne pena. i. punitio se-
quať crimē: hic. i. hmōi putat deos esse: ꝛ sup. tm̄ peierat: atq̄ sup. ira loquiť secū: decernat. i. futurū iudi
cet Isis ea egyptiaca: Romanis q̄ anxie culta: de nr̄o corpore q̄dcūq̄ volet: ꝛ feriat. i. ꝑcutiat mea lumi-
na. i. oculos meos: sistro. i. instrumēto illo sonoro: irato. i. ipsa irata: dūmō ego teneam vel. i. etiam aut
saltē cecus: nūmos quos abnego. Nunq̄d phthisis. i. corruptio et tabes lenta: ꝛ vomice putres. i. vlce-
ra putria sic dicta: ꝛ crus dimidiū. i. dimidiatū reliqua pte desecta. sunt tāti sup. momēti. i. tm̄ metuen
da: q. d. nō. tu laudas ne: vt nō: vt paup nō dubitet optare podagrā. i. egritudinē pedū. locupletē. i. lo-
cupleti familiarē morbū: dūmodo nō egeat. i. dūmodo talis egritudo nō sit tā vehemēs: q̄ egeat anti-
cyra. i. purgatione per elleboꝝ: nec archigene. i. medico. i. dūmodo tolerabilis sit. Quid eñi prestat glo-
ria velocis plāte. i. sceleris pedis. q. d. nihil ꝛ q̄d ꝑstat. i. affert auxiliū aut cōmodi: ramꝰ esuriētis. i. esu-
rienti sitingē: oliue pisce. i. corone ex oliua q̄ cursoribus victoriosis dabať. q. d. nihil. Preterea inq̄t ta-
lis piurus: demus: vt ira deorū sit magna: tm̄ illa est certe lenta. i. lente. hoc est tarde vlciscēs. Igitur si
dij curāt punire cūctos nocētes: q̄ñ ira sup. eoꝝ veniet ad me: sed ego experiar fortasse numē deorum
et. i. etiā exorabile. i. oratione placabile: non solū lentū. Numē deorum solet ignoscere his multi cōmit-
tunt eadem crimina diuerso fato. i. alij cum impunitione. alij cum summa vindicta. Ille tulit crucem
precium. i. in precium et mercedem sceleris sui: hic tulit diadema. i. obtinuit regnū ꝑ scelera sua. sic. i.
tali iniqua ꝑsuasione cōfirmant. i. stabiliūt animū naturaliter trepidū formidine dire culpe: quā vin-
dicta sequiť. Tunc. i. postq̄ iniquus animū suū sic cōfirmauit: ipse precedit te vocantē ipsum ad delu-
bra sacra. i. ad tēpla et aras vt iuret: paratus immo. i. insuper trahere te ad delubra. s. ꝛ vexare. i. mole-
stare si ire recuses. Nam quū. i. quādo. quādo magna audacia superest. i. super quā satis est: male cause:
ipsa audacia: ꝛ cōfidentia creditur a multis fiducia. i. in bona cōsciētia ꝛ equitate confisio. ille scilz qui
vocatur iuraturus: agit. i. gestis representat mimū. i. gesticulatorem scenicū. qualez scurra fugitiuus
Catulli vrbani. i. qualem Catullus vrbanus inducit scurrā fugitiuū agere. tu miser q̄. trahis ip̄z excla
mas sup. tā alte: vt possis vincere stentora: virum illum qui ꝺm Homerū tm̄ vocis emittere solebat.
quātum quinquaginta viri. vel potius tantū sup. clamas q̄ñtum gradiuus. i. mars vulneratus a Dio-
mede: homericus. i. vt scribit Homerus: qui clamauit quātum nouem aut decem milia hominū. cla-
mat autem dicens. O Juppiter tu audis hec. i. huiusmodi periuria: nec moues labra in signum indi-
gnationis: tu o Juppiter debueras committere. i. simul edere vocem: existens. vel. i. etiam marmoreꝰ
vel aheneus. i. ex ere factus: aut si periuria punire nō vis: cur ponimus in tuo carbone: id est in thu-
ribulo ignitos carbones habente pia. i. religiosa thura: soluta. i. deplicata carta: ꝛ cur ponimus iecur
vituli sectum ab haruspice. ꝛ alba omenta porci. i. pinguem ꝛ mundam membranā intestina eius cin-
gentem: q. d. id frustra facimus: quia vt video nullum discrimen est habendum: id est nulla differen-
tia est habenda: inter vestras o dij effigies: et inter statuam Batylli: id est illius musici qui in samo in-
sula Junoni a policrate dicata est: quia plus viuacitatis q̄ statua Jouis videtur habere.

Ascensius.

¶ Accipe que contra valeat solatia ferre:
Et qui nec cynicos nec stoica dogmata legit

¶ Accipe que cōtra. Sensus est. audi
que tibi solatia ferre potest de amissa
pecunia: etiam qui nō legerit Cynico
rū stoicorūve dogmata vel epicuri: q̄

Manci.

A cynicis tunica distantia:non Epicurum
Suspicit exigui letum plantaribus horti.
Curentur dubij medicis maioribus egri.
Tu venam vel discipulo cōmitte Philippi.
Si nullum in terris tam detestabile factum
Ostendis:taceo:nec pugnis cedere pectus
Te veto:nec plana faciem contendere palma:
Quādoquidē accepto claudenda est ianua dāno:
Et maiore domus gemitu:maiore tumultu
Plangūtur nūmi/q̄ funera:nemo dolores
Fingit in hoc casu:vestē diducere summam
Contentus: vexare oculos humore coacto:
Ploratur lachrymis amissa pecunia veris.
Sed si cuncta vides simili fora plena querela:
Si decies lectis diuersa in parte tabellis
Vana superuacui dicunt chirographa ligni:
Arguit ipsorū quos litera/gēmaq̄ princeps
Sardonicus:loculis que custoditur eburnis.
Te nunc delitias extra cōmunia censes
Ponendum:quia tu galline filius albe:
Nos viles pulli nati infelicibus ouis.

quidem opes spernebāt. Per q̄ ostē- dit eū facile tolerare posse quicquid amiserit cū parū fuerit.cynicos.anti- sthenes atheniēsis Socratis auditor Cynicam prior sectā inchoauit: prin- cepsq̄ in ea fuit.Dicebat autē sufficere virtutem ad beatam vitaz nullo indi- gētem:nisi Socraticis virib⁹.primus pallium duplicauit: ipsoq̄ solo vtebā- tur. baculūq̄ sumpsit ac perā. Prim⁹ itez simplicis q̄z pallij vsum habuisse tradit.Autor est Laertius:* cynici au- tem dicti sunt quasi canini vt quidaz scribūt:quia mordaces essent incusan- do vitia. Stoica dogmata.zeno stoico- rū princeps extitit: qui patientissim⁹ erat:ꝛ simplicissimi victus:crudisq̄ tā- tum cibis vtebātur: ꝛ tenui pallio: ita vt de illo diceret q̄ eū neq̄ seua hyēs: nec gelidus imber: nō dura vis mor- bi domuerit:neqꝫ torridus sol.Autor est Laertius. Cicero preterea li.iiij.de finibus scri.zenonē beatam vitā appel- lasse eam solam que cum virtute dega- tur.tunica distātia.Cynici em̄ vt ostē- dimus:duplici pallio vtebant. Stoici vero tenui tantū. Omnes tamē sum- mū bonum in sola virtute ponebant. Dogmata:dogma:sententia: editum: decretum dicitur. Letum plantarib⁹ horti.epicurus in epistolis: aqua tan- tum ꝛ cibario pane se contentū esse te- statur. vt scribit Laertius. Idē ortorū magister prim⁹ Athenis instituit ha- bere hortos in vrbe: vsqꝫ ad eū moris nō fuerat i oppidis habere rura. Pli. id scri.li.xix. Ipse vo epicur⁹ in episto- la ad Herodotū scri. Summū bonū est in volūtate.scilicet nō dolere corpore:animoqꝫ tranquillū esse et ꝑturbatiōe vacare. Dubij egri ōndit caluinū a quocūq̄ curari posse:cū pauca amiserit. Vel discipulo Philippi:qui imperitus erat medicus. Tam detestabile q̄ tuū est. Taceo. te cōsulari. Claudēda est ia- nua.in luctus signū. In hoc casu pecunie amissione. Diducere: diuidere in funere.s. Contētus.s.est. ve- xare.in funere videlicet. Tabellis:pugillarib⁹:vbi debitores manu ꝓpria scripserant: adhibito etiā si- gillo:et tamē negare audebāt. Vana esse. Dicunt. debitores. Chirographa: proprie manus scripturas de quib⁹ saty.xvj. Ligni cerate tabelle. Sardonicus. de hac gēma plura satyra sexta. Custodit:in anulo signatorio nexa. Te nūc delitias ironia est:ꝛ appositio. Extra cōmunia. censes ponendū. Nihil est preci- pue cuiq̄ dolendū:in eo quod accidit vniuersis:vt inquit Cice.li.vj.epistola ad Aulum Torquatum.

¶ Accipe ꝛc. Affert cōtra dolorem remedia non philosophica:sed cuiuis parabilia. Ordo est. Accipe:id est intellige que solatia.vel accipe solatia.i.consolationē que.i.cuiusmodi: is supple valeat ferre: id est afferre contra.i. in contrarium doloris tui:et id est etiam is dico:qui nec legit Cynicos supple philoso- phos:nec dogmata stoica distantia a Cynicis:tunica:id est concessione tunicarum: nam stoici suis p- fessoribus solum simplex pallium cōcesserūt:cynici etiā duplex:vtriqꝫ autē erāt rigidi virtutis sectato- res:et ceterarum rerum cōtemptores:ex quoꝝ preceptis tm̄ phica esset consolatio. Et que etiā ferre va- leat is qui nō suspicit.i.rursum tāq̄ exēplar vite sibi propositū nō aspicit:epicurū:letum plantarib⁹.i. holerib⁹:exigui horti(fuit em̄ vt Seneca in ep̄lis refert vir maxime sobrius:et hortulis qui famē non excitent.sed sedent.cōtentus)egri dubij.i.de quorū sanitate recuperanda dubitat. curentur medicis maioribus.i.peritioribus:tu committe venā.i.exquisitionem infirmitatis tue vel.i.etiā discipulo phi- lippi:medici inerudití.si non ostēdis interris vllū factū tā detestabile vt ei⁹ q̄ te defraudauit:taceo nec veto te cedere.i.tōdere pectus tuum pugnis.nec veto te cōtundere faciem plena palma.i. manu apta quādoquidē.i.cū ita sit q̄ homines tā impatientes sint amissis bonis.q̄ ianua claudēda est sicut in fu- nere claudi solet.dāno aliquo.s.pecuniarū accepto:ꝛ cū ita sit q̄ nūmi plangūtur maiore gemitu ꝛ ma- iore tumultu domus.i.toti⁹ familie q̄ funera.i.obitus charorū:nemo contentus diducere.i. diuidere vel deducere.i.deorsum ducere summā vestē ꝛ vexare oculos humore lachrymarū.s. coacto.i. vi expsso in funere.s.q: heredis luctus sub persona risus est.fingit dolores in hoc casu.i.dāno nūmorum:quia pecunia amissa plorat veris lachrymis. Istud totū quasi ꝑ parēthesim dictū est.sꝫ si tu vides cūcta fora plena simili querela.si tabellis.i.instrumētis obligatorijs que olim in tabellis ceratis scribebantur: lectis decies in diuersa parte.i.coram diuersis testibus:debitores sup.tales obligationes faciētes: di- cunt cirographa.i.ꝓpria manu scripta ligni.i.tabelle lignee cera replete: superuacui.i. nihil vtilitatis afferentis vana.i.mendacia et nullius fidei. Cirographa dico ipsoꝝ quos lra.i.character proprie scri- pture:ꝛ gēma.i.lapillus p̄ciosus in quo signetū.vt dicūt.aut signū manuale expressuꝫ est:ꝛ sardonicus sup.lapillus;princeps.i.precipuus inter lapillos signatos.arguit.i.dānat mēdaciū:que gēma custodit

Antisthe- nes.
Cynici.
*Cynicos a canib⁹ co gnomē ac- cepisse his vbis scrib. Lactā. Fir mia. Quid loquar de cynicis: q̄- bus i ꝑpa- tulo coire cū cōiugi- bus mos fuit: quid miꝝ si a ca nib⁹ quoꝝ vitā imitā tur:etiā vo cabulum ꝛ nomē tra- xerunt.
zeno.
Beata vita
Dogma.
Epicurus
Ascensius.

loculis: id est repositoriis: eburnis: ex ebore factis. tu qui nos vis tã leuia damna patiẽter ferre: censes te existẽtem delitias deorum aut hominum esse ponẽdum extra oia. i. cõmunẽ hoim fortunã: quia tu filius sup. es albe galline: ⁊ nos qui ista tolleramus sumus villes pulli nati infelicibus ouis. Aludit ad oua ledes ex quorum altero mortales: ex altero imortales prodiisse dicitur. Istud autẽ totũ dicit per ironiã. ¶ Bile amaritudie. Confer: cõpara tuo dãno ⁊ periurio tui debitoris conductũ: vt aliquẽ occidat. mercede ductũ. primos colligit ignes. i. prima noctis hora quũ lumen accẽdit. Et hos sic est in antiq̃ textu.

¶ Rem pateris modicã/ ⁊ mediocri bile ferendam:
Si flectas oculos maiora ad crimina: confer
Conductum latronẽ: incendia sulphure cepta/
Atq; dolo/ primos cum ianua colligit ignes/
Confer et hos veteris qui tollunt grãdia tẽpli
Pocula adorande rubiginis: ⁊ populorum
Dona: vel antiquo positas a rege coronas.
Hec ibi si non sunt/ minor extat sacrilegus: qui
Radat inaurati femur Herculis: ⁊ faciem ipsam
Neptuni/ qui bracteolam de Castore ducat.
An dubitet solitus totum cõflare tonãtem?
Confer et artifices: mercatoremq; veneni:
Et deducendum corio bouis in mare: cum quo
Clauditur aduersis innoxia simia fatis.
Hec * quota pars scelerũ: que custos gallic⁹ vrbis
Usq; a lucifero/ donec lux occidat: audit.
Humani generis mores tibi nosse volenti
Sufficit vna domus: paucos cõsume dies: ⁊
Dicere te miserũ: postq̃ illinc veneris: aude.
Quis tumidũ guttur miratur in alpibus? aut quis
In Meroe crasso maiorẽ infante mamillam?
Cerula quis stupuit germani lumina? flauam
Cesariem: ⁊ madido torquentẽ cornua cirro?
Nempe q̃ hec illis natura est omnibus vna.
Ad subitas thracum volucres: nubemq; sonoram
Pygmeus paruis currit bellator in armis:
Mox impar hosti/ raptusq; per aera curuis
Unguibus a seua fertur grue: si videas hoc
Gentibus in nostris risu quatiere: sed illic
Quanq̃ eadem assidue spectantur prelia: ridet
Nemo: vbi tota cohors pede non est altior vno.

Adorãte propter antiq̃tatez: vel q: sacra. Rubiginis. eruginis. Populorũ dona. in tẽplis pie ⁊ religiose seruabãtur dona ab regibus vel pplis missa. Hec. pocla. s. ⁊ dona. Ibi in tẽplis. Sacrileg⁹ dicit quasi sacra legẽs. i. furẽs. Extat. apparet. Bracteolã. tenuẽ auri laminã. An dubitet. s. radere deos auratos. Conflare. liq̃facere. tonãtez. hic fit interrogãdi punctũ. Deducẽduz. s. parricidã. Corio bouis. i. culeo de quo saty. viij. Aduersis fatis. ipsa cũ innocens id patitur. Hec predicta. s. Quota minima est custos gallic⁹. Rutilus gallicus intelligit: qui apud Domitianũ secũdas dignitatis partes obtinebat ad cuncq; omnia vrbis iura ab aliis magistratibus deferebãtur. Unde custos vrbis est appellatus. de hoc Rutilo Siluaz scribit. Statius. vna domus. Tot enĩ mala quãdoq; domus vna patitur q̃ facile hoim miserã vitam agnosces aduerteresq; damnũ tuũ fere nihil esse Consume. in illa domo. Illic a domo illa. in Meroe. insula et vrbe Nili in ethyopia de qua saty. vj. ibi autẽ femie mamillas habẽt pares infantibus. vt Mela scribit. Cerula cũ viridi nigra. qualis est marinus color. Flauã Cesariem. Flauus color ex viridi et rufo et albo concretus est. vt scribit Gellius libro. ij. Tacitus etiam scri. Germanis esse truces ⁊ ceruleos oculos ⁊ comas rutilas. Madido. s. vnguẽto. Cirro. capillo dependenti et crispato. thracum volucres: grues intelligit apud strimonia flumen. Pygmeus. pygmei extrema parte montium indie sunt longitudine ternos dodrantes dic excedẽtes. salubri celo semperq; vernante montib⁹ ab aquillone oppositis quos ab gruibus infestari Homerus quoq; producit: fama est insidentes arietum caprearumq; dorsis armatos sagittis vernis tempore vniuerso agmine ad mare descendente: et oua pullosq; alitum cõsumere ternis eam expeditionẽ mensibus confici. aliter futuris gregibus nõ resisti. casas eorũ luto pennisq; ⁊ ouorum putaminibus construi. Aristote. in cauernis viuere gygmeos tradit. hec Plinius scribit libro septimo capitulo tertio. ⁊ Gellio teste libro octauo. Qui lõgissimi sunt nõ excedunt duos pedes ⁊ quadrantem. Phs libro septimo de animalibus sic. Grues ex scythicis cãpis ad paludes egypto superiore: vnde Nilus profluit veniunt. Quo in loco pugnare cũ pygmeis dicuntur. Non enim id fabula est. sed certe genus tum hominuz: tum etiã equorũ pusillum vt dicitur est. deguntq; in cauernis. Quãq̃ eadem assidue spectentur prelia. id totum parenthesis cingat.

Manci. * Quota minima. Sene. ad Lucil. Et nos interdũ frequẽter ista nunciãtur quota pars oim sum⁹. Martial. Sũma tue Meleagre fuit q̃ glie palme: Est q̃ta carpophori portio fusus aper. Rutilius gallicus. Meroe. * Germani oculos truces ⁊ ceruleos: ⁊ comas rutilas hñt: vñ Hora. Nec Fera cerulea domuit Germania pube. Flauus color. Pygmei.

¶ Rem pateris modicã ⁊c. Ordo est. Tu pateris rem modicã ⁊ ferendam. i. tolerandã: bile. i. ira et indignatione mediocri: si flectas oculos ad maiora crimina: confer. i. cõputa cũ scelere in te cõmisso latronẽ ꝓductũ ad alios occidẽdos: incẽdia domorũ scz incepta. i. q̃ ortũ habuerũt: sulphure. i. ex sulphure ⁊ dolo. i. per dolum cum igni statim approximaturo in introitu domus ab inuidis posito: cuz ianua

Ascensius.

colligit primos ignes.i. percipit primū incendiū procuratū ab inimicis foris existētibus. Confer etiā hos qui tollūt.i. furātur grādia pocula veteris tēpli:existētia.s.dona ppl'oꝝ dcis.i.consecrata: adorāde rubiginis.i.digne adorari propter vetustatē. vel qui tollūt coronas positas.i. depositas ab antiq̄ rege. hec dona.s.si nō sunt ibi.i. in tēplo ꝛ donarijs deoꝝ: est minor sacrilegus.i.sacroꝝ fur: qui radat.i.abradat ꝛ vnguibus aut armis diuellat femur Herculis inaurati:ꝛ ipsaꝫ faciē ipsius neptuni qui aureā barbā habet: ꝛ qui ducat.i. abstrahat brateolā.i. tenuē laminā auri aut argēti de Castore fratre illo pollucis an dubitet deradere bracteolā de castore:solitus cōflare.i.refundere:ne agnoscat imago:aut simulacrū eius:totū tonantē.i.perfectā ꝛ absolutā statuā Jouis. Confer etiā cum dāno tuo artifices.i.venditores ꝛ cōfectores veneni ꝛ mercatorē.i.emptorē. ꝛ confer parricidā.s.deducēdū.i. dignū vt reducatur in mare corio.i. insut⁹ culeo: hoc est sacco ex corio bouis cū quo claudit.i. simul includitur simia innoxia:id est que nō nocuit aduersis fatis.i.per aduersa fata: eius que cogitur submergi ppter peccatū nō suū:sed parricide. Quota pars scelerū est hec.i.iā dicta:q.d.minima.q̄ scelera Gallicus.s. Rutilius:custos vrbis: sic tēpore Domitiani dictus:audit.i. recognoscit vsq̄.id continue a lucifero donec lux occidat.vna domus:ipsius Rutilij.s.Gallici:sufficit tibi volēti nosse mores humani generis.cōsume apud eū paucos dies audiēdo.s.scelera hoim:ꝛ aude postq̄ veneris illinc.i.illius domo:dicere te miserū:q.d. nō posses. Nec deberes mirari si talis casus tā frequēs in vrbe obuenerit tibi. qđ probat per simile dicens. quis mirat tumidū guttur in alpibus in patria.s.Suenoꝝ ꝛ Valesiorū:q.d.nullus.aut quis miratur ī Meroe insula illa aut vrbe Nili in Ethiopia:mamillā maiorē infante crasso.i. pigui aut vnctior: q.d.nullus. q: hoc tibi frequēter videtur.quis stupuit lumina.i. oculos Germani.i. alemani cerula.i. cerulei coloris:ꝛ flauā Cesariē torquētem.i.explicātē cornua.i.tricas per modū cornuū in reticulis collectas:ꝛ hoc cirro.i.capillo crispāte:madido.i.assidue loto:aut(qđ minus placet) vncto:q.d.nemo:nēpe.i.certe:q̄.i.quia:hec natura est illis oibus vna. Pygmeus.i.homo minor gnano:existēs bellator currit in armis paruis:ad.i.contra volucres thracū.i.grues que in strymone palude Thracie plurime versantur:subitas.i.subito ingruētes:ꝛ contra nubē canorā.i. volucres in morē nubis supuolātes ꝛ canētes. Et ipe pigmeus impar hosti.i.debilior q̄ grus mox.i.paulopost inceptū preliū:ꝛ raptus ꝛ grue per acra curuis vnguib⁹ fertur a grue seua:si tu videas hoc in nr̄is.i. Romanis gentib⁹ tu quatiere.i.concutiere risu. sed q̄q̄ eadē prelia spectētur assidue illic.i.apud pygmeos:nemo illic ridet.q: tota cohors nō est altior vno pede. Istud quidē hiperbolice dictum. sed ad probādum quod vult satis aptum.

¶Nulla ne. Caluini verba. Pena erit plin.li.ij.cap.vij.sic. Verū in ijs deos agere curam rerum humanarū credi ex vsu vite est: penasq̄ maleficijs aliquādo seras occupato deo in tāta mole nūq̄ irritas esse. Abreptū: poete verba. Protinus:facto piurio. Quid plus velit ira. parenthesis est. Sed corpore trūco:possunt esse poete verba per ironiā. possunt ei caluini esse. Bonuꝫ scꝫ. est. Vita. periuri.s.nempe. poete verba hoc.s.debēt flagrātia.q: ardētia. frigēt ꝛ obtusa sunt. ver.li.ij.geor. Si has ne possint nature accedere ptes frigidus obstiterit circū pcordia sanguis. quo ī loco nos plurima enarrauimus. adeo certe Occasio. ea oportunitas tpis d: casu proueniēs autore Festo. Ire. scilicet indoctoꝝ:ad vindictā agēdā. Chrysippus. De hoc videto in pncipio satyre.ij. Thaletis. Thales. Milesius primus sapiēs vocatus est. aiebatq̄ triū maxime reꝝ causa grās se fortune agere. Primo q̄ non bellua. Deinde q̄ vir nō mulier. Tertio q̄ grecus nat⁹ esset nō Barbar⁹. Aiebat irē nō multa verba prudētis animi iudiciū esse. iterrogat⁹ quo mō optime ac iustissime viuimus. si q̄ in alijs reprehendimus ait: ipsi nō faciamus. Dulcis q̄ senex. socrates intelligitur. quem melitus accusauit:q̄ iura violaret. qđq̄ deos esse nō existimaret: quos ex maiorū instituto susceperat ciuitas Athenarū. Alia vero noua demonia induceret. ꝯtra ius ꝛ fas iuuenes corrūperet. fuerūt etiaꝫ accusatores duo alij. anitus ꝛ lycō. Dānatus tandē est ab iudicibus ꝛ coniectus in vincula: post paucos dies venenū bibit anno etat⁹.lx. seu.lxx. Auc. est Laertius. Seneca vero ep'la. lxxij. sic ait. Socrates potuit abstinētia finire

Manci. Pena malorum.

Occasio.

Thales.

Verba prudentis.

Vita recta

Socratis mors.

¶Nulla ne periuri capitis/fraudisq̄ nefande.
Pena erit:abreptū crede hūc grauiore cathena
Protinus:ꝛ nostro(quid plus velit ira)necari
Arbitrio:manet illa tū iactura:nec vnq̄
Depositum tibi sospes erit:sed corpore trunco
Inuidiosa dabit minimus solatia sanguis.
At vindicta bonum vita iocundius ipsa:
Nempe hoc indocti:quoꝝ precordia nullis
Interdum aut lenibus videas flagrātia causis:
Quātulacūq̄ adeo est occasio:sufficit ire.
Chrysippus nō dicit idē:nec mite Thaletis
Ingenium:dulcisq̄ senex vicinus Hymetto:
Qui partē accepte seua inter vincla * cicute
Accusatori nollet dare:plurima felix
Paulatim vitia/atq̄ errores exuit omnes
Prima docēs rectum sapiētia:quippe minutim
Semper/ꝛ infirmi est animi:exiguiq̄ voluptas
Vitio/continuo sic collige:q̄ vindicta
Nemo magis gaudet q̄ femina:cur tū hos tu
Euasisse putes:quos diri conscia facti
Mens habet attonitos:ꝛ surdo verbere cedit
Occultum patiēte animo tortore flagellum:
Pena autem vehemēs/ac multo seuior illis:

* Cicuta est semē habēs noxiū ei:et folijs refrigeratoria bis ē vino epota hoīeꝫ interimit sine vllo remedio.

Quas ⁊ Ceditiꝰ grauis inuenit:⁊ Rhadamāthus:
Nocte dieqꝫ suū gestare in pectore testem.
Spartano cuidā respondit Pythia vates:
Haud impunitū quondā fore:ꝙ dubitaret
Depositū retinere:⁊ fraudē iure tueri
Jurando:querebat enim que numinis esset
Mens:et an hoc illi facinus suaderet Apollo.
Reddit ergo metu non moribus:et tamen omnem
Uocem adyti dignam tēplo:veraqꝫ probauit:
Extinctus tota pariter cum prole domoqꝫ:
Et quāuis longa deductis gente propinquis.
Has patitur penas peccandi sola voluntas.
Nam scelus intra se tacitum qui cogitat vllum:
Facti crimen habet:cedo si cognata peregit:
Perpetua anxietas:nec mense tempore cessat:
Faucibus vt morbo siccis:interqꝫ molares
Difficili crescente cibo:sed vina misellus
Expuit: albani veteris preciosa senectus
Displicet:ostendas melius:densissima ruga
Cogitur in frontē:velut acri ducta phalerno.

vitā:et inedia potius ꝙ̄ veneno mori. Triginta tñ dies ī carcere:⁊ in expecta tiōe mortis exegit ⁊c. Cic. aūt in Catone maiori cuꝫ laertio ī annis socratis minime cōuenit. ait em̄ sic. Socrates cū librū q̄ pāthenaicus inscribit:quarto ⁊ nonagesimo anno scripsisse dr vixitqꝫ q̄nquēniū postea. Hymeto dulci. Est hymetus ī attica mōs maxime nobilis. q̄ mel gignit optimuꝫ vt scribit. Stra. li. ix. Cicuta. de cicuta late dictū est ī Saty. vij. Sapiētia. i. philosophia ea em̄ est studiū sapiētie: vt inq̄t Cice. li. ij. offi. Et alchinous: pħia est inq̄t affectio sapiētie. q̄ soluit ac reducit ad itelligibilia: ꝯuertitqꝫ nos ad ea q̄ sunt ſm veritatē. Sapiētia auteꝫ est sciētia hūanarū diuinarūqꝫ rerū cognitio Cice. aūt sic lib. j. offi. prudētia quā greci phronesim vocāt. est rerū expetēdarū fugiēdarūqꝫ sciētia. Sapia ṽo quā greci sophiā vocāt: est rerū diuinarū atqꝫ hūanarū scīa. in qua cōtinet deorū et hoīm cōitas:⁊ societas inter ip̄os q̄ppe minuti: pħs li. iiij. ēt ait: ꝙ magnanimꝰ nec est sibi mali memor illati. nō est em̄ magnanimi meminisse p̄sertiꝫ mala sꝫ potiꝰ despicere. Hos. s. piuros Quos diri cōsciētia facti mēs hꝫ attonitos. Sen̄. ait epi. xcviij. Tuta scelera eē nō posse: q2 p̄mo illa ⁊ maxia peccātiū est pena peccasse: secūde pene sunt timere semꝑ ⁊ expauescere ⁊ securitati diffidere. Postea inq̄t. hic cōsentiamꝰ mala facinora ꝯsciētia flagellari:⁊ plurimū illi tormētoꝝ esse: eo ꝙ perpetua illā sollicitudo vrget ac verberat ⁊c. Juuc. itaqꝫ hic sua dicta mutuatꝰ esse videt: veluti et in multis alijs egit: q̄ nos locis suis ostēdimꝰ. Cic. itē in para. ait. Te ꝯsciētie simulāt maleficiorū tuoꝝ. Te metus examināt iudicioꝝ atqꝫ legū. quocūqꝫ aspexisti: vt furie: sic tue tibi occurrūt iniurie. suspirareqꝫ te libere nō sinūt. Ceditiꝰ. nomē iudicis: de quo etiā scri. Saty. vi. Rhadamāthus inferoꝝ iudex. Gestare ī pectore testē. Hec vehemēs est ⁊ seua pena. quā ait. Spartano cuidā Herodotꝰ li. vj. fo. ṽo. xij. exēplū de deposito prebēs scribit. ꝙ ad Glaucū spartiatū: q̄ summis laudibus excellebat. iustitiaqꝫ maxime: vir q̄dā milesius venit: vt dimidiū sui cēsus in pecuniā redactū penes eū deponeret: q2 pbe intelligebat deposita penes ipsum salua fore. Jonia aūt semꝑ obnoxia ꝑiculis erat. Accepit glaucus pecuniā cū nota quadā: vt reposcēti ⁊ cū eadē nota veniēti depositū redderet. Multo deinde tp̄e interiecto filij eiꝰ q̄ pecuniā deposuerat. Spartā veniūt. Glaucū cōueniūt. exhibitaqꝫ nota: pecuniā reposcūt. Rn̄dit ille se nihil huius rei reminisci. Tn̄ deberēt ad quatuor mēses redire. Milesij facta iactura tanꝙ̄ fraudati pecunia discessere. Glaucus ṽo delphos se cōtulit ad oraculū cōsultādū. Cui cōsultāti an iureiurādo pecuniā predaret: pythia rn̄dit. Glauce expedit ad breue tēpꝰ. Orco. i. iureiurādo. vixisse interuertisseqꝫ nūmos. At orci natꝰ rapide aduenit: vt perdat oēm prolē ⁊ domū. his auditis Glaucus veniā sibi eorū que dixisset: vt daret deū obsecrabat. Cui pythia inq̄t idē pollere tētare deū: ⁊ facere. tūc Glaucꝰ accitis milesijs hospitibꝰ pecuniā reddidit. Cui glauci nulla paruo tp̄e superfuit: neqꝫ sodoles: neqꝫ domꝰ. q̄ illiꝰ cēseretur. Sed exparta radicitꝰ extrita. ita bonū est nihil aliud de deposito cogitare ꝙ̄ vt petētibus reddat. hoc et plura herodotus dicto li. Pythia vates pytho serpēs fuit. a quo interēpto ab apolline pythia dicta sunt ludi apollinares. ipse autē dictus est a pytho qđ est putredo. ꝙ ex terre putredine post diluuiuꝫ generatꝰ est: de quo Naso li. j. meta. Reddidit. scꝫ depositū. Metu deorū. Moribus. virtute. Has predictas. s. Facti crimē habet interrogatus zeno: lateret ne deos homo male operans: ne cogitās quidē inquit. vt scribit Laertius. Cedo dic. Conata cogitata passiue dixit. Quid scꝫ patietur. Inter molares crescente mandunt em̄ egri: attamē sorbere non possunt. hinc cibus inter dentes crescit. Albani. vini optimi. Albana vina neruis vtiliora inquit Pli. lib. xxiij. c. iiij. ostendas. ait ille. Melius vinum scꝫ Acri acetoso.

¶ Nulla ne ⁊c. Rn̄det caluinꝰ. ne pro an. an nulla erit o Juuenalis. pena. i. punitio. capitꝭ. i. hoīs (a parte totū sumēdo) piuri: ⁊ fraudis. i. fraudatiōis nephādē. i. detestāde ⁊ cōtra fidē facte: Rn̄det poeta. Crede hūc hoīem. s. piuriū. ptinus. i. ilico post piuriū abreptū. i. violēter ab aī trāq̄llitate amotū: captū cathena. s. ꝯscie: grauiore. i. multū grauiꝫ: ⁊ necari. i. cōtinue īterfici nr̄o arbitrio. i. ad arbitriū nr̄m. q̄d velit ira. i. appetitꝰ vīdicte sibi plus. q. d. nihil: tn̄. i. lꝫ ille sic puniat: iactura. i. dānū ⁊ ꝑditio rerū tuarū manet. nec depositū. i. pecunia apđ eū deposita: erit vnꝙ̄ sospes. i. integra tibi restituta: sꝫ sanguis veꝫ tuꝰ si inuides minimꝰ. i. summe īminutus: ⁊ quasi tabe cōsumptus: dabit forsan tibi solatia īuidiosa. i. iuidis suauia. ⁊ hoc corꝑe piuri. s. trūco. i. si esset trūcatū. qđ dicit poeta mordēs eū q̄ vīdictā appetit. Respōdet caluinꝰ. Uerū quidē est inuidia sanguinē īuidi cōsumit. At. i. sed vindicta est sup. bonū iucūdius ip̄a vita. s. inuidētis potius ꝙ̄ piuri. hoc est plus delectat appetēs vīdicte in vindicta ꝙ̄ in sua vita. Respōdet

Hymetus.
Philosophia.
Sapiētia.
Prudētia.
* Molares sūt appellati dētesqꝫ cibos molāt ⁊ cōficiāt: sunt aūt a canīnis introrsuꝫ recedētes.
Magnanimus.
Cōsciētia scelerū.
Pytho.
Pythia.
Deo parere omnia.
Albana vina.
Ascensius.

poeta. Nēpe. i. certe h' sup. dicūt idocti q̄4 p̄cordia. i. vicina cordi: tu videas. i. q̄libet videre possit: flagrā tia. i. ardētia iterdū leuibus aut nullis causis. Rn̄det caluin'. Quātulacū q̄. i. quātūcūq̄ parua est occa sio irascēdi ipsa sufficit ire. Rn̄det poeta. Chrysipp' ph̄s ille nō dicet idē: nec mite. i. hūanū z clemēs ige niū thaletis milesij. s. vni' ex. vij. sapiētib' grecie. nec senex. s. socrates vicin' hymeto mōti attice regiōis: dulci. i. productiuo suauissimi mellis: q̄ nollet dare accusatori suo. s. partē seue cicute. i. herbe venenosi succi: accepte iter vicla. i. vicl'a. s. carcer'. Sapia ita docēs p̄ma rectū. i. q̄d iustū z decēs: exuit paulati vi tia. s. male volūtat', atq̄ oēs errores. i. ignorātias itellect'. Quippe q̄ certe vltio est sp̄ voluptas ai minu ti: ifirmi z exigui. i. pusilli. Collige. i. cōclude ɔtinuo sic. q̄ nemo mag' gaudet vidicta q̄ femia. Si ḡ oēs femie h̄nt pusillū aim: z oēs appetūt vidictā. seq̄t pbabiliter q̄ appetere vidicta ē signū pusilli ai. Tū cur o caluine tu q̄ vir es: putes hos euasisse sup. punitionē: q̄s mēs. i. ɔscia: ɔscia diri. i. imanis facti: hz sp̄ at tonitos: z cedit. i. pcutit: verbere surdo. i. nō audiēte p̄ces. z ita i exorabili: vl' surdo. i. tacito: q̄ surdi fere muti sūt. z h' aio tortore. i. psecutore: q̄tiēte occultū flagellū. Aūt. i. s3 portare nocte z die i pectore suū testē i. accusatorē ē pena vehemēs z multo seuior. i. imanior illis sup. penis q̄s cediti' iudex ille ḡuis. i. mole stus hoīb' reis iuenit. i. excogitat: z q̄s Rhadamāth' iudex iferoꝝ iuenit. Uates pythia: siue sacerdos i terpres oraculoꝝ phebi seu apollinis: rn̄dit cuidā spartano. i. lacedemonio glauco noīe: haud fore. i. fu turū nō esse quōdā ipunitū. i. rē impunitā q̄ dubitaret. i. dubitāter ɔstitueret retinere depositū viri cu iusdā milesij: z tueri. i. ptegere fraudē iureiurādo: eū pro q̄. q̄rebat. i. disq̄rebat: q̄ mēs esset numinis. i. diuinitatis apollinis: z an apollo suaderet illi h' facin'. Ille ergo reddidit. s. depositū metu. i. ppter me tū vidicte apollinis minātis nō morib'. i. nō ppter mores bonos: z v̄tutē: q̄s z quā nō habuit: z tñ pba uit. i. ondit verū eē oēz vocē adyti. i. q̄cq̄d illi ex adyto. i. secretissimo loco quē soli sacerdoti adire licebat rn̄suz erat. z eē verā z dignā tēplo. i. q̄ e tēplo emitteret: extict'. i. postq̄ extict' est cū tota prole z domo: z ppinq̄s deduct'. i. ppagatis: gēte. i. ḡnatiōe aut pgenie. q̄uis. i. q̄tūuis seu q̄tūcūq̄ lōga: sola volūtas peccādi patit has. i. hmōi penas. nā q̄ cogitat itra se vllū crimē tacituz: h3 scel' facti. i. ac si faceret. q̄d et lex diuina i duob' vltimis p̄ceptis approbat. Credo. i. dic sup. quōd punit' esset si peregit conata. i. cona tus suos. Anxietas perpetua scelcratoꝝ: nec. i. etiā nō. nō cessat etiā tpe mēse. i. dū sunt in mēsa: vt. i. quē admodū nō cessat morbo crescēte faucibus siccis. i. tabe desiccatis: z cibo difficili ad diglutiendū. s. cre scēte inter molares. s. dentes. sed ipse eger misellus expuit vina. z preciosa senectus veteris sup. vini al bani displicet illi sup. dicēti. Ostendas melius sup. vinū ruga densissima cogitur. i. cōpellitur venire in frontē: velut. i. ac si esset sup. ducta. i. inducta phalerno acri: id est acetoso. licet biberit suauissimum.

Mācinel.

¶ Cōtinuo tēplū. s. videt. Sacra. terri bilis execrāda. maior imago. Uer. itez de creusa li. ij. z nota maior imago. Ex animes sunt. Illa p̄ma tēpestas. dila ta sereno: Pli. lib. ij. scribit q̄. M. herē ni' decurio sereno die fulmine ict' est.

Gallus vi ctima.

* Epicu ros seq̄t: q̄ diuinā pui dētiā tollē tes oīa ca su moueri putāt.

Crista galli. Pli. lib. x. c. xix. de gallis sic ait. Ex ijs etiā fibre sunt: q̄ haud aliter q̄ optime victime dijs grate. Dignior s. q̄ nocētes. Ferme. certe. Maloꝝ sce leratorū. Superest ɔstātia. cōstātissimi sunt in scelere agēdo. Recurrit. i. sepi' redeunt mali ad scelus. Atrita fronte.

Perfrica frontem.

Mar. itē li. xj. ad Flaccū. Aut quū per fricuit frōtē posuitq̄ pudorē. hinc na tū prouerbiū. perfrica frontē. hinc fa bius. perfrica frontē z dic te erubesce re non posse. Pli. in proemio natura lis historie. perfricuit frontē z nihil p fecit de frōte ēt Pli. li. xj. sic. frōs z alijs sed hoī tm̄ tristitie: hilaritatis: clemē tie: seueritatis idex. In aīa sensus ei'. In laqueū. i. deprehēdetur. Noster per fidus. i. qui tibi denegauit depositū. Oēs aūt aliud agentes: aliud simulā tes: perfidi: improbi: maliciosi sunt. Ut inq̄t Cice. li. iij. offi. Maris egei rupē.

Egei ru pes.

* Lares dij erāt: q̄s vnuq̄sq̄ p̄uatim do mi sue cole bat.

Pli. li. iiij. c. xij. sic. Egeo mari nomen dedit scopulus iter Tenū z chiū veri' q̄ insula extracto noīe a spē capre. que ita ab grecis appellat' repēte i medio mari exiliēs. Cernūt eū a dextera par te andrū nauigātes ab achaia dirū ac pestiferū zc. Magnis exulib'. i. magnis ciuib' exulātibus. Nec surdū. vt nō au diat periuria: nec Tyresiā. i. cecū vti: ille fuisse d'. de quo Oui. i meta. latissime.

Ascensius.

¶ Nocte breuē. Ostēdit q̄ sint grauissi me cōsciētie tormēta: z est ordo. si cu ra. i. sollicitudo cor vrēs: indulsit. i. in dulgēter cōcessit; forte: q̄ certū nō est.

¶ Nocte breuem si forte indulsit cura soporem:
Et toto versata toto iam membra quiescunt:
Continuo templum/et violati numinis aras:
Et quod precipuis mentem sudoribus vrget:
Te videt in somnis/tua sacra/z maior imago
Humana turba pauidum/cogitq̄ fateri.
Hi sunt qui trepidant: et ad omnia fulgura pallent
Cum tonat: exanimes quoq̄ primo murmure celi:
Non quasi * fortuitu: nec ventorum rabie: sed
Iratus cadat in terras: z vindicet ignis.
Illa nihil nocuit: cura grauiore timetur
Proxima tempestas: velut hoc dilata sereno:
Preterea lateris vigili cum febre dolorem
Si cepere pati: missum ad sua corpora morbum
Infesto credunt a numine: saxa deorum
Hec et tela putant: pecudem spondere sacello
Balantem: et * laribus cristam promittere galli
Non audent: quid enim sperare nocentibus egris
Concessum: vel que non dignior hostia vita:
Mobilis z varia est ferme natura malorum:
Cum scelus admittunt superest cōstantia: quid fas
Atq̄ nefas tamen incipiunt sentire peractis
Criminibus: tamen ad mores natura recurrit

Damnatos: fixa & mutari nescia: nam quis
Peccandi finem posuit sibi? quando recepit
Eiectū semel attrita de fronte ruborem?
Quisnam hoīm est: quem tu cōtentū videris vno
Flagitio? dabit in laqueū vestigia noster
Perfidus: & nigri patietur carceris vncum:
Aut maris egei rupem: scopulosq; frequentes
Exulibus magnis: pena gaudebis amara
Nominis inuisi: tandēq; fatebere letus
Nec surdum: nec Thyresiam quemq̄ esse deorum.

breuē saporē.i.dormitionē ex vehemēti sopitiōe cerebri p vapores: nocte.i.tpe nocturno: qñ vis somni maxima est & si mēbra versata.i.sepe reuoluta: iā.i.priusq̄ dormire possit: toto toro.i.p totū lectū quiescūt.i.quietez capiūt ipse periurus videt cōtinuo tēpluz et aras numinis.i.dei: violati.i.temerati: per ipsum periuriū. & qd.i.q̄ res vrget mentē ei9 precipuis sudorib9.i.anxietatibus sudorē excitantib9: ipse videt te in somnis: tua imago sacra.i.vt res sacra.i.execrāda ipsi: terribilis et maior sup.imagine humana.i.q̄ que hoi posset cōtingere turbat ipm periurū pauidū: & cogit ipm fateri qd negauerat.s.hi.i.hmōi violatores numinū sunt q̄ trepidēt & pallent ad oia fulgura existētes exanimes.i.sine aīa.hoc est semimortui: cū.i.qñ tonat.&.i.etiā primo murmure.i.ꝯcitatione tonitrui: celi.i.aeris q̄si ignis.s.fulguris aut fulminis: irat9.i.missus ab irato nō cadat i terras fortuitu.i.a casu nec rabie.i.ꝯcitatiōe vētoꝝ: & vidicet.i.q̄ vt vidicet missus sit. Si sup.illa tēpestas nihil nocuit ꝓxia tēpestas timet̄ ḡuiore cura: velut.i.acsi delata sup.sit h.i.pñti sereno.i.serenitate: h ē q̄si iō adtps pepcerit iuppiter: vt alijs fiat serenitas. Preterea si hmōi scelerati cepere pati dolorē laterꝫ cū vigili.i.acri febre: ipsi credūt morbū missum ad sua corpa a numine infesto.i.inferēte malū ꝓpter offensaz: & putāt hoc.i.hmōi dolorē & morbū esse saxa & tela deoꝝ. Ipsi nō audēt spōdere.i.vouere sacello.i.paruo loco sacrato: pecudē balātē.i.ouē & nō audēt ꝑmittere larib9.i.dijs penatib9 cristā galli. Quid ei ꝯcessuz est egris nocētib9.i.sceleratis sperare.q.d.nihil: q2 dij pctōres nō exaudiūt. vl' q̄ hostia.i.victima nō est dignior vita.i.vt viuat q̄ ipi scelerati vl' dignior vita sua q̄ scelerati.q.d.nulla est tāvilis q̄n dignior sit vita: q̄ scelest9 hō: q2 vt hō iust9 ceteris animātib9 p̄stat: ita cetera animātia hoi malo. natura maloꝝ est ferme.i.fere semp mobilis & varia.i.incōstās & sui dissimilis: quū.i.qñ ipsi admittūt scel9: ꝯstātia supest i.abūdat eis: & pl9 q̄ satis est. tñ ipi icipiūt sentire peractis: criminib9 q̄d fas atq; q̄d nefas sup.est: & tñ natura recurrit sicut virgultū vt iflexū ad mores dānatos: natura dico fixa.i.cōstās & firma & nescia mutari. Nā q̄s posuit sibi finē peccādi? q.d.nemo & veꝝ dicit. q2 op9 est resipiscēti grā diuina. qñ recepit aliq̄s sup.ruborē.i.pudorē semel eiectū de frōte attrita.i.pfricta? q.d.nūq̄. Quisnā hoim est quē tu viderꝭ cōtētū vno flagitio? q.d.null9. Et iō nr̄.i.de quo nos loquimur pfidus: dabit ꝓpter alia scelera vestigia i.pedes q̄b9 vestigia fiūt i laqueū.i.pedicas: & patit̄ vncū nigri carcerꝭ.i.q̄ traheret̄ ad nigrū carcerē: aut patiet̄ rupē: q; p.i.scopulos marꝭ egei frequētes.i.frequētatos: magnis exulib9.i.a magnis ciuib9 exulātib9 & gaudebis amara pena nois iuisi.i.quā dabit hō iuisus. & tu tādē let9 fatebere quēq̄ deoꝝ ne eē surdū. nec thiresiā.i.cecū vt erat thiresias vates theban9 a iunone excecat9: eo q̄ ꝯ eā iudicauit dicēs: libidinē maiorē eē i muliere q̄ i viro: qd cū vtriusq; sex9 expt9 eēt scire poterat. iuppiter aūt donauit ipm vaticinio.

Finis Satyre tertiedecime.

Satyra quartadecima.

Plurima sunt Fuscine: & fama digna sinistra
Et nitidis maculā: ac rugā fingētia reb9.
Que monstrant ipsi pueris: traduntq; parentes.
Si damnosa senem iuuat alea: ludit et heres
Bullatus: paruoq; eadem mouet arma fritillo.
Nec de se melius cuiq̄ sperare propinquo

Argumentū Satyre quartedecime.

In quartadecima dant praua exēpla parentes.

Manci.

Plurima sūt fuscine. In parētes hec Satyra scribit̄: q̄ male viuēdo agēdoq; turpia: sunt natis pessima exēpla. Ita optime Plutarch9 inq̄t. Ante oia op9 est: vt pr̄es nō solū nihil peccādo: verūetiā honesta singula peragēdo manifestū sese filijs exemplar exhibeāt. Ut in eoꝝ vitā: q̄si q̄ddā speculū ituētes: ab opeꝝ simul & sermonū turpitudine se penitus auertāt. Nā si q̄s delinq̄ntes obiurgat filios: tñ is i eosdē illabat̄ errores: hic ignorare videt̄ sub illoꝝ noie sua se icusare crimina. Et vt succicte dicā: q̄ vitā iprobe degūt: hi nullā i seruos aut liberos icrepādi licētiā agūt: ad cōparandā filijs modestiā dāda opa ē. h ille. & Phie. inq̄t nō est parui apd dñz meriti bñ filios educare. & pbe li.x.eth. Si negligit̄ publice ait. ad vnū quēq; attinere videbitur filios suos atq; amicos ad v̄tutē dirigere: vl' saltē velle dirigere. Atq; laertius scribit dicebat idē Aristo. parētes q̄ liberos erudiēdos curasset lōge honorabiliores eē his q̄ solū genuissent.

Parentuz exemplar.

Filios educare.

Concedit iuuenis: qui radere * tubera terre:
Boletum condire: et eodem iure natantes
Mergere * ficedulas didicit nebulone parente:
Et cana monstrante gula: cum septimus annus
Transierit puero nondū omni dente renato:
Barbatos licet admoueas mille inde magistros:
Hinc totidem cupiet lauto cenare paratu
Semper: et a magna non degenerare culina.

hos em̄ viuēdi m̄r̄i: illos etiā bene beatecꝫ viuēdi autores esse. Que mōstrant ipsi pueris: tradūtcꝫ parētes. hic optime fabi⁹ li. j. sic ait. Utinā liberoꝝ nostroꝝ mores nō ipsi perderem⁹: infantiā statī delitijs soluit mollis illa educatio: quā indulgētiā vocam⁹: neruos oīs mētis et corporis frāgit. Quid nō adult⁹ cōcupiscet: qui in purpis repit. iā coccū intelligit. iā conchyliū poscit. Gaudem⁹ si q̄d licēti⁹ dixerit. Uba nec Alexādrinis quidē pmittēda delitijs: risu ꝛ osculo excipim⁹. Nec miruꝫ nos docuimus. ex nobis audierunt. Nr̄os amicos: nr̄os cōcubinos vidēt. Om̄e cōuiuiū obscenis cāticis strepit. pudēda dictu spectant: fit ex ijs ꝯsuetudo: deide natura. Discūt hec miseri antecꝫ sciāt vitia esse. Inde soluti ac fluētes nō accipiūt ex scholis mala ista: sꝫ in scholas afferūt hec ille. Bullatus. i. nobilis aurea bulla ornatus: q̄ cordis figurā habebat. de qua latius Sat. j. ibi scꝫ. ꝛ pretextatus adulter. Eadē ar. talos intelligit ꝛ ludēdi instrumēta. Fritillo. i. alucolo: ꝛ tabula ī qua tessere discurrūt. vt porphy. ait. Mar. itē li. xiiij. hec mihi charta nuces. hoc est mihi charta fritillus. Uolūt aliqui q̄ fritillū eē nō tabulā lusoriā: sꝫ pyrgū. i. vasculū ī q̄ ꝯiecti tali agitaticꝫ mittunt. Cui⁹ effigies instar turricule est. Unde et nomē accipit. Pyrgos em̄ nobis turris dicit. de hoc Hora. li. ij. sermonū ait. mitteret in pyrgū talos. vbi porphyrio dicit pyrgū significare qđ nos fritillū dicim⁹: in quo cōiecte tessere agitatecꝫ mittunt in alucolū. Id Mar. li. xiiij. videt asserere. scribit ei. Nec timet edilē moto spectare fritillo paruo. ad puerū respexit. Melius de sene. s. de patre. Juuenis. fili⁹ ipse. Tubera de his videto Sat. v. Mar. aūt ait in xenijs. Rūpimus altricē tenero de vertice terrā. Tubera. boletis poma scđa sum⁹. Ficedulas. Gel. li. xiiij. c. viij. scribit fuisse q̄ negarēt vllā auē pter ficedulā totā comesse oportere. supiorē ptē auiū atcꝫ altiliū q̄ edunt eos palatū nō hr̄e. Eodē iure. nā Uar. scribit li. de lingua latina: cꝫ pmo maiores nr̄i assam carnē comederūt: scđo elixā. tertio iure ꝯditā: ꝛ pinde iucūdiorē ꝯditiōe succi. Nebulone par. nebulo dict⁹ est: q̄ nō pluris est cꝫ nebula: aut nō facile pspici possit: q̄lis sit. Nec cꝫ Nugator autor est Fest⁹. Cena gu. i. canis obsita. Sen̄. epi. vij. ait Cōuictor delicat⁹ paulatiꝫ eneruat ꝛ mollit. Dēte re. pli. li. vij. scribit. editis infantib⁹ septimo mēse gigni primores dētes: priuscꝫ insupa fere pte: septimo eosdē decidere āno: aliosꝫ suffici. Barbatos. probos. Pers. barbatū crede magistrum dicere Barbatos li. ad frāgas em̄ citi⁹ cꝫ corrigas: q̄ i prauū idurueꝛūt. vt inq̄t Fab. li. j. Cupiet lau. ce. pa. adeo ꝛ a tener(is) ꝯsuescere multū ē: inq̄t Maro li. ij. ge. ꝛ Cic. li. ij. tusc. sic. Cōsuetudinis magna vis ē: pnoctāt venatores in niue: vri se patiunt. ꝛ Theophra. li. v. ait. cꝫ mos solit⁹ plurimū valet: fit em̄ tācꝫ natura. Qui. itē li. j. sic. Et natura tenacissimi sum⁹ eoꝝ q̄ rudib⁹ ānis pcepim⁹ vt sapor q̄ noua ībuas durat: nec lanaꝝ colores qb⁹ simplex ille cādor mutat⁹ est elui possunt. Et h ipsa magis ptinaciter herēt q̄ deteriora sunt. nā bona facile mutant ī peius. Hor. cꝫ li. j. epi. ad lolliū. Quo semel est ībuta recēs seruabit odorē. Testa diu.

Plurima sunt fuscine ꝛc. In hac decimaquarta Satyra q̄ nimirū sanctissima est: reprehēdit poeta parētes praua exēpla liberis suis dantes. Ordo est. O fuscine plurima sup. facinora sunt. ꝛ. i. pariter digna fama sinistra. i. mala: ꝛ figētia. i. impingētia reb⁹ nitidis. i. bonis maculā ac rugā: q̄ ipsi parētes q̄ deberēt optima quecꝫ docere mōstrāt exēplis factoꝝ suoꝝ: ꝛ tradūt doctrinis suis pueris. i. liberis suis adhuc pueris. Si alea. i. ludus aleaꝝ dānosa. i. inferēs multis danū iuuat. i. delectat senē: heres. s. fili⁹ bullatus. i. adhuc bulla insignit⁹: necꝫ toga viri li q̄. xiiij. anno dabat: ornatus: ludit ꝛ. i. etiā. ꝛ mouet eadē arma. i. eadē instrumēta ludēdi. s. aleas fritillo. i. alucolo: aut vasculo in quo suspecti lusores aleas īponere cogebant: paruo. i. puero ꝯueniēti. Nec iuuenis. i. q̄n ex puero erit iuuenis effect⁹: vel q̄s iuuenis cōcedit cuicꝫ ppinquo sperare meli⁹ de se cꝫ sup. de patre. Probat exēplo. Nā is iuuenis sup. q̄ didicit parēte. i. patre nebulone. i. existēte lurcone et guloso: radere terre. i. humi siue in terra tubera: ad appetitū excitandū: ꝛ cōdire boletū: ꝛ mergere. i. superfundere ficedulas. i. tales aues: quas beccatas vocāt: iure. i. succo. ꝛ vt dicūt brodio codē. i. qđ secuꝫ fert: comedit em̄ ficedula tota ꝛ cōdimētū qđ salsam vocant: secū fert cū granis iuniperi quib⁹ nutrit. Qui ergo hoc didicit postcꝫ septim⁹ annus trāsierit oī dēte nondū renato: q: septēnibus decidūt dentes. licet tu admoueas. i. applices aut apponas inde. i. ex illa parte mille magistros barbatos. i. pbos rigidos ꝛ seueros: totidē hinc. i. ex hac parte ipse cupiet semp cenare apparatu lauto. i. splēdido ꝛ sumptuoso ꝛ non degenerare. i. ad viliorē statum descendere: a magna culina. i. coquina patris sui.

¶ Mitez animū. parētes arguit: qui seuitiā potius cꝫ clementiā natos docēt. precipit. docet filios. Mores mo. erro. i. tales mores cꝫ modice errēt natiꝫ: q̄scꝫ em̄ errat aliquātiper cꝫuis optimus sit. Unde pper. ait vnicuicꝫ dedit vitiū natura creato. Nullā syrena. nullum cātum ꝛ oblectationē. magis em̄ gaudet seuitia ꝛ flagelloꝝ sonitu. antiphates. i. rutil⁹ silis antiphate regis lestrigonū qui carnibus vescebat. Oppidū autem formie iuxta Caietam fuit antiqua lestrigonū sedes. vt pli. lib. iij. trepidi laris. i. dom⁹. ob seuitiā

¶ Mitē animū: et mores modicis erroꝛib⁹ equos
Precipit: atcꝫ animos seruoꝝ: et corpora/nostra
Materia constare putat: paribuscꝫ elementis?
An seuire docet Rutilus: qui gaudet acerbo
Plagarum strepitu: ꝛ nullā sirena flagellis
Cōparat ātiphates trepidi laris: ac Polyphem⁹?
Tum felix quoties aliquis tortore vocato

* Tubera in gn̄e fungoꝝ nūerant. Ea vndicꝫ terra circūdata nascunt nullisꝫ fibris nixa: aut saltē capillamētis necꝫ terre coherent: cortice etiā icludunt: vt plane nec terraꝫ cē possim⁹ dicere: necꝫ aliud cꝫ terre callū Pli.

Parētū indulgētia.

Fritillus.

Pyrgos.

Dentiū natura.

Consuetudo.

Ascensius.

* Ficedula auis est q̄ nomē accepit a fico Mart. Cū me ficus alat: quuꝫ pascar dulcibus vuis Cur poti⁹ nomē non dedit vua mihi hec p autūnū autore plinio mutat colorem ꝛ formā: vocaturcꝫ melāchoriph⁹

Uritur ardenti duo propter lintea ferro.
Quid suadet iuueni letus stridore catene:
Quem mire afficiunt inscripta ergastula: carcer
Rusticus? expectes vt non sit adultera large
Filia: que nunq̄ maternos dicere mechos
Tam cito: nec tanto poterit contexere cursu:
Ut non ter decies respiret? conscia matri
Uirgo fuit: ceras nunc hac dictante pusillas
Implet: et ad mechos dat eisdem ferre cinedis:
Sic natura iubet: velocius ⁊ citius nos
Corrūpunt vitiorū exempla domestica: * magnis
Cum subeant animos autoribus: vnus et alter
Forsitā hec spernant iuuenes: quibus arte benigna
Et meliore luto finxit precordia Titan.
Sed reliquos fugienda patrum vestigia ducunt
Et monstrata diu veteris trahit orbita culpe.
Abstineas igitur damnis huiusce: et enim vel
Una potens ratio est: ne crimina nostra sequantur
Ex nobis geniti: quoniam dociles imitandis
Turpibus: ac prauis omnes sumus: et Catilinam
Quodcunq̄ in populo videas quocūq̄ sub axe:
Sed nec Brutus erit: Bruti nec auunculus vsq̄.
Nil dictu fedum: visuq̄ hec limina tangat
Intra que puer est: procul hinc: procul inde puelle
Lenonum: et cantus pernoctantis parasiti.
Maxima debetur puero reuerentia: si quid
Turpe paras: nec tu pueri contempseris annos:
Sed peccaturo obsistat tibi filius infans.
Nam si quid dignum censoris fecerit ira:
Quando quidem et similem tibi se nō corpore tātū:
Nec vultu dederit: morum quoq̄ filius: et cum
Omnia deterius tua per vestigia peccet:
Corripies nimirum: ⁊ castigabis acerbo
Clamore: aut post hec tabulas mutare parabis.
Unde tibi frontem: libertatemq̄ parentis:
Cum facias peiora senex? vacuumq̄ cerebro
Iampridē caput hoc ventosa * cucurbita querat?

polyphem⁹. filiis polyphemi trucis et seui. De quo li.iij. Eñ.br. Et apd Oui. li.iij. met. Felix. est rutil⁹ vrit. i frōte. s. lintea. q̄ forte surripuerat q̄d: q. d. seui tiā. iuueni filio let⁹. pater. s. Afficiūt. delectāt. Inscripta ergastula. vbi notis iniusti serui op⁹ faciebāt. de ergastulis vide to Saty. vj. Carcer appositio est. large meche. mulieris nomē est. quā largā appellat ab re ipsa. Cōtexere. continuare. Cursu velocitate lingue. Uirgo filia. Ceras pusillas. pugillares triplices mēbraneos ⁊ vitellianos itelligit a trib⁹ foliis sic dictos: sicut quītuplices a quinq̄. q̄ aūt oēs reb⁹ amatoriis ⁊ leuiorib⁹ seruiebāt. ex mēbranea aūt charta tāta crassitudine pugillares fiebāt: vt nō secus q̄ ex tabella scripta deleri possent. Mar. li. vlt. de triplicib⁹. Tūc triplices nr̄os nō vilia dona putabis quū se vēturā scribet amica tibi. pugillares mēbranei ista loquunt apud eūdez. Esse putas ceras: lz hec mēbrana vocet. Delebis quotiēs scripta noua re voles. De vitellianis idē sic. Nōduz legerit hos. s. puella. Nouit q̄d cupiāt. Uitelliani. hac dictāte. matre. s. nā vt filiā doceat ipsamet dictat scribēda amatorib⁹. Eisdē: q̄b⁹ mater dederat. Cinedis. i. spadonib⁹: q̄ ei mulierib⁹ seruiebāt sic: vt fili⁹ ac filia parētes imitent. Corrūpūt vi. exē. Sene. epl'a. vij. inq̄t. vnū exemplū: aut luxurie aut auaritie multū mali facit. Et li. iij. Cice. de legibus sic. plusq̄ exēplo q̄ pctō nocēt. Est aūt exēplū alicui⁹ facti aut dicti preteriti: cū certi autoris noīe propositio vt idē Cice. ait. lib. iiij. ad herenniū. Magnis auto. nā qd̄ exēplo fit. id etiā iure fieri putant. vt inq̄t Cic. li. iiij. epl'a ad Serui. sulpitiū. Finxit. cōposuit. Titā i. prometheus vn⁹ e titanib⁹ q̄ prim⁹ hoīez e luto formasse d̄r. de quo latius supra. Reliq̄s. i. filios ignaue nature. Ducūt trahūt. orbita via. ducit ab rota sed hic p̄o in metaphora est. Hui⁹. s. culpe vel. i. etiā. Doci: apti. Catil. Catiline similē q̄ patrie fuit oppressor. Et Catilinā quocūq̄ in pa. ⁊c. Sene. itē ait epl'a xcviij. Oē tp̄s clodios non oē catones fert. ad deteriora faciles sum⁹: q̄r nec dux pōt nec comes deesse brutus. i. patrie liberator vt brut⁹ q̄ Cesarē occidit vrbis oppressorē. fuit aūt is bonarū artiū disciplina ⁊ phie studiis ībut⁹. de q̄ plurima plu. Bruti auūcu. i. cato vticēsis. Brutus eñi ex seruilia sorore vticēsis ort⁹ est. vt scri. plu. Sed pec. ob. ti. fi. in. scri. Plu. catonē seniorē a verbor turpitudine p̄nte puero filio sic tēpasse: q̄si vestalib⁹ v̄ginib⁹ arbitris locuturus eēt nec eo vnq̄ latuit. Ira iudicio ⁊ pena. Fecerit fili⁹ tuus. Morū q̄. s. similē. Corripies nimirū ironia est. Tabulas testamēti. s. vñ. s. habebis. Frōtē castigādi audaciā: ⁊ seueritatē. hinc hier. inq̄t ad p̄sidē eccl'ie. l aureola sua. Nō cōfundāt opa sermonē tuū: ne cū in eccl'ia loq̄ris q̄sq̄s respōdeat. Cur hec q̄ dicis nō facis. Sacerdotis os cū mēte ꝯcordet. Nā quō poterit p̄ses eccl'ie auferre malū de medio ei⁹ q̄ in delictū sil'e corruerit: aut qua libertate corripit peccātē: cū tacit⁹ ipse sibi respōdeat se admisisse q̄ corripit: ꝑdit eñi autoritatē docēdi: cui⁹ opꝰ sermo destruit. Uētosa cu. Vase medici vtunt

*Que exēplo magni alicui⁹ autoris fiūt. ea iure q̄dā mō fieri putāt vn̄ Cherea ille Terentianus quū Iouez in hymbrē aureū versuz in sinū Danaes decidisse aiad uerteret: p ipluuiū: tali ꝯfirmat⁹ exēplo ait. Hecego nō facerē q̄ iupiter fecerat: sicq̄ puelle vitiuz intulit ductus exēplo magni autoris.

Pugillares.

Exempla mala.

Exemplu; quid.

*Cucurbita vasculū est vitreuz: apud veteres vero vt ondit Cornel. celsus ereū fuit ⁊ corneū q̄ sāguis educit facta p⁹ leni scarificatione a medico vētosaz id dixit: q̄m ꝯce pro vēto expltāma stupe int⁹ accēse cuti adherescat.

Exempla presidiuz.

ad educēdū sanguinē leuiter:atq̄ ad diuertēdos humeros.erāt cucurbitarū genera duo:ereū ⁊ corneū
erāt ⁊ ex alijs rebus.Videto cellum li.ij.caput querit.Celsus li.iij.c.xviij.scri.phreneticis neq̄ alienū es-
se si neq̄ sanguis antemissus est neq̄ mens cōstat neq̄ somnus accedit occipitio inciso cucurbitulā ad-
mouere:que q̄ leuat verbū.pōt etiā somnū facere.plura aūt diximꝰ Saty.vj.ibi.O medici mediā per-

Cerebrum.

tūdite venā.preterea Pli.li.xj.c.xxxvij.scri.Cerebrū vni hoī infantia palpitare nec roborari añ primū ser
monis exordiū hoc eē viscerū excellētissimū.proximūq̄ celo capitis hic habere sensuū arcē.huc venarū
oēm a corde vim tēdere:hic culmē altissimū.hinc mētis esse tegimen.Merito igit̄ Juue.ait Jāpridē ⁊c.

Ascensius.

❡ Mitē aīm ⁊c.Ordo est.An rutiliꝰ pcepit liberis suis.sup.mitē.i.clemētē ⁊ hūanū aīm ⁊ mores eq̄s.i.
iustos cēsendos:modicī errorib'.i.q̄ nō nisi modicos habēt errores atq̄ putat aīos seruo⁊ ⁊ corpa ser
uorū cōstare.i.cōposita eē nr̄a materia.i. ex qua nos sumꝰ ⁊ ex paribꝰ.i.cōsilibꝰ elemētis hoc est an do-
ceat seruos ꝙ hoīes eē ⁊ hūane tractādos.An docet seuire.i.seuitiā exercere.rutilꝰ inquā q̄ gaudet acer
bo strepitu plagarū.i.scuticarū ⁊ flagello⁊.⁊ nullā.i.nō vllā q̄ nō cōparat flagellis.i.iucūditati quā hꝫ ex
flagellis:vllā syrena.i.vllā iocūditatē cātus syrenū.Est aūt hic syrena actūs singularis a nrō hec syren:⁊
vix repies syrenē.Cōparat inquā existēs antiphates trepidi.i.trepidātis timore laris.i.domꝰ sue.sicut
antiphates erat rex crudelis apō lestrigones q̄ carnibꝰ hūanis vescebātur.⁊ polyphemꝰ.i.qualis poly
phemus cyclopū seuissimꝰ.de quo Ver.Eñ.iij.(Visceribꝰ misero⁊ ⁊ sanguine vescit̄ atro)sanguie seruo
rū gaudet existēs tūc felix ſm iudiciū suū:quotiēs aliq̄s seruo⁊.s.vrit̄ in frōte.s.ferro ardēti a tortore vo
cato ppter duo lithea q̄ forte surripuerat i balneis:vbi cū vno litheo vix posset aliq̄s deprehēdi.diceret
eñ se illō efferre ad vsum suū:⁊ ergo dicit ppter duo lithea.Quasi diceret potiꝰ docet seuire.Nā q̄d sua-
det.i.suadere aliō pōt iuueni.i.filio ipe existēs letꝰ stridore cathene quā serui i ergustulis trahūt:et quē
ergastula.i.mācipia in ergastulis opantia iscripta.i.habētia notas inscriptas.i.iustas ne aufugiāt.affi-
ciūt.s.delectatiōe:mire.i.mirū imodū.⁊ quē carcer rusticꝰ.i. ruri seruos ad glebā astrictos cōtinēs mi-
re sup.afficit.Expectes.i.nūq̄d debeas expectare vt filia large:illiꝰ mulieris adultere:nō sit adultera:q̄
q̄dē filia nūq̄ poterit dicere.i.recitare tā cito mechos.i.adulteros maternos.i.cū mr̄e sua rē hn̄tes:nec
poterit cōtexere.i.cōtinue noiare eos tāto cursu.i.tāta velocitate lingue vt ipsa cōscia matri nō respiret
i.nō igemiscat:q̄ ēt tot nō hꝫ vcꝫ.Ipsa filia sup.fuit olim vgo ⁊ nūc iplet ipsa ceras pusillas .i. modicas
tabellas aut pugillares quos ad mechos suos mittit.hac.s.larga matre dictāte .i. formā scribēdi dāte:
⁊ subide etiā pnūtiāte qō scriberet.⁊ dat cinedis.i.immūdis hoībꝰ eisdē quibꝰ.s.internūcijs mater vtit̄
ferre.i.pferre ad mechos suos.Natura iubet.i.vult sic sup.fieri:q̄ sup.exēpla vitiorū domestica.i. q̄ do-
mi i q̄ viuimꝰ fiūt:⁊ potissimū a pr̄e aut matrefamilias:corrūpāt nos velociꝰ ⁊ citiꝰ q̄ sup.extrema cū ita
fit.s.q̄ subeāt.i.intrēt aīos nr̄os magnis autoribꝰ.s.parētibꝰ quo⁊ apō nos magna eē debet autoritas:
vnꝰ ⁊ alter iuuenes q̄bꝰ titā.i.sol finxit.i.cōposuit precordia.i. vicina cordi in q̄bꝰ cōsistūt potissimū affe
cti des:arte benigna ⁊ meliore luto.i.q̄ naturaliter fortes sunt spernūt forsitā hec.s. vitia parētū:sꝫ vesti
gia patrū fugiēda.i.q̄ fugi debeāt:q̄ mala ducūt reliquos.s.iuuenes:⁊ orbita.i.larga via veteris.i.con
suete culpe parētū.s.diu mōstrata.trahit.i.allicit reliq̄s.Igit̄ si vis esse bonus parēs:abstineas huiusce
dānis cteñ q̄ certe vel.i.etiā vna ratio est potēs.i.efficax ad hoc tibi persuadendū.s. ne geniti ex nobis
sequant̄ nr̄a crimia:qm̄ nos sumꝰ oēs dociles turpibꝰ.i.ihonestis ac prauis.i.iniq̄s imitādis.i.ad imi
tādū turpia ⁊ praua potiꝰ q̄ bona ⁊ honesta:⁊ tu videas Catilinā.i.malū ciuē cōiuratū i pr̄iam suā:q̄lis
erat Catilina in quocūq̄ pplo:⁊ sub quocūq̄ axe.i.climate seu polo.Sed nec Brutus Cesaris rēp. occu
pātis occisor:nec auūculus bruti.i.cato vicēsis : erit vsq̄ in illo pplo.Et ideo sancte pcipit autor dicēs.
Nil fedū.i.turpe dictu.i. dū dr̄ vel ad dicēdū ⁊ visu.i.ad vidēdū tāgāt hec limina intra q̄ est puer . puelle
lenonū sint sup.procul hinc:⁊ pcul inde.i.ab vtraq̄ parte ⁊ cātus parasiti.i.epulonis pernocrātis.i.to-
tā noctē in comessatiōibus ducētis.sint sup.procul:q̄ maxima reuerentia debet̄ puero: nec tu si paras
i.intēdis facere q̄d.i.aliq̄d turpe:cōtēpseris.i.paruifeceris annos .i.paucitatē annorū pueri.sed filius
infans sup.adhuc:obsistat.i.impedimēto sit tibi peccaturo.i.q̄ nisi adesset peccares.Nā si filiꝰ tuus post
ea fecerit quid.i.aliquid dignū ira.i.censura ⁊ aīaduersione censoris.i.publici morū castigatoris.quā-
doquidē.i.cū ita sit q̄ filius dederit.i.exhibuerit se similē tibi non tantū corpore nec vultu.i. similitudi
ne corporis ,sed quoq̄.i.etiā vultu.i.similitudine morū.⁊ cū ita sit q̄ filius tuus peccet deterius .i.deue

✳ Tergeat a tergeo sic Ver. pars leuis clypeos:⁊ spicl̄a lucida tergent.

niēdo deterior:per omnia tua vestigia tu nimirū.i.haud dubie castigabis.i. castigare voles euꝫ clamo
re acerbo.i.increpatiōe vehemēti:aut parabis post hanc castigationeꝫ si filꝰ nō emēdauerit se mutare
tabulas testamēti:scꝫ ⁊ ipso exheredato aliū exheredē inscribere.Qō Metellus apud Au.Gel.lib.j.c.vj.
ita dicit.Dij immortales plurimū possunt.sed nō plus velle debēt q̄ parētes. At parētes si pergunt li-
beri errare bonis exheredant.Quid ergo nos a dijs immortalibus diutius expectemus nisi malis ra-
tionibus finē facimus:ijsdem deos propitios esse equū est:qui sibi aduersarij non sunt.Sed vnde sup.
accipies tibi frontē.i.autoritatē ⁊ seueritatē:q̄ pro et libertatē.i. potestatē libere castigandi parentis .i.
qualē parens habere debet cū tu senex facias peiora:⁊ cucurbita ventosa.i.vas quo medici vtuntur ad
deducendū sanguinē.qō igni ⁊ vento tenui repletū est: sed extincto igni ⁊ aere se constringēte ne vacuū
fiat sanguine se replet:querat.i.exigat iampridē:id est iam a plusculo tēpore tuū caput insanū scꝫ et va-
cuum cerebro.q.d.nullo pacto habere poteris talem autoritatem:nisi honeste viuere videaris.

Mācinel.

❡ Hospite vētu.Illos arguit q̄ vēturo hospite domū totā expurgāt.Nō curāt tñ vt eā filiꝰ sine labe ⁊ vitio carētē aspiciat.Se.añt epl̄a.v.ait.Qui domū intrauerit nos potiꝰ miret̄ q̄ supellectilē nr̄am.Et Cesar.vj.de bel.gal.de gallis ait.hospitē violare fas non putāt. q̄ quaq̄ de causa ad eos venerūt ab iniuria phibēt.sctōs habēt: vsq̄ oīm domus patent. Cessabit.ab labore ⁊ officio.pauimētū.solū ipsius domꝰ stra-

Domīdn̄s hospitij honor.

❡ Hospite neutro cessabit nemo tuorum.
Verre pauimentum:nitidas ostende colūnas:
Arida cum tota descendat aranea tela.
Hic lauet argentū:vasa aspera ✳ tergeat alter:
Vox domini fremit instātis virgāq̄ tenētis:
Ergo miser trepidas ne stercore feda canino

Atria displiceant oculis venientis amici:
Ne perfusa luto sit porticus: et tamen vno
Semodio scobis hec emendat seruulus vnus:
Illud non agitas: vt sanctam filius omni
Aspiciat sine labe domũ vitioq; carentem:
Gratum est q patrie ciuem populoq; dedisti:
Si facis vt patrie sit idoneus: vtilis agris.
Vtilis et bellorum: et rebus pacis agendis.
Plurimũ eñ intererit quib' artibus et quib' hũc tu
Moribus instituas: serpente ciconia pullos
Nutrit: et inuenta per * deuia rura lacerta:
Illi eadem sumptis querunt aĩalia pennis:
Vultur iumento et canibus crucibusq; relictis
Ad fetus properat: partẽq; cadaueris affert.
Hic est ergo cibus magni quoq; vulturis: et se
Pascentis propria cum iam facit arbore nidos:
Sed leporẽ aut capreã famule Iouis et generose
In saltu venantur aues: tunc preda cubili
Ponitur: inde autem cum se matura leuabit
Progenies: stimulante fame festinat ad illam
Quã primũ predam rupto gustauerit ouo.
Edificator erat Centronius: et modo curuo:
Littore Caiete: summa nunc Tyburis arce.
Nunc prenestinis in montibus alta parabat
Culmina villarum/grecis longeq; petitis
Marmoribus: vincens Fortune ac Herculis edem
Vt spado vincebat capitolia nostra Posides.
Dum sic ergo habitat Centronius imminuit rem.
Fregit opes: nec parua tamen mensura relicte
Partis erat: totã hanc turbauit filius amens:
Dum meliore nouas attollit marmore villas:
Quidam sortiti metuentem sabbata patrem
Nil preter nubes: et celi numen adorant:
Nec distare putant humana carne suillam:
Qua pater abstinuit: mox preputia ponunt:
Romanas autem soliti contẽnere leges
Iudaicum ediscunt: et seruant et metuunt ius:
Tradidit arcano quodcunq; volumine Moses
Non monstrare vias eadem nisi sacra colenti.

tũ. pauire. vt fest' ait. ferire est et paui
mẽta penica dicebant marmore Nu-
midico strata. Apu. li. v. sic ait. Enĩue-
ro pauimẽta ipsa lapide ptioso cesim
diminuto: in varia picture gñã discri
minant vehemẽter. Pli. li. xxviij. ca. v.
pauimẽtare verbũ vsitat. Et lib. xxxvj.
c. xxxiij. sic ait. Pauimẽta originẽ apd
grecos habẽt elaborata: arte: picture
rõne et c. Arida ara. mortua eñ est. Vel
arida inqt: qñ aranea sitibũda est vñ
Pli. li. xj. ca. xxxiij. sic ait. Idẽ puluis i
lanis et veste tineas creat: pcipue si ara
neus vna includat. sitit eñ et oẽm hu-
morẽ absorbẽs ariditatẽ ampliat: hoc
et in chartis nascit. hec ille. Preterea vt
phs li. ix. de aĩalib' ait. Araneorum femi-
na et texit et venat. Mas: comes fruẽdi
nõ laborãdi ẽ. Vasa as. Anaglypta seu
anaglypha itelligit. i. desuper sculpta
Virgãq; tenẽtis. Solẽt eñ aliis pfecti
vgã ferre in officiũ signũ. Semodio. di
cunt modiũ esse mẽsurã librarũ. xliiij.
Scobis: immũdiciei. Est aũt scobs id
qd ab aliq materia minutissimũ deci-
dit: dũ vel p serrã secat: vel per terebrã
perforat: nõ ex attritione laterũ scobs
habet. Si facis vt patrie sit idoneus.
Amemus patriã: parcamus senatui:
cõsulam' bonis. inquit Cice. p. p. Se-
xtio. Intererit: differet. Serpẽtẽ: cico-
nia. Exẽplis indicat in teneris cõsue-
scere multũ esse. Esse itẽ difficile muta
re animi habitũ semel cõstitutũ. Ser-
pẽte ciconia. Pli. li. x. de ciconiis inqt.
Honos his serpentiũ exitio tãtus: vt i
thessalia capitale fuerit occidisse. eadẽ
legibus pena q in homicidas. Dixim'
et plura superius. Vultur iumẽto. vul-
tures triduo ãte aut biduo volare vbi
cadauera futura sunt Pli. scribit li. x.
Plutarchus in romulo scribit hercu-
lẽ letari solitũ. Vulture in re gerẽda se
ostẽdente. Est eñ animantiũ innocẽ-
tissimus omniũ cũ nihil vescat ex his
q serũt hoies aut plãtant aut alunt sz
ex cadauerib' sibi escã querat. Interfi
cit aũt nihil: nec destruit animantiuz:
volucrib' ob affinitatẽ etiaz mortuis
abstinet. Nidos vulturũ nemo attigit
inqt Pli. Nidificãt eñ in excelsissimis
rupib'. Famule Iouis. i. aquile. quas
id armigeras iouis csuetudo iudica-
uit: qr negãt vnq solã hãc alitẽ fulmi-
ne exanimatã. Romanis eã legionib'
C. Mari' in scdo consulatu suo pprie
dicauit: erat et antea prima cũ quatuor
aliis: lupis: minotauris: equis: apris:
q singulos ordines anteibant: paucis
ante annis sola in aciez portari cepe-
rat: reliqua in castris relinquebãtur.
Marius in tota ea abdicauit. Aquila
rũ genera sex primo et scdo generi non
minorũ tm quadrupedũ rapina: sed
etiam cuz ceruis Prelia. Pli. lib. x. hoc
scribit Generose aues. vt accipitres. et
hmdi. matura. adulta. Ouo ex quo nata est. Edificator erat cẽ. p exẽplũ pbat
filios patrũ vestigia sectari. Curuo lit.
Ca. distat Caieta tarracina stadiis. cc.

* Deui' et lõge a via. Oui. Et cecinit me- stuz deuia carmen auis.

Anaglypha.

Scobs.

Prie mores.

* Lactãti' tradit quũ de' iudeos carne suilla abstinere iussit: id potissimũ voluit itelligi: vt se a pctis atq; imũdiciis abstinerẽt est eñ luti lẽtũ h' aĩal et immũdũ necvnq celũ aspicit: sz i terrato corpe p iectũ et ore: vẽtri semp et pabulo seruit nec vllũ aliũ dũ viuit p stare vsum põt: sicut cetere animãtes.

Aqla ioui.

Sinũ ṽo illũ Caietã nõarunt. curua eĩ oĩa Caieta appellauere lacones. plerĩq; sinũ ipꝫ ex enee nutrisse cognomẽ duxisse ferũt. Autor est. Stra. li. x. Grecis lõgeq; petitis marmoꝛib⁹ e laconica petebaꝛ. Marmoꝛ viride ⁊ ꝑtiosũ cũctisq; hilari⁹: vt scribit Pli. li. xxxvj. Ex armenia ꝗ̃ ⁊ egypto vectũ est marmoꝛ ⁊ numidia. atq; e caristo ⁊ chio. greca ꝗ̃ erũt marmoꝛa lacedemoniũ atq; caristiũ ⁊ chiũ. Lõge ṽo petita armeniũ egyptiũ numidicũ. de quo late superius.

Quesitum ad fontem solos deducere verpos.
Sed pater in causa/cui septima queq; fuit lux
Ignaua: et partem vite non attigit vllam.

Fortuna. Neronis. *Phenges lapis.* *Herculis edes.* *Posides.*

Fortune edẽ. in aurea domo Nero cõplexus est fortune edẽ ex lapide phẽgite cãdido ⁊ trãslucẽti in cappadocia reperto: q̃re etiã foꝛib⁹ opertis interdiu claritas ibi diurna erat haud alio speculariũ mõ tanq̃ inclusa luce nõ trãsmissa Pli. autoꝛ lib. xxxvj. phengo ṽo illumino sigt phengos. lumẽ. Herculis e. Marti⁹ philippus augusti victric⁹ extruxit herculis edẽ ⁊ musarũ vt scribit Trã. in augusto. Domitian⁹ etiã herculis edẽ magna impẽsa cõstruxit. Vincebat suis domib⁹. s. posides. Sueto. De claudio sic. libertoꝝ ꝑcipue suspexit posidẽ spadonẽ. quẽ ⁊ britãnico trĩũpho inter militares viros hasta pura donauit. Is ṽo autoꝛe Pli. balneas extruxit in baiano littoꝛe. q̃ posidoniace vocate fuerũt. Quidã soꝛ. illos arguit q̃ iudeoꝝ sacra adibãt. dicitq; eoꝝ etiã filios vestigia sectari Metuẽda sa. obseruãt enĩ illa vt iudei. ieiunio ⁊ nihil agũt. Preter nu. ⁊ celi numẽ. Tacit⁹ li. xxj. sic ait. Cõtra egyptĩj pleraq; aĩalia effigiesq; cõpositas venerant.

Iudeoꝝ deus.

Iudei mẽte sola nũq̃ numẽ intelligũt. ꝓphanos q̃ deũ imagines moꝛtalib⁹ materĩjs in spẽs hoĩm effingãt. Sũmũ illud ⁊ eternũ. neq; mutabile. neq; interiturũ. Igiꝛ nulla simulachꝛa vꝛbib⁹ suis. nedũ tẽplis sinũt. Stra. ṽo li. xvj. de mose hoc ait.

Moses.

Moses vn⁹ ex egyptĩjs sacerdotib⁹. quũ partẽ quãdã regionis haberet: ac moleste ferret eoꝝ instituta. hinc eo cõmigrauit. eo aũt. i. iudeã dicessere: cũ eo multi quib⁹ diuina cure erãt. Docebat enĩ ille quo mõ egyptĩj non recte sentirẽt: q̃ ferarũ ac pecoꝝ imagines deo attribuerẽt. Nec greci q̃ deos hoĩm figuris insignirẽt. et q̃ id solũ de⁹ esset qd nos cõtineret. ⁊ terrã ac mare. qd celũ ⁊ mũdũ ⁊ rerũ oĩm naturã appellam⁹. Cui⁹ ꝑfecto imaginẽ nemo sane mẽtis nr̃e similẽ audeat effingere. Opoꝛtere itaq; relicta oĩ simulacroꝝ effigie ⁊ digno ei tẽplo ꝯstituto sine foꝛma colere ⁊c.

Deus q̃d. Sue cur iudei abstinent. Circũcisio. Fons moses.

Vt aũt Cice. li. j. tuscu. ait. De⁹ est mẽs quedã soluta et libera: segregata ab oĩ ꝯcretiõe moꝛali: oĩa sentiẽs ⁊ mouẽs ipsaq; ꝑdita motu sempiterno. Preter nu. ironice loquiꝛ tanq̃ iudei nubes adoꝛent quũ celũ dei domiciliũ oꝛãtes aspiciũt. Suillã. suilla carne iudeis moses interdixit: vt dicũt aliqui. Stra. aũt li. xvj. scri. A successoꝛib⁹ mose ex supstitione institutã carniũ abstiẽtiã. a q̃b⁹ abstinẽt. ⁊ circũcisiões ⁊ excisiões: ⁊ si q̃ sũt hmõi alia. Tacit⁹ aũt li. xxj. sic ait de iudeis. sue abstinẽt memoꝛia cladis: q̃ ipos scabies quõdã turpauerat cui id aĩal obnoxiũ. Preputia ponũt. i. circũcidunꝛ iudeoꝝ moꝛe atq; egyptio vt purioꝛes essent in deoꝝ cultu. De quo lege herodotũ Tacit⁹ ṽo li. xxj. de iudeis sic ait. Circũcidere genitalia ĩstituere: vt diuersitate noscanꝛ. Arcano vo. mo. de mose etiã saty. vj. plura dixim⁹. mose aũt de⁹ leges dedit: q̃ seruabanꝛ in arcanis. Nõ mõstrare. s. tradit moses. Quesitũ ad fon. Tacit⁹. li. xxj. scribit. Mosen cũ ingẽti hoĩm cetu ex egypto cessisse: sꝫ nil eque q̃ inopia aque illos fatigabat. Quũ grex asinoꝝ agrestiũ e pastu in rupẽ nemoꝛe opacã cõcessit. Secut⁹ moses ꝯiectura herbidi soli largas aquarũ venas aperuit. Id leuamẽ ⁊ ꝯtinuũ sex dierũ iter emẽsi. vij. pulsis cultoꝛib⁹ obtinuere terras in q̃b⁹ vꝛbs ⁊ tẽplũ dicata sunt. moses quo sibi in posterũ gẽtẽ firmaret nouos rit⁹ ꝯtrariosq; ceteris moꝛtalib⁹ indidit ⁊c. Deducere. tradidit idẽ moses. Solos verpos. i.

Verpi.

decoꝛticatos ⁊ pellẽ nõ habẽtes. Scribũt aliqui q̃ verpus dꝛ ĩpudic⁹ digit⁹: quo iudei ferunꝛ sabbato agnũ purgare. Vñ iudei verpi dicunꝛ. Pater. s. est. Septima lux. i. sabbatũ de quo plura in. vj. Saty. et Taci. lib. xxj. ait. q̃ septimo die iudeis otium placuisse ferunt: quia is finem laboꝛum tulerit. Ignaua. pigra iners inutilis. Vllam. nihil enim sabbato iudei faciunt.

Ascensius.

¶ Hospite vẽturo. Repꝛhẽdit eos q̃ in alĩjs reb⁹ summã diligẽtiã adhibẽt: in erudiẽdis ⁊ bene instituẽdis filĩjs negligẽtiã. Oꝛdo est. Nemo tuoꝝ. s. seruoꝝ aut familiaꝝ cessabit. i. otiosus erit hospite vẽturo. i. q̃n aliquis vir dignitate pꝛeditus ad te venturus. Vox enĩ dñi instãtis et tenẽtis virgã fremit. i. cũ fremitu dicit. hoc est tu qui dñs es dicis: verre. i. virgis purga pauimentũ. i. arcã domus. ostẽde colũnas nitidas: ⁊ aranea arida. i. sitibunda vel ex vetustate exsiccata aut moꝛtua descẽdat cũ tota tela. hic lauet argentũ. i. vasa argẽtea: ⁊ alter tergat vasa aspera. i. anaglipta: hoc est desuper sculpta. ⁊ habẽtia capꝛũ extãtẽ aut aliud signũ. Ergo tu miser trepidas: ne atria fetida stercoꝛe canino displiceant oculis amici veniẽtis: nec. i. ne poꝛticus sit ꝑfusa luto: ⁊ tñ vnus seruulus emẽdat vel emũdat: hoc est emãdare põt hec. s. ꝓ quib⁹ trepidas: hoc est auferre immunditiã vasoꝝ: vno semodio. i. dimidio modĩj scobis. i. pulueris decidẽtis a scobina seu lima: ⁊ tu nõ agitas illud vt fili⁹ aspiciat domũ tuã sanctã sine oĩ labe: ⁊ carẽtẽ. i. vacãtẽ oĩ vitio: gratũ. i. acceptũ ⁊ vtile est: ⁊ q̃ dedisti patrie ⁊ populo ciuẽ. s. filiũ suũ. si facis vt sit idone⁹ patrie vtilis agris. i. agriculture ⁊ vtilis reb⁹ belloꝝ ⁊ pacis agendis. Intererit. i. distabit plurimũ q̃b⁹ artib⁹ ⁊ q̃b⁹ moꝛib⁹ tu ĩstituas. i. ĩbuas et pꝛimũ erudias hũc. s. filiũ tuũ: qd ꝓbat exẽplis naturalibus Ciconia nutrit pullos suos serpente et lacerta inuenta per deuia rura. ⁊ illi. s. pulli querũt eadẽ animalia pẽnis sumptis. i. vt pꝛimũ volare ceperint. Vultur illa auis rapax. ꝓperat ad fetus. i. ad pullos suos et affert partem cadaueris: ⁊ hoc iumento moꝛtuo: scilicet ⁊ canibus moꝛtuis ⁊ crucibus. i. in furcis ⁊ patibulis suspensis relictis. hic. i. hmõi cibus. s. cadauer: est egro: q: ipso nutrit⁹ est: ꝗ̃. i. etiã cibus magni. i. effecti magni adulti vulturis ⁊ pascẽtis se: cũ. i. q̃n facit iã nidos in ꝓpꝛia arboꝛe. i. in qua ipse suos pullos hꝫ. Sed famule iouis. s. aquile ⁊ generose aues sup. alie vt accipitres venãtur in saltu. i. vbi fere saliunt lepoꝛẽ aut capꝛeã. i. capꝛã siluestrẽ: pꝛeda poniꝛ tũc. i. anteq̃ plumescãt: cubili. i. in nido pulloꝝ. aũt ꝓ sꝫ quũ ꝓgenies matura. i. apta ad volãdũ leuabit se inde. i. ex illo cubili seu nido: ipsa festinat stimulante fame ad illã pꝛedã quã gustauerat pꝛimã: vel quã gustauerat ouo rupto. Pꝛimũ. i. vt pꝛimũ exiluerat ex ouo rupto. Cẽtronius vir ille diues erat edificatoꝛ. i. nimis sumptuosus in edificĩjs cõstruendis: ⁊ parabat alta culmina villarũ. i. domoꝝ rusticarũ: mõ. i. aliq̃n in littoꝛe curuo caiete. illi⁹ poꝛtus maris sic a nutrice enea appellati: ⁊ nũc in summa arce tiburis: ⁊ nũc in mõtib⁹ pꝛenestinis: ⁊ hoc ex marmoꝛib⁹ grecis vtpote laconicis: petitis. i. quesitis lõge: vincẽs. i. excellẽs edẽ foꝛtune ⁊ herculis que sumptuosissime tñ extructa erat: vt posides: spado. i. eunuchus vincebat nostra. i.

Romana capitolia. Ergo cũ cẽtronius habitat sic.i.tã sumptuose et in totis locis: ipse imminuit rẽ.i. diuitias suas: ⁊ fregit.i.cõsumpsit opes suas: nec tñ erat parua mẽsura partis.s.diuitiarũ relicte: fili⁹ ipsi⁹ Cẽtronij. amẽs.i.nullã rationẽ hñs: turbauit.i.dissipauit totã hãc.s.partẽ derelictã a patre. dũ at tollit.i.erigit nouas villas meliore marmore ꝙ pater. Quidã.s.iudei sortiti.i.quadã sorte habẽtes patrẽ.s.quẽuis iudeũ aut iudaizantẽ: metuẽtẽ.i.religiose colentẽ sabbata: nil adorãt preter nubes ⁊ numẽ celi.i.nullũ simulacrũ: sȝ solũ deũ qui in nube apparuit: nec putãt suillã.i.porcinã carnẽ distare humana.i.ab humana carne: q: ab vtraq₃ equaliter abstinẽt: qua.s.carne suilla: pater.i.genitor ei⁹ abstinuit: et ipsi ponũt mox.i.statim nati octauo.s.die mox postꝙ fidẽ acceperũt: ꝓputia.i.priorẽ pelliculã virilium: ipsi aũt soliti ꝯtẽnere leges Romanas: ediscũt ⁊ seruãt ⁊ metuũt ius iudaicũ quodcũq₃ moses tradidit volumine arcano.i.iudeis occultato. ediscũt inquã nõ mõstrare vias nisi colẽti eadẽ sacra. (Sũt em̃ iudei adhuc hodie nimiũ amatores sui: vsq₃ adeo vt gratis inter se cõmodẽt: ceteris ꝟo ad vsurã.) Et deducere solos verpos.i.iudeos vertẽti pelle circũcisos: ad fontẽ q̃sitũ a viatore.s.in iudea vbi aquarũ penuria est. Sed pater est in cã: cui patri.s. queq₃ septima lux.i.quodlibet sabbatũ fuit ignaua.i. sine operatione: ⁊ nõ attigit vllã partẽ vite.i.nihil eo die operat⁹ est quo se viuere significare posset.

¶ Sponte tamen iuuenes imitantur cetera: solam
Inuiti quoq₃ auaritiam exercere iubentur.
Fallit enim vitium specie virtutis: ⁊ vmbra:
Cum sit triste habitu: vultuq₃ et veste seuerum.
Nec dubie tanꝙ frugi laudatur auarus:
Tanꝙ parcus homo: ⁊ rerum tutela suarum
Certa magis/ ꝙ fortunas si seruet easdem
Hesperidum serpens aut ponticus: adde ꝙ hũc de
Quo loquor egregiũ populus putat: atq₃ verẽdum
Artifice: quippe his crescũt patrimonia fabris:
Sed crescunt quocunq₃ modo: maioraq₃ fiunt
Incude assidua: semperq₃ ardente camino.
Et pater ergo animi felicis credit auaros
Qui mirantur opes: hi nulla exempla beati
Pauperis esse putant: iuuenes orantur vt illam
Ire viam pergant: et eidem incumbere secte.
Sunt quedam vitiorum elemẽta: his ꝑtinus illos
Imbuit: et cogit minimas ediscere ⚹ sordes:
Mox acquirendi docet insatiabile votum:
Seruorum ventres modio castigat iniquo/
Ipse quoq₃ esuriens: neq₃ em̃ omnia sustinet vnꝙ/
Mucida cerulei panis consumere frusta.
Hesternum solitus medio seruare minutal
Semptembri: necnon differre in tẽpora cene
Alterius conchem estiui cum parte lacerti
Signatam: vel dimidio putriq₃ siluro
Filaq₃ sectiui numerata includere porri:
Inuitatus ad hec aliquis de ponte negabit.

¶ Cetera.s.supradicta ⁊ alia q̃ iubentᷣ a parẽtib⁹.s. Fallit pñs vitiũ auaritie.s. spẽ: apparẽtia ꝟtut̃. acq̃rere em̃ ꝟtut̃ est. si iure fiat ⁊ diligẽtia dici põt. auar⁹ aũt ꝑ fas ⁊ nefas acq̃rere nitiᷣ ꝟtutis specie: qd̃ quidẽ vitiũ est: vñ Ci.li.iiij. ad herẽniũ de diffinitiõe optie ait. Nõ est ista diligẽtia sȝ auaritia. eo ꝙ diligẽtia est accurata ꝯseruatio suarũ. auaritia iniuriosa appetitio alioꝝ. ⁊ Salu.i iug. ait. Mai⁹ dedec⁹ esse parta amittere: ꝙ oĩno nõ parauisse. ⁊ Cic.li.ij.offi. inq̃t. Habẽda aũt est rõ rei familiaris quã q̃dẽ delabi sine re flagitiosum est sȝ ita vt illiberalitatis auaritieq₃ absit suspitio. Sit ipȝ auaritie vitiũ. Frugi. vtilis ⁊ custos. Hesperidũ serpẽs aut põ. Draco em̃ hesperidũ hortos custodisse dr̃ ⁊ aureũ vell⁹ apd̃ colchos i põto: de hesperidũ ꝟo dracone ⁊ hortis late diximꝰ i buc.egl.vj. videto etiã i sat. vj. De dracone aũt aurei vellerĩ videto sa.j. Hũc auarũ.s. verendũ honorãdũ. his.s.auaris. Quocũq₃ mõ. ꝑ fas ⁊ nefas. Incude. studio. cura labore. Ardẽte camino. cupido ⁊ auido pectore. vñ Señ. epl'a.xcv. sic ait. auar⁹ aĩus nullo satiatᷣ lucro. phs itẽ li.j. politico. inq̃t. desideriũ diuitiarũ vadit i ifinitũ. Ergo q̃m p̃rimonia crescũt. Bti pau. Epicur⁹: honesta inq̃t res est leta pauꝑtas autore. Señ.epi.ij. vbi ipse ait. Qui cũ pauꝑtate bñ ꝯuenit: diues ẽ. ⁊ epi.xvj. Si ad naturã viues nunꝙ eris pauꝑ. exiguũ natura desiderat opinio immẽsum ⁊ Hiero. i aureola sua ait. Exultare debet pauꝑ: ⁊ deo gr̃as agere: quia multis patrimonij nexib⁹ liberat⁹ est. Nõ cupiatᷣ in hoc seculo diues fieri: ne mala plurima sibi acq̃rat. et Hor.li.j. epi. ad sceuã inq̃t. Nã neq₃ diuitib⁹ cõtingũt gaudia solis. Apulei⁹ itẽ o r̃one j. sic ait. Pauꝑtas inquã prisca apd̃ secula oĩm ciuitatũ cõditrix. oĩm pctõꝝ inops artiũ reparatrix: oĩm gl'ie munifica. Cũctis laudib⁹ apd̃ oẽs nationes ꝑfuncta. Eadẽ em̃ pauꝑtas apud grecos in aristide iusta: in platone benigna: in epaminũda strennua: i Socrate sapiẽs: i Homero diserta. Eadẽ pauꝑtas ppl'o Ro. imperiũ a primordio fundauit: proq₃ eo in hodiernũ dijs immortalib⁹ Simpulo ⁊ Catullo fictili sacrificant. Juuenes filios. Illam auaritie.i.secte auaroꝝ.s. Sunt q̃ vi. elementa. parẽtes arguit: q̃ paulatim ad auaritie summũ ducũt filios. Elemẽta. principia ⁊ initia. Imbuit pater.s.votũ. cupidinẽ ⁊ desideriũ. Modio ini. tritici mensura minima: ⁊ citra equũ. Sustinet cõ.s.seruos. Minutal. genus cõdimẽti ex reb⁹ minutim cõcisis. autore Apicio fiebat inter cetera marino pisce. liquamine oleo vino: porris ⁊ coriãdro. Septẽ

Manci.

Diligẽtia.
Auaritia.

⚹ Sordes ꝓprie dicũ turmacule in vestib⁹: sed metaphoricos ad animũ transfertᷣ vocabulũ vt ꝓ auaritia ponatᷣ: q̃ nõ min⁹ aĩȝ polluit ꝙ sordes: vestimẽta. Hora. Sordidus a tenui multũ distabit.

Paupertat'is laus.

Minutal.

Autũni corruptio.

bri:tũc eñ obsonia maxime putrescũt:sicuti ꝛ hominũ corpora aere quidẽ nõ certo.vnde Ouid.in arte ait de autũno.Quũ modo frigorib⁹ pmimur modo soluimur estu.Aere nõ certo corpore languor habet.Conchen.i.fabã viridẽ de qua latius sat.iij.ibi. Cuius cõche tumes. Signatã.signo ipsius.Estiui luna.dicẽdo estiui eius corruptionẽ ostẽdit.facile eñ estate corrũpitur.lacertus aũt cũ cõche apponebatur.Mar.lib.vij.cũ saxetani ponetur cauda lacerti.Et bene si cenas cõchis inuncta tibi est.Siluro siluris in egyptio nilo maxime crescit:vt scribit Pliñ.lib.xij.hic ṽo de paruis loquitur.Sectiui.p.Sectiuo porro autoritatẽ dedit princeps Nero vocis gratia ex oleo estatis mẽsiũ oibus diebus.Estꝛ aliud genus in capita excrescẽs.Pliñ.li.xix.scribit.aliquis de pon.i.mẽdicus.In pontib⁹ eñ mẽdici manẽt.

Silurus.

Ascensius.

¶ Spõte tñ iuuenes ꝛc.Ostẽdit pnicie auaritie q̃ prudẽtie:ꝛ fragilitatis speciẽ pre se fert ꝛ ad quã iuuenes nõ sua natura(est eñ senectutis vitiũ:q: in nobis vitia decrescũt oia solã pter auaritiã)sʒ a parẽtibus instigati accedũt:qᵭ rephẽdit poeta.Ordo est.Juuenes tñ imitanᷓ spõte.i.ex ppria natura.cetera sup.vitia parẽtũ.ꝛ iubenᷓ a parẽtib⁹ exercere inuiti q̃.i.etiã solã auaritiã.Vitiũ eñ auaritie.s.fallit.i.decipit nos spẽ.i.p speciẽ ꝛ apparẽtiã ṽtutis ꝛ vmbra.i.occultata pernicie sua. vel vmbra.i.obscura cognitiõe ei⁹ q̃ bonũ vr̃.cũ sit triste.i.seuerũ ꝛ graue habitu:ꝛ seuerũ.i.nimis rigide sequẽs vex vultu ꝛ veste i.cũ auari ostẽrẽt sp ꝛ pre se ferãt speciẽ grauis ꝛ prudẽtꝭ viri ꝛ alti ꝯsilij. Nã vt ait Hor.i epi. Hos solos aiũt sape ꝛ bñ viuere:quox cõspicinᷓ nitidis fundata pecunia villis.Nec auar⁹ laudanᷓ dubie.i.cũ timore de opposito:sʒ certe ꝛ secure tãq̃ esset frugi.i.ad frugẽ:ħ est vtilitatẽ ꝛ rẽ suã modeste respiciẽs: ꝛ tãq̃ hõparc⁹.i.modeste parcẽs ꝛ tãq̃ tutella.i.custos suarũ rerũ magis certa.i.certior ꝛ tutior q̃ si serpẽs hesperidũ: q̃ custodiuit mala aurea hesperidũ donec ea hercules abstulit: aut põtic⁹ sup.serpẽs:q̃ custodiuit aureũ vell⁹ donec iason ipm abstulit: seruet.i.custodiat easdẽ fortunas.i.diuitias q̃s auar⁹ custodit.Adde q̃ ppl̃s putat hũc de q̃ loquor.s.auarũ seuere incedẽtẽ egregiũ aut verẽdũ altificẽ:q̃ppe:q: certe patrimonia crescũt his.i.hmõi.s.auaris fabris. Sʒ patrimonia sup.crescũt q̃cũq̃ mõ etiã illicito et nefando:ꝛ fiũt maiora assidua icudeꝛ:ꝛ camino semp ardẽte(respicit ad fabros monetarios vñ metaphorã sumpsit)Et ergo pr̃ credit filios suos auaros felicis animi q̃ miranᷓ.i.cũ admiratione laudãt ꝛ asseq̃ volũt opes.i.diuitias:ꝛ hi putãt nulla esse exẽpla paupis bti.i.nõ debilẽ esse vllũ q̃ fuerit beat⁹ ꝛ paup:ꝛ hortanᷓ iuuenes vt pgãt.i.pseuerẽt ire illã viã q̃ ipsi:ꝛ icũbere.i.ex toto studere ꝛ inhiare eidẽ secte.i.pfessioni ꝛ studio.s.auaritie.Sũt q̃dã elemẽta.i.pricipia ꝛ incitamẽta vitiox:ꝛ pr̃ sup. ibuit.i.primũ erudit p primã infusionẽ talis doctrine:ptin⁹.i.statim vbi capaces sunt:illos.s.filios:his sup.elemẽtis:ꝛ cogit eos discere minimas sordes.i.auarox mores q̃ sordidi vocanᷓ:ꝛ docet mox.i. paulopost insatiabile votũ.i.desideriũ acq̃rẽdi.Parue aũt sordes sunt hec. Castigat.i.attenuat vẽtres seruox iniquo modio.i.mẽsura iniusta frumẽti eis dãda singulis mẽsib⁹:existẽs q̃ʒ.i.etiã ipse:esuriẽs:neq̃ eñ sustinet.i.patinᷓ vnq̃ sup.seruos ꝯsumere oia frustra.i.fragmẽta mucida.i.mucore ꝛ situ pfusa:panis cerulei coloris sup.s.marini:solit⁹ seruare medio septẽbri cũ cib⁹ citissime corrũpinᷓ minutal.i.genus condimẽti ex reb⁹ minutim ꝯcisis:hesternũ.i. pridianũ:hoc est ex frustis carniũ cene p̃cedẽtis ꝯfectũ:necnõ i.etiã solitus sup.differre in tpa alteri⁹ cene.i.de vna cena vsq̃ ad aliã cõchẽ.i.viridẽ fabã ꝯfrictã:signatã.i.signo ipsi⁹ notatã:cũ pte lacerti piscis vilis:estiui.i.q̃ tpe estatis maxie vilescit ꝛ putrescit:vel cũ dimidio ꝛ putri siluro.i.tali pisce ꝛ solit⁹ icludere fila porci sectiui:qᵭ vilius est q̃ capitatũ: numerata.i. cũ certo nũero apposita:aliq̃s de põte.i.mẽdicãs i põteituitat⁹ ad hec sup.cibaria negabit sup.venire.

¶ Sed quo diuitias hec per tormenta coctas?
Cũ furor haud dubius:cũ sit manifesta phrenesis.
Vt locuples moriaris egenti viuere fato?
Interea pleno cum turget sacculus ore:
Crescit amor nũmi quãtum ipsa pecunia crescit:
Et minus hanc optat:qui non habet: ergo paratur
Altera villa tibi:cum rus non sufficit vnum:
Et proferre libet fines:maiorq̃ videtur:
Et melior vicina ✳ seges mercaris ꝛ hanc:ꝛ
Arbusta:et densa montem qui canet oliua.
Quorum si precio dominus nõ vincitur vllo:
Nocte boues macri:lassoq̃ famellica collo
Armenta ad virides huius mittuntur aristas:
Nec prius inde domũ q̃ tota noualia seuos
In ventres abeant:vt credas falcibus actum.
Dicere vix possis:q̃ multi talia plorent
Et quot venales iniuria fecerit agros.
Sed qui sermones: que fede buccina fame?

Manci.

¶ Sed quo. ad q̃d habes ꝛ vis. phrenesis.volũt aliq̃ phrenetis legẽdũ eẽ. furor ide ꝛ amẽtia nascinᷓ.Seren⁹. Ex vitio cerebri phrenesis furiosa mouenᷓ phrenetes mẽte capt⁹ dr̃.Notãdũ ṽo se renũ penultimã corripuisse.Mar.aũt vt Juue.pducit li.iiij.dicẽs.declamas in febre Matho: hanc esse phrenesim si nescis non es sanus amice Matho. Celsus aũt libro.iij.c.xviij. sic ait:phrenesis vero tum demum est quũ continua demẽtia esse incipit:aut quũ eger q̃uis adhuc sapiat: tamẽ quasdã vanas imagines accipit perfecta est vbi illis imaginibus addita est:deinde vero sic scribit neq̃ alienũ est: si neq̃ sanguis ante missus est: neq̃ mẽs cõstat neq̃ somn⁹ accedit occipitio inciso cucurbitulã admonere: que quia leuat morbum põt etiam somũ facere. fato egẽti.i.statu ꝛ forte tali acsi paup esses ꝛ indigeres. Señ.episto.cix.sic ait.Is minimo eget mortalis:q̃ minimũ cupit.Episto. vero.ix. Stultus nulla re scit vti: sed oib⁹ eget. Et epi.xij. Malum est in necessitate viuere. Et epist. lxxvj. Occurrent qᵭ genus egestatis grauissimũ est in diuitijs inops. ꝛ Hora.lib.j.episto.ad lolliũ. Semp auar⁹ eget:certũ voto pete finẽ.Idem saty.j. sic in auarũ.congestis vndiq̃ saxis indormis inhians:et tãq̃ parcere sacris

✳ Seges pprie dr̃ corũ seminũ ex quibus cõficinᷓ panis accipiturq̃ pro ipsis frugibus dũ adhuc iagris stãt. Liui⁹ ab vrbe cõdita lib.ij. Forte ibi tum seges farrꝭ dr̃ fuisse matura messi. Ouidius.Jã seges est vbi Troia fuit. Vergi.Hic segetes: illic veniunt felici⁹ vue.

Quid nocet hoc? inquit: tunicā mihi malo Lupini:
Quam si me toto laudet vicinia pago
Exigui ruris paucissima farra secantem.
Scilicet et morbis: et debilitate carebis.
Et luctum/et curam effugies: et tempora vite
Longa tibi post hec fato meliore dabuntur:
Si tantū solus culti possederis agri:
Quantū sub Tatio populus Romanus arabat:
Mox etiā fractis etate et punica passis
Prelia: vel Pyrrhū immanē: gladiosque molossos:
Tandē pro multis vix iugera bina dabātur
Vulnerib⁹: merces ea sanguinis/atque laboris
Nullis visa vnque meritis minor: haud ingrate
Curta fides patrie: saturabat glebula talis
Patrem ipsum/turbamque case/qua feta iacebat
Uxor: et infantes ludebant quatuor: vnus
Vernula/tres dn̄i/sed magnis fratribus horum
A scrobe/vel sulco redeuntibus altera cena
Amplior: et grandes fumabant pultibus olle.
Nunc modus hic agri nostro non sufficit horto.
Inde fere scelerum cause: nec plura venena.
Miscuit/aut ferro * grassatur sepius vllum
Humane mentis vitium: que seua cupido
Indomiti census: nam diues qui fieri vult:
Et cito vult fieri/sed que reuerentia legum?
Quis metus/aut pudor est vnque pperantis auari?

cogeris: aut pictis tanque gaudere tabellis. Nescis quo valeat nūmus quē prebeat vsum. Panis emat holus vini sextari⁹ adde q̄s hūana sibi doleat natura negatis. Gel. li. viij. sic. Obseruato rerum vsu sapiētes viri dixere: multis egere: qui multa habeat: magnāque indigētiā nasci: nō ex inopia magna: sed ex magna copia. multa eñi desiderari ad multa q̄ habeas tuēda. Saccul⁹ crumena. Crescit amor nūmi. Itē hor. li. iij oda. sic. Crescētē sequit cura pecuniā. Et cicer. in parad. ait. Neque vnque explet nec satiat cupiditas sitis: neque ea solū que habēt libidine agēdi crutiant: sed etiā amittēdi metu. Proferre: elōgare. Aristas: segetes. Inde domū. s. redeūt. Noualia. i. segetes: de noualib⁹ aūt late in b. dixim⁹. Seuos. famelicos. Sermones. s. sunt de auaro. Buccina: tuba inquit auarus. Tunicā lu. hoc ait q: lupinorum siliq̄ plene sūt. Metaphoricos aūt de plena arca intelligit. Hor. in saty. j. At mihi plaudo ipse domi: siml' ac nūmos cōtēplor in arca. Pago villa: page eñi fons d̄r: inde pag⁹. nā iuxta fontes ville fieri solēt. Scilz et morbis ostēdit poeta pauca possidēti min⁹ esse mali et cure. post hec remot(morbis luctu et cura. sub ta. tpe. Tacij reg(sabinorum q̄ Romulo iunct⁹ est amicitia. Mox deinde Fractis eta. senio ꝯsumptis in militia dabāt bina iugera etc. Pirrhū epirotarū regē. de q̄ legito Pli. de vi. illu. Molossos: epyroticos. Stra. eñi. li. vij. do. q Theopōp⁹. xiiij. epirotarū gētes esse refert e q̄b⁹ celebratissime erāt Chaones et Molossi. Iugera bi. da. Pli. lib. xviij. c. ij. edocet q Romuli tpe bina iugera pp'lo Ro. satis erāt. Postea inq̄t: iugerū vocabat q̄d vno iugo boū i die exarari potuisset. Columella p̄o i plogo li. j. scribit. q. C. fabritius et curi⁹ dētat⁹: alter pyrrho finib⁹ Italie pulso: domitis alter Sabinis: accepta q̄ viritim diuidebant captiui agri septē iugera: non min⁹ industrie coluerit: que fortiter armis q̄sierat. Merces ea san. pp'li grati est p̄miis efficere meritos bn̄ de rep. ciues: vt inq̄t Cice. p milone. Haud ingra. Cur si. pa. sic in antiquo textu legim⁹. dic aūt fides ingrate p̄rie haud curta. i. parua. s. eis erat. ingrate p̄o ait: q: tm̄ bina iugera darent. Glebula duorum ingerum. Unus ver: ostendit omnibus seruulum vnicum fuisse satis. Horum dominorum. A scrobe vel sulco. i. a fodiendis vineis et arandis agris. altera cena secūda. nam prima parentū nato rumque fuerat. Amplior. propter laborem scilicet habitum. Pultibus ostendit nihil lauti paratum. Ante vsum panis pulte vixerunt lōgo tpe prisci. Auc. est Pli. li. xviij. ca. viij. Modus hic. i. mēsura duū iugerū Horto. minime ergo aruis. Pli. li. xix. sic. Iā quidē hortorū noie in ipsa vrbe delitias agros villasque possident. primus hoc instituit athenis epicurus hortorū magister. Usque ad eum moris nō fuerat in oppidis haberi rura. Rome quidā per se hortus ager pauperis erat etc. Inde. ex cupiditate et auaritia. Cause sunt videlicet. Grassatur: furit seuit. Grassari autem latrones dicuntur vias obsidētes. gradi siquidē ambulare est. vnde est tractū grassari videlicet ab impetu gradiendi. Autor est festus.

¶ Sz quo etc. Docet auarorum insaniā q̄ in suā pniciē filios auaritiā docēt cū ab illis postea vocent. Ordo est. Sz quo. i. ad quē vsum coactas. i. accumulas auare diuitias p h̄ tormena seruorum. s. cū sit furor haud. i. nō dubi⁹ et manifesta phrenesis. i. insania: viuere fato. i. i statu et forte fatali egēti. vt moriar(locuples. Interea cū saccul⁹ turget. i. inflat pleno ore: q: legari nō pōt: amor nūmi crescit q̄tū ipsa pecunia: et minus optat hāc. s. pecuniā: q̄ nō hz sup. eā. Ergo q: insatiabilis es. altera villa parat tibi: et cū rus vnū nō sufficit libet pferre. i. extēdere: fines. i. limites agri tui et seges. i. satio vicina videt maior et melior et tu mercar(: et. i. etiā hāc et cū ea arbusta. i. ligna cedua seu cōbustibilia: et mōtē q̄ canet tpe florum oliua dēsa. i. frequēti olea: quorum. i. quarum rerū si dn̄s nō vincit. s. ad vendēdū: vllo precio: boues macri et armēta famelica collo lasso. i. fatigato aratro aut iugo: mittunt sup. a te ad virides aristas. i. segetes hui⁹. s. dn̄i: vt. s. deuastatis illis cū nullū fructū habeat cogat vendere. Nec sup. redigunt prius domū inde. i. ab illis segetibus que ipsi habeāt. i. assumāt in seuos vētres tota noualia. i. totā nouā sationē segetū. ita vt credas illud actū esse falcib⁹. i. incuruis cultris quib⁹ frumētuz matur abscindit: que multi sup. putes plorēt ta.

* Grassari est supra modū seuire: vn̄ Trāquill⁹ in caligula. His diuerso vitiorum genere grassantib⁹. i. valde seuienti bus. grassari etiā dicimus incedere. Sal. in Iugurt. Grassatur via p̄tutis.

Chaones. Molossi. Iugerum. Gratitudo populi.

Puls. Horti in vrbe. Epicurij horti. Grassari.

Ascensius.

tia sup.dāna ⁊ tales iniurias ⁊ quot agros fecerit iniuria venales.q.d.plīmi ⁊ pl'imos.Sed qui sermones habent sup.de auaro:⁊ que buccina.i.tuba fame fede.i.diffamatiōis habet sup.de te o auare.Ipse aūt auarus sup.inq̄t.Quid nocet hoc.s.infamē ee:ego malo mihi tunicā lupini.i.plenā ⁊ turgidā auro:sicut.tunica.i.siliq̄ lupini plena est grano:vel dicam⁹ potius absolute ego malo tunicā.i.siliquā ⁊ vilissimū integumētū quasi ad nihil vtile.lupini.i.illi⁹ legumis:q̄ si vicinia laudet me in toto pago.i.vico(vt galli dicūt vilagio)secātē.i.merētē paucissima farra exigui ruris.hoc est pro bona fama non darē siliq̄s lupinoꝝ:si cū ea paup sim.Rn̄det poeta per ironiā ex indignatiōe dicēs. Scilz.i.scire lz quare hoc malis.q: tu carebis morbis ⁊ debilitate:⁊ effigies luctū ⁊ curā ⁊ tpa vite dabunt tibi meliore fato post hec lōga:si tu solus possideris tantū agri:quātū ppl's Roman⁹ arabat sub tatio ꝯlocio.s.Romuli:cū po.ro.adhuc paup esset:q: mox.i.postea vix bina iugera dabant tandē.i.post longā militiā ipsis Romanis et fractis etate.s.senecta:⁊ pacis ꝑelia punica.i.Carthaginēsia ⁊ Pyrrhū regē Epiri imanē.i.imitte ⁊ crudelē.⁊ gladios molossos.i.molossoꝝ qui sub pyrrho erāt:⁊ hoc pro multis vulnerib⁹. ea merces.s.possessio duoꝝ iugerū que erat merces sanguīs atq̄ laboris:nullis.i.nō vllis:nō est visa vllis vnq̄ minor meritis.i.q̄ meminerint.Quidā legunt aut ingrate.Et est ordo aut fides illa sup. nullis est visa fides curta patrie ingrate. Alij haud sic.fides sup. erat:fides curta.i.imunita p̄rie ingrate.s.tanq̄ a p̄ria ingrata q: talis glebula.i.terra piguis:sed modica vtpote duū iugeꝝ:saturabat ipsaz partē.s. familie:⁊ turbā.i.familiā etiā multā:case.i.exigue dom⁹ qua.i.in qua vxor iacebat feta.i.puerpa:⁊ quatuor infantes ludebāt:⁊ in qua erat sup.vn⁹ vernula.i.seru⁹ ⁊ tres dn̄i:nisi dicas illoꝝ quatuor filioꝝ:vnū qui vltra ius triū liberoꝝ erat:vt vernā habitū.qd̄ nō placet.poti⁹ dicā tres p̄resfamilias in vna domo fuisse.Sed altera cena amplior ⁊ grādes olle fumabāt pultib⁹ quibus tūc vescebant magnis fratrib⁹ hoꝝ.s.infātuloꝝ redeūtibus a scrobe.i.fossa in q̄ vitis fodit:⁊ sulco aratro facto.hic aūt modus.i.hec mēsura agri vez duū iugeꝝ nō sufficit nūc nr̄o horto.Valla diceret hortl':q: de volūtarijs loq̄tur. Inde.i.hmōi luxuria ⁊ sumptuositate hortoꝝ ⁊ villaꝝ sunt sup.fere.i.quasi.oēs cause sceleꝝ: nec vllū vitiū hūane mētis miscuit pl'a venena.i.maiora incōmoda reipu.Aut grassat.i.violēter seuit ferro.i.armis bellicis sepi⁹ q̄ seua.i.magna ⁊ imanis cupido.i.cōcupiscētia:cēsus indomiti.i.se ꝯtinere nequeūtis.Nā qui vult fieri diues vult fieri sup.diues:et.i.etiā cito.sed q̄ reuerētia legū: quis met⁹ aut pudor:auari ꝓpantis.i.festinātis ad diuitias est vnq̄.q.d.nullus ⁊ nulla:q: per fas ⁊ nefas ditari vult:⁊ ita neq̄ deū neq̄ hoīez vereri videt.

Viuite contenti casulis et collibus istis
O pueri Marsus dicebat et Hernicus olim:
Vestinusq̄ senex:panem queramus aratro.
Qui satis est mensis:laudant hec numina ruris:
Quorum ope et auxilio grate:post munus ariste
Contingunt homines veteris fastidia quercus.
Nil vetitum fecisse volet:quem non pudet alto
Per glaciem perone tegi:qui summouet euros:
Pellibus inuersis:peregrina ignotaq̄ nobis
Ad scel⁹:atq̄ nephas q̄decūq̄ est * purpura ducit:
Hec illi veteres precepta minoribus:at nunc
Post finem autūni media de nocte supinum.
Clamosus iuuenem pater excitat/accipe ceras:
Scribe puer/vigila/causas age/perlege rubras:
Maiorum leges/aut vitem posce libello.
Sed caput intactum buxo naresq̄ pilosas
Annotet/et grandes miretur Lelius alas.

Viuite ꝯtēti.Antiquoꝝ parsimoniā laudat paruo eñi ꝯtēti erāt damnatq̄ postea sui tpis hoīes.Viuite ꝯtēti ca.⁊ col.istis.Hora.itē de patre sa.iiij.lib.j. ait quū me hortaret: parce frugaliter atq̄ viuerē vti content⁹ eo qd̄ mi ipse parasset.Et li.j.epi.ad lolliū ait.Qd̄ satis est cui cōtingit nil amplius optet. Itē episto.ad aristium eodē lib.Letus sorte tua:viues sapienter Aristi:o puer:o filij marsus se. Marsi Italie ppl'i quib⁹ alba finitima est in excelso locata saxo prope fucinus est lacus longitudine par pelago:quo interdū decrescēte loca prius mersa desiccant ⁊ agricolationem rusticis exhibet. autor est Stra.li.v.Hernic⁹ se.hernici ⁊ lauinio et albe vicini erāt:at ipsi Rome.vt scribit Strab.li.v.Sunt aūt anagnini et eis vicini.Macro.li.v.saturnaliū scribit hernicos a pelasgis oriundos:appellatosq̄ ita a quodā duce suo q̄ hernic⁹ nōabat:hernicū q̄dē hoīez pelasgū ducē hernicis fuisse. Juli⁹ higin⁹. i li.ij. vrbiū.nō paucis ṽbis ꝓbat.Vestin⁹ senex:vestini sabinis ⁊ mersis vicini sunt:vt Strabo li.v.edocet.Panē q̄ram⁹ aratro.Sene.epi.cxj. etiā inq̄t Ad veras poti⁹ te conuertere diuitias disce paruo esse cōtēt⁹: ⁊ illā vocē magnus atq̄ aīosus exclama.habeamus aquā habeam⁹ polētā.Et luc.li.iiij.Sat est ppl'is fluuiusq̄ ceresq̄.Panē q̄ram⁹ aratro:oīz ei rez ex q̄b⁹ aliq̄d exquirit.nihil est agricultura meli⁹:nihil uberi⁹ nihil dulci⁹.nihil hoīe libero digni⁹:vt inq̄t Ci ce.li.j.offi.Numina ruris.i.tellus ⁊ ceres hoc loco.ait eñi Oui.li.j.fasto. Placent matres frugū tellusq̄ ceresq̄ farre pio grauide visceribusq̄ suis officium commune ceres ⁊ terra tuentur. hec prebet causam frugib⁹ illa locū ꝯsortes operū ꝑ quas corrupta vetustas.Quernaq̄ glans victa est:vtiliore cibo ⁊c. Pli.q̄ li.vij.scribit.q̄ ceres frumēta cū antea glāde viscerent:inuenit.eadē molere ⁊ ꝯficere in aphrica:Italia:⁊ sicilia:ob id dea indicata. Juue. Maro.imitat⁹ est.dixit eñi ille in Geor.liber ⁊ alma ceres vr̄o si munere tellus chaoniā pingui glādē mutauit arista.poculaq̄ inuētis acheloia miscuit vuis. Bacchus eñi apd̄ grecos prim⁹ docuit vini vsuz:vt testis est Capel.li.de nuptijs.Plura tū dixim⁹ in ꝓici.geo. Cōtingūt:sentiūt:aduertūt.perone.pero rusticū est calciamētū.Verg.li.vij.de hernicis.Crudis regit altera pero.perone fibula dr̄.peronao seu peronco fibula necto pellib⁹ inuersis. Maro.li.vij. de herni.ait. Fuluosq̄ lupi depelle galeros tegmē habēt capiti.vestigia nuda sinistri instituere pedis.Crudus tegit

Marginal notes:

Marci.

* purpura piscis ē ex cui⁹ fau cibus hr̄ li quor apt⁹ ad vestes tī gendas:is aūt capie bat i mari tyrio in menynge aphrice: et getulo litore. Oceani laconica europe.

Letus

Marci.

Hernici.

Vestini.

Paruo cōtētū esse.

Agricultura.

Numina ruris.

Tellus.

Ceres.

Pero.

altera pero:id aũt calciamẽti genꝰ funiculis ꝗbusdã pedibꝰ circũdat. Peregrina purpura: ex tyro eñi potissima veniebat. Itẽ ex Aphrica ex laconica. vt scribit Pli. li. ix. de quibꝰ latiꝰ supra. Hec. supradicta vz. precepta dabãt. s. minoribꝰ. i. filijs. post fi. au. Hyemis initio ꝗ quidẽ. iiij. idus nouẽbris incipit. vt scribit Var. li. j. de re rust. eo aũt tpe studijs opa impẽdit. Rubras le. sunt eñi rubrice ⁊ tituli ex minio et rubro colore. Ci. aũt de iuris ciuilis sciẽtia li. j. de oratore ita scrib. Etenĩ sine ꝯtrouersia ⁊ magna est: ⁊ late ptz. ⁊ ad multos ptinet. ⁊ summo in honore semꝑ fuit. Et clarissimi ciues studio. ⁊ semꝑ prefuerũt et hodie presunt. Hec ille. Non ab re igit Iuue. ab talia scripsit pueros a parentibꝰ excitari. Aut vi. p. lib. j. literis cõmendatijs seu libello in laudẽ imperatoris a te cõposito: ab illo Cẽturionatũ posce. Centurio eñi in castris in manu vitẽ habebat imperij signũ: qua desides milites castigabat. de qua latius diximus saty. viij. Buxo pectine. Naresq; pilosas. hispida mẽbra quidẽ ⁊ dure per brachia sete: promittũt atrocẽ aĩm. vt sa. ij. ait. Annotet imperatorẽ scz. Leliꝰ. Grãdes alas. pilis hirsutas partes sub scapulis.

Viuite cõtenti. Laudat parsimoniã priscorũ. Ordo est. Marsus hernicus et vestinus senex. i. quiuis paterfamilias ex illis pplis Italie. Dicebat o pueri viuite cõtẽti istis casulis. i. domũculis et collibꝰ. i. paruis ⁊ duris agris. ⁊ queramꝰ panẽ ꝗ satis est mensis. i. victũ nostrũ aratro. i. agricultura. numina ruris. s. tellus ⁊ ceres: quoꝝ ope ⁊ auxilio fastidia. i. aspnationes ⁊ nausee veteris quercꝰ. i. glandis qua veteres vescebant. ꝯtingũt. i. occupãt hoies post munus. i. donũ ⁊ inuentũ ariste grate. i. frumenti. laudãt hoc. i. aratro panẽ ꝗrere. ille sup. nihil. i. nõ aliqd nõ volet fecisse aliquid vetitũ: quẽ nõ pudet tegi ꝑ glaciẽ: alto perone. i. calciamẽto rustico ⁊ ꝗ summouet. i. depellit a se: euros. i. violẽtos vẽtos pellibꝰ inuersis. i. lanã aut villũ seu pilũ interiorẽ habentibꝰ. Purpura peregrina ⁊ ignota nobis. s. Romanis ꝗcũq; ea est ducit ad scelus: atq; nephas. hec. i. hmõi ꝓcepta dabãt sup. illi veteres. i. seniores: minoribꝰ. i. iunioribꝰ. At. i. sz pr̃ clamosus. i. assidue clamãs ⁊ obiurgãs: excitat nũc. i. nr̃is tpibꝰ: iuuenẽ. s. filiũ suũ supinũ. i. negligẽtẽ ⁊ auersum a terrenis bonis de media nocte post finẽ autũni. i. in pricipio hyemis. qñ frigus viget: ⁊ dicit sup. accipe puer ceras. i. ceratas tabulas scribe: vigila: age causas: ꝑlege rubras leges maioꝝ. i. rubricas: quibꝰ cognitis scies vbi ius indagabis cõsultãtibꝰ. aut posce libello. i. supplicatione: aut carminibꝰ in laudẽ iperatoris scriptis vitẽ. i. cẽturio natũ: nã cẽturiones vite milites cogebãt. Sed inꝗt filiꝰ aut poeta. Lelius. i. quiuis bonꝰ imperator vt Lelius: annotet. i. cõsideret anteq; vitẽ det: caput itactũ buxo. i. pectine ꝗd est ipexũ: ⁊ nares pilosas: ⁊ alas grãdes. i. cetosas: ꝗs ille nõ hz.

Hyemis initium. Ius ciuile. Ascensius. * Lituus genꝰ erat tube ad simi tudinez litui virge auguralis. Est eñi virga breuis in pte ꝗ robustior est incurua: qua augures vtunt: cuiꝰ meminit Verg. Ipse quirinali lituo pua: q; sedebat Succinctꝰ trabea. Lituo ꝓ tuba vsus ẽ ꝟgi. ⁊ lituo pugnas insignis obibat ⁊ hasta.

Dirue maurorũ Attegias castella Brigantum:
Vt locupletem aquilam tibi sexagesimus annus
Afferat aut lõgos castrorum ferre labores
Si piget: ⁊ trepido soluũt tibi cornua ventrem
Cum * lituis audita: pares quod vendere possis
Pluris dimidio: nec te fastidia mercis
Vllius subeant ablegande Tyberim vltra:
Nec credas ponẽdũ aliquid discriminis inter
Vnguenta ⁊ corium: lucri bonus est odor ex te
Qualibet: illa tuo sententia semꝑ in ore
Versetur dijs: atq; ipso Ioue digna poete.
Vnde habeas querit nemo: sed oportet habere.
Hoc mõstrant vetule pueris poscentibus assem:
Hoc discunt omnes ante alpha ⁊ beta puelle.

Maurorũ atte. i. mappalia. de ꝗbꝰ latei geor. Brigãtũ. Brigãtes i britãnia pplĩ: vt Stra. do. li. iiij. Cõtra hos aũt post Neronis mortẽ bella grauissima gesta sunt. Locupletẽ aqui. ꝗ facit locupletes. añ aũt sexagesimũ annũ ab militia. missio nõ dabat. Soluunt ti. cor. ven. pbs pricula. xviij. pble. scribit Metuẽtibꝰ aluũ solui: et vrinã ꝓuocari: qm̃ calor insitꝰ nobis rẽ quãcũq; timuerit defugit. atq; in ima de superis defluit. hinc efficit vt alui vesiceq; fundant. Nã ⁊ anethũ ⁊ absinthiũ ⁊ ꝗcũq; vrinã moueãt: calida esse manifestũ ẽ. Et hirciꝰ lib. iiij. de bel. ale. sic ait. Sed terror hoibꝰ mẽtẽ ꝯsiliũq; eripit ⁊ mẽbra debilitat. Subeãt. offendãt. Ablegãde ty. vlti. pelliũ opꝰ intelligit. Trãs tyberim nãq; aĩalia excoriant. Marti. li. vj. nõ detracta cani trãstyberina cutis. Lucri odor. ad illõ vespasiani allusit. scribit eñi Trãquillꝰ ita. Reꝑhẽdẽti filio tito: q; etiã vrine vectigal cõmẽtus esset: pecuniam ex prima pẽsione admouit ad nares sciscitans nõ odore offenderetur: ⁊ illo negante. At qui inquit e lotio est. poete. Ennij scilicet.

Manci. Brigãtes. Metuẽtiũ qualitas. Lucrũ ex quolibet.

Dirue mauroꝝ ⁊c. Verba sunt adhuc patris auari ad filiũ. Ordo est. Dirue. i. prosterne: eq: atteias. i. humiles pplos aut ciuitatẽ mauroꝝ: vel attegias. i. mapalia hoc est humiles casas mauroꝝ et castella brigantũ. i. illoꝝ populoꝝ britannie: que nũc anglia dr̃: nõ longe ab Hybernia. Taciꝰ in historia. Iã vẽtũ haud procul mari vbi ad britanniã aspectat: cũ orte apud brigãtes discordie retraxere ducẽ: vt annꝰ sexagesimus. i. cũ fueris sexagenarius: nõ prius eñi a militia missionẽ obtinebãt. afferat tibi aquilam locupletẽ. i. locupletantẽ eos quibꝰ vt meritis datur. Aut si piget te ferre lõgos labores castroꝝ. i. in castris militaribꝰ: ⁊ cornua audita cũ lituis. i. tubis claris bellicũ sonantibꝰ: hoc est sonitꝰ cornuũ ⁊ tubarũ: quibꝰ acres viri accẽdunt ad bellũ: soluũt tibi trepido. i. timore trepidãti vẽtrẽ. vt aut mingere aut cacare cogaris pre anxietate: pares. i. exornes quod possis vẽdere pluris dimidio sup. ꝗ valeat: nec. i. et non. ⁊ fastidia. i. tedia aut nausee vllius mercis. quã vulgo mercantiã vocãt. ablegãde. i. trãsmittẽde ꝓpter fetorẽ vltra tyberim: hoc est pelliũ parãdarũ: nõ subeãt. i. inuadãt te: nec credas aliqd discriminis. i. differentie esse ponendũ inter vnguẽta ⁊ coriũ. i. preciũ vnguẽtorũ ⁊ corioꝝ. odor eñi lucri est bonus ex qualibet re qđ vespasianus sensit: illa sentẽtia poete. s. Ennij. existẽs digna dijs sup. reliqs atq; ipso Ioue. i. summo deoꝝ. s. nemo querit vñ habeas: sed oportet habere. verset semper in tuo ore. qđ tñ Ennius dixit nõ precipiẽs vt fiat. sed reprehẽdẽs: q: fit. vetule scz mulieres monstrãt hoc. i. sic sentire pueris poscẽtibꝰ assem: vt. s. nuces aut placentã emãt: ⁊ oẽs puelle discũt hoc añ alpha ⁊ bita: aut vt dicunt beta. i. ante prima ellemẽta literarũ. quod nostro more dices ante a. b. c. vel ante alphabetum.

Ascensius.

Manci. ¶ presto. do. pbeo. Festinare. ad auaritiā docēdā. Ut Aiax. ironia est. Aiax em̄ ⁊ Achilles parētes vicere bn̄ gestis. nō aūt vitijs. Nōdū ipleuere medullas nature. Ordo est. mala neq̄tie nōdū ipleuere medullas nature. i. nōdū matur⁹ est ⁊ pfect⁹. Neq̄tie. iniq̄tatis ⁊ auaritie. q̄d aūt pprie sit neq̄tia supi⁹ late patuit. Lōgi cultri. i. nouacule. Exigua sūma. pua pecunia. Cereris arā. vbi sctissimū iusiurādū habebat: ⁊ bonis tm̄ inesse licebat: vt supra ostēdim⁹. Elatā. ad fun⁹ latā p filiū. Mortifera dote. i. grādi: ex q̄ mors

Aconitū. ei paret. Quib⁹ dig. aconitū innuit. scribit em̄ Pli. li. xxvij. q̄ p̄stat olim venenoꝝ ocyssimū esse aconitū: ⁊ tactis q̄ genitalib⁹ feminini sexus aīalium eodē die īferre mortē. hoc fuit venenū q̄ interēptas dormiētes a calphurnio bestia vxores. M. Cecili⁹ accusator obiecit. Nā quisquis magni. Ordo est: Nam quisquis precepit amorē magni census. Et pro leuo. i. iniquo ⁊ sinistro monitu producit pueros auaros. Et qui. i. etiā pducit pueros auaros: qui dat libertatē cōduplicare patrimonia per fraudes ⁊c. Leuo. iniquo ⁊ sinistro. Metis relictis. Circum septē metas incitabant equi: vt Cassiodorus scribit. Stultū esse. Circūscribere: auferre decipere. vt saty. x. diximus. Deciorū in pectore. de ijs superius late. fuere autem et plurimi qui pro patria vrbe Roma obire voluerūt quorū quidem

Tubero. vnus. L. Tubero. de quo Pli. li. x. c. xv. ita scribit. In capite p̄toris vrbani. L. Tuberonis in foro iura pro tribunali reddentis sedit scilz picus ita placide vt manu apprehenderetur. Respōdere vates exitiū imperio portendi si dimitteretur. At si exanimaretur pretori. Et ille aūt ptin⁹ cōcerpsit. Nec multo post impleuit prodigiū. Meneceus

Menece⁹. seu menecheus. is quū cognouisset p tyresiam vatē thebas semper fore liberas ⁊ nunq̄ posse capi: si illic ipse occubuisset: vbi cauerna: et cubile draconis erat: libēs gladio incubuit clā patre: vt morte sua libertatem patrie daret. Cice. etiā li. j. tuscula. inquit. menecheus vero nō premittitur qui oraculo edito largit⁹ est patrie suū sanguinē. Si grecia vera. Pli. itē. li. viij. c. xxj. sic. Mirū est q̄ procedat grecia credulis. nullum tam impudēs mendaciū est. vt teste careat ⁊c. ⁊ Cicero libro primo de legibus ait. apud Herodotū patrē historie ⁊ apud Theopompum esse innumerabiles fabulas. Legiones dētibus anguis. Nascuntur. Ad illud retulit. Si grecia vera. vt ostēdat grecorum historias esse falsas. hinc superi⁹ ait: in saty. x. et quicquid grecia mendax audet in historia. Oui. autem lib. iij. meta. de capmo Thebarum p̄ditore inq̄t. Spargit humi iussos mortalia semina dētes. Inde fide maius glebe cepere moueri: partaq; de sulcis acies apparuit haste. Tegmina mox capitū picto nutantia cono. Mox humeri pectusq; onerataq; brachia telis existūt. crescitq; seges clypeata virorū. Geni. genitura ⁊ vite meta. graue ē. tuo filio. Obstas. filio molest⁹ es. Uota. s. filij i te. Fili⁹ añ diē p̄rios inq̄rit i ānos ait Naso. Moraris viuēdo q̄dē diuti⁹. Ceruina senect⁹ Pli. li. viij. de ceruis sic. Uita ceruis i p̄fesso lōga. post cētū annos aliq̄b⁹ captis cū torq̄b⁹ aureis: q̄s Alexā. magn⁹ addiderat: adopt[..] iā

¶ Talibus instantem monitis quēcūq; parentem
Sic possum affari: dico vanissime: quis te
Festinare iubet? meliorem presto magistro
Discipulū: securus abi: vinceris vt Aiax
Preterijt Thelamonem:; vt Pelea vicit Achilles.
Parcendū est teneris: nondū impleuere medullas
Nature mala nequitie: cum pectere barbam
Ceperit: ⁊ longi mucronē admittere cultri:
Falsus erit testis: vendet periuria summa
Exigua: Cereris tangēs aramq; pedemq;.
Elatam iam crede nurum: si limina vestra
Mortifera cum dote subit: quibus illa premetur
Per somnum digitis? nam que terraq; mariq;
Acquirenda putes: breuior via conferet illi.
Nullus enim magni sceleris labor: hec ego nunq̄
Mandaui dices olim: nec talia suasi:
Mentis causa male tn̄ est ⁊ origo penes te.
Nam quisquis magni census precepit amorē:
Et leuo monitu pueros producit auaros:
Et qui per fraudes patrimonia cōduplicare
Dat libertatē: ⁊ totas effudit habenas
Curriculo: quē si reuoces subsistere nescit:
Et te contēpto rapitur metisq; relictis
Nemo satis credit tantum delinquere: quātū
Permittas: adeo indulgēt sibi latius ipsi.
Cum dicis iuueni stultū qui donet amico:
Qui paupertatē leuet: attollatq; ppinqui
Et spoliare doces: ⁊ circūscribere: ⁊ omni
Crimine diuitias acquirere: quarū amor in te est:
Quātus erat patrie Deciorū in pectore: quantum
Dilexit Thebas / si Grecia vera: Meneceus
In quarum sulcis: legiones dentibus anguis
Cum clypeis nascunt? ⁊ horrida bella capessunt
Continuo: tanq̄ et tubicen surrexerit vna.
Ergo ignem cuius scintillas ipse dedisti
Flagrantē late: ⁊ rapientem cuncta videbis.

Nec tibi parcetur misero: trepidumq̧ magistrum
In * cauea magno fremitu leo tollet alumnus.
Nota mathematicis genesis tua: sed graue tardas:
Expectare colos: morieris stamine nondum
Abrupto: iam nunc obstas: et vota moraris:
Iam torquet iuuenem longa et ceruina senectus:
Ocyus Archigenē q̄re: atq̧ eme q̄d Mythridates
Composuit: si vis aliam decerpere ficum:
Atq̧ alias tractare rosas: medicamē habēdum est:
Sorbere ante cibum quid debeat aut pater: aut rex.

cute ī magna obesitate. Archigenē. me dici nomē sui tp̄is saty. etiā. vj. ait. Aduocat archigenē. Mithri. is medicaminib⁹ assuet⁹ erat ad venena p̄hibēda q̄ ad etatē vsq̧ suā inq̄t Appia. Mithridatica appellabāt̄ pharmaca. De Mithridate p̄o latius ī fine saty. vj. et alibi etiā. Aut pater aut rex: codez eñi modo pater cauere debet a filijs venenū: vti rex solet ab alijs cauere.

¶ Talibus. Ordo est. Ego possum affari. i. alloq̄ quēcūq̧ parentē instātē. i. instigātē filiū talib⁹ monitis sic. O vanissime dic q̄s iubet te festiare. i. ante tp̄s filiū auarū facere. Ego presto. i. prebeo discipl'z. s. filiū tuū meliorē. i. peritiorē magro. s. te. Abi secur⁹. i. discede aberu ditiōe āpliore: ⁊ tu vicere a filio tuo in auaritia. i. fili⁹ tu⁹ te vicet: vt aiax p̄terijt. i. excessit i scia belli ⁊ fortitudīe Thelamonē p̄rē suū: aut Achilles vicit Pelea regē thessalie p̄rē suū. decliat̄ aūt hic pele⁹ hūc pelea ⁊c. Parcēdū est. i. tu p̄cere debes: te ner' sup. liber' tuis: mala neq̄tie. i. auaritie ⁊ alteri⁹ iniq̄tat' nōdū ipleuere. i. nōdū ipleuerīt medulas. i. iteriora semia siue affectōes nature: q̄s natura senib⁹ affert. Cū. i. vbi vl' postq̄ cepit petere barbā. i. h̄re barba tā plixā: vt pecti possit: ⁊ admittere ad gut̄. s. suū mucronē lōgi cultri. i. cultri rasorij seu nouacule: ipe erit falsus test' ⁊ vēdere exigua sūma. i. modica mercede piuria tāgēs arā ⁊ pedē cereris. crede nurū tuā i. vxorē eius iā elatā. i. ad sepulchrū portatā si subit. i. subitrat tua limia. cū dote mortifera. i. cui⁹ gr̄a morit̄ intoxicata a filio tuo: o quib⁹ digitis: q: veneno sicute infect' p̄met̄ illa a marito in mēbris muliebrib⁹ per somnū. i. dū dormiet. Nā breuior via. i. rō ⁊ modus acq̄rēdi diuitias. s. veneficiū p̄feret illi. s. filio tuo ea q̄ tu putas acq̄rēda. i. debere acq̄ri: terra ⁊ mari. i. per terras ⁊ maria. Nullus eñi labor est magni sceleris. i. facile ē magnū scelus p̄petrare p̄ q̄d diuitias acq̄rat. s. vxorē dotatā veneno necare. Tu dices oli. i. in tp̄e futuro q̄ñ audies filiū tuū h̄ fecisse: ego nūq̄ mādaui filio. s. meo hec. i. hm̄ōi faceret: nec suasi talia. Docet poeta q̄ imo: q: licz exp̄sse nō mādasti tñ causa ⁊ origo male mētis filij tui est penes te i. a p̄tāte tua oli depēdebat. nā quisq̄s. i. quicūq̧ pater. s. p̄cepit filio suo amorē magni cēsus: ⁊ producit i. paulatī facit leuo monitu. i. p̄uersa admonitiōe pueros. s. suos auaros ⁊ q̄ dat libertatē cōduplicare. i. cōduplicādi patrimonia per fraudes effudit: ⁊. i. etiā curricl'o. i. equo currēti cū curru quē trahit in curruli certamīe. hoc est per methaphorā filio ad diuitias p̄pāti: totas habenas. i. liberū cursū quē equū hoc est filiū sic currētē si reuoces. i. reuocare tētes nescit subsistere. i. se retinere vt redeat: ⁊ rapit̄. s. ipetu te p̄tēto ⁊ metis. i. terminis p̄stitutis relictis. i. trāsgressis. i. vltra q̄ satis est p̄perat: nemo credit. i. vere satis sup. filiū delinq̄re tm̄ q̄tū p̄mittas. i. q̄tū ex modica tua p̄missiōe delinq̄t: adeo. i. intm̄ lati⁹. i. ampli⁹ indulgēt. s. filij sibi q̄ tu p̄miseris. Quū. i. q̄ñ tu dicis iuueni stultū sup. esse q̄ donet amico: et q̄ leuet. i. imminuat. q̧ p̄. i. attollat. i. leuiorē faciat (sicut ī statera q̄d leui⁹ est attolit̄ ⁊ eleuat̄) paup̄tatē p̄pinq̄. i. p̄sanguinei aut p̄ximi sui. tu doces ⁊ spoliare ⁊ circūscribere. i. auferre ⁊ decipere ⁊ acq̄rere diuitias sup. cū oī crimine. quarū. s. diuitiarū tant⁹ amor est in te quāt⁹ amor patrie erat in pectore deciorū qui se p̄ repub. deuouerūt ⁊ quātū meneceus vir theban⁹ dilexit thebas patriā suā p̄ quarū salute gladio incubuit ⁊ se interemit: si grecia vera q̄ sepe mētita est ⁊ q̄ illi historie fabulamēta adiūgit. vñ subdit. In quarū. s. thebarū sulcis. i. qui apō thebas arāte cadmo facti esse dicunt̄ nascunt̄ legiones. s. militū cū clipeis dentib⁹. i. ex dētib⁹ anguis. i. draconis illi seminatis: ⁊ capessunt. i. ineūt continuo. i. statim vt nati sunt horrida bella quibus se interemerunt: tanq̄. i. quasi vero tubicen qui eos ab bella incitaret ⁊ accenderet. surrexerit. i. nat⁹ fuerit vna. i. pariter cū eis. Ergo q: natura nostra p̄na est ad malum tu videbis ignē cuius ipse. i. tu dedisti scintillas. i. fomēta modica. flagrantē. i. ardētem late et rapientē cuncta. i. videbis filij auaritiam cuius tu semina induxisti: cuncta vastare: nec parcetur a filio. s. tibi misero. ⁊ leo alūnus abs te alitus tollet. i. dilaniando in aerem p̄iciet magno fremitu in cauea: id est in eo loco vbi nutritus est: te. s. magistrum trepidum. i. timore trepidantem: hoc est filius tuus abs te alit⁹ ⁊ ad auaritiā erudit⁹ tp̄e futuro dilaniabit aut veneno tollet te in domo tua in qua eū aluisti. sicut tp̄e domitiani q̄dā leo domitorē suū dilaniauit. Geñ. i. vite tue duratio q̄ ex genesi. i. natiuitatis hora aut gñatiōis a mathematicis dep̄hēdit̄: est nota mathematicis: hoc est forte mathematici p̄mittūt tibi lōgā vitā: sz graue est sup. filio expectare tardos colos. i. periodū parcarū colo designatā. et tu moraris. i. īpedis vota. i. desideria filij tui senect⁹ tua lōga ⁊ ceruina. i. visa tā lōga q̄ lōga ē ceruorū q̄ lōgissima ē: torq̄t. i. cruciat iuuenē. s. filiū tuū: q̄re ḡ oti⁹. i. valde celeriter archigenē. i. medicū bonū q̄lis erat archigenes vl' reuera ip̄z archigenē: atq̧ eme. s. ātidotū. i. remediū p̄ venenū q̄d mithridates rex pōti cōposuit ⁊ ab eo mithridaticū d̄r. Si vis decerpe. i. ex arbore digit' tuis colligere aliā ficū atq̧ tractare alias rosas. i. viuere vsq̧ ad p̄rimū ver: aut forte adhuc dimidiatū āñū: q: tā fic⁹ q̄ rose bifere reperiūt̄: medicamē ē h̄ndū tibi: q̄d p̄r aut rex. i. q̄uis diues d̄z sorbere añ cibū. s. mithridaticū ne. s. venēo īficiat̄.

* Cauea septa quibus fere coercent̄. Hora. Ac velut vrsus obiectos caueę valuit si frāgere clatros. Cicero ad Heren. Stati sicut e cauea leo missus aut aliqua teterrima bellua soluta ex cathēis volutabit̄ ⁊ vagabit̄.

¶ Monstro voluptatē egregiā: cui nulla theatra:
Nulla equare queas pretoris pulpita lauti:
Si spectas quanto capitis discrimine constant:
Incrementa domus: erata multus in arca

¶ Mōstro voluptatē. Sensus est q: si auarorū pericula et labores accuras et sollicitudines animaduerteres: maiori voluptate afficereris q̄ in theatris spectādo ludos. hūana eñi negotia inq̄t poeta sūt maiores ludi q̄. s. q̄ fiūt ī ip̄is theatris. Lauti diuit'. ⁊ q̄ exornare queat scenas ⁊ theatra pulcherrie.

Manci.

Fiscus: ⁊ ad vigilem ponendi castora nūmi
Ex quo Mars vltor galeā quoq; perdidit: ⁊ res
Non potuit seruare suas: ergo omnia * Flore:
Et Cereris licet: ⁊ Cybeles aulea relinquas
Tanto maiores humana negocia ludi.
An magis oblectant animū iactata petauro
Corpora: quiq; solet rectum descendere funem:
Quam tu corycia semper qui puppe moraris:
Atq; habitas coro semper tollendus: ⁊ austro
Perditus/a siculis sacci mercator olentis:
Qui gaudes pingui antique de littore Crete
Passum/⁊ municipes Jouis aduexisse lagenas:
Hic tamen ancipiti fingens vestigia planta
Victum illa mercede parat: brumāq; famēq;
Illa recte cauet: tu propter mille talenta:
Et centum villas temerarius: aspice portus:
Et plenū magnis trabibus mare: plus hoīm est iā
In pelago: veniet classis quocūq; vocarit
Spes lucri: nec carpathiū/getulaq; tantum
Equora transiliet: sed longe Calpe relicta
Audiet herculeo stridentem gurgite solem.
Grāde * operepretium est: vt tenso folle reuerti
Inde domum possis: tumidaq; superbus aluta
Oceani monstra: ⁊ iuuenes vidisse marinos.

* Flora quuz opes immēsas questu meretricio acquisiuisset populū ro manū moriens heredem reliqͭ cū magna pecūia: ex cuius annuo feruore suus natalis dies celebraret editiōe ludorū quos appellāt floralia.

Forum augusti.

Petauriste

Petaurus

*Operepreciū voluptariū ⁊ vtile: sumptū ab operijs quib' post op' suaue est premiū laboris sui accipere.

Fiscus: pecunie sacculus de quo lati' sat.iiij. Ad vigilē ponēdi castora nūmi i. in tēplo castoris vbi vigiles erāt ⁊ custodes vel apd Trapesitas. in foro eñ romano vbi erat castoris edes: feneratores erāt. ibiq; pecūias quo tutiores essent deponebāt. Uti nūc ⁊ venetijs fieri videm'. Mars vltor. Sueto. scri. augustū duob' foris nō sufficiētib' tertiū forū ꝯstruxisse cū ede Martis vltoris. quā Marti bello philippēsi pro vltiōe paterna suscepto vouerat: in eo eñt foro feneratores erāt. Perdidit. furto. s. Flore aulea. idē florales lusus iocosos dulces ⁊ festiuos cū vulgi licētia. A meretricibus eñ ludi celebrabant: de quib' late supius. Et cererꝫ ludi. Cereris. cerealia dicti sunt quib' equoꝝ cursus i circo celebrabāt. primusq; cos. C. Memmi' edilis currulis fecit. Cybeles: aulea. Megalesia dicit a iunio bruto instituta: fctā ede magne matris deū in palatio. Autor Liui. An magꝫ oblectāt aim. Cōparatiōez facit a petauristꝫ. i. illis q̄ per circulos corpus imittūt ⁊ fumābulis ad nautas oēs eñ pericula subeūt diciq; magꝫ oblectare aim mercatoꝝ nautaꝝ spectacula ꝙ predictoꝝ: cū maiori pericl'o subijciant. Petauro dicūt petaurū ludū esse: quū ligne' circulus habet admodū angust': per quē agilit' aliq̄s trāsuolat: manib' directis necnō pedib' vt nihil tāgat: ⁊ in terrā pedib' cadit: hic deducūt a petazo qd̄ est extēdo pādovela pytaome qd̄ est volo: volare eñ vr̄. Mar. li. xij. Quid si ꝑ graciles vias petauri. Inuitū iubeas subire ladā. Itē li. xj. Quā rota trāsmisso toties impacta petauro. Petauriste inqͭ Noni': ab veterib' dicebant: q̄ vel saltib': vel scenis leuiorib' mouerent. Sunt ⁊ q̄ scribūt petaurū gen' ludi i q̄ hoīes ꝑ acra rotarū pulsu iactabant: qd̄ q̄dē verisilꝫ esse vr̄. Manili' astronim' li. vlt. sic ait. Corpora q̄ valido sapiūt excussa petauro. Coricia puppe. i. coricū petēte ꝓ ferēdo croco cilico qd̄ optimū i corico mōte vt scribit Pli. li. xxj. ⁊ Solin' capite. xxxvj. Idē Pli. li. v. c. xxviij. scribit syrie ꝓximā esse Ciliciā in q̄ est ꝓmontoriū Coricos: eodē noīe oppidū: port' ⁊ spec'. Atq; habitas coro: de puppi cilicā petēte nūc intelligit. nā ⁊ ibi crocū erat abūde. vt do. Pli. ibidē ⁊ Solin' dicto loco. Coro. corus q̄ argestes alr̄ appellat ab occasu solstitiali fiat. autor Pli. li. ij. Grādines īportat vti sep̄tētrio sicc' est corus: ꝓter ꝙ desinēs. Sūt aūt q̄ scribāt corū dictū ꝙ ipse vētorū circulū claudat ⁊ q̄si corū faciat. is antea caur' dict'. Austro hoc deflāte ab meridie: q̄ noth' grece appellat. i. humid' lati' ibi. velut vrget auster i sat. iiij. Perdit'. ꝓ ditū dr̄ qd̄ recuperari nō pōt. Pingui littore crete. Diony. inqͭ. Nec lōge ab his sita est creta insula pulchra ⁊ fecūda nutrixq; Jouis magni: ac frugū vbertate ⁊ pascuis copiosissima meracissimoq; inundās vino. Crete. eudoxus tradit cretā i egeo sitā esse pelago. Strab. ꝟo li. x. ait ꝙ a sep̄tētrione egeo ꝓfundit pelago simul ⁊ cretico: ab austro aūt aphricano alluit. Et Pli. li. iiij. scribit. cētū vrbiū clarā fama fuisse. Maro itē. Creta iouis magni cētū digesta ꝑ vrbes. Passum. a patiēdo nomē acinis dat passis: vt scribit. Pli. li. xiiij. c. ij. passum inqͭ Nonius dr̄ liquoris gen' qd̄ ex vua passa cogit: alibi ꝙ dicit passum ⁊ ꝓ prie rugosum vel siccā vū ⁊ vua dicta passa est ꝙ sit rugis implicata. plura diximꝰ li. ij. ge. Municipes lagenas iouis. i. eiusdē p̄rie ⁊ ex eodē municipio ⁊ loco ex quo iuppiter q̄ in creta nat' ⁊ nutrit' est a curetib' vt ondit Stra. li. x. ait eñ i cretēsi ꝟo historia curetes iouis eductores nūcupant. Hic tñ. s. schenobates ⁊ funābul'. Cauet: vitat: fugit. Carpathiū. est carpathos insula excelsa: vrbib' q̄tuor pollens a qua carpathiū pelagus vt scribit Stra. li. xj. de sporadib'. Oui. etiā li. iij. ait. Carpathiū mare esseq; ad rhodiū. Cretāq; ac cypriū. Pli. li. v. docet: carpathiū vnā esse de insulis rhodiorū. Getula equora. i. lybycū mare iuxta qd̄ vt Mella docet: sunt natio frequēs multiplexq; getuli. Calpe: oceanus ab occasu solis irrūpens leuo latere europā radit: aphricā dextro: scissisq; calpe ⁊ abyla mōtib': quos dicūt colūnas herculis: inter mauros fundit ⁊ hispaniā: autor est Solinus. Herculeo stridēte gurgite solē. Posidoniꝰ insula est. vt Strab. refert. Solē in finitimis oceani littoribus maiorē occidere ingēti cū strepitu: ac si in illo restringendo pelagus efferuescat. Statius itē in siluis in lucani genetliaco ait. Felix heu nimis et beata tellus. Que pronos hiperionis meatus: summis Oceani vides in vndis: stridoreq; rote cadētis audis. Grāde operepreciū. i. laboris preciū: est aūt ironia. lati' tñ superius de hac voce. Tenso folle. plena crumena. Inde. ab occeano. s. Aluta. tumida. Itē ꝙ tenso folle est. Aluta ꝟo pellis mollior dr̄ supra

Coricum.
Coricos
Corus.
Argestes.
Caurus.
Creta.
Passum.
Carpathos.
Getuli.
Calpe.
Abyla.
Solis occasus.

lati⁹ patuit. Oceani mõstra Pli.li.ix.scri. Verũ eẽ q̃cq̃d nascat̃ i pte nature vlla: ⁊ i mari eẽ: p̃terq̃ multa q̃ nusq̃ alibi rerũ q̃dẽ nõ solũ aialiũ simulachra. Turrane⁹ ꝓo ꝑdidit. Belluã i gaditano littore cui⁹ īter duas pinas vltie caude cubita sexdeci fuisse: dẽtes eiusdẽ cẽtũ vigiti. Iuuenes marios. Tiberio principi nũciatũ ẽ visũ auditũq̃ q̃dã i specu cõcha canẽtẽ. Tritonẽ. Et diuo augusto gallie legat⁹ cõplur[ ]i littore appere exanies nereidas scrip. Videri aliq̃ i gaditano oceano marinũ hoiẽ toto tpe absoluta siltudie ascẽdere nauigia nocturnis hor[ ] statiq̃ degrauari q̃s isederit ptes ⁊ si diuti⁹ pmãeat, ẽt mergi. Pli. au. li. ix.

¶ Mõstro ⁊c. Docet q̃ ridicl'a sit vita auaroꝝ q̃ maiorẽ risũ excitet: q̃ q̃cũq̃ spectacl'a. ordo est. O lector ego mõstro egregiã voluptatẽ. i. delectationẽ i ꝯsiderãda stultitia auaroꝝ: cui. s. voluptati nl'la. i. nõ vlla tu nõ q̃as. i. valeas cq̃re. i. eq̃pare vlla theatra. i. spectacl'a theatroꝝ: ⁊ nõ q̃as cq̃re vlla pl'pita. i. vllas sce nas lauti. i. ꝓtũuis splẽdẽdi ⁊ sũptuosi p̃toris: quã sup. voluptatẽ tu hẽs: si spectas q̃to discrimie. i. picu lo capit[ ] ꝯstãt icremẽta. i. augmẽtatiões diuitiarũ dom⁹. Mult⁹. i. grãdis ⁊ copiosi⁹. fisc⁹. i. sacc⁹ pecũia rũ: ⁊ nũmi ponẽdi sũt i arca erata. i. ere miuta: ad castorẽ vigilẽ. i. ad tẽplũ castoris vbi excubie p custodiẽ dis mltoꝝ thesaur[ ] fiũt: aut i custodia trapezitaꝝ. i. cãpsoꝝ seu nũmularioꝝ q̃ sedẽt ad edẽ castor[ ] ex q̃. i. postq̃ mars vltor q̃ sic ab augusto nũcupat⁹ ẽ: ꝑdidit ꝙ. i. etiã galeã: ⁊ nõ potuit ꝓuare res suas. i. ex q̃ ne deoꝝ q̃dẽ simulacra tuta sint: a sacrileg[ ]lz. i. licitũ ẽ vt reliq̃s. i. deꝓastãq̃ min⁹ iocũda. oĩa aulea. i. oẽs lu dos ⁊ oĩa oblectamẽta q̃ fiũt dũ aulea tẽdũt i ludis flore cerer[ ] ⁊ cybeles. i. i floralib⁹ cerealib⁹ ⁊ megale sibus: tãto maiores ludi sũt hũana negotia vt ꝓptea oẽs ludi debeãt reliq̃. An corpa iactata p circl'os. s. pe tauro. i. a gesticl'atore q̃ se p medios circl'os traijcit. ⁊ an ij sup. q̃ solẽt descẽdere rectũ funẽ. i. funãbl'i ma gis oblectãt aĩaz spectãtiũ q̃ tu auare q̃ morar[ ]sp i puppe coricia. i. coricũ petẽte: vt ide crocũ ciliciũ desé ras: atq̃ tu ꝑdit⁹ hitas tollẽd⁹. i. admouẽd⁹ a sicl'is vl' tollẽd⁹. i. iactãd⁹ sp coro ⁊ euro ⁊ austro. i. a q̃uis vẽ to extis mercator sacci olẽt[ ]. i. croci a sicl'is. Qui gaudes aduexisse de pigui littore ãtiq̃ crete: vl' de littore ãtiq̃ crete: pigue passũ. i. racemũ creticũ ꝓpiguẽ ⁊ aduexisse lagẽas. i. vini: mũicipes iouis. i. i codẽ mũici pio natas vbi iupiter. h̃ ẽ i creta q̃ nũc cãdia d̃r. Creticũ ãt vinũ ẽ qd̃ vulgo maluaticũ vocãt. cui⁹ vue pas se pigues sũt ⁊ ꝑdulces ⁊ iõ lz Mã. legat pigui cũ littore: ego mallẽ legere cũ alijs pigue. s. passum. Hic tñ oñdit pl⁹ picl'i ⁊ min⁹ lucri eẽ mercatori nauigãti q̃ funãbulis. Ordo ẽ. Tñ lz sit i picl'o. h̃. s. funãbulus: h̃ est ãbulãs sup funẽ: seu chordã: fingẽs vestigiã ãcipiti. i. dubia plãta possit ꝯsistere pat. i. acq̃rit victũ sup. suũ illa mercede: quã. s. recipit a spectatorib⁹ ⁊ cauet. i. caute fugit ⁊ euitat illa reste sup. q̃ ãbl'at: brumã. i. frig⁹ brumale ⁊ famẽ tu extis sup. temerari⁹ aspice ꝓpt̃ mille talẽta ⁊. c. villas port⁹: ⁊ mare plenũ magnis trabib⁹: nauiũ vcz fractarũ aut maloꝝ erectoꝝ: pl⁹ hoiẽ ẽ iã i pelago q̃ sup. i terr[ ]. Classis. i. ꝯgregatio na uiũ aut ipã nauis vẽiet q̃cũq̃ spes lucri vocarit. i. vocauerit. nec trãsiliet. i. celerit̃ trãsibit tm̃ carpathiũ sup. mare iuxta carpathõ isulã ⁊ eq̃ra getula. i. libycũ mare. s; audiet sup. ẽt solẽ stridẽtẽ dũ occidit i gur gite herculeo vbi. s. hercules colũnas suas fixisse d̃r: ⁊ h̃ calpe. illa colũna herculis (Est aũt mõs scissus a mari ⁊ eminẽs i mari) relicta. i. derelicta lõge: Grãde ope p̃tiũ. i. maximũ cõmodũ ⁊ p̃tiũ laboris ẽ. vt tu supb⁹ folle. i. sacculo ex corio tẽso. i. distẽso ⁊ pleno pecuniarũ supb⁹ aluta. i. pellicula tumida. i. iflata pe cunijs. s. vl' supb⁹ aluta tumida q̃ te numidũ facit ⁊ supbũ eo q̃ nact⁹ cẽsũ eq̃strẽ nigrã alutã i pedibus portas: quẽ sensuz calderin⁹ tñ nescio an merito rider. possis reuerti ide: ex mari. s. lõgissimo ⁊ picl'osissi mo domũ: ⁊ possis vidisse. i. narrare te vidisse: mõstra oceani q̃ pluria sunt: ⁊ iuuenes marios ⁊ tritões.

¶ Non vnus mentes agitat furor: ille sororis
In manibus vultu Eumenidũ terretur: ⁊ igni:
Hic boue percusso mugire agamẽnona credit:
Aut ithacũ: parcat tunicis licet atq̃ lacernis.
Curatoris eget: qui nauem mercibus implet
Ad summũ latus: ⁊ tabula distinguit̃ *vnda
Cum sit causa mali tanti: ⁊ discriminis huius
Concisuz argentũ in titulos: faciesq̃ minutas
Occurrunt nubes ⁊ fulgura/soluite funem
Frumẽti dominus clamat: piperisq̃ coẽptor:
Nil color hic celi: nil fascia nigra minatur.
Estiuum tonat: infelix hac forsitan ipsa:
Nocte cadet fractis trabibus: fluctuq̃ premet̃
Obrutus: et zonam leua morsuq̃ tenebit.
Sed cuius votis modo non suffecerat aurum
Quod Tagus ⁊ rutila voluit Pactol⁹ harena
Frigida sufficient velantes inguina panni:
Exiguusq̃ cibus: mersa rate naufragus assem
Dum rogat: ⁊ *picta se tempestate tuetur.

¶ Nõ vn⁹ mẽtes agitat furor. Varia stultitie gñã eẽ docet i q̃b⁹ ẽt eẽ dicit. q̃ nauigãt auari tie cã. Ille soror[ ]. Soror appellata ẽ. q̃ q̃si seor sum nascit̃ sepaturq̃ ab ea domo i q̃ nata ẽ. ⁊ i aliã familiã trãsgredit̃. vt inq̃t labeo iurecõ sult⁹. Frater ꝓo dict⁹ ẽ. q̃si fere alter: vt. p. ni gidi⁹ ait. Que oĩa refert Gel. li. xij. c. x. ille soro ris orestẽ itelligit q̃ postq̃ m̃rẽ occidit clytẽ nestrã ꝯfesti i furorẽ deuenit. Cũ videret̃ sibi occise m̃ris iminere imaginẽ facib⁹ ⁊ ꝓpẽti bus armatã ⁊ ei cõtinuũ mitãtẽ exitũ. Vñ li. iij. Ver. Aut agamẽnoni⁹ scenis agitat⁹ ore stes. Armatã facib⁹ matrẽ ⁊ serpẽtib⁹ atris. Quũ fugit vltricesq̃ sedẽt i limie dire. In tau rica tãdẽ ab iphigenia sorore liberat⁹ ẽ. De q̃ lati⁹. Naso. li. iij. de põto. Suet. ẽt de Nerone scribit q̃ sepe ꝯfessus ẽ exagitari se m̃rna spẽ ꝓberib⁹ furiaꝝ ac tedis ardẽtib⁹. Preterea cel sus li. iij. c. xviij. Tria isanie gñã põit. pma isa nia ⁊ acuta ⁊ i febre ẽ. greci phrenesim appel lãt. Alterũ gen⁹ isanie ẽ qd̃ fere sine febre ici pit. lenes deide febricl'as excitat ⁊ ꝯsistit i tri stitia. Tertiũ gen⁹ ex his lõgissimũ adeo vt vi tã ipãz nõ ipediat: qd̃ robusti corpis eẽ ꝯsue uit. Hui⁹ aũt ipsi⁹ spẽs due sũt. Nã q̃dã ima ginib⁹ nõ mẽte fallũt̃. qualẽ isaniẽtẽ aiacẽ vl' orestẽ poetarũ fabule ferũt. q̃dã aĩo desipiũt h̃ ex illo. Hic boue ꝑcusso. Aiax thelamonis fili⁹ amissis armis achillis de q̃b⁹ cũ vlyxe cer tauerat: i furorẽ ꝓsus duos nautas domi al ligatos scutica ꝑcutiebat: q̃ꝝ alteꝝ vlyxẽ alte rũ ꝓo agamẽnonẽ dictitabat. v̄ q̃ late sopho cles. Ithacũ vlyxẽ ab ithaca patria ita dictũ.

Oceãi mõstra trifones. Nereides. Marinus homo. Ascensius. *Britãnicus hũc locũ emẽdãs sic inquit. Corrigẽd⁹ ẽ h̃ loc⁹: vt legas vndanon huda: vt sit sẽsus: distinguit̃ vnda. i. mari ta bula. i. crassitudine tabule. *Moris erat vt naufragi in tabella ab humer[ ] depẽdẽte ferrẽt pictũ naufragiũ suũ mẽdicãtes Persi. Cantas cum te fracta i trabe pictuz. Ex hũero portes. Mãcinel. Soror. Frater. Orestis furor. Insanie genera.

Curatoris eget: tanꝗ̄ insan⁹. Curator enī dr̄ q̄ parca tunicis .i. lʒ nō lacerat vestimēta: vti furiosi assolēt. Curatoris eget: tanꝗ̄ insan⁹. Curator enī dr̄ q̄ curā alicui⁹ gerit. Distīguit separat ab naufragio ꝛ morte. Plutar. scri. catonē seniorē trib⁹ in reb⁹ penitētiā egisse. Primū si mulieri quicꝗ̄ arcanū aliqn̄ credidisset. Scdm̄ si aliquo naui trāsmisisset: quo pedestri itinere sibi pficisci licuisset. Tertiū si qua dies ei p incuriā inanis effluxisset. Cōcisuʒ argētū. pecunie. periphrasis est. Soluite funē .s. nauiget. Fascis nigra. Nubiū circulus. Pli. enī li. xviij. sic ait. Circuli noui circa sydera aliq̄ pluuiā (sup. tibi) significāt. Postea vero de nubibus sic. Sole occidēte si ex vtraꝗ̄ parte ei⁹ celū petēt tēpestatē significabūt. Vehemēti⁹ atre ab oriēte in noctē aliquā minant. Ab occidēte in posterā diē Li. vero .ij. c. lj. sic. Et in lōgā veluti fistulā nubes aquā trahit. Estiuū tonat: vt in estate solet vt zonā qua ligat⁹ est pecunie saccul⁹ vt q̄dā aiūt. Recti⁹ tñ illud: vt zonā numis aureis ornatā intelligas. hm̄ōi enī zonis quōdā vsi sunt. Hinc Trāquillus meminit vitelliū zonā se aureorū plenā circūdidisse. Apu. itē li. vij. ita inquit. Sed vxor ei⁹ plotina q̄dē rare atꝗ̄ fidei singularis pudicitie femina. q̄ decimo partus stipēdio viri familiā fundauerat: cōtēptis vrbice luxurie delitijs fugiētis comes ꝛ infortunij socia tōso capillo in masculinā faciē reformato habitu p̄tiosissimis monilijs: ꝛ aureo monetali zonis refertis incincta inter ipsas custodiētiū militū man⁹ ꝛ gladios nudos intrepida: cūctorū periculorū particeps ꝛ pro mariti salute peruigilē curā sustinēs erūnas assiduas ingenio masculo sustinebat. hec ille. Gel. itē. lib. xiiij. c. scribit. Gracchū: quuʒ ex sardinia redijt in cōtione ad populū inter alia dixisse hec verba. Itaꝗ̄ quirites quū romā profectus sum. zonas quas plenas argēti extuli: eas ex prouincia inanes retuli. Alij vini amphoras quas plenas tulerūt eas argēto plenas domo reportauerūt. Leua. dextra enī natabit. Pāni .i. subligacula. Tagus solinus de hispania ꝛ lusitania loquēs ait. Tagū ob harenas auriferas ceteris oibus pretulerūt. Pactolus lydie fluuius aurifer. hinc aliter Chrysorroā vocāt. Autor est idem Solinus. Pictas scilicet in tabella quā humeris suspensam de more naufragi ferebant.

Ascensius. ❡ Nō vn⁹ ꝛc. Docet varias eē mortaliū stultitias: lʒ summā eē auarorū: qd̄ Hora. sic ꝙ̄ dicit. Dāda ē ellebori multo pars maxia auar. Nescio an antycirā rō illis destinet oēm. Ordo hic est. Nō vn⁹ imo multiplex furor agitat .i. pturbat ꝛ ipellit mētes hoīz. Ille .s. orestes terret in manib⁹ sororis .s. electre aut iphigenie: vultu .i. tetro aspectu eumenidū .i. dirarū seu furiarū ꝛ igni .i. facib⁹ quas matrē sibi inferre horrebat. hic .s. aiax credit agamēnona pncipē exercit⁹ grecoꝝ aut ithacū .i. ithacēseʒ vlyxē mugire .i. pre dolore mugitū emittere boue ceso .i. qn̄ occidit bouē loco agamēnonis ꝛ vlyxis. Vn̄ Hor. in psona agamēnonis. Mille ouiū isan⁹ morti dedit: inclytū vlyxē. Et menelaū mecū sese occidere clamās. Is aūt q̄ iplet nauē mercib⁹: ad .i. vsꝗ̄ ad summū lat⁹ ꝛ distinguit sup. a morte aut ab aq̄s vda tabula vn̄ facta est nauis: eget curatoris .i. insan⁹ est: lʒ pcat tunicis ꝛ lacernis .i. lʒ nō dilaceret vestes suas. Cū .i. qn̄ q̄dē causa tāti mali ꝛ hui⁹ discriminis .i. piculi sit argētū cōcisum in titulos .s. pncipū. et facies minutas .i. pecunia monetata q̄ i monete extremitate inscribit titul⁹ pncipis ꝛ sepe in italia caput aut facies ei⁹ potissimū illis tpib⁹ q̄b⁹ hec scripsit Juuenalis. Occurrūt ꝛc. Ostēdit demētiā auaroꝝ q̄ premissa picula non euitāt. Ordo est. Si forte occurrūt cōspectui nauigare volēris nubes ꝛ fulgura dñs frumēti .i. q̄ venale frumētū hʒ in naui clamat ad nautas: soluite funē .i. retinacula nauiū. hic color celi ꝛ hec fascia .i. nubecula celi .i. aeris nil minat: tonat estiuuʒ .i. more estiuo: ꝛ ipse infelix q̄ hoc dixit cadet in mare .s. forsitā hac ipsa nocte qua hoc dixerat ꝛ hoc trabib⁹ ipsi⁹ nauis fractis: ꝛ premet .i. obruet fluctu ꝛ ipse obrut⁹ .i. imersus aq̄s tenebit morsu .i. dētib⁹ ꝛ leua sua manu .i. sinistra. zonā .i. cicturā in qua secrete portāt pecunie. Sʒ cui⁹ votis .i. cupiditati nō suffecerat mō .i. pauloāte cū nauē ingrederet: aurū qd̄ tagus fluui⁹ ille aurifer i lusitania: ꝛ pactol⁹ fluui⁹ i lydia: voluit .i. fluctu ipleuit: harēa rutila .i. fulua pāni velātes frigida igui na ꝛ exiguus cibus sufficiēt iam rate mersa: dum ipse naufragus .i. naufragiū passus: rogat .i. mendicat assem .i. modicā stipē. ꝛ tuet .i. inspicit se .i. imaginē suam: ꝛ hoc tēpestate qua naufragiū fecit picta in tabella .s. vt populus vidēs ꝛ miseratione cōmoueretur: nec cogeretur singulis casum suum exponere.

❡ Parta. acquisita. Prediues hamis: hoc loco s abijcit cū e vocali p̄cedēte p eclypsiʒ. Hamis q̄b⁹ .s. caperent fures. Vigilare cohortez ꝛc. Quō nāꝗ̄ magis abūdat aliq̄s eo magis piclis subiacet. Inq̄t pbs li. viij. ethi. ꝛ Hora. in auarū Sat. j. ait. an vigilare metu ex animi noctesꝗ̄ diesꝗ̄ formidare malos fures incēdia seruos. Nec te cōpilēt fugiētes h̄ iuuat horū semp ego optarē pauprim⁹ eē bonorū. Phrygiaꝗ̄ colūna. Tibul. itē q̄d ve dom⁹ prodest phrygijs innixa colūnis. Lata testudie: q̄ .s. lecti ornati sunt: vt supi⁹ dictū est. Dolia. vasa sunt vinaria igētia: vt scri. Noni⁹. Nō ardēt .i. nō vrunt. nā cretea erāt. Hic ait inferi⁹ si frigeris ꝛc. Itē sensit alexāder: testa cū vidit in illa magnū habitatorē. Atꝗ̄ eadem plūbo cōmissa manebit. Sensus ē ꝙ̄ dolia nudi cinici .i. diogenis si frāgerent: possent ilico eadē reparari adhibito plūbo: eo enī multa cōnectunt. Sensit alexāder. Diogenes quū ad q̄ndā scripsisset: vt sibi celullā paret: illeꝗ̄ tardius id exeq̄ret doliū p domo habuit. Estate sese i feruida harena volutabat: hyeme vo statuas niuosas cōplectebat. Ad solē sedenti assistēs alex. ait. Pete a me qd̄ vis. at ille: noli inq̄t mihi vmbrā facere rn̄dit alex. Dioge. cē vellē nisi eēm Alex. de his oib⁹ legito Laertiū ꝛ

❡ Tantis parta malis: cura maiore: metuꝗ̄
Seruantur: misera est magni custodia census.
Dispositis prediues hamis vigilare cohortez
Seruorū noctu Licinus iubet: attonitus pro
Electro signisꝗ̄ suis: phrygiaꝗ̄ columna:
Atꝗ̄ ebore: et lata testudine: dolia nudi
Non ardent cynici: si fregeris: altera fiet
Cras dom⁹: atꝗ̄ eadē plūbo cōmissa manebit.
Sensit ✱ Alexander / testa cum vidit in illa
Magnum habitatorez: quāto felicior hic: qui
Nil cuperet: qui ꝙ̄ totum sibi posceret orbem:
Passurus gestis equanda pericula rebus.
Nullum numen abest si sit prudentia: sed te
Nos facimus fortuna deaz: mensura tamē que
Sufficiat census / si quis me consulat: edam.

Catōis penitentia. Nubium. Circuli. zone nummose. Tagus. Pactolus. Ascensius. ✱ Alexander tāta cupidie glie flagrauit: vt Anaxarcho comiti suo ex autoritate Democriti p̄ceptoris inumerabilis mūdos referenti heu me miserū dixerit: ꝙ̄ nec vno suʒ potit⁹: vn̄ superi⁹ vnus pelleo iuueni nō sufficit orbis. Mācinel. Auarorum cure. Dolia. Dyogenis dolium.

lamētatiōe radūt.canis tū venatiōi.tū ad custodiā apt⁹ ē:ppťea deū q̄ apd eos anubis vocaꝭ capite ca nino significātes custodē corpis osiridis atq̨ isidis fuisse.qdā asserꝭ isidis canes q̄ tpe osiris q̄sit⁹ est:et feras ꝛ obuios oēs amouētes vna osiridis corp⁹ inuestigasse.iōq̨ ī festꝭ isidis pire canes pōpā veri mo re:ātiquā erga canes grāz ostātes.scribit itē q: bos femellaꝫ alios parit q̄ terrā arāt:ꝛ ipa haud inutilis ad arādū:ouesq̨ bis edūt fet⁹:lanāq̨ p̄bētes vario accōmodatā vsui:lac caseūq̨ abūde nobis p̄bēt.ppt ea ꝯsecratas fuisse:hic eis abstinēt.accipitres honorāt qm̄ psunt valde ad scorpiones cerastasq̨: puaq̨ aīalia delēda:q̄ morsu nocēt.thebe aq̄lā venerāꝭ q: regia vr̄ auis tū ioue digna:honoris apidi boui īpēsi cām tradūt:q̨ defuncti osiridis aīa ī bouē trāsmigrasset. lupos venerari ferūt ppt canū silītudiēz.paꝫ eñ natura cū ēt mutuo cocāt:differꝭ.Crocodili p dījs habēꝭ:q: videꝭ toti p̄rie securitatē afferre:qs ara bie libyeq̨ latrones veriti nō audēt nilū amnē trāsire populatū. Est ꝛ alia rō de mina rege a crocodilo trāsportato ī alterā nili ripā q̄re crocodilos voluit p dījs haberi.Nemo dianā.diana dicta:q: noctu q̄si die efficeret:adhibeꝭ aūt ad part⁹:q̨ ij maturescūt aut.vij.nōnūq̨:aut plerūq̨.ix.lune cursib⁹: q̄ q: mē sa spacia faciūt:mēses noīanꝭ.autor est Cic.i li.de.n.d.Porrū ꝛ cepe.Pli.li.xix.c.xviij.sic ait.Cepasq̨ iter deos iureiurādo hꝫ egypt⁹.Diod.No.lib.ij.ait:q̨ vtilitatis cā adinuētū est:q̄dā lentē.alij fabā:nōnulli ca seū alij cepe nō edūt cū plurimos eiusmodi fruct⁹ ferat egyptus.Gel.aūt.li.xix.c.vij.sic ait.cepe eñ reui rescit ꝛ cōgermiat decedēte luna.ꝯtra aūt iaresꝭ it adolescēte.eā cāꝫ eē dicūt sacerdotes egyptij: cur pelu siote cepe nō edāt. q: solū olerū oīm cōtra lune aucta atq̨ dāna vices minuēdi et augēdi habeat ꝯrias.

Quis nescit ꝛc.Supstitionē egyptioꝝ q̄ mōstra colūt cū in hoīes seuissimi sint:h taxat poeta Ordo est.O volusi bithynice q̄s nescit:q.d.nemo.q̄lia portēta egypt⁹ demēs colat. Hec ps egypti.s.adorat crocodilō:aīal illud q̄drupes aquatile ꝛ terrestre sit.Illa.i.alia ps pauet.i. religiose timet ibiꝫ auē ciconie nō oīno dissimilē:saturā atris.i.venenosis ꝛ nociuis serpē tib⁹.Effigies aurea cercopitheci.i.simie caudate:sacri.i.cōsecrati:ꝛ adorati:nitet.i. resplē det sup.illic.s.apd thebē.vbi magice chorde.i.q̄ magica arte credūꝭ pulsari:sonāt mēnone dimidio.i.i sepulchro mēnonis vbi dimidia ē statua ei⁹.ꝛ vbi ver⁹thebe iacet obruta.i.deuastata a cābi se cū sup.cētū portis q̄s habuit.Oppida tota venerāꝭ:illic.i.illa pte egypti ceruleos.i.marꝭ pisces.Hic.i. ī alia pte piscē flumis.Illic.i.adhuc ī alia canē.s.anubi.Nemo āt dianā sup.veneraꝭ q̄uis sit venatrix:ꝛ canū p̄ses.Nephas.sup.est apd illos violare ꝛ frāgere morsu hoc ē cōedere porrū ꝛ cepe.Uide Mācinel.

Canis in egypto.
Anubis.
Bos ī egypto.
Apis.
Crocodili.
Diana.
Menses.
Cepe ī egypto.
Ascensius.
✳Aretalogus is dꝛ q̄ fingendis mēdacijs auditores mouet ab arte v̄boꝝ. vn̄ Trāq̄ll⁹ scribit Augustū post cenā aretalogis delecratū ꝛ porphirio ait in.j.s̄mo. Crispinuꝫ pbm quēdā loq̄cissimū aretalogū appellatuꝫ fuisse qm̄ carmīa garrula scripserit.
Mācinel.
Cyanee.
Simplegades.
Elpenor.
Coptus vrbs.

O sctās gētes quib⁹ hec nascūtur in hortis
Numina: lanatis animalibus abstinet omnis
Mensa: nephas illic fetum iugulare capelle.
Carnibus humanis vesci licet: attonito cum
Tale super cenam facinus narraret Ulyxes
Alcinoo: bilem/aut risum fortasse quibusdam
Mouerat: vt mēdax ✳ aretalog⁹ ī mare nemo
Nunc abicit seua dignū veraq̨ charybdi:
Fingentem immanes lestrigonas ꝛ cyclopas:
Nam citius scyllam: vel concurrentia saxa
Cyanes: plenos ꝛ tempestatibus vtres
Crediderim: aut tenui pcussuz verbere Circes:
Et cum remigibus grunisse Elpenora porcis:
Tam vacui capitis populum pheaca putauit:
Sic aliquis merito nōdū ebri⁹: ꝛ minimū qui
De corcyrea temetum duxerat vrna.
Solus eñ hoc ithacus nullo sub teste canebat.
Nos miranda quidem: sed nuper consule iūco
Gesta super calide referemus menia Copti:
Nos vulgi scelus: ꝛ cūctis grauiora cotburnis.
Nā scelus a Pyrrha q̄q̄ oīa syrmata voluas:
Nullus apud tragicos ppl's facit: accipe nostro
Dira quod exemplū feritas produxerit euo.
Inter finitimos vetus: atq̨ antiqua simultas:

Lanatis aīalib⁹ abstiꝭet oīs.Diod.li.ij.scri. de sacerdotib⁹ egyptijs q̨ cibo vescebāꝭ sim plici.vt q̄ꝫ mēse nihil pter vitulū ꝛ anserē inferꝭ.Alcinoo.de re hac vide Hom̄.li.ix.odissee.Aretalog⁹.ab arete.i.arte a v̄tute dꝛ ꝛ logos qd ē s̄mo ofo rō v̄bū studiū.est itaq̨ iactās virtutē tū suā tū alienā: ac fabulosus ꝛ garrulus.Lestrigonas.formie inq̄t Pli.apd Caietā antiq̄ssima lestrigonū sedes.diximꝰꝛ superi⁹.Citius.s.q̄ polyphemū hoīeꝫ alios hoīes cōedisse.Cyanes cyanee īsule sūt ī pōto seu magꝭ scopuli.mille q̄ngētis passib⁹ab europa distātes. vt testaꝭ Mela q̄s oli fuisse instabiles dicūt.Oui.lib.j.trist. Transeat instabiles strenua Cyanas.a nōnullis. Simplegades ēt dicte sunt.i.cōcurrētes hic poeta p illis oīb⁹ h Cyane cyanes declinauit.Utres. q̄s ad edo vlyxes vēto plenos accepisse retulit alcinoo. de q̄ videto Hom̄.li.xij.odisse.Et Naso.li.xiiij.met.Elpenora.fuit Elpenor vlyxis comes.q̄ a circe:cū alijs socijs ꝯuersus ē ī porcū sumptis q̄busdā poculis ꝛ tact⁹ v̄ga ab illa.de q̄ legito Oui.li.xiiij.met. Tā vacui capitꝭ pplꝫ pheaca putauit. Hoc p iterrogatione legiꝭ.est eñ ordo. putauit ne vlyxes populū pheaca tā vacui capitis vt predicta oīa redderet:Sic aliq̄s.s.dixit:vel dicebat ī cōuiuio alcinoi vbi vlyxes talia narrauerat.Merito.s.dixit vl' dicebat:nōdū ebri⁹ erat:cū minimū adhuc ī alcinoi cōuiuio bibisset.pplm pheaca.fuerꝭ pheaces Corcyre ppli:sub ditione alcinoi regꝭ. corcyra aūt insula ē ī mari ionio.Temetū.Hor.li.ij.epi.ad Augustū: p̄mā secūdāq̨ syllabā pduxit h versu.Pullos oua cadūt Temeti:nēpe mō isto ꝛc.de temeto aūt lati⁹ videto Sat.vj.ibi.Quarū nō timeat pr̄ oscula Juno. q̄ ꝯsule gesta sit res notauit ad facti v̄itatē.ī āriq̄ textu legim⁹. Cōsule iūco. Sup.i.vltra. Calide ob ipaꝫ regionē Copti. copt⁹ꝛ egyptioꝝ ꝛ arabū cōis vrbs erat:ac totū īdicū ꝛ arabicū tributū ꝛ ethiopicū qd arabico sinu aduehebāt:coptū deferebāt nā eius modi merciū emporiuꝫ erat.Stra.id scri.li.

xvij. Scel' referem'.s. Cothurnis.tragedijs. Syrmata voluas.i.ꝙꝙ lōga tragediaꝝ volumia legas:nullū cōpies pplm cōedisse hoiez vt h fecit.de q̄ loq̄r.Quid āt ꝓprie syrma sit latī' supra patuit.Simultas.s.ē.i. odiū latēs. Ardet:ira.s.ꝛ furore.Cōbos. eygpti ciuitas i q̄ Crocodil' colebaꝫ.vt helian' tradit.timēt ei admodū hāc ferā.Atq Stra.ait.li.xvij. in Tētyra ēt egypti vrbe ꝑter ceťos egyptios suꝑramodū Crocodil' dedecoraꝫ: ꝛ ex oib' beluis iimicissim' hr̄.Sūt q̄ dicāt:ꝙ queadmodū psylli apđ cyreniacā regiōez naturalē quādā vi hn̄t ꝯ ꝓpētes:sic ꝛ tētyrite ꝯ crocodilos vt nihil ab eis patiāꝫ:h ꝛ p̄la Stra. Sūm'.s.ē.Vtriq.hic illic.Nūina vicinoꝝ odit vterq locᵒ.Dio.li.ij.scri. q̄ndā prudētia ꝓstātē i plures egyptuz ptes diuisisse:edidisseq q̄ aīalia sepatiz colerēt:a q̄busue cibis abstinerēt. Ut quū q̄q certa aīantia pro dijs haberēt: q̄ ab eis colerēt:ɔtēpt(:alti altos posi neq̄ꝙ sil' ad uersus ꝓncipes ɔspirarēt.qđ ꝛ secutū ē.Nā diuersoꝝ finiū hoies iuicē dissētiebāt mutuo sibi cult' ipietatē obijciētes.Rapiēda.s.cē.Occasio. Occasio ē ꝑs tpis hn̄s i se alicui' rei idoneā faciēdi oportunitatē.vt in q̄t Cic.li.j.rhe.vet.Uisa.s.ē.Ne letū bilarē ꝙ diē ꝛc.Solet plerūq letitie:ne plena sit fortuna obesse.vn̄ ꝛ Apu.li.iiij.Flori.ita inq̄t.Nihil q̄ꝙ hoi tā ꝓsperū diuinit' datū:qn ei tn̄ admixtū sit aliq̄d difficultat(.Ut ēt in āplissima q̄q letitia:subsit q̄piā vel parua q̄rimonia ɔiugatiōe quadā mellis ꝛ fellis.Ubi huber ibi.Tuber ꝛc.Quē.s.toꝝ.Inter dū ita legitur i antiq̄ textu.placet ēt interea horrida.iculta:icōpta.nec itelligas sine cultura.Egypt'.egypti ps vbi ē cōbos ꝛ tētyra.Barbara turba.sic ē i ātiq̄ volumie.Barbara āt.i.imit(:aspa:ferox:crudel':famosa.canopo.de q̄ videto lati' i sat.vj.ibi.Ad pharō ꝛ nilū famosaq menia lagi ꝓdigia ꝛ mores vrb dānāte canopo.

Immortale odium:ꝛ nunꝙ sanabile vulnus.
Ardet adhuc Cōbos ꝛ Tētyra: summ' vtrinq
Inde furor vulgo:ꝙ numina vicinorum
Odit vterq locus:cū solos credat habēdos
Esse deos:quos ipse colit: sed tempore festo
Alterius populi rapienda occasio cunctis
Uisa inimicorum primorib':ac ducibus: ne
Letum hilarēq diem:ne magne gaudia cene
Sentirent positis ad tēpla/ꝛ cōpita mēsis:
Peruigiliq toro: quē luce ac nocte iacentem
Septimus interea sol inuenit:horrida sane
Egyptus:sed luxuria quantū ipse notaui
Barbara famoso nō cedit turba * Canopo.

O scrās gētes.Irridet supstitionē egyptioꝝ.Ordo ē.O scrās gētes.q̄b' h numia.s.porrū ꝛ cepe nascūt i hort(.Et q̄b'.i.apđ q̄s oīs mēsa abstiet aīalib' lanat(.i.ouib'.Nefas ē sup.illic iugłare:ꝛ occidere ad esū fetū capelle.i.edū.ꝛ lꝫ illic vesci hūanis carnib'.Cū.i.q̄n vlyxes narraret sup cenā.i.iter cenādū alcinoo regi attonito.i.stupefacto:tale facin'.s.lestrigōes ꝛ polyphemū vesci hūanis carnib':ipe mouerat.i.excitauerat fortasse q̄busdā bilē.i.idignatōez ꝛ irā credētib'.s.ipꝫ mētiri.aut risū:credētib'.s.ipꝫ fabulā vel narrare.vt.i.sicuti aretalog'.i.de ꝟtute sua iactabūd' fabulator:mēdax assidue mētiēs.I mare nemo ꝛc.Hec ꝟba sūt alicui' idignāt(.vt testaꝫ poeta ibi.Sic aliq̄s merito ꝛc.Ordo ē.Nēo.q.d.nēo ne.vł nūq̄d nēo abijcit.i.ab h loco rapit ꝛ iacit i mare hūc aretalogū.i.vlyxē dignuz scua ꝛ ꝟa charybdi.i. voracitate mar(cū ipe fabulosaz dicat:fingētē.i.mēdacit' recitātē lestrigonas ꝛ cylopas pp̄łos hūanis carnib' vescētes:nā ego crediderī posset aliq̄s dicere:citi' scyllā.i.piculū illđ mar(qđ mōstrū dixit:vł saxa cyanes.i.scopłos cyanes isule ɔcurrētia.i.visa ex trāsuerso ꝑtercūtib' ɔcurrere:ꝛ vtres .i. saccos ex corio plēos tēpestatib'.i.vēt(q̄ emisi tēpestatē excitauerūt:q̄s vlyxes se ab eolo dicit accepisse:aut elpenora vnū ex socijs ei'.s.vlyxis:ꝑcussū tenui ꝟbere.i.ꝟga magica circes filie sol' dicte ꝛ icātatric(ac venefice:grūnisse.i.sonū porcoꝝ edisse cū remigib'.i.reliq̄s socijs porc(.i. mutat(cū eo i porcos.Putauit ipe.s.vlyxes q̄ talia aus' ē mētiri pp̄łꝫ pheaca.i.pheacē:h ē nos pheaces tā vacui capit(.i.vt talia nob ꝑsuadeat?Sic iq̄t poeta.aliq̄s nōdū ebri' ꝛ q̄ ɔduxerat.i.exhauserat bibēdo.s.minimū temetū.i.ptē mīmā optimi vini.ɔ vrna.i.lagēa fictili:corcyrea ex corcyra isula mar(ionij merito sup.dicere potuit.Etei ꝓ cū sol' ithac'.i.ithacēsū rex vlyxes:canebat h.i.sonore recitauit sub nłło teste.Nos āt iq̄t poeta:referem' q̄dē.i.certe mirāda:sꝫ gesta nuper iūco ɔsule.i.quū iūc' cōsul eēt:sup.i.vltra menia copti illi' vrb egyptioꝝ ꝛ arabū cōis:calide.i.feruide ad irā.Nos referem' iquā scel' vulgi.i.nō vni':sꝫ toti' ppłi ꝛ ꝑuiora sup.faciora:cūct(cothurnis.i.cūctis scelerib' q̄ i tragedijs agūꝫ.Nā si voluas.i.repetas oia syrmata.i.oēs tragedias q̄ i syrmate.i. lōga ꝛ tractili veste agūꝫ a pyrrha.i.a diluuio deucalidis ꝛ pyrrhe:null' pp̄łs facit apđ tragicos scel' sup.qđ dicetur' suꝫ.i.vesci carne hois.Accipe disce vel audi igiꝫ exēplū:qđ dira feritas ꝓduxerit nr̄o euo.i.nr̄o seclo.Uet' atq an q̄ simultas.i.factio sil' ɔspirātiū ꝛ odiū imortale.i.ppetuo duraturū:ꝛ vuln'.i.offensio nūꝙ sanabile.i.nūꝙ remissibilis ē sup.iter finitios pp̄łos egypti. Cōbos ciuitas illa egypti i q̄ crocodilus colebaꝫ:ꝛ tētyra.alia ciuitas egypti apđ quā crocodil' sūme vitupaꝫ:ardet adhuc odio .s. Sūm' furor.i.ira ē vtriq.i.ab vtraq ciuitate vulgo.i.ppło.ide.i.ex ea re:ꝙ colit. Sꝫ occasio visa est cūct(ꝓmoribus.i.optimatib' ciuitatis ac ducib' iimicoꝝ rapiēda sup.cē tpe festo alter(ppłi:ne ipi sētirēt diē letū ꝛ hilarē:ꝛ gaudia magne cene.i.epuli dati:mēsis posit(.i.ɔstitut(ad.i.iuxta tēpla ipsi' cui' festū colebaꝫ:ꝛ cōpita.i.locū q̄ ludi celebrabāꝫ:ꝛ toro existēte ꝓuigili.i.ppetuis vigilijs celebrato quē.s.torū.i. lectū torꝛis herbis cōstructū sol septim'.i.septio die exoriēs inuenit iterdū.i.aliqn̄ vel interea dū festa aguꝫ iacētē.i.ꝓstratū illic sine lectica:luce.i.die ac nocte.egypt' ē sane.i.valde horrida.i.iculta.sꝫ ꝙtū ipe.i.ego notaui:turba.(aliq̄ tn̄ legūt ripa).s.egyptioꝝ barbara.i.fera ꝛ immanis ac malis morib':nō cedit canopo illi portui famoso.i.maxie ꝓpter libidinē diffamato:luxuria.i.i libidine ꝛ luxu illicito.ē el abltīs.

Facil'.s.ē. Madidis.i.ebrijs ꝛ vnguētat(. Blesis i ꝑmōe titubātib' ꝓpē vinū.Ari.ꝑticula ꝑtia ꝓblematū scri. vinolētoꝝ liguā oberrare:vł ꝙ vti totū corp' in vinolētia titubat ita etiā lingua labēs oberrat. nec explanare pōt.an q̄m caro ligue mollis ꝛ istar spōgie ē ampliaꝫ madescēs atq extolliꝫ. itaq ob mo

Adde ꝙ ꝛ facilis victoria de madidis:ꝛ
Blesis:atq mero titubantibus: inde virorum
Saltatus nigro tibicine:qualiacūq
Unguēta/ꝛ flores:multeq in fronte corone:

Combos. *Canopi Serapidis est tēplū:q̄ nauigaꝫ ꝑ fossaꝫ que die ac nocte plena ē nauiculis mulierū et viroꝝ ipudēter canē tiū ac saltā tiū cū omi dissolutiōe cui' rei meminit ꝛ Oui. i ꝓmo Tristiū sic. Nō vt alexādri claram de lat' in vrbē delitias videam.Nile iocoseruas Stati' itez in syluis. curua tera pnei lasciuiat ora canopi. Occasio Bona malis mixta. Ascensius.

Madicinel. Ebrioꝝum lingua.

Hinc * ieiunū odiū: sed iurgia prima sonare
Incipiunt animis ardētibus: hec tuba rixe:
Dehinc clamore pari concurritur: ꝛ vice teli
Seuit nuda manus: pauce sine vulnere male
Vix cuiqꝫ: aut nulli toto certamine nasus
Integer: aspiceres iā tota per agmina vultus
Dimidios: alias facies: ꝛ biantia ruptis
Ossa genis: plenos oculoꝝ sanguine pugnos.
Ludere se credunt ipsi tamē: ꝛ pueriles
Exercere acies: ꝙ nulla cadauera calcēt.
Sanaqꝫ iam ꝙ tot rixantis milia turbe
Si viuunt omnes: ergo acrior impetus: ꝛ iam
Saxa inclinatis per humū quesita lacertis
Incipiūt torquere: domestica seditione
Tela: nec hūc lapidē quali se Turnus: ꝛ Aiax:
Et quo Tydides percussit pondere coxam
Enee: sed quē valeant emittere dextre
Illis dissimiles: ꝛ nostro tempore nate
Nam genus hoc viuo iā decrescebat Homero.
Terra malos hoīes nūc educat: atqꝫ pusillos.
Ergo deus / quicūqꝫ asperit: ridet: ꝛ odit.

lē tardior sit: exp̄mereqꝫ sincere nō valet. idē ꝑ li.iiij.ethi.ait ꝙ ebrios duplici pena afficiē dos eē putauerūt. p̄ncipiū eni i ipis ē ꝗppe cū i ipoꝝ sit ptāte ebrietatē vitare. Inde.a copti icolis. Nigro tibicine.i.ethiope vl' arabe Vnguēta pli.xiij.c.iij. sic ait. Ceterū terrarū oiꝫ egypt' accōmodatissima vnguēt(. Hic a tētyrit(ē ieiunū odiū: nō eni ebrij erāt vt illi. Hec.s. iurgia sūt tuba rixe. Sine vulnere.s. sūt. Integer.s.ē Hiātia.apta. Ossa.ipi' faciei Sanaqꝫ iā ꝙ tot ꝛc. putāt exercere iqt pueri les acies q: neminē occiderit. ꝛ ꝙ tot milia rixāt(turbe iā.i.adhuc sana.s.sint.si.i. q: vi uūt oēs.l āti‹q› legit. ꝛ sane ꝙ tot rixāt(milia turbe sic viuūt oēs. erit autē ordo talis: ꝛ ꝙ sic viuūt oēs (appositio) tot milia sane tur be rixāt(. acrior.s.sit. Domestica.i.vrbana. se ditiōe sup.i. Tela. appositio ē. Nec.s. torquēt Hūc.i.talē. Se turn' et aiax.s. defenderūt ꝯ eneā ꝛ hectora. Maro li.xij. describēs. Turni ꝛ Enee singl'are certamē: ꝛ de turno ita inqt Nec pl'a affat' saxū circūspicit igēs. Saxū āti quū: igēs cāpo q̄ forte iacebat limes agro po sit' litē vt discerneret aruis. Vix illō lecti bis sex ceruice subirēt. Qualia nūc hoīm pducit corpa tell'. Ille manu raptū trepida torq̄bat i hostē. Altior isurgēs. ꝛ cursu ꝯcit' heros ꝛc. Et aiax. Hom.i ilia.li.vij. hectoris ꝛ aiacis pu gnā describēs iter alia ita iqt. Acri' i pugnā rursus ꝯsurgiti hostē ꝓria. iā nec ferro the lamōe creatū: Sꝫ magno saxi iactu petit: ac fer' aiax Ingētē clypea septēplice repp'lit ictū Et iuuenē saxo ꝑcussū sternit eodē. Et q̄ tyti des. Hōe.i ilia.li.vj. Diōe. ꝛ Enee duellū scri bēs ait de dio. saxū igēs medio qō forte iace bat i agro: bis septē qō vix iuuenes tellure mouerēt. Sustulit: ꝛ magno conamie misit i hostē. Ille ruit ꝓstrat' humo cū fortib' armis. Quē ven' ethereas genitrix elapsa ꝑ auras Accipit: ꝛ nigra corp' caligie texit. Sꝫ torq̄nt.s. Ill'.i. dextr(Turni: aiac(: ꝛ dioṁ. Gen'.s. hūanū. Viuo iā decrescebat homero. pli.li.vij. ca.xvij. ait. ꝙ in plenū cūcto mortaliū generi minorem staturam in dies fieri prope modū obseruatur. Rarosqꝫ patribus proceriores cōsumēte hubertatē seminū exustione. In creta terremotu rupto mon te inuētū est corpus stans.xlvj.cubitorū. qō alij orionis: alij Etionis fuisse tradūt ꝛc. Postea inq̄t: iā ꝓo ante annos prope mille. Vates ille homerus nō cessauit minora corpa mortaliū ꝙ prisca cōqueri. Au gustin' itē de ciuitate dei li.xv.c.ix. de hac re plura meminit. Asperit malos ꝛ pusillos. ridet. deridet.

¶ Adde ꝙ ꝛ facilis ꝛc. Ońdit facile eē victoriā i tali ppl'o. Ordo ē: adde ad luxuriā egyptioꝝ ꝙ facilis ē vi ctoria de madidis.i.vinosis ꝛ blesis.i.ipfecte loq̄ntib' atqꝫ titubātib'.i.vacillātib' ex mero.i.puro vino assūpto ide.i.a copti icol'ē sup. saltat'.i.tripudiū tibicine exn̄te sup. nigro.i.ethiope aut arabe. ꝛ vnguē ta ꝛ flores ꝛ multe corone sunt sup. i frōte.i.circū frōtē. vl'i frōtē vsqꝫ demisse ꝑ saltationē. hic.i. ex alta pte.s.a tētyrit(ē odiū ieiunū.i. qō eos vt mag(noceat ieiūos ꝛ sollicitos hꝫ. sꝫ iurgia icipiūt p̄mū sonare in vtraqꝫ ppl'm: aīs ardētib' ira.s. Hec turba sup.ē.s.rixe. dehic.s. post rixas ꝯcurrit ab vtraqꝫ pte pari clamore ꝛ man' nuda.i. inermis: seuit.i. seuitiā exercet vice.i.loco.teli.i.armoꝝ q̄ ō lōge mitti pn̄t. pauce male.i.maxil'le sup. sūt sine vulnere.i.dilaceratiōe vnguiū vix cuiqꝫ aut nl'li ē nas' iteger i toto certamie i.tota ml'titudie certātiū. Aspiceres.i.vidre posses aut q̄libet aspiceret: vult' dimidios.i. facies dimi dia: ablato.s.dimidio eaꝝ. ꝛ aspiceres alias facies ꝛ ossa hiātia.i.dissoluta genis.i.finib' oculoꝝ ru ptis: ꝛ pugnos plenos sanguie ocl'oꝝ: ipi tn̄ credūt se ludere: ꝛ exercere acies.i.pugnas pueriles. ꝙ.i.q: nl'la calcēt cadauera: ꝛ ꝙ tot milia turbe rixāt(sint sup. iā sana quātū ad vitā lꝫ saucia. h' ē si viuūt oēs ꝗ iper' acrior sup. fit: ꝛ icipiūt torq̄re.i.ipellere ꝛ inńcere saxa q̄sita ꝑ humū lacert(.i.brachijs: iclīat(.i. de missis: saxa dico exn̄tia tela i domestica seditiōe: vn̄ Ver.l.j.en. Ac veluti magno i ppl'o cū sepe coorta ē Seditio: seuitqꝫ aīs ingnobile vulg'. Iāqꝫ faces ꝛ saxa volāt: furor arma ministrat. Nec sup. icipiūt torq̄re hūc.i.talē lapidē. q̄li turn' ꝛ aiax se sup. defēderīt. ꝛ q̄.i.q̄li tydides.i.Diōe. ꝑcussit corā enee. vt dicit Hōe. sꝫ sup. talē quē.i.q̄lē dextre dissil'es sup. i robore ꝛ virib' illis.s.turni aiacis ꝛ diomedis brachijs ꝛ nate nr̄o tp̄e valeāt emittere. Nō eni tā magnos lapides hoīes nūc: sicut tp̄e Homeri emittere poterāt. Nam hoc genus hominū describebat iā Homero viuo. Terra educat: id est producit ꝛ nutrit nūc homines malos atqꝫ pusillos. Ergo quicunqꝫ de' asperit talium pugnā: ridet: q: pusilli sunt. ꝛ odit: quia mali.

¶ A * diuerticulo repetaf fabula: postꝙ
Subsidiis auctis pars altera promere ferrū
Audet: ꝛ infestis pugnam instaurare sagittis:
Terga fuge celeri prestantibus oīb' instant:

¶ A diuerticulo repetaf fabula. vbi superi' dixerat post pugnos certasse lapidib': inter posuit pauca de turno Aiace ꝛ Diomede: nūc ꝓo ad ipsam pugnā reuertif. A diuerticulo. ab loco: vn̄ discesserā. Pars altera.i. tētyrite. Prestātib'. dātib'. Instāt. iminēt. Ambrose vicina Tētyra palme. de palmis apō thebas

* Ieiunū odium atrox rabi dū ꝛ isatia bile: q̄si qō nullo mō possit exple ri: sūptū a ieiunātib' q̄ q̄dā mō sunt isatia biles ꝯcta nimia fa me.

Turnus in eneam.

Aiax in hectorem.

Diomedes in enea.

Hoīm decrescētia.

* Diuerticulum est vbi iter de via flectif. Terē.i Eu nu. vbi ad ipm veni diuerticu lūꝫ accipif ēt iterdū ꝑ q̄libet ho spitio. Ascensius.

Mancī.

Qui vicina colūt vmbrose Tentyra palme.
Labitur hic quidam nimia formidine cursum
Precipitās:capiturq̄:astq̄ illū in plīma sectū
Frusta / ac particulas : vt multis mortuus vn⁹
Sufficeret:totum corrosis ossibus edit
Victrix turba:nec ardenti decoxit abeno:
Aut verubus:lōgū vsq̄ adeo tardūq̄ putauit
Expectare focos:contenta cadauere crudo.
Hic gaudere libet:q̄ non violauerit ignem:
Quē summa celi raptū de parte Prometheus
Donauit terris:elementoq̄ gratulor:z te
Exultare reor:sed qui mordere cadauer
Sustinuit:nihil vnq̄ hac carne libenti⁹ edit.
Nam scelere in tanto ne queras: et dubites / an
Prima voluptatē gula senserit:vltimus autē
Qui stetit absumpto iā toto corpore : ductis
Per terrā digitis aliquid de sanguine gustat.
Vascones(vt fama est) alimentis talibus vsi
Produxere animas:sed res diuersa:sed illic
Fortune inuidia est:bellorumq̄ vltima: casus
Extremi:longe dira obsidionis egestas.
Huius enī quod nūc agit:miserabile debet
Exemplū esse cibi:sicut modo dicta mihi gēs
Post oēs herbas / post cuncta aīalia / quicq̄d
Cogebat vacui ventris furor:hostibus ipsis
Pallorē z maciē:z tenues miserātibus artus:
Mēbra aliena fame lacerabāt:esse parati
Et sua:quisnā hoīm veniā dare: quisve deorū
Viribus abnuerit dira : atq̄ immania passis:
Et quibus illorum poterant ignoscere manes
Quorum corporib⁹ vescātur: sed melius nos
zenonis precepta monēt: nec enī oīa : quedam
Pro vita facienda putat:sed cantaber vnde
Stoicus:antiqui presertim etate Metelli:
Nūc tot⁹ graias / nostrasq̄ hꝫ orbis Athenas.
Gallia causidicos docuit facunda Britānos /
De conducendo loquit iam retore ✳ Thule.

egyptias intelligit de quib⁹ pli.li.xiij.c.v.sic i totū arētes thebaides atq̄ arabice macro corpe exiles:z assiduo vapore torrentes.hic. tūc vsq̄ adeo.i.valde.Promethe⁹.quū iuppiter iratus quidē mortalib⁹ ignē eripuisset: pmetheus restituere cogitās ceteris remotis deuenit ad iouis ignē quo diminuto z i ferulā coniecto hoīes postea vsi sunt. Hygi. hec latius. Re autē vera ipsa docuit ignē ferula asseruare:vt pli.scri.li.vij.ꝑterea Diod. li.vj. Etiā scribit. Ex iapetho pmetheū natū:quē nōnulli tradūt : ignē alijs furto sublatū hoīb⁹ dedisse. Sed ab eo cōstat illa quibus ignis alit reperta. De pmetheo itē vide to plura in sat.iiij. Te.o voluū. Sustinuit.ausus est z tolerauit.prima gula.primus edēs. vascones vt fama est : ñ ppłi sunt i hibernia iūcti cātabris vt Stra.lib.iij.ait.Vasconum autē vrbē ponit idē calagurriū.At Appianus lib.j.ponit Calagyrum : dicit enim q̄ Sertorius ad eos q̄ circa calagyrū castra habebāt delat⁹:ad tria milia interfecit.Strab.vo sic. Quib⁹ in oppidis Sertorius pugnas gessit extremas:z in vasconū vrbe Calagurio. Florus etiā li.xcij.Epi.Liuij sic ait.Obsessus deinde calugurrij Sertori⁹ assiduis eruptionib⁹ nō leuiora dāna obsidentib⁹ tulit.obsederāt aūt ipm Pōp.z.Q.Metel.q̄s īde depulit.Produxere.clōgauere.Ais.vitas.Diuersa.s.fuit a supiorib⁹.Illic.apd vascōes.Inuidia:odiū Egestas.fames hui⁹ enī ordo ē:ei certe.Exēplū hui⁹ cibi.qd nūc agit:miserabile eē dꝫ.loquit autē ironice. qm̄ nulla fame cogebant Tētyrite vti vascones:in obsidione. Gens.s. vasconū.Vacui.ieiuni. Furor.fames. zenonis precepta. de zenone plura diximus in sa. ij. z alibi. Nec enī oīa. Seneca itē epist.lxxij. sic ait.Nō omni precio vita emēda est.Et pli. li.xxviij.c.j.ita scribit.vitā q̄dē nō adeo expetēdā cēsem⁹ : vt quoquo mō ꝑtrahenda sit. Vn̄.s.esse pōt. Metelli.de.Q. Metello dicit q̄ a Pōpeio ad oppugnādū Sertoriū in iberiā missus est:vt tradit Appianus li.j.Athenas.i.disciplinas in Athenis traditas a philosophis .de quib⁹ Cice.in orone p.L.flacco sic ait. Adsunt Atheniēses.Vn̄ humanitas: doctrina:religio:fruges:iura:leges.orte:atq̄ i oēs terras distribute putāt.Gallia causidicos:superi⁹ ait in Sa.vij.nutricula causidicoꝝ.Gallia facūdia aūt inq̄t:q̄ in lugd.exercebant cause: z ibi oratores certabāt. qd latius explicuim⁹ ibi. Aut lugduū.rhetor dicetur⁹ ad arā.Thule apd Stra. z Diony.atq̄ eustachiū:q̄ grece diligētissime orbis situm scripserūt thoyle.i.thule legit: insula in vltima septētrionis pte.Thule iquā p th. z u scquēte.Stra.aūt sic ait. De thule itē obscura est historia ꝑpter ei⁹ i vltia loca remotionē. hāc siq̄dē ad septētrionē expositā locāt.Solin⁹ q̄ de britānia loquēs ait. Multe z alie circū z britāniā īsule.E q̄b⁹ thule vltia:vltra thulen accepim⁹ pigrū esse z cōcretū mare.

¶ A diuer.a digressiuncula redit ad narrationē īceptā. Ordo ē. Fabula.i.narratio. nō enī fabulā:sꝫ historiā pri⁹ se narrare dixerat. repetat.i.resumat.a diuerticulo.i.a digressiūcula. Postq̄ altera ps.s. tētyritaꝝ audet subsidijs.i.auxilijs auct(:pmere.i.eripere e vagina z thecis suis ferrū.i.arma ferrea:aut ferrata z istaurare.i.q̄si de nouo icipere:aut instāti⁹ facere pugnā sagittis infestis.i.infestātib⁹ z dānū inferētib⁹:z ñ q̄ colūt tētyra vicina palme apd thebē vmbrifere:instāt.i.iminēt:aut ingerūt se oib⁹ reliq̄s pstantib⁹.i.dātib⁹ celeri fuge terga.i.fugiētib⁹:q̄dā ex fugiētib⁹ p̄cipitās

Prometheus. Ignis. Vascones. Calagurriū Vita nō oī ꝑtio emenda. Athenarū iuuenta. Thule. ✳ Thule insula de q̄ Vergi.tibi seruiat vltima Thule cū insulā pli. ex aduerso Hibernie et Britānie i mari germanico locat vltimā oīm q̄ memorant:i q̄ solstitio nullas esse noctes indicat cāue ri signū sole trāseūte nullosq̄ ꝯ per brumā dies.

i.nimis ꝓcipitāter arripiēs cursum: labit' hic.i.hoc loco nimia formidine.i. ꝓpter nimiā formidinē: & capit' ab insequētibꝰ.s. Ast.i.s3 turba victrix.i.insequētiū & voti cōpotū edit.i. deuorauit illū: q̄ ceciderat totū: sectū.i.minutim ꝯcisum i pluria frusta: ac ꝑticulas: vt vnꝰ sufficeret multis: & hoc hostibꝰ corrosis.nec decoxit.i.bulliuit aheno.i.cababo aut lebete ardēte.i.feruēte: aut verubꝰ.i.non assauit. putauit ei turba victrix.s.vsq3 adeo.i.valde lōgū & tardū expectare focos: existēs ꝯtēta cadauere crudo. libet hic gaudere q̄ ipsa nō violauerit ignē: quē ignē ꝓmetheꝰ donauit terris raptū ꝑ ferulā quādā de summa ꝑte celi.i.aeris.ego gratulor elemēto.s.igni: & ego reor te o volusi exultare p̄re letitia q̄ ignis nō sit violatꝰ: s3 q̄ sustinuit.i.semel ausus est: natura sua repugnāre mordere cadauer: nihil edit.i.cōcedit vnq̄ libētiꝰ hac carne.s.hūana.qd ex ꝯiecturis l3 asserere. Nā ne q̄ras & dubites.i.nō debes q̄rere & dubitare an p̄ria gula.i.primꝰ gulose cōedēs optimos bolos: senserit voluptatē i tāto scelere: q2 notū est q̄ maximā: aūt ꝑ s3: is q̄ stetit vltimꝰ absumpto iā toto corꝑe: gustat aliq̄d de sanguīe: & h' digit3 sūptis ꝑ terrā. Uascones &c. Fatet' idē alibi cōtigisse: s3 nō ex cōsili cā vn̄ aggrauat' scelꝰ egyptiorū. Ordo est. Uascones q̄ sunt ppl'i i hiberia vsi talibꝰ alimētis.i.carnibꝰ hūanis: ꝓduxere.i.extēderūt aīas.i.vitas suas: vt fama est: qd addit q̄si dubitet: cū de egyptijs exploratū habeat.s3 inuidia.i.malignitas fortune est illic: vltima bellorū: extremi casus: & dira egestas.i.inedia lōge obsidiōis sup.erat illic. h' est illi fuerāt i extrema necessitate ꝯstituti. Exēplū ei huiꝰ cibi quē vascones assūpserūt.qd exēplū nūc agit': d3 esse miserabile.i. dignū miseratiōe: sicut gēs dicta mihi.i.a me: mō.i.iā nūc.i.ipsi vascones obsessi lacerabāt fame.i.ꝓpt' famē aliena mēbra.i.alteriꝰ hoīs.existētes parati eē.i.cōesse siue cōedere.&.i.etiā sup.mēbra post oēs herbas assūptas.i.post cūcta aīalia: & q̄cq̄d furor vētris vacui.i.rabiosa fames cogebat sup.comedere: et h' hostibꝰ ipsis miserātibꝰ.i.misericordia ꝓsequētibꝰ: pallorē & maciē: & tenues artꝰ ipsorū.s.vascorū. Nā q̄s hoi3 q̄sue deorū: abnuerit.i.recusauerit si peteret' dare veniam.i.ignoscere: viribꝰ.i.virilibꝰ aīs passis dira. atq3 imania.i.tā lōgā & imanē obcessionē: q.d.nullꝰ. Et q̄s abnuerit dare veniā illis sup.q̄bꝰ manes i.aīe aut vmbre illorū quorū corporibꝰ vescant' poterāt ignoscere. S3 p̄cepta zenonis.i.illiꝰ optimi phi monēt nos meliꝰ.nec eīm putāt oīa.s3 q̄dā tm̄ faciēda esse ꝑ vita.i.ꝑ saluatiōe vite: qd verū est.vn̄ Pli. Summū crede nephas aīa3 p̄ferre pudori. & illō xc. Usq3 adeo ne mori miserū ē. Malū siq̄dē culpe nō ē adeūdū ꝑ euitādo malo pene. S3 vn̄ cātaber.i.vasco sup.eē poterat stoicꝰ.i.eruditꝰ i dogmate stoicorū: p̄serti etate ātiq̄ metelli.q.d.nō ē verisile: & ita ꝯcludit eos ꝑ ignorātiā peccasse.nūc aūt h3 totꝰ orb athenas.i. phiā3: graias.i.grecā.& nr̄as.i.latinā. Gallia facūda p̄serti apō lugō.docuit causidicos britānos.i.ex britānia: & thule.i.vltia regio britā.vltra scotiā: loq̄t'.i.agit nūc de rhetore.i.doctore art3 oratorie ꝯducēdo.

¶ Nobilis ille tamē ppl's quē diximꝰ: & par
Uirtute atq3 fide: sed maior clade Sagūthus
Tale quid excusat: meotide seuior ara
Egyptus: quippe illa nefan di taurica sacri
Inuētrix: hoīes (vt iam que carmina tradunt:
Digna fide credas:) tātū immolat: vlteriꝰ nil
Aut grauius cultro timet hostia: qs mō casus
Impulit hos? que tāta fames / infestaq3 vallo
Arma coegerūt tam detestabile mōstrum
Audere? an ne aliam terra memphitide sicca
Inuidiā facerent nolēti surgere * Nilo?
Qua nec terribil' cymbri: nec * Britones vnq3
Sauromateq3 truces: aut immanes agathyrsi:
Hac seuit rabie immane & inutile vulgus
Paruula fictilibꝰ solitū dare vela phasellis:
Et breuibus picte remis incumbere teste.

¶ Nobilis ille. Ordo ē. Ille tm̄ nobilis ppl's &c. Et sagūthꝰ par. &c. Tale q̄d excusat. Pli. p̄terea li.vij.c.v.sic ait. Est iter exēpla inuterni ꝑtinꝰ reuersus isans sagūthi: q̄ anno ab hānibale deleta est. ppl's.s.vasconū Sagūthꝰ. Hec vrbs vtra iberū sita est in radicibꝰ montis: q̄ hispanos a celtiberis diuidit: circiter mille passus distās ab mari. Cuiꝰ incole & copia terrestriū fructuū: & multitudinis incremēto: & v̄tute militari: ceter3 hispanie ppl'is p̄stabāt. huiꝰ fines infesto exercitu igressus Hānibal ꝑuastatis passim agris ad obsidionē vrb3 oīs machinas admouit: demū octo ꝯtinuis mēsibus aīo & corꝑe fatigatus Sagūthū vi cepit. Que ciuitas cōpluribꝰ ānis ante Hānibalis etatē fidei Romanorū cōmēdata fuerat: hec ex Polibij li.iij. Meminit et Liuiꝰ li.xxj. obsessa aūt ciuitas maxia fame laborabat. attamen hūana carne abstinuit: passaq3 est excidiū: vt Romanis fidē seruaret. Quā rē Syliꝰ in fine li.ij. ample descripsit. Tale q̄d excusat: q̄m obsidione et fame coacti sūt. Uascones vesci hūana carne. meotide seuior ara. Stra.li.xj. & Pli.li.vj. scribūt. Meotim lacū esse in scythia: q̄ tanaim recipit iuxta erat tēplū diane taurice. ad cuiꝰ arā viui hospites imolabant'. Est ibidē albania regio: vbi colebat' luna p̄cipue. eiq3 seruū mactabat sacerdos: quē ꝑ annū sumptuose alebat: vt idē Stra. meminit dicto lib. Monstrū vt hoiem essent. Terra mēphitide. mēphis egyptiorū regia: vrbs magna erat & populosa: & secūda post alexādriā. Autor est Strabo lib.xvij. Inuidiam. odium: idignationē ad irritadū nilū. Thrasylꝰ (vt aiūt) Burisidē docuit immolare hospites: quū affirmasset nece hūana pluuias impetrari posse ab ioue: s3 primꝰ occisus est. hinc ait Ouiō. in ibim. Ut q̄ post lōgū sacri mōstrator iniqui. Educit pluuias victima cesus aque. Et li.j. de arte. Dicit' egyptꝰ caruisse iuuātibus arua Imbribꝰ: atq3 ānos sicca fuisse nouē. Quū thrasylꝰ busirin adit: mōstratq3 piari Hospitis effuso sanguine posse iouē. Illi Busiris. fies iouis hostia primꝰ Inq̄t: & egypto tu dabis hospes aquā. Nolēti surgere nilo. Pli.li.v. scri. q̄ nilꝰ certis diebꝰ actu magno ꝑ totā spaciatꝰ egyptū fecūdus innatat terre. Dio. aūt li.j. docet Nilū icipere crescere solstitio estiuo: cessare aūt equinoctio autūnali: de q̄re plīma & Pli. & Diod. Qua.s.rabie. Nec.s.seuierūt. Cymbri. ppl'i sunt germanorū q̄ lingua gallica teste festo latrones dn̄r. hos mariꝰ solꝰ fugauit: & castris exuit. magno corꝑe horrēdisq3 oculis erāt: vt scribit Pliniꝰ in Marij vita. Diximꝰ & plura in Saty.viij. Britones. germanie ppl'i. teste Tacito. Sauromate. de ijs vide

Manci.
Sagūthꝰ.
Infans.
* Nilꝰ solꝰ inter reliq̄ flumina adeo (vt scribit Diodo.) estate crescit quū decrescant cetera: vt totā inuūdet Egyptū hyeme minuat': quū3 reliq̄ augeant'.
* Britones germanie populi sunt denominati a Britone filio terre: cuiꝰ filius fuit Mannus.
Meotis.
Taurica.
Diana.
Mēphis.
Trasyllus.
Cymbri.
Britones.

to in sat.ij. Agatyrsi. ppl'i sunt i scythia iuxta Sarmatas: q̄ ora artusqꝫ pingebāt: vt quiqꝫ maiorib⁹ pista-
rēt: ita mag(is) vel min⁹: ceterꝫ oēs isdē oēs notis: ⁊ sicut ablui neqrēt. Autor est Mela. hac seuit rabie ibel
le ⁊ inutile vulg⁹. sic iacet carmē i textu antiq̄. nec fit Synalepha i rabie. Vulg⁹. s. tētyritarū. Fictilibus
phaselis. Stra. li. xvij. scri. ꝙ a septē Nili hostijs ptes q̄dā obrupte ⁊ i totā isulā dispartite multos riuu-
los isulasqꝫ fecerūt: vt tota insula sit nauigabilis: fossis in fossas alias diuisis: q̄ tanta facilitate naui-
gant: vt nōnulle testaceas scaphas habeant. Insula autē illa Delta noiatur a mari duobusqꝫ Nili fluē-
tis facta. Delta vo dr̄ ,pp̄ter figure similitudinē. Habet eñi triāgulū. Verg. itē lib. iiij. Geor. ait. Et circū
pictis vehit sua rura phaselis. Per id aūt satyric⁹ poeta coꝝ molliciē ondit. ⁊ tñ hūana carne vescunt.
¶ Nobilis ille tñ ppl's quē diximꝰ: ⁊ par. Docet seuitiā egyptioꝝ nō solū maiorē esse ꝙ vasconū: sꝫ etiā
ꝙ sacerdotū Diane taurice q̄ sacrificabāt q̄dē hoies sꝫ nō mādu cabāt. Ordo ē. Tamē ille ppl's quē dixi-
mus. s. Vasconū est nobilis: ⁊ Sagūth⁹ ciuitas illa Hispa. ꝯfederata Romanis: existēs sup. par. i. eq̄lis
s. vasconib⁹ ꝟtute atqꝫ fide: sꝫ maior clade qꝛ oēs interierūt i obsidione: excusat tale q̄d. i. factū vasconū
i. expta ꝙ acris sit fames ignoscat eis. Egypt⁹ aūt est seuior ara meotide. i. ipsi⁹ Diane taurice ad meo
tin lacū scythie. q̄ppe. i. qꝛ certe illa taurica. s. ara aut diana existēs sup. iuētrix sacri. i. sacrificij nefandi:
vt credas ea q̄ carmia tradūt esse digna fide. hoc est vt ,ꝯcedam⁹ verꝫ esse qd̄ poete de ipsa taurica canūt:
immolat tñ hoies: ⁊ nō ꝯcedit: ⁊ hostia q̄ dꝫ offerri. s. seru⁹: nil timet vlteri⁹ aut graui⁹ cultro. i. ꝙ ma-
ctari: nō eñi timet dētib⁹ deuorari: sꝫ q̄s casus ipulit hos. s. egyptios: q̄ tāta fames: ꝙ p ⁊ q̄ sup. arma i-
festa vallo cogerūt audere tā detestabile mōstrū. h̄ est vesci crudo hoie. An ne facerēt aliā iuidiā. i. alid̄
signū iuidētie: ipsi nilo volēti surgere. i. inundere terrā a q̄ depēdet tota fertilitas egypti: ⁊ h̄ terra mē-
phitide. i. egypriaca existēre sicca. q. d. nō possent. Vulg⁹ egyptioꝝ: imane. i. efferrū ac crudele: ⁊ iutile. i.
ignauū ad bñ agendū: solitū dare phaselis. i. nauiculis fictilibus. i. testaceis paruula vela. et incūbere
breuib⁹ remis teste picte. i. molliter ornare. hoc est alioquin mollissimū vulg⁹ seuit hac rabie: qua nec
cymbri populi germanie terribiles regionē olim gallicā nunc britanniam dictam incolunt: nec sauro
mate populi ad scythiā: truces. i. feroci aspectu: nec agathyrsi ppl'i scythie immanes: vnqꝫ sup. seuerūt.

¶ Nec penā sceleri inuenies: nec digna parabis
Supplicia his pplis: i quorū mēte pares sunt
Et similes ira atqꝫ fames: mollissima corda
Humano generi dare se natura fatetur:
Que lachrymas dedit: hec nr̄i ps optia sensus.
Plorare ergo iubet causam lugentis amici:
Squalloremqꝫ rei: pupillū ad iura vocantem
Circūscriptorem: cuius manantia fletu
Ora puellares faciunt incerta capilli.
Nature imperio gemimus: cum funus adulte
Virginis occurrit: vel terra clauditur infans:
Et minor igne rogi: qs eñi bonus: ⁊ face dign⁹
Archana/ * qualē Cereris vult esse sacerdos:
Ulla aliena sibi credat mala? separat ⁊ nos
A grege mutorū: atqꝫ ideo venerabile soli
Sortiti ingeniū/ diuinorūqꝫ capaces:
Atqꝫ exercendis/ capiendisqꝫ artibus apti
Sensum a celesti demissum traximus arce/
Cuius egent prona/ ⁊ terram spectātia: mūdi
Principio indulsit cōmunis conditor illis
Tātū aīas: nobis animū quoqꝫ: mutu⁹ vt nos
Affectus petere auxiliū: ⁊ prestare iuberet:
Dispersos trahere in ppl'm: ⁊ migrare vetusto
De nemore: et pauis habitatas linqre siluas:
Edificare domos/ laribus cōiungere nostris
Tectum aliud/ tutos vicino limine somnos

¶ Ira atqꝫ fames. siles sunt id̄ dicit ꝙ p irā
facerēt id qd̄ vir p famē egissēt. Mollissima
pūssima. Hec nr̄i ps optia. sensus sic iacet i
antiq̄ textu. optia aūt ps dicit nr̄i sēsus ꝙ
pietatē lachrymādo ostēdim⁹. Plorare ergo
iubet. Sen̄. etiā epi. xvij. sic ait. Naturale est
opinionib⁹ hoim tāgi: ⁊ aduersis cōtristari.
Jubet. natura. Causaꝫ lgētis amici. solebāt
causidici matres vxores liberos an̄ iudices
ꝑducere: vt lachrymis ad miam mouerent.
Quā q̄dē rē lati⁹ ondim⁹ i saty. vj. ibi. Qn̄ lꝫ
basillo flētē deducere matrē. Circūscriptorē
bonorū ipsi⁹ raptorē. Incerta. nō eñi discer
ni pñt an maris: an puelle sint ora: ,pp̄t cri-
nes ⁊c. Et minor igne rogi. infans eñi pri⁹ ge
nito dēte nō cremabat. Nascūtur aūt dētes
hoi septimo mēse postq̄ nat⁹ est vt do. Plin̄.
li. xj. Sylla aūt prim⁹ e patricijs Corne. igne
voluit cremari: timēs suo corpi accidere pos
se: qd̄ marito acciderat: ipse eñi erui fecerat.
Autor est Ci. li. ij. de legib⁹. Et face dign⁹ ar-
cana. in festis cereris matronarū pudicitia
exigebat: ⁊ etiā viri itegritas: q̄ eñi currētes
facē tenebāt itegerrimi ⁊ sine vitio eligeban
tur. Nūc vo dicit poeta. nō esse piū aliquē:
q̄lis i cereris sacris requirebat. Plura dixi-
mus de cereris sacris i sa. vj. ibi pauce adeo
cereris vittas ꝯtigere digne. Ulla aliena si-
bi credat mala. Cremes terētian⁹ cōedia. iij.
inq̄t. Hō sum hūani nihil a me alienū puto
et Sen̄. epi. ciiij. ita inquit. cōmodis omnū
leteris: moneaeris incommodis: ⁊ memine-
ris q̄ prestare debeas q̄ cauere. Hec. pietas. s.
Soli nos Diuinorūqꝫ cōpaces. Cic. i li. de. n.
d. scri. ꝙ de⁹ pmū hoies humo excitatos cel-
sos ⁊ rectos ꝯstituit vt deoꝝ cogitationē celū
intuentes capere possent. Sunt eñi ex terra
hoies: nō vt icole atqꝫ habitatores. sed qua-
si spectatores superarū rerū atqꝫ celestium.
quarū spectaculū ad nullū aliud gen⁹ aīan-
tiū ꝑtinet. Sensus aūt interpretes ac nūcij
rerū in capite tanq̄ in arce ad vsus necessa-
rios ⁊ facti ⁊ collocati sunt. Nā oculi tāq̄ spe
culatores altissimi locū obtinent ⁊c. Indul
sit. concessit. Conditor. creator. Illis. scilicet
brutis aīalib⁹. Aīas. quib⁹ viuerēt. Aim. mē-

Agatyrsi.
Delta.
Ascensius.
Manci.
* Prisci ap
pellauere
sacra ca ar
cana q̄ my
stica greci
hoc est se-
creta: q̄si q̄
ob secritatē
aliquā de-
beāt esse se
parata a
nob(is): q̄lia
fuere sacra
Cereris: q̄
accēsis fa-
cib⁹ nocte
celebrabāt
a matro-
nis in me-
moriā cere
ris: q̄ ꝓser
pinā filiaꝫ
ardētib⁹ fa
cul' q̄siuit.
Claudian⁹
Tēplūqꝫ re
mugit Ce
cropidū:
sanctasqꝫ
faces ex-
tollit eleu-
sis. Ouid.
i fastis. hic
cereris sa-
cris nūc q̄
teda dat.
Cereris fe
sta.
Hoim affe
ctio.
Hoiꝫ figu-
ra currē-
cta.

At collata daret fiducia: protegere armis
Lapsum aut ingenti nutantem vulnere ciuē:
Cōmuni dare signa tuba: defendier iisdem
Turribus atq; vna portarum claue teneri.
Sed iam serpentum maior concordia: parcit
Cognatis maculis similis fera: quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore vnꝙ̄
Expirauit aper maioris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: seuis inter se conuenit vrsis.
Ast homini ferrum letale incude nephanda
Produxisse parum est: cum rastra ꝛ sarcula tm̄
Assueti coquere: et marris ac vomere lassi
Nescierint primi gladios excudere fabri.
Aspicimus populos: quorum non sufficit ire
Occidisse aliquem: sed pectora: brachia vultū:
Crediderint genus esse cibi: quid diceret ergo:
Vel quo nō fugeret: si nūc hec mōstra videret
Pythagoras? ✱ cūctis aīalibas abstinuit qui
Tanꝙ̄ hoīe: ꝛ ventri indulsit nō oīe legumē?

ꝛc. intellectū. rōnē. De his aūt late dictū est in sat. j. ibi paulatimq; aīa caluerit mollia saxa. Affect⁹ dr̄ passio: volūtas: fiducia: amicitia. Dicitur itē ira ꝛ odiū de q̄ lati⁹ li. ij. ethi. hr̄. Collata piūcta. Protegere armis lapsuz ꝛc. Cic. li. j. de oratore sic. Quid tā porro regiū: tā libera le: tā munificū ꝙ̄ opē ferre supplicib⁹: excitare afflictos dare salutē: liberare piculis. reti nere hoīes in ciuitate. Cognati. i. eiusdē generis. vt inq̄t Fabi⁹. Defendere iisdē turrib⁹ ꝛc. Cice. ꝙ̄ lib. ij. offi. idē asserit dicēs. Hanc eñi ob causam maxime vt suas tuerētur res pu. ciuitatesq; ꝯstitute sunt. Hora. itē sat. iij. li. j. ait. Oppida ceperūt munire ꝛ ponere leges: ne q̄s fur esset neu latro. neu q̄s adult. Sed iā serpētū. Pli. li. vij. sic ait de hoīe. Nulli rabies acrior: deniq; cetera aīantia in suo gñe probe degūt. ꝯgregari. videm⁹. ꝛ stare cō tra dissilia. Leonū feritas int se nō dimicat. Serpētiū morsus nō petit serpētes. ne maris quidē bellue ad pisces nisi in diuersa genera seuiūt. At hercule hoī plurima ex hoīe sunt mala. Hec ille. Sene. itē epi. ciiij. sic ait. Ab hoīe hoī quotidianū periculū. aduersus hoc te expedit. Hoc intēt⁹ ocl'is intuere: nullū est malū frequēti⁹: nullū pertinati⁹: nullū blādi⁹. tēpestas minat anteꝙ̄ surgat. Crepāt edificia anteꝙ̄ corruāt. preuūciat fum⁹ incēdiū. Subita est ex hoīe pnicies: ꝛ eo diligēti⁹ tegit quo propi⁹ accedit ꝛc. Cice. itē li. ij. offi. sic. Atq; vt magnas vtilitates adipiscunt cō spiratiōe hoīm atq; ꝯsensu sic nulla tā detestabilis pestꝫ est q̄ nō hoī ab hoīe nascat. Produxisse extēdisse. Pythag. is necare vetuit: nedū gustare aīalia q̄ cōe nobiscū ius hēbant aīe: exercēs atq; assuefaciēs mortales ad faciliorē victū vt cibos semp parabiles haberēt: qb⁹ igne ad coquēdū op⁹ nō eēt: quiq; aquā simplicē biberēt. hic ꝛ sanitatē corpi. ꝛ ingenijs acumē acq̄ri. obsoniū illi erat vt plurimū cruda vel elixa olera. marinis raro vtebat. risu abstinebat ꝛ facetijs ꝛ iocis fert discipl'os admonere solit⁹ vt illa q̄tidie quū domū igrederēt dicerēt. Vbinā excidi? Quid feci? Quid ex his facere debui omisi? In ira nihil aut dicēdū aut faciēdū porro fabarū iterdicebat vsu ꝙ̄ vēto essent plene: atq; aīato maxime ꝯuenirēt. Ari. ait iō fabis cū abstinēdū admonuisse: siue ꝙ̄ pudēdis sil'es sint siue ꝙ̄ corrūpāt. Deniq; magrat⁹ ipis eligunt. h̄ ex Laertio. Pli. aūt. xviij. scri. Fabā existimatā eē hebetare sensus i somnia ꝙ̄ facere ob h̄ pythagorica snīa dānatā. Al' vt alij tradidere qm̄ mortuoꝝ aīe sūt i ea: q̄ ō cā parētādo vtriq; assumit. Var. ꝛ ob h̄ flamē ca nō vesci tradit qm̄ ꝛ i flore ei⁹ lr̄e lugubres reperiant. Gel. ꝯo li. iiij. c. xj. scri. Cic. li. j. de diuīatiōe assere re pythagoreis interdictū putari ne faba vescerent. qm̄ fabe hn̄t inflationē magnā: bisq; cib⁹ trāquillitatem mentis querentibus constat esse contrarius. Sed aristoxenus musicus: nullo sepius legumento pythagorem dicit vsum ꝙ̄ fabis: quoniā is cibus et subduceret sensim aluum ꝛ leuigaret. Proculis quoq; minusculis et hedis teneriorībus vititasse idem Aristoxenus refert.

¶ Nec penā ꝛc. Cōcludit imanitatē egyptioꝝ oēm punitionē excedere. Ordo est. Nec tu inuenies huic sceleri scꝫ egyptioꝝ penā sup. satꝫ magnā: nec parabis supplicia digna his ppl'is in quoꝝ mēte sunt ira ꝛ fames: pares ꝛ sil'es: q: p irā faciūt: qō p summā ineditā ꝛ famē audere deberēt: natura fatet se dare humano gnī: mollissima. i. clemētissima ꝛ mitissima corda: nā sol⁹ hō māsuetū aīal: cetera aut fere: aut bruta dn̄r: q̄ dedit lachrimas vt nos mites significam⁹ plorātes mortē aut casū ꝓximi nr̄i. Hec aūt. s. lachrymarū est optima. i. maxima ps nr̄i sensus q: natura nihil nos docuit pter ꝙ̄ flere: ꝛ id statim a vite pn cipio: vt docet Pli. in pn. vij. li. Ergo q: p maxio dono natura nobis lachrymas dedit: ipsa iubet plorare cām. i. lacrimis ꝓseq̄ cām amici lugentis: ꝛ squalorē. i. abiectionē habit⁹ ꝛ corpis neglecti rei. i. accusati de aliq̄ crimie: et plorare iubet pupillū. i. orbū parētibus vocātē. i. citātē ad iura. i. ad iudicē institie ꝛ iuris mīstrū: circūscriptorē. i. deceptorē p iniq̄ scripta: cui⁹ pupilli ora mouētia fletu. i. lachrymis capilli puellares. i. lōgi q̄les hn̄t puelle faciūt certa. i. idiscreta an marꝫ an femelle sint. nos gemim⁹ ipio nature. i. natura iperāte: quū fun⁹ ꝟgis adulte: iā. s. nubil' occurrit: vl' quū ifās ꝛ mior igne rogi. i. ꝙ̄ vt solēnit cōburat: claudit t̄ra. i. sepelit. Quis eñi bon⁹ sup. exn̄s ꝛ dign⁹ arcana face. i. cast⁹ ꝛ pi⁹: ꝛ tal' q̄lē sacerdos cererꝫ vult eē sup. vxorē ei⁹: si festꝫ cererꝫ itercē velit credat vlla mala. i. icōmoda ꝛ aduersa eē aliena sibi. q. d. null⁹. Et ē sen. nemo hūan⁹ ꝛ bon⁹ pōt videre siccis ocl'is mala alteri⁹ tāꝙ̄ nihil ad se ptinētia. q: naturalr hō hoī cōdolet. vn̄ dicit chremes Terē. i. iij. cōedi. Hō sū hūani nihil a me alienū puto. Et diu⁹ apl's. ij. Cori. xj. Quis scandalizat ꝛ ego nō vror. Si ergo naturalr pij ꝛ ꝯdolētes sum⁹: ꝛ hoc sciētes rei oīa faciūt quib⁹ mīam mereant: imanissimū ꝯuincet illud facin⁹ egyptioꝝ: nec vult dicere nūc nō eē piū aliquē vt Mā. asserit: sꝫ nl'lū eē bonū q̄ nō idē pi⁹ sit: q; aūt naturalr pij sum⁹ iteꝝ pbat dicēs. h̄ s. pietas sepat nos a grege mutoꝝ. s. aīaliū. quidā legūt motoꝝ: sꝫ placꝫ mutoꝝ legi: atq; iō nos soli hoīes sortiti ingeniū venerabile: q: piū ꝛ māsuetū: ꝛ capaces diuioꝝ. i. diuiaꝝ rerū: ꝛ apti artib⁹ exercēdis ꝛ ca-

Affectus.
Iuuare alios.
Ciuitates cur facte.
Hominus i se seuitia.
✱ Pythagoras quū sētiret aīas hoīm post mortez in brutoꝝ vel hoīz corpa trāsire: carnib⁹ abstinuit: ne. s. edendo in aīas hūanas seuiret.
Pythagore statua.
Fabe. Pyth.
Ascensius.

*In castr̄ꝭ due erant porte: quarū altera dicit̄ pretoria: que ad orientē sp̄ectare debꝫ aut illū locū q̄ ad hostes respicier. altera vero Decumana appellat̄: que post pretoriū est: per quā delinquentes milites educūt ad penā: autor Vegeti⁹ de re militari.

piēdis: traxim⁹ sensū demissū ab arce celesti. Or vt dicit Ver. in. vj. Igne⁹ est ollis vigor: ⁊ celestis origo. Et hor. vocat aīa3 diuine particulā aure. cui⁹. s. sensus. hoc est rōis egēt cetera aīalia pna ⁊ ꝯspectātia terrā. vñ Oui. j. met. Pronaq; cū spectēt aīalia cetera terrā. Os hoī sublime dedit celūq; videre. Iussit ⁊ erectos ad sydera tollere vult⁹. Cōis ꝯditor mūdi. i. de⁹ pater indulsit. i. clemēter ꝯcessit: pricipio. i. cū oīa crearet illis. s. aīalib⁹ brutis tm̄ aīas. s. sensitiuas ⁊ v ales. sed nobis indulsit sup. q̄3. i. etiā aīm. s. rōnalē vt mutu⁹ effect⁹. i. charitas mutua: iuberet nos petere a proxio: ⁊ p̄stare proxio: auxiliū ⁊ trahere in pplꝫ i. ꝯgregare in ciuitatē dispsos. s. spsim in siluis ⁊ speluncis degētes: ⁊ migrare. i. discedere cū habitatōe de vetusto nemore: ⁊ linq̄re. i. relinq̄re siluas habitatas pauis. i. a maiorib⁹ edificare domos ⁊ ꝯiūgere nr̄is larib⁹. i. domib⁹ aliud tectū: vt fiducia collata limie vicino. i. pp̄ter limē vicinū daret tutos. i. nō piculosos sōnos: ꝓtegere armis ciuē. i. ꝯciuē: lapsū ab ipetu inimici aut nutātē. i. vacillātē ingēti vulnere. s. positūq; suscepit: hoc est dirimere litē litigātes separe: ⁊ lesos ac succūbētes ne āplius vulnerent̄ ꝓtegere. Dare signa ad ꝯcurrēdū in arma cōi. i. oibus nota t[...] defendier. i. defendi: hoc est ꝓtegi ījsdē turrib⁹: atq; teneri. i. includi vna claue portarū. hoc est ad hoc rōnē hoib⁹ solis dedit: vt inter se socialr̄ viuerēt: ſ3 tm̄ obest vt sic viuāt: vt maior sit inter feras ꝯsensio atq; ꝯcordia. qd̄ ⁊ pli. do. vt recitat Mācī. Ordo est. sed iā maior ꝯcordia est sup. serpētū. fera silis. i. eiusdē spēi pcit macl̄is cognatis. i. p naturā cōicātib⁹ in spē exteriore. hn̄t em̄ vt plimū ferocia aīalia macl̄as: q̄n leo fortior eripuit leoni sup. debiliori vitā: q. d. nūq;. In q̄ nemore expirauit vnq; aper. i. porc⁹ siluester ict⁹. i. pcussus dentib⁹ maioris apri: ac si dicat in nullo: tigris indica ſ3 ferox agit ppetuā pacē cū rabida tigride. ꝯuenit. i. pax ꝯcordia ⁊ cōsensio est: seuis vrsis int̄ se. Ast. i. ſ3 in ꝯtrariū. pax est. i. esse videt̄ hoī produxisse incude nephāda. i. detestāda: ꝓpt̄ abusū. hoc est fabricasse ferrū letale. i. mortiferū hoc est arma ferrea: cū sup. ita sit q; p̄mi fabri sueti. i. ꝯsueti coq̄re. i. ꝯcludere tm̄ rastra ⁊ sarcula. i. instr̄a rustica ad colēdos agros existētes lassi. i. fatigati vomere ⁊ marr̄ꝭ. i. alijs instr̄is sup. cudēdis: nescierit excudere gladios. i. enses ⁊ mucrones: nos sup. tn̄ aspicim⁹ pplos. s. egyptios vt patuit: quorū ire nō sufficit occidisse aliquē: ſ3 crediderit pectora brachia: vultū. i. singula mēbra hūana esse gen⁹ cibi: q̄d diceret Pythagoras: vel q̄ nō fugeret: q. d. etiā in ignē fugeret si ipse nūc videret hec mōstra: q̄ abstinuit cūctis aīalibus tāq; hoīe: ⁊ nō indulsit ventri oē legumē. q: etiā Fabius abstinuit: de qua re tamē latius in siluis nostris disputamus vbi hanc satyram fere exposuimus.

¶ Argumentum Satyre sextedecime.

¶ Ultima militie felices premia narrat.

¶ Satyra sextadecima.

Manci.

Quis nu. ⁊c. Refert prob⁹ huiusse poete vitā enarrās: q̄busdā carminibus Paridē istrionē offensum fuisse: q̄ quidē illa fuere in saty. vij. Qd̄ nō dāt proceres dabit istrio ⁊c. Itaq; p honorē militie q̄q; octogenarius vrbe submot⁹ est: missusq; ad prefecturā cohortis in extremā egypti partē tēdētis. Id supplicij gen⁹ placuit vt leui atq; ioculari delicto par esset. Hic poeta militie ꝯmoda gallo amico narrat. Incōmoda itē eorū qui cū militibus quicq; exerceat. Ne paris forte ipsius poete milia atq; tedio exultaret. Dicit aūt militē fortunatū esse debere. Nā multū valet hora benigni fati secūdiq; syder̄ꝭ.

Militie honor.

Militie. fuit militia semp honorata. vñ Arist. particula. xviij. probl. q̄rit cur fortitudinē maxio honore ꝓsequunt̄ resp. q̄ tn̄ virtutū ꝑcipua nō est. An q: semp vel ipse bellū alijs infert: vel ab alijs sibi illatū patiūtur. Hec aūt virt⁹ putilis vtrāq3 in parte est. Honorāt vo nō que optia sunt: ſ3 q̄ optia sibi existimēt. ⁊ Cice. li. j. de oratore inq̄t. Quid aūt tā necessariū q; tenere semp arma: quib⁹ vel tect⁹ ipse esse possis: vel ꝓuocare iprobos vel te vlcisci lacessit⁹. Nā si subeant̄. sensus ē.

Quis nūerare q̄at felicis p̄mia Galle
Militie: nā si subeant̄ prospa castra
Me pauidū excipiet tyronē * porta secundo.
Sydere: plus etenim fati valet hora benigni:
Quā si nos Veneris comēdet epistola Marti:
Et samia genitrix: que delectatur harena.

Arma tenēda.
Pauor.
Formido.
Timor.
Terror.
Sollicitudo.
Angor.
Dolor.
Tyro.
Fatorū statua.
Mars iunonis.

cū ꝓspa castra subeant̄ q;uis Tyro pauid⁹ sim: bono tn̄ sydere excipiar. Me pauidū: pauor est met⁹ mētē de loco mouēs: ex quo illō Ennij. Tū pauor mihi sapiaꝫ oēs ex aīo expetorat. Formido est met⁹ ꝑmanēs. Timor est met⁹ mali appropiquātꝭ: Terror est mot⁹ ꝯcutiēs. Sollicitudo ē egritudo cū cogitatiōe. Angor est egritudo premēs. Dolor est egritudo cruciās. hec oīa Cic. li. iiij. tusc. scri. Tyronē. tyro dr̄ nou⁹ miles: q̄ fortis cū sit ad militiā exercet̄. plus etē̄m. plus valet inq̄t: ⁊ fauet hora boni syderis: q; mars: ſ3 sit belli de⁹. idcirco itaq3 ductores aduertere solēt ⁊ expectare ꝓspā syder̄ꝭ horā: quū castra mouere vel ingredi oportuerit. Ver. li. xj. vbi p̄mū vellere signa annuerit supi: pubēq3 educere castris. Fati benigni. i. boni syderis. Ait em̄ Mani. li. iiij. sic. Fata q̄3 ⁊ vitas hoim suspēdi ab astris. sic felix aut triste venit p singula fatū. De fato aūt plura supi⁹. Veneris. quā quidē Mars ipse adamat. Samia genitrix. i. Iuno q̄ martē pepit. ꝯcepit em̄ ilico tacta flore quodā lecto ab hortis flore dee: q̄ vnic⁹ erat vt habet̄ li. v. fasto. Samia harena Iunoni em̄ ludi celebrabant̄ in Samo Icarij maris parua insula. Cuius tēplū oppido aberat. xx. haud āplius stadia scd̄o littore: vbi donariū dee per q; opulētū ⁊c. Latius tn̄ videro saty. xiij. vbi statuāq3 bathylli. Apul. em̄ hec ⁊ plura scri. vt ibi ostēdim⁹. Dixim⁹ et plura in saty. iij. Lactāti⁹ preterea li. j. c. xvij. sic ait. Insulā samū scribit. Var. prius Partheniā nominatā: q; ibi Iuno adoleuerit: vbi q3 etiā Iunoni nupserit. itaq3 nobilissimū ⁊ antiquissimū tēplū ei⁹ ⁊ sami similacrum in habitu nubētis figuratum: ⁊ sacra eius anniuersaria nuptiarum ritu celebrantur.

QUis nūerare ꝛc. Videt̃ poeta vt i ei⁹ vita dixi hic poti⁹ irridere felicitatē militie ꝙ ex aīo laudare. nihil ei laudis hꝫ licētia nocēdi. Ordo ē. O galle q̄s queat nūerare p̄mia felicis militie. q. d. null⁹. Nā si castra subeant̃ ꝓspera. i. ꝓspero tpe: porta. i introit⁹ castroꝝ excipiet me tyronē. i. nouū militē scd̄o. i. ꝓspero sydere. h aūt op⁹ ē. Etem̄: q꞉ certe hora benigni fati. i. bone ꝯstellatiōis pl⁹ valet ad euētū belli. ꝙ si ep̄l'a ꝯmēdatiua venerꝭ. quā ven⁹ amica martꝭ scripserit: ꝛ genitrix martꝭ. s. iuno q̄ delectat̃ samia arena cōmēdet nos marti. i. deo belli.

¶ Cōmoda tractemus primū cōmunia: quoꝝ
Haud minimū illud erit: ne te pulsare togat⁹
Audeat: immo ꝛ si pulsetur dissimulet: nec
Audeat excussos pretori ostendere dentes:
Et nigrā in facie tumidis liuoribus * offam:
Atq; oculos medico nil promittente relictos.
Bardyacus iudex datur hec punire volenti
Calceus ꝛ grandes magna ad subsellia sure:
Legibus antiquis castrorum: et more Camilli
Seruato: miles ne vallum litig et extra:
Et procul a signis iustissima centurionum
Cognitio est igitur de milite: nec mihi deerit
Ultio: si iuste defertur causa querele.
Tota cohors tū est inimica: omnesq; manipli
Consensu magno officiunt: curabitis vt sit
Uindicta grauior ꝙ iniuria: dignum erit ergo
Declamatoris mutinēsis corde Uagelli:
Cū duo crura habeas offendere tot caligatos:
Milia clauoꝝ: quis tā procul absit ab vrbe?
Preterea q̄s tā Pylades molē aggeris vltra
Ut veniat: lachryme siccentur protinus: ꝛ se
Excusaturos non sollicitemus amicos.

¶ Cōmunia toti. s. militie. Togat⁹ non exercens militiā. Toga em̄ domi vtebant̃: in militia ꝓ sagis. Dissimulet: celet. Offam. carnis tumorē quēdā ob ictum. Punire vlcisci. Volēti. s. togato. Bardyac⁹ calce⁹. i. ciliceus. dicūt em̄ bardyacū esse sagū militare ex cilicio. hic bardyac⁹ ca. cū. hoc locō. designatur aūt Cēturio: qui calceis ciliceis q̄nq; vtebat̃ Iudex. Vegeti⁹. li. ij. c. ix. aīt. sic ꝓpri⁹ aūt iudex erat ꝑfect⁹ legionis: hn̄s ꝯtinue p̄mi ordinis dignitatē q̄ absente legato tāꝙ vicari⁹ ipsi vt ptātē maximā retinebat: tribuni vel cēturiones: ceteriq; milites ei⁹ ꝑcepta seruabāt. Vigiliarū siue ꝓfectiōis tessera ab eo petebat̃: similes crimē aliq̄d admisisset autoritate ꝑfecti legionis a tribuno deputabat̃ ad penā ꝛc. Grādes sure: tibilia grādia. id aūt aīt q̄m̄ solebat eligi Cēturio q̄ esset magnis viribus ꝛ ꝓcera statura. q̄d ꝛ Modest⁹ ōndit. Sure aūt ꝓprie dn̄r q̄ carnis copia pte tibie posteriore cōplent̃. Ut interpres ph̄i. li. ij. de aīa lib⁹ scribit Subsellia: de subsellijs tribunalib⁹ ꝛc. Lati⁹ supra. more Camilli seruato. camill⁹ i obsidiōe veioꝝ instituit: ne milites extra vallū litigarēt: q̄ semꝑ mādatis ꝯsulis ꝯ hostes pugnaturi ꝑsto essent. de q̄ Liui⁹ li. v. Iustissima: alteri⁹ ꝟba sunt. Cognitio: inq̄sitio: examē. Tota cohors tū est inimica. poete ꝟba. Hic optie Enn⁹ teste Gel. li. xix. c. ix. inq̄t pellit̃ e medio sapia vt gerit̃ res: spnit̃ orator bon⁹: horrid⁹ miles amat̃. Tū. ꝙuis iust⁹ Cēturio fuerit. Cohors. Vegeti⁹ scri. li. ij. ꝙ p̄ma cohors (Nā. x. erāt in legione) pedites habebat. cv. Eq̄tes loricatos. cxxxij. reliq̄ paucio res habebāt. De cohorte plura diximⁱ i sat. j. ibi. curā sperare cohortis. Manipli. Manipul⁹ autore modesto ꝛ Vege. li. ij. dicebat̃: q꞉ ꝯiūctis manib⁹ pariter dimicabāt. Erat autē peditū: ꝯtinebatq; ꝑꝫ alios pedites. cc. nā i legione Cēturie erāt. lx.: Manipuli. xxx. Cohortes. x. vt cynthius li. vj. notauit autore Gel. li. xv. c. iiij. de manipulis ꝑterea Oui. li. iij. fast. sic pertica suspēsos portabat lōga maniplos: vcꝫ feni. Vn̄ manipularis nōīa miles hꝫ. Curabitis vos togati ꝛ offensi. Ergo si talia forte curabitis. Vindicta grauior. Vindicta ntr̄s est. vltia hic ꝓducit̃ sequēti positu. Dignū. res digna. Corde audacia ꝛ temeritate. quare miles nō timeret. Pli. li. xj. de corde aīt ꝙ bruta existimant̃ aīaliū quib⁹ durū riget. Audacia. quib⁹ paruū est: pauida. quib⁹ pergrāde. Declamatoris vagelli. illi⁹ temerarij causidici: malas em̄ causas agitabat: se piculo obiectās: qualis hec foret si inermis militē accusaret. Tot caligatos. i. tot manipulares milites. Erat em̄ manipulariuꝫ caliga. Suet. nāq; scribit hoc mō. Caligula cognomē castrēsi loco traxit: q꞉ manipuli habitu inter milites educabat̃ Milia clauoꝝ. i. tot milites: q̄ tibialib⁹ vtunt̃ multꝭ clauis ipactis. Clauata inq̄t Fest. dn̄r vestimēta clauis intexta aut calciamēta clauis ifixa. Ab vrbe. i. ab vrbanitate ꝛ prudētia: vt putet id agēdū esse. Tā pilades: tā amic⁹ vti oresti pilades fuit: ꝑ quo sanādo taurice are periculū subire voluit. ibi em̄ decim⁹ q̄sq; hospes: mactabat̃ ꝛ furiosi sani fiebāt. Cūq; fuisset Orestes decim⁹: dicebat pilades nō verū esse. nā ipse decim⁹. Id aūt vt ꝑ amico moreret̃ agebat. Quā rē plene scribit Naso li. iij. de pōto. Quis tā pilades ꝛc. Cōtra hāc sn̄iam Leli⁹ ciceronianus est. aīt ei. Ego vos hortari tm̄ possuꝫ: vt amicitiā oib⁹ reb⁹ hūanis anteponatis. Nihil ei est tā nature aptū: tā ꝯueniēs ad res vel scd̄as vel aduersas: sꝫ h p̄mū sentio: nisi i bonis amicitiā esse nō posse. Molē aggeris vltra. i. itra castra. Protin⁹: statiꝫ. accepta iiuria. Lachryme siccent̃. Nulla fiat q̄rela. Nemo em̄ defendere togatos audebit contra milites. nō sollicitemus: non vexemus. Amicos. ipsos milites inter se amicos. Dicunt autem amicitiā mutuā beniuolentiam esse: vt scribit ph̄s lib. viij. ethi. aīt. Cice. sic. Est aūt amicitia nihil aliud: nisi omnium diuinarū humanarūq; rerum cum beniuolentia ꝛ charitate summa consensio. Excusaturos se. apud Centurionem scilicet.

¶ Cōmoda ꝛc. Ordo est. tractem⁹ primū cōia cōmoda: quoꝝ illud erit: bard. i. nō minimū ne togat⁹. i. imunis a militia audeat te pulsare: imo si pulset̃ a te dissimulet: nec audeat ostēdere pretori. i. iudici militātiū dētes suos: excussos a te: ꝛ offa. i. frustū carnis nigrū. i. vibicosum ꝛ liuidū i facie sua: cū sup. liuorib⁹. i. maculis plūbei coloris: tumidis. i. inflatis ex ictu: atq; oculos relictos medico nil ꝑmittente de

Ascensius.

*Offa appellat̃ ois res i tumorē crescēs: vn̄ frusta carnis dicim⁹ offas. Varro i re rustica dicebat. L. Volūnio senatori missam cē offulā cū duabus costis. Pli. itē res cōtusas ꝛ i vnū cōuolutas appellat offas: vt est illud li. xiij. Pomū purgatū tundūt: seruātq; ei⁹ offas.

Centurio.

Sure.

Miles amatur.

Cohors.

Manipulus.

Legio

Centurio

Clauata.

Amicitia

Amicitia quid.

Ascensius.

recuperãdo visu. Judex Bardiac⁹.i.cilicio idut⁹:ꝛ rudis daꝭ togato.s.volẽti punire hec.i.hãc iiuriã ꝛ le
siõnẽ. Calce⁹ sup.grãdis:ꝛ grãdes sure.i.ocree surarũ grãdiũ sup.pẽdẽt ad subsellia.i.tribunalia vbi cã
audiꝭ:ꝛ ħ legib⁹ ãtiqs ꝛ more camilli dictatoris ꝑuatorie.s.miles litiget eꝫ vallũ castroꝝ ꝑcul a signis
i.vexillis. Igiꝭ cognitio iustissima de milite ẽ cẽturionũ. Nec vltio deerit mihi.s.leso: si cã iuste q̃rele de
ferꝭ ad cẽturionẽ.s.q: ipse iiust⁹ nõ ẽ.tñ tota cohors.s.alioꝝ militũ ẽ inimica:ꝛ oẽs manipli ꝑ manipli
ħ est manipulares milites officiũt.i.nocẽt petẽti vltionẽ magno ꝯsensu. Vos igiꝭ togati q̃ vĩdictã peti
tis:curabit.i.ꝑ curã faciet vt vĩdicta quã petit sit voƀ sup.g̃uior.i.dãnosior: q̃ iiuria pri⁹ accepta. Er
go cũ habeas duo:cura sup.tm̃ offẽdere.i.obstãtes hr̃e tot caligatos.i.manipulares milites:ꝛ tot sup.
milia clauoꝝ q̃ sunt i tibialib⁹ militũ obstãtiũ. erit dignũ corde.i.ꝑuerso aio vagelli illi⁹ causidici teme
rarii ꝛ iniq:declamatoris mutinẽsis.i.q̃ mutinis declamando docuit falsas causas defendere:q̃ digne
sũt talẽ exitũ hr̃e. Quis ãt al's aduocat⁹ aut causidic⁹ absit tã ꝑcul ab vrbe:q̃s tã pilades.i.piladis fil's
q̃ orestẽ amicũ nũq̃ dereliq̃t vt veniet vltra molẽ agger.i.itra vallũ:ꝛ ad tribunal cẽturionis?q.d.null⁹. q̃
nos iq̃t togati si sum⁹ lesi:lachryme nr̃e siccẽꝭ ꝑtin⁹:ꝛ ñ solicitem⁹ amicos excusaturos sup.se ne veniãt.

¶ Da testẽ/iudex quẽ dixerit:audeat ille
Nescio quis/pugnos vidit:qui dicere vidi/
Et credam dignũ barba:dignũq̃ʒ capillis
Maiorum:citius falsum producere testem
Contra paganũ possis:q̃ vera loquentem:
Contra fortunã armati:contraq̃ʒ pudorẽ.
Premia nũc alia:atq̃ʒ alia emolumẽta notem⁹
Sacramentorum:cõuallem ruris auiti:
Improbus:aut cãpuʒ mihi si vicinus ademit:
Aut sacrum * effodit medio de limite saxuʒ:
Quod mea cuʒ vetulo coluit puls annua libo:
Debitor aut sũptos ꝑgit nõ reddere nũmos:
Vana * superuacui dicẽs chirographa ligni:
Expectandus erit/qui lites incboet annus.
Totius populi: sed tunc quoq̃ʒ mille ferenda
Tedia:mille more:toties subsellia tm̃
Sternuntur:iam facundo ponente lucernas.
Ceditio:ꝛ Fusco iam micturiẽte:parati
Digredimur:lentaq̃ʒ fori pugnamus arena.
Ast illis quos arma tegũt:ꝛ balteus ambit:
Quod placituʒ est: illis prestatur tp̃s agendi:
Nec res atteritur longo sufflamine litis.
Solis preterea testandi militibus ius
Viuo patre datur: nam que sunt parta labore
Militie placuit nõ esse in corpore census:
Omne tenet cuius regimẽ pater:ergo corannũ
Signoꝝ comitẽ:castroꝝq̃ʒ era merentẽ
Quãuis iã tremul⁹ captat pr̃:hũc labor equus
Prouehit:et pulchro reddit sua dona labori.
Ipsius certe ducis:hec referre vidẽtur:
Vt qui fortis erit:si felicissimus idem:
Vt leti phaleris omnes:et * torquib⁹ oẽs.

¶ Da testẽ. oñdit q̃ togat⁹ si posset testẽ ꝑdu
cere:null⁹ ꝑbere auderet ꝯ milites testioniũ
aliqđ verũ.ipsi ꝓ milites facillime falsos i
uenirẽt i coꝝ auxiliũ. Quẽ dixerit sup.admit
tere velle.audeat ille. Ordo est.ille nescio q̃s.
q̃ pugnos vidit.audeat dicere vidi. Vidi.vi
dem⁹ ꝑprie aio:ocl'is cernim⁹:ꝯfundũt aũt:
Ci.ad Aulũ torq̃tũ li.v.epi.fam. Sũma tñ ca
dẽ est:idẽ exitus:quẽ ego tã video aio:q̃ ea q̃
ocl'is cernim⁹. Dignũ barba ꝛ capillis maio
rũ.i.seueritate grauitateq̃ʒ antiquoꝝ. Barba
eñ oñdit atrocẽ aim.q̃ q̃dẽ ꝑ seruãda iusti
tia nil metuit. Paganũ.i.togatũ.ꝛ rusticũ.et
ab militia remotũ. Fortunã.felicitatẽ.pudo
rẽ honestatẽ. Sacramẽtoꝝ.i.legitimorũ mi
litũ erat ei legitima coꝝ militia.q̃ singuli iu
rabãt ꝑ rep.sꝫ esse facturos:nec discedebant
nisi cõpletis stipẽdiis.i.militie tp ib⁹:ꝛ sacra
mẽtũ vocabaꝭ. Lati⁹ tñ hec li.viii.eñ. Serui⁹
meminit. Illis aũt q̃ sacramẽto nõ tenebãꝭ.
lꝫ in castris versarenꝭ:tñ nec hostes ꝑlio la
cessere:nec ferire fas erat. qđ Cato senior in
ep'la q̃dã ad filiũ scribẽs ostẽdit. Monet eñ
si missus fact⁹ sit ꝛ militie tp̃s cõpleuerit:ad
vrbẽ vt redeat aut si remanere i exercitu ve
lit ab iperatore ipetret:vt sibi aduersus ho
stẽ pugnare ꝛ eũ iterficere liceaꝭ. id an iõ est
institutũ: q̃ nisi necessitate coactũ hoiem oc
cidere nõ liceat:qđ q̃ nec legitime:nec iussus
faciat:homicida hñdus sit ꝛc. Autor est Plu.
in ꝑbleu. Meminit ꝛ Ci.li.i.offi. vbi q̃dẽ tra
ctat duo gñ'a decertãdi. Mihi.nõ militãti.s.
Qđ mea cũ vetulo coluit puls annua libo.ħ
ait:q̃m vt scri. Diony.li.ii. Põpili⁹ iussit vnũ
quẽq̃ʒ circũscribere fundos suos sacrosq̃ʒ fi
nib⁹ lapides apponere:lapidesq̃ʒ ipos sacra
uit ioui termiali:statuit deide cis sacra q̃tã
nis oẽs dies ꝯstituta facere sup locũ ipꝫ cocũ
tes:sacrificabãtq̃ʒ eis nõ aiatũ aliqđ: neq̃ʒ ei
piũ est cruẽtare lapides: sꝫ pultes ꝛ liba atq̃ʒ
alias q̃sdã fructuũ ꝑmitias.ħ ex Diony.plu
ra tñ dicim⁹ i carmie epodũ ode.ii. Chirogra
pha dñr a chir qđ est man⁹:ꝛ graphe scriptu
ra. Pedian⁹ aũt ait iter syngraphas ꝛ chiro
grapha ħ iteresse:q̃ i chirographis tm̃ q̃ sũt
scribi solẽt. In syngraphis ẽt ꝯ fidẽ ꝓitat pa
ctio venit:ꝛ nõ nũerata q̃ʒ pecunia:aut nõ ite
gre nũerata ꝑ tpali volũtate hoiꝫ scribi so
lẽt.ligni.tabelle pugillares. Ann⁹.i.anni ter
min⁹:vel lõga mora:vt fere ann⁹ videaꝭ:q̃ q̃
dẽ oib⁹ ius redderet.sꝫ militib⁹ oi tpe vt di
cit iferi⁹ ꝯstabaꝭ agẽdi tp̃s. Toti⁹ ppl'i:ait q̃m
ex oib⁹ tribub⁹ iudices eligebãꝭ: q̃ totũ pplꝫ
referebãt. Vñ Asco.li.ii.verrinaꝝ vbi Ci. ait.
Quiq̃ʒ ꝛ.xxx. exponit ac ꝑbas tot⁹ ppl's Ro.
Dicte aũt sũt trib⁹ a tribuno dãdo:aut q: ꝑ
mo tres fuerũt:vñ etiã tribuni dicti. Tacien
sis vna.a tacio rege. Rãnes altera ab Romulo.luceres altera:ab lucomone:siue lucretino:siue ab luco

*Vanum mẽdaces. Vergi.frustra auguriũ vani docuere parẽtes. Sall.i Jugurthino. Mauri gen⁹ vanum. Videmus.

*Lapis aut stipes ad finiũ discretiones defodiebatur: ita vt supra terrã extaret: quẽ terminũ vt deũ ꝛ coronis et victimis venerabãꝭ vñ Tibull⁹ Nam veneror seu stipes hꝫ defoss⁹ i agro Seu vet⁹ i triuiis florida serta lapis agn⁹ huic imolabaꝭ. Quidius i fast. Spargiꝭ ꝛ ceso cõis terminus agno. ex instituto aũt põpilii poeta. mea puls ãnua. Militia legitima.

* Torq̃s ornamẽta crãt militũ aurea: q̃ circa collũ gestabãt sum pro more a gallis: vñ Mãli. torq̃tus cognominat⁹ est. Qui. de põto. Nec torquẽ collo. nec hñs crinale capillis. Termini sacra. Chirographa. Trib⁹ vñ.

quē asylū vocauerat Romul⁹. Tūc postq̄ venerit agēdaꝝ litiū ⁊ causaꝝ tp̄s. Subsellia: iudicū sedes: vñ Pli.li.ij.epi.ad maximū ita inq̄t: h̄ p̄cio ternis denarijs .s. quālibet nūerosa subsellia iplent̄. de subselijs cētūuirū itelligēs: vti ⁊ h̄ Iuue. Fest. v̄o cētū quiq̄ iudices fuisse oñdit. ait ei sic. Cētūuiralia offic. iudicia a cētū viris sūt dicta. nā cū essent Rome .xxxv. trib⁹ q̄ curie sūt dicte: terni ex singul' tribub⁹ sūt electi ad iudicādū: q̄ cētūuiri appellati sūt: ⁊ lз .v. āpli⁹ q̄ .c. fuerit: tñ q̄ facili⁹ noiarēt cētūuiri sūt dicti. De curijs aūt .xxxv. idē. Fest⁹ late scribit. Quō v̄o sorte eligebāt̄ videto i sat. xiij. i pri. Totiēs subsellia tm̄ sternunt̄. nec ei iudicia exide dabant̄: h̄ aūt ait qm̄ sepenūero accidebat vt actores causaꝝ noctꝫ aduētu cause actionē explere nō possent: hic ait Pli.li.iiij.epi.ad vrsū. Actionē meā vt p̄lia solet: nox diremit. egerā horꝫ trib⁹ ⁊ dimidia superat sesq̄hora. nā cū ex lege accusator .vj. horas .ix. re⁹ accepisset: ita diuiserat tpa re⁹ iter me ⁊ eū: dictur⁹ post erat: vt ego .v. horis ille reliq̄s vteret̄ ⁊c. Iā facūdo ponēte lucernas. Ceditio. lacernas i ātiq̄ textu legi p̄ la. s. i plurib⁹ tñ lucernas p̄ lu. qō magꝫ placet. Est ei sens⁹. q̄ causaꝝ actores noctꝫ aduētu e foro discedebāt sine actiōe aliq̄. cū parati ad dicēdū essent. q̄ aūt ita itelliged⁹ sit iste loc⁹. oñdit Pli. i epi. ad vrsuз vt patuit dixit ei. Actionē meā vt p̄lia solet nox diremit. ide subijcit h̄ v̄ba de theophane causarū actore. dixit i nocte atq̄ etiā illatꝫ lucernis. ptз igit̄ lucernas legēdū nō lacernas. Et fusco iā micturiēte: alio iudice q̄ diuti⁹ actiones audiēdo iā lotij pōdere grauabat̄: vinosuз demum ostēdit. Parati. ad agēdas causas. Digredimur: nō ei agim⁹ cām ipaз. Lēta arena. hoc ait qm̄ iudicum sñie prorogabant̄. habebant̄ etiā sepi⁹ causaꝝ actiones. p̄terea cause ip̄e pene ifinite erāt. qō Pli.li.iiij. epi. ad Ualeriū paulinū ostēdit his v̄bis. Proxime cū dicturus apō cētūuiros essem: adeūdi mihi loc⁹ nisi a tribunali: nisi p̄ ipsos iudices nō fuit. tāta stipatione cetera tenebant̄ ⁊c. Pugnam⁹. gladiatorum more iter se pugnā causidici. Balte⁹ ambit. q̄ milites cigulū e corio habebāt bullatū balteū dictū inq̄t Uarro. Res gaza. Sufflamie. oppositiōe. ab rotꝫ est metaphora. q̄ sufflamine atterūt̄. Est ei sufflamē qō rote ponit̄ ne recurrat. Testādi militib⁹ ius: viuo p̄re dat̄. filiusfamilias testari nō pōt ēt si p̄r ɔsētiat. nisi de peculio castrēsi vl' q̄si castrēsi. de q̄b⁹ ēt p̄ter p̄ris volūtatē testari pōt. vt i ca. Lз. ō sepul. i sexto. Fili⁹ aūt familias ōr q̄ ē i p̄tāte p̄ris vl' parētꝫ. sic fili⁹ emācipat⁹ ōr q̄ ex p̄tāte p̄ris ē. Peculiū castrēse ē qō miles acq̄rit dū militat i castrꝫ. ⁊ illō ē filij pleno iure. peculiū castrēse ōr. qō aduocat⁹ acq̄rit p̄stādo cliētul' p̄ociniū i causis. vl' qō grāmatic⁹ vl' logic⁹ vl' rhetor i scholis sua lucrat̄ opa ⁊ labore. Signoꝝ co. i. vexilloꝝ. Merētē: militātē. ⁊ lucrātē. Captat: blāditijs: ⁊ p̄cib⁹ allicere tētat q̄ iure h̄re nō poterat. Hūc. militē. Equ⁹. iust⁹ labor. puehit. auget: ad honorē p̄ducit. sil'r fere Ci.li.j. de oratore inq̄t. scri. eñ. Iust⁹ ac honest⁹ labor honorib⁹: p̄mijs: splēdore decorat̄: vitia aūt hoim atq̄ fraudes dānis: ignominijs: vīcl'is: v̄berib⁹ exilijs: morte mulctāt̄. Sua. p̄pa. Labori. militari. s. Referre itercsse. i. eē vtilitati. ⁊ attiere ad ipз ducē. Ut. q̄. Qui. s. dux. Fortꝫ. dur⁹ ac robust⁹. Idē. dux Felicissim⁹. Ci. i orōne de laudib⁹ magni pōpeij sic ait. Ego ei existio i sūmo ipatore q̄tuor has res iesse oportere. sciaз rei militaris v̄tutē. autoritatē felicitatem. hinc et Cesar: libro. vij. de bello. gal. ita inquit. Imperatorum res aduerse autoritatem minuūt. Ut. q̄ oēs. vl' eq̄: vl' milites. ait ei sup̄i⁹ vt phalerꝫ gauderet equ⁹. ⁊ Taci.li.xvij. de vitellij igressu iv̄ p̄e ait. Ceteri iuxta suā q̄sq̄ cēturiē armis donisq̄ fulgētes. Et militū phalere torq̄sq̄ splēdebāt. vtq̄ in fine appebit: iāiā Donat⁹ phalerꝫ sepi⁹ donat⁹ ē. ℞ ⁊c. Lecti sup. sint. qō q̄dē eueīt. quū felicē habuerint ipatorē. sic eñ victoriā sepe reportāt. Phalerꝫ. phalere eq̄ꝝ ornamēta dñr. Uer.li.v. p̄m⁹ equū phalerꝫ isignē victor habeto. Lati⁹ aūt dictū ē de phalerꝫ i sat. xj. ibi. Ut phalerꝫ gauderet equ⁹. Torq̄b⁹. circulis aureis. q̄ collo ad pect⁹ pēdēt. Uege.lib.ij. scribit q̄ aliq̄b⁹ Torq̄s aure⁹ solidū v̄tutꝫ p̄miū fuit. quē q̄ meruisset: p̄ter laudē iterdū duplas ɔsequebat̄ annonas. Pli. v̄o li. xxxiij. ca. iij. scri. q̄ romani auxiliares q̄ppe externos torq̄b⁹ aureis donauere. At ciues nō nisi argēteis. Preter ea armillas ciuib⁹ dedere q̄s nō habebāt externi. Gel. aūt li. ij. c. xj. scri. sicinīū. Dētatū strenuū bellatorē ob ingētē fortitudinē appellatū esse Achillē romanū: pugnasseq́з in hostē centū ⁊ viginti prelijs. Donatūq́з fuisse Torquib⁹. lxxxiij. armillis plus centum. lx. phaleris item quinquies viciesq́з. Omnes. videlicet milites.

¶Da teste. ipunitatē militū rurs⁹ poti⁹ notat q̄ laudat. Ordo ē. Da tu q̄ offēsus es testē sup. fide dignū quē iudex dixerit: audeat ille nescio q̄s q̄ vidit pugnos sup. in te iactos dicere ego vidi pugnos. s. ⁊ ego credā illū dignū barba ⁊ capill' maioꝝ. i. seueritate quā p̄sci tenuerīt. tu miles possis citi⁹ p̄ducere testē falsū ɔ paganū. i. rusticū lesū q̄ loq̄ntē v̄a fortunā. i. i p̄iudiciū bonoꝝ: armati. s. militꝫ aut ɔ pudorē. i. famā ci⁹. Notem⁹ vl' h̄ v̄bū irrisiōis notā hз. Notem⁹ nūc alia p̄mia atq̄ alia emolumēta. i. lucra sacroꝝ. i. iuratoꝝ militū. Si iprob⁹ vicin⁹ ademit mihi nō militāti ɔuallē. i. p̄tē in valle positā ruris auiti qō bona fide diu ēt maiores mei possederīt: aut si adēit mihi cāpū. i. locū: capacē ⁊ planū: aut si effodit de medio limite. i. de ɔfinio ⁊ terio: sacrū saxū. i. religiose cultū. qō mea annua puls coluit cū vetulo libo. i. qō annuo sacrificio p̄secut⁹ suз: aut si debitor p̄git. i. p̄seuerat nō reddere nūmos sūptos a me: dicēs chirographa. i. manu p̄pa scripta: ligni. i. fabelle lignee ⁊ cerate supuacui. i. ad nil seruiētis esse: sup. vana. i. mēdacia ⁊ nulli⁹ fidei: ann⁹ q̄ inchoet lites toti⁹ p̄pl'i erit mihi expectandus: in vrbe. s. з mille. i. innumera tedia erūt ferēda. i. tolerāda q̄з. i. ēt tūc: cū ann⁹ venerit: ⁊ mille more. i. dilatiōes erūt sup. ferēde: subsellia. loca in q̄b⁹ iudices sedeāt sternūt̄ totiēs tm̄. i. ita q̄ nihil agat̄ cū iudices desint: ⁊ hoc ceditio illo causidico facūdo ponēte. i. deponēte lucernas q̄s adduxerat: vt vel notu audiat̄: vel ponēte lucernas. i. nō ampli⁹ vigilāte: vt bñ oret cū nō sit loc⁹ dicēdi: sз meli⁹ pori mōꝫ: ⁊ fusco alio causidico iā micturiēte. i. exeūte vt migat. nos ℞ parati agere cās digredimur: ⁊ pugnam⁹. i. certam⁹ in arena. i. exercitio fori lēta. i. lēte p̄cedēte ⁊ sepe differēte. Ast. i. sз tp̄s agēdi p̄stat̄ illis: q̄s arma tegūt: ⁊ q̄s balte⁹. s. militaris ābit. i. cigit hoc est militib⁹: qō placitū est illis. nec res atterit̄. i. ɔsumit̄ sufflamie. i. dilatiōe lōge litis: sicut sufflamē atterit̄ lōgo tractu aut descēsu rotaꝝ: est eñ qō sub rotis ponit̄ in descēsu. Preterea ius testādi. i. faciēdi testm̄ de peculio castrēsi: dat̄ solis militib⁹ viuo p̄re. i. existētib⁹ ēt sub p̄tāte p̄ris. Nā placuit sup. legislatorib⁹ ea q̄ sunt parta labore militie nō esse in corpe cēsus. i. p̄rimonij. cui⁹ pat̄ tenet oē regimē. ℞ q̄uis pr̄ iā tremul⁹. i. vetul⁹ captat coranū (sicut apō Hor. nasica captauit coranū) Coranū dico comitē signoꝝ merētē era castroꝝ. i. militātē: equ⁹. i. iust⁹ labor p̄uehit. i. ad diuitias vehit: hūc. s. coranū. q̄ p̄r nō pōt ipsi iuito auferre. ⁊ reddit sua. i. debita dona pulchro labori. Certe hec videt̄ referre. i. int̄esse ipsi⁹ ducis vt is idē q̄ erit fortꝫ. i. strēnu⁹ in bello: sit felicissim⁹. i. ditissim⁹: vt oēs sub eo militātes sint leti phaleris. ornamētis eq̄ꝝ suoꝝ: ⁊ torq̄b⁹. i. catenis ex auro intorto. q̄ eq̄tib⁹ iuratis dant̄. Hec sunt lector optie q̄ q̄ta maxia potuim⁹ felicitate atq̄ breuitate l'raꝝ tyroni explicuim⁹: ad quā sic horare lubet.

Taciēsis.
Ramnes.
Luceres.
Iudices cv.
Cētūuiri.
Balte⁹ sufflamen.
Testandi ius.
Filiusfamilias.
Emācipatus.
Peculium castrense.
Peculium quasi castrense.
Iust⁹ labor Imparatorīs virtutes.
Phalere.
Torques.
Armille.
Ascensius.

¶ Aſcenſius ad literarie militie tyrunculum.

Claude puer faciles (ſat prata bibere) canales:
  Arida iam toto non ſitit herba ſolo.
Nis manifeſta loquar? ſatis explanaſſe poetam
  Arbitror: vt deſit quod dubitare queas.
Acria melliſluo diluta phalerna liquore
  Promimus: et liquidis cecuba fluminibus.
Quid dubitas? claris obſcura volumina verbis
  Explicuit: iam me credo nouelle capis.
Cretica cui nullo ſapiunt diluta fluento
  Ebibat: his nulli demimus enophorum.
Tarde quid hic heres? facilis ſi noſtra minerua eſt
  Plus equo: alterius perlege ſcripta: licet.
Bina tuis poſui (ſi neſcis) pocula menſis:
  Hec prebent liquidum flumen: at illa merum
Dilue fonte merum ne ſit tibi ſinciput egrum:
  Singula ve vt ſapiunt illa vel illa bibe.
Nil capies vnꝙ: duo commentaria iunxi:
  Ut vel vtrunqꝫ legas: alterutrum ve. Uale.

¶ Antonius Petrus bonarum literarum candidatis. ſal.

¶ Habetis Decij Junij Juuenalis opera quanta potuimus accuratione ac induſtria ab infinitis fere erroribus: quibus paſſim exẽplaria ſcatebant terſa: typiſqꝫ pulcherrimis excuſa. Habetis ⁊ commẽtarios in eundem/ Antonij Mancinelli eruditiſſimos ⁊ Badij preceptoris mei colendiſſimi non minus doctos ꝙ lucidos. his ſi totis viribus incubueritis: facile in ceteris poetaꝝ amnibus ſine cortice (vt aiũt) nabitis. Uultis apertius dicam? Juuenalem hunc noſtrũ ſi ſapere ſtudueritis auidiſqꝫ faucibus abſorpſeritis: ceteros fere omnes poetas vel abſqꝫ preceptore intelligetis. Erratulis in hoc opere cum rara ſunt/ tum etiam talia que quẽlibet parum doctum vix offenderint ignoſcetis ſpero.

Ualete.

¶ Aureum Junij Juuenalis Aquinatis opus nuperrime maxima
diligentia caſtigatum: ac perpulchris characteribus ſum
ptu honoſti viri Simonis Uincentij Lugd.
excuſum Die tertia menſis Octo
bris. Anno. M.cccccxxiij.

Dum tu forsitan inquietus erras
Clamosà, Juvenalis, in Suburrâ,
Aut collem dominæ terio Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cælius, et minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis, et superba ferro.

Martial. lib. XII. Ep. 18.